Universidad de Deusto
Biblioteca

ANTONIO DE NEBRIJA

ANTONIO
DE
NEBRIJA

Universidad de Deusto
Biblioteca

807.1-5
N27a
441119

40000441119

Universidad de Deusto
Biblioteca

180394

HABES IN HOC VOLVMINE LECTOR CANDIdiſſime áælii Antonii Nebriſſen. artem litterariam cum eiuſdem exactiſſima expoſitione hiſpali cũ ille præfuiſſet nouiſſime emendatam. Eſt præterea opſculũ compendioſum de proſodia ſiue accentu quod de dictionibus hebraicis barbaris ac peregrinis ídem auctor nuper edidit. Additæ ſunt etiam pro adoleſcentũ utilitate Antoníimancinelli figuræ cõpendioſiſſime ubí nõ modo q̃ Donatus uerũ quæ Fabius Quintilianus & alii de figuris diſſeruerũt ille dulci quodam ſtilo diſcerpſit.

UNIVERSIDAD DE DEUSTO - BIBLIOTECA

ESTUDIOS S... BILB...

Universidad de Deusto
Biblioteca

AVCTOR AD ARTEM

O mihi. Alloquitur artem suam Antonius quasi filiam quandam ex se genitam. que cum sit multo iam tempore domi case integreq; ab illo educata: iubet ipsam valere: atq; ex latebris domesticis in lucem emittit. Quod tamen virgo est etasq; lubrio exponit. a: addit illi glossemata quasi comites stipatores q;: que illam deducant atq; ab inuidoru iniuria defendat: asserantq;. Dat. illi preterea mãdata: vt suo nomine salutet discipulos quoscũq; aut vbicunq; nacta sit. Imperat quoq; illi vt in primis regiam domum reuerenter adeat: vbi non omnino erit hospes: quippeq; illic sit inuentura sorores. fratresq;: ad quos diuertat. Deinde pcipit vt suis verbis pau ca Regine ipsi dicat. O iquit ars mea: quam genui. Translatio frequens est: nam eo modo Poete opera sua dicũtur gignere atq; amare quo parentes filios. Auctor est Aristoteles in libro ethico. viij. Tempus in omne. i. eternum. Sic Oui. Effice me meritis. tempus in omne tuũ. Et Ver. Salue mihi maxime Palla eternumq; vale. Tẽpus in omne. Jucunda repetitio. Sappho poetisse frequentissima. Tuus genitor. i. auctor. perstatq; in allegoria. Habet quod possit addere aut demere. Nam in recte factis vt ait Aristoteles. ij ethicorum. nec addi: nec detrahi quicq; potest.

Et te iam grandem: Ac si dicat nubilem ac viro maturam. Exire latebras. Vbi ante hac latuisti. Et viuere in media luce. i. versari i oculis hominum ac frequẽtia. Sed ne sola. Quod in virgine periculosum est. Glossemata. i. glossulas. sic enim greci appellant que auctorum lectioni enarratores de suo addunt viua: vt aiunt: voce.

Que te circumstent. i. satellicio quodam stipent eodem namq; modo glossule apponuntur lectõi quo stipatores cingunt latus atq; circunstat eum quẽ comitantur. Quolibet. i. in quãcũq; partem

Comitata his. s. glossematis. Vulgus. i. multitudinem imperitã. Verba maligna. Ab inuidia detractorũ nascentia. Qui sc; homines imperiti ⁊ detractores. Cũ non agnoscant te. i. intelligant quid contineas. Mera somnia. i. pura ⁊ que nihil significent nam sunt etiam aliquid significantia illa: que sunt videlicet pituita purgatissima. Martis. semper mane mihi de me mera somnia narras. Vergilius in buco. An qui amant ipsi sibi somnia fingũt? Versus nihili. Ociosos ⁊ nullius momenti. Supposuere meis. i. quasi suppositios inseruerunt. Jto bonis auibus. i. auspicijs felicibus. Antiqui enim sine augurio nihil incipiebant. Impertire salute multa. i. saluta meis verbis discipulos meos. sic Therentius in Eunucho. Plurima salute Parmenonẽ summũ suũ impertit gnato. vtroq; enim mõ declinatur impertior ⁊ imptio. Utrosq; sc; discipulos ⁊ discipulos discipulorũ. At si forte. Quia permittit auctor artem suam libere vagari: suadet illi vt domũ regiam in primis adeat. Auguste limina id est Regine. nam vrores cesarum Auguste appellãtur. Ter. j. ene. Perge modo atq; hinc te regine ad limina perfer. Nullo. i. nullo alio in loco. Tota ianua. Sic Martl. Nulli tota magis ianua poste patet. Sorores. Duas artes grammatices. Alterã: quam ipsius Regine imperio e regione versuum Hispaniensem fecimus. Alterã in qua sermonẽ Hispanũ sub regulas atq; artis precepta cõtrarimus opus eiusdẽ Regine auspicijs editum. Que te subcollent. Humero ⁊ collo ferant. Varro in. ij. de re rustica de apibus regem inquit suum sequuntur ⁊ fessum subleuant. ⁊ si nequit volare: subcollant. Sueto. in Othone. Donec omissa meta subcollatus. Preterea fratres. id est duo vocabularia. Alia matre. id est diuersa vocabulorũ materia. Mã Alterũ ex sermone latino in hispanũ. Alterũ ex hispano in latinas cõuersum dictiones. Forma vero est: quam ars inducit. nomina ⁊ verba aliasq; partes oratiõis quadrãs ad sermonis structurã. vñ signãter dixit Alia matre: alludés ad materiã vocabulorũ. Gemellos. Quia simul geniti atq; editi sũt. Latio. i. latino sermõi. Iberũ. i. hispanũ. Si regina qd ipi regine dicat odidit. Mõ nihil. Aliqd. ⁊ modeste de se logt: atq; ex Martiale sumptũ est. Qð si dicis o regina te dare nobis tempora felicia: ⁊ meus parens sua doctrina facit secula vestra illustriora.

Ad artem suam auctor.

O mihi per multos caste nutrita labores.
Ars mea: quam genui: tempus in omne uale
Tẽpus in omne uale: neq; enĩ tuus addere quicq̃:
Sed neq; quod genitor demere possit: habet.
Quem sua nunc ætas opera ad maiora remittit.
Queq; sibi fuerint inuidiosa minus.
Et te iam grandem latebras exire paterni
Liminis: & media uiuere luce decet.
Sed ne sola domo uadas: glossemata iunxi:
Quæ te circumstent quolibet ire uelis.
His comitata metu posito contemnere uulgus:
Et detractorum uerba maligna potes.
Quí nõ agnoscant cum te: mera somnia fingunt.
Quí nihilí uersus suppoſuere meis.
Ito bonis auibus: tamen impertire salute
Multa: discipuli sint ubicunq; mei:
Siue ego quos docui: uel si quis doctus ab illís.
Nam licet: & fas est dicere utroſq; meos.
At si forte roges: quo primum uertere cursus:
Quamq; tibí iubeam protinus ire uiam:
Te prius ad nostræ hínc Auguste límina perfer:
Nuſquam tota tibí est ianua aperta magís.
Inuenies illíc ab eadem stírpe sorores:
Quæ te subcollent excípiantq; sinu.
Altera: qua nostro mutatur sermo latinus:
Altera: quæ hiſpane nectere uerba docet.
Præterea fratres alia sed matre gemellos
Inuenies: quos tu non aliena petes.
Alter enim Latio sermonem reddit Iberum.
Alter ab Hiſpanís uerba latina refert.
Sí Regina tuos repetet uoluetq; líbellos:
Vtq; ſolet: uultus forte serenus erít.
Pauca tui refers memor hæc mandata parentís.
Temporibus uestris non nihil iſte dedit.
Quod ſi tu nobís fœlícia tempora donas:
Et meus illustrat sæcula uestra parens.

PROLOGVS.

II

Aelius Antonius Nebrissensis Isabele Principi sue. S. D

Cum introductiones meas preclarissimo tuo nomine recognitas atq; interpretatas edere cepissem: multi a me petierunt: vt illum ipsum prologum quo sum celsitudinem tuam prefatus: enarrarem: tũ quod propter eas antiquitates: que in eo perstringuntur: subobscurus atq; difficilis cognitu videretur: tum etiam q; rei litterarie professores a prohemio librorum semper auspicari consueuerunt. Et quãq; multa erant que me id facere prohiberent, tum q; cõmentarios cõmentarijs inculcando nimio apparatu tempus insumebatur. tum q; officium interpretis est multa in cõmendationem auctoris illius dicere: quem exponit: tum denicq; q; nullo exẽplo aut perq; raro id fieret: vt quisq; auctor opus suum interpretaretur: gessi tamen illius morem quibus nihil denegare potui. Expositionem igitur prefatiõis aggrediamur. Ad optimam eandemq; maximam. In titulo siue indice siue inscriptione cuiusq; operis duo precipue annotanda sunt: nomen auctoris ⁊ subiecta libri materia. Quidam addunt ⁊ personam: cuius nomine opus illud inscribitur: que si expressa non fuerit: nihilominus tamen intelligimus librum publice lectorum vtilitati dedicatũ. Auctor igitur est Ael Antonius Nebrissẽ Grãmaticus. Materia est recognitio cum cõmentarijs introductionum suarum quas de sermone latino iam bis ediderat. Persona cui opus dedicatur: est optima eandemq; maxima Augusta Jsabela. Titulus non: vt quidam furore perciti diuinant: a titane hoc est a sole dicit: quia illustrat: qua de re in alio opere disputatur. sed auctore Festo titulus a tutando venit. quia tuetur ⁊ prohibet. ne plagiarius quispiam librum alieno labore partum pro suo edat. Index vero dicitur ab eo quod ⁊ auctoris nomen simul ⁊ materiam indicat. ⁊ quasi digito demõstrat. Inscriptio quoq; appellatur. quia prima statim fronte atq; libri initio inscribitur. Sed quãq; ordo nature desiderat vt nomen auctoris preponi debeat. deinde materia subiungi: tum demum persona: cuius nomine opus editur: nos inani quadam ambitione persuasi omnia inuertimus. postponimusq; quod fuerat preponendum. Pari sunt in errore qui in hunc modum loquuntur. Rex ⁊ tu ⁊ ego venimus. Nam si verum est quod grammatici dicunt verbum digniori respondere debere. eadem ratione dicendum fuit. Rex ⁊ tu ⁊ ego venit. Quod non minus absurdum q; ridiculum est dicere: quoniam in orationis serie non tam rerum dignitas q; personarum ordo desideratur. Quare in titulo dicendum fuit potius. Aelij Antonij Nebrissen. Grãmatici prefatio. in recognitionem cõmentariosq; introductionum suarum ad optimam eandemq; maximam Augustam. Sed quoniã auctor est Aristoteles multitudinis arbitrio loqui oportere: sentiendum vero esse cum paucis in titulo qui multitudini legendus proponitur. Augustam nostram antepositimus. Ad optimam eandemq; maximam. Ego non alio potiſsimum dignitatis epitheto dignatus sum Hispaniarum reginam: quã quod antiquitas dedit suo Joui: quem Grecia in arce diuinitatis cum posuisset. Optimum maximumq; appellauit. Optimum videlicet propter beneficentiam. Maximum vero. quia supremum gradum in vniuersitate rerum obtinere putabatur. Jdẽ prope valeret si dixissem Ad altissimam: eandemq; clarissimam Augustam. Nam altissimũ est quod in summo rerum fastigio collocatum est. Clarissimum vero: quod virtutis splendore conspicuũ atq; illustre redditur. vnde gloria illa resultat quam Licero dicit esse consensum bonorum atq; incorruptam vocem bene indicantium de excellenti quadam virtute: tametsi in epistolis ad Lucillũ Seneca gloriam a claritudine distare putet. vt gloria sit consensus multorum claritudo vero tantum bonorum. Quod vero nonnulli reges serenissimos appellant id neq; vsitate neq; propie neq; latine dicitur. Nam si vultus serenitas que animi tranquillitatem promittit: virtus est. si iustitia. fortitudo. leuitas. grauitas. magnitudo animi. largitas. beneficẽtia. liberalitas virtutes regie sunt. vt Licero pro rege Deiotaro scribit. non minus tamen ad subditos pertinent. Regũ igitur propria est celsitudo claritasq;: ⁊ si ambitiose nimium Vlpianus in libris digestorum titulo de senatoribus dicat senatores quoq; posse claros appellari. Augustam. Quemadmodum vrores regum Regine. sic imperatorus vt vulgus loquitur non Imperatrices sed Auguste appellãtur. Augustam igitur diximus siue ab augusto augurio q; huius auspicijs res omnis Hispana restituta est siue ab augendo: quia ipsa vires subministrante ductu atq; imperio dulcissimi coniugis res publica Hispana aucta propagataq; sit. Jsabelam. Hispanus sermo nomẽ hoc a diui Joannis baptiste matre Elisabe vt Hebrei dicũt. siue Elisabet per. t. exile in fine detorsisse videtur. atq; vt Greci vtrobiq; penultima acuta. non Elisabet per. th. atq; accentu acuto in fine vt corrupte in oibus libris legebatur proferebaturq; corruptius. Sed quia declinationis latine ratio exigebat vt ab Elisabet Elisabeta diceremus. idq; durum tum plerisq; tum eidem ipsi regine visum est: ab Jsabel voce hispana nouo nomine Jsabelam potius q; ex Elisabeth voce hebraica Elisabetam fecimus. Huius nominis tertiam. Prima namq; huius nominis regina fuit Lodonici illius filia qui primus in Gallia hoc nomine regnauit. quã duxit vxorem Alphonsus ille qui Hispaniarum Imperator est consalutatus. Secunda fuit huius nostre ex Joanne secundo mater felicissima. Hispanie. Nec a grecis ab ibero amne siue ab iberibus. qui illam incoluerunt. Iberia dicta est A latinis vero Hesperia minor eadem ratione: qua Hesperia maior Italia est a grecis appellata. A iunioribus deinde ab Hispali Hispania vt nominaretur obtinuit. Ac insularum nostri maris. Quod vulgus Mediterraneum vocat: latini nostrum siue berculeum mare appellant. cum mediterranea potius dicãtur loca a mari remota. vt si dixeris Tolteum est vrbs mediterranea. Insularum vero ambitiose dixit: cum nõ omnium sit regina sed tantum Pityusarum. Baleariũ. Sardinie. Corsice. Sicilie. cum reliquis illi adiacentibus insulis. Reginam. Non qua ratione vrores atq; filie regum a latinis regine dicuntur. sed quia regnum hispaniarum illi dotale fuit. Aelij Antonij Nebrissen. grãmatici. Vt Aelius sit prenomen. Antonius nomẽ. Nebrissensis cognomen. Grammaticus vero agnomen ex professione sumptum. Solent multi a me querere cur Aelij prenomen mihi adoptauerim: cum prenomina gentilica esse debeant: hoc est familie cuiusq; propria. Quibus ego respondendum esse opinor hoc in loco simul omnibus. quod sum singulatim respondere solitus: illam videlicet fuisse mihi causam prenomen hoc assumendi. q; Nebrisse atq; in agro Nebrissensi complura sunt antiquitatis monumenta in quibus Aeliorum atq; Aelianorum familia marmoribus incisa leguntur. Licuit ergo mihi tã q; a maioribus meis hereditario quodam iure prenomen. hoc adoptare. cum presertim in tota Bethica Aeliorum familia fuerit clarissima. ex qua sunt Ael. Traianus. Ael Hadrianus Cesarum prestantissimi qui mihi fue-

Universidad de Deusto
BibliotecA

runt prope dixerim conterranei. Dicet vero quispiam. Aelij atq3 Aeliani: quos tu vicis Nebrissam tuam colu isse: quosq3 falso maiores tuos fuisse iactitas. quod ipsa nomina pre se ferūt: Romanos fuisse constat. qui post annos circiter septingentos a Gotthis. Vandalisq3 Nebrissa pulsi sunt: atq3 rursus Gotthi Roderico rege a Poenis Mauritanisq3: quos tandem post annos circiter quinientos Ferdinandus tertius omnium gentis gothice regum clarissimus atq3 perinde sanctissimus tam diuturna possessione deiecit. Quo igit iure qua ve iniuria tibi inde hereditarium nomen vsurpas: cuius stemma totiens interruptum est? His ego possum illud adhuc respondere. Et si fortuna illius oppidi: quemadmodum ⁊ aliarum rerum: sepe mutata est. licuisse mihi tamen a Romanis patrie quondam mee colonis: quorumq3 virtutis sum admirator: si non per naturam saltem per adoptionem: aut per Pytagoze palingenesiam: hoc est regenerationem: aut per Anaxagoze potius homeomeriam id est omnium partium atq3 membrorum inter se similitudinem. quam Maro quarto eneidis. libro figmi ficare visus est. cum Elissam his verbis inprecantem inducit. Exoriare aliquis nostris ex ossibus vltor: qui face Dardanos ferroq3 sequare colonos. Nam quemadmodum Dido optat atq3 precatur: vt ex cineribus suis aliquando oriatur: qui iniurie sibi ab Enea illate sit vltor. quod hannibal postea fecisse putatur. eadem quoq3 ratione possum ego dicere me vnum ex posteritate Romanorum esse. ex quorum cineribus nō minus ego sum ortus: quam hannibal fuit ex ossibus Elisse. Antonius nomen est genti mee frequentissimum: quo nomine fuit mihi auus atauusq3 materni: viuitq3 adhuc iuxor Antonia que nomine quoq3 ipso proauiam refert. Nebrissensis De antiquitate illius oppidi quoniam multa in alijs quoq3 locis carmine ⁊ prosa oratione conscripsimus illud tantum in hoc loco non est dissimulandum: Nebrissam que alio nomine Veneria est appellata. Turdetanorum esse oppidum per q̄ vetustum in Bethica positum a Libero patre. quo tēpore victor Hispaniam lustrabat. inter estuaria Bethis quemadmodum auctores sunt. Strabo Plinius⁊ Ptolomeus: appellatamq3 Nebrissam a nebridibus dammarum pellibus quarum erat vsus in sacris: que Bacchus illo in loco instituerat: vicente Syllio Italico punicorum libro tertio. At Nebrissa dionysseis conscia thyrsis. Quam satyri coluere leues redimitaq3 sacra nebride: ⁊ hortano menas nocturna lyeo. Nam temporibus secundi belli punici iam floruisse Nebrissam atq3 singularem in eo bello operam Hannibali nauasse idem Syllius testatur. Grammaticus. Nomen est professionis: neq3 enim dedignati sumus nos a professione censeri: que nobis tantum honoris peperit quantum etiam me tacente obtrectatores mei confitentur. Prefatio. Sic latine dicitur. qui grece prologus sive prohemium appellatur. In recognitionē commentariosq3. Et cur vtrumq3 fecerit: causas in ipsa prefatione narrabit. Introductionum. Jam ab ipso statim operis initio profitemur nos nō artē grāmatices absolutā ⁊ cui nihil addi possit sed introductiones tantum latinas scribere: ne quisq3 possit calumniari nos aliquid omisisse eorum que ad grammaticen pertinere existimantur: quod assequi erat infiniti cuiusdam operis: quod magis obesse q̄ prodesse poterat ijs maxime quibus introductiones nostre scribūtur. Bis ediderat. Priores ad per3 Reuerendum patrem ac illustrissimum dominum Petrum Mendoçam. S. R. E. Cardinalem Hispanum. Que quia hominibus carmini Alexandrino assuetis non multum placebant. secundā adiecimus ad nobilissimum adolescentem Gutterium a Toleto: in qua illa tantum versibus completi sumus: que cum sint varia atq3 de rebus minutissimis disserentia. in promptu pueris habenda erant quod videtur posse facilius carmen de se prestare.

Thales ille milesius. Hec prefatio in tres partes distribuitur. Prima enumerat causas cur auctor introductiones suas iā bis editas recognouerit. Secunda cur in illas commentarios adiecerit. Tertia cur Isabele hispaniarum regine potissimum dedicauerit. In prima prefationis parte artificiosa quadam insinuatione vtit. Nam cū inconstantie ac leuitatis nec minus ignorantie signum videri posset totiens idē opus edere: excusat se auctoritate milesij Thaletis: qui cū aliquando interrogaretur quis esset sapiens: respondit tēpus q̄ omnia inuenit. Hoc igitur auctore dicit quedam operi suo adiecisse: quedam rursus detraxisse. Deinde subdit aliam adhuc causam opus illud emendandi: q̄ inscitia quorundam atq3 ignorantia imprefforum librariorumq3 multa fuerant ex exemplari deprauata: q̄ tamen suis locis reddenda sunt. Dicit igitur proponēs. Thales milesius. Quēadmodum diogenes laertius scribit Thales patriam habuit phenīciam postea vero ciuis mileti ascriptus que fuit vrbs in ionia clarissima: obtinuit vt milesius potius q̄ phenix cognominaretur. Ille. hoc in loco emphasim quandam habet auctore valla. Qui fuit vnus ex numero septem sapientum. Idemq3 primus in ordine. s. illorum septem. Nam cum adolescentes ionij iactum retis apiscatorib⁹ emissent: essetq3 inter illos de tripode aureo cum piscibus educto exorta contētio: ex Apollinis oraculo quod iubebat vt tripus ille sapientissimo traderetur: vtriusq3 partis consensu Thaleti datus est. Hinc igitur primum sophie. i. sapientie nomen exortum: quēadmodum philosophia a pythagora. Illorum septem: hi prope omnium cōsensu fuerunt Thales milesius. Solō salaminius. Chilo lacedemonius. Pittacus mitileneus. Bias prieneus Cleobulus lindius. Periander corinthius. quamq3 Plato in protagora huius loco Misonem cheneum numerauit. Sapientie studiosos. i. sapiētes. non illi quidem simpliciter sapientes illa. s. sapientia: quam adhuc mortalis nemo est consecutus: sed vt vulgus. vitaq3 communis loquif. que appellat sapientes viros ingenio doctrinaq3 prestantes. Interrogatus aliquando. Interrogandi causa illa fuisse videf: q̄ cū sapie nomē vt paulo ante diximus nup esset inuentū: atq3 illi se ptē q̄ sapiētes esse putabant. professionē tanti nois recusarent. interrogatus thales quis igitur esset sapiens. Tempus respondit: ⁊ subdidit causam: Quia omnia inueniat. Euestigio. i. continuo ⁊ statim: dictum ab eo q̄ in eodem vestigio insistentia fit: Deinde propositam sententiam cōmendat simul ⁊ exponit dicens. Preclara me hercule vox. hercule aduerbiū est iurādi: quod tam etsi videtur significare per herculem. vel ita me hercules amet. apud nos tantum aduerbium est dei obtestatione aliquid affirmantis. Nam q̄ diuus Hieronymus prohibet nos huiusmodi sermonibus. vti scribēs in illud euangelij de filio prodigo ⁊ frugi. Absit ab ore christiano iupiter omnipotens: ⁊ me hercule me castor: loquendi modus ille sua etate fuerit forte periculosus: cū adhuc rome cōplures ex gētilitate superessent. nro vero seculo quis adeo infirmus est vt offendat? siue vt greci dicūt scandalizet: cū audit me hercule: me castor: ⁊ q̄ō poeta nr dixit. Aquel cō quiē iupiter tuuo tal zelo? Tali viro emphasim habet: q̄si velit dicere illo q̄ sit ab oībus sapientissimus iudicat⁹. Humano ingenio. Nā q̄ diuinit⁹ reuelant: tpis momēto possunt infundi. quā ⁊ ille tpum diuturnitate quibus nō sunt reuelate acquirant. Absoluat. hoc p accidēs fit. Nam aristotele auctore libro physicor quarto tps corruptionis per se causa est: generationis vero p accidēs. Unde eodē teste puerbiū fuit apud grecos oīa tēpore senescere atq3 corrūpi. Hinc ⁊ Aristoteles. Supiori Thaletis sentētie astipulari videt Aristotelem qui primo de moribus libro scribit: tps esse quod res inuenit adiuuatq3. Tempus inuentor adiutorq3. nā teste prisciano masculina ⁊ feminina vel duorū cōmunia in. or. inueniuntur etiam neutris coniuncta. vt Uergi. r. ene. Italiā petijt fatis auctoribus esto. Illud quoq3 figurate dicitur tempus res inuenire cum intelligendum sit ab hominibus in tempore inueniri. Unde. i. a quo tempore. Sic Uergi. genus vnde latinum. i. a quo latino. Artium siue ille sint practice. siue theorice. Facta sunt additamenta. Nam sic artes absoluuntur: si nostris atq3 aliorum inuentis quotidie aliquid addam⁹ Sed quēadmodū diximus hoc per accidens fit. nam per se tempus causa est obliuionis atq3 artium interitus. Quod cum a Thalete primum. Quod thales primum deinde Aristoteles in genere dixerunt. Tempus omnia inuenire: Clobulus propie ad eas artes contraxit: quas sermocionales appellant. Nam omnes artes siue scientie aut sunt de rebus aut de sermonibus. De rebus aut sunt practice quarum finis est actio siue opus: aut theorice: quarum finis est contemplatio quo in genere sunt Physica. Mathematica. Theologia. Circa sermones quoq3 tres versant. Grāmatica. Dialetica. Rhetorica. Post annos trecentos. Nam floruisse Thaletem circa olympiada. quinquagesimam quo tempore Judeorū captiuitas fuit. Babylone auctores sunt Laertius. Diogenes atq3 Eusebius Pamphili. Aristotelem vero circa olympiada centesimā vigesimā omnes confitentur. Cleobulus. Hic quemadmodum superius memoratum est: vnus fuit ex numero septem sapientium Euagore filius natus Lindi. que fuit vrbs nobilissima insule Rhodi. Sunt qui dicant hunc non Lindium. sed ex Caria fuisse. que regio contra Rhodum in Asie continenti sita est. Thaleti contemporaneus. Nam septē illi quos diximo omniū

Ad optimā eandemq3 maximā Augustā Isabelam huius nominis tertiā hispaniæ ac insularū maris nostri Reginam clarissimam. Aelii Antonii Nebrissen. grāmatici in recognitionē cōmentariosq3 introductionum suarum: quas de sermone latino bis ediderat: Prologus incipit fœliciter.

Thales ille milesius qui fuit unus idēq3 primus illorū septem: quos græcia iactat sapiētiæ studiosos: interrogatus aliquādo quisnā esset sapiens. Tēpus inq⁊: subiecitq3 euestigio causam. Quod oīa inueniat. Preclara me hercule uox & tali uiro digna sētētia: quæ declarat nullam esse artē ex iis quæ sūt humano ingenio adinuentæ: quā nō tēporis lōginquitas absoluat Hinc & aristoteles tēpus inquit rerū repertor est adiutorq3 pbus: unde & artiū facta sunt additamenta Quod cū athalete primum deinde ab Aristotele post annos circiter tercētum dictum sit: Cleobulus Lindius: qui fuit prope Thaleti cōtemporane

Universidad de Deusto
Biblioteca

prope consensu fuisse sapientes synchroni hoc est cōtemporanei fuerunt. quandoquidem circa olympiada quinquagesimā flouisse omnes fatentur. Ad eas artes contraxit. i. restrinxit: ⁊ ex genere ad speciē reduxit. Que circa sermones. i. quas Greci logicas. Latini sermocinales appellant. Qualis est Grāmatice. i. quo in genere est habenda. quoniā circa sermōis consuetudinem versatur: quēadmodū Rhetorica circa ornatum. Dialectica circa veri falsiq; dissertionē. Luius. Hoc est Licebuit verba que illa soluta oratione dixit: nos addita metri necessitate redegimus in uersus. hoc modo. Copia verborum rerumq; inscitia versat.

Et quasi velit dicere homines in adolescētia duabus rebus inuoluuntur: hoc est rerū ignoratione ⁊ verborum abundantia. sed postea etate perficiuntur ⁊ sapiunt. Quā sententiam similitudine quadam deinde exponit dicēs. q; quemadmodum in frumēto sato multa procreantur: que nihil ad rem pertinent: quibus neglectis tantū semina leguntur. sic homines cum rerum inscitia tenentur: abundāt verbis quasi herbis flozibusq; quibusdam: cum vero incipiunt sapientie grana legere: verborum illam redūdantiā cōtinuunt.

In frumenti satione. i. in frumento iam sato.

Luxuries illa segetum. Que ex nimia terre atq; anni fertilitate prouenit. In herba tenera depascendā. Id debere fieri Plinius libro secundo naturalis historie his verbis precepit. Luxuria segetum castigatur dente pecoris in herba vūtat: ⁊ depaſcit quidem vel sepius nullam in spica iniuriam sentiunt. ℳaro precepit. Uergilij verba sunt ex primo georgicorum libro Quid? qui ne grauidis procūbat culmus aristis. Luxuriem segetum tenera depascit in herba. Tum calami. i. post frumēti herbam calami procreant

Ad certa. puta quaterna vel quina internodia. Internodium appellatur illud quod duobus calami nodis hoc est geniculis continetur. Tum spice. i. post calamos procreantur spice. Quarus gratia. i. causa vel fine. Natura ludens. Ac si dicat ociosa: qui modus loquendi frequens est. vt apud Plinium libro nono cū de cōchis scribit: in quibus ait est magna ludentis nature varietas. Et in sacris litteris prouer. c. viij. Ludens coram eo omni tempore: ludēs in orbe terrarum ⁊ illud pl almographi. Draco iste quem formasti ad illudendum ei. i. cum quo quasi per ocium luderet. Quasq; ab agricolarū spe. ℳD. Uarronis verba sūt in primo libro de re rustica. Spica aūt a spe nominata videtur: eam enim quod sperant fore: serunt. Tum vero aristis. Eodem auctore spica tria habet. granum. glumam ⁊ aristam. granum a gerendo dictū: quia vt id spica gerat frumētū ſerītur gluma a glubēdo: quod eo folliculo detracto deglubat: hoc est detrahat granū. Mā gluma ꝓprie folliculꝰ est eiꝰ ficus: quē edimꝰ. ⁊ p translationē frumēti siliqua vel vagina. arista vero dicta: quod prima aresçit. In etatis flore. i. in adolescentia. vt Juuenalis flos Asie ante ipsum precio maiore paratus. Ignoratione. Propter rerum inexperientiam abundāt verbis: qđ vitium simul etatis ⁊ ignorantie est. Temere asseuerant. i. sine causa asseuerate affirmant. Quintilianus noster: Uel quia Hispanus ex Calagurri citeriozis Hispanio oppido. aut Noster quia Latinus. aut quia hunc auctorem in hoc potissimum opere secuti sumus. Uerba Quintiliani oratoriarum institutionum libro secundo sunt. Prima est eloquentie virtus per spicuitas: ⁊ quo quis ingenio minus valet: hoc se magis attollere ac dilatare conatur. vt statura breues in digitos eriguntur: ⁊ plura infirmi minantur. Cum vero incipiunt. Econtrario dicit omnia senes facerem. ℳinus minusq;. Cōtra id quod dicit magis abundant verbis. Nihil sine temperamento illo forte. Contra id qđ dixit. Temere asseuerāt. Forte aduerbiū temperamentū est philosophorum Academicorum maxime qui nihil affirmare audēt. Taciturnitas. Unde Juuenalis de simulatis philosophis dixit Rarus sermo illis ⁊ magna libido tacenti. Loquacitas. A qua sermo Hispanus eleganter: quemadmodū ⁊ multa alia furiosos ⁊ insanos apellat locos: quasi locutuleos ⁊ loquaces. Hec idcirco. Ex superioribus colligit auctor se tempore admonitum quedam introductionibus suis adiecisse: quedam rursus detraxisse. atq; licuisse sibi in opere suo: quod licuit alijs in alieno atq; etiam in proprio opere facere. Princeps. Non Principissa: aut principissa: quemadmodum neq; Ducissa aut comitissa. vt indocti quidam dixerunt. cum Princeps Dux Comes. duorum generū cōmunia sint. Tam multis. Subaudi verba repetita quasi a longe petita. Quedam adiecimus. Perpauca illa quidem ⁊ que suis locis reddenda sunt. Que tempus subiecit. i. que inter legendum postea occurrerunt. tempore illa sug

us: ad eas artes contraxit: quæ fuut circa sermōes qualis ē grammatice: quam nos profitemur. Cuius ea de re uerba nos in distichon sic redegimus.

Copia uerborum rerumq; Inscitia uersat.
Mortales. Tempus perficit atq; sapit.

Et profecto ita se res habet. Nam quemadmodū in frumenti satione primo luxuries illa segetum procreatur: quam in herba tenera depascendam esse Maro præcipit. Tū calami ad certa quædam internodia: tum spicæ: quarū gratia nugas illas natura ludēs produxerat: quasq; abagricolarum spe. M. uarro dictas esse putauit: tum uero aristis folliculisq; neglectis grana ipsa deglubuntur: sic in ætatis flore: in qua homines rerū prope omnium ignoratione tenentur: magis abundant uerbis. audatius loquuntur. temere asseuerant: ut recte Quintilianus noster dixisse uideat. quo quisq; minus ualet: eo se magis attollere ac dilatare conatur. quēadmodū statura breues in digitos eriguntur. Cum uero incipiūt aliquid sapere minus minusq; uerba effuudunt: nihil sine temperamēto illo forte affirmant: ut iam nullum sit maius sapientiæ signum q̄ taciturnitas: quemadmodū e diuerso nullum maius ignorantiæ q̄ loquacitas.

Hæc idcirco sunt a me clarissima princeps tam multis repetita: ut nemo miretur si introductionum. latinarum editioni secundæ: cui nihil iā addi posse uidebatur: quædam adiecimus quæ nobis interim tēpus rerum omniū inuētor suggessit: quæ

gerente atq; subministrante. Quedam detraximus: sed hec pautioza: ⁊ Que etatis ingrauescētis ratio. i. senecta que plerisq; grauis ⁊ modesta videtur: vt Licero in catone maiori ostendit. Elimare id est lima veluti quadam deterere. An mihi non liceat. Superiorem conclusionem a preiudicio arguens adhuc confirmat. In opere presertim meo. Ac si dicat licet hoc in opere alieno facere: ergo multo magis hoc in proprio opere licebit. Sacrarum. Quibus christiana religio continetur. Secularium id est profanarum. Nam quia profanum a nostris in malam partem accipitur pro eo quod non est sacrum seculare.

dam rursus detraximus: quæ uidelicet ætatis iam in grauescentis ratio elimare suadebat. An mihi non liceat in opere presertim meo facere: quod licuit multis sacrarum atq; sæcularium litterarum scriptoribus: qui non modo in aliorū libris quosdam locos infamiæ nota inusserūt: uerum etiam in propria opera libros retractationum edidere: Quod licuit nobis in eos: qui āte nos artis grammaticæ præcepta tradiderunt? Quod denicq; posteris: meq; etiam uiuo & sentiente præsentibus licebit: ut aliquid uelint operi meo addere: nō nihil etiā detrahere: quædam rursus in alium ordinē cōmutare? Itaq; ego græcorum prudentiam: quē admodum cæteris in rebus: in hac quoq; parte uehementer admiror: qui statuis & imaginibus nō scribebant (ut mos artificum est) Lysippus fecit aut Polycletus: sed titulo impendenti Lysippus aut Polycletus faciebat: ut contra iudiciorū uarietates superesset artifici regressus ad ueniam uelut emendaturo quicquid desideraretur: si non esset interceptus. Quid quod & illa: quæ fuerunt ab impressoribus & librariis detorta: cum prototypo meo: unde omnes codices emanarunt: contuli: atq; ad lineam ueritatis quod aberrauerat: quam diligentissime reduxi. Hos uero commentarios edendi causa illa in primis fuit: quod cum multis in locis a uulgata præcipiendi uia discesserim: reddenda fuit a nobis ratio tum amicis tum etiam alienioribus. cur antiquorū iuniorūq;

dicunt: cum omnis res aut sacra sit aut profana. seculare vero sit quod ad seculum pertinet. vt ludi seculares: carmē seculare. qđ vtrumq; sacrum est. Infamie nota. Ostendendo libros illos heresim aut falsitatem aliquam continere. Inusserunt. Quasi igne atq; cauteri o signum impresserunt. quod seruis erronibus aut fugitiuis fieri cōsueuit. Libros retractationum. Quemadmodum diuus Aurelius Augustinus qui in opera iam edita libros retractationum fecit. In eos qui ante nos. id est a quorum preceptis atq; doctrina nonnunq; discessimus. Posteris id est futuris. ℳde viuo ⁊ sētiente. Ex martiale lumptū est: qui libro epigrammatō primo scribit. Cui lector studiose quod dedisti. Uiuenti dec⁹ atq; sentienti. Itaq; ego. Superioris adhuc conclusionis rationem exemplo. Grecorū confirmat. qui in operibus ab aliqua arte profectis preterito imperfecto tempore subscriptiones apponebant: illud significare volentes: nullum esse mortale opꝰ cui non aliquid desit: quod tempore suppleri possit. In hac quoq; parte. De qua sum statim dicturus. Statuis ⁊ imaginibus. Statue ex materia solida sunt veluti auro. argēto. ere. ligno. marmore. Imagines vero sunt etiā ex coloribꝰ. Ut mos artificum est. Qui in basibus statuarum tabularumq; calcibus nomina sua subscribere consueuerunt: dūmodo opera illa non essent publicis impensis facta. Nam fuit lex: que adhuc hodie extat in codice Justiniano: ne quid operi publico liceat inscribere. Et Licero libro Thusculanarum questionum primo. Quid enim Phidias sui similem speciem inclusit in clypeo. ℳDinerue cum inscribere non liceret. Lysippus fecit aut Polycletus. Tota hec clausula pene ad verbum ex Plinij prefatione in libros naturalis historie translata est. Ex illis inquit nos velim intelligi pingiq; conditoribus. quorum in libellis his inuenies absoluta opera. ⁊ illa quoq; que mirando non satiamur: pendenti titulo inscripsisse vt Apelles faciebat aut Polycletus: tanq; incho ata semper arte ⁊ imperfecta. Ut contra iudiciorum varietates superesset artifici regressus ad veniam: velut emendaturo quicquid desideraretur si non esset interceptus. Lysippus ⁊ Policletus. Statuarij fuerunt: quorum opera idem auctor illustrauit libro. xxxiiij. Fecit. Tempore preterito perfecto: ne significarent opera sua fuisse ab illis absoluta: quod nihil illis addi posset: quodq; ipsū magne inuidie haberetur: vt idem Plinius est auctor. Sed titulo impendenti. Quasi tempore imperfecto Faciebat: aut pingebat: quod faciebant. Ut superesset artifici regressus ad veniam id est ex eo quod populus de suis operibus iudicaret. ipsi opus emēdarent. Artifici inq̄. Uelut emēdaturo quicquid desideraretur id est deficeret. nā ⁊ hoc quoq; significat Desidero. Si non esset interceptus id est morte raptus. vt Lucanus in primo Abstulit ad manes parcarum. Julia seua intercepta manu. Quid quod ⁊ illa. Aliam quoq; fuisse causam recognoscendi secundam editionem dicit: quia fuerunt nonnulli qui aut ignorantia aut ausu quodam temerario pleraq; loca inuerterunt Impressoribus. id qui libros torculis imprimunt: quos quidam calcographos appellant. hoc est ereis litteris chartas imprimendo scribentes. Librarijs. Qui libros calamo vel penna scribunt: nam qui vendunt bibliopole dicuntur. Detorta. id est a vero exemplari deprauata. Cum prototypo meo. id est primo illo meo atq; archetypo exemplari. Contuli. id est comparaui. Et quod aberrauerat. id est a via recta deprauatum fuerat. Ad lineam veritatis. id est ad regulam reduxi. Hos vero commentarios. Hec est secunda prologi pars: in qua duas affert causas: cur in introductiones suas auctor hos commentarios ediderit. Quarum prima est. quod reddenda fuit ratio: cur ab antiquis grammaticis aliquādo discesserit. Amicis. Qui putabant a me fuisse scriptum: quod nec suspicatus quidem sum aut cogitaui Alienoribus. i. non amicis. qui suā ignorantiā simul ⁊ maliuolentiā in meos libros trāstulerūt. ℳDultis in locis. Et q illi sint in ipo cōmentarioꝝ discursu patebit. Antiquorū. Puta Diomedis Phoce Seruij. Prisciani. Donati. Juni

Universidad de Deusto
Biblioteca

orum. puta Alexandri. Ebardi. Catholici. ⁊ ex ijs q supersunt Peroti. Cerulani. Migri. Mancineli. Sed cum possem⁹. Se id perparce dicit fecisse: cum posset adhuc alijs in locis idem facere. Compendio. i. breuiori via: sicut vispendium est vie ambages. Modice. i. cum modo. Intra modum. i. adhuc artius q̄ in modo. Plurimum intereat. i. magnū cō pendium atq; emolumentum: ⁊ ut sic dicam huius doctrine lucrum faceret. Deinde quod cū. Nec est secunda causa cur commentarios hos ediderit: quia introductiones ille fuerunt simplices: quippe que puerorum eruditioni scripte sunt. nūc uero in hoc opere cum adultis. vel potius cum ipsis preceptoribus sermo habendus est. Ingenio tumultum faceret. Horatianum est. Stomacho q; tumultum lenta feret pituita. vides vt pallidus omnis cena desurgat dubia. Cum vero iam. Q. d. cum erant pueri ac rudes in studio litterarum. danda fuit illis doctrina simplex ⁊ q̄ si lac paruulis vt Apostolus ait. Sed prouectis ⁊ in etate progressis porrigendus est doctrine solidior quidā cibus. i. durior. ⁊ numerosior. i. magis uarius. Lac pulpamentumq;. Adhuc in translatione cibi ad doctrinam perstat: vt lac pulpamentumq; sit doctrina simplex ⁊ facilis. Mā pulpamētum est corpus sine ossibus: quod facile mandi conficiq; ventibus potest. Ossa vero ⁊ nerui sunt difficultates doctrine secretioris: que nō nisi a grandiusculis penetrari perspiciq; possunt. Quare non tam. Ex superioribus infert cui lectori hos commentarios scripserimus.

Tue vero celsitudini. Hec est tertia pars prefationis in qua ponuntur rationes cur hoc opus celsitudini regie dedicatum sit. Extremum laborem. Quia nobis in animo est postea q̄s antiquitates Hispaniēses absoluerimus: omne reliquū vite nostre tempus in sacris litteris consumere.

Quante sit tibi cure. Hec est ratio cur frontez perfricuit auctor: vt rem tenuam atq; ieiunam tante maiestati dedicarit. quod multis argumētis intellexit: quanta illi cura sit ne rei Hispane hoc vnum sermonis latini ornamentum desit. tū quod in eo liberos erudiendos curet: tum quod omnes alicui putant se rem iucūdissimam illi facere quod dent operam litteris precipuam quod q; iam a feminis expectatur: quod viri ante hac vix optare audebāt. In hac disciplina. Hoc est grammatice de qua nunc scribimus. Adolescentes. Exoletos purpuratos regios intelligit.

Omnium etatum. Quia etiaz adulti iam hoc aggrediuntur. Alter sexus. Scilicet a virili hoc est muliebris. Nam quid ego. Aliud quoq; signum affert. cur huic magime cure Regina intēdit: quod ad auctorem dederit litteras bu manissime scriptas: quibus illum admonebat. vt introductiones latinas e regione versuū Hispanienses faceret: ad eum modum quem presul Illiberritanus illi prefinisset. Quas litteras. Q. d. q̄ comiter atq; elementer scriptas. Archiepiscopus. Ferdinandus a Talabrica regius Senator atq; illa tempestate presul Abilensis.

Illiberritanus. Illiberri vrbs est: que nostro seculo Granata dicitur: queq; annis superioribus in deditionem Christianorum venit. cum annos circiter octingentos sub ditione Penorum Mauritanorumq; fuerit. E regione id est ex opposito: hoc est vt sermo Hispaniensis sit positus contra latinum. Hispanienses vero dixit non Hispanas: quia introductiones ille in Hispanum sermonem non vsq; adeo migrare potuerunt. vt non maximam latinitatis partem retinuerint. Nam hispanum est quod in hispania atq; ex hispania est Hispaniense vero quod non penitus hispanum. sed aut in hispania ab extremis geritur. vt bellum hispaniense. quod a Romanis in hispania. aut extra hispaniam ab hispanis. vt collegium hispaniense. quod est Bononie ab immortalis memorie viro Egidio Albornozio. Sancte Romane ecclesie. Cardinali hispano fundatum.

auctoritate neglecta: præceptiones quasdam ausus sum in aliam formam commutare. Quod cum possemus pluribus adhuc aliis in locis magno huius doctrinæ compendio facere: fecimus id quidē modice: uel intra modum potius. ne alicuius nouitatis essemus auctores: nisi ubi plurimum intereat hoc uel illo modo præceptiōes quasdam tradi. Deinde quod cum introductiones nostræ puerorum eruditioni scriptæ sint habenda fuit ratio ut essent quā simplicissimæ ne q̄si ciborum redundantia stomacho: sic præceptorum uarietas illorum ingenio tumultum faceret. Cum uero iam in litteris aliquantulū progressi sunt. quasi solidior quidam numerosiorq; cibus est illis porrigēdus. ut non modo lac pulpamentumq; degustent. uerum etiam ossa neruosq; possint obrodere. Quare nō tā cū rudibus nouiciisq; rei litterariæ professoribus: quam cum prouectis uel potius cum magistris ipsis sermo mihi in his cōmentariis habēdus est. Tue uero celsitudini extremum hunc artis grammaticæ laborem meum dedicandi illa ratio maxime fuit: quod nemo est: qui nō intelligat quantæ sit tibi curæ rem publicam hāc Hispanam cum cæteris reb⁹: tum ul' præcipue in re litteraria. Quanta diligentia quam florentissimam efficere. Quanta diligentia dulcissimos liberos tuos in hac disciplina erudiendos curaueris. Quam tibi sit iucundum quod nō mō adolescētes nobilissimi: quisq̄ tuo ministerio dedicati: uerum etiam reliqui omnes omniū ætatum atq; ordinū hoies dent operam uel præcipuam litteris: quas ante hac quasi nimis delicatas atq; animorum eneruatrices oderāt. Quodq; alter sexus de se iam p̄stat: quod uiri āte hac uotis omnibus uix audebant exoptare. Nam quid ego referam quas ad me litteras ab hinc septēnium Celsitudo tua dedit: Quas præterea mihi Archiepiscopus Illiberritanus ex tuis uerbis atq; sententia reddendas curauit: ut introductiones meas: quas

Quam differentiam videtur obseruare Martialis cum in epistola. xij. libri epigrammaton scripsit se mittere Romam libr⁹ū iam non hispaniensem sed hispanum. Nam cum superiores libri magna ex parte fuissent Rome conscripti: quia ab homine hispano: hispanienses poterant appellari. At vero duodecimus: quia in hispania ⁊ ab homine hispano: recte hispanus dici debuit. Nemo igitur me. Ex superioribus auctor concludit: se non ambitiose feciſe: quod op⁹ de rebus leuissimis qualis est grammatice. tante Principi dedicauerit. cum præsertim ab ipsa per litteras fuerit admonitus: vt ijsdem de rebus scriberet.

de sermone latino edideram: e regione uersuum Hispaniensis faceremus: Nemo igitur me æquus iudex ambitiose atq; petulāter feciſſe putabit. qđ leuissimis de rebus scribens uigilias meas ausus sū maiestati regiæ dedicare. cum præsertim quicqđ illud est: quod elaboramus. tuis auspiciis tuoq; imperio simus aggressi: neq; ut ille inquit: existimari parua debeant: sine quibus magna constare nō possunt. An uero est. qui paruam audeat artem illam appellare qua sermo latinus cōtineatur: in quo religionis nostræ in primis sacraméta quasi depositum quoddam fidelissime seruātur: Quæ cum reliquis omnibus disciplinis ita est coagmentata: ut hæc ab illis facile secerni: illæ uero ab hac quēadmodum disiungantur: nec intelligi ullo modo possit. Nam oro te atq; per deum immortalem obtestor quotā sibi uitæ nostræ partem reliquæ omnes disciplinæ uendicant: Quotiēs in eum sermonem incidimus: ut de numeris magnitudinibusq;. Quotiens ut de uocum astrorumq; ratione: Quotiens ut de moribus rerumq; natura: Quotiens ut de medicina deq; ciuilis & pontificii iuris scientia. Quotiēs ut de religione atq; de re diuina disputem⁹: At uero grāmaticæ omni in loco omniq; tēpore ita præsto est: ut si quid legas: si scribas: si cum alio loq̄ris si deniq; tecum ipse quid cogites. sine illa efficere nullo modo possis. Atq; ut de illa Fabi⁹ uerissime scripsit necessaria est pueris: iucūda senibus: dulcis secretorū comes: & cuius amor ut idem auctor scribit non scolarum temporibus: sed uita terminat. Et quisq̄ est adeo stupidus & a cōmuni sensu alien⁹ qui audeat hanc artem tenuem atq; ieiunam appellare & indignam: cui⁹ libri Augustæ nostræ debuerint dicari: cum uideamus non modo uiros summo ingenio singulariq; doctrina præditos huius disciplinæ opera maximis principibus dedicasse. uerum etiam duces ipsos imperatoresq; in media totius orbis terrarum administratiōe occupatos uolumina iisdem de rebus scripta reliquisse: Sed ego demens qui de re iam pridem celsitudini tuæ

Neq; petulanter. Cum grammātice nō debeat res parua iudicari. quod multis rationibus cōfirmat. Ambitiose. Hoc est quod nos insinuauerimus regie familiaritati. vt honoris aut aliquando bonam gratiam aucuparemur. a qua suspitione se purgat. cum dicit se iussum ijsdem de rebus scripsisse. Petulanter. i. impudenter ⁊ procaciter. quod videlicet illepidum fuerit donum. quod est de rebus leuissimis ⁊ parui precij. quod tamen excusatur ostendendo rei litterarie dignitatem. Ille inquit. Quintilianus est. qui oratoriarum institutionum li. j. hoc scribit. An vero quispiam. Necessitatem simul ⁊ dignitatem huius artis ostendit. Sermo continet. Nam hoc prestat ars ut sermoni vitium aliquod irrepere non possit. Sacraméta ⁊ mysteria ⁊ sacra secreta. Quasi depositum Hoc ex Quintiliano quoq; deductum est. qui de litteris scribens ait. hic est vsus litterarum vt custodiant voces ⁊ velut depositum reddant legentibus. Nam depositum per sancte seruādum. ⁊ cū reposcitur summa fide reddendum est. Coagmentata. Cōiuncta ⁊ conglutinata Hec ab illis. Nam in hoc eius dignitas ostenditur. quod ab alijs omnibus est absoluta. cum reliquę sine illa consistere non possint Nam obsecro te. Necessitatem huius artis demonstrat. quod nulla vite pars illius officio vacare potest. cum reliquę omnes raro in vsum veniant. Quotam? Interrogatiue. q. d. minimam. quia raro de illis fit sermo. cum sine hac nec momento. vt sic dixerim. temporis esse possimus. De numeris. Quod est Arithmetice opus. De magnitudinibus. Quod est Geometrie. De vocum ratione. De quibus est Musica. Astrorum. De quibus est Astrologia. De moribus. Quod ad Ethicen. De rerum natura. Quod ad Physicen pertinet. De re diuina. Que dicitur grece Theologia. Ita presto est. id est presens. Vt si quid legas. Hic locus ex prohemio Ciceronis in libros de officijs translatus est. Nulla inquit vite pars. neq; publicis neq; priuatis. neq; forensibus. neq; domestici in rebus. neq; si tecum agas quid: neq; si cum altero cōtrahas. vacare officio potest. Fabius. Q. Fabius Quintilianus qui oratoriarū institutionum libro primo hoc scribit. Jucunda senib⁹. Quia etiam citra necessitatem altissimam quoq; eruditionem exercere potest. Dulcis secretorum comes. Quia per illam dulces curas cogitationesq; nostras litteris mandamus. Cuius amor. id est voluptas. que ex illa percipitur. non terminatur. dum in scolis versamur. sz morte sola. Et quisq; est. Ad prefationis epilogum accedit. A communi sensu. Non quemadmodum physici qui potentiam illam superiorem quinq; sensib⁹ communem sensum appellant. sed vt Cicero: p eo in quo plerisq; omnes sapientes conueniunt. Sic Quintilianus in primo. Sensū ipm. q cōis dicit. vbi discet. cum se a gressu segregarit. Seneca in epistolis. Hoc philosophia promittit sensui

cōmunē ⁊ humanitatē. Horati⁹. Cōmuni plane sensu caret. Tenuē atq; ieiunā. i. aridā ⁊ sterilē. Maxim⁹ pncipib⁹. vt Iulius pollux ad cōmodū Cesarē de vocabulis atq; arte Grāmatica. Duces Imperatoresq;. Ut cesar q de anologia libros scripsit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Compertissima i. certa ⁊ explorata. Alio in loco in re petitione secunda: in qua de literis disputamus.

compertissima pluribus disputem. Illud modo tantū hic dicam: quod alio in loco magna scolasticorum frequentia testatus sum: tuum atq; dulcissimi coniugis tui præsidium improlās. Vos inq̄ clarissimi atq; inuictissimi principes: quorū ductu auspiciisq; toti⁹ Hispaniæ mẽbra dissipata in unū ꝓpe corpus rediere: curate obsecro ne fœlicitati quā nr̄o seculo dedistis. hoc unū latini sermonis ornamẽtū desit amplissimū.

Suppositū de auctoribus grāmatice latine: in quo doctissimus quisq; cōsentit.

Sed quia nostri seculi scriptoribus eatenus fides adhibenda est: quatenus ea que nobis afferunt ratione ꝓbauerint. nemoq; est adeo imperitus: qui iam non intelligat antiquis auctoribus ideo assentiendū esse. quia sic locuti sunt. Junioribus vero quia quod nobis persuadere volunt. illorū auctoritate freti ꝓbare cōtendunt necessariū esse duxi hoc in loco demōstrare quā tū fidei scriptorū cuiq; sit habendū. Neq; enim omnib⁹ illis passim atq; indifferenter credere debem⁹: sed illis dūtaxat q̄ floxuerunt intra ducẽtos circiter quinquaginta annos ab ortu Ciceronis ad Antoniū pium: hoc est ante Christianū natalem annis centū ad cẽtesimū quinquagesimū: ex quo salutē Christianā nnmeramus. Nā ⁊ latinus sermo: quemadmodū ⁊ cetera mortalia aliquando incepit: habuitq; suam infantiā: in qua vix quicq̄ effari potuit. Sic locuti sunt. Ab origines ꝑmū cum Faunis Uatibusq;. Sic deinceps Latini ⁊ Albani. Sic postea Romani ad annū quartūdecimū supra quingentesimū ab vrbe condita: quo Liuius Liuij salinatoris libertus fabulam primus latinis versibus edidit. Hūc secuti sunt ex poetis Ennius. Neuius. Plautus. Cecilius. Terentius. Pacuuius. Lucillius. Actius. Turpilius. Affranius. Tintinnius. Lucius. Laberius Pōponius. Et Oratoribus. Cethegus. Cato. Sex. Aelius. Gallus. Scipiones Nasica ⁊ duo Aphricani. Gracchi pater ⁊ duo filij. Lelius. alijq; cōplures: quos Cicero in libro de claris oratoribus ad sua vsq; tempora cōmemorat. Ex iure cōsultis. Papyrius Appi duo. Coruncanus. Attilius. ℳanilius. Brutus. Rutilius. Virginius. Antipater. L. Crassus. Q. ℳutius. Lucilius. Juuentius. Fuerit itaq; hec latini sermonis puericia: in qua multa quidē emēdate atq; diligenter: pleraq; tamē nimis antique duriterq; dicta sunt. At vero illius iuuenta: in qua ⁊ lacertos mouere ⁊ vires suas ostẽtare cepit: cū Cicerone orta est. cepitq; cū Cesare Hadriano cōsenescere. Hac etate fuerunt auctores illi: qui latinam linguā locupletarūt: quosq; imitandos esse dicimus. Ex Poetis. Catullus. M. varro. Lucretius. Virgili⁹. Horatius. ℳanilius. Tibullus Properti⁹. Ouidius. Germanicus. Auienus. ℳacer. Persius. Seneca. Lucanus. Valerius Flaccus. Silius italic⁹. ℳartialis. Juuenalis. Papinius. Ex Oratoribus variarumq; rerū scriptoribus. Licero. Cesar. Brutus. Seruius Sulpitius. Pollio. ℳ. Varro. Migidius. Cato Uticensis. Celius. Victruuius. Columela. Celsus. Iginius. Pedianus. Festus. ℳarcellus. ℳela. Apicius. vterq; Seneca vterq; Plinius. Quintilianus. Ex Historicis vero. Salustius. Nepos. Liuius. Valerius maxim⁹. Fenestella. Solinus. Justinus. Trāquillus. Tacitus. Curtius. Florus. Hemelius. Ex iure cōsultis. Alphenus. Offilius. Aufidi⁹. Manusa. Flauius. Proculus. Antistius. Celius. Trebatius. Casselius. Tubero. Lapito. Cassius. Sabini duo. Labeōes tres. Neruapater ⁊ filius. Pegasus. Jabolenus. Celsus. Neratius Alburnus. Julianus. Post. Hadrianus cepit in dies latinus sermo languere ⁊ quodam quasi senio cōtabescere: quod nimis factū est sub aduentu Gothorū in Italiā regnūq; Longobardorus ad fatalē illam totius humani generis pestem ℳahumeteā: q̄ cū oibus ingenuis ⁊ bonis artibus sermonē quoq; latinum intercepit. Hanc igitur recte dixerimus latine lingue senectutem: q̄ cū annos prope quadringẽtos quinquaginta egre spiritum duxisset: tandem cū imperio populi Romani extincta est. Hoc tēporū interuallo pauci admodū reperiuntur auctores tolerabiles illi quidem: sed qui nullo modo cum superioribus debeāt comparari. Ex Poetis ⁊ Grāmaticis aliarumq; rerū scriptoribus. Ausonius. Claudianus. Serenus. Diomedes. Phocas. Gellius. ℳacrobius. Acron. Porphyrion. Victorin⁹. Donatus. Sergius. Seruius. Priscianus. Apuleius Socratic⁹. Apuleius grāmaticus. Vegetius. Frōtinus. Ex Historicis. Spartianus Capitolinus. Trebellius. Lampridius. Volcatius. Vospicus. Eutropius. Damasus. Orosius. Ex iure consultis. Arrianus. Aphricanus. Arcadius Gaius. Callistratus. Florentin⁹. Largus. Hermogenes. ℳartianus. ℳodestinus. ℳarcellus. ℳela. Papinianus. Paulus. Sceuola. Tryphonius. Venuleius. Vlpianus. Ex iis qui ꝓ religione nostra scripserunt Tertullianus. Juuēcus. Cyprianus. Lactantius. Ambrosius. Hieronymus Augustin⁹. Ruffinus. Sedulius. Licinius. Prudentius. Sidonius. Boetius. Cassiodorus. Gregorius. Isidorus. Prosper. Qui sequuntur: quod ad latini sermonis rationem attinet. nec digni quidem sunt. quorū meminisse debeamus. Qui auctores cum sint in triplici tempor̄ diuersitate positi. illorum tantum auctoritate nitemur: qui fuerunt medij.

De prima declinatione. Grammatice artis inchoande ratio varia fuit apud auctores. Priscianus a voce initium fecit. Donatus ab octo partibus orationis. Diomedes vero ab ipsius orationis corpore Greci a litteris fere omnes. Nos a declinatione nominis ⁊ verbi auspicati sumus Quintiliani auctoritatem secuti. qui oratoriarum institutionum libro primo scribit. Nomina declinare ⁊ verba in primis pueri sciant. neq; enim alter peruenire ad intellectum sequentium possunt. Quare nobis qui latini sermonis introductiones presertim pueris ediscendas ꝓponimus. visum est in prima huius operis fronte paucorum nominum cum pronominibus. ⁊ quattuor verborum cum suis formationibus declinationem explicare ex quorum analogia siue proportione alia quoq; nomina et verba declinari possint. Adiecimus preterea regulas quasdam ijs de rebus que solent inter prima artis grāmatice rudimenta numerari in quo futurus est huius primi libri finis. Cum vero declinationes nominum quinq; sint. posuimus ex ordine tanq̄ exemplaria omnium quinq; declinationum. redditurī tamen in sequenti libro expressimus atq; limitatius. q̄ nūc confuso quodammodo pueris ediscendū ꝓponitur. Nam qui semel cognouerit q̄ musa facit in genitiuo muse idem quoq; facile intelliget. q̄ ex terra genitiuus erit terre. q̄ etsi plerūq; fit. non tamen vsq; quaq; verum est. cum ex poetica licentia dictum sit terrai frugiferai. ⁊ Neuius apud Prascianum dixerit. Runeus atq; purpureus fillj. terras pro terre. Quare iam inde a principio pueri admonendi sunt indeclinandis nominibus ⁊ verbis non semper ꝛ plerumq; proportionem sequedam esse. ne postea mirentur. si quid preter primam rationem illam inuenerint. Sed quia prime declinationis nominum tres reperiuntur nominatiui terminationis in. as. es. a. ⁊ in. as. es. omnia sūt greca tantum masculina in. a. partim greca. partim latina. partim masculina. partim feminina. qua huius declinationis nullum est neutrum nomen. ponit vnum femininum terminatum in. a. hoc est hec musa. ex cuius proportione reliqua in. as. vel in. es. vel in. a. terminata declinari possint. vt hic eneas ence. hic anchises anchyse. hic byrrhia byrrhie. hec terra terre.

Sed queret fortasse quispiam quid mihi volui cum nominatiuis articulos adieci. quos in aliis casibus suppressi: aut que fuit causa discedendi ab omnibus grammaticis antiquis ⁊ iunioribus: qui nomina cum articulis per omnes casus inflectunt: sequendi vero vnum ioannem Pastranam: qui etiam nominatiuis articulos detraxit? Ego vt in hac questione dicam semel q̄d sentio: non possum satis mirari: cur scriptoribus latine grāmatices placuerit nomina cum articulis declinare: cum in seriem orationis nunq̄ latini articulus admittant: quibus relique omnes lingue vtuntur. aut articuli nominibus prepositi quid ad generis distinctionen conferre possint: cum musa non propterea femininum sit: quia declinatur cum hec. sed declinatur cum hec propterea q̄ est femininum vel ratione significationis: vel quia in. a. terminatur. Sed video quid illos deceperit: quod. s. cum grammatice latine scriptores toti ex grecis pendeant putauerunt eandem esse generis rationem apud vtrosq;. Greci namq; cum in seriem orationis articulos admittant: interroganti musa cuius generis est. respondebunt feminini quia declinatur ⁊ profertur cum articulo feminino: que ratio apud latinos nullius est momenti cum latinus sermo quemadmodum diximus: articulis non vtatur. Cum igitur dicet quispiam articulos nominatiuis preposuisti? Nimirum vt pueris adhuc rudibus: ⁊ qui nondum per regulas possint genus distinguere: habeant quasi generis indicem illius nominis quod declinatur: idq; in ipsa statim declinationis prima positione sufficit. cum in ceteris casibus impedimento potius q̄z adminiculo sit. cum vero ad secundum huius operis librum peruenerint. non placebit mihi iam illa ratio. q̄ musa ꝓpterea generis est feminini. quia declinatur cum hec. quin potius ratione significationis per illam regulam. ℳascula sunto tibi quasi mascula. femineumq; sit quasi femineum. Aut ratione terminationis per illam. Nomen quod sit in. a. finitum vic mulierē.

Prima declinatio nominis.

Ominatiuo hec musa. Gtō musæ
Datiuo musæ. Accusatiuo musam.
Vocatiuo o musa. Ablatiuo a musa.
Plurali nominatiuo musæ. Genitiuo musarum.
Datiuo musis. Accusatiuo musas.
Vocatiuo o musæ. Ablatiuo a musis.

Secunda declinatio nominis.

Ominatiuo hic dominus. Gtō domini.
Datiuo domino. Accusatiuo dominum.
Vocatiuo o domine. Ablatiuo a domino.
Plurali nominatiuo domini. Genitiuo dominorū
Datiuo dominis. Accusatiuo dominos.
Vocatiuo o domini. Ablatiuo a dominis.

Ominatiuo hoc templū. Genitiuo tēpli
Datiuo templo. Accusatiuo templum.
Vocatiuo o templū. Ablatiuo a tēplo.
Plurali nominatiuo tēpla. Genitiuo templorum.
Datiuo templis. Accusatiuo templa.
Vocatiuo o templa. Ablatiuo a templis.

Tertia declinatio nominis.

De secunda nominis declinatione. Secuuda declinatio sex habet nominatiui positiones. er. ir. ur. um. us. eus. diphthongon. que vltima terminatio tantum grecorum est. sed. in. er. ir. ur. tantum est masculinorum. vt hic puer pueri. hic vir viri. hic satur saturi. in. um. femininorum ⁊ neutrorum. vt hec glycerium glycerii. hoc templum templi. In. us. masculinorū femininorum neutrorumq;. vt hic dominus domini. hec pyrus pyri. hoc pelagus pelagi. In. eus diphthongon masculina sunt tantum. vt hic pentheus penthei. Huius declinationis duo ponit nomina alterū masculinum ex cuius proportione etiam feminina declinātur. Alterum neutrū ad cuius similitudinem etiam propria nomina feminarum in. um. terminata in singulari declinantur. Sed cum omnia nomina prime declinationis equisyllabica sint. hoc est pariū syllabarū in nominatiuo ⁊ in genitiuo secūde declinationis in. ir. ur. finita crescunt in genitiuo vna syllaba. In. um us. equisyllabica sunt. In. er. cus. partim crescunt in genitiuo. partim sunt equaliū syllabarū. De tertia nois declinatione

Tertia nominis declinatio terminationes habet nominatiui circiter sexaginta. quarum tamē littere terminales sunt yndecim: partim masculinorum: partim femininorum: partim neutrorū: partim comunium duorum siue trium. Jn. a. e. o. c. d. l. n. r. s. t. x. vt hoc emblēma emblematis. hoc mare maris. hic sermo sermonis. hec virgo vginis. hic ⁊ hec homo hominis. hoc lac lactis hic bogud bogudis. hic sal salis. hoc animal animalis. hic titan titanis. hec siren sirenis. hoc nomen nois. hic cesar cesaris. hec mulier mulieris. hoc torcular torcularis. hic ⁊ hec paup paupis. hic ⁊ hec ⁊ hoc par paris. hic slips slipitis. hec seges segetis. hoc corpus. oris. hic. hec. miles. itis. hic ⁊ hec ⁊ hoc prudens. ētis. hoc caput. itis. hic. calix. icis. hec. predix. icis. hic ⁊ hec ⁊ hoc felix felicis. Sed in hac declinatiōe duo tantū exempla posuimus. alterum masculinum: ex cui⁹ proportione femina quoq3 ⁊ duorum generum declinari possent. alterum neutrū. ad quod reliquam huius declinationis neutra sunt referēda. Illud quoq3 est aduertendum genitiuos ee aut isosylla bicos. i. equaliuz syllabarum: aut peritosyllabicos. i. pluriū syllabaruz: qui aut crescunt vna syllaba aut duabus. ut hoc mare maris. hic sermo sermonis. hoc iter itineris. Pauca minuunt vna syllaba: vt hic Jupiter iouis. quod tñ ex hic iupiter ⁊ hic iouis declinatur. De quarta nominis declinatione. Hec declinatio terminationes habet nominatiui duas. in. us. masculinorum ⁊ femininorum. in. u. neutrorum. que in singulari nō declinātur: in plurali declinabilia sunt. ut hic sensus sensus. hec manus manus. hoc cornu cornu. plurali cornua cornuum. Itaq3 duo exempla posuimus: quia ex proportione masculinorū feminina quoq3 declinantur. De varietate genitiui. qui in. us. vel in. uis. erit ⁊ datiui: qui in. u. vel. in. ui. libro sequēti plenius disputaturi sumus. De quinta nominis declinatiōe Quinta nominis declinatio positionem habet nominatiui vnam tantum. ⁊ sunt huius declinationis nomina omnia feminina: preterq3 hic dies pro solis ambitu diurno. ⁊ ab eo cōpositum hic meridies. Nam hec dies pro tēpore multitudinis numero caret: quemadmodum ⁊ complura alia huius declinationis nomina. Sed cum duo huius tantum ordinis reperiantur integra in numero plurali hic dies diei. hec res rei. placuit masculinum eligere: ex cui⁹ similitudine reliqua omnia: que feminina sūt: declinenf in his casibus: quos habent. De triplici genitiui diuersitate libro sequenti disseremus. De nominib⁹ adiectiuis p̄me ⁊ secunde declinationis. Nomina adiectiua aut sunt prime ⁊ secunde declinationis. aut sunt tertie: quia quarte ⁊ quinte sicut nullū est nomen grecum. ita etiam nec adiectiuum. Si sunt prime ⁊ secnnde declinationis. tres habent varias nominatiui terminatiōes in. us. a. um. vel. in. er. a. um. vt bonus. a. um. tener. a. um. Itaq3 vnuz ponit hui⁹ ordinis exemplum. per quod reliqua similia nomina ⁊ pronomina ⁊ participia declinentur. Si adiectiua sūt tertie declinationis aut declinātur per tres articulos ⁊ vnam terminationem. ut hic ⁊ hec ⁊ hoc prudens. aut per tres articulos ⁊ duas terminationes. ut hic ⁊ hec bre uis ⁊ hoc breue. aut per tres articulos ⁊ tres terminationes. ut hic acer. hec acris. hoc acre. que

n Ominatiuo hic sermo. Gtō sermonis.
Datiuo sermoni. Accusatiuo sermonem.
Vocatiuo o sermo. Ablatiuo a sermone.
Plurali ntō sermones. Genitiuo sermonum.
Datiuo sermonibus. Actō sermones.
Vtō sermones. Ablatiuo a sermonibus.

Ominatiuo hoc tempus. Gtō temporis.
n Datiuo tempori. Accusatiuo tempus.
Vocatiuo o tēpus. Ablatiuo a tempore.
Plurali ntō tempora. Genitiuo temporum.
Datiuo temporibus. Accusatiuo tempora.
Vocatiuo o tempora. Ablatiuo a temporibus.

Quarta declinatio nois.

n Ominatiuo hic sensus. Gtō sensus.
Datiuo sensui. Accusatiuo. sensum.
Vocatiuo o sensus. Ablatiuo a sensu.
Plurali ntō sensus. Genitiuo sensuum.
Datiuo sensibus. Accusatiuo sensus.
Vocatiuo o sensus. Ablatiuo a sensibus.

Ominatiuo hoc ueru. Genitiuo ueru.
n Datiuo ueru. Accusatiuo ueru.
Vocatiuo o ueru. Ablatiuo a ueru.
Plurali ntō uerua. Genitiuo ueruum.
Datiuo uerubus. Accusatiuo uerua.
Vocatiuo o uerua. Ablatiuo a ucrubus.

Quinta declinatio nominis.

n Ominatiuo hic dies. Genitiuo diei.
Datiuo diei. Accusatiuo diem.
Vocatiuo o dies. Ablatiuo a die.
Plurali nominatiuo dies. Genitiuo dierum.
Datiuo diebus. Accusatiuo dies.
Vocatiuo o dies. Ablatiuo a diebus.

De adiectiuis primæ & secūdæ declinationis.

Ominatiuo bonus bona bonum.
n Genitiuo. boni bonæ boni.
Datiuo bono bonæ bono.
Accusatiuo bonum bonam bonum.
Vocatiuo o bone bona bonum.
Ablatiuo a bono bona bono.
Plurali nominatiuo boni bonæ bona.
Genitiuo bonorum bonarū bonorum.
Datiuo bonis. Accusatiuo bonos bonas bona.
Vocatiuo o boni bonæ. a. Ablatiuo a bonis.

Adiectiua tertiæ declinationis.

n Ominatiuo hic & hæc & hoc prudens.
Genitiuo prudentis. Datiuo prudent.

Accusatiuo prudentem & prudens.
Vocatiuo o prudens. Ablatiuo a prudente uel ti.
Plurali nominatiuo prudentes & prudentia.
Genitiuo prudentium. Datiuo prudentibus.
Accusatiuo prudentes & prudentia.
Vtō o prudentes &. tia. Ablatiuo a prudentibus.

Ominatiuo hic & hæc breuis & hoc. e.
n Genitiuo breuis. Datiuo breui.
Accusatiuo breuem & breue.
Vocatiuo o breuis & breue. Ablatiuo a breui.
Plurali nominatiuo breues & breuia.
Genitiuo breuium. Datiuo breuibus.
Accusatiuo breues & breuia.
Vocatiuo o breues & breuia. Ablatiuo a breuib⁹

Ominatiuo hic acer. hæc acris. hoc acre.
n Genitiuo acris. Datiuo acri.
Actō acrem & acre. Vtō acer. acris. acre.
Ablatiuo ab acri. Plurali ntō acres & acria.
Genitiuo acrium. Datiuo acribus.
Accusatiuo acres & acria. Vtō acres & acria.
Ablatiuo ab acribus.

Nomina quedam irregularia.

n Ominatiuo hæc dom⁹. Genitiuo domi. uł domus. Datiuo domui. Actō domum.
Vocatiuo o domus. Ablatiuo a domo.
Plurali ntō domus. Genitiuo domorū uł domuū.
Datiuo domibus. Accusatiuo domos.
Vocatiuo o domus. Ablatiuo a domibus.

Ominatiuo plurali duo duæ duo. Genitiuo duorum duarum duorū. Datiuo duobus duabus duobus. Accusatiuo duos uel duo duas duo. Vocatiuo o duo duæ duo.
n
Ablatiuo a duobus duabus duobus.

Ominatiuo plurali ambo ambæ ambo.
n Genitiuo amborū ambarū amborum.
Datiuo ambobus ambabus ambobus.
Accusatiuo ambos uel ambo ambas ambo.
Vocatiuo o ambo ambæ ambo.
Ablatiuo ab ambobus ambabus ambobus.

Ominatiuo hoc plus. Genitiuo pluris.
n Datiuo pluri. Accusatiuo plus. Vocatiuo o plus. Ablatiuo a pluri. Nominatiuo plurali plures & plura. Genitiuo plurium. Datiuo pluribus. Accusatiuo plures & plura. Vocatiuo o plures & plura. Ablatiuo a pluribus.

posuimus quasi exemplaria reliquorum nominum pronominum ⁊ participiorum: que ad tertiam nominis declinationem referuntur. Sed ē animaduertendū quotiens in vno casu due sunt terminationes: priozem generis esse masculini vel feminini: posteriozem vero tantum neutri. vt in accusatiuo prudētem. ⁊ breuem acren cōia suut duorum generum prudens vero breue. acre generis sunt neutri. Eodem modo in vocatiuo breuis ad masculinum ⁊ femininuz pertinet breue ad neutrum. Eodem preterea modo in nominatiuo accusatiuo ⁊ vocatiuo pluralibus prudentes. breues. acres masculina ⁊ feminina sunt. prudentia. breuia. acria neutris tantummodo iunguntur. Ablatiuus tamen cum duas habet terminationes: indifferenter vtraq3 tribus generibus copulari potest. vt a prudente vel prudēti viro muliere. animali. Quod vero in genitiuo plurali quidam dicunt prudentum vel prudentiuz. prudentum abscisum est a prudentium. ficut celestum ⁊ agrestum celestium ⁊ agrestium. De nominibus irregularibus. Sunt quedam nomina. que non sequuntur proportionem nominum regulariter declinatozum. de quibus libzo secūdo sumus dicturi: sed iam ab initio pueri exercendi sunt in quadam irregularitatis pregustatione itaq3 hoc in loco posuimus pauca nomina. in quibus maxima videbatur esse varietas. ntō hec domus. quod tum per secundam. tum per quartam. tum per vtraq3 nominis declinationē inflecutur. Ambo ⁊ duo. que ⁊ si ad primam ⁊ secundaz nominis declinationem referuntur. magnam tamen ab ea diuersitatez habent. Plus quoq3 tam etsi tertie est declinationis. in singulari generis est tantum neutri in plurali vero cōe trium generum reperitur. Genitiuo domi vel domus. sed domi. vt dicit Ualla significat domum vbi quis manet. vt sum domi. expecta me domi ⁊ nō dom⁹. posteriozz vero genitiu⁹ q3 est ārte. ipsū edificiū. ⁊ corp⁹ significat qđ parietib⁹ ⁊ tectis ꝯstat. vt parte dom⁹ demolit⁹ suz. ꝑ familia quaq3 sed figurate quarte est declinatiois. vt habeo rationem domus mee. i. familie. Datiuo domui tantum quarte est. Accusatiuo domum tam secunde q̄ quarte. Uocatiuo o domus tantū quarte Ablatiuo a domo tantum secunde. Pluralis nominatiuo domus tātum quarte. Genitiuo domozuz vel domuum tam secunde q̄ quarte. Datiuo domibus tantum quarte. Accusatiuo domos tantum secunde. Uocatiuo o domus. Ablatiuo a domibus tantum quarte. Nominatiuo plurali duo. hoc nomen. sicut ⁊ reliqua numeralia. caret numero singulari. nec retinet proportionem adiectiuorum prime ⁊ secunde declinationis. Quare visum est hoc nomen cum sibi simili ambo per omnes casus explicare. vt illorum irregularitas magis appareat. Illud vero quod pro genere masculino duos vel duo. ambos vel ambo in accusatiuo posuimus quia rarum est. testimonio indiget. Uergili. xj. ene. Si duo preterea tales idea tulisset terra viros. Horatius. j. sermo. Duo si discordia vexet inertes. Idem. ij. ser. Preterea ne vos titillet gloria iure iurando obstringam ambo. Et Martialis. vij. epigra. Elisiū possidet ambo nemus. pro duos ⁊ ambos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

De pronominis declinatione. Quindecim sunt pronomina: quorum nulla est dubitatio apud grammaticos iuniores: que omnia ad quattuor genitiui diuersitates reducuntur: vnde facte sunt quattuor pronominum declinationes. Per primā tria declinātur. Ego. mei. tu. tui. genitiuo. sui. que tamē apud antiquiores alteros habuere genitiuos: qui iam exoleuerunt. mis. tis. sis. in quorum locum successerunt. meus tuus. suus. Ennius apud Priscianum. Ingens cura mis est concordibus equiparare. ⁊ Plautus in penul. Da diem hunc sospitem rebus mis agendis. Tis quoq; genitiuo idem auctor in milite gloriosō vtitur. Quia tis inquit egeat ⁊ quia te careat. At q; iterum in mercatore. Sis vero nusquam reperitur: suspicamur tamen fuisse apud antiquiores ex proportione illorum mis. tis. Sed inter hos bi nos genitiuos auctore Talla illa nimirum differentia fuit quod mis. tis. sis. actiue significabant mei. tui. sui. passiue. vt cura mis quod dixit Ennius. i. cura quam ego habeo. Cura mei. i. que de me habetur. Qui. in epistola Laodomie. Sit tibi cura mei. Eadē quoq; differentia ē inter nostrū vel nostri. ⁊ inter vestrum vel vestri. quia nostrū ⁊ vestrum actiue accipiuntur. nostri ⁊ vestri passiue. vt copia nostri. i. que de nobis habet. vt Qui. iij. meta. Ante ait emoriar: quam fit tibi copia nostri. Copia nostrum. i. quam nos habemus. Salustius in Catalina. Sepe maiores nostrum miserī plebis Ro. i. quos habuimus maiores. Sed quāquam diximus hoc pronomen vocatiuo carere. Donatus habere illum in plurali opinatur. Diomedes etiam in singulari: vt si exclamans dixeris. o ego felix. o nos felices. Sed queret fortasse quispiam: cur substulim⁹ genitiuos illos mis tis. sis. cū ab aliis appositi sint atq; e diuerso cur adiecimus in datiuo: mi: quod nemo alius fecit? Tam cupidus o Antoni es rerum nouarum. vt quod alij ponunt tollas. addas vero statim quod nemo posuit? At que illud respondemus. nos tā tum iis de rebus precepta tradere. que sunt i vsu latini sermonis probatissimo. Nam quemadmodum supra diximus. genitiuos illos mis. tis. sis. eruditio⁹ etas oblitterauit. in quorū locum substituit meus. tuus. suus. Plautum vero ⁊ Enniū qui genitiuis illis vsi sunt. inter priscos auctores numerandos esse alibi testati sumus. Mihi vero datiuus ⁊ si frequenter in vsu reperiatur mi quo q; nōnūq; apud idoneos auctores legimus. Vergili⁹. vj. eñe. Et mi genus ab ioue summo. Idem in eodem. Non vlla laborum o virgo noua mi facies inopinaue surgit. Et Oui. xiij. me. hic quo q; mi metuend⁹ erat. Atq; ecōtrario me in accusatiuo vsitatum est. cuz apud antiquos tragediarum scriptores mehe ab eo quod est mihi Fabi. Quintiliani etate. vt ipse dicit scriptum reperire tur. sicut nūc me ab eo quod est mi reperitur. sed vt diximus. quemadmodum seculum eruditius mi quandoq; recepit: ita mehe penitus repudiauit. Genitiuo sui: laborat Priscianus: ⁊ quidem frustra meo iudicio: cōnaturq; demonstrare cur genitiuo sui nominatiuo careat. atq; in vtroq; numero cur easdem voces habeat. Sed nos q vsu omnia probaturi sumus ideo nominatiuo carere dicimus: quia in vsu nusquam reperitur. Ideo vtrisq; numeri similes esse casuū voces: quia hoc vsus habet. Usus aūt q̄ melior dari possit ratio: cū quod vsus est: ego nō intelligo. Datiuo sibi Quintilianus li. j. ait. Sibe ⁊ quase scriptum in multorū libris est. Sed an hoc voluerint auctores nescio. Titum liuiuz ita vsuz ex Pediano comperi: qui ⁊ ipse eum sequebatur. hec nos. J. littera finimus.

De secunda pronominis declinatione. Ad hanc declinationem quinq; pronomina referuntur: que hic per numeros ⁊ casus explicantur. ⁊ omnia mittunt genitiuum in ius. ⁊ datiuū in. i. preterq̄ huic ab hic hec hoc: quod in fine assūpsit. c. Preterea est aduertēdū quod i hui⁹ ⁊ ei⁹. i. cōsonās ē in huic dtō tū cōsonās. tū vocalis reperit. Ver. j. geor. Hunc astirpe pedes temo ptētus in octo. Idē. j. eñe. Huic cōiūx Siche us erat ditissim⁹ agri: quibus in locis. i. cōsonās est: ga monosyllaba pticula ē huic. Dissyllaba vero reperitur aliqñ vt apō Pa pinīū li. j. theba. Let⁹ huic dono videas dare iura nepotes. Plaut⁹ i dtō ⁊ ablatiuo plurali ab hic hec hoc hib⁹ dixit in Curgulione. patissimi estis hib⁹ phis. Nec est ab is. ea. id qō in dtō ⁊ ablatiuo plurali facit eis vel iis i syneresim coeūtibus quēadmodū in ntō plurali ei vel. ii. Cicero in epla. Mā ei cām Bibuli valere cupiebāt. Juue. iplet ⁊ ad mechos dat eisdē ferre cynedis. De ii ⁊ iis exēpla oib⁹ i pmptu sūt. Nec fuerit ab re hoc i loco illā Talle vriā ānotare: qō hic hec hoc rē pme psone ō mōstrat. iste ista istud rē secūde psone. ille illa illud rē tertie psone. vt hic liber: quē ego habeo vel ppe me est. iste liber. quē tu habes vl ppe te ē ille liber. quē aligs habet aut ppe illū ē. Verg. j. eñe. Tuaq; hāc aiaz effūdere dextra. i. meā. Cice. i. philippi cis. Remoue paulisp istos gladios. i. tuos. Ver. j. eñe. Hic illi⁹ arma. i. Junois: de q̄ paulo āte dixerat. Quā iuno ferē Prisci

¶ Prima declinatio pnominis. Cap. iiii.

Ominatiuo ego. Genitiuo mei.
n Datiuo mihi uel mi. Accusatiuo me.
Ablatiuo a me. Plurali nominatiuo nos.
Genitiuo nostrum uel nostri.
Datiuo nobis.
Accusatiuo nos.
Ablatiuo a nobis.
Ominatiuo tu. Genitiuo tui.
n Datiuo tibi. Accusatiuo te.
Vocatiuo o tu. Ablatiuo a te.
Plurali noiatiuo uos. Genitiuo uestrū uel uestri.
Datiuo uobis. Accusatiuo uos.
Vocatiuo o uos.
Ablatiuo a uobis.
Genitiuo sui. Datiuo sibi.
Accusatiuo se.
Ablatiuo a se. Plurali genitiuo sui.
Datiuo sibi. Accusatiuo se.
Ablatiuo a se.

¶ Secunda declinatio pronominis.

Ominatiuo hic hæc hoc.
n Genitiuo huius. Datiuo huic.
Accusatiuo hunc hanc hoc.
Accusatiuo ab hoc ab hac ab hoc.
Plurali nominatiuo hi hæ hæc.
Genitiuo horum harum horum.
Datiuo his. Accusatiuo hos has hæc.
Ablatiuo ab his.

nus inter Iste ⁊ Ille hanc differentiā esse voluit: quod iste de spacio propinqore. ille de longiore dicitur. in quo auidi⁹ a Talla refellitur: cum hic ⁊ iste ad primā ⁊ secundam personā pertineant: que in sermone quodāmodo sunt presentes ⁊ proxime. Ille quod est tertie persone: de rebus erit absentibus ⁊ longioribus vt Vergilius. vij. eñe. Hec erat illa fames. i. presens erat illa: quaz ante predixerat Anchises. ⁊ Terē. in andria. Hinc ille lachrime. Hec illa est misericordia. Aliquando ille illa illud ponitur ad exprimendum dignitatem ⁊ eminentiam alicuius: quem omnes nosse debeant: vt quod dicimus Alexander ille magnus. Thales ille milesius. Ipse ipsa ipsum emphasim quandam habet in se ⁊ vehementiam significat. ideo reliquis pronominibus atq; etiam nominibus ad hoc exprimēdum additur. vt ego ipse: tu ipse. ille ipse. sui ipsius. hic ipse. iste ipse. Antoni⁹ ipse. Cesar ipe. homo ipse. Antiquiores pro eo quod est ipse i genere masculino ipsius dicebant. vt Terentius in andria. Ipsus dauos mihi dixit. Is ea id i eo quoq; differt ab hic hec hoc. quod is de rebus remotioribus. hic de propinquioribus dicitur. vt hic liber: quem habeo ⁊ quasi presentem demōstro. is liber quez tibi mi si: aut quem tibi mittaz. quasi de absente loquor. Ab is ea id in accusatiuo in pro eum in lege duodecim tabularum apud Macrobiuz in primo satur. reperitur. Si nox inquit furtum factum sit. si in aliquis occisit. iure cesus esto. De tertia pronominis declinatione. Ad hāc referuntur pronomina quinq;. que ex proportione nominū adiectiuorum prime ⁊ secunde declinationis nominum inflectuntur. ea sunt meus mea meum. tuus tua tuum. suus sua suum. noster nostra nostrum. vester vestra vestrum. que ideo per omnes casus non explicauimus. quia vt diximus. ex proportione nominum adiectiuorum prime ⁊ secunde nominum declinationis inflectuntur. Vocatiuum autem ab eo quod est meus mea meum ex presissimus ob eam causam. quia nō sequitur aliorum proportionem in genere masculino. Mā pro eo quod debuit esse mee mi dicendum est. Terentius in Adelphis. O mi Aeschine o mi germane Sed est hoc loco considerandum illud quod Talla in secundo libro elegantiarum scribit. nō bene Priscianum sensisse. cuz putauit nihil interesse inter possessiua pronomina. ⁊ genitiuos suorum primitiuorum. Maz ⁊ si in nominibus ita esse cōpertum sit. vt idem auctor precipit. quia tantum valet Euandrius ensis quantum Euandri ensis. in pronominibus illa ratio non valet. Neq; enī idem est amor meus quod amor mei. Maz amor meus. est quem ego habeo. amor mei est. quem alius de me habet. quod tamen latine potius dicitur causa mea ⁊ causa mei. Itaq; possumus dicere rogo te hoc facias causa mea ⁊ causa mei. sed diuersa est in vtroq; ratio. quia causa mea est. vt sic dixerim. respectu illi⁹ amoris. quo te psequor causa mei vero respectu eius amoris. quo tu me prosequeris. Recte igitur Laurētius sensit. quēadmodum supra memorauim⁹ genitiuos primitiuorū pnominum mis. tis. sis. nostrū. vestrum. actiue significare. sed quia illi ab vsu recesserunt in locum eorum substituta esse. meus. tuus. suus que actiue significarent. eadez quoq; ratione noster ⁊ vester actiue sunt accipienda. sicut ⁊ illa nostrum. vestrum primitiua. que tamen in vsu manserunt. quemadmodum ⁊ illa passiua nostri vestri.

Ominatino iste ista istud. Gtō istius. Datiuo isti. Actō istū istam istud. Ablatiuo ab isto ab ista ab isto. Plurali ntō isti istæ ista
n
Genitiuo istorū. istarū istorum. Datiuo istis. Accusatiuo istos istas ista. Ablatiuo ab istis.
Ominatiuo ille illa illud. Genitiuo illius.
n Datiuo illi. Actō illū illā illud. Ablatiuo ab illo ab illa ab illo. Plurali nominatiuo
illi ille illa. Gtō illorum illarū illorum. Datiuo illis
Accusatiuo illos illas illa. Ablatiuo ab illis.
Ominatiuo ipse ipsa ipm. Genitiuo ipsi⁹
n Dtō ipsi. Actō ipsū ipsam ipsū. Ablatiuo
ab ipso ab ipsa ab ipso. Plurali ntō ipsi ip
sæ ipsa. Genitiuo ipsorū ipsarū ipsorū. Dtō ipsis.
Accusatiuo ipsos ipsas ipsa. Ablatiuo ab ipsis.
Ominatiuo is ea id. Gtō eius. Datiuo ei.
n Actō eum eā id. Ablatiuo ab eo ab ea ab
eo. Plurali nominatiuo ei uel ii eæ ea. Ge
nitiuo eorum earum eorum. Datiuo eis uel iis.
Accusatiuo eos eas ea.
Ablatiuo ab eis uel iis.

Tertia declinatio ꝓ nominis.

n Ominatiuo meus mea meum.
Vocatiuo o mi mea meum.
Nominatiuo tuus tua tuum. Vocatiuo caret.
Nominatiuo suus sua suum. Vocatiuo caret.
Nominatiuo noster nostra nostrum.
Vocatiuo o noster nostra nostrum.
Nominatiuo uester uestra uestrū. Vocatiuo caret

Quarta ꝓnominis declinatio

n Ominatiuo hic & hec & hoc nostras. Genitiuo nostratis. Nominatiuo hic & hæc
& hoc uestras. Genitiuo uestratis. Omnia prono
mina carent uocatiuo: præterq̄ Nominatiuo tu.
Nominatiuo meus mea meum.

De quarta pronominis declinatione. Ad hanc duo tantum pronomina referuntur nostras nostratis. vestras vestratis quorum tantum nominatiuos ⁊ genitiuos singulares expressimus: quia decliuatur ex proportione nominum adiectiuorum tertie declinationis. Posuimus autem illa trium generum communia: cum alij duorum tantum posuerint: quod inuenio illa etiam neutris coniuncta. vt Cicero in epistolis ad Celium. Putares ne vnāz accidere posse: vt mihi verba deessent non solum ista vestra oratoria: sed hec etiam leuia nostratia? Cato quoq; censorinus. Rex Seleucus arma nostratia facit. Neq; id mirum: cum nomina etiam gentilia in. as. finita: quorum hec duo pronomi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

na in significatione ⁊ terminatione sunt similia: cōmunia sunt trium generum: quemadmodum libro sequenti dicturi sum⁹ Omnia pronomina. Ratio huius est: q illa pronomina atq etiam nomina tantū possunt habere vocatiuum: quorum demonstratio differt secundam personam presentem: ⁊ habent significationem pronominis in vocatiuo. Unde prime atq tertie persone pronomina vocatiuum non habent. q̄q̄ Ualla Prisciano astipulatur suus sua suum posse vocatiū habere vt si dixeris. Benedicite dominum angeli sui. angeli sui vocatiuus est: Sed quemadmodum ille dicit: si nulla huiusmodi ex empla reperiantur: propterea quod raro sit opus huiusmodi sermone. ratio tamen ipsa tam valida est: ut ea possimus esse contenti. De nominibus per secundam declinationem inflexis.

Hec sūt nouē nomina cum suis compositis. que ipsa Diomedes atq etiam omnes prope grāmatici ante Donati tempora pronominibus annumerant. Ratio autem declinatiōis horum nominū libro sequenti disserctur: cum de prima nominū declinatione agemus. Sed interim de hoc nomine quis uel qui cum suis compositis dicamus atq illud in primis quod per quis interrogam⁹ per qui vero nunq̄ interrogamus: sed referim⁹ Fuit etiam quis apud antiquiores generis feminini: vt Plautus in aulul. quis ea est nā ophina. ⁊ paulo post. dic mihi queso quis est quā vis ducere vxorem? atq ab eo compositum quisq̄. Terentius in Eunucho. Nunc oculis nostrarum quisq̄ nō vidit. Donatus in illud Terentij quā do illarum neq̄ quisq̄ te nouit. Quisq̄ inquit multis exemplis probatur etiam feminino genere veteres protulisse: quia queq̄ dicere absurdū ē. in accusatiuo quoq q̄q̄ in genere feminino nemo dicere audebit. ⁊ in libro digestorum titulo qui est de verborum significatione. leg⁹ cuius initium est. Siquis tam masculos quā feminas cōplectitur. Inter quod etiam ⁊ quid illa est differentia: q quod adiectiuum est: quid vero substantiuum. vt si dicam quod lucrum inde habes: ⁊ illud Socratis apud Ciceronē Dij boni quid lucri est emori? non autem recte possis ecōtrario dicere. quod lucri aut quid lucrum: nimirū quia quod adiectiuum est qui vero substantiuum. eadem quoq rationē dicimus aliquod cōmodum ⁊ aliquid cōmodi. quoddam bonum ⁊ quiddam boni. sed cōmodū ⁊ bonū substantiue accipiēda sunt. Cui in datiuo tū monosyllabū tū dissyllabū reperiē: quēadmodū de huic supra dicebam⁹ Nam si in. i. consonātem definit. monosyllabum est. vt Uergili. in esse. Cui pater intactā dederat: primisq̄ iugarat. Tūc vero dissyllabū est. cū vtraq̄ vocalis perse pronunciatur. neq̄ altera alterā ferit. vt Terentianus in carmine sotadico apud Priscianū. quod constat duobus ionicis a maiori ⁊ tribus trocheis. Uerum vt cuiq̄ est proximitas loci sorori. Qui ablatiuus ē triū generū pro masculino. Tereti⁹ in Eunucho. qui cū Parmenone pro feminino Uerg. i. tj. esse. Accam er eē libus ynā. Qui cū ptiri curas pro neutro Horat. primo. ser. Aut aliqui famosus magna cū libertate notabāt. Pro neutro quoq̄ substātino. Idem in codē. Qui fit mecenas. vt nemo q̄s sibi sortē. Quis vel qbus nō tm̄ in ablatiuo. quod alij posuerūt. sed etiā in datiuo reperitur. Uergili. in. esse. Quis ante ora patrum Troie sub menibus altis. ⁊ Salusti⁹. Quis precepit vti primum veteres amicos maguis muneribus expleant. De compositis a quis vel qui. Hec in triplici sunt differentia: quia quedam reperiuntur. que particulas post se recipiunt. quedam ante se. Unum vero sibiipsi preponitur. ⁊ postponitur hoc est Quisquis queque quodquod vel quidquid Que recipiunt post se particulas: aut componuntur cum quis aut cum qui cum quis componuntur quinq̄. Quisq̄. Quisnam. Quispiam. Quisq̄. Quisputas. Cum qui quattuor. Quicumq̄. Quidam Quilibet. Quiuis. Quisquis. vt diximus. sibiipsi preponitur ⁊ postponitur. Que vero recipiunt ante se particulas. compo-

quis interrogat ne - quis dat ne

ff 27 auctoritas

quid substantiue. quod adiectiue. accipit

Nominatiuo noster nostra nostrum.
Nominatiuo nostras.

De nominibus per pronominis secūdam inflexis.

n Ominatiuo unus una unū. unis. uní.
Ntō nullus nulla nullum. nullius. nullí.
Nominatiuo ullus ulla ullum. ullius. ulli.
Nominatiuo solus sola solum. solius. soli.
Nominatiuo totus tota totum. totius. toti.
Nominatiuo alius alia aliud. alius. alii.
Nominatiuo alter altera alterum. alterius. alterí.
Nominatiuo uter utra utrum. utrius. utrí.
Ntō neuter neutra neutrū. neutrius. neutrí.
Nominatiuo uterq̄ utraq̄ utrūq̄. utriusq̄. utriq̄.
Nominatiuo quis uel quí quæ quod uel quid.
Genitiuo cuius. Datiuo cui.
Accusatiuo quem quam quod uel quid.
Ablatiuo a quo qua quo uel qui.
Plurali nominatiuo qui quæ quæ.
Genitiuo quorum quarum quorum.
Datiuo qs uel quibus
Accusatiuo quos quas quæ.
Ablatiuo a quis uel a quibus.

Composita a quis uel quí.

n Ominatiuo quisq̄. quæq̄. quodq̄ uel quidq̄.
Quisnam. quænā. quodnā. uel quidnam.
Quispiam. quæpiā. quodpiam uel quidpiam.
Quisq̄. quæq̄. quodq̄ uel quidq̄.
Quisputas. q̄putas. quodputas uel qdputas.
Quicūq̄. quæcūq̄. quodcūq̄ uel quidcūq̄.
Quidam. quedam. quoddam uel quiddam.
Quilibet. quælibet. quolibet. uel quidlibet.
Quiuis. quæuis. quoduis uel quiduis.
Quisquis quæquæ quodquod uel quidquid.

nuntur cū quis ⁊ sunt quinq̄. Aliquis. Ecquis. Nequis. Nūquis. Siquis que nominatiuo singulari mittunt femininā in. a. atq etiam nominatiuum accusatiuum ⁊ vocatiuum plurales. vt aliquis aliqua aliquod vel aliquid. Plurali nominatiuo aliqui alique aliqua. accusatiuo aliquos aliquas aliqua. aliqui alique aliqua in vocatiuo: si modo vocatiuum habet. eodemq̄ modo reliqua. Horatius. j. ser. Concute nunqua tibi vitiorum inseuerit olim. Uergi. iij. enc. Nic tibi nequa mor fuerint diserendia tanti. Idē ii. x. Rhebe diu res siqua diu mortalibus vlla est. Unusquisq̄ rursus componitur ab vnus particula prepositiua ⁊ que postposita vt sit quarta ratio compositorum a quis vel qui.

Aliquis. aliqua aliquod uel aliquid.
Ecquis. ecqua. ecquod uel ecquid.
Nequis. nequa. nequod uel nequid.
Nunquis. nunqua. nunquod uel nunquid.
Siquis. siqua. siquod uel siquid.
Vnusquisq̄. unaquæq̄. unumquodq̄ uel unumquidq̄.

De prima græcorum declinatione. Cap. iiij.

Ominatiuo hic æneas. Genitiuo æneæ.
n Datiuo æneæ. Accusatiuo æneam.
Vocatiuo o ænea. Ablatiuo ab ænea.
Nominatiuo hic anchises.
Genitiuo anchisæ. Datiuo. anchise.
Accusatiuo anchisen.
Vocatiuo o anchise.
Ablatiuo ab anchise.

De secunda græcorum declinatione.

Ominatiuo hæc calliop e.
n Genitiuo calliopes. Datiuo caliope.
Accusatiuo calliopen.
Vocatiuo o calliope.
Ablatiuo a calliope.

d E prima declinatione Grecorū nominū. Capitulum. iij.

Sermo latinus quemadmodum ⁊ ceterarum nationum lingue non vsq̄ adeo purus est: vt non aliquid sibi aliunde absciuerit. Cum vero magna illi⁹ pars a sermone greco dependeat non modo vocabulorum siluam ab eo traxit: verum etiam cum litteratura quosdam casus more grecos vsurpauit. Unde Quintilianus in primo his verbis scribit. Recētiores insti tuērūt grecis noibus grecas declinationes potius dare: quod tamen ipsum non semper fieri potest. Mihi autem placet latinam rationem sequi: quousq̄ patitur decor. Itaq̄ ⁊ nobis quoq̄ vsum est: ne declinationes latinas confundere mus cum grecis in hunc locum nominū grecorum declinationem compingere. non illam quidem mere grecam sed ita digestam: vt facile appareat: quos casus ex greca declinatione latini vsurpare consueuerint. Sed est in primis considerandum omnia greca generis esse aut masculini. aut feminini. aut neutri. nam cōmunis duorum rara sunt referendaq̄ esse vel ad primā vel ad secundam vel ad tertiam latinorum declinationem. Et q̄ greca declinatio fere in nominib⁹ propriis grecorum vsurpatur: quorum rarus est vsus in numero plurali. tantum singularem explicauimus: cum presertim pluralis ad declinationem plerumq̄ latinam referatur. nisi q̄ genitiuus pluralis: quia grecis semper terminatur in on. aliquādo a latinis vsurpat. Martialis. j. epi grā. Tota notus in vrbe Martialis Argutis epi grāmatō libellis. Et illud nomē dei ineffabile. q̄d dicit Tetragrāmaton. i. quattuor litterar. Usurpant quoq̄ nominatiuus accusatiu⁹ ⁊ vocatiu⁹ plurales a nom⁹ grecis masculinis ⁊ femininis: que crescunt in genitiuo singulari referunturq̄ ad tertiam declinationem latinorū: mittūt cosdē casus in. s. breue cō ex ratione declinationis latine sit longa. sed ⁊ accusatiuū in. as. quoq̄ breue. vt hic arcas hi arcades. accusatiuo arcades vel arcadas. o arcades. hec lampas he lampades. accusatiuo lampades vel lampadas. o lampades. Illud preterea est aduertendum quinq̄ esse declinationes grecorum: quarum prime quattuor sunt nominum equi syllabicorum. i. parium syllabarum in genitiuo singulari. que omnia reducuntur ad primam ⁊ secundam declinationē latinorum. Ultima est perittosyllabicorum. i. crescentium in genitiuo singulari que reducuntur ad tertiam latinorum. Prima itaq̄ declinatio grecorum est desinentium in. as. ⁊ in. es. masculinorum tantum: que apud illos mittunt genitiuum in. u. referunturq̄ ad primam declinationem latinam. vt hic eneas enee. hic anchises anchise. Usurpatur autem in his nominatiuus: quia nullum nomen latinum reperitur in. as. aut in. es. terminatum quod huius sit declinationis. Usurpatur quoq̄ accusatiuus quando in. n. desinit. cum vocali nominatiui. vt eneā anchisen. Nā cum. m. eneam anchisam accusatiui sunt latini. Usurpant preterea vocatiui o enea o anchise vel anchisa finali producta. nā latini essent o enea o anchisa finali correpta. Ablatiuo ab enea ab anchise. quo casu quoniam greci carent: ab enea mere latinus est: ab anchise ex grece declinatiōis similitudine. que datiuum in. e. longū emisit quoniam ab anchisa latinum esset. Ex proportione nominum in. es. desinentia declinantur nomina patronymica masculina finita in des. que omnia sunt greca: nisi q̄ ad imaginem grecorum ausi sunt latini quedam pauca deducere. vt a Scipione Uergilius fecit Scipiades. a Themistocle Lucretius Themistiades. Secūda grecorum declinatio est desinentium in. e. ⁊ in. a. femininorum tantum que apud illos mittunt genitiuum in. es. atq̄ etiam aliquando in. as. cum scilicet nominatiuus in. a. longum purumq̄ desinit. vel in da. vel in. ra. vel in tha. vt hec hermenia hermenias. vnde est liber Aristotelis periher menias. i. de interpretatione. hec leda ledas. hec mera meras. hec martha marthas. ad cuius genitiui similitudinē latini quoq̄ fecerunt familia familias. terra terras. referuntur autem ad primam declinationem latinam. Sed terminatorum in. e. latini omnes casus vsurpant. vt hec calliope calliopes. calliope calliopen o calliope. a calliope. qui casus ⁊ si mere latinus est vt diximus. tamen in terminatione datiuo similis est latine tamen sub alia terminatione declinantur. hec calliopeia. e. Uergilius in buccolicis. Orphei calliopeia lino formosus apollo. Eodem modo a penelope. es. penelopeia. e. Idem in priapeia. Mens erat in cunno penelopeia tuo. Sic preterea helene. es. helena. e. nympha. es. nympha. es. circe. es. circa. e. Ad horum proportionem declinantur nomina patronymica feminina in. ne. vt hec nerine. es. adastrine. es. i. filia nerei ⁊ adastri.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tertia grecorum atticorũ declinatio que ad secundam latinorum referri possunt: est desinentium in .os. longum masculinorum ⁊ femininorum. ⁊ in .on. eque longum neutrorum. mittuntq; apud illos genitiuum ⁊ datiuum in .o. ⁊ accusatiuum in .on. vel in .o. Vocatiuus similis est nõ. Ablatiuus datiuo. vt hic androgeos androgeo. ādrogeo. androgeon. o androgeon. vel in .o. Vocatiuus similis est nõ. Ablatiuus datiuo. vt hic androgeos androgeo. ādrogeo. androgeon. o androgeon. ab androgeo. Latini huius declinationis vsurpant nominatiuum. vt hic androgeos. Vergili. in. ene. Androgeos offert nobis socia agmina credens. vbi. os. longum est. Iuuenalis. Velificatus athos: ⁊ quicquid grecia mendax. Vsurpatur quo dq; genitiuus vt apud Vergilium. vj. ene. In floribus letum androgeo tum pẽdere penas. Vbi androgeo esse genitiuum. Atticum Seruius ibidẽ ostendit. Paulus quoq; aplus in epistola corinthiozum prima hieronymo interprete. Ego quidem sum pauli: ego autem apollo. qui genitiuus est atticus. neq; est indeclinabile: vt quidã in eo loco delirant: sed declinatur per hanc declinationem. hic apollos. apollo. apollo. apollon. o apollos. ab apollo. Idem Hieronymus ablatiuum qui datiuo similis est: protulit in eadem epistola dicens. de apollo autem fratre notum vobis faci o. Accusatiuum quoq; atticum protulit in .o. Idem Hieronymus in epistola ad Titum dicẽs. Zenam legisperitum ⁊ apollo sollicite permitte. ⁊ Vergili. j. geor. Aut atho aut rhodopeyq; alta Ceraunia telo deijcit. Nam sic legendum esse ratio suadet. cum accusatiuus in .on. huius declinationis finalem debeat producere: quia pro .me ga scribit a grecis. sed quod hoc in loco obtinuis reperitur fit ratione sequentis vocalis. vt apud eundem in bucco. Te corydon o alexi: trahit sua quemq; voluptas. Referũtur autem huiusmodi nomina ad secundam nominis declinationez cũ cũ apollos declinatiõe latina apollo. inis declinatur Quarta declinatio grecorum est desinentium in .os masculinorum et femininorum. et in .on. neutrorum: mittunt apud illos genitiuum in .u. ⁊ datiuum in .o. ⁊ accusatiuum in .on. vocatiuum in .e. vel in .os. neutrorum vero in .on. ablatiuus similis est datiuo. Latini huius declinationis frequenter vsurpant nominatiuum. vt hic logos. hec abydos. hoc ilion. qz nullum latinuz huius ordinis in .os. terminatur. aut in .on. vsurpant quoq; accusatiuum. vt logon. abydon. ilion. ⁊ vocatiuum. vt o loge vt logos. o abyde vel abydos. o ilion. Datiuus ⁊ ablatiuus eque greci sunt ⁊ latini. Nolatiuus pluralis a latinis vsurpatur in .e. diphthongon. Licero de natura deorum. iij dioscore pro dioscori. Idem actione septima in verrem. canephore pro canephori. A plinio quoq; multis locis hec terminatio vsurpatur. vt in .iiij. natu. insule inquit pare pro pari. ⁊ in .u. golge pro gõlgi. ⁊ in eodẽ sole pro soli. Iterũ neure pro neuri. taphre pro taphri. gynecratumene pro gynecratumeni. Referũtur hec quoq; nomia ad secũdam declinationem latinam. Quinta declinatio grecorum que est crescentiũ in genitiuo masculinozũ femininozũ neutrozũq; varias habet nominatiui terminationes. quozum in eus diphthõgon desinentia referuntur ad secundam declinationem. Vsurpatur vero a latinis nominatiuus quia nullum nomen latinum in .eus diphthongon desinit. ⁊ genitiuus in eos. vel in .ei. diphthõgõ qz in ei. solutas latinũ est. ⁊ datiuo in .ei. diphthõgõ. ⁊ accusatiuus in .ea. ⁊ vocatiuo in .eu. vt tereus pentheus. orpheus. Tereos terei. pentheos penthei. orpheos orphei. Teri. penti. orphi. Terea penthea. orphea. Tereu. penthea. orpheu. Martia. in distichis. Flet philomena nefas incesti tereos. Et que Vergili. in bucco. Aut vbi mutatos terei narrauerit artus. Idẽ in eodẽ orphei calliopeia lino formosus appollo. ⁊ in eodẽ. orpheaq; in medio posuit siluasq; sequentes. Idẽ. j. geor. Te proidit orpheu. qs tanto furor. ⁊ Horat. j. ser. pẽtheu rector thebarũ. ⁊ Oui. Accipe me capaneu. cineres miscebimus ingt iphias. q casus semper a latinis vsurpatur. Od vero diximus gtõs in ei. diphthõgõ desinẽtes grecos eẽ oẽs grãmatici dicũt datiuos esse pro genitiuis. qre nihil refert genitiui an datiui sint. Mtõ hec sappho. Noia quoq; femia in .o. lõgũ desinentia: que apud grecos in .oos. mittunt genitiuum. ⁊ reliquos casus in .o. vsurpantur a latinis in omnibus casib⁹ genitiuum tñ per syneresim vsurpant in .us. vt sappho sapphus. clio. clius. mantho manthus. dido didus. Oui. in epistola. Sapphus. an nisi legisses auctoris nomina sapphus. Idẽ in primo de arte. Non mihi sunt vise clio cliusq; sorores. Vergili. Fatidice manthus ⁊ thusci filius annis. nam quod quidam voluerunt huiusmodi nomina ad tertiam declinationem referre. atq; genitiuũ mittere in .onis. vt declinentur sappho sapphonis. dido. didonis. calypso calypsonis. irridẽtur a Quintiliano his verbis. Neq; enim calypsonem dixerim vt iunonem: q̃q̃ secutus antiquos. L. cesar vtitur hac ratione declinãdi sed auctoritatem consuetudo superauit. Phocas preterea grammaticus non contẽnendus in declinatione greca scribit errant qui didonis aut manthonis genitiuũ dicũt. ⁊ vocũ asperitas ⁊ veterum auctoritas eiusmodi declinationem repudiãt.

De tertia græcorũ declinatione.

Ominatiuo hic androgeos. Genitiuo androgeo. Datiuo androgeo.
n Accusatiuo ãdrogeo. Vocatiuo o androgeos. Ablatiuo ab androgeo.

De quarta græcorum declinatione.

Ominatiuo hic logos. Genitiuo logi.
n Datiuo logo. Accusatiuo logon.
Vocatiuo o loge uel logos.
Ablatiuo a logo.

Nominatiuo hoc ilion. Genitiui ilii.
Datiuo ilio. Accusatiuo ilion.
Vocatiuo o ilion. Ablatiuo ab ilio.

De quinta græcorum declinatione.

Ominatiuo hic tereus. Genitiuo terei uel tereos. Datiuo terei.
n Accusatiuo terea. Vocatiuo o tereu.
Ablatiuo a tereo.

Nominatiuo hæc sappho. Genitiuo sapphus.
Datiuo sappho. Accusatiuo sappho.
Vocatiuo o sappho. Ablatiuo a sappho.

Nominatiuo hic pan. Genitiuo panos.
Datiuo pani. Accusatiuo pana.

Ex hac igitur ratione emendandus est versus ille in priapeia Vergilij. Penelopes primam didonis prima sequatur. Penelopes primam didus si prima sequatur. ⁊ in argumento quodam eneidis vergiliane. Hospitioq; vsus didonis cucta benigne pro eo quod est: hospitioq; vsus didus per cuncta benigne. Nam in vtriusq; versus constructione didus potius q̃ didonis desideratur. q̃q̃ Macrobius ⁊ Seruius Quintiliani phoceq; auctoritate neglecta Cesarem cum antiquitate sequũtur: dido didonis ⁊ reliqua similia ad eundem modum declinantes. Accusatiuus in .o. exit. vt Horatius Acolijs fidibus canẽtem sappho. ⁊ Vergili⁹. iiij ene. Nomine dido sepe vocaturum. vbi Seruiꝰ notat didonem posse esse accusatiuum ⁊ vocatiuum. Idem in priapeia. at lantiademq; calypso. ⁊ Ouidi. in epistola didus. Miseramq; relinquere dido. Alia nomina buius declinatiõis mittũt genitiuum in .os. vt hoc epigramma epigrammatos. hic pan panos. hec lampas lampados. Datiuum in .i. vt egrammati pani. lampadi. Accusatiuus in .a. os. genitiui mutata in .a. i masculinis ⁊ femininis. nã neutra neutrozum rationem sequuntur. vt hoc epigramma accusatiuo epigramma. hic pan. accusatiuo panã hec lampas. accusatiuo lampada. Vocatiuum similem habent nominatiuo. aut amittunt .s. vt o palla vel pallas. Qui omnes casus a latinis vsurpãtur. genitiuus vt Vergilius. viij. ene. Parrhasio dictum panos de more lycei. ⁊ datiuꝰ vt Papinius in achilleide. Palladi littore celebrabat scyros honorem. nam datiuus est grecus cum in i. breue terminetur. Accusatiuus vt Martialis Palladа pretereo res agit illa tuas. Vocatiuꝰ ab eo quod est pallas pallantos o palla. Vergiliꝰ. in xj. Quin ego non alio digner te funere palla. ab eo quod est pallas palladis o pallas dicimus. In is. vero desinentia que crescunt in genitiuo. ssi habent cõsonãte ante .os. accusatiuum in .a. mittũt vt paris. paridos. parida. eupolis. eupolidos eupolida. nam quod Persius ait. Iratũ eupolidem pregandi cum sene palles. latinam declinationez secutus dixit. Mittunt etiam accusatiuuz in .in. parisyllabarum cum nominatiuo. vt hic paris: parin. hic eupolis eupolin. Quod si vocalem habenat in genitiuo ante .os. accusatiuum in .in. semper mittunt. vt adonis adonios. adonin. tethis tethyos tethin. cuiꝰ ablatiuum Plautus in epidico thetι protulit dicens. tum ille prognatus tethy genesis. geneseos. genesin. a genesi. horum genitiuus apud latinos par est nõ. vsurpatur tamen ⁊ grecus in .os. vt Lucanꝰ in primo. phar. Tethyos vnda vage lunaribus eluat horis. ⁊ quod citare solemꝰ libum Aristotelis perigeneseos: pro quo ignari declinationis grece dicunt perigenos. Ad similitudinem mittentium genitiuum in .dos. declinantur nomina patronymica femínina terminata in .is. vt priamis. priamidis. priamide. o priami. a priamide.

Capitulum quartum de barbara declinatione. Quod de greca declinatione paulo ante diximus cum nominibus grecis pleramq; in latinam migrasse: idem nunc quoq; de barbara dicendum est hebraica maxime: in qua religionis nostre sacramenta iam inde ab initio scripta sunt. Constat enim ante natalem christianum annos circiter bis centũ. iussu ptolomei cognomento philadelphi eius qui post ptolomeum lagi filium atq; Alexãdri comitem proximus in egypto regnauit: septuaginta interpretes veteris instrumenti libros ex hebraico sermone in grecum vertisse. Cumq; vtriusq; lingue varia esset ratio non modo idiomatis: verum etiam litterarum: quod plerumq; sunt apud hebreos. quarũ voces greci non agnoscunt. ausi sunt viri illi plane doctissimi cum interpretarentur alias in alias commutare. Cumq; hebrei nõ per casus ⁊ declinationes: sed per prepositiones ⁊ articulos nomina inflectant: ausi quoq; sunt dictionum quarundam vastitatem declinatione atq; accentu greco mollire. Quasdam vero q̃ illis vise sunt paulo contumatiozes atq; a greco sermone plurimũ abhorrentes: indeclinabiles ⁊ sub accentu barbaro facere permiserũt. Nos postea imitati sunt scriptozes greci atq; latini: qui pro religione nostra initio plurima opera scripsere. Quozum aliqui fecerunt adhuc audacius q̃s illi primi. Septuaginta namq; non sunt ausi ex Abraham. Jacob. Joseph eleazar quicq; immutare que iuniozes in abrahamus. iacobus. iosephus eleazarus verterunt. Sed forasse hoc recte: illud omnino intolerabile. q̃ dictiones barbaras accẽtu acuto in fine prolatas ausi sũt declinatione latina efferre. vt Adam ade. abraham abrahe. Daniel danielis. Jesus iesu. Moises moisi. Quod fieri nullo mõ posse Priscianus libro quinto his verbis testatur. Nomina barbara indeclinabilia non solum. in am. sed in alias quoq; litteras terminata nulla latina vel greca declinatione sunt moderanda: nisi trasserantur in aliquam formam declinabilem: quidam historici fecerunt. vt Abrahamus ab abraham. Noe quoq; qui dicitur ab hebreis. a iosepho hac ratione dicitur noeus: sicut cham illius filius chamus. Sed quia hic error adeo inualuit. vt neq; possit. neq; si fas sit extirpari debeat. nos quoq; horum nominum declinationem non latinam neq; greeam: sed barbaram adiecimus: ne mirentur postea grammatici: cum in sacris litteris legerint. ab adam. abraham. bel. dauid. ade. abrahe. belis. dauidis. ⁊ reliqua his similia. Ad primam itaq; declinationem reperitur quod in .am. vel in .em. terminetur: preter vnum nequam ⁊ tantundem ⁊ totidem ⁊ tantum ⁊ idem particula composita. que indeclinabilia sunt: quantum ad terminationem attinet. Quidquod non semper nostri huiusmodi nomina declinant ipsa: vt opinio: veritatis ratione coacti: quẽadmodum neq; ausi sunt declinare cherubin

Universidad de Deusto
Biblioteca

bim ⁊ seraphim: que pluralia sunt ab eo quod est cherub seraph. Pascha preterea ad hanc reduximus declinationem: quia nullum nomen neutrum in .a. prime declinatiõis reperitur: preter vnum polenta. quod Ouidius singulari exemplo sub hoc genere protulit. Jesus quoq; ad secundam barbaram declinationem reduximus: quod etsi partim latine partim grece declinationis similitudinem habet. tamen accentu acuto in fine proferetur. Bel etiam sicut ⁊ michael israel ad tertiam reduximus barbaram declinationem. quod accentu acuto in fine proferuntur. nam latine hic belus beli declinari debuit. Nam bel primus assyriorum rex fuit. quem diuinitatis honore dignum antiquiores putauerunt: ⁊ quem postea belum latina declinatione dixerunt. Tergili⁹ primo ene. Qua belus ⁊ omnes a belo soliti. ⁊ in eodem de belo phenicũ rege ⁊ vidus patre qui a superiori belo ducebat originem. Auxilio beli genitor tum belus opimam vastabat cypron. ⁊ victor ditione tenebat. Moises vero barbarum idcirco fecimus: quia hic moses. mosis. mosi. mosem. o moses. a mose declinari debuit. Iunenalis tradidit archano quodcumq; volumine moses.

Prima coniugatio.

Prima coniugatio ex eo cognoscitur: q secundã personam presentis indicatiui modi mittit in .as ⁊ habet .a. productam ante .re. finalem infinitiui modi.

A Mo. amas. amaui. amare. amãdi. amãdo. amandũ. amatum. amatu. amans. amaturus. Amor. amaris. amatus. amandus.

Amo. yo. amo.
Amabam. yo. amaua.
Amaui. yo ame. y oue amado.
Amaueram. yo auia. amado.
Amabo. yo amare.

Activa uoce. Indicatiuo modo.
T. p. amo. amas. amat. amamus. amatis. amant.
P. impfe. amabã. bas. bat. amabamus. batis. bant.
P. pfe. amaui. uisti. uit. uimus. uistis. uerũt. uel. re.
P. p. q. p. amaneram. ras. rat. ramus. ratis. rant.
Futuro. amabo. bis. bit. amabimus. bitis. bunt.

Ama. amet. ama tu luego. y ame aquel.
Amato tu vel ille. ama tu despues. y ame aquel.

Imperatiuo modo.
Tempore. p. ama. amet. amemus. amate. ament.
Fu. amato tu uel ille. amemus. amato te. amanto.

Vtinam amarem. o si yo amasse.
Vtinam amauissem. o si yo amara. y ouiera. y ouiesse amado.
Vtinam amem. ogala yo ame.

Optatiuo modo.
T. p. utinã amaré. res. ret. remus. retis. rent.
P. ũt. amauissem. ses. set. amauissemus. setis. sent.
Futuro utinam. amem. es. et. amemus. etis. ent.

Vt amem. porque yo ame.
Amarem. yo amaria. y amasse.
Amauerim. yo aya amado.
Amauissem. yo amara. ouiera. y ouiesse amado.
Amauero. yo amare. aure. y ouiere y aya amado

Subiunctiuo modo.
T. p. cũ. amé. ames. amet. amemus. etis. ent.
P. imp. cũ amarem. res. ret. remus. retis. rent.
P. pf. cũ amauerim. ris. rit. rimus. ritis. rint
P. p. q. p. cum amauissem. ses. set. semus. setis. sent.
Futuro. cum. amauero. ris. rit. rimus. ritis. rint.

Amare. amar.
Amauisse. auer amado.
Amatum ire vel amaturum esse. que ha o espera amar.
Amandi. de amar.
Amando. en amando. y siendo amado.
Amandum. a amar. y ser amado.
Amatum. a amar. Amatu. de ser amado.
Amans. el que ama.
Amaturus. a. um. el que ha de amar.

Infinitiuo modo.
Tempore presenti. amare.
Preterito. amauisse.
Futuro amatum ire uel amaturum esse.
Gerundia substantiua. amandi. amando. amãdũ.
Supina uerba. amatum amatu.
Participia presentis. amans.
Euturi. amaturus.

Amatur. todos aman.

Verbo impersonali.
Indicatiuo modo.
Tempore presenti. amatur.

Preterito imperfecto. amabatur
Preterito perfecto. amatum est uel fuit.
P. p q. p. amatum erat uel fuerat.
Futuro. amabitur.

Amabatur. todos amauan.
Amatum est uel fuit. todos amaron. an. y ouierõ amado.
Amatum erat. todos auian amado.
Amabitur todos amaran.

Imperatiuo modo.
Tempore presenti. ametur.
Futuro. amator.

Ametur. todos amen luego.
Amator. todos amen despues.

Optatiuo modo.
Tẽpore presenti. utinam. amaretur.
Preterito. utinam amatum esset uel fuisset.
Futuro. utinam. ametur.

Vtinam amaretur. o si todos amassen.
Vtinam amatum esset. si todos amaran. ouierã. y ouiessen amado.
Vtinam ametur. ogala todos amen.

Subiunctiuo modo.
Tempore presenti. cum ametur.
Preterito imperfecto. cum amaretur.
Preterito perfecto. cum amatum sit uel fuerit.
P. p. q. perfecto. cum amatum esset uel fuisset.
Futuro. cum amatum erit uel fuerit.

Vt ametur. por que todos amen.
Amaretur. todos amarian. y amassen.
Amatum sit todos ayan amado.
Amatum esset uel fuisset. todos amaran. ouieran y ouiessen amado.
Amatum erit vel fuerit. todos amaren. auran. y ouieren. y ayan amado.

Infinitiuo modo.
Tẽpore presenti. amari.
Preterito. amatum esse uel fuisse.
Futuro. amatum iri.

Amari. amar todos.
Amatum esse. auer amado todos.
Amatum iri. esperar de amar todos.

Passiua uoce. Indicatiuo modo.
T. p. Amor. aris. uel. are. atur. amur. amini. antur.
P. ipf. amabar. aris. uel. are. at̃. amur. amini. ant̃
P. p. amatus. a. um. sum uel fui.
P. p. q. p. amatus. a. um. eram uel fueram
Fu. amabor. eris. uel. ere. itur. imur. imini. untur.

Amor. yo so amado.
Amabar. yo era amado.
Amatus sum. yo fue y oue sido amado.
Amatus eram yo auia sido amado.
Amabor. yo sere amado.

Imperatiuo modo.
T. p. amare. ametur. amemur. amemini. amentur.
Fu. amator tu uel ille. emur. aminor. antor.

Amare. ametur. se tu amado luego. y sea aquel.
Amator tu vel ille. se tu amado despues. y sea a quel.

Optatiuo modo.
T. p. ũr. amarer. eris. uł. ere. eť. emur. emini. ent̃.
P. utinã. amatus. a. um. essem. uel. fuissem.
Fu. ũr. amer. eris. uel. ere. eť. emur. emini. entur

Vtinam amarer. o si yo fuesse amado.
Vtinam amatus essem vel fuissem. o si yo fuera. y ouiera y ouiesse sido amado.
Vtinam amer. ogala yo sea amado.

Subiunctiuo modo.
T. p. cũ amer. eris. uel. re. etur. emur. emini. ent̃.
P. ipf. cũ amarer. eris. uł. re. tur. mur. mini. entur.
P. pf. cũ amatus. amata. amatũ. sim uel fuerim.
P. p. q. p. cũ amatus. a. um. essem uel fuissem.
Fu. cũ amatus. amata. amatum. ero uel. fuero.

Vt Amer. porque yo sea amado.
Amarer. yo seria. y fuesse amado.
Amatus sim vel fuerim. yo aya sido amado.
Amatus essem vel fuissem. yo fuera y ouiera. y o uiesse sido amado.
Amatus ero uel fuero. yo fuere. aure. y ouiere. y aya sido amado.

Infinitiuo modo.
Tempore presenti. amari.
Preterito. amatum. amatã. amatũ. esse uel fuisse.
Futuro. amatum iri. uel amandum esse.

Amari. ser amado.
Amatum esse vel fuisse. auer sido amado.
Amatum iri. esperar de ser amado.

Participia.
Participium preteriti. Amatus. amata. amatum.

Amatus. amata. amatũ. por cosa amada.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Amandus.amanda.amandum. por cosa que ha de ser amada.

Secunda coniugatio ex eo cognoscitur. q̃ secundam personam presentis indicatiui modi mittit in.es. & habet.e. productam ante re. finalem infinitiui modi.

Doceo. yo enseño.
Docebam. yo enseñaua.
Docui. yo enseñe. e. y oue enseñado.
Docueram. yo auia enseñado.
Docebo. yo enseñare.

Doce doceat. enseña tu luego & enseñe aquel.
Doceto tu vel ille. enseña tu despues. y enseñe aquel.

Utinam docerem. o si yo enseñasse.
Utinam docuissem. y si yo enseñara. ouiera. oui esse enseñado.
Utinam doceam. ogala yo enseñe.

Ut doceam. por que yo enseñe.
Docerem. yo enseñaria. y enseñasse.
Docuerim. yo aya enseñado.
Docuissem. yo enseñaria. ouiera y ouiesse enseñado.
Docuero. yo enseñare. aure. y ouiere. y aya enseñado.

Docere. enseñar.
Docuisse. auer enseñado.
Doctum ire vel docturum esse. que ha o espera de enseñar.
Docendi. de enseñar.
Docendo. enseñando. y seyendo enseñado.
Docendum. a enseñar. y ser enseñado.
Doctum. a enseñar. doctu de ser enseñado.
Docens. el que enseña.
Docturus. a. um. el que ha de enseñar.

Docetur. todos enseñan.
Docebatur. todos enseñauan.
Doctum est vel fuit. todos enseñaron. an. y ouieron enseñado.
Doctum erat. todos auian enseñado.
Docebitur. todos enseñaran.

Doceatur. todos enseñen luego.
Docetor. todos enseñen despues.

Utinam doceretur. o si todos enseñassen.
Utinam doctum esset vel fuisser. o si todos enseñaran. ouieran y ouiessen enseñado.
Utinã. Doceatur. ogala todos enseñen.

Futuri. amandus. amanda. amandum.

Secunda coniugatio.

d — Oceo. doces. docui. docere. docẽdi. docẽdo. docendũ. doctũ. doctu. docẽs. docturus. doceor. doceris. doctus. docendus.

Actiua uoce. Indicatiuo modo.

T.p. Doceo. doces. docet. docemus. cetis. docent.
P.impf. docebam. ebas. ebat. ebamus. ebatis. ebãt.
P.pf. Docui. isti. it. cuimus. cuistis. erunt. uel ere.
P.p.q.p. Docueram. ras. rat. ramus. ratis. rant.
Futuro. Docebo. ebis. ebit. ebimus. ebitis. ebunt.

Imperatiuo modo.

T.p. Doce. doceat. doceamus. docete. doceant.
Fu. Doceto tu uel ille. doceamus. docetote. ento.

Optatiuo modo.

T.p. ũt. Docerem. eres. eret. eremus. eretis. erent.
P. ũt. Docuissem. isses. isset. issemus. issetis. issent.
Fu. utinã. Doceã. ceas. doceat. doceamus. atis. ant.

Subiunctiuo modo.

T.p. cũ. Doceam. as. at. doceamus. ceatis. doceãt.
P.impf. cũ Doceré. eres. eret. eremus. eretis. erẽt.
P.pf. cũ Docuerim. eris. erit. erimus. eritis. erint.
P.p.q.p. cũ. Docuissem. ses. set. issemus. setis. sent
Futu. cũ Docuero. eris. eris. erimus. eritis. erint.

Infinitiuo modo.

Tempore præsenti. Docere.
Præterito. Docuisse.
Futuro. Doctum ire uel docturum esse.
Gerundia substantiua. Docẽdi. docẽdo. docendũ.
Supina uerba. doctum. doctu.
Participium præsentis. Docens.
Futuri. Docturus.

Verbo impersonali. Indicatiuo modo.

Tempore præsenti. Docetur.
Præterito imperfecto. Docebatur.
Præterito perfecto. Doctum est uel fuit.
P.p q.p. Doctum. erat uel fuerat.
Futuro. Docebitur.

Imperatiuo modo.

Tempore præsenti. Doceatur.
Futuro. Docetor.

Optatiuo modo.

Tẽpore præsenti. utinam. Doceretur.
Præterito. utinam doctum esset uel fuisset.
Futuro. utinam. doceatur.

Subiunctiuo modo.

Tempore præsenti cum doceatur.
Præterito imperfecto. cum doceretur:
Præterito perfecto. cũ doctum sit uel fuerit.
P.p q.p. cum doctum esset uel fuisset.
Futuro. cum doctum erit uel fuerit.

Ut doceatur. porque todos enseñen.
Doceretur. todos enseñarian y enseñassen.
Doctũ sit vel fuerit. todos ayan enseñado.
Doctum esset vel fuisset. todos enseñaran ouierã y ouiessen enseñado.
Doctum erit vel fuerit. todos enseñaren. auran y ouieren y ayan enseñado.

Infinitiuo modo.

Tempore præsenti. Doceri.
Præterito doctum esse uel fuisse.
Futuro. Doctum iri.

Doceri. enseñar todos.
Doctum esse vel fuisse. auer enseñado todos.
Doctum iri. esperar de enseñar todos.

Passiua uoce Indicatiuo modo.

P.p. doceor. eris. uel. ere. etur. emur. emini. entur.
P.ipf. docebar. aris. uel. are. atur. amur. amini. ant̃
P.pfe. doctus. docta. doctum. sum uel fui.
P.p.q.p. doctus. docta. doctum. eram uel fueram.
Fu. docebor. eris. uel. ere. itur. ebimur. imini. unt̃.

Doceor. yo soy enseñado.
Docebar. yo era enseñado.
Doctus sũ vel fui. yo fue. e. y oue sido enseñado
Doctus erã vel fuerã. yo auia sido enseñado.
Docebor. yo sere enseñado.

Imperatiuo modo.

T.p. Docere. doceatur. doceamur. amini. antur.
Fu. docetor tu uel ille. doceamur. eminor. entor.

Docere. doceatur. se tu enseñado luego. y sea aquel.
Doceto: tu vel ille. se tu enseñado despues. y sea aquel.

Optatiuo modo.

T.p. ũt. Docerer. eris. uel. ere. eẽ. emur. emini. ent̃
P. utinã. doctus. docta. doctum. essem. uel. fuissem
Fu. ũt. docear. aris. uel. are. atur. amur. amini. ant̃

Utinam docerer. o si yo fuesse enseñado.
Utinam doctus essem. o si yo fuera. ouiera. y oui esse sido enseñado.
Utinam. docear. ogala. yo sea enseñado.

Subiunctiuo modo.

T.p. cũ. docear. aris. uł. are. atur. amur. amini. ant̃
P.ipf. cũ docerer. eris. uel. ere. eẽ. emur. emini. ent̃
P.pfe. cum doctus. docta. doctum. sim. uel. fuerim.
P.p.q.p. cum doctus. a. um. essem. uel. fuissem.
Futuro. cũ doctus. docta. doctum. ero. uel. fuero.

Ut docear. porque yo sea enseñado.
Docerer. yo seria y fuesse enseñado.
Doctus sim vel fuerim. yo aya sido enseñado.
Doctus essem vel fuissem. yo fuera. ouiera y ouiese sido enseñado.
Doctus ero vel fuero. yo fuere aure. y ouiere. y aya sido enseñado.

Infinitiuo modo.

Tempore præseuti. Docerí.
Præterito. Doctum. doctã. doctũ. esse uel fuisse.
Futuro. doctum íri. uel docendum esse.

Doceri ser enseñado.
Doctũ esse vel fuisse. auer sido enseñado.
Doctum iri. esperar de ser enseñado.

Participia.

Participium præteriti. Doctus. docta. doctum.
Futuri. docendus. docenda. docendum.

Doctus docta doctum. por cosa enseñada.
Docendus. docenda. docendum. por cosa que ha de ser enseñda.

Tertia coniugatio.

1 — Fgo. legis. legi. legere. legendi. legendo. legendum. lectum. lectu. legens. lecturus
Legor. legeris. lectus. legendus.

Tertia cõiugatio ex eo cognoscitur. q̃ secundam personam presentis indicatiui modi mittit in. is. correptam. & habet. e. breuem ante re in infinitiuo.

Actiua uoce. Indicatiuo modo.

T.p. Lego. legis. legit. legimus. legitis. legunt.
P.impfe. Legebam. bas. bat. legebamus. batis. bãt
P.pfe. Legi. isti. git. imus. istis. erunt. uel. ere.
P.p.q.p. Legeram. eras. erat. ramus. ratis. rant.
Futuro. Legam. leges. leget. legemus. etis. ent.

Lego. yo leo.
Legebam. yo leya.
Legi. yo ley. & oue leydo.
Legeram. yo auia leydo.
Legam. yo leere.

Imperatiuo modo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Lege.legat.lee tu luego.y lea aquel.
Legito tu vel ille.lee tu despues.y lea aquel.

Vtinam Legerem.o si yo leyesse.
Vtinam legissem.o si yo leyera.ouiera y ouiesse leydo.
Vtinam Legam.oxala yo lea.

Vt Legam que o porq̃ yo lea.
Legerem.yo leeria y leyesse.
Legerim.yo aya leydo.
Legissem.yo leyera.ouiera y ouiesse leydo.
Legero.yo leyere.ouiere.y avre.z aya leydo.

Legere.leer.
Legisse.auer leydo.
Lectum ire vel lecturum esse.que ha de leer.
Legendi.de leer.
Legendo.en leyendo.y siendo leydo.
Legendum.a leer y ser leydo
Lectum.a leer. Lectu de ser leydo.
Legens.el que lee.
Lecturus.a.um.el que ha de leer.

Legitur.todos leen.
Legebatur.todos leyan.
Lectum est vel fuit.todos leyeron.an.z ouieron leydo.
Lectum erat vel fuerat.todos ayan leydo.
Legetur.todos leeran.

Legatur.todos lean luego.
Legitor.todos lean despues.

Vtinam legeretur.o si todos leyessen.
Vtinam lectum esset vel fuisset.o si todos leyerá ouieran.y ouissen leydo.
Vtinam Legatur.oxala todos lean.

Vt Legatur.que porq̃ todos lean.
Legeretur.todos leerian.z leyessen.
Lectum sit vel fuerit.todos ayan leydo.
Lectum esset vel fuisset.todos leyeran. ouieran. y ouiessen leydo.
Lectum erit vel fuerit.todos leyeren.auran. ouieren.z ayan leydo.

Legi.leer todos.
Lectum esse vel fuisse.auer leydo todos
Lectum iri.esperar de leer todos.

Legor.yo so leydo.
Legebar.yo era leydo.

T.p.Lege.legat.legamus.legite.legant.
Fu.Legito tu uel ille.legamus.legitote.legunto.
Optatiuo modo.
T.p.ūt.Legerem.eres.eret.eremus.eretis.erent.
P.ūt.Legissem.isses.isset.issemus.issetis.isseut.
Fu.utiná.Legam.legas.legat.legamus.gatis.gãt
Subiunctiuo modo.
T.p.cū Legam.legas.legat.legamus.gatis.gant
P.ipf.cū.Legeré.eres.eret.eremus.eretis.erent.
P.pf.cū.Legerim.eris.erit.erimus.eritis.erint.
P.p.q.p.cū.Legissem.ses.set.issemus.setis.sent.
Futuro.cū.Legero.eris.erit.erimus.eritis.erint.
Infinitiuo modo.
Tempore præsenti.Legere.
Præterito.Legisse.
Futuro.Lectum ire uel lecturum esse.
Gerundia substantiua.Legendi.legẽdo.legendū.
Supina uerba.Lectum.lectu.
Participium præsentis.Legens.
Futuri.Lecturus.lectura.lecturum.
Verbo impersonali.Indicatiuo modo.
Tempore præsenti.Legitur.
Præterito imperfecto.Legebatur.
Præterito perfecto.Lectum est uel fuit.
P.p.q.p.Lectum erat uel fuerat.
Futuro.Legetur.
Imperatiuo modo.
Tempore præsenti.Legatur
Futuro.Legitor.
Optatiuo modo.
Tẽpore præsenti.utinam Legeretur.
Præterito.utinam Lectus esset uel fuisset.
Futuro.utinam Legatur.
Subiunctiuo modo.
Tempore præsenti.cum Legatur.
Præterito imperfecto.cum Legeretur.
Præterito perfecto.cum lectum sit uel fuerit.
P.p.q.perfecto.cum lectum esset uel fuisset.
Futuro.cum lectum erit uel fuerit.
Infinitiuo modo.
Tẽpore præsenti.Legi.
Præterito.Lectum esse uel fuisse.
Futuro.Lectum iri.
Passiua uoce.Indicatiuo modo.
T.p.Legor.eris.uel.ere.itur.imur.imini.untur.
P.ipfe.Legebar.aris.uel.are.atʒ.amur.amini.antʒ

P.pf.lectus.lecta.lectum.sum uel.fui.
P.p.q.p.lectus.lecta.lectum.eram uel fueram.
Futu.legar.eris.uel. ere.etur. emur. emini. entur.
Imperatiuo modo.
T.p.Legere.legatur.legamur.amini.antur.
Fu.Legitor tu uel ille.legamur.iminor.untor.
Optatiuo modo.
T.p.ūt Legerer.eris.uel.ere.etʒ. emur. emini. entʒ.
P.ūt.Lectus.lecta.lectum.essem.uel.fuissem.
Fu.ūr.Legar.aris.uel.are.atʒ. amur. amini. antur.
Subiunctiuo modo.
T.p.cū Legar.aris.uel.are.atur.amur.amini. antʒ
P.ipf.cū Legerer.eris.uel.ere.etʒ.emur.emini.entur.
P.pf.cū Lectus.lecta.lectū.sim uel fuerim.
P.p.q.p.cū Lectus.a.um.essem uel fuissem.
Fu.cū Lectus.lecta.lectum.ero.uel.fuero.
Infinitiuo modo.
Tempore præsenti.Legi.
Præterito.Lectum.lectam. lectum. esse uel fuisse.
Futuro.Lectum iri.uel legendum esse.
Participia.
Participium præteriti.Lectus.lecta.lectum.
Futuri.Legendus.legenda.legendum.
Quarta coniugatio.
a Vdio.audis.audiui.audire. audiendi.audiendo.audiendum.auditum.auditu. audiens.auditurus.audior.audiris.anditʒ. audiendus.
Actiua uoce.Indicatiuo modo.
T.p.Audio.audis.audit.audimus.auditis.iunt.
P.impf.audiebam.bas.bat.audiebamꝰ.batis.bãt.
P.pf.Audiui.uisti.uit.uimus.stis.uerunt.uel uere
P.p.q.p.Audiueram.ras.rat.ramus.ratis.rant.
Futuro. Audiam.audies.audiet.iemus. ietis.ent.
Imperatiuo modo.
T.p.Audi.audiat.audiamus.audite.audiant.
Fu.Audito tu uel ille.audiamus.auditote.unto.
Optatiuo modo.
T.p.ūt.Audirem.ires.iret.iremus.iretis.irent.
P.ūt.Audiuissem.isses.isset.issemus.issetis.assent
Fu.utinam.Audiam.ias.iat.audiamus.iatis.iant.
Subiunctiuo modo.
T.p.cū.Audiam.ias.iat.audiamus.iatis.iant.
P.impf.cū Audirē. ires.iret .iremus. iretis.irent.
P.pf.cū Audiuerim.ris.rit.uerimus.ritis.rint.
P.p.q.p.cū Audiuissem.ses. set.semus.setis.sent.
T.p.cū audiar.aris.uel.are.atʒ. amur. amini.antʒ.

Lectus sum vel fui.yo fue.e.y oue sido leydo.
Lectus eram uel fueram.yo auia sydo leydo.
Legar.yo sere leydo.

Legere.legatur.se tu leydo luego.y sea aquel.
Legitor tu vel ille.se tu leydo despues.y sera aql.

Vtinam Legerer.o si yo fuesse leydo.
Vtinam Lectus essem.o si yo fuera.ouiera.y ouiesse sido leydo.
Vtinam Legar.oxala yo sea leydo.

Vt Legar.que o porque yo sea leydo.
Legerer.yo seria y fuesse leydo.
Lectus sim vel fuerim.yo aya sydo leydo.
Lectus essem vel fuissem.yo fuera.ouiera.y ouiesse sido leydo.
Lectus ero vel fueroyo fuere.aure.y ouiere.y aya sido leydo.

Legi.ser leydo.
Lectum esse vel fuisse.aure sido leydo.
Lectum iri.esperar de ser leydo.

Lectus.lecta.lectum.por cosa leyda.
Legendus.legenda.legendum.por cosa que ha de ser leyda.

Quarta coniugatio ex eo cognoscitur qd secundam personam præsentis indicatiui modi mittit in.is.longam.z habet.i.productam ante re.finalem infinitiui modi.

Audio.yo oyo.
Audiebam.yo .oya.
Audiui.yo oy.e.y.oue oydo.
Audiueram.yo auia oydo.
Audiam.yo oyre.

Audi.audiat.oye tu luego.y oya aquel.
Audito tu vel ille.oye tu despues.y oya aquel.

Vtinam Audirem.o si yo oyesse.
Vtinam Audiuissem.o si yo oyera.ouiera y ouiesse oydo.
Vtinam Audiam.oxala yo oya.

Vt Audiam.que o porque yo oya.
Audirem.yo oyria.y oyesse.
Audiuerim.yo aya oydo.
Audiuissem.yo oyera.y ouiera.y ouiesse. oydo.
Audiuero.yo oyre.aure.y ouiere.y aya oydo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Audire.oyr.
Audiuiſſe.auer oydo.
Auditum ire uel auditurū eſſe.q̄ eſpera de oyr.
Audiendi de oyr.
Audiendo.en oyendo.y ſiendo oydo.
Audiendo.a oyr.y ſer oydo.
Auditum.a oyr. Auditu.de ſer oydo.
Audiens.el que oye.
Auditurus.el que ha de oyr.

Auditur.todos oyen.
Audiebatur.todos oyan.
Auditum eſt vel fuit.todos oyeron. han y ouieron oydo.
Auditum erat vel fuerat.todos avian oydo.
Audietur.todos oyan.

Audiatur.todos oyan luego.
Auditor.todos oyan deſpues.

Utinam audiretur.o ſi todos oyeſſen.
Utinam auditum eſſet vel fuiſſet.o ſi todos oyeran.ouieran.y ouieſſen oydo.
Utinam audiatur.oxala todos oyan.

Ut audiatur.porque todos oyan.
Audirtur.todos oyrian.y oyeſſen.
Auditum ſit.todos ayan oydo.
Auditum eſſet.todos oyeran ouieran.y ouieſſen oydo.
Auditum erit.todos oyran .auran .y ouieren. y ayan oydo.

Audiri.oyr todos.
Auditum eſſe.auer oydo todos.
Auditum iri.eſperar de oyr todos.

Audior.yo ſo oydo.
Audiebar.yo era oydo.
Auditus ſum vel fui.yo fue.e.y oue ſido oydo.
Auditus eram.yo auia ſido oydo.
Audiar.yo ſere oydo.

Audire.audiatur.ſe tu oydo luego.y ſea aquel.
Auditor tu ul ille.ſe tu oydo deſpues.y ſea aquel

Utinam audirer.o ſi yo fueſſe oydo.
Utinam auditus eſſem.o ſi yo fuera. ouiera.y ouieſſe ſido oydo.
Utinam audiar.oxala yo ſea oydo.

Ut audiar.porque yo ſea oydo.

Infinitiuo modo.

Tempore præſenti.Audire.
Præterito.Audiuiſſe.
Futuro.auditum ire uel auditurū eſſe.
Gerundia ſubſtantiua.audiēdi.audiēdo.audiēdū.
Supina uerba.auditum auditu.
Participia præſentis.audiens.
Futuri. auditurus.

Verbo imperſonali.indicatiuo modo.

Tempore præſenti.auditur.
Præterito imperfecto.audiebatur.
Præterito perfecto.auditū eſt uel fuit.
P.p.q.perfecto.auditū erat uel fuerat.
Futuro.audietur.

Imperatiuo modo.

Tēpore præſenti.audiatur.
Futuro.auditor.

Optatiuo modo.

Tēpore præſenti.utinam audiretur.
Præterito.utinā auditum eſſet uel fuiſſet.
Futuro.utinā audiatur.

Subiunctiuo modo.

Tēpore præſenti.cum audiatur.
Præterito imperfecto.cum audiretur.
Præterito perfecto.cum auditū ſit uel fuerit.
P.p.q.p.cum auditū eſſet uel fuiſſet.
Futuro.cum auditū erit uel fuerit.

Infinitiuo modo.

Tēpore præſenti.audiri.
Præterito.auditum eſſe uel fuiſſe.
Futuro.auditum iri.

Paſſiua uoce Indicatiuo modo.

T.p.auditur.iris.uel.ire.itur.imur.imini.untur.
P.ipf.audiebar.aris.uel.are.at̄.amur.amini.ant̄.
P.pfe.auditus.audita.auditum.ſum.uel fui.
P.p.q.p.auditus.audita.auditum.eram uel fuerā
Futuro.audiar.eris.uel.ere.etur.emur.emini.ētur

Imperatiuo modo.

T.p.audiri.audiatur.audiamur.amini.antur.
Fu.auditor.tu uel ille. diamur. diminor. diuntor.

Optatiuo modo.

T.p.ūr.audirer eris.uel. ere.et̄.emur.emini.ent̄.
P.ūr.auditus.audita.auditū.eſſem uel fuiſſem.
Fu.ūr.audiar.aris.uel.are.atur.amur.amini.ātur.

Subiunctiuo modo.

T.p.cū audiar.aris.uel.are.at̄.amur. amini. ant̄.

P.ipf.cū audirer.eris.uel.ere.et̄.emur.emini.ent̄.
P.pfe.cū auditus.audita.auditū.ſim uel fuerim.
P.p.q.p.cum auditus.a.um.eſſem.uel fuiſſem.
Fu.cum auditus.audita.auditum.ero.uel fuero.

Infinitiuo modo.

Tempore præſenti.audiri.
Præterito auditum.auditā.auditū.eſſe uel fuiſſe.
Futuro auditum iri.uel audiendnm eſſe.

Participia.

Participium præteriti. auditus.audita.auditum.
Futuri.audiens audienda.audiendum.

Audirer.yo ſeria.y fueſſe oydo.
Auditus ſim.yo aya ſido oydo.
Auditus eſſem.yo fuera.ouiera.y ouieſſe ſido oydo.
Auditus ero.yo fuere . aure.y ouiere.y aya ſido oydo.

Audiri.ſer oydo.
Auditum eſſe.auer ſido oydo.
Auditum iri.eſperar. de ſer oydo.

Auditus.audita.auditum.por coſa oyda.
Audiendus.audienda.audiendum.por coſa que ha de ſer oyda.

¶De formatione uerborū regularium.Caput.vi.

a Mo.doceo.lego. audio. non formantur aliunde.quin potius alia tempora formā tur ab eis.

Amabam . docebam formantur a ſecunda perſona ſingularī præſentis indicatiui modi ablata. s.& addita bam.

Legebam.audiebam.formantur a prima perſona ſingularī præſentis indicatiui.o.mutata in.e. & addita bam.præter eo is.quod mittit ibam. & queo quis quibam.

b Eformationibus.Analogia:quam proportionez Quintilianus interpretatur: in nulla grammatices parte magis ſeruit nobis q̄ in verborum coniugatione: vt vel ſola propemodum poſſit in hac vna parte ſufficere:preterq̄ in preteritis ⁊ ſupinis: que a proportione plerumq̄ diſceſſerunt. Nam ſi amo amas fecit in preterito imperfecto indicatiui amabam ⁊ in futuro amabo:poſſis nullo precepto ſed ſola analogia duce ab eo quod eſt porto.as.⁊ ab eo quod ambulo.as.facere portabam ambulabam portabo ambulabo. Quia tamen video grecos ⁊ latinos circa temporum formationem atq̄ etiam perſonarum que a prima verbi poſitione defluxerunt laboraſſe non omnino ⁊ nos ociosum eſſe putauimus hac de re p̄cepta tradere. Amo doceo.lego.audio. Cum verborum coniugationes quattuor ſint:quarum diuerſitas colligitur precipue ex ſecunda perſona preſentis indicatiui ⁊ preſentis infinitiui:proponit quattuor verba: que explicita per omnes voces modos numeros ⁊ perſonas exhibent nobis imaginem totius coniugationis :⁊ quibus locis illius partes inter ſe conueniant. Dicit igitur in primis q̄ prima verbi poſitio.hoc eſt prima perſona preſentis indicatiui non formantur aliūde:quin potius ipſa gignit ex ſe reliqua alia tempora. Eſt enim hec in verbo:quod in nomine rectus. Et quemadmodum gignendi caſus in nomine oſtendit nobis quote declinationis eſt nomen:eodem modo ſecunda perſona preſentis indicatiui: que primū diſceſſit a verbi poſitione:oſtendit quote coniugationis eſt verbum.nam que mittunt in.as.ſunt prime.que.in.es.ſunt ſecūde.que in.is.breuem ſunt tertie.que in.is.productam quarte.quam quidam non quartam ſed tertiam productam dixerunt Sed quēadmodū prima verbi poſitio ſp terminat in.o.vel in.or.p̄terq̄ in verbis defectiuis ⁊ irregularib⁹:ita ſcda cōiugatio habet ꝓpriā terminationē in.eo.⁊ q̄rta ſp in.io. p̄ter eo ⁊ queo cū cōpoſitis:q̄ cū ſint quarte:tñ terminātur in.eo. Sūt p̄terea pauca v̄ba prime ꝓiugatiōis q̄ terminant̄ i.eo. vt meo.as creo.as.nauſeo.as.⁊ aliquāto plura tertie:q̄ terminātur i.io. vt facio.is.fodio.is.fugio.is. Prime itaq̄ cōiugatiōis poſitio mittit ſecūdā perſonā.o.mutata in.as.vt amo amas.porto portas. Secunde vero.o.mutata in.s.vt doceo doces.ſtudeo ſtudes.eſtq̄ minor vna ſyllaba. Tertie vero cum in.io. definit o.mutata in.s.eſtq̄ minor eque vna ſyllaba.vt facio facis.fugio fugis.Alia tamen eiuſdem coniugationis quacunq̄ littera precedente.o.mutata in.is.vt ſcribo ſcribis.vico vicis.ſcando ſcandis.lego legis. Quarte coniugationis.io.vel.eo.mutatis in.is.vt audio audis.polio polis. eo is.queo quis.Tertia perſona fit.s.finali ſecunde perſone mutata in.t.vt amas amat doces docet.legis legit.audis audit. Prima perſona pluralis fit.mu.interpoſita inter.s.finalem ſecunde perſone ⁊ precedētem vocalem.vt amas amamus. Secunda perſona pluralis.fit.tis.interpoſita.vt amas amatis. Tertia perſona pluralis in prima quidem ⁊ ſecunda coniugatione fit a tertia perſona ſingularis .n.interpoſita inter.t.finalem ⁊ vocalem precedentem: vt amat amant.docet docent. In tertia vero ⁊ quarta fit prime poſitionis.o.finali mutata in.unt.vt lego legunt. facio faciunt.audio audiunte.o eunt. Amabam docebam.Preteritum imperfectum prime coniugationis atq̄ ſecunde fit a ſecūda perſona ſingularī preſentis indicatiui ablata.s.⁊ addita.bam.vt amas amabam.doces docebam. Legebam ⁊ audiebam. Hoc eſt verba tertie ⁊ quarte coniugationis fiunt prime verborum poſitionis.o.finali mutata in.e.⁊ addita .bam.vt lego legebam.facio faciebam.audio audiebam.Eo tamen ⁊ queo ſequuntur rationem verborum prime ⁊ ſecunde coniugationis: que formant preteritum imperfectum: vt diximus a ſecunda perſona preſentis indicatiui ablata .s.⁊ addita. bam. vt queo quis quibam.eo is ibam.Ad quorum ſimilitudinem antiquiores poete preſertim hoc tempus formabāt in omnibus verbis quarte coniugationis.vt Uergilius.viij.eſſe.Tunc mihi prima genas veſtibat floze iuuenta.Idem in eodem.Certatim ſquāmis ſerpentum auroq̄ polibāt:pro veſtiebant:⁊ poliebant Secūda p̄ſona ſingularis fit.m.mutata in.s. vt amabā amabas. Tertia p̄ſona ſingularis fit.m. mutata in.t.vt amabā amabat.Prima p̄ſona pluralis fit addita.us.vt amabam amabamus. Scda p̄ſona pluralis.fit.m.mutata i.tis.vt amabā amabatis.Tertia p̄ſona eiuſdē nūeri fi.m.mutata i.nt.vt amabā amabāt

Universidad de Deusto
Biblioteca

Amaui.docui.legi.audiui. Omnis preteriti perfecti indicatiui modi prima persona singularis definit in.i.que tamē nullam certam proportionem verborum sequitur: a quibus descendit: nisi q̄ verba prime ⁊ quarte coniugationis plerūq3 formantur a secunda persona presentis indicatiui. s. ablata ⁊ addita. vi. vt amas amaui. portas portaui. audis audiui. polis poliui. Sed de vltimis ⁊ penultimis syllabis preteritorum in tertio capite libri secundi explicabimus. Secunda persona singularis fit supta prima. si. assumpta. vt amaui amauisti. Tertia persona eiusdem numeri fit. t. assumpta. vt amaui amauit.

Prima plona pluralis fit assūpta mus. vt amaui amauimꝰ Scda eiusdē nūeri fit stis. assūpta vt amaui amauistis. Tertia eiusdem numeri fit i. finali mutata in. e. ⁊ assūpta rūt. vel. re. vt amaui amauerūt vel amauere. Hoc tēpus crebras recipit abscisiones neq3 id tantū in carmine: verum etiam in prosa oratione: maxime in verbis prime coniugationis: que mittunt preteritum in aui. preterq3 laui: quod ipsum videt abscissum ab eo quod est lauaui. neq3 enim possemus dicere lasti pro lauisti. ⁊ in verbis tertie ⁊ quarte que mittunt preteritum in iui. sed in verbis prime recipit tantum abscisionem in secunda persona singularis: ⁊ in secunda ⁊ tertia pluralis. vt amasti pro amauisti. amastis pro amauistis. amarūt pro amauerunt. In verbis tertie ⁊ quarte omnes persone pñt recipere abscisionē vt sapij sapijsti sapijt pro sapiui sapiuisti sapiuit. ⁊ in plurali sapijmus sapijstis. sapierunt vel sapicre. pro sapiuimus sapiuistis. sapieruut vl. re. audij audijsti audijt. p audiuimus audiuistis audiuerunt. vel. ere. Et in omnibus compositis ab. eo. is. iui. semper fit abscisio. vt preterij potiꝰ q3 preteriui. redij. adij. inij prodij. potius q3 rediui. adiui. iniui. prodiui. et eodem modo de reliquis personis vtriusq3 numeri. Illud etiam est aduertendum in secundis personis vtriusq3 numeri duplex. i. abscisorum posse per synerefim coire in vnum. i. longum. vt sapisti pro sapijsti. ¶Martial. nubere vis psico. non miror paula sapisti. eodem modo dicimus polisti pro polijsti polijstis. audisti audistis. pro audijsti audijstis. facimus etiam syncopen in hoc verbo noui. vt nosti pro nouisti. nostis pro nouistis. Ab eo quoq3 qō est admoueo Vergi. dixit. in. iiij. ene. Hyrcaneq3 admouunt vbera tigres. ⁊ primo ene. ab eo qō est accedo accessi. Idem quoq3 dixit accestis scopulos: vos ⁊ cyclopea saxa. ⁊ ab eo quod est dirigo direxi. dixit in. vj. Dardana qui paridis direxit tela manusq3. Horatius quoq3 ab eo qō est euado euasi dixit in secundo sermonū. Euasi cre do metues doctusq3 cauebit. Et catullus ad oratū. Et tu non orbum luxti deserta cubile. pro luxisti a lugeo. ⁊ Ouidi. xj. me. Et que pars admonet abstit pro abstitit dixit. ⁊ Propertius quotiens raro duxti suspiria motu pro duxisti. Amaueram. docueram. legeram. audiueram. Hoc est primū ex circumloquijs vocis passiue: que formantur a preterito perfecto indicatiui. i. finali mutata in. e. ⁊ addita. ram. vt amaui amaueram. docui docueram. legi legeram. audiui audiueram. Secunda persona fit. m. finali mutata i. s. vt amauerā amaueras. docuerā docueras. legerā legeras. audiuerā audiueras. Tertia eiusdē nūeri fit. m. mutata. in. t. vt amauerat. docuerat. legerat. audiuerat. Prima plurali fit addita. us. vt amaueram⁹. Scda eiusdē nūeri fit. m. mutata in. tis. vt amaueratis. Tertia eiusdē nūeri fit. m. mutata in. nt. vt amauerāt. Recipit tñ hoc tps abscisionē i ꝑ bis fere ijsdē. quibus preteritū pfectū recipiebat: sed hoc in oibus psonis. vt amarā. amaras. amarat. amaram⁹. amaratis. amarant. noram. noras. norat. noramus. noratis. norant. cupieram. cupieras. cupierat. cupieramus. cupieratis. cupierāt. audierā. audieras. audierat. audieramus. audieratis. audierant. Ab eo quoq3 quod est remoueo dixit Horatius in secundo sermonū. Uerum vbi se a vulgo ⁊ scena in secreta remouant: sed hoc fortasse tantum in carmine: quod prosa oratio nō admitteret. ⁊ ab eo quod est surripio dixit Idem oratius. iiij. car. Que me surpuerat mihi pro surripuerat. Idem. ij. sermo. vnum me surpite morti. pro surripite. Amabo. docebo. Hoc est quod futurum indicatiui modi prime ⁊ secunde coniugationis formatur a secunda persona presentis indicatiui modi ablata. s. ⁊ addita. bo. vt amas amabo. doces docebo. Secunda persona eiusdē numeri fit. o. finali mutata in. s. vt amabo amabis. Tertia quoq3 fit. o. mutata in. it. vt amabo amabit. Prima persona pluralis. fit. o. mutata in. imus. vt amabimus. Secunda eiusdem numeri fit. o. mutata in. itis. vt amabitis. Tertia eiusdem numeri fit. o. mutata in. unt. vt amabunt. Legam audiam. Hoc est q̄ futurum indicatiui modi tertie ⁊ quarte coniugatiōis fit a prima verbi positione. o. mutata in. am. vt lego legam. antiquiores in. em. terminabant. Quintilianus libro primo. Quid non Cato censorius dicam ⁊ faciam dicem ⁊ faciem: eundemq3 in ceteris: que similiter cadunt: modum tenuit: quod ex veteribus eiꝰ libris manifestū est: ⁊ a messala in libro de. s. littera positū. Scda psona eiusdē nūeri fit. am. mutata in. es. vt legā leges. Tertia eiusdē nūeri fit. am. mutata in. et. vt legā leget. Prima psona nūeri pluralis fit. am. mutata in. emus. vt legā legemus. Scda eiusdē nūeri fit. am. mutata in. etis. vt legā legetis. Tertia eiusdē nūeri fit. am. mutata in. ent. vt legā legēt. Duo tñ verba eo. is. queo. quis. miserūt hoc tps in. ibo. retinentq3 alterū. i. p vtrūq3 numerū ⁊ omnes psonas. vt ibo. ibis ibit ibimus ibitis ibiunt. quibo quibis quibit. quibimus quibitis quibūt. Antiquiores quoq3 ad horum similitudinē declinabāt in futuro verba quarte coniugationis. vt audibo audibis. audibit. audibimus audibitis audibunt. Cecilius audibis male si male dicis mihi. Ennius in thelamone. Ubi molarum strepitum audibis. Propertius lenibunt tacito vulnera nostra sono. Plautus in aulularia. Testudinem istum grandibo gradum. De formatione imperatiui. Ama. doce. lege. audi. Quia imperatiuos aliquantulum diuersitatis habet indeclinatione: docet formare omnes personas numeri atq3 temporis vtriusq3. Tamen aduertendum est tria illa dic. duc. fac. recessisse a formatione aliorum: ne concurrent: vt aiunt: cum obliquis horum nominum dica. dice. dux. duce. fax face. ⁊ ab eis composita. vt maledic. predic. veduc. adduc. benefac. malefac. que apud antiquiores fuerunt dice. duce. face. Unde ⁊ Vergilius antiquitatis amator edice pro edic dixit. Tu voluisti armari volscoꝝ

Amaui.docui.legi.audiui. non formantur aliunde: quin potius reliqua sex tempora que circumloquimur in uoce passiua: formantur ab eis.

Amaueram.docueram. legeram. audieram formantur a prima persona singulari præteriti perfecti indicatiui modi. i. mutata in. e. & addita rā.

Amabo.docebo. formātur a secunda persona singulari præsentis indicatiui modi ablata. s. & addita. bo.

Legam.audiam formātur a prima persona singulari præsentis indicatiui modi. o. mutata in. am.

præterq̄ eo. es. ibo. queo. quis. quibo.

De formatione imperatiui.

a Ma. doce. audi. formant̄ a secūda psona singlari p̄sentis indicatiui modi. ablata. s

edice manipliis. a facio vero composita si prepositionē acceperint: ad regulam veniunt. vt inficio infice. Ouidi. ij. meta. Infice tabe tua natarū Lecropis vnā. deficio defice. Uergi. vj. ene. Dubijs nec defice rebus. Illud quoq3 aiaduertēdū ē. q̄ oēs fere grāmatici posuerunt in futuri tertia plona plurali esse duplicē terminationē: vt amāto vel amātote. docēto vl docetote sz terminatiões ille icōe discesserūt ab vsu: atq3 ideo a nobis quoq3 sublate sunt. De formatione optatiui amarem. docerem. legerē. audirē. hoc est q̄ pñs optatiui modi formaī a scda plona pñtis impatiui addita rem. vt ama. vtinā amarē doce. vtinā docerē. lege. vtinā legerem. audi. vtinā audirem Scda plona fit. m. mutata. in. s. Tertia. m. mutata in. t. Prima pluralis addita. s. Scda eiusdem numeri. m. mutata. in. tis. Tertia adhuc eiusdez m. mutata in. nt. vt vtinā amarē. amares. amaret. amaremus. amaretis. amarēt. Sed illa. dicerem. ducerē. facerē. sequunt regulā antiquā a dico. duce. face. Amauissem. docuissem. legissem. audiuissem. Hoc est pteritū pfectū optatiui mōi: qō est vnum ex circūloquijs vocis passiue: formatur a preterito perfecto indicatiui modi addita. s. ⁊ sem. vt amaui. vtinā amauissem. docui. vtinam docuissem. legi. vtinā legissem. audiui. vtinam audiuissem. Secunda persona eiusdem numeri fit. m. mutata. i. s. ⁊ rursus tertia. m. mutata in. t. ⁊ prima pluralis addita. us. ⁊ secunda eiusdem. m. mutata. in. tis. ⁊ tertia adhuc eiusdē m. mutata in. nt. vt vtinam amauissem. amauissēs. amauisset. amauissemꝰ. amauissetis. amauissent. Hoc tēpus atq3 etiā pteritū pluſq3perfectū subiūctiui: qō est in terminatiōe illi simile: atq3 etiā pteritū infinitiui: qō vtriq3. m. finali subtracta similatur: recipiunt abscissionē in oībus psonis vtriusq3 numeri: in verbis prime cōiugationis mittentib⁹ pteritum in aui. a. ⁊. u. cōsonante exeuntis. in verbis tertie ⁊ quarte: q̄ mittūt pteritū in. iui. u. tñ cōsonante disiuncta aut facta synerely. i. ⁊. u. reiectis: vt vtinā amassem. cū amassē amasse. pro vtinam amauissem. cum amauissem amasse. vtinam cupijssem vel cupissem. cum cupijssem vel cupissem. cupisse vel cupijsse. pro vtinam cupiuissem. cū cupiuissem. cupiuisse. vtinam audijssem vel audissem. cū audijssem vl audissem. audijsse vel audisse. pro vtinā audiuissem cum audiuissem audiuisse. Sed he abscissiones carmini atq3 oratiōi solute cōes sunt: ille tñ poetice. a viuo vixi vixet pro vixisset. Uergili. xj. eñ. Uixet cui vitā deus aut fortuna dedisset. ⁊ ab extinguo. is. extīgui. extīxem. Idem. iiij. eñ. Cū genere extīxem. metmet sup ipsa dedissem. Repo. is. repsi. crepsem. Hora. j. ser. Munāz crepsemus pro erepsissemus. Idē in eodē natis diuisse duob⁹ p diuisisse. sicut ⁊ in alio loco dixit seruis dū munia didit p diuidit. Abscessem p abscessissem. Silius. li. viij. Punicoꝝ. Neq3 abscessem thalamo in magna minat⁹. Ab eo quoq3 qō est noui licit in prosa ofone dicere vtinā nossem. cū nossem nosse. illud fo qō Hora. dixit. ij. ser. Dissereāt ni sūmosses oēs: licet in carmine tñ dicere. Amē. hoc est q̄ verba prime cōiugationis formāt futurū optatiui modi. o. finali pñtis indicatiui mutata in. em. vt amo vtinā amem. Doceam. legā. audiā. hoc est q̄ in scda tertia ⁊ quarta cōiugatiōe futur⁹ optatiui fit ab eadē prima verbi positiōe. o. mutata in. am. vt doceo docerē. lego legā. audio audiā. Scda plona eiusdem numeri fit a prima pſos eiusdē futuri. m. mutata in. s. ⁊ tertia plona eiusdē. m. mutata i. t. vt amē ames amet. Prima plona pluralis fit a ꝑma plona singulari addita. us. scda eiusdē numeri ab eadē prima plona singulari. m. mutata. in. tis. Tertia eiusdē numeri ab eadē ꝑma plona singlari. m. mutata i. nt. vt amem⁹ametis amēt. De formatiōe subiūctiui. Amē docerē. legā. audiā. q̄ futur⁹ optatiui sike est pñti subiūctiui modi: nō est opus hoc loco ab itegro formari. Amarē docerē. legerē. audirē. idē dicit de ꝑterito subiunctiui: qō est simile pñti optatiui modi: atq3 hic non est necesse iterū formari

Lege formatur a secunda persona præsentis indicatiui modi. s. mutata in. e. Dicim⁹ tamē dic. duc. fac. pro dice. duce. face. & eodem modo de compositis ab illis.

Amet. doceat. legat. audiat. similia sunt tertiæ persone singulari futuri optatiui modi.

Amemus. Doceamus. Legamus. Audiamus. similia sūt primæ psonæ plurali futuri optatiui modi

Amate. docete. legite. audite. formantur a tertia p sona singulari p̄sentis indicatiu modi addita. e.

Ament. doceant. legant. audiant. similia sunt tertiæ personæ plurali futuri optatiui modi.

Amato. doceto. legito. audito. formantur a tertia persona præsentis indicatiui modi addita. o.

Amemus. doceamus. legamus. audiamus. similia. sunt primæ psonæ plurali futuri optatiui modi.

Amatote. docetote. legitote. auditote. formantur a tertia persona singulari eiusdem futuri addita. te.

Amanto. docento. legunto. audiunto. formantur a tertia persona plurali præsentis indicatiui modi addita. o.

De formatione optatiui.

Tinam amarem. docerē. legerē. audirem

u formantur a secunda persona singulari præsentis imperatiui modi addita rem.

Amauissem. docuissem. legissem. audiuissem. formantur a prima persona singulari præteriti perfecti indicatiui modi addita. s. & sem.

Amem formatur a prima persona præsenris indicatiui modi. o. mutata in. m. Doceam. legam. audiam. formantur a prima persona præsentis indicatiui modi. o. mutata in. am.

De formatione subiunctiui.

a Mem. doceā. legam. audiam. eodē modo formantur: quo futurū optatiui modi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Amauerim.docuerim.legerim. audiuerim.dicit q̄ preteritum perfectum ſubiunctiui modi fit a prima perſona preteriti perfecti indicatiui modi.i.finali mutata in.e.ꝛ addita.rim.vt amauerim.docuerim. legerim.audiuerim. Secunda pſona eiuſdem numeri fit ab eadem prima perſona.m.finali mutata in.s.ꝛ tertia eiuſdem numeri ab eadem prima pſona.m.finali mutata in.t.vt amaueris amauerit. Prima perſona pluralis.fit a prima ſingulari addita.us.ſecunda eiuſdē numeri. m.mutata in.tis.tertia eiuſdem quoq; numeri.m.mutata in.nt.vt amauerimus.ritis.rint. Recipit tñ hoc tempus eaſdem abſciſſiões quas reliqua circūloquia q̄ a pterito indicatiui formant vt amarim amaris amarit. amarimus amaritis.amarint.audierim audieris audierit.audierim⁹ audieritis audierint. Hora.ij.ſer. at ille qui me cōmouit. Silius quoq; qui memet finibus vnq̄ amoxim auſonijs. Amauiſſem. docuiſſem.q̄ preteritū.p.q.pfectū ſubiunctiui eaſdem abſciſſiones formationēq; habet:quā preteritum optatiui. Amauero.docuero.id eſt futurū ſubiunctiue eodem mō formaf:eaſdēq; abſciſſiones habet:quas preteritū pfectū ſubiūctiui:niſi q̄ in preterito addim⁹rim.in futuro ro. De formatione infinitiui. Pſis eo mō formatur: quo pſis optatiui.ꝛ preteritū eo modo:quo preteritū eiuſdēq; optatiui. vt amare.amauiſſe zē. Amādi amando.amādum.hoc eſt q̄ gerūdia ſubſtātiua formātur a gtō ſingulari participijs pñtis temporis.tis finali mutata in.di.pro primo gerundio.ꝛ in do pro medio.ꝛ in.dum.pro vltimo. Quemadmodum vero participiū ipſū formetur ſtatim dictum eſt. Amatū amatu.Quod ſupina nō habēt aliquid prius vnde formētur:ꝛ q̄ de preterito pfecto indicatiui modi diximus q̄ nullam ſeqtur p portionē verborū a quib⁹ deriuatur. Et ita videtur in verbo tres eſſe poſitiones:a quibus tota cōiugatio deducitur .preſens indicatiui preteritum pfectū eiuſdem.ꝛ ſupinū.ꝛ quēadmodum a preterito formātur reliqua ſex tpa:que circūloquimur i voce paſſiua:ita a ſupino formatur participium futuri temporis actiue vocis.ꝛ participium preteriti paſſiue. Amans.docens.legens.audiēs. Hoc eſt participiū pñtis temporis cuiuſcūq; coniugationis formatur a prima pſona preteriti imperfecti indicatiui modi.bam ſyllaba finali mutata in ns.vt amabā amans. Deminoris tñ participia duox.verbox eo.is.ꝛ quo.is. cū ſuis cōpoſitis recepiſſe.e.mediam pm rationē huius formationis. Itaq; ab eo.is.dicim⁹.iens euntis.ꝛ a queo is.quiēs queuntis.quod magis in eorum compoſitis intelligitur.vt preteriēs.rediens.pdiens. nequiens. Amaturus. Quod participium futuri tēporis actiue vocis formatur ab vltimo ſupino addita rus . vt ab amatu amaturus .a.um. Amatus.q̄ participiū.preteriti tpis vocis paſſiue formaf ab eodē vltimo ſupino addita.s.ut ab amatu amatus.a.um. Amādus.a.um. Nō participiū futuri tpis paſſiue vocis:cui gerūdia adiectiua p oia ſimilātur preterq̄ in ſignificatiōe. formatur a gtō ſingulari participij pñtis actiue vocis tis.finali mutata in dus.da.dū.vt amans amantis amādus.da.dū. Antigones tñ participia gerundia tā adiectiua q̄ ſubſtantiua tertie ꝛ quarte cōiugatiōis in undus.a.um. mittebāt. Uſi adhuc ſunt apud iuriſcōſultos tituli de cōmuni diuidūdo ꝛ finiū regundox ꝛ familie herciſcūde ꝛ apud Plautū. in nris mercimonijs emūdis vēundisq;.ꝛ ius dicundum.ſed hec exoleuerunt: preterq̄ in hoc verbo eo.is. ꝛ ſuis compoſitis. vt aveundi.do.dum.a deundus.a.um. De formatione indicatiui. Amor.doceor.legor.audior. Hoc eſt prima perſona preſentis indicatiui modi paſſiue vocis addita.r.formaf ab eadē prima pſona vocis actiue.vt amo amor. Secunda pſona eiuſdē nūeri formaf ab eadē ſcda pſona actiue vocis.s.mutata in.ris.vl.re.in verbis tñ tertie ꝓiugatiōis eiuſdē pſone.is.mutata.in.e. ꝛ adita.ris.vl.re. vt amor: amaris vel amare. docor: doceris vel docere . legor: legeris vel legere . audior: audiris vel aud

Amauerím.docuerím.legerím.audiuerím.formā tur a prima perſona ſingulari præteriti perfecti indicatiui modi.i.finali mutata in.e.& addita rē. amauiſſem.docuiſſem. legiſſem.audiuiſſem. eodem modo formantur:quo præteritum optatiui modi.

Amauero.docuero.legero. audiuero . formantur a præterito perfecto indicatiui modi.i.finali mutata in.e.& addita ro.

De formatione infinitiui.

a Mare.docere.legere. audire. formantur a ſecundaperſona ſingulari præſentiſ ímperatiui modi addita re.

Amauiſſe.docuiſſe.legiſſe.audiſſe.formantur a p teriti perfecti prima perſona ſingulari . addita. s.ſe.

Deformatione gerundiorum ſupinorum & participiorum.

a Mandi amādo amādū. Docendi. docēdo docendū. Legendi . legendo. legendum.

Audiendi.audiēdo.audiendū.formāt a gtō ſingu lari participii p̄ſentis.tis.mutata in di.do. dum.

Amatū.amatu.doctū doctu.lectū lectu . auditum auditu.non habent.unde formari poſſint.

Amans.docens.legens.audiens.formantur a prima perſona præteriti imperfecti indicatiui modi.bam.finali mutata in.ns.

Amaturus.docturus.lecturus.auditurus.formantur ab ultimo ſupino addita.rus.

Amatus.doctus.lectus.auditus. formantur ab ultimo ſupino addita.s.littera.

Amandus.docendus.legendus.audiendus.formā tur a genitiuo ſingulari participii præſentis.tis. finali mutata in.dus.da.dum.

De formatione indicatiui uocis paſſiuæ.

Mor.doceor.legor.audior. formātur ab

a eadem prima perſona ſingnlari p̄ſentis indicatiui modi actiuæ uocis addita.r

re. Tertia eiuſdem numeri fit a tertia ſimili actiue vocis addita.ur. vt amat amatur.docet docetur. Legit legitur.audit auditur. Prima pluralis fit a prima ſimili actiue vocis.s.mutata in.r. Secunda eiuſdem numeri.tis.mutata in.mini.fit a ſimili ſecunda perſona actiue vocis. Tertia vero fit a ſimili tertia perſona actiue vocis addita.ur.vt amamur amamini amantur.docemur doceminí docentur.legimur legiminí leguntur.audimur audimini audiuntur. Amabar.docebar. Hoc eſt q̄ preteritū imperfectum indicatiui paſſiue vocis format prima perſona ſingularē a ſili pſona vocis actiue.m.mutata in.r. vt amabar.docebar.legebar.audiebar. Scda fit ab hac addita.is.vel.e.vt amabaris vel. are.docebaris vel.are.legebaris vel.are.audiebaris vel. are. Tertia fit in ſimili tertia perſona vocis actiue addita.ur.vt amabatur.audiebatur . Prima perſona pluralis fit a ſimili perſona vocis actiue s.mutata in.r.Secunda a ſimili perſona vocis actiue.tis.mutata in mini.Tertia a ſimili perſona vocis actiue addita.ur.vt amabamur amabamini amabātur.docebamur docebamini docebantur. legebamur legebamini legebantur. audiebamur audiebamini audiebantur. Amabor.docebor.Quod prima perſona futuri indicatiui modi vocis paſſiue in verbis prime ꝛ ſecunde coniugatiōis formatur ab eadem prima pſona vocis actiue.vt ab amabo amabor.a docebo docebor.Secunda perſona eiuſdem numeri fit ab bis .o.mutata in.e.ꝛ addita. is.vel.e. Tertia vero eiuſdem numeri a ſimili perſona vocis actiue addita.ur.vt amabor amaberis vel amabere amabitur.docebor doceberis vel docebere docebitur. Prima pluralis fit a prima ſimili actiue vocis.s.mutata in.r. Secūda eiuſdem numeri a ſili perſona actiue vocis.tis. mutata i.mini.

Tertia eiuſdē nūeri fit a ſili pſona actiue vocis addita.ur.ut amabimur amabimini amabūtur. docebimur docebimini docebuntur. Legar. audiar . Quod prima perſona futuri indicatiui modi vocis paſſiue in verbis tertie ꝛ quarte coniugationis formatur ab eadem prima perſona vocis actiue.m.mutata in.r.vt a legam legar. ab audiam audiar. Secunda eiuſdem numeri ſit ab eadem prima.a.mutata.in.e.ꝛ addita.is. vel e.vt legar legeris vel legere.audiar audieris vel audiere. Tertia a ſimili tertia perſona actiue vocis addita.ur.vt legetur audietur. Prima pluralis a ſimili perſona actiue vocis.s. mutata in. r. Secunda a ſimili perſona vocis actiue.tis. mutata in. mini . Tertia eiuſdem numeri a ſimili perſona vocis actiue addita.ur . vt legemur legemini legentur. audiemur audiemini audientur. De formatione imperatiui: quia perſonas omnes vtriuſq; temporis atq; numeri huius modi ſatis explicite formauimus in ipſa operis lectione: ad ſequentia properemus. De formatione optatiui. Amarer.docerer.legerer. audirer. Hoc eſt pñs optaui modi formaf a prima pſona eiuſdē pñtis optatiui modi actiue vocis. m.mutata in.r.vt amarem amarer. docerem docerer.legerem legerer.audirem audirer. Secunda perſona eiuſdem numeri formatur a prima pſona addita.is.vel.e.vt amarer. ris.vel.re.docerer.ris.vl.re.legerer.ris.vl.re. audirer.ris.vl re. Tertia pſona eiuſdē nūeri fit a p̄ma ſili pſona actiue vocis addita.ur.vt.amarek.docerek. legerek.audirek. Prima pſona pluralis fit a p̄ma ſili pſona vocis actiue.s.finali mutata in.r. Scda eiuſdē numeri fit ab eadem ſcda vocis actiue.tis.mutata i.mini. Tertia eiuſdē nūeri fit a ſimili tertia pſona vocis actiue addita.ur.amaremur.mini.renk.doceremur.mini.renk.legeremur.mini.renk.audiremur.mini renk. Amer. docear. legar audiar. Hoc ē futurꝫ optaui modi formaf a p̄ma pſona eiuſdē futuri actiue vocis.m. finali mutata in.r.vt amē.er.docē.ar.legā.ar.audiā.ar. Secūda pſona eiuſdē numeri fit a p̄ma addita.is. vel.e.vt amer.ameris.vel.ere.docear.aris.vel.are.legar. aris.vl.are.audiar.aris.vl.are . Tertia.eiuſdē nūeri fit a ſili tertia vocis actiue addita.ur.vt ametur. doceak.legak.audiak.

Amabar. docebar.legebar . audiebar. formantur ab eadem prima perſona ſingulari præteriti imperfecti indicatiui modi uocis actiuæ.m. mutata in.r.

Amabor.docebor .formātur a prima perſona ſingulari eiuſdem futuri indicatiui modi actiue uocis addita.r.

Legar.audiar.formantur a prima perſona ſingulari eiuſdem futuri.m.mutata in.r.

De formatione imperatiui modi.

a Mare.docere.legere. audire.formantur a ſecūda pſona ſingulari præſētis ímpatiui modi actiuæ uocis.addita.re

Ametur. doceatur.legatur.audiatur.ſimilia ſunt tertiæ perſona ſingulari futuri optatiui.

Amemur.doceamur.legamur . audiamnr.ſimilia ſunt primæ perſonæ plurali futuri optatiui.

Amamini.docemini. legimini.audimini formantur a ſecunda perſona plurali præſentis imperatiui modi actiuæ uocis.te.mutata in.mini.

Amentur.doceantur.legantur.audiantur.ſimilia ſunt tertiæ perſonæ.plurali futuri optatiui.

Amator .docetor . legitor . auditor formantur a tertia perſona ſingulari futuri eiuſdemimperatiui modi addita.r.

Amemur.doceamur . legamur. audiamur. ſimilia ſunt primæ perſonæ plurali futuri optatiui.

Amamínor. doceminor . legiminor . audiminor. formantur a ſecunda perſona plurali futuri eiuſdem imperatiui modi actiuæ uocis.tote mutata in.minor.

Amantor.docentor. leguntor.audiuntor.formātur a tertia perſona futuri eiuſdem imperatiui modi actiuæ uocis addita.r.

De formatione optatiui modi.

a Marer.docerer.legerer. audirer. forman tur a prima perſona ſingulari præſentis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Prima persona pluralis fit a simili persona vocis actiue.s.mutata in.r. Secunda eiusdem numeri a simili persona vocis actiue.tis. mutata in mini. Tertia eiusdem numeri a simili persona vocis actiue addita.ur. vt amemur amemini amentur. doceamur.amini. antur.legamur. amini. antur.audiamur.amini.antur. De formatione subiunctiui. Amer.docear. Hoc est presens subiunctiui eodem modo formatur quo futurū optatini: & preteritum imperfectum eiusdem subiunctiui eodem modo formatur quo presens optatiui. De formatione infinitiui. Amari.docerī.audiri. Hoc est q̄ presens infinitiui modi prime & secunde & quarte coniugationis formatur ab eodem presenti infinitiui modi actiue vocis. re.mutata in.ri.vt ab amare amari. docere doceri. audire audiri. Legi hoc est presens eiusdem infinitiui vocis passiue fit ab eodem presenti infinitiui actiue vocis.ere.mutata in.i. vt legere legi. vel breuiꝰ a secunda persona presentis indicatiui vocis actiue ablata.s. Futurum infinitiui. Que ratio sit circumloquendi futurum infinitiui tam in voce actiua q̄m in voce passiua: libro quarto cum de infinitiuo disputabitur: copiosius dicemus. Circumloquia vocis passiue. Hoc est septem illa tempora quibus sermo latinus caret: circumloquimur per participium preteriti temporis & hoc verbum sum .es. fui. Per presens enim & preteritum perfectum indicatiui circumloquimur ipsum preteritum perfectum. vt amatus sum vel fui. Per preteritum imperfectum & preteritum plusq̄mperfectum eiusdem indicatiui circumloquimur ipsum preteritum plusq̄mperfectum. vt amatus eram vel fueram. Per presens & preteritum optatiui circumloquimur ipsum preteritum optatiui. vt vtinam amatus essem vel fuissem. Per presens & preteritum perfectum subiunctiui circumloquimur ipsum preteritum perfectum subiunctiui. vt cum amatus essem vel fuissem. Per preteritum imperfectum & plusq̄mperfectum eiusdem subiunctiui circumloquimur ipsum preteritum plusq̄mperfectum subiunctiui. vt cum amatus essem vel fuissem. Per futurum indicatiui & futurum quoq; eiusdem subiunctiui circumloquimur ipsum futurum subiunctiui. vt cum amatus ero vel fuero. Per presens & preteritum infinitiui circumloquimur preteritum ipsum infinitiui. vt amatum esse vel fuisse. De verbis irregularibus. Sunt quedam verba: que non sequuntur analogiam. neq; formationem verborum regularium: quedam rursus que deficiunt certis temporibus numeris & psonis: quare visum est hoc loco illa cōmodissime debere poni. Atq; in primis hoc verbum sum. es. fui. cuius tanta irregularitas est: vt preteritum perfectum indicatiui & ser tempora q̄ ab eo formantur nihil habeant simile prime verbi positioni. Illud quoq; notadum secundam personam imperatiui esse non sic: sed es. Vergilius in buco. huc ades o formose puer. Idem in eodem opere. huc ades o meliboee. Site in secūda persona plurali presentis imperatiui antiqui dicebant. Plautus in curgulione. site mihi volentes propicie. & in eodē site cā mea lydi barbari

eiusdem optaui modi actiuæ uocis.m. mutata in.r.

Amer.docear. legar. audiar. formantur a Prima persona singulari futuri eiusdem optatiui modi actiuæ uocis.m.mutata in.r.

¶ De formatione subiunctiui modi.

a Mer.docear.legar.audiar. eodem modo formātur: quo futurum optaui modi passiuæ uocis.

Amarer.docerer.legerer.audirer.eodē modo formant: quo pns imperatiui modi passiue uocis.

¶ De formatione infinitiui modi.

a Mari. doceri. audiri. formantur a presenti infinitiui modi actiue uocis re mutata in ri. Legi formantur ab eodem infinitiuo actiuæ uocis.ere.mutata in.i.

Futurum infinitiui modi circumloquimur per primum supinum & hoc uerbum ire in uoce actiua: & iri in passiua.

Circumloquia uocis passiuæ non formantur: sed circumloquimur ea per participium præteriti temporis passiuæ uocis. & hoc uerbum sum .es. fui.

Verbum impersonale simile est tertiis personis singularis numeri passiuæ uocis. nisi q̄ in circūloquiis participium est quasi substantiuū in genere neutro.

¶ De uerbis irregularibus & defectiuis.

¶ Caput septimum.

Vm.es. fui.esse.ens.futurus.

s Indicatiuo modo.

T.p.Sum.es.est.sumns.estis.sunt.
P.impfe.Eram.eras.erat.eramus.eratis.erant.
P.pfe.Fui.fuisti.fuit fuimus.istis.erunt.uel.ere.
P.p.q.p.Fueram.ras.rat.fueramus. eratis. erant.
Futuro.Ero.eris.erit erimus eritis erunt.

Imperatiuo modo.

Tempore præsenti.Es.sit.simus.este.sint.
Futuro.Esto tu uel ille.simus.estote.sunto.

Optatiuo modo.

T.p.utinā essem.esses esset.essemus.etis.ent.
P.utinam fuissem.fuisses.set.issemus. setis sent.
Futuro.utinam sim.sis.sit.simus.sitis.sint.

Subiunctiuo modo.

T.p.cum sim.sis.sit.simus.sitis.sint.
P.ipfe.cū essem.esses.esset.essemus.esseris. essent
P.pfe.cū fuerim.eris.erit.fuerimus.eritis.erint.
P.p.q.p.cum fuissem.isses.isset.semus.setis.sent.
Fu.cum fuero.fueris.erit fuerimus.eritis.rint.

Infinitiuo modo.

Tempore præsenti esse. Præterito fuisse.
Futuro fore.uel futurum esse.

Ero.fers.tuli.ferre.ferendi.ferendo.
f ferendum.latum.latu.ferens.laturus.
Feror.ferris uel ferre.latus.ferendus.

Indicatiuo modo.

T.p.Fero.fers.fert.ferimus.fertis.ferunt.

Imperatiuo modo.

T.præsenti.fer.ferat.feramus.ferte ferant.
Futuro.ferto.tu uel ille.feramus.fertote.ferunto

Optatiuo.modo.

T.p.utinā ferrē ferres.ret.ferremus.retis.rent.

Subiunctiuo modo.

P.ipf.cū ferrē.ferres.ferret.ferremus.retis. rent.

Infinitiuo modo.

Tempore præsenti.ferre.

Passiua uoce.Indicatiuo modo.

T.p.feror ferris.uel ferre ferē.ferimur feriminī. ferunt. Imperatiuo modo.
T.p.ferre.feratur.feramur feriminī.ferantur.
Fu.fertor tu uel ille.feramur.feriminor.untor.

Optatiuo modo.

T.p.ūt ferrer.eris.uel.re.reē.remur.minī.rentur

Subiunctiuo modo.

P.ip.cū ferrer.reris.uel.re.reē.remur.minī.renē.

Infinitiuo modo.

Tempore præsenti.Ferri.
Alia tpa declināē p ꝓportionē tertie cōiugatiōis

Olo.uis.uolui.uelle.uolendi.uolēdo. uo
u lendum.uolitum.uolitu.uolēs.uoliturus

Indicatiuo modo.

T.p.Volo.uis.uult.uolumus.uultis.uolunt.
Imperatiuo modo.caret: sed ab eo cōpositū nolo habet in p̄senti noli.nolite.i futuro nolito. tote.

Optatiuo modo.

T.p.ūt uellem.uelles.uellet.uellemus.etis.ent.
Futu.ūt uelim.uelis.uelit.uelimus.uelitis. uelint.

Subiunctiuo modo.

T.p.cum uelim.uelis.uelit.uelimus.litis.uelint.

Futurum quoq; ab alio verbo sumptum est: quod in usu non extat: hoc est fuo.is .nisi tantū apud Plautum atq; Terentium aliosq; ex antiquoribus: a quo etiam sum.es. sumpsit mutuo preteritum indicatiui. hoc est fui. & reliqua sex tē pora: que formantur ab eo. Fore quoq; ab eo quod est forem sumpsit: quod accipitur pro eo quod est futurum esse circumloquium videlicet futuri infinitiui modi. Composita ab hoc verbo rationem simplicis sequuntur: nisi q̄ posium a pos & sum. q. compos sum aliquando recipit. t. mediam. vt potes. potest. potestis. poterā. &c. In imperatiuo potesse potesto potestote. in preterito & temporibus ab eo formatis. f. mutatur in. t. vt potui. &c. in futuro quoq; indicatiui. t. interponitur. vt potero. & in participio presentis temporis vt potens: quod magis nomen esse videtur. inuenimus posset ur pro posset. Quadrigarius apud Marcellum. cum non posset ur discerni vtrius putaretur victoria. poteratur pro poterat. Celius apud eundem. Cur iure sine periculo. bellum geri poteratur. Vergiliꝰ quoq; liquido ve potestur electro dixit. Pro sum quoq; sequente vocali. d. mediam recipit. Fero fers. Hoc est alterum ex verbis irregularibus: quod cum ad tertiam coniugationem sit reducendum: pro eo quod esse debuit feris in secunda persona singulari presentis indicatiui: differentie causa abscissionem fecimus. pro eo quod. ferit. in tertia persona. fert. pro eo quod. feritis. in secunda persona pluralis fertis. In imperatiuo quoq; pro eo quod est fere. in secunda presentis persona singulari dicimus fer & pro eo quod esse debuit ferite. in secunda plurali dicimus. ferte. In futuro quoq; eiusdem imperatiui pro eo quod est ferito & feritote dicimus ferto & fertote. In presenti optatiui & preterito imperfecto subiunctiui & presenti infinitiui. pro eo quod esse debuit ferrem. ferrere. dicimus ferrem ferre. In indicatiuo passiue vocis pro eo quod esse debuit ferreris. dicimus ferris vel ferre. In secunda persona singulari presentis imperatiui pro eo quod esse debuit ferrere. dicimus ferre. & in futuro pro feritor ferto. In presenti optatiui & in preterito imperfecto subiunctiui p eo quod esse debuit fererer fereris vel ferere. dicimus ferrer ferreris vel ferrere. Et in presenti infinitiui pro eo quod esse debuit feri. dicimus ferri. Reliqua tempora & persone sequuntur rationem verborum tertie. Uolo. vis. vult. volumus. vultis. pro. volis. volit. volimus. volitis. Imperatiuo caret. quem supplemꝰ ex futuro optatiui. ab illius compositio nolo dicimus in p̄senti. noli. nolite. nolito. nolitote. in futuro ex ꝓportione quarte coniugationis. Diomedes tamē in instanti imperatiui in secunda persona fac velis dicit. & totū pluralem ponit velimus. velitis. velint. & in futuro. velito. velimus. velitote. velint Horatius. modo. velis: que tua virtus expugnabilis est. In futuro optatiui & in presenti subiūctiui pro eo quod volim: dicimus velim. velis. velit. quamq̄m Cicero secundo de natura deoꝝ dixit. quo facilioꝰ id quod docere volimus intelligi possit. volimus pro velimus scripsit. Alia tempora sequuntur rationem vel bonum tertie coniugationis. Phocas tamen carere hoc verbū dicit gerundi. s supinis & participijs. sed quia vtūtur illis iunioꝛes: ideo posui

Sustulimꝰ vero qō alij perperā posuerūt: essendi essendo essendū: q̄ gerūdia nusq̄m apud latinos repi verissime scripsit Valla. Ens vero etiā latine dici nō posse Seneca in ādā epla asseuerat: posuimꝰ tñ qz Prisc. ait ātiquū fuisse: & ab eo cōposita absens & pns adhuc extāt. & philosophi necessitate vtunt eo. ad exp̄mendū qō ex greco interptat. on. vsa. on. p hic ens. hec ens. hoc ens

Universidad de Deusto
Biblioteca

De verbis defectiuis. Sunt quedam verba: q̄ deficiunt modis aut tpibus aut personis. vt. es. est. cuius nō modo prima positio deficit: verū etiā nihil aliud habet ḡs. es. est. essem. esses. esset. essem⁹. essetis. essent. esse. Ter. iiij. cū. ē mollis flāma mea dullas. Idē pri. geor. vt mala culmos esset rubigo. ⁊ ꝛMar. si vis esse latur: nostrum potes esse priapum. In voce quoq; passiua estur tm̄ pro edit. Es in secūda persona impatiui numeri singularis. Plaut⁹. in milite. es. bibe animo obsecro mecum. Oui. j. de pōto. Estur vt occulta vitiata putredine nauis. Forem. fores. foret. forent. neq; eni vsq; lectū ē forem⁹. foretis ⁊ qd̄ est in hoc verbo singulare fore p futurus esse in futuro infinitiui. oia alia verba carēt hñt quo q; ab eo cōposita assore ⁊c. Aio p dico dissyllabū est: habetq; pm̄ Phocā pñs ⁊ pteritū impfectum substulimus tū aijmus ⁊ aijtis. qd̄ ex ꝓportione dicēdū erat: qm̄ eas voces vident aures nr̄e quo dāmodo reformidare. Aiebam in pterito ipfecto Aiam in futuro ex ꝓportione. Plautus in rudē. te. vel tu mihi aias vl neges. Licero de finib⁹ q̄si ego id curem qd̄ ille aiat aut neget. Adiecimus quoq; secundā psonā singularē pñtis impatiui modi. Ai. qd̄ apd̄ Plautū repit. An nata est spōsa pgnās: vel ai vel nega. ⁊ apd̄ Terentium. sepe ain. quod Licero de pfecto oratore interptat ain p ais ne. Aiens Apuleius. vj. meta. sic aiens crystallo dedolatū vasculū tradidit. Inquio ings quā q̄ ex ꝓportione videat posse declinari p oēs modos tpa ⁊ psonas tertie cōiugatiōis. nos tātū illa posuimus q̄ in vsu reperiunt. hoc est inquio Licero de oratore. Aucupari verba oportebit inquio. Inquis. Persius hoc iuuat. hic ings veto quisq; faxit oletū. inquit Juuenalis. qū artibus ingt honestis. inquiunt. Licero in verrē. vbi sunt pāphile inquiūt scyphi? Reperit tū frequentius inquā in prima positione indicatiui modi dicēte Diomede ⁊ Phoca. Inquā primā psonā contra more olim pfert vtrumq; numerū modi indicatiui pñtis tpis. Inquisti. Licero secūdo de oratore tu vero inquisti. molestus nō eris. Inquiat idem ad Herēniū. Quid eni tibi vis aliqs iquiat. Inque. Terentius in phormione. abs te emittere in uitū eā inque. p eo qd̄ est dic. Queso vt dicit Phocas primā habet psonā singularē pñtis indicatiui modi. Habet etiā pluralē eiusdē tpis vt Licero in primo de legibus. quāobrē aggredere q̄sumus. ⁊ Sillius libro. xiij. punicorū. Non arcua regnis q̄sumus aut inhonora tuis. Quesit quoq; dicit Lucretius in primo. Ni diuū pacez vatis adit. ⁊ pce q̄sit. apud Salustiū quoq; referente Phoca q̄sere lectū est. Sed quēadmodum priorib⁹ duob⁹ vti possum⁹: ita his posterioribus nō est vtēdū. Infit p ingt. Ter. x. cne. Tūc pater omnipotēs: rerū cui summa potestas infit. ⁊ in. xij. ita turbidus infit. Varro apud Priscia. li. viij. primā ponit psonā infio. Quat quoq; Phoca teste tantum habet tertiam psonā singularē presentis indicatiui. ⁊ participiuz ouans. vt Virgi. j. geor. ⁊ ouantes gutture corui. Faxo faxis. idem Phocas dicit tantū habere futurū indicatiui: nos tantum inuenimus faxo. faxit. faxitis. faxint. Ter. li. ix. haud sibi cū vanais rem faxo ⁊ pube pelasga. ⁊ Liuius lib. vj. ab vbe. faxo ne iuuet vox ista. ⁊ Ennius apud Ciceronē in li. de senectute. Memo me lachrimis decoret. nec funera faxit. ⁊ Liuius li. xxxiiij. Quod faxitis: deos oēs fortunare velim. Faxint frequenter apud Plautū ⁊ Terētiū legitur. Ausim primam tantū habere psonā futuri indicatiui modi testis est Phocas. Liuius li. j. Nec si forsan dicere ausim. Virgi. quoq; .ij. geor. Ausim vel tenui vitē cōmittere sulco. vbi Seruius exponit ausim pro ausus sum vel audebo. Festus quoq; pōpeius ausis p audeas exponit ⁊ ausit. Oui. in. vj. meta. Et nil est quod nō inopino captus amore ausit. Catull⁹ in epithalamio. qs huic deo cōparārier ausit. sed hoc rarissime inuenitur apud auctores. Cedo cedite. Licero de claris oratorib⁹. Cedo. q̄so orationis sunt enim. ⁊ Juuenalis in. vj. Cedo si breue parui sortita est lateris spaciū. Cedite quoq; in plurali p dicite Plautus est vsus. Cete quoq; pro cedite. Meuius in lycurgo. apud ꝛMarcellū. pro industria cete regem propugnatū patrem Ennius in medea saluete optima corpora cete. manus vestras measq; accipite. Actius in menalippa. eneum aliquis c ete

P. impfe. cū uellem uelles uellet. uellemus. etis. ent

Infinitiuo modo.

T. p. uelle.

Alia tempora formantur per proportionem tertiæ coniugationis.

De uerbis defectiuis.

e

S. est. pro eo quod edis edit. in secūda & tertia persona singularis indicatiui modi. essem. esses. esset. essem⁹. essetis. essēt.

In præsenti optatiui & in præterito imperfecto subiūctiui. Esse in præsenti infinitiui. Estur in p̄ senti indicatiui modi uocis passiuæ. Quæ defici unt supplentur ab hoc uerbo edo edis.

Forem. fores. foret. forent. pro essem. esses. esset. essent. in p̄senti optatiui modi & in p̄terito impfecto subiunctiui reperit̄. & fore p futurū esse in futuro infinitiui. In aliis locis deficit.

Aio. ais. ait. aiunt. in præsenti indicatiui modi.

Aiebam. aiebas. aiebat. aiebamus. aiebatis. aiebāt in p̄terito impfecto eiusdē modi. Aiā. aias. aiat. in futurō eiusdē. Ai in secūda psona singulari p̄ sentis imperatiui modi. Aiēs in pticipio pñtis.

Inquio uel inq̄. inqs. inqt. inquiūt in pñti indicatiui. Inquisti in secūda psona p̄teriti pfecti eiusdē indicatiui. Inquiat in tertia singulari futuri eiusdē indicatiui. Inque in secunda psona singulari p̄ sentis imperatiui modi. Aliis in locis deficit.

Quæso. q̄sumus in primis psonis utriusq; numeri p̄ sentis indicatiui modi reperitur in usu.

Infit pro inquit. & Quat in tertiis psonis singularibus præsentis indicatiui modi reperiuntur.

Faxo. faxis. faxit. faximus. faxitis. faxint. in futuro tantum indicatiui modi.

Ausim in prima persona singularis futuri indicatiui modi tantum.

Cedo pro dic. & cedite pro dicite in secūdis pso-

in conspectū aut nos vbi est ducitē ad eū. Pacuuius in atalanta. is vestrū vter sit eius signū datum est cete. Salue. salucte Virgi. v. ene. Salue sancta parens. iterū salucte recepti. Saluco tū in prima positione dixit. Plautus in truculēto. Salue in quit satis est mihi tue salutis. nil mozor. nō salueo. Licero quoq; ad atticū futuro indicatiui est vsus. ⁊ saluebis inquit a meo Licerone. Eluete ⁊ auere a phoca tollit: cū tū apud ꝛMartialē reperiat. ꝛMane tibi pro me dicit auere liber. ⁊ Quintilianus dicit in primo fuisse virū valde litteratū: qui salutauerit sic auete. cum ab vsu iam defecisset. Odi. odisti. Nec verba cū tantū in pterito ⁊ tporibus ab eo formatis reperiā tur hñt tū sensum etiā aliox tpox: ecōtrario ad ea tpa q̄ circūloquimur in voce passiua. Mā quē admodū mutuamur pñs idicatiui ad circūlocūdū illi⁹ pteritū pfectū. ⁊ pteritū ipfectū ad circūloquēdū illi⁹ pluscāpfectū. ita e diuerso p̄teritū p fectū accomodat sua significationē plcm. ⁊ pteri tū pluscāpfectū pterito impfecto. Itaq; pteritū p fectū hox verbox habet sensum pñtis atq; sui ip sius. Preteritū pluscāpfectū eiusdē modi habet suū sensum ⁊ pteriti impfecti. preteritū optatiui habet suū sensum atq; etiā presentis. Pluscāpfectum subiunctiui suū sensum atq; etiā pteriti im perfecti eiusdē modi. Preteritū perfectū suū sensum atq; presentis eiusdem subiūctiui cū futuro optatiui. Futurū subiunctiui habet suum sensuz atq; etiam futuri indicatiui modi. Preteritum infinitiui suum atq; etiā pñtis. Preterito carent Furio quod aliunde assumpsit insaniui. Fero qō tuli. Ferio qō a pcutio sumpsit pcussi. Tollo qō olim habuit tetuli: a sustollo sustuli mutuatus est Quatio. is quod in vsu nō habet quassi: vt dicemus in preteritis tertie coniugationis. vbi etiam de glisco ⁊ inchoatiuis.

Nis tantū utriusq; numeri imperatiui modi.

Salue. saluete: saluere. Aue. auete. auere. in eisdem

Odi. odisti. Noui. nouisti. Cœpi. cœpisti. Memini

Præteriro & temporibus quæ ab eo formātur ca

Tollo substuli. Quatio. is. Glisco. is. cum uerbis quæ dicuntur inchoatiua.

De p̄mis puerorū pexercitamētis. Caput. viii.

p

Artes orationis octo sunt. Nomen. Pronomen. Verbum. Participiū. Præ positio. Aduerbium Interiectio. Con iunctio.

Quattuor ex his declinant̄. Nomen. Pronomen. Verbum. Participium. Quattuor nō declinant̄ Præpositio. Aduerbiū. Interiectio. Cōiunctio.

Nomen est quod declinatur per casus & nō signi ficat cum tempore. ut hæc musa musæ.

Pronomē est quod ponitur loco nois proprii. ut ego. tu. ille. & sunt illa quindecim tantum.

Verbū est quod declinatur per modos & tempora: sine casu: ut amo. amas. amauí. amare.

Participium est: quod declinatur per casus cū tem pore: & deriuatur a uerbo semper. ut amans. amaturus.

Præpositio est: q̄ p̄ponit̄ nomini p appositionē & aliis etiam partibus per compositionem. ut a deo. ad eum.

Aduerbiū est: qd̄ additū uerbo noī aut pticipio si gnificationē ei⁹ auget. aut minuit. aut mutat. ut ualde amat. minus amat. nō amat. satis doctus.

Interiectio est: que aliquē mentis affectum signifi cat uoce incondita. ut hei mihi. heu me.

Coniunctio est: quæ diuersas partes orationis cō iungit. ut pompeius & cæsar. amat & docet.

Artes orationis octo sunt. Posi simpli cem nominis ⁊ cū eo pticipij ꝓnomina verbiq; declinationē sequens opa pue ris adhibenda est. vt incipiāt partes dignoscere non quidem adhuc exacte admodum: sed quantum illa etas capere potest: deinde quomodo inter se construuntur: vt iam incipiant quasi degustationem quandam habere eorum: q̄ postea enodatius tradenda sunt. Dicit igitur in primis q̄ octo sunt orationis partes: quas enumerat. Sed non miretur postea cum dixerimus gerūdia ⁊ supina alias esse orationis partes ab octo superiori bus. quodq; libro tertio dicturi sumus alios posuisse tres tantū: vt Aristoteles ⁊ Theodectes alios quattuor vt stoici. Alios distinxisse vocabulū ⁊ appellationem a nomine alios adiecisse asseuerationez attractionemq;. Sed nihil necesse est pueritie teneritudinem tanta veluti ciborum varietate farciri: satisq; illi fuerit octo orationis partes distinguere: qui numerus primuz Aristarch● ex grecis. deinde Palemoni ex latinis placuit. quos deinde omnes grammatici greci ⁊ latini secuti sunt. Ita tamen q̄ greci interiectionem partem aduerbij esse dixerunt. Latini interiectionez ab aduerbio separant. Articulum vero quia latinus sermo non agnoscit: ad pronomen referunt. Itaq; omnino partes esse octo dicunt. Quattuor ex his declinantur. Quod ex harum octo partium numero quattuor sunt declinabiles: ⁊ quattuor rursus indeclinabiles: quas explicat: greci quoq; articulum declinant: latini quoq; gerundium ⁊ supinum. ⁊ qui distinguunt vocabulum ⁊ appellationem a nomine: tria illa eodem modo declinant. Nomen est quod declinatur per casus. hec non est diffinitio nominis: seo quedam proprietas: per quam puer magis veniet in nominis cognitionem: q̄s per diffinitionem: quam libro tertio redditurí sumus. Nomen est pars orationis corpus aut rem proprie communiterue significans. ⁊ eodem modo de reliquis partibus orationis: quarum proprietas ponit. per quas possint a pueris rudibus litteraruz dignosci. postea vero libro tertio huius operis illarum diffinitiones: que magis naturam ostendunt: explicabimus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Genera nominũ. declinabiliũ oñonis partiũ elegit quedã accidentia: sine quib⁹ nõ põt fieri illa. quã diximus. cõstructio in noie ꝓnoie ⁊ ptcipio genus numerũ ⁊ declinationẽ. Jn verbo cõiugationẽ: vocẽ: significationẽ. atq; in oibus his ꝑsonã quinq; Masculinũ qđ declinaꝫ cũ hic. tẽ. Sꝫ hec quã sufficienter dicãtur quis non videt? Primũ. vt alijs in locis diximꝰ: nã nõ ideo nomẽ ẽ aut masculinũ quod declinaꝫ cũ hic. aut femininũ qđ declinaꝫ cũ hec. aut neutrũ qđ declinaꝫ cũ hoc. sꝫ qz

De genere noium ꝓnoium ⁊ participiorũ qñ alijs in locis copiosius disputabit. qđ ad hũc locũ attinet: dicimꝰ genera esse eũ vel masculinũ vel femininũ vel neutrũ: ideo declinaꝫ aut cũ hic aut cũ hec. aut cũ hoc. Deinõ ꝓnoia. adiectiua q̃ ꝑ primã ⁊ secundã nois declinationẽ inflectunt: ⁊ ꝓnoia ⁊ participia nõ declinãtur ꝑ hic ⁊ hec ⁊ hoc: sꝫ per suas cuiq; generi terminatiões accõmodatas. Preterea qđ dubij ⁊ ꝓmiscui generis nullã facit mentionẽ. Sed vt diximus. hec pueris adhuc rudibus ꝓponuntur q̃ quectionibus accurate magis postea tradentur Numeri noim. numerus cõis est oibus partibus oñonis q̃ declinãtur. Casus vero noi ꝓnoi ⁊ participio tm̃. sꝫ de his postea copiosius dicet. Declinatiões noim. Sunt aũt quinq; tm̃: qui numerus ex gti diuersitate colligit: ꝓnoia ꝑ duas ꝓprias declinationes: ⁊ ꝑ duas itẽ: que ad nois declinationẽ referũtur. Participia ꝑ primã ⁊ secundã ⁊ tertiã nois declinationẽ variãtur. Cõiugatiões verboũ quattuor sunt. hec diuersitas ex secũda ꝑsona ꝓsitis indicatiui modi accipiẽda erat nã verba q̃ mittũt illã in. as. sunt ꝓme cõiugationis. q̃ in. es. scde. q̃ in. is. correptã tertie q̃ in. is. ꝓductã quarte. quã quidã tertiã ꝓductã appellant. sed quia pueri nondũ percipiũt quid sit ſyllaba ꝓducta quid correpta in fine dictionis visum est hanc diuersitatẽ ex infinitiuo distinguere in quo accentus potest ostẽdere que ſyllaba sit lõga que breuis in penultimo loco vt q̃ verba habent. a. productã ante. re finalem sint prime: hoc est que habent accentum in penultima. et eodem modo de reliquis coniugationibus. Voces verborum tres sunt. Quia nondum pueri sunt capaces significatiõis verboũ. que in actiuã passiuã neutrã deponẽtẽ cõmunẽq; ſpargitur. de quib⁹ libro quarto dicturi sumus hoc loco tm̃ admonẽdi sunt tres esse verboũ voces. actiuã vt amo amas. amat. Jmpersonalẽ vt amaꝫ amabaꝫ amabitur. passiuã. vt amor amaris vl amare. loquor loq̃ris vel loq̃re. Quelibet rursus vox diuiditur in q̃q; modos quos Quintilianus q̃litates appellat. Jndicatiuũ: quo ĩdicam⁹ aliqđ fieri. vt ego amo. tu voces ille legit. Jmperatiuũ: quo imperam⁹. vt o Vergili audi. Optatiuũ: quo aliqđ optamus. vt vtinã veniret antonius. Subiunctiuum: quo verbum verbo subiungimus. vt si legeris soluam tibi mercedem. Jnfinitiuum quo indiffinite aliquid dicitur quod alteri verbo diffinienduũ est. vt oportet nos legere. bonum est nos audire. Modus iternum diuiditur in tẽpora quinq; hoc est presens quod rem instantem significat vt ego lego. Preteritum imperfectũ: quo demõstramus quod aliquid faciebamus. sed non discimus an perfectum sit vt ego legebam. Preteritũ perfectum. quo ostendimus aliquid fuisse perfectum. vt ego legi. Preteritum pluſq;perfectum. quo significamus ante factum fuisse aliquid posteа quam aliqua res facta fuit. vt iam ego legeram cum tu venisti. Futurum. quo ostendimus aliquid faciendum esse. vt ego legam. Deminisse autem debet puer nõ omnia tẽpora esse ĩ oibus modis. sꝫ in indicatiuo ⁊ subiũctiuo oia quinq; In optatiuo ⁊ infinitiuo tria: pñs ꝓteritũ ⁊ futurũ In imperatiuo duo tantum. presens ⁊ futurum.

Genera nominũ ꝓnominũ & participiorũ quinq; sũt. Masculinũ qđ declinaꝫ cũ hic. ut hic dñs. fœmininũ quod declinaꝫ cũ hæc. ut hæc musa. neutrũ quod declinatur cũ hoc. ut hoc tẽplũ cõe duũ quod declinatur cum hic & hæc. ut hic & hæc homo. cõe triumquod declinatur cum hic & hæc & hoc. ut hic & hæc & hoc amans.

Numeri nominum ꝓnominũ uerborũ & participiorũ duo sunt. Singularis qui de uno tãtum loquitur. Pluralis qui de pluribus loquitur.

Casus nominũ ꝓnominũ & participiorũ septem sũt. Noiatiuus. Genitiuus. Datiuus. Accusatiuꝰ Vocatiuus. Ablatiuus. effectiuus.

Declinationes nominũ: ad quas etiã reducit̃ participiorũ declinatio. quinq; sunt. Prima q̃ mittit genitiuũ in. æ. diphthõgon. ut hæc musa musæ. Secũda q̃ mittit genitiuũ in. i. ut dñs dñi. Tertia quæ mittit genitiuũ in. is. ut sermo sermonis. Quarta q̃ mittit gtm̃ in. us. ut hic sensus sensus. Quinta quæ mittit gtm̃ in. ei. ut hic dies diei.

Declinationes pronominũ quattuor sunt. Prima quæ mittit genitiuũ in. i. ut ego mei. tu tui. sui. Secũda quæ mittit genitiuũ in. ius. ut ille illius. iste istius. Tertia ad primã & secũdã nois declinationẽ refertur. ut meus. a. um. tuus tua tuum. Quarta ad tertiã nominis declinationẽ referẽt. ut nostras nostratis. uestras uestratis.

Coniugationes uerborũ quattuor sunt. Prima q̃ habet. a. productã ante. re. in infinitiuo. ut amo amas. amare. Secunda quæ habet. e. ꝓductã ãte re in infinitiuo. ut doceo doces docere. Tertia q̃ habet. e. correptã ãte re in infinitiuo. ut lego. is. legere. Quarta quæ habet. i. productã. ante. re. in infinitiuo. at audio audis audire.

Voces uerborum tres sunt. actiua ut amo amas. Impersonalis ut amatur. passiua ut amor. aris.

Modi uerborum quinq; sunt. Indicatiuus. Imperatiuus. Optatiuus. Subiunctiuus. Infinitiuus.

Tempora uerborum quinq; sunt. præsens. præteritum imperfectũ. præteritum perfectum. præteritum pluſquamperfectum. & futurum.

Tempora participiorũ tria sunt tm̃. pñs ꝓteritũ ⁊ futurũ. ꝓteriti ipsecti tpis ⁊ ꝓteriti pluſq̃ꝑfecti ad, vocẽ ꝓticipij tpis ꝓteriti reducitur. vt Ver. j. ene. Et qua vectus abas: ⁊ qua grandeuus alethes. qđ exponit Seruius. i. qua vehebaꝫ: qz nos ꝓticipio ꝓteriti impfecti caremus: qđ tñ greci habẽt. Persone nominũ. Persona ꝓpriũ accidens est pronominis. ⁊ verbi: sed nomina ⁊ participia cũ sint tertie ꝑsone omnia. vocatiuus tñ ab oibus illis est lecũde ꝑsone. vt paulo post victuri sumus. Oia nominatiuus est tertie ꝑsone. ac si dicat omnis dictio que ꝑ casus declinaꝫ: hoc est nomẽ: ꝓnomẽ ⁊ ꝓticipiũ est tertie ꝑsone. ⁊ facta regula ex his que sunt plura: facit exceptionem huius ꝓnois ego qđ est ꝓme ꝑsone. atq; itez huius ꝓnois tu. qđ est secunde ꝑsone: atq; huius pronominis ratione excipiũtur omnes vocatiui. in quib⁹ ſubintelligitur tu in singulari ⁊ vos in plurali. nã quẽadmodũ ꝓnomẽ ponitur loco nominis ꝓꝓij: ita ntũs omniũ partium que per casus declinantur ponit loco huius pronominis tu Nomen substantiuũ est. Quid sit nomen substãtiuũ ostẽdit ex quadam illius ꝓpꝛietate hoc est quia declinatur per vnũ articulum vel per duos tantũ. Adiectiuũ vero ex alia ꝓpꝛietate ostẽdit qđ sit: hoc est qz declinaꝫ ꝑ tres articulos vel ꝑ tres diuersas terminatiões. hoc nõ est docere sed ĩsi ꝑ quedã signa vel ꝓpꝛietates ostẽder e quid sit nomen ſubstantiuum. quid adiectiuum. Sed si consideremus qualem discipulum instituimꝰ: nulla potuit aptior diffinitio excogitari ⁊ ex qua magis possit distinguere adiectiuũ a ſubãstiuo. Nã quẽ admodum alio loco dicturi sumus: non propterea nomen est ſubstantiuum quod per vnum vel per duos articulos declinatur: negz ideo adiectiuum: quia per tres articulos vel per tres diuersas terminationes inflectit: sed quia illud ſubstãtiuo: hoc adiectiuo accidit. Accidẽtia aũt q̃ substantie notiora sunt pueris præsertim rerum omnium ignaris. libro tamen tertio plenius hac de re instruentur. Relatiuũ est. aliã nominis differẽtiã ostendit. Aliud namq; est relatiuũ aliud antecedens. Et quid vtrũq; sit ostendit. Ex quo manifestum est relatiuũ ⁊ antecedẽs noia esse ad aliquid dicta. posito enim relatiuo: necesse est poni antecedens. atq; ediuerso necesse est posito antecedenti poni relatiuũ. Adiectiuũ ⁊ substantiuũ ponit tria ꝓcepta: que non sermonis latini ꝓpria verũ etiã omnibus linguis cõmunia publica ⁊ quodãmodo naturalia sunt: siquidẽ naturale est. vt inquit Aristoteles: quod apud omnes gẽtes idẽ est. Primum itaq; preceptũ naturale ⁊ cõtra qđ si quis peccauerit: nõ tm̃ indoctus sed plane barbarus habeatur: est qđ adiectiuũ ⁊ substãtiuũ in tribus cõuenire debẽt. in genere. numero ⁊ casu. hoc est qđ vtrũq; sit eiusdẽ generis numeri ⁊ casus. Quãdo tñ hoc ꝓceptum exceptionem patiꝫ suis locis dicemus. Relatiuũ ⁊ antecedẽs. hoc est secũdũ ꝓceptum naturale. q̃ relatiuũ ⁊ antecedẽs in trib⁹ cõueniũt in genere. numero. ⁊ ꝑsona. hoc est q̃ vtrũq; sit eiusdẽ generis numeri ⁊ ꝑsone. De rõne aũt huiꝰ cõueniẽtie libro quarto copiosius disputabitur. Nominatiuus ⁊ verbũ. Hoc est tertiũ ꝓceptum naturale: q̃ nominatiuus ⁊ verbum conueniunt in duobus hoc est numero ⁊ ꝑsona. id est q̃ ambo debent esse eiusdem numeri ⁊ ꝑsone. Figurate tamen aliquando videtur esse disconuenientia inter nominatiuũ ⁊ verbum. quẽadmodum libro tertio: cũ de figuris constructionis agem⁹: plenius dicendum est. Omne verbum actiuum: subaudi ꝑsonale. quod habet vocẽ actiuã: vel actionẽ significãs: quale est deponẽs ⁊ cõmune ea parte qua significat actionem: exigit ante se hoc est in ratione ſuppositi nominatiuũ ꝓ ꝑsona agenti. ⁊ actiũ sꝫ non necessario ꝓ ꝑsona patienti. vel alium casum: sed tunc passio illa non recta ⁊ transitiua sed obliqua est. Omne verbuꝫ passiuũ: quod etiam de personali intelligendum est: vel passionẽ significans: qualia sunt illa exulo. vapulo. veneo. fio. liceo. nubo. exigit ntũ ꝓ ꝑsona patiẽti atq; in ratione ſuppositi. ⁊ ablatiuũ cũ ꝓpositione a vel ab. vel etiã dtũ ꝓ ꝑsona agẽti. vt ego amor a te vel tibi. exulo a rege: vbi non ausim dicere regi. pro a rege. Gerundia supina ⁊ participia. De gerundijs qđ diximus intelligendum est de gerundijs ſubstantiuis actionem significantibus. vt veni causa legendi Vergilium. ⁊ inseruiẽ di amicis. ⁊ carẽdi voluptatib⁹. ⁊ miserẽdi viduarũ. De supinis ꝓterea intelligẽdũ est de ꝓmis: nã vltima cũ nullo casu post se construũtur: quẽadmodũ libro quarto dicturi sumus. vt eo venatũ feras. inseruitũ amicis. Participia vero siue illa sunt actiue vocis siue passiue eandem rationem seruant. Nam participia presentis temporis cum actionem significant construũtur post se cum accusatiuo. vt amans virtutes. aut datiuo: vt inseruiens amicis. aut ablatiuo: vt carens voluptatibus. aut genitiuum. vt miserens filiorum. Eodem modo de participio temporis futuri vocis actiue. Participia quoq; vocis passiue passionem significantia construuntur cum ablatiuo ⁊ prepositione a vel ab. aut datiuo. vt amatus a te. amandus ab illis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Præpositiones actõ deseruientes. Præpositiones aut sepabiles sunt aut insepabiles. Sepabiles sũt q̃ pñt apponi casib⁹ Insepabiles sunt que nunq̃ reperiuntur niſi in cõpositione. De sepabilibus itaq̃ ponit primã regulã. Qõ ppositiones acculatiuo deseruientes sunt. ad. apud. ante. tẽ. que sequunt. Deinde subdit ppositiones ablatiuo deseruientes: atq̃ mox que sunt vtriq̃ casui deseruientes. tunc demũ ponit ppositiones que nunq̃ reperiuntur niſi in cõpositione. cũ reliquis partib⁹ oronis. Sed hec vberius explicabũtur. li. iij. vbi de ppositione differemus. Enumerauimus aũt hic ppositiões: vt pueri haberent illas in pmpta. cũ incipiũt partes oronis in tir se connectere. Ntũs semp regitur a verbo. Regit aliã dictiõez ab alia: nihil aliud ẽ q̃ esse appendicẽ illi⁹. vt in ordine cõstructiõis aliq̃d significet. Sed cum verbũ: vt ait Aristoteles: sit oronis forma. neq̃ sine verbo possit esse illã qõ greci vocãt axioma qõ Boeti⁹ enũciationẽ. Cicero tũ pnũciatũ tũ ploquiũ interpratus ẽ: cõsequens est vt oẽs ptes oronis a verbo regant imediate: vel media aliqua pte oratiõis. Dicit igit in pmis qõ ntũs a verbo. Nã vt verbũ psonale nũq̃ potest esse sine ntõ: sic ntũs sine verbo personali esse nõ põt. ergo merito ab illo regitur tanq̃ ab orationis forma. et dat illi suppositũ tanq̃ accidenti. Etũs pter illã cõmunẽ significationẽ: qua regit a noie appellatiuo ex vi possessiõis. aliqñ regitur ex natura speciali nois. vt vini plenus. vel verbi vt impleo vini vasa. a noie inq̃ appellatiuo. q̃ si ppio iungat: appellatiuũ ibi subintelligitur. Ter. j. ene. Unius obnoxam et furias aiacis olei. Ubi Seruius notat ex figura greca dictũ esse: q̃ vtimur circa pres et maritos tñ. vt aiacis olei intelligimus filiũ. deiphobe glauci: intelligimus filia hectoris andromache: intelligimus vxor: ignimo hec figura latius patet. nã et Eusebi⁹ pãphali dici⁹ est subaudi amicus. et Terẽtius in andria huius byrrhiã: subaudi seruuz. nã pnomẽ loco nois proprij ponit. Datiuus plerũq̃ regit a verbo ex vi acquisitiõis. atq̃ etiã cuiuscũq̃ rei attributionis siue illa sit vtilis siue dãnosa siue indifferens. regitur etiã nõnunq̃z a noie ex speciali significatione. vt vtilis amico difficilis vxori. iucũdus familaribus. Actũs plerũq̃ regitur a verbo ex vi transitionis. vt amo vxorẽ. vel a pte ante ex natura infinitiui. vt oportet me amare. vel media ppositiõe. vt eo ad forũ vel ex vi sinechdoches a noie adiectiuo vt niger oculos. vel a verbo vt expleri mẽtem nequit. vel a pticipio. vt nodoq̃z sinus collecta fluentes. Utũs. hec regula multum nouitatis. attulisse videtur ijs qui dicebant vtiñ aliqñ poni absolute: qõ est cũ oratio ex recta sit obliq̃. hoc ẽ cũ ex scda psona ad quã loquimur fit trãsit⁹ ad tertiã de q̃ loqmur. vt si dicas o cesar legat põpeius. stelligif ibi audi vel auscultа vel intẽde qõ ita esse facile ex probatur ex interpatione psalmi. xxj. cui⁹ initiũ est apũ hebreos id ipm qõ dñs nr atq̃ saluator dixit in cruce. hoc ẽ heli heli limassabachthane. qõ euãgelista interpatur. deus meus deus meus vt quid dereliquisti me? Aluero septuaginta interpretes verbum subintellectũ. vnde vtũs ille regebatur expresserũt dicẽtes. Deus deus meus respice in me quare me dereliquisti. aut q̃ ratio fuit aliqd addẽdi: qõ in hebraico non legebatur. si non erat in illis ipsis verbis conclusum? Illud quod ad huc maius est ausim affirmare: etiam si exprimatur secunda impatiui modi persona. adhuc aliud verbum quod attentionem significet subintelligendum esse a quo vocatiuus ille regatur. Quale est illud quod ẽMarci capite. v. leginus. dicente dño. thabita cumi. qõ interpatur puella surge: neq̃ enim saluator noster dixit tibi dico: sed aliqd more adiecit. qõ fere semp facimus quoties vocatiuo vtimur vt auditor paret se ad ea que victuri sumus. Nam et vocatiuus a grecis rectus dicitur quẽadmodũ et nominatiuus: qz vterq̃ recte stans rectã substantiã significet. vnde et verbo suppositũ dare possunt. Ablatiuus regitur a verbo media ppositione: aut ex speciali nominis vel verbi signification. vt plenus vino. impleo vino. Effectiuus. de quo plura libro tertio cũ de casibus nominũ disputaturi sumus dicenda. sunt plerũq̃ regitur a verbo: vt malo me galathea petit. ceſus ferroq̃ petit⁹. regitur etiã ex vi cõparationis. vt doctior illo. aut ponitur absolute. vt ducẽte deo expedior. ducente deo non regitur. quia per se oratiõẽ quodãmodo facit licet imperfectã. qualis est subiunctiui modi: inquã resolui consueuit. vt nato iesu in bethlem. pro quo Hieronimus vertit. cum natus esset Jesus in bethlem.

Præpositiones accusatiuo deseruientes sunt. Ad apud. ante. aduersus. aduersum. cis. citra. circũ. circa. circiter. contra. erga. extra. inter. intra. infra. iuxta. ob. per. propter. prope. propius. proxime. pridie. procul. post. præter. penes. supra. secundum. secus. trans. usq̃ ultra.

Præpositiões ablatiuo deseruiẽtes sunt. a. ab. abs. absq̃. cum. coram. clam. de. e. ex. pro. præ. palam sine. tenus. quæ aliquando genitiuo iungitur.

Præpositiones accusatiuo uel ablatiuo deseruientes sunt. in. sub. super. subter.

Præpositiones quæ tantum in compositiõe reperiuntur sunt. an. con. dis. di. re. se.

Nominatiuus semp regitur a uerbo expresso uel subintellecto in ratione suppositi.

Genitiuus plerumq̃ regitur a noie ex ui possessionis: nonnunq̃ ex natura nominis uel uerbi.

Datiuus plerũq̃ regit̃ a uerbo ex ui acquisitiõis. nõnunq̃ uero a noie ex speciali significatione.

Accusatiuus plerũq̃ regit̃ a uerbo ex ui transitionis: uel a parte ante ex natura infinitiui. uel media præpositione. nõnunq̃ etiã a noie adiectiuo uel uerbo. uel participio ex ui synechdoches.

Vocatiuus semper regitur a uerbo secundæ personæ imperatiui modi. in ratione suppositi.

Ablatiuus plærumq̃ regitur a uerbo media præpositione. nonnunq̃ ex speciali nominis uel uerbi significatione.

Effectiuus plærumq̃ regitur a uerbo uel participio ex ui instrumenti. quo aliquid fit. aliquãdo ex ui cõparationis: aliquando ponitur absolute

Liber secundus. In superiori libro iacta sunt prima artis grãmatice fundamenta rudia illa quidem et inelaborata sedque paulatim elimanda sunt: cum puerorum etate coalescere debent. Quale est illud quod de genere nominum. pronominũ et participior: ũ dicebamus: masculinũ esse quod declinatur cũ hic. femininũ qõ declinatur cũ hec: neutrũ quod declinatur cum hoc. In sermone namq̃ greco: hebraico: punico: aut denique cuiusq̃ alterius lingue q̃articulis vtif: preceptũ illud sufficies erat. cũ in serie oronis noia plerũq̃ articulos habeant cõnexos. Aluero latinis: qui ex idiomate articulos ignorãt: regula illa nõ suffragat neq̃ ob aliã causam fuit ppositа. niſi vt pueri confusam quandam generis haberẽt cognitionẽ. Nã si puero interroganti mula cui⁹ generis est: femininũ respõdeas quia declinatur per hec. subjeciet ille rursus ãre declinat per hec. Respõdebis opinor q̃ generis est feminini ergo circulũ fecisti: qõ in doctrina quã sit vicios ũ. Aristoteles in posterioribus analecticis pclare demõstrat. Qñi si femininũ idcirco est q̃ per hec declinatur. et rursus per hec declinatur q̃ est femininũ. nunq̃ oino scire poterimus musa cui⁹ generis est. Quare no pueri diutius a nobis eludantur tradende sunt illis regule: quibus non per articulos qui in sermone latino nulli sunt: sed p significationes aut terminatiões possint genera nominũ cognoscere. Sz quemadmodum supra memorauimus: idcirco nominum genus cum declinatione et verborum

Liber secundus de genere & declinatione nominum & de præteritis supinisq̃ uerborum.

Caput primum de genere nominum.

Femina masq̃ genus nullo monstrante reponunt.
Mascula sunto tibi quasi mascula fœmineumq̃
Sit quasi femineũ. Mars est pro teste Venusq̃
Est duplici genere recipit quod sexus utercq̃.

preterita cũ supinis: hoc est capita quattuor sumus carmine prosecuti: quod in tota grammatices arte nihil est tam varium. tam multiplex. tam lubricum et labile: sed neq̃ quod magis in promptu sit habendũ: quam rem facilius carmine assequi poterimus. Illud autem mihi in hoc loco prefandum est. non esse carmina hec talia ex quibus laudem mihi posse comparari sperem: quippe que sunt ijs de rebus: quas muse plurimum auersantur atq̃z reformidant: et quas plerumq̃z propter syllabarum contumaciam versus heroicus: quo facilius res huiusmodi scribuntur non admittit. vt attagen. comparatiua. inchoatiua: in quibus syllaba breuis: duabus clauditur longis. Circuitione vero cum essemus vsi. res ipsa obscurius diceretur. qõ fecimus in illo hemistichio. Et quod dat seruio nomen. pro eo quod est seruitus. quod heroicum carmen non recipit. Cunq̃z nulla dictio latina per. eu diphthongon scribi possit. nos ita hoc nomine neuter neutra neutrũ. vsi sumus. periude ac si grecum esset. Nam. eu. diphthongon coire sepe fecimus: nisi mauis id per syneresim posse fieri. Cum enim scripsi neutra siler. robur: si. eu. non coeat aut per diphthongon aut per syneresim primus pes proceleumaticus est: quem hic versus recusat. Cum vero dixi. Dictio non nomen pro nomine sit tibi neutra. anapesto vsus sum: qui paria habet tempora cum spondeo et dactylo. Femina masq̃z genus. Premittit regulas generales que colliguntur ex nominum significatiõe generali. et que terminationum regulis preferende sunt. Est igitur prima significatiõis regula: q̃ nomina propria siue appellatiua sexus alterius si sunt masculorum: generis sunt masculini. Si feminarum: feminini. quarum rem sola natura duce possumus intelligere. etiam si nobis id monstrauerit nemo. Nam vtpriscianus ait. duo genera sunt: que sola ratio nature nouit: masculinum et femininum. Neq̃z id solum in humana specie. vt hic vir. hec mulier. hic papa. hec obstetrix. hic byrrhia. hec glicerinm. sed etiam in alijs rebus in quibus per genitalia membra aut certa quedam signa marem a femina separamus. quemadmodum equum ab equa. asinum ab asina. ceruum a cerua. canem et bouem mares a feminis genitali. gallum vero a gallina cum crista. tum cauda. tum etiam calcaribus. atq̃z alias animantes certis quibusdam insignibus natura distinxit. In quibus vero sub altero tantum genere et terminatione vtrumq̃z sexum intelligimus. qualia sunt illa que greci epicena. latini promiscua consueuerũt appellare: si necesse habuerimus sexum distinguere: additamento id facere possumus. vt quoniam perdix genere feminino semper latini sermonis vsus profert. si fuerit grãdiuscula. aut calcaribus armata. aut feminam inierit. aut aliud quidam fecerit. quod sit maris proprium. recte possumus dicere hic perdix masculus est. Ambrosius quoq̃z in epistola ad ireniũ tractans illud Hieremie capi. xvij. clamauit perdix congregauit que nõ peperit. semper perdix genere masculino protulit. eodẽ modo aquila masculus. piscis femina. Oui. in. ij. de arte. Inuenit in media semina piscis aqua. Et varro fabium pictorẽ secutus lupum feminam dixit: quemadmodum Quintilianus in primo libro refert. ẽMascula sunto tibi. Secunda significationis regula est. q̃ noia earum rerum que sexum discretum non habent si res illas tales imaginamur et fingimus. aut de illis ita loquimur quasi sint masculi aut femine generis sunt masculini aut feminini. vt hic ẽMars hec venus sic enim de dijs gentium poete fabulantur quasi sexum habeant. et quod ẽMars venerem adulterauit. quoq̃z illa ex Anchise eneam genuit. et talia quedam que in naturam diuinam cadere nullo modo poterant. Sic preterea illum pingũt armatum et viriles pugnas tractantem quẽadmodum et illam fluxiori veste et munditijs mulieribus deditam. Quãq̃ Varro in principio librorum de re rustica venerem inter deos mares posuit. quod etiam Ter. significare visus est cũ secũdo ene. dixit. Ducente deo. id est venere. flammam inter et ignem expedior. Idem quoq̃z libro saturnaliorũ primo ẽMacrobius confirmat auctoritate Calui. Iouini. aristophanisq̃z poetarum. Eademq̃z ratione angelorum quedam propria nomina generis sunt masculini. vt michael. gabriel raphael. et cacodemonum. vt belzebub sathanas lucifer. Nam appellatiua partim sunt masculina vt angelus. archangelus. thronus. partim feminina. vt virtus. dominatio. potestas. partim neutra. vt demoniũ z cherubin et seraphin. que in numero multitudinis nostri genere neutro protulerunt: cum tamen auctore Prisciano in quinto libro hebraica lingua genus neutrum non habeat. sed forte fecerunt. vt ostenderent spiritus illos non habere sexum distinctum. quemadmodum ostreum. scortum. mancipium. seruitium. famulicium. sub quibus vtrumq̃z sexum intelligi voluerunt. Dicit ergo q̃ nomina quasi masculina sunto. idest sint masculina. id est generis masculini. et nomen quasi femineum sit femineum. id est generis feminini ẽMars deus belli et Uenus dea amorũ sint pro teste. idest pro exẽplo. Quod si p metonymiam ẽMars pro bello accipiatur. Lar pro domo. Neptunus pro mari: aut rursus Uenus pro libidine. Ceres pro frumẽto. Tellus pro terra. que figura frequens est apud poetas. nihilominus suum genus retinent. Est duplici genere. Tertia

Universidad de Deusto
Biblioteca

Est cõmune triũ: qđ ad hæc iũgis quoq; neutro.
Menses cũ fluuius sexu distingue uirili.
Arboris est nomen muliebre. Sed excipiatur.
Hic rubus & dumus foliisq; oleaster amarus.
Neutra siler. robur. cũ subere. iunge laburnũ.
Insula cincta mari. nauis. cũq; urbe poema.
Fœminei generis sunt causa significati.

significationis regula est: q nomina que ex ipsa rerum significatione ad mares ⁊ feminas pertinent. communia sunt duoꝝ generum. vt hic ⁊ hec pauper. homo. testis. Nomina preterea que ex ipsa rerum significatione ad mares ⁊ feminas ptinent atq; etiam neutris iungi possunt: communia sunt trium generum. vt hic ⁊ hec ⁊ hoc prudens. sapiens. felix. Sed quoniam hec regula ad innumeras prope dictiones pertinet. in quibus aliqua fuerit difficultas. quo genere sint proferende. per regulas terminationum facilius explicabitur. Dicit igitur illud nomen est duplici genere. id est duplicis generis. septimus casus pro genitiuo: quod vterq; sexus. hoc est masculinus ⁊ femininus recipit. Et illud nomen est commune trium generum: quod ad hec. id est vltra duo illa genera iungis neutro: quia masculinis ⁊ femininis ⁊ neutris iungi potest. Menses cum fluuijs. Quarta regula significationis est q quia mensis generis est masculini. nomina quoꝝ mensium generis sũt masculini. vt hic aprilis quintilis. sextilis. september. Preterea. quia fluuius generis est masculini: nomina quoq; fluuiorũ generis sunt masculini. vt hic arar. garũna. bethis. atax. Properti⁹ libro secũdo. Testis arar rhodanusq; celer. magnusq; garumna. Martialis. bethis oliuifera crimen redimite corona. Idẽ in eodem. Quem tremeret forti milite victꝰ atax Sequtur tamen aliquando genus terminationis. Lucanus in septimo. Et dãnata diu romanis allia fastis. Ouidius quarto fastorum. Lauiger ⁊ tanto est albula pota deo. nam albula is est: qui postea tybris fuit appellatus: Martialis tamen libro xj. masculino iunxit. d. Cui rector aquarum albula nauigerum per freta tendit iter. Lucanus neutro genere dixit libro secundo. Crustumium q; rapax. ⁊ iuncto sapis isauro. Idez in. iiij. Et tepidum in molles zephyros discurrit iader. crustumium ⁊ iader etiam ratione significationis possunt generis esse neutri: quia flumina intelliguntur. quod Horatius expressit. in poetria. d. aut flumen rhenum aut pluuius describitur arcus. Idem quarto carmine: Testis metaurum flumen ⁊ hannibal victus. nam testis etiam neutris iungi posse suo loco dicemus. Arboris est nomen. Quinta regula significationis est: q q arboꝝ generis est femini ni: nomina quoq; arborum generis sunt feminini. vt hec prunus. pyrus. sorbus. pinus. laurus. populus. Excipiuntur generis masculini. hic rubus. hic dumus. sed rubus quia frutex potius est. quod ad arboris altitudinem non assurgit. Uerg. in buco. Ferat ⁊ rubus asper amomum. quamq; serenus femininum etiam protulit dicens. Additur apta rubus gingiuis. Dumus vero: quia non tam certum quoddam genus fructicis: quam fructicem ipsum significat. Oleaster quoq; quia degenerat ab oliua: masculino genere quasi fruticem protulit. Uergilius secundo georg. Indicio est tractu surgens oleaster eodem plurimus. Ob vero dixit amarus folijs: allusit ad illud Uergilij. folijsq; oleaster amaris. Lalphurnius tamen neutro genere protulit in eglogis. Alde teneras salices iuuat aut oleastria putare: aut potest esse ab eo quod est hoc oleastrum. sic enim possumus dicere oleaster oleastrum: sicut apinus pinaster ⁊ pinastrum: a pyrus pyraster ⁊ pyrastrum. Plinius libro. xv. pinaster nihil aliud est: q; pinus siluestris. copiosam dat hec materiam: genere femnino dixit hec. Theophrastus quoq; interprete theodoro gaze libro quarto de stirpibus. sicut pinastri inquit: que in locis vmbrosis nascuntur. Idem quoq; auctor eodem interprete sub alia terminatiõe in genere neutro protulit in primo eiusdem operis. pinastrum inquit amplissimum pulcherrimumq; apricis locis emigrat. Idem in secundo. Exit ex pyro vitiatum pirastrum. cum alias pyraster sepe dixerit. Spinus spini. Seruius in illud Uergilij. secundo georgicorum. spinos ⁊ pruna ferentes generis esse masculini dicit. Neutra quoq; sunt. siler. robur. suber. laburnum. Uergili. secundo georgicorũ. Molle siler lenteq; genistę. vbi Seruius notat genus neutrum raro de arbore inueniri. Theophrastus libro tertio. de stirpibus theodoro interprete. quidam robur ⁊ nucem auellanam florere existimant. Idẽ eodem interprete libro primo. Suber etiam viride leue est: nisi forte hic de ligno locutus neutro genere est vsus. nam Plinius li. xvj. masculino genere dixit. serotino autem germine malus tardissimus suber. Idem in eodem. iuglandes. castanee. laburnum. alpina hec arbor nec vulgo nota: que cum sola materia censeatur merito generis est neutri. presertim cum generis neutri terminationẽ habeat. quẽadmodũ Uergilius. de materia beneficit. nigrum fert hebenum. Idem libro primo eiusdem operis ⁊ torno rasile buxum. Et. vij. ene. Mirata volubile buxum. Ouidius primo de amoribus. Aut nuper vile fuistis acer. Multa preterea arborum peregrinarum nomina quarũ materia tantum ad nos peruenit. neutro genere inueniuntur ab auctoribus prolata. vt bdelium. balsamum. cinamomum. Insula cincta mari. Sexta regula est: q quia insula. nauis. vrbs. fabula poetica generis sunt feminini: nomina quoq; insularum. vrbium. fabularum ex ratione significationis generis sunt feminini. Itaq; quattuor partes continet. Prima est q nomina insularum feminina sunt. vt lamos. chios. lesbos. Uergilius primo eneida. Posthabita coluisse samo. Horatius primo epistolarum. Quid tibi visa chios bullati notaq; lesbos. Sequuntur tamen aliquãdo genus terminationis. vt Ouidius. xj. methamor. Et mitylenei potiunt littore lesbi. Horatius igitur ex ratione significationis protulit lesbos genere femminino. Ouidius tamẽ respiciens terminationem genere masculino. Mauium quoq; nomina generis esse feminini poetarum vsus ostendit. vt centaurus. pistris. argo. Uergilius. quinto enei. Centauro inuehitur magna scyllaq; cloanthus. ceruica. ibidem partem rostro premit emula pistris. Idem in buccolica. Erit altera que vehat argo delectos heroas. Nomina preterea vrbium generis sũt feminini. vt sestos. abydos. saguntos. castulo preneste. Ouidius in epistola leandri. Tuel tua me sestos: vel te mea sumat abydos. Silius libro primo. Leu tota saguntos igne micet. Idem. libro tertio. Fulget precipuis parnasia castulo signis. Uergilius. viij. ene. Preneste sub ipsa. ⁊ Juuenalis. quis timet aut timuit gelida preneste ruinam. Idem tamen primo georgi. terminationem respiciens dixit. pontus ⁊ ostriferi fauces tentantur abydi. Lucanus libro tertio. Obsessum poeno gessit quod marte saguntum. ⁊ Juuena. Atq; coronatum ⁊ petulans madidumq; tarentum. Uer. viij. ene. Quaq; altum preneste viri. Silius. iij. punicorum. ⁊ celebre oceano atq; alterius fluctibus hispal. ⁊ Martii. Fluctus passeris aut superbus anxur: quod oppidum etiam genere neutro protulit. Hora. j. ser. Impositum saris. late candentibus anxur. Nomina quoq; poematum hoc est comediarũ. tragediarũ. ⁊ fabularum poeticarum generis sunt feminini. vt eunuchus. Heautontimerumenos. thyestes. eneis. iliae. Terentius. eas se non negat personas transtulisse in eunuchum suam. Idem. Nouie sum acturus heautontimerumenõ. duplex que ex argumento facta est simplici. Et si cũ Quintiliano dicã varij thyestea

Dictio non nomen pro nomine sit tibi neutra
Neutras pone notas seu grecas siue latinas.
Omen: quot sit in. a. finitum. dic muli-
n ebre.
Accedunt maribus popa uenter. scriba lanista.
Scurraq; cum lyxa. sinius adria. uacia. pansa
Vernaq; cum tabula. caculaq;: agrippaq; iungis.
Et quod ab es græco constat uenisse latinum:
Cuius fœmineum plerumq; fit in tria. uel tis.

cuilibet grecorum comparanda est. Papi. xij. the. neq; tu diuinã eneida tenta. ⁊ Persius. nullam tibi vẽdo iliada. Quod vero Juue. dixit. Scriptas ⁊ in tergo nec dum finitus boreles: ad virum potius illum q; ad fabulam respexit. Sunt qui dicãt nomen fabule cum est appellatiuum. debere esse generis feminini. cum vero proprium. retinere genus suum. Nam q Uergili. bucolica. georgica neutro genere inscripsit: alia figura dictum est. cum neq; illa proprie poemata dicantur. que Aristotele auctore in libro de arte poeti. debent esse vnius rei ⁊ continuate. ad quod videtur alluisse Ouidi cum in principio sue metamorphoseos scripsit. Primaq; ab origine mundi ad mea perpetuum deducite tempora carmen. Dicit igit insula cincta mari. ad differentiã insule vrbane. hoc est nomina ĩsularum. ⁊ nauis. i. nomina nauium ⁊ poema. i. nomina fabularũ cum vrbe. i. cum nominibus vrbium. sunt generis feminini ex ratione significationis. Dictio non nomen. Septima regula est. q dictio que a prima positione sua non est nomẽ: si ponatur pro nomine generis est neutri. dictiones autem huius modi aut sunt ẏba. aut participia. aut aduerbia vt hoc amare. viuere. aue. salue. vale. Terentius in eunucho. Extrema linea amare non nihil est. i. amoris. Persius autem genus expressit in prima satyra. Nostrũ illud viuere triste asperi. i. nostrã istam vitam tristem. Martialis aue latinum chere non potest grecum exprimere. Ouidi. in. epistola laodomie. vix illud potuit dicere triste vale.

Participia quoq; vt hoc in conueniẽs. accidẽs cõtingẽs antecedẽs. ꝓsequẽs. Intelligo aut de pticipijs q̃ nõ iungunt substãtiuis masculini aut feminini generis: cum exprimuntur: aut cum supprimuntur. nam illa oriens. occidens masculina sunt: quia subintelligitur sol. profluens. confluens. torrens eque masculina: quia subintelligitur fluuius. Aliquando tamẽ aqua profluens dicitur: vt apud Liuium primo ab vrbe. pueros in profluentem aquam mitti. Continens vero femininum ẽ: quia terra subintelligitur: consonans quia littera. sed de his cum de genere participiorum differetur: plura dicemus. Aduerbia quoq; generis sunt neutri. vt decenter. belle. euge. sophos. cras. Persius. quin optes tepidum hoc audire decenter. Idem. euge tuum ⁊ belle: nam belle hoc excute totum. Idem ecce aliud cras egerit hos annos. Martialis. Audieris cum grãde sophos dum basia iactas. Idem alio loco. Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata. interpretatur autem sophos sapienter. Neutras pone notas. Octaua regula significationis est: q nomina litterarum grece ⁊ latine generis sunt neutri: ⁊ hoc quia grece grammata dicuntur: latine vero elementa. vt hoc alpha. beta. iota. thita. Martialis est opere precium discere thita nouum. ⁊ Persius. ⁊ potis es vicio nigrum prefigere thita. Hieronymus in euangelio. Non pertrãsibit neq; vnum iota. neq; vnus apex. eadem quoq; ratione dicemus. o. micron. ypsilon. ⁊ vnum. a. duo. b. tria. c Ex ratione quoq; significatio nis quia littera generis est feminini: litterarum nomina aliquando genere femnino proferimus. vnde alias appellam⁹ vocales alias semiuocales. alias mutas. alias liquidas. Dicit igitur neutras pone notas. i. litteras. hoc est litterarum nomina: siue sint greca siue latina. ⁊ sunt indeclinabilia. Nomen quod sit in. a. Propositis regulis generalibus ad cognoscendum genus nominum ex ratione significationis: nũc quod reliquum est: quodq; sub nulla ex illis regulis continetur: per terminationes ordinis alphabetarij disponit. sic tamen vt prius vocales: deinde consonantes digerantur. Dicit itaq; in primis q nomina terminata in. a. generis sunt feminini. vt hec musa. grammatica. terra fortuna. Excipiuntur pauca generis masculini popa cum pro ventre prepingui accipitur. nam generis esse masculini Phocas testatur. Dixit autem popa venter alludens ad illud Persi⁹. ast illi tremit omento popa venter. nam pro pingui generis esset feminini. Pope etiam dicebantur ministri sacrorum siue victimarij. Propertius libro. iiij. succinctiq; calent ad noua sacra pope. Spartianus in geta. Percussit inquit hostiam popa nomine Antonius. Persius itaq; non tam propingui ⁊ obeso q̃ pro phagone ⁊ heluone ventre dixit. Ast illi tremit omento popa venter. Scriba. lanista. scurra. lixa. quia nomina sunt officiorum ad solos mares pertinentia. ideo sub genere tantum masculino ponuntur. Adria quoq; pro mari siue adriatico sinu semper masculinum reperitur. Lucanus in. v. sonat ionio vagus adria ponto. Horatius. ij. car. Adria diuisus obiecto remittas querere. ⁊ in. iij. impro bo iracundior adria. ⁊ in eodem. dux inquieti turbidus adrie. Seneca in thyeste. Aut seuo rapidus freto ventosi tumor adrie. Priscian⁹ in perihegesi. nec nõ sil adria vastus. Uacia. pãsa. verna. tabula. cacula. agrippa. ⁊ si rõe significatiõis ad mares feminasq; ptinere ptt. nunq; tñ nisi de masculinis dicũtur. Noia quoq; greca veniẽtia a noibus terminatis in es. q̃ apud primã nois declinatiõez latinã referũt. generis sũt masculini. quẽadmodũ ⁊ apud grecos. erãt vt hic scythes. e. hic nautes. e. nauta. e. hic sophistes. e. sophista. e. ⁊ hic poetas. e. poeta. e. hic prophetes. e. pphęta. e. hic thecnites. e. thecnita. e. hic sarmates. sarmata. e. hic getes. geta. e. ãmonites. e. ãmonita. e. moabites. e. moabita. e. Hora. ij. car. Quid bellicosos cantaber aut scythes. Licero. v. thus. Scythes anacarsis potuit p nihilo pecuniã ducere. Idẽ in academicis. at quis est nũc sophistes. Sic enĩ appellant q̃ ostentatiõis aut ẽstus causa philolophãtur. Uer. in. v. Cõsilijs pare q̃ nũc pulcherrima nautes dat senior. nautes enĩ naute interpretatur. vnde. ⁊ Propertius nauta cognominat⁹ est. quia ex familia nautarũ fuit. Deutero. xxiij. ãmonites ⁊ moabites etiã post decimã generationẽ nõ itrabũt ecclesiã dñi. ⁊ eodẽ mõ de religõ. q̃ oia sub hac terminatiõe generis sũt masculini nã feminina in. tis. vel in tria. exẽũt. vt scytha. e. scythis. idis. Ouid. v. meta. Exercere artes scythides memorant easdẽ. Eodem mõ nauta. e. nautis. idis. sophista. e. sophistis. idis. poeta. e. poetis. idis. pphęta. e. pphętis. idis. vl pphętissa. Persi. Lozuos poetas ⁊ poetidas. non poetridas. vt quidã codices habẽt. Israelita. e. israelitis. idis. Leuiti. xxiij. Ecce aũt egressus filius mulieris israelitidis. quẽ pepereat de viro egyptio inter filios israel iurgatus ẽ in castris cũ viro israelita. Prudẽtius quoq; leuita leuitis gens dixit in paschali. Ambrosius quoq; in euangeliũ luce cũ loq̃retur. c. iiij. de helisabet ⁊ maria cognata inquit. quia ambe israelite erãt. sed suspicamur mẽdũ esse. ga idẽ paulo post dixit vtiq; ruth intrauit in ecclesiã ⁊ facta est israelitis. Madianites madianitis. Numeri. xxv. Mulier madianitis. q̃ pariter interfecta ẽ. vocabat cozbi. ⁊ paulo ante. qui occisus est cum madianite. Jezraelita. iezraelitis. Carmelita. carmelitis. Paralip. pri. c. iij. dauid habuit primogenitum ãnon ex achmoem iezra-

Universidad de Deusto
Biblioteca

elitide: secundum vaniel de abigail carmelitide. Judicum. iiij. Erat autem veboza prophetis. ⁊ Lucas eodem interprete. erat anna prophetissa. A moabita quoꝝ idem Hieronymus fecit moabitis. idis libro ruth sepe. vt hec est moabitis: qui venit cū noemi de regione moabitide. a Sauromata. sauromatis. Pomponius mella libro. iij. Amazones. quas sauromatidas appellabūt, ⁊ a sarmata sarmatis. idis. ZMartialis venit ⁊ epoto sarmāta passus equo. Ouidi. primo de ponto. Terreat ⁊ mantes sarmatis vmbra meos. Dicim⁹ tñ acythariste cythariste. cythariste. cythariste. tympanistes. stia. tympanistria. pſaltes pſaltria. pſaltria. cymbalistes. stia. cymbalistria. sambucistes. sambucista. sambucistria. Luitis ab vrbe condita libro. xxxix. Tūc pſalterie sābucistrie: ⁊ conuiuialia ludionum oblectamenta. Juuena. que pſaltria pene maiorem intulerit. Quintilian⁹ masculino vsus est. libro primo. Si pſaltes inquit ⁊ geometres mlta dicit dediſſe. ab eo quoꝝ quod ē tympanistes tympanistria fecit Hieronymus in pſalmo. In medio inquit iuuēculārum tympanistriarū. Illud etiam considerādum est nullum esse nomen latinum: quod in ista terminetur: vt ignari latine sermonis dicunt iuristista. artista. terminista. licet tamen a grecis huiusmodi denominatiua formare: vt hic canonistes vel canonista. origenistes vel origenista: quorum femmina mittunt in. tis. vt canonistis. idis. origenistis. idis. Ratione quoꝝ significationis inueniuntur nomina montium in hec terminatione generis masculini. Ouidius. in ibin. vtꝝ dedit saltus e sumo thessalus ossa. ⁊ in eodem. Plurima q̄ flamma sicanus etna vomit. Idem tamen alibi terminatione m reſperit. v. Ingestaqꝝ olympo ardua deuexum pelion ossa tulit. Quod declinatum dat tertia. q̄ tertie declinationis nomina in a terminata generis sunt neutri. vt hoc emblemma. atis. toreuma. atis. peripetasma. peripetasmatis. schema. atis. Antiquiores tamen per pamam declinationem sub femmino genere protulerunt. vt Plautus in persa. cum decora schema. Laberius nec pytagoream dogmā doctus. ⁊ Pomponius: liber diademā dedit. Ouidi. tamē singulari exemplo poléta posuit in genere neutro cum sit latinum declinationis prime. Ait enim meta. v. dulce dedit testa quod conferat ante polenta. ⁊ paulo post. cum liquido mixta perfudit diua polenta. Tolerabilius nostri manna. mamona. ⁊ pascha neutro genere protulerunt: cum sint barbara ⁊ indeclinabilia: q̄q̄ sunt qui pascha declinari contendant tum per primā tū per tertiam. Compositum a verbis. Quod nomina a verbis composita: quorum significatio ad mares ⁊ feminas pertinet communia sunt duorum generum sub hac termination. vt a gigno. is. hic hec terrigena. e. alienigena. e. a colo. is. hic hec ecolicola. e. a venio. is. hic hec aducna. e. conuena. e. a sequoꝛ sequeris. hic hec assecla. e. pedisseq̄. e. a fugio. is. hic hec transfuga. e. perfuga. e. ab ago. is. hic hec auriga. e. a cedo. is. hic hec omicida. e. parricida. e. a lego. as. hic ⁊ hec collega. e. Phocas. sub genere posuit masculino pleraqꝝ ex his. vt assecla. collega. transfuga. perfuga. omicida. parricida. quasi non ⁊ sequi alium: ⁊ esse ex corpore alicuius collegij: ⁊ transfugere ad hostes: ⁊ parentem cedere ad feminas etiaꝝ multo magis pertineat ꝺz aurigam esse cum. Vergili. libro. xij. eſic. dicat nec currus vſꝝ videt aurigamqꝝ sororē. Quod vero quidam dicunt verbigenam pertinet qui recte poterit dicere. solum verbigenam lunam verbigenam. Qui quod nec christus verbigena est: sed neqꝝ debet appellari: cum non sit verbo genitus: quin potius ipse sit verbum genitum quia generatione interna dixit ⁊ facta sunt. Omnia ergo preter vnum christum sunt verbigena. i. verbo genita. quādo quidem a gigno cōposita illo modo significant: terrigena ex terra genitus martigena ex marte genitus Junonigena. iunone genitus: ex proportione igitur verbigena verbo genitus. quod de christo dicere falsum impium atqꝝ sacrilegū est. Juuenunt quedā ex his nominibus neutro generi adiuncta: vt quod paulo ante diximus omnia verbigena. sed figurate. vel potius quod antiquiores huiusmodi nomina per tres terminationes ⁊ tria genera declinabāt. Vacuuꝰ. Lapzigeno generi gradibus gressio est. ⁊ Licero in prognosticis. Lapzigeni generis custos. Actius ex taurigeno semine ortam fuisse hac ratione. Valerius mari. in primo libro dixit. duo eiusdem generis alicnigena exempla. Neutrū nomen in. e. Quod nomina latina terminata in. e. generis sunt neutri. vt hoc mare cubile. monile. ⁊ a nominibus adiectiuis duorum generum communibus sub terminatione. is. vt hic hec brevis. ⁊ hoc breue. hic. alacer. hec alacris. hoc alacre. vel hic hec alacris. hoc alacre. Greca tamen generis sunt feminini. vt hec lybre es. synechdoche. es. penthecoste. es. nerine. es. Unum nomen in. i. Quod nomina in. i. desinentia generis sunt neutri. q̄ꝝ Prisicianum secuti vnum tantum posuimus hoc gummi. Plinius libro. xiij. Gummi optimum esse ex aegyptia spina conuenit. vermiculatum. purum deterius ex amygdalis amaris. pessimum ex prunis. Columela libro. xiij. de re rustica genere feminino est vsus sub termination. is. satius esse inquit noua dolia gummi liquida perluere. ⁊ infra serias crassa gummi liuerunt. ⁊ iterum talis materies. qualis est gummis. Eodem modo sinapi generi neutro posuit Phocas. vnde Serenus. sepius ergo decet morday haurire sinapi atqꝝ in hunc modum semper vsus est Cornelius celsus. Reperitur tamen ⁊ sinapis genere feminino. Plautus in pseudolo. Teritur sinapis scelerata. ⁊ Columela. seqꝝ lacessenti fletum factura sinapis. ami quoꝝ moli no simillimum. quod greci vocant ami: quidam vero ethiopicum. cuminum. Vergilius in priapeia. Quem cur moli vocant mentula moli fuit. meli quoꝝ quod mel interpretatur: huius generis est: sed non reperitur apud nos nisi in cōpositione. vt melilothos. melimelum. Nihili vero huiusmodi ⁊ huiuscemodi genitiui sunt casus ab eo quod est nihilum ⁊ modus: quēadmodum frugi ⁊ mancipi dativi. ab eo quod est fruges ⁊ manceps. vnde apud Plautū sepe legimus. est vir bone frugi. Ergo hec nomina non sunt cōia trium generum vt dixit Phocas sed quēadmodū Prisscia. obliqui casus figurate cum oībus casibus adiūcti. O finita. Quod nomina in o desinētia generis sūt masculini. vt hic sermo. histrio. vnio pro gēma vl margarita potius grandiori: nam pro vnitate si vspiam reperiretur. generis esset feminini. ergo addidit gemma. vt significaret lapillum

Quod declinatū dat tertia: dicito neutrum.
Compositum a uerbis. esto cōmune duobus.
Neutrum nomen. in. e. Muliebria sint tibi græca.
Vnum nomen in. i. sed neutrum ponito gummi.
O finita dabis maribus uelut unio gemma.
Fœmineis iunges per. io. nec habentia corpus.
Additur atqꝝ caro. cœnatio. portio. uel quod.

rem corpoream. Sed auctore Phoca. i. añ. o. habentia que rem incorpoream significat: generis sunt feminini. vt hic religio. rebellio. talio. perduellio. ⁊ que vicuntur verbalia vt lectio. auditio. Caro quoꝝ generis est feminini: quoniam antiquiores hec carnis declinabant. Liuius in odyssea: carnis ait: vinumqꝝ quod libant. Liuius. xxvij. ab vrbe con. carnis que dari debet: data nō fuerat. Cenatio preterea. i. locus vbi cenamus ⁊ si rem corpoream significat: nihilominus tamen generis est feminini. ZMartialis. ZMea vocor quid sim cernis cenatio parua. Portio quoꝝ quādo rei corpore pars est corpus significat tamen semper generis est feminini. superioribus etiam annumerant desinentia in. do. vel in. go. vt hec albedo. fortitudo. formido. farrago. fuligo. virgo. quaꝝ nemo vnāꝝ apud auctores idoneos legit masculino genere: etiam si de Joanne euangelista nostri dicam: q̄ illi virgini christus virginem matrem commendauit. Ab hac exceptoria regula rursus excipiuntur pauca nomina: que duobus verbis continentur. quoniam generis sunt masculini. vt hic predo ⁊c. ordo. inis. pedo. onis. is est qui pedes habet grandiores. comedo. onis. qui nimium comedit. spado. onis. vdonis. ZMartia. in bilibro. cuius titul⁹ est vdones cilices. ⁊ i digestis titulo de auro ⁊ argēto legato. Largumēto. alia ing: est cā vdonū. q vsū calciamētoꝝ pstāt. Cardo. inis. cerdo. onis. cudo. onis. Silius libro octauo. puni. Spicula bina gerunt capiti cudone ferino capitis est armamentum ex corio. burdo. burdonis. etiā bis iungitur: vt digestis titulo delegatis. iij. l. item legato sella. inquit vel burdones. iiij. quoꝝ regum libro capitulo. v. Harpago onis. Liuius. xxx. ab vrbe condita. asseres ferreo vnco prefixos harpagonas vocant milites. Plautus. Moui ego hos harpagones. Mango. onis. ligo. onis. Ad duo communis homo. Quod hec tris nomina homo. inis. nemo. inis. latro. onis. communia sunt duorum generum. Vergili. j. eſic. Nec vox hominem sonat. odea certe. Terentius in andria. Hoc ego scio vnum: neminem peperisse hic. Tintinius. Quod rogas nemini nem decet bonam. Latro quoꝝ a neotiricis communis duorum generum ponitur: cum apud idoneos auctores nunāꝝ feminino genere reperiatur. sicut nec leo: ōāꝝ dicat Seruius esse commune duorum generum ⁊ fallo cum eodem auctore non mittat femininum in. a. misi sit vsurpatum. Nec dissimulandus est hoc in loco circulus. quem preter vnum Phocam grammatici omnes fecerunt: in genere supponentes declinationem ⁊ in declinatione genus. Nam quo modo reliqui omnes grammatici precepta tradiderūt: nūq̄ oīmino scire poterimus nomina in do. vel in go. desinentia cuius sunt generis: aut quemadmodum mittunt genitiuum.

Est commune trium presto. Quod hoc nomen indeclinabile presto commune est trium generum ⁊ semper iungitur huic verbo sum es fui. vt presto sum. presto fui. pro presens sum praesens fui. Licero in epistolis ad Appium. fabius legatus mihi presto fuit. reperitur etiam presto est pro efficax est. vt Celsus libro. vj. Neqꝝ medicamentum presto est. id ē presens ⁊ efficax. Pseudo propterea non posuimus: qui nusq̄ est nisi in compositione. vt pseudo prophetes: pseudostomos. pseudographia.

Neutrū nomen. Quod nomina in. v. desinentia generis sunt neutri. vt hoc cornu. veru. pecu. gelu. genu. tonitru. Ouidius. ix. meta. rigidum fera dextera cornu dum tenet. declinatur quoꝝ hic cornus. us. genere masculino. Lucanus in. vij. Cornus tibi cura sinistri. Celsus libro. vj. ceruini cornus combusti. ⁊ paulo post. quia cornum habet. Plini⁹ quoꝝ multis in locis hoc genere declinatione est vsus. Dicimus quoꝝ hoc pecu. ⁊ hoc pecus. oris. Plinius libro. viij. natura. historie. equinoctio verno ⁊ cetera pecua admittitur. ab eo quod est pecu dixit pecua. hoc gelu ⁊ hic gelus. Lucretius libro. vj. quia seue gelu q̄ continet in se emittit. Actius in prometeo. Profusus flamine hiberno gelus. Hoc genu. ⁊ hoc genus. i. Vergili. j. eſic. nuda genu nudoqꝝ sinus collecta fluentes. Idem in. v. genua egra trahentem. Licero in arato. iam dextrum genus ⁊ decoratam lumine suram. Idem in eodem. tertia sub cauda ad genus ipsum lumina pandit. ac rursus ibidem. ac propter leuum genus. omni ex parte locatas. Hoc tonitru. ⁊ hic tonitrus. Plinius. libro. xxxvj. Tonitru intus terribile exista. Ouidi. j. meta. Humanas motura tonitrua mentes. Idem primo de tristibus. hoc mihi non quium fibre tonitrusue sinistri. Silius libro. xij. puni. fulminaqꝝ ⁊ tonitrus ⁊ nymbos concutit aer. L. d. neutra dabis. Quod nomimina desinentia in. c. vel in. d. generis sūt neutri. vt hoc lac. balec. aliud. quod. quid ⁊ de pronominibus id. illud istud. nec alia fere inuenies. Antiquiores tamen hoc lacte. is. declinabant: a quo videtur abcisum fuisse lac. Plautus in menechmis. neqꝝ lacte est lacti mihi crede vsqꝝ simlius. hec lactis aliud significat. est enim intestinum: per quod labitur cibus. Tintinius. Craticula. cerebellum. lactis agnina. sed magis vtimur in plurali. Plinius libro. xj. A ventriculo lactes in hominc. ⁊ oue: per quas labitur cib⁹. Pomponi⁹. Ozote per lactes tuas. Halec quoqꝝ ⁊ hec halecis posse declinari. Prisscianus auctoritate probi grammatici confirmat. id quod ⁊ nos fatemur: sed quod vtrumqꝝ putat nomen esse piscis. id nos asseuerate negamus. cum halex piscis sit: ex quo sale macerato exudabat sanies. q̄ vtebantur pro salsamento: quod dicebatur halec. sed de pisce. ZMartialis halecem sed quam protinus illa vozet. Cato de re rustica. vbi olee comese erunt: halecem dato. Columela diminutiuo vsus est dicens. in escam piscium preberi conuenit haleculas putremqꝝ sardinam. ⁊ paulo post. haleculam inquit modo captam. Theodorus in libris de animalibus. halecem interpretatur menam. Halec vero pro salsamento posuit Horatius in primo ser. Siler. halec. fecula coa ⁊ in. ij. Ego fecem primus ⁊ halec. Halex quoꝝ genere feminino posuit plinius libro. ix. ZMartialis apicius inquit e iecore mulorum halecem excogitare prouocauit: cuius nominatiuus non est halecis. vt Prisscianus. putauit: sed halex. vt Plinius libro. trigesimo primo. Unguium scabriciam tollit halex. ⁊ ibidem vitium gari est halex imperfecta nec colata fex. Al neutrum pone. Quod nomina in. al. desinentia generis sunt neutri. vt hoc tribunal. ceruical. vectigal. animal. supercal. Unum tamen reperitur generis masculini hic sal. Plinius libro trigesimo primo. aiunt dentes non erodi nec putrescere: si quis quotidie mane ieiunus salem contineat. donec liquescat. Salustius in iugurtha. Nec salem nec alia irritamenta gule querebant. ⁊ illud Terentij in eunucho. Qui habet salem. quod in te est. i. que res. Antiquissimi tamen ⁊ iuniores neu-

Desinit in. do. go. Tamē hæc sunt masculā. pdo.
Ordo. pedo. comedo. spado. udo. cardoq̄. cerdo
Cudo & harpago. mango ligo subliciantur.
Ad duo cōmunis homo nemo. iunge latronem.
Est cōmune triū præsto: quod sum comitatur
Neutrū nomen in. V. cornu est pro teste geluq̄:
C. D. neutra dabis. reperis tñ hæc quoq̄ raro.
Al neutrum pones. tamen hic sal debet habere.

Universidad de Deusto
Biblio

tro genere protulerunt. vt Affranius. Quicquid loquimur: sal merum est. Serenus. sal niueum sumes: bethicum qð nomine dicunt. Et lucas ll Hieronymo interprete: bonum sal est. ⁊ Augustinus. quod si sal infatuatum fuerit. Et duo sunt neutris. quod in. el. duo tantum reperiuntur nomina generis neutri. hoc mel. hoc fel. Nil nihil est neutrum. qꝝ hoc nomen in bil atqꝫ ab eo abiscissum nil generis sunt neutri Vigil ⁊ pugil communia sunt duorum generum ex ratione significationis. ⁊ si Phocas ⁊ Priscianus pugilem sub genere tantum masculino posuerunt. Augustin⁹ in libello de grammatica in. i. littera nominatiuus exiens in communibus vigil ⁊ pugil. affertqꝫ illud Terē. in eunucho. Siqua paulo est habitior. pugilem esse aiunt. Nam ⁊ feminas pugillatu exerceri solitas. Iuuenalis ostendit in secunda satyra. Luctantur pauce. comedunt coliphia pauce. ⁊ in sexta. Aspice quo fremitu monstratos perferat ictus. ⁊ quanto galee curuetur pondere. ⁊ que sequuntur. ¶ Mugil. ilis. ⁊ mugilis mugilis declinatur. Phocas mugil declinat: vt Plini⁹ libro. ix. naturalis historie mugil ⁊ lupus mutuo odio flagrant. Iuuenalis quosdam moechos ⁊ mugilis intrat. Sil neutro genere pigmenti genus est. de quo multa Plinius. vt libro. xxxiiij. sil inquit ceruleum. sil proprie limus est. Solus in ol. est sol qꝝ in ol. vnū tantum est masculinum hic sol. Unū quoqꝫ eiusdem generis in vl. vt hic consul. ⁊ quod Enni⁹ apud nonium dixit mortalem summum fortuna repente reddidit summo regno famul vt optim⁹ esset. pro famulus famul. is. dixit ea namqꝫ dignitas virorū tm fuit. Presul tū ⁊ exul cōia sunt duorum generum. ¶ Marcrobi⁹ primo satur. Luna qꝫ corpoꝝ presul est. Sed ⁊ sedulius in paschali etiā neutro iungit: ligno presule dicens. Sit commune triū tibi nequam. qꝝ in. am. vnum tantum reperitur nequam: quod est commune trium generum: ⁊ est indeclinabile: quod ipsum argumento est nullum nomen in. am. terminatum posse declinari. Um neutris iunges. quod in. um. definentia generis sunt neutri. vt hoc templum. regnum donum. bellum. tectum. Grecum nomen in. an. ⁊ in. in. quod nomina in an. ⁊ in in. definētia omnia sūt greca generis masculini: vt hic pean. acarnan. delphin. pean igitur pro phebo manifestum est generis esse masculini. sed ⁊ pro hymno apolinis eiusdem generis est. Uergili⁹. in. vj. Letumqꝫ choro peana canentes. ⁊ Silius. Herculeū peana canūt Acarnan pro populo epirotarum. Uergili. v. eñe. quorum vnus acarnan. Delphin qui ⁊ delphis ⁊ frequētius delphinus dicitur. Persius ⁊ qui ceruleum derimabat nerea delphin. Auienus in arato. Tum curuus caudam subit inter sydera delphis. Iuuenalis. Quantum delphinis balena britanica maior. En dabitur neutris quod nomina terminata in en. generis sunt neutri. vt hoc fulmen. flumen. nomen. semen. gluten. munimen. solamen. ¶ Masculina tamē sunt hic lichen. ¶ Martialis. libro. xj. Nec trisse mentum sordidi velichenes. interpretatur autem impetigo. Plinius libro. xx. impetiginem inquit ⁊ scabiem: quā psoram ⁊ lichenem vocant. Utitur quoqꝫ hoc nomine hippocrates in apophorismis. Hic ren. Celsus lib. iiij. Renes diuersi: qui lumbis sub imis coxis inherent a parte earum resimi. dicitur quoqꝫ hic rien testibus Phoca ⁊ Prisciano. Hic splen hic lyen vel lyenis. Celsus libro. iiij. Lyen sub ipso septo a sinistra parte ⁊ ibidem. At lyenis vbi affectus est. Attagen auis. cuꝫ ⁊ attagena dicitur. Horatius in epodo. Nō attagen ionicus iucundior. ¶ Martialis cōmunemqꝫ duobus attagenam. ⁊ i distichis. ionicarum gustus attagenarum. attage. es. Hieronymus in epistolis. Tu attagen ructas. Pecten pro pisce ⁊ pube ⁊ instrumento quo lana ⁊ capilli pectuntur: sub genere masculino posuerunt omnes grammatici. Plini⁹ in. ix. Pectines in mari ex eodē genere habentur reconditi ⁊ ipsi in magnis frigoribus. Seruius in illud Uergilij in. vj. eñ. iam pectiue pulsat ebur no pecten pro plectro generis esse neutri dicit. Nam quod iuuenalis in sexta satyra dixit. Inguina traduntur medicis iam pectiue nigro pro pube. ⁊ Uergili. in. vij. eñe Arguto tenues percurrens pectine telas pro instrumento textorio: non potest distingi genus cum eadem sit terminatio masculini ⁊ neutri in ablatiuo secunde declinationis. Flamen pro sacerdote masculo. Suetonis in cesare flamen. dialis destinatus: nam pro femina flaminea vel flaminia dicimus. Flamen vero pro vento generis est neutri. Licero in arato. Inferior paulo est aries ⁊ flamen ad austri. Hymen pro deo nuptiarum preside generis esse masculini vel ex significatione generali potest intelligi eiusdem quoqꝫ generis est pro tenui illa mēbrana: qua infantes aliquando nascuntur inuoluti. pro membrana etiam posuit Aristoteles in secundo de amina libro. Et quod cano componit. quod ab hoc verbo cano canis composita sub hac terminatione masculina sunt: quia omnia mittunt femininum per. a. vt hic tubicen. hec tubicina. tibiscen tibiscina. Fidicen. fidicina. lyricen lyricina. siticē siticina. oscē quoqꝫ oscinis ex proportione oscina mittet femininum. Horatius. in. car. Oscinem coruum pce suscitabo solis ab ortu. Nomen in on. grecum. Quod nomina in on. desinentia greca sunt omnia generis masculini. vt hic canon. demon. daphnon. platanon. lacon. horizon. bison. Plini⁹ libro. xxxiiij. Quē canona artifices vocāt liniamēta artis ex eo petentes. Plini⁹ iunior in epistolis. qd platanō opacissim⁹. ¶ Mar. daphnonas platōas ⁊ aerias cyparissos. Idē cesus matre iubente lacō: cui⁹ femininū est lacena. Iginj⁹ horizō circulus appellat is q terminat ea q̄ spici aut videri nō possunt. ¶ Martialis. Cesserūt illi bubalus atqꝫ bison. Plinius libro. viij. Insignia boum ferarum genera bisontes iubatos. Duo tantum sub hac terminatione reperiuntur feminina barbiton ⁊ sindon. Ouidi. in epistola sapphus. non facit ad lachrymas barbiton vlla meas. sic enim habent omnes codices antiq pro quo neoterici supposuerunt barbitos. a quo Horatius protulit vocatiuum in odis. Age dic latinum barbite carmen. Reperitur quoqꝫ barbiton. in genere neutro. Idem plectra inquit ⁊ barbita conde. ⁊ iterum. lesboum refugit tendere barbiton. Non itaqꝫ nego aptius coire: vt dicamus in carmine illo Ouidius. Non facit ad lachrymas barbiton vlla meas. quam barbitos vlla: cum in. on. secunde declinationis omnia prope modum sint neutra, sed durum atqꝫ peri-

Et duo sunt neutris cū melle fel annumeranda.
Nil nihil est neutrum. Vigil & pugil esto duorū.
Solus in ol. est sol. Hic consul dicitur esse.
Sed tamen a duo sunt cōmunia præsul & exul.
Sit cōmune trium tibi nequā. nec uariatur.
Vm. neutris iunges. exemplo sit tibi templum.
Græcū nomen in. an. & in. in. sit semp: & est mas.
En dabitur neutris. sed sunto masculā lichen.
Ren. splen. atqꝫ lyen. atagen. cū pectiue flamen.
Addis hymen. & qđ cano cōponit tibi nomen.
Nomē in on. græcum tibi sit: maribusqꝫ repones.
Barbiton & sindon sunt fœmineis adhibenda.

culosum est expungere dictionem: que vno cōsensu in omnibus libris reperitur. Sidon generis esse feminini ¶ Martialis. libro. xj. demonstrat cū dicit. Quo tu quo liber otiose tendis cultus sindone nō quotidiana. ⁊ illud ex euangelio. ¶ Matthei. xxvij. Inuoluit eum in sindone munda. Sydon vero vrbis nomen ad regulam generalem referendum est. Lucanus in. iij. Preciosaqꝫ murice sydon. Est neutrum quod non. Cum nomina in. on. definentia aut sint secunde declinationis: aut tertie: aut indeclinabilia: ⁊ quemadmodum diximus tertie declinationis nomina omnia sint masculina preterq̄ sindō: reliquū est vt secunde declinationis omnia sint neutra vt hoc ilion. epitethon. antitheton. Uergili. ij. eñe. Ceciditqꝫ superbum ilion. quod etiam sub alia terminatione femininū reperitur. vt apud. Ouidium. Sed mihi quid prodest vestris diuecta lacertis ilios. ⁊ que nostri non sunt ausi declinare: generis sunt neutri. vt diapason. diatessaron. diapentidion. Nomen in ar. neutrum Quod nomina in. ar. definētia generis sunt neutri. vt hoc puluinar. nectar. torcular. instar. laquear. lacunar iubar. quod Ennius apud Pascianum masculino genere protulit dicens. interea fugit albus iubar hyperionis cursū. Lar quoqꝫ pro domo per metonimiam. vt dixim⁹. generis est eiusdem. cuius ⁊ deus. Par vero ⁊ ab eo composita compar impar. dispar. suppar. separ. ex ratione significationis cōia sunt trium generum. Reperitur quoqꝫ par substantiuum in genere neutro. Luca. in. vj. Parqꝫ suum videre dei. ⁊ Horatius. ij. ser.

Est neutrum quod non declinat tertia nomen.
Nomen in. ar. neutrū: sed par tria debet habere.
Er. finita tibi sint mascula. neutra tamen sunt
Spinter. iter. ruder. lasser. piper. atqꝫ papauer.
Et cum uere siser. hubet. cicer. adde cadauer.
Zinziber. & tuber cū matre reponito linther.
Cōmune est paup cū pubere. deneger. huber
Ir. maribus iunges, ir gadir sint tibi neutra.
Mascula sunt & in. or. Muliebris ponitur arbor.
Neutra dabis tm cor. ador. cūqꝫ æquore marmor
Cōpatiua Duplex retinēt gen⁹. & memor. auctor.

Ludere par impar: equitare in arundine longa. Hepar. grecum est: quod ad nos non pertinet. Er. finita tibi. Quod nomina in. er. definentia generis sunt masculini: siue illa sint secunde siue tertie declinationis: vt puer. eri. magister. tri. anser. eris passer. eris. vesper. eris. nusqꝫ enim qꝫ ego sciam genere neutro reperitur: quod pleriqꝫ ex iunioribus grammaticis dixerūt. Uergili. j. geor. Deniqꝫ quid vesper serus vehat. Idem in. iij. Cum frigidus aera vesper temperat. Ualerius flaccus. iij. argonautice. Jam frigid⁹ ethere vesper. Idem in. vij. Te quoqꝫ tessalico tam serus ab ethere vesper. Neutra vero sunt q̄ hic digeruntur. Spinther. eris. quod fibulam siue armillam in mūdo muliebri significat. Plautus in menechmis. Jubeas spinter nouum reconcinarier: ⁊ ibidem Spinther nouum nunqꝫ reperies. Pro cognomento tamen lentuli spintheris romani civis ex significatione generis est masculini. Iter: quod etiam itiner dicitur ab antiquioribus. ¶ Manilius in. j. astronomicon fecit ⁊ ignitus itiner commertia terris. Ruder quod frequētius rudus. eris. declinatur: nam ruder adhuc non legi preterqꝫ apud grāmaticos. Lasser eris. Plinius libro. xix. lasserpissium inquit: quod greci silphium vocant in cyrenayca prouincia repertum: cuius succum vocant lasser. Et in libris digestorum de penu ligata. l. nō omne. piper. lyguisticum. ⁊ carreum. ⁊ lasser. Papauer eris. piper. eris. ver veris. siler. eris. Plinius libro. xx. Siler erraticū fatiuo simile est effectu. ⁊ Columela. iā siser assyrio venit que semine radix. Huber pro māma ⁊ pronimia agri fertilitate. Horatius. Quodqꝫ aliena capella gerat distentius huber. Uergili. in. vij. eñe. non vobis rege latino diuitis huber agri troie ve opulentia veerit. Licer. eris. Persius. Licer ingere large ritanti populo. Cadauer. eris. Zinziber. eris. hanc alij gingiberim. Plinius libro. xij. gingiber im appellat. Tuber pro terre callo. sic Plinius libro. xix. appellat: vbi dicit. Tartio licinio accidisse vt mordenti tuber depecheni j. ser. Qui ne tuberibus propriis offendat amicum postulat: ignoscet verrucis illius. nam pro re tumida ⁊ pro arbore ad regulas generales recurrendum ē. pro illius arboris pomo ¶ Martialis genere feminino vsus est dicens. ⁊ verne tuberes: quid tibi cum libycis? Suetoni⁹ tamen masculino. nisi in alterutro mendum est. ait namqꝫ in domiciano: cum oblatos tuberes seruare iussisset in crastinum. Cum matre reponito lynther. ac si dicat qꝫ lynther generis est feminini: quemadmodum ⁊ mater sed mater ratione significationis: lynther ratione terminationis. Liuius. vj. ab vrbe. iam in altum expulsa lynthere. Löe ē pauper. Quod quattuor hec nomina pauper. puber. degener. huber cōia sunt duorum generum: tam etsi figurate possunt etiam neutris in obliquis maxime iungi. Uergili in buco. Pauperis ⁊ tuguri congestū cespite culmen. ⁊. vj. eñe. Curibus parentibus ⁊ paupere regno. Idem. iiij. eñe. Degeneres animos timor arguit. Lucanus in pri. degenerē patiere togam. Puber. eris. Cuius aquitur grauis imber ⁊ huber. Cato in originibus. res vber fuit anteqū vastassent regiones. Idem quoqꝫ de tuber dicendum.

Ir. maribus iunges. Quod nomina in. ir. definentia generis sunt masculini: vt hic vir. treuir. ⁊ in yr. per. y. psilon vnum reperitur hic martyr ⁊ ab eo compositum protomartyr. que apud grecos tantum generis sunt masculini. nostri tamē eo quasi duorum generum cōi vtuntur. Abadir siue deus. siue lapis ille quem saturnus dicitur deuorasse. ad regulam generalē deferendus est. Duo tm reperiuntur neutra hoc bir. ⁊ gadir. quod neutro genere protulit. Salusti. ij. histo. tartessū ingressus ciuitatem quam nunc tyrij mutato nomine gadir habent. ¶ Mascula sunt ⁊ in. or. Quod nomina in. or. desinētia generis sunt masculini. vt hic amor. dolor. timor. color. Arbor tamen generis est feminini que etiam hec arbos arboris declinatur. Uergilius. ij. geor. Herculeeqꝫ arbos vmbrosa corone. sic ⁊ plura ex masculiuis. vt vapos. colos. labos. pro vapor color labor. sor. pretera ⁊ vror ex significatione feminina sunt. Quattuor vero hec nomina cor. ador. equor. ⁊ marmor neutra sunt. Compatiua tamen sub hac terminatione cōia sunt duorum generum. nam neutrum terminationem habet propriā in. us. vt hic hec nobilior hoc nobilius. Antiquiores etiam generi neutro terminationem in. or. iunxerunt Ualerius antias. prior bellum quod cum his gestum erat. Idem commemorant graccho fedus prior non esse seruandum. Senior Priscianos dicit tantum generis esse masculini: cum etiam Cornelius celsus in quinto quasi a comparatiuo dixerit: corpora seniora tendunt. ⁊ Plinius. xj. naturalis historie. de apibus dixerit. seniores intus operantur: que flores comportant prioribus pedibus. nihil ergo prohibet senior generis esse communis duorum: cum presertim senex etiam femineo genere sit repertum apud Varronem. His adduntur memor ⁊ auctor. Quod vnum cum videatur verbalis formam habere

Universidad de Deusto
Biblioteca

femininum plerunq; reperitur. Vergi. xij. ẽne. auctor ego audiendi. ℳacro. vij. ſatur. natura huius fabrice auctor ⁊ nutrix
Neutro etiam iungit. Luca. in. v. italiam ſi celo auctore recuſas. ⁊ Vergi. x. enei. dicens italiam petijt fatis auctoribus. elio
quéadmodum ⁊ memor. Idem. iiij. ẽne. ſi qd̄ non equo ledere amantes cure numen habet iuſtum memorq; precatur. ⁊ in
ix. nulla dies vnquá memori vos eximet euo. ſed figurate ſic iungi Priſcianus in. vij. dicit. Compoſita quoq; a corpore.
colore ⁊ decore duorum generum cómunia reperiuntur: vt diſcolor. concolor. decolor. bicolor. Ouidi. etiam neutro comun-
xit. iij. elegi. d. diſcolor agmen equis. A. gel. lib.
vj. noc. attı. tunica mulieb̄ indut⁹ ⁊ pallio ver-
ſi colore. A corpore tricorpor fecit Verg. in. vj. ⁊
forma tricorporis vmbre. A decore quoq; Ver-
gi. indecor ⁊ Saluſtius dedecor fecerunt. Ur.
neutrale. Qd̄ nomina in r. deſinentia generis
ſūt neutri. ſit hoc ſulphur. murmur. Quod maſ
culinum protulit interpres. Joan. vij. murmur
multus in turba de chriſto. iecur. fulgur. guttur.
quod etiam maſculino genere protulit Plautus
in aulularia. ne obturat gutturem inferiorem.
ℳaſculina vero ſūt hec quinq; turtur. pro aue
Ouidi. ij. elegi. tu tñ āte alias turtur amice dole.
Idē de philomena. ⁊ caſtus turtur atq; colum
ba gemūt. Idē in epiſtola ſapph⁹. ⁊ nigre a viri-
di turt amat aue. Plaut⁹ quoq; tibi obuſtos tur
tures dixet. De piſce quoq; Juuena. carit⁹ tur
ture magno malozūq; iubis. Neq; audiendus eſt Serui⁹. q dixit poſſe eſſe generis feminini turt qd̄ ꝓbare nitiſ carmine illo
Vergi. in buc. Nec genere aeria ceſſabit turtur ab vlmo: cum aeria ex ratione carminis aptius vlmo q̄ turturi iūgatur: qua
ſi non aerius pro altus frequentius reperiatur: q̄ quod ille vult pro aerij coloris: vt Vergi. in. buc. Aerij ſpecula de montis
in vndas. Idē. iij. ene. aerie querc⁹: aut conifere cypariſſi. ⁊ ℳartia. daphnonas. platononas. ⁊ aerias cypariſſos. Sed tur
tur pro piſce apud vnum tantum ex iis: qui auctoritatem habent: ambroſium in hexameron legitur. atq; ibi genere tantū
feminino: deceptus eſt ex eo quod in baſilio. vnde opus illud interpretatus eſt: trygon legitur: quod apud grecos tum piſces:
tum auem ſignificat. apud latinos tamen nuſquam legitur turtur pro piſce ſed paſſinaca. neq; eſt quā vulgus opinatur tru-
cta. ſed ex genere piſcium planozum ⁊ cartilagineozum. Vultur quoq; qui ⁊ vulturius ⁊ vulturis ab antiquioribus ē appel
latus. Catullus. lingua exerta auido ſit data vulturio. Idem ſuſcitat acano vulturium capite. Enn⁹ apud Priſcia. vulturis
in ſiluis miſerum mandebat homonem. Satur. Juuena. Satur eſt cum dicit ℋoratius. euoe. cuius ſeminnuz ſatura ⁊ neu
trum ſaturum eſt. Teren. in ecyra. Sed tu cum ſatura atq; ebria eris: puer vt tatur ſit facito. Aſtur. Lucanus in. iiij. Erat
impiger aſtur. Silius. j. puni. aſtur auarus viſceribus lacere telluris velcitur imis. genus vero femineum ad poſſeſſiuum po-
tius eſt referendum. vt idem libro. xvj. Lelius aſturica rapidos de gente iugales. Angur. ℳartialis. vj. epigrā. Fluctus paſ
ſeris aut ſuperbus angur. Idem alio loco. candidus angur aquis. quod etiam neutro genere poſuit. ℋora. in pri. ſer. impoſi
tum ſaris late candentibus angur. vtrumq; pro oppido ponitur nam cum angur iouem imberbem ſignificat: ex ratione ſig-
nificationis maſculinum erit. Furfur poſuit. Serenus in genere maſculino numeri ſingularis. d. additur exceſſus niuea ſimi
lagine furfur: plerumq; tamen in numero multitudinis furfures legimus: atq; ideo inter pluralem numerum tantum habē
tia poſuimus. Cōis generis duorum tria reperiuntur. fur. ℋoratius iulius ⁊ fragilis pedacia furq; vozanus. femininum
non facile reperias. Lygur quod etiam lygus declinatur. Luca. in. j. ⁊ nunc tonſe lygur quondam per colla decoze. Salu-
ſtius in iugurtha. Forte quidam lygus ex coh̄ortibus auxiliarijs. Vergi. xj. ẽne vane ligus fruſtraq; animis elate ſuperbis.
Perſius. mihi nunc lygus ora intepet. Saluſtius. ij. hiſt. cozſa nomine lygus mulier. Augur cum nomen dignitatis eſt: ad
viros tantum pertinet: quorum fuit rome collegium. cum vero officium augurandi ſignificat: cōe eſt duorū. Verg. iiij. enei.
Nunc augur apollo: nunc licie ſortes venerem recte dixerimus augurem. cū in pri. eneidos. ipſa dicit. in fruſtra augurium va
ni docuere parentes. Femineum pones quod in as. Quod nomina in as. deſinētia generis ſunt feminini. vt hec eſtas. bon
tas. pietas. probitas. auctoritas. honeſtas. ℳaſculina vero ſunt as aſſis. Priſci. de ponderibus. ſiue aſſi ex quo quod capi
mus perhibemur habere. Vas vadis. Licero. iij. officiozum. Vas factus eſt alter alterius ſiſtendi. Idem. v. thuſcula. cū al-
terum vadem mortis accepiſſe. femininum vero nuſq; reperitur: propterea quod femininis iure interdictum eſt vadimoni
um: figurate tñ poſſumus dicere femina nō poteſt eſſe vas. ſicut neq; cōſul. neq; pretor nec edilis. ℳas maris quod tōne
ſignificationis ſolis conuenit maſculis. nam femine ſimiles maribus maſcule potius dicuntur. vt apud ℋoratium tempe-
rat alcei muſa pede maſcula ſappho. Neutra vero ſunt tria. vas. vaſis. vt ℋoratius Syncerum eſt niſi vas. Fas ⁊ ab
eo compoſitum nefas. Vergili. j. geoz. Quippe vbi fas verſum atq; nefas tot bella per orbem. Sit cōe trium. Quod nomi
na gentilia cōia ſunt trium generum vt hic ⁊ hec ⁊ hoc arpinas. priuernas. ſarſinas. caſinas. toloſas. capenas. Juue. arpi
nas alius volſcorum in monte ſolebat. ℳartialis metamq; lactis ſarſinate de ſilua. vnde ⁊ Plautus ſarſinas eſt dictus. Li-
uius. xxij. vt ſe in agrum caſinatem ducat. Silius libro. viij. pu. priuernatumq; maniplos. ℳartialis. libo. xij. Nec quadra
ceratcaſci toloſatis. Quod vero Phocas ⁊ Priſcia. hec nomina ſub cōi duorum genere poſuerunt: refelluntur auctoritate
Ciceronis: qui ſcribens ad atticum ait. in quo fluxus eſt ad iter arpinas. Idem in alio loco. vt veni in arpinas. i. in agrum ar
pinatem. nomina enim prediorum prope aliquod oppidū ex nomine poſſeſſiuo illius oppidi in genere neutro figurabantur
vt hoc thuſculanum. i. formianum. i. albanum. i. cumanum. i. eodem modo hoc arpinas. atis. prediū iuxta arpinū: ſiue in agro
arpinati. Plinius li. xiiij. priuernatia vina dixit. quemadmodum ⁊ Lucillius oleum caſſinas. atq; vt in declinatione prono-
minum diximus: ex horum proportione Licero in epiſtolis ad celium verba noſtratia dicere non reformidat. Dabuntur
partim feminea. Quod nomina greca partim ſunt maſculina. vt adamas. antis. elephas. antis. gigas. antis. arcas. arcadis.
Juue. Adamas noctiſſimus ⁊ beronices factus in digito precioſior. ℋoratius. ij. epiſtolarum. ſiue elephas albus vulgi con-

Et quod componit corpuſq;. colorq;. decuſq;.
Vr. neutrale dabis: ſed maſcula ſint tibi quinq;.
Turtur auis piſcis. uultur. ſatur. aſtur. & anxur.
Cómunis generis tria ſunto fur. lygur. augur
Fœmineū pones quod in. as. finitur. ut ætas.
Sed iunges maribus as aſſis. uas. uadis. & mas.
Neutra tamen dices uas uaſis. faſq;. nefaſq;.
Sit cómune trium nomen gentile. Dabuntur.

conuerteret ora. Vergilius de cuandro. non equidem extimui danaum quod ductor ⁊ areas. ⁊ omnia nomina que ad primā
declinationem latinam referuntur: vt tiaras. e. Vergi. vij. ẽne. ſacerq; tiaras. qualia etiam ſunt ventorum. vt boreas. e. ecteſi
as. e. cecias. e. aparctias. e. Plinius libro. ij. aparctias ⁊ boreas dicti. ⁊ ibidem perflant diebus quadraginta quos ecteſias vo
cant. Gellius libro. ij. Eſt etiam ventus quem nomine vocant cecią. Partim ſunt feminina: vt hec olympias. adis. hellas
adis. monas adis. decas. adis. Eſto nomē i. es. Qd̄ noia tertie ⁊ quite declinatiōis terminata i. es. generis ſūt feminini: nā vt
dixim⁹ pme dclinatiōis oia ſūt maſculina: vt hec
vulpes. is. ples. is. leges. etis. teges. etis. res. rei.
progenies. ei. ſcabies. ei. ℳaſculina vero ſunt: q̄
hic vigeruntur. Limes. itis. Ver. xij. ẽne. Lymes
agris poſitus litem vt diſcerneret agris. Pes
pedis cuius compoſita cōia ſunt trium generum
vt hic hec hoc bipes. eripes. alipes preterq; vul-
pes ⁊ cōpes Fomes. itis. Luca. in. viij. excitat in
ualidas admoto fomite flammas. Termes. itis
Gellius. libro. iij. Palme termes ex arbore cum
fructu auulſus ſpadix dicitur. nam quod Serui-
us ſcribit in illud Vergilij primo. geoz. Aut tem
peſtiuam ſiluis euertere pinū: importuno tępore
arbores ceſe cito termites faciunt: opinor debe-
re ſcribi teredines: cū teredo proprie ſit ligni ver
mis: nam termes furculus eſt arboris. ℋoratius
in epodo. germinat ⁊ nunc̄ fallentis termes olī
ue. Palmes. itis. Belli⁹ libro. xviij. Uberrimos
vicīū palmites decidit. Trames. itis. Uer. v.
ẽne. Nulli viſa cito decurrit tramite vgol. Gur
ges. itis. Idem primo. ẽne. Apparent rari nantes in iurgite vaſto. ℳerges. itis. qui teſte Seruio in illud Vergilij. ij. geoz.
Cerealis mergite culmi: manipulus ſpicarum eſt. Uerres. is. qui ratione ſexus ⁊ geniture maſculini generis eſt. Poples
itis. Luca. in. iij. Niſi poplite lapſo vltima curuati procederet vngula tauri. ℳagnes. etis. cum aliis grāmaticis cōe duo-
rum poſueramus: nunc vero maſculinum eſſe dicimus tum q̄ nuſq; femininum reperitur: tum etiam q̄ eius femininum in
magneſſa ⁊ magnetis exit: quemadmodum in fine capitis huius dicetur. Paries. etis. Ouidi. iiij. meta. fiſus erat tenui rima
quam durerat olim cum fieret paries Aries. etis. ratione ſexus ⁊ geniture maſculini generis eſt. Stipes. itis. Verg. in more
to. Paruulus exuſto remanebat ſtipite fumus.Ceſpes. itis. Perſius. nunc ⁊ de ceſpite viuo frange aliquid. Satelles. itis
Juuena. Diruſq; a ponte ſatelles. Dies diei pro ambitu ſolis diurno: ⁊ habet numerū multitudinis. vt dies natalitius. di
es luſtricus. dies dominicus: non natalitia. luſtrica. dominica. Pro tempore vero femininum eſt: ⁊ caret plurali: vt longa di
es homini docuit parere leones Vegi. ij. ẽne. Uenit ſumma dies ⁊ ineluctabile tempus. A die pro eo quod eſt ſolis ambitus
diurnus aut latio eius ſuper horizonta dicitur meridies: quaſi medius dies eiuſdem generis cum in eadem ſignificatione ac-
cipiatur. Sed poſuit medius dies pro meridies: quod in carmine heroico vix recipitur. Plinius frequēti⁹ vtitur medio die
q̄ meridie: vt de fonte cyrenayco a medio die ad mediam noctem aquis feruentibus totidem horis ad medium diem rigen
tibus. Et grecum prime. Quod nomina greca per primam vel per tertiam declinationem latinā inflexa generis ſunt maſ-
culini: vt planetes. e. cometes. e. pyramides. e. tidides. e. ⁊ ventorum nomina. vt apeliotes. e. argetes. e. ⁊ que ſupra memorauī
mus: cum determinatis in. a. diſſeruimus Lebes. etis. tapes. etis. cres. etis. Ouidi. in epiſtolis. briſeidis addidit ⁊ tuluos.
precioſo ex ere lebetes. Verg. ix. ẽne. Armaq; craterasq; ſimul pulchro ſq; tapetas. Sed reperiuntur etiam in. es. terminata
neutri generis. vt hippomanes. cacoethes. ſcyllites. myrrites. Juuena. tenet inſanabile multos ſcribendi cacoethes. Vergili.
iij. geoz. Hinc demum hippomanes vero quod nomine dicunt paſtores: lentum diſtillat ab inguine virus: hippomanes q̄
ſepe male legere nouerce. Juuena. Hipomanes carmenq; loquar coctumq; venenum. Plinius libro. xxx. in aceto ſcyllite de
coeti. ⁊. xxxij. idem ex aceto ſcylite. Idem libro. xiiij. ℳulta de vino myrrite quomodo ſiat ex auctoritate Catonis. Sed
cōia ſunt. Quod nomina hic explicata cōia ſunt duorum generum: vt hic ⁊ hec miles. Ouidi. ij. metamorph. De calliſto. mi
les erat phoebes: nec menalon attigit vlla gratior hac triuie. Comes. itis. Vergi. ij. ẽne. Nec comitem hinc aſportare creu-
ſam: quod etiam neutris iungi poteſt. vt Luca. Rerum nos ſumma ſequetur imperumq; comes. Superſtes. itis. Ouidi.
i. meta. O ſoror. o coniunx. o. femina ſola ſuperſtes. Etiam neutro idem iungit. iij. elegiarum. poſt mea manſurum fata ſuper-
ſtes opus. huic etiam poteſt annumerari preſtes. itis. ℳartianus capella. genium etiam preſtitem: quod preſit gerūdis omni
bus vocauerunt. ⁊ ℳacrobius. j. ſatur. deos preſtites homini naſcenti quattuor eſſe. ſed a preſtando potius. ā̄ a preſidendo
ſalua martiani auctoritate deductmu videtur. Antiſtes. itis. Licero primo de oratore. Utrum qui ſit primus eius artis anti
ſtes. femininum frequentius reperitur in. a. antiſtia. e. Licero in verrē. Sacerdotes cereris atq; illius fani antiſtie maiores na
tu. probate. Vergili. in ciri. icta ne barbarico cibeles antiſtia buro. Ouidius. xiij. metamorpho. Tractiſq; comis antiſtia phe
bi. Locles. itis. quod ratione ſignificationis ad vtrumq; ſexum pertinet. Plinius libro. ij. Ab oculis. qui altero lumine
orbi naſcuntur: coclites vocantur. Diues. itis. Vergili. Carthago diues opum. iungitur etiam neutris: vt apud Vale. ma
xi. in. ij. Diues ⁊ prepotens nature regnum ſcrutatus. Ouidi. ij. Faſtorum. pietas pro diuite grata eſt munere. ℋoſpes. itis.
Luca. in. v. ℋoſpes in externis audiuit curia tectis. cuius femininum etiam in. a. reperitur: apud eundem libro. iij. Tunc ob
tulit hoſpita tellus puppibus acceſſus faciles. Vergili. iij. ẽne. Bellum o terra hoſpita portas. iungitur etiam neutris. Hora
tius primo. epiſto. Nam que diſerta ⁊ in hoſpita teſquaq; credis. Soſpes. itis. cuius femininum etiam in. a. exit. Ouidio. ij.
faſtorum de iunone. Soſpita delubris creditur aucta nouis. Pedes. itis. Vergili. iiij. ẽne. Longreſſus pedes hunc veni-
entem cuſpide longa. Interpres. etis. Vergilius. iiij. ẽne. Nunc ioue miſſus ab ipſo interpres diuum. Eques. itis.
quod cum nomen dignitatis eſt: ad viros tantum pertinet. cum vero inſidentem equo ſignificat: ad feminas etiam pertinet
ſicut ⁊ pedes. itis. Indiges. etis. Ouidius. xiiij. metamor. de enea. quem turba quirini nuncupat indigetem. Heres he-
redis. cuius ſignificationē manifeſtū eſt vtriq; ſexui cōpetere. Hebes. etis. qd̄ etiā neutris iūgitur. Juuena. hebeti lautiſſi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ma ferro. Teres.etis. quod neutris quoq; iũgitur. Ter. vij. eñe. Sed hec tereti mos est aptare flagello. Columela. aut teretis mali: aut tecte cortice grandis. Præpes præpetis. Lucanus in. ix. de perseo. ⁊ subitus præpes cyllenida sustuli harpen. Cum neutro etiã iũgit Enni⁹ apud ℳacrobium. vj. saturnalium. Nec respirãdi fit copia præpete ferro. Locuples. etis. Iuuena. Vidua est locuples: q̃ nupsit auaro. quod etiam auctore Prisciano neutris iungi potest. Perpes perpetis. pro perpetu⁹ ⁊ cõtinuus. Justinus. lib. v. Perpeti nocte fortunã publicã questibus iterant. ⁊ in hymno. perpes corona præsulum. potest etiam quẽadmodũ ⁊ superiora neutris aptari. Ales.

Et teres.& præpes:locuples.& perpes.& ales.
Inquies & uates. Quod format pes.sedeoq;.
Est quoq; nomen in.is.muliebre.Sed esto uirile
Corbis.& ædilis.fascis quoq; piscis.& axis.
Et collis.uermis.& callis.follis.& ensis.
Mensis cũ uecti.postis.glis.fustis.& anguis.
Et torris caulis. lapis.unguis. torquis & orbis.
Et sanguis.cucumis.iunges cum uomere puluis.
Quæq; silent alii libys.atq; canalis.aqualis.
Et quibus.n.præit.is.Et quod cõponis ab asse.

itis. Uergil. in moreto. Excubitoq; uiẽ cantu p̃ diferat ales. ℳartia. Alitis eximie cauda supba fuit. Inquies triũ genet̃ est teste Prisciano. Gellius lib. viij. Labor hic vigiliarum inquies. Sallustius apud Priscianum in primo historiarum. vitio humani ingenij: quod inquies atq; indomitum semper. Eius quoq; simplex apud antiquiores reperitur trium generum. Ennius. Mamq; eius mentem fecerat fortuna quietem. Licinius. non minimope milites quietes volebant esse. Uates. is. Juuenalis. Sed vatem egregiũ cui nõ sit publica vena. Ue. iij. eñe. Aut quẽ tunc vates cassandra moueret. Que format pes sedeoq;. Quod composita ab hoc nomine pes pedis. ⁊ ab hoc verbo sedeo sedes superioribus annumeranda sunt. sed de compositis a pede paulo ante dixi mus. ⁊ a sedeo hic ⁊ hec præses. idis. reses. idis. obsedes. idis. deses. idis. Lucan⁹ in nono natura deside torpet. ⁊ a sedeo quoq; ℳartianus capella præsides. itis deduxit. ait nãq; de philologie nupitiis geniũ præsitem quod præsit gerundis omnibus vocauerunt. ℳacrobius in primo saturnalium. Deos præsites homini nascenti quattuor esse. Est quoq; nomen in. is. Quod nomina in. is. definentia feminina sunt. vt hec auis. puppis. classis. nauis. messis. ℳascula vero sunt: que ponuntur in serie quinq; versuum sequentium. hic corbis. is. Seruius tamen primo geor. semininum esse dicit Ciceronis auctoritate: qui ait messoria se corbe contexit. Aedilis. is. quod magistratus nomen ad viros tantum pertinet. Fascis. is. Uergi. in buco. Ego hoc te fascе leuabo. Piscis. is. pro semina. Ouidius in secundo de arte dixit. Inuenit in media semina piscis aqua. Axis. is. Idem secundo meta. aure⁹ axis erat. Collis. is. Uergi. Collẽ qui plurib⁹ vbi imminet

Uermis. is. cuius diminutiuũ vermiculus masculinum esse ostendit. Callis. is. Uergili. in. vj. secreti celant calles. Follis is. a quo diminutiuum est folliculus paruus follis. Ensis. is. Juuenalis. Ense velut stricto quotiens Lucillius ardens. cui⁹ diminutiuum ensiculus ⁊ ensicula est. ℳensis. Uerg. totosq; ex ordine menses. Uectis. is. Postis. is. Uergili. Posteq; sub ipsos nituntur gradibus. Glis. iris. ℳartialis. Sõniculosos ille porrigit glires. Fustis. is. a quo diminutiuum declinatur fusticulus. i. Anguis. is. Uer. ij. eñe. Gemini imensis orbibus angues. Ualeri. magi. in primo femininũ ptulit hec anguis. Torris. is. Flaccus tertio argonautice. viuoq; reluxit torre focus. Caulis qui etiã colis dicitur. vnde coliculus. Hora. ij. ser. Cole suburbano qui siccis creuit in agris. Torquis: quod frequentius genere femino reperitur. Gellius. lib. viij. torquis ex auro quam ex hoste quem occiderat detractam induit. ⁊ paulo post torquem detraxit: eamq; sanguinolentam sibi in collum imponit. Justinus lib. xliij. Torque aurea donatus. Apuleus secũdo floridorum. Circulo mineo veluti aurea torqui. Hieronymus quoq; multis in locis. vt Judicum. viij. preter torques aureas camelorum. sed ⁊ masculinum reperitur: vt apud Sillium quarto puni. Colla viri fuluo radiabant lactea torque. ⁊ Liuius. vij. ab vrbe condita. in tantũ vno torque spoliauit. quem respersum cruore collo circũdedit suo. Suetonius in augusto. lapsu debilitatum aureo torque donauit.

Queq; silent alii. Cum omnes grãmatici libys. ⁊ canalis ⁊ aqualis cuius sint generis siluerint: dicit q̃ generis sunt masculini. Nam cum libys gentile sit posset quispiam putare quod est cõe duorum generum: nos dicimus nusq̃ reperiri nisi genere masculino. ℳartialis. ⁊ libys in longo puluere sudet eques. ⁊ Luca. i. vj. Cum iaculum parua libys amẽtauit arena. ci⁹ femininum libyssa est vel libystis. vt infra dicemus. Canalis quoq; cum omnes sub genere femino reliquerint: tũ Seruius grãmaticus id expressit. ait cni in illud vergilij tertio geor. Currentem ilignis potare canalibus vndam. canalis melius genere femino proferimus. Ego contra dixerim vsitatius genere masculino esse proferendum. vt Uergili⁹. in etna. quod si diuersos emittat terra canales. ⁊ iterum. nec tamen in rigidos exit contenta canales. atq; iterum adhuc. pressoq; canali huc illuc ageret ventos. Seneca. iij. natu. q. amisso canali suo flumina primum refunduntur. Idem in. iiij. tandem tenuissimos canales tenent: per quos angusta rupium effugiunt. Idem in. iij. sulphuratam aquam circa canales suos durari. ⁊ in eodem vtraq; in capitolio est canali vno discreta. Celsus li. iiij. Tulua recta continuataq; ceruice. quem canalem vocant. Seneca in epistola. cviij. Illum turba per longi canalis angustias tractum. Apuleius. vj. meta. Canali directo pergas ad ipsam orci regiam. ⁊ ibidem angusti canalis exerto contecti tramite. ⁊ in libris digestorum. ti. de riuis. l. seruius. si quis nouum canalem apud antiquiores inueniri aliquando etiam femininum: vt apud Catonez ⁊ apud Varronem: sed ego de optimorum vsu loquor. nam Catoni ⁊ Varroni quantum auctoritatis haberi debeat: initio testati sumus. Aqualis preterea nemo est qui ex regulis traditis non dicat esse generis feminini: sed quomodo Varro dixit de origine lingue latine: ab aqua aqualis est dictus: vnde etiam per diminutionem aqualiculus fit: quod ipsum argumento fuerit aqualis esse generis masculini. Et quibus. n. præit. is. Quod nomina habentia. n. ante. is. generis etiam sunt masculini. vt hic panis. cinis. ignis. funis. quod generis esse masculini Quintilianus ex illius diminutiuo funiculus ostendit. Tam etsi Lucilius feminino sit vsus apud Gellium lib. xij. Aurea de celo submisit funis ⁊ arua. Clunis. is. Juuenalis. ad terram tremulo descendunt clune puelle. Horatius tamen primo sermonum femininum esse ostendit. quod pulchre inquit clunes. Amnis quoq; antiquiores genere femino dixerunt. Et quod cõponis ab asse. quod ab asse composita sub hac terminatione generis sunt masculini quemadmodum ⁊

as. assis. vt semis. cẽtussis. bessis. tressis. octussis. decussis. bigessis. In libris digestorũ titulo de vulgari ⁊ pupillari substitutione. l. si pater. ut vnus semis apud te maneat. Persius. curto cẽtusse licerur. ⁊ Lucillius apud Gelliũ lib. ij. Fanni cẽtussesq; missellos. Adiectiua dabis cõia. Quod nomina adiectiua sub hac terminatione cõia sunt duorũ generũ. ut hic ⁊ hec nobilis. fortis. breuis. tricuspis quoq; ⁊ si nõ habet genus neutrũ tricuspe. põt tñ in obliquis casibus etiã neutris iungi. Ouid. j. meta. Positoq; tricuspide telo. Sãnis. itis. nõ solũ vtriq; sexui aptari potest auctore cesare in libris de analogia. verũ etiam antiquiores hoc samnite ptulerũt. vt Neui⁹ in carmine belli punici. Luius tñ li. x. ab vrbe nõ ẽ ausus generi feminino aptare. cũ nusq̃ reperiat̃ nisi masculino. ait enim cohortiũ samnitaruq; paullisper recruduit pugna. Dis vitis qd̃etiam neutro iunctũ inuenitur. Hora. j. ser. Bruto prætore tenente vitẽ asiã. Lucanus in. viij. Non illic lybi ce posuerũt vitia gentes templa atq; etiam in singulari hoc vite: quod Prisicanus negat reperirẽ posse. Flaccus in secũdo argonautice. Mõ populos non vite solũ nõ villa parenti regna peto. Tẽstis plerũq; generi neutri cõiunctũ reperitur. vt Lucanus in. ix. Teste tulit celo victi decus orionis. ⁊ Horatius testis metaurum flumẽ: ⁊ Propertius sidera testes. ⁊ Hieronimus ad eustochiũ Testis est tribunal: ante quod iacui. Sunt qui putẽt his præceptionibus deesse pauca nomina q̃ iuniores grãmatici posuerũt. bipẽnis. altilis. molaris. Sed opinor hi nõ putabãt hec noia triũ generũ esse cõia. quod si vspiã quasi substantiua reperiantur: illius erunt generis cuius est substantiuum: quod subintelligitur: vt hic ⁊ hec bipẽnis. ⁊ hoc bipenne declinatur. Uergi. xj. ene. Ferru sonat alta bipẽni fraxinus. J dẽ tamẽ quasi substantiuum posuit secũdo ene. Correpta dura bipẽni roborа perfringit. Eodẽ modo hic hec altilis ⁊ hoc altile declinatur. Plinius libro. xix. ℳeu prodigia neutris. ecce altiles spectantur asparagi. Idem in. ix Coclee quoq; altiles ganeam implerent. Cũ vero Juuenalis dixit ad nos iã veniet minor altilis: gallina intelligit: qõ ℳartialis expressit in distichon: cuius titulus est galline altiles. Eadẽ quoq; rõne hic hec molaris declinatur: nimirũ a mola possessiuum. sed cũ dixit Juue. pressoq; diu stridere molari intelligitur dens. ⁊ cũ Papinius. v. theba. vastesq; sudes fractiq; molares: intelliguntur lapides. quod Ver. expressit in etna. quippe molaris illius incendi lapidis. ⁊ paulo post. ardenti lapidẽ causam esse molarẽ. Breca nomina sub hac terminatione feminina sunt plerũq; sed reperiuntur aliquãdo masculina: vt apud Uergilium. iij. geor. ⁊ iapidis arua timaui. Momẽ in. os. Quod nomina in. os finita generis sunt masculini. vt ros mos. flos. labos. vapos. lepos. colos p eo qõ color. Plini⁹ libro. xxxv. Glebis suus colos: ⁊ fere nunq̃ aliter in casu nominãdi vtitur. Heros. is. cuius femininũ est heroina vel herois vel heroissa. Feminina vero sunt tria. Arbos. oris. hec vos votis. hec cos cotis. que alio modo hec cautes cautis declinatur. propter eam affinitatem que est inter. au. diphthongon ⁊. o. Sed neutra sunt hoc epos. i. genus carminis. Hora. j. ser. Forte epos acer vt nemo varius dicet. ℳar. Scribebamus epos cepisti scibere: cessi. Argos. i. Ouid. j. de remedio. Uacuũ litib⁹ argos erat. Luca. in. vj. Ubi nobile quondam nunc super argos arant Chaos. i. Idẽ in. ij. In chaos antiquũ confundimur. ℳelos. i. Persius. cantare credas pegaseiũ melos cũ ratio carminis non melos sed carmen recipiat. Os. oris. Uer. virginis os habitũq; gerens. Os ossis. Cato si quis membrum rupit. aut os fregit. quod etiã ossum. i. antiquiores declinabãt. sic Paccu. ossum inhumatũ dixit. Cõiasuorum generum sunt bos bouis. Uer. ille meas errare boues. Custos. odis. cõe duor̃ esse cũ omnes fatentur: tum maxime seruius exponens illud Uer. vj. ene. Cernis custodia qualis. nam cũ de tisiphone poeta loqueretur. custodia pro custos vsurpatũ eẽ dicit. Juetiã neutro iunxit. d. tituliq; cupido besuri saxis cinerũ custodibus. Sacerdos. otis. Uerg. in. j. ene. Donec regina sacerdos marte grauis. Gellius. libro. ix. femininũ protulit sacerdotissa. cedẽ inquit cerimonie sunt: quas flaminias sacerdotissas diales seorsum aiunt obseruitare. Superioribus etiam iunguntur ab hic hec potis ⁊ hoc pote cõposita. sunt aũt duo. hic hec cõpos cõpotis. impos. otis. Ouidi. pri. de arte. J sequere ⁊ voti post modo cõpos eris. Horatius in poetria. Post etiã inclusa est voti sententia cõpos. Gellius in pri. Non idoneus ad dicendũ sed ad tacendũ impos. Tis declinatũ. Quod noia secunde ⁊ quarte declinationis in. us. finita generis sunt masculini. vt hic deus. i. dis. i. sensus sensus. auditus. us. Feminina vero sunt q̃ hoc loco explicãtur. hec aluus. i. Ver. ij. ene. In latus inq; feri curuã cõpagibus aluũ. Actius masculinũ protulit ℳaia nemus retinẽs grauido cõcepit in aluo. Humus. i. quod generis feminini semper reperitur. Uannus. i. Ver. j. geor. Et mystica vannus iacchi. Ficus. i. vel ficus. us. quod pro arbore et gener ali significatione secunde ⁊ quarte declinatiõis femininũ reperitur. Juuenalis. ad que discutienda valent sterilis mala roborа fici. Licero de oratore. vtrorem suã se de ficu suspendisse dixit. Pro pomo quoq; reperitur vtriusq; declinationis generis feminini. aliquãdo etiã masculini: sed secunde declinationis tantum. Suetonius in augusto. Caseum bubulũ manu pressum ⁊ ficus biferas petebat. Plinius quoq; libro. xv. ficos ⁊ ficus sub genere femino protulit pro pomo. Varro in pri. de re rustica. Fici inquit quem edim⁹. ⁊ Lucilli⁹ apõ noniũ marcellum. sicuti cum primos ficos propalam recentes protulit. precio ingenti dat primitus primos. Pro morbo vero generis esse masculini atq; secunde declinationis testatur. ℳartialis. cum primo epigrã. libro scribit. dicemus ficos ceciliane tuos. quem versum ego non ignoro. a diuersis auctoribus aliter atq; aliter legi. Priscianus etiam pro morbo quarte declinationis esse putat. generis masculini. atq; ita legit. dicemus ficus ceciliane tuos. Talla pro morbo generis masculini Prisciano astipulatur: sed de declinatione ab eo dissentit: contenditq; sic debere legi carmen. dicemus ficos ceciliane tuos. Georgius merula non putat ℳarcialem in eo loco de morbo sensisse: sed de ipso arboris pomo. Neq; eni. vt ait: illi erat cum ceciliano contentio. nisi de nominis declinatione: quẽadmodũ voluit Aristotelis interpres in libro elenchorũ ac si poeta voluisset dicere: nos dicemus ficus: quas scimus in arbore nasci: sed dicemus ficos tuos. i. quẽadmodũ tu sentis. quod. s. ficus pro pomo generis sit masculini. Nam quod galeotus martius exposuit. dicemus ficos tuos. i. seruos ⁊ familiares. ficosos: ridiculum est. Quod vero georgius putat. ℳartialem nõ fuisse adeo impudentem: vt tam illoto atq; illiberali loco uteretur: ego non intelligo cur tam bene de illo sentiat. cũ sint illi⁹ poete alij ioci multo turpiores. Neq; in eo merule assen

Universidad de Deusto
Biblioteca

tio: quod putat ficum pro morbo non pertinere ad ani circulum: sed tantum ad caput. eũq; esse quẽ greci sycosim vocant. cum ꝛMartialis idem atq; Tergilius in priapeia in illum podicis morbum sepe iocentur. quod de morbo capitis frigidius cule dicerentur. grossos quoq; pro fico cum pomũ significat tũ generis masculini tum feminini reperitur. Celsus li. v. Grossi inquit in aqua cocti. Plinius libro. xv. Deprehensasq; in his hyeme grossos. Domus quoq; ꝛ colus vtriusq; declinationis reperiuntur: sed de domo libro pri. diximus. de colo Iuuenalis. Sed graue tardas expectare colos. Cicero. ij. de oratore. Quomodo ad me venis cum tua colu ꝛ lana.

Porticus. us. tribus. us. acus. us. manus. us. feminina sunt quarte declinationis nisi qđ acus i. pro pisce generis est masculini declinationis secũde. ꝛMartia. ꝛ que vertentes. quod nois greca in. os. finita que trãseunt ad nostram declinationem. os. mutata in. us. plerumq; sunt feminina. vt hec papyrus. i. ꝛMartialis. Perdite miliacas: muse mea dãna papyros. hec biblos. biblus. i. Lucanus in. iij. Nondum flumineas memphis contenere biblos. Crystallos crystallus. i. Tergilius in priapeia. Rigetq; dura barba iuncta crystallo. Costos. costꝰ. i. Catullꝰ. Regia quã suauis expirans costus odores. ꝛ Lucanus in. ix. Eoaq; costus. smaragdos. smaragdus. i. Plinius libro. xxvij. Smaragdus in quia exculpta fuerat amymone ẽiq; idem auctor frequentius vtitur genere masculino. quemadmodum ꝛ ꝛMartialis scytas smaragdos appellauit. Phaselus quoq; et si generis sit feminini apud grecos. Catullꝰ genere masculino dixit. Phaselus ille quem videtis hospites: aiunt fuisse nauium celerrimum. Dicit igitur. Tu repones plerumq; in hoc gradu. i. inter feminina illa nomina que vertentes. i. interpretes qui ex sermone greco in latinum interpretantur quandoq; terminationẽ latinã respiciẽtes. repones illa maribꝰ. i. inter masculina. vt in illo verso. Insula cincta marı dixim⁹. Tria vero reperiuntur generis neutri. hoc virus. i. ꝛMartia. virus vt hoc alio fallax permutet odore. Vulgus i. Ter. ij. ene. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. in eodem quoq; masculino genere protulit dicẽs: ꝛ spargere voces in vulgum ambiguas. Salustius in iugurta. Vulgum effusum oppido cedere. Plinius libro. viij. Id vulgum credidisse video. Pelagus pelagi. Specus quoq; antiquiores tum genere feminino: tum neutro protulerũt. Gellius lib. vij. Specus quãdam nactus remotan tenebrosamq; penetro. ꝛ Pacuuius. Aduenio in scrupulosam hpecum. Cato. Specu oppositaquo aqua deuia abiret. frequentius tamen masculinũ reperitur. Horatius. iij. car. quos agor in specus. Ouidius. iij. meta. est specus in medio siluis ꝛ vimine densus. Genus. i pro eo quod est genu. quemadmodũ supra de nominibꝰ in. u. terminatis dixi mus: generis est neutri. Penus. i. penus. us. p secundã ꝛ quartam generis sunt masculini vel feminini. hoc penus. oris. tertie semper est neutrum. Plautus in pseudolo. Misi mihi annuus pegus ab amatoribus congeritur. Luculliꝰ ꝛMagna penus paruo spacio consumpta peribit. Est preterea titulus in libris digestorũ de penu legata. sed ibidẽ frequentius hoc penus. oris legimus. quemadmodũ apud Horatiũ. portet frumenta penusq;. Affranius quoq; in penus herile dixit. ab eo quod est hoc

Porticus atq; tribus coniungis. acusq; manusq;
Et quæ uertentes permutant græca latinis.
Hoc plerũq; gradu. maribus qnq; repones.
Hæc tria neutra facis. uirus. uulgus pelagusq;.
Tertia quod nomen declinat dicito neutrum.
Sed duo mascula sunt lepus & mas. Attamẽ ista
Fœmineo genere sunt uirtus. atq; iuuentus.
Et palus atq; salus. & quod dat seruio nomen.
Et pecus pecudis. incus. subscusq; senectus.
Sint coniuncta tribus uetus. intercusq; Duobus
Sint coniuncta tibi tria tantũ. sus. lygus. & grus
Masculus est hic præs. Sed neutrũ dicitur hoc. æs
Et duo fœminea. laus laudis. fraus quoq; fraudis
S. muliebre datur. si consona iungitur illi.
Attamẽ esto mas fons. dens. põs. uulnificꝰ seps.

penus. Seruꝰ quoq; neutro genere Plautus in rudente protulit. d. virile sexus nunq; vllum habui. Tertia quod nomẽ Quod nomina in. us desinentia tertie declinationis generis sunt neutri. vt hoc tẽpus. oris corpus. oris. sydus. eris. vulnus eris. rudus ruderis. quod: vt diximus. ruder quoq; ruderis declinatur. ꝛMascula vero sunt duo. hic lepus. oris. hic mus muris. Feminina sunt octo tantũ hec virtus. utis. iuuentus. utis. palus. udis. salus salutis. et quod dat seruio nomen. i. verbale siue participiale nomẽ ab hoc verbo seruio. is. hoc est seruitus. utis. Pecus. udis. pro vna tantum gregis animante. nam pro toto grege hoc pecus. oris dicitur. Incus. udis. senectus. utis. Subscus udis. femininum quoq; esse ostendit. Pacuuius apud festum dicit. nec vlla subscus prohibet compagem. require in declinatione. Sunt contũcta tribus. Qđ huiꝰ ordinis duo nomina reperiuntur cõia triũ generũ. hic hec hoc vetus. eris. pro quo antiquiores. veter. eris. dicebant. Accioꝰ. Veter fatorum terminus sic iusserat: vnde etiam superlatiuum declinatur veterrimꝰ. Intercus q̃q; intercutis cõe trium est Gellius li. xviij. Liberatum se esse aque intercutis morbo. Idem libro. xj. Intercutibus ipsi vitijs madẽtes. quemadmodũ ꝛ Cato dixerat intercutibus stupris inquinatus. Duobus sint coniũcta. quod duorum generũ cõia tria tantum reperiuntur hic ꝛ hec sus suis. Tergi. iij. geor. Bentesq; exacuit sabellicus sus. Idem iij. ene. Inuẽta sub ilicibus sus. Lygus vel lygur vt supra diximusꝰ. cõmunis duorum generũ est. sed vt ego suspicor: lygur generis est masculini. lygus vero cõmunis duorum Grus. is. Ter. j. geor. Strymonieq; grues. Horatius secundo sermo. discerpta ferentes membra gruis sparsi. ꝛMasculus est hic pres. Quod in. es. diphthongõ finita duo tantum reperiuntur. hic pres predis masculinum. ꝛ hoc. es. eris. neutrum. ꝛ in. aus. quoq; diphthongon idem duo feminina. hec laus laudis. ꝛ hec fraus fraudis. S. muliebre datur. Quod nomina finita in. s. habentia consonantem ante. s. generis sunt feminini: vt hec puls pultis. hyems. is. glans glãdis. ars. tis. frõs frondis pro arboris folio: quod etiam hec frons. dis. declinantur. frons. tis. Tergilius. primo ene. Fronte sub diuersa scopulis pendentibus antrum. Idem in. vj. Sed frons leta parum ꝛ deiecto lumina vultu. Gellius tamen libro. xiiij. Tum ratione analogie tum auctoritate antiquorum contendit rectius debere proferre frons in genere virili: q̃z in femmino: citatq; Lecilium: qui ait. nam ij sunt inimici pessimi fronte hilaro. ꝛ Latonem in. vj. originũ dicentẽ. postridie signis collatis equo fronte pugnauit. Probat etiam. ex proportionis ratione: quia omnia nomina in. ns. terminata si adiectiua non sunt mascꝰ lina semper reperiuntur. vt hic mons. pons. fons. dens. que proculdubio masculina sunt Seps quoq; sepis masculinũ est pro serpente. addidit igitur vulnificus alludens ad illud. Lucanꝰ. libro. x. Ossaq; dissoluens cũ corpore vulnificus seps hũc Plinius libro. xx. Sepa. c. in genere femmino posuit, ꝛMultipedem inquit sepam greci vocant oblongam. pilosis pedibus.

pecori pcipue nociuam. Idem. xxxij. ceraſten: aut quas sepas vocant. Chalybs chalybis. siue pro illis ponti prope phalagoniam populis: siue per metonymiam pro ferro. Uerg. j. geor. Et chalybes nudi ferrum: quod ex proportiõe eo modo facit se mininũ chalybissa: quo arabs arabis arabissa. Hierony. in prologo iob. ꝛ accepit vocem arabissam. Lybs quoq; pro vẽto: quem latini aphricam appellant. ex significatione generali masculini generis est: vt reliqua ventorum nomina. Polisyllaba inuge. Quod nomina plurium syllabarum in. ps. desinentia masculini generis sunt. vt hic hydrops. opis. merops. opis. cpops. opis. europs. opis. cyclopꝰ. opis. adonis. ipis. manceps. ipis. Aethiops. opis. cuius femininum Hieronymus posuit ethiopissa. e. Numeri. xij. locutaq; est maria ꝛ aaron contra moysen pro vxore eius ethiopissa. Reperitur tamen forceps genere femino. vt apũ Ouidiũ. xij. me. Quem forcipe curua cum faber duxit. Persius. Labefactent forcipe adũca. Et ptes assis. Quod partes assis siue pro libra duodecim vnciarum ꝛ siue pro solida hereditate generis sunt masculini. vt hic triens. entis. quadrans. antis. quincunx vncis. sextans. antis. septuns. cis. dodrans. antis dextans. antis. decuns. vncis. deuns. vncis. Juuenalis. Nec habet quem porrigat ore trientem. ꝛMartia. Et q̃drãs mihi nullus est in arca. Prisscia. de ponderibus. septũcem dempto quineũcẽ vocarunt. Dodrantem freliquũ vocant quadrante retracto. Et si dextantem retrahas erit ille decunces. Tamen est cõe duoꝝ. Quod quinq; noia que vno versu complexus est cõia sunt duorum generũ. Celebs. Horatius. de scipio. iij. car. martijs celebs quid agam calendis. Idem primo epistola. Nil ait esse prius melius nil celibe vita. Princeps. Juuenalis. Lytharedo principe natus. Uergi. x. ene. Tu mihi nunc pugne princeps: tu diua secundo. Pro quo iuniores dixerunt. principissa: sicut a dux ducissa: a comes cometissa. Infans pro puero ꝛ puella. qui per etatem nondum fari possunt. nam pro non loquente commune est trium generum. ꝛ sic dicimus ora infantia ꝛ homo infantissimus. Bifrons: duas habẽs facies. Uer. xij. ene Janũq; bifrontẽ ꝛ sic rẽ quãpiã bifrontẽ possumus dicere: ꝛ dianã trifrontẽ: quẽadmodũ Uer. iiij. ene. Tria virginis ora diane. ꝛ eundẽ ianum ẽdrifrontẽ auctore ꝛMacrobio ꝛ ꝛMartiale. Parẽs. vterq;. i. pater ꝛ mater. Uergili. v. ene. Salue sancta parens. Idem in. ij. Alma parens confessa deam. Adiectiua tribus. Quod nomina adiectiua ratione significatiõis cõmunia sunt trium generũ. vt hic hec hoc prudens. ingens. discors. iners. inops. ꝛ a capite cõposita. vt biceps anceps. ꝛ a capio. is. vt particeps. municeps. q̃q; in plurali vir possent neutris iungi: quod aliud significare viderentur municipia participia. sed manceps. ipis. vt diximus generis est masculini: quod tantum viris eius significatio competit quẽadmodũ e diuerso forceps generis est masculini: tam etsi a capio declinetur. Quod vero de torrens quidam obijciunt. ij mihi nõ videt intelligere quid torrens significet: neq; tantum est fluuius temporarius: sed etiam quicquid fluit. vt apud Juuenalem torrens dicendi copia. ꝛ alio loco. Ipse o inquit torrentior. Uergilius in buco. Torrentia flumina dixit. Mefrens quoq; pro ablactato procello ab eo victus. vt Uarro in. iij. de re rustica scribit: quod nondum fabam aut glandem frendere hoc est frangere pot ex ratione significationis nunq; reperitur nisi generis masculini quia semper subintelligitur procellus: nec de alia re dicit.

Et cũ monte calybs & arabs. Polisyllaba iunges.
In quibus ante uenit. p. lra. quod ꝓbat hydrops
Et partes assis. tamen est cõmune duorum.
Cælebs. & princeps. infansq;. bifrõsq;. carensq;.
Adiectiua tribus iungunt sua significata.
Neutrũ pone caput. git. sinciput. occiput adde.
Si monosyllaba sunt in. x. finita: referto.
Fœmineo generi sed thrax phrix masc̃a rex grex
Et calx cũ pedis est. nã calx hæc stringit arenã.
Ad duo dux facies cõmune huic adiice coniunx.
Sunt polisyllaba in. ax. tibi tm̃ mascula thorax.
Nycticorax. limax. dropax. cũ storace abaxq;.

Neutrũ pone caput. Jn. t. neutrũ reperiẽ hoc caput itis. ꝛ duo cõposita ab illo. sincĩput. pitis. ꝛ occiput. pitis. nã interciput qđ quidã dixerunt non est latinũ. Juuenalis. comedam ego flebile nati sinciput. ꝛ Persius. Occipiti ceco: postice occurrite sane. Plinius ꝛ Celsus nunq; occiput. sed semp occipitiũ appellant. ꝛ Suetonius in caio. comatos quotiens sibi occurreret occipitio deturpabat. Duo quoq; reperio neutra indeclinabilia. hoc. git. frit. Plinius libro. xx. Git ex grecis alij melanthiõ alij melan spermon vocant: optimũ q̃ excitatissimi odoris. ꝛ q̃z nigerrimum. Esaie capi. xxviij. Seret git ꝛ cyminum spargit. Uarro primo de re rustica. Illud autẽ in summa spica iã matura: quod est minus q̃z granum: vocatur frit. Si monosyllaba. quod nomina monosyllaba. in. r. desinentia generis sunt feminini. vt hec par. falr. lanr. nix. nor. lux. ꝛMascula vero sunt hic tbrar. Horatius. Tbrar est gallina syro par. eius femininũ est traissa. non threissa. nam ai diphthongus est greca que soluitur. non ei: vt notauit. Georgius merula in illud Uergili. j. ene. vel qualis equus thraissa fatigat harpalice. Phrix gis. cuius femininum est phrigia. Tergilius. ix. ene. o vere phrigie. neq; enim phrixes: hoc est o vere femine troiane ꝛ nõ troiani. Rex regis. grex. gis. calx. cis. pro ea pedis parte: qua terram calcamus. vt Seruius inquit in illud Uergilij. v. ene. Calcemq; terit iam calce diores. Apuleius. vij. meta. Expugnata patientia mea calces validos extuleram. Reperitur etiam femininum in hac significatione. Uergili. ix. ene. quadrupedemq; citum ferrata calce fatigat. Cicero primo thuscu. nunc video calcem: ad quam cum sit decursum. Gellius libro. xiij. Cursus eorum ad eandem. virtutis calcẽ tendentium. nã vtro biq; p translationẽ p fine siue extrema alicuius rei parte accipit: sicut planta corporis est terminus. Calx quoq; pro lapide in cineres ignibus soluto: qua vtimur in structuris generis est feminini. ideo dixit hec calx stringit arenam. quia fine calce in tritum ex terra siue argilla facile soluitur. Unde caius cesar auctore tranquillo. Senece genus dicendi aiebat esse arenam sine calce. Duorum generum commune est hic ꝛ hec dux. Uergili. j. ene. Dux femina facti. pro quo. vt supra memorauimꝰ quidam perperam dicunt ducissa. Coniunx quoq; duorum generum commune est quod extra ordinem inter monosyllaba posuit: quia solum cum duce in genere conueniebat. Sunt polisyllaba in. ax. Quod nomina polisyllaba in. ax. desinentia pauca reperiuntur. hec fere. thorax. acis. Silius libro. iiij. Passurus dextras atq; irrita vulnera thorax. Uer. xj. ene. Bis ser thoraca petitum perfossumq; locis. Nycticorax. acis. quod generis est masculini apud grecos quemadmodum ꝛ corax. vnde deriuatur: interpretatur enim nycticorax conuus noctis. Limax. acis. Columela. implicitus conche limax hirsutaq; campe. Dropax. acis. Serenus nec non apposito curantur dropace membra. ꝛMartia. li. x. Leuis dropace tu quotidiano. Storax. acis. Uergilius in ciri. Non storace ideo flagrantes picta capillos. declinatur etiam Styrax. styracis. ꝛ styrace. es. sed hoc vltimum genere femmino. Abax. acis. quod teste Prisciano idem est quod abacus. i. Jabulenus libro. xxxij. digestorũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

qui est de legatis.iij.l.heres.cui corinthia inquit vasa legata essent:abaces quoq; eorũ vasorũ collocãdorũ causa paratos vi deri ꝓ quo in omnibus fere codicibus extrita.a lra baces nihili verbũ reperitur.Duo quoq; dicit feminina reperiri. Smilax.acis.species hederę est. vt refert Plinius libro.xvj.in quam puella dicitur fuisse conuersa dicẽte Ouidio.iiij.me. ꝛ ero con in paruos versum cũ similace flores. Fornax.acis. Ex.finita tibi.Quod nomina definẽtia in.ex.masculina sunt. vt hic pulex.verũex.pollex.vertex. Feminina vero sunt halex.ecis.nam pro pisce.ꝛ pro garo generis est feminini.quemadmoduꝫ probauimus cum de nominibus in.c. finitis dictum est. Forpex quoq; sicut ꝛ forceps generis est feminini.nã alterum ab altero per antistechõ dictum est. Vibex.icis.Persius.Si puteal multa cautus vibice flagellas. Carex caricis.Ver.iij geor. Et carice pastus acuta. Imbrex.icis.Plinius libro.xxxv. Primusq; personas tegularum extremis imbricibus imposuit.q̃ inter initia pro totypa vocãtur. Seruius in illud Vergilij.iiij. geor. Angustiq; imbrice tecti licet inquit hic imbrex lectum sit:melius secundum Plautũ hec imbrex dicitur.ait eni fregisti imbrices meas.Plautus in milite. q̃ meas fregisti imbrices ꝛ tegulas Supellex.lectilis.Persius. Moris cõ sit tibi curta supellex. Culex. Plautus in cassina.ebo tu nihili cana culex. Quod sit in.ix.Quod nomina in.ix.definentia feminina sunt. vt hec perdix.cornix.filix.lodix. Juuenalis.Magne mentis opus nec de lodice paranda quamq̃. Asinius pollio sermonis latini auctor exactissimus hos lodices genere masculino protulit. vt Quintilianus libro primo refert. Masscula vero sunt.hic fornix.icis.Auienus in arato.demittat gemino se fornice circulus. Silix. silicis.Lucanus. O nunq̃ pacate silix.a quo femininum est silissa. Ouidius primo fastorum. E sonat accensis spica silissa focis. Phenix.icis.pro aue.ꝛ pro vento.ꝛ pro quacunq; re mascula ex phenice regione:nam femininum mittit phenissa. Vergili.primo ene. Hunc phenissa tenet. dido.ꝛ in.iiij.ene. At nou infelix animi phenissa. Onyx.chis.Lucanus in.x. Totaq; effusus in alua calcabatur onyx.ꝛ Martialis. Vngentum quod paruus onyx.ab eo cõpositum sardonyx. vt statim dicemus etiam femininum reperitur Mastix.gis.quod flagellũ interpretatur: a mastigo vel mastizo. quod est flagello. asbinc dictus. Homeromastix.Vergiliomastix.Ciceromastix.homeri.vergilij.ciceronisq; reprehensor siue flagellum. Plinius in proemio. librorum naturalis historie vt obiter hos fugiam homeromastygas.Gellius libro.xvj.Lartius licinius.cui liber etiam fertur infando titulo Ciceromastyx Japyx.igis.pro vento.qui spirat ab apulia. Horatius.in.iij.car. Nequid albus peccet iapyx. Calix.icis.pro vase potorio. Idem secundi calices. quem non fecere disertum. Onyx.igis. Juuenalis.ꝛ getulus onyx ꝛ phenicopterus ingens. Matrix.icis.pro serpente.Luca.in.ix.ꝛ matrix violator aque.quamq̃ Lucillius in.ij.satyrarũ femininum protulit.d.si natibus matricem impressit crassam ꝛ capitatam. Calyx calycis.pro echino glãdis siue castanee.Plinius libro.xv.Armatum his echinato calyce vallum.dicitur autem calyx a calypto quod est velocitas. vt de est apocalypsis reuelatio. Varix.icis.Celsus libro secundo.At varix ortus vel per ora venarum. subita ꝓfusio sanguinis. Spadix.icis.Vergili.iij.geor.Nonesti spadices.Bellius.libro.iij.Palme termes ex arbore cum fructu auulsus spadix dicit. Bombix pro materia illa:ex qua fiunt vestes generis est feminini.vnde ꝛ Plinius li.xj.caput inscripsit de bombice coa.ꝛ in eodem assyria inquit bombice femininis credimus.pro verme tamẽ ad genus generale referri debet. vt sit hic bombix vermis:hec bombix lanugo illa. Martialis. Bombix pendulus vrget opus. Voluox.ocis.ex terminatis in.ox. tantum masculinum est:est enim vermis:qui ꝛ conuoluolus ꝛ inuoluolus dicitur Feminina vero sunt. solox.ocis. pro lana birta:quamq̃ potest etiam trium generum esse commune.vt apud Lucillium.montano hirco atq; soloce.ꝛ Tintinius. lana soloci ad purpuram data. Celox.ocis.quoq; quod est genus nauis apud Plinium in septimo alioq; auctores. Phalanx quoq; additur superioribus. Vergili.ij.ene. Et iam argiua phalanx instructis nauibus ibat.ꝛ Juuena. Jũcteq; vmbone phalanges. De genere dubio. Septem sunt genera nominum quemadmodum libro in sequenti dicturi sumus. Masculinum.femininum.neutrum.commune duorum. commune trium.promiscuum.dubiũ.sed de quinq; prioribꝰ bucusq; dictum est. Promiscuum etiam ad genus terminationis refertur. Nunc vero de genere dubio dicit esse pauca nomina: que auctores alio genere ausi sunt proferri:cõ vsus atq; grãmatices regule exigebant. vt talpa.dãma. cum ratione terminationis generis sint feminini :vt apud Horatium.j.car.ꝛ superiecto pauide natarunt equore dame. Vergilius auctoritate sua vtrũq; sub genere masculino protulit. vt in buccolicis. Cum canibus timidi venient ad pocula dame.ꝛ primo georgicorum. aut oculis capti fodere cubilia talpe. Quintilianus libro.ix. fiunt ꝛ circa genus figure in nominibꝰ.nã ꝛ oculis capti ꝛ dame timidi a Vergilio dicuntur:sed subest ratio:quia sexus vterq; altero significatur. Panthera nusquam nisi genere femininо legi:vt apud Horatium.ij.epistola. Diuersa confusum genus panthera camelo.apud grecos tamen panther.eris. masculinũ est. Cardo.inis.cũ pleriq; omnes masculino genere protulerint.gracchus in atalanta proportionem secutꝰ dixit o grata cardo regiunt egressum indicans. Cupido.inis.pro deo amoris generis est masculini vel ex regula significationis generali compertum habemus.nam pro cupiditate femininum est ratione terminationis. Horatius tamen in hac etiam significatione masculinum protulit.ij.carminum dicens.cupido sordidus aufert Margo quoq; ratione terminationis femininũ est. vt apud Juuenalem summi plena iam margine libri. Papinius tamen.ij.theba.dixit. Soluerat hesperij. deuexo margine ponti. Bubo ediuerso generis est masculini.Ouidius.v.meta. Iguauus bubo dirum mortalibus omen. Idem in.xv eiusdẽ stygius dedit omnia bubo. Plinius libro.x. Bubo funebris ꝛ maxime abhominatus. Vergilius tamen.iiij. ene. auctoritate sua femininum protulit dicens. Solaq; culminibus feriali carmine bubo. Finis ꝛ clunis ideo sunt masculina, quoniã.n.habent ante.is.Vergili.v.ene. Fessiq; sub ipsum finem aduentabant.ꝛ Juuenalis ad terram tremulo descendũt clune puelle. Vergilius tamen.ij.ene.dixit hec finis priami fatorum.ꝛ Horatius primo serme. Oꝺ pulchre clunes breue qꝺ

Et duo fœminea.tibi sunt cum similace fornax.
Ex finita tibi sunt mascula.fœminea halex.
Et forpex.uibex.carex.imbrexq;.supellex.
Quod fit in.ix.nomẽ est fœmineũ.Excipe fornix
Atq; silix.phœnix.& onyx.mastyx.& iapyx.
Atq; calix.& oryx.natrix.calyxq;.uarixq;.
Quæ dant maribus.uoluox quoq; iungiturillis
Fœmineis addes solox.celoxq; phalanxq;.

¶De genere dubio.

Ambigui generis.tibi tradunt pauca poete.
Cum talpa.dama.cardo.panthera.cupido.
Et margo.bubo;finis cum puluere cluuis.

latus. Adiroq; seruium in illud Vergilij.hec finis priami putasse neq; dici posse hic finis:neq; hec clunis.ait nãq; his verbis omnia latina nomina. inanima simplicia a verbis nõ venientia in.nis.syllaba terminata masculina sunt.inanima propter canis. simplicia propter dipennis.a verbo non venientia propter finis.ergo Juuenalis bene dixit tremulo descẽdũt clune puelle. Horatius.male:quod pulchre clunes. Puluis.eris.masculinum est. Horatius primo carminum. Aut puluere troico nigrũ merionẽ: quod etiã ab illo diminutiuum confirmat puluisculus. Apuleius pro magia tenuem.candificũ. nobilem puluisculum. Propertius tamen libro elegiarum primo semin num protulit dicẽs. Sit mihi precipue puluis ethrusca dolor. Idem libro.iij ꝛ duo sint versus qui nunc iacet horrida puluis

Torquis.stirps.& adeps cũ scrobe specusq; penusq;
Cortex & silex.cum pumice.linxq; latexq;.
Et nomen lapidis quod gignit sardus onyxq;.
De noibꝰ masculinis q̃ ex diuersis terminatiõibꝰ mittũt fœmininũ in.a.uel in.is. Draco dracæna
Leo.lleæna uel lea.Caupo caupona.Fullo fullona
Latro latrona.Lacon lacæna. Tubicen tubicina
Tibiicen tibiicina.Lyricen lyricina.Fidicen fidicina.Siticen siticina.Cornicen cornicina.Oscen oscina.Flamẽ flaminica.Astur asturica Antistes antistia.Sambucistes sambucistria. Cytaristes cytaristria.Cymbalistes cymbalistria.Tympanistes tympanistria.Psaltes psaltria.prophetes uel propheta prophetis prophetidis uel ꝓphe

Torquis etiam:vt suo loco diximus frequentius femininum q̃ masculinũ reperitur Stirps quoq; pro arbore tum masculinum tum femininum esse testatur Seruius in illud Vergilij.vijene.quorũq; an stirpe nepotes.stirpem inquit cũ de genere dicimus:tantũ femininum est. vt Idẽ in eodem. Deu stirpem inuisam. cum de arbore: masculini ꝛ feminini generis inueniuntur. Horatius. Stirpes raptas ꝛ pecudes ꝛ domos. Sed de masculino Vergilius secundo georgico. Ad morso signata in stirpe cicatrix. Idem libro.xij. Sed stirpem teucri nullo discrimine sacrum.

Adeps.ipis.apud Cornelium Celsum semper femininum reperio.:vt quinto libro.adipis anserine.apud Plinium vero semper masculinum. nisi quid me fallit.nunq̃ enim aliter loquitur.nisi adeps anserinus. verrinus.humanus.ꝛ libro. xxviij.admixto anseris adipe seuoq; taurorum.

Scrobs.bis.ex generali regula femininum est Lucanꝰ libro.viij.Exigua posuit scrobe.q̃ Sermium dixisse contra artem posuisse lucanum miror::cum etiam Ouidius.vij.methamorphoseos. dixerit. Scrobibus. tellure duabus. ait namq; in illud Vergili.ij.geor.Scrobibus mandet mutata subactis.nos scrobes dicimꝰ genere masculino sed Lucanus dixit cõtra artem exigua. posuit scrobe. neq; enim quia Plautus in amphytrione dixit scrobes effodito serage nos. parum latine Lucanum Ouidium q; dixisse putandi sunt:immo magis ex arte:scrobem feminino genere proferentes. Specus.penus.de vtroq; satis multa in genere dixim. Cortex.icis.silex.icis.pumex.icis.later.icis. ratione terminationis masculina sunt. Vergilius. Raptus de subere cortex.ꝛ Martialis. Cortice depositо mollis echinus erit. Juuena. Nec meliorem silicem pedibus que conterit atrũ. Vergilius. v.ene. Latebroso in pumice nidi. Idem in primo ene. Laticeq; lieum. ꝛ.iij geor. Latices infundere cornu lenteos. Inueniuntur tamen auctores etiam genere femininо protulisse. Verg. in bucco. Mduco circũdat amare corticis. vbi Seruius ait masculino potius esse vtendum. In illud quoq; Vergilii. viij.ene. Stabat acuta silex.his verbis scribit.pene omnes hunc felicem dixerunt.nam ꝛ Varro ꝛ Lucretius ita dicunt. Tanta tamen est Vergilij auctoritas:vt persuadeat nobis etiam hanc silicem dici. Idẽ quoq; Seruius scribit in illud Vergilij. Ecce maris magni claudit nos obice pontus.melius inquit dicitur hic obex q̃s hec obex. Ouidi.quas obice firmo clauserat iliades.sed de hoc nomine in defectiuis dicetur. atq; ea causa hic non positum est.eo modo Catullus posuit sub genere femininо pumicẽ:quẽadmodum ꝛ Ennius laticem. Lynx preterea cum ex regula femininũ sit. vt apud Vergili.iij.geo. Quid lynces bacchinarie Horatius tamen in.ij.car.masculinum protulit dicens.nec curat orion leones aut timidos agitare lyncas. Et lapis nemẽ quia sardonyx hoc genus carminis non recipit:circuitione vtitur dicens.q̃ ille lapillus:cuius nomen est cõpositum ex sardus ꝛ onyx est generis dubii. Juuenalis. Radiant testudine densi sardoniches. Idem tamen alio loco dixit. atq; ideo conducta paulus agebat sardonyche. Alia fortasse reperiuntur nomina generis ambigui :que scriptores auctoritate sua freti contra vsum artemq; protulerunt genere diuerso:sed nos hec tantum annotasse sufficiat. De nominibus masculinis. Quoniam regula illa significationis:quam principio huius libri posuimus:q̃ nomina que ad mares pertinent:generis sunt masculini:ꝛ que ad feminas feminini : ꝛ que ad vtrumq; cõmunis duorum:nimis confuse atq; insufficienter fuit posita. partim explicata est a nobis per regulas terminationũ.partim etiã hoc loco explicabitur. Nõ dico nũc de illis nobus q̃ habent vtriusq; sexus distinctas terminatiões. vt magister magistra.lupus lupa.romanus romana.sed de illis q̃ cũ possint eẽ generis feminini ex ratione terminatiõis atq; illorũ significatio ad vtrũq; sexũ ptinere.tñ habẽt pro alterutro sexu diuersas terminatiões. vt ecce draco rõne terminatiõis ita potuit eẽ cõe duorũ generũ:quẽadmodũ hic ꝛ hec homo ꝛ ãsi epicenũ sub genere masculino cõphendere femininũ.masculũ tñ appellamꝰ draconẽ:feminã vero dracenã. Eodẽ mõ de leone lea vel leena dicimus. Oui.iiij.meta. vt lea seua fitim multa cõpescuit vnda. Ver.in bu.torua leena lupũ sequ. Strabo ſtraba teste Prisciano in.iiij.carmie facit. A caupone quoq; fullone ꝛ latrone.q̃ nũq; nisi de viris dicũf. vsurpãtur vt inqt Seruius feminina i.a. vt caupona.fullona.latrona.sed caupona i vsu ẽ.fullona ꝛ latrona nõdũ legi:sz si mihi eẽt necesse illã noiare.q̃ nobis linthea polire solet.ego potius fullonã q̃s fullonẽ appellarẽ:qñqdem fullo masculorũ ẽ ꝓpriũ:ꝛ eodẽ mõ latronã feminã potius q̃s latronẽ ꝛ si cũ grãmaticorũ vulgo supra dixi. vt hõ nemo iũge latronẽ. Lacõ tñ significat marẽ ex lacedemõe vrbe Martia. vel nõ est celsus adhuc matre iubẽte lacõ. femininũ ab eo Vergiliꝰ protulit.ij.ene. Nec tibi tyndaridis facies inuisa lacene. Cõposita quoq; a cano.is.in.cen.finita masculina:sũt feminina vero mittunt in.a. vt supra dixim. eũ de noibꝰ terminatis in.en.disputarem. Flamẽ.inis.sacerdos tñ de viris dr.nã sacerdotissa flaminica ꝛ flaminia dr. Astur cũ masculinũ esse dixerimus:pro feminino asturica dicimus. Antistes cũ sub cõmuni duorũ generũ posuerimus: nihilominus tamen pro femina antistiam potius appellamus:quemadmodum suis in locis dictum est. Sambucistes.e.vel sambucista.e. femininum mittit sambacistria.cymbalistes.vel cymbalista cymbalistria . cytharistes vel cytharista cytharistria . tymphanistes vel trympanista trympanistria. psaltes vel psalta psaltria. prophetis vel propheta prophetis prophetidis vel prophetissa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Poetes vel poeta poetis poetidis.qdã etiã dixerũt poetissa. Scythes vel scytha.scythis.idis.Sarmates vel sarmata sarmatis sarmatidis.de qbus oib⁹ cõplara dixim⁹ cũ de genere nosum m.a.terminatorũ disserebam⁹. Magnes magnetis semp sub hac terminatiõe masculinũ reperit siue p lapide siue p populo thessalie.nã femininũ mittit magnetis magnetidis. vt magnes.a. Ouidi⁹ epistola medee.cur vnq̃ colcos magnetida vidimus argo.nauis.eni cũ sit nomẽ:feminini generis est. Horatius.car. Magnesam hippolitem dũ fugit abstinẽs. Pari rõne. Cres.tis.cretis cretidis.vel cressa.e.mittit femininũ. Silius.iij. Poenis erat crisonis curetũ aduectus ab antris.z Tibull⁹ de dedalo libro.iiij. Phebo gratissima dona cres tulit. Ausoni⁹ quoq̃ inmonosyllabis q̃ dedalo cres posuit. Oui.j.de arte.cressa thyesteo si se abstinuisset amore. Uergil.v.ene. Cressa genus phologe.gemini circũ vbera nati. Iuue.nec minus sthenio boea q̃z cressa excanduit Hospes ptereа z solpes quãq̃z sub hac terminatione communia sunt duorũ generũ:femininum etiam mittunt m.a. hospita.iospita.quemadmodũ suo loco diximus. Ex terminatis in.os.sacerdos sacerdotissa.custos custodia.heros heroissa vl heroina vl herois.idis.tros.troas.adis.nepos neptis.Que vsurpata esse testatur. Seruius in illud Uergilii.vij.ene.Cernis custodia qualis.loquẽs enim de tisiphone inquit. custodia est que custodit. vsurpatum est autem sicut hospita z neptis. nam hic z hec custos facit.hec enim que seruiunt.m.o.vt tullo.i.os. vt nepos.in.es. vt hospes femmina ex se non faciunt.que autem inuenim⁹ vsurpata sũt. Ex terminatis in.bs. Lybs libyssa vel libystis.idis. Uergili⁹ quinto ene.hostridus in iaculis z pelle libystidis vse.Sillius libro primo.turbeq̃z libysse insignis sagulo duris. certare manipls. arabs arabissa. Calybs calibyssa:z in.ps.ethiops ethiopissa.quemadmodum in genere terminatorum in.bs.z.ps.dictum est. Ex terminatis in.x. Thrax thraissa.cilix cilissa. phenix phenissa.phrix phrigia.rex regina. que oia suo q̃ q̃z loco in genere terminationũ requirenda sunt

De quinq̃z nominum declinationib⁹. Capnt ij. Jam puer eo videtur adoleuisse:vt quod ante hac faciebat: non debeat inflectere noia per proportionem illorum. que in principio huius operis posita sunt:cum declinandi modus ille sit paulo incertior atq̃ confusus:sed per regulas z precepta que in hoc secũdo ea quinq̃z declinationũ regulas prosequetur. Dicit igitur q̃ ne opporteat auctorẽ sepi⁹ eandẽ pceptionẽ repetere.hoc est in quasormã. Primũ pceptũ ad analogiã grãmatices pertinet:quo vt ait Quintilianus nõ ratione nititur sed exẽplo.z ex certis in citin genitiuo celtiberi.Atq̃z ediuerso si exploratũ tibi sit q̃ celtiber facit celtiberi:intelliges etiã q̃ iber facit in genitiuo iberi.Hec regula q̃ declinationi seruit maxime: visum est auctori hoc loco illã ponere. Dicit itaq̃z q̃ nomẽ simplex seruat formã cõpositi.i.proportionẽ.z cõpositum seruat econtrario formam simplicis. Habet tamen regula exceptionẽ. quia nõ vsq̃z quaq̃z vera est. Sanguis namq̃z genitiuum fecit sanguinis vna syllaba crescentem. Exanguis vero fecit exanguis pariũ syllabarum. Preterea cum vulpes z apes a pede composita videantur:quoniam vulpes auctore Quintiliano quasi volipes modum pendeant.debuerunt facere in genitiuo vulpedis z apedis:sed amissa vna syllaba fecerunt vulpis z apis. quamãz sed fecit leporis. Pubes quoq̃z mittit genitiuum parium syllabarum.:sed ab eo cõpositum impubis vt probus z phocas impuberem legatũ a patre missum. Uergili.tamen regulã secutus impubis iuli dixit.z Horatius.ij.car. Nec impubem parentes troilũ.z Ouidi.ix.meta. Facietq̃z viros impubibus annis. Quies quietis preterea cum sit tertie declinatiõis:ab eo quiei antiquiores etiam per quintã declinabant. vt Affranius. Sollicito corde corpus non potitur nunc quie.z Neuius.cõ oblectamentumq̃z noscatis. Macrobius quoq̃z in primo de somno. Scipionis. quia z de illa inquit requietis est inscia. Multa quoq̃z alia sunt.que non sequuntur simplicium declinationẽ. vt centimanus giges dictus est ab Horatio.sed in genitiuo centimani gige dicemus. Quartus cum quinto. Secunda regula est q̃ noia neutra secunde tertie z quarte declinationis.quoniã prime z quinte nullũ est neutrũ. habent accusatiuũ z vocatiuũ similẽ ntõ.z in plurali semp terminãtur in.a. qnq̃z declinationũ in vtroq̃z numero similis est ntõ. Sed dixit non semper:sed ppe.i.quasi semp ppter nomina secunde declinatiõis terminata in.us.q̃ alio mõ exeũt:z ppter noia greca:de qbus suo loco differemus. Preterq̃z quite. Quarta regu

tissa.Poetes uel poeta poetis poetidis uel poetissa.Scythes uel scytha.scythis.idis. Sarmates uel sarmata.sarmatis.idis.Magnes magnetis uel magnesa Cres cretis uelcressa.Moabites uel moabita.moabitis.idis.Hospes hospita.Solpes solpita. Sacerdos sacerdotissa. Custos custodia. Nepos neptis.Heros heroissa.Libs libyssa.Arabs arabissa.chalybs calybissa. Aethiops æthiopissa.Trax traissa. cilix cilissa.Phœnix phœnissa.Phryx phrygia.Rex regina.

¶De quinq̃z nominũ declinationibus. Cap.ii.

E sit opus totiens eadẽ præcepta relumi
n Accipe quæ teneas in nominib⁹ variãdis
Compositi formã simplex & cõpositiuũ
Simplicis obseruant. Exanguis dat tibi sanguis.
A pede fit uulpes.& apes.nec regula seruit.
Impubis dat.eris.sed pubes dat tibi pubis.
Est requies quintæ:declinat tertia simplex.
Quartus cum quinto semper recto similantur.
In neutris.sed in.a.pluralem ponis ubiq̃.
Estq̃ uocatiuus recto similis prope semper.
Præterq̃ quintæ pluralibus in genitiuis:

q̃ gtũs pluralis omniũ declinationũ pterq̃z gnte põt recipe syncopã hoc ẽ absciss̃ionẽ. vt in ꝑma eneadũ ꝑ eneadarũ. graiugenũ ꝑ graiugenarũ. Uer.j.enc.qs gen⁹ eneadũ:qs troie nesciat vrbẽ? Idẽ in.viij. Optie graiugenũ:cui me fortuna ꝑcari. In secũda virũ pro viroꝝ.diuũ pro diuorũ. Uer.j.ene. Arma virũ tabuleq̃z. Idẽ in.ix. Turne qð optãti diuũ ꝑmittere nemo. In tertia agrestũ ꝑ agrestiũ.celestũ ꝑ celestiũ.prudẽtũ ꝑ prudẽtiũ.mẽsũ ꝑ mẽsiũ.Oui.xij.me. Et quos sustinui bis mẽsũ gnq̃z labores. Uer.j.geor.z vos agrestũ ꝑsentia numina fauni.z Oui.j.me. Ultima celestũ terras astrea reliqt. In ẽrta passũ ꝑ passuũ.nurũ ꝑ nuruũ.currũ ꝑ curruũ. Mar. Sed duo sũt q̃ nos distingũt milia passũ. Lucili. apũd Macrobiũ in pri.satur. Nunc mille passũ q vicerit atq̃z duobus cãpan⁹ sonipes . Idẽ li.xij. Cinctaq̃z adest virgo matrumq̃z nurũq̃z caterua Uer.vj.ene. Que gra currũ armorũq̃z fuit viuis Meq̃z solũ in carmine sit hui⁹ casus abscissio:verũetiã in prosa orone.vt Cicero in oone ꝑ sestio vestrarũ inquit sedũ tẽplorũq̃z causa.z in noib⁹ numeralibus.vt duũ ꝑ duoꝝ.q̃dragenũ ꝑ q̃dra genorũ.tricenũ ꝑ tricenorũ.ediuerso ales in grõ pali.u. suscepit tñ metri causa:vt dixit Serui.i illud Uer. viij.ene. Alitũ pecudũ genus. alitũ eni ꝑ epẽthesim ꝑ alitũ posuit. sicut z manili⁹ in vltimo astronomicõ: alituũq̃z gen⁹ studiũ cẽsuq̃z vocabit. Tertius z sextus. Quod datiuus z ablt̃us numeri pl̃alis in terminatione similes sũt in oibus quinq̃z declinationibus. Itaq̃z cum se mel datiui terminationẽ posuerim⁹ ablti etiã eandẽ esse intelligim⁹. vt otõ musis.ablto a musis.

Syllaba nõnunq̃ collidit̃ur.u.capit ales.
Tertius & sextus plurales assimulantur.

De prima nominis declinatione.

c Vm sint qnq̃ puer declinãdi tibi formæ.
Quas unus uariis ex rectis dat genitiu⁹
Prima sit in.as.es.sed grecis.atq̃ latina.
Est genitiuus in.æ.diphthongon.sed tamen aí.
Dat tibi nonnũq̃.dat &.as.sed & id quoq̃ raro.
Octo triũ generũ sunt noia:quæ dat in.ius.
Pone datiuis.æ.diphthongon.sed genitiuus.
Cum tibi fiet in.us.us.rapta pone datiuum.
Omnibus ex rectis finitur in.am.tibi quartus.
Atq̃ uocatiuus fit in.a.cui iungito sextum.
Rectus pluralis fit in.æ.genitiuus in.arum.

D ẽma nois declinatiõe. Forme declinationũ vt qbusdã diomede referẽte visũ ẽ: sẽptẽ sũt. Mã ex secũda nr̃a duas feeerũt:alterã eorũ q̃ gtũ in.i. simplex: alterã eorũ que i.i. duplex terminãtur. Duas quoq̃z ex quarta nostra:alteram eorum que mittit genitiuum in.us.alteram ex aptotis in.u. desinentib⁹ q̃ nõ declinantur in numero singulari. Qui declinationum numerus ad quinarium redactus est:quoniam tot videbantur esse genitiui diuersitates. Dicit igitur:q̃ prima nominis declinatio terminatiões habet nominatiui tres. In.as.ea.a . Sz in.as.z in.es.tantum grecorum. vt eneas enee.archias.archie.anchises anchise.planetes planete. In.a.vero tam grecorũz q̃ latinorum.vt musa muse.helena helene.terra terre.fabula fabule. Itaq̃z dixit.a.latina.non quod omnia nomina prime declinationis in.a.definentia latina sint:sed quod cum in.as.z in.es.omnia sint greca.in.a.finita sunt etiam latina. Estq̃z illud etiam hoc loco repetendum. quod in capite superiori dictum est:q̃ nomina huius declinationis in.as.z in.es.finita omnia sunt greca z masculina in.a. vero partim greca.partim latina.partim masculina partim feminina.nam neutrũ nullũ est prime declinationis:preterq̃z quod Ouidi.v.meta. Bis posuit in neutro genere polenta idq̃z singulari vt diximus exẽplo: quem opinor nostri secuti sunt:cũ hoc pascha pasche in neutro genere posuerũt. Est genitiuus in.e. diphthõgõ. Oõ noia prime declinationis a quacũq̃z veniant nominatiui positione mittũt genitiuũ in.e. diphthõgõ. vt eneas enee.anchises anchise.musa muse.terra terre.ita tamen vt genitiuus sit pariũ syllabarum. Poete vero aliquãdo soluũt diphthõgon illã in.ai. syllabas. Uer.iij.ene. Aulai in medio libabant pocula bachi. Idẽ in.vj. Aurai simplicis ignem.z in.ix. Diues pictai vestis z auri. Cicero in arato. Atq̃z oculos vrget pedibus pectusq̃z nepai. ꝑ aule.aure.picte.nepe.sed hoc poetis tãtũ licitũ fuit.neq̃z oĩbus quidẽ sed antiquioribus aut antiquitatum amatoribus: qualesfuerunt Uergilius. Lucretius. Cicero. Exit etiã hic genitiuus in.as.sed id quoq̃z apud antiquos:z quidem raro. Liuius andronicus.atq̃z escas habemus mentionem pro esce ab eo quod est esca. Neuius. runcus atq̃z purpureus filij terras pro terre. vnde etiam nunc pater familias. mater familias. filius familias dicimus pro familie. quod antiqui sic loquebãtur. Deinde dicit q̃ illa nomina adiectiua que per primam z secundam nominis declinationem inflectuntur: mittunt genitiuũ in.ius.a quacunq̃z nominatiui terminatione exeant: siue prime siue secunde sint declinationis. Ea sunt Unus vna vnum. vnius. vni. Ullus vlla vllũ. vllius. vlli. Nullus nulla nullum. nullius. nulli. Solus sola solũ. solius. soli. Totus tota totum. totius. toti. Alius alia aliud. alius. alij. Alter altera alterum. alteri⁹. alteri. Uter vtra vtrũ. vtrius. vtri. Et ab his composita: vt Neuter neutra neutrum. Uterq̃z vtraq̃z vtrũq̃z Uterlibet vtralibet vtrumlibet. Uterius vtrauis vtrumuis. Utercumq̃z vtracumq̃z vtrumcumq̃z. Alteruter alterutra alterutrum. que omnia mittunt genitiuum in.ius.z datiuum in.i. Sequũtur tamen aliquando proportionẽ noium adiectiuorũ prime z secunde declinationis. Cicero. non vne rei sed omnibus consuli putetur. pro vni. Idẽ ad Herenniũ. non res tote rei necesse est similis sit. pro toti. Terentius in heautonti. Altere dum narrat forte audiui. pro alteri. Idẽ in eunucho. Mihi sole ridiculo fuit. pro soli. Cecilius. nulle nationi tot victorias tam breui spacio datas arbitror. ꝑ nulli. Sed in hoc nomine neuter frequentius reperitur genitiuus regularis:q̃z genitiuus in.ius.z datiuus in.i. Pone datiuis.e. Quod datiuus in.e. diphthõgon terminatur:similisq̃z est genitiuo. Nomina tamen que miserunt genitiuum in.us.ablata.us faciũt datiuũ in.i. vt vnus vnius vni. Omnibus ex rectis. Quod accusatiuus prime declinationis a quacũq̃z exeat terminatiõe nominatiui in.am. desinit:fitq̃z a genitiuo.e. diphthongon mutata in.am. vt musa muse musam. Sed in nominib⁹ grecis accusatiuus grecus plerumq̃z a latinis vsurpatur: quemadmodum in declinatione greca diximus. Atq̃z vocatiuus fit in.a. qõ vocatiuus in.a. terminat etiã cũ venit a nominibus grecis in.as.z in.es desinentibus. vt eneas o enea. anchises o anchisa. atrides o atrida. Uergi.x.ene. Uigilas ne deum gens enea vigila. Idẽ.iij.ene. Coniugio anchisa. veneris dignate superbo Horatius.ij.ser. Me quis bumasse velit aiacem atrida vetus cur ? Ablatiuus quoq̃z similis est vocatiuo in terminatione Sed qõ de accusatiuo diximus: idẽ quoq̃z de vocatiuo z ablatiuo dicendum est: frequentius in nominibus grecis in.as.z in.es. desinẽtibus vsurpari casus grecos: vt suo loco diximus. Rectus pluralis fit in.e. Quod nominatiu⁹ pluralis huius declinationis in.e. diphthõgõ desinit:z est similis genitiuo z datiuo numeri singularis. sicut musa muse. pl̃alis noiatiuus mu

Universidad de Deusto
Biblioteca

se. Genitiuus in arũ. Quod genitiuus pluralis in.arũ. terminatur. fitq; ab ablatiuo singulari addita rũ. vt hec musa a musa musarũ. Atq; datiu⁹ in.is. Qđ datiuus pluralis terminat in.is. fitq; ab ablatiuo singulari. a. mutata in. is. vt musa musis. Excipiuntur tñ pauca q̃ differentie causa faciũt datiuũ in. abus. & q̃ sunt illa subiungit. equa equabus. filia filiab⁹. nata natabus. mula mulabus. dea. deabus. liberta libertabus. ambe ambabus. due duabus. Prisicianus inter hec numerat asina asinabus: qđ Valla posse dici negat. Antiquissimi quoq; ab is ea id. eabus dixerũt. Cassius. Nemina. pontifici qui cũ eabus stupeũ fecerat. Iuniores etiã ab anima animab⁹ dixerũt. vt Seruius multis in locis & nr̃e religionis auctores. Neq; dissimulandus est hoc i loco illor̃ errorq; nõ intelligẽtes verba Prisciani qđ ille de paucis noib⁹ scripsit: ad infinita prope nomina extẽdũt. Dicit enim li. vij. vbi de datiuo & ablatiuo pluralibus prime declinatiõis disserit. Inueniũt tñ pauca generis feminini q̃ ex masculinis transfigurantur non habẽtibus neutra. q̃ anima liũ sũt dmõstratiua naturaliter diuersũ sexũ habẽtia q̃ differẽtie causa in ablatiuo singularib⁹ assũpta faciũt datiuũ & ablatiuũ plurales. & q̃ sunt illa pauca subdit. natabus. filiabus. deabus. mulabus. libertabus. asinabus. ambabus. duabus.

Atq; datiuus in.is.finitur. Pauca tamen sunt.
Quæ faciunt.abus.uelut est equa filia.nata.
Mula.deæ.libertæ: ambabus iunge duabus.
Accusatiui plurales.as.tibi mittunt.

¶ Desecũda nois declinatione.

Altera dat rectis tibi sex.er.ir.ur.uel.us. aut.um.
Atq; eus diphthõgõ. sed & hác tãtũmodo græcis
Fit genitiuus in.i. Sed rectum non superabit.
Excipias gibber. lacer. & socer. asper. adulter.

Ysti vero dũ putãt se latinũ sermonẽ locupletare funditus euertũt: cũ artis grãmatice pcepta ptra hẽda atq; limitanda potius sint q̃ ampliãda. Quis enim vnq; apud auctores idoneos legit quod isti faciunt ab agnus agna agnabus. ab iuuencus iuuenca iuuencabus. a lupus lupa lupabus. a ceruus cerua ceruabus. & alia innumera. q̃ solent sine auctoritate in exemplum deducere? Quid quod neq; illa ipsa: que Prisicianus & Valla dicunt exire in abus. semper ita faciunt nisi tantum differentie causa? q̃ si aliunde percipi põt: nihil necesse est illa noia in abus terminari. vt equa ratione discriminis potuit mittere equabus. Vnde & Varro in secundo de re rustica fecit caput de equis & equabus. vt vtrũq; sexũ cõplecteret. At vero Papini⁹ li. xxij. digestorũ titulo de vsuris & fructibus. l. equis. equis ingt p fidei cõmissũ relictis post mortẽ fetus quoq; prestabuntur. Vlpianus in ti. de varijs & extraordinarijs cog. l. de vsu. itẽ de equis alienis a sciente possessis fetuq; earũ: nõ dixerunt equabus: quia de partu earũ vterq; iure consultus mentionẽ fecit neq; ambiguũ erat de quo sexu loquerentur. Columela quoq; li. vij. de re rustica cũ de admissura equorũ in equas loqueretur: admissariũ ingt ceteris eqs facit inimicum. Quod si ex adiunctis nõ satis constat de quo sexu loquimur. equabus potius q̃s equis dicemus. vt Seruius. iij. geor. Equabus inquit eius immisit furorẽ. Filia preterea differentie causa potuit facere filiab⁹. Ennius tũ in andromeda dixit: filijs ppter te innocens obiecta sum nerei: nõ dixit filiabus: quia de nereidibus loq̃batur. Plautus quoq; in sticho. ego intrabo & gratulabor aduentũ vestrũ filijs: nõ dixit filiabus. quoniã antipho senex de duabus filijs panegyri & pinatio ad generos duos loq̃batur. Hieronymus quoq; interpres geneseos capit. xxxj. Quid possum facere filijs & nepotib⁹ meis? cũ laban de lia & rachel deprehẽsis loq̃retur Nata quoq; & si differentie causa põt aliq̃n exire in abus. Papini⁹ tñ in achilleide dixit. Charisq; para cõnubia natis. quas tibi sydereis diuarũ vultibus equas sors dedit. nõ dixit natabus: qz lycomedes rex scyri filias tantũ habuit: cum presertim vt sexus ambiguitatẽ tolleret: adiunxit: quas equas vultibus diuarũ. Ouidi. quoq;. xiij. meta. Euboea duabus & totidẽ natis andros fraterna potita est: qz duabus dixit. nihil necesse habuit natab⁹ dicere. Qđ vero Laurẽtius asina ab hac regula excluserit. illa forte ratio fuit: qđ nõ habuit auctores: quorũ testimonio fretus auderet dicere asinabus: preter vnũ Prisianũ: cui nõ solet multũ fidei adhibere. Nã Plinius libro. xj. Asinis ingta fetu mãme dolẽt. ideo sexto mense arcent partus. nihil necesse fuit dicere asinabus qz statim subiunxit de mãmarum dolore atq; illarum fetu. In primo etiam libro regum hieronymo interprete legimus. & de asinis quas perdidisti ne solicit⁹ fis nõ dixit asinabus. quia statim adiecit quas perdidisti. Eadem preterea ratione. Cicero scribẽs ad filiam & vxorem dixit. duabus animis suis. nõ animabus. quia illud adiunctum duabus tollebat sexus ambiguitatem. Nam quod seruius. atq; religionis nostre auctores dicunt ab anima animabus. ne coincideret cũ animis quod est ab animus. recte id fecissent. si auctoritate niterentur. Et quod a domina quidã faciunt dominabus facile refellitur testimouio. Q. curcij. qui de vxore & filia darij scribẽs dixit actũ est de dñis. nisi forte velint dicere: quod quia historicus de feminis loq̃batur: ideo dixit dñis nũq; tñ isti auctorem idoneum mihi monstrabunt. qui vnq; dixerit dñabus. Nam quod nonnulli afferunt ex epla diui Hieronymi ad demetriadem: dñabus. ille nõ dñabus: sed dñis scripsit incedẽtibus inquit dñis: ácilla virgo procedit ornatior. Atq; vt vno verbo colligam quod sentio tunc vtemur datiuo & ablatiuo in. abus. cum potest esse dubium de quo sexu loquimur. neq; id passim: sed de illis tantum nominibus: in quibus optimi auctores hoc fieri voluerunt. Ambe vero & due quãuis nulla simili differentie causa cogente: vt Prisicianus ait. habent datiuum & ablatiuum ambabus duabus. Accusatiui plurales. Quod accusatiuus numeri pluralis exit in. as. addita. s. ablatiuo singulari. vt a musa musas.

Esecũda nois declinatiõe. Secunda nois declinatio terminationes habet nominatiui sex. er. ir. ur. um. us. eus. que omnes mittunt genitiuus in. i. vt puer pueri. caper capri. vir viri. treuir treuiri. satur saturi. qđ in. ur. solũ repitur. nãmatur latine nõ dicit etiã Prisci. auctores: qui dicit in. ur vnũ tãtũ repiri satur. Tẽplũ tẽpli. regnũ regni. dñs dñi. deus dei. In. eus. diphthõgon finita omnia sunt greca. vt pentheus penthei. orpheus orphei. Reperiuntur etiam due terminatiões in. os. & in. on. nominũ tantum grecorũ. que ad hanc declinationem referũtur quẽadmodũ in declinatione greca dissertuimus. vt hic logos logi. hoc ilion ilij. Sed rectũ nõ superabit. Oẽs genitiuos secunde nominum declinationis. in. i. terminari diximus. sed quia partim crescunt vna syllaba: partim sunt equalium syllabarum. vt tollat hãc ambiguitatẽ. dicit qđ genitiuus hui⁹ declinationis equalis est suo nominatiuo in numero syllabarum: vt hoc tẽplum templi hic dominus domini. Excipit pauca nomina que hic numerãtur. Gibber gibberi. Suetonius de orbilio grãmatico. gibberosos se de sole in vmbram transferre respondit. erat enim Maurena gibber. Plinius. libro. viij. syriacis nõ sunt palearia sed gibber. pro gibbo posuit. Martialis in distichis. figillum gibberi fictile. pro gibberoso. Nam quemadmodum gibbus tũ ipsum tumorẽ significat siue dorsum nasi: vt Juuenalis. Medijsq; in naribus ingens gibbus: tum rẽ ipsam gibbum habentẽ. vt Martialis. Non aliter ridetur atlas cum corpore gibbo. & Celsus libro quarto. Extrinsecus gibbum. intrinsecus cauum est iecur

sic gibber. tũ ipsum dorsi tumorem designat. tum eum qui tumorem habet. quem gibberosum appellat iure consultus in titulo de edilicio edicto. l. vel proterui vel gibberosi. Lacer laceri. Virgilius. vj. eneid. Lacerum crudeliter ora. Socer soceri. quod etiam per idem in secundo ene. Ab soceros & auo puerum assyanacta trahebat. Asper asperi quod etiam per syncopam obliquos habet aliquando equales. Virgilius secundo. ene. Improuisum aspris veluti qui sentibus anguem pressit.

Adulter adulteri. Liber liberi. pro eo quod est bacchus. & pro eo quod est ingenuus siue non seruus. Nam pro libro scripto & pro cortice libri facit. Iber iberi. pro hispanus. Lucanus in. vj. Si tibi durus iber: aut si tibi terga dedisset Virgilius. iij. geor. aut implacatos a tergo horrebis iberos. Nam pro flumine iberus iberi potuit. Lucanus in. iiij. Qui prestat terris aufert tibi nomen iberus. Iber iberis per tertiam populus est septemtrionalis iuxta armeniam. Ab iber iberi fit celtiber celtiberi nomen compositum a celtis & iberis. Lucan⁹ in. iiij. Galloz celte miscentes nomen iberis. non vt hi stoziographi nostri delirant dicti quasi cetus tubalis. Presbyter presbyteri: pro eo qđ greci dicunt presbyteros. i. interpretatur qz senioz apud nostros pro eo qđ est sacerdos: quemadmodũ & abbas pro eo quod est pater. & pappas pro eo quod auus noia sunt honoris. Liger ligeri nomen est celebre apud Virg. r. ene. Fraterq; liger. sed frater anhelos flectit equos. & paulo post gtiñ expressit dicens. vesani talia late dicta volant ligeri.

Præsbyter atq; liger miser & gener & tener addes
Et prosper. dexter. puer. & quod fit tibi nomen
A gero. siue fero. uir. treuir. iunge saturq;.
Liber & ingenuus bacchus. cui iungis iberum.
Sed diphthongus in eus ei. dat uel ei. genitiuo.
Atq; datiu⁹ in. o. dabitur. cui iungito sextum.
Accusatiuo. um. dat declinatio nostra.
Vs. recti mutans in. e. casum pone uocandi.
Sed dices fili. fluuius. deus. atq; larinus.
Si tamen propriũ est per. ius. tũc us rapiat.

Miser miseri. gener generi. tener teneri. necessitate ordinis krarũ crescũt vna syllaba in gtõ: quoniã. n. vel. s. non pñt in eadem syllaba. r. kram precedere. Prosper psperi. quod etiã prosperus dixit Cicero in. vj. de repub. scribens. Deinde hoim generi prosperus & salutaris. Dexter dexteri. quod etiam per syncopen dextri facit in gtõ. Puer pueri. pro quo antiquissimi puerus pueri faciebant. Cecilius age puere duce me ad patrios fines Affranius o puere puere sine me prospicere mihi. Et noia cõposita a gerendo & ferendo. vt armiger armigeri. setiger setigeri. corniger cornigeri. furcifer furciferi. armifer armiferi. Vir viri. & ab eo composita duũuir duumuiri. leuir leuiri. Treuir treuiri populus est gallie. Lucan⁹. in. j. Tu quoq; letatus conuerti prelia treuir. Satur saturi. Juuenalis satur est cum dicit Hora. euoe Minuuntur etiã gti vna syllaba per syncopen. siue mauis apocopẽ. quotiens gtũs in. i. duplex dcinit. altero enim e illis detracto genitiuus vna syllaba decurtatur. vt Antonius antoni. pro antonij. Peculium peculi pro peculij. tugurium tuguri pro tugurij. Juuenalis. Antoni gladius potuit contemnere si sic omnia dixisset. Virgilius in bucolicis. Nec spes libertatis erat: nec q̃ cura peculi. Idẽ in eodẽ opere. pauperis & tuguri cõgestũ cespite culmẽ. Sed diphthõgus in eus. qđ noia in eus. diphthõgo definẽtia q̃ oia dixim⁹ esse greca: duplicẽ hñt genitiuũ i. ei. diphthõgo copulatũ. vt in. ei. syllabas diuisũ. Nã i eos. mere greco⁹ ẽ. vt tereo⁹ terei. vt terei vel tereos. pmethe⁹. pmetei. vel pmetei. vel prometheos. Virgi. in buc. aut vbi mutatos terei narrauerit artus. Idem in eodem opere. caucaseaq; refert volucres furtumq; promethei. Martialis. Flet philomena nefas incesti tereos. & que. sed hic genitiuus ex greco vsurpatur: quare in suum locum referendus est. Ambiget vero quispiã mulciber quomodo mittet genitiuum. Nam si mulciberi facit: turpe est a nobis fuisse pretermissum: cum ab alijs quibusdã grãmaticis hoc in loco positum sit. Ad quod illud est respondendum: hoc nomen Prisciano teste duos habere genitiuosq;: sed vtrumq; tertie mulcibris & mulciberis: quemadmodum suo loco dicemus. Cicero tamen secundo thuscu. mulcibri dixit in secunda declinatione: quod colligitur ex ratione carminis senarij. quod ex Aeschilo poeta greco vertit in latinum sermonem in hunc modum. iouisq; numen mulcibri asciuit manus. vbi neq; mulcibris neq; mulciberis sed neq; mulciberi esse potest vt in quibusdam codicibus legitur. necesse est enim vt iambus sit in quarto loco. Conferte obsecro vos nunc. qui alios auctores admirari soletis: breuitatem nostram simul & facilitatem & copiam cum aliorum preceptis inextricabilibus: & cum multa verborum perplexitate diminutis. Atq; datiuus in. o. quod datiuus & ablatiuus singularis in. o. terminatur. fiuntq; a genitiuo. i. finali mutata in. o. vt dominos domini domino. a domino. puer pueri puero. a puero. Accusatiuum quod accusatiuus in. um. definit: fitq; a genitiuo. i. finali mutata in. um. vt domini dominum. pueri puerum. quod de nominibus latinis aut grecis latine declinatis est dicendum: atq; ideo adiecimus declinatio nostra. i. latina. Nam si quesieris a me theseus quemadmodum mittit accusatiuum: respondebo thesum vel thesea: sed theseum declinatione latina: thesea declinatione greca. qui casus vt alias diximus: a latinis vsurpatur. Virgilius in. vj. Quid thesea magnum: quid memorem alcide. Licero de natura deorum accusatiuum latinum protulit. theseum inquit & hippolytum. Vocandi recti mutans. quia superius posuit regulam generalem quod vocatiuus est similis nominatiuo. immo apud antiquiores idem fuit in terminatione. atq; a grecis vterq; rectus appellatur. & quia in regula illa generali adiecimus temperamentum prope. nunc preceptum illud limitans dicit. q̃ cum nominatiuus terminatur in. us. vocatiuus exit in. e. us. nominatiui mutata in. e vt dominus o domine. marcus o marce. Patitur tamen regula illa exceptionem: quoniam hoc nomen filius debuit facere filie & facit o fili. quod etiam apud antiquiores o filie fecit. Liuius andronicus. pater noster saturne filie. fluuius quoq; deus & latinus. atq; etiã si vis populus & fortasse alia huiusmodi nomina apud antiquiores in vocatiuo similes nominatiuo reperiuntur. Virgilius octauo eneidos Comiger hesperidum fluuius regnator aquarum. pro o fluuie. Idem in priapeia. de cera facta dat tibi poma deus. sed hoc nomen de antiquitate nihil videtur mutasse. nemo enim dixit o dee. Idem socer arma latinus habeto pro o latine. sic quoq; Lucanus dixit in. ij. Degener o populus vir: secula longa decorum. & quod in re diuina quotidie audimus. Agn⁹ dei qui tollis peccata mundi. pro agne. & alio in loco attendite populi meus pro o mi popule. Si tamen est proprium. q̃ nomina propria in ius. finita mittunt vocatiuum in. i. ablata. us. nominatiui. vt Virgilius o vergili. Mercurius o mercuri. Larius o lari. q̃ lacus est italie de quo Ver. ij. geor. De lari maxime teq; fluctibus assurgens. Genius quoq; & si nomen est appellatiuum. plures enim sunt genij hominum & locorum. tamen quasi nomine proprio Tibullus vocat eum libro. iiij. mane geni capethura libẽs. Antigones tñ qđ de filius diximus. hec quoq; nomina in. e. terminabãt. vt Virgili⁹ o vergilie. Mercurius o mercurie

Illud quoq; animaduertendũ est. vtrũ hunc quãdoq; desinere in. i. vocalẽ. quandoq; in. i. cõsonãtẽ. nã si i nominatiuo. i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

consonans est ante.us.ablata.us. relinquitur in fine.i.cōsonans.vt vulteius o vultei.Hora.j.epistolarum.Durus ait vultei nimis attentu sqz videris.vbi vultei trisyllabum est ratione carminis.ergo in.i.consonantem desinit. Nā in actō.q ntō par est in numero syllabaꝝ.vulteiū trisyllabū posuit dicēs vulteiū noie menā. Quod si ante.us.in ntō est vocalis.in vtō quoqz auctor alibi dicens. Caius vt fiat iulius ꝛ peculus.Nō vero ouidius pompei trisyllabū posuit in.iiij.lib.de ponto cum dixit Accipe pompei deductū nomen ab illo.cadē ratione potuisset pompeius in ntō quadrisyllabuz ponere. Quod si rectus trisyllabus est. vt apud Lucanū pompeius ve parem .necesse ē vocatiuū duarum esse syllabarū. Rectus pluralis.q̄ nominatiuus pluralis secuude declinationis in.i. terminatur.est que in terminatioe similis gtō singulari.vt dominus dñi.plurali domini. Gtūs in.oum.quod gtūs eiusdem numeri ꝛ declinationis in.oum.terminatur.fitqz ab ablatiuo singulari assumpta.rum.vt a domino dñoꝝ. At qz datiuus in.is.qō dtūs pluralis eiusdem declinationis terminatur in.is. fitqz ab ablto singulari.o.finali mutata in.is.vt a domino dominis

Rectus pluralis fit in.i.Genitiuus in.orum.
Atq; datiuus in.is.Sed dat tibi dii deus & diis
Accusatiui plurales.os.tibi mittunt.
Nominibus neutris in.a.uertitur.i.genitiui.
De tertia nois declinatione.
Tertia diuersos dat declinatio fines.
Et quanq̄ uarie:tñ exit in.is.genitiuus.
Ex.a.ponit.atis.Ex.e.facit.is.genitiuus.
Onis.ab.o.fiet.Per.inis nonnulla dabuntur.
Cardo.ordo.turboq;.homo.nēo.iunges apollo
Et quod fœminei generis datur in. do uel in go
Vnedo dat.onis.seu pomum siue sit arbos.
Ast anio.& nerio dant.enis.dat caro carnis.

Ambo vero ꝛ duo.que nomina ad hāc declinationem potissimum referūtur. quemadmodū in alijs quoqz locis diximus.in hoc casu ambo bus.ambabus .ambobus fecerūt. Sed deus in nominatiuo atqz consequēter in vocatiuo plura libus facit dei regulariter.ꝛ dij p syneresim.atqz eadem ratione in otō deis vel dijs.Lucanꝰ in.ij. o vtinā celiqz deis herebiqz liceret. Acti.qō accusatiuus in.os.terminatur fitqz ab ablatiuo singulari addita.s.vt a domino dños. Noibus neutris.Quia in pricipio huius secundi capitis dictum est quod nomina neutra tres casus habent siles.ntñ actñ ꝛ vtñ.ꝛ in plurali terminabantur in.a nunc regula illa contrahitur magis atqz limitatur. diciqz formari a gtō singulari i.i.finali mutata in.a. Nam si gtūs in.i. duplex desinit:neutra pluralia in.a.purum.i.vocale antecedente desinunt.Vt hoc augurium.i.hec auguria.hoc peculium ij hec peculia.si vero in vnico.i.desinit genitiuus singularis:pluralia neutra in.a.mixtū cum consonante que precedit illud.i. desinunt.vt hoc templum.i.templa.hoc donum.i.dona. De tertia nominis declinatioe.quemadmodum prima declinatio tres habuit nominatiui terminationes:secunda vero sex:ita tertia habet multo plures: que oēs mittunt gtñ in.is.atqz ideo dicit tertia diuersos dat declinatio fines:quia quamꝫ littere terminales huius declinationis sint vndecim .a.e.o.c.d.l.n.r. s.t.x.terminatioes quinquaginta sunt:ꝛ eo amplius:quas cum de genitiuo disputauimus:ex ordine prosequmur. Ex.a.ponit atis.qō noia tertie declinationis in.a.desinentia:sup.a.nti.tis.assumpta mittūt gtñ i.atis.vt hoc toreuma.atis.schema.atis pegma pegmatis.syrma.atis.pneuma.atis.hec antiquiores etiam per primam declinabant:suntqz omnia greca.vt in gñere diximus. Ex.c.facit.is.genitiuus.quod huius declinationis nomina in.e.finita mittunt genitiuum.e.mutata in.is.vt hoc mare maris.cubile cubilis:matile matilis.suntqz omnia neutra atqz latina.nam greca feminina sunt:reducunturqz ad primam declinationem latinam. Onis.ab.o.fiet.qō nomina tertie declinationis in.o.desinentia mittunt gtñ in.onis.sup.o. nominatiui assumpta.nis.vt hic sermo.onis.harpago.onis.vnio.vnionis.porphyrio porphyrionis. Per.inis nonulla dabuntur.quod hec nomina:que vno versu complectuntur:mittunt genitiuum non in onis.sed in.inis.hic cardo. inis ordo. inis.turbo.inis.pro ventorum vertigine:aut pro puerorum trochisco. Vergilius in primo.turbine corripuit:scopuloqz infixit acuto.Horatius in epodo. Citumqz retro solue turbine.Nam cum proprium est nomen gladiatoris cuiusdam. generalem regulam sequitur. Idem secundo sermonum. Rides turbonis in armis spiritum. Homo.inis.ꝛ nemo.inis.quod ab homine compositum est. apud antiquiores genitiuum misit in onis. Ennius apud Priscianum. Vulturis in siluis miserum mandebat homonem. Ipe quoqz genitiuus neminis antiquus est:quo vix vti possumus. Plautus in captiuis. Neminis misereri certum est.ꝛ Lucilius. Neminis ingenio quemquam considere oportet. Appollo appollinis.cuius genitiuus atticus est appollo vt Paulus in epistola ad corinthios prima Hieronymo interprete. Ego quidem sum pauli.ego autem appollo sed de hoc in declinabile greca diximus.antiquiores quoqz Festo auctore appellinis dicebant. Et quod feminei generis.quod nomina etiam desinentia in do. vel in go.que sunt generis feminini:mittunt genitiuum in inis.vt hec teredo.inis. formido formidinis.virgo.inis.uligo.inis.Vnedo tamen pro arbore ꝛ pro pomo ꝛ si generis est feminini: genitiuum facit vnedonis Plinius libro.xvj. quibusdam arboribus cortex cadit. vt malo vnedoni. Idem libro.xv. de vnedone arbore ipsa fruticosa cui nomen ex argumento sit vnum tantum edendi. Addendum est incredibili consensu in omnibus libris receptum:quod a me primum est deprehensum in expositione Seruij super illud Vergilij primo geor. Arbuta sacre deficerent silue ait namqz arbuta sunt rubra poma siluarum:que Plinius orcdones vocat:q̄ asperitate sua plures edi non possunt. Atqui Plinius nō orcdones: sed vnedones appellat. Ergo vel meo periculo emendandus est ille locus: atqz fidei pristine restituendus. Ast anio ꝛ nerio.qō hec duo noia hic anio vel anien.ꝛ hec nerio vel nerien.mittunt gtñ in.enis.vt anienis.nerienis. Hora.car.j.ꝛ p ceps anio ac tiburti locus.qō antiquissimi secundū analogiā declinabant anien.enis.Cato. Num minꝰ q̄ quindecim milia anie abest. Papinius etiā in siluis priscos imitatꝰ pceps anie dixit.Declinaꝫ etiā hic anienis.vt Silliꝰ li.punicoꝝ.j.Qua pfacceptis anienis vitior vndis.quāq̄ pōt esse gtūs anienis.siue igit prima ntī positio fit anio.siue auiē.siue auienis.gtñ habet anienis.Luca.ij. Gelidas anienis ad vndas.Ouidi.xiiij.me.Quaqz anienis aque cursuqz breuissimus almo. Nerio quoqz vt.A.gellius li.xij.noctiū atticarū scribit.a veteribus sic declinabaꝫ quasi anio.nam pinde ingt vt anienem.sic nerienē dixerunt.tertia syllaba producta.Plautꝰ in truculēto.mars pegre aduenies salutat nerienē vxorē suā.Martianꝰ in nuptijs philologie.certūqz esse gradiuū nerienis iugis amore torreri.Declinatur etiā hec nerienes.is.vt Var.i satyra menippea.nerienes ingt.minerua.fortuna acceres. Caro ptera a regula excipiꝫ.facitqz i gtō carnis.qñ apd priscos hec carnis.is.declinabaꝫ ingt.minerua.fortuna acceres. Caro ptera a regula excipiꝫ.facitqz i gtō carnis.qñ apd priscos hec carnis.is.declinabaꝫ

Liuius andronicus.carnis ait.vinūqz qō libāt.T.Liuius.xxv.ab vrbe laurētibꝰ carnis q̄ vari debet vata nō fuerat. Itaqz ab eo qō est caro carūcula:ꝛ ab eo qō carnis carnicula diminutiua declinata sunt. Animaduertendū hoc in loco qō in gre cor declinatione dixim⁹:noia greca feminina in.e.longū desinētia in.onis.feciss gtiñ apud priscos:atqz reliquos casus cō sequēter.vt.io.onis. calipso.onis.dido.onis. Plau.in aulularia. Argus quē quondā ioni iuno custodē dedit.Liuꝰandro. apud nymphā atlātis filiā calipsonē.Enniꝰ.penos didone oriūdos.Sed huiusmodi declinatioe iā nō esse vtendum ostēdit. Quintilianꝰ.li.j.his verbis.mihi aūt placet latinā rōnem seq quousqz patiē occo:neqz eni calipsonē dixerim vt iunonē:quāq̄z secutus antiqs cesar vtiē hac rōne decl nādi. Illud pterea animaduertendū.masculina greca in.on.finita in hanc terminationē plerūqz a latinis referri.vt tarchō tarcho.raphō rapho .agamnenon.agamneno. Clerg.ij.cñ. Nunc tarcho ꝛ tyrrheni tuta tenebāt Idē i.x.partheniūqz rhapho.ꝛ pdux viribꝰ orsen. Papi.in achi.Stimulatqz agameno volentes. Lac tibi dat lactis.qō in.c. duo tñ noia repiūtē huius declinationis hoc lac lactis qō antiqssimi hoc lacte lactis declinabāt. Plau.in menechmis.nec lacte est lacti vsqz simili⁹:nā lactes in plurali: vt alias dixim⁹:sunt intestina p q̄ labitur cibus. vt scribit Plini.li.xj. naturalis histo. Singulariter quoqz lactis i ntō dixit Pōponius in ferenti nati.cerebellū iquit.lactis agmina. Hec quēadmodū in genere memorauimus salsugo erat ex pisciculis halecibꝰ sale maceratis cōfecta:qō etiā garū vocabaꝫ.facit in gtō halecis:quemadmodū ꝛ halex halecis. vt infra dicemꝰ.ſz halec caret numero multitudinis:quēadmodū ꝛ alia multa huiusmodi noia. Bogud formar.udis.qō in d.vnū tñ reperitur nomē huiꝰ declinatiōis bogud:q fuit rex mauritanie.facitqz i gtō bogudis. Liuiꝰ apud priscianū.li.cxiij. ab vrbe cōdita Cassius ingt ꝛ bogud castra adorti. Idē in eodē bogudis causa exercitū in aphricā traijcere conatꝰ sit. Opius in cōmentarijs.rex bogud cōiunctis suis copijs ꝛ cognito regis iube egressu.ꝛ ibidē paulo ante p̄fectus ab vtica in mauritaniam regnūqz bogudis est ingressus. Mri dixere dauidis.ac si dicat q̄ hoc nomē dauid cū finalē syllabā acuat:neqz posit declinari qz barbarum est:tñ nostri.hoc est religionis xp̄iane scriptores aliqñ ausi sūt hic dauid .idis declinare penultima in gtō longa:qz dauid vltimā acuit:ergo necesse est vt gtñ habeat penultima p̄ducta:vt michael michaelis. dāiel danielis. Additur.is post.l.qō huius declinatiōis noia in.l.lfam finita faciunt gtñ assumpto.is.sup ntī terminationē. vt hoc animal.alis. tribunal.alis.vectigal.alis.michael.elis.vigil.ilis.sol solis.consul consulis. Deinde dicit quod hec duo nomina mel ꝛ fel in genitiuo assumunt.lis.pro.is.itaqz genitiuus ꝛ reliqui casus qui pendent a genitiuo duplici.l. scribuntur. vt mel mellis .fel fellis.melli.felli.a melle a felle. Nomē qō fit.in.n.finita mittūt genitiuū.is.assumpta.vt hic titan titanis.hec syrē syrenis delphin delphinis. cano canonis.sed quemadmodum in genere diximus in.an.ꝛ.in.in.ꝛ.in.on.finita omnia sunt greca in. en. vero partim greca partim latina. Eden finita.quia superior regula tantum finali syllabe genitiui prosperit. dicit nunc quod nomina terminata in men. vt hoc fulmen.numen.ꝛ in.cen. vt composita a cano canis.qualia sunt tubicen.fidicē. cuz bis quattuor nominibus vnguen.pecten inguen.gluten.mutant.e.nominatiui i. in. vt fulminis.numinis.tubicinis. fidicinis. vnguinis.pectinis.inguinis.glutinis quod Plinius libro. vij.glutinum dixit.glutinum inquit.perpendiculum. ꝛ terebram. Hymen vero quomodo mittat genitiuum non expressit:quia nusqz eius obliqui reperti sunt quod si declinareꝫ nihil dubium est quin hymenis genitiuum faceret:ꝛ reliquos casus consequēter. In.on. vero que vt diximus omnia sunt greca partim mittunt gtñ in.ontis. vt lacoon.ontis. demophoon.ontis. hippocoon.ontis. hippomedon.ontis.phacton. ontis. acheron.ontis.tharchon.ontis.bison.ontis.partim in onis.vt demō.onis.canon.onis. vaphnō onis.sindō.onis.sidō.onis. finon.onis.bieron.onis. Euā quoqz vnū de bachi noibꝰ auctore Prisciano tis.in gtō assumit:dicimusqz euātis. Papi.v. thebaidis.ꝛ a sumis auditus montibꝰ euā. Clerg.vj.ene. Illa cozū simulās euātis orgia circū. Seruius pticipiū esse vult euantis.quasi bachātis. Is post.r.iunges qō huiꝰ declinationis noia in.r.lfaz terminata assumūt in gtō.is.quacūqz vocali precedente. vt puluinar.aris.torcular.aris.anser.eris.passer.eris.gadir.iris.amor.oris.decor.oris.murmur.uris.fur furis. Far vero accepit in gtō.ris.itaqz p.r.duplex scribiꝫ.far farris.ꝛ reliq consequenter casus:q a gtō formātur.farris aūt ideo putat r.in gtō sumptū esse:ne coincideret cū scda psona huius verbi for faris. Deinde dicit q̄ tria noia in.cer.desinētia mittūt gtñ cer.mutata in.cris.ea sunt acer acris p fortis ꝛ vehemēs ꝛ acutus.nā pro arbore aceris in gtō facit. Solinus de thure scribēs ramis inquit ad aceris equalitatē. Volucer volucris.alacer alacris. Deinde q̄ hoc nomē imber.ꝛ ab eo cōposita septēber octoder.nouember.december.mulciber.format gtñ.ber. mutata in.bris. vt imbris.septēbris.octobris.nouembris.decembris.mulciberis.nam a mulcendo ꝛ imbri compositū videt:ꝛ recte simplicis declinationē seruat. Sed Ouidius in secundo de arte mulciberis posuit dicens mulciberis capti marsqz venusqz dolis. Licero vt in secunda declinatione diximus:gtñ mulcibri protulit scdo libro thuscula. Celeber quoqz ꝛ saluber gtōs faciunt celebris ꝛ salubris.possunt aūt hec duo adiectiua cū illis tribus acer.volucer.alacer.ꝛ cum illis que terminātur in ster etiam sub terminatione in.is.p genere masculino ꝛ femiqz tendit.ꝛ Ennius apud Priscianum.Somnus repente in campo passim mollissimus perculit acris. In.tris.plura dabis quod in.ter.desinentia nomina multa reperiuntur mittentia genitiuum in.tris.non tamen omnia: vt quidam putauerunt. quoniam greca omnia mittunt genitiuum in .eris. vt soter. soteris. panther pantheris. character characteris. physeter physeteris.stater stateris.luter luteris.spinther spintheris.non spinthris.ꝛ complura alia.de quibus libro quinto cum de crementis nominum dicetur plenius differendum est. Que vero in.tris.mittunt genitiuum hec sunt fere.frater fratris.mater matris.pater patris.ꝛ ab eo composita.vt diespiter diespitris.marspiter marspitris.opiter opitris.iupiter iupitris.qō etiam iouis facit.sed hoc a nominatiuo iouis est.quemadmodum iupitris a iupiter. qua declinandi ratione Iginius frequēter vtitur.vt vter vtris.accipiter accipitris.vēter vētris.lynther lyntbris.etiā si greci sit. Et noia adiectiua p genere masculinio

Universidad de Deusto
Biblioteca

desinentia in ster. mittunt quoq; gtm̃ in. stris. vt Siluester. tris. qđ cũ est viri propium siluester siluestri. p secũdã declinak rusester. tris. equester equestris. pedester pedestris. palustris. campester cãpestris. sequester sequestris. qđ etiam p secundã & primã declinak. sequester. tra. trum. Sed queret fortasse quispiam cur nõ fecit mentionẽ hoc loco huius nois iter. At qđ illud dicimus hoc nomẽ in vsu nro ex duob⁹ rectis cõstare hoc est iter iteris. & itiner itineris. sz in ntõ & duobus reliquis casibus: qui neutris noibus sunt ntõ similes magis est in vsu: in religs obligs magis est itiner. sed de hoc infra iterum dicem⁹ cũ de habentib⁹ duplex crementum disserek. Eadem rõne: cũ iupiter & iouis in ntõ dicak: atq; in gtõ iupitris & iouis: iupiter in ntõ magis est i vsu quãd modũ & iouis in gtõ: q est ab eo qđ hic iouis. Lecilius apud prisciã. Mõ nobis qdẽ deus reptus est iouis. & Actius apud eundẽ lucifera lãpade exurat iouis arietẽ. O facit ex. u. qđ hec q̃ttuor nosa. femur. ebur. robur. iecur. et si regulã sequũtur terminatox in. r. quãtũ ad syllabã gtis terminalẽ attinet: tñ in penultima mutant. u. nisi in. o. dicimusq; femoris. eboris. roboris. iecoris. qđ etiã in gtõ iecinoris vel iocinoris fecit. quãq; videatur ab eo quod est iecinus vel iocinus declinari. Persius Rupto iecore exierit caprificus Liuius. viij. ab vrbe. caput iocineris a familiari parte cesum. Antonius gnifo: quem Cicero post foꝛi laborem frequenter audiebat: ab eo qđ est ebur & robur ebura & robura faciebat: auctor est Quintilianus in. j. Deinde dicit q hoc nomen coꝛ accepit. v. litteram mediam: fecitq; in genitiuo coꝛdis. Nepar vero quod apud grecos hepatos genitiuum facit: ideo non posui: quia hoc nomen a latinis receptum non est: cum propium habent iecur: & quod ex antiquioribus grammaticis nullus posuit: quod ipsum argumẽto est eo nõ esse vtendũ. Lar quoq; pro rege vegentiũ: qđ prisciano posu't facere gtm̃ larte: ego nõ posui: qđ huic nois tñ obliquos repio Liui⁹. li. iiij. Larte tolũnio rege vegentoꝛ. & Oui. Larte ferox cesso cossus opima tulit. Suscipit. atis ab. as. quod nomina tertie declinationis in. as. finita mittunt genitiuum in. atis. s. nominatiui mutata in. tis. vt pietas pietatis. sanctitas sanctitatis. ciuitas ciuitatis. veritas veritatis. & nomina gentilia: vt arpinas arpinatis. altinas altinatis. tolosas tolosatis: que antiquiores per. is. &. e. declinabant vt arpinatis arpinate. altinatis altinate. Excipiuntur quattuoꝛ monosylla. ba. que aliter exeunt in genitiuo. ea sunt vas vadis. Cicero. iij. officiorum. Vas factus est alter eius sistendi. Horat. primo. sermo. Ille vatis vadibus: qui rure extractus in vrbem. Vas vasis. quod etiam antiquiores hoc vasum vasi declinabãt. atq; ideo in plurali tantum secunde reperitur declinationis. Cato apud Gellium libro. vii. noctium atticarum. neq; vasum neq; vestimentum vllum est in manu preciosum. As assis pro libra duodecim vnciarum siue pro soꝛida hereditate. Mas maris pro masculino in qualibet specie. quod aliquando figurate etiam neutris iunximus: qui masculinum sicut & femininum verbum heroicus non recipit. itaq; aliquando nomen mas aliquando masculinum diximus quod vtrumq; improprium est. Atq; grecum ponit adis. quod nomiua greca partim mittunt genitiuum in. adis. vt Arcas arcadis. pallas palladis. Monas monadis. ogdoas ogdoadis. decas decadis. bellas belladis. oꝛchas oꝛchadis. partim in. antis. vt pallas pallantis. calchas calchantis. thoas thoantis. elephas elephantis. gigas gigantis. adamas adamantis. atlas atlantis. peas peantis. Sed que sunt illa que mittunt in. adis. que in antis. a declinatione greca petendum est. nam que illi mittunt in. ados. nos in. adis que illi in antos. nos in antis vertere debemus. Cum sit in. es. nomen quod nomina masculina aut communia duoꝛum generum terminata in. es. mittũt genitiuum in. itis. e. nominatiui mutata in. i. & s. mutata in. tis. vt hic stipes stipitis. hic trames trãmitis. hic & hec miles militis. hic & hec sospis sospitis. Excipiuntur duo. hic verres. hic & hec vates. que formant genitiuum es mutata in. is. verres verris. vates vatis. In. etis. vero mittunt genitiuum vndecim nomina. que sequuntur. paries parietis. aries arietis. perpes perpetis. interpres interpretis. teres teretis. indiges indigetis. perpes perpetis. hebes hebetis. inquies inquietis. locuples locupletis. magnes magnetis. mansues mansuetis. quod apud priscos fuit. Actius in meleagro. misericordia mansues sit. Plautus in asinaria. reddam ego te fera fame mansuetem. Apuleius septimo meta. mansuetes ac mansues inde factos. Idem in vndecimo. vide & vsam mansuem. ab eo quod mansuis. e. videtur feciſſe vtrobiq; impes impetis tantum in ablatiuo siue septimo casu reperitur. atq; ideo ad defectiua nomina reiecimus. apud Columelam quoq; reperi in secundo de re rustica compitibus. ab eo quod est compes compitis. e vepribus inquit compitibusq; congesta colligere. Duo tamen ponit mittentia genitiuum in edis. heres heredis. Composita quoq; a sedeo sedes. exeunt in idis. vt obsides obsidis. reses residis. preses presidis. Grecum nomen in. es. quod nomiua greca in. es. finita plerumq; mittunt genitiuum in. etis. vt cres cretis. lebes lebetis. tapes tapetis. quod etiam hoc tapete. vel hoc tapetum declinari potest. Sillius. iiij. punicoꝛum: illum sydonio fulgentem ardoꝛe tapeta. Vergilius in. ix. ene. pulchroꝛq; tapetas. Plinius libro octauo. In tapetis antiquissima gracia & digestis in titulo de auro & argento legato. l. argumento. tapeta inquit vesti cedunt: que aut sterni aut inniici solent. Nam quod Vergili⁹. ix. ene. dixit: qui forte tapetibus altis. ab eo quod est tapes tapetis. vel tapete tapetis esse potest. Nomina vero propria virorum quandoq; mittunt genitiuum. es. mutata in. is. vt Joannes ioannis. Diomedes diomedis. Vlysses. Vlysis achylles achyllis. ãndoq; mittunt genitiuum. es. mutata in. is. atq; etiam in. etis. vt dares daris vel daretis. thales. thalis. vel thaletis. chremes chremis. vel chremetis. rhamnes. is. vel rhamnetis. pheres. is vel pheretis. Vergi. v. ene. Vastis cũ virib⁹ effert oꝛa dares. Atq; itex pcipitẽ darẽ ardẽs agit. & paulo post. fessũq; dareta eripuit mulcens dictis. Ju. Et mitte thaletis ingeniũ. Terẽtius i andria. Puex inde abiens coueni chremis. Idẽ in eadẽ. chremetis affinitatẽ effugere potero. Uer. ix. eñ. Eurial⁹ phaleras rhãnetis & aurea bullis. Papi. ix. the. inde pheres acerq; tich⁹: sz cassa pheretis.

Accipiter. uenter. línther. quod desínit. in ster.
Iuppitris atq; iouis dat iuppiter. O facit ex. u.
Femur ebur robur iecur. at cor dat tibi cordis
Suscipit. atis. ab. as. genitiuus. Demitur inde
Vas uadis & uasis. as assis. mas maris. Atq;
Græcum ponit. addis. genitiuo. ponit & antis.
Cum sit in. es. nomen mas aut cõmune duorum.
Dat genitiuus. itis. Sed uerres dat tibi uerris.
Et uates uatis. Dat. etis. pariesq; ariesq.
Perpes & interpres. teres. indiges. ppes. hebesq;
Inquies & locuples. magnes. Heresq; dat edis.
Pes pedis. At nomen dat. idis. quod de sedeo fit
Grecum nomen. in. es. genitiuũ mittit in. eris.
In propriis. ex. es. facit. is. quandoq; dat. etis.

Es tibi femineũ. q; nomina feminina in. es. desinẽtia mittũt gtm̃ es. mutata in. is. vt apes apis. vulpes vulpis. ples prolis. soboles soboli. Quattuoꝛ vero feminina: q̃ hic explicãtur. mittũt gtm̃ in. etis. ea sunt Teges tegetis. seges segetis. abies abietis. quies getis. qđ vt supra diximus. veteres p quintã nois declinationẽ pferebant. Merces facit mercedis. & ceres cereris. Qđ vero iuniores ab eo qđ est agnes agnetis in gtõ fecerunt. arte exemploq; caret nullum eni grecũ femininum est huius declinationis quod facit gtm̃ in. etis. & diuus Ambrosius. q nobis vitã atq; historiam beate agnes scriptã reliquit. cum frequenter nomen virginis repetat. nunq; agnetis agnetem ab agnete dixit. sed agne agnes. & reliquis casibus grece declinationis semp vius est. Nam cum agne nomẽ sit grecum. interpretatur namq; casta aut declinatione greca flectendum est. agne agnes. aut latina agna agne. vt Flora. j. sermo. Delectat veluti balbinum polypus agne. Quid qđ in codicibus antiquis atq; fidei pbatissime in quibus rei diuine mystica ptractantur cũ virginis martyriq; cõmemoratio fiat. nõ agnetis & agnete. sed agnes & agne legitur. Quam scripturã adhuc retinẽt viri religiosi. atq; antiq tatũ vereq; lectionis diligentissimi indagatoꝛes qui habitu moꝛibus & vite sanctimonia diuũ nobis Hieronymũ repsentãt. Desinita tibi mittũt qđ nomina in. is. desinentia habent gtm̃ similẽ ntõ vt panis panis. ignis ignis. nauis nauis. classis classis. Tria tñ noia mittũt gtm̃ in. idis. Cuspis cuspidis. atq; ab eo cõpositũ. tricuspis. idis. Oui. j. met. posito tricuspide telo. Cassis cassidis qđ etiam hec cassida. Uer. li. xj. dixit. Aurea vate cassida. Lapis lapidis. a quo. Ennius in. vij. casu fecit lapi. d. occũbunt multi loetum ferroq; lapiq;. Semis pterea fit semissis. vt in digestoꝛ libris de vulgari & pupillari substitutione. l. etsi p bonoꝛ possessionẽ semis ei ablat⁹ sit. Mtm̃ posuit prisc⁹ de ponderib⁹ & mẽsuris. d. post hec semissis solidi pars maxima fertur. Cũ vero nõ sex vncias aut assis medietatẽ. sed tñ alicuius integri dimidiũ significat: siue sit aduerbiũ siue sit nomẽ: indeclinabile est. Sanguis sanguinis. a q̃ exãguis cõpositũ exanguis fecit in gtõ exanguis. vt supꝛ memoꝛauim⁹. Et q̃ dant eris. q; quinq; noia q̃ hoc in loco explicãtur. mittũt gtm̃ in eris. Lucumis cucumeris. Uerg. in copa. & pẽdet iunco ceruleus cucumis. declinak etiã cucumer cumeris. imo ntũ suspicamur hec noia duplices habuere casus ex duplici nti terminatiõe pfectos. cucumer vel cucumis cucumeri vl cucumi. cucumerẽ vel cucumi. Plin. li. xix. Cucumi ꝛo & i colore & i odore silem. Idẽ. li. xx. cucumi siluestrẽ esse dicim⁹ multo infra magnitudinẽ satiui: & paulo post cucumi q magnificãt. Homer vl vomis. eris. Serui⁹. j. geoꝛ. Homer ingt vel vomis ab vtroq; vomeris. Et eodẽ modo Liner vel cinis cineris: puluer vel pulvis pulueris. impuber vel impubis impuberis. quẽadmodũ in pncipio huius libri dixim⁹. Cesar in libris de analogia puber puberis declinare pcepit. Prob⁹ vero grãmaticus eruditissimus pubis puberis. Nos tñ cũ apud Ciceronẽ in. ij. de oꝛa. legam⁹. Qđ nisi puberẽ te ingt haberẽ. & apud Salus. in iugur. deinde oẽs puberes numidas atq; negotiatoꝛes interfecit: suspicamur ex analogia q̃ hũt iter se dictiones simplices & ab eis cõposite duplices fuisse nti terminatiões. atq; vtrãq; regulare habuisse gtm̃ puber puberis. a quo fit cõpositũ impuber. eris. quẽadmodũ Cice. in. iiij. inuecti. dixit filiũ ei⁹ impuberẽ legatũ a pre missum. & hic & hec impubis & hoc impube. q̃ declinãdi rationẽ Uerg. secutus ait impubis iuli. & Horat. ij. car. Impubẽ parẽtes troilũ. & idẽ in epodo. tremẽti q̃stus oꝛe constitit puer impube coꝛp⁹. Glis gliris. aiat notũ est. de quo Martial⁹ in distico cuius lẽma est glires: ingt. Tota mihi dormitur hyems & piguioꝛ illo tpe simus: quo me nil nisi somn⁹ alit. Qđ vero qdam glitis & glissis ab eo qđ est glis fecerũt: adhuc nusq; legi. Litis. Samnis samnitis. dis ditis. gtm̃ in. tis. miserũt. Quirites quoq; qđ phocas in numero tñ multitudinis declinat: ex proportione in singulari quiris quiritis declinari põt. quã rationẽ Ouid⁹. secutus in elegis. dixit. an si pulsassem minima de plebe quiritẽ. & Persius. Quid⁹ vna quiritẽ vertigo facit. Grecũ mittit. idis. Qđ noia greca hui⁹ declinatiõis terminata in. is. mittũt gtm̃ in idis. vt paris paridis. adonis adonidis. eupolis eupolidis. doris doꝛidis. thetis thetidis. iaspis iaspidis. Aliqñ hũt gtm̃ pariũ syllabax: cũ sz gtũs apud grecos in. is. pux desinit. vt paris parios. paris paris. adonis adonios. adonis adonis. neapolis neapolios. neapolis neapolis. Pleraq; tñ ex. ijs. q̃ greci terminãt in. ios. i gtõ mittũt apud nos gtm̃ in idis. vt tigris tigrios. tigris tigridis. Simois pyroisq;. Qđ hec duo noia greca pyrois & simois repiunt apũ latinos facere gtm̃. i entis vt pyrois pyroẽtis. simois simoẽtis. Oui. ij. met. Interea volucres pyrois eous & ethõ. Vale. flaccus in quinto argonautice. & formidanté patrios pyroenta dolores. Uerg. j. ene. Ubi tot simois correpta sub vndis. Idem in eodẽ. Alma venus phrygij genuit simoẽtis ad vndã. Qđ fit in. in. qđ noia greca q̃ in ntõ duplicẽ hũt terminationẽ hoc est. in. in. vel in. is. mittũt gtm̃ in. inis. vt eleusin eleusis eleusinis. salamin vel salamis salaminis. trachyn vl trachys trachynis. delphin vel delphis. delphinis. phocyn vel phocys. phocynis. Oui. in epla phedre. tpe quo nobis inita est cerealis eleusis. Idẽ. vij. meta. Cerealis eleusis iterũ dixit. Seruius in illud. Uerg. j. geoꝛ. Uomis & inflexi primũ graue robur aratri: greci ingt delphin & delphis dicunt. eleusim & eleusis. sed verius in. n. desinũt qđ in obligs hũt. n. delphinos. eleusinos. dicitur etiã & eleusina. Justinus. li. v. Tyrãnos inquit eleusina emigrare iusserat. Oui. xiiij. meta. Dñe sub imagine signũ seruat adhuc salamis. Horat. j. car. Teucer salamina patrẽq; cũ fugeret. Trachyn & trachys qđ interptat aspera. vbs est boetie. Lucanus. Trachyn pcioq; nesandelampados. & Ouidi. in. ix. me. Herculeam trachyna iube. Quod vero dicit iungito pollis: quantum ad terminationẽ. intelligendum est: nam illa in inis. penultima longa faciunt: hoc penultima breui. illa preterea greca sunt. hoc latinum. declinatur etiam pollem pollinis. auctoꝛes probo & cesare in libris de analogia. phocas vero & carisius pollis pollinis declinãt sed quemadmodum de recto non satis constat: ita de obliquis exploratum est. Serenus. Proderit & madida frumentum pollentur gens. Celsus libro secundo ex pollini infirmissimus cibarius panis. Plinius libro. xxiij. Illiunt inquit cum polline.

Es tibí fœmineũ conuerít in. ís. genitíuus
Sed reges. atq; seges. abíes. quieſq; dat. etis.
Merces mercedis facit. in cereris ceres exit.
Is fínita tibi mittunt símilem genitíuum.
Cuſpis format. idis. caſſis. lapis. additur illí.
Semis semissis. dat sanguis sanguinis. & quæ
Dãt. eris. ut cucumis. uomis. & cinis addito pul-
Impubis iunges. glis gliris. lísq; dat. itis. (uis
Samnis samnitis. dis ditis adde quíritem.
Græcũ mittit. idis. Simois. Pyroisq; dat entis.
Quod fit in. in. & in. is. dabit. inis. nũgito pollis.
Otis. nomen. in. os. mittit. Tamen exit. in. oris.

Otis nomen in. os. Alij hanc regulam determinatis. in. os. aliter posuerunt: dicentes mittere frequentius genitiuum in. otis. Nos autem illam inuertentes diximus generaliter facere genitiuũ in. otis. qđ plura in. otis. facere reperiuntur quã in. oris. vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

rhinoceros.otis.monoceros.otis.niceros.nicerotis.egoceros.otis.heros herotis.phileros.otis. nepos nepotis .dos dotis. cos cotis. sacerdos sacerdotis.compos.otis.impos.otis.¶Martialis in primo.que non promisit prælia rhinoceros. Idem in eodem. Et pueri vasum rhinocerotis habent.Plinius libro.viij Asperrimam aũt feram rhinocerotem.Lucanus humidus egoceros nec plus leo tollitur vrna. ¶Martialis.Cum placeat phileros tota tibi dote redemptus.ꝛ paulo post. perpetuam dij te faciant philerotis amicam.ꝛ in libris digestorum titulo de lidei commissis.l.Lucius.eros eroti liberꝫtamen non dedit.Jn oris vero exeũt pauca:que hic enumerat. ros roris.flos floris.mos moris.lepos leporis.os oris. ꝛ que terminant etiam in.or. vt arbor vel arbos arboris.color vel colos coloris.vapor vel vapos vaporis.odor vel odos odoris.honor vel bonos honoris.Vergili.in bucco. Nunc omnis parturit arbos.Plinius.xxxv.Plebis inquit suus colos:atqꝫ ibidem sepius ea declinandi ratione vtitur.Lucretius li.v.Et volitans pmanat ad bos friguſqꝫ vaporſqꝫ. Plautus in captiuis. Luius odos sub basilica nos omnis adegit in foꝛ. Vergili.j.eneidos hic pietatis honos? sic nos in scepta reponis.Timor etiam vel timos apud ¶Marcellum legitur.Os quoqꝫ in alia significatiõe ossis facit.Custos custodis.bos bouis. Et tamen ois.Quod quedã nomina greca reperiunt mittentia gtiñ in.ois.vt minos minois. tros trois. thos thois.heros herois.ab eo quod est minos minonis fecit. Salustius apud Priscianũ in.ij. historiaꝝ. Dedalus inquit e sicilia profectum quo minois fugerat iram .sed potest esse hic gtiñs abeo quod minon.Vergili⁹ primo eneydos. Tros tiriusqꝫ mihi nullo discrimine ageꝛ.Et in eodem troas reliquas vanaum : ꝛ troes te miseri ventis maria omnia vecti. Plinius lib. viij. Nam toes lupozum id genus est.

Ros.flos moſqꝫ.lepos.os.trãſit in oris.& oſſis
Custos custodis dat.bos bouis.Et tamen ois.
Græca dabuntur tros.thos.minos.additur heros
Vs.tibi mittit.oris.Per.eris sed plura dabuntur.
Hulcus.acus.uiſcus.fœdus.cum pondere ſydus.
Vellus.holuſqꝫ.ſcelus.funus.genꝰ.Addito uulnꝰ
Munus.onuſqꝫ.latus.uetꝰ.atqꝫ opꝰ.Et tamẽ.udis.
Dãt ſubſcus.incus. palus. & pecus hæc muliebre
Telluris.ueneriſqꝫ dabunt telluſqꝫ uenuſqꝫ.
Cætera fœminei generis mittuntur in.utis.
Quæ poliſyllaba ſũt. monoſyllaba danꝫ in.uris
Grus & ſus dat.uis.intercus.utis.tibi mittit
Græcũ nomen in.us.genitiuũ mittit. in.untis.
De pus.exit.odis.tibi ſit proteſte melampus
Dat diphthõgus in.æs.præs.dis .&.æs.dabit æris

Us tibi mittit sepe de hac quoqꝫ regula inuertenda cogitauimus: propterea quod aliquanto plura excipiebantur:quam continebat.sed nc simus tante nouitatis auctores dicamus:quod huius declinationis nomina terminata in.us.mittunt genitiuum in.oris.ea fere sunt. Corpus corporis. decus decoris.lepꝰ leporis.littus littoris.fenus fenoris.figus figoris.nemus nemoris.pectꝰ pectoris.pignus pignoris.pecus pecoris.stercus.oris.tempus temporis.tergus.oris.facinus.oris.ꝛ nomina comparatiua sub terminatione.us.vt nobilius nobilioris.breuius.oris. Excipiuntur vero septemdecim nomina.que tribus verſibus continenꝫ. quoniam genitiuum mittunt in eris. Vulcus vulceris.acus aceris.viscus visceris fedus federis.pondus ponderis.ſydus ſyderis.vellus velleris.holus holeris.scelus sceleris.funus funeris. genus generis. vulnus vulneris.munus muneris.onus oneris.latus lateris. vetus veteris.opus operis.Illa quoqꝫ duo pignus ꝛ fenus etiam in eris.quoqꝫ exeunt. Juue.milia fenus pigneribus positis.a fenere quoqꝫ feneroꝛ ꝛ fenero declinata sunt . Et tamen vdis.quod huius declinatiõis quattuoꝛ tantum nomina exeunt in vdis.subscus.vdis.incus.vdis.palus.udis.pecus. vdis

Quattuordecim anni sunt:ex quo hanc regulam magno honoris nostri periculo cepimus edere:vt aliorum auctorum perplexitatem fugeremus:qui hac in parte genus cum declinatione atqꝫ vtrumqꝫ cum syllabarum quantitate confundunt. in quo quanto breuiores faciliores esqꝫ fuerimus q̃ ceteri:addo etiam copiosiores:etiam maleuolis iudicandum relinquo. Sed in tanto temporis interuallo ex frequenti librorum lectione:quos lexici mei gratia excussi:vnum tantum reperi nomen : qõ regulis a me traditis non continebatur:cuius neqꝫ alij quoqꝫ grammatici mentione fecerant. Jd erat subscus subscudis. Ennius apud festum.neqꝫ vlla subcus prohibet compagen. Cato. de re rustica. subscodes ilignas.adindito.Quod vero dixit pecus hec muliebre :dictum est propterea quod hoc pecus pecoris facit in genitiuo. Cetera feminei generis. sunt aũt tantũ quinqꝫ:vt in genere disputauimus virtus virtutis.senectus senectutis.salus salutis.seruitus seruitutis. ¶Monoſyllaba dantur.quod nomina monoſyllaba huius declinationis terminata in.us. mittunt genitiuum in.uris. vt mus muris.ius iuris. crus cruris.thus thuris .pus puris.quo frequenter etiam in obliquis Celsus vtitur.Grus tamen facit gruis.ꝛ sus suis.Lygus vero rationem monoſyllaborum ſequitur:aut genitiuum ab altera terminatiõe hoc est lygur accepit:fecitqꝫ cum illo lyguris. Hoc nomen intercus.t.in genitiuo accepit:propterea quod ab inter ꝛ cutis componitur.Grecum nomen in.us.qõ nomina greca terminata in.us.mittũt gtiñ in untis. vt amathus.untis.sipus.untis.phycus.ũtis.hiericus.ũtis.opus. untis. trapezus.untis.hydrꝰ.ũtis.philus.untis. Vergilius.x.eneꝰ. Est amathus.est celsa mihi paphos. Ouidius.x.meta. At si forte roges fecundã amathũta metallis. Luca.in.vij.Et subdita sipus mõtibus.Sillius.ix.punicoꝝ.Terras ꝛ littora sipus. vbs est apud lie:q̃ postea sipontus dicta est. Pli.in cyrenaice descriptiõe. pmõtoriũ inquit phycus p creticũ mare excurrit.Luc.i.ix.Seuus meritum phycunta ruinas sparsit.Ptolomeus in palestine descriptione hiericus in recto posuit:accusatiuum vero. Pli.li.v ¶Hiericũtem inquit palmetis consitam fontibus irriguam. Opus opuntis oppidum a ptolomeo ponitur in achaia. Ouidi.in primo de ponto. Cede puer facta patroclus opunta reliquit. Pli.li.vj. Aphanece centum milia passuum trapezus. ꝛ paulo post.A trapezunte inquit centum quadraginta mille. P.Curtius.regionem eam vsqꝫ ad trapezunta defendere. Lucanus in vij.Quas auius hidrus antiquusqꝫ bares. Plini.in.iij.Ab hydrunte in primis italie portu nobili. Cicero in epistolis Ab hydruntem inquit ludibundi peruenimꝰ. Phlius quoqꝫ ab tolomeo in sicionia ponitur.pytagoram vero ad leontem phliunta venisse legimus. De pus exit odis.quod nomina composita a pus podos grece quod interpretatur:pes mittũt in.odis vt tripus tripodis.non tripos.odis.vt indocti grammatici dicunt.edipus edipodis.¶Marti.Qui legis edipodem caligantem qꝫ thyestem. Plautus in penulo per secundam declinauit. Jsti inquit oratioꝝ edipo opus est coniectore. Suetonius quoqꝫ in cesare eadem declinatione vsus est. Papinius etiam prima in primo thebaidis.cum dixit ediopode confusa domus.ab eo quod est hic edipodes.de. ¶Melampus.odis.hic diuinus fuit amithaonis filius:a quo melampodium herba dicitur reperta.

Dat diphthõgꝰ in.es.qõ duo reperiunt noia in.es.diphthõgõ finita hoc.es.qõ facit in gtõ.eris.ꝛ hic pres qõ facit predis Jn.aus.quoqꝫ duo.hec laus.hec.fraus.qõ vtrũqꝫ facit gtiñ i.dis.fraudis.ꝛ laudis. Si.b.p.phi.preit.s.quod nomina habentia.b.aut.p.aut.ph.que a grecos dicit.phi.ante.s.formãt gtiñ iterposita.i.inter.b.p.ph.ꝛ.s.vt arabs arabis.plebs. plebis.chalybs.ybis.scobs scobis.vrbs vrbis.lelaps lelapis.seps sepis.stirps. stirpis.inops inopis.gryphs gryphis . ciniphs. iphis.qui fluuius est apbruce ad garamantes. E mutatur in.i.hec regula ad genitiui penultimã pertinet:dicitqꝫ qõ nomina pluriũ syllabaꝝ habentia.e.ante.bs.aut.ps.mutant illud.e.in.i.in gtõ.vt celebs celibis. pnceps principis.Quod si monoſyllaba sunt: nõ mutãt e.in.i.vt plebs plebis.seps sepis.Auceps tñ neqꝫ facit aucepis:neqꝫ facit aucipis iꝫ aucupis. Pro bus tñ eos dicit errare:q̃ dicũt auceps aucupis: cũ dicẽdum sit aucupes aucupis.Sed ego nescio qd sibi voluerit vir doctissimus:cũ nunqꝫ aucupes:iꝫ frequẽter auceps reperiatur. vt apud. Ouidiꝫ.j.meta. Laqueis quos callidus abdidit auceps

Dat diphthõgus in.aus.fraus.dis.laus.quoqꝫ.dis
S.b.p.phi. præit.s.mediam.dabis.i.genitiuo.
E mutatur in.i.quando præponitur illis
Si poliſyllaba ſũt. Tamẽ aucupis exit ab aucepſ
Ponit hyems.emis.Plus pluris. mittere debet.
Si præit.n.aut.r.mediam dat ti.genitiuus.
Lẽs lẽdis.mittit frõs frõdis.glãs quoqꝫ glandis.
Nefrens nefrẽdis.Quod pẽdoqꝫ libraqꝫ gignit.
Vt cor dat cordis.hic quæ componis ab illo.
Vncia quod nomen cõponit mittit in uncis.
Dat capitis caput. incipitis.ſua compoſitiua: &
Quæ dant crementũ tibi duplex.Adde ſupellex
Atqꝫ iter:aut itiner.dant lectilis hæc ineriſqꝫ.
X.finita dabunt.x.rapta.cis.genitiuo.
E mutatur in.i.quando præponitur illi:
Dũ polliſyllaba ſint.ueruex.halexqꝫ dat.ecis.
In gis.multa dabis.lex.rex.grex.addito remex.

Poenit hyeme hyemis.qõ in.ms.vnũ tñ reperitur nomen hec hyems:qõ facit hyemis. ꝛ in.is. vnũ quoqꝫ hec puls.qõ facit pultis. Pli.li.xviij. videtur tã puls ignota grecie fuisse: cũ italie polenta. Juue.Et grãdes fumabant pultibus olle. Si præit.n.aut.r.qõ noia habentia.n.aut.r. ante s.mittũt gtiñ.iterposita ti.inter ns.aut.rs.vt hic dodrãs.antis .sextãs.antis.sapiẽs.entis. menseméteis.tiryns tirynthis.qõ.th. aspiratũ recepit. frõs frõtis.arũs arũtis. Jn.dis.tñ gtiñ faciunt quinqꝫ.Lẽs lendis.aial illõ siue bestiola:q̃ in capillis palpebrisqꝫ innascitur.Serenꝰ vnda maris lẽdes capitis decutit iniãs. Pli.li.xxxv. Jtẽ lendes in palpebris tollit .Lens vero cũ facit lentis legumẽ est notũ.Frõs frõdis.Verg.ij.geoꝛ. Præcipue dũ frõs tenera. vbi Seruius ait verã lectionẽ eẽ frõdis:iꝫ a frõte ꝛ a frõde vnũ ait eẽ nullꝫ Varro quoqꝫ in libris de re rustica etiã frons in

Dũ polliſyllaba ſint.ueruex.halexqꝫ dat.ecis.
In gis.multa dabis.lex.rex.grex.addito remex.

ntõ ptulit:cũ vero facit frõtis:partẽ capitis:aut facie alicuius rei significat. Glãs glãdis. Ouj.xiij.meta. ¶Diffa solet medio glans intabescere celo.ꝛ Cesar in cõmentarijs.eodẽ tempore glans missa est inscripta.ꝛ digestis de glande legata.glãdis nocis fructus cõtinetur. Verg.tñ pluit ilice glandis dixit. Merens.idis pro porcello. vt in genere diximus:qui cũ ablactatꝰ sit:nondum tamẽ fabã aut glandem frendere hoc est frangere potest.ꝛ Libripens libripendis.quod a libra ꝛ pendo.is.a.quo est apendo ꝛ suspendo. Pli.li.xxxiij. Stipis ponderande pensatores dicuntur libripẽdes. Liuius andronicus apud Priscianũ impubis libripens esse non potest. Ut cor dat cordis.qõ etiam composita a corde faciunt in gtõ quemadmodum simplex cor cordis. vt concors concordis.discors discordis . vecors vecordis.secors secordis.pauicors pauicordis.misericors misericordis. Uncia qõ nomen.qõ cõposita ab vncia mittunt gtiñ in vncis.vt quincunx.uncis.septunx.uncis.decunx .uncis. vndecunx.uncis. Sũt qui per.x.in fine precipiant scribere.quincunx.septunx.decunx.deunx:illa opinor ratione ducti: qõ ppriũm est desinẽtiũ in.x.mittere gtiñ i.cis. Dat capitis caput in.t. finitũ nomẽ qõ declinetur vnũ tñ repit nomẽ caput qõ facit i gtõ capitis.ꝛ duo ab illo cõposita sinciput ꝛ occiput faciẽtia gtiñ i cipitis. sincipitis.ꝛ occipitis.Dicit preterea i cipitis mittere gtiñ cõposita a capite.bñtqꝫ duplex gti crementũ. vt biceps bicipitis.triceps.itis.anceps.itis.pceps.itis.q̃ etiã ãtiqssimi anticeps tis.ꝛ precipes precipitis declinabant. Plautus apud Priscianum in cõmorientibus.saliã in puteũ precipes. Jdem in rudẽte altrinsecus est securicula ancipes.atqꝫ e diuerso precipes precipis.atqꝫ anceps ancipis.declinabant. Liuius andromicus apud Priscianum.Seqꝫ in alta maria precipem inops dedit.ꝛ Ennius apud eundem. Jntra muros aut extra precipe causa .Superioribus quoqꝫ annumerãtur duo nomina duplex crementum habentia. supellex supellectilis.ꝛ iter itineris.sed iter:vt supra diximus:iteris fecit:quemadmodum itiner itineris.ex quibus duobus eruditioꝝ etas vnum conflauit. iter itineris.itaqꝫ non dicimus.itiner in recto:neqꝫ iteris.iteri.itere in obliquis. Supellex vero ideo fecit supellectilis quod anti quiores hec suppellectilis declinabant. sic Cato apud priscianum:quasi supellectilis inquit solet. nunc vero hec supellex dicimus. vt Horatius campana supellex.ꝛ Persius.Quam sit tibi curta supellex. Vergilius.j.geoꝛ. Virgea preterea celi vilisqꝫ supeller. vbi ait Seruius.Supellex vsurpatum est:nam artis supellectilis est:quia genitiuꝰ aut par esse debet aut maior vna syllaba. si duabus:contra artem id est. X.finita dabunt.quod nomina desinentia in.x.faciũt genitiuum ablata.x.ꝛ.cis.addita.vt hec pax pacis.fex fecis.merx mercis.pix picis.vox vocis.lux lucis. Deinde dicit quod si nomina plurium syllabarum terminata in x.habuerint.e.ante.x.illud.e.mutatur in.i. vt hic index indicis.pollex pollicis.iudex iudicis.ilex ilicis.vindex vindicis.cortex corticis.quod si vnius tantum syllabe sunt : nihilominus .e. retinent. vt fex fecis.nex necis. Duo quoqꝫ nomina ponit que cum sint plurium syllabarum:nihilominus in genitiuo ꝛ in reliquis obliquis: qui ab eo formantur .e. retinent.ea sunt veruex.cis. Juue. Sutoꝛ ꝛ elixi veruecis labra comedit.ꝛ alio loco.veruecũ in pria crassoqꝫ sub aere nasci. Halex halecis ꝺ quo requirꝫ supra:quod in capite generis nominum terminationũ in.c.diximus. Duo preterea reperio terminata in.ex. que genitiuum eque mittunt in.ecis.sed ideo non posui:quoniam apud auctores rara sunt inuentu.ea sunt myrmex myrmecis ppriũm serui nomẽ apud Apuleium.ix.li.met. Rex.regis.quo vtitur Columela in libris de re rustica.p subſidiario palmite.

Jn.gis.multa dabis.qõ etsi nomia in.x. finita mittũt plerũqꝫ gtiñ in.cis. multa sunt tñ q̃ in.gis.exeunt.ea sunt fere. Lex legis.Rex regis.Grex gregis.Remex remigis.qõ secutũ est rõnem habentiũ.e.ante.x.pluriũ syllabarũ. Impetrix impetigis.p eo quod est impetigo impetiginis auctore festo:quam nos impetiginem dicimus greci lichenem:dicitqꝫ ab impetendo. Sed quis syllaba breuis posita est inter duas longas. vsi sum:us epenthesi hoc est syllabe interpositione. vel potius themesi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Frux frugis. Ennius. dictū factūq; facit frux. Idem. si iam data sit frux. Ausonius quoq; burdegalēsis iter monosyllaba po fuit frux frugis. d. Ante equidem cāpis q̄s spicea suppeteret fux. Coniunx coniugis qđ acōiungo cōiungis venit sed in gō n. amisit differentie causa. Illex illegis. p. i. duplex q; p vnū. l. arbor est. cū vero facit gen illicis est res blandicijs ꝛ illecebris ad se trahens. at vero cū legibus inobediētem significat. c. atq;. g. simplicis: vnde cōponit: retinet. Plautus in psa. impure inhoneste. iniurie illex. Eadē quoq; ratione exlex exlegis. facit Cicero pcluentio. non qđ illi ex legē syllabā arbitrent. Aquilex aglegis. Varro. Hoc pacto ingt vtilior tbuscus aglex. Seneca in. iij. natu. q. sudorē agleges vocant q; gutte quedā vel pressura loci elidunt vt estu euocātur. Pli. xxvj. Tussilago vbi nascitur subesse aquas credūt. hoc habēt signū aquileges sunt aūt puteartj: hoc est qui putei effodiendi certis in locis rationē habēt. Dastix mastygis. qđ flagellū interpretatur. vnde omero mastix. igis. Cicero mastix. gis. Vergilio mastyx. gis. quēadmodū in capite generis dictū est. Denynx. gis. pro cerebri pannicula. quā dictionē medici corruptā habēt. Denynx quoq; lotophagox terra fuit vt inquit strabo: cuius omerus in odyssea meminit. fuit ꝛ nympha ibidē: ad quam vlysses diuertit homero teste. Silius. li. iij. spectat⁹ marte coaspes naricia menynge satus. Pli. in descriptione insulax aphrice clarissima est inquit menynx ab eratostene lothophagites appellata. oppida habet duo menyngē ꝛ gnan. Lelex lelegis. Ouidi. viij. meta. narciusq; lelex. Verg. viij. eñ. hinc lelegas carrasq;. Spinx. gis animal fuit ꝛ monstrum solitū viatoribus enigmata pponere ab edipode interfectū. Phryx phrygis. Oui. in epi. paridis. phryx erat ꝛ nfo genitus de sanguine. Ver. in. j. eñe. Nec phryges instaret curru crīstat⁹ achilles. Phalāx. angis. Idē. ij. eñe. Et iam argua phalanx instructis nautibus ibat. ꝛ ibidem. agamēnonieq; phalāges. Stix. gis. pro palude inferox ꝛ filia thetidis ꝛ occam. Syrinx. gis. nympha fuit in calamū palustrem vsa: de q̄ Oui. j. met. nais vna fuit: nymphe syringa vocabāt. Strix. gis. auis nocturna. Serenus. Preterea si forte pmit strix atra puellos. Tibull⁹. ꝛ e tectis strix violēta canat. Oui. vij. met. Strigis ꝛ infames ipis cū comib⁹ alas. Japyx iapygis. ventus q̄ spirat ex apulia de quo Hora. j. car. Vētorūq; regat pr obstrictis alijs pter iapyga. Idem rectum ptulit in tertio carminum. Ne qđ albus peccet iapyx. Allobrox allobrogis. Hora. in epodo. Nouisq; reb⁹ infidelis allobrox. Iuue. Russus qui totiens ciceroné allobroga dixit. Oryx. orygis. Dartia. Seuus oryx cōstat quot mihi morte canū Pli. Orygen ingt appellat egyptus. Pompholix pompholigis. Pli. li. xxxiiij. etiā nūc in errarijs reperiuntur que vocam pompholigē ꝛ spodio differentia: qđ pōpholix lotura parat. spodios illota est. bispane dicimus atutia. Jazyx iazygis. iazyges. ppli sunt septemtrionales Oui. iiij. de pō. ipse vides onerata ferox vt ducat iazyx. idē in. i. ciusdē aut qđ sauromate faciant: qđ iazyges acres Diorym qđ fossa siue alue⁹ interpretatur. Pōpom⁹ li. iij. tū manu fact⁹ amnis ideoq; referēd⁹: qm̄ ex nili alueo diorygе adduct⁹. Et reges galli. qđ etiā noia quorundā regulorum gallie in orym finita mittūt gtm̄ in origis. vt orgētorix. igis. vūnorix. idis. ābiorix. igis. vercingētorix. igis. Cesar in cōmentario belli gallici pmo. nobilissim⁹. ꝛ ditissim⁹ fuit orgentorix. ꝛ paulo post. orgētorigē ex vinculis cām dicere coegerūt. idē in eodē. Dū norix gra ꝛ lagitione apud sequanos plurimū poterat ꝛ ibidē legatos ad dum norigē heduū mittūt: reliqua adhūc in modū in eodē opere frequēter declinata reperies. Aur. quoq; apud iuniores grammaticos reperitur mittēs gtm̄ in. gis. sz corrupta est dictio aur augis. p absis absidis. q̄ Pli. vtik frequēter i secūdo naturalis historie libro. Nix niuis. ꝛ senex senis pter alior pportionem miserunt gtm̄. Nox pterea qđ in gtō. t. sup. c. accepit. dicim⁹ q; noctis: atq; ab eo compositū pnox pnoctis. Sed ꝛ nix apud antiquiores ninguis fecit. quos imitatus. Apuleius in hermagora dixit. Omnia ningue candebāt. Est ab eo qđ est senex senecis in gtō protulerunt. vt in cistellaria Plautus. Doctores bellissimi negotioli senecis solet esse. noctis quoq; gtūs a grecis pēdet: qui nix nyctos declināt. Et duo dant actis. Quod duo hec nomina hypponax ꝛ astyanax mittūt gtm̄ in. actis. assumpta. t. sup. c. dicimusq; hipponax hipponactis. astynax astynactis. Ruffinus. Utitur hipponax hoc metro sepi⁹ auctor. Pli. li. xxxvj. Qđ hipponax indignatus. ꝛ ibidē hipponactis etate poete. atq; itex hipponacti notabilis feditas vult⁹ erat. Oui. xiij. met. Dittitur astyanax illis de turrib⁹. Jdē ad Liuiū. ꝛ pr ꝛ Diunx astynax q; puer. Ver. iij. eñe. O mihi sola mel sup astyanactis imago. ꝛ in scō eiusdē. Puex astyanacta trahebat. bibrax quoq; apud Cesarē in commentarijs bibractis fecit in gtō: oppidū est gallie. Duo quoq; noia dicit assumere in gtō. ch. aspiratā: mastyx. mastychis qđ etiā mastyche mastyches. dclinatur: ꝛ onyx onychys. ꝛ ab eo cōpositū sardonyx sardonychis.

Bryax bryaxis. Pli. li. xxxvj. A septētrione celauit bryax a meridie thimotheus. ꝛ ibidē scopas habuit emulos bryaxim qti motheū. Fitq; dtūs in. i. qđ dtūs singularis tertie declinatiōis in. i. fminatur. fitq; a gtō eiusdē numeri ablata. s. vt pris pri corpis corpi. felicis. felici. Actūs fit in. em. q̄ actūs eiusdē declinatiōis atq; numeri terminatur in. em. fitq; a gtō. e. mutata i em. vt pris prem. felicis felicē. hois hoiem. Quedā tñ: que hic explicātur: mittūt actm̄ i. im. ea sūt. Sitis sitim. Verg. in buc. Dulcis aque saliente sitim restringuere riuo. Tussis tussim. Pli. li. xxvj. Tussim sedat bechiō. q̄ ꝛ tussilago dicitur. Vis vim Ver. vj. eñe. Nec vim tela ferūt. Buris burim. Jdē. j. geor. Domatur in burim ꝛ curui formā aceipit vlm⁹ aratri. Peluis peluim: quod oēs dicūt mittere actm̄ in. im. sed exēplū mihi nō succurrit. At vero in. em. fit ꝛ in. im. faciūt hec. Restis restē vel restim. Terētius in eunucho. Ad restim mihi quidē res redijt. ab eo qđ est restem reste fecit in ablatiuo Juuenalis dicens putens nec longa reste mouēdus. Turris turrem vel turrim. Verg. ij. eñ. Turrim in pcipiti stantē. Securis securē vel securim. Jdē in eodē. ꝛ incertā excussit cetuice securim. Puppis puppim. Jdē. j. eñ. Jngens a vertice pōtus in puppim ferit.

Febris febrē vel febrim. Martialis nō habui febrim symmache. nūc habeo. De terminatione. em. vbiq; reperies exempla Verg. ix. eratā quatiēs tarpeia securē. Juuenalis. Dicēdū statue: restēq; sequūtur. Aqualis quoq; apud Plautū. Date ingt. isti sedē: vt sedeat ꝛ aqualim cū aqua. Sed in. im. tantūmodo greca qđ noia greca terminata in. is. habētia gtm̄ ntō simile

Inq; petix. & frux. A coniunx coniungis exit.
Illex. ac. aquilex. mastyx. menyxq; lexq;. (pyx
Spinx. phryx. atq; phalāx. stynx. syrix. stryx. & ia
Allobrox & oryx cum pompholige exit iazix.
Et reges galli: quorum fit rectus in orix.
Nix niuis. atq; senex senis fert: nox quoq; noctis
Et duo dant tactis hiphonax. astinaxq;.
Suscipit. h. mastix. & onyx bryaxq; dat atis.
Fitq; datiuus in. i. si tollas. s. genitiui.
Accusatiuus fit in em. Sed in im. tibi mittunt
Et sitis. & tussis. uis. buris. peluis. At ista
Dantur in. em uel in. im. restis. turrisq; securis
Et pupis. febris. Sed in. im. tantūmodo græca.

mittūt actōs i. im. vt eclipsis eclipsis eclipsim. Leucaspis. leucaspis leucaspim. mephitis mephitis mephitim. opis opis opim magydaris vel magydaris. magudarim vel magydarim. Vergili. vi. ene. Leucaspim ꝛ licie ductorem classis oronten. Jdē in. vij. Scuamq; exhallat opaca mephitim. Jdē in. xj. velocem interea superis in sedibus opim. Plinius libro. xix. Alterum genus silphij est: quod magudaris vocatur. Columela libro. vij. Radix inquit quam greci vocant magudarim: nostra consuetudo lasserpitium appellat. quod si grecum est: quid opus fuit a grāmaticis inter nomina latina explicari: cū ad regulam grecorum potuerit reduci? Quod vero Vergilius in bucco. dixit aut ararim partus bibet: aut germania tigrim. ararim non est ab eo quodest arar: sed ab eo quod araris. nam in vtramq; terminationem desinēs reperitur. Sed in. im. accusatiuus latine declinatiōis est. in. in. vero. per. n. greca declinatio est: vt suo loco diximus: vt charybdis charybdys charybdi. acis acidis vl acis acin. Ouidius de ponto charybdin achei. Idem xiij. meta. Jcin amas preferq; meis ampiegrib⁹ acin. Nomen in. e. Ablatiuus tertie declinationis: quoniam in. e. vel in. i. desinit: primo ponit regulas nominum desinentium in. i. tantum. aut in. e. vel. in. i. deinde terminatorum in. e. tantum Dicit igitur in primis: quod huius declinatiōis nomina desinentia in. e. vel in. al. vel in. ar. si generis sunt neutri mittunt ablatiuum in. i. tantus vt hoc mare. a mari. hoc rete. a reti. que ipsa etiam antiquiores in. i. terminabant. vt Plautus in rudente. Dicant in mare communi captos. Ouidius quinto fastorum. Cur tibi pro lybicis: clauduntur rete leenis. Suetonius quoq; in nerone. rete: aurato dixit. Quam quam videri possit ab eo quod est nominatiuo hec retis qđ Plautus in truculēto. generee posuit masculino dices non vides proferre me vbidum retem. ꝛ ibidem iterum. vt dimisi retem atq; hamum. Jn. e. tamen ablatiuum mittunt. que sequuntur. Hoc far a farre. Juuenalis. Cum farre ꝛ vino sanum vestamq; rogabat. Preneste a preneste. Vergili. vij. ene. Quiq; altum prenestе viri. atq; idemjin. viij. Cum primam aciem preneste sub ipsa. figurate enim ad vrbem retulit sub ipsa. Jubar a iubare. Vergili. iiij. ene. Jt portis iubare exorto delecta iuuentus. Soracte a soracte. q̄s q̄s Plinius libro. vij. masculino genere dixit quod fit ad montem soractem. nam Horatius hoc soracte. is. dixit in primo car. Tit alta stet niue cādidum soracte. Sausa pe a gausape. Perfiue. Balanatum gausape pectis. Horatius. ij. ser. Sausape purpureo. mensam preterfit. Nectar a necta re. Vergi. j. ene. dulci distendūt nectare celas. Dittis in. i. menses. Quod nomina mensium que per tertiam declinationem inflectuntur: mittunt ablatiuum in. i. vt quintilis a quintili. sextilis a sextili. september a septembri. december a decembri. Juuena. Dedio seruare minutal septembri. Jdē alio loco. toto vinum nescire decembri. Et in. as. Quod nomina gentilia terminata in. as. mittūt etiā ablatiuū in. i. vt arpinas ab arpinati. cassinas a cassinati. Nam ꝛ Prisci. libro. vj. inquit perfecta eorum reperiūtur apud antiquos in. tis. desinētia vnde neutra quoq; eorū in. e. desinunt. ꝛ ablatiuum in. i. more eorum que in. is. desinunt. ꝛ in. e. q̄ etiā apud Priscos in. e. terminare ablatiuum reperimus. vt apud Ouidium in epistola paridis. hoc mihi nam recolo fore vt a celeste sagitta. Et q̄ fecerunt vel in. im. Quod nomina mittentia accusatiuum in. im. per. m. vel in. in. per. n. mittunt ablatiuum in. i. que vero fecerūt in. em vel in. im. mittunt in. e. vel in. i. vt charibdis. charibdin. a charibdi. puppis. puppem vel puppim a puppe vel a puppi. Jn. e preterea ꝛ in. i. mittunt ablatiuum noia hic posita. Ciuis a ciue vel ciui. Juuena. quid illo ciue tulisset? Cicero in philippicis. Jn principe ciui non est satis. Auis ab aue vel aui. Horatius. j. car. Fata mala ducis aui domum. Nauis a uaue vel naui. Teren. in andria. Naui fracta apud andrum. Clauis a claue vel claui. Vergi. in moreto. Et reserat clausa q̄ prouidet ostia claui. Anguis ab angue vel angui. Hora. j. epistо. Alter militi textam cane peius ꝛ angui. Unguis ab vngue vel vngui. Jdē in eodē. Lucretius acuto ne secer vngui. Amnis ab amne vel amni. Vergi. j. geor. Prono rapit alueus amni. Uectis a vecte vel vecti. Terentius in eunucho. Jn mediū huc agmen cum vecti. Postis a poste vel posti. Ouidius. v. meta. Raptaq; de dextro robusta repagula posti. Neptis. a nepte. vel nepti superioribus ānumeratur: sed exemplum nō succurrit. Ignis ab igne vel igni. Ver. iiij. ene. Vulnus alit veuis. ꝛ ceco carpitur igni. Strigilis a strigile vel strigili. Horatius. ij. ser. Qui puer vnam furtiua mutat strigili. Classis a classe vel classi. Verg. viij. ene. Aduectū eneā classi: victosq; penates. Pugil ꝛ vigil. a pugile vel pugili. a vigile vel vigili. Juuena. Preterea lateris vigili cum febre dolorem. Supeller a supellectile. vel supellectili. vnde est in libris digestorum titulus de supellectili legata. Imber imbre vel imbri. Ver. in bucco. Juppiter ꝛ leto descēdet plurimus imbri. Uerbaleq; qđ facit in. trix. Quod nomina verbalia siue participialia feminina terminata in trix. mittunt etiam ablatiuū in. e. vel in. i. vt victrix a victrice vel victrici. Luca. in. j. Jn sua victrici cōuersum viscera dextra. vnde etiā in plurali cūfigurate neutris cōiungimus. victricia ꝛ victricia dicimus. Idem in eodē. Tollite iam pridem victricia tollite signa. Ver. iij. ene. Res agamenoni as victriciaq; arma secutus. Adiectiua trium. Quod noia adiectiua huius declinationis non habentia genus neutrū in. e. terminatum: mittunt ablatiuū in. e. vel in. i. vt hic ꝛ hec ꝛ hoc prudens a prudente vel prudenti. felix a felice vel felici. veloz a veloce vel veloci. Quod si genus neutrū habentjin. e. mittunt ablatiuū in. i. tm̄. vt hic ꝛ hec ꝛ hoc breuis ꝛ hoc breue. a breuis hic acer hec acris hoc acre ab acri. Deinde dicit q; noia quinq; vno versu explicata etsi neutris iungi possunt: quemadmodum in genere diximus: ablatiuum tamē per. e. tantū mittūt: vt degener a degenere. pauper a paupere. huber ab hubere. hospes ab hospite. sospes a sospite. Illud etiā animaduertēdū noia ppria ab adiectiuis in. is. ꝛ in. e. desinētibus deducta mit

Universidad de Deusto
Biblioteca

tere etiam ablatiuum in.e.tantum. vt iuuenalis a iuuenale: ab eo quod est hic ⁊ hec iuuenalis ⁊ hoc iuuenale. Eodem modo ✠Martia. laterensis annalis. ✠Martialis cum iuuenale meo quid me cõmittere tentas. Licero pro plaucio. confiteor in lateren sessuma ornamenta esse. Idem pro fundanio apud Prisciani. Non hoc modo a iulio annale factum probari potest. Reperiuntur quoq; adiectiua in.is.⁊ in.e definentia mittere ablatiuum in.e. Oui. xv. meta. Finé specie celeste resumpta lucrib⁹ imposuit. Idem in epist. paridis. fore vt a celeste sagitta. Idem quoq; in fastis. amne perenne latés anna perenna vocor.

Ast ablatiuos. Quod reliqua oia huius declinationis noia mittunt ablt̃n in.e. a quacũq; veniant terminatiõe. vt emblẽma ab emblẽmate. sermo a sermone. lac a lacte. asdrubal ab asdrubale. titan a titane. cesar a cesare. pietas a pietate. caput a capite. pax a pace. Rectus pluralis fit in.es. Quod nomina tertie declinatiõis masculina vel feminina. vel cõia duorũ generũ: mittunt noiatiuum ⁊ accusatiuũ atq; etiã cõsequẽter vocatiũ plurales in.es.is.gti singularis mutata in.es. vt hic pater patris hi patres patres o patres. hec mater. matres o mres. hic ⁊ hec breuis breues. o breues. Illa vero que fecerunt genitiuum in. vos vel in. vis. diphthongon. a nominibus definentibus in. vs. mittunt pluralẽ in. ves. vt biclibys libyos vel libyis. plurali lybyes. he erinnys erinnyos vel erinnyis. erinnyes. Properti⁹ li. ij. Tũme vel tragice vexent erinnyes. Salustius in iugurtha. Aphricã in initio habuere geruli ⁊ libyes. Reperiuntur etiam pauca noia greca mittentia predictos casus in.is. vt hec tralis syrtis. alpis. sardis. Eusebi⁹ interprete Hieronymo. Tralis inquit terremotu cõciderũt. Hora. pri. epistole. Quid croesi regia sardys. Quod si mittis. ium. Quod nomina huius declinatiõis mittentia genitiuum pluralem in. ium. quorum genitiuus singularis non crescit super nominatiuum. plerũq; mittunt accusatiuum pluralẽ in. is. vt hic ⁊ hec omnis: genitiuo plurali omnium. accusatiuo omnis. horum rationem sequuntur pluraliter declinata: que si haberent numerum singularem ex illorum proportione declinarentur. vt plurali nominatiuo tres. accusatiuo tris. Vergi. j. ene. Tris notus arreptas in sexa latentia torquet. ⁊ paulo post Tris eurus ab alto in bxuia ⁊ syrtes vrget. Eo mõ dicit tris: quo Salustius in catilina. Omnis homines qui sese student ceteris prestare animantibus. Cum dedit. i. sextus. Hec regula limitatio est illius quartus cum quinto semper recto similantur in neutris. vbi dixit neura in plurali tribus in casibus terminari in. a. nũc vero dicit quod nomina illa que fecerunt ablatiuum in. i. accepta. a. habent in plurali. i. ante. a. vt a puluinari puluinaria. a bxui bxuia. Que vero fecerunt ablatiuum in. e. tantum mutant illud. e. in. a. vt a tempore tempora. ab amblẽmate emblemmata. Deinde dicit quod nomina comparatiua q̃ꝫ fecerunt ablatiuum in. i. non tamen in plurali mittunt neutra per. ia. sed tantũ per. a. vt a bxuiore vel bxuiori nõ bxuioria: sed bxuiora dicimus. Preterea hoc nomen plus: quod etsi quantũ ad vocẽ cõparatiuũ nõ videatur: quãtũ ad significationẽ cõstructionẽq; attinet: cõparatiuũ est. cũ fecerit in ablatiuo pluri. in plurali neutro nõ tãtũ pluria ⁊ cõpluria qõ apd ãtigissimos frequẽter legim⁹. ꝭ etiã plura ⁊ cõplura dicim⁹. Aplustre quoq; qõ in abltõ fecit aplustri. nõ tñ aplustria: ꝭ ⁊ aplustra fecit in numero multitudinis. Silli⁹. li. x. puni. Laceroq; aplustria velo. Lice. in arato. Nautibus assũptis fluitãtia q̃rere aplustra. Vetus qõ fecit vetere vel veteri: nõ veteria sed vetera facit. Dat genitiuus. iũ. Qõ noia q̃ fecerũt ablt̃n singularẽ in. i. mittũt gtñ pluralẽ in. iũ. vt ab aiali aialiũ. a prudẽte vel prudenti prudentium. q̃ tamẽ plerũq; abscissionẽ recipiũt vt supra diximus: ⁊ dicimus hoc mõ verba sapiẽtũ. respõsa prudentũ. p. a pietiũ ⁊ prudentiũ. Jn. um vero mittunt ea q̃ sunt hic posita. a vigili vigilũ. Ver. ix. ene. Interea vigilũ excubijs obsidere portas. Ex proportione quoq; a pugili pugilũ dicem⁹. Suppler a supplici supplicũ: ne coincideret cũ hoc noie supliciũ supplicij. Opifex ab opifici opificũ: ne coincideret cũ hoc noie opificiũ opificij. Licero pro ligario. nos iacentes ante pedes supplicũ voce phiberis. Ver. j. ene. Artificũq; manus inter se operũq; laborẽ. ✠Memor quoq; a memori nõ memorũ ꝭ memorũ facit. ⁊ cõsors a cõsorti nõ cõsortiũ ꝭ cõsortũ. ⁊ inops ab ĩopi nõ inopiũ ꝭ ĩopũ. Et noia cõparatiua. vt a bxuiori bxuiorũ. a meliori meliorũ. Preterq̃ꝫ plus qõ cũ sit cõparatiuũ q̃ rõne supius dixim⁹ fecerit q; in ablatiuo pluri: in gtõ plurali nõ plurũ sed pluriũ fecit. ⁊ ab eo cõpositũ cõpluriũ. vt Lice. ad herẽniũ. cõpluriũ negociorũ. A capio etiã cõposita: q̃ꝫ ablt̃n in. e. ⁊ in. i. fecerint in gtõ plurali nõ in. iũ sed in. ũ. faciũt. vt particeps a participe vel participi. participũ. ne coincidat cum hoc noie participiũ participij. ✠Municeps a municipe vel municipi municipũ. ne coincideret cũ hoc noie municipiũ municipij. ✠Manceps mancipe vel mancipi mancipũ. ne coincideret cũ hoc noie mancipiũ mãcipij. Ablatiuus in. e. si desinit. Qõ noia qui fecerũt ablt̃n singularẽ in. e. mittũt gtñ pluralẽ in. ũ. e. ablatiui mutata. in. um. vt a toreumate toreumatũ. a Cicerone ciceronũ. a consule cõsulũ. a noie noim. a cesare cesarũ. a sacerdote sacerdotũ. a capite capitũ. a fornace fornacũ. Jn. iũ vero faciũt: vt vult Prisciã⁹. nomina latina in. ae. finita vt ciuitas ciuitatiũ. probitas pbitatiũ. bonitas bonitatiũ. sed per syncopam facere bonitatum ciuitatum probitatum. quod ego non auderẽ dicere: cum illa superiora nunq̃ legerim. hec vero inferiora plerũq; reperiantur. Jn. iũ vero mittũt gtñ pluralẽ: q̃ꝫ is miserũt ablt̃n in. e. q̃ sequũtur. as assis ab asse. assiũ mas maris a mare mariũ. vas vadis a vade vadiũ. nã vas vasis i plali p. scdã declinationẽ efferk vasa vasorũ. Carocarnis a carne carniũ. cor cordis a corde cordiũ. Os ossis ab osse ossiũ. Nix niuis a niue niuiũ. Nox noctis a nocte noctiũ. Sãnis sãnitis. a sannite sannitiũ. Lis litis a lite litiũ. Bis vitis a vite vitiũ. Glis gliris. a glire gliriũ. ⁊ ex analogia. Quiris quiritis. a quirite quiritiũ. Et q̃ dãtur in. s. Quod nomina in. s. desinentia nõ crescẽtia in gtõ singulari q̃ sũt fere in. es. ⁊ in. is. finita

Ast ablatiuos per. e. solum cetera mittunt.
Rectus pluralis fit in. es. cui iũgito quartũ
r Quod si mittis iũ pluribus in genitiuis:
Accusatiui quandoq; per. is. tibi fient.
Cũ dedit. i. sextus: p. ia. tibi neutra dabuntur.
Comparatiua tamẽ per. a. solum mittere debes
Plus. & aplustre. uetusq; addũtur cõparatiuis.
Dat genitiuus. ium. si fecit in. i. tibi sextus.
Tolle. uigil. pugil. & suplex. opifexq;. uetusq;.
Artifici memor. & consors addatur inopsq;.
Præterq̃ pluri iunguntur comparatiua:
Et quæ de capio componis iungere debes.
Ablatiuus in. e. si desinit. um. tibi mittit.
Sed p. iũ. dabit. as. mas. uas. uadis & caro corq;.
Os. nix. nox. sãnis. lis. dis. glis. adde quiritem.
Et quæ dantur in. es. nec crescunt in genitiuo.
Excipias tameu hæc iuuenis. panisq; canisq;. Et

gtñ pluralẽ mittũt in. iũ. licet ablatiuũ singularẽ in. e. fecerint. vt hic verres. a verre verriũ. hic vates a vate vatiũ. hec cedes a cede cediũ. hec sedes a sede sediũ. hic collis a colle: colliũ. hic mensis a mẽse mensiũ. q̃ vt supra memoratum⁹ aliqñ sym copã recipiũt. vt Licero pro sextio vestrarũ sedũ tẽplorũq; causa. Ver. iiij. ene. Heu vatũ ignare mẽtes qd vota furẽte. Ouid. v. fasto. cũ tua sint cedãtq; tibi cõfinia mensũ. Ab hac rursus regula exceptoria excipiũtur hec pauca mittẽtia gtñ plalem in. ũ. panis a pane panũ. si mõ panis numerũ bz multitudinis. iuuenis a iuuene iuuenũ. canis. a cane canũ. Et q̃ monosyllaba sũt. Ab illa quoq; regula ablatiu⁹ in. e. excipiunt noia monosyllaba termiata i. bs. aut. ps. aut ls. aut. n s. aut. rs. aut. lx. nx. rx. desinẽtia q̃ etsi fecerũt ablt̃n in. e. nihilominus tñ mittũt gtñ plurale in. iũ. vt hic trabs a trabe trabiũ. plebs a plebe plebiũ. scobs a scobe scobiũ. vrbs ab vrbe vrbiũ. daps a dape dapiũ. seps a sepe sepiũ. stirps a stirpe stirpiũ. puls a pulte pultiũ. glans a glande glandiũ. gẽs a gẽte gẽtiũ. mons a mõte montiũ. ars ab arte artiũ. sors a sorte sortiũ. falx a falce falciũ. lanx a lance lanciũ. linx a lince linciũ. arx ab arce arciũ. merx a merce mertiũ. Nomẽ in. es. tãtũ q̃ noia hui⁹ declinatiõis plaliter tãtũ declinata. mittũt gtñ in. iũ. vt hi manes maniũ. penates. ium. cassis. iũ. he vires viriũ. fors fortiũ. trestrium. Dicit tñ ⁊ hec ⁊ alia cõplura posse mittere gtñ in. ũ. si gtũs ille. in. iũ. foret absor⁹. ãre dicit cõsulẽdos ẽ aures penit⁹. i. pfunde: ꝭ nõ quorũ cuiq; ꝭ tñ eruditorũ: quẽadmodũ ⁊ musici facere consueuerũt. q nõ oia pmittũt ratiõibus ⁊ arti ꝭ aliqd etiã sensui auditus putãt esse tribuendus. Ego nãq; potius dicerẽ penatũ ⁊ pceriũ ⁊ ciuitatũ q̃ penatiũ. pceriũ ciuitatiũ. Atq; bou dat bos q̃ hoc nomẽ bos cũ i ablatiuo a boue fecerit õbuit facere gtñ plalẽ bouũ ⁊ fecit boũ. u. cõsonãte extrita. Preterea cũ ex aliorũ ppositõe in datiuo ⁊ abltõ debuerit facere bouibus. expũcta vi syllaba fecit bobus aut bubus quẽadmodũ apud Catonẽ. Varronẽ. Columellã. ⁊ pliniũ sepe legimus. Vergili. iij. ene. Leta boũ passim cãpis armẽta videmus. ⁊ Hora. in epo. Paterna rura bobus exercet suis. Datq; datiuus ibus. q̃ dtũs plalis hui⁹ tertie declinatiõis in ib⁹ terminãt. fitq; a gtõ singulari. bu. interiecta inter. i. ⁊. s. finales. vt bois boib⁹. pris pribus. Sz noia in. a definẽtia. q̃ oia greca esse diximus: hũc casũ nõ in. ibus. ꝭ in. atis. plerũq; mittũt. vt hoc peripetasma peripetasmata. atis. emblẽma emblẽmata. atis. poema poemata. atis. Lice. in verrẽ. nũc de peripetasmatis quẽadmodũ expedias nõ habes. Idẽ i eodẽ. Scaphia inquit cũ emblẽmatis. ⁊ in. iiij. ad herẽniũ. de oconib⁹ aut poematis. Sed q̃ꝫ hec declinatio videat ẽe ab eo qõ ẽ in ntõ hoc pipetasmatũ pipetasmati. emblẽmatũ. emblẽmati. poematũ poemati illud est certissimũ auctores idoneos potiꝰ vsos in his noibus tertia declinatiõe: atq; datiuũ ⁊ ablatiuũ in. atis. potius q̃ꝫ in. ibus terminasse. Quarta dat us recto. Qõ quarta nõis declinatio duas habet nomiatiui positiões in. us. ⁊ in. u. ꝭ in. us masculinorũ ⁊ femininorũ i. u. neutrorũ tñ q̃ cũ in singulari aptota sint. in plurali p hãc declinationẽ insectunt. vt hic sensus sẽsus. hec man⁹ man⁹. hoc cornu cornu. plurali cornua cornuũ. Dtũs in. us. tibi fiet. qõ gtũs hui⁹ declinatiõis in. us. terminat. essq; nomiatiuo similis i terminatiõe litterarũ nõ tñ in tpib⁹ vt suo loco dicemus. in. u. vero finita vt dixim⁹ nõ declinãt. Mã qõ Luca. in. vij. dixit Cornus tibi cura sinistri lentule. ⁊ Celsus li. vj. ceruini cornus cõbusti. ⁊ paulo post. q². cornũ habet. ⁊ Plini⁹ mltis in locis nõ est ab eo qõ cornu in noiatiuo. sed potius ab eo qõ est hic corn. s cornus. Repit quoq; gtũs huius declinatiõis in. uis. syllabas terminat⁹ vt apud Terentiũ in heauton. Eius anuis opinio: causa: q̃ erat mortua. Cato anuis enim vt sanguis deterior: sic ⁊ lac. Varro secũdo de re rustica. Eius saluã esse fructuis veneno. pro anus ⁊ fructus. ⁊ genitiuus ille est a quo exit datiu⁹ in. vi. vt statim dicemus. Sepe dtũs. ui. qõ dtũs hui⁹ declinatiõis in. ui. syllabas terminatur. vt hic sensus sensus sensui. hec man⁹ manui. Exit tñ aliq̃ in. u. vt Ver. iiii. geor. Mãq; alie victu inuigilãt ⁊ federe pacto. ⁊ paulo post. q̃. nec cõcubitu indulgẽt pro victui ⁊ cõcubitui dixit Seruiꝰ Vergiliũ posuisse. Idẽ. j. ene. Flectit equos curruq; volãs dat loca secũdo. vbi Seruius his verbis scribit. Ars antiqua volebat qõ noiatiu⁹ plalis regat gtñ singularẽ. vt he muse hui⁹ muse. ⁊ dtũs singularis regat a gtõ singulari. ergo hi curr⁹. hui⁹ currus facit. ⁊ huic curru. nã hui⁹ currui huic currui hoc mõ irregularia sũt. ꝭ vsus obtinuit vt i gtõ currus frequẽter. curruis raro ⁊ i dtõ curru raro: currui frequẽter dicam⁹. Belli⁹ tñ li. iiij. noct. affirmat essꝰ. Varronẽ. ⁊. P. nigidiũ viros illo seculo. oiuz doctissimos nõ aliter fuisse locutos atq; etiã scripfisse: q̃ꝫ senatuis. domuis. fluctuis i gtõ ab eo qõ ẽ senat⁹ dom⁹ fluct⁹. Actõ dabis. ũ. qõ actũs hui⁹ declinatiõis i. ũ. definit: noiatiui. s. mutata i. m. vt hic sensus sensũ. hec man⁹ manũ. Dabis. u. quoq; sexto. qõ abltũs hui⁹ declinatiõis finit in. u. fitq; a ntõ ablata. s. vt hic sẽsus a sẽsu. hec man⁹ a manu. Rect⁹ plalis. qõ ntũs ⁊ actũs plurales q̃rte declinationis terminant in. us. ⁊ sũt similes gtõ singulari. vt hic sensus. hi sẽsus sẽsus. hec man⁹. he man⁹ man⁹. Dat gtũs. uũ. qõ gtũs plalis i. uũ terminat fitq; ab ablatiuo singulari. addita. ũ. vt a sensu sẽsuũ. a manu manuũ. Sz ib⁹. tu ponendo. qõ dtũs plalis in. ib⁹ terminatur fitq; ab ablatiuo singulari. u. mutata in. ib⁹. vt a sẽsu sẽsib⁹. a manu manibus. Pauca tñ noia q̃ hic explicãtur. exeũt i. bus ablti. u. retẽta. ea sũt fic⁹ ficub⁹. ꝭ i hac terminatiõe adhuc nõ legi: ꝭ neq; ficib⁹. sed tñ ficis p scdam. ꝭ idcirco posui. qõ video artis grãmitice scriptores ficub⁹ posuisse. Trib⁹ tribub⁹. Sueto. i augusto legauit pplo ro. q̃drigẽties: tribubus. q̃nges tricies sestertiũ. Senec. i epistis. q̃ꝫ putas eẽ iucũdũ tribub⁹ vocatis. Arcub⁹ ab eo. qõ ẽ arc⁹: iõ fic. exire grãmatici dicũt. ne coicideret cũ arcib⁹ ab eo qõ ẽ arx arcis. ꝭ cur arcub⁹ ab eo qõ ẽ ac⁹ ac⁹. nõ fecit acib⁹ q̃nqdẽ a nulla alia nti positiõe venire poterat? Mimirũ q² totũ hoc vsu cõstat. Part⁹ partub⁹ quẽadmodũ Seruiꝰ. iiij. geor. exponẽs illd. Ver. aut fet⁹ nixib⁹ edũt. nixib⁹ ꝑ ptub⁹ exponit. ⁊ Hora. i epodo. Si vocata ptub⁹ lucina veris assuit. Port⁹ portub⁹. Põponi⁹ in. ij. de cosmographia. magis casiũ oẽ atrox sine portub⁹. Pisi. i gibegesi. auris difficiles nautis vl portub⁹ apte. Lac⁹ lacubũ. Oui. iij. fasto. Premia ꝑ

Universidad de Deusto
Biblioteca

lacubus prima musta tuis. Jdē .xij. meta. quod forcipe curua cū faber eduxit lacubꝰ vemittit. Quercus q̄rcubꝰ cū oēs sic exire dicāt: nulliꝰ auctoris mihi succurrit exēplū. Specꝰ specubꝰ. Uer. iij. geor. ipi i defossis. specubꝰ securа sub alta. Artus. artubꝰ. Seruiꝰ i illō Uer. iij. geor. micat auribꝰ ⁊ tremit artꝰ. artꝰ p artubꝰ expōit. Ueru verubꝰ. Jdē. j. ene. Uerubusq; tremētia figūt. Questus q̄stubꝰ a q̄ro q̄ris. nā a q̄ror. eris. q̄stibꝰ exire nemo vnq̄ dubitauit. Uer. ix. ene. Lelū de hinc q̄stibꝰ implet. Jdē. iiij. geor. Integrat ⁊ moestis loca late q̄stibus implet. Sene. in thyeste. Fasq; oē ruptū q̄stibus vanis agis. Flaccus li. ij. argonautice. tū voce deos: tū q̄stibus implent

Jdē li. j. q̄stibus magni ⁊ numē maris excitat he le. Jdē in. vij. Lōmotis q̄stibꝰ eius. ⁊ i eodē. hic celū q̄stibus implēt. Justinus li. v. Perpetim nocte fortunā q̄stibꝰ iterāt. Ego nō inficior repiri semel apud Ciceronē de arti icijs ⁊ q̄stibus: iterū apud. Oui. iiij. fasto. multa ꝓfessarū q̄stibus apta venus. Sene. de vita beata. opes sine tanq; iniuria prae siue sordidis q̄stibꝰ: ab eo qđ est q̄ro. is. Sed aut nra vel potius Laurētij dra nihil ē. aut credibiliꝰ ē vnū aut alterū q; cētū locos fuisse depauatos. Quita dat. es. tm̄. qđ q̄nta nois ōclinatio vnā tm̄ h; noiatiui terminationē in. es. semp femineoꝝ ꝓterq; i vno masculino hic dies: ⁊ eiꝰ cōpōsito hic meridies. Cui gtūs ⁊ dtūs semp exeūt in. ei. vt hec ꝓgenies progenei. hec materies materiei. hec species specici. Antigones tū hunc gtm̄ tū in. e. tū in. es. tū in. ij. duplicē terminabāt Salu. dubitauit. acie ps ꝓ aciei. Uerg. j. geor. Libra die somniq; pares vbi fecerit horas. vbi Seruiꝰ dicit hūc esse gtm̄ regnlarē: q; vt paulo aū diximus ntūs pluralis debet regere genitiuū singulare: vt cū illo sit pariū syllabarū. A. Bellius li. viij. noctiū attica. multis testimonijs ꝓbat aq; ꝑfirmat hūc genitiuū i es. quoq; ⁊ duplex. ij. aliq̄ exijsse. Enniꝰ. postrema lōginq; dies cū fecerit etas ꝓ diei. Lice. ꝓ sextio egres daturos illiꝰ dies penas. Adducit quoq; gelliꝰ testes: q dicebāt se vidisse libꝝ. Uer. idiographū. i. ꝓpria illius manu scriptū in quo legebatur libra dies sōniq; pares vbi fecerat horas. atq; eius dē Uer. manu fuisse scriptū i. j. ene. munera leticiāq; dij: nō dei vt qđā legūt neq; die vt Ser. ly dij. ꝓ diei. Mā sic dies dij a veteribꝰ declinabaf: vt fames famij. pnicies pnicij. species specij. ꝓgenies ꝓgenij. luxuries luxurij. acies acij. Lato. pueri atq; mulieres extrudebāt famij cā. ꝓ famei. nā ꝓ qntā hoc nomē ātiq declinabāt cui ꝰ abltūs adhuc in vsu repif. Lucil. rugosū ingt atq; famij plenū. Sisēna. romanos ferēdi pnicij causa venisse ꝓ pnicici. Lice. etiā ꝓ sextio. quoꝝ nihil pnicij cā diuino cōsilio. ly in ipa ⁊ magnitudine rerū factū putamꝰ. Pacunius. pf supme nre ꝓgenij pris ꝓ ꝓgeniei. En. mactiꝰ. an maneat specij simulachrū in morte filētū. Gracchus. ea. luxurij causa aiūt isti tui. ꝓ luxurici. In dō quoq; eodē Gellio teste q purissime locuti sūt: nō facici vt nūc dicif: ly facie dixerūt. Lucilliꝰ. ⁊ primū inquit facie hneelas accidit. Jdē. q te diligit: etati facieq; tue se fautoꝛē ostendit. Em q̄rtis. qđ actūs singularis i em. definit. e. nti mutata in. m. vt hic dies dié. hec species speciē. E dato sextis. qđ abltūs in. e. terminaf fitq; a nto ablatas. s. vt hic dies a die. hec species a specie. Rectus plalis fit i es. qđ ntūs ⁊ actūs plales hui ꝰ declinatiōis in. es. terminātur. sūtq; isles noiatiuo singulari. vt hic dies hi dies. Erū. ebusq; dabis. qđ gtūs plalis i. erū desinit. fitq; ab abltō singulari assūpta rū. vt a die dierū. Drūs in. eb ꝰ definit. fitq; ab eodē abltō addita. bus. vt a die dieb ꝰ. a re reb ꝰ. Mā hec duo noia tm̄ hāt numerū plurale integrū. vt alio loco diximus. De noibus anomalis. Cap. iij. Anomaliā voco oēm varietatem aut generis. aut declinatiōis aut casuū defect ꝰ. Mā dictiōes aliq; inueniūtur accidētibꝰ gbusdā orbare: qđ fit aut significatiōis repugnātia. neq; enī dicimus puerperus: quēadmodū dicim ꝰ puerpa. aut icōsequētia. siue ifarū incōsequētia. vt ab eo qđ ē curso: nō recte dicim ꝰ curstrix: nec a nutrio: nutritrix. vt fas nō h; gtm̄ faris: aut satis aut fassis. ne cū alijs victiōibꝰ coicideret aut deniq; qr i vsu nō sūt. Itaq; cū supiora duo capita ad noia reglariter atq; solide iflera ptinerēt. i hoc tertio capite de illorū irregularitate atq; defectu ptractabif. atq; declarabimus in qbꝰ noibꝰ aliq; ē declinatiōis diuersitas. qđ fit aut ga genꝰ a singulari in plēm mutatur. vt hic menalꝰ hec menala. aut q; mutatur declinatio. vt hoc vas. hec vasa. aut q; vtrūq; mutatur. vt hic euētus. us. hec euēta. orū. aut q; carēt altero numero. vt acetū. plurali ⁊ manes singulari. aut deficiūt casibꝰ. vt tabi tabo. ¶Masculina in neutra. Sūt qđā noia in singulari masculina: i plurali vō neutra. q̄lia sūt q̄ hic describūtur. ¶Menalꝰ. i. menala. orū. Uer. in buc. ¶Menalꝰ argutūq; nemꝰ pinosq; loquētes. Jdē. j. geor. Pan ouiū custos: tua si tibi menala cure. mōs ē archadic. Ismarus. i. ismara. orū. Jdē in. buc. nec tm̄ rhodope miratur ⁊ ismarꝰ orpheа. Jdē. ij. geor. Juuat ismara baccho. Qserere atq; olea ingentē vestire taburnū. Gargarus. i. gargara. orū. gargarus auctore ¶Macrobio. v. satur. Urbs est in imis radicibꝰ ide silue posita. Gargara aūt sūt ipa mōtis capita. Uer. j. geor. Ipsa suas mirantur gargara messes. Dindimus. i. Ouid. iiij. meta. Dindimon ⁊ cibelen. teste ptolomeo mons est phrygie. quem etiam in plurali dindima appellāt. Uergi. x. ene. Alma parens idea deū: cui dindima corda. ⁊ Silliꝰ li. xvij. punicoꝝ. gemino q dindima mōte. Tenarus. i. mons est laconie qui etiā in plurali tenera. orū dicitur. Lucanꝰ in. ix. ⁊ apertā tenaro vmbris. Tartarus. i. tartara. orū. Uergiliꝰ sexto. eñ. Tū tartarꝰ ipe bis patet in ꝓceps tm̄. Jdē in. gnto. nō me impia nāq; tartara habēt. Auernus. i. auerna. orū. Jdē in. vj. Jnde vbi venere ad fauces graue olētis auerni. atq; ibidē. ⁊ auerna sonātia siluis. Pileus. i. pilea. orum. declinatur aūt hic pileus in singulari teste Seruio secūdo. ene. qui dicit tyara phrygius pileus est. quamquā Laurentius in raudensem negat genere masculino reperiri. ⁊ apud festū legimus albogalerus capitis pileū est. hinc igitur Persius dixit. hec mera libertas. banc nobis pilea donant. ⁊ ¶Martialis. totis pilea sarcinis redemi. Intybus. i. intyba. orum. Celsus libro secūdo. Radicula. intybus. ocymum. Uergili. j. geor. Et amaris intyba fibris. Baltheus. i. balthea. orum. Uergili. xij. ene. Jnfelix humero cum apparuit alto baltheus. Juuenalis. Quotiēs rumo ribus vlciscuntur balthea.

Cumq; ueru questus: quod quæro dat tibi nomē.

De quinta nois declinatione.

Vinta dat. es. tm̄ rectis. Genitiuus in. ei.
q Atq; dtūs erit. Em quartis. e. dato sextis
Rectꝰ pluralis fit i. es. cui iūgito uartū
Erum. ebusq; dabis genitiuis atq; datiuis.

¶De noibus anomalis. Caput. iii.

ſ Vnt quædā noia q̄ dicunt anomala. hoc est irregularia. aut quia mutāt genus aut declinationē: aut carēt altero numero: aut deficiunt certis casibus in utroq; numero.

Masculina in neutra.

Mænalus. i. menala. orꝫ. Ismarus. i. ismara. orꝫ.
Gargarꝰ. i. gargara. orꝫ. Dindimꝰ. i. dindima. orꝫ
Tænarꝰ. i. tænera. orꝫ. Tartarꝰ. i. tartara. orꝫ.
Auernus. i. auerna. orꝫ. Pileus. i. pilea. orum.
Intybus. i. intyba. orꝫ. Baltheus. i. balthea. orum.

Sibilus. i. sibila. orū. Supparus. i. suppara. orū.
Locus. i. loca. orū. uel loci. Iocus. i. ioca. orū. uel ioci
Cetus. i. cete indeclinabile. Euentus. us. euēta. orū.
Iussus. us. iussa. orū. Permissus. us. premissa. orū.

¶Fœminina in neutra.

Pascua. æ. pascua. orū. Carbasus. i. carbasa. orum.
Supellex. supellectilis. supellectilia. supellectillū.
Pergamus. pergami. pergama. pergamorum.

Neutra in masculina.

Porrum. i. porri. orū. Rastrum. i. rastri. orum.
Cælum. i. cæli. orum. Argos. i. argi. orum.
Frenū. i. freni. orū. Capistrum. i. capistri. orum.

Neutra in fœminina.

Epulū. i. epulæ. arū. Deliciū. ii. deliciæ. arum.
Balneū. i. balneæ. arū. Cepe indeclinabile. cepe. aꝛ.

Variæ declinationis noia.

Iugerum. i. iugera. um. Vas uasis uasa. orum.

Sibilus. i. sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Seruius tamē in bucolicis res inquit ipsa sibilus est: sibila vero participialiter accipitur ꝓ sibilantia. Supparus. i. suppara. orum. Lucanus in ij. Suppara nudatos cingunt angusta lacertas. Cetus. i. cete indeclinabile. Auienus in arato. Distantē andromedā prolixo tramite mundi perterret cetus. Plinius libro. ix. Hoc genus solum vt ea que cete appellant animal parit. ⁊ Uergili. Jmmania cete. Locus. i. loca. orum. Uergi. j. ene. Loca feta furētibus austris. idem in eodem. Deuenere locos: vbi nūc ingētia cernis menia. Jocus. i. ioca. orū. Oui. ⁊ cū iunone remissos agitasse iocos Salu. in iugurtha. Joca feriaq; cum humilimis agere. Permissus. us. permissa. orum. vt in digestis titulo de acquirendo rerum. d. l. in laqueū permissu inquit eius cuius fundus erat. Jussus. us. iussa. orum. a quo est etiam iniussus. us. vt Licero in. vj. de rep. Neq; iniussu eius a quo ille est vobis datus. Euentus. us. euenta. orum. Oui. Quisquis ab euentu facta notanda putat. Non tamen dicimus in plurali permissibus. iussibus. euentibus: sed permissis. iussis euentis. vt Valla ostendit. Uergili. in bucco. Accipe iussis carmina cepta tuis. Licero in libro de oratore. Ex aliorum factis aut dictis ⁊ euentis. Idem ad Lucrecium. Fabulam rerum euentorumq; meorū. ad cuius similitudinem. Ouidius dixit secundo meta. Successorumq; minerue indoluit: quod vtrū q; reperitur etiam quarte. Feminina in neutra. sunt preterea quedam nomina in singulari feminina ⁊ in plurali neutra. vt pascua pascue. pascua pascuorum. vt in psal. xxij. Hierony. interprete. in loco pascue: ibi me collocauit. Ouidius quarto meta. Axe sub hesperio sunt pascua solis equorum. Carbasus carbasi. carbasa carbasoꝝ. Uergilius. viij. Glauco velebat amictu carbasus. Lucanus in. iij. Flura coloratis astringunt carbasa gemmis. Suppellex suppellectilis. suppellectilia suppellectiliū. qđ diomedes inter plurali numero carentia numerat. ⁊ ad huc re vera non memini me legere. Pergamus pergami. pergama pergamorū. sed quamquā hoc nomen inter heteroclita ponatur a grammaticis: re vera non est. Est enim pergamus ciuitas in asia minoꝛ: que fuit attali regis. ⁊ cuius meminit diuus Ioannes in apocalypsi. Pergama vero phrygie vbs fuit. regis priami de qua Uergilius. Namq; videbat vti bellantes pergama circum. Reperio tamen apud vnum Senecā in troade pergamus ꝓ pergama positum. Neutra in masculina. Quod sunt quedam nomina in singulari neutra: ⁊ in numero multitudinis masculina. vt hoc porrum porri. porri porrorū. Juuena. Quis te cū sectile porrum sutoꝛa quo etiam in plurali porra neutro genere reperitur apud Uergilium in moreto. ait enim. ⁊ ciser ⁊ capiti nomen debētia porra. Codices tamē Uergiliani quos non dubitarem castigatiores esse sic habent. Hic cicer ⁊ capiti debētes nomina porri. sic ediuerso apud Celsum porrus in singulari genere masculino legimus. Ait enim libro quarto. Porrus cum pullo gallinaceo coctus sit. Rastrum rastri. rastri rastrorū. Uergi. in bucco. Non rastros patietur humus non vinea falcem. Celum celi. celi celorum. Celum quia vnum tantum est: numero multitudinis carere. Cesar in libris de analogia ad Ciceronem scribit referente Gellio libro. xviij. noc. attixit. Quis totidem vertit celos. Argos argi. argi argorum. Lucanus vbi nobile quondam desuper argos arant. Uergi. secundo ene. Si patrios vnquam remeassem victor ad argos. Frenum freni. freni frenorum. Licero de claris oratoribꝰ. alteri se calcaria adhibere. alteri frenos. Uer. tū. iij. geor. dixit. Frena pelectronij lapithe giroſq; dedere. Eodē mō dicimꝰ capistrorū. Neutra feminina. Od reperiuntur qđā noia in singulari neutra. in plurali vero feminina. vt hoc epulū epuli. epule epularū. quāquā auctore Talla. Epulū sit cōiuiū numerosis ciuibus paratū. Belli. li. xj. Soleni die ioui epulū libaretur. ⁊ Juue. vnde epulū possis centū dare pitagoreis. Epule vero sunt etiam singulis nō modo hominibus: sed ⁊ relīquis animantibus parate. Uergili. iiij. ene. Epulasq; draconi que dabat. Delitium delitij. delitie delitiarum. Catullus. Passer delicium mee puelle: atq; illum imitarꝰ. ¶Martialis. Stelle delitiū mei columba. Uer. in bucco. delicias domini: nec quid speraret arū. Belli. li. ix. Parū cito balneas sibi traditas esse: ⁊ parū lautas fuisse. dicuntur etiā balinee. vt apud Plini. li. xxxiij. Stratas argento mulierū balineas. Reperitur etiam in plurali balnea ab eo quod est balneum. Juuenalis. Et crudum pauonē in balnea portas. Cepe indeclinabile in singulari. Gellius libro. xix. Cepe inquit reuirescit: ⁊ congerminat decedenti luna. Juuenis domat area porri. Varie declinationis nomina. Reperitur etiam varietas in declinatione. quoniam quedam nomina reperiuntur alterius declinationis in singulari: alterius in plurali. Preterea quedam reperiuntur per duas atq; etiam plures declinationes inflexa. ⁊ ponit aliqua cum alia multo plura reperiantur. Dicit igitur in primis. quod iugerū in singulari secūde est declinatiōis. Uarro i ꝓmo de re rustica iugerū dictū q̄ q̄dratos duos actos habeat. Jdē de origine ligue. l. iugerū dictū iūctis duob ꝰ actibus q̄oratis. ⁊ Columela. duo actos iugerū efficiūt. Et ibidē act ꝰ duplicat ꝰ facit iugerū. Jn plurali vero est tertie. ¶Marti. ⁊ casa iugeribus nō onerosa suis. ⁊ illud iurecōsulti: ex mille iugeribus q̄ vnū iugerū ꝓ idiuiso solidū h;. Reperim ꝰ tm̄ in singulari etiā tertie apud Propertiū. Ut multo inumerā iugere pascat quē. Econtrario vas vasis in

Universidad de Deusto
Biblioteca

singulari tertie est decliuatiõis. in plurali secunde. quãquã etiam in singulari apud antiquiores reperitur secunde. Lato apud Bellũ duodecimo noctiũ. atti. neq; vasũ neq; vestimẽtũ vllũ é i manu pciosũ. Penus penoris vel penꝰ. Specũ speci. vl speCus specus. De generis atq; declinatiõis varietate in his duobꝰ noibus: cũ de genere nominũ terminatorũ in. us. dissereba-mus abũde dictũ est. Laurus lauri. hec noia q̃ sequũtur ꝛ secũde ꝛ quarte declinationis repiunt in vtroq; numero: ꝛ q̃dã sunt casus in alterutro frequentiores. Vergilius in buccolicis. Et vos o lauri carpam ꝛ de prima myrthe. ꝛ ibidẽ. Fragilis incẽde bitumine laurus. Pinus pini vel pinus pinus. Vergilius in buccolicis. Menalus. argutũq; nemus pinosq; loquẽtes. Idẽ in vndecimo altas ad sydera pinus. Quercus querci vl quercus quercus. Licero in chronographia. ibi. quercozũ rami ad terrã iacẽt. Vergilius octauo enei. Arma sub aduersa posuit radiãtia quercu. Cornus comi. vel cornus. Serenus Vel corno ex arbore sertũ. Papinius. vij. theb. Cornu depressus achiua. Ficus fici vel ficus de hoc multa in genere diximus. Lacus. i. vel lacus. Seneca. iiij. naturalis. questionũ. Ptinuatis aqs i faciẽ laci ac turbidi maris. Colus coli vel colus. Vergiliꝰ. viij. ene. Cui tolerare colo vitã tenuiq; minerua. Papinius. vj. thebai. Extra iã colu fila datur ordo. Domus domi. vel domus. De varietate declinationis ꝛ quos ex vtraq; casus habet libro primo diximꝰ. Neq; ab re fuerit hoc loco dicere quod Suetonius trãquillus animaduertit in epistolis augusti cesaris: semper in genitiuo singulari domos ꝛ nũq; domus scriptum quod est consentaneum epitaphio antiquitatum multarum plenoꝛ: quod anno superiori rome eruderatum est: cuius etiam mihi copiam fecit amicus harum rerum curiosus indagatoꝛ. scriptio autem fuit huiusmodi.

Penus.oris.penus.penus.Specum.i.specus.us.
Laurus.i.laurus.us.Pinus.i.pinus.us.
Quercus.i.quercus.us.Cornus.i.cornus.us.
Ficus.i.ficus.us.Colus.i.colus.us.
Domus.i.domus.us.Acus.i.acus.us.
Arcus.i.arcus.us.Fasti.orum.fastus.uum.

De masculinis plurali carentibus.

Sanguis.inis.Limus.i.Fumus.i.Fimus.i.
Muscus.i.Mnudus.i.Pontus.i.Nemo.inis.
Sol solis.Vesper.eris.Carcer.eris.

Fœminina plurali carentia.

Vita.æ.Gloria.æ.Fama.æ.Gaza.æ.Iuuenta.æ.

D.MAN.C.MAN.F.INFERNO.PLOTONI TRICORPORI OXORICA RISSIMAE PROSERPINAE : TRICIPITIQuE CERBERO MVNVS MECVM FERENS DAMNATAM DEDO ANIMAM ⅁IAM. QuAE HOCME CONDO MONIMENTO:NE OBRVTIS DOMOS LAPSVFILIIS SEX:QuOS.P.SCIPIO PATRIIS CAMERTIBVS A SALE EX LIBIA INCOLVMES RESTITVERAT INDESOLATA ORBITATE SVPERSIM MISERA.⅁IXI.ANN.LVI.M.I.D.V.HORAS.SCIT NEMO.⅁ALE ⅁ITA.

Quod est. Caia manlia. Caij. mãlij filia inferno plotoni tricorpori orori carissime proserpine tricipitiq; cerbero munus mecũ ferens damnatã dedo animã viuã q̃ hoc me cõdo monimẽto: ne obrutis domos lapsu filijs sex: quos. p. Scipio patriis camertibus a sale ex libia incolumes restituerat: indesolata orbitate supersim misera. vixi annos quinquaginta sex. mẽsẽ vnũ. dies quinq; horas scit nemo. vale. vita. Acus aci. vel acus. Mdarti. ꝛ Satius tenuẽ ducere credis acos. sed hic pro pisce. Iuue. Emerita q̃ cessat acu. Arcus arci vel arcus. Licero in. iij. de natura deorũ. Cur arci species non in deorũ numero preponatur. Ennius apud Priscianum. Arcus vbi aspiciunt mortalibus q̃ pbibent. Fasti fastorũ. fastus fastuũ vtrũq; in plurali tantum pro libro in quo cõtinẽtur annales: atq; fasti ꝛ pfesti dies. vnde Oui. opus illud suũ fastorũ inscripsit. Luca in decimo p quartã prulit dicẽs nec meus eudori vincetur fastibus annus. qõ ex erroꝛe scripsisse Lucanũ testatur Seruius in. iij. li. ene. Vergiliane. Ceterũ ipse fallitur. cũ Hora. quoq; in. iij carminũ dixerit. p memoꝛes genus omne fastus. Varro pterea in ephemeride causa iulij cesaris qui fastus porrexit: mensis iuliꝰ appellatus est. fastus in singulari supbiã ꝛ arrogantiã significat. De noibus plurali carẽtibus. ꝛ pmo de masculinis. Sanguis sanguinis: cuiꝰ pluralis est abusus frequẽter in sacris literis. vt in psalmo. Libera me de sanguinibus ꝛ alio loco. Virũ sanguinũ ꝛ dolosum abominabit dñs. Limus limi. Fumꝰ. fumi quo in numero multitudinis vsus est in cõmentarijs. Cesar p signis illis q̃ inter hostes p diẽ fumi solẽt fieri. quẽadmodũ per noctẽ ignibꝰ. Mdarti. quoq; in alia significatiõe dixit. Tẽdere nec vanos circũ palatia fumos. Fimus fimi. Muscꝰ musci. Mũdus mũdi. qꝛ cũ nõ sit niſi vnus mũdus: merito caret numero plurali: sicut supra de celo diximꝰ. ⅁s figurate dixit Plinius in secundo naturalis historie alios innumerabiles tradidisse mundos. Pontus põti. Nemo nemĩnis. Sol solis. Vesper vesperis. quod de celo ꝛ mũdo diximus. idẽ de sole ꝛ luna ꝛ vespere ꝛ phosphoro ꝛ reliquis stellarũ planetarũq; nominibus dicendum est qõ quia singulares sunt. numero multitudinis carẽt: sed figurate possunt habere. Vergi. pmo. ene. Quid tñ oceano pperent se tingere soles hiberni. ꝛ qõ legimꝰ tris soles rome simul ortos paulati in eũdẽ coijsse orbẽ. ꝛ Pli. li. ij. totidẽ tñ soles: totidẽq; lunas. ꝛ Claudia. in eutropiũ. binasq; polo ꝛcurrere lunas: ꝛ gemios soles mirari desinat orbis. Addit q̃q; supioꝛibꝰ phocas genꝰ genij. cũ Pli. li. ij. dixerit. totidẽ faciat iunões genioſq; adoptãdo sibi. Alij addunt vespere vespis. ꝛ hesperus hepi q̃ p stella siue diei pte carẽt pſali. nã vespi vesperũ qõ isti dicũt. q̃ rõne posset dici ego nõ video sed neq; vespe vesparũ: cũ potius dicere debeamus illos spalmos vespertinos. qꝛ vespi canũtur. has horas vesptinas. qꝛ eo tpe agif aut agi debebat res diuina quo vesp. ppter solis occasũ scipit apparere. Mã multa huiusmodi. qꝛ in cõpẽdiũ scripta sũt: dũ ppls aut sacerdos in psona ppli coꝛpꝰ rpi iesu degustat: qõ cõmunicare a nris dr. ꝛ p eo qõ impiti legũt post cõmunicãda. debet legi post cõmunionẽ hoc ẽ oꝛo illa quã sacerdos i psona ppli atq; sua recitat. Eodẽ mõ dicũt psa p eo qõ eẽ debet psa. nã disstinguif a versu. ꝛ capla p capim. ꝛ alia cõplura de qbꝰ in ãnotamẽtis q̃ ppdiẽ edituri sumꝰ copiosiꝰ disputabiẽ Carcer carceris. p loco vbi detinẽt in cõpedibus noxij. numero multitudinis caret. nã carceres in pſali vt paulo post dicemus. aliud significat. Feminina plurali carẽtia. phocas ꝛ diomedes pauca huiꝰ ordinis noia ponũt. alij multo plura. q̃ repe

riuntur plerũq; in numero multorũ: vt vita p anima. Ver. vj. ene. Tenuis sine corpe vitas ꝛ pro viuendi modo. Laertius scripsit vitas philosophorũ. ꝛ Hiero. vitas patrũ. Elias quoq; in plurali dixit Gellius li. j. Has inquit ille glorias cum iactaret. Plautus in trinũmo. balcine in me propter res maledicas famas ferunt? Et eodẽ modo de reliquis q̃ sequũtur: q̃ etsi raro inueniãtur in numero multitudinis. aliq̃ tñ auctores illius vsi sunt. vt Lucanꝰ. li. vij. Eoasq; pmũt tẽtoria gazas. ꝛ Seneca in hercule furenti gazis inbians: ꝛ est cõgesto. pauper in auro. Arenas quoq; etsi Cesar in libris de analogia ad Ciceronẽ dicat vitiose dici in numero multitudinis. Luca. tñ li. x. dixit. Et diras calcauit cesar arenas Mdortes quoq; in plurali dixit opius siue birtꝰ in cõmentario hispanicnsi. mortibus inquit mortes exaggerabãt. Augustinꝰ li. iij. de ciuita. Meminus haberet mortiũ roma q̃ vicerat. Et iterũ infra. Seneca. j. natura. q. ergo tu in tantis erroꝛibus es: vt existimes deos mortiũ signa pmittere.

Pax etiam ꝛ si diomedes ꝛ phocas scribãt plurali carere. Horatius tñ in primo eplarum dixit. Bellaq; ꝛ paces lõgũ diffundit in eũ. ꝛ Plautus in peria etiã pacibus dixit. Sic ꝛ philosophi dicunt tres esse labes rerũ publicarũ. cũ grãmatici dicant labem carere numero plurali. Neutra plurali carẽtia. Diomedes tantum ponit hec pauca inter ea q̃ numerũ pluralẽ nõ habẽt, virus. i. pus puris. baratbrũ. i. allũ alliꝫ. crocũ. i. ingeniũ ingenij. allec. cis. iusticiũ sinapi. sed alliũ ꝛ ingenium in frequenti vsu habẽt pluralẽ. Crocũ ꝛ sinapi ad res q̃ mensurãtur pinent. Halec pro salsamẽto caret plurali sicut ꝛ garũ. halex quoq; pro eo quod halec etiã plurali caret. nã pro pisce numerũ multitudinis habet. Phocas addit coenũ i. cenũ. i. lutũ. i. viscũ. i. cuũ. i. vulgus. i. pelagꝰ. i. penus. oris. siue penus. i. vel penꝰ. us. Solũ quoq; soli plerisq; his annumerãt. cũ Vergi. j. geoꝛ. diterit. ne saturate fimo pingui pudeat sola. Sic apulei in. iij. meta. In asini inquit facie fena rodebamus. Plurali pterea carẽt nomina propria deorum. vt iupiter. mars. vulcanus hominũ. vt priamus. hectoꝛ. achilles. montiũ. vt apeninꝰ. pyreneus. temerianus. siluarũ vt ida. hercinia. fluuiorũ. vt anas. tagus. insularũ. vt sardinia. sicilia. urbium. vt corduba. hispalis. ceterarumq; rerum. vt canum. equorum. boum. caprarum vt apud Ouidium. lelapes. apud Vergilium rhoebꝰ.

Inueniuntur tamen quedam propria ex his pluraliter declinata: ꝛ tunc carent numero singulari. vt gades gadium. balcares. ium. athene. arũ celene. arum. cythera. orum. Aliquando etiam sub diuersis generibus inueniuntur declinata in vtroq; numero. vt supra diximus menalus. i. menela. orum. tenarus tenari. tenara. tenaroꝛum

Senecta.æ.Cholera.æ. Fuga.æ. Culpa.æ. psapia æ.Memoria.æ.Eloquẽtia.æ.Sapientia.æ.Diligẽtia.æ.Socordia.æ.Negligẽtia.æ.Parsimonia.æ. Auaricia.æ.Vecordia.æ.Sulticia.æ.Insania.æ. Amentia.æ.Demẽtia.æ.Arena.æ.Humus humi Mors mortis.fames.is.sitis.is.lux.cis.pax.cis. pix.cis.salꝰutis.Lues.is.Tabes.is.Labes.is.proles.is.soboles.is.Indoles.is.Strues.is.Tussis.is Bilis.is.Paupertas.atis.Fides.ei.Rabies.ei.Pernicies.ei.caries.ei. Dies.ei.pro tempore.

Neutra plurali carentia.

Vulgus.i.Pelagꝰ.i.Virus i.Pus puris.Barathrũ. i.Fœnũ.i.Cœnũ.i.Viscũ.i.æuũ.i.Iusticiũ.ii.Lœtũ.i.Lutũ.i. Soliũ.ii.Seniũ.ii.Salũ.i. Ador.Fas nefas. indeclinabilia.nil nihil nihilũ.i.instar.Vitrũ.i.necesse necessum.Halec.cis.Ver.eris.

Plurali pterea numero carẽt noia deorũ ppria hominũ. montiũ. siluarũ. fluuiorũ. insularũ. urbium. cæterarũq; rerũ: niſi q̃ pluraliter declinãtur. Dicimus tamẽ scipiones. fabios. metellos: sed tunc appellatiua potius q̃ propria dicenda sunt.

Noia quoq; elemẽtorũ. vt aer ignis. æther. & metallorũ. vt aurũ. argẽtũ plũbum. & significantia res aridas. & liquidas q̃ in pondus & mensurã referũtur. vt triticũ. cicer. oleũ. acetum. Quæ tamen nõnunq̃ pluraliter efferũtur: maxime cum partes illarum rerum significare uolumus.

Aliquãdo etiã sub eodẽ genere. vt mycene. es. mycene. arũ. Ver. v. ene. Argolico ve mari deprehensus ꝛ vbe mycene. Idẽ in ij. ꝛ nũc qõ patrias vẽto petiere mycenas. Sed cũ dicimus scipiones. fabios metellos. camillos. curios. scauros: iã desinũt esse ppria. ꝛ incipiũt esse appellatiua. Mã cũ fit nomẽ ppriũ qõ de vno dicitur: appellatiuũ qõ de pluribus cũ dico scipiones intelligo plures ex ea familia. vt eneiũ ꝛ publiũ scipiões. ergo scipio tũc appellatiuũ est. cũ de oibus illis dicatur. Sic Iuue. dixit: q curios simulãt ꝛ fictos cõtemnũt scauros. Et luca. ad syllas marioſq; redis. Noia elemẽtorũ carẽt etiã numero multitudinis. vt aer acris. ignis ingnis. dicimus tñ in plurali ignes igniũ pro pticulis ipsius elemẽti: vt apũ Vergiliũ crebris micat ignibꝰ ether. ꝛ alio loco. aut ignibus egra dedere. Et noia metallorũ. vt aurũ argẽtũ plũbũ. neq; enim dicimꝰ in plurali aura auri gẽta plũba. dicimꝰ tñ era in tribus casibus p rebus ex illa materia fabricatis: vt paulo post dicturi sumus. Et nomina significãtia res aridas ꝛ liquidas: q̃ in põdus ꝛ mensurã referũtur. vt triticũ. cicer. piper. crocũ. neq; enĩ dicimꝰ triticea cicera. pipera. croca. Dicimꝰ tñ ordea. vt Ver. in buco. Grãdia sepe quibꝰ mãdauimus ordea sulcis. p granis ordei. sic etiã dicimus fabas. lupinos. ꝛ pisa p granis illorũ liguminũ. ꝛ Iuue. Spirãtesq; croceos ꝛ in vina perpetuũ ver p flores. Vinũ quoq; ꝛ mustũ. sapa. defrutũ. passũ. lac. serũ. amomũ. ꝛ alia huiusmodi liquida. numero plurali carẽt plerũq;. dicimꝰ tñ in plurali. vina. musta. defruta. mella. balsama. cinnama: cũ ptes aut genera illarũ rerũ significamꝰ. Ver. in. buc. Vina nouũ fundam calathis aruisia nectar. Idẽ. iiij. geoꝛ. Aut igni pinguia multo defruta. Idẽ. j. ene. Redolẽtq; thymo fragrãtia mella. Iuue. Spirãt opobalsama collo q̃ tibi. Mdarcia. cinnama qõ redolẽt. Hec Seruiꝰ i. ij. geoꝛ. dicit in plurali tantũ habere tres casus. Mã. Oui. nimis licẽter in plurali mustis dixit ab eo qõ ẽ mustũ. Itaq; in huiusmodi noibꝰ multo minꝰ significat pluralis numerusq; singularis. Mã cũ dixi terrã: totũ elemẽtũ intelligo. cũ vero terras: pticulas quasdã aut terre genera. Ver ij. geoꝛ. difficiles pmũ terre collesq; maligni: multo ergo minꝰ dixisti. cũ dicis habeo duas aut tres terras. q̃ cũ dicis habeo terrã. Eodẽ quoq; modo aera dicimus. vt Mdar. aera sed a cuneis vlteriora petis. Lato quoq; vt ingt festus aeribus dixit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

De masculinis singulari numero carẽtibus. ⁊ primo ponit masculina: quoꝝ pleraq; etiam in singulari apd auctores reperiuntur vt pro eo qd est fori. ozũ. p parte illa nauis q̃ a proza. in puppim discurritur. Ennius dixit. multa foro ponẽs ageꝝ longa replek. nã Uer. in plurali dixit libro. vj. deturbat laxatq; foros. Fasti. ozũ. vel fastus fastuũ secũde ⁊ quarte declinatiõis vt paulo ante diximus: singulare numerũ nõ hz. p eo qd est liber annaliũ. Superi. ozũ. ⁊ inferi. ozũ. p dijs celestib⁹ ⁊ infernis. Liuius tũ andronicus in odyssea dixit: inferus an superus tibi fert deus funera vlixes Aloculis quoq; Martia. locellus in numero singulari fecit dicẽs in distichocuius titulus est loculi. Ipse locellus erit. Liberi. ozũ. quãq̃ in singulari liber. a. ũ. cũ adiectiuũ est declinek pro filijs atq; etiã nepotibus plurali ter dicit. atq; etiã de vno tm̃: vsq; adeo reformidat numerũ singulare. Idẽ quoq; de posteri posterozũ dicimus: ⁊ si posterus. a. um. declinek. Pugillares quoq; p tabellis: licet hic ⁊ hec pugillaris ⁊ hoc pugillare dicam⁹ pro re q̃ pugillo cõtineri põt. aut pugilli magnitudinẽ equat. Locicilli. ozũ. p testamẽto illo secũdario. nã. p parvo libro vel ligno etiã singulariter dici põt. Cato de re rustica. i tabulato condito codicillos oleaginos. Antes. iũ. p vitiũ ordie. Uer. i. ij. ge. Jã canit extremos effetus vinitor antes. Cassis cassium. Ouidius. Decidit in casses preda petita medos. Seneca tamẽ singulariter ptulit in agamẽnone dicens. at ille vt altis hi p̃dus siluis aper cum casse vinctus. Carceres. um. vt supra memorauimus: pro repagulis equozum. Uergili. j geor. Ut cũ carceri⁹ sese effudere ẽq̃dge. Licero de claris oratorib⁹ nec in ẽq̃drigis eũ scõm numerauerim aut tertiũ: q vix e carceribus exierit. Idẽ tm̃ Uer. v. ene. in singulari carcere. p carceri⁹ posuit dicẽs ruũtq; effusi carcere curr⁹. vbi Serui⁹ ingt. carcere vsurpauit. nã carcere est in numero singulari custodia noxiozũ: carceres vero tm̃ in plurali ostia quibus equi arcentur. Furfures. um. p illis pustulis: que ex capite resoluũtur. nã. p farine purgamento etiam in singulari dixit. Serenus additur excussus niuea similagine furfur. Lemures. rum. Manes. ium. Apuleius in libro de deo socratis singulariter ptulit lemurẽ ⁊ manẽ. hũc inquit vertere latina lingua inuenio lemurẽ victitatũ ⁊ paulo post. vtrũ lar sit in larua nomie deũ manẽ vocãt. Celites. ũ. etsi cõmunis duoꝝ generis esse potest: ab auctoribus inter masculina singulari carentia ponitur. neutro quoq; iunxit. Ouidi. primo fastorũ. celitibus regnis a ioue pulsus erat. Maiores. i. qui nos pcesserunt: sic minores. i. posteri dicuntur. Natales. iũ. pro generis nobilitate vt Diomedes putat. vel potius vt Valla scribit pro cõditione nascẽdi. in plurali tantũ reperitur. nã in singulari diẽ nataliciũ significat hic natalis. Optimates. um. Primores. rũ. Proceres. rum. nõ vsq; adeo singularem numerũ reformidant. vt nõ possint etiã de vno tantũ dici. vñ ⁊ Priscianus ait in quarto ab optimus optimas. atis. deriuatur. ⁊ Silli⁹ libro. xj. punicorum dixit. his super excisum primoꝝ in parte saguntum. ⁊ Juuenalis Agnosco procerem salue getulice. Penates. tium. Quirites. iũ. Persius tamen in singulari dixit. quibus vna quiritem vertigo facit. ⁊ Ouidi. in elegijs. an si pulsassem mnima de plebe quiritẽ. ⁊ Horatius. amici dona quiritis scripsit. j. epistο. Sales. ium. pro facetijs Lucan⁹ in. ij. nõ soliti lusere sales nec more sabino. ⁊ Juue. ⁊ salibus vehemens intra pomeria natis. in hac quoq; significatiõe sed figurate dixit Terentius: qui habet salem: quod in te est. Vepres. ium. Diomedes ⁊ phocas in plurali tantum reperiri dixerũt. Ouidius tantũ a vepre in ablatiuo posuit singulari. ⁊ Columela li. xij. hũc veprem dixit manifestum est interire nõ posse. Artus uum. nam quod. Uergili. iij. georgi. dixit. micat auribus ⁊ tremit artus: artus accusatiuus pluralis est figurate iunctum cũ verbo tremit. vnde Seruius exponit artus pro artubus. Feminina singulari numero carentia. Argutie. arum. phocas in hoc ordine posuit Apuleius tamen in primo meta. Argutia inquit nitotici calami scripta. ⁊ ab eo diminutiuum fecit Belli⁹ argutiola. li. ij. argutiola quippe hec inquit friuola ⁊ inanis est. Antie. arum. Apuleius primo meta. Crines inquit apollinis pre multis antijs. Aedes edium. pro priuata domo: nam in singulari tẽplum significat. vnde semper additur cuius diei est. aut dicratio: vt edes castoris. edes sacra. Antene. arũ. quãq̃ Hiero. in epla ad heliodozũ dixit. ⁊ antẽna crucis figak i fróte Bige. arũ. ẽq̃drige. arũ. addit etiã phocas trige. arũ. Pli. tũ. li. xxxv. biga dixit i singulari. euclides ingt pixit bigã regis cum victoria. ⁊ Papi. xij. theba. tenuauerat aera biga. Quadrigas quoq; etsi Cesar i li. de analogia ad Ciceronẽ referẽte Bellio. dicat semp nũero platiuo dicẽdas esse. Pli. tũ. li. xxxiij. ẽq̃driga ingt regik ab alcibiade. ⁊ in eodẽ diminutiuũ ptulit dicens. Leua trib⁹ digitis ẽq̃drigulã tenuit. ⁊ i libris digestorũ delegatis tertio. l. peculiũ: ẽq̃drige legatũ equo postea mortuo. Belli⁹ li. xviij. qõ vnũ rarissimũ videbatur. inuenim⁹ ẽq̃drigã nũero singulari dictã. in li. satyrarũ. Mo. Varronis q inscript⁹ est vemetrius. Copie. arũ. p exercitu teste Valla nũero sigulari caret. Mã Uer. qõ dixit. in. ij. ene. respicio: ⁊ q̃ sit me circũ copia lustro. ibi etiã Ser. notat q̃si auctoritate sua fret⁹ de exercitu copiã i singulari dixit: cũ copias de exercitu nũero plali dicam⁹. vt Salu. memorare possũ qb⁹ in locis maximas hostiũ copias popul⁹ ro. pua manu fuderit. Sz Uer. excusare põt metri necessitas. qm̃. copie. arũ in plurali carmẽ heroicũ nõ recipit. Lune. arũ. phocas ⁊ diomedes i hoc ordie posuerũt. Cerimonie. arũ. Diome. itẽ posuit. Cice. tũ i. ij. de legib⁹ magnã ingt religionẽ cerimoniãq; declarat. cõtra Fronto apd Belliũ. li. xviij. dicat scriptores veteres nũq; cerimoniã singulari nũero appellasse. Diuitie. arũ. Delitie. arũ. a phoca ⁊ diomede. inter supiora numerak. sz quẽadmodũ supra dixim⁹. delitie ⁊ delitia ⁊ delitiũ in singulari habuit. Dire. arũ. ⁊ Furie. arũ. ⁊ eumenides semp i nũero plali repiuk. qz triplices sũt quẽadmodũ ⁊ gre. nisi ꝺ vna illarũ loqris. Uer. i. iiij. en. vltriceq; sedẽt i limie dire. ⁊ ibi dẽ. heu furijs incẽsa feroz. atq; etiã ibidẽ eumenidũ veluti demẽs videt agmina pẽtheus. Excubie. arũ. Exuuie. arũ. Exeqe. arũ. a phoca ⁊ Diomede ⁊ Frõtone in hoc nũero ponũtur. Uer. in. iiij. ene. Excubias diuũ eternas. ⁊ i eodẽ dulces exuuie dũ fata deusq; finebãtur. ⁊ in. vij. at pijs exequijs eneas rite solutis. Ambrosius in euangelium luce. ca. xij. Non enim solicitum deus cure numerantis intẽdit excubiã. in singulari dixit. Ferie. arũ. a phoca ⁊ Diomede. ⁊ Bellio nunquã nisi plurative nu-

De masculinis singulari carẽtibus.

Canı.orũ. Cancelli.orũ. Fori.orum. Fasti.orum. uel fastus.uum. Superi.orum. Inferi.orũ. Loculi orũ. Liberi.orum. Posteri.orum. Pugillares.iũ. Codicilli.orum. Antes.ium. Casses.ium. Carceres.rũ. Furfures.ũ. Lemures.rũ. Manes.iũ. Cælites.tũ. Maiores.rũ. Minores.rũ. Natales.iũ. Optimates.tũ. Primores.rũ. Proceres.rũ. Penates. tiũ. Quirites.tũ. Sales.iũ. Vepres.iũ. Artꝰ.tuũ.

Fœminina singulari carentia.

Argutiæ.arũ. Antiæ.arum. Aedes.iũ. Antennæ. arũ. Bigæ.arũ. Quadrigæ.arũ. Copiæ.arũ. Cunæ.arũ. Cerimoniæ.arũ. Calendæ.arũ. Diuitiæ. arũ. Diræ.arũ. Excubiæ.arũ. Exuuiæ.arũ. Exeqæ

mero efferri dicuntur. Nostri tamen aliter accipiunt: cum dicunt feria secunda. feria tertia. feria quarta. Facecie. arum pho cas inter hec numerat. Diomedes fores forium. Hora. tamen in. j. termo. dixit. exclusus fore. cum longaremus fores intus.

Fortune. arum. pro diuitijs ac fortuna prospera. vt apud Terentium in andria. Laudare omnes fortunas meas. in singlari media est ⁊ ad bonam ⁊ ad malam. Bene. arum. phocas inter hec posuit. Diomedes vero gingiue. arum. possis tamen si opus fuerit dicere hic habet genam dextram eminentiozẽ sinistra. ⁊ Juuenalis dixit. frangendus misero gingiua panis inermi atq; eius diminutiuo Apuleius pro magia ẽ vsus. complanatorem inquit tumide gingiuule.

Qd vero Cesar in libris de analogia atq; Diomedes ⁊ phocas dicũt inimicitias in plurali tantum declinari. ego tamen vt ille apud Belliũ ait non video cur nõ eadem ratione dicamus inimicitiam: qua inscitiam. impotentiam. iniuriã. vt Licero tbus. iiij. dixit. Inimicitia est ira vlciscendi tempus obseruãs. atq; ibidem sepe singulari vtitur numero. Illecebre. arum. ab omnibus grammaticis fere ponuntur in hoc ordine. Licero tamen in. j. de legibus dixit. que ⁊ si est illecebra turpitudinis. Et Bellius libro. ij. cum audiẽdi quadam illicebra induit. Plautus in asina. atq; ecclesia illecebra exijt tandem. Inducie inducium. Insidie insidiarum. Idus iduum: quẽadmodum ⁊ calende calendarum. ⁊ none nonarũ semper pluratiua reperiuntur. Latebre latebrarum phocas superiozib⁹ annumerat. Licero tamen in epistola ad appium. ne in tabelle quidẽ latebra absconditam maliuolentiam. ⁊ Bellius li. xi. dicit. impunitatem ex ea latebra sperarent.

Lactes lactium. pro intestinis hominũ atq; ouium per quas labit cibus. vt supra ex Plinij verbis annotatum est. cum de hoc nomine lac disserebamus. Littere arum. p epistola vt dicit Diomedes numero tantum plurali vtimur. excusantur tamen poete carminis necessitate. vt Oui. in epistola briseidis. quam legis a rapta briseide littera venit vnde fit vt quia heroicum atq; elegũ carmẽ lre. arũ. in plurali nõ recipit: freqnt⁹ vtamur ei⁹ diminutiuo litterule. arũ. Mine. arũ. Mannbie. arũ. sp pluratiua reputk: quẽadmodũ ⁊ nundine. arũ. ⁊ nuge. arũ. ⁊ nupite. arũ. Mã nenie. arũ. ⁊ nares nariũ etiã in singulari delinãtur aliqñ Hora. j. epistο. an puerozꝝ nenia: q regũ recte laciẽtib⁹ offert. ⁊ in odis. dicek merita nox ꝺq; nenia. Oui. v. ine. Acta retro naris: mediozq; est sita palato. Opes opũ. p diuitijs. nã in singulari opis. opẽ. ab ope: vt infra dicetur: auxiliũ significat. Palee. arũ. qõ etsi a grãmaticis iter noia pluratiua ponit. Uer. tũ in singulari eo vtit. j. geor. Pinguis palee terit area culmos ait vbi Serui⁹ notat paleã dicã esse singulari numero contra artẽ: qz vt dicit: q̃ ex pluribus cõstat numeri sunt tm̃ plnralis. vt cãcelli. bige. scope. prestigie. arum. phalere. arum. Plage. arum. Pro reti. Primicie. arum. huius esse ordinis Diomedes ⁊ phocas testantur. Nam quod. Ouidi. xij. meta. dixit primicium torrem ab eo quod est primicus. a. um. adiectiuum substantiue tamen exceptum pro re primicia primicie. arum. declinatur. Quisquilie. arum. pro purgamento atq; reparui aut nullius precij. ⁊ que proijcienda est quasi inutilis. Apule. j. meta. At has quisquilias quanti. paraſti ? de piscibus minimi precij dixit: quisquiliam vero pro arbuscula siue frutice. qui cocum procreat: dixit Plinius libro. xvj. Omnes inquit has dotes ilex solo prouocat cocco. granum hoc primoq; ceu spectes frutices paruos aquifolie illicie: quisquiliam vocant. Reliquie. arum. supioribus a phoca additur. Apuleius tamen pro magia dixit. Conuerritoze pudiane reliquie. ne qua visatur tetra labes sordium sed potest excusari quia est carmen: nam in prosa oratione vix dici posset. Sortes. ium. pro oraculo atq; deorum responso. Diomede ⁊ phoca inter hec nomina ponitur: in ea tamen significatione etiam singulariter dictum est illud ex actibus apostolorꝝ. cecidit sors sup mathiã. i. spũs scti oraculũ: q̃ apostolus est declarat⁹. Neq; enim de tãta re viri sctissimi sortirẽtur: sz potiꝰ expectare debuerãt. q̃ in ea re diuina erat volũtas. Sordes. ium. p auaricia ⁊ p immudicia. Scope. arum. ⁊ Scale. arum. a Cesare Bellio phoca Diomede ⁊ Seruio inter pluraliter declinata numerãk. Hyeronim⁹ altero vsus est in singulari in Esaia altero in libro geneseos. iurecõsultus in digestis titulo de furtis. l. si puus armariũ ingt vel scalã. Suppetie suppetiarum: imo vero suppetias tm̃ in actõ plurali cũ his verbis fero ⁊ mitto: vt Valla putat. Cesar etiã in cõmẽtarijs cũ venio venis iũgit dicẽs auxilia magna egtatus oppidanis suppetias venire. Sentes sentiũ. Tenebre. arum. Therme. arum. Thriche arum. Valuearũ. nunq̃ nisi in multitudinis numero reperiunt Neutra singulari carẽtia. Arma. orum. qõ ideo Priscian⁹ nũero singlari carere putat: qõ varias res hoc nomẽ significat: quarꝝ singula bũt sua noia. vt scutũ. galea. tibiale. Castra ozũ. p exercitu: aut exercit⁹ statiuis: qõ etiã de siũb⁹ est dicẽdũ. vt estiue. ozũ. hiberna. ozũ. statiua. ozũ. Castrũ in singulari. idẽ ẽ qõ castellũ: vt apd Uer. in. vj. castrũ inuiboláqs cozãqz. Crepũdia. ozũ. Libaria. ozũ. quoꝝ prius inter hui⁹ ordinis noia posuerũt Diomedes ⁊ phocas: posteri⁹ Diomedes tm̃ quẽadmodũ ⁊ extra. ozũ. focas solus. Cunabula. ozũ. ⁊ icunabula. ozũ. sp pluralia reperiuntur Ilia iliũ. nã qõ Serui⁹ dicit hoc ile ilis i singlari ꝺclinari: nõ magis repik i vsu q̃ qõ Martyrius mimographus eodẽ Seruio referẽte ad fabulã alludẽs dixit. tu vt hector ab ilio nũq̃ discẽris. Juga. ozũ. p mõtiũ sũmitate. Uer. tũ. li. vj. Hoc supate iugũ dixit. Justa. ozũ. p exequijs nũero singulari caret. Flacc⁹ in. v. argonautice. Tũ comiti pia iusta tulit. Salus. in. iugu. Post q̃ illi more regio iusta magnifice fecerant. Lustra. orũ. pferarum atq; meretricũ latibulis. Uergilius secundo. geor. Non absunt illic saltus ac lustra ferarum. pro lupanari apud Plautũ q̃ sepissime. In singulari vero quattuor annorum spacium significat que grece dicitur olympias. Mensa menium. magalia magalium: ⁊ mapalia mapalium. semper pluralia sunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

Præcordia.orum. non præcordium. sic enim apud Celsum legitur semp. vt. li. j. Qui crudum inquit sine præcordiū dolore ructat. ⁊ diuus Thomas in hymno. Et ex præcordijs sonent præconia. Spolia spoliorū licet Verg. in singulari spolium dixerit

Serta orū. pro corona ex floribus. Serta. e. in singulari posuit Cato de re rustica pro herba: quam greci melilotbon: medici sertulam campanā vocant. Ait naiaḡ iris aride contuse hominā ⁊ sertam campanicā. Spōsalia. orū. vel spōsalium Gelli⁹ li. iij. Hoc ius sponsaliorum obseruatū dicit. ⁊ de sponsalibus est titulus apud iureconsultos. Tripudia. orū. Tesqua orū.

Tempe indeclinabile sicut tot: quot: ⁊ pōdo cui⁹ singulare: vt phocas dicit i libra effertur. Itaq; dicim⁹ vna libra: ⁊ nō vnū pōdo. ⁊ ecōtrario duo ⁊ tria pōdo: ⁊ nō due aut tres libre. Festo⁹ q̄q; noia. vt Saturnalia. orū. vel saturnaliū. ſz quead modū ꝛſdacrobi⁹ i. j. saturnalio⁹ deducit in gō plali frequēti⁹ vtimur sēda declinatiōe: in dto ⁊ abltō freqnti⁹ tertia. Nā saturnaliū ⁊ saturnalijs vix pōt dici. at vero saturnalio⁹ ⁊ saṫnalibus fere sp. Uerrius flaccus. saturnaliorū. inḡt dies apud grecos quoq; festi habētur. Atq; item idē de ꝓstitutiōe saturnalio⁹ scripſisse arbitror. Itē iulius modestus de serijs saturnalio⁹ inḡt ferie. Hora. ij. ser. quid fiet ab ipsis saturnalibus huc fugisti. Eadē rōne Saluſtius apud Gelliū li. iij. historiaꝝ bacchanaliorum dixit cuius singulare Plaut⁹ in bacchidibus ꝓtulit dicēs. q: bacchis bacchas metuo ⁊ bacchanal tuū. ꝛſdaluri⁹ quoq; sabinus vinalio⁹ inquit dies iouī sacer est. ⁊ Valerius antias agonalio⁹ reperiorē numā pōpilū refert. Eodē ꝓterea modo quinquatria. orū quinquatribus. Hora. ij. epistolaꝝ. Festis quinq̄tribus olim. ⁊ Iuue. totis quinquatribus optat. Licero in epistolis ad celiū. ita tumultuose cōciones: ita molestе quinquatrijs afferebātur. nisi forte mēdū est quinquatrijs ꝓ quinquatrib⁹. At vero ecōtrario dicimus potius floralia ꝯ floralium liberaliū ꝯ liberaliorū: lucariū ꝯ lucariorum. Varro ferialium inquit dies a ferēdis in sepulchra epulis dicti. ⁊ idē alio loco. floraliū non floralio⁹ dixit. ꝛſdaſurius q̄q; sabinus liberalium inḡt dies a pōtificibus agonium martiale appellatur. ⁊ idem alio loco. eam noctem deinceps insequentem diem: qui est lucarium. erant autē lucaria festa: in quibus fiebant lucorum sacra.

Libri quoq; eorum. vt rhetorica. orum. nam si d̄ arte rhetorica plures libri partialis sunt rhetoricoꝝ inscribūtur in numero multitudinis sintī est tm̄ vnus: rhetoric⁹ poti⁹ in singulari dicit Sic enī citare solem⁹ Aristotelē in rhetoricis adtheodectē: ⁊ in rhetorico ad alexandrū: q: nomie illi⁹ tres libros de arte rhetorica scripſit: ad hūc vero vnū cōtrarat libellū. Duos ꝓterea quos de re familiari libros scripſit. vt economicoꝝ appellauit: at vero Xenophon qui ea de re vnū composuit economicon inscripſit. vt Hieronymus in Eusebij interꝓtatiōe de temporibus: cū aratū inḡt hexametris versibus romanū feciſſet. in xenophōtis economico lusit. Sic ꝓterea dicim⁹ buccolica. Verg. q: decē sūt: ⁊ georgica: q: ḡttuor libros op⁹ illud cōtinet. At vero cū de vno loqmur dicem⁹ ⁊ citabim⁹ Verg. in. j. vel. ij. bucco. Cōmunia triū generū. Carēt etiā nūero singulari noia nūeralia: ꝓterq̄ vn⁹ vna vnū: qđ caret nūero multitudinis: niſi cū iūgit noib⁹ pluraliter declinatis. Saluſtius i catilinario. hi postea ḡz i vna menia cōuenere. idē in iugurtha. vbi vne ⁊ altere scale cōminute sūt. ⁊ in digestis ti. de dāno infecto. l. si edib⁹. ⁊ si vnas inḡt edes cōes. Nā vt supī dixim⁹ menia. scale. edes. pluraliter declinātur. Noia quoq; diuidua siue in singlos distributiua carēt nūero singlari. vt singuli. e. a. bini. e. a. cē. vt si dicas pdices cūt singule. aut bine. aut terne. dicis. qđ q̄libet icedit singlaris aut solitaria. aut q̄libet due. aut q̄libet tres incedūt. aut si rursus dixeris ciuib⁹ distribuūt singuli aut bini aut terni aurei: dicis qđ cuilibz ciui datur vn⁹ aure⁹. aut duo aurei. aut tres aurei. Poctе tm̄ aliq̄ ponūt distributiua ꝓ nūeralib⁹. Ver. j. eū. Bina mānu lato crispās hastilia ferro. bina dixit ꝓ duo. ⁊ Luca. in. viij. gurgite sepreno dixit ꝓ septē gurgitib⁹. Jungūtur etiā huiusmōi noia distributiua noib⁹ pluraliter declinatis eo mō q̄ vn⁹. a. um. cū pluralit declinatur: vt Licero. binas lras tuas accepi. ⁊ Ver. viij. eū. Terna arma mouēda: ter loco sternēdus erat. Noia certis casib⁹ deficiētia. Dictū est bucusq; de noib⁹ integris: aut altero nūero deficiētib⁹. nūc de illis agit: q̄ certis casibus deficiūt. Dicitq; in ꝑmis qđ noia interrogatiua ⁊ infinita ⁊ relatiua ⁊ negatiua ⁊ distributiua siue diuidua carēt vtō. Oia enim hec vtm̄ habere nō possunt: qa vt ꝓſi. ait. vtūs ad aliquā ꝑsentem ꝑsonā atq; finitā fit: ad quā sermo dirigitur. Jus iuris. Qđ hec quattuor noia cū noib⁹ quinte declinationis ꝓterēz hic dies ⁊ hec res carent gtō dtō ⁊ abltō pluralibus. Plinius tamen iunior in epistolis. fontib⁹ ruribus. ⁊ agro dixit. Verg. viij. ene. Compagines manibusq; manus atq; ossibus ossa. ⁊ rursus libro. decimo. Quinquaginta

Præcordia.orum. Spolia.orum. Serta.orum. Spō salia sponsaliorum. Tripudia. orum. Tesqua. tempe. tot. quot. pōdo. Festoꝝ quoq; noia ut saturnalia. oꝝ. uſ. iū. Bacchanalia. oꝝ. uſ. ium. Vinalia. orū. uſ. iū. agonalia. oꝝ. uſ. iū. Quinquatria. oꝝ. uſ. iū. neptunalia. oꝝ. uſ. iū. Vulcanalia. oꝝ. uſ. iū. Lupcalia. oꝝ. uſ. iū. & eodē mō ꝺ reliqs.

Libri quoq; eoꝝ q græce: aut ad imaginē grecoꝝ opera sua inſcripſerūt. ut rhethorica. orū. œconomica. oꝝ. ethica. orum. Bucolica. orum.

Cōmunia trium sunt generum noia numeralia. carent numero singulari ꝓterq̄ unꝰ una unū: quod caret numero multitudinis: niſi cum iungitur nominibus pluraliter declinatis. Sunt autē oia indeclinabilia usq; ad centū præterq̄ tria prima. hoc est unus una unum. duo duæ duo. tres tria.

Singulari ꝓterea nūero carent noia diuidua siue ꝓ certos nūeros distributiua. ut singuli. æ. a. bini. æ. a. terni. æ. terna. quaterni. æ. a. quinqueni. æ. a.

Noia certis casibus deficientia.

Vtō carēt noia interrogatiua. ut qs: qualis: quantus: cū interrogatiue proferuntur. Et infinita. ut quidam. aliquis. Et relatiua. ut qui qualis. quātus. cū aliquid referunt. Et negatiua. ut nullꝰ. nemo. et distributiua. ut ambo. uterq;. & quæ supra memorauimus. bini. æ. a. terni. æ. a.

Ius iuris. rus ruris. os oris. mare aris. & noia quinte declinationis: præterq̄ hic dies. & hæc res gēitiuo. datiuo. & ablatiuo pluralibus deficiunt.

oribus ignem pectoribusq; arsisse. Cesar. in cōmentarijs. paulo latiores inḡt q̄ quibus in reliquis maribus vtimur. Eisdem quoq; casibus deficiūt noia quite declinationis. Neq; enī dicimus speciē speciebus. faciē facieb⁹ quāq; apud antiquos ⁊ antiquarios legamus hec ⁊ alia huiusmodi. Apuleius in li. de mūdo. pseuerācia inquit amicitie inter se dedit elemētis speciē rum ipsaꝝ partitio. Cato cēsorius apud Priscianū. earū faciē figna domi ꝓ supellectili statuere. iuniores quoq; nō dubitant dicere faciebus ⁊ speciebus: qđ Licero reformidat. scribit enī in topicis. In diuisione forme sunt quas greci ideas vocāt. nī si qui hec forte tractant species appellāt. Mō pessime id quidē. ſz inutiliter ad mutandos casus in dicēdo. nolim enī nisi latine dici possit speciē ⁊ specieb⁹ dicere. ⁊ sepe his casib⁹ vtēdū est. at formis ⁊ formarū velim. Satias ⁊ saties nam vtrūq; legitur. ntm̄ tantū singulare habere dici phocas. Silli⁹. iiij. punicoꝝ. Nec finis satieve: noui sed sanguinis ardor. ⁊ Bellius lib. vij. Quorū satias nunḡz est. Actm̄ tm̄ secuti ꝓportionem feci mus in quodā distichō: in quo Iolonis celebrem sententiā cōplexi sumus. diuitie gignūt satiē: satieſq; superbū. Presto quoq; ꝓ eo qđ est ꝑsens Valla dicit semp iungi cum verbo sum. es fui. in vtroq; numero in ratione suppositi. Licero pro murena laborauit. presto multis fui. Idē ad herennīū. hirūdines estiuo tpe ꝑsto sunt: hyeme pul se recedunt. ꝛſdemini me tm̄ legere in actō presto cum infinitiuo huius verbi sum. es. fui. constructum: idq; notauerā opinor in epistolis familiaribus Ciceronis. Expes. pro eo quod est fine spe ntm̄ habet ⁊ cōsequenter vtm̄ tantū. Horatius in poetria. Quid hoc fractis enatat expes nauibus. Fors ntm̄ habet ⁊ vtm̄ ⁊ abltm̄ tantum. In ntō ab ausonio inter monosyllaba numerat Terentius vtm̄ posuit dicens. o fors fortuna. Vergilius ablatiuū pri. ene. forte sua libycis tempestas appulit oris. Uis gtō ⁊ dtō caret. in ntō. Vergili. j. geoꝝ. Ni vis humana quotānis. ⁊ Salustius. in catilina. Omnis nra vis in animo ⁊ in

Sitias uel saties tātū noiatiuum habet singularis. Præsto utriusq; numeri nominatiuum.

Expes o expes noiatiuū & uocatiuū tātum habet

Fors o fors a forte. ntm̄ uocatiuum & ablatiuum.

Vis. uim. o uis. a ui. ntm̄ acrm̄ uocatiuū & ablatiuū habet tantum. in plurali uires uirium uiribus in tegrum est. siue sit a ui siue aliunde.

Tabi a tabo. genitiuū & ablatiuum tantum habet

Dicionem a dicione. Laterem a latere. uicem a uice accusatiuum & ablatiuum singularem habent.

Laterem uero & uicem in plurali integra sunt.

Tantundem & tantidem nominatiuum genitiuū & accusatiuum singularis tantum habet.

O macte & macti tantum in uocatiuo utriusq; numeri reperiuntur.

Spōte. Impete. Natu. Obiice. Noctu. Diu. ablatiuū tantum habent numeri singularis.

Suppetias & inficias accusatiuum tm̄ pluralem.

corpore posita est. Vergilius. vj. eneꝝ. Nec vim tela ferunt. ⁊ in pri. vi superum ⁊ seue memorem iunonis ob iram. In numero multitudinis vires virium viribus vires o vires a viribus dicimus. sed an sit a prima positione nominatiui singularis: hoc est vis: an nomen per se pluraliter declinatum: siue ab alia positione numeri singularis que non sit in vsu: grammatici dubitare videntur. Nam Lucretius antiquitatem secutus has vis in plurali dixit. Tabi a tabo. phocas ⁊ diomedes hoc nomē ablatiuum tantum habere dicunt: ⁊ reuera genitiuum non memini me legere. Tabes vero in nominatiuo accusatiuo ⁊ ablatiuo tantum repperi. Itaq; si genitiuo esset opus: potius vtemur tabi ꝯ tabis datiuus a neutro est. Dicionem a dicionē hec tria nomina duas tantum habere casus accusatiuum ⁊ ablatiuum numeri singularis Diomedes ⁊ phocas testantur. dicionis tamen in genitiuo ⁊ dicioni in datiuo frequenter vtitur Hieronymus interpretatione sacrarum litterarum quemadmodum geneseos. c. xxxvij. Nunqd rex noster eris aut subijciemur dicioni tue? Lateres quoq; ⁊ lateribus vtitur Plīn⁹ li. xxxv. Lateris inquit non sunt e sabulo. ⁊ ibidem. Luto ⁊ lateribus crudis extrui quis ignorat? Idem quoq; ab eo quod est vicem a vice: in plurali dicimus vices vicium vicibus. Tantundem a tantum ⁊ dem particula compositum in nominatiuo genitiuo ⁊ accusatiuo solum reperitur. nemo enim tantodem dixit. at tantidem sepe reperias: vt apud Terentiū in adelphis tantidem emptam. ⁊ in digestis ti. de diuorcijs. tantidem. estimata redderes. O macte. Est autem mactus vt sic dixerim auctore festo magis auctus: sed nunḡz reperitur nisi in vocatiuo cum exhortatione quadam ad virtutem ⁊ gloriam. Vergil⁹ ix. eneꝝ. ꝛſdacte puer virtute noua sicitur ad astra. ⁊ Horatius in. j. sermo. ꝛſdacte virtute esto inquit sententia dia catonis. ⁊ in plurali Plinius libro secundo. ꝛſdacti ingenio celi interpretes. Sponte ablatiuum tantum habere phocas dixit. Vergilius ij. geoꝝ. Sponte sua veniunt. vbi Seruius dicit: nomen esse nō aduerbiū: quia iunctū est ei genus cum dixit sua. Sed ⁊ Bellius li. xij. gtm̄ posuit dicens: spontis sue mortem ⁊ columela libro. xij. de re rustica. Neq; sue spontis aquam ministrare patitur. Spons quoq; in ntō Ausonis posuit inter monosyllaba. Impete idem phocas ⁊ cum eo alij complures grāmatici in ablatiuo tantū plurali posuerunt. Oui. iij. meta. Impete nunc vasto ceu concitus imbribus amnis fertur. Idem in. viij. Sic impete vulnificus sus fertur. Genitiuū etiā ꝓtulit Sillius libro. vj. punicoꝝ. Nec frustra rapidi stimulante dolore fuisset impetis. ⁊ Lucrecius libro. j. ablatiuum pluralem posuit. o. quamlibet in partem tradunt res ante ruuntq; impetibus crebris.

Natu quoq; quod videtur esse ab eo quod est natus: natꝰ in ablatiuo tantū reperitur. vt cum dicimus grandis natu. maior natu minor natu ꝓ eo qđ est etate. Objce inter abltm̄ tm̄ habeutia posuit phocas in numero singulari. Silli⁹ tm̄. li. iiij. punicorum dixit in accusatiuo plurali. ⁊ firmos certāt obijces arcessere silua: ⁊ ablatiuum eiusdem numeri Vergi. posuit. ij. geoꝝ. o. qua vi maria alta tumescant obijcibus ruptis. Noctu. diu. q casus ablatiui non sunt a nox ⁊ dies: sed ab alia forsā positione venerunt. que in vsu non ē: sed neq; sp aduerbia sunt: quāuis aliqñ aduerbialiter posita reperiant. Ennī⁹ apud Gelliū: ꝯ galli furtim noctu sūma arcis adorti menia cōcubia. ex duob⁹ igitur adiūctis nocte ⁊ cōcubia colligit noctu esse nomē. Jd ē quoq; in. iij. annaliū. Hac noctu filo pēdet betruria tota. Et etiā Quadrigarius apud eundē Gelliū. senatus de noctu plurima cōuenire. ⁊ noctu multa domū demitti. Illud ad hoc qđ oēm superat antigtatē reperi in quadam lege duodecim tabularum Si nox inquit futurū factū sit: si ira aliqs occisit: iure cesus esto nox posuit ꝓ noctu vel nocte. De diu nō ita sucurrit exēplum: vt ex adiunctis possit ostēdi esse nomē. Nā illud Salustij diu noctuq; laborare. ⁊ illud Gellij li. xvj. fumare noctu etiā flāmigare. Seruius in. j. geoꝝ. aduerbia esse dicit. Suppetias ⁊ inficias vt ait Valla semp in accusatiuo plurali reperiuntur

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſed illud conſtructum fere cum his verbis fero.mitto.eo.venio hoc vero cum eo is tantum. Plautus tamen in epidico.auri lia inquit ⁊ ſupellectile mihi ſunt domi. Inficias ire idem eſt quod inficiari ⁊ negare. Grates in plurali tantum reperit. nemo tamen vnquã legit gratium ⁊ gratibus. ſed grates. Uer. j. cñ. Grates perſoluere dignas. Et ſi dixeris magne grates habende ſunt benefactori: quamãꝫ Laurentius hoc nomen poeticum eſſe dicat. etſi Licero in. vj. de rep. ſcripſerit. Grates tibi ago ſumme ſol. Opis opem ab ope gentiuum ⁊ accuſatiuum ⁊ ablatiuum ſingularis numeri habet pro eo quod eſt auxilium. Uer. primo. cne. Non opis eſt noſtre dido. ⁊ in ſecũdo Nec ſpes opis vlla dabatur. In plurali vero pro diuitijs. vt auxilio tutos dimittã opibuſq; iuuabo. Opis opis eſt cybelle ſaturni vxor. Opis opis nympha: de qua Uerg. lius quarto georgicorum Atq; ephyre. atq; opis. Idem vndecimo eneido. Uelocem interea ſuperis in ſedibus opim. Uerbere ab eo quod eſſe debuit verber. eris. tantum in ablatiuo numeri ſingularis reperitur. nam in plurali verbera verberum verberibus integrum eſt. Compoſiti formã ſimplex. Quod in pncipio declinationis noim propoſuit: noia ſimplicia ſeq rationẽ cõpoſitoꝝ: atq; e diuerſo compoſita rõnem ſimpliciũ: idem quoq; nunc in declinacione verboꝝ repetit: videlicet qõ verbũ ſimplex ſeruat rationẽ cõpoſiti: ⁊ econtrario compoſitũ rõnem ſimplicis. vt ſi exploratum habueris qõ impleo eſt ſecunde cõiugatiõis: ⁊ facit in pterito impleui: intelliges etiam qõ pleo plebe: qõ verbuꝫ non eſt in vſu: fuit eiuſdẽ cõiugatiõis ⁊ fecit in pterito pleui. Atq; ecõtrario ſi exploratũ habueris qõ ſono ſonas: qõ eſt verbũ pme cõiugationis fecit in pterito ſonui intelliges etiã qõ inſono in ſonas ei verbũ eiuſdẽ coniugationis: facit in preterito iſonui. Habet tñ hec regula exceptionẽ que partim hoc in loco: partim in capitibus preteritoꝝ ⁊ ſupinoꝝ ſequẽtibus explicãda eſt. Principio itaq; excipiunt cõpoſita ab hoc verbo do das dedi: qõ cũ ſit pme cõiugatiõis: oia cõpoſita ab illo ſũt tertie. vt addo addis. didi. trado. dis. didi. pdo pdis pdidi. vẽdo. dis. didi. credo. dis. didi. ſequuntur tamen ſimplicis rationem tria tantum. venũdo. das. venũdedi. circũdo. das. circũdedi. peſſundo. das. peſſundedi. Compoſita quoq; a lauo lauas: quod eſt pme coniugationis omnia ſunt tertie. vt alluo alluis allui. perluo pluis perlui. diluo diluis dilui. interluo interluis interlui. proluo proluis prolui. Compoſita preterea a cubo cubas: quod eſt etiã pme coniugationis: ſi recipiunt. m. inter. u. ⁊. b. hoc eſt ſi finiuntur in umbo. omnia ſunt tertie. vt incumbo incumbis incubui. procumbo procumbis procubui. accũbo accũbis accubui. Quod ſi. m. non recipiunt: nihilominus ſequuntur ſimplicis rationem. vt incubo incubas incubui. procupo procubas procubui. accubo. as. accubui. Et mico dat micui. hoc verbum micas in preterito fecit micui: ⁊ ab eo compoſitum emico emicas emicui. Lucanus in primo. qualiter expreſſum vẽtis per nubila fulmen emicuit. Dimico tamen. quod ab eo compoſitum eſt: facit dimicaui. quod Priſcianus auctoritate Liuij probat: qui libro. xxiij. ab vrbe condita ſcribit: iuſta quoq; acie ⁊ collatis ſignis dimicatũ eſt: qõ non potui dici. niſi a dimico fuiſſet preteritũ dimicaui ⁊ ſupinũ dimicatum. Qui. tñ. ſimplicis rationẽ ſecutus in ſecũdo elegiarũ dixit. hac tibi ſit pugna dimicuiſſe ſatis. Dat maneo manſi. Quod maneo manes: facit in preterito mãſi. quam rationem ſequũtur cõpoſita ab illo vt permaneo permanſi. remaneo remanſi. Que vero in compoſitione mutant. a. in. i. mittũt preteritũ in. ui. ſyllabas. vt promineo pmines prominui. emineo emines eminui. imenio ĩmines imminui. premineo pmines pminui. Preterita illa mittũt ſupina in. ſum. vt maneo in ſupino habet manſum. pmaneo pmãſum. remaneo remanſum. emaneo emanſum. hec vero carent supinis. qõ vero dicit ſed in. e. pro. pe. intelligit qõ cõpoſita a maneo cum illis ꝓpoſitiõibus ſi modo mutãt. a. in. i. faciunt preteritum in. ui. ſyllabas. Atq; oleo dat. ui. qõ oleo oles. vt infra dicemus: mittit preteritum in. ui. ſyllabas: tamen ab eo cõpoſita: maxime que mutãt ſignificationẽ: mittunt preteritũ. eui. vt adoleo. es. adolui. aboleo. es. abolui. Soleo: qõ ab eo cõpoſitũ videt: ſolitus ſum vel ſolui triſillabũ fecit. Saluſtius ſedo hiſto. Neq; ſubſidijs vti ſoluerat: a quo rurſus cõpoſitũ obſoleo obſoleui fecit. Et cio vel cieo. qõ ab hoc verbo cio cis. qõ eſt quarte coniugatiõis. vel cieo cies: qõ eſt ſecũde: oia cõpoſita ſunt quarte coniugationis. vt concio concis conciui. accio. is. acciui. excio. is. exciui. Plaut⁹ in milite. Ego illũ probe iam oneratũ huc acciebo dixit. Lego legi. qõ hoc verbũ lego legis cũ ſuis cõpoſitis mittit preteritũ in egi. vt lego legi. plego. egi. relego. egi. colligo. egi. Tria tñ mittũt preteritũ in. xi. intelligo intellexi. diligo. dilexi. negligo neglexi. Quamã emyli⁹ macer ſimplicis rõnem ſecutus dixit. oim nr̃m neglegerit auctoritatẽ: p neglexerit. Dat ſapio ſapere. qõ hoc verbum. ſapio. is. tertie coniugationis eſt: atq; ab eo cõpoſitũ deſipio deſipes deſipere: reſipio tñ auctore diomede nõ reſipere. ſed reſipere facit. ac ſi p quartã verboꝝ coniugationẽ declinet. Qõ trahis a pario. qõ a pario paris compoſita: quamuis ſuũ ſimplex ſit tertie coniugationis: ipſa p quartã declinanf vt cõperio cõperis cõperire. reperio reperis reperire. operio operis operire. aperio apis aperire. Quod ſi pteriti. qõ verba cuiuſcunq; coniugatiõis geminãtia in pterito ſyllabas primas. cũ in cõpoſitione veniũt: amittunt ex illis primorem. vt ſpondeo ſpondes ſpopondi. reſpondeo reſpondes reſpondi. deſpondeo. es. deſpõdi. pendeo pendes pependi. dependo. es. dependi. tondeo tondes tondi. detondeo. es. detondi. pro quo antiquiores etiam detotondi protulerunt vt Uarro detotonderat foricipibus. Sunt autem verba geminantia primas in preterito ſyllabas. niſi quid me fallit: tria ⁊ viginti. pme coniugationis duo. do das dedi. ſto ſtas ſteti. ſecunde quattuor. mordeo mordes momordi. spondeo spondes

Grates nominatiuũ actiñ & uocatiuũ pluralis.
Opis opem ab opentõ datiuo & uocatiuo caret.
Verbere tantũ in ablatiuo. in plurali uerbera. um. integrum eſt.

¶De preteritis uerborum. Caput. iiii.

Compoſiti formã ſimplex & cõpoſitiuũ
c Simplicis obſeruat uerbũ qđ ponis ubiq;
Præter uenũdo. circundo. do quoq; peſſũ
A do compoſitum declinat tertia: iunges
Quod lauo: quoq; bubo cõponẽs mittit i umbo
Et mico dat micui: ſed dimico mittit in aui.
Dat maneo manſi: ſed im. e. pro. præ. minui dant
Atq; oleo dat. ui. ſed. in. eui compoſitiua.
Et cio uel cieo ciui. ſed compoſitiua.
Semper ſunt quartæ. Lego legi. ſed tamen. exi.
Hæc tria dant intelligo. diligo. negligo tantum
Dat ſapio ſapere. ſed reſipio reſipire.
Quod trahis a pario infinitum mittit in. ire.
Quod ſi præteriti geminetur ſyllaba prima:

ſpopõdi. tondeo tondes totõdi. pẽdeo pẽdes pepẽdi. Reliqua omnia ſunt tertie. Pario paris peperi. diſco diſcis didici poſco poſcis popoſci. parco parcis peperci. cado cadis cecidi. cedo cedis cecidi. pendo pẽdis pependi. tendo tendis tetẽdi tundo tũdis tutudi. tango tangis tetigi. pungo pungis pupugi. pango pangis pepigi. fallo fallis fefelli. pello pellis pepuli. tollo tollis tetuli. cano canis cecini. curro curris cucurri. Scindo quoq; apud antiquiores ſcicidi faciebat. Affranius. Satis fortiter paulo vras ſcicidiſtis colus. Actius. Nõ ergo vt pdicãt ſciciderat pectus. Neuius. ímo qõ ſciciderã: cõſcindã atq; abijciã. Ennius Cũ ſaxũ ſciciderit. Apud iuniores tñ ſcidi facit Luca. in. iij. Qua mare telluré ſubitis aut obruit vndis: aut ſcidit. Papini⁹. viij. theb. ⁊ viridẽ ſcidit horrida veſtẽ. Siue igiſ geminet pteritũ: cõpoſita prioꝛe ſyllabã amittũt: ſiue nõ geminet ratione ſimplicis ſequũtur. vt abſcindo. dis. abſcidi. cõſcindo. dis. conſcidi. reſcindo. dis. reſcidi.

Deinde dicit qõ ab hac regula excipiũt cõpoſita a poſco poſcis popoſci. ⁊ a diſco diſcis didici: qꝛ in pterito prioꝛes ſyllabas nõ amittunt. vt depoſco depoſcis depopoſci. repoſco repoſcis repoſci. addiſco addiſcis addidici. ddiſco dediſcis dedidici. Preterea cõpoſita a ſto ſtas ſteti ⁊ do das dedi. retinẽt etiã prioꝛẽ illã ſyllabã in preterito: niſi qõ mutãt. e. in. i. vt reſto reſtas reſtiti. cõſto cõſtas cõſtiti. pſto pſtas pſtiti. trado tradis. tradidi. reddo reddis reddidi. credo credis credidi. Sed a do cõpoſita q̃ cũ ſimplici p primã cõiugationẽ declinant: nõ mutãt in preterito. e. in. i. vt venũdo. das. venũdedi: circũdo. das. circũdedi. peſſundo. das. peſſundedi. Pũgo pũgis. qñ cõponit cũ. re. repupugi facit. Unde caper apud Priſc. cũ ei qui nos pupugit talionẽ: id eſt vicẽ a nobis redditã oſtẽdimus repupugi dicim⁹. cũ aliſq; pe poſitionib⁹ cõpoſitũ alterius preteriti hoc eſt pũgi rationẽ ſequit. vt expũgo expũgis expũxi. diſpũgo diſpũgis diſpũxi. cõpungo cõpungis cõpũxi. Curro quoq; cũ pte etiã eande retinet. vt Plaut⁹ in ſticho. Praecucurri vt nũciarẽ nũciũ exoptabile. Terẽtius in ecyra. Una illaꝫ interea ppere pcucurrit. Alias vero candẽ amittit. Uerg. iiij. cne. Ecce fere ſũmo deiecte vertice caſſi decurrere iugis. Luuius vicesimo ab vrbe cõdita: ⁊ ſi fortius pcurriſſent. De preteritis pme cõiugationis. Qñ ſupra dictũ eſt in cõiugatiõe verboꝝ pportionẽ eſſe ſequẽdã illoꝝ quattuor: q̃ in primo libro per modos tpa numeros ⁊ pſonas explicauimus: atq; inſup nequid in ea re fallere nos poſſet: formationẽ adiecim⁹: iã tẽpus eſt vt de preteritis verboꝝ latꝝ ſupinis diſſeramus: q̃ ipſa ab analogia verboꝝ aliquãto diſceſſere. ⁊ quodãmodo altere verboꝝ poſitiões habẽde ſunt. Nam ⁊ a pterito ſexta illa tpa formant: q̃ in voce paſſiua circumloquimur. ⁊ a ſupino tũ participia quedã tũ noia ptpialia formari docemus. In primis illud animaduertẽdũ eſt preteritum perfectũ indicatiui modi aut paꝛtũ eſſe ſyllabarũ cũ prima perſona preſentis eiuſdem modi. vt iuuo iuui. lauo laui. doceo docui. habeo habui. lego legi. ſcribo ſcripſi. audio audiui. munio muniui. Aut minuitur vna ſyllaba. vt faueo faui. ficio feci. comperio comperi. Aut creſcit vna ſyllaba. vt amo amaui. cado cecidi. Preterea exit preteritum in varias terminationes in. bi. tantũ tertie. vt bibo bibi. in. ci. etiam tertie. vt facio feci. In. di. vnũ tantũ pme do dedi. ſecunde plura: vt ſedeo ſedi. tertie adhuc plura: vt ſcandeo ſcandi. In gi. tantum tertie. vt fugio fugi. In. li. tertie quoq; tantum. vt fallo feſelli. In. mi. vnũ tñ tertie: emo emi. in. ni. tantum tertie: vt cano cecini. In. pi. tertie tñ vt rumpo rupi. In. ri. tertie ⁊ quarte. vt pario peperi. comperio comperi. In. ſi. ſecunde tertie ⁊ quarte. vt fulgeo fulſi. ludo luſi. ſulcio ſulſi. In. ti. tñ tertie. vt verto verti. atq; vnum pme. ſto ſteti. In. xi. ſecũde tertie ⁊ quarte. vt lugeo luxi. dico dixi. ſancio ſãxi. In. ui. ſyllabam omnium quattuoꝛ coniugationum. vt amo amaui. faueo faui. fino fiui. audio audiui. In. ui. vocales etiã omnium quattuoꝛ vt ſeco ſecui. doceo docui. colo colui. amicio amicui. Igitur pme coniugationis verba mittũt preteritum perfectum indicatiui modi in. aui. fiuntq; a ſecunda perſona preſentis indicatiui modi numeri ſingularis. s. finali mutata in. ui. vt amo amas amaui. ambulo ambulas ambulaui. Excipiuntur tamen pauca mittentia preteritum in. ui. diuiſas. ea ſunt Crepo crepas crepui. ⁊ ab eo compoſita vt diſcrepo diſcrepas diſcrepui. Licero. iij. de oꝛa. nil ſane ad rem pertinet ſi qua in re diſcrepuit ab antonij diuiſione. Horatius in poetria. non diſcrepuit ſententia delphis. Concrepo concrepui. increpo increpui: quod apud Plautum reperitur increpaui. Perſius. ſi increpuit: ceſſas nugator. Nexo nexas nexui. vel nexo nexis. nexui nam prime ⁊ tertie coniugationis reperitur. Uerg. v. ene. Nexantem nodis: ſeq; in ſua membra plicantem. Liuius andronicus apud Priſcianũ. Nexebant multa interflexu nodorum dubio. Uerg. v. ene. Et paribus palmas amborum innexuit armis. Cubo. as. cubui. ⁊ ab eo cõpoſita: que ſunt pme atq; etiam tertie coniugationis: vt accubo. as. accubui. accumbo. is. accubui. Plautus in menechmis regulaꝫ ſecutus dixit. prandi potaui ſcortum accubaui. Appuleius. vj. me. Eur opam inquit tauro ſupercubaſſe. Hieronymus quoq; in ezechiele ca. viij. etiam ſimpler in. aui. fecit quare mater tua leena inter leones cubauit. Tono. as. tonui. ⁊ ab eo compoſita. vt pertono. as. pertonui. intono. as. intonui. Sono. as. ſonui. Danilius tamen. v. aſtronomicon regulam ſecutus dixit. Aura per extremas reſonauit flebile ripas. Apuleius quoq; in. v. meta. aciem direxit ⁊ claſſicum perſonauit Domo. as. domui. perdomo. as. perdomui. indomo. as. indomui. Ueto. as. vetui. Seco. as. ſecui. Mico. as. micui. Ouidi. vij. meta. Neq; enim micuerunt ſydera fruſtra. Dimico tamen: vt ſupra diximus: ⁊ dimicui ⁊ dimicaui facit. Frico. as. fricui. Sed duo dant ⁊ in aui. quod hec duo verba plico plicas. ⁊ neco necas. mittunt preteritum non ſolũ in. ui. ſyllabas: ſed etiam in. aui. vnde dicit: ſed duo dant ⁊ pro etiam in. aui. vt plico plicas plicui. vel plicaui. ⁊ ab eo cõpoſita. vt explico. as. explicui vel explicaui. implico. as. implicui. vel implicaui. applico. as. applicui. vel applicaui. Supplico. tñ duplico. triplico. multiplico ⁊ ſimilia cum noibus numeralibus a plico compoſita mittunt preteritũ in. aui. ſp vt ſupplicaui duplicaui. multiplicaui. Neco. as. aui. vl. aui. De iuuat accipe iuui. qõ hoc verbũ iuuo relicta ppoꝛtione verboꝝ pme cõiugatiõis mittẽtiũ preteritũ i. ui. diuiſas. ⁊ in. ui. miſit preteritũ extrita ſyllaba. fecitq; iuui. quãꝫ. Danj. i. iiij. aſtronomicõ etiã iuuo aui. dixit. ſyllabã q̃q; expunxit lauo. as. qõ fecit laui: quãꝫ ⁊ laui apũd auctoꝛes repiaf. Preterea diuerſũ in modũ ereũt hec duo ẽba ſto ſtas qõ fecit ſteti. ⁊ do das qõ fecit dedi. de cõpoſitis illoꝝ paulo aſi dixim⁹. De preteritis ſcde cõiugatiõis q̃ ẽba ſcde cõiugatiõis mittũt preteritũ i. ui. diuiſas vt debeo. es debui. noceo. es. nocui. ſtudeo. es. ſtudui. vigeo. es. vigui. doleo. es. dolui. tu

Universidad de Deusto
Biblioteca

meo.es.tumui.teneo.es.tenui.stupeo.es.stupui.deliqueo.es.delicui.denseo.es.densui.niteo.es.nitui.Ardeo.mulgeo. qđ in si. mittunt ꝑteritū verba.q̄ hic ponūtur.Ardeo.es.arsi.exardeo.es.exarsi. ¶Mulceo.es.mulsi.pmulceo.es.permulsi.Enni⁹ a pud Prisciānū. ¶Mulserat huc naué cōpulsam fluctibus pontū.Rideo.es.risi.derideo.es.derisi.Suadeo.es suasi.persuadeo es.piuasi. Torqueo.es.torsi.cōtorqueo.es.cōtorsi. Algeo.es.alsi.¶Mulgeo.es.mulsi. qđ etiā misit ꝑteritū cōe cum mulceo Verg.iij.geor.Qđ surgēte die mulsere horisq̄ diurnis. Fulgeo.es.fulsi.qđ etiam fulgo.is.per tertiā declinatur.Tergeo.es

p Ræteritum per.ūi.uocales pone secundæ.
Ardeo.mulceo.rideo.suadeo.torq̄o dāt si
Algeo.mulgeo.fulgeo.tergeo. turgeo iunges.
Vrget & indulget.manet. heret. sorbeo. sorpsi
Siue.bui.iubeo.iussi:quod &.s.geminauit.
In.xi.prætereunt.hæc frigeo cōniueoq̄.
Augeo. mulgeo.lugeo.luceo.Quattuor in di.
Mittunt præteritum:quæ sunt uideo sideoq̄
Strideo seu stridсм cum prādeo.Sed tamē addes.
Quorū præteriti geminatur syllaba prima.
Hæc sunt mordeo.spondeo.pendeo.tondeo tm̄
Aleo siue pleo deductum mittit in eui.
Adde fleo atq̄ neo.Sed dat cieo tibi ciui.
Dicoleo per.ui.diuisas.Sed ueo dat.ui.

De præteritis tertie cōiugationis.

Ertia præteritū diuerso fine reponit
t Dat iacio ieci.facio feci.Tamen exi
Allicio mittit.& pellicio.illicioq̄.
Quod spicio uerbum componit.iungitur illis.
Elicio dat.ui.diuisas.meioq̄ minxi.
Dat fodio fodi.Sed dat fugio quoq̄ fugi
Dat rapio rapui.Sapio sapui.atq̄ sapiui.

tersi.qđ etiam tergo.is.ꝑ tertiā dicitur.Turgeo. es.tursi.Ennius apud Priscianū. cyclopis ventер velut olim tursserat alti carnibus humanis vi stētus. Urgeo.es.vrsi.quāq̄ phocas ò hoc verbo dicat neciri quō ꝑteritū mittat. Indulgeo es.indulsi.Juue.Et vētri indulsit nō omne legumen. ¶Manco.es.māsi.de cui⁹ cōpositis in supinoibus dictū est. Mereo.es.hesi.adhæro.es. adhesi.Sorbeo.es.sorpsi.absorbeo.es .absorpsi.exsorbeo.es.exsorpsi.q̄ mittūt etiā ꝑteritū regulare i ui.diuisas.sorbui absorbui.exsorbui.Luca.i.iiij. Absorpsit penitus rupes ac tecta ferarū . Licero. in philippicis.Sāguinem ciuilē exhausit vel potius exsorbuit. Jubeo.es.qđ in ꝑterito iussi p.s. duplex fecit. Jn.xi.ꝑtercūt qđ verba q̄ hic ponūtur: mittūt ꝑteritū in.ri.vt frigeo.es.frixi.nō vt quidā dicūt frigui. Juue.Et si pfrixit cātat bene ¶Martialis. Perfrixisse tuas q̄sta est pfatio fauces ⁊ Terēti.refrigerit res. Cōniueo.es.cōnixi.Turpili.apud priscі.Dū ego cōnixi sono. Augeo.es. auxi.adaugeo.es.adauxi.¶Mulgeo.es.mulxi. qđ quēadmodū paulo ante dixim⁹: fecit etiā mulsi. Lugeo.es.luxi.atq̄ etiā luceo.es. luxi. ꝑteritum hīt cōe.Quattuor in di.ꝙ quattuor verba q̄ hic explicātur:mittūt ꝑteritū in.di.ea.sūt.video.es. vidi.puideo.es.puidi.Sedeo.es. sedi. desideo. es.desedi.Strideo.es.stridi.vl̄ strido.is.p tertiā qđ etiā facit stridi.prādeo.es.prādi.qđ etiā prāsus sum facit.quēadmodū ⁊ illa gaudeo ⁊ audeo q̄ apud antiq̄ssimos fecerūt ꝑterita gauisi ⁊ ausi. nūc gauisus sum ⁊ ausus sum dicim⁹. Liui⁹ andro.apud prisci.Qm̄ audiui inquit pacē: gauisi. Cato cēso.apud eūdē.ex illo die nō ausi recusare

Sz tū addes.qđ quattuor verba q̄ hic ponūtur mittūt etiā ꝑteritū in.di.geminātq̄ primas ꝑteriti eiusdē syllabas.Ea sunt mordeo.es.mordi.qđ etiā vt auctor est Gellius.vij.noc.memordi fecit apud antiq̄os. Ennius at si me canis memorderit.⁊ laberius.de integro patrimonio meo centū milia nummū memordi.Migidius.Serpēs si memordit gallina,deligit. Spondeo.es.spopondi:qđ etiā spepondi fecit.Bracchus.q̄stor mācino in hispania fuerat :⁊ ceteri qui pacē spepoderāt. Pendeo.es.pependi.tondeo.es.totondi. quoꝝ alterum.e.habet.ab altero.tetondi nō repitur. Aleo siue pleo. qđ vba cōposita a leo.es.⁊ pleo.es.q̄ verba nō extāt:mittūt ꝑteritū in.eui.vt deleo.es.deleui.releo.es.releui.suppleo.es.suppleui.cōpleo.es.cōpleui. Duo quoq̄ verba mittūt etiā ꝑteritū in.eui.fleo.es.fleui.neo.nes.neui. Lico cies ciui.Uer.j.ene.Bellatonitru celū oē ciebo.Repitur etiā ꝑ quartā. Lucreti⁹.auaꝝ cim⁹ ad ort⁹.⁊ illud ex hymno q̄ in re diuia cāitur . Jesū ciamus vocib⁹.Pli.etiā frequēter hac ratiōe declinādi vtitur dicēs.aluū cit.ruinā cit.Cōposita vt dixim⁹ sp sunt ēr̄te cōiugatiōis vt accio.is.acciui.excio.is excіui. Oleo.es.olui.Horа.j.epl̄a.Una fere dulces oluerūt mane camene . ¶Martialis.atq̄ oluere tū.Nā ab eo cōposita ea mare q̄ mutāt significationē a simplici:in eui.mittūt ꝑteritū:quēadmodū supra dixim⁹.Sz veo dat ui.qđ verba desinētia in.ueo.mittūt ꝑteritū i.ui.syllabā.ueo. mutata i ui.vt moueo.ui.foueo.ui.ferueo.ui.voueo.ui.caueo ui.paueo.ui.cōniueo.ui.Crassus in iliade.Nā cōniui ego oculos deide sopore.qđ etiā cōnixi ꝑteritū fecit. De ꝑteritis tertie ꝙugatiōis.Qđ vba ttie ꝙugatiōis mittūt ꝑteritū i mlto plures ⁊minatiōes q̄ aliaꝝ triū ꝙugationū:⁊ pmo ponit ꝑterea verbоr habētiū.i.afi.o.in. pma positiōe:deinò prosequetur de hūtib⁹ cōsonātes afi.o.Dicit igit in pmis qđ duo repiūt vba ōsi nētia in cio.mittētia ꝑteritū i.eci.ea sūt.iacio ieci.facio feci:cū suis cōpositis.vt abijcio eci.deijcio.eci.pliscio.cci.conficio.eci. Et cōposita a licio.is.⁊ spicio.is.q̄ vba nō extāt:q̄ mittūt ꝑteritū i exi.vt allicio.is.allexi.pellicio.is.exi.illicio.is.exi.q̄ etiā in ris.Elicio vo tm̄ elicui facit.Liui.li.iiij.Ab vrbe ꝙdita ad collogū vatē elicuit . De cōpositis a spicio.is.aspicio.aspexi. respexi qđ nusq̄ repiт.Horа.ij.ser.Ditior aut forme melioris meiat eodē.¶Marcialis.¶Matella curto rupta latere meiebat.Jdē.minxisti currēte semel paulie caria meiere vis itez.iā palinur⁹ eris.⁊ Juue.cui⁹ ad effigiē nō tm̄ meiere fas ē.pticipiū q̄q̄ pūtis podū ē.aut nō dī latine.Dat fodio fodi.qđ i dio vnū tm̄ repitur vbū fodio.is.qđ facit fodi.⁊ ab eo cōposita.vt defodio. di.effodio.di. Unū quoq̄ i gio.fugio fugi.⁊ ab eo cōposita.vt ꝙfugio.gi.refugio.gi. Jn pio repiūtur Rapio.is.rapui.⁊ ab eo cōposita vt corripio.pui.eripio.pui. Sapio.pui.vl̄.iui.Plaut⁹ i rudēte. Polmagis sapuisset:si dormisset.domi Afrani⁹ eq

dem nunc resipui:posq̄ pectus letitia est onustum. Neuius.quando ego plus sapiui:qui fullonē compressi. Sed resipio quē admodum diximus:ad quartam coniugationem pertinet auctore diomede. Lupio cupis cupiui quod etiam antiqores p quartā declinabāt.Lucretius. Effingere vt arte nature primus terrarū claustra cupiret. Lapio.is.cepi.sine diphthōgo Mā cepi p oe diphthōgó ab eo qđ est cepio.is.venit.qđ nō est i vsu:quāq̄ apud Terentiū in adelphis reperit:priusingt olfecisset: q̄s ille quicq̄ ceperet,p inciperet. Plautus in menechmis. Neq̄s pugnas velitis cepio.Cato.Lepiā seditiosa verba loq ab hoc

Et Quatio quassi gemino.s.Cupioq̄ cupiui.
Dat pario peperi.Sed dat capio quoq̄ cepi.
Cœpio dat cœpi:uenit unde incipio uerbum.
V.si uocalis præuenerit.o.tibi purum.
Præteritum per.ui.diuisas ponere debes.
At fluo dat fluxi.struo struxi.sed pluo pluui.
Si tamē.u.liquidū præit.o.tūc præterit.in.xi.
Vt tingo lingo.coquo. sed dat linquere liqui.
Quattuor in.uo.sunt hec uolo soluoq̄ caluo
In ui præteritū mittentia.Viuoq̄ uixi.
Bo.finita dabis in bi.Sed nubere nupsi.
Scriboq̄ dat scripsi.Per.ui.quæ decubo ducis.
In.ui.præteritum mittit quod definit in sco.
S.tamen ablata.De posco mitte popposci.
De disco didici.Sed præteritis caruere
Glisco cum uerbis quæ dicunt inchoatiua.
Aut certe capiunt a uerbis:unde trahuntur.
Compesco dat ui .dispesco iungitur illi.
Ico dat ici.Vincoq̄ uici.Parco pepercі.
Seu parsi.Dico dat dixi.Ducoq̄ duxi.
O mutatur in.i.si uerbum definit in do.

componitur incipio incipis secūda producta :qđ facit in ꝑterito cepi per.oe.diphthōgon.nam a capis.is.incipio incipis.secunda breuiat.⁊ in ꝑterito incepi sine.oe.diphthongo facit . Interposuit quoq̄ duo uerba alterę in rio.hoc est pario:qđ facit in ꝑterito pepi:qđ veteres p quartā etiā cōiugationē pferebāt .vt Enni⁹ oua parire solet pēnis g en⁹ codecoratū. Alterę tio.hoc ē q̄tio is.qđ fecit q̄ssi p duplex.s.qđ ꝑteritū ⁊ si in vsu nō ē reperiūt tū cōposita ab illo vt pcutio pcussi.pcutio pcussi discutio discussi.Furio.is.quāq̄s a grāmaticis iter verba carētia ꝑteritis numerat : Seduxit dixit.Nec minus ⁊ varij.furuerunt iussa tyrānі. Ul.si vocalis.u.lra apud latinos triplici fūgit officio:nā aut est vocalis.aut liquida. aut cōsonans.Vocalis est cū sequentem vocalem non ferit.vt ruo ruis.Liquida cū neq̄ sonū habet vt vocalis:nec sequētem vocalē ferit:sed quodam modo in pronūtiatione languescit. vt tinguo tinguis.Cōsonans est cū vocalē sequentem ferit: vt soluo soluis.triplex ergo ponit regula verborum habentiū.u.lram.ante.o.finalē. Prima nāq̄ ē: qđ verba habētia.u.vocalē ante.o.purū.i. cum nulla cōsonante mixtū:nā vocalis pura dicitur a grecis :quā nulla cōsonans ferit:mittūt ꝑteritū i ui.diuisae. vt.acuo.is.acui.imbuo.is.imbui.induo.is.indui.metuo.is.metui.arguo. is. arguinuo.is.nui. Jn.xi.vero mittūt ꝑteritū duo ex illis fluo.is.fluxi.⁊ struo.is.struxi. Pluo quoq̄ aliū in modū misit ꝑteritū :hoc est pluui.Liuius.ij.ab vrbe.lapidibus pluuisse.⁊ iterum. xxiij. sanguine piuuit. Si tū.u.liquidū.qđ verba.u liquidū ante.o.habētia mittunt ꝑteritū in.xi. vt tinguo.is.tinxi.extinguo.is.extinxi.vnguo.is.vnxi.liquo.is.linxi.ninguo.is.ninxi.coquo.is.coxi.stinguo.is.stinxi.Linquo tū amissa.u.lra.diuersū in modū misit ꝑteritū hoc est liqui ⁊ ab eo cōposita.vt delinquo deliqui.relinquo reliqui. Quattuor in.uo.sunt.qđ habentia.u.cōsonātē ante.o.tria mittūt ꝑteritū in.ui.syllabā.hoc est voluo.is.volui.soluo.is.solui.caluo.is.calui.Sallustius.iij.histo.apud Priscianū infinitiuū passiuū protulit dicens.cōtra ille calui ratus.pro decipi sed deponens ꝓtulit Plautus in cassina.vbi domi sola sum soror:manus caluit.i.decipit.inter hec posset numerari cauo cauis cauі. p eo qđ est caueo.es.neq̄ enі secundā psonam imperatiui modi singularis numeri in.e.breuem terminaret:nisi huius esset ordinis.Properti⁹.Tu caue ne tristi cupias pugnare puellē.⁊ Horа.Tu caue ne minuas:tu me maius facias id. Unū vero misit ꝑteritū in.xi.viuo.is.vixi. Bo finita dabis in bi.Incipit disserere de ꝑteritis verborū habentibus cōsonātem ante.o.finalem .⁊ primo desinētibus in bo. ⁊ dicit q̄ mittunt ꝑteritum in .bi.bo.mutata in bi.vt bibo.is.bibi.scabo.is.scabi.glubo.is.glubi.lābo.is.lābi. Oui.vj.met.verba q̄ ebiberat auidi lactētia nati.Lucili⁹.Jucūdusq̄ puer:q̄ lāberat ore placētas Jdē scaberat vt porcus cōtritis arbore costis. Jn psi vero duo vba mittūt ꝑteritū nubo.is.nupsi.⁊ scribo.is.scripsi.Cōposita vero acubo.as.que accepta.m.lra p hāc cōiugationē inflectunt:extrita.m.mittūt ꝑteritū in.ui.disiūctas:de q̄ in pncipio capitis hui⁹ dictū est. J.ui. ꝑteritū qđ verba desinētia in sco.mittūt ꝑteritū.in.ui.ablata.s.⁊ co. finali mutata i.ui.vt pasco. is.paui.cui⁹ cōposita:q̄ mutāt.a.in.e.vt statim dicem⁹:in.ui.syllabas mittūt ꝑteritū.cōpesco.is.cōpescui.dispesco.is.dispescui. cresco.is.creui.nosco.is.noui.gesco.is.gesui.suesco.is.sueui.⁊ duo verba gemināt in ꝑterito pmas syllabas mittūtq̄ ꝑteritū i.ci.ea sūt.posco.is.popposci.disco.is.didici.Antiqores tū vt Gellius.li.vij.noc.atti.scribit:pepposci,p poposci.dicebāt Valeri⁹.antias in annalib⁹.diē a Q.martio.ꝑtoze pepposcit. Deinde dicit qđ verba q̄ aliis ab grāmaticis dicunt inchoatiua a Laurentio ꝙtinuū incremētū significātia:carēt ꝑteritis. Laurētius tū illa ꝑterita magis ꝓpria esse dicit inchoatiuoꝝ q̄s pmi tiuoꝝ.vt calesco.is.calui.cui⁹ opinioi refragari videt Noni⁹ Marcell⁹ q dicit hoc verbū calesco.is.apud antiqores fecisse calesci: educitq̄s Catonē cēsorē ò bello carthaginēsi dicētē. Aures nobis calescerūt ad iniurias Rōl. aūt Valle in hoc stat:q̄ cū iter macreo ⁊ macresco illa sit dria q̄ cū macreo significet macer sū:macresco macer sio:macrui in ꝑterito poti⁹ significat macer fact⁹ sū q̄s macer fui.⁊ eodē mō de silibus. Nis dicit ānumerari hoc verbū glisco.is.qđ ipm cū ichoatiuū nō sit:formā tū inchoatiuoꝝ habet.antiqores gliscoꝝ.eris.declinabāt.vt Marcellus auctoritate Sēptonij ꝓbat. Cōpesco.is.⁊ dispesco.is ⁊ si cōposita sint a pasco .is.paui.cōpescui ⁊ dispescui fecerūt.Jco dat ici.de nō habētibus.s.ante co.dicit:qđ hoc verbū ico icis facit ꝑteritū ici.Celius apud priscianū.q cū his ita fedus icistis. Unco ꝑterea ablata.n.facit vici.⁊ parco qđ in ꝑterito primā geminauit.peperci.Luca.in.ij.sanguinis effudit iugulo.flāmisq̄s pepercit:facit etiā parsi:vt apud Terentiū hæccine ego vtinā parsi perdere? Plautus.duozū ego horum laboꝝ parsissem libēs.fecit quoq̄s apud antiqores parciui.Neuius apud Marcellū nemo parciuit suo labori . Duo sunt facientia ꝑteritum in.xi.dico.is.dixi.duco.is.duxi. O mutatur in.i.qđ huius coniugationis verba finita in do.mittunt ꝑteritum.o.finali mutata in.i.vt scando scandis scandi. pando pandis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

pandi.defendo.is.defendi.offendo.is.offendi.ascendo.is.ascendi.descendo.is.descendi.quod etiam fecisse descẽdidi finali syllaba geminata confirmat Gellius auctoritate Valerij antiatis: qui dixit. deinde funere locato adsorum descendidit. Labe rius quoq; in catulario apud eundẽ Gellium. Ego inquit mirabar: quomodo mãme mihi descendiderant. A fido.is. Priscianus dicit se preteritũ nõ repperisse: ex proportione tñ. fidi. debuit facere: quẽadmodũ a strido.is. vel stridco.es. stridi. Ab edo.es. pro eo qõ est comedo. Martialis fecit edi in preterito. boletus inquit qualẽ claudius edit edas. nam p eoqõ est publicare: edidi facit. cũ a do das cõpositũ sit. Deinde dicit. qõ. n. litterã in preterito dispũgũt tria verba scindo.is. scidi. fingo.is. fidi. fundo.is. fudi. A. Gellius. vij. noc. atti. a scindo.is. preteritũ dicit fuisse scicidi prima syllaba geminata. idq; Priscianus. Alcrij auctoritate confirmat dicẽs. nõ ergo aquila vti põdicant scicíderat pectus: qõ a assimonius in arte quã ad cõstantinũ cesarẽ scripsit: solum i vsu esse putat: cũ Luca. i. iij. dixerit: tellurẽ subitis aut obruit vndis aut scidit. Martialis. Unguẽtum fateor bonũ dedisti cõiuius here sz nihil scidisti. Deinde dicit qõ sex verba que hic explicant: geminãt primas preteriti syllabas. vt tũdo. is. tutudi: qõ. n. in preterito amisit: quẽadmodũ a tria supiora. cedo. is. p. e. diphthongõ pro eo qõ est ferio: qõ fecit cecidi penultima longa. nã cado is. cecidi. pro eo qõ est labor penultimã breuiat.

N. tamen amittunt tria scindo, findoq; fundo.
Sed geminat tundo tutudi. cædoq; cecidi.
Pendo pependi dat. cecidi cado pedo pepedi.
Atq; tetendi dat tendo. Sed di geminatur
A do compositis. his credo. uendoq; iunges.
In si. prætereunt hæc claudo. diuido plaudo
Et ludo. lædo. cum rado. rodoq; trudo.
Et uado. cudo dat cussi. cedoq; cessi.
In go. quod uerbum finitur: præterit in xi.
Spargo sparsi. mergo mersi. tergoq; tersi.
Egi mittit ago. lego. frango pangoq; iunges.
Quod dedit & pepigi. uel panxi. pungoq; pũxi.
Sed dabit & pupugi. tetigi sed dat tibi tango.

Pẽdo.is. pependi pro eo qõ est soluo pensionẽ siue suspendo: habetq; preteritũ cõe cũ hoc verbo pẽdeo.es. qõ significat suspensũ esse. Pẽdo.is. pependi. Flora. quantũ vesica pependi. Tendo.is tetendi. Cõposita quoq; a do das dedi: q̃ p hãc coniugationẽ declinant: geminãt finales preteriti syllabas. vt addo.is. addidi. pdo.is. pdidi. sed quẽadmodũ facile apparet a do das verba esse cõposita cũ ppositione: ita non satis liquet an credo a vendo sint cõposita illud a cretus a hoc a venũ. est eni credo quasi cretũ do. a vẽdo quasi venũ do. Prẽdo quoq; quasi a do cõpositũ gemminauit Hiero. in. xxj. afferte ingt de piscibus: quos prẽdidistis. In si preteũt. qõ verba: q̃ hic enumerãt: mittũt preteritũ in si vt claudo. is. clausi. qõ etiã cludo. is. clusi. declinat ppter illã affinitatẽ: q̃ est inter. au. diphthongõ z. u. Martialis. Videor mihi meo iure facturus: si eplam versibus clusero. Diuido. is. diuisi. Plaudo. is. plausi. cuius cõposita mutãt au. in. o. ppter affinitatẽ que est inter au. z. o. vt cõplodo. is. complosi. explodo. is. explosi. displodo. is. displosi. Ludo ludis lusi. ledo ledis lesi. cuius cõposita mutãt. e. diphthongõ in. i. longum. vt collido. is. collisi. illido. is. illisi. allido. allidis allisi. Rado radis rasi. Rodo rodis rosi. Trudo trudis trusi. Cudo cudis cussi. secũdũ Diomedẽ Carisium z phocã. At vero Priscianus in illud Vergilij. primo. ene. Ac primũ silicis scintillã excudit achates: excudit inquit tam pũtis q̃ preteriti est: sed q; Verg. suscepit subiũxit. melius preteritũ põt intelligi. idq; etiã Seruius cõprobat exponẽs illud verbũ excludit ingt. i. feriẽdo eiecit. Cedo preterea p eo qõ est do locũ cessi facit. z ab eo cõposita. vt recedo recedis recessi. cõcedo cõcedis cõcessi. pcedo pcedis pcessi. Cedo vero pro eo qõ est labor. eris. cecidi facit: vt paulo ante diximus. differentia qõ hoc primã breuiat. illud pducit eandẽ. nam cedo p eo qõ est ferio p. e. diphthongõ scribit: qnẽadmodũ modo dicebam⁹. In go. qõ verba huius coniugatiõis desinẽtia in go. mittũt preteritum in. xi. vt pingo. gis. pinxi. cingo. gis. cinxi. ango. gis. anxi. rego. gis. rexi. composita in pũti mutãt. e. in. i. vt corrigo is. correxi. dirigo. is. direxi. porrigo. is. porrexi. qõ etiam p syncopã porgo. is. porrexi facit: quẽadmodũ pergo. is. perxi. p terminationis mittũt preteritũ in si. vt spargo spargis sparsi. cuius composita quoq; mutant. a. in. e. q̃q; nõ muttãt. vt dispergo. is. respersi. vel respergo. is. respersi. Mergo. is. mersi. tergo. is. tersi. qõ etiam secũde reperit: vt supra diximus. Egi mittit. a in. i. vt redigo. is. redegi. adigo. is. adegi. exigo. is. exegi. cogo. is. coegi. a. Ifa dispuncta ab ago agis colligo colligis collegi. seligo. is. selegi. quedã nihil mutant. vt relego. is. relegi. plego. is. plegi. Ex ijs vero q̃ mutãt. e. in. i. q̃dam etiã mittunt preteritum in exi. sunt aũt vt supra in principio huius capitis dictũ est tñ tria: intelligo intelligis intellexi. diligo diligis dilexi. negligo negligis neglexi. que z ipsa aliquando miserunt preteritum cum simplici. Frango frangis fregi. Pango pangis pegi. Pacuuius apud Priscianũ. in medio tonsilam pegi leto in littore. ab eo composita in presenti mutãt. a in. i. vt compingo compingis compegi. impingo impingis impegi. Luca. in. v. Fortune quod te nostris impegit are scribit enim oratoriarum institutio. lib. j. Memoria repeto conuictos a me qui reprehenderant: quod hoc verbo pepigi vsus essem. nam id quidẽ dixisse summos auctores confitebãtur. rationem tamen negabant permittere: quia prima positio pacis: cor cum haberet naturã patiendi: faceret tempore preterito pactus sum nos preter auctoritatem oratorum atq; historicorum analogia hoc quoq; dictum tuebamur. Nam cum in duodecimo tabulis legeremus ni ita pacunt: inueniebam⁹ simile huic cadunt. inde prima positio etiam si vetustate exoleuerat: apparebat pago vt cado. Unde non erat dubium sic pepigi nos dicere: vt cecidi. Quid quod Lice. in. ij. ad Merenni. eo verbo est vsus. quod Quinti. exoleuisse dicit: rem inquit vbi pacũt oratione pacunt. Deinde dicit quod hoc verbum pungo facit in preterito per regulam punxi. a quo sunt composita dispungo dispungis dispunxi. expungo. is. expunxi. cõpungo. is. cõpunxi. facit etiã pũgo pupugi a q̃ est repungo. is. qõ p eo quod est retaliare facit repupugi. facit preterea pũgo pupugi qõ Gelli⁹. li. vij. noc. atti. Actij. auctoritate confirmat dicẽtis in edilitio. si pepugero: metuet. Tango quoq; tetigi facit cuius cõposita mutãt. a. in. i. tã in pũti q̃ in preterito. vt cõtingo. is. cõtigi. attingo

attingis attigi. A clãgo. is. Hieronimus fecit clangui in libro numerorũ cap̃lo. x. Si semel inquit clangueris. venient ad te principes. A veho dic vexi. duo reperiuntur verba in. ho. desinentia. que mittunt preteritũ in. xi. veho vehis vexi. z trahotrahis traxi. Lo finita lui. quod huius cõiugatiõis verba finita in lo mittunt preteritũ in. lui. vt colo colis colui. molo molis molui. alo alis alui. volo. vis volui. consulo consulis. cõsului. occulo occulis occului. Tria verba geminãt in preterito pmã syllabã. ea sunt fallo. is fefelli. pello pellis pepuli. tollo tollis tetuli quod preteritũ non est in vsu: sed cõpositũ ab eo qõ est substollo substuli. Terentius referẽte Diomede. huc inquit retulissem pedem. z Catullus ad orta lum. si reditum retulisset is. aut in tẽpore longo. Plautus i amphy. me salutauisti z ego te. z o icu lum tetuli tibi. Percello duplex habet preteritum perculsi z percuii. Terẽti⁹ in andria. perculsit illico animũ. Vergil⁹. v. ene. peculit z fulua morbũ dum extendit arena. z quẽadmodũ percello fecit perculi. ita etiam ex analogia excello. is. exculi. debuit facere nam excellui. ab eo est preteritũ quod excello. es. Licero in epistolis ad fratrem. quare effice z elabora vt excelleas. Gallo. is. salli. Lucilius apud Priscianum sallere murenas mercem in frigidaria ferre. Reperitur etiam per quartã. vt apud Celsũ. li. ij. de medicina. Pisces inquit qui salẽ non patiũtur: solidi ve saliuntur. Uello. is. velli vel vulsi. Vergil⁹ in buco. Linthius aurem vellit z admonuit pastorẽ. Lucan⁹. in. iij. castroꝝ siccas de cespite vulserat herbas. Psallo. is. psalli. Bassuscalliope pnceps sapiẽti psallerat ore. Plautus in amphi. ne ego homo infelix fui: qui non interuelli alas. Ado tibi mittit. ui. diuisas quod verba finita in. mo. mittunt preteritũ in. ui. syllabas. vt vomo. is. vomui. gemo. is. gemui tremo. is. tremui. fremo. is. fremui. Quattuor tñ verba q̃ sequuntur. mittunt preteritũ in. psi. como comis compsi. demo. is. dempsi. sumo. sumis sumpsi. promo promis prompsi. Premo tñ facit i preterito pressi. cuius cõposita in pssi mutant. e. in. i vt cõprimo cõprimis cõpressi. imprimo imprimis impressi. reprimo reprimis repressi. Emo emis facit in preterito emi. sed ab eo cõposita mutant. e. in. i. in pssi. vt redimo redimis redemi. perimo. is. peremi. adimo. is. ademi. dirimo. is. diremi. quod euphonie causa. r. mediaz accepit. quẽadmodũ redimo. z adimo. d. ifam acceperũt. Coemo. is. coemi. non mutauit. e. in. i. Pono. is. posui. quod in. no desinentia reperiũtur pauca verba. q̃ quia nõ possunt sub regulam colligi: singulorum preterita explicãtur. Itaq; dicit quod pono ponis. facit in preterito posui: pro quo antiquiores posiui dixerũt. Plautus apud Priscianũ in vidularia. Titulum sequestrum posuimus z Apuleius in hermogara. cibatũ quem iucundum esse vobis animaduerterãt eũ apposiuerũt. Gigno gignis genui. qõ veteres geno. is. genui. declinabãt. Varro in andabata. sed quod hec aliqd genunt. z Lucretius in. iiij. totum posse extra corpus durare. geniq; pro gigni posuit in infinitiuo. Cano canis cecini. cuius cõposita mutant. a. in. i. mittuntq; preteritum in. ui syllabas. vt concino. is. cõcinui. pcino. is. pcinui. occino. is. occinui. qõ Salusti⁹ in pmo historiarũ ita cõposuit. vt. a. in. i. nõ mutaret: iussu inquit metelli. cornicines eccanuere. Temno. is tẽpsi. cui⁹ cõpositũ cõtemno. is. cõtempsi magis est in vsu. Sino sinis siui. Terentius in adelphis. quia non fuit egestas. Diomedes etiam sini in preterito posse facere dicit auctoritate Publij. qui de vita sua scribens inquit. quod si me inuitum abire sinisset: meli⁹ tñ ut alt dicimus siui. quẽadmodum Varro complexionum. iij. ad mortem non siui me producens. Plautus in cistellaria. nunq; ego hanc viduam cubare siui. Compositum quoq; ab eo desino. is. desiui. facit non desini. Lerno. is. creui. Plautus in cistellaria. Cum ego te amaui mea antiphila: z mihi amicam esse creui. pro eo quod est vidi. Sperno spernis spreui. Sterno sternis straui. Lino linis. triplex habet preteritum. lini. liui. leui. sed lini vel liui raro sunt in vsu. vt apud Varronem de re rustica cũ obliuerit vasa. Leui vero potius ab eo simplici nascitur qõ nõ est in vsu. leo. les leui. a quo sunt deleo deles deleui. releo reles releui. dicimus quoq; a lino linis. relino relinis releui. vt apud Terentiũ in heauton. Releui dolia omnia. simplex etiam protulit. Horatius in primo carminũ. Conditũ leui datus in theatro cũ tibi plausus. Jn. po. pauca dabis: qõ huius cõiugatiõis verba in. po. desinẽtia pauca sunt mittẽtia preteritũ in. psi. vt carpo. pis. carpsi. cuius cõposita mutant. a. in. e. vt decerpo. pis. decerpsi. cõcerpo cõcerpis cõcerpsi. discerpo. pis. discerpsi. repo repis repsi. serpo serpis serpsi. scalpo scalpis scalpsi. a quo est cõpositũ exsculpo exsculpis exsculpsi. clepo clepis qõ raro inuenit. clepsi fecit in preterito. Strepo. is. strepui. atq; rũpo. is. rupi. aliũ i modũ q̃ supiora preteritũ misere. Dat verro verri. in. ro. verba desinẽtia cũ nõ possint in vnã q̃dã regulã protrahi: eoꝝ preterita singulatim explicauim⁹. nã verro scdm seruiũ versi scdm Carisiũ verri facit qõ magis vsu pbat. Licini⁹. hisce etiã reliquas auerrerũt. z publi⁹ cellas ingt seruoꝝ cõuerri. Sero. is. gessi. vro. is. vssi. s. duplex in preterito acceperũt. Curro. is. pmã geminãs syllabã cucurri fecit. Uer. ij. ene. Gelidusq; p ima cucurrit ossa tremor. fecisse etiã cocurri auctor ẽ Gelli⁹. li. vij. noc. atti. dicitq; pbũ annotasse verba. Aelij tuberonis. ad Oppiũ scribẽtis si generalis species occecurrit p eo qõ ẽ occurrit Quero. is. q̃sui. cuius cõposita mutãt. e. diphthõgõ in. i. longũ. vt cõgro. is. cõgrui. acgro. is. acgrui. regro. is. regrui. Tero. is. triui. Sero. is. seui. antiquiores serui. quoq; p. ui. diuisas dixerũt. vt Enni. quã tãto studio seruit. sz cõposita a sero seris. cũ retinẽt simplicis significationẽ faciũt in. eui. vt cõsero. is. cõsecui. insero. is. inseui. assero. is. asseui. Horatius primo ser. Nunquã tibi vitioꝝ inseuerit olim natura. Qõ si mutant simplicis significationem. in. ui. syllabas mittuut preteritũ. vt consero. is. cõserui. inserio. is. inserui. asserio. is. asserui. So tibi dat. siui. quod verba huius cõiugatiõis in so desinẽtia mittunt preteritum in iui. vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

accerſo.is.accerſiui. Laceſſo.is.laceſſiui.queſo.is.queſiui.p eo qđ eſt rogo:a quo iã nõ extat aliud q̃z queſo ꝛ ſumus. Saluſt⁹ in.j. hiſtoriarũ. Curione ingt queſſiui vti adoleſcẽtio:. ꝛ populi ſuffragijs integer etati cõcederet mamerti. Jn ſi tamẽ mittunt preteritũ tria verba ſcõm Diomedẽ ꝛ Cariſiũ. viſo.is. viſi. capeſſo.is capeſi. faceſſo. is. faceſi. Cicero in diuinatiõe ne innocenti periculũ faceſſeris. frequẽtio: tñ vſus habet vt verba huiuſmodi mittãt pteritũ in. iui. vt Cicero apud auguſti num in ſcõo libro de ciuitate dei. eſchilines ingt cũ adoleſcẽs tragedias actitaſſet: remp. capeſſiuit. Saluſti⁹ apud paſci. in li. ij hiſtoriarũ. diuerſa ſolet vti rebus perditis capeſſiuit. Jdem in. iiij. legiones pridie in monte poſitas laceſſiuit. Et Cicero pro roſcio. accerſiuit inquit aliquem. Pinſo pinſis in preterito pinſui debere facere probus auctoritate Pomponij affirmat dicentis. Neq; molis molui neq; palatis pinſui. Xi. duo dant plecto. Cum verba huius coniugationis deſinentia in. to. non poſint ſub vna regula cõprehendi oia aut plraq; ex illis explicat ſingulorum preterita dicẽs. quod in. xi. mittunt preteritũ hec duo verba plecto. is. plexi. flecto is. flexi. Liuius andronicus apud priſcianũ. inſolito plexi munere. Ter. ij. ene. nec prius amiſſam reſpexi animum ve reflexi. Due quoq; mittũt preteritũ in. xi. ſimul ꝛ in. xui. necto. is. nexi vel nexui. Saluſti⁹. in. j. hiſto. Nexuit ingt catene mõ. Ter v. ene. Et partib⁹ palmas õborũ innexuit armis Properti⁹. At tibi q nõ nexiſti retia lecto pecto is. pexi. uel pexui. Horatius in octauia. pexui capillum nature muneribus gratum. facit quoq; capro auctore pectiui. a quo Columela fecit ſupinũ pectitũ: ſed penultima breui vt ſuis locis dicemus Addito. is. miſi. Uerto. is. verti. Jn. ui. ſyllabas duo mittũt preterita. ſterto ſtertui. Perſius. poſtq̃ deſtertuit eſſe menipes quintus. Meto. is. meſſui. qđ in preterito. s. duplex accepit. Cato. apud Priſcia. Jn capo ingt tiburti: vbi ordeũ demeſſi Peto. is. petiui. Sed iſto ſtitit. mittit hoc verbũ iſto. is. aut actiuum eſt. facitq; in preterito ſtiti. aut abſolutũ neutrum facitq; ſteti. quẽadmodũ ꝛ ſto ſtas. cui ſimile eſt genere ꝛ ſignificatione. ab hoc cõpoſita mittũt preteritũ. e. mutata in. i. vt obſiſto. is. obſtiti. reſiſto. is. reſtiti. aſſiſto. is. cõſtiti. inſiſto. is. inſtiti. quẽadmodũ ꝛ cõpoſita a ſto. as. vt. obſto. as. obſtiti. reſto. as. reſtiti. cõſto. as cõſtiti. inſto. as. inſtiti. Quo piaculo mihi ſatisfacere poſſunt q̃ p eo qđ ego ſcripſi. iſto. ſtiti. p ſtiti. ſtatui. ſuppoſuerũt: forte illa rõne ducti. qđ legerãt apud priſcianũ iſto q̃n actiuam habet ſignificationẽ in preterito deficere. itaq; vt verba defectũ reſarcirẽt: a ſtatuo ſtatuis preteritũ ſtatui mutuati ſunt itaq; mihi accidit tale quidã hoc in loco. q̃le narraf a Bellio accidiſſe. Marco. Catoni cũ puerſis quibuſdã ſuorũ operũ emẽdatorib⁹. Mã ego cũ ſtiti hoc in loco ſcripſerim id qđ in archetypis: cõmẽtarijs meis adhuc mõſtrare poſſum. audaculi iſti emendatores proſtiti ſtatui poſuerũt. verba Belij ex libro ſcõo noctiarũ atticarũ huiuſmodi ſũt: in libro veteri. Marco. Catonis. q̃ inſcribit Otratiberiũ exulẽ in ſcriptũ qdẽ ſic erat. qđ ſi vadimoniũ capite obuoluto ſtitiſſes: recte inquit ille ſtitiſſes ſcripſit. ſz falſi emendatores. e. ſcripto per libros ſtetiſſes fecerũt tanq̃ ſtitiſſes vanũ ꝛ nihili ſũt q ignorãt ſtitiſſes dictũ a Catone. qm̃ ſiſtereꝫ vadimoniũ nõ ſtarek. Nexo preteritũ qđ duo verba repiũtur finita in. xo mittẽtia preteritũ in. ui. diuiſas. nexo. is. nexui. ꝛ nxo. is. texui. De preteritis quarte cõiugatiõis. qđ verba quarte cõiugatiõis mittũt preteritũ in. iui ſcẽ pſone pñtis indicatiui modi. s. finali mutata in. ui. vt audio. is. audiui. munio. is muniui. inſanio. is. inſaniui. ſcio ſcis ſciui. nutrio. is. nutriui. Deinde dicit qđ duo tñ verba mittũt preteritũ in. xi. ſanxio. is. ſanxi. Mora. ij. epiſto. tabulas peccare vetates. quas biſquiq; viri ſanxerũt. Uincio. is. vinxi. pro eo qđ ẽ vinculo aſtringere. Duo quoq; dicit reperiri verba buiꝰ coniugationis mittentia preteritum in ui. ſyllabas. ſalio ſalis ſalui. Ouidius primo faſtorum. Per flammas ſaluiſſe pecus ſaluiſſe colonos. cuiꝰ compoſita mutant. a. in. i. vt inſilio. is. inſilui. deſilio. is. deſilui. proſilio. is. proſilui. Luca. in. iiij. inſiluit ſolo nociturus pondere. Ter. v. ene. Haud mora. proſiluere oẽs. Jdem in. xj. portis regina ſub ipſis deſiluit. Amicio. is. Diomede auctore amicui quoq; facit. vt Brutus in laudatione. Apij claudi. toga inquit preterita amicuit. Apud Actium quoq; lectum eſt ab amicio. is. amixi in preterito. Sepio. is ſepſi. haurio. is. hauſi. Uergili. primo eneidos. at venus obſcuro gradientes aere ſepſit. idem. in. iiij. ꝛ vocem his auribus hauſi. ſed hec omnia verba ex proportione verborum quarte cõiugationis mittunt aliquando preteritum in. iui. vt ſancio. is. ſanciui. vincio. is. vinciui. ſalio. is. ſaliui. amicio. is. amiciui. Põponius ſecũdus. ſancierat ius vtile ciuitati. pro ſanciuerat. Papinius. ix. theba. excuſſi ſalierũt cuſpide dẽtes. pro ſaliuerunt. Uergili. iij. geor. mollibus in pratis vnctos ſaliere per vtres. pro ſaliuere. Varro ad Ciceronem. cum idem quoq; hauſierit pro hauriuerit dixit. Eſa. capitulo. quinto. Hieronimo interprete. ſepiuit eam ꝛ lapides exegit. Deinde dicit quod quinq; verba que vno verſu complectuntur. mittunt preterita in. ſi. ea ſunt fulcio fulcis fulſi. Ouidius in epiſtola deianire hercule ſuppoſito ſydera fulſit atlas. phocas tamen hoc verbum in. xi. dixit exire fulxi. Sarcio. is. ſarſi. fartio. is. farſi. cuius compoſita mutant. a. in. e. vt refercio refercis referſi. differcio differcis differſi. Cicero ſecũdo tbuſculanarũ. cuiꝰ verbis etiam omnia referſerunt Raucio raucis rauſi. Cicero primo de oratore. eſopũ etiam ſi paulo irrauſerit: explodi. Sentio ſentis ſenſi. Uenio venis. preter morem verborũ quarte coniugationis fecit preteritum veni. Deinde dicit quod a pario paris. Compoſita mittunt preteritum in. ui. ſyllabas. aperio aperis aperui. operio operis operui. cooperio cooperis cooperui. Duo tamen a pario compoſita miſerunt preterita in. eri. comperio comperis comperi. reperio reperis. reperi.

Cuius compoſitum per. ui. mittatur & eui.
So tibi dat ſiui. Tria dant ſi. uiſo. capeſſo.
Atq; faceſſo. ſed de pinſo pinſuit exit.
Xi. duo dant plecto cũ flecto. Sed duo dant. xi.
Siue. xui. necto cũ pecto quod dat &. iui.
Dat mitto miſi de uerto ponito uerti.
Stertuit a ſterto. meto meſſuit. atq; petiui.
A peto. ſed iſto ſtitit mittit ſteteratq;.
Nexo preteritũq; per. ui. dat texoq; iunges.

De preteritis quarte coniugationis.

Vartæ preteritũ ppe ſemp mittit in. iui.
q In. xi ptereunt duo. ſancio. uincio. tantũ
Dat ſalio ſalui. micui facis ex amicire.
Sepio dat ſepſi. ſed ab haurio mittitur hauſi.
Quorũ preteritũ plerumq; reponis in. iui.
Fulcio. ſartio. farcio. raucio ſentio dant ſi.
Et uenio ueni. Sed quæ pario tibi format:
Preteritũ per. ui. diuiſas mittere debent.
Comperio dat eri. cui iungitur & reperire.

De ſupinis verboꝝ. ca. v. Tota cõiugatiõis difficultas verſatur in cognoſcẽda prima verbi poſitiõe. deinde preterito. tũ demũ ſupino. ſed q̃z ſupina ex pteritis plerũq; naſcũtur viſũ eſt ex pteritoꝝ varia terminatiõe ſupina omniũ ſimul cõiugationũ elicere ſeruato ſtarũ ordine. Dicit igit in pmis: qđ verba q̃ fecerũt pteritũ in bi. mittũt ſupina in. itũ. ſup. i. finalẽ pteriti addita tũ. vt bibo bibis bibi bibitũ. glubo glubis glubi glubitũ. Labo labi ꝛ ſcabo ſcabi ſupinis carẽt. Jn. ci. finitis. qđ verba q̃ fecerũt pterita in. ci. mittũt ſupina in. ctũ. ſũt aũt duo pcipue facio facis feci factũ. iacio iacis ieci iactũ. quoꝝ cõpoſita in ſupinis mutant. a. in. e. ſi in prima poſitione mutauerũt. a. in. i. vt pficio pficis pfeci pfectũ. inficio inficis infeci infectũ. reficio reficis refeci refectũ. Jco. icis. horũ rõnẽ ſequẽs qz fecit in preterito. ici i ſupino quoq; ictũ fecit. At vero parco parcis. qz duplex habet pteritũ parſi ꝛ peperci: a parſi facit parſũ. a peperci parcitũ. Plini⁹ li. xxx. iij. naturalis hiſtorie. italie parcitũ ẽ vetere interdicto patrũ. Ex di. pteritis. qđ verba q̃ fecerũt pterita in. di. mittũt ſupia in ſũ. tta tñ qđ ẽba ſecũ de cõiugationis terminata in. deo ꝛ tertie i dio vl' in. do. mittũt ſupina deo vel dio vel do mutata i ſũ. vt mordeo morſum. tõdeo tõſũ. fodio foſſũ ſz hoc. s. geminauit vt ſtatim dicem⁹. Scãdo ſcãſũ cado caſũ. cedo ceſſũ. Deinde dicit q̃ gnq; verba hic poſita habẽt duplex. s. i ſupinis. ea ſũt. ſedeo ſeſſũ. fodio foſſũ. ſcindo ſciſſũ. findo fiſſũ. pando paſſũ. quorũ tria poſteriora amittũt. n. in ſupinis quẽadmodũ ꝛ duo q̃ addit: fundo fuſum ꝛ tundo tuſum. qđ euphonie cã. Seruiꝰ atq; Priſcianus dicũt ea factũ. Sed i cõpoſitione huiꝰ verbi tũdo. n. ſemp exterik. vt cõtũdo cõtuſi. retũdo retuſũ ptũdo ptuſũ. in ſimplicitate potiꝰ retinek. vt apũd. Ter. primo ene. ſuppliciter triſtes ꝛ tũſe pectora palmis. Tẽdo. is. duplex habet ſupinũ tenſũ ꝛ tẽtũ. Luca. in primo. ꝛ varias ignis tẽſo dedit aere formas. Jdẽ in. ij. tẽſiſq; rudẽtibus acte. Ter. in prapeia. tentaq; ad exemplũ ſit ſua turba deũ. Jn cõpoſitis quoq; vtrũq; reperitur. vt oſtendo oſtentũ vel oſtenſũ. ptendo ptentũ vel pretenſum. intẽdo intentũ pel intẽſũ. extẽdo extẽtũ vel extenſum. Edo. s. duplex habet etiã ſupinũ eſtũ ꝛ eſum. qđ magis in cõpoſitis apparet. vt comedo comeſtũ vel comeſum. Cicero pro cluentio. potius comeſtũ q̃ epotũ in venas atq; omnes partes corporis permanaret. ꝛ Saluſtius referẽte Diomede. comeſta inqnit patrimonia Juuenalis ꝛ cito rapturus de nobilitate comeſa quod ſupeſt. alia potius in eſum q̃ in eſtũ mittũt. vt ambedo ambeſus. adedo adeſus. exedo exeſus. Ter. in. iiij. ene. Ambeſas ſubigat malis cõſumere menſas. Jdem in. ix. ꝛ poſtibus heſit adeſis. Jdẽ j. geor. Nigris exeſa chelydris. Ado pone datũ qđ hoc verbũ do das dedi facit in ſupino datum. ꝛ ab illo cõpoſita ſi ſunt prime cõiugationis habent etiam ſimplicis rationẽ. vt circũdo. as. circũdedi circũdatum. Sin vero ſunt tertie. mittũt ſupina in. itũ. vt trado. is. tradidi traditum. vendo. is. vẽdidi venditũ. credo. is. credidi. creditũ. abſcondo. is. abſcõdi vel abſcõdidi abſconſũ vel abſconditũ: ſz quẽadmodũ Diomedes ait melius dicimus abſcõditũ. Pedo. is. pepedi. aut caret ſupinis aut peditũ facit. Catullus ſubtile ac leue peditũ liboni eſt. Actũ mittit ago in. gi. reperiuntur tñ ſex verba faciẽtia preteritũ: quoꝝ ſupina ſingulatim explicat. ea ſunt ago. is. egi. actum. tango. is. tetigi tactum. pango. is. pegi vel potius pago. is. pepigi pactum. frango. is. fregi fractum q̃ duo in ſupinis euphonie cauſa. n. litterã extriuerunt. ſed ab eis cõpoſita etiã ſi in pſenti mutãt. a. in. i. in ſupinis illud. a. retinẽt. vt ago. is. egi. actũ. redigo. is. redegi redactũ. adigo. is. adegi adactũ. tango. is. tetigi tactũ. cõtingo. is. cõtigi contactũ. attingo. is. attigi attactum. frango. is. fregi fractum. infringo. is. infregi infractum. perfringo. is. pfregi perfractũ. pãgo. is. pepigi pactũ. impingo. is. impegi impactum. fugio quoq; qđ in pterito fecit fugi: in ſupinis fecit fugitũ. Lego. is. legi fecit lectum. cõpoſita vero ab illo q̃ mutãt. e. in. i. retinẽt illud. e. vt colligo. is. collegi collectũ. ſeligo. is. ſelegi ſelectum. pũgo. is. pupugi punctũ. rã ab eo qđ eſt pupugi q̃z ab eo qđ punxi. Dat fallo falſũ. in li. pteritũ mittẽtia hec fere reperiũf mittẽtia ſupinũ in ſũ. fallo. is. fefelli falſũ. ſallo. is. p eo qđ eſt ſalẽ infũdere alicui rei: tertie cõiugatiõis cũ ẽ: fecit in pterito ſalli. atq; ide mittit i ſupino ſalſũ. hinc muniꝰ dixit. iſthec ſũ multo ſale ſalſur⁹ ꝛ dicim⁹ hoies ſalſos ꝛ inſulſos. Repit etiã ãrte cõiugatiõis ꝛ tũc facit in pterito ſaliui. ꝛ i ſupino ſalitũ qđ frequẽti⁹ repit q̃ ſalſũ. Liui⁹ andronic⁹ ſaliturus iſtec inqt mittã ſalẽ. Cornelius ſeuer⁹. ad quẽ ſaliti pomiliones afferebãt. idem alio loco. diſtractos atq; ſalit⁹. Saluſti⁹ apud Diomedẽ in ẽrto hiſtoriarũ. reliq; ingt cadauera ſalita. Itaq; cũ tertie cõiugatiõis ẽ pmã. pducit poſitiõe. l. duplicis. vt facile apparet ex Lucilij poete verſu illo. Sallere. murenas mercẽ i frigidaria ferre. itaq; ea rõne. l. accepit duplex q̃ religio ꝛ religere. Cũ vero ẽ ãrte. qz nuſq; in carmine repik p. l. ſimplex ſcribi debet ſalio. is. Diomdes putat ſalit⁹ a ſallo nõ a ſalio deduci. ſcribit eni hꝰ verbis. veteres ãbiguitatẽ appellatiõis vitãtes ꝛ analogiã ſalitus ſũ dixerũt a ſallo. is. nõ a ſalio. nos tñ cũ apud Celſũ li. ij. de medicina legerim⁹ piſces q̃ ſalẽ nõ patiũf: ſolidi ve ſaliũtur ꝛ apũd Lucã Hieronimo interprẽte. qđ ſi ſal euanuerit in quo ſalietur: vtrãq; verbi poſitionẽ in vtraq; cõiugatiõe poſuim⁹. repitur etiã ſalleo. es. ſcẽ cõiugatiõis apũd Fabianũ referẽte Diomede cũ caro ſallet: diuturnus eſt ingt. Uello. is. duplex habet pteritũ velli vulſi. ſed ab vtroq; mittit ſupinũ vulſũ: p quo antigones dicebãt volſũ. Marti. ſed mẽs eſt pãniche volſa tibi. Pello. is. pepuli pulſũ. Tollo. is. q̃ apũd ãtigones vt virim⁹ fecit tetuli. in ſupino debuit facere latũ: ſed cũ in vſu nõſit quẽadmodũ loco tetuli poſuim⁹ ſubſtuli. ita p eo qđ eẽ debuit latũ. ſuffecim⁹ ſublatũ. Percello. is. duplex habet pteritũ perculi perculſi. ſed ab vtroq; miſit ſupinũ pculſum. vt apud Uergi. quarũ ſacra fero ingenti i pculſus amore. Excello. is. culi. celſum. nã cũ ſecũde cõiugatiõis. eſt excelleo. vix habere poteſt ſupinum ex proportionis ratione. A pſallo. is. li. ſupina nõ reperiuntur ideo nõ meminit hoc in loco

Universidad de Deusto
Biblioteca

Emptū mittit emo qđ vnū mō verbū repitur qđ facit ꝑteritū in mi. emo. is. emi. facitqꝫ in supino tū. cuius cōposita retinēt ꝑteriti in supinis vt redimo redemi redēptū. adimo ademi adēptū. Jn. ni. duo tū repiūtur fecisse ꝑteritū. venio. is. veni qđ fecit vētū. ⁊ cano. is. cecini qđ fecit cātū. apoc. tū. vnj. caniturꝫ dixit. Et rūpo ruptū in. pi. tria ꝟba mittūt ꝑterita. rūpo. is rupi. qđ facit ruptū. capio. is. cepi. qđ facit captū. cepio. is. cepi. a quo tū est in vsu ꝑteritū cepi. ⁊ tpa q̄ formāt ab eo. facitqꝫ i rupi. qđ facit ruptū. capio. is. cepi. qđ facit captū. cepio. is. cepi. a quo tū est in vsu ꝑteritū cepi. ⁊ tpa q̄ formāt ab eo. facitqꝫ i cucurri facit cursū. verro. is. verri facit verritum vel versū. ſz ab eo qđ ē versi videt eē versū ab eo qđ verri verritū. Ver. j. ene. versa puluis inscribif basta. qđ ꝑticipiū teste Seruio ibidē nō auerto. is. ſz a verro. is deducit. quēadmodū ⁊ plautus dixit. in ventū oſa versa. Apuleiꝰ i apologia p magia ab eo qđ est cōuerro. is cōuerri. cōuerri tū dixit cōuerritoꝛē tumide gingiuule. Pario. is qđ ex deriuatis ab eo possumꝰ intelligere. vuplex habet supinū partū ⁊ paritū. nā a partu dicimus partus. a. ū. partus. us. parturio. is. ab eo qđ est paritū. Papiniꝰ. x. theba. dixit atqꝫ hosti veniat paritura marito. Cōposita vero a pario q̄ oſa vt diximꝰ ārte fūt cōiugatiōis siue mittāt ꝑteritū in ri. siue in. rui. sp mittūt supina in ertū. vt cōperio is. cōperi cōpertū. reperio. is. repperi reptū. apio is. aperui aptū. operio. is. operui optū. Jn si. ꝑteritū. qđ verba faciētia ꝑteritū in si. mittūt supina in su vt mulceo. es. mulsi mulsū. vnde Licero apud Priscianū pmulsa atqꝫ recreata. ⁊ Varro apud cūdē capite pmulso dixit. Salustius in. iij. histo. Postera inqnit die liberalibꝰ verbis pmulsi sūt. Ludo. is. lusi lusū. ledo. is. lesi lesū. sentio is. sensi. sū. raucio. is. rausi. sū. Lucilli. Rausuro tragicus. q carmina perdit oꝛeste. Quinqꝫ tū verba q̄ hic ponūtur geminānt. s. i supinis ea sūt mitto. is. misi missū. cedo. is. cessi cessū. cudo. is. cudi vel cussi cussū ab vtroqꝫ ꝑterito fecit in supino cussū. iubeo. es. iussi iussū. pmo. is. pssi. pressum. Jndulgeo. es. indulsi ex ꝓportione facit indulsū: sed ⁊ indultus dixit. Marcellinus tanꝫ licētia inquit crudelitati indulta. Gero. is. gessi gestū. Torqueo. es. torsi tortū vel torsū. Uro. is. vssi vstū. Sartio sarcis sarsi sarsū. vnde sartores ⁊ sarta tecta dicūtur. Farcio. is. farsi fartū. a quo fartus. a. ū. ⁊ fartores dicti. Fulcio. is. fulsi fultū. Juuena. Nos vbem colimus tenui tibijcine fultā. Haurio. is. hausi vel hauriui. haustū vel hausū vel hauritū. Ver. iiij. ene. q̄ bella ex hausta canebat. idē in eodē. supplicia hausurū scopulis ⁊ noie dido sepe vocaturum. Apuleius. ij. meta. Lagena ingt facilis hauritu. Jdē in. iij. haurito plusculo vncto corpis mei mēbris pfricui. ⁊ in. iij. roꝛē rigentē hauritū ista cōfestim deserto vrnula. Cābio. is. nūquā nisi in apuleio non posuimus: quia nusquam inuenimꝰ. Jtaqꝫ supinum hoc in loco extra ordinem posuimus quoniam ab eo deriuat frequentatiuū campso. as. quo Ennius vsus est. Leucatam inquit cāpsant. ⁊ iuniores ab eo fecerunt cāpsoꝛ cāpsoꝛis. Quod si ꝑteritum. verba illa que fecerūt ꝑteritum in psi. mittunt supina in ptum. vt nubo. is. nupsi nuptum. como. is. cōpsi cōptū. sorbeo. es. sorpsi sorptū. nam ab eo qđ est sorbui sorbitum fit vnde est sorbitio. ⁊ sorbiciuncula. Persius. sorbitio tollit quem uersia facit in supino versum quēadmodū ⁊ verro verris verri. Sed sto steti facit statū ꝓma indifferenti qđ significatur cum dicit statum siue statum dat sto. nam in ꝓtoꝛi sta. producitur. in posterioꝛi sta breuiatur in simplicitate tamen semper status. a. ū breuiatur. staturus producitur. Jn compositione si. a. mutatur in. i. breuiatur. vt presto prestitum. insto institum. si manet inte gra producitur. sit presto prestatum. insto instas instatum. Sed de his libro. v. disseremus. Nūc vero tantū dicamus qđ a sto stas cōposita mittunt supina in. itū. vel. atum. vt consto. as. itum. vel. atum. asto. as. itum vel astatum. presto. as. prestitū vel prestatum: a quo frequenter in libris digestoꝝ legimus prestatio. Sisto. is. cū absolutum est eandem rationem sequitur in su pino quā sto stas. cum quo verbo ꝑteritum ⁊ supinum habet cōmune. vt sisto. is. steti statum. sed cōposita semper exeunt in itum. vt circūsisto circūsistis. circumstiti circūstitum. assisto assistis astiti astitum. Sisto. is stiti. cum actiuum est: ego nō abmerim habere supinum in atū. sed ꝓma producta: a quo est statoꝛ p eo qui sistit aliquē cozā ꝓtoꝛe vel alio magistratu. sed de his suo loco disputabitur. De. xi. ctum. mitte supina quod verba que fecerunt ꝑterita in. xi. mittunt supina in ctum. vt lugeo. es. luxi luctum. dico. is. dixi. dictū. vincio. is. vinxi. vinctum. sancio. xi. sanctum. nam ab eo quod est sanciui sancitū dicimus. Lucretius quod porro nequeas sancitum quandoquidem extat. Quinqꝫ tamen verba que hic ponuntur amittunt. n. in supinis. ea sūt pingo. is. pinxi. pictum. stringo. is. strinxi. strictum fingo. is. finxi. fictum. ringo. is. rinxi. rictum qđ etiam ringoꝛ. eris declinatur. meio. is. minxi. mictum quod nonnulli mingo. is. declinauerūt: sed quēadmodū supra dixi ego nusquā legi. Deinde dicit quod altera quinqꝫ verba que fecerūt ꝑterita in. xi. mittunt supina in. xum. ea sunt. necto nectis nexi vel nexui. nexum. siue enim sit a necto nexi vel nexui. siue a nexo nexas vel nexo nexis nexui. semper facit in supino nexuꝫ

Emptū mittit emo. Venio uentum. cano cantū.
Et rumpo ruptum. capio cum cœpio dant ptum.
De curro cursum. de uerro ponito uersum.
Dat pario paritum uel partum. Compositūqꝫ
Quod uenit a pario: semper mittatur in ertum.
In li. ꝑteritum plærumqꝫ reponitur in sum.
S geminant missum de mitto. cedoqꝫ cessum
Et cudo cussum. iubeo iussum. premo pressum.
Indulsi indultum dat & indulsum. gero gestum:
Tortū uel torsum dat torqueo. At uro dat ustū
Sartio sartum. fartio fartū. fulcio fultum.
Haustū uel hausum dedit haurio. Cābio cāpsū.
Quod si ꝑteritū dat psi. tum pone supino.
Statum siue statum dat sto cū sisto. sed illud
Quod sto cōponit: dat itū. quādoqꝫ dat atum.
Quæ tibi dat sisto per itum misere supina.
Vertoqꝫ dat uersum. de xi. ctum. mitte supina.
N. tamen abiiciunt hæc pango. stringoqꝫ fingo.
Ringoqꝫ cū meio. sunt qui dicant quoqꝫ mingo
Necto. fluo. figo. cum pecto. flectoqꝫ dat xum.

Mittit itum. quod. ui. diuisas ꝑteritū dat.
Sed necui nectum. fricui frictu. seco sectū.
Censeo censum. misceo mixtum. torreo tostum.
Et doceo doctum. teneo tentum. pateoqꝫ
Dat passum. careo cariturus. dat quoqꝫ cassus.
Si præsens dat. uo. disiunctas: exit in. utum.
Sed ruitum semper ruo dat. Quæ ducis ab illo:
Dant tibi semp utū. rapio raptū. meto messum.
Consulo consultū. colo cultū. excelloqꝫ celsum.
Deqꝫ alo dic alitū. dat & altū. ast occulo cultum.
Pinio pistus. texo texus. nexoqꝫ nexus.
Pectoqꝫ dat pexus. & pectitus. & tamen entum.
Quod cano cōponit. Pario & sero mittit in ertū.
Amicui dat ctum. dat amixi. datqꝫ amiciui.
In. ui. ꝑterito. ui. semper uertitur in tum.
Poto dat potum. lauo lotum. & uteꝛqꝫ dat atū.
Et caueo cautum. faueo fautum. sed adultum.
Mittitur ex adolet. de pasco mittito pastum.
Dat gnitus agnosco. cognoscoqꝫ. dat sero satū.
Insitus inseui. conseui consitus atqꝫ
Dant utum. soluo cum uoluo. ueneo uenum.

flexi flexū. Plexi quoqꝫ ab eo qđ ē plecto. is quodqꝫ sumus pene oblīti plexū in supino facit. Catul. hos instinctis pleros tulit ipse corollis. hic ē ab ăplector. rus. a. cōplecto: cōplexus. Admittit itū. qđ verba faciētia ꝑteritū in. ui. syllabas mittūt supina in. itū. penultima breui. vt domo. as. domui domitū. quāqꝫ ab eo qđ est domatū. Tibul⁹. li. iiij. dixit. Te duce nō alias cōuersus terga domatoꝛ. ⁊ domatio nome principale. Talia formauit. Sono. as. sonui sonitū: ⁊ si ab eo qđ ē sonatu. Horat. dixit. magna sonaturū des nois hui⁹ honoꝛē. sicut a tono. as. tonatū. Jdē in epodo. dixit. Si quos eois intonata fluctib⁹ hyems ad hoc vertit mare. Seneca i. ij. na. q. illa vt sic dicā cōminatio ⁊ tonatio sine ictu. Meco tū cū duplex hz ꝑteritū necui ⁊ necaui ab eo qđ ē necui facit nectū. ab eo qđ necaui necatū. Sz inter nect⁹ ⁊ necat⁹ nō ē illa dria quā putauit Priscia. vt necatus sit ferro. nectus vero alia vi peréptus sed potius necatus ē oino extinct⁹. vt Lice. venēno necatus dixit ⁊ Quintili. fame necatus. nect⁹ vero ōsi exanimat⁹ ⁊ mortuo silis. Licero. ij. thusculā. Enectus siti tantalus. ⁊ Horat. i epistarū. bos est enectus arando. Frico. as. fricui frictū. Juue. si ꝑurit fricus ocelli angulus. ab eo tū qđ est fricatū. Pli. li. viij. dixit pātheras per carnes fricatas aconito venantur barbari. Celsus. li. vj. ante oleo perfricatus. ⁊ Admacer. vrtice folijs reuocatur vulua fricata. Seco secas secui sectū. Ver. primo geoꝛ. Tūa secta per ambas. Apuleiꝰ pmometa. A secatu dixit impetu teli prǽsecata gula. Censeo censes censui censū quod scōm analogiā fecit etiam censitum. Admisceo misces miscui mixtū. p. x. quod etiā in marmoribus antiquis per. s mistū legimus. Torreo. es. torrui tostū. Doceo doces docui doctū. Teneo. es. tenui tentū. Pateo. es. patui passū: qđ etiā a pādo pādis. ⁊ patioꝛ eris. supinū est cōe. Ver. j. ene. Crinibus iliades passis peplōqꝫ ferebāt: qđ a pādo vel pateo eē potest. Careo cares carui caritū vel cassū. Sed a caritu formatur participiū futuri in rus. cariturus Juue. cariturus turture magno mulozūqꝫ iubis a cassu formatur participiū ꝑteriti cassus. Verg. ij. ene. nunc cassū lumine lugent. Si ꝑsis dat. vocalē. s. retinuit. Agnosco. is. agnoui agnitū. cognosco. is. cognoui cognitū. Juue. Agnitus accipies. iubet a ꝑcene vocari. Lucanus in. iij. calida mihi cognitus aris egypto. Salustius tamen regulā secutus in secūdo historiarū dixit. neqꝫ inermes ex plio viros quēdāqꝫ agnoturū. Sero. is. seui satū. cum ostra retinētia simplicis significationē q̄ fecerunt ꝑterita in. eui. mittūt supina in itū. ea sunt in sero. is. inseui insitū. cōsero. is. cōseui cōsitū. Ver. ii. ge. Admutatāqꝫ insita mala ferre pyrū. Licero quoqꝫ in verrē ab eo qđ est obsero. is. obseui dixit. vt cum obsitum leoncinū agrum vidisset. ⁊ ab assero. is. assecui assitum. De facientibus ꝑterita in. ui. paulo ante dixim⁹ mittere ꝑteritum in ertum. Soluo. is. solui. ⁊ voluo. is. voluifacere supina solutum ⁊ volutum. u. consonante in vocalem

Universidad de Deusto
Biblioteca

mutata ꝛ extrita. i. atq; ex horū ꝓportiõe caluo. is debuit facere calutū: nisi qđ in vsu nõ est. Ueneo. is. veniui venū ꝓ eo qđ esse debuit venitū. nūq; reperitur nisi cõiūctū aut cõpositū cū hoc verbo do das dedi. dicimusq; venūdo. as. venūdedi. Sepelio. is, sepeliui sepultū. Uer. ij. ene. Inuadūt vrbẽ somno vinoq; sepultā. Cato ꝓportionẽ secut⁹ dixit. mortuus ẽ sepelitus ẽ. De supinis verborū deponētiū ꝛ cõmuniū. cap. vj. Qm̃ in capite supiori exposuit regulas supinorū deductas a ꝑteritis verborū actiue vocis. hoc i loco ostendit q̃ rõne a verbis deponẽtibus ꝛ cõmunib⁹ formari debeãt supina. Itaq; dicit in ꝑmis qđ si volum⁹ scire supinū alicui⁹ verbi deponẽtis aut cõis debem⁹ ex analogia fingere vocẽ illius verbi actiuã ꝛ ꝑ regulas supius traditas formare supina. vt ecce lector letaris ex ꝓportione debuit facere in ꝑterito letaui. faciet igit in supio letatū ꝑ illã regulã in. ui. ꝑterito. ui. semp vertit in tū. ꝑterea vereor vereris. ex ꝓportione debuit facere in ꝑterito verui. ergo in supino faciet veritū, ꝑ illã regulã mittit itū. qđ. ui. diuisas ꝑteritus dat. Fungor. eris. ex ꝓportiõe debuit facere in ꝑterito funxi. faciet igit in supino fũctū ꝑ illã regulã. de. xi. ctū mitte supina. Quedã tñ verba nõ seruãt regulas atq; ꝓportionẽ. vt Reor reris qđ debuit facere. rui. atq; in supino ritū. facit tñ ratū. Uer. ij. ene. Nos abisse ratꝫ vẽto petisse mycenas. Miseror. eris. qđ debuit facere in ꝑterito miserui. ꝛ in supino miseritū: fecit tñ misertū. Fateor. eris. debuit facere in ꝑterito fatui. ꝛ in supino fatitū: ꝛ fecit fassū. Gradior. eris. ex ꝓportione huius verbi fodio. is. debuit facere gradi in ꝑterito ꝛ in supino grassū. ꝛ fecit gressū. Patior eris. fecit passū secutus ꝓportionẽ huius verbi quatio. is. quassi quassū. potius q̃ huius potior. potiris. qđ fecit potit⁹. Loquor. eris. ex ꝓportione huius verbi linquo. is. debuit facere loctum ꝛ iteriecta. u. fecit locutū. eadẽ q̃q; rõne a sequor eris. fecimus secutū. q. mutata in. c. ꝑpter affinitatẽ vtriusq; lre. Fruor. eris. debuit facere in ꝑterito frui. ꝛ i supino frutū. ꝛ iteriecta. c. fecit fructū quẽadmodū struo. is. struxi. ctū. Lice. in horũ ẽsio. antenitat: sũma fruct⁹ ẽ. Ulpian⁹ tñ fruiturus dixit in ꝑticipio futuri tpis significatiõis actiue. Labor. eris. debuit facere in ꝑterito lapsi ꝛ in supio laptū: sicut scribo scripsi scriptū. ꝛ fecit lapsum. Cõminiscor. eris. debuit facere cõminiui cõminitū. ꝛ fecit cõmẽtū. Proficiscor. eris. debuit facere proficiui. itū. ꝛ fecit ꝑfectū. Nãcisc⁹ eris debuit facere nãciui nancitū. ꝛ fecit nactū. Pacisc⁹. eris. debuit facere paciui. itum. ꝛ fecit pactum. Adipiscor. eris debuit facere adipiui. adipitū. ꝛ fecit adeptum. Ulciscor. eris. debuit facere vlciui. itum. ꝛ fecit vltum. Obliuiscor. eris. debuit facere obliuiui. iuitum. ꝛ fecit oblitū. Expgiscor. eris. debuit facere expergiui. itum ꝛ fecit experrectū. quãquã Lucillius penultima breui expergit⁹ dixit. e somno pueros cũ mane expergitus clamas. Defeciscor. eris. quo verbo vsus est. Terentius in phormiõe. neq; deficiscar vsq; adeo experirer. idem quoq; participiũ fecit defessus dicens: defessus sum iam ambulando. cum ex proportione debuerit facere defeciui defecitũ. Queror quereris potius secutũ est proportiõe horum verborum gero gestum ꝛ vro vsum q̃ huius verbi q̃ro quesitũ: itaq; diximus questum. Utor. eris. sic fecit vsum sicut verto. ti. versum. ꝛ nitor. eris. nisum. vel nixũ sicut verto verti versum. ꝛ flecto flexi flexum. Amplector ꝛ cõplector ideo amplexum ꝛ complexum fecerunt: quia illorũ simplex plecto. is. plexi plexum fecit. Tueor. eris. pro eo quod est defendere. tutum. tuor. tueris. pro eo quod est cernere tuitum facit: habentq; idem infinitiuum testibus. Marcello atq; prisciano: hoc est tueri. sed ab eo quod est tueor manifestum est exire tueri. Ouidius de arte. Non minor est virtus: q̃s querere parta tueri: ab eo vero quod est tuor. eris. infinitiuus est tui. Põponius apud marcellum incepi inquit contui. Turpilius apud eundem. Oculi longa intercapedine appetunt cupide contui. Sed ꝛ in alijs modis ꝛ temporibus tuor pro aspicio fere semper tertie cõiugationis reperitur. Plautus in asinaria. nam ego illud argentum tam paratum filio seio q̃s me hunc scipionem contui. Papinius in achilleide. Mãq; modo infensos vtero mihi contuor enses. Seneca in hippolito. hippolite tales intuor vultus tuos: nõ intueor vt in oĩbus legitur libris: qđ rõ carminis iãbici reformidat ꝛ apũ Terẽtiũ in heautõ. Nic adolescẽs: qui intuĩ nos. Lucre. li. iiij. Cũ tuimur misceri absynthia tãgit amaror. Idẽ in eodẽ cõtuimur miras simulachraq; luce carẽtũ. Ergo quãtũ ego suspicor: tueor ꝑ defendo semp est secũde cõiugatiõis. tuor ꝑ cerno sp ẽ tertie. supia vero habẽt mutua. nã a tuor tueris tutus tutor ꝛ tuitio repit. Macro. ij. sat. si tacere talia vis videri tuitiõe pudoris. atq; e diuerso a tuor tueris. dicim⁹ intuit⁹ ꝛ obtut⁹. Uer. j. ene. dũ stupet obtutuq; manet defix⁹ i vno. Ordior. iris. debuit facere ordiui. itũ. ꝛ fecit ortũ. Expior. iris. debuit facere experiui expirũ ꝛ fecit exptũ. Metior iris. debuit facere metiui metitũ. ꝛ fecit mẽsũ. vñ est mẽsor ꝛ mẽsura. Morior. eris. vel moriris qđ tã tertie q̃s ãrte cõiugationis repit: habetq; supinũ moritũ a quo ẽ ꝑticipiũ futuri tpis moritur⁹. mortu⁹ vo ꝑ eo qđ esse debuit morit⁹ ꝑticipiũ ẽ aut nomẽ poti⁹ ꝑ ꝑticipio tpis ꝑteriti. Eodẽ mõ orior oreris vl oriris. tertie ꝛ ãrte cõiugatiõis repit habetq; supinũ oritũ a quo ẽ oritur⁹ ꝑticipiũ tpis futuri. ꝛ ortũ a quo est ortus ꝑticipiũ tpis ꝑteriti. Adorior adortus facit vel adortus nisi forte ab adeo

Et salio saltum. mittit sepelire sepultum.

De supinis uerborum deponentium & communium. Caput. vi.

d Eponẽtiũ & cõmuniũ uerborũ supina fiunt ex proportiõe uocis actiuæ. ut letor. aris. leto. as. aui. atum. uereor. eris. uereo. es. rui. itum. fungor. eris. fungo. is. funxi. functũ. Pauca tñ quæ sequũtur aliter mittunt supina.

Reor. reris. ratum. Miſereor. eris. misertum.
Fateor. eris fassum. Gradior. eris. gressum.
Patior. eris. passum. Loquor. eris. locutum.
Sequor. eris. secutũ. Fruor. eris. fructũ uel fruitũ.
Labor. eris. lapsum. Cõminiscor. eris. cõmentũ.
Proficiscor. eris. pfectũ. Nanciscor. eris. nactũ.
Paciscor. eris. pactũ. Adipiscor. eris. adeptum.
Vlciscor. eris. ultum. Obliuiscor. eris. oblitum.
Expgiscor. eris. exprectũ. defeciscor. eris. defessũ
Queror. eris. questum. Vtor. eris. usum.
Nitor. eris. nisũ uel nixũ. cõplector. eris. cõplexũ
Amplector. eris. ãplexũ. tueor. eris. tut⁹ vl tuit⁹.
Tuor. eris. tutus uel tuitus. Ordior. iris. orsum.
Experior. iris. expertũ. Metior. iris. mensum.
Morior. eris. uel iris. mortuus. moriturus.
Orior. eris. uel. iris. ortus. oriturus.

dior. descẽdit. sz eiusdẽ significatiõis repitur. Nascor quoq; nascẽris supinũ habet nascitũ: a quo est participium futuri tpis nasciturus ꝛ natum: a quo est participiũ preteriti tẽporis natus. De verbis carẽtib⁹ supinis. c. vij. Sunt q̃dã verba a quibus supina in vsu nõ reperiũtur: q̃lia sũt ex actiuis. Arceo. es. arcui. qđ ex ꝓportiõe debuit facere arcitũ. sed nõ est in vsu. nisi in cõpositis ab illo. vt coerceo. es coercui. coercitũ. exerceo. es. exercui. exercitũ. Urgeo. es. vrsi. qđ debuit facere vrsũ. timeo es. timui. qđ timitũ. metuo. is. metui. qđ metutum. Luo. is. lui. quod lutum. respuo. is. respui quod resputũ. Linguo. is. linxi. qđ linctũ: quãq; apud celsũ linct⁹. us. legim⁹. Linquo. is. liq. qđ debuit facere lictũ: sz nõ reperit nisi i cõpositiõe. vt delinquo. is. deliq delictũ. relinquo. is. reliqui relictũ. derelinquo. is. dereliqui derelictũ. Caluo. is. calui. qđ ex ꝓportiõe atq; Prisciani auctoritate debuit facere calutũ. Lãbo is. lãbi. qđ lãbitũ. Scabo. is. qđ scabitũ. cõpesco is. cõpescui. dispesco. is. dispescui. q̃ ẽba Prisc⁹ ianus ex rõne ꝓportiõis dicit facere cõpescitũ quẽadmodũ disco discis didici discitũ ꝛ posco. is. poposci poscitũ. sz in vsu nõ sũt. Scãdo scãdis scãdi. qđ debuit facere scansũ a quo est scãsilis. ꝛ ab eo cõposita ascẽdo. is. ascẽsũ. descẽdo. is. descẽsũ ꝙscendo. is. cõscẽsũ. ango is. anxi. qđ debuit facere anctũ: sz quẽadmodũ inquit Diomedes in voce passiua tpa deficiẽtia circũloqmur ꝑ anxi⁹. a. ũ loco ꝑticipij ꝛ ꝑ hoc verbũ sũ es fui. ambigo. is. ambegi qđ debuit facere ambactũ. tollo. is. tetuli. qđ debuit facere latũ. sz nõ reperit nisi in cõpositiõe sublatũ. psallo. is. psalli. qđ psallũ. ꝛ cerno is. creui. ꝙ cretũ: sz i hac significatiõe nõ reperit. Neutra supinis carẽtia. sũt mico. as. micui. ꝛ ab eo cõpositũ emico. as. emicui. dimico tñ vt dicimus alto loco. dimicatũ facit in supinis. Aestuo as. estuaui. a quo q̃si ab actiuo estuatũ fecit Hiero. in fine ecclesiastici. in medio ingt ignis non sũ estuat⁹. Ardeo. es. arsi. qđ ex ꝓportiõe dixim⁹ fecisse arsũ. algeo alges alsi. qđ alluz. fulgeo. es. fulsi. qđ fulsum. turgeo. es. tursi. qđ tursum. Strideo es. vel strido. is. stridi. Cõnixi. es. cõnixi. qđ debuit facere cõnictũ. Cõquinisco cõquexi. qđ verbũ fuit apud antiquos significabatq; caput inclinare ꝛ quasi cõniuere. Põponi⁹. ad eũ cõquexi. interim mulieres cõspiciũt. Sido. is. sidi. qđ verbũ supina a sedeo. es. mutuatur: vel potius caret illis. Rudo. is. rudi. qđ debuit facere rusum. dego. is. degi. qđ dactũ. Satago. is. sategi. quod satactũ. quia cõposita ab ago. is. egi. actũ. Sterto. is. stertui. qđ stertitũ. obedio. is. obediui. qđ obeditũ. a quo Plini⁹ li. xvij. natu. histo. obeditur⁹ dixit ramo inquit olee q̃ maxime sequaci atq; obedituro. Et verba neutra secunde coniugationis faciẽtia ꝑteritũ i. ui. syllabas. q̃ debuerãt mittere supiua in itũ. vt hebeo. es. hebui. flacceo. es. flaccui. fluideo. es. fludui. vigeo. es. vigui. oleo. es. olui. ab eo tñ Persi⁹ fecit oletũ: vt suo loco dixim⁹. tumeo. es. tumui. seneo es. senui. a quo antigones senect⁹ senecta senectũ. ꝑticipiũ fecerũt. Pauca tñ hui⁹ ordis ẽba bñt supia: ea fere sũt. Placeo. es placui placitũ: a q̃ sũt ꝑticipia placit⁹. ꝑ placẽs ꝛ placitur⁹. noceo. es. cui. nocitũ: a q̃ ẽ nocitur⁹. Iuue. nocitura toge. nocitura petũt militie. valeo. es. valui valitũ: a quo teste ꝑsciano valiturus fecit Licero. Adoleo. es. dolui dolitũ. repit doliturus. ꝛ a caleo. es. calui. calitur⁹. a soleo. es. tñ solitur⁹. a. ũ reptur: neq; eni vsq; lectũ ẽ solẽs aut solitur⁹. Hoc ẽbũ pateo. es. patui vt alijs i locis dixim⁹: cõe hz supinũ cũ pãdo. is. ꝛ patior. eris. Illud hic q̃q; notãdũ est hoc ẽbũ fio fis. neq; habere supina neq; ꝑticipia: neq; eni vsq; repitur fiẽs. neq; fiẽdus. vt ingt Diomedes: nã fact⁹. a. ũ. atq; faciẽd⁹. a. ũ. a facio facis feci mutatũ ẽ. Deponẽtia supinis carẽtia sũt. Reminiscor. eris. qđ debuit facere reminitũ. ꝛ Uescor. eris. qđ debuit facere vetũ. ꝛ medeor. eris. qđ debuit facere meditũ. oppior. iris. qđ debuit facere opptũ: quo circũloqa vt ingt diomedes aliũde supplẽt reminiscor. eris. recordatus sũ. vescor. eris. pastus sũ. medeor. eris. medicat⁹ sũ. oppior. iris. opptus sũ. liquor. eris qđ debuit facere lictũ: i circũlogis dicim⁹ liq̃fact⁹ sũ vl sui. liq̃fact⁹ erã vl fuerã. ꝛc. Licor. eris qđ ꝺbuit facere licitũ: qđ cũ i vsu nõ sit ab eo tñ factũ est licitor. aris. eiusdẽ ꝑpe significatiõis Ybũ: ꝑ qđ supplẽt circũloqa sui ꝑmitiui. Carẽt etiã supis oĩa ẽba ꝑteritis carẽtia: nã cũ supia ex ꝑteritis quodã mõ pẽdeãt: merito deficiẽtib⁹ ꝑteritis deficiẽt etiã supia. Ea sũt. aio. is. qđ a dico. is. ꝑteritũ mutuatur. Furio. is. qđ supplet ab ilsanio isaniui. Sido. is. qđ prisci. ꝑterito dicit carere mutuat illud tñ vt putat a sedeo sedi. atq; cõsequẽter supinũ vt paulo añ dicebam⁹ ferio. is. qđ a pcutio mutuatur ꝑteritũ pcussi. Ambrosi⁹ tñ de obitu theodosij ipatoris a ferio feritur⁹ fecit. Isaac igt ꝑ fidẽ nec gladiũ ferituri parẽtis erpauit. Sisto sistis. qđ ꝑterito carere auctores sũt phocas ꝛ prisc⁹. nos tñ Bellij ꝛ Catonis auctoritate psuasi cũ actiuũ est stiti facere dicim⁹. ꝛ in supino statũ cũ absolutũ steti. ꝛ eque statũ in supino. Quatio. is. ꝑterito carere dixit phocas: quod ex analogia quassi ꝛ quassum facere ex cõpositis

Universidad de Deusto
Biblioteca

tis manifestum est/dicimus enim concutio.is.concussi concussum.percutio.is.percussi percussum. Preteritis etiam caret vt supra dictum est:hoc verbum glisco.is.ꝛ verba inchoatiua que ex consequenti supina non habent. De varietate quadam verborum.ca.viij. Etsi de hac verborum varietate sparsim per singulas coniugationes aliquid perstrinximus:visum tamē est hoc in loco simul de omnibus huiusmodi verbis dicere. Ponit igitur in primis verba prime atq; aliarum cōiugationū Lauo.as.lauo.is.per tertiam. Ter.iij.ene.fluidū lauit inde cruorem. Idem in.ꝛ. Lauit improba teter ora cruor.p̄sentis enim indicatiui esse vtrobiq; ex quātitate syllabe dep̄hendim⁹:nā in presenti prima breuiatur. in preterito p̄ducitur Arto artas. artio artis.iui. quarte cōiugatiōis. Meuius apud ꝯMarcellum Artiuit linguāi palatū:cepit labia suggere. Idē apud eūdē conat⁹ ingt artuit mater. Sono.as. sono.is per tertiā. Lucreti⁹ incaligare oculos.sonere aures. Idē alio loco littora lata sonūt. Denso.as.dēsco.es.p secūdā. Ter.ꝛ.ene. Extremi ad desseut acies.sic enī legēdū esse Prisicianus testat Idē p̄mo geor. Denset erant q̄ rara modo q̄ densa relarat. Cōposita a cubo.as.q̄ alijs i locis diximus p primam ꝛ tertiam declinant. habentq; preteritum cōe.vt incubo.as.incumbo.is.accubo.as.accūbo.is. pcubo.as.pcūbo.is. recubo. as.recūbo.is.dicim⁹ tū secubo.as.ꝛ nō secūbo. is.atq; ediuerso. succūbo.is.ꝛ nō succubo.as. Nexo.as.ꝛ nexo.is. Uer.v.ene.nexanté nodis seq; in sua mēbra plicātē. Liuius andronic⁹ apud prisianū.nexebant multa interflexu nodorum. dubio. Deinde ponit verba secūde ꝛ tertie cōiugationis Strideo.es.strido.is.de quo in secunda cōiugatiōe diximus. Fulgeo.es.fulgo.is. Uer.v.ene. Ductores auro effulgent. Idē in.viij auroq; effulgere fluct⁹. Tergeo.es.tergo.is. Iuuenalis. Tlala aspera tergeat alter. Horatius quā gallina tergere palatū. ō tertia cōiugatiōe nō succurrit mihi exēplū atq; idcirco de industria Horatij versū illū imitati quodā in loco diximus. Si placere famē tibi vētris oluscula possent:nō tua sordidior tergeret ora cib⁹. Claudeo.es.claudo.is p eo q̄ est claudico.as. Cecili⁹ aut vbi vos sitis ibi cōsiliū claudeat. Salustius.iij.histo. Coniuratiōe claudit p eo q̄ claudicat. Conniueo.es.cōniuo.is. Caluus. cū grauis ingēti cōniuere papula somno. Persi. ve misi cōniues. Ferueo.es.feruo.is. Uer.j.ene. Feruet opus. redolētq; thymo frāgrātia mella. Idē i.viij. feruere leucatē:auroq; effulgere fluct⁹. Lucili⁹ quoq; apud Quintilianū li.j. oratoriarū institutionū. Feruit aqua ꝛ feruet:feruit nunc feruet ad annū. Cauco.es.cauo.is.nā tertie cōiugatiōis etiā fuisse supra notauim⁹. cū de verbis in.uo. syllabā definētib⁹ dictū ē. Oleo oles.olo.olis. Plaut⁹ in cornicula apud Diomedē. olunt edes arabicas. Excelleo.es.excello.is. de quo in tertie coniugationis verborum preteritis diximus Rideo rides.rido.is. Brutus de patientia apud Diomedem. Irridunt horum lachrymas. Lieo.es.cio.cis.quēadmodum in superioribus dictum est:tam secunde quam quarte coniugationis reperitur:in cōpositione vero tantū quarte:quod etiam de pario paris ꝛ suis compositis dicendum est.nam per tertiam dixit Terentius in phormione. Nec parere hec iam diu per etatem potest. ꝛ per quartam Ennius oua parire solet genus pennis condecoratum. Cuius composita omnia sunt quarte coniugationis. Cupio cupis.cum plerumq; tertie reperiatur. Lucretius in primo dixit. Portarum claustra cupiret. Atq; ediuerso cū venio venis p quartā ppe semp. reperiatur. Enni⁹ apd ꝯMarcellū dixit. senex sum : ꝛ morte occupēpus q̄ euenat:quasi p tertiam cueno cuenis declinet. Seduli⁹ quoq; in paschali scdam psonā p̄tis indicatiui modi numeri singularis q̄ in ārta cōiugatiōe semp in fine p̄ducitur. perinde ac si eēt tertie:breuiauit dicēs. cuenis ad xp̄m. non xp̄s pue nit ad te. Potior.eris.potior.iris tertie ꝯiugatiōis plerūq; repitur.nō nūquā etiā ārte marime i infinitiuo. Uer.iij.ene.potlidorū obtrūcat ꝛ auro vi potitur. Oui.xiij.meta. Tuq; tuis armis.nos te poteremur achille. Meui⁹ apd Prisciānū fecūde penetrat penitus thalamoq; potit. Lucilli⁹ apd eūdē. Deficit alma ceres nec plebes pane potit. in infinitiuo nō poti sz potiri semper facit. ꝯMorior morieris.ꝛ morior moriris. Lucanus in.iij. Mō gratis morit iugulo qui prouocat ensem. Uerg.ij.ene nunc morere. Ennius. Nunc est ille dies.cum gloria maxima sese nobis ostendat:seu viuimus siue morimur. Terē in eunucho. Risu emoriri omnes. frequentius tamen in infinitiuo mori q̄z moriri reperitur. Orior oreris.orior.iris. Uergi.ij.ene. Nostrorū obruimur oriturq; miserrima cedes. cuius infinitiuū semper reperies quarte coniugationis oriri. Cōplura alia verba reperiuntur diuersarum coniugationum. sed diuersi generis ꝛ significationis. vt albo albas prime cōiugationis actiuus est. et albeo. albes secūde neutrum. eodē modo nigro nigras. nigreo.es.duro.as.dureo.es. atq; etiā tertie albesco albescis nigresco.cis.duresco duresc is. Liquo.as.per primam actiuum est. Persius. Uatum ꝛ plozabile siquid eliquat . Uergili. in morteto. Foraminibusq; liquatur emundata ceres. Liqueo liques.per secundam. ꝛ liquesco liquescis per tertiam neutra sunt absoluta Liquor liqueris deponens est absolutum ꝯMiseror aris.per primam : ꝛ misereor misereris per secundam:preterea medico.as.siue medicor.aris.per primam.ꝛ medeor.eris.per secundam sola constructione ꝛ cōiugatione differunt sed de constructione suo loco dicetur Tueor.eris.pro eo quod est defendo.tueor.eris.pro eo quod cerno:cōiugatiōe ꝛ

De uarietate quadā in uerbis. Cap.viij.

Erba diuersis cōiugatiōib⁹ declinata sūt
u Lauo.as.Lauo.is.Arto.as.artio.is.Sono
as.sono.is.Denso.as.dēseo.es.Cōposita
a cubo.as.ut accubo.as.accūbo.is. Procubo.as.
procumbo.is.Nexo.nexas. nexo.is.Strideo.es.
Strido.is. Fulgeo.es.fulgo fulgis. Tergeo.ter-
ges. tergo tergis . Claudeo claudes. claudo.is.
Conniueo.es. conniuo.is. Caueo caues. cauo.is.
Ferueo ferues.feruo.is. Oleo.es.olo.is. Rideo.
es.rido.ridis.Excelleo.es. excello.is. Cieo cies.
cio cis.Pario paris parere.pario.is. parire.
Potior.eris.potior.iris.in infinitiuo potiri.
Orior.eris.uel orior.iris.in infinitiuo oriri.
Morior.eris.uel morior.iris. in infinitiuo mori
Cōplura alia uerba reperiuntur diuersarū coniu-
gationū:sed diuersi generis & diuersæ significa
tionis.ut albo albas.albeo.albes.
Duro duras.dureo dures.
Liquo.as.liqueo.es.liquesco.is.liquor.eris.
Miseror miseraris.misereor misereris.
Medico medicas.medeor mederis.
Tueor.eris.tut⁹ul'tuit⁹.tuor tueris.tut⁹ul'tuit⁹

significatione differunt:vt supra diximus. Varie significationis. Sunt quedā verba:que cū eadem habeant positionem coniugatione mutata mutent etiam significationem. vt mando mandas mandaui:quod est propemodum cōmendare. ꝯdando mandis quod est dentibus conficere:cum illud sit prime coniugationis.hoc vero tertie. Eodem modo. Fundo fūdas.pro eo quod est fundamentū iacere.fundo fundis.pro eo quod est spargere. Dico dicas.pro eo quod est appropriare siue cōsecrare. dico.is.pro eo quod ante dicere siue diuinare. Uolo.as.ad aues ptinet . volo vis ad hoies atq; deos imortales. Lego.as.est mittere legatum aliq̄ siue testamēto aligd post mortem alicui relinq̄re. Lego.is.est colligere furare.ꝛ libros legere. Sero.as.est claustra adhibere. sero.is.est semē spargere. Educo.as.p eo q̄ est nutrire. educo.is. p eo q̄ est extra vel suriuz duco. Appello.as.ꝛ cōpello.as.p eo q̄ est alloquoz siue voco:cōposita verba a pello.as.q̄ in vsu nō est. At vero appello.is.ꝛ cōpello.is.cōposita sūt a pello.is. pepuli. significatq; illud applicare:hoc vero cogere siue adunare. Eadē pterita. est ꝛ alia in verbis cōsideratio.q̄ q̄dā sunt pterita a diuersis verboruz positiōibus driuata: vt aceo es.p eo q̄ est acidū esse ꝛ acuo.is.pro eo q̄ est acutū facere:idē atq; cōmune hūt pteritū.atq; eodem modo de reliqs verbis q̄ hic ponunt. Preterea duplicia ab eo dē verbo. Sūt ecōtrario q̄dam verba duplex habentia pteritū vt plico.as.plicui.vl'plicaui. ꝛ ab eis cōposita vt explico.as. explicui vel explicaui sz de his copiosius in capite pteritoꝝ disputatū ē

Eadē supina a diuersis verbis vt Uerro.is.ꝛ verto.is.q̄ vtrūq; facit in supino versū.ꝛ pateo es.patui.pādo.is.pādi.patioz.eris.q̄ oia cōe habent supinū passū. Supina duplicia. e diuerso sunt quedā verba q̄ duplicia supina hūt: vt torqueo.es.torū vel torsum.Sz de his oibus in capite pteritoꝝ ꝛ supinoꝝ plenius dictū est. nūc tm̄ voluimus lectorē admonere quēadmodum verbis diuersitates huiusmodi reperiātur. De cōpositione verboꝝ. ꝑpositiones cōponūtur cū reliqs oibus fere oronis ptibus:sed cū verbis frequentissime. Itaq; visum est hoc in loco pauca de cōpositione verboꝝ. ꝑpositionibus annotare. Cū igitur ꝑpositiōes veniūt in cōpositionē cū verbis:aut corrumpuntur verbi integritate manēt. vt appono.is.apposui. quod cū ex ad ꝑpositione ꝛ pono.is.cōponatur:corrūpitur ad.d. mutata in.p. ipso verbo manēte integro. Aut corrūpūtur verba ipsis prepositionibus manentibus integris. vt pficio.is. pfeci. q̄ ex p prepositione ꝛ facio.is.cōponitur verbū corrumpitur.a. mutata in.i. prepositiōe integra manēte. Aut ꝑpositiones simul ꝛ verba corrūpuntur. vt efficio.is.q̄ componitur ab ex prepositione ꝛ facio.is.corrūpitur ex.ꝛ. mutata in.f.ꝛ facio verbū a. mutata in.i. Aut prepositiones simul ꝛ verba manent integra. vt deamo.as.q̄ ex de ꝑpositione ꝛ amo.as.cōponitur. Sz quamq̄ de prepositionum corruptione in ea pte que est de orthographia copiosius disputetur: ne hoc a nobis intactum omnino reliquatur:libuit pauca delibare: prius tamen de ꝑpositionibus: deinde de verbis disseremus. Igitur prepositiones in.b. desinētes sunt.ab.ob.sub. Sed si cōponantur ab.cū dictione incipienti a vocali exili vel aspirata:integra manet. vt abactor.oris.aberro.as.abigo.is. abominor.aris.abundo.as.abhorreo. es. Cum incipientibus a.b.non componitur nam abbreuio ꝛ si cum.b.ab aliquibus scribatur.ex ad.non ex ab.cōponitur:q̄ etiam de adbibo dicendū est.

Cū incipiētib⁹ a.c.abs.cōpōitur.vt abscedo.is

Universidad de Deusto Biblioteca

abſcondo.is.Cum incipientibus.a.d.manet integra vt abdico.as.abdo.is.abduco.is.Cũ incipientibus ab.f.partim mãet integra.vt abfui. abfuturus:ab fore ptim.b.mutat in.u.vocalẽ.vt aufero aufugio.Cũ incipientibus a.g.non cõponit.Cũ incipientibus ab.l.manet integra.vt ablacto.ablego.abluo.Cum incipientib⁹ ab.m.nõ componit pterq̃ cum hoc noie matertera:dicimuſq; ab matertera.Cum incipientibus ab.n.manet integra vt abnego. abnepos .abnuo.Cum incipiẽtib⁹a.p. nõ cõponit pterq̃ cũ hoc noie patru⁹.dicimuſq; abpatru⁹.Cũ duob⁹ verbis.b.mutat i.s.proto.as.⁊ pello.is. dicimuſq; aſporto.as.aſpello.is. Cum incipẽtibus ab.r.b aliqñ mutat in.r.vt arrept⁹.a.um.arripio.aliqñ manet integra vt abrado abrogo.abrũpo . Cum incipiẽtibus ab.s.integra manet:vt abſumo. abſorbeo.Cum incipientib⁹a.t.abs.cõponit.vt abſtrabo.abſtergo.abſtineo.Cũ incipiẽtibus ab.x. vel.a.z.non cõponit.Cũ incipientib⁹ab.i.conſonante manet integra. vt abiuro.abiudico. Cũ incipientibus ab.u.cõſonante nõ componit ab:ſz a vt auoco.as.auerto.is. Ob ppoſitio qñq; manet integra.qñq; tranſit in cõſonantẽ q̃ ſequitur qñq; abijcit.b.Cũ incipiẽtib⁹ a vocali manet integra:vt obaudio.oberro. obit⁹ oborior. obumbro.Cũ incipientibus a.b.manet integra vt obibo.is.Cũ incipientibus.a.c.recipit.ſ.mediã aliquando.vt obſcurus:qđ ex ob ⁊ carus componitur.obſcenum quod ex ob ⁊ cenum obſoleo quod ex ob ⁊ oleo.aliquando.b mutatur in.c.vt occumbo.is.occurro.is.occido.is.Cum incipientibus a.d.manet integra.vt obdo.is.Cũ incipientibus ab f.b.mutatur in.f.vt officio.is.ex ob ⁊ facio.offendo.is.ex ob ⁊ fendo:quod verbum non eſt in vſu. dicimus tamen ab ob ⁊ ſum obſum obes obfui in pterito. Cũ incipiẽtib⁹.a.g.b.mutat in ipſam.vt oggãnio.is.ex ob ⁊ gannio.Cũ incipiẽtib⁹ ab.l. manet integra .vt oblat⁹ oblecto.obligo.obloquor.obluctor.Cũ incipientibus ab.m.partim mãet integra . vt obmurmuro partim.b.obteritur .vt omitto.omuteſco.ſunt qui ſcribant per.b.obmuteſco.Cum incipientibus ab.n.manet ĩtegra.vt obnitor.eris.obnudo.is.obnoxius.Cum incipientibus a.p.b. mutatur in ipſam.vt oppono.is.oppugno.as.Cum incipientib⁹ a.q.non componitur.Cum incipientibus ab.r.manet integra.vt obrado.is.obrepo.is.obruo.is.Cũ incipientibus ab.s. manet integra.vt obſideo.obſto.obſtupeo.obſtrepo. Cum incipientibus a.t.manet integra.vt obtineo.obturo. obtempero. in quibus auctore Quintiliano potius.p.q̃.b.ſonat. vnde ſunt qui putent per.p. ſcribenda eſſe.Cum incipientibus ab.i.uel.u.cõſonantibus manet integra.vt obiuro.as.obiurgio.as.obijcio.is.obuerto.is.obuio.as.Cum incipientibus ab.x.⁊.z.nõ componitur. Sub prepoſitio in compoſitione aliquando manet integra.aliquando.b.mutatur in conſonantem que ſequitur. Cum incipientibus a vocali manet integra.vt ſubaudio.is.ſubeo.is.ſuborno.as.Cum incipientibus a.b.manet integra. vt ſubbibo.is.ſubblandior.iris.Cum incipiẽtibus.a.c.tranſit.b.in.c.vt ſuccurro.is.ſuccumbo.is.Cum incipientibus a.d.manet integra.vt ſubdo.is.ſubduco.is.Cum incipientibus ab.f.tranſit.b.in.f.vt ſuffero.ers.ſufficio.is.ſuffundo.is. Cum incipientibus.a.g.tranſit etiam in ipſam.vt ſuggero.is.Cum incipientibus ab.l.manet integra. vt ſubleuo. as.ſubligo.as.ſubluo.is.cum incipientibus ab.m.d.tranſit in ipſam.vt ſummito.is.ſumminiſtro.as.uſmmoueo.es.Cum incipientib⁹.ab.n. manet integra.vt ſubnecto.is.ſubnitor.eris.Cum incipientibus a.p.b.mutatur in ipſam.vt ſuppono.is. ſupprimo. is.ſupputo.as.Cum incipientibus a.q.non componitur . Cum incipientibus ab.r.manet integra.vt ſubrado.ſubrepo.ſubruo.is. Cum incipientibus ab.s.manet integra.vt ſubſano.as.ſubſideo.es.ſubſum.es.aliquãdo abijcit.ſ.vt ſuſpiro .as.a ſub ⁊ ſpiro.niſi forte a ſurſum componitur:quemadmodum ⁊ ſuſpicio.is. Cum incipientibus.a.t.manet integra.vt ſubtexo.is.ſubticeo.es.ſubtraho.is.cum hoc verbo teneo.s.accipit loco.b.vt ſuſtineo.niſi mauis a ſurſum ⁊ teneo compoſitum eſſe.Cum incipientibus ab.i.⁊.u.conſonantibus manet integra. vt ſubiungo.is.ſubuenio.is. Cum incipientibus ab.x.⁊.z.non compõitur. Ad prepoſitio in compoſitione.aliquando manet integra.quandoq; tranſit in cõſonantem que ſequitur.quandoq; penitus exteritur cum dictionibus a vocali exili vel aſpirata incipientibus manet integra.vt adamo.as.adeo.is.adpro .as.aduro is.adhereo.es.adhortor.aris.Cum incipientibus a.b.manet integra.vt adbibo.is.adbreuio.as.Cum incipientibus a.c.trãſit in ipſam.vt accurro.is.accomodo.as.Cum incipientibus a.d.manet integra.vt addico.is.addo.is.adduco.is. Cum incipientibus ab.f.tranſit in ipſam.vt afficio.is.affero.rs.Cum incipientibus a.g.tranſit in ipſam.vt aggero.as.Cum incipiẽtibus a.gn.d.penitus expugnitur.vt agnoſco.is.agnitus.agnatus.Cum incipientibus ab.l.tranſit in ipſam.vt alleuo.as.allido.is.alludo.is.adlubeſco.is.quo verbo frequenter vtitur Apuleius atq; nonnunq̃ Martian⁹capella :cum antiquitate. d.quoq; retinuit.cum incipientibus ab.m.integra manet.vt admitto.is.admoueo.es.admurmuro.as. Cum incipientibus ab.n.d.tranſit in ipſum.vt amittor.eris.amoto.as.annumero.as. Cum incipientibus a.p.tranſit in ipſum. vt apparo.as. appeto.is. Apperio.is.quod ex ad ⁊ pario componitur.d.extriuit atq; primam breuiat.cum incipientibus a.q.d.tranſit in. c.vt acquiro.is.acquieſco.is.cum incipientibus ab.r.d.vertitur in ipſum.vt arrideo.es.arrogo.as.cũ incipiẽtibus ab.s.d tranſit in ipſum. vt aſſumo.is aſſumulo.as.Quod ſi componatur cum dictionibus ab.ſc.⁊.ſp.incipientibus.d.penitus exteritur.vt aſcendo.is.aſciſco.is.aſpicio.is.aſpergo.is.aſpernor aris.Cum incipientibus a.t.in ipſum vertitur.vt attero.is.attingo.is.attono.as.Cum incipientibus ab.i.⁊.u.conſonantibus integra manet.vt adiuuo.as.aduerto.is.aduco.as. Dis ⁊ di prepoſitiones inſeparabiles cõponuntur aliquando integre manentes.aliquando.s.mutata in ſequentem conſonantem cũ dictionibus a.c.p.q.ſ.t.incipientibus componitur dis.vt diſcalcio.diſcedo.diſputo.diſpicio.diſquiro.diſſono.diſſuo.diſturbo.diſtraho.cum incipientibus a.d.g.l.m.r.di.componitur.vt diduco.is.digero.is.diluo.is.dimitto.is.diruo.is.cum incipientibus ab.f.s.mutatur in.f.vt diffido.is.diffundo.is.cum incipientibus ab.i.conſonante dis componitur.vt diſiungo.is.diſijcio.is.cum incipientibus ab.u.conſonante di componitur.vt diuerto.is.diuendo.is. Ex prepoſitio in cõpoſitione aliquando manet integra.aliquãdo.x.mutatur in conſonantem que ſubſequitur. aliquãdo.x.exteritur.integra manet cũ dictionibus incipientibus a vocali exili vel aſpirata. vt exaudio.is.exero.is.exigo.is.exoro.as.exudo.as.exhaurio.is.exhẽredo.as.exhibeo.es.exhorreo.es.integra quoq; manet cum dictionibus incipientibus a.e.vt excrucio.as.excurro.is.a.p.vt expello.is.expungo expungis.a.q.vt exquiro.is.⁊.a.t.vt extendo.is.extrudo.is.cum incipientib⁹ ab.f.x.mutatur in ipſum vt efficio.is.effugo.is.cum incipientibus a reliquis conſonãtibus.e.componitur.vt ebulio.is.edico.is.egero.is.eluo.is. emit

Præpoſitiones cum ueniũt in cõpoſitionem cum uerbis:aut corrũpuntur uerbi integritate manente:aut ipſis manẽtibus integris uerba corrumpuntur.aut inuicem præpoſitiones & uerba corrũpũt & corrũpũtur.aut utraq; manet integra. Sed quẽadmodum corrũpant̃ ppoſitiones ĩ ea pte: q̃ ẽ de orthographia diſſeritur.nunc quẽadmodum uerba corrumpantur dicemus monentes in primis.

Præpoſitiones in cõpoſitione aliquando augere uerbi ſignificationẽ.ut amo.aſ.deamo.as.aliquãdo minuere.ut doceo.es.dedoceo. es aliquando in totum mutare.ut mico.as dimico dimicas.

De uerbis mutantibus.a.in.e.

Lacto.as.aui.delecto.as.oblecto.as.
Mando.as.aui.comendo.as.comendaui.
Patro.as.aui.perpetro.as.aui.impetro.as.aui.
Hallo.as.aui.anhello.as.anhellaui.
Sacro.as.aui.conſecro.as.aui.execror.aris.
Damno.as.aui.cõdemno.as.aui.indẽno.as.aui.
Apto.as.aui.ineptio.is.uel ineptior.iris.
Tracto Tractas.detrecto detrectas.obtrecto obtrectas.cõtrecto cõtrectas.
Arceo arces arcui.coerceo coerces. exerceo exerces.aberceo aberces.
Pario.is.peperi.cõperio.is.reperio.is. operio.is.
Paſco.is.paui.compeſco.is.diſpeſco.is.
Scando ſcandis ſcandi.aſcendo aſcendis.deſcẽdo deſcendis.conſcendo conſcendis.
Parco.is.parſi uel peperci.deperco.is.deperſi.
Fatiſco.is , caret præterito.a quo defetiſcor. eris.
Spargo.is.diſpergo. is.cõſpergo .is.aſpergo.is.
Carpo carpis carpſi.decerpo decerpis.concerpo concerpis.diſcerpo diſcerpis.
Paciſcor.eris. pactus.depeciſcor.eris. depectus.
Partior.iris.partitus.imptior.iris. diſptior. iris.
Gradior graderis.greſſus.congredior congrederis.digredior digrederis.
Patior.eris.paſſus.perpetior.eris.perpeſſus.
Farcio farcis farſi. confercio confercis.refercio refercis.differcio differcis.

¶De mutantibus.a.uel.e.in.i.

Amico.as.amicaui.inimico.as.inimicaui.
Maneo manes manſi.emineo emines.immineo immines.promineo promines.
Taceo.es.cui.conticeo .es.reticeo.es. obticeo.es.
Placeo.es.ui . diſpliceo.es. cõplaceo non mutata.
Habeo habes habui.cohibeo cohibes.adhibeo adhibes.prohibeo prohibes.
Lateo lates latui.deliteo delites delitui.
Fateor fateris faſſus.confiteor confiteris.
Profiteor profiteris.diffiteor diffiteris.

to.is. enumero.as.erudio. is. euado.is.cum incipientib⁹ab.s.integra manet:ſed exteritur.s.ne duo.s.inculcẽtur.alterum quod.x. habet implicitum.alterum ipſius dictionis cum qua componitur.vt exanio.as.exequor.eris.exicco.as. exudo.as. Relique omnes prepoſitiones cum in compoſitionem veniunt:fere integre manent: niſi quod ⁊ in ⁊ con cum dictionibus. a.b.m.p.incipientibus compoſite.n.mutãt in.m.vt imbuo is.imitto.is.imputo.as.cõbibo. is. cõmuto.as. cõputo.as. Con etiã cũ dictiõib⁹.a vocali icipientib⁹ cõpoſita exterit.n.ſtam pterq̃ in hoc verbo comedo qđ ex cõ ⁊ edo cõponit .n.mutata i. m.⁊ i hoc v̈bo cõburo: in q̃.b.eſt aſſũpta poſt.m. Nã ex cõ ⁊ vro cõponit . ſic amburo ex an ⁊ vro cũ dictionib⁹ab.r.icipiẽtib⁹.n.mutat i.t.vt corrigo.is.corruo.is. Aliqñ etiã detrahitur littera vt demo.is.quod a d ⁊ emo componitur. debeo es.quod a de ⁊ habeo.prebeo a p̃ ⁊ habeo. dego. is.quod a de ⁊ ago.cogo.is.quod a con ⁊ ago. a rego.is.ſurgo.is.porgo.is.pgo.is.aliquando additur littera.vt redamo.as.quod a re.⁊ amo.redigo.is.quod a re ⁊ ago. redimo.is.quod a re ⁊ emo. Deinde notat prepoſitiones in compoſitione cum verbis aliquando augere verbi ſignificationem.vt de amo.as.i. valde amo demereor. eris.pro valde mereor.aliquando minuere.vt dedoceo.es.quod eſt falſum oſtendere qđ alius docuit.deficio.is.ab eo quod factum eſt diminui. aliquando in totum mutare.vt mico.as. ſignificat ſplendere.dimico.as.ferro decertare. emico. as.cum pro exilio accipitur.Vergilius in.vi. Iuuenum manus emicat ardens littus in heſperiũ. De verbis mutantibus.a.in.e. Superiori pte diximus quemadmodum prepoſitiones in compoſitione cum verbis corrumpuntur. nunc dicit q etiam verba in compoſitione corrupuntur. vt lacto.as.quod eſt lac prebere componitur cũ ab. dicimuſq; ablacto.as.quod eſt depellere atq; a lacte remouere : ſed in illa compoſitione nihil immutatum eſt.Lacto.as. per tranſlationem eſt blandicijs delinire: vnde eſt illud. Salomonis Hyeronimo interpte:fili mi ſi te lactauerint peccatores:ne acquieſcas eis.ab hoc verbo in hac ſignificatiõe componuntur oblecto.as. ⁊ delecto. as.pro eo quod eſt voluptatibus demulcere.Eodem modo de reliquis verbis.que hic ponuntur que cum in compoſitionem veniunt: non ſemp mutant litteras alias in alias. vt mando.as. demando.as. remando.as. commendo.as. hallo. as.exhallo.as.anhello.as.apto.as.adapto.as.ineptio.is.tracto.as. ptracto.as.retracto.as.detracto.as.obtrecto.as.Spargo.is.diſpargo.is.vel diſpergo.is.conſpargo.is.vel conſpergo. is.reſpargo.is.vel reſpergo.is.paſco.is. depaſco.is. vel depeſco.is.compaſco.is.vel compeſco.is.diſpeſco.is.quod eſt quaſi a paſtu arcere.itaq; compeſcere ⁊ diſpeſcere ſi originem vnde deriuantur aſpicias:proprie eſt pecudes a paſtione prohibere ſed per tranſlationem accipiũtur pro eo quod eſt frenare. De mutantibus .a. vel. e.in. i. vt amicas amicas .inimico inimicas.que compoſitio prius facta eſſe videtur in amicus ⁊ inimicus : ſed nihili refert. Maneo manes cum his prepoſitionbus per.re.con.non mutat.a.in.i.vt permaneo permanes.remaneo remanes.conmaneo conmanes.cum his ppoſitionibus.e.in.pro.pre.mutat.a.in.i.vt emineo.promineo.immineo pmineo. dicimus tamen emaneo.es.⁊ immaneo.es. Placeo places compoſitum cum dis.mutat.a.in.i.vt diſpliceo diſplices. cum con vero non mutat. vt complaceo.es.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Facio facis.compositum cum prepositiõibus mutat.a.in.i. vt afficio affícis. cõficio conficis. cum alio verbo nihil mutat. vt tepefacio tepefacis.calefacio calefacis.frigefacio frigefacis. propterea quod est facere aliquam rem tepere.calere.frigere.nisi mauis a nominibus & verbo composita esse. vt sit calefacio. frigefacio. tepefacio. calidum.frigum.tepidum.facio. Cum quibusdam nominibus compositum mutat.a. in.i. sed mutat coniugationem atq; exterit suum.i. vt amplifico amplificas.magnifico magnificas. candisico candificas.fortifico.fortificas.propterea quod é amplum.magnum.candidum.fortem facio.

Cado cadis. & cedo cedis . in compositis suis eandem habent litteraturam :differunt tamen accentu. nam a cado composita breuiant.ci. a cedo cedis producunt eãdem . vt occido occidis occidi.penultima breui a cado cadis . occido occidis occidi.penultima longa a cedo cedis. Ago agis.egi.cum per compositum nihil mutat. vt pago peragis peregi . cum reliquis prepositionibus mutat.a.in.u.

Iacio iacis ieci.proiício proiícis.reiício reiícis.
Obiício obiícis. abiício abiícis.
Facio facis feci.proficio proficis.reficio.is.
Officio officis.afficio afficis.
Sapio sapis sapui.desipio desipis.resipio resipis: uel resipisco resipiscis.
Rapio.is.ui.diripio.is.corripio.is.arripio.is.
Capio.is.cepi.concipio.is.accipio.is.recipio.is.
Cado.is.cecidi.occido.is.recido.is.incido.is.
Cædo.is.cecidi.concido.is. recido.is. incido.is.
Lædo.is.læsi.collido.is.allido.is.illido.is.
Quæro.is.siui.cõquiro.is.disqro.is.reqro.is.
Ago.is.egi.redigo.is.adigo.is.
Prodigo prodigis.exigo exigis.
Tãgo.gis.egi.cõfingo.is. pfringo.is. ifringo.is.
Tango tangis tetigi.attingo.is.pertingo.is. contingo contingis.
Págo.is.pepigi. uel pegi.impingo.is.cõpingo.is
Cano.is.cecini.cõcino.is.pcino.is.accino.is.
Salio.is.salui.desilio.is.assilio.is.resilio.is.

De mutantibus.au.in.e.o.u.

Plaudo plaudis plausi.complodo complodis.
Explodo explodis.displodo displodis.
Claudo claudis clausi.includo includis.
Excludo.excludis.recludo recludis.
Fraudo fraudas fraudaui.defrudo.as.

De mutantibus.a.in.u.

Quatio quatis quassi.concutio concutis.discutio discutis.excutio excutis.
Salto.as.aui.insulto.as.resulto.as.assulto.as.
Calco.as.aui.inculco.as. pculco.as.exculco.as.
Scalpo.is.scalpsi.exculpo.is.insculpo.is.
Capio capis cepi.occupo occupas occupaui.

De mutantibus.e.in.i.

Teneo tenes tenui. cõtineo cõtines.pertineo pertines.retineo retines.
Sedeo sedes sedi. resideo residis residi. considéo considés consedi.desideo desides.
Rego.is.rexi.corrigo.is.dirigo.is.erigo.is.
Lego.is.legi.colligo.is.deligo.is.intelligo.is.
Emo.is.emi.adimo.is.redimo.is.perimo.is.
Premo premis pressi.reprimo reprimis.cõprimo comprimis.imprimo imprimis.

De mutantibus.u.in.e.

De mutantibus.au.in.e.vt audio audis : obedio obedis.nam ex ob & audio componitur. reperitur etiam obaudi obaudis . sed in contraria significatione ei quod est obedio. Defrudo propterea quod est diminuo: vnde est vinum defrutum victus quod fit decoctione defrudatum.id est diminutum.

De mutantibus.a.in.u.Scalpo scalpis.a quo sunt etsculpo & insculpo.nam sculpo.& sculptile: quod in aliquibus libris legimus:mendum esse suspicamur:pro exculpo & exculptile.aut pro suis simplicibus scalpo & scalptile.

De mutantibus.e.in.i. Sedeo sedes. cum super compositum nihil mutat:dicimusq; supersedeo supersedes supersedi.cum reliquis mutat.e. in.i.Lego legis.cum per & re. nihil mutat. dicimusq; perlego perlegis perlegi.relego relegis relegi.cum reliquis mutat.e.in.i.

Iuro iuras iurauí. peiero peieras peieraui.deiero deieras deierauí.

De qbusdã uerborũ cõsiderationibus aliis.

Si in prima uerbi positione fuerit.a. etiam si in præterito mutetur: semper manet in supinis. ut do das dedi datum.sto stas steti statum.Pario paris peperi partum.tango tangis tetigi tactum. fallo fallis fefelli falsum.

Si in compositione uerbi.a.mutatur in.i.aliquando in præterito manet.e.simplicis & .a.in supinis.ut frango fregi fractum.infringo infregi infractum.aliquando.a.uertitur in.e.ut facio. feci factum.inficio infeci infectum.

Sunt uerba: que in compositione mutant cõiugationé.ut do das dedi. reddo reddis reddidi.Cubo cubas cubui.incumbo incumbis incubui. Facio facis feci.amplifico amplificas amplificaui. Sapio sapis sapere.resipio resipis resipire.

Sunt etiam quæ mutent genus in compositione. ut eo.is.quod est neutrum.pretereo.is. adeo.is. & fere omnia composita ab illo:quæ sunt actiua Facio facis.quodnon habet facior faceris Perficio perficis. habet perficior.ceris. & uersificor. aris.quod est deponens.

Sũt etiam quæ reperiuntur tãtũ in compositione. ut pello pellas.appello appellas. compello compellas.Clino clinas.inclino inclinas. reclino reclinas.declino declinas. Cuso cusas.accuso accusas.recuso recusas.incuso incusas.Sipo.sipas. Dissipo dissipas. Frigero frigeras . refrigero. refrigeras. Fragor . fragaris . refragor refragaris.Suffragor suffragaris.Pleo ples .impleo. imples.compleo comples.depleo deples.Leo les deleo deles.releo reles.Spicio spicis.despicio despicis.conspicio conspicis. respicio respicis . Licio licis.elicio elicis.pellicio pellicis. allicio allicis.illicio.illicis.Fendo fendis.offendo offendis defendo defendis.Pedio pedis.impedio compedio præpedio.

Dequibusdam aliis verborum considerationibus. Reperiuntur adhuc in verbis alie communes considerationes. qualis est illa. quod si in prima positione:hoc est in prima persona aut secunda presentis indicatiui modi reperitur.a.etiam si in preterito mutetur:in supino quoq; redditur. vt sto stas steti statum. do das dedi datum. facio facis feci factum.iacio iacis ieci iactum.capio capis cepi captum.pario paris peperi partũ. cado cadis. cecidi casum.ago agis egi actũ. frango frangis fregi fractum. pango pangis pepigi pactum. fallo fallis fefelli falsum.cano canis cecini cantum.Gradior tamen in supino.a. mutatur in.e. dicimusq; gressus non grassus.

Si in compositione. alia consideratio est quod in compositione verbum mutat.a.in.i.aliquando in preterito manet.e. simplicis. vt iacio iacis ieci. conijcio conijcis conieci.proijcio proijcis proieci.facio facis feci. conficio conficis confeci.proficio proficis profeci.capio capis cepi . concipio concipis concepi.recipio recipis recepi . frango frangis fregi.confringo confringis cõfregi. agis egi. exigo exigis exegi.cogo cogis coegi .pãgo pangis pepegi.vel pegi . compingo cõpingis compegi.impingo impingis impegi. tango tangis tetigi.& cado cadis cecidi.sequuntur in preterito regulam geminantium primas syllabas.

In supinis vero quandoq; retinent.a. simplicis.vt frango fractum.infringo infractum. perfringo perfractum.tango tactum.contingo contactum.intingo intactum.pango pactum.in pingo impactum.compingo compactum.ago actũ. redigo redactum.adigo adactum. cado casum. occido occasum.recido recasum.

Quãdoq; .a. vertitur in.e. vt iacio iactum.cõijcio coniectum.proijcio proiectum. facio factũ. conficio confectum. proficio profectum . rapio raptum.corripio correptum.diripio direptum. capio captum.concipio conceptum. cano cantũ concino concentum.accino accentum.fateor fassum.profiteo professum.confiteor confessum.

Sunt verba que in compositione. alia consideratio est quod quedam verba sunt.que composita mutant coniugationem sui simplicis. sed de hoc in principio capitis quod est de preteritis dictum est.

Sunt que mutant genus alia consideratio est quod quedam sunt verba:que composita mutãt genus sui simplicis.& ponit exempla de compositis ab eo.is.& facio facis.

Sunt que reperiuntur.alia consideratio est qõ sunt. quedam verba que tantum in compositione reperiuntur . vt appello appellas.& compello compellas.a pello pellas. componuntur : quod verbum non est in vsu.& eodem modo de reliqs verbis que hic explicantur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ic mihi quam artē pfiteris: Postea q̄ libris supioribus instituti sunt a nobis pueri in declinatione nois ⁊ verbi, inqua velut in quibusdam cardinibus tota propie res lr̄aria versatur iam paulatim quasi manu ducendi sunt per omnes artis grāmatice partes: vt a preceptoribus interrogati sciant respondere: quid de quaq̄ re sentiant. Nam ⁊ hoc contra dialogorum rationem fecimus, in quibus rerum de quibus disputatur minus eruditi doctiores interrogare consueuerunt: illisq̄ assentiuntur, nos vero preceptorem induximus percontantem quid de interrogatis discipulus sentiat. Tum q̄ illud ip̄m Quintilianus oratoriar̄ institutionuz li. j. iubet preceptores facere. vt crebro pueros interrogent ijs de rebus: crebrasq̄ ab illis operas exigant: tum q̄ in hac re longe difficilius est interrogare q̄ respondere: tum etiam q̄ prouectiores iam aliquanto discipulos interrogamus. Dicit igitur preceptor discipulū interrogans quā artē profiteris? id est discis. Nam si ad preceptorez referas: pfiteri est docere. si ad discipulū: est dicere Cui discipulus respondet grāmaticam. subaudi pfiteor. Et eadem rōne sunt interrogata ⁊ respōsa: que sequunt̄. Quid est gramatica? Questio an aliqua res sit: quēadmodū inquit Aristoteles reliquas omnes questiōes p̄cedere debet: sequēs vero est quid res est. Sed quia nemo est vt Quintilianus de rhetorice ait. adeo non ab eruditione modo sed ab hominibus sensu remotus: fabricandi ⁊ texendi ⁊ e luto vasa fingendi artez putet grāmaticē vero existimet sine arte venire posse. Reliqua est illa questio quid sit grammatica que quia de substantia grammatices inquirit: diffinitione demōstrandum est: quod queritur. Grāmatica est sciētia recte loquendi. ⁊ quia vt Quintilianus ait: scribendi ratio cum loquendo cōiuncta est: vt rem magis explicaret: subiunxit: recte q̄ scribendi. Ex doctissimorum virorum vsu hoc adiecimus ad illorum temeritatem coarguendā: q̄ putāt i hoc aliō cē artē: aliū vsū cōsuetudinēq̄. Dicūt enī aliqd ex arte posse dici. qō vsus reformidet. Atq̄ e diuerso aliqd ex vsu posse dici: qō ars repudiet. Nō ens vt Quintili. ait: cū primū fingerent̄ homes analogia missa celo formā loquēdi dedit: sz inuēta est postq̄ loquebant̄: ⁊ notatū in sermone qd quoquo modo caderet, itaq̄ nō rōne nititur: sed exēplo. An propterea homo facit in gtō hois: q̄ nos ita dicere ars docuit: an potius hoc in artē reductū est. qō vsus frequētior doctissimor̄ in sermone latino viror̄ hoc habet. Nam quo tpe Ennius poeta dixit. Vulturis in siluis misez mādebat homonem. ne quis putet ex arte fuisse victū: tā vsus fuit illius seculo dicere homo homonis: quā nostro homo hois. sz quēadmodū dixim⁹ alio loco: priscus ille vsus ab eruditiori seculo est explosus: vt vel inde hoies intelligāt totā hanc rōnem vsu cōstare. quē penes arbitriū vis est ⁊ norma loquēdi. Sed de quo vsu intelligamus subiungit. Doctissimor̄ viror̄. Nam indoctor̄ potius abusus q̄ vsus appellādus est. Atq̄ vt pulchre Quintilianus ait. Consuetudo nō ex eo accipienda est: qō plures faciunt. nā hec ratio periculosa esset nō modo in sermone: verū etiā in vita humana: sz ex eo qō optimus atq̄ sapientissimus quisq̄ exequitur: vt sit cōsuetudo sermonis eruditor̄. quēadmodū viuendi cōsensus bonor̄. Sed dicet qui pia. si res lr̄aria vsu cōstat. quid mihi ars conferet. Hoc loco repetēdum nobis est quod scripsimus in principio illius artis. in qua sermonē hispanū sub regulas atq̄ p̄cepta cōtrarium⁹. Artē licet sit collecta ex vsu doctissimor̄ viror̄. prohibere tñ apud homines, pbati vsus imperitos ne abusus irrepere possit. vt latinū sermonē corruptat. Nam quia vsus loquendi multo indiget tpe. neq̄ facile nisi ab ijs qui sunt intenera etate cōpari pōt. excogitata est ars q̄ nō mō sit vtilis latine ligue impitis verū etiā pitis. impitis in q̄ vt p ea ipsa p̄cepta in vsū illū facilius deducantur. Peritis vero. vt ea que sunt prope infinita. ⁊ sparsim ex longo vsu sciunt. sub paucis regulis atq̄ p̄ceptis complectantur. Unde dicitur grammatica? Sequens questio est vnde dicitur grammatica. hec q̄stio cum ad omnes qui aliqua de re disputant. pertinere possit. vt inquirant vnde id dicatur de quo disputant. tum maxime ad grammaticum. cuius officium est demonstrare vnde cuiusq̄ dictionis origo sit: si modo aliunde dicatur. A grammatis grece respondet. quod est a litteris latine. vt sit grammatica scientia vel ars litteraria. non vt indocti dicebant a gramma littera ⁊ tica scientia grammaticam esse dictam. nam in grammatica tita non plus addit. q̄ vt Licero ait in topicis timus in finitim⁹ legitim⁹. aut ensis in hispalensis. cordubensis. italicēsis. neq̄ ens in illis dictionibus timus ⁊ ensis aliud sunt. quam productiones nominum deriuatorum a fine. lege, ede. hispali. corduba. italia. Sed homines grecarum litterarum ignari occasionem errandi habuerunt. ex eo quod inueniebant p̄ grāmatica interpretatum in latinum sermonem. scientia vel ars litteraria. p̄ dialectica scientia vel ars disputatiua. p̄ rhetorica scientia vel ars oratoria. Nam scientiarum nomia que sūt greca plerumq̄ a latinis in hūc modum verti consueuerunt. vt politice. rei. p. economice res familiaris. georgice res rustica ⁊ eodem modo grāmatice res litteraria. Quotuplex est grammatica. quasi velit dicere. grammatica in genere accepta in quot partes siue species diuiditur. Huic questioni respondet ex Quintiliani auctoritate qui oratoriarum institutionū libro primo his verbis inquit. Et finite quidem sunt partes due. quas hec professio pollicetur. id est ratio loquendi ⁊ enarratio auctorum. quarū illam methodicen. hanc historicen vocant. Idem quoq̄ Diomedes grāmaticus sentit alijs tamē verbis dicēs Grāmatice partes sunt due. altera q̄ vocatur exegetice. altera historice. nā tota grāmatica consistit p̄cipue intellectu poetarum scriptor̄ ⁊ historiar̄ pmpta expositione. ⁊ recte loquendi scia. Quārē ergo grāmatices partem Quinti. vocat historicē. i. narrationem. qm̄ historeo grece interptatur narro. hanc eadem Diomedes exegeticē noiat. q̄ eque narratiua interptatur. Quam rursus Quintilianus methodicē appellat. i. doctrinalē. qm̄ methodus doctrina interptatur. cā ipam Diomedes vocat historicē. i. dis-

Aelii Antonii Nebrissensis grāmatici introducti onū latinarū liber tertius: qui est de erotymatis. hoc est interrogationibus quibus pueri de oib⁹ grāmaticæ partibus interrogandi sunt.

De erotymatis grāmaticæ. Cap̄. primū.

Ic mihi: quam artem profiteris? Crammaticam.

Quid ē grāmatica? Sciēcia rectelo quēdi recteq̄ scribēdi ex doctissimorum uirorum usu atq̄ auctoritate collecta.

Vnde dicitur grammatica? A grammatis: hoc est a litteris: quasi scientia litteraria.

Quotuplex est grammatica? Quintiliano auctore duplex. Historice: quæ in enarrandis auctoribus uersatur ad imitationē proposita. Et methodice: quæ artis præcepta continet.

finitiuā. quia horizō grece est latine diffinio siue determino. Ergo recte dixit historicen siue exegeticen versari in enarrandis exponēdisq̄ auctoribus. ad quor̄ imitationē post artis p̄cepta se debent pueri cōponere. Methodicē vero siue historicē versari circa eadem ipsa artis p̄cepta. que vt diximus. ex optimo auctor̄ vsu collecta sunt. Quot sunt partes p̄ceptiue grāmatice. Omissa altera grāmatices parte. quā diximus historicen siue exegeticen. q̄ non est huius consideratiōes. rursus interrogat quot sunt partes Methodices siue historices. hoc est p̄ceptiue grammatice. Et respondet esse quattuor illius partes. Que vero ille sint. ⁊ que cuiq̄ subiecta materies cnūerat. Nā orthographia disputat de lr̄a. Prosodia de syllaba. Etymologia de dictiō. Syntaxis de partiū siue dictionū inter se cōstructione. Ex quo Joānis pastrane commincif erratū atq̄ artis dialectice ignorācia. q̄ in principio illius opis qō in pernicie sermonis latini casso labore cōposuit scripsit partes oronis eē quattuor q̄s nos partes grāmatices esse dixim⁹. lram. syllabam. dictionē oronē. Aliud est enī grāmatica. aliud oro. illius partes sunt considerare de lr̄is. qō est minimū in orone. aut de syllabis. que lr̄is cōstant. aut de dictionib⁹ q̄ syllabis cōficiūtur. aut de orone. q̄ ex dictiōib⁹ cōstruit. huius vero ptes sūt ptes. in qs oro ipa diuidit. Quēadmodū aliud ē rhetorica: aliud ē oro qō est opus rhetoricēs. Nā ptes rhetorice sunt inuētio. dispositio. elocutio. memoria pnūciatio. Oronis vero. exordiū. narratio. partitio. cōfirmatio. cōfutatio. cōclusio. Quemadmodū enī nulla est pars oronis rhetorice in qua non sit inuētio. dispositio. elocucio. memoria. pnūciatio. eadem quoq̄ rōne nulla est ps oronis grammatice. in qua non cōsiderem⁹ qbus lr̄is scribēda sit. quo accentu queq̄ syllaba enūcianda. qd dictio significet. ⁊ q̄ habeat accidētia ⁊ qua rōne in constructiōe oronis veniat. Nō recte igitur pastrana confundit partes oronis cū partib⁹ grāmatices. Quēadmodū enī dialectici diffiniūt ⁊ vsurpatur a Licerone in. ij. li. de finibus bonor̄ ⁊ malor̄ vitiosum est in diuidēdo parte in genere numerare. qō hic noster facit. qui lram q̄ pars syllabe est. ⁊ syllabā q̄ pars dictionis. ⁊ dictionē q̄ pars oronis. sub vno genere hoc est orone ex equo diuidit. qō est vt Ciceronis verbis vtar. non partiri sed frangere: non aliter quasi quis alalis corpus diuidat i caput. oculū ⁊ pupulā. cum pupula pars oculi sit. oculus capitis. caput vero totius corporis. De erotymatis orthographie. Totum artis grāmatice negotiū Quintiliano auctore in duob⁹ maxime consistit. in recte loquēdi recteq̄ scribendi rōe. Recte loquēdi regulas continet p̄sodia. etymologia. syntaxis. Recte scribēdi vero ea quā greci orthographiā vocāt. ⁊ a qua potissimū tota grāmatice nomen assūpsit. Querit igitur in p̄mis. Quid est orthographia. Cui rndet. Scientia docēs quib⁹ lr̄is queq̄ dictio scribēda sit. Breuius ⁊ forasse melius dixisset scia recte scribendi. Cuius rō vt ingt sabius non in hoc posita est vt nouerim⁹ quibus neq̄ syllaba lr̄is constet sed tota eius artis subtilitas versatur circa rectā scriptionem dictionū grecarūatq̄ etiā latinar̄. que non sunt in vsu frequēti. ⁊ que diphthongo. que vocalibus aspiratis aut cōsonantibus. que per. ypsilon scribātur. Nā si Aristotele auctore virtus ⁊ ars circa difficile versantur. hic labor hic tota difficultas orthographie versatur. Que ⁊ si consuetudini seruit: ideoq̄ sepe mutata est: quēadmodū ait Quintilianus: illam tñ scribendi rationem sequemur: in quā doctissimus. quisq̄ consentit. Atq̄ vbi illi inter se varij sunt: in qō plures illor̄ conueniūt. Rursus querit vnde dicitur orthographia: ⁊ q̄ greca dictio atq̄ cōposita est. Respōdet: qō ab orthos qō interptatur rectum ⁊ grapho qō est scribo cōponitur: vt sit quod ipsa orthographie diffinitio explicat: scientia recte scribendi. Quid est littera. Quia vt diximus orthographia circa litteras quasi circa subiectam materiam versatur: iterum querit: quid est littera. Meminer̄is autem litteras ab elementis auctore Prisciano distare: q̄ littere sunt ductus siue caracteres: qui scribuntur. Elementa vero sunt pronunciationes ipse que scribuntur. confundunt tamen auctores hanc differentiam alterum pro altero accipientes. Respondet vero ex diffinitione Prisciani dicens. Littera est vox indiuidua: que scribi potest. hic litteram p̄ elemento accipit. sed quia vt inquit sabius: sic quidq̄ scribendum est: quemadmodum sonat: quia hic est vsus litterarum vt custodiant voces. ⁊ veluti depositum legentibus reddant: quod de litera prolata dicimus: descripta quoq̄ est intelligendum. Recte igitur Prisc̄ianus diffiniuit Littera est vox que scribi potest indiuidua. Si enī scribi non potest: quales sunt volucrum voces: ⁊ mugitus boum: ⁊ gemitus hominum: quas Prisc̄ianus illiteratas vocat: illa non recte appellabitur littera. Indiuidua autem subiecit: quia vt alia diffinitione Prisc̄ianus ostendit. Littera est minima pars vocis compositę. minimum autem est quod amplius diuidi non potest: cuius modi est lra. Et quo infertur p̄s. lram apud grecos ⁊. r. apud grecos ⁊ latinos non esse lras: quandoquidem altera in. ps. altera in. ce. vel. gs. diuiditur: sed potius dicendū est vtramq̄ figurā binarū lrarum esse cōpendiū. Unde dicitur lra Respōdet ex Prisciani verbis lram dici a lituris. Verba Prisciani sūt. dicitur aūt lra quasi legitera: eo quod legendi iter p̄beat. vel a lituris vt quibusdam placet: quod plerumq̄ antiqui in ceratis tabulis scribere solebant. ⁊ postea delere. Ideo aūt ex hac ratione. t. geminauit: quia littura primā syllabam breuiat: que in littera longa est. ergo hic de lra scriptili respondet.

Quot sunt littere in vsu: hic quoq̄ de numero literarum que scribuntur: inquirit. Neq̄ enim recte duo ⁊ viginti respōdisset cum apud latinos sex ⁊ viginti sunt pronunciationes litterarum distincte: ⁊ totidem consequenter debeant esse littere quemadmodum paulo post dicemus: ⁊ exactius diputatum est in repetitione: quam de litteris habuim⁹. ⁊ in opere illo quod de sermonis hispani grāmatica fecimus. quibus in locis deductum est octo esse vocales apud latinos: ⁊ duo de viginti consonantes. Ergo figure litterarum: que scribuntur: due sunt ⁊ viginti. ⁊. h. que et si quantum ad figuram littera sit: atq̄ in ordine litterarum ponatur: non est elementum: quia non sonum: sed tantum spiritum siue flatum habet: vnde ⁊ illam flatilem plures dixerunt. que cum additur lr̄is. c. p. t. quodammodo sonum illarum alterare videtur: ⁊ aliud genus littere efficere

Quot sunt partes præceptiuæ grāmaticæ? Quattuor. Orthographia: cui respondet littera. Prosodia: cui respondet syllaba. Etymologia cui respondet dictio. Syntaxis: cui respōdet partium orationis constructio.

De erotymatis Orthographiæ. Cap̄. ii.

Vid est orthographia? Sciencia docēs q bus litteras quæq̄ dictio scribēda sit.

q

Vn̄ dicit̄ orthographia? ab orthos qd ē rectū. & grapho scribo: q̄si sciētia recte scribēdi.

Quid est littera? Vox q̄ scribi potest indiuidua.

Vnde dicitur littera? A lituris: quod antiqui tabulis ceratis scribere solebant & postea delere.

Quot sunt lr̄æ in usu apud latinos? Duæ & uigiti &. h. quæ nō est littera. sed aspirationis nota.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quod quia in vocalibus ꝛ.r.littera non apparet.greci.c.p.r.aſpiratis diuerſos caracteres vederũt. r. vero non vederunt: qa aſpiratio illi non coberet:ſed potius vocali que ſequitur.vocalibus vero.quia in illis non eminet atq; ideo greci vocalibus aſpiratis apices aſpirationẽ deſignantes imponũt. Quod ſunt genera lrarum ac ſi dicat lre in q̃t ptes ſiue ſpẽs diuiduũt vt lra ſit genus ꝛ querat de eius partibus ſiue ſpeciebus vt dicunt dialectici: qd̃ tũ Licero dicere reformidat. Reſpondetq; duo eſſe genera.alterũ vocaliũ.alterũ cõſonantiũ. Querit deinde.Quid eſt vocalis. Reſpondet vero ꝛ quid ſit.ꝛ vnde dicat. Eſt eni vocalis lra que per ſe ꝛ pura:id eſt nulli alteri lre admixta pnũciari põt vt cũ dico.a.ſic ſonat pura ꝛ impmixta .vt a nulla vndiq; alia lra feriatur. Ex qua diffinitione originẽ vocalis oſtendit dicẽs.Qd̃ vocalis ex eo dicit̃ qd̃ per ſe ipſam vocem habeat. Poſtea de numero vocaliũ ingrit dicens. Quot ſunt vocales. Reſpõdet aũt eſſe ſex.A.E.I.O.U.Y .pſilon.Ex quo facile apparet q̃ſtionẽ hanc de vocalibus eſſe.q̃ ſcribuntur. nã que tẽpeſtatis nre hoibus enunciantur : q̃q; ſunt tñ. q̃ vo ab antiquioꝛib⁹ .octo.a.e.i.o.u.y. pſilon:ꝛ due alie vocales.altera q̃ ſonat inter.e.i. altera inter.i.u.quemadmodũ in repeticiõe ſupius memorata ſatis copioſe deduximus. Illud tñ interim nõ eſt diſſimulandũ:vocales illas oẽs in in eadẽ gutturis pte formari:ꝛ oris labioꝛũq; diſtorſionẽ facere illaꝝ diuerſitatẽ: vt ex eo vel facile intelligi poſſit.cũ innumere ſint oris laborumq; figure : infinitas quoq; eſſe poſſe vocales: nedum octo illas quas ſupra memoꝛauimus: diſſerentiae tñ illarũ non ſentiri. Mã quemadmodũ in arcu celeſti:qui vt Uerg.ait. ☞Mille trahit varios aduerſo ſole colores:oculi nõ percipiũt niſi tres tñ:ꝛ in quo vt Ouid.ait:niteant cum mille colores. Trãſitus ipe tñ ſpectantia lumina fallit Uſq; adeo q̃ tangit idem eſt:ꝛ ñ vltima diſtant eodẽ modo cũ aures nre tñ vocales gnq; ſentiant:rõ tñ intelligit tot eſſe quot pñt eſſe oris diuerſitatis. Nam ꝛ mathematici dicũt quãtitatẽ continuã nõ habere finẽ in diuidẽdo. Quid eſt cõſonãs:ꝛ reſpõdet eſſe lram q̃ per ſe nõ põt enũciari:niſi vocalẽ feriat. vt ſi velis pnũciare.b.nõ poſſis efficere niſi vocalẽ ſequentẽ aut pcedentem feriat: põt tñ ꝛ ſequentẽ media altera cõſonãti ferire. Ex hac cõſonantis diffinitione infert originẽ vnde dr:q: ab eo q̃d cũ vocalib⁹ ſonet. Quot ſunt cõſonãtes:q: de numero q̃ſiuit:reſpõdet eſſe ſedecim reliquas a ſex vocalibus:cũ tñ ſint aliquãto plures quẽadmodũ e veſtigio deducem⁹.Quot ſũt ſpẽs conſonãtiũ. Querit adhuc an ꝓſonãs que erat lre ſpecies: poſſit in partes diuidi. Et dicit eſſe duas adhuc cõſonãtiũ ſpẽs:altera mutaꝝ:altera ſemiuocaliũ.Sed cũ dixit nouẽ eſſe mutas:ꝛ ſeptẽ ſemiuocales:manifeſtũ eſt de ſimplicibus lrarum figuris reſpõdiſſe.nã pronũciationes vt dixim⁹ duo de viginti ſunt: duodecim mutarũ ꝛ ſex ſemiuocaliũ:q̃d ſic ꝓbari põt. Alit Pli.li.naturalis hiſtorie.vij. Latinos habere vim oim lrarum: quas greci habẽt:nam dictiones grece cũ lratura in latinũ ſermonẽ transferre placuit. Illi nãq; nouẽ hñt mutas in triplici dria poſitas p.c.t.ſubtiles.ph.ch.th.craſſas.b.g.d.mediasquarũ ſubtiles ꝛ medias hñt latini. hñt quoq; ꝛ ſpiſſas.ſed tñ in dictiõibus grecis. vt philoſophia.chorus.thalamus.quas quia figuras non habemus.p ſubtiles aſpiratione addita repreſentamus cũ tamen diuerſe omnino ſint ab illis.multoq; magis in pronunciatione diſtent.quam ab illis quas dixim⁹ eſſe mediasCũ ergo diuerſitas litterarum non in figuris ſed in pronunciatione ſit manifeſtum eſt.ph.ch.th.alterius eſſe generis.quam.p.c.t. cum non aſpirantur. Habent pꝛeterea latini tres mutas quas ignoꝛant eſt.f.i.u conſonantes. vt enim alio in loco pꝛobauimus inter.f.ꝛ ph.tanta eſt differentia.vt inter duas litteras eiudem generis nulla maioꝛ eſſe poſſit.f.vero mutam eſſe omnes grammatici teſtantur.a qua non multum in pronunciatione differt. u.conſonans.quod antiquioꝛes digama colicum appellabant.i.conſonans quem habeat ſonum fateoꝛ me ignoꝛare.nam quemadmodum compertum habeo non cum eſſe.quem hiſpani proferũt.quẽq; ego cõtenderim nõ aliunde q̃s a penis hiſpaniam eccepiſſe.ita ſuſpicoꝛ pꝛime accedere ad ſonũ.i. vocalis.niſi qd̃ .i.ſibi ipſi inſidet rcliquaſq; vocales frãgit. Sed interim reijciamus illam in numerũ mutarũ. Colligamuſq; duodecim eſſe mutas:tres grecoꝝ pꝛopꝛias.ch.ph.th.tres latinoꝝ.f.i.ꝛ.u.cõſonantes.ſex cões grecis ꝛ latinis.b.c.d.g.p.t. Nam.l.q.ociоſe ſunt:cũ eundẽ ſonũ habeãt:quẽ habet.c.neq; figurarũ diuerſitas debeat numeꝝ augere lraruꝫ.Sed tamẽ eſſe ſemiuocales diximus:cũ reliqui omnes grãmatici greci ꝛ latini dixerint eſſe ſeptẽ ꝛ quẽ ſecimus reſpõdentẽ diſcipulũ ſe ptẽ quoq; eſſe dixit.Sed hi omnes de figuris loquũtur lrarum.nos vere de illaꝝ vi ptãteq; diſſerimus. cuius ratio conuincit.x.nõ eſſe lram.ſed vt ſupra memoꝛauimus:duaꝝ lrarum cõpendiũ.quaꝝ altera hoc eſt. c.vel.g.ad mutas.altera hoc eſt. s.ad ſemi vocales referẽda eſt.Quare dicũtur mute. Cui queſtioni reſpõdet:mutas ideo dici non q: ille ptes vocis nõ ſint.ſz q: cõparatiõe vocaliũ ꝛ ſemiuocalium nihil pꝛope ſonẽt.Qd̃ exemplo Priſcian⁹ oſtẽdit ſic.quẽadmodũ in formis dicit̃ mulier nõ q̃ caret forma:ſz q: eſt male formata ſic etiã muta dr.nõ q: oſo caret voce:ſz qd̃ exiguam ptem vocis habeat. Immo vero poſſem ego dicere mutas id circo appellatas.q; per ſe nulla rõne poſſint enũciari.cum in ea oris pte formẽtur.qua nullo modo poſſit vocis eſſe iter. Nam.p.b.ph.oꝛe clauſo labiſq; preſſis efflnguntur.t.d.th.lingua inter dentes compreſſa pꝛoparte.c.g.ch.ipſius arterie faucibus clauſis.f.vero.ꝛ.u.cõſonãs pꝛioꝛibus dentibus inferioꝛi labꝛo impſſis.niſi qd̃ꝛ Quintilianus ait.per dentiũ diſcrimina extroſum efflatur.v. vero ſpũ quodãmodo atracto.i. vero cõſonans quã habeat vocẽ iã cõfeſſi ſumus nos ignoꝛare.Cũ igitur oibus in his locis ea ſit oris figura .vt nulla rõne voꝛ exire poſſit q: p ſe nõ pñt enũciari.niſi vigoꝛe dũtaxat vocaliũ.merito dicũtur mute.quippe q̃ nullã p ſe vocem habeãt. Quare dicũtur ſemiuocales. Reſpondet ideo ſic appellatas.q; in ſonoꝛitate pꝛoxime ad vocales accedãt. Nam vt ait Priſcianus ſic appellate ſunt.quia pꝛe

nam vocem nõ habeãt:vt ſemĩiros appellamus.nõ qd̃ dimidiã pt̃ẽ habent virozũ:ſed quia pleniuiri nõ ſunt.Cur aũt magis q̃ mute:minus aute quã vocales ſonent.Ratio.eſt q: in ea oꝛis pte figuraq; formãtur in qua hoc effici poſſit. Nam oꝛe faucibuſq; ſemi adapertis lingua ad palatũ celũq; ipm illiſa ſemiuocales enũciãtur pꝛetereaz.m.q̃ꝛ ipſa potius inter mutas enumerari deberet. ꝓpterea qd̃ in ꝓnũciatione ad.b.ꝓxime accedat niſi q:.b.labijs clauſis.m.quodãmodo per nares efflat. Quot accidũt littere? Poſtea q̃z dixit qd eſt lra atq; illã in ptes diuiſit q̃rit quot ſunt illius accidẽtia. Reſpondetq; eſſe gnq; Nomẽ eſt quo vnaqueq; appellatur. Figura qua deſcribitur. Poteſtas qua pronũciatur. Cognatio.quã cũ alia habet lra. Ordo.quo cũ alia littera ſyllabicatur.Quid eſt nomẽ in littera? Uocabulũ inquit:quo vnaq̃q; appellatur.vt quã greci vocãt alpha.hebꝛei aleph.peni aliꝑha.nos ſiꝑ vocis noĩc appellamus.a.magna profecto vtilitate illozũ.qui ex litteris incipiunt ſyllabas cõiungere. Nam grecis hebreis ꝛ penis euaneſcũt poteſtates litterarũ cũ in ſyllabicaudo illas lõgo circuitu noĩum ſuoꝝ appellãt.ex quo fit vt hac vna in re mlto plus latini triduo pficiãt quã illi menſe. Quid eſt figura in lra? Deſcriptio inquit.ſiue linearũ ductus certis lineamentis ꝛ caracteribus terminata.qd̃ exẽplo declarat.vt.l.lõga.i.breuis o.rotũda.ꝛ cõpoſita ex longa ꝛ rotũda.b.d.p.ex bꝛeuibus.m.n.ꝛ eodẽ modo de reliqs Illud mõ memineris lineamentoꝝ varietatẽ non facere diuerſitatẽ litterarũ. Quid eſt poteſtas in littera? Ipſa reſpõdet littere ꝓnunciatio. Mã quẽadmodũ litterarũ diuerſi ductus atq; tractus nõ diuerſificant litteram:ita ediuerſo ſi vna littere figura plures ſoni repſentẽtur.plures quoq; litteras illã vnã eſſe intelligem⁹. Quid eſt cognatio in littera? hanc littere accidentia. Quintilianus precepit vt pueri ſciãt. Scribit enim his verbis Quare diſcat puer quid in litteris ꝓpriũ:qd cõe:q̃ cũ quibus cognatio:nec mireſ cur ex ſcãno fiat ſcabellũ neq; has modo nouerit mutationes q̃s afferũt declinatio aut prepoſitio.ſed ꝛ q̃ rectis caſib⁹ etate tranſierũt.Quibus in verbis quatuoꝛ modos mutationis litterarũ in alias litteras tangit.derivationis cũ dicit.cur ex ſcamno fiat ſcabellum. quia ꝓpter eam cognationem q̃ eſt.m.cum.b. declinationis.vt cũ ſubdit ſecat ſecuit.ꝓpoſitionis.ꝓ quã itelligim⁹ cõpoſitionẽ. qz ꝓpoſitiones plerũq; veniũt i cõpoſitionẽ vt cũ ſubdit cado excido. De interpretatione ſiluit.tñ adiecit aliũ modum cognationis cũ dicit. que rectis caſibus.i. manẽte pꝛima nois poſitione.etate.i.tpis vetuſtate trãſierũt.i.alie littere in alias mutate ſunt. vt valeſij ꝛ fuſij.in valerios ꝛ furios.s.mutata in.r. Ergo a lida leda.i.mutata ẽ i.e.a tego toga.e.mutata ẽ i.o.ab amic⁹ inimic⁹.a.mutata eſt i.i.a facio feci.a.mutata in.e.ꝓpter eã quã dixim⁹ lraꝝ cognationẽ cui⁹ cõſideratio.qz latiſſime patet:ſatis erit in pſentiarũ pueros admoniſſe cognatiõis lrarũ. ne poſtea miręſ cur alie i alias trãſeãt.Quid ẽ ordo i lra? Accidit ꝓterea lre ordo nõ quẽadmodũ iſido.ait qd̃.a.põit añ,b.ꝛ.b.añ.c.ꝛ.c.añ.d.qm̃ ille ordo lrarũ ẽ q̃ ſcribũtur.nihilq; ad grãmaticũ ptinet ſz q̃rit de ordie lrarum enũciatarũ cũ in vnã ſyllabã colligũtur. ideo reſpõdet ordinẽ i lra cẽ rõnẽ q̃ demõſtrat q̃ ꝓponi q̃ ſubſeq debeat.nõ i ſcriptura. ſz in ꝓnũciatiõe. Sz qz lre aut ſũt vocales aut cõſonãtes.q̃rit ꝓmo de ordie vocaliũ dicẽs.Quis ẽ ordo i vocalib⁹? qz tñ vocales in ſyllabã coire pñt niſi diphthõgo.rſidet q: cũ in diphthõgo coeũt q̃dã ſp ꝓponũtur.q̃dã ſp poſtponũf.q̃dã aliq̃n ꝓponũtur.aliq̃n poſtponũtur . Cũ eni apd latios ſex in vſu diphthõgi ſũt.ae.au.ei.eu.yi.oe.facile colligĩf.o.a.i.ꝓpoſitiuas eſſe.i.u.poſtpoſitiuas.e.vo cõm, nã in.ei ꝓponitur in ae poſtponiſ.Quid eſt diphthõgus? Occaſione habita ex eo q̃ diphthõgi meminit:q̃rit rurſus qd eſt diphthõg⁹. Cui reſpõdet.eſt cõglutinatio.i.cõſtricta q̃dã ꝛ ferruminata coniũctio duarũ vocaliũ.nam tres Quintiliano auctore nũq; poſſunt coire in ſermone greco aut latino cũ tñ in hiſpano frequẽter coeãt. quẽadmodũ alio loco pꝛobauim⁹. Qd̃ ſi qs obiecerit nas pticulas.que quero.ue.veꝛo:dia.dicim⁹ in pꝛioꝛibus illis.u.nõ eſſe vocalẽ.ſed vocalẽ liquidã.in poſterioꝛib⁹ vero eſſe cõſonãtem.qd̃ eni Horatius in ꝓmo carminũ dixit. Nũc mare nunc ſilue. vbi.u.ex rõne carminis vocalis eſt.dicimus factam eſſe illic ſolutionẽ vt.u.tã nõ ptineat ad diphthõgõ q̃ ſeqtur.ſz pſe ipam ſyllabã efficiat. Et ſubiũgit deide in eadẽ ſyllaba ſuã vim retinẽtiũ.qd̃ ſi verũ ẽ idq; oẽs grãmatici ãt̃iqui ꝛ iunioꝛes fatẽtur.ego nõ video cur tãta iniuria debeat fieri vocalib⁹ illis q̃ exterũtur. vt oino illas ſuppmam⁹. Qd̃ ſi Quintilianus ꝛ cũ illo oẽs qui de orthographia ſcripſerũt recte dixiſſe putantur cũ aiũt ſic ſcribẽdũ eſſe vt pronũciam⁹.atq; ediuerſo ſic pronũciãdũ vt ſcribimus.ego nõ intelligo qd ad rẽ ptineat diphthõgos ſcribere. ſi proferẽde nõ ſũt.aut ſi in eadẽ ſyllaba ſuã vim retinẽt.cur ãbe ille vocales enũciari nõ debeãt. Qd̃ vero quidã dicũt illud ſuã vim retinẽtiũ debere intelligi quãtũ ad ſyllabe quãtitatẽ ridiculũ ẽ.cũ vel ex ipa diphthõgi derivatiõe facile appareat vtrãq; vocalẽ debere enũciari. Dicitur eni diphthõg⁹ vt ſtatim ſubiũgit.a vis grece q̃ eſt bis latine ꝛ pthõgus ſonus.ãſi duplex ſonus. Sz qd ego hac de re ſentiã in ſequẽti etotymate declarabo. Quot ſunt diphthongi? Sex diphthon

Quot ſunt genera litterarũ? Duo. quedam enim ſunt uocales.quedam uero conſonantes.

Quid eſt uocalis? Littera quæ per ſe & pura ꝓnũciari poteſt unde & uocalis dicitur quot per ſe ipſam uocem habeat.

Quot ſunt uocales? Sex.a.e.i.o.u.y.pſilon.

Quid eſt conſonans? Littera quæ niſi feriat uocalem pronunciari non poteſt. unde & cõſonãs dicitur:quod cum uocalibus ſonet.

Quot ſunt conſonantes? Sedeci reliq̃a uocalibus

Quot ſunt ſpecies conſonantiũ? Duæ.nouem mutæ.b.c.d.f.g.k.p.q.t.Et ſeptem ſemiuocales.l.m n.r.ſ.x.z.

Quare dicuntur mutæ? Quia comparatione uocalium & ſemiuocalium nihil prope ſonent.

Quare dicuntur ſemiuocales? Quia in ſonoritate proximæ ad uocales accedant.

Quot accidunt littere? Quinq;.Nomen. Figura. Poteſtas.Cognatio.Ordo.

Quid eſt nomẽ i littera? Vocabulũ quo unaq̃q; appellatur ad aliarũ litterarum diſcretionẽ.

Quid eſt figura in littera? Eius deſcriptio certis lineamẽtis terminata.puta lõga.breuis. rotũda

Quid eſt poteſtas in littera? Ipſa litteræ ꝓnũciatio ꝓpter quã & figuræ & noĩa ſunt inuenta.

Quid eſt cognatio in littera? Quædam affinitas qua alia in aliã cõmutatur.aut per interpretatiõné.ut a lida leda.aut per deriuatiõné.ut a tego toga.aut per cõpoſitionẽ.ut ab amicus inimic⁹ aut per declinationẽ.ut a facio feci.

Quid eſt ordo in littera? Ratio demõſtrans quæ præponi:quæ ſubſequi debeat in ꝓnũciatione.

Quis eſt ordo in uocalibus? Quod cũ in diphthõgon coeunt.quædã ſemp ꝓponũt̃.ut.a.o.y.quæ dãſemp poſtponunt̃.ut.i.u. quædam aliquãdo præponuntur:aliquãdo poſtponunt̃.ut.e.

Quid eſt diphthongus? Conglutinatio duarum uocalium in eadẽ ſyllaba ſuam uim retinẽtium.

Vnde dicitur diphthongus? A dis quod eſt bis & phthongus ſonus:quaſi duplex ſonus.

Quot ſunt diphthõgi quibus utuntur latini: ſex ae.ubi ſupprimitur.a.& profert̃.e.ut muſæ. au.

Universidad de Deusto
Biblioteca

gi sūt in vsu apud latinos. ae. au. ei. eu. yi. oe. quorū tres. ei. eu. yi. in dictoibus tm̄ grecis reperiūtur. Reliqe tres. ae. au. oe in grecis piter ꝛ latinis. Sed quēadmodū vocales in diphthōgis ꝓnūciari debēt: significauimus in hunc modū. vt in ae. ei. oe. priores vocales supprimātur: idest paululum q̄ddā atq; obscurū sonēt. quō Ouid. j. meta. dixit. suppmit extēplo vocē sequētes vero vocales plene enūciētur. In reliqs vero tribus. au. eu. yi. priores vocales enūciētur integre. sequētes vero rapiant. idest raptim proferāt. vt inter suppzimere ꝛ rapere faciamus differētiā ēt̄ū ad hūc ptinet locū. q̄d suppmere sit min⁹ ēs rapere: quēadmodū ꝛ rapere minus est ās ꝓnunciare siue enūciare siue proferre. Q̄d vero in yi diphthōgō dixim⁹ vtrāq; vocalem in. i. longū proferr.: volebam⁹ significare q; cū. i. subtilis son⁹ sit nobis incognitus. i. vero. latini oib⁹ notus. vtraq; vocalis in sonū nobis cognitū cōfundebatur quēadmodū vt diximus. y. greci expressa pronunciatio ab hoibus nostri seculi non percipiat. Quis ē ordo in cō onātib⁹? hec q̄stio per quā vtilis est. tū librarijs. tū in incipiētib⁹ pmas litteras in syllabā cōiūgere. tū deniq; ipsi pronūciationi cuius causa ꝛ libri scribūtur ꝛ litteras legimus. Librarijs inq̄s ꝛ reliquis scriptoribus q̄d cū in fine lineārū dictiōes lōg⁹ usculas diuidere necesse est: nescīūt quas cōsonātes in sequēte lineam trāsferāt quas relinquāt. in qué errozē ne augustus cesar incurreret consuevit lineas cū dictionibus finire. Scribit enim Tranquill⁹ in vita illius his verbis. Notaui ꝛ in cirographo eius illa precipue nō diuidere verba nec ab extrema parte versuū abūdātes litteras in alterū trāsfert. sed ibidē stati subijcit circūducitq;. Hoc q̄q; obserua m⁹ hodie fieri ab hebreis ꝛ penis. q̄d Suetonius dicit augustū ꝯseruasse. Prodest etiā pueris illozūq; pedagogis. vt in syllabicādo sciāt ās cōsonātes pcedenti vocali quas in sequēti cōiungere debeāt. Cōfert quoq; ad ꝓnūciationē. vt in proferēdo sciamus q̄ consonās cui vocali adhereat. Quod plures quā tres. Ponit ꝑmo huius negocij regulas quasdā generales deīde subiūgit particulares. Prima igitur regula est q; in eadē syllaba nūq; possunt pcedere vocalē plus ās tres cōsonātes. vt scribo. straīū. scrobs. nec rursus possūt subseq vocalē plusq; tribus. vt stirps. Et q; si sequēs syllaba. Scda regula est: q; si in dictione pluriū syllabarū sequēs syllaba incipit a vocali: necesse est pcedentē in vocalem desinere. vt deus tuus. Ratio aūt huius est. quia aut inter duas vocales nihil est mediuz aut est vna cōsonās: aut due aut plures. si nihil est mediū habet locum secunda regula. Si fuerit media vna tm̄ cōsonās: habet locū quarta regula: quoniā illa semp pertinet ad vocalē sequentem preterq; in dictionibus cōpositis. vt statim dīserem⁹. Si vero plures fuerint cōsonantes aut pertinent ad sequētem syllabam oēs vt scriptus. rescribo. aut quedā etiam ptinent ad precedentē. vt forte. perscribo. quo in casu habet locū tertia regula. Sed quando consonātes ptinent ad vocalē precedentem quando ad sequentem statim explicabimus. Dicit tamen regulas superiozes esse veras in dictionibus simplicibus. q̄m in cōpositis cōsonātes erūt illi⁹ vocalis cui⁹ fuerāt āte cōpositionē. vt inimicus cōponit ex in ꝛ amicus. ēiusq; enim cōsonās sit in medio duarū vocaliū. debereteq; ex rōne regule supiozis ad vocalē sequētē ptinere: ex hac limitatione nō ptinet nisi ad pcedētē. eodē mō si fuerint plures cōsonantes. vt resto rescribo. q̄ cōponūtur: ex sto ꝛ scribo cū hac ꝓpositiōe re manit sestum est omnes illas cōsonantes medias ptinere ad sequentes vocales. Quintilianus li. j. Est etiā in diuidēdis verbis obseruatio mediā lram consonātē pziori an sequēti adiūgas syllabe. Aruspex enim quia a spectando ps ei⁹ posterio: est. s. lram tertie dabimus. abstemius q; ex abstinētia temeti cōposita vor est. prime relinq̄tur. Sed videamus quando in dictionibus simplicibus cōsonātes medie ptinēt ad vocalē sequētē. quādo ad pcedentē. qua de re huiusmodi regulas dabim⁹. in qbus etiā oñē demus q̄ cōsonātes āte ās esse pūt in pncipio ꝛ in medio dictionū. B. pōt āte. d. poni. vt bdeliū. abdera. ante. l. vt blād⁹ bybla. ante. r. vt bzeuis. fabzica. āte. s. vt absyrtus. C. pōt pōi āte. l. vt clarus amyclas. āte. m. vt pyracmō. ante. n. vt cnidos racne. ante. t. vt ctesiphō. doctus. ante. s. habet sonū qui nūc p. x. repsentatur. D. pōt poni ante. l. vt abodlas. ante. m. vt admetus. ante. n. vt cidnus. ante. r. vt draco. cedrus. F. pōt poni āte. l. vt flagellū pflo. ante. r. vt frāgo refrigo. G. pōt poni āte. l. vt gladius. egle. ante. m. ut agmē. ante. n. gnauus ignis. ante. r. ut gratus. pigricia. L. ante nullā cōsonātē poni potest: sed ipsa postponitur. b. c. d. f. g. p. t. Sīd ante nullam consonantē poni potest ꝓteraq;. n. vt mnemosyne. annus somnus. solemnis contēno: pro quo imperiti huius rationis. p. interiecta scribebāt sompnus. solempnis. contempno. M. ante nullam cōsonā tem ponitur: sed ipsa postponi potest alijs. P. potest poni. ante. l. vt placeo duplico. ante. n. pneuma spiritus. āte. r. vt pratuz capra. ante. s. vt psalmus. scripsi. ante. t. ptolemeus. script⁹. Q. ante nullā cōsonātem poni potest. quia ipsa semp ponitur ante. u liquidam. R. ante nullam consonantem ponitur. sed ipsam reliqe precedunt. S. potest poni ante. b. vt asbestos. ante. c vt scribo. ascra. ante. l vt slatarius. ante. m. vt smaragdus. ante. p. vt spacium aspis. ante. q. vt squalor. ante. t. vt status. iste. T. poni potest ante. l. vt tlepulemus. atlas. ante. m. vt. tmolus. ante. n. vt etna. X. ante nullam cōsonantem poni potest. De prosodie erotymatis. Secundum particionem grāmatices. qua superius vsi sumus: hec est secunda pars. in qua q̄rit de prosodia ꝛ de syllaba hoc est materia circa quam prosodia versatur. Et principio querit q̄d est prosodia? Scientia inquit demōstrās quo accētu queq; dictionis syllaba proferat. Nā in vnaquaq; dictione vt paulo post dicemus. est vna syllaba in qua est accentus predominans acutus vel circūflexus. relique omnes proferūtur accentu graui. Unde dicitur prosodia? Respon

ubi ꝓfert. a. & rapit. u. ut audio. ei. ubi suppmit. e. & ꝓfert. i. ut pethei. eu. ubi ꝓfert. e. & rapit. u ut petheus. yi. ubi utraq; uocalis i. i. lōgū ꝓfert. ut harpyia. oe. ubi suppmit. o. & ꝓfert. e. ut pœna

Quis est ordoin cōsonātibus? Quod plures quā tres nō possūt ꝑcedere uocalē. nec plures q̄ totī dē succedere. ut scrobs. stirps. & quod si sequēs syllaba incipiat a uocali necesse est ꝑcedētē in uocalem desinere. Quodq; si præcedens syllaba in consonantē desinit: necesse est sequentē a consonante incipere. Quodq; nō est necesse si sequēs syllaba a consonāte inceperit: præcedētē quoq; in consonantem desinere.

Quæ regulæ sunt ueræ in dictionibus simplicib⁹ non tamen in compositis.

Deerotymatis prosodiæ. Caput. iiij.

Vid est ꝓsodia? Sciētia demōstrās quo accentu quæq; dictionis syllaba ꝓferatur.

q

Vnde dicit ꝓsodia? a pros qd̄ ad & ode

det a ꝓs ꝓpositione greca q̄d est ad. ꝛ ode odes. q̄d interpretat cātus: vt sit verbū ex verbo accentus: quē latini vt auctor est Gellius tū vocationē. tū tenorē. tū tonū interptati sunt. Nā quēadmodū ait Boetius in arte musica: poetarū carmē inter sermonē ꝛ cantilenā est: ac si velit dicere. q; hō cū loquitur ꝛ poeta cū in carmine quoslda flexus facit: ꝛ musicus cū cātus flectit: quodāmodo videt canere. ꝛ huiusmodi modulatio est accēt⁹ hoc est ās cant⁹. Quid est syllaba? Ad diffinitionē ꝓsciani addit enunciata ꝛ indistāter: ꝛ tollit q̄d ille dixit cōsequēs. Alit eni syllaba est cōphensio litterarū ꝓsequēs sub vno accētu ꝛ vno spū plata. Cōphensio inqt litterarū. nā si vna vocalis syllabā facit per se ipam. nō appellabitur ꝓpie syllaba ch etymologi⁹ ꝛ diffinitio syllabe nō cōueniat illi: q̄ sunt syllaba est cōprehensio litterarū. enūciata inquit: quia syllabe forma enūciatio est. nō scriptio. ꝛ quod ꝓsicianus addit cōsequēs magna ex pte explicat syllabe diffinitionē: quia si littere nō sunt. cōsequētes idest nō pūt syllabicari. non erit syllaba. prolata sub vno accentu ꝛ vno spū: quia vt diximus q̄libet syllaba habet vnū accentū qui est forma illius syllabe. adiecim⁹ aūt instāter: quia oēs ille littere colligēde sunt sub vnum vocis ictū. Unde dicitur syllaba? Et q; originē habet grecam. dicit q; a syllabin grece q̄d est comprehēdere latine: vt sit quod ipsa diffinitio demōstrat cōprehensio litterarum. Quot accidunt syllabe? quattuor esse respondet syllabe accidētias: ās enumerat atq; iterū de singulis illarū q̄rit. Et ꝑmo. Quid ē tenor in syllaba? Dixim⁹ supra quē accētū grāmatico: vulg⁹ appellat: tū vocationē. tū tenorē. tū tonū a viris doctis fuisse vocatū ꝛ rīdet eē modū siue modulationē: quo syllaba eleuatur: cū ꝓfertur accētu acuto aut deprimitur cū ꝓfertur accētu graui. aut eleuatur ꝛ deprimitur cū ꝓfertur accētu cicūflexo. sil aūt dixit nō q; eodē ipe eleuatur ꝛ deprimitur s; q; ꝑ ps ps duratiōis syllaba eleuat posterior vo deprimitur ꝛ ita fit ās q̄dā flex⁹ a sursū deorsū. Quot sunt tenores? q; dicit q̄d tonus esset: q̄rit rursus de nūero ptiū illius. Respōdetq; esse tres ꝛ noiatim exprimit q̄d vno quoq; illoz efficiat. s; q; hoc negocij ad gnī libri diſpositiōes ptinet q̄ hoc loco cursim tetigim⁹ in illū reijciēda sunt vbi copiosius disputabūtur. Quid est spūs in syllaba? Ex quattuor syllabe accidētibus. spūs ptinet ad qualitatē. tenor ꝛ duratio ad quātitatē cōtinuā. nūerus lrarū ad quantitatē. discretā. Itaq; respōdet spūm esse qualitatē q̄ syllaba aspere vel leniter ꝓfertur. Asperū eni ꝛ lene ās ās sūt differētie tāgibiliū trāsferūtur tū ad sonos q; peruenīūt ad aures demulcēdo aut ex asperādo sensum auditus. Quid est tps in syllaba? hic de lōgitudine durationis. in syllaba q̄rit. quē admodū de tenoze interrogatus de syllabe ꝓfunditate q̄rebat. ꝛ q; ps maior q̄nti libri ē de hac re hic tm̄ dicit esse durationē siue tractū siue extensi eruvito: respōdet esse duo tpa breue ꝛ lōgū. libro tū q̄nto dicturi sumus alios ista ergitius distinxisse in q̄nq; tēporū diuersitates. hoc est vnū. vnū ꝛ semis. duo. duo ꝛ semis tria. Quid est nūerus in syllaba? hic de quātitate syllabe discreta q̄rit. hoc est quot lris cōstat. Nā quēadmodū lra indiuidua est ita syllaba in lras diuiditur. Itaq; respōdet ex syllabe diffinitione esse cōprehensionē certi numeri lrarū ex qbus syllaba cōstituit. ꝛ rursus q̄rit de nūero. Respōdetq; esse posse sex cū plurime sūt vt scrobs. stirps. pūt esse vnaminus. vt trās. pūt eē quatuor. vt trā. pūt eē tres vt tra. pūt eē due. vt ra. vt minimū potest esse vna. vt. a. ſ; vt supra memorauim⁹. tūc ꝓprie nō dicitur syllaba cū neq; diffinitio neq; etymologia syllabe illi conueniat.

Cap. iiij. Quid ē etymologia? Incipit inquirere de tertia grāmatices pte hoc est de etymologia. q̄ circa dictiões singulas versatur. Etymologia precipue querit de origine dictionum vñ sunt deducte. vt an celebs dicatur: q; celestis: eo q̄d onere grauissimo vacet. vt vult Fabini⁹: an ab eo vt putauit Idodest⁹. q; celo saturnus genitalia abstulerit: hoc nolle appellatū q̄ dicātur. reliqua vero sint aliarū accidentia. Quomō aūt etymologia. q̄ est accidēs dictiōis, demōstret substantiā ipsā ꝛ accidētia illi⁹ nihil ad grāmaticū ptinet. qui pinguiozi minerua res huiusmodi cōsiderare debet. Tū dr etymologia? Ab etymō q̄d ex greco interptatur verū ꝛ logos sermo quasi sit latine veriloquiū. hic loc⁹ ex Quintiliano sūpt⁹ ē. q. li. pri. institutionū

Universidad de Deusto
Biblioteca

oratoriarū ait his verbis. Etymologia q̄ verbor̄ originē ingrit: a Cicerone dictā est notatio: ga nomē eius apd Aristotilē in
nitur symbolū. qd est nota. Nā verbū ex verbo ductū idest veriloquiū ipse cicero qui finxit reformidat. sunt qui vim potius intuiti originationē vocent ut Dec quintulianus. Quid est dictio? Quia etymologia circa dictiones versat: q̄rit qd est dictio Respōdetq̄ ex Prisciani verbis in hūc modū diffinientis. Dictio ē ps minima oronis cōstructe: idest in ordine cōposite. Pars ingt Prisca. quātū ad totū intelligēdū idest totius sensus. intellectū: qz si dictio diuidatur: nō ad totū intelligēdū hec fit diuisio. vt si diuidas vires in vi z res. nihil ptes ille significāt: quātū ad totū rōnē ptinet. z quēadmodū vna lra ppie nō facit syllabā: cū syllaba ppie sit cōprehēsio lrārū sic nec syllaba dictionē cū debeat dictio cōstare syllabis. nec dictio oronē q̄ debet cōstare dictiōb⁹ q̄ sūt ptes oronis. pōt tn vna lra facere nō mō syllabā sz dictionē z oronē vt si dixeris. i. in scda impatiui psona ab hoc verbo eo is iui. sed nō in quātū est lra aut syllaba aut dictio. sed quatin⁹ oronis habet vim. Dictionū quot accidūt? ac si dicat dictionis sic in genere accepte quot sunt accidētie? Respōdetq̄ octō. quattuor q̄s enumerat: z rursus de singulis q̄rit. z pmo de significatione quā dicit esse illud quo breuiter oñdit qd dictio significet. hoc p diffinitionē maxime exprimitur: sz qd ad grāmaticā spectat. satis est digito: vt aiūt. qd q̄z dictio significet oñdere q̄z ptē assecuti sum⁹ i octo cōtinentib⁹: quos de vocabulorū significatione prius edidimus. ptim sūt edēdi. Querit rursus. Quid est etymologia? Etymologia hic ppie accipit p illa scilicet grāmatices ptē q̄ ostendit verā dictionū originē. z tunc ps siue species est ei⁹ etymologie: quā supra diffiniuim⁹. ad quā ptinet cōsiderare nō solū dictionū originē sed z significationē z alias cuiusq̄z dictiōis accidētias. Quid est figura. Quāq̄ figura oibus accidit oronis ptibus. pcipue de illa disseremus in capite erotymatū nois z verbi: qz numerosior est illic figure disputatio. Quid ē ordo? De ordine q̄z pauca dixim⁹ li. i. nō nihil etiā dicendū est in fine huius tertij cū de sintaxi agem⁹. Nā tot⁹ liber quartus hac de re est. Dicit igit q̄sdā dictiones semp ponī. vt nomē vbo. adiectiuo substantiuū. relatiuo antecedēs. Prepositio dictiōi q̄ per casus declinat. verbū aduerbio. Sz hic ordo nō p serie ptiū oronis accipit: sz p ordine quo in diponēdis clausule cuiusq̄z dictiōib⁹ vtimur. Nā in serie oronis sola ppositio z cōiunctio aliq̄n ponit. vt ad apud. z at. aliq̄n postponit. vt tenus versus. que quoq̄z aliquādo ponitur z postponit. vt cōtra. cū. ergo. itaq̄z Interiectio z ponī z postponi pōt: qz idcirco dicta est interiectio: qz interponitur reliqs ptib⁹ oronis. quarū serie potest obrūpere. Quot sunt ptes orationis? Quia dictio nihil aliud est q̄ ps orationis: q̄rit de numero ptiū orationis: ac si velit dicere: quot sunt genera dictionū: ex quibus veluti ex quibusdā ptibus integralibus oratio cōstruitur? Respōdet aūt esse octo z qui numerus. Aristarcho primū placuit: quem deinde secuti sunt greci z latini artis grāmatice scriptores. Sz quēadmodū libro primo diximus. greci interiectionē aduerbio ānumerāt. articulū vero a pronoie distinguūt quē latini quia nō agnoscūt in pronomen reiecerūt. Fuerūt tn qui pauciores orationis ptes q̄z octo posuerūt. fuerūt etiā qui plures. Nā referēte Quintiliano Aristotiles z theodectes verba modo z nomina z cōiunctiones tradiderūt. videlicet q̄ in verbis sermonis formā: in noibus materiā: in cōiunctiōibus aūt eorū cōplexū iudicauerūt. Dialectici ceteras orationis ptes a noie z vbo syncathegorēmata vocāt idest cōsignificātia. Paulatim deinde a philosophis auctus est numerus. Stoici nomini verbo z cōiunctioni pronomē z vocabulū addiderūt. articulū pnomini annumerātes. post adiecte sunt ppositiōes noibus. appellatio deinde. z pticipiū verbo. Sed vt dixim⁹. Aristarchus octo partes orationis posuit Nomen. Pronomē. Articulū. Verbum. Prepositionē. Aduerbiū. Coniunctionē. Palemon vicētinus apud latinos itē octo. Nomen. Pronomē. Verbū. Participiū. Prepositionē. Aduerbiū. Interiectionē. Coniuncionem. hūc secuti sunt auctores grāmatice qui post illū fuere. Hic est ille palemon: qui interrogatus quo distaret gutta ab stilla: gutta inquit stat: stilla cadit. quicq̄ dixit Tergilio de se vaticinatū dixisse in bucolicis. Audiat hec tn vel qui venit ecce palemon: quippe multas in grāmatica enodaturus erat questiones quēadmodū ille iudex arbitrarius fuit inter dametam z menalcam disceptantes. Qui vocabulū a nomine distinxerunt nouem faciūt qui rursus appellationē a vocabulo decem vt nomen esset tantum id. quod nos propriū diximus. vt Cesar Pompeius. Vocabulum quod significat rem corpoream visu tactuq̄z manifestam: vt aqua lapis. Apellatio. cui alterum deest. vt celum. aer vel vtrūq̄z vt deus virtus. Fuerunt qui adijcerent asseuerationē. vt heheu. quidā attractionē. i. contractionem. i. cū aliquid p multa trahitur. vt viritim: alij infinitū: qd qdā nomē infinitū. q dā verbū infinitū dixerūt. Sz nos appellatiōez z vocabulū ad nomē: asseuerationē ad interiectionē attractionēad aduerbiū. infinitū ad verbū reduxim⁹. gerūdia vo z supina alias ab octo supioribus posuim⁹. Musa q̄ ps oronis est? Incipit de erotymatis noim disserere. z cū interrogāti musa q̄ ps oronis est: respōdisset nomē? subiecit rursus. Quid est nomē? Respōdetq̄z iā nō tāq̄z rudis i arte. vt pmo li. nomē ē qd declinat p casus z nō significat cū tpe. Sed nomē est ps oronis declinabilis corpus aut rē ppie cōiterue significās. hec enī diffinitio dialectica ē cōstās ex genere z generis differētijs. declinabilis aūt dicit ad dīam ideclinabiliū. corp⁹ aūt aut rē dixit: vt sub hac diffinitiōe pphēdat vocabulū z appellationē. ppie cōiterue significās. vt intelligam⁹ nomē nō tm dici de ppio qd faciebāt q vocabulū z appellationē a noie distinguebāt. Corp⁹ aūt a re distinxit pinde ac si corp⁹ nō sit res quēadmodū z iurisconsulti distinguūt actionē in rē z in psonā q̄si psona nō sit res: sz hi rē accipiūt p eo qd q̄sq̄z possidet. in diffinitiōe vero nois pro re intelligimus oē illd qd nō ē corp⁹. nā ois res aut ē corpea aut incorpea. res corpea dr corp⁹. res incorpea qz nō hz nomē: appellat noie sui generis: qd multis in locis fit. vt cū species caret noie generis nomē accipiat. Donat⁹ i diffinitiōe adiecit cū casu. Diomedes cū casu sine tpe. vt distingueret nomē a verbo z pticipio. Prisci. paulo obscurius sz tn verbis idē significantib⁹ diffiniuit nomen est ps oronis. q̄ vnicuiq̄z subiecto corpori seu rerū cōez vl ppriā q̄litatē distribuit Tn dr nomē? Et rndet duccre originē ex greco: illi enī onoma. atos. dicūt a quo detracta. o pozi fecim⁹ nomen. inis. Prisci. mauult a nemeo. qd ē distribuo deducere. qd ipz verbū in diffinitiōe nois exp̄sit vel pōt dici nomē vt ait Seruius ab eo qd res notas efficiat. vt fit nomē q̄si notamē media syllaba vt diomedes ingt p syncopā subtracta. Quottuplex est nomē? Inquirit de quadā differētia: q̄ ad nois distinctā cognitionē ē necessaria. Rndetq̄z esse duplex nomē. substātiuū z adiectiuū z subiūgit substātiuū esse: qd substātiā vel q̄si substantiā significat. vt homo albedo. Adiectiuū vo esse qd adiectū substātiuo significat in eo aliqd accidens atq̄z ideo adiectiuū dr qd adijci solet noib⁹ proprijs aut appellatiuis substātiam significātibus ad manifestandā eorū qualitatē aut quātitatē: q̄ augeri vel minui sine substantie consumptione possunt. vt bon⁹ homo. arbor procerior. albedo intensa. nigredo remissa. Vides quēadmodū puer iam dedignat⁹ est respōdere ex eo: qd libro primo didicit. Nomē substantiuū esse qd declinatur per vnum articulū vl p duos. adiectiuū vero qd per tres diuersas terminatiōes. Neq̄z enim propterea est nomē substantiuū vel adiectiuū: quia illo vel illo modo declinatur sic vel sic quia ē substantiuū vel adiectiuū. Nā qz adiectiuū pōt iungi noib⁹ substātiuis q̄ sunt aut masculina aut feminina aut neutra: ideo est cōe triū generū. declinaturq̄z vel per tres articulos. vel per tres diuersas terminationes. Musa igit quale nomē ē? Respōdetq̄z esse substantiuū z ex eo qd supra dixerat causam reddit cur sit substantiuū: qz inquit significat rē per se subsistentē obnoxiāq̄z accidētibus. vt musa docta pulchra. canora. Nomini quot accidūt? Cū nois accidentias alij aliter enumerauerint. rndet esse sex. accidētias siue observationes nois. vt ait Diomedes qui cū donato numerat inter eas cōparationē. filet spēm. Prisci. tollit cōparationē z addit spēm q qualitatē quasi ppietatē quādā in nois diffinitionē reiecit. Quid ē qualitas in noie? Per qualitatē nois voluerūt grāmatici significare illud per qd nomē ppriū distinguitur a cōi siue appellatiuo. z rursus q̄renti qd est nomē ppriū. respōdet eē qd vni tn cōuenit. idest quo res indiuidua demōstratur. denotatq̄z. vt calliope est nomē proprium. q̄ eo designam⁹ vnā ex nouē musis: hoc ē pncipē illā sui chori. Sz est aduertēdū ūtuor eē proprij nois spēs. pnomē. nomē. cognomē. agnomē. Prenomē est qd ponitur noi gētilicio. vel differētie causa: qd plures in eadē familia vno noie vocabāt. vt. P. scipio. L. scip. vel potius in signū nobilitatis aut honoris. vt Nora. ij. ser. Quite puta aut publi. gaudēt pnomie molles. Vsi z serui pnomia nō habuerūt: vt colligimus ex Persij carmie hic dama est nō tressis agaso. z segtur mometo turbinis erit. Marcus dama. hui. Marco spōdere recusas credere tu nūmos. quin poti⁹ malemeritis de re publica ignotam ignomie ēzuis essent nobiles de trahebat. vt. M. málio q capitoliū defēderat: affectati regni crimine dānato cōstitutū: ne qs in illi⁹ familia Marci pnomen haberet. Scribūtur aūt pnoia in cōpēdium singulis. aut binis. aut ternis lris. singulis si a vocali aut simplici cōsonāte incipiāt. vt. A. pro aulus. L. p. gai⁹. D. pro decius. L. p luci⁹. M. pro marc⁹. P. p publi⁹. Q. p qnt⁹. T. p titus. Binis. ut. cn. pro gneⁱ⁹. Sp. pro spurius. Ternis si a cōsonāte incipit pma pnois syllaba z in cōsonātē definit. vt Ser pro seⁱ⁹. tul. p tulli⁹. qd fit differētie cā. ne si pmas tm lras ponerem⁹. alid posset itelligi. vt si pro tullio. t. ponerem⁹ q̄spiā legeret nō tulli⁹ sz titus. Nomē propriū ē vni⁹ cuiusq̄z proprium. vt Priscian⁹ ingt. addit diome. eē gētiliciū. i. qd originē gētis vel familie declarat. vt porti⁹ cornelij⁹. Julij⁹. Et aduertēdū ē nomē qd pri⁹ erat gen⁹ ad propriū nomē z appellatiuū nūc ē nois proprij spēs. Cognomē ē toti⁹ cognatiōis z familie cōe. vt Scipio. Liccro. subiūgitq̄z sp gētilicijs noibus. Agnomē est qd ab aliquo cui tu imponitur. vt aphrican⁹. pōtic⁹. isauric⁹. q aphricā. pōtū. isauros deuicit. deqz eis triūphauit. vt si dixeris. P. Cornelius Scipio. Aphrican⁹. P. pnomē est ad. cn. dr̄iam: siue ad nobilitatis insigne mōstrādum. Cornelij⁹ nomē proprium: qd originē cornelie gētis ostendit. Scipio cognomē: qd in ea familia sic oēs cognoiabant. qd in illo primo Scipione fuit agnomē: q scipione. i. baculo innitebat. Aphrican⁹ aūt agnomē a deuicta aphrica. Eodē mō. M. portius. Cato cēsorius. M. tulli⁹ Cicero arpinas siue orator. Estq̄z illud animaduertēdū noia ppria aliqn poni p appellatiuis: z ediuerso appellativa p ppriis. vt venus pro venustate aut libidine. Bacch⁹ pro vino. z cupido pro illo deo amor̄ pside. Donat⁹ felix macer. z fere nullū est nomē proprium: qd nō fuerit aliqn appellatiuū: nisi qd in pierisq̄z originē nescim⁹. Estq̄z hoc mirū in hebraico sermōe oia ppria eē appellativa: cū pīertim antiquior̄ sit greco atq̄z latino. Ponūt quoq̄z pnomina pro noibus ppriis. z cognomina z agnomina pro se inuicē. Quid est nomē cōmune? Querit de altero diuisionis mēbro qd est nomē cōmune: qd alij appellatiuū appellāt dicitq̄z esse illud quod pluribus cōuenit. i. de pluribus dicitur: aut quēadmodū dialectici dicunt de pluribus predicatur: vt

Vnde dicitur nomen? Ab onoma grece: quod latine interpretatur nomen.
Quottuplex ē nomē? duplex substātiuū & adiecti
Quod est nomē substātiuū. Quod substantiā uel quasi substantiam significat. ut homo. albedo.
Quod est nomē adiectiuū? quod adiectū substāti uo significat i eo aliqd accidēs. ut homo bonus.
Musa igit q̄le nomē ē. Substātiuū. significat enī rē p se subsistētē obnoxiāq̄z accidentibus.
Nomini quot accidunt? Sex qualitas. species. genus. numerus. figura. casus. cū declinatione.
Quid est qualitas in nomine? Accidens per quod proprium nomen a cōmuni distiguitur.
Quid est nomen proprium? Quod uni tā tum cōuenit. ut calliope uni ex nouem musis.
Quid est nomen cōmune? Quod pluribus conuenit. ut musa calliope. uraniæ. clio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

musa que dicitur de qualibet sororum. cōe est calliope. vranie clio. melpomone. homo cōmune est cesari. pōpeio. marcello. ⁊ reliquis indiuiduis sub specie humana contentis. Quid est species in nomine? Inquirit de secūda nominis accidētia. i. de specie. ⁊ primo querit quid sit species in noie. nam cum species multis modis dicatur quātū ad grāmaticū attinet: species in nomine accipitur pro illo quo primitiuū a deriuatiuo distinguitur. Itaq; occasiōe idē accepta q̄rit de numero vt sic dicerim specierū: dicitq; esse duas. primitiuā ⁊ deriuatiuā. vt sit primitiua q̄ nō trahitur. idest deriuatur aliūde. vt mons. scola. Deriuatiua q̄ aliunde deriuatur. vt mōtanus mōtuus a mōte. scholaris scholasticus ab schola. Sz cū nullum sit nomen nō mō apud latinos: verū etiam vt plato in cratylo deducit. apud grecos: quod non aliunde ducatur. dicimus tamē illud nomen esse primitiuū: siue vt Varro dicit primigeniū. cuius deriuatio nō est in pōptu: cum forte a greco vel osco vel opico vel deniq; alterius lingue vel antiquioris vel incognite verbo deriuetur. ¶Musa igitur cuius speciei est? musa aut primitiuū est. aut a moso quod est interrogo. vel inquiro deriuatur. vt sint muse q̄si inquisitrices reruz aut inuentrices. Deriuatorū noim. i. nominum q̄ aliunde deriuantur: quot sunt species siue differētie siue modi? Respondetq; esse nouē. q̄s primo enumerat. deinde prosequitur de singulis earum Quod est nomen patronumicū? querit de primis noium deriuatorū specie: quod est patronimicū dictū q; plerumq; a noibus patrum formatur. Respōdetq; esse illud quod significat filium vel filiā. nepotē. vel neptē. vel aliquem ex posteris. ⁊ vt sic dicā descēdentib⁹ ab illo. vnde nomen patronymicum formatur eacides significat filiū eacī hoc est peleum. vel nepotem hoc est achillē: vel aliquem ex posteris: vt pyrrhum achillis filium ⁊ pyrrhū regē epirotarū. qui ab illo ducebat originē. formantur etiā patronymica a noibus matrū. vt ab ilia iliades romulus. a maia maiades mercurius. a phyllira phyllirides chiron. Oui. xiiij. meta. Quas obice firmo clauserat iliades. fit etiam a noibus fratrum. vt Uer. in buco. Tum phaetontiadas musco circūdat amare corticis. i. sorores phaetontis. Et Oui. j. meta. ¶Dala tanta phoronidos vltra. i. ius que fuit soror phoronei ⁊ a filijs vt althea meleagris ab ibico dicta est referente Diomede. fiunt preterea a noibus principum. vt Cecropide ⁊ theside dicti sunt atheniēses a cecrope primo vrbis conditore ⁊ a thesco illorū quoq; rege. Patronymica masculina in noibus primedeclinationis formātur a genitiuo. e. mutata in. des. vt eneas enee eneades. e. maia maie maiades. e. In noibus secūde declinatiōis fiunt a genitiuo addita des. vt eacus eaci eacides. e. priamus priami pamides. Que tñ in. eus diphthongon terminātur cū duplicē habeāt gtm̄ in ci alterum solutas ⁊ in ei diphthongon alterū: formant ex se patronymicū ab hoc scōo gtō addita des. vt promethe⁹ promethei vel promethi promethides. e. thesceus thesei vel theli thesides theside. Oui. j. meta. Inde pmethides placidis epimetida dictis. ⁊ Uer. ij. geor. Premiaq; ingentes pagos ⁊ cōposita circū theside posuere. In nominibus tertie declinationis patronymica formanē a dō addita. des. vt nestor. oris. ori. nestorides. antenor. oris. ori. antenorides. Uer. vj. ene. Tris antenoridas ecreri sacrū polybeten. Sed hec regula nō est vsq; q̄z vera. nam auctores aliqñ addunt aliquid. aliquando detrahūt: vt ab atlas. antis. anti. atlantiades. amphitryon. onis. oni. amphitryoniades. Oui. Risit atlantiades ⁊ me mihi decipis inquit. Uer. viij. ene. Amphitryoniade magno diuisq; ferebat. Oui. in epistola penelopes. siue maneciadē falsis cecidisse sub armaris. Ab eneas q̄q; fecit Uergili⁹ enides. viij. ene. Sit satis enide telis impune numanū. Idē quoq; scipiades fecit pro scipionides dicēs: duo fulminа belli scipiadas. ⁊ Hora. ij. sermo. Uirtus scipiade⁊ mitis sapientia leli ⁊ Oui. deucalides pro deucalionides. declinant q̄z oia per primā nois declinationē. Patronymica femininа fiunt a patronymicis masculinis ablata. de. vt priamides. e. priamis. idis. colides. e. colis. idis. Aliquādo tamē aliter exeunt. vt ab eneades. e. eneis. idis. a thesides. e. theseis thesidis. Papinius libro. xij. theba. Viue precor. nec tu diuinam eneida tenta. ⁊ Iuue. Uexatus totiēs rauci theseide codri. declinātur q; per tertiā nois declinationē. Reperiūntur quoq; noia femininа patronymica terminata in. ne. per primā nois declinationē variata. vt nerine filia nerei. adrastine filia. adastri. acrisione. filia a crēsij. Uer. in buco. Nerine galathea thymo mihi dulcior hyble. Patronimica non sunt in vsu apud eos qui in oratione soluta scribūt. sed tñ apud poetas ⁊ raro quidem a noibus latinis. nam illa que videntur patronymica. iustinus iusti filius. albinus albi filius. longinus longi filius potius dicendū est esse possessiua pro patronymicis: sicut ediuerso ponūtur patronymica pro possessiuis. vt Uer. encis. pro opere illo Uergilij. Quod est nomē possessiuū? Secunda species nominū deriuatorum est eorū que dicuntur a grecis cretica. a latinis possessiua: dicta vt discipulus ex priscіani verbis respondit: quod cū gtō principali. idest illius nois vnde deriuatur. significat aliquid ex ijs q̄ possidentur. Cum enim gtūs possessionē plerūq; significet: nomen quod dicitur possessiuū equipollet gtō illi vnde deducitur. vt quod Uergilius. j. ene. dixit. Mā tibi tymbre caput eūdrius abstulit ensis: perinde est ac si dixisset euandri ensis. Sūt etiā q̄dā noia possessiuis similia. hoc é que cū nō sint possessiua propie tamen habent formam possessiuorum. vt Quintilianus Julianus. Gētilia quoq; possessiuis similia sunt. vt roman⁹ hispanus. Exeunt autem huiusmodi possessiua siue gentilia in varias terminationes in eus penultima breui. vt ethereus. a. ū nestoreus. a. ū. terreus. a. um. In eus penultima. e. diphthōgo scripta. vt thebeus. a. um. acheus. a. um. acteus. a. um. q̄ ppria sūt grecorū. In. ius. penultima breui. perseius. a. um. phinei⁹. a. ū. In. ius. penultima lōga. vt dius. a. um. chius. a. um. phthi⁹ a. um. q̄ ⁊ ipsa ppria sūt grecorū. In. ous. quoq; greca sūt. vt argous. a. ū. herous. a. ū. myrto⁹. a. ū. In. us. q̄cūq; p̄cedēte cō

Quid est species in nomine? Illud quo ꝓmitiuum nomen a deriuatiuo separatur.

Species nominum quot sunt? duæ primitiua quæ aliunde non trahitur. ut mons. Deriuatiua quæ aliunde deriuatur. ut montanus a monte.

Musa igitur cuius speciei. deriuatiuæ speciei? dicitur enim a moso quod est inquiro.

Deriuatiuorū nominū quot sunt differentiæ? Nouem. Patronimicum. Possessiuum. Denominatiuum. Diminutiuū. Comparatiuū. Superlatiuū. Verbale. Participiale. Aduerbiale.

Quod est nomē patronymicū? Quod significat filiū uel filiā. nepotē uel neptē uel aliquem ex posteris illius a quo deriuatur. ut priamides filius uel nepos: uel aliquis ex posteris priami.

Quod est nomen possessiuū? Quod cū genitiuo sui principalis significat aliquid ex his q̄ possidentur. ut euandrius ensis pro euandri ensis.

sonante. vt arabus. a. um. Lybicus. a. um. indus. a. ū. Exeunt preterea noia gentilia plerūq; in ensis. vt ab ithaca ithacēsis. ab athenis atheniēsis. a carthagine carthaginēsis. Exeunt ⁊ in. as. vt a cesena cesenas. atis. ab arpino arpinas. atis. a sasina sinas. atis. Exeunt ⁊ in. er. is. e. vel. is. ⁊. e. vt campester cāpestris campestre. siluester. siluestris siluestre. equester equestris equestre. a campo. silua. equo Quod est nomen denominatiuū? Respondet ex Prisciani verbis. Denominatiuū nomē est quod a nomine deriuatur. ⁊ quia patronymica ⁊ possessiua: de quibus supra diximus diminutiua. cōparatiua ⁊ suplatiua. de quibus infra dicendum est a noie deriuātur. possetq; aliqs illa rōne ductꝰ appellare denoiatiua subdit neq; denoiatur ab aliq speciali significatiōe. Mā patronymicū ex eo dicitur: qđ a noie pris deriuatur. possessiuū ex eo: quod significat aliqd ex ijs que possidētur. Diminutiuū: quod significat diminutionē sui principalis. Cōparatiuū: qđ cū intellectu positiui significat magis aduerbiū. Suplatiui: quod oibus supponitur. At vero denominatiuum non ab aliqua huiusmodi speciali significatiōe sed tñ a generali appellat denoiatiuū: qz vt sepe diximus: quotiēs spēs nomē nō habet necesse est vt noie generis appelletur. Excūt itaq; denoiatiua in. a. vt a iustus iustitia. a prudēs prudētia a cautus cautela. a cātus cantilena. Exeunt in. o. vt a capite capito. onis. a naso naso. onis. a frōte fronto. onis Exeunt in. al. vt a ceruice ceruical. a tribuno tribunal. a puteus puteal. In. il. ut pugillus pugil. In. ium vt a sole solarium. a rosa rosarius. In. etum. vt oliuetum ab oliua. corylētū a corylo. In bulū. vt a cunis cunabulū. a vesta vestibulum In. ar. vt a lupa lupanar. a lacu lacunar. In er. vt ab olea oleaster. a pyro pyraster. In. as. vt a bonus bonitas. a probꝰ probitas. In. es. vt ab equꝰ eques. a pes pedes. In. is. vt a fides fidelis. a crudus crudelis. In. os. vt a lepꝰ lepos. In. us. vt a tribus tribunus. In ceus. a. um. ⁊ i. cius. materiā significat. vt triticius. barundenaceus. cemēticius. ex materia tritici arūdinis. cementi. In. eus. vt tereus. aureus. frondeus. arbuteus. ex materia terre auri. frondis arbuti. In. osus. habitationē siue copiam significant vt animosus. saxosus. i. habēs animi vehementiā ⁊ copiam saxorū. Quod est diminutiuū? Ex Prisciani propemodum verbis respondet: diminutiuū est quod diminutionem sui principalis siue primitiui demonstrat. vt a rege regulus. a fratre fraterculus. Prisscia. addit absolute ad cōparatiuorū differentiā quia cōparatiua aliquādo minuūt vim primitiui: sed non absolute sed cōparatiue. Exeunt diminutiua in varias terminationes: sed plerūq; in vlus. vla. vlum. vt a frater fraterculus. a soror sororcula. a munus munusculū. a bonus bellus bellulus. a. um. a. bimus bimulus. a. um. Exeunt aliquādo in. io. vt ab homine homuncio. a sene senectio. Aliquādo in. aster. stra. strum. q̄ propie nō sunt diminutiua: sed imitationē quādā significantia. vt a pyro pyraster. a filia filiastra. a menta mentastrum. Excūt ⁊ in olus. a. um. vt a sergio sergiolus. a corona corola. a pallio palliolū. Aliquando in ellus. a. um. vt a cane catellus. a puera puella. a scāno scabellū. a tener. a. um. tenellus. a. um. Aliqñ in illus illa illū. vt a pugnus pugillus. ab horestе horestilla. a paruo pusillus. a. um. Aliquādo in eus. vt ab equo equuleus. Aliquādo in iscus. vt a pan paniscus. a petrus petriscus. a syro syriscus. sed hec forma est a noibꝰ grecis. Sunt quedam que cū formā diminutiuorū habeant diminutiua non sunt. vt auūculus. i. cuniculus. i. musculus. i. pro neruosa torositate. pediculus. i. cuculus. i. cicercula. e. nouacula. e. lēticula. e. acicula. e. auricula. e. mentula. e. fidicula. e. cubiculum. i. curriculum. i. vmbraculum. i. crepitaculum. i. que videtur deducta. ab. auo. cūno. mure. pede. cicere. nouo. lēte. acu. aure. mente. fide. cubili. curru. vmbra. cubitu. Quod est nomē cōparatiuū? Cōparationē vt supra memorauimus. Diomedes ⁊ Donatus inter nominis accidentia numerāt. nos autē pleroſq; grāmaticorū secuti cōparatiōem in specici ptes reiecimus illa persuasi ratione: quod non oibus: sed certi cuiusdā generis ⁊ significationis noibus accidit comparatio. Cuius gradus cum sint tres: hoc est positiuus cōparatiuus. ⁊ superlatiuus. omisso positiuo hoc est primo cōparationis gradu: a quo tanāz a ꝑma positiōe reliqui duo formātur: tria de quolibet illorū querit. primum que sint cōparatiua ⁊ superlatiua. Secundum a quibus nominibus deriuantur. Tertium quomodo debeant formari. Cū quibus casibus construātur li. iiij. dicturi sumus. Igitur interroganti quod est nomē cōparatiuū: respondet non quid est. sed quid significet dicēs ex Prisciani verbis. Cōparatiuū est: quod cū intellectu positiui. i. vltra illud qđ significat nomē positiuū. aut aliquo participe sensus positiui idest quacumq; alia parte orationis q̄ ponitur loco nois positiui. puta verbo. participio. ꝓpositione. aduerbio. a quibꝰ vt mox dicet. cōparatiua pñt deriuari: significat aduerbium magis. vt fortior magis fortis. Mā oia cōparatiua in magis ⁊ suū positiuū resolui pñt pterq; ipm magis qđ cū sit cōparatiui aduerbiū ab eo qđ est maior ⁊ maius litterarū facta mutatione nō pōt in aliqd aliud resolui. Quod vero Laurentius ait cōparatiua eque posse resolui in plus. vehementius. ⁊ validius. vt fortior plus fortis. vehemētius fortis. validius fortis. non inficior: sed ea ipsa rursus in magis resoluūtur. vt plus. i. multo magis. validius magis valide. vehementius magis vehementer. ipsum magis in aliud nō pōt: nā isto modo nullus in re soluēdo terminus occurreret. Sed cū cōparatiuꝰ aliqd addere velit positiuo: quotiēs repitur absolutū hoc est nō cōparatū aut idē valet qđ positiuꝰ dicēte Quintiliano ꝑmo institutionū. vtimur vulgo cōpatiuis pro positiuis. vt si qs se infirmiorem appellans. nō dixit ꝑ minꝰ ās infirmus. Aut etiā minus significat ās positiuus: vt Prisscia. exponēs illud Uer. j. ene. Tristior ⁊ lachrymis oculos suffusa nitētes. tristior inquit ꝑ ex pte tristis. Serui. ꝑ tristis tñ. hoc est ꝑ positiuo exponit. Neq; assentior Ualle qui auidiuscule reꝑhendit Seruiū ⁊ cū illo Uarronē Pliniūq; dicētes senior ⁊ iunior esse cōpatiua p imminutionē vt sit senior nōdū aut nō satis senex. iunior non satis iuuenis. Qui mihi rectius ās Ualla sentire videnr. Quotiēs nāq; non exꝑmit is ad quē fit cōparatio. quēadmodū supra memorauimꝰ: cōpatiuū minꝰ significat ās positiuū aut tātūdem vt Uer. vj. ene. de carone. Jā senior: sed cruda deo viridisq; senectꝰ. Quid enī āpliꝰ desideramus. cū ipe Uer. exponat qđ sit senior subiscіēs: sz cruda deo viridisq; senectus. hoc est nō adulta aut ꝓceps: sed viridis ⁊ cruda hoc est incipiēs. Quod vero Laurētiꝰ affert ex Ouidio de tristibꝰ. sospite fie te sit natus q̄z sospes. ⁊ olim iperiū regat hoc cū seniore senex. Mō videt hō auiditate carpēdi cecꝰ significationē hoc loco seniorіs augeri: qa fit cōpatio seniorіs ad senē? Prisciaꝰ aūt Seruiꝰ Uarro ⁊ plinius de absoluto nō de cōpatiuo itelligebāt. Eadē q̄z rōne cōpatiuus vt mox dicet: pōt trāscēdere suplatiuū si illi supponatur. vt si dixeris Hectoꝛ fuit fortissimꝰ: sz Achilles fortior. idē q̄z vicēdū est de eo qđ affert ex Quitilliano de Isocrate. eoq;

Universidad de Deusto
Biblioteca

iã seniore. octauũ enim ⁊ nonagesimũ cõpleuit ãnũ manifestũ ẽ eni cõpari. Isocratẽ iã seniorẽ sibiipsi seni. vt si vicat senex ad decẽ ãnos iũ futur⁹ senior. Licero in fine tertij officior⁹ Vale mi Li. tibiq; psuade eẽ mihi charissimũ: ſz mlto fore chariorem si talib⁹ monumẽtis pceptisq; letabere. Cõparatiua vnde formãt? Respõdetq; nõ passim ab oibus ptibus oronis formari ſz tñ a noibus adiectiuis: q̃ pñt incremẽtũ diminutionẽq; suscipe. aut quẽadmodũ aiũt Diomedes ⁊ Donatus q̃ q̃litatẽ aut quãtitatẽ significãt. Mã qđ ab ipẽ ipa ipm. Plau. fecit ipsissim⁹. ⁊ in penulo null⁹ me est pen⁹ penior. ⁊ g a neroue neromor a lapidẽ lapidior fecerũt: numis licẽter abusi sunt cõparatiuo ⁊ suplatiuo. A principio futuri in. rus. si uẽi dus cõparatiua ⁊ suplatiua nõ formãt. nisi qđ Plaut⁹ more suo in rudẽte fingit a periturus peri turissime: cedo inqt sis mihi talẽtũ magnũ argẽti periturissime: ⁊ qđ iuniores dicũt reuerẽdissim⁹ ⁊ obseruãdissim⁹. Ex quo infert cõparatiuũ nõ pos se formari a noib⁹ quor⁹ significatio nõ põt cres cere. q̃lia sũt ingẽs. vnicus. sũmus. imus oipotẽs quãq; Macrob⁹ dixit oipotẽtissim⁹. Sunt q̃dã cõparatiua ⁊ suplatiua sine positiuo. vt ocyor ocyssimus. Cõparatiua quõ formãt? Respõdetq; cũ noia adiectiua ex qb⁹ pñt comparatiua formari: aut sint pme declinationis ⁊ secũde aut etiã tertie in illis prioribus formatur a gtõ terminato in. i. posterioribus addita. or. a ppositione aduerbio ⁊ verbo nullã certã rõnẽ sequũtur. Qđ est nomẽ suplatiuũ? Querit rursus sui gñis. q; cõparatiuus etiã ad vnũ ⁊ ad plures diuersor⁹ generũ põt cõ parari: oibus supponit: id est oẽs in significato su platiui trãsĩcedit. vt Plato grecorũ loge doctissi mus. Plato eni cũ sit grec⁹ ad reliquos oẽs cõpa ratus oib⁹ supponit. neq; enĩ recte atq; latine di ceretur. Plato latinorũ doctissim⁹. cũ Plato lati nus nõ fuerit. At uero p cõparatiuũ recte dixeris greci doctiores sũt latinis. ⁊ plato eloquẽtior cice rone. ⁊ addit vel p se prolatũ. id est nõ facta cõpa ratiõe sed absolute positũ: significat quãtũ positi uũ cũ hoc aduerbio valde. vt Plato doctissimus i. valde doct⁹. qđ iepte a Prisciã exponit. Vallabis ẽbis oñdit. qd inqt absurdius: q̃z cũ exponam⁹ cõparatiuũ p cõparatiuũ: exponere suplatiuũ p po sitiuũ? sed quẽadmodũ hoc auidius: ita illud iu stissime reprehendit qđ Prisciãus exponit fortissi mus grecorũ fuit achilles. id est super omnes gre cos fortis. esset enim super se fortis achilles: cum sit grecus. Itaq; infert exponendum fuisse pot⁹ achilles fuit grecor⁹ maxime fortis: quãdoquidẽ fortior exponitur magis fortis. sed de graduũ cõparatiõe li. iiij. qđ rel quũ est victuri sum⁹. Su perlatiua vñ formãtur? Ab eisdẽ respõdet noĩb⁹ adiectiuis: a quibus formant cõparatiua. hoc est ab iis q̃ incremẽtũ diminution ẽq; pñt recipere.

Comparatiua unde formant? A nominibus adiectiuis: quæ possunt incrementũ diminutionẽq; suscipere. ut a bonus. a. ũ. melior. Et a uerbis. ut a detero deterior. & ab aduerbiis & præpositionibus. ut a pridem prior. ab ultra ulterior.

Cõparatiua quomodo formãtur. In noibus adiectiuis secũdæ declinationis formãt a gtõ terminato in. i. addita. or. ut albus albi albior.

In noib⁹ uero tertiæ declinatiõis a dtõ addita. or. ut fortis forti fortior. A noibus habẽtib⁹ uocalem ante. is. uel. us. comparatiua nõ formant sed supplẽtur ex hoc aduerbio magis & positiuo ut tenuis magis tenuis. arduus magis arduus.

Quod est suplatiuũ nomẽ? quod ad plures sui generis comparatũ omnibus superponitur. ul' per se prolatum significat quãtũ positiuũ cũ hoc aduerbio ualde. ut plato græcorum doctissimus. & plato doctissimus. i. ualde doctus.

Superlatiua unde formantur? Ab eisdem noibus adiectiuis unde formantur comparatiua.

Superlatiua quõ formãt? In noibus adiectiuis in er. desinẽtibus suplatiua formãtur addita. rim⁹. ut tener tenerrimus. pauper pauperrimus. alias uero aut positiua sũt secũde declinatõis. aut tertiæ. Si secũdæ declinationis superlatiua formãtur a genitiuo, terminato in. i. addita. s. simus ut albus albi albissimus. Si tertiæ formãtur addita simus tm̃. ut fortis. is. fortissimus.

Suplatiua quõ formãtur: ⁊ quẽadmodũ fomẽt satis explicite demonstrat. Regule tñ supiores q̃ de cõparatiuis ⁊ suplatiuis tradite sunt: patiũtur ex pte aliq̃ exceptionẽ. vt in his Bonus bona bonũ. a quo debuit esse bonior bonissim⁹. ⁊ dicimus Melior optimus. Malus mala malũ. pro malior malissimus dicimus peior pessimus. Magnus magna magnũ. pro magnior magnissimus. dicimus maior maximus. Parus parua paruũ. p paruior paruissimus. dicimus minor minimus. Multus multa multũ. pro multior multissim⁹. dicim⁹ plus tñ gñe neutro in singulari ⁊ i plũ plures ⁊ plura cõe triũ generũ i cõparatiuo. ⁊ i suplatiuo plurim⁹ plia plimũ. Dexter dextera dexterũ. qđ etiã p syncopã dexter dextra dextrũ dr̃. p dextrior dextrissim⁹. vl dexterissim⁹: dicimus dexterior dextimus Salu. in iugurtha. Sylla cũ egtatu apud dextimos. Varro de re rust⁹ a pmo cõpito dextimã viã munit. Eadẽ quoq; rõne a Sinister sinistra sinistrũ. p sinistrior sinistrissimus. dicim⁹ sinistrior sinistim⁹. Senex senis cũ sit subslãtiuũ generis masculini: fecit ex se cõparatiuũ tñ senior. quẽadmodũ ⁊ iuuenis iunior. p iuuenior. neq; tñ dicimus senissimus ⁊ iuuenissim⁹. Nequã cũ indeclinabile sit. tñ ex ppositõe regulariũ formauit nego: negssim⁹. Maturus matura maturũ debuit formare suplatiuum maturissim⁹. ⁊ fecit maturim⁹. vt Cice. de ora. qppe q oim maturrime ad causas publicas accesserim. quãq; idẽ in. v. ad Merẽniũ dixit in etate maturissima velint cõpare. Eadẽ quoq; rõne vet⁹ formauit suplatiuũ veterrimus. p veterim⁹. Ver. ij. en. Ingẽs ara fuit iuxtaq; veterrima laur⁹. quãq; videri põt esse derivatũ ab eo qđ ãtiq̃ores veter dicebãt. vt Enni⁹. Cũ veter occubuit pam⁹ sub marte pelasgo. Magnific⁹ ⁊ reliq̃ huĩ⁹ forme a facio cõposita q̃lia sũt. munificus. mirificus. maleficus. benefic⁹. a formatiõe alior⁹ discedẽtia fecerũt cõparatiuũ in entior ⁊ suplatiuũ i entissim⁹. vt magnific⁹ magnificẽtior magnificẽtissimus. munificus munificẽtior munificẽtissim⁹. mirificus mirificẽtior mirificẽtissimus. maleficus maleficẽtior maleficẽtissim⁹. bñfic⁹ bñficẽtior bñficẽtissim⁹. ãtiq̃ores tñ pportionẽ secuti magnificissim⁹ ⁊ bñficissim⁹ dicebãt. vt Cato de ptolemeo rege bñficissimo. ⁊ Acti⁹ magnificissimo excellẽtissioq; honore. ⁊ Terẽ. i phormiõe. qdnã arbitrare nescio atq; g mirifi

cissim⁹. Maledic⁹ q̃q; bñdic⁹. veredic⁹ in hũc modũ grad⁹ formãt maledicẽtior maledicẽtissim⁹. bñdicẽtior bñdicẽtissimus veridicẽtior. veridicẽtissim⁹. Benuol⁹. malluol⁹ ad superior⁹ formã benuolẽtior benuolẽtissim⁹. ⁊ malluolẽtissim⁹ facit. Vaniloquus. multiloqu⁹ ⁊ silla a loquor. eris. cõposita eodẽ mõ mittũt cõparatiuũ ⁊ suplatiuũ. vt Magniloqu⁹ magniloq̃ntior magniloq̃ntissimus. multiloqus multiloq̃ntior multiloq̃ntissim⁹. Vaniloqu⁹ vaniloq̃ntior vaniloq̃ntissimus. Facilis. agilis. bũilis. gracilis. similis. suplatiuũ mitere in limus. vt facilis facillim⁹. agilis agilim⁹. bũlis humilim⁹. gracilis gracilim⁹. silis similim⁹. Al verbis duo venerũt cõparatiua ⁊ totidẽ suplatiua. quãq; sunt q illa cadẽ a noibus derivare ẽ prendãt. a deter q̃ in vsu nõ est deterior deterim⁹: qđ a dẽro potẽ⁹ derivat. ⁊ a potis ⁊ pote potior potissim⁹ qđ a potior. iris. magis derivari videt: cũ a significatione potis ⁊ poti recesserit. Ab aduerbijs q̃q; ⁊ p positionib⁹ formãtur cõparatiua ⁊ suplatiua. vt a penit⁹ penitior penitissim⁹. Apuleius socratic⁹ in hermagora. trahere inqt se in penitiorẽ ptẽ vo mus. Plaut⁹ pterea in pla furtiua aduecta ex aratia penitissima. quãq; pñt videri formata a noie pisco penitus penita penitũ: quo Plaut⁹ in asinaria ẽ vsus. Age q̃so hercule vlq; ex penitus sau cibus. Al pridẽ prior. nã suplatiuũ esse hoc ex cõstructione intelligit. dicim⁹ eni primus oim. Ab extra dicim⁹ exterior extim⁹. ab intra iterior intim⁹. a citra citerior citim⁹. ab vltra viterior vltimus. quãq; exterior extim⁹ ⁊ extrem⁹: aq; itẽ⁹ cõparatiuũ fecit Apuleius. j. meta. dicẽs. si qo est tũ nouissimo extrem⁹: pñt videri formata ab exter extra extrũ. q̃ Ver. est vsus. iij. enc. ⁊ nos fas extra q̃rere regna. ⁊ Papinius. xj. thebaid. Megs sua pignora cure bexter bonos. A citer. a. um. q̃ est vsus Cato ⁊ affranius: citerior citim⁹. Cice. vj. de rep. ea minima q̃ vltima a celo citima a terris luce lucebat altena. A supra supior suprem⁹. ab infra iferior infim⁹. que ⁊ ipa pñt videri formata a super⁹. a. um. ⁊ iserus. a. um. qbus ẽ vsus Liui⁹ andro. Infer⁹ an super⁹ tibi fert deus funera virgines. nũc tũ in plali dicim⁹ supi superor⁹. ⁊ inferi inferor⁹. Post quoq; format ex se posterior ⁊ postremus: quãq; videri põt deductũ a posterus postera posterũ. Ante format cõparatiuũ anterior. suplatiuo caret: sicut a sene senior. Prope fecit cõparatiuũ ppior. ⁊ suplatiuũ prim⁹ quod ⁊ ipsum ex se comparatiuũ fecit proximior. Vlpian⁹ ad edictum. Si quis proximior cognatus nasceretur. ⁊ Plegetius proximio: dextra sit: q̃ plagam possit inferre. A nuper Licero fecit nuperrime scribẽs ad berenniũ. qđ nuperrime inqt dictum est: facile memorie mãdatur. põt ⁊ ab eo qđ est nuperus. a. um. quo Plautus vtitur in captiuis: derivari. recens inqt captum hosem nupex ⁊ nouiciũ. Ocior p velocior nõ habet positiuũ latinũ: vnde formẽt. ocyssimus quoq; pro velocissimus derivatur tñ ab ocys grece qđ velox interpret. Cõparatiua quoq; ⁊ suplatiua nõ formãtur a noibus adiectiuis hũib⁹. i. vel u. vocales ante. is. vel. us. vt pius. arduus. q̃ suppleda sunt per aduerbia magis ⁊ valde. antigores tñ pietior pietissim⁹ dicebant. ⁊ ab egregius. Iuue. dirit. egregius cenat meliusq; miserrimus: pro egregius. ⁊ Pacuuius. mulier egregissima forma ⁊ astrenuus strennior fecit Plautus in epidico. d. nã strenuor deterior si p̃dicat suus pugnas. ⁊ Lucillius. villicus strennior si euaseris. Ab industri⁹ quoq; industrior. L. gracch⁹ in tuberonẽ. vt in me industrior sis quã in te. ⁊ inoxius innocior. Cato antiquiorem animũ inducent esse q̃ innociorem. ⁊ a perpetuo ppetuior ⁊ perpetuissimus idem Cato fecit dicens. Idq; perpetuius atq; firmius repsit. ⁊ alio loco idem. fugit maxima flagella perpetuissimo curriculo. Quod est nomen verbale. verbalia nomina sub varijs formis ẽ eunt a verbo. Jn. a. vt a candeo candela. a suadeo suadela. a cauco cautela: siue sit a cautus a. um. Jn. e. vt a sedeo sedile. a cubo cubile. Jn. o. vt a lateo latro. a lenio leno. a palpo. as. palpo palponis. Jn. il. ⁊ in. ul vt a vigilo. as. vigil. a consulo. is. consul. ab exulo. as. exul. a presum. es. presul. Jn bulum. vt a voco. as. vocabulum. a stas stabulum. a pasco. is. pabulum. Jn culum. vt a diuerto. is. diuerticulum. ab oro. as. oraculum. a propugno propugnas propugnaculum. Alia exeunt in mentum. vt ab induo induis indumentum. a munio munis. munimentum. a fulcio fulcis fulcimentum. Jn men. vt a foro foras foramen. a certo. as. certamen. a nuo. is. numen ⁊ sunt huiusmodi nomina plerumq; poetica. vt solamen solaminis. munimen muniminis. molimen moluminis. obiectamen obiectaminis. Jn. er. vt a rubeo. es. ruber. a macero macer. a lacero lacer. Jn. or. vt a colozo color. ab honozo honor. a laboro labor. Jn. ur. vt a murmuro murmur. ab auguror augur. a saturo satur. Jn. es. vt a tego tegis. teges tegetis. a mergo mergis. merges iris. a struo. is strues. is. Jn bilis. que passionẽ significant. vt ab amo amabilis. a lego legibilis. ab audio audibilis. i. quod potest amari legi. audiri. Exeunt in illis. alijs consonantibus precedentibus. vt a doceo docilis. a sentio. is. sensilis. Lucreci⁹ in. ij. Ex in sẽ sibili ne credas sensile nasci. ab vtor vtilis. i. quod potest doceri. sentiri. ⁊ possumus vti. penetrabilis tamen actiue reperitur. Vergili. j. geor. Penetrabile frigus adurat. ⁊. xij. ene Aspice num mage sit nostrum penetrabile telum. ⁊ Ouid. xv. meta. Penetrabile fulmen. Idem tamen libro. xij. eiusdem passiue dixit. nullo penetrabile telo. Gressibilis. quod graditur. rationabilis. actiue ⁊ passiue. Terribilis quod terret. ⁊ que dialectici finxerunt risibilis. binnibilis. p risiuus. binnitiuus. ⁊ similia. vt crudelibilis. ⁊ dissociabilis. Jn. os. vt a custodio. is. custos. odis. a do das. dos dotis. Jn. us. vt a superbio. is. superb⁹. ab. or bo. as. orbus. a parco. is. parcus. Jn bundus. significant cum participio pñtis temporis ⁊ quadã nimietate. nõ vt Pisc. putauit similitudinẽ. vt vitabũdus valde vitans. moribũdus valde moriẽs. Jn. ax. vt a' voro. as. vorax. acis. a teno. es. tenax. acis. a peto. is. petax. acis. a sago. is. sagax. acis. Jn. er. vt lateo. es. later. icis. a verto. is. verter. icis. Jn. or. vt a voco. as. vox vocis. Jn. ur. vt aluceo. es. lux. a duco. is dux. Jn. nx. vt a cõiũgo. cõiunx. Jn. rx. vt ab arceo. es. arx. a mereor. eris. merx. Qđ est nomẽ participiale. Noia participialia sunt: q̃ a participijs siue a verbis participialibus: q̃ alij dicunt supina formanẽ Nox quedã terminãtur in. io. fiuntq; ab vltimo supino. u. finali mutata in. i. ⁊ addita. o. vt a lectu lectio. ab auditu auditio a visu visio. dicim⁹ tñ a cubo. as. cubitũ cubitu nõ cubitio: sed cubatio. Varro de origine lingue latine. acubatione iquit cubiculũ est a domo. as. domitũ domitu nõ domitio. sed domatio: q̃ vt in supinis dixim⁹: etiã domator a domatu deducit. a lauo. as. lotũ nõ lotio: sed lauatio. ab alio supino qđ est lauatũ. Licero ad varronem: ante te certiorẽ faciã. vt lauatio para sit. A frico. as. frictũ frictio. ab eo qđ est fricatũ fricatio. Celsus li. j. In ipso q̃q; itinere frequẽs frictio. Pli. li. xxviij. frictiones habeat oculor⁹ Columela. li. vij. cũ fricatio nihil pfuit: sacrificatiõe demiſ. Eodẽ mõ auctor⁹ Valla a tomatu pot⁹ dicim⁹ tonatio: q̃z a tonitu tonitio. a sonatu. atio. pot⁹ q̃z a sonitu sonitio. a pstatu pstatio: pot⁹ q̃z a pstitu pstitio. Quedã terminãt i or

Universidad de Deusto
Biblioteca

que formantur ab vltimo supino.u.finali mutata in.or vt ab amatu amator.ab auditu auditor.ꝛ oia significãt actionẽ preter vnũ vector qđ actionẽ ꝛ passionẽ significat.cũ videlicet q vehit.ꝛ qui vehit.Luca.in.iiij.vectoris patiẽs tumidũ sup emicat amnẽ Jdẽ.in.v.causa timoris vectorẽ non nosse tuũ vtrobiqꝫ passiue.ZMartialis posuit actiue.p te perqꝫ tuã vector lasciue puellã.ꝛ Seneca in hercule furẽte.tyrie p vndas vector europe nitet. Ab his rursus formãt feminina noia terminata i trix. tor.mutata in trix.vt amator amatrix.creator creatrix.altor altrix ab eo tñ qđ ẽ nutritu nutrior euphonie cã dixim⁹ nutrix ꝛ nõ nutritrix. Propter incõsequẽtiã quoqꝫ lrarũ a noĩb⁹ terminatis in sor.formãtes femininas.interponimus.vt ab assessor assestrix. a possessor possestrix.a tõsor tonstrix.ab expulsor.s.lfa extrita expultrix. Affrani⁹ assestricẽ me sibi adesse vocat.ꝛ philo.Hieronymo interpte.da nihi seoium tuarꝫ affectricẽ sapiam. ZMartial.Tõstrix subure faucib⁹ sedet ꝓmis: ꝛ ista tõstrix amiane nõ tondet.Cice.v. thus.ỏ philosophia.indagatrix inqt vtutũ expultrixqꝫ vitior. Sũt tñ quedã:agb⁹ nemo audeat formare femininũ in. trix. vt acursor curstrix.a versor verstrix.a morsor morstrix. a psuasor psuastrix.Plant⁹ in bachidib⁹. probi p lecebre ꝛ psuastrices.ꝛ silia. Jn tilis.silis.ꝛ xilis. desinẽtia in significatiõe silia.sunt prncipijs vnde formãtur.vt fictilis.rasilis.nexilis. qđ fictũ. rasum.ꝛ nexum est. Jn cius. quoqꝫ terminata eius dẽ ppe sũt significatiõis cũ prncipijs: vñ formãt: vt scriptici⁹.factici⁹.deditici⁹. qđ factũ. scriptũ ꝛ deditũ est. Jn iuus.iua iuũ.tum actionẽ tum passionẽ significãt.vt Actiu⁹ qđ agit. Passiuus q patit.Jndicatiu⁹ qđ indicat. Jnsitiuus nõ qđ inserit: ꝛ qđ inserit.lloza.in epodo.vt gandet in sitiua decerpens poma. Qđ est nomẽ aduerbiale? Aduerbialia dicũtur noia nõ tñ que ab aduerbijs deriuãtur: ꝛ etiã que a ꝓpositionib⁹:q̃ quoties casualib⁹ suis nõ apponũtur:aduerbia poti⁹ dicuntur.vt ab hodie hodiern⁹ ab heri hesternus a cras crastin⁹. a perẽdie perẽdinus.ab infra infern⁹.a supra supnus.ab extra externus. Quid ẽ genus in noĩe?genus in noie aut naturale est: aut ab vsu atqꝫ auctoritate descẽdit.naturale est earũ rerꝫ q̃ sexu distinguũtur:hoc est mariũ ꝛ feminarũ:que sũt in natura geueratiõis ꝓncipia. vnde ꝛ ab his duob⁹ genera dicta sunt a generando:de quibus prisscianus dixit: duo genera sũt que sola ratio nature nouit masculinũ ꝛ femininũ. Gen⁹ illud alterꝫ qđ ab auctoritate defluxit:nullũ sexũ prese fert:sed illud tñ sequimur qđ vsus confirmauit.vt lapis.terra cum in natura nullius certi sint sexus:alterꝫ masculino alterũ feminino genere vsus protulit .ergo recte dixit genus in nomine esse notionẽ quandã:qua masculinũ a femininо distinguitur aut natura duce.aut vsu.ꝛ neutrũ ab vtroqꝫ.nã er illis duob⁹ꝛ ex hoc reliqua genera sũt. Genera noim quot sunt?ad quinqꝫ genera q̃ libro primo ꝛ scdo posuit:duo reliq adiecit. dubiũ:ꝛ promiscuũ.de qbus iterꝫ singulatim q̃rit. Qđ est nomẽ masculinũ:nõ magis satisfacit hoc loco:quã li.j.nã vt illic dicebam⁹: nõ propterea dñs est masculini gĩis:qꝛ declinatur cũ hic: ꝛ declinatur cũ hic:qꝛ ẽ gĩis masculini.Sꝫ in hoc segtur vulgarẽ rõnem. Nã vera rõ erat.cur dñs sit gĩis masculini:aut qꝛ repitur coiunct⁹ cum noĩb⁹ adiectiuis gñis masculini:aut rõne significatiõis:q̃ ad masculos tm̃ ptinet:aut deniqꝫ qꝛ scdm est declinatiõis.in.us. termina tũ. Sꝫ vt in capite gĩis dicti est:illa rõ valet apud grecos plurimũ:q loquũtur p articulos.apud latinos nullius est momẽti Qđ est nomẽ dubiũ? Quia de dubijs siue incertis gñib⁹ in fine capitis qđ de gĩe scripsim⁹:satis copiose dictũ ẽ nihil aliõ hoc loco dicim⁹:q̃ qđ dubiũ gen⁹ differt a cõi duorũ:in eo qđ dubiũ est:quo auctores nulla rõne ducti ꝛ sola auctoritate sub alio gĩe vsi sunt. Cõe ỏ est: vbi visu secernim⁹ sexũ. qđ vtrũqꝫ sub vna terminatiõe proferim⁹. vt hicꝛ hec homo hicꝛ hec canis in quo etiã ab epiceno differt:vt statim dicemus. Qđ est nomen promiscuũ ? qđ grece epicenũ:latine interpretatur p miscuum siue confusũ : inter qđ ꝛ cõe hoc distat:qđ cõe est: vbi visu secernimus sexũ.epicenũ vero:vbi visu nõ secernim⁹ sexum:ꝛ sub vno articulo quẽ videlicet firmauit auctoritas: vterqꝫ sexus intelligitur.Cum eni naturaliter nõ possim⁹ in promiscuis sexũ dephendere: vocẽ illius sexus segmur:quẽ vsus elegit.Nã cũ in natura sit distinct⁹ sexus cuiusqꝫ spẽi aliũ pfectorꝫ:puta milui:agle:cũ nos alterꝫ ab altero distinguere nõ possum⁹ placuit i altero masculinũ i altero femininũ eligere ita tñ vt sub altero illorꝫ subintelligerem⁹ alterꝫ. Musa igitur cui⁹gĩis est:Rñdetqꝫ adhuc primo tanq̃ rudis in hac gĩis rõne ꝛ iterrogat⁹ affert regulã:qđ musa propterea est gĩis feminini:qꝛ terminatur in.a.potuisset etiã illã rõnem siue regulã afferre:qđ noia feminarꝫ aut quasi feminarꝫ gĩis sũt feminini.Cũ igitur muse ẽ femine dicãtur genite ex ioue ꝛ mnemo⁹yne .i.memoria:iuste gĩis feminini dicẽdũ fuit esse musa. Quid est numer⁹ in noĩe:Rñdet esse incremẽtum quãtitatis subaudi discrete.pcedẽs ab vno.q numer⁹ finis est.ad plura pcedens.qꝛ ad infinita numero extendit illius significatio.ad quã infinitatẽ determinandã numeri sunt inuenti.vt centum hoies.mille hoies.nam cũ dixi tm̃ hoies.nil definite locutus sum. Numeri noim quot sunt:Duo ingt.Sed vnius proprie numerus nõ dr.ẽ qꝛ principiũ est numerandi.ꝛ in ipm reliqui numeri resoluũtur.quodãmodo numerus est.quẽadmodũ ntõ inter casus numerat.nõ qđ indeclinatione ab alio cadat.sed qđ ipse principiũ est cadendi . Illud quoqꝫ aiaduertendũ est grecos tres nũeros hre singulare.q ad vnũ ptinet.duale. q ad duos plurale. qui ad plures q̃ duo.at vero latin⁹ sermo duale nõ hẽt.nisi tm̃ in his noib⁹ ambo ambe ambo.duo due duo.q̃ non min⁹ carent nũero multitudinis.q̃ singulari. Sꝫ q̃ noia singulari. q̃ plurali nũero carent libro supiori disputauim⁹

Numeri nominũ quot sũt? duo. Singularis q unũ significat.ut homo. Pluralis q plura.ut hoies.

Musa igitur cuius numeri est? Singularis numeri quia unum significat tantum.

Quid est figura in nomine? Illud quo nomen simplex a composito distinguitur.

Figuræ nominũ quot sũt? Duæ.simplex q̃ nõ põt diuidi ĩ ptes significatiuas ei⁹qđ integrũ significabat.ut parrícida.

Musa igitur cuius figuræ est? Simplicis:nihil enĩ significãt.mu.&.sa.per se separata.

Quid est casus in nomine? quidam gradus declinationis per quos nomen inflectitur.

Casus nominũ quot sunt? Septem. Nominatiu⁹ Genitiuus.Datiuus.Accusatiuus.Vocatiu⁹.Ablatiuus.Effectiuus semper ablatiuo similis.

Quare dicitur noiatiuus? quia pillũ noiatur.Rectus uero idem dicitur: quia aliunde non cadit.

Quare dicitur genitiuus? quia per eũ ostendimus cuius sumus filii.ut antonius ioannis.

Quare dicitur datiuus? qui in eo casu ponimus illum cui aliquid damus.ut do tibi pecunias.

Quid est figura in noĩe? Figura in nomine dr a similitudine figure quãtitatis in corpe.nã quemadmodũ corpis figura lineamentis prhibitur sic in noie alia est figura quantitatis in simplici.alia in cõposito. Dicit ergo q figura in noie est illud q̃ simplex nomẽ a cõposito distinguitur . Deinde rursus q̃rit. Figure noim q̃t sunt? Rñdet ex auctoritate Donati atqꝫ Seruij cũ sergio.duas esse figuras in noie simplicẽ atqꝫ cõpositã. Prisc.grecos secutus addit etiã decõpositã.hoc est q̃ deriuatur adictiõe iã cõposita .vt parricidiũ a parricida.magnanimitas a magnanimo. Addit Prisscia.cãm cur de cõposita .figura nõ sit idẽ qđ cõposita.qm̃ cõposita põt diuidi in partes. q̃ per se aut integre sunt aut corrupte. vna queqꝫ illarꝫ aliqđ significat.neqꝫ rursus simplex.qm̃ a cõpositа deriuat.ZMagnanimitas vero. parricidiũ ꝛ huiusmõi nõ põt diuidi in partes aliqđ significãtes animitas eni ꝛ cidiũ nihil per se significat. Sꝫ hec rõ Prisc.atqꝫ grecorꝫ quãtum valeat contra Donati auctoritatẽ nemo est q nõ intelligat.si cõsideret eandẽ esse rõnem ptiũ corruptarũ cũ in cõpositionẽ venit.parri enimꝛ cida nihil magis p se significant.q̃ cidiũ ꝛ animitas. Utcũqꝫ tñ sit nos dicam⁹ figura cõpositã esse dictionum.q̃ per se cõponuntur aut deriuãtur a dictionib⁹ p se cõpositis. Dicit vero in partes significatiuas ei⁹ qđ integrũ significat iõ:qꝛ parẽs põt diuidi in ptes significatiuas hoc est in par.ꝛ in ens.ꝫ non in significatiuas ei⁹qđ integrũ significat.qđ ẽ pr aut mr. Cõponũtur aũt noia q̃ttuor mõis.Ex duob⁹ integris.vt resp. suburbanus.Ex duob⁹ corruptis.vt efficax.municeps.Ex integro ꝛ corrupto.vt inept⁹.qđ ab i ꝛ apt⁹ cõponit fermis qđ ab i ꝛ armis.Ex corrupto ꝛ integro.vt oipotẽs.ex ois ꝛ potẽs.nugigerul⁹.a nugis ꝛ gerul⁹. Cõponũt etiã ex pluribus⁹.vt impterrit⁹ex in.per.ꝛ territ⁹.Jnexpugnabilis.ex in ꝛ ex.ꝛ pugnabilis.sine ppositionib⁹ raro fit triũ dictionũ cõpositio atqꝫ vt Quinti.ingt.hoc latino sermõi incõcessũ est:q̃uis capsis Cicero dicat in libro de pfecto oratore cõpositũ eẽ ex cape.si vis.Et solitaurilia ex sue oue ꝛ tauro.dicẽte varrone in.ij.de re rustica. Ppis roman⁹ cũ lustrat solitaurilib⁹.circũagũtur verres.aries:tauros. Sꝫ vt Quinti.subdit.hec nõ tã ex tribus q̃ ex pticulis triũ coeunt. Ex duob⁹ntis cõpositа ab vtraqꝫ pte declinatur vt respublica rei publice.excerto ꝛ ex obliquo a parte nti tm̃.vt senatusconsultũ.senatusconsulti. Prefectus ptorio.pfecti ptorio. Alteruter tã ꝛ si ex duobus rectis cõponat:a priori parte non inflectit.itaqꝫ dicim⁹alteruter alterutri⁹.alterutrũ ꝛ cur ita fiat laborat Prisc.asserre cãm.Quid est casus i noie?Et rñdet esse quosdã grad⁹declinatiõis:p quos nomẽ inflectitur i.gradatim cadit.Prisc.dicit.casus est declinatio noĩs.qua maxime.i.plerũqꝫ fit in fine.nã ꝛ aliqñ fit in medio ut i dictionib⁹ cõpositis.quales sunt pleruscꝫ plerarqꝫ.plerũqꝫ qlibet.cuiuslibet.cuilibet. Casus noim q̃t sũt? Et rñdet eẽ septẽ.nã ꝛ septimũ adiecimus cõtra cõem doctrinã ꝓpterea qđ auctores plerũqꝫ illi⁹meminerũt:ꝛ qđ nr Quinti.grãmaticũ iubet ingrere an sit apud latinos vis qđã septimi casus.nã subdit.cũ dico hasta pcussi nõ vtor ablti natura. Laborat Prisc.ꝛ qđe iudicio meo frustra:pbare nõ eẽ casum septimũ apud latinos:idqꝫ pcipue illa ratione:qꝛ nulla dria vocis distet a sexto:q̃ rõ si vera eẽt:neqꝫ ex diuersitate significatiõis poti⁹ q̃ terminatiõis casus distingueretur:idẽ eẽ ablt⁹ qđem ꝛ septimus quia in terminatione semper sibiipsis similes sunt.Quod vero idem Prisc.ait neminem appellare septimũ casum illum cum quo construitur cõpatiuũ:imo null⁹ auctor ẽ q septimũ casũ admittat:q idẽ nõ dicat cõpatiuũ ꝓstrui cũ septimo casu nũqꝫ vero cũ ablto.Ergo cũ dixit sp ablto silis:intelligẽdũ est in terminatiõe:nõ in significatiõe:qm̃ sile cũ dto iuctũ filitudinẽ quãtitatis ꝛ lineamentorꝫ significat. Quare dr ntus? Casus oes siue ab spãli quedã illorꝫ significatiõe dicti sunt vt ntus: qꝛ p eũ noiamur. vt ego vocor antoni⁹cur nõ ꝛ factiuus:vl actiuus cũ per eũ quid facim⁹vel agim⁹. cur nõ passiuus:cum p eũ patimur.Eodẽ modo gtus dr:qꝛ in eo casu ponim⁹ nomẽ genitoris.cur nõ ꝛ possessiu⁹: cũ ei⁹ significatio cõmunior sit possessio cur nõ ꝛ suplatiu⁹:qm̃ qdem suplatiu⁹ gradus cũ illo ꝓstruitur.ꝛ eodẽ modo de reliqs pter vtm̃.cuius significatio sẽper habet vocãdi vim. Ntus vocatur etiã rectus:qꝛ cũ ceteri casus ab illo cadant. vnde etiã obliqui dicuntur:ipse in prima sua positione rectus sub sistit.vnde etiam imperpie casus nominatur.vt paulo ante memorauimus.cum de numero agebaur. Uocatiuum quoqꝫ greci rectum appellant:ꝛ si nõ nunq̃ a ntõ cadat. Btus quoqꝫ tum casus patrius.tum paternus.tum gignendi vocatur. P.nigidius teste Gellio libro.xij.interrogandi casum appellat.vt cuius. Dativus eodem modo dandi casus

Universidad de Deusto
Biblioteca

Accusatiuus accusandi casus: quē etiā Diomedes incusatiuū nominat. Uocatiuus etiā vocandi. ⁊ Ablatiuus auferendi casus dicitur. Effectiuū quoq; nouo noie ab superiorē similitudinē nos primū appellauim⁹: cū ab alijs semper septimus vocet vt ablatiuus sextus latinus a Diomede vocat. Et quamq; effectiuus alias habet significatiōes q̄s cū per instrumētū aliqd effi cimus: noīatur tamen ab hac speciali significatione: quēadmodū de reliquis superioribus dicebamus. Sunt qui octauū casum ponāt: cum. ſ. vtimur vatiuo pro accusatiuo ⁊ ꝓpositione. vt Vergili. it clamor celo. i. in celū. Illud quoq; est aduertendum noīa aptota dici: que tantum nominatiuo casu reperiūtur. vt iupiter. fas. istar. ſ; in illis casus ntō similes etiam reperiuntur. vt in masculinis ⁊ femininis vocatiuus. in neutris accusatiu⁹ ⁊ vocatiuus. vt hic iupiter o iupiter. hoc fas accusatiuo fas. vocatiuo fas ⁊ dicitur aptotum. ab a. quod ꝑiuat ⁊ ptosis casus. quasi reliquis casibus carens. Quid est declinatio in nomine? declinatio dicitur a declinando: hoc est discedendo. discedunt enim atq; declinant: vt diximus reliqui casus a recto: idq; fit per quosdam veluti scalarum gradus: que declinatio fit in fine. Declinationes nominum quot sunt? quinq;. Alij septem declinationes fecerunt. Nam tertiā fecerūt ex noibus: que mittūt gtm̄ in. ius. ⁊ dtm̄ in. i. atq; ex tertia nostra fecerunt quartam ⁊ rursus ex quarta nostra noiuq; masculinoꝝ ⁊ femininorum fecerunt quintā. ⁊ ex quinta sextā. Septimā vero fecerūt ex nomibus neutris in. u. terminatis que nos per quartā noim declinationē inflectimus.

¶Musa igitur quote declinationis est? Quotiēs de ordine querimus per quotus quota quotum. interrogare debemus de substancia vero per qs vel qui. itaq; cum querimus musa quote declinationis est: responderi debet per nomen ordinale: qđ est primus prima primū. Qđ si q̄reremus cuius declinatiōis est: rn̄denduꝫ fuisset: eius que mittit gtm̄ in. ae. dipthongon. Quotuplex est noim inflexio? de formis declinationū querit q̄t sunt. Et rn̄det sex esse formas. ¶Monaptotā que p omni casu vna eademq; terminatione fungit: qua inflexione declinātur oīa noia ſ̄arum ⁊ noia numerorum a tribus vsq; ad centū. ¶Mille quoq; cum est adiectiuum pluraliter declinatum. nā cum est substantiuum: hoc mile. milis mili milia milium milibus declinatur. hec quoq; forma declinātur nomina barbara: que per nostram declinationem inflecti non possunt: in quibus sola cōstructio facit casuū diuersitates: nō articuli cū latini illos nō habeant. De ꝓnomine.

Go q̄ pars oīonis est? Rn̄detq; ex Prisciani diffinitione. ꝓnomē est ps oīonis e adiecit tn̄ declinabilis ad diam ptiū indeclinabiliū. q̄ ꝓnoīe ꝓprio cuiusq; accipit. Nō tn̄ vt ait Seruius in artē donati ꝓnoia ideo dicētur esse noia. quia noim funguntur officio: qm̄ ⁊ si noim vim exprimūt: nō tn̄ plene exprimunt. vn̄ in ꝓnoim diffinitione. Diomedes ⁊ donatus pene aduerbiū adiecerūt dicētes. ꝓnomē est ps oīonis q̄ ꝓ noīe ꝓprio posita idē tantundēq; pene significat. Personasq; finitas recipit. Non oīa ꝓnoia psonas finitas recipiūt. vt mox dicemus q̄re Diomedes ⁊ Donat⁹ nō dixerūt simpliciter p sonas finitas recipit: ſ; adiecerūt i ꝓnois diffinitione: psonasq; finitas interdū recipit. vt ego tu ille. hec tria ꝓnoia vt ait Seruius: psonas finitas tn̄ recipiūt: qr ad p̄tem psonā referunt. quāq; ille variat vt flatim dicem⁹. Unde dicitur ꝓnomē? ergo ꝓnois satis exꝑssa est diffinitione illius.

¶Pronoi q̄t accidūt? Rn̄det ex Prisc. ſnia ser eē ꝓnois accidēcias: q̄s enūerat. Diomedes ⁊ Donatus adieccerūt superioribus qualitatē. ⁊ subſtulerūt spēm. Diomedes etiā adiecit ordinē. Qualitatem in pronomine oēa

Quare dicit actūs? quia in eo casu ponim⁹ illū quē accusamus. ut pompeius accusat cæsarem.

Quare dicit uocatiu⁹? qa in eo casu ponimus illū quē uocamus. ut o musa mihi causas memora.

Quare dicit ablatūs? qa in eo casu ponim⁹ illum a quo aliqd auferimus. ut ego aufero a te libros.

Quare dicit effectiu⁹? qa in eo casu ponim⁹ instrumentū quo aliqd efficit. ut ego peto te saxo.

Musa igit cui⁹ casus est noiatiui siue uocatiui siue ablatiui: quia in his casibus declinādo reperit. Quid est declinatio in noīe? Vocis uariatio q̄ circa finē tm̄ attendit. ut musa muse musam.

Declinatiōes noim quot sūt. qnq;. Prima q̄ mittit gtm̄ i. æ. dipthōgō. ut musa musæ. Secūda q̄ mittit gtm̄. i. i. ut dn̄s dn̄i. Tertia q̄ mittit gtm̄ i. is. ut sermo. onis. Quarta q̄ mittit gtm̄ i. us. ut sensus. us. Quinta q̄ mittit gtm̄ in. ei. ut dies diei.

Musa igit quotæ declinationis est? Primæ. mittit eni gtm̄ in. æ. dipthongon. ut musa musæ.

Quottuplex é nominū inflexio? Sexcuplex. Monaptota inflexio é. cū p oēs casus nusq̄ nomē uariat. ut ntio ador. gtio. ador. dtio. ador. &c̄. Diptota inflexio ē: cū p duos casus tm̄ nomē uariat. ut sapho saphus. Triptota inflexio est: cū p tres casus tantū nomē uariat. ut tēplū tēpli tēplo. Tetraptota inflexio est: cū p quattuor casus nomen uariat: ut deus dei deo deū. Pentaptota inflexio est. cū p q̄nq; casus nomen uariat. ut sermo sermonis sermoni sermonē a sermone. Hexaptota inflexio est: cum per sex casus nomen uariatur. ut unus unius uni unū o une ab uno.

De erotymatis ꝓnominū. Cap. vi.

Go quæ pars oratiōnis est? Pronomen.

e Quid est pronomē? Pars oratiōnis declinabilis: q̄ pronomine ꝓprio cuiusq; accidit: psonasq; finitæ recipit. ut ego. tu ille.

Vnde dicitur pronomen? A pro præpositione & nomen: quia pro eo ponitur in oratione.

Pronomini quot accidūt? Sex. Species. Gen⁹. Numerus. Figura. Persona. Casus cū declinatione.

grāmatici antiqores posuerūt. Ea triplex erat. ſinita ifinita. minus q̄s finita. Finita est q̄ notat certū numerū: ⁊ gestū dirigit ad certā psonā. vt ego tu. Infinita q̄ certā nō recipit psonā. ſ; cuilibet pōt aptari q̄lia sunt illa septem. q̄ illi inter ꝓnoia. nos iter noia ponimus. qs. talis. q̄lis. tātus quātus. totus. quotus. Noia eni quēadmodū ⁊ tertie verboꝝ plone: infinita sūt: cū nulla in eis certa finiat plona: nisi ꝓnoi tanto adiūcta. ¶Dn⁹ q̄s finita est q̄ certis ⁊ incertis psoms aptari pōt: q̄lia sūt illa. sui. hic. ille. iste. ipse. is. Pronoia aut possessiua ⁊ ifinita ⁊ mn⁹ q̄s finita esse pñt.

Species ꝓnominū quot sūt? Duæ. sicut in nomine Primitiua. ut ego. Deriuatiua ut meus.

Quot sunt pronomina primitiua? Octo. ego. tu. sui. hic. iste. ille. ipse. is.

Quot sunt pronomina deriuatiua? Septem. me⁹ tuus. suus. noster. uester. nostras. uestras.

Ego igit cui⁹ speciei ē? primitiuæ: nō eni aliunde trahitur: quāq; græce dicitur ego. Fac ex eo deriuatiuum. meus mea meum.

Genera ꝓnominū quot sūt? quattuor masculinū ut meus. Fœmininū ut mea. Neutrum ut meum. Commune trium ut ego. nostras.

Numeri pronominū quot sūt? Duo sicut in nomine. singularis ut ego. pluralis ut nos.

Figuræ pronominū quot sunt? Due sicut in nomine. Simplex ut hic. Composita ut isthic.

Quot modis cōponūt ꝓnoia? q̄ttuor. Primo cum noib⁹. ut eiusmodi. huiusmodi. Secūdo cū altero ꝓnoīe. ut isthic. istæc. istuc. Tertio cū ꝓpositione ut mecū tecum. Quarto cum aduerbiis aut syllabicis adiectionibus. ut egomet.

Quot sunt adiectiones syllabicæ? quattuor. me. te ce. pte. ut egomet. tute. hicce. meapte.

Personæ pronominū quot sūt? Tres. Prima quæ de se loquitur. Secunda ad quam prima loquitur. Tertia de qua prima loquitur.

Pronoim spēs due sunt sicut in noīe. ¶Primitiua ⁊ deriuatiua. ⁊ enumerat ꝓnoia ꝓmitiua: q̄ dicit eē octo. ⁊ rursus deriuata: q̄ dicit esse septē. vt sint oīa gndecim: cū alij duo ⁊ viginti. Diomedes alio quāto plura posuerit. Ego igit cui⁹ ipēi est. Ex supiori enūeratione rn̄det esse primitiue: cū tn̄ videatur ex greco sermone deriuatū. Sz quēadmodū dixim⁹ paulo añ cū de spē noiuꝫ agebam⁹: cū in ꝓmptu nō habem⁹ vn̄ nomē vel q̄cūq; alia dictio ꝑriuatur: dicim⁹ esse ꝓmitiuā. Fac ex eo deriuatū ⁊ facit me⁹ mea meum. fac rursus. nr̄ nr̄a nr̄.n. fac adhuc. nr̄as nr̄atis. Ēīa ꝓnoim quot sunt: ⁊ rn̄det eē q̄ttuor. qđ inductiōe ꝓbat. nam aut hēnt tres articulos. vt hic ⁊ hec ⁊ hoc nr̄as ⁊ sic sunt cōia triū generū. aut hūt tres diuersas terminatiōes. vt me⁹ mea meū. ⁊ sic prime rn̄det genus masculinū. scde femininū. tertie neutrū. aut illoꝝ significatio cōis est tribus generib⁹. vt ego tu sui. Numeri ꝓnoium q̄t sunt. Oīa repctēda sunt ex ijs q̄ dixim⁹ cū de nūero noim diſſereba-mus. Figure ꝓnoim q̄t sunt: ⁊ dicit eē duas sicut in noīe simplicē ⁊ cōpositā. ⁊ subdit modos q̄ttuor cōpositiōis ꝓnoim. Cū noīe. vt huiusmodi huiuscemodi: q̄ Prisc̄ia. noibus annūerat.

Cū altero ꝓnoīe. vt isthic ab iste ⁊ hic. Sed aduertēdū hāc cōpositionē nō fieri nisi p ntīm actūm ⁊ ablatīm singlares ⁊ p ntīm ⁊ actūm plurales tm̄ generis neutri. vt isthic. isthec. isthoc. isthūc. isthanc isthoc. ab isthoc. isthac isthoc. Plurali ntō isthec actō isthec. q̄ p aspirationē nō eē scribēda miror placuisse. Prisciano. Cū ꝓpositiōe quoq; ꝓnomē coponit ꝑ anastrophē hoc est inuersionē ꝓnominis ⁊ ꝓpositiōes. ea fit tm̄ i casu cui seruit hec ꝓpositio cū: ex qua cōponūtur tria tm̄ ꝓnoia triū ꝓsonaꝝ. hoc est mecū. nobiscū. tecū. vobiscū. secū in vtroq; nūero. Cū qs vel q etiā qđ ipm inter ꝓnoia antiqores numerabāt. vt qcū. qbuscū. Componūtur q̄q; cū aduerbio: siue syllabicis adiectionib⁹. vt idē. qđ ab is ⁊ demum facta vtriusq; finis abscisiōe. vt sit idē quasi item. is. in neutro q̄ qs geminatur cōpositio: dicimusq; idētidē quod magis videtur aduerbio cedere. vt significet idē qđ sepe. Cicero in sexto de repub. hec ego admirās referebā tn̄ oculos ad terrā idētidē. Idē in iij. thusc. q. scindens doloze identidē intonsas comas. Eccū. eccā. ellū. ellā. eccos. eccas. ellos. ellas. Prisc̄ianus ⁊ Sergius in donati artē ꝓnoia esse dicūt ab ecce ⁊ is. ea. id. ⁊ ille illa illud cōposita: q̄ tn̄ Laurentius in aduerbia resoluit. Ex eo qđ dicit aut syllabicis adiectionib⁹ q̄rit rursus q̄t sunt huiusmodi syllabe: dicitq; esse quattuor. me te. ce. pte. ¶Det iungitur. ꝓnoī prime ꝑsone p oēs casus. vt egomet. meimet. mihimet. memet. ameme. codē modo in plurali. Cū ꝓnoīe vero scde ꝑsone tm̄ iungitur obliquis singularibus. ⁊ omnibus casibus pluralis. dicimusq; tuimet tibimet. temet. a temet. ⁊ codē modo in plurali. in ntō singulari nō dicimus tumet: ne videatur coincidere cū tertia ꝑsona singulari p̄tis indicatiui huius verbi tumeo tumes tumet. Dicimus ergo tn̄ p tumet tute te syllaba brcui adiecta: aut tuemet. Lucretius in. j. Accipe ꝑterea q̄ corpa tute necesse est. Idem in eodē. tuemet a nobis iam quouis tpe vatū. iūgitur quoq; met tertie ꝑsone triptoto. suimet. sibimet. semet a semet. Pte quoq; iungitur ablatiuo tm̄ quinq; ꝓnoim possessiuoꝝ. mea. tua. sua. nr̄a. vr̄a. Dicimusq; meapte. tuapte. suapte. nostrapte. vestrapte. Cice. in. j. de finibus bonoꝝ. qua vos docear ⁊ ad se alliciat suapte natura. ⁊ idē. iij. de ꝑfecto oratore. P. Crassum suapte interfectā manu. Idem etiā masculino genere ꝓtulit. in. j. thus. q. suopte inquit nutu ⁊ suo pondere ad pares angulos ferant. Le. particula tm̄ additur casib⁹ illoꝝ ꝓnoim hic ille cū in. s. ſram terminant. vt huiusce. hisce. hosce. hasce. illusce. veteres. tn̄. hicce. hocce. illicce illucce dicebāt: qđ vsus reformidat. At vero Prisc̄ia. ex his particulis nō fieri cōpositionē asseuerat: cū per se ⁊ separate nihil significent. que ratio si vera est. neq; ex prepositionib⁹ inſepabilibus posset fieri cōpositio. q̄m nusq̄ nisi i cōpositione reperiūtur: quod nemo vnquā: sed neq; ipse Prisc̄ia. dixit. Quid qđ eodem Prisc̄iāo teste addite significāt aliqd: ne putetur vt ille dicit esse ꝓnominum porrectiones siue extensiones: vt quod affert ex Terentio in adelphis egomet rapui: intelligit ego ⁊ non alius: ac si dixisset ego ipse. Que igitur partes orationes sunt dicet aliquis? Ego aduerbia inſeparabilia dicerem: quemadmodum particulas illas. re. con. se. di. an prepositiones inſeparabiles. Persone ꝓnominum quot sunt. Respondetq; esse tres: q̄ quid ꝓprietatis quelibet habeat subiungit dicens. Prima persona est que de se loquitur. Hec ratio non placet Prisciano: sed dicit prima persona est cum ipsa que loquitur de se ꝓnunciat: quia videlicet potest prima

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑsona nihil de se loq: ſz ſcda ꝑsona vl tertia: esſetq; dubitatio. Itaq; videt Priſc. facere dſiam iter loq; ⁊ pnũciare de ſe. ẽ loq de ſe vt aliqd ꝺ ſeipo dicere: pnũciare de ſe ẽ ex ꝑsona ſua aliqd ꝺ ſe vl de alijs dicere. Qꝺ i hoc vlla dſia ẽ. magis exꝑmeret ꝑ has ꝓpoſitiões ꝺ ⁊ ex. q̃ ꝑ vba loq: ⁊ pnũcio. vt loq: ⁊ pnũcio ꝺ me ſit hſe ꝓmonẽ ꝺ me. loq: ⁊ pnũcio. ex me ſit hſe ꝓmonẽ i ꝑſona mea vl de me vl ꝺ te vlꝺ alijs. Quot ſũt ꝓnoia ꝑme ꝑſone ⁊ rñdet eẽ vnũ tm̃ ego. Idq; i ſinglari tm̃. Nã i plali ꝯceptio nẽ facit alia ꝑſona: ſcda: q̃ ad ipas ꝑſtes loqmur. vt ego ⁊ vos faciam⁹. Tertia: q̃ ad ſcdas ⁊ alios vl ꝑſtes vl abſtes ſibi adiũget. vt ego ⁊ vos ⁊ illi fecim⁹. Eꝺẽ q̃q; modo dicit eſſe vnũ tm̃ ꝓnomẽ ſcde perſone ſed in vtroq; nũero. ſz adijcit oĩs vtos noĩm ⁊ reliq; rum ꝓnoim cũ ꝓticipijs. Caſus ꝓnoiuz q̃t ſunt: diciq; eſſe ſeptẽ: niſi qꝺ carẽt vto oĩa ꝑter q̃. tu. meus. nr̃. nr̃as. ⁊ quẽadmoꝺũ paulo añ ditim⁹: ntõ ego: ⁊ vt libro ꝓmo dictũ ẽ: ntõ ſuus ſua ſuũ ſz illa nõ ꝓprie ſz figurate. Declinatiões ꝓnoiuz quot ſunt: ⁊ oñdit per exẽpla eſſe quattuor. Nã per primã declinãtur tria. Ego. tu. ſui. per ſcdas gnaq;. hic. iſte. ille. ipe. is. per tertias quinq; meus tuus ſuus nr̃ veſter. per quartã duo. nr̃as. vr̃as.

De Verbo. Amo q̃ ꝑs oratonis eſt. Rñdetq; eã verbũ: Diciq; eẽ ꝑtẽ oratonis declinabilem ad dſias ptiũ ideclinabilũ. cũ modis ad dſias nois ⁊ ꝓticipij. ⁊ tpib⁹ ad dſias nois. ſine caſu ad dſias ꝓticipij agẽdi vel patiẽdi ſignificatiua. Donatus addidit aut neutrũ ſignificãs ꝓꝑt verbum ipſonale q; ꝓꝑe neq; actionẽ neq; paſſionẽ ſignificat. Vñ dr̃ verbũ. diciq; a verbero. as. driuari: q; verberato aere oratio ꝓferr̃: qꝺ licet oĩb⁹ oratonis ꝓtibus accidat: tñ ꝑcipue i hac dictiõe q̃ſi ꝓprium ei⁹ accipiẽ: q̃ freq;nti⁹ vtimur i oratone atq; i cui⁹ vi reliq; oratonis ꝓtes ſigni ficãt. vñ ⁊ i illi⁹ diſſinitiõe Diomedes adiecit ꝑcipue dicens. Verbum eſt pars oratonis ꝑcipua ſine caſu. Verbo quot accidũt. diciq; octo eẽ verbi accidẽtias: quas enumerat. Deinde querit: rñdetq; ꝺ ſingul' ullaz. Bña vbor q̃t fũt. Ben⁹i vbo alij ſignificationẽ vbi appellãt. vt eni i noĩb⁹ ſũt gña: qb⁹ explorat ſex⁹: ita i vbo gen⁹ ẽ q̃ ſignificat vtrũ actiuũ ſit an paſſiuũ. ſũt aũt gnaq; gña vbor. Logmur aũt ꝺ vbis integris. nã repiũtur q̃ dã vba ꝺfectiua q̃ꝺã ꝓdictor accidẽtiũ: ⁊ q̃ reꝺuci nõ ꝓt ad vnũ qꝺã ex his gnaq; gñib⁹: qꝺ fit vt Priſ. ait vl nature neccitate: vl fortuna ⁊ caſu vl dſie cã. Nature neceſſitate: vt pluo ſereno: q̃ vba cũ ſillib⁹ cũ ad ſolã ptineãt naturã: q̃z tũ ad ꝓmonẽ nr̃z attiet ꝺfectiua ſũt: niſi fiat ꝑſopopeia .i. ꝑſone fictio. Fortuna ⁊ caſu: aut qz inuſitata ſũt: aut qz turpia ⁊ icõcinna. iuſtitata vt qz a ſaris ⁊ fare q̃aris vl oare nõ hẽam⁹ ſor ⁊ dor: icõcina ⁊ turpia: ⁊ q̃ a metuo nõ hẽam⁹ ꝓticipia metuus ⁊ metuturus. dſie cã: vt a facio. duco. fero. i ſcda perſona ſinglari ipatiui dice duci face fere. nõ dirim⁹: ne coincideret cũ obligs caſib⁹ quorũ dã noĩm. Qꝺ ẽ verbũ actiuũ. qꝺ ꝺſinit i. o. ſubaudi i ꝓmavbi poſitiõe ⁊ hẽt paſſiuã i. or. Quid aũt dicẽdũ ẽ de hoc vbo do. qꝺ vt paulo ante diceba mus: nõ hẽt i voce paſſiua dor. Dirim⁹ hoc verbũ eẽ mãcũ nõ repugnãte ſignificatiõe ſz vſ nuſq; enĩ apꝺ auctores lectũ eſt dor. ergo ẽntũ ad rõnẽ ſignificatiõis actiuũ ẽ. idẽ ꝺq; ꝺ facio. is. dicẽdũ ẽ: qꝺ nõ miſit paſſiuã i. or. ſupplek tñ ab alio vbo: qꝺ ẽ fio. fis. Qꝺ eſt vbũ paſſiuũ: qꝺ ꝺſinit i or. ⁊ hẽt actiuũ in. o. Inuenim⁹ tñ aliq; in voce at q; ſignificatione paſſiua: q̃ nuſq; repiunt in actiua. vt cõſterno. p exãimo. Oui. iij. met. Cõſterna tur eq atq; idẽ. xij. Cõſternatiq; timores. ⁊ Liui. xxviij. ab vrbe condita. Oſternati e comib⁹ i mediã aciẽ ſeſe itulerãt. nuſq; tñ legim⁹ oſterno. nas. Eiuſdẽ ꝓpe ſignificatiõis repiť i voce ⁊ ſignificatiõe paſſiua tñ limq; aio. vt Sueto. i vita Ceſaris ni qꝺ extremo tpe linq aĩo ſolebat. nemo tñ diceret aius ligt me. aut ego linq; te aio. Qꝺ ẽ vbũ neutrũ: huiuſ gñis ſignificatio latiſſime patez. aliꝺ nãq; actionẽ ſignificat. vt ãbulo. curro. aliꝺ paſſionẽ. vt vapulo. exulo. aliꝺ i q̃ nec agẽtis nec patiẽtis ſignificatio di gnoſcit. vt ſedeo. ſudo. algeo. eſurio. quãq;. qꝺ ad grãmaticũ attinet: hec poti⁹ actionẽ ſignificare dicẽdũ ẽ. hec qꝺã ſupia. alij abſolutiua. nõnulli ꝺpoſitia appellãt. Qꝺ ẽ verbũ depo. Deponẽs dr̃ verbũ: vt ait Diome. vl ꝑ ãtiphraſim hoc ẽ ecõtrario

Quod ſunt pronomina primæ perſonæ? Vnũ tãtũ. Nominatiuo ego. Genitiuo mei.

Quot ſunt pronomina ſecũdæ perſonæ? Itẽ unũ Nominatiuo tu. Genitiuo tui. cũ omnibus uocatiuis nominũ. pronominũ. & participiorũ.

Quod ſunt ꝓnomina tertiæ perſonæ? Reliq̃ tredecim cũ oĩbus nominibus & participiis.

Caſus ꝓnominũ quot ſunt? Septem ſicut in noĩe. Carent tñ uocatiuo oĩa pronoĩa: ꝑterq̃ tu. meus mea meũ. noſter nr̃a nr̃m. nr̃as. atis. caret etiã nominatiuo cum uocatiuo. Genitiuo ſui.

Declinationes ꝓnominũ quot ſũt? quattuor. Prima q̃ mittit genitiuũ in. i. ut ego mei. tu tui. Gtõ ſui. Secũda q̃ mittit gtm̃ in. ius. ut hic huius. iſte iſtius. ille illi⁹. ipſe ipſius. is eius. Tertia q̃ mittit gtm̃ in. i. æ. i. ut meus mea meũ. mei meæ mei. tu⁹ tua tuum. tui tuæ tui. ſuus ſua ſuũ. ſui ſuæ ſui. noſter nr̃a noſtrũ. noſtri noſtræ nr̃i. ueſter ur̃a ur̃m ueſtri ueſtræ ur̃i. Quartã quæ mittit genitiuũ in is. ut noſtras noſtratis ueſtras ueſtratis.

De erotymatis uerborũ. Caput. v.

Mo quæ pars orationis eſt? Verbum.

a Quid eſt uerbum? Pars oratiõis declinabilis cum modis & temporibus ſine caſu agendi uel paciendi ſignificatiua.

Vnde dicit uerbũ? A uerbero uerberas: qa uerberato aere oratio ꝓferr̃: q̃ ſine uerbo eẽ nõ poteſt

Verbo quot accidũt? Octo. Gen⁹. modus. Tẽpus. Numerus. Perſona. Species. Figura. Cõiugatio

Genera uerborum quot ſunt? Quinq;. Actiuum. Paſſiuũ. Neutrum. Cõmune. Deponens.

Quod eſt uerbum actiuum? Quod deſinit in. o. & habet paſſiuũ in. or. ut amo amor.

Quod eſt uerbum paſſiuũ? quod deſinit in. or. & habet actiuũ in. o. ut amor ab amo.

Quod eſt uerbum neutrum? quod deſinit in. o. & non habet paſſiuum in. or. ut ſeruio. is.

Quod eſt uerbũ deponens? qꝺ deſinit in. or. & tñ

quia verbũ. r. ika finitum deponere cam non poteſt. vel quia cũ omnia verba deponẽtia apud antiquiores cõmunia eſſet: altera. i. paſſiua ſignificatione depoſuerunt. vt loquor loqueris. ſequor ſequeris. Quod eſt verbũ cõmune. Verbũ cõmune dicitur. qꝺ ſub vna voce actiua ⁊ paſſiua ſignificatione habet. quẽadmoꝺũ nomẽ cõmune dicitur qꝺ duo aut tria genera ſub vna voce cõplectitur. Impſonalis verbor significatio in actiuã paſſiuãq; vocẽ referũtur. Modi verbor quot ſunt. Modo

habet actiui ſignificationẽ. ut loquor. eris.

Quod eſt uerbum cõmune? quot deſinit in. or. & habet actiui & paſſiui ſignificationem: ut amplector amplecteris.

Amo igitur quod uerbum eſt? Actiuũ.

Modi uerborũ quot ſunt? Quinq;. Indicatiuus Imperatiuus. Optatiuus. Subiunctiuus. Infinitiuus

Quis eſt indicatiuus modus? Quo indicamus aliquid fieri. ut ego amo tu amas. ille amat.

Quis eſt imperatiuus modus? Quo imperamus. aliquid fieri. ut o antoni lege.

Quis eſt optatiuus modus? Quo optamus aliqd fieri. ut utinam ego legerem.

Quis ẽ ſubiunctiu⁹ modus? Qui ĩdiget altero uerbo: ut pfectũ ſenſũ ſignificet. ut ſi legeris audiã.

Quis eſt infinitiu⁹ modus? Qui caret numeris & perſonis. & ĩdiget uerbo alterius modi: ut aliqd determinatũ ſignificet. ut cupio legere.

Amo igitur cuius modi eſt? Indicatiui modi.

Tempora uerborum quot ſũt? Quinq;. Præſens Præteritũ imperfectum. Præteritũ perfectum. Præteritum pluſquãperfectũ. Futurum.

Quod eſt tempus preſens? Quo aliquid in præſentiarum fieri oſtendimus. ut ego lego.

Quod eſt præteritũ imꝑfectũ? quo oſtendim⁹ q̃ꝑ aliqd fiebat: ſed nõ fuit ꝑfectũ. ut ego legebã.

Quod eſt præteritũ perfectũ? quo oſtendim⁹ aliquid iam factum atq; perfectũ eſſe. ut ego legi.

Quod eſt ꝓteritũ pluſquãperfectũ? Quod oſtẽdimus id quod factum eſt. inueteraſſe citra ꝓteritũ perfectum. ut ego legeram antea q̃ tu ueniſti.

habet actiui ſignificationẽ. ut loquor. eris.

Quod eſt uerbum cõmune? quot deſinit in. or. & habet actiui & paſſiui ſignificationem: ut amplector amplecteris.

Amo igitur quod uerbum eſt? Actiuũ.

Modi uerborũ quot ſunt? Quinq;. Indicatiuus Imperatiuus. Optatiuus. Subiunctiuus. Infinitiuus

Quis eſt indicatiuus modus? Quo indicamus aliquid fieri. ut ego amo tu amas. ille amat.

Quis eſt imperatiuus modus? Quo imperamus. aliquid fieri. ut o antoni lege.

Quis eſt optatiuus modus? Quo optamus aliqd fieri. ut utinam ego legerem.

Quis ẽ ſubiunctiu⁹ modus? Qui ĩdiget altero uerbo: ut pfectũ ſenſũ ſignificet. ut ſi legeris audiã.

Quis eſt infinitiu⁹ modus? Qui caret numeris & perſonis. & ĩdiget uerbo alterius modi: ut aliqd determinatũ ſignificet. ut cupio legere.

Amo igitur cuius modi eſt? Indicatiui modi.

Tempora uerborum quot ſũt? Quinq;. Præſens Præteritũ imperfectum. Præteritũ perfectum. Præteritum pluſquãperfectũ. Futurum.

Quod eſt tempus preſens? Quo aliquid in præſentiarum fieri oſtendimus. ut ego lego.

Quod eſt præteritũ imꝑfectũ? quo oſtendim⁹ q̃ꝑ aliqd fiebat: ſed nõ fuit ꝑfectũ. ut ego legebã.

Quod eſt præteritũ perfectũ? quo oſtendim⁹ aliquid iam factum atq; perfectũ eſſe. ut ego legi.

Quod eſt ꝓteritũ pluſquãperfectũ? Quod oſtẽdimus id quod factum eſt. inueteraſſe citra ꝓteritũ perfectum. ut ego legeram antea q̃ tu ueniſti.

dum⁹: ſz nõ tã iꝑm tꝑs: quã actiões nr̃as ꝑ tpa diuidẽtes. ea quẽ tũ ad nos attiet tria ſunt. pſe. qꝺ a qbuſdã ſtans appellãt. ꝓteritũ ⁊ futur. qꝺ a nõ nullis vt ſupra dictũ eſt: ꝓmiſſiu⁹ dr̃ modꝰ qꝺ alij infinitũ tꝑs appellãt: q: incertũ ſit.

Præteritũ ad huc in triplici dſia eſt: imperfectũ. pfectũ. ⁊ pluſq̃ꝑfectũ. Præteritũ imꝑfectũ: qꝺ inchoatiuũ alij dicũt eſt ꝑ qꝺ ſignificam⁹ nos aliqd in tpe pfecto incepiſſe. nec pfeciſſe tñ. vt ego amabã. Præteritũ pfectũ eſt: ꝑ qꝺ ſignificam⁹ nos aliqd in tpe ꝓterito incepiſſe. atq; pfeciſſe. vt ego amaui. Pluſq̃ꝑfectũ oẽs antiq ⁊ iuniores grãmatici videnť mihi nõ recte diſſinuiſſe dicũt eni eſſe: cũ tꝑs iã ꝓxiꝺẽ exactũ demõſtram⁹: ita vt ꝑ ꝓteritũ pfectũ rẽ factã breui aut nõ multo tpe ante oſtẽdamus. ꝑ pluſq̃ꝑfectũ vero illud qꝺ iam longo tẽpore inueteratũ eſt. Que ratio ſi vera eſt: nõ poſſemus latine atq; grãmatice dicere: qꝺ in ipo ſtati ſacrar ſtar initio ſcriptũ eſt. In ꝓncipio creauit de⁹ celũ ⁊ terrã. ⁊ qꝺ ſeqtur: dixit de⁹ fiat lux ⁊ facta ẽ lux q̃ actiõe nulla prior. nulla antiqor eſt. Sed neq; rurſus dicerem⁹ recte: cũ tu veniſti iam ego legerã quod de re paulo ante facta dici poſſe: nemo eſt adeo ſtupidus: qui nõ cõfiteat. Sz hec duo tpa nõ eo cenſenť: q̃ iſti putãt. ſed illo potius. qꝺ ꝓteritũ pluſq̃ꝑfectũ ꝓterito pfecto cõparatũ antiquius eſt. ſiue id in multo ſiue in paruo tempore exacto ſit. atq; ideo adiecimus inueteraſſe circa preteritum perfectum. vt ſi dixerim. ego legeram: cum tu veniſti: dico te veniſſe poſt id tempus. quo ego legi. Sic Oui. j. meta. Sic modo que fuerat rudis ⁊ ſine imagine tellus. Jnduit ignotas hoĩm cõuerſa figuras. Qꝺ ſi ꝓteritũ. p. q. p. ꝓteritũ pfecto nõ cõparet. nihil aliud quã iꝑm ꝓteritũ pfectũ ſignificat. vt Oui. Legerat hui⁹ amor titulũ nomẽq; libelli. id ẽ legit

Illud in ptes diuidim⁹: ſz nõ tã iꝑm tꝑs: quã actiões nr̃as ꝑ tpa diuidẽtes. ea quẽ tũ ad nos attiet tria ſunt. pſe. qꝺ a qbuſdã ſtans appellãt. ꝓteritũ ⁊ futur. qꝺ a nõ nullis vt ſupra dictũ eſt: ꝓmiſſiu⁹ dr̃ modꝰ qꝺ alij infinitũ tꝑs appellãt: q: incertũ ſit.

Præteritũ ad huc in triplici dſia eſt: imperfectũ. pfectũ. ⁊ pluſq̃ꝑfectũ. Præteritũ imꝑfectũ: qꝺ inchoatiuũ alij dicũt eſt ꝑ qꝺ ſignificam⁹ nos aliqd in tpe pfecto incepiſſe. nec pfeciſſe tñ. vt ego amabã. Præteritũ pfectũ eſt: ꝑ qꝺ ſignificam⁹ nos aliqd in tpe ꝓterito incepiſſe. atq; pfeciſſe. vt ego amaui. Pluſq̃ꝑfectũ oẽs antiq ⁊ iuniores grãmatici videnť mihi nõ recte diſſinuiſſe dicũt eni eſſe: cũ tꝑs iã ꝓxiꝺẽ exactũ demõſtram⁹: ita vt ꝑ ꝓteritũ pfectũ rẽ factã breui aut nõ multo tpe ante oſtẽdamus. ꝑ pluſq̃ꝑfectũ vero illud qꝺ iam longo tẽpore inueteratũ eſt. Que ratio ſi vera eſt: nõ poſſemus latine atq; grãmatice dicere: qꝺ in ipo ſtati ſacrar ſtar initio ſcriptũ eſt. In ꝓncipio creauit de⁹ celũ ⁊ terrã. ⁊ qꝺ ſeqtur: dixit de⁹ fiat lux ⁊ facta ẽ lux q̃ actiõe nulla prior. nulla antiqor eſt. Sed neq; rurſus dicerem⁹ recte: cũ tu veniſti iam ego legerã quod de re paulo ante facta dici poſſe: nemo eſt adeo ſtupidus: qui nõ cõfiteat. Sz hec duo tpa nõ eo cenſenť: q̃ iſti putãt. ſed illo potius. qꝺ ꝓteritũ pluſq̃ꝑfectũ ꝓterito pfecto cõparatũ antiquius eſt. ſiue id in multo ſiue in paruo tempore exacto ſit. atq; ideo adiecimus inueteraſſe circa preteritum perfectum. vt ſi dixerim. ego legeram: cum tu veniſti: dico te veniſſe poſt id tempus. quo ego legi. Sic Oui. j. meta. Sic modo que fuerat rudis ⁊ ſine imagine tellus. Jnduit ignotas hoĩm cõuerſa figuras. Qꝺ ſi ꝓteritũ. p. q. p. ꝓteritũ pfecto nõ cõparet. nihil aliud quã iꝑm ꝓteritũ pfectũ ſignificat. vt Oui. Legerat hui⁹ amor titulũ nomẽq; libelli. id ẽ legit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sed indicatiuus cum subiunctiuo habet omnia quinq; tpa. qñ per illa omnia possumus indicare qđ facimus. fecimus. aut facturi sumus: cuius est per oia similis subiunctiuus. Impatiuus duo tñ habet tpa instans ⁊ futurū: sed in singulari ꝑmā nō admittit psonā. Absurdūnamq; esset quemq; sibi imperare cū promptus sua sponte sit imo vltro facere qđ vult. externe ꝯo psone impio indigent: niſi figurate quaſi ad aliū loquens in scđa psona seipm proferat. vt June. Tecū ꝑius ergo voluta hec In plurali vero etiā primā adhibet. q; cum impat: se quoq; in idē ministeriū vocat. Sed est animaduertendū qđ per impatiuū ꝑns imperamus aliqđ uestigio fieri. vt o puer lege. i. fac vt statim legas. per futuꝝ vero imperamus aliquid in posteꝝ faciendū atq;: vt ita dicam: in ppetnū. Estq; quoq; eadem ꝺria inter futurū imperatiui ⁊ altoꝝ modorū futura: qđ hec indifferēter futurū tempus significant: qđ est per aduerbia distinguendū. vt ego legam mox. cras perendie. die quarti. die quinti. die primi. Impatiui vero futuꝝ nō significat vt cōsestim aliqđ fiat: sed vt dixim⁹ sp in posteꝝ faciēduꝫ esse. vt si vis esse doctus: legito libros. i. fac vt sp legas libros: qđ possis comede facere. neq; opus est adiungere aliquid: qđ tpis diuturnitatē illā exprimamus. Inuenitur tñ apud antiquiores futurū pro pñti: vt Terē. in heauton. logtor paucula. ⁊ idem in adelphis. de te largitor puer. pro eo qđ ē loquere. largire. quos Vergi. antiqtatis amator secutus dixit. v. cne. ꝑimus equū phaleris in signē victor habeto. ⁊ paulo post tertius argolica hac galea contectus abito pro eo qđ est habeat ⁊ abeat. In voce passiua plurale futuri tpis huius modi reperit. idq; apud antiquiores tñ in legibus ⁊ fœderibus: q̄ fiunt ⁊ ꝓmulgātur: vt sic dixerim: ad ppetuam rei memoriā. Optatiu⁹ tria tñ habet tpa. pñs ꝑteritū ⁊ futurū. Sunt q ab optatiuo pñs tps exclaudant. qñ futura fūt que optamus. Alij pñti ꝑteritū impfectum adiungūt vt significet tpis sub illa voce ambiguitas. Mos tñ pñs posuimus: non ꝓpterea. qđ tempus illud pñs aliquid demōstraret: qđ per illud aliqd ꝓximū tpis pñti optam⁹. vt vtinā legeret præceptor intelligitur nunc aut mox. qđ si in futuro dixeris vtinā legat ꝑceptor: de tpe remotiori optas. Sz dicet q̄spiā quo modo possumus ꝑterita optare. Ad qđ dicendū qđ nō solū futura optare possumus: verū etiā plerūq; optamus nos aliqd fecisse: qđ tñ non fecim⁹. vt vtinā ego legissem. Infinitiuus eque tria tpa habet. pñs ꝑteritū ⁊ futurum. Vsurpatur tñ plerūq; pñs infinitiui ꝓ ꝑterito impfecto indicatiui. quo genere dicendi plerūq; vtunt historici. Iustius. equitare cur sit. cū equalibus certare: ⁊ cū omnis anteiret: oibus tñ charus esse. ꝓ eqtabat. certabat. erat. Numeri verboꝝ quot sunt. Duo inquit sicut in nomine. Fuerūt tñ qui in tertia psona plurali ꝑteriti pfecti indicatiui modi dualem numerum a plurali distinxerunt in illis duabus vocibus amauerūt vel amauere. vt amauerūt sit ad plures. amauere ad duos tñ referendum. Sed vt Quintilianus refert: apud nostroꝝ neminem hec obseruatio reperitur: cū ecōtrario quot Vergili. ibi. Deuenere locos. vbi nunc ingentia cernis. ⁊ idem in. ij. Conticuere omnes intentiq; ora tenebāt. ⁊ Oui. xiij. met. Consedere ducēs ⁊ vulgi stante corona. aperte nos doceant: nihil horum ad duos pertinere. Personę verborum quot sunt Tres inquit. ⁊ repetendū est hoc loco id quod de persona in capite superiori diximus: cum de personis pronominis agebatur Illud tñ addimus: quod diomedes ait: personā esse rationabilem substantiam: quod proprie in prima ⁊ secunda psona reperitur: nisi fiat prosopopeia. Species verboꝝ quot sunt: Due ingt sicut in nomine. primitiua ⁊ deriuatiua. Deriuatoꝝ rursus septē dicit esse formas: q̄s Diomedes ⁊ donatus ad verbi referūt qualitatē. alij ad gen⁹ siue significationē. Deinde q̄rit repōdetq; de singulis septē verboꝝ formis. Que dicūt inchoatiua. Oēs grāmatici qui vnq; fuere ante Laurētiū Vallā: appellauerūt verba inchoatiua: q̄ in sco. desinūt: q̄lia sunt frigesco. tepesco albesco. dixerūtq; inchoationē quādam significare: qđ esse salsum validissimis rōnibus cōuincit. quin potius hec verba incrementū passionis innate significare videnē: quā significant verba a quib⁹ deriuanē. vt egresco. i. magis magisq; eger fio. albesco. nigresco. i. in dies magis magisq; albeo. ⁊ nigreo ⁊ velut ipse exponit: albesio. ⁊ nigresio. Hec verba alij ante Laurentiū dixerūt a verbis neutralibus tñ deriuari. nos autē adiecimus a verbis neutris nō quidē oībus sz tñ scđe cōiugationis. nā ab aliis cōiugationib⁹ deducta nō tā inchoatiua q̄ inchoatiuoꝝ silla esse dicēda sunt vt illa labasco. is. integrasco. is. ⁊ ab hio. as. hisco. as. a ꝑcupio. is. concupisco. is. Sunt ꝓtea huius forme verba quoꝝ primitiua in vsu nō sunt. vt herbesco. is. siluesco. is. lignesco. is. ignesco. is. inuenesco. is. ⁊ silla que pñt videri a noibus. herba silua. ligno. igne. iuuene potius q̄s ab herbeo. es. silueo. es. ligneo. es. igneo. es. iuueno. es. deriuata. Nam verba huius forme certis regulis cōstant: quaꝝ vna si defuerit: inchoatiua: siue: vt Laurētius mauult: augmentatiua nō erūt prima est qđ in sco. desināt. deinde qđ a scđa psona pñtis indicatiui modi verboꝝ neutraliū scđe cōiugationis passionē innatā significantiū formenē. ꝓterea qđ deficiāt in ꝑterito pfecto indicatiui modi ⁊ in reliqs tpibus q̄ formanē ab eo qđ q̄s ꝓ tertiā verboꝝ cōiugationē declinētur. Que dicūtur meditatiua. Scđa verboꝝ forma est meditatiua. q̄ Laurē. ⁊ q

Quod est futurū: Quo ostendimus aut promittimus aliquid faciendum esse. ut ego legam.
Amo igitur cuius tēporis est: Præsentis tēporis.
Numeri uerborū quot sunt: Duo sicut in nomine.
Singularis: qui de uno loquit̄. ut ego amo. Pluralis: qui de pluribus loquit̄. ut nos amamus.
Amo igit̄ cuius numeri est: Singularis numeri.
Personæ uerboꝝ quot sūt: Tres. Prima q̄ de se sola ul̄ de se cum aliis loquit̄. ut ego amo. nos amamus. Secūda ad quā solā ul̄ cū aliis prima loquit̄ ut tu amas. uos amatis. Tertia de q̄ sola ul̄ de qb⁹ prima loquit̄. ut Cicero legit. homines legūt.
Spēs uerborū quot sunt: Due sicut in nomine.
Primitiua. ut lego. is. deriuatiua. ut lectito. as.
Deriuatorum uerboꝝ formæ quot sunt: Septem Inchoatiua. Meditatiua. Desideratiua. Frequētatiua. Diminutiua. Denominatiua. Aduerbialis.
Quæ dicuntur inchoatiua: Quæ laurentius dicit continuū incrementū passionis innatæ significare. fiuntq; tātū a uerbis neutris absolutis secūdæ cōiugatiōis. formanturq; a secūda persona præsentis indicatiui modi addita co. ut a tepeo. es. tepesco. is. i. in horas magis tepefio.
Quæ dicunt̄ uerba meditatiua: Quæ laurentius appellat desideratiua: fiuntq; ab ultimo supino addita. rio. hæc fere ab edo. is. esu esurio. a cœno as. cœnatu cœnaturio. a pario. is. partu pturio. a meio. is. mictu micturio. a caco. as. cacatu cacaturio. ab emo. is. emptu empturio.
Quæ dicuntur desideratiua: Quæ laurentius nō mētis affectum: sed actū corporis significare dicit. Sūt uero q̄ rarissima. ut uiso. is. lacesso. is. facesso. is. capesso. is.
Quæ dicunt̄ frequētatiua: Quæ assiduā in agendo uim habere significāt. fiuntq; ab ultimo supino. u. mutata in. o. ut a curro curris cursu curso cursas. a duco. ducis ductu ducto ductas. Aiaduertendū tñ est in uerbis primæ cōiugatiōis supina a qbus formant̄ frequētatiua: mutare a penultimā supini in. i. breuem. ut ab impero imperas imperatu imperito imperitas. Dicim⁹ tamē ab ago agis. actiro. actitas. & agito. agitas. a dico. is. dicto dictas. & dictito. as.

dem recte desideratiua siue optatiua esse dicit. Neq; enim esurire est meditari comedēdum esse: qđ ad intellectū ptinet. sed cupere sen optare: qđ ē opus ptis apetitiue. Formātur aūt ab vltimo supino addita. rio. repiturq; hec verborū forma in paucis verbis apud antiqores fortasse in pluribus: sed quoꝝ ego memini in his fere. Ab edo edis esum esu esurio. is. a cœno. as. cenatū cenaturio. a pario. is. ptū ptu pturio. a meio. is. mictū mictu micturio. a caco. as. cacatū cacatu cacaturio. ab emo. is. emptū emptu empturio. i. cupio siue libido mihi incessit edere. cenare. parere. meiere. cacare. emere. Iuue. Esurit intactam paridi nisi vendat agauē. Martia. xj. epigra. Le naturit vacerra non cacaturit. Iuue. Noctibus hic ponūt lectica: micturiunt hic. Ver. in buco. Nūc ois pturit arbos. Varro. ij de re rustica. Te empturiētē in cāpos macros abducūt crebro pedes. Ex quib⁹ exēplis facile colligitur inter meditatiua ⁊ forme pfecte siue absolute verba illā esse ꝺriam: qđ absoluta actū. meditatiua effectū mentis non meditationē significant. vt Liu⁹ qđ diu pturiuit animus veter aliqñ pariat. ⁊ illud psalmographi. Ecce pturit iniusticiam ꝑcepit doloꝝ ⁊ pepit iniquitatē. ergo pturire est cupere a partu liberari. parere illud ipm qđ cōceptū est. qđq; cupimus parere in lucē edere. Dicturio a dico. is. dictu. Macrobi⁹. vj. saturna. vsus ē qđ duces ingt ⁊ milites: q fortiter a se facta semp dicturiūt Idē li. j. ne vltra te dicturiēnte retardē. ⁊ Apuleius a nubo. is. nuptu nupturio. sine vlla vnq; magistrā olim nupturisse. Inter scaturio. is. qđ videtur huius forme verbū cē ⁊ scateo. es. a quo deriuari videt. nulla talis ꝺria repit: idē nāq; est scaturio scateo. declinār aūt huiusmodi forme verba oia p quartā verborū cōiugationē. Que dicūtur desideratiua? Tertia verborū forma est eoꝝ q̄ dicūt̄ desideratiua. Laurenti⁹ tñ nō affectū mētis desiderūq; hec significare dicit: sed actū corporis. Mā qđ Priscian⁹ affert illud Ver. in. viij. Mam memini hesione visentē regna sororis. Laomedōtiadē pamū: exponitq; visentē pro cupientē videre omnino ratione caret. Nam si visere est cupere videre: semper ꝑiamus sororē hesionā visebat postea q̄ ablata fuit: nec minus cū erat in troia: q̄ cū vt illā videret ꝓficiscens est salamina. Ergo visere nō cupere videre. sed ire ad videndum significat. Quod si viso cupio videre significaret: nūq; Cice. ad atticū scripsisset: cupio alexandriā reliquāq; egyptū visere. sed viso alexandriā reliquāq; egyptū. Vsurpantur tamen hec verba pro ipsorū primitiuis. vt lacesso pro eo ad lacerandū vel lacero. facesso. eo ad faciendū vel facio. Ver. iiij. ene. Ocyos omnes imperio leti parent. ac iussa facessunt. Reperitur tamen pro eo quod est recedere vel ire ad recedendum. Licero. j. de legibus. Paulisper facessant rogemus. Repitur etiam facesso pro prohibeo. Licero in verrem. ne innocenti periculum facesseris. idem quoq; in eundem: cum audiuissent ei negociū facessitum. Capesso. is. pro capio vel eo ad capiendū. Vergili. j. ene. Mihi iussa capessere fas est. Licero. j. tbuscu. is animus superioza capessat necesse est. Accerso. is. vel arcesso litteris inuersis pro eo ad vocandum. Terē. in andria. Obstetricem accerso. sed cū omnia huius forme verba sint tertie cōiugationis ⁊ in so desinant: hoc reperitur etiam in. io. terminatum. declinatumq; per quartam cōiugationem. vt Licero de claris oratoribus. accersiuisti ex vrbe ea que domus est semper habita doctrine. Et actuū. cap. x. mitte in ioppen ⁊ accersi simonem quēdā Ex quibus exemplis colligimus verum aut vero proximum esse quod Valla suspicatur. predictarum formarū verba ab antiquissimis aliter fuisse appellata. q̄s a grammaticis iunioribus nunc dicuntur. ⁊ illorū nomina sic fuisse inuersa: vt pro meditatiuis dixerint inchoatiua. pro desideratiuis meditatiua: pro actum corporis significantibus desideratiua. Sed que nos ex eo quod significant nouo nomine dixim⁹ augmentatiua. Laurentius opinatur ab antiquioribus fuisse meditatiua; appellata exilla reconditiore significatione qua meditor significat exerceri vt apud Juuenalē. Staua meditatur ꝓlia lusca. ⁊ alibi Marmorea meditatus ꝑelia villa. vt ficicalesco quasi exerceor calore. frigesco exerceor frigore ⁊ similia eodem modo. Que dicunt̄ frequentatiua? Frequentatiua verborū forma: quam Diomedes iteratiuam appellat. est que assiduam vel potius frequentē in agendo vim habet: vñ ⁊ appellationē habet quoniam frequenter agendo iterat affectū. formantur autem ab vltimo supino. u. finali mutata in. o. declinanturq; per primam coniugationem. vt a curro curris cursu. curso cursas. a quo est occurso occursas. i. frequenter occurro. Vergi. in bucolicis. Occursare capro cornu ferit ille caueto. A duco ducis. ducto ductas. i. frequenter duco. Salustius in catilinario. L. sylla exercitum quem in asia ductauerat. a mergo mergis mersu. merso mersas. i. frequenter mergere. Vergili⁹. j. geor. fluuio mersare salubri. Est et frequentatiuum a frequentatiuo cursito cursitas. Horatius. ij. sermo. Veluti succinctus. cursitat hospes. In verbis tamen prime coniugationis mittentibus supinum in atum. fiunt frequentatiua a penultima in. i breuem mutata. vt ab impero imperas imperatu. imperito imperitas. Hora. j. sermo. Olim qui summis legionibus imperitarunt. a volo volas volatu. volito volitas. Rogo rogas rogatu. rogito rogitas. Ab ago agis actu non dicimus acto actas. sed actito actitas. Marcialis. Logit me titus actitare causas. dicimus etiā ab ago agis in alia significatione agito agitas. Ver. ij. geor. Ipse dies agitat festos fusuſq; ꝑ herbā. A dico dicis dictu dicto dictas. qđ ē alio scribēte dicere. Iuue. Celso dictare parat. dictito dictitas. qđ videt eē frequētiuū a frequētatiuo ē frequēter dicere. Hora. ij. episto. Dictitet albano musas in mōte locutas. A quero. is. debuit esse q̄sito q̄sitas. penultia lōga sz dicim⁹ q̄rito. tas. eadē breui. A scribo. is. scriptu. scriptito. tas. A scio. is. iui. scitu scito. aris. ⁊ scisciton scisciteris. A nosco. is. notu notonotas. noscito. tas. A cogo. is. coactu: nō coacto. tas. sz cogito. tas. dicim⁹. ⁊ a sequor seqūris secutu. nō secutor secutaris. sz

Universidad de Deusto
Biblioteca

sectoꝛ.aris formatur. Que dicuntur diminutiua? Eſt qnta verboꝝ forma eoꝝ q̄ dicuntur diminutiua eo qđ ſignificant diminutionē a ſuo ꝓncipali vñ deriuantur. vt a ſorbeo.es. ſorbillo.as. q̄ſi minuti ſorbere. a garrio.ris. garrulo.as. a caluo. is. cauillo.as. ⁊ cauillor.aris. Sūt ꝓterea quedā diminutiuoꝝ formā hūtia ſine oꝛigie forme pfecte vt pitiſſo.as. ꝑ minutum bibere. vacillo.as. ꝑ eo qđ eſt alterno motu fluctuare. Tere. in beautō. pitiſſando mō mihi quid vini abſūpſit. Cice. de clarora. cū ex eo toto coꝛpoꝛe vacillante q̄ſiuit: quis loq̄reť e lynthre. huius oꝛdinis videnť mihi eſſe verba illa: q̄ paulo ante fre quētatiua eſſe dixim⁹. vt dormito.as. ſcriptito. as. qđ eſt nō pfūde dormire. aut plene ſcribere: ſꝫ ꝓ interualla id facere ſignificāt. vt ſit dormitare min⁹ q̄ꝫ dormire. ſcriptitare min⁹ q̄ꝫ ſcribere vt illud dormitauerūt oēs ⁊ dormierūt. Que dicuntur denominatiua? Sexta verboꝝ forma eſt eoꝝ q̄ dicūtur denominatiua: eo qđ a noibus deriuātur. vt a patre patriſſo patriſſas: a greco greciſſo greciſſas. ⁊ grecor.aris. ab attico atticiſſo atticiſſas. q̄ verba imitationē quādā ſignificāt. vicim⁹ quoqꝫ a pabulo pabulor pabularis. a frumento frumētor frumētaris. a ligno lignor lignaris. ab aq̄ aquor aq̄ris. ꝓ eo qđ ē ire q̄ſitū pabulū. frumētū. ligna aquā. Liui⁹. xxv. ab vrbe condita ligna tū pabulatūqꝫ pgreſſus exciperet. ⁊ Belli⁹ li. xvj noctiū atticarū. ea figura eſt captātur: q̄ lignātur pabulātur. ⁊ aquātur. Liui⁹. xxij. tertiā ptē militū frumētatū dimiſit. Dicim⁹ quoqꝫ a rure ruſticoꝛ ruſticaris. Cice. ſcđo de oratoꝛe. Lelīū ſemper fere cū Scipiōe ſolitū ruſticari. ꝑ q̄ antigoꝛes ruro. ras. ⁊ ruroꝛ. raris. a philoſophia philoſophoꝛ philoſopharis. a poeta poetoꝛ poctaris. q̄ poſterioꝛa ſignificāt vare operam philoſophie. poetrie. Que dicūť aduerbialia? Septima verboꝝ deriuatiuoꝝ forma eſt eoꝝ: q̄ dicūtur aduerbialia eo qđ ab aduerbijs driuātur. vt a perēdie perēdino perēdinas qđ eſt in diē tertiā differre. a cras craſtino craſtinas. ab intro intras. Amo igiť cuius ſpeciei eſt? ꝑmitiue inquit neqꝫ enī habet vñ deriuetur ſꝫ tēperamētū adiecit. qđ ego ſciā. fieri enī poteſt vt oꝛigine hēat vñ dicatur. Sed neqꝫ formatꝫ ex ſe inchoatiuū vt iſti dicūt amaſco. is. neqꝫ deſideratiuū amaſſo. is. nec meditatiuū amaturio. is. neqꝫ frequētatiuū. amito. as. Figure verboꝝ quot ſunt? Due inqt quēadmodū in noſe. Simplex amo. as. clamo. as. ꝓpoſita vt deamo damaſ declamo declamas. cōponūtur aūt vba quattuoꝛ mōis ſicut ⁊ nomē. ex duob⁹ itegris vt examo de amo. as. ex de ⁊ amo. as. ex itegro ⁊ coꝛrupto. vt diligo. is. ex di ⁊ lego. is. aut ex coꝛrupto ⁊ itegro vt alligo. as. ex ad ⁊ ligo. as. aut ex duob⁹ coꝛruptis. vt officio officis. ex ob ⁊ facio facis. Cōponūtur eni verba frequēter cū ꝓpoſitionib⁹ ſed nōnū q̄ſ cū noſb⁹ vt tepefacio a tepid⁹ ⁊ facio. vſiſcoꝛ a verſus ⁊ facio. belligero a bellū ⁊ gero. Cōponūtur etiā ex ꝓpoſitiōe. noie ⁊ verbo. vt pterreſacio. is. a p ⁊ terroꝛē ⁊ facio. ex duab⁹ ꝓpoſitiōlb⁹ ⁊ vbo. vt recōpēſo. as. recōdo. is. Sꝫ qđēadmodū in cōpoſitione coꝛrūpātur: in fine libri ſupioris dictū eſt. Cōiugatiōes verboꝝ quot ſūt? Antiquiores grāmatici fere oēs tñ ponebāt cōiugationes tres ſed tertiā rurſus diuiſerūt in breuē ſiue correptā. in longā ſiue ꝓductā. Nos aūt iuniores ſecuti grāmaticos: q̄ nihil referebat. quattuoꝛ cōiugatiōes poſuimus. Cōiugatio ē cōſequēs verboꝝ declinatio. dicta qđ vna eadēq̄ rōne declinationis plurima cōiugātur verba. vt ad ſilitudinē amo. as. oia vba ꝑme cōiugatiōis. hec a grecis ſyzigia dr. Prima q̄ ſcđam pſonā. Jā puer nō reſpōdet ex eo qđ libꝛo ꝓmo dicit. Prima cōiugatio ē q̄ habet. a. ꝓductā añ re in infinitiuo: qđ ex ipa pronūciatiōe atqꝫ accētu poterat itelligere: ſed ex eo qđ iā li. gnto audiuit. ſecūdā pſonā pūtis indicatiui mōi ꝑme cōiugatiōis in nūero ſingulari in. as. lōgā terminari. Secūde vero in. es. eque lōgā. Tertie in. is. breuē. Quarte in. is lōgā. Que rō ⁊ ſi eadē ē cū ſupioꝛi: hic reſpōdit q̄ſi ꝙuectus ex Diomedis. Donati. Phoce. Priſciani. oimqꝫ ātiquoꝝ verbis: q̄ ex ſecūda pſona indicatiui colligūt diuerſitatē cōiugationū illic vero q̄ſi rudis dicit rē ex eo qđ erat intellectu facillimum.

De participio.

Mās q̄ ps oꝛonis. deinde reſpōdet ꝓticipiū eſſe ꝑtē oꝛonis declinabilē ad dr̄iam declinabiliū. q̄ ꝓ verbo accipiť. ex quo deriuať. nā vboꝝ ſignificatiōes hꝫ atqꝫ ꝓ verbo poni: ſed ab eo differt. qñ gen⁹ ⁊ caſus habet ad ſilitudinē

Quæ dicūť diminutiua? quæ a ſuo ꝓncipali diminutionē ſignificant. ut a garrio. is. garrulo. as. a ſorbeo. es. ſorbillo. as. a caluo. is. cauillor. aris.

Quæ dicunť denominatiua? Quæ a nomine deriuantur. ut a patre patriſſo. as. a græco græciſſo as. & græcor. aris. a frumento frumentor. aris. a pabulo. or. aris. a rure ruſticor. aris.

Quæ dicunť aduerbialia? Quæ ab aduerbio deriuantur. ut a perendie perendino. as. a ſupra ſupero. as. ab intra intro intras.

Amo igiť cuius ſpeciei eſt? Primitiuæ ſeciei. Nō eni habet (qđ egoſciā) unde poſſit deriuari.

Figuræ uerboꝝ quot ſūt? Duæ ſicut in noie. Simplex ut amo amas. Cōpoſita ut deamo deamas.

Amo igiť cuius figuræ eſt? Simplicis figuræ. nō enim poteſt diuidi in ꝑtes ſignificatiuas eius qđ integrum ante cōpoſitionem ſignificabat.

Coniugatiōes uerboꝝ quot ſunt? Quattuor. Prima q̄ eandē ſecūdā pſonā mittit in. es. ꝓductā i uoce actiua. & in. eris. uel. ere. in uoce paſſiua. ut doceo. es. medeor. eris. uel. ere. Tertia q̄ eādē ſecūdā pſonā mittit in. is. correptā in uoce actiua. & in. eris. uel. ere. penultīa correpta i uoce paſſiua: ut lego. is. loquor. eris. uel. ere. Quarta q̄ eādē ſecūdā pſonā mittit in. is. ꝓductā in uoce actiua. & in. iris. uel ire. penultima ꝓducta i uoce paſſiua. ut audio. is. ordior. iris. uel. ire.

De eroty matis ꝓticipioꝝ. Caput. viii.

a Mans quæ pars oratiōis eſt? Participiū.

Quid eſt ꝓticipiū? ps oꝛonis declinabilis quæ pro uerbo accipitur: ex quo deriuať. genꝰ

noꝝ a quo rurſus differt: qꝛ accidētia verbi habet modos ⁊ pſonas: gbus ꝓticipiū caret. Unde ꝺ participiū? Ab eo reſpondet qđ duarū ptiū: q̄ ſūt ꝓncipes in oꝛone: hoc ē noīs ⁊ verbi partē capiat ⁊ ꝓticipet: vt ſit ꝓticipiū. vt cū Seruio dicit Sergius: q̄ſi particapiū. accipit enim vt dixim⁹ a noie genera ⁊ caſus. ⁊ a verbo tpa ⁊ ſignificatiōes. ab vtroqꝫ numerū ⁊ figuram Participio quot accidūt? Sex inqt: duo q̄ dixim⁹ accepiſſe a noie. i. genus ⁊ caſus duo q̄ꝫ q̄ a verbo. hoc ē tēpus ⁊ ſignificatio. Duo ꝓterea q̄ ab vtroqꝫ: hoc eſt figura ⁊ numerus. Genera ꝓticipioꝝ quot ſunt? quattuoꝛ eſſe dicit genera ꝓticipioꝝ. Masculinū eoꝝ q terminātur in. us. vt amatus amat⁹ amād⁹. femininū eoꝝ q̄ terminātur in. a. vt amatura amata amāda. Neutrū eoꝝ q̄ terminātur in. ū. vt amaturū amatū amādū. Cōe triū eoꝝ q̄ terminātur in. ns. vt hic ⁊ hec ⁊ hoc amās hic ⁊ hec ⁊ hoc docēs. Repiunť tñ ꝓticipia i. ns. terminata in genere maſculino q̄ſi ſubſtātiue poſita ex eo qđ in illis ſubintelligiť nomē ſubſtantiuū generis maſculini. vt hic oriens. hic occidēs. vbi intelligitur ſol. Ter. v. ene. Et me ſeuus eqs oriens aſtauit anhelis. Aliqñ tñ ipm ſubſtātiuū exꝑmitur. dicimuſqꝫ aboꝛiēte ſole. ab occidentē ſolē rudēs qꝛ intelligitur funis. torrēs qꝛ fluuius generis quoqꝫ ſūt maſculini. Profluēs ⁊ cōfluēs qa ſubintelligiť aq̄: generis ſūt feminini. Liuius ꝓmo ab vrbe cōdita. pueros ī pfluentē aquā mitti. Leſar in cōmētarijs. Lū ad cōfluētem moſe ⁊ rheni cōueniſſent. ⁊ Juſtin⁹ in trogi epitome. ps q̄dā in cōfluēte danubij. ⁊ ſabij cōſedit. Eſt aūt pfluēs in ea pte fluminis. qua eſt violētioꝛ aque vena. cōfluēs vero: qua duo flumina iūguntur. quā ptolomei interpres ſciſſionē fluminis appellat. Lōtinēs q̄qꝫ ꝓ terra: q̄ nō eſt inſula etiā generis feminini: qꝛ ſubintelligitur terra. Plini. li. vj alimnū a prima cōtinente abeſt ſeptē mille centū qnquaginta paſſus. Lōſonās quoqꝫ pro lra q̄ nō eſt vocalis hoc genere ꝓferť. Animās tū genere maſculiuo repitur. vt Horā. ij. ſer. Sed hic ſtilus haud patet vltro quēqꝫ animātē. tū femino. vt Cice. in ꝓmo de legib⁹. nā cū ceteras animantes abieciſſet ad paſtū. Reperiť quoqꝫ genere neutro: ſed in plurali tñ animātia. Serpens femininū reperitur. Juue. Et mouiſſe caput viſa ē argētea ſerpēs. Uergili. ij. ene. maſculinum protulit dicens: ſerpens cōplexus vteraq; Pregnans quoqꝫ qđ ꝓticipij formā habet ſine oꝛigine verbi rōne ſignificatiōis tantū generis eſt feminini. In neutro genere ꝓticipia reperiūtur quaſi ſubſtantiua. vt antecedens. cōſequens. decēs. cōueniens. Tēpoꝛa ꝓticipioꝝ quot ſunt? tria inquit. Sed animaduertendū eſt: qđ nō ex oi verbo oia tpa naſcūtur: quēadmodū ſtatim de ſignificationibus ꝓticipioꝝ dicemus. Illud quoqꝫ eſt cōſideranduꝫ: qđ licet latini nō habeāt ꝓticipia ꝑteriti impfecti tpis ⁊ pluſq̄ pfecti. inueniunť tñ ꝓ illis participia ꝑteriti poſita. vt apud Uergili. j. ene. ⁊ qua vectus abas. ⁊ qua grandeuus alethes: qđ Seruius pro vehebatur exponit. Significatiōes participioꝝ quot ſunt? Duc inqt actiua ⁊ paſſiua. Sed q̄ ꝓticipia ſignificēt actionē. q̄ paſſionē ſubiūgit dicēs: qđ a verbis actiuis ⁊ neutris nō quidē oibus ſed q̄ ſignificant actionē participia pūtis ⁊ futuri in rus ſignificant actionē. vt amans qui amat. amaturus qui amabit. ſeruiens qui ſeruit. ſeruiturus qui ſeruiet. A verbis paſſiuis vel paſſionē ſignificantibus qualia ſunt. exulo. vapulo. caleo. ardeo. participia oia ſignificāt paſſionē. vt amatus qđ amauit quiſpiā. amandus qui amabitur. vapulās qui verberatur. vapulaturus qui verberabitur. exulās qui mittitur in exiliū. exulaturus qui mittetur. Quintilianus in ꝓmo ad de qđ vapulātibus multa dictu deformia. Cice. iij. thuſcu. q. Thelamonē pulſum patria exulātē atqꝫ egētem. iuſtin⁹ in epitome trogi. Ille quaſi in perpetuū cū viris exulature. A verbis deponentibus quattuoꝛ veniunt participia: ſed pūtis ꝑteriti ⁊ futuri in rus. actionē ſignificāt futuri vero in dus paſſionē. qđ quia alexandrini nō recipiebāt: auctoꝛitate probādū eſt. a loquoꝛ loquēdus. Horā. iiij. car. ꝓelia cōiugibus loquēda. a ſequoꝛ ſequēdus. Qui. in epla phyllidis. nō tibi ſic dices phylli ſequēdus erā. ab inficioꝛ inficiādus. idē in epla deianire. Decoloꝛ ⁊ factis inficiāda tuis. a patioꝛ patiēdus. idē in. iij. de arte multaqꝫ tyroni nō patiēda feret. ab imitor imitādus. J dē i epla phedre. Arc⁹ ⁊ arma tue tibi ſūt imitāda diane. a fateoꝛ fatēdus. Qui. in. j. de triſtib⁹. Sūt tñ euētu dura fatēda meo. ⁊ ab illius cōpoſito pfiteoꝛ profitēdus. idē in. j. de arte, nec ſpecies veneris ſp profitēda rogāti. A tueoꝛ tuēd⁹. idē in. iij de arte huic eqtes illi ſigna tuēda dedit. A moduloꝛ modulādus. Horā. ij. epi. fidibus modulāda latinis. ⁊ fere ab oibus verbis deponētib⁹ q̄ cū actō cōſtruūtur: paſſim reperies. huiuſmōi participia. Sunt etiā ex deponētibus q̄ cū alijs caſibus cōſtruūť. vt ab vtoꝛ vtēd⁹. Belli. li. vij. q iumētū alioꝝ ſū. duxerat: quā quo vtēdū acceperat. ⁊ in digeſtis titulo de acqrēda poſſeſſiōe. l. ſi gs rē vtēdā vederat. ſꝫ hoc vbū etiā cū actō cōſtrui pōt. vt apū Ciceroné. iij. de oratoꝛe. ſi erarij coꝛp⁹ vtūmur ad belli adiumēta ⁊ ornamēta pacis. ⁊ Belli. li. xviij. ās voces nos poſſemus vti. Quid qđ actiuū repiť. vt apū Neuiū. qꝛ ſuppellex multa q̄ nō vtiť: emiť. Lodē mō a veſcoꝛ legim⁹ veſcēd⁹. qꝛ. Pli. li. viij dixit. Lapinū iecur ſi veſcatur. ab eo qđ ē veſco. is. ⁊ a fugoꝛ fūgēdus: qꝛ Terē. in adelphis dixit. Aeſchinus tu⁹ neqꝫ boni neqꝫ liberalis fūctus eſt officiū viri. ⁊ qđ Plaut⁹ in trinūmo etiā actiue protulit dicēs. vt munus fungas tuū. Qđ ſi dixerit

Universidad de Deusto
Biblioteca

qspiã hec verba olim fuisse cõia. atq; inde pueniſſe hec pticipia futuri in dus. ego nõ inficior ſz illud dico qõ aut nullũ ẽ verbũ deponẽs: aut ſi qõ eſt qõ deponẽs dicat ſi cũ actõ cõſtruit. poſſe habere pticipiũ futuri in dus. qõ paſſionẽ ſignificet. Participiũ quoq; pteriti aliqñ ſignificat paſſionẽ illa rõne qõ olim cõia fuerũt. vt a comitor. aris. comitat⁹. Uer. j. ene. ipſe vno graditur comitatus acathe. ab imito: imitatus. Oui. ix. meta. nec abeſt imitata voluptas. A verbis cõibus q̃ttuor veniũt pticipia pñtis ⁊ futuri in. rus. q̃ ſignificãt actionẽ. ⁊ p̃teriti qõ ſignificat actionẽ ⁊ paſſionẽ. ⁊ futuri in. dus. qõ paſſionẽ. vt criminãs qui accuſat. criminaturus qui accuſabit. criminatus qui accuſauit ⁊ qui accuſatus eſt. criminandus qui accuſabitur. Repitur quoq; nõnũq; a verbis neutris pticipiũ in dus. vt a careo carẽdus. Oui. in epla penelopes. Uirq; mihi dẽpto fine carẽdus abeſt. ⁊ ab impſonalib⁹: vt a pudet pudẽdus. vt Ouid. in epla deianire. : huic victor victo nẽpe pudẽdus eras. a piget pigẽd⁹. Lice. de claris oratoribus. ad miſericordiã inducit ad pudẽdũ. ad pigẽdũ. a facio. is. faciẽdus nõ fiendus dicit. A v̊bis quoq; neutris abſolutis vt a reuiuiſco. Plini. li. vij. c. lxiij. ſiliis de aſſeruandis corpibus hoim ac reuiuiſcẽdis. pmiſſa. pro reuicturis. Eſt ne hoc ſemp verũ? Propemodũ. t. q̃ſi ⁊ fere verũ eſt: facit tñ exceptionẽ dicens qõ a verbis actiuis ⁊ neutris pticipia p̃teriti aliqñ ſignificãt actionẽ. vt ab arguo. is. qõ eſt actiuũ: argut⁹ a. um. i. acute argues ⁊ inueſtigans. inde argutie dicte ſunt ingenij cautele. ⁊ argutor. aris. argute loqni. Adultus. a. um. qui adoleuit ab adoleſco. is. qõ eſt neutrũ. Auſus. a. ũ. qui audet ab audeo audes. quod etiam paſſiue acceptum reperitur. ZMartia. hoc tibi pro meritis ⁊ talibus imprecor auſis. et ab eo cõpoſitũ inauſus. a. um. Jdẽ nil in rẽtatũ ſelius nil linquit in auſũ. Aſſuetus. a. um ab aſſuesco. is. q̃ aſſueuit. ⁊ qõ aſſuetũ eſt paſſiue. ⁊ eodẽ mõ cõſuetus qui cõſueuit. ⁊ qõ ẽ cõſuetũ Cautus. a. um. i. qui cauet. ⁊ qõ cautũ eſt. Conſideratus. qui cõſiderat. ⁊ qõ eſt cõſideratũ. inſuetus q̃ inſueuit. ⁊ qõ ẽ inſuetũ. Circũſpectus q̃ circũſpicit. ⁊ qõ circũſpectũ eſt. Cõtentus qui continet. ⁊ q̃ cõtinet. Caſſus q̃ caret tñ. nã a verbis neutris huiuſmõi pticipia actionẽ tñ ſignificãt: quẽadmodũ ab actiuis actionẽ ⁊ paſſionẽ. Cenatus q̃ cenauit. Diſertus q̃ diſerit. qõ a ſuo ſimplici alterũ. ſ. exp̃ſit: vnde ⁊ pma breuis repitur Defectus q̃ deficit. ZMartia. dulcia defecta modulatur carmia ligua. Quinti. Defecta labore ſenecte. Diſceſſus q̃ diſceſſit. quẽadmodũ occaſus q̃ occidit. ⁊ obit⁹ q̃ obiit. Cecilius. cuſtodib⁹ diſceſſis multi interficerẽtur. Luci. q̃ horis ſublata duab⁹ oia ſunt ſole occaſo ductoq;. Liui. andro cupidius miſerulo obito. ſic Claudi⁹ ãdrigarius ab intereo iterit⁹ fecit acriter ingt cõmiſſa pugna multis interitis. a ſenelco. is. Saluſti. facit ſenect⁹ a. um. Oib⁹ ingt quib⁹ ſenecto corpe animus militaris erat. Decretus. a. ũ. q̃ decreuit a decreſco. is. Liuius andro. nocte die q̃ decretũ ⁊ auctum. Excretus quoq; qui excreuit. Exoletus qui exoleuit ⁊ adultus eſt. aut quẽadmodũ Feſtus ait: qui adoleſcere deſijt. Uerg. iij. geor. multi iã excreto phibẽt a matribus hedos. ⁊ ZMartialis. ſtat exoletus ſuggeritq; ructanti. Euaſus qui euaſit. Liuius. lxij. ab vrbe. exercitũ inquit. ceſum ſeq; euaſum eſſe Falſus qui fallit. ⁊ quod falſũ hoc eſt deceptũ eſt. Uer. j. geor. ſolẽ q̃ ſe vidisse falſum audeat. i. fallentẽ. Fluxus qõ fluit: vnde ⁊ veſtes fluxas ⁊ etatẽ fluxam ſenectutem dicimus. Juratus qui iurauit. ⁊ iniuratus qui nõ iurauit. Juuenalis. cuius iurato metuã tibi credere teſti. Belli⁹ libro. vij. atq; iure iurando ſatisfacto iniurati abiiſſent. Ignotus qui ignouit. hoc eſt ignorauit. Quintilianus: ne quis tamen erret. ignotus nõ eſt filij mei nouerca. Profuſus qui profudit. Saluſtius. alieni appetẽs ſui profuſus. Paſſus pro patẽs. ſiue quod patet. Uer. j. ene. crinibus illi ades paſſis peplũq; ferebãt. Placitus qui placet. Jdẽ. ij. geor. placitam paci nutritor oliuã. i. placẽtẽ. Pranſus qui prandit Mora. in poetria. nec pranſe lamie viuum puerũ extrahat aluo. Potus qui potauit. i. bibit. Terẽ. in ecyra. cũ virgine vna cubuerit plus potus. Scitus. a. um. i. qui ſcit ⁊ ſapit. Oui. ix. meta. neſus adit mẽbriſq; valẽs ſcituſq; vadorũ. Sparſus. a. um. i. qui ſpargit. Uergi. iiij. geor. prius hauſtus ſparſus aquarũ pro ſpargẽs. Tacitus. a. um. qui tacet. Uer. ij. ene. tacita per amica ſilẽtia lune. hoc tacẽtis. alias tacitus quod tacetur. Jdẽ in. vj. quis te magne Lato tacitum aut te coſſe relinquat? Titubatus. i. qui titubat. Jdẽ in. v. ene. veſtigia preſſo. baud tenui titubata ſolo. p titubãtia. Exoſus ⁊ perоſus actionem ſemp ſignificãt: quẽadmodũ ⁊ ſuũ ſimplex oſus: itaq; cũ actõ cõſtruũtur. Repitur quoq;. Cũ a v̊bis actiuis pticipia pñtis tpis quens. locutus. locuturus. loquendus. A uerbis cõmunibus participia præſentis tpis & futuri in rus. ſignifibãt actionẽ p̃teriti actionẽ & paſſionem. futuri in dus. tm̃ paſſionẽ. ut criminãs. criminaturus. criminatus. criminandus.

Eſt ne hoc ſemper uerum? Propemodũ id quidẽ niſi quod a uerbis actiuis & neutris participia p̃teriti ſignificãt nonnunq̃ actionem. ut Argutus a. um. ab arguo. is. Adultus. a. um. ab adoleſco. is. Auſus auſa auſum. ab audeo. es. Aſſuetus aſſueta aſſuetum. ab aſſueſco aſſueſcis. Cõſuetus a. um a cõſueſco. is. Cautus. a. um. a caueo caues. Conſideratus. a. um. a conſidero. Circumſpect⁹. a. um. a circumſpicio. Contentus. a. um. a contineo. Caſſus caſſa caſſum. a careo cares. Cœnat⁹ cœnata cœnatum. a cœno cœnas. Diſertus. a. ũ. a diſſero. is. Defectus. a. um. a deficio. is. Diſceſſus. a. um. a diſcedo diſcedis. Decretus decreta decretum. a decreſco. ſcis Excretus. a. um. ab excreſco. is. exoletus. a. um. ab exoleſco. is. Euaſus a. um. ab euado euadis. Falſus. a. um. a fallo fallis Fluxus fluxa fluxum. a fluo. is. Iuratus. a. ũ. a iuro iuras. Ignotus ignota ignotum. ab ignoſco ignoſcis. Profuſus. a. um. a profundo. is.

Paſſus paſſa paſſum. a pateo. pates. Placitus. a. ũ. a placeo places. Pranſus. a. um. a prandeo. es. Potus. a. um. a poto. as. Scitus. a. um. a ſcio. is. Sparſus. a. um. a ſpargo. is. Tacitus. a. um. a taceo. es. Titubatus. a. um. a titubo. as.

Reperiuntur quoq; pticipia pñtis tpis a uerbis actiuis ſignificãtia paſſionẽ. ut uoluẽs uolutãs.

ex idiomate ſermõis latini ſemp ſignificẽt actionẽ: aliqñ ad imitationẽ grecorũ repiũtur ſignificare paſſionẽ. vt voluẽs pro eo qõ voluit. Uer. j. geor. tardaq; ſ. clauſine mixis voluẽta plauſtra. i. q̃ voluũtur. Jdẽ. j. ene. oli voluẽtib⁹ ãnis. Uolutãs. i. qõ volutatur. idẽ in. iij. genibuq; volutãs herebat. p volutat⁹. Quaſſãs pro q̃ſſatus. idẽ. j. ge. filiq; quaſſãte legume. ⁊ Apuleius. ij. meta. tũc illa ca, ite quaſſanti abi ingt fatue. idẽ i. iij. quaſſati capite ac demuſſata ptumelia. Plaut⁹ i aſinaria. quaſſãti capite incedit. Jnuehẽs pro inuectus. quadrigari⁹ apud Gel. li. ij. ei cõſuli pr̃ proconſul obuiã in equo vehẽs venit. p vect⁹ Jnuehẽs quoq; pro inuectus. Lice. in. ij. philippica in te inuehens q̃ſtus ẽ. idẽ i. iij. i me abiente iuehẽs. Intolerãs etiã pro intolerabilis poſuit. Meuius apũ Gelliũ li. xviij. curis ingt intolerãtibus Precipitãs quoq; pro p̃cipitat⁹. Uer. vj. ene. p̃citãs. qõ Diomedes fruſtra dicit eſſe figuratum vt ſubintelligatur me. Nã ſi in carmine id poterat ex licẽtia poetica fieri. vt actũs ille i pſona patiẽti ſubiicerẽt: quo mõ poterit excuſari. Lice. q in. iij. deoratore dixit. in amne p̃cipitãte nõ poſſumus pro p̃cipiti ſiue p̃cipitatio. Sz port⁹ dicẽdũ eſt precipito eſſe verbũ neutrũ paſſiuũ. ãle eſt exulo vt in ſequẽti lib. dicetur cũ de verbis neutris quarte ſpẽi agemus. atq; eodẽ mõ de vibro dicẽdũ. Tibrãs pro vibratus. Uer. ij. ene. linguis vibrãtib⁹ ora ſibila lãbebãt. Figure pticipior̃ quot ſũt: Due ingt auctoritate Donati. Simplex ⁊ Cõpoſita: ⁊ ſi pauca. cõtendat nullũ eſſe participiũ cõpoſite figure. q; pticipiũ p ſe nõ cõponitur ſed cõpoſitione verbi legitur. Nũeri pticipior̃ quot ſũt? Numeri pticipior̃ duo ſũt quẽadmodũ in noie pronoie ⁊ verbo. Caſus v̊ ſepte. quẽadmodũ i noie ⁊ pronoie. Declinatiões vero ad nomẽ referũtur vt ſint tres. q; nullũ eſt pticipiũ quarte ⁊ quite declinatiõis noim. Cõpoſita vero abiens quẽadmodũ ⁊ ipm̃ mittit gtiũ in euntis. vt rediens redeuntis. p̃teriẽs p̃tercũtis. iniẽs incuntis Sũt vero q̃dã noia pticipijs ſilia. vt tunicat⁹ galeatus. togatus. q̃dã rurſus ſine verbi origine vt innocẽs indoctus. Ad q̃ps oſonis eſt? Poſtea quã de ptibus oſonis declinabilib⁹ diſſeruit: accedit ad indeclinabiles inter quas a p̃poſitiõe incipit. Nã quẽadmodũ in ptib⁹ declinabilibus a noie oſi ſum⁹. ita in indeclinabilib⁹ a p̃poſitiõe p̃pter eã affinitatẽ quã hz cũ noie apposita ius ſibi dicti onis defẽdit deinde ponit diſſinitionẽ p̃poſitionis dicens q; ẽ ps oſonis. i. vna ex octo ptib⁹ oſonis. indeclinabilis ad dr̃iam partiũ declinabiliũ: q̃al ſe ptibus oſonis p̃ponitur. aut p cõpoſitionẽ vt perduellis indoct⁹. aut p appoſitiões. p vicos in vrbẽ. Uñ dr̃ p̃poſitio? Suũ atq; propriũ eſt p̃positionis p̃poni. atq; inde ſibi nomẽ vſurpauit nã cõtra naturã ſuã p̃poſtere ponitur vñ ⁊ accentũ mutat quẽadmodũ li. v. dicturi ſumus. vt in his dictiõibus tecũ pubeten⁹. Prepoſitiõi quot accidũt? tria ingt. figura. ordo. caſus. Figure prepoſitionũ due ſunt ſicut in noie. Simplex. vt ab abs. circũ. Cõpoſita vt abſq; ex abs ⁊ q; cõiunctione. ⁊ circũcirca. ex circũ ⁊ circa p̃poſitionib⁹ Cõſiderãdũ tñ eẽ p̃poſitiones q̃ nũq; repiũtur niſi in cõpoſitiõe. ⁊ ſunt ſex. cõ. re. ſe. an. di. dis. vt cõduco. reduco. ſeduco. anquiro. diuido. diſtraho. Sũt quoq; q̃ nũq; in cõpoſitiõe repiũtur. vt apud. iuxta. pone. penes. Sũt q̃ ⁊ cõponi ⁊ apponi p̃nt. vt ad. ante. per. in. Cõponũtur aũt p̃poſitiões cũ noibus. vt perbonus. iniuſtus. deformis. cũ pronoibus. vt mecũ. tecũ. ſecũ. nobiſcũ vobiſcũ. Cũ verbis. vt adamo deamo. dedoceo. Cũ pticipijs. vt indoctus. perlectus. Cũ aduerbijs. vt perpulchre. iniuſte. Cũ cõiunctionibus. vt abſq;. cũ aliis p̃positionibus. vt circũcirca. Illud quoq; hoc loco eſt ãnotandũ: qõ Quintili. li. j. ſcribit q̃ri ſolere in ſcribẽdo p̃positiones ſonũ quẽ iũcte efficiũt. an quẽ ſeparate obtineant cõueniat. Nã cũ dico obtineo ſecũdã. b. lram rõ poſcit. aures magis audiũt. p. atq; hoc potiſſimũ fuit rõ cur p̃positiões in cõpoſitiõe corrũperẽtur. Quottuplex eſt ordo? Accidit etiã p̃positioni ordo. ⁊ ſi quẽadmodũ diximus: propriũ illi⁹ ſit ſẽper debere preponi. Que veniũt in cõpoſitionẽ ſemper p̃ponuntur illis dictionib⁹ cũ quib⁹ cõponũtur. pot etiã preponi alteri p̃positioni iã cõpoſite. vt perterritus imperterrit⁹. extrica-

Universidad de Deusto
Biblioteca

bilis inextricabilis. Cū vo pnoib⁹ postposita nō est oř ppzie cū illis cōponi: sicut nec tenus cū hac quāq; videf in vnā dictionē vtraq; pticula coalescere. vt hactenus aruoꝝ cultꝰ ⁊ ydera celi. Per appositionē accidit ppositioni ordo: qm̄ sūt q̄ semper pponūtur. vt ad. in. vt eo ad vrbē. ⁊ pueni in vrbē. Sūt q̄ semp postponūtur. vt tenus. versus. dicim⁹ ensi capulo tenus. ⁊ nō tenus capulo. dicim⁹ q̄q; eo vrbē versus. ⁊ nō versus vrbē. Sūt q̄ ꝑponi ⁊ postponi pñt. vt Cū. q̄ semp ꝑponitur abltō nominū. pnoiūm ⁊ pticipioꝝ: preterq; abtis triū pronoim ⁊ huius nois quis vel qui. qđ ipm pleriq; pronoibus ānumerāt. vt cumq; mecū. tecū. secū. nobiscū. quo cū. quacū qui cū. quibus cū. tnō ecōtrario. sed hac ppositiōis inuersiōe necessario vtimur in prosa oratione: nedū in carmine. in religs huiꝰ ordinis ppositiōibus hac prepostera immutatiōe vti nō possumus: nisi tm̄ in carmine. vt Ver. j. ene. Errabat acti fatis maria oia circū. Idē in. v. Immissis vulcanꝰ habenis trāstra p ⁊ remos. atq; iterū in. iiij. Te propter libyce gētes numadūq; tirānī odere. infensi tyrij te ꝓpter eūndē. Cū ꝓpositiones ponūtur medie iter relatiuū ⁊ antecedēs: aut adiectiuū ⁊ substātiuū: illis vti possumꝰ indifferenter in ꝓsa ⁊ in versu vt quāobrē. quas obrēq; ād modū quē in modū. bonas ad artes. multis in locis. quāq; illa quēadmodū quāobrē cōiunctiones pñt videri: sicut quapropter. eapropter. idcirco. Casus ꝓpositionū quot sūt? Tres inqt. Illā cū alij duo tm̄ posuerit casus ꝓpositiōi accidere: nos gtm̄ ad iecimus ꝓpterea qđ hec prepositio tenus repitur gtō in nūero tm̄ plurali postposita. Ver. iij. geor. ⁊ crurū tenus a mēto palearia pendēt. Idē in. x. exterrēt freta cui laterū tenus hispida nāti. Quintilianus qui hec nō vocibus sibi nota atq; noisꝰ auriū tenꝰ in vsū lingua ꝑceperit. Curtius. pauci hostiū tenus exacti penetrauere ad portū. Apuleius pmo floridoꝝ. aquila cū se nubiū tenꝰ altissime sublimauit. Oui. tñ cū ablatiuo plurali iūxit in. xiiij. meta. atq; iterū i. xv. dicēs pectoribus q; tenus. Pridie quoq; gtō repit cōiūctū. vt pridie illiꝰ diei. Et in digestis titulo de testamētis. l. quatate. si testamētū ꝓdie calēdarū fecerit. repit etiā pridie cū actō iūctū. vt Ciceroad atticū. ꝓdie cōpitalia. ⁊ in digestis titulo de diuortiis. l. fructus. Mā si mulier ꝓdie vindemias doti dederit. pōt tñ pridie aduerbiū esse rōne qua Seruius dicit esse aduerbiū. nos tñ recte ppositionibꝰ ānumeramꝰ: si q dē casibus apponūtur. Quēadmodū ecōtrario ppositiōes aduerbia fiūt si casualibꝰ nō sint apposite. qđq; de pdie diximus: de postridie q̄q; dicēdū ē. postridie iduū. ⁊ postridie idus. postridie calēdarū ⁊ postridie calēdas. Liuiꝰ li. vj. postridie idus rebus diuinis super sederi iussu. Prepositiōes actō deseruientes. quoꝝ sūt: Cū antiqores grāmatici oēs dicāt esse triginta. nos octo adiecimus: qs illi inter aduerbia numerāt. nos iter prepositiōes posuimꝰ: qm̄ casibꝰ inuenīūtur apposite he sūt propiꝰ. prime. pdie. postpridie. procul versus. versū. ⁊ ab eo cōpositū aduersū. de qbꝰ suo loco dicemꝰ. Ad ꝓpositio tā in cōpositiōe q̄z appositiōe repitur: significatq; ppe semp primitatē. vt adsum ppe sū ad vrbē eo. i. accedo. Mā Diomede atq; Donato testibus ad vrbē venire aut ire est ad vrbē accedere: etiā si nō ingrediaris in vrbē. venire ē intrare. Ad villā cōfero me recte dř quēadmodū ⁊ in villā cōfero me. q̄z nō eque possumꝰ dicere in catonē cōfero me: quēadmodū ad catonē cōfero me. nam cū dicimꝰ cōtuli me. nō licet ꝑ in. sed ꝑ ad. addere alterā psonā. Ad plerūq; gtō nois alicuiꝰ dei iūgitur vbi tēplū vel edem subintelligimꝰ. Liuiꝰ. li. j. ab vrbe. ad murtie ingt date sedes latinis. subaudi ad edē veneris. q̄ murtia dicta ē. Terē. vbi ad diane veneris abito ad dexterā. Horat. ser. ventū erat ad veste. Cice. in epi. ad atticū. senatus ad apollinis datꝰ est. porphyriō in illud horatij. ventū erat ad veste subaudiēdū ingt edē vel aliqd tale. amāt eni eclipsim in relatiōe sui sacra loca. sic deniq; ⁊ Terē. ait vbi ad diane veneris. sic deniq; nos hodie in claudii vel telluris dicimꝰ: nec addimus tēplū aut edē. hec porphyriō cui acron astipulatur. Apud nūq; nisi ꝑ appositionē repitur significatq; in loco siue psona auctore Festo. vt apud forū i. in foro. apud platonē. i. in platone. vel in loco vbi est plato. Ad vero significat ad locū ⁊ ad psonā. vt eo ad forū eo ad Antoniū. Aliq̄n etiā repitur ad pro apud. Ver. prima qđ ad troiā ꝑ charis gesserat argis. ⁊ Cice. ad. fā. leccā. Ante repitur in cōpositione. ideq; ⁊ vtrobiq; significat. vt Ver. iiij. ene. q̄ quos ante ferā? Idē in. j. quis ante ora patrū troie sub menibꝰ altis. Repitur etiā sine casu pro aduerbio antea positū. vt Vergi. in buco. Ante leues ergo pascentur in ethere cerui. Aduersus Aduersum pro eo qđ est cōtra. vel erga vt Teren. in andria. Adq; aduersum te gratū fuisse habeo grām. Cōponūtur ex ad ⁊ versus vel versum. q̄n vtrūq; repitur: vt suo loco dicemꝰ. Compositū vero cū er aduerbio cedit. vt idē in phormiōe. ei loco ex aduersum tonstrina erat q̄dā. Cis. Citra. Inter cis ⁊ citra nulla penitꝰ dria est: nisi qđ antiqores vt auctor est Gellius. li. xj. has tres pticulas citra. intra. vltra. quibus certi locoꝝ fines demonstrātur singularibus apud veteres syllabis appellabātur cis in vls. q̄ quoniā paruo eriguoq; sonitu obscurius pnebātur: addita est his tribꝰ eadē syllaba. ⁊ qđ dicebatur cis tiberim ⁊ vls tiberim. dici ceptū est. citra tiberim ⁊ vltra tiberim. hec Gellius. Cōponit hec ppositio cis: dicimusq; gallia cisalpina. i. que citra alpes est. citra nūq; cōponitur vtraq; tñ separata apponitur nominibus fluminū aut mōtium aut deniq; alicuius rei cuius sit traiectio paulo difficilior. vt cis rhenū. cis taurū montē. citra taurū montē. Extenditur eius significatio etiam ad tempus. vt citra calendas. cis natalem rpianum. Repereritur etiam citra pro sine apud iureconsultos. mari me vt in digestis titulo de diuortiis. l. quotiēs. citra volūtatē inquit filie stipulari. ⁊ in titulo de donationibus. l. in edibus. cis tra corporis dationem. Circiter ad tempus tantum pertinere. Priscianus dicit: vt apud Horatium. j. epistō. octauam circi

Quis est ordo ꝓpositiuus? q ꝓpositionē in cōstructione semp debere ꝑponi ostēdit. ut ad. ab.

Quis ē ordo postpositiuus? q ꝓpositionē ī cōstructiōe sp debere postponi ostēdit. ut tenus. versū.

Quis est ordo cōmunis? qui præpositionē in constructione modo præponi. modo postponi debere ostendit. ut cum. per. propter.

Adigitur cuius ordinis est? Præpositiui. qa semper in constructione præponitur.

Casus præpositionū quot sunt? Tres. Genitiuus Accusatiuus & Ablatiuus.

Præpositiones genitiuo deseruientes quot sunt? Tres. pridie. postridie. tenus.

Præpositiones accusatiuo deseruiētes quot sūt? xxxviii. Ad. apud. ante. aduersus. aduersū. cis. citra. circiter. circū. circa. cōtra. erga. extra. iter. intra. ifra. iuxta. ob. pone. p. ppe. ppiꝰ. pxime. pridie. postridie. pcul. post. penes. pter. ppter. supra. secūdū. secus. trās. usq;. ultra. uersus. uersū.

ter horā vnu redit. potest etiam acutoꝛe Talla ad numerū locumq; pertinere. vt circiter mille equites. circiter decē mille homines. asserteq; cassij hemine verba dicentis. Lapidē quadratū circiter in medio arce iunctū candelis. vbi circiter aduerbiū est locumq; significat. Circūcirca: pro eo quod est in circuitu loci. Sꝫ circū reperitur in compositione cū nomine. vt circūsonans. cum verbo vt circūfero. cum participio vt circūcisus. cum aduerbio vt circūscripte componitur etiam cum circa te ste Donato. dicimusq; ex circum ⁊ circa circunscrea. Ipsum vero circa rursus componitur cum quo: sitq; coniūctio quo circa. Vergi. j. ene. Quocirca capere ante volis ⁊ cingere flāma. Cōponitur quoq; cum id. a. finali mutata in. o. dicimusq; idcirco. quę est coniunctio eque causalis. Circum reperitur positū aduerbialiter. vt apud Vergilium. iiij. ene. Anna vides toto properari littore circū. Contra ⁊ cōpōsita ⁊ appōsita reperitur. Cōponitur enim cū nomine. vt controuersia. cum verbo vt controuerto. cum participio. ut controuersus. cum aduerbio vt controuersim. Vergili. in Est ⁊ non Sin controuersim cōtentio subijciet non. Per appositionē cōstruitur cum accusatiuo. Ver. viij. ene. Contra neptunum ⁊ venerem contraq; mineruā. Reperitur quoq; aduerbialiter positum. Idem in. j. Sic venus ⁊ veneris contra sic filius ozsus. pro e diuerso. Erga semper affectus proximitatem significat. vt Cice. in epistō. Ego omni officio ac potius pietate erga te. Semel tamen reperi significare loci propinquitatem in digestis titulo de verborum significatione. l. Statue. Extra cōposita ab ex ⁊ tra syllaba que in aliarū prepositionem cōpositionem quoq; venit. Reperitur in cōpositione. vt extraordinarius. ⁊ in appositione. vt apud Terentium in phormione extra vnam aniculam. ⁊ Iuuena. extantem extra pocula capū. ⁊ pro aduerbio posita vt apud Per sium. Pinge duos angues. pueri locus est sacer. extra meite. Inter intra eodem modo fiunt ab in quo propter a pro subter a sub. extra ab ex. circa a cis. Inuenitur inter in compositione cum nomine. vt internuncius. cum verbo. vt interpono. cū adverbio. vt interdiu: ⁊ significat tā in cōpositione cꝫ in appositione duo extrema inter que fit vel est aliquid. Ver. xj. cōuersiq; oculos inter se atq; ora ferebant. hoc est quod alter alterum intuebatur vt si dicas inter prodigum ⁊ auarum media est liberalitas: dicis quod inter illa duo extrema certis interuallis distans media est liberalitas. Intra vera significat fere idē quod in aliqua re. vt intra domum. i. in domo. intra calendas. i. in calendis. intra oppidū. i. in oppido. sic enim exponit. A. Gelliꝰ xj. li. vbi multa de vi huius prepositionis intra disseruit. Sed fortasse adhuc arctius significat intra in. vt Cice. pro Festio. Antiochum maiores nostri intra montem taurum regnare iusserunt. i. in locis qui finibus montis tauri clauduntur ⁊ si nō omnibus certe quibusdam. vt ego sum intra domum. i. in aliqua parte: que clauditur terminis domus. Infra. ab in prepositione quemadmodum inter ⁊ intra deriuatur. Sed intra ad numerum ⁊ spacium refertur. vt intra viginti dies. non infra viginti dies. intra cubiculum. non infra cubiculum. Infra ad locum ⁊ dignitatem. vt infra tectum. ⁊ quod Teren. in eunuco dixit. ego te esse infra omnes infimos puto. Deniq; infra habet relatiuū supra. intra vero habet extra. Sed intra non potest esse aduerbium: pro quo vtimur intro ⁊ intus. Infra vero aduerbium esse potest. vt ego sedeo infra. tu supra. Iuxta prepositio est. ⁊ idem significat quod prope. Reperitur etiam aduerbiū pro eo quod est similiter. vt Liuius ab vrbe condita. li. vj. parere atq; imperare iuxta paratos. Salustius in catilina. cozū ego vitā mozteq; iuxta estimo: qm̄ de vtraq; siletur. ⁊ alio loco. iuxta bonos ⁊ malos libidinose interficere. Ob repit in cōpositiōe significatq; contra vl circa. vt obuius. obuio. obuiam. obābulo. In appositione aliq̄n significat ꝓpter causale. Ver. j. ene Cunctus ob italiam terrarum clauditur orbis. Aliq̄n ꝑ eo qđ est pro. Idē. iiij. geor. haud quaq; ob meritū. Pone ab oibus grāmaticis. inter prepositiones accusatiui numerantur: ego aūt nisi semel nō memini me legere pone nisi pro aduerbio positum. Ver. ij. ene. Pare cetera pōtum pone legit. Idē in eodē. pone subit cōiūx. ⁊ geor. iiij. Superas veniebat ad auras pone sequēs. Lucanus in. j. Patriaq; a sede reuulsos pone sequi. i. retro. Plinius li. iiij. naturalis historie. pone eos montes vtraq; aquilonē gens felix. Per in cōpositione pro valde plerūq; accipitur cum nominibus positiuis illozūq; aduerbijs. vt perpulcher perpulchre. pfacetus per facete. perdoctꝰ perdocte. Mōnūq; significat in malū. vt periurus. perfidus. pertinax. peruersus. perfuga. sepe accipitur quasi per mediū vt per lucidus. perspicuus. perfluo. is. perpluo. is. Aliquando significat ad finem deducere. vt perficio. peruigilo. perlego. in appositione aliquando significat inter. vt. Vergili. in. j. geor.. Circum perq; duas in mozem fluminis arctos. significat etiā ꝑ locū ⁊ tēpus. vt per lozum. per viā. per noctē. ꝑ diē. significat etiā per cām. vt per virtutem fio laudabilis. Est aliq̄n obtestātis vt Ver. in. iiij. ene. per ego has lachrymas dexteramq; tuā te oro. Prope Propius Proxime prepositiões semper reperiuntur apposite. Ver in. vij. ene. Est ingens gelidum locus prope cereris amnē. Cice. in philippicis. nec propius vrbe milia passuū ducenta. Cesar in cōmenta. partem insule: q̄ propius solis occasum. nam cū datiuo potius aduerbiū esse putandū est. vt Sillius li. j. punicoꝝ propiusq; fuere periclo. ⁊ Ver. in viij. propiusq; periclo it metus. Cice. pro milone. prime deos accessit clodius. Et in digestis titulo de ser. ꝑ. vt. l. Si ꝓpius edes tuas. ⁊ in eodē. l. Seruitutes que in cliuos propius ianuam meam facere possim. Salu. in iugurtha. Ea loca que prime carthaginem numidia appellatur. ⁊ paulo post. proxime hispaniā maruri sunt. ⁊ Cice. ad atticū. officiū meū putaui. exercitū habere prime hostē. Et cesar in cōmē. proxime atteguā vt flumen sit. ⁊ Bellius li. xiiij. quercū vidit prime viam. Reperitur quoq; prope in eadem significatiōe aduerbium. Terē. in andria. pro pe adest: cū alieno more viuendum est mihi. reperitur ⁊ cōpositum ex prope ⁊ modus propemodum pro quasi. Cicero de pfecto oratore. de syllabis propemodū dinumerandis ⁊ dimetiendis Pridie ⁊ postridie diximus posse cōstrui cū genitiuo. Construuntur etiam cum accusatiuo: vt paulo ante probauimus. Procul quoq; tum prepositio reperitur huiꝰ ordinis. vt apd plinium in fine libri noni historie naturalis. paulisippū villa est campanie haud procul neapolim. Curtius quoq; procul vt bē dixit. Cū aduerbiū vt Iuue. pcul o procul este prophane: clamatur. Reperitur quoq; pro aduerbio positum. vt idem no. postea. posthac. ⁊ in appositiōe. Ver. iij. geor. post montem oppositum. Reperitur quoq; pro aduerbio positum. vt idem in primo post mihi non simili pena cōmissa luetis. Idem in buco. Prosperit tamen: ⁊ longo post tēpore venit. vbi Seruius dicit post antiquiores etiam cum ablatiuo iunxisse. Penes non reperitur in compositione. in appositione significat dominum ac potestatē. nam inter apud ⁊ penes auctore festo illa est dria. quod vt supra memorauimus: apud personam ⁊ locū significat. penes personam ⁊ dominium. vt si dixerim penes me est liber. significat quod ⁊ habeo in potestate libū. ⁊ meus est. qđ si dixero apud me est liber: est qđ habeo illū domi etiam si non sit meus. Preter in cōpositiōe reperitur vt preterlabor. preteruehor. preterfluo. significatq; semper prope. in appositione vero magis significat extra accipere: vt si dicas omnes sapiūt aut sapere volunt: preter hispanos. Propter eodem modo componitur a pro interposita. p. quo preter a pre. in cōpositiōe nusq; reperitur. in appositione tum causalis est. vt Ver. iiij. ene. Te propter libyce gentes numadumq; tyranni: Odere. infensi tyrij te propter eundem. tum pro eo quod est prope accipitur, vt Vergili. in buco. Propter aque riuum viri procumbit in vlua. quod Seruius exponit pro iuxta. ⁊. iiij. geor. propter aquam: tardus ingens vbi flexibꝰ errat minciꝰ. ⁊. ix. ene. at hesim seu propter amenum. Reperitur quoq; preterpropter prepositio ex duabus prepositionibus composita. vt Ennius apud Gellium. Jmꝰ. huc. hinc. illuc. cum illuc ventum est ire illinc libet. Incerte errat animus. preterpropter vitam viuitur. quicq

vero preter propter in eo loco significet. nec ipse Bellius ausus est exponere. preter pro sine cum ablatiuo. Salustius in catilli-
na. preter rerum capitalium condemnatis. Priscianus libro. xviij. Supra in compositione non reperitur. in appositione sig
nificat in parte superiori. Uer. iiij. enc. Olli ceruleus supra caput astitit imber. In eadē quoq; significatiōe reperitur pro ad
uerbio positum. Salustius in iugurtha. Pauca supra repetam. Secundum in appositione semper reperitur significatq; ali
quando iuxta. Uergili. iij geor. Dulcibus illa quidem illecebris aut plena secundum flumina. Et in digestis de via pu. l. edi-
les. eas que secūdum ciuitates sunt vias. Aliquā
do significat post. Quintilia. in gladiatore. Nam
quod vnum mihi fortuna secundum patrem vi-
debatur parasse presidium. Licero proxime autē
& secundum deos homines hominibus maxime
esse vtiles possunt. Accipitur etiam pro eo quod
est pro. vt Bellius libro. v. sin vero secundum te
iudicatum erit. & libro. xiij. Tūc illi vnde petitur
crederet & secūdum eum iudicare. In eo vero qđ dicimus scōm Tomā scōm Liceronem secundū pro iuxta accipitur. Se-
cus prepositio pro iuxta raro inuenitur apud auctores in sacris litteris sepe quale est illud psalmi primi. Et erit tanq̄ lignū
qđ plantatū est secus decursus aquarū aduerbialiter vero positum secus significat aliter. Persius non secus ac si oculo rubū
cam dirigat vno. Uer. libro. xij. Haud secus accenso gliscit violentia turno. Trans reperitur in compositione frequenter.
vt transyberinus. transalpinus. transcribo. traduco. In appositione quoq; Uer. iij. geor. illas ducit amor trans gargara
transq; tonantem ascanium. Ultra nō reperit in cōpositiōe in appositiōe vero significat contrariū eius quod est citra. nam
citra est ante locum: vltra est post locum: intra vero est in loco. Juue. Ultra sauromatas. fugere hinc libet. Reperitur etiam
pro aduerbio positum. vt apud cēsoriū. nil vltra facies. Usq; prepositio nō videtur multis. quia sine alia prepositione nūq̄
reperitur. vnde vtriq; casui adiūgitur pro qualitate ppositionis illius cui fuerit copulata. vnde Sergius ait nouo quodam
modo sibi semper adiungere altam prepositionem. Uergili. vj. protei menelaus aduscq; colūnas exulat. nam si coniuncta sit.
iam non aduerbium erit: sed potius habet naturā suam. Uersus & versum solus Valla inter prepositiones numerauit. sem
perq; contra naturam suam postponitur. Salustius in iugurtha. quem locum egyptum versus imperij finem habuere car-
thaginenses. Licero de diuinatione. qui cū exercitu lustrato aretium versus castra mouisset. dicim⁹ quoq; deorsum versus
vel deorsum versum. quoquo versus & quoquo versum. nam sic versus & versum dicim⁹. sicut aduersus & aduersum. Pre-
positiones ablatiuo deseruientes quot sunt. ¶ Quindecim sunt prepositiones ablatiuo deseruientes. quarum. a. ab. abs. tā in
cōpositione quā in appositione reperiuntur. ablationēq; significāt. In appositiōe vero significāt tū ablationē. vt rapio a te
libros. tū locū. vt discedo a te. tū tēpus vt a meridie te expecto. tū ordinē. vt tertius ab hercule. tū verbis passiuis iunguntur
cū persoua agente vel faciente. vt a me amaris. Utimur tū ppositione ab cū dictionibus incipiētib⁹ a vocali exili vel aspira
ta vt ab antonio ab homine. Utimur vero a cū incipientibus a cōsonante. vt a Bruto a Catone a Decio. Cū incipiētib⁹ ta
men vel ab. i. cōsonāte. vel ab. l. vel ab. r. plerūq; apponimus ab. vt Uer. in bucolicis ab ioue principiū musc. iouis omnia
plena. Et ibidem. hinc tibi que semp vicino ab limite sepes. Idē. vj. pacē troiano ab rege petendū. Cum incipientibus prete
rea a. q. t. nōnūq; apponimus abs. vt Teren. in adelphis. abs quiuis homine beneficium accipere. & Hector ille neuij apud
Liceronem. letus sum laudari me abs te pater laudato viro. Absq; quod abs & que particula componitur: significatq; idē
quod preter siue sine. vt absq; iniuria. ab sq; metu. Cum nunquā nisi apposita reperitur: quia illius loco componitur. cō-
significat vero cum prepositio quandam veluti comitātiam. vt ego cum antonio misimus tibi libros cū pecunijs. neq; iun-
gitur nomini significanti instrumentum quo aliquid fit. vt nunc vulgo loquuntur. percussit illum cum gladio. scribit cum
calamo. in quo loquendi genere non ablatiui sed effectiui natura vtimur: quemadmodum cum de septimo casu loq̄bamur
non componitur. in appositione presentiam personarum significat. vt corā iudice. coram testibus. Reperitur frequētius ad
uerbialiter positum. vt Uergi. j. ene. Coram quem queritis adsum. & in eodem. Posiq; introgressi. & corā data copia fandi.
Clam non venit in compositionē. in appositione habet contrariam significationem ei que est coram. & ei que palam. Teren-
tius in andria. Nec clam te est ōs illi nunc vtreq; res inutiles. Inuenitur etiam pro aduerbio posita. vt Uer. j. ene. Clā fer-
ro incautum superat secutus amorum. De plerumq; in compositionem venit. atq; aliquando auget. vt deamo. demereor
i. valde amo. valde mereor. aliquando minuit. vt dedoceo. despero. significat aliquando deorsum vt despicio. descendo.
In appositione tum localis est. vt de villa venio. tum memoratiua. vt de re subtilissima disputo. tū ablatiua. vt Cato de re ru
stica. de dño bono colono bonoq; edificatore melius emetur. Licero in epistolie. emi domū de crasso. E. Ex tam in compo
sitione ōs appositione inueniuntur: atq; aliqñ augent. vt eluceo. edoceo. i. valde luceo valde doceo. aliqñ minuūt. vt enodis
fine nodo. erlex sine lege. aliquando significant extra. vt emitto extra mitto. effundo extra fundo. In appositione cum dictio-
nibus a vocali incipientibus semper ponimus ex. Cum incipientibus a consonante tum. ex. tum. e. apponimus. vt ex vrbe ex
domo. vel e domo. Cum incipientibus tamen ab. r. semper ponimus. e. vt. e. regione. e. rep. e. re mea. in compositione vero
cum incipientibus a vocali dicimus ex. vt exaudio. exhereo. Cum incipientibus a consonante partim cōponitur. e. vt ebu
lio. edico. egero. eluo. emano. enato. euito. partim ex. vt excindo. exprimo. expiro. extimesco. partim. x. mutatur in consonā
terie apponitur. vt anulus ex auro. domus ex latere. ponitur enim teste Valla pro eo quod est pro. vt e republica. i. pro repub
lica. Quintilia. saluos esse eos magis e republica sit. q̄s puniri. i. pro reipu. vtilitate. dicim⁹ preterea hic potest ex tēpore orati
onem habere. i. impremeditatus & ex improuiso. sic Persius inquit. ex tempore viuis. laboratie dolore vel ex dolore renum.
vel laboras e renibus. Dicimus quoq; ex sententia hoc mihi euenit. i. vt ego cupiebā. Pre in cōpositiōe & appositione acci
pitur pro ante. vt precedo. prepono. pre oculis. pre conspectu. Inuenitur quoq; in cōpositione pro valde. vt prediues pdul-
cis. predurus. preclarus. prepotens. prececlus. inuenitur & pro ab. Terentius in eunucho. pre amore hunc exclusisti foras. id
est ex parte amoris. Inuenitur aliquando comparatiue. vt idem in eodem. hic ego illum contempsi pre me: pro ad compara-
tionem mei. pre me fero. pre te fers. pre se fert: est ipsa statim fronte qualem opinionem de aliqua re habeas confiteri. Licero
in epistolis. pre te fers perspectum mihi quidem: sed tamen vulcem & optatum amorem. Quintilianus. fiduciam igitur pre
se ferat orator. Pro in compositione & appositione complures habere significationes Bellius libro. x. colligit. aliquādo

namq; accipitur pro ante. vt pro rostris. pro curia. prouideo. prospicio. Salustius. in catilīna. quod ni maturasset pro curia
signum socijs dare. Terentius. tibi prospexi & stulticie tue. Aliquando pro in. vt pro muro. Salustius in iugurtha. Pro mu-
ro dies noctesq; agitare. i. in muro aut pro defensione muri. dicimus quoq; pro patre habeo te. i. loco patris. pro consul loco
consulis prouincie prefectus. Palam semper apponitur: differq; a Coram: qđ hoc ad personas. illud ad oīa ptinet. vel poti⁹
vt dicit Vulpianus in libro dig. flozum titulo qui est de verborum significatione. l. palam est coram pluribus. corā etiā vno
presente. vnde Donatus pro exemplo posuit palā
omnibus. Reperitur etiam aduerbialiter positū
Terentius in eunucho. Si falsum aut fictum: cō
tinuo palam est. Sine nunq̄ in compositione
reperitur. Nam quod quidam dicunt syncerus
dictus quasi sine cera: refelluntur a valla. cuius po
sitione valet quantū absq; Uerg. iij. geor. te si
ne nil altū mens incboat. Tenus: quā post posi
tiuā esse diximus contra naturā prepositionū. cō
struiq; in plurali cum gtō: in singulari semp post
ponitur abtō. Uerg. ij. ene. capulo tenus abdidit
ensem. Idem in. iij. pubetenus postrema in mani
corpore pristy. Prepositiones vtriq; casui de
seruientes quot sunt? Quattuor sunt huius ordi
nis ppositiones. In. sub. sup. subter. In cum si
gnificat ad locū vel contra locum actō appōitur.
vt Uer. in. vj. Itur in antiquā siluam. Idem in.
ix. Ibant in curialū: & cū affectū significat. vt Li-
ce. que fuit pietas in omnis suos: qñ vero ponit
pro in loco: iungit ablō. vt in domo: in vrbe. In
cōpositione pter significatiōes supiores aliqū au
get. vt in signis. aliqñ minuit. vt infamis. Sub
quoq; cū pro anteponit. vel per actiū sibi adiun
gi vult. vt Uergi. primo geor. Sub ipsum arctu
rum tenui sat erit suspendere sulco. Idem in. iii.
sub lucem exportant calathis. pro ante arcturū.
& ante lucem. Ablatiuum vero desiderat cū pro
in loco ponitur. Uergili. viij. eneidos. Arma sub
aduersa posuit radiantia quercu. & in. vj. ibant
obscuri sola sub nocte per vmbram. In com-
positione modo minuit. vt sublustris. subrideo. modo locum inferiorem designat. vt subeo. subuehamus. Super & Subter
componuntur. vt suppono. subterlabor. In appositione aūt differūt tantū positione: nā super partē superiorē. subter inferiorē
atq; vtraq; sine internallo significat. vt sup aquas natat. subtus aquas vrinatur. super lapidē sedeo. subter terram iacet. cō
trario differunt sub & supra. vt sub celo est terra. supra terram ignis. Cum ablō quoq; construuntur qñ ponuntur p ablatiui
prepositione. Uerg. j. ene. Multa super priamo rogitās. super hectore multa pro de priamo. de hectore. Prepositiones inspa-
rabiles. prepositiones quemadmodū supra diximus. aut separabiles sunt: aut inseparabiles. sed de separabilibus dictum est
nunc incipit de inspabilibus differere: dicitq; esse numero sex. s. Am. q̄ valet circū. vt amburo. is. ambio. is. ex am atq; vro
rabiles. prepositiones quemadmodū supra diximus. aut separabiles sunt: aut inseparabiles. sed de separabilibus dictum est
& eo. amplector. eris. amputo amputas. anquiro. is. ansanctus. a. um. Cō. que tm̄ valet q̄tum simul & cū alijs. vt concoz.
compono. conquiro. Dis. Di. q̄ separationē significāt: differūt tamen: qñ dis cōponitur cū dictionibus q̄ incipiūt a. c. vt
go. is. Cum incipientibus ab. f. euphonie cā. e. mutat in. f. vt a dis & fundo fundis. diffundo diffundis. di vero cōponitur cū
discutio. is. vel. p. vt disputo. as. vel. q. vt disquiro. is. vel. s. vt dissuo. is. vel. t. vt disturbo. as. vel ab. i. consonante. vt distū
dictionibus incipientibus a quacunq; alia cōsonāte. vt diduco diducis. digero digeris. diluo diluis. deminuo diminuis di
rimo dirimis. vel. u. consonante. vt diuello. is. Re aliqñ significat retro. vt respicio respicis. reuertor reuerteris. aliqñ signi
ficat iterum. vt repeto. is. requiro. is. aliquando vertit significationem in contrarium: vt recludo recludis. id qđ est clausum
aperio. regelo. as. quod est gelatum liquefacio. recingo recingis. retego retegis. resero. as. Se que valet seorsum. vt seduco
seducis. separo separas. seiungo seiungis. secerno secernis.

De aduerbio. Caput decimum.

v Bi que pars orationis est. Secunda pars ex indeclinabilibus est aduerbiū: que sic desiderat verbo subiungi: quem
admodum prepositio casualibus preponi. Diffinitur aūt Aduerbium est vna ex octo partibus orationis: que addita
verbo: vnde & adiectiuum verbi dicitur. eius significationem complet. Nam cum dico antonius legit: nondum sa
tis plane dixit: nisi adiecero qualiter legit: hoc est bene vel male. Nam eo modo se habent aduerbia verbis: quo adiectiua nō
minibus substantiuis adiuncta. vt prudens homo prudenter facit. bonus homo bene legit. Sed modus ille deter
minandi verbum aut complet augetq; verbi significationem. vt faciam satis. valde. nimium. iam. aut minuit. id est in to-
tum tollit. vt non faciam. nequaq̄ legam. minime audiam. aut minuit aliquidq; ex verbi significatione remittit. vt pa-
rum facit. tepide legit. frigide audit. Unde dicitur aduerbium? Respondet aduerbium ab eo dici quod in illius
diffinitione est expressum. hoc est quod verbo semper adiungi desiderat. sed adiecit fere: quouiam & nominibus adiectiuis
nonumq̄s adiungitur atq; participijs adhuc frequentius: ipsaq; tanq̄ verba modificatur. vt valde bonus. nimis do-
ctus. satis facetus. vehementer iratus. Species aduerbiorum quot sunt? Aduerbia aut a se nascuntur. vt nuper. sepe.
aut aliunde deriuantur. Idq; fit vel a nomine proprio. vt a Tullio tulliane. vel ab appellatiuo. vt ab ostio ostiatim. vel a
pronomine. vt meatim vel tuatim a meus & tuus. vel a verbo. vt a curro cursum. vel a nomine & verbo. vt a pede & ten-
to pedetentim. vel a participio. vt ab amans amanter. Vel ab altero aduerbio. vt a nuper nuperrime. a sepe sepius & se-

Præpositiones ablatiuo casui deseruientes quot sūt? Quindecim A. ab. abs. absq̄. cū. corā. clam de. e. ex. pro. pre. palam. sine tenus.

Præpositiões accusatiuo uel ablatiuo deseruiētes quot sunt? Quattuor. in. sub. super. subter.

Præpositiones inseparabiles. hoc est quæ nūq̄ nisi in compositione reperiunt: quot sunt? Sex. an. con. dis. di. re. se.

Ad igitur cui casui deseruit? Accusatiuo. quoniā tali casui apposita semper reperitur.

¶ De erotymatis aduerbiorum. Cap. x.

Bi quæ pars orationis est? Aduerbium.

u Quid est aduerbiū. Pars orationis indeclinabilis: quæ addita uerbo significatio
nem eius aut cōplet. aut mutat. aut minuit. ut iā faciam. non faciam. parum faciam.

Vnde dicitur aduerbium? Quasi aduerbum. quoniam uerbo semper fere adiungi desiderat.

Species aduerbiorum quot sunt? Duæ sicut in noīe. Primitiua ut nuper. Deriuatiua. ut nuperrime.

Vbi cuius speciei est? Primitiue. neq; enim habet aliquid unde deriuetur: quod sit antiquius.

Universidad de Deusto

pissime. aut a prepositione: vt ab inter interim. Exeunt aũt aduerbia in varias terminationes: quẽadmodũ inuestigare volen ti facile apparebit. Figure aduerbiorũ quot sunt: Due inquit sicut in noie. Simplex vt diu. Composita vt interdiũ. Eccũ ve ro Valla contra Priscianum Sergiumq; contendit non esse compositum ex ecce & eum vt sit Eccum. i. ecce. eum: vel potius ecce hunc: sed ex ecce & hic: vt sit eccum. i. ecce. hic subaudi de quo loquebamur. Nam si eccum in ecce eum resolueretur: cũ Teren. ait eccum parmenonem: quid sibi volebat: an quo isti dicunt ecce eum: aut ecce cum parmenonem: qõ purgata men te nemo auderet dicere Significationes aduer biorũ quot sunt? Complures sunt aduerbiorũ si gnificationes. sed illas omnes ad paucas species reduximus. Quarum prima est aduerbiorũ: q̃ ex noibus numeralibus deducunt. vt semel quod vna: vt sic dixerim. vice fit. bis duabus. eodem modo ter. quater. quinquies. sexies. septies. octi es. nouies. decies. vndecies. duodecies. tredecies quattuordecies. quindecies. sexdecies. septemde cies. duodeuicies. vndeuicies. vicies. vicies. se mel. vel semel & vicies. vicies bis. vel bis & vici es. vicies ter. vel ter. & vicies. vicies quatter vel quater & vicies. vicies quinquies. vel quinquies & vicies. vicies sexies. vel sexies & vicies. vicies septies. vel septies & vicies. vicies octies. vel octi es & vicies. vel duode tricies. vicies nouies. vel nouies & vicies. vt vndetricies. tricies ẽdragies. quiquagies. sexagies. septuagies. octogies. nonagies. cẽties. ducẽties trecẽti es quadringenties. quingenties. sexcenties. septingẽties. octingenties. noningẽties. vel nongenties. milies. bis milies. ter mi lies. quater milies. quinquies milies. sexies milies septies milies. octies milies. nouies milies. decies milies. vicies milies. tri cies milies. quadragies milies. quinquagies milies. & eadem ratione coniũgendo aduerbia aduerbijs. quemadmodum nu meros numeris adiungere consueuimus. Pro eo quod vulgo dicitur cuento: latine dicimus centum milia. pro eo quod vos cuentos. vicies centum milia. pro tribus: tricies centum milia. pro quattuor: quadragies centum milia. pro quinq;: quinqua gies centum milia. pro sex. sexagies centum milia. pro septem: septuagies centum milia. pro octo octogies centum milia. pro nouem: nonagies centum milia. pro decem: centies centum milia. pro vndecim. centies decies centum milia. pro viginti: du centies centum milia. pro triginta. tricenties centum milia. pro quadraginta. quadringenties centum milia. pro quinquagin ta. quingenties centum milia. pro seraginta. sexcenties centum milia. pro septuaginta. septingenties centum milia. p octogin ta. octingenties centum milia. pro nonaginta. noningenties vel nongenties centum milia. pro centum. milies centum milia. producentis. bis milies centum milia. pro trecentis. ter milies centum milia. & eodem modo de reliquis que sequuntur. que numerandi ratio ex eo prouenit. quod antiquiores auctore Plinio. xxxiij. naturalis histo. non numerabant nisi ad centum mi lia. deinde numerum illum per aduerbia repetebant. vt supra docuimus. Temporalis. aduerbia temporalia aut sunt tẽpo ris presentis. aut preteriti. aut futuri. presentis siue instantis est nunc. diei presentis hodie. proxime preteriti est heri. & deinceps nudius tertius. nudius quartus. nec amplius hec ratio procedit. quamq; Plautus poetica vel potius sua licentia dixit. nudi us quintus. nudius sextus. nudius septimus. & deinceps Licero quoq; in quinta philippica. Recordamini qui dies nudius tertius decimus fuerit. & paulo post iterum. Philelphus quoq; in quadam epistola dicere ausus est nudius decimus septimus ti. die. sexti. die septimi. & deinceps. Nam & hec aduerbia esse. A gellius auctor est. qui scribitur die quarti. die quinti. die sexti & similia pro aduerbijs copulate poni. & subdit hoc igitur intererit. quod die quarto de preterito dicimus. die quarte vel ẽrti de futuro. eodem quoq; modo dicẽdum esse putat die pristini pro pridie. die crastini pro cras. die perendini pro perendie. De tempore vero presenti proximo siue illud sit preteritum siue futurũ. modo. iam. dudum. vt modo feci. modo faciam. iam feci. iã faciam. dudum feci. dudum faciam. Uerg. ij. ene. Jam dudum sumite penas. Juue. in. iij. dudum vigilantibus orbis. hoc de preterito. illud de futuro. significatq; auctor Valla spacium hore vnius aut paulo plus minus ve pro qualitate rei de qua lo quimur. de futuro quoq; presenti proximo dicimus statim. mox. continuo. ilico. Nuper vero paucis diebus ante. pridem & iam pridem paucis mensibus. Olim & quondam de tempore a presenti remoto siue illud sit presens siue futurum. aliquãdo de tempore indifferenti. De preterito Hora. Olim truncus eram ficulnus inutile lignum. Licero in catilinã. fuit ista quondã in hac rep. virtus. De futuro. Uerg. j. ene. Certe hinc romanos olim voluentibus annis. & si dicas. veniet veniet quondã illa dies. De tempore indifferenti. Uerg. v. ene. quod tumidis summersum tunditur olim. Idem. ij. ene. Quondam etiam victis redit in precordia virtus. Eodem quoq; modo aliquando. vt aliquando factum fuit. aliquãdo fiet. Sunt & alia complura ad uerbia temporis. vt semper. nunq;. sepe. raro. Localis. Aduerbia quoq; loci complura sunt sed nunc tantum de discretis di cendũ est: cũ cõmunia passim reperiant. Itaq; aduerbia localia in quadruplici sũt differentia. nã aut sunt in loco. aut de loco aut ad locum. aut per locum. Ubi & vbinam querit de loco in quo. vt vbi est antonius? Unde querit de loco a quo. vt vnde venisti? Quo & quorsum querit de loco ad quem vt quo is? Qua querit de loco per quem. vt qua iturus es. Significantia locum in quo. hic. vbi ego sum ponitur etiam pro illic. Uerg. j. ene. hic illius arma. hic currus fuit. pro illic. ponitur etiam p tũc aduerbio tẽporis. Juue. hic tunc vmbricius: qñ artibus inquit honestis. Isthic hoc est vbi tu es. Uergilius. ij. ene. Pater isthic ianua leto. Illic vbi aliquis est. Juuenalis. Uiuat arturius illic & Catullus. Ubi quando grauatur significat in quo lo co relatiue. Uergilius in primo. ene. Seuus vbi eacide telo iacet hector. Responsiue quoq; grauatur. vt vbi est cesar interro ganti si dixeris vbi Pompeius: in primo syllaba finalis acuitur. in secundo grauatur. Eodẽ modo dicimus sicubi pro si in aliquo loco. Necubi pro ne in aliquo loco. alicubi pro in aliquo loco. vbiuis. vbiqz. vbilibet. vbiubi. vbicumq;. pro in quo cumq; loco. Ibi pro in eo loco. ibidem pro in eo ipso loco. Alibi pro in alio loco. Inibi pro in eodem loco. Usquam pro aliquo in loco. Nusquam pro nullo in loco. Intus pro in parte interiori. Foris pro in parte exteriori. Supra pro in parte superiori. Infra pro in parte inferiori. Nomina vbium & oppidorum propria si sunt prime & secunde declinationis sin gularia ponuntur in genitiuo aduerbialiter. vt rome. pro in vbe roma. tarenti pro in oppido tarento. Si vero sunt tertie Declinationis aut pluralia: ponuntur in datiuo. vt carthagini pro in vbe carthagine. Plautus in prologo casline. ego aio hoc

Figuræ aduerbiorũ quot sunt: Duæ. sicut in noie Simplex ut ecce. Composita ut eccum.

Vbi igitur cuius figuræ ẽ: Simplicis figuræ. neq; enim potest diuidi in partes significatiuas.

Significationes aduerbiorum quot sũt: In nume ræ. Numeralis. ut semel. bis. ter. quater. quinqui es. sexies.

Temporalis. ut hodie. cras. perendie. heri. nuper.

Localis. ut hic isthic. illic. huc. istuc. illuc.

fieri in grecia & carthagini. Idem in cistella. Fuere sicyoni iamdiu dionysia. Uerg. iiij. en. Tyrs carthagine qui nunc expectat Quamq; seruius in locum illum Uergilij dicit nomina huiusmodi locorum cum aduerbialiter ponuntur non in ablatiuo. sed in dõ debere poni. Alit enĩ his verbis. Tyria carthagine p carthagini. & p aduerbio in loco de loco posuit. Apuleius in libris floridorum: sp carthagini. nunq; carthagine ponit aduerbialiter. sic Hora. Rome tybur amẽ vẽtosus tybure romam. Idẽ quoq; dicẽdũ est de pluraliter declinatis. vt pisis. fundis. trallibus. hoc est in illis vbibus. Sed in his nihil refert cũ da tiuus in terminatione similis ablatiuo sit. Ad si militudinem superiorum ponuntur aduerbialiter illa toge. i. in pace. milicie. i. in bello. domi. i. in domo. ruri. i. in rure. vesperi. i. in vespe. luci p in die. quod si hec in ablatiuo reperiãtur. aut ad uerbia nõ sunt. aut ablatiuus pro datiuo ponitur vt Hora. j. epist. Quinq; dies tibi pollicitus me rure futurum. Significantia locum ad quem. huc. i. ad hunc locum. in quo ego sum. isthuc. id est ad istum locum. in quo tu es. illuc idest ad lo cum. in quo aliquis est. Si quo. i. si ad aliquem locum. Nequo. i. ne ad aliquem locum. Alio. i. ad alium locum. Utroq; i. ad vtrumq; locum. Quoquo. quocunq;. quolibet. quouis. i. ad quẽ cumq; locũ. Eo. i. ad eũ locũ. Eodẽ. i. ad ipm cũ dem locũ. Intro. i. ad partẽ alicuiº loci interiorẽ Foras. i. ad partẽ loci exteriorẽ. Surſũ. i. ad ptẽz loci superiorẽ. Deorsũ. i. ad partẽ inferiorẽ. Sini storsũ. i. ad sinistrã partẽ. Dextrorsum. i. ad dextrã. horsũ. i. ad aliquẽ locũ. Nomina quoq; vbiũ & oppidorum propria ponuntur aduerbialiter in actõ. vt romã. id est ad vbẽ romã. tarentũ. bispalim pisas. fundos. hoc est ad illas vbes. Significantia locum per quem. Hac. i. per locũ: vbi ego sum. istac. i. per locum: vbi tu es. illac. i. per locum: vbi aliquis est. Siqua. i. per aliquem locũ. Nequa. i. ne per aliquem locum. Alia. i. per alium. locum. Quauis. qualibet. quacunq;. id est perquamcunq; partem. vtraq;. i. p vtramq; partẽ. Ea. i. per eum locum. Eadem. i. per eundem locum. Intus. i. per locum interiorem. Fo ris. i. per locum exteriorem. Nomina quoq; vbiũ & oppidorum propria ponuntur in ablatiuo. vt roma. i. per vbem ro mam. tarento. bispali. pisis. fundis. trallibus. i. per illas vbes. Significantia locum a quo. Hinc. i. ab eo loco: vbi ego sũ Isthinc. i. ab eo loco: vbi tu es. Illinc. i. ab eo loco: vbi aliquis est. Sicunde. i. si ab aliquo loco. Necunde. i. ne ab aliq; loco Aliunde. i. ab alio loco. Utrinq;. i. ab vtroq; loco. Undiq;. undelibet. undeuis. undeunde. undecunq;. pro ex quacũq; par te siue loco. Inde. i. ab eo loco. Idem. i. ab eodem ipso loco. Intus. i. a loco interiori. Foris. i. a loco exteriori. Superne. id est a loco superiori. Inferne. i. a loco inferiori. Celitus. i. a celo. Nomina quoq; vbium & opidorum ponuntur in ablatiuo aduerbialiter. vt Roma id est ab vbe roma. Eodem modo tarento. bispali. pisis. fundis trallibus id est ab illis vbibus.

Reperitur tamen sepe apud auctores huiusmodi nominibus vbium propijs adiuncta prepositio. vt Cicero in verrem. Ea die verres ad messanam venit. Salustius in iugurtha. ad cirtham oppidum iter construunt. Idem in catilina. nam bru tus ab roma aberat. Liuius octauo. ab vbe condita: & ab lauinio venerant antiqua auxilia. Econtrario cum nominibº regi onum & prouinciarum prepositiones addi debeant. aliquando ab auctoribus detrahuntur. Uergilius. j. eneid. Italiam fa to profugus lauinaq; venit. i. ad italiam. Et in eodem. Si datur italiam socijs & rege recepto tendere. Negatiua. Sunt ad uerbia etiam negandi. per que aliquid negamus vt non. quod imperatiuo iungi non potest: sed alijs modis. vt nõ lego. haud amo. minime doceo. nullatenus audio. Ne particula potius est de hortatiua. vt. Uerg. iij. ene. Tu ne cede malis: sed cõtra au dentior ito. Sed in carmine iungitur hec particula imperatiuo & optatiuo. In prosa oratione aut optatiuo. vt Teren. in phor mione. Quod vitam ne phormioni id suadere in mentem incidisset. aut subiunctiuo. vt si dixeris oro te ne facias. sed tunc coniunctio est: & accipitur pro eo quod est vt non. Affirmatiua. Adnerbia affirmandi sunt. per que aliquid affirmamus. vt etiam cum pro aduerbio consentientis accipitur. vt est in digestis in titulo de verborum obliga. & respondent etiam. quid ni? nam & quid interrogatiue prolatum aduerbium est affirmandi: exponiturq;. i. cur non? Profecto nimirũ nempe. certe. & ipse similia. Demonstratiua. Demonstrandi aduerbia sunt: quibus aliquid quasi digito indicam⁹. vt en. ecce. que ntõ & actõ tã gi possunt. Uerg. j. ene. En priamus sunt hic etiam sua fmia laudi. Idem in buco. En quattuor aras. Ecce duas tibi daphn duoq; altaria phebo. Teren. in eunucho. ecce aũt alter: q si occeperit amare. nam alter non alter eo loco esse legẽdum donat⁹ precipit. Plautus in bacchidibus. opus ne erit tibi aduocato tristi iracũdo. ecce me. hem magis ẽ poeticũ affectui deseruiens atq; admirationi. Optatiua. optandi aduerbia sunt que optatiuo modo iungi possunt. vt o Uerg. in buco. o tĩ libeat me cum tibi sordida rura. Si. Idem. vj. ene. Si nunc se nobis ille aureus arbora ramus. vt Hora. ij. ser. Juppiter vt pereat posi tum rubigine telum Uitã. Uerg. j. ene. atq; vtinã rex ilspe notho compulsus eodem. Jungimus etiam hec. vt osi. o vtinam Oui. in epla penelopes. Optinã tunc cũ lacedemona classe petebat. Persius. O si ebuliat patrui preclarum funus & osi argẽti crepet mihi seria. Ordinatiua. ordinãdi aduerbia sũt qbus medijs plura ordinamus. vt cõtinuo. Uerg. vj. ene. Cõtinuo au dite voces vagitus. Deinde. Idem in eodem. prima deinde tenẽt mesti loca. Deinceps. Licero. iiij. thus. que. vt deinceps q accubarẽt canerent ad tibiã. Interrogatiua. quibus interrogam⁹. vt cur. Juue. Cur desiderio bibule sertorius ardet? ãre. Martialis. nec possum dicere quare. i. quãobrem & quapropter? Nunqd & num. Oui. in epla sapphus. Nunqd vbi aspecta est studiose lra dextre? Dubitatiua. qbus significamus nos dubitare. vt fors. Uer. xj. eñe. fors vota facit: cumulatq; altaria donis. pro forte. fortasse. forsan. forsitan forsit. Hora. j. ser. Quia nõ vt forsit honorẽ iure mihi inuidest. Uocatiua: qbus ali quem vocamus. vt o regina nouã cui cõdere iuppiter vrbem. neq; enĩ articulus est. qñ serũ non demõstrat. heus qñ vocatis simul & hortatis est. vt idẽ in eodẽ. ac prior heus inqt iuuenes mõstrate. oho vocatis quoq; est: sed magis poeticũ. Discreti ua: qbus discernim⁹ & separam⁹. vt seorsum: seorsis. Uergili. in. Est & nõ. pariter nonunq;. sepe seorsis. diuisim. separatim si gillatim. distincte. bifariam. trifariam. multifariam. Congregatiua: quib⁹ multa in vnũ cõgregamus. vt simul. vna pariter que temporis & loci sunt. Juratiua sunt & aduerbia iurandi. vt hercule. hercle. mehercle. mehercule. i. per herculem. vel ita mehercules amet. castor. mecastor. id est per castorem. vel ita me castor amet. & sic medius fidius. id est per iouis filium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hortatiua.exhortandi aduerbia sũt eia. Nota.j.ser. Eia quid cessatis. Age agite.agedũ.sed per age vnũ exhortamur. p agite plures. p agedũ vnũ & plures. Quintilia. agedũ si videt extra portas ꝓspicite. dicim⁹ quoq; cõiunctim. eia age. Uerg. in. iiij. Eia age rupe moras. Intensiua. itensiua sunt qbus intẽse ac nimiũ aliqd fieri aut esse significam⁹. vt valde. penit⁹. oio. vehemẽter. funditus. Remissiua sũt his ꝯraria: p q̃ aliquid fieri remisse & frigide dr. vt sensim. paulatim. pedetẽtim. frigide. tepide. Diminutiua: vt clã clãculũ. & q̃ ab adiectiuis diminuttuis fiũt. vt a bellus belle. ab argutulus argutule. a molliculus mollicule. Cõpatiua: q̃ a cõpatiuis deriuãtur. vt a malo⁹ magis. a melio⁹ meli⁹. a fortis fortiꝰ. Superlatiua: q̃ a superlatiuis deriuãtur. vt ab optim⁹ optime. a maxim⁹ maxime. a fortissimus fortissime. Similitudinis aduerbia sũt quasi. ceu. velut. veluti. sicut sicuti. vt vti. hec etiam ꝯiunctiõnũ vim hñt causaliũ: vt postea dicem⁹ suo loco.

Hortatiua.ut.eia.age.agendum.agite.
Intensiua.ut ualde.penitus.uehementer.
Remissiua.ut sensim.paulatim.pedetentim.
Diminutiua.ut belle.argutule.clanculum.
Comparatiua.ut magis.melius.fortius.
Superlatiua.ut maxime.optime.fortissime.
Similitudinis.ut ceu. sicut.tanquam.

Quantitatis aduerbia sũt. multũ. nimiũ. parum nimis. Qualitatis aduerbia latissime patent. nã & ab oibus fere noib⁹ adiectiuis ducunt: vt a bonus bene. a malus male. & a ꝑticipijs. vt a docto docte. ab amãte amãter. Sũt m ste alie aduerbiorum significatiões: vt q̃ dr attractiua: q̃ vt supra memorauim⁹. auctore Quintilia. a qbusdã pars oronis distincta ab alijs ꝑtibus ponit. vt viritim per singulos viros. oppidatim per singula oppida. municipatim p singula municipia. De interiectione. Ca. xj. Interiectionẽ quẽadmodũ supra memorauimus: greci inter aduerbij significationes annumerant: quia hec quoq; sicut & aduerbium verbo adiungit aut expressio aut sub intellecto. vt si dicã pape qd video. vel si per se dicas pape subauditur miro: vel aliud verbũ: qõ admirationẽ significet. Latini vero iteriectionẽ ab aduerbio separarũt: aut q̃ videtur i sese affectũ hre verbi: & plenã motus animi significationẽ etiã si nõ addatur verbũ. vel q̃ cũ articulis careãt: vo luerũt equare cuꝫ grecis ptes oronis. vt hac vna rõne octo essent apud nros: quẽadmodũ & apud illos. Dicit igitur ptes diffinitiõis explicãs iteriectionẽ esse vnã ex octo ptibus oronis. ſꝫ quia ex illis quattuor sunt declinabiles & quattuor indeclinabiles: dicit vnã esse ex quattuor indeclinabilibus significãtem affectũ. i. passionem: in quo vt diximus latini eã ab aduerbio differre voluerũt. qõ vero additur voce incondita: hoc etiã illã ab aduerbio se iungit: quoniã ꝑ exclamationẽ quandam & vocem inconditam. i. prope inarticulatã proferim⁹. Interiectio aũt ideo dicta est: quod seriem orationis rumpens interficitur & cũ aliquo mentis affectu profertur. vt Uerg. j. eñ. Nauib⁹ infandum amissis vnius ob iram prodimur. Or do enim erat nos prodimur nauibus amissis ob iram vnius iunonis: sed cum exclamatione interiecit. Infandum. quasi dicat pro scelus indignũ.

Interiectio.

Habet igitur interiectio varias significationes Lugentis. Teren. in eunucho cũ inducit duos lugentem. hei. hoi. dicit. heu quoq; & hei. que dolentis diximus etiam lugentis sunt dolentis. Uergilius in. j. hei mihi qualis erat. Idem in. x. o dolor atq; decus magnum. Idem in buco. ah silice in nuda cõnixa reliquit. Timentis. Terentius in andria. hei vereor ne quid andria apportet mali. Idem in eadem. hei metui a chriside. Uergilius in buco. ah ne te frigora ledant. ah tibi ne teneras glacies secet aspera plãtas Exulantis. Terentius in heauton. vah ergo mea antiphila. Idem in adelphis. oh lachrymo pregaudio. Admirantis. Terentius in eunucho. pape facie honesta. & iternm. pape noua ligura otis. Idem in andria. vah consilium callidũ. Exclamantis. Lucanus. pro si remeasse in vrbem. Terentius in andria. vah perij. hoc malum integrascit. & illud ex euangelio. vah qui destruis templum dei. Ridentis. Terentius in andria. ah. ah. he. mirum vero. Idem in eunucho. ah. ah. ah. defessa iam misera sum te ridendo. Deridentis. Terentius in andria. hui tam cito⁹ ridiculum. Idem in eunucho. hui mihi illam tu lauda? Silentis. Terentius in eunucho. au me comparandus hic quidem ad illum est. Idem in eadem au obsecro mea pythias. Laudantis martialis effecte. grauiter. cito. nequiter. euge beate. & illud ex psalmo. Qui dicunt mihi euge euge.

Heu cuius significationis est: Lugentis.

¶ De erotymatis cõiũctionũ. Caꝑ. xii.

T quæ pars orationis est: Coniunctio.

c Quid est cõiunctio: ps oronis indeclinabilis cõnectens ordinansq; sententiam.

Uitantis. Terentius in eunucho. apagesis. egon formidolosus? Idem in eadem. apagete. Uocantis. Ouidius. ecquis io silue crudelius inquit amauit? Terentius in adelphis. ho qui vocare. Deprehendentis. Terentius in andria. at. hoc illud est: hiuc ille lachrime. Idem in eunucho. at. at. data hercle verba. De coniunctione. Caput duodecimum.

Ultima ex quattuor indeclinabilibus orationis partibus est coniunctio. cuius proprium est diuersas orationis partes

cõiungere. Itaq; diffinitur cõiũctio est pars oronis indeclinabilis cõnectens ordinansq; sniam. cõnectẽs inquã: qñ simul res aliqs inesse significat. vt eneas pius & fortis. vel cõnectẽs verba & disiungens sniaꝫ. vt eneas bonus vel malus. Ordinãs qñ alter ꝓgtur ad alterꝝ. vt si currit mouet. Ex his manifestũ est vnde ꝯiunctio dr. Cõiunctiõi q̃t accidũt. Prisciano. dicit tria figura. ordo. spẽs. quã alij ptãtem. alij significationẽ appellãt. Figure ꝯiunctionis. quot sunt. due rñdet sicut in noie. Ordo ꝯiunctiõis quotuplex ẽ. Triplex inqt. deinde mẽbrã diuisiõis explicat. Ptãtes ꝯiunctiõis q̃t sũt: & q̃ nõ hñt certũ numerꝝ dicit rẽ cõples: & enũerat q̃dã ex ijs q̃ sũt magis note. hoc est copulatiuã. disiũctiuã. subdisiunctiuã cãlem collectiuã. dubitatiuã. aduersatiuã. approbatiuã. Causalis rursus diuidit in continuatiuã. subcõtinuatiuã. adiunctiuã. & effectiuã. De q bus singulis oñdit & q̃ sint: subiũgens exemplũ cuiusq;. Sz q̃ ꝯiũctiões sub eadẽ voce inueniunt diuersaꝝ ptãtum siue significationũ visũ est de singulis aliqd dicere: idq; scdm ordinẽ alphabetariũ: quo facili⁹ voleti ingrere occurrãt. Ac igitur repitur copulatiua. vt bon⁹ ac sapiẽs. repitur etiã posita ꝑ qua. vt Uer. haud secus ac iussi faciũt. Salu. in iugurtha. Castra mouebãt iuxta ac si hostis adesset. At pro saltẽ: aduersatiua est. Uer. vj. eñ. at ramũ hunc agnoscas. est etiã exclamãtis aduerbiũ. vt Nota. in epodo. at o deor⁹ q̃s gs regis terras. Uer. ij. eñ. At tibi ꝑ scelere exclamat ꝑ talib⁹ ausis. Ast & diuerso copulatiua Uer. j. ene. Ast ego q̃ diuũ incedo regina iouisq;. Iz tñ poetice. qñ. s. recipit at: vt cũ breuis esset: ꝑ duceretur. Atq; copulatiua est. Uer. j. ene. Atq; eqdem memini teucrũ fidona venire. repitur etiam posita ꝑ qua. Terẽ. in phormione ne filij vtamur fortuna: atq; vñ sumus. Atq inter collectiuas ponitur a Prisc. Terẽ. in eunucho. Atq ita opus est. An dubitatiua sil est & interrogatiua. Uer. j ene. an phebi soror. an nymphaꝝ sanguinis vna Jdẽ in. iij. eloq; an sileã. Inter an & aut. Quinti. hoc distare putat: q̃ ꝑ aut nõ possum⁹ interrogare. ꝑ an possum⁹. Aut disiũctiua est. Iuue. aut dic. aut accipe celerẽ. Uer. ij. ene. aut terebrare cauas vteri & tẽtare latebras. repitur etiã copulatiua ꝑ &. Aũt repitur copulatiua vt abrahã genuit isaac. isaac. aũt genuit iacob. iacob. aũt genuit iudã. repitur etiã cõpletiua. Cũ repitur cãlis sil & adiũctiua. Uer. i buc. Cũ faciã vitulã ꝑ frugib⁹ ipe venito. Dũ q̃q; cãlis siue adiũctiua repitur Uer. multa q̃q; & bello passus dũ cõderet vrbem: Ergo collectiua siue illatiua siue rõnalis. Luca. ergo pari voto gessisti bella iuuẽt⁹. repitur etiã cõpletiua. Ter. mihi ne. tibi ergo. Eni cãlis repitur freq̃nter ſꝫ & cõpletiua. Uer. j. ene. ꝓgenie ſꝫ eni troiano a sanguine duci audierat. Idem in eodẽ hic tibi fabor eni: qñ hec te cura remordet. ſꝫ cum est cãlis sp postponit. ꝓposita vo sp ponit cõpletiue seq̃nte vero vl nõ seq̃nte. Terẽ. in adelphis. eni nõ sinã. Jdẽ i andria. enivero daue nihil loci est segniciẽ. Eqdẽ repitur approbatiua. Uer. nõ eqdẽ inuidio miro⁹ magis vndiq; totis. Jdẽ. xij. eñe. Eqdẽ merui nec deposco inqt. pót etiã pos cõplectiue. Et ponit copulatiue. vt eneas pi⁹ & fortis. ponit etiã cãlis ꝑ q: Quinti. li. j. bar. ꝛba effingere imitãdo conabit puer. & natura tenacissimi sum⁹ eor: q̃ rudib⁹ animis percipim⁹ Repit etiã cõpletiua cũ ꝓponit sibiipi. vt eneas & pi⁹ & fortis fuit. ꝓmũ eni & abũdat: ſꝫ ponit ornat⁹ cã. qõ & dereliqs copulatiuis & disiũctiuis dici pot. Et si aduersatiua ẽ: cui rñdet tñ. Ci. in oone pro milione. et si vereor iudices ne turpe sit: & segñ. tñ hec noui iudicij noua forma. Etiã si aduersatiua est. quẽadmodũ tã etsi: qbus eq̃ rñdet tñ. Jgit. itaq; idcirco collectiue siue illatiue siue rõnales sũt. Ci. pro ligario. habes igitur qõ est accusatori marie optãdũ ꝓfitenti reũ. Jdẽ in eodẽ. itaq; q̃ me ẽtam nescio. ex supius nãq; dictis hec iserũt. alias cõpletiua sũt. Immo illatiua q̃q; ẽ: ſꝫ e diuerso vt Terẽ. dictũ puta. imo aliud. Nec dubitatiua sil & iterrogatiua est. vt Uer. j. eñ. q teneãt: nã inculta videt: boies ne fere ne. Jdẽ in. xj. iusticie ne ꝓius mirer belli ne labor. Dicim⁹ etiã nõne pro annõ. Uer. in bu. Nõne fuit satis tristes amaryllidis iras atq; supba pati fastidia: nõne menalcã. Aũgitur etiã abcissa ꝑ cõpositionẽ cũ alijs ptibus oronis. Uer. iij. ene. pyrrhin cõnubia seruas ꝑ pyrrhine seruas cõnubia. Jdẽ i. x. Omps genitor tãto me crimine dignũ duxisti: ꝑ tãto ne. Invẽitur etiã ne approbatiua. qõ ẽ qñ nec dubitative. nec interrogatiue ponitur. vt Nota. ij. ser. clarus erit. fortis. iustus. sapiẽs. ne etiã rex. Jdẽ in eodẽ o seri studioꝝ qui ne putetis

Vnde dicitur coniunctio: Ab eo quod coniũgat: & orationi pro uinculo interponatur.
Coniunctioni quot accidũt: Tria. Figura. ordo. potestas. siue species. siue significatio.
Figuræ coniunctionis quot sunt: Duæ. sicut in nomine simplex. ut. at. et. Composita ut atq; enim.
Et cuius figuræ est: Simplicis figuræ.
Ordo coniunctionis quotuplex est: Triplex. quædam enim semper præponuntur. ut. et. ac. at. ast. aut. uel. nec. ne. neq;. Quedam semper postponũtur. ut. q; ne. ue. quidem. quoq;. autem. uero. enim. Quædã modo præponunt. modo postponunt. ut. atq;. igitur. itaq;. quoniã. quia. etsi.
Et cuius ordinis est: Præpositiui.
Potestates coniunctionis quot sunt: Complures
Copulatiua quæ sensum & uerba coniũgit. ut. et. q;. atq;. quoq;. autem. uero. quidem.
Disiunctiua: quæ quãuis dictiones cõiungit: sensũ tñ disiunctũ habet. ut. aut. uel. ue. siue. seu.
Subdisiunctiua est: quæ uoce disiunctiua utrumq; adesse significat uel simul uel discrete. ut alexander siue paris. dormit uel legit tota die.
Causalis: quæ causam continuatiõis explanat. ut quoniam. nam. namq;. enim. ut.
Collectiua: siue illatiua q̃ superiora colligit. ut igitur. ego. itaq;. quare. quapropter. q̃obrem.
Dubitatiua: quæ dubitationẽ aliquã cum interrogatione significat. ut. an. ne. necne.
Aduersatiua q̃ aduersam sententiã sequẽti aut ꝑcedenti mõstrat. ut licet. quãq;. q̃uis. et si saltem.
Approbatiua quæ rem aliquam approbat. ut. si. si quidẽ. quando. quandoquidem. quidem.
Cõpletiua: quæ ornatus causa aut metri necessitate

Universidad de Deusto
Biblioteca

Reperitur quoqz ne causalis.⁊ neu a ne ⁊ ue. cõposita. Uerg.iij.ene. ne recipi portis aut duci in menia posset: neu ppium ãtiq sub religiõe tueri. Necne quoqz ꝓ an nõ: dubitatiue sit. ⁊ interrogatiue ponit. Lice ꝓ flacco. vtrũ vultis ptoti flacco licuisse nec ne. Nec neqz copulatiue sunt ꝓ abnegationẽ: vt si dixeris. ãtoni⁹ nõ legit: neqz lectur⁹ est: aut nec lectur⁹ est. Nã ⁊ neqz causales sũt. Uer. eole nãqz tibi diuũ pater atqz hoim rex. reperiunt etiã cõplectiue. vt idẽ in. v. heu qz nã tãti cinxerũt ethera nymbi. Quã repitur electiue posita. Terẽ. in andria. Que inhoneste hic voluit diuitias parare: quãqz honeste in patria pau per viuere. Quãuis ⁊ quãqz aduersatiue sũt: quibus rñdet tñ: qd aliqñ subintelligitur. vt Uerg. ij. ene. Quãqz animus memnisse horret luctuqz refugit: incipiã subaudi tñ. Que copulatiua est ponitur etiã nonunqz cõpletiue. Uerg. v. ene. Dixitqz ⁊ plia voce diremit. Quia sub cõtinuatiua est: repitur aũt in sacris lris freqnter pro ut adiũctiua siue cãli. Quidẽ a Priscian o inter cõpletiuas ponitur: qd multis testimonijs confirmat ita q̃ miror tãtã auiditatem fuisse Hieronymo Paulũ aplm rephẽdẽdi. Tractans eni verba illius q̃ sũt scripta ad colloſenſes: nemo vos supet in hũilitate mẽtis: illud ingt qd crebro dixim⁹ ⁊ si imperit⁹ sermõe: nõ tñ scia: nequaqz Paulũ de hũilitate sz de conscie veritate dixisse: etiã nũc approbam⁹. Et qd aplis in cadẽ epla subdit: q̃ sũt rõnẽ qdẽ hũtia sapie. hoc aut loco qdẽ cõiunctio superflua est: qd in plerisqz locis ꝓpter imperitiã artis grãmatice aplm fecisse repim⁹. Neqz eni legtur sz vl alia ꝓiunctio: q̃ solet vbi qdẽ positũ fuerat rñdere. nã qdẽ plerũqz aduersatiua repit hec Hieronym⁹. Quin teste Prisc. ponit collectiue siue illatiue. Uer. x. ene. Quin occidit vna sarpedon mea progẽies. ponit etiã ꝓ cur nõ pñti indicatiui iũcta: ⁊ sp interrogatiue. vt Persi⁹. gn damus id superis de magna qd dare lance. Uerg. in buco. Quin aligd saltẽ vimimbus molliqz paras dtere rerunco: vterqz pro cur nõ ponit. ⁊ ꝓ qd non cũ subiũctiuo. Idem in. iij. ene. Hic tibi ne qua mori fuerint dispẽdia tãti: qn adeas vatem. Si adiũctiua est cũ vero subiũctiuo adiuncta. vt si leges: eris doctus. Etiã si cãlis siue continuatiua. vt si stertit dormit. si ambulat mouetur. Est q̃qz approbatiua cũ indicatiuo iũcta. Uer. j. ene. Si qd vsqz iusticie est: ⁊ mens sibi conscia recti. Idẽ in. ij. dij si qua est celo pietas: q̃ talia curet. Repitur etiã abnegatiua. Uer. xj. eñ. Tu nũc stares imanis trũcus in armis: esset par etas. ⁊ idem si robur ab annis.

Est aũt ꝓiunctio abnegatiua. q̃ verbis cõiuncta posse fieri rem oñdit: sz ꝓpter cãm aliquã ne fiat impediri. vt fecisse si potuissem. Saltem aduersatiua est. Uerg. iiij. ene. Saltẽ si qua mihi de te suscepta fuisset. Sed ⁊ sedeni copulatiue sunt ex aduerso. Uerg. j. ene. ꝓgeniẽ sedeni troiano a sanguine duci. Seu ⁊ Siue disiũctiue sunt. Uer. vij. ene. Siue erroze vie. seu tẽpestatibus acti. Reperiũtur etiã sub disiunctiue. vt si dixeris: alexander siue paris. atride seu agammenõ. Tñ aduersatiua est rñdẽs illis etsi. tã etsi. Cuius. quãqz. Dice. ꝓ milone. Et si vereor iudices. deide segtur: tũ hec noui iudici noua forma ⁊c. Repitur etiam cõpletiua cũ supiori aduersatiue nõ rñdet. vt apud Papiniũ. xj. theba. me miserã vinces: tũ hec prius arma necesse ẽ experiare domi. Tametsi aduersatiua est qũeadmodũ ei⁹ simplex etsi. Tũ copulatiua est iũgitqz res pares cũ succedit alteri tũ cũ vero succedit ꝓiuctioni cũ: iũgit aligd qd mai⁹ est. vt Laureti⁹ dilligẽtissime colligit. Ue ⁊ vel. disiũctiue sũt reperit etiã vt subdisiũctiua sit. vt Terẽ. in eunucho. vel rex sp maxias mihi gras agere ꝓ etiã posuit. Repitur ⁊ sub disiũctiua discrete si dixeris. toto die vel dormit vel legit. Uero copulatiua siue distributiua ẽ: qz distribuit diuersas res diuersis psonis. vt eneas fuit pius. ulyxes vero calidus. Repitur etiã cõpletiua. Ut causalis est: vt si dixeris. venio vt legã. exerceo te vt sis sanus Reperitur ⁊ adiũctiua. vt Terẽ. si est ingt patrue vt antipho culpam in se admiserit. De partib⁹ oronis. q̃ alie ꝓ alijs. ⁊ pse inuicem ponũtur. Ca. xiij. Solet turbare hoc plerũqz grãmatice artis ignaros: q̃ eandẽ particulã sub diuersis partibus oronis reperiũtur. Itaqz cũ singulatim de octo partib⁹ oronis disputatũ sit: hoc in loco inducit caput: in q̃ oñdit qũeadmodũ pticule quedã oronis ponũtur ꝓ alijs q̃s in pma positiõe fuerãt. atqz rursus q̃dã ponũtur ꝓ seipis inuicẽ. vt nomẽ ꝓ noie. pnomẽ ꝓ pnoie. ⁊c. Nomẽ igit pro participio positũ repitur. vt apud Uergi. ij. ene. sibila lãbebãt linguis vibrãtib⁹ ora. vbi Seruius dicit sibila ꝓ sibilãtia. nã participiũ est. Idẽ. j. geor. Lozusca fulmina molit dextra: qd eodẽ modo pro coruscãtia expõit.

Nomẽ pro aduerbio. vt recẽs ꝓ recenter. Uerg. iij. geor. Sole recẽs orto: aut noctẽ ducentibus astris. Salu. Loria recẽs ẽ tracta veluti glutino adherebãt. Gellius li. xj. Recens natis notũ ⁊ familiarẽ victũ offert. Uerg. ij. geor. Flos apprima tenax pro apprime. ⁊ iu eodẽ. densa sere ꝓ dense. ⁊ in. iij. asp acerba sonans pro acerbe. Nomẽ pro interiectiõe. Uerg. j. ene. Maul bus infandũ amissis vni⁹ ob irã: neqz eni aduerbiũ tñ est hoc in loco infandũ pro infande: sed qz cũ affectu mẽtis proferitur i condita voce: interiectio est. hoc enim tantum interiectio ab aduerbio distat qũeadmodũ suis locis diximus. Nomẽ ꝓ cõiunctione. vt quare: que ex quis ⁊ res componit. quãobrem. q̃s propter. ex nomine. ⁊ prepositione. Pronomen pro nomine ꝓ prio semper enim pronomen sic ponitur: vt ex illius diffinitione manifestum est. sed suus sua suum plerumqz pro propius pro pria propium. repetitur. vt suum est hominis ridere. id est propium. Pronomen pro aduerbio. Uergilius. viij. eneidos. Hoc tunc iquipotens celo descendit ab alto. vbi Seruius inquit hoc pro huc posuit secundum antiquum morem. Nam antea hoc aduerbium loci fuit. nunc aboleuit. sicut illo pro illuc. Pronomen pro coniunctione. vt ideo: que ab id ⁊ eo te ponitur. ut quidẽ. enim. nam. nãq. uero.

Causalis rursus diuiditur in continuatiuã. sub cõtinuatiuã. adiũctiuam. effectiuam.

Continuatiua est: quæ continuationẽ & consequẽtiam rerum significat. ut si. cum. dum. ubi.

Subcontinuatiua est: quæ causam continuationis ostendit cum essentia rerum. ut quoniam quia.

Adiunctiua est: que uerbis subiunctiuis adiungit ut si. ut cum. ubi. quando.

Effectiua est. quæ reddit cãm effectus. ut eni igit.

Et cuius potestatis est: copulatiuæ.

¶ De partibus oronis: q̃ aliæ pro aliis & pro se inuicem ponuntur. Caꝑ. xiij.

q Væ partes orationis aliæ ꝓ aliis ponũt: Omnes fere quemadmodum. Nomẽ pro participio. ut sibilus ꝓ sibilãs

Nomen pro aduerbio. ut recens pro recenter.

Nomẽ pro interiectiõe. ut infandũ uoce incõdita.

Nomen pro coniunctione. ut quare quãobrem.

Pronomẽ pro nomine ꝓprio: ut ego ꝓ antonius.

Pronomen pro aduerbio. ut hoc pro huc.

Pronomen pro cõiunctione. ut ideo: que ab id ⁊ eo.

Verbũ pro noie. ut amare pro amor. uiuere pro uita.

Verbũ pro aduerbio. ut amabo sodes.

Verbũ pro interiectione. ut age agite.

Verbum pro coniunctione. ut licet licebit.

Participiũ pro nomine. ut sapiens diligens.

Participium ꝓ aduerbio. ut horrendũ ꝓ horrẽde.

Præpositio pro aduerbio. ut coram. palam.

Præpositio pro interiectione. ut pro. a.

Præpositio pro cõiũctiõe. ut ꝓpterea q̃propter.

Aduerbiũ pro nomine. ut satis est. abunde est.

Aduerbiũ pro coniunctione. ut quando pro qm̃.

Coniunctio pro aduerbio. ut cum pro quando.

Coniunctio pro interiectione. ut ut.

Quæ partes oronis ponuntur inuicẽ pro seipsis: Oẽs fere. Nomẽ ꝓ noie. ut dardanus pro dardanius. Verbũ pro uerbo. ut populo pro populor. Participiũ pro participio. ut ꝓfusus pro ꝓfũdes Præpositio pro prepositione. ut in pro contra. Aduerbiũ pro aduerbio. ut hic loci pro tũc tps. Coniunctio pro coniunctione. ut uel pro et.

¶ De syntaxi & oronis cõstructiõe. Caꝑ. xiiij.

q Vid est syntaxis: Scientia qua bona constructio a mala dignoscitur. Vnde dicit syntaxis: A syn qd est con & tatto ordino. a quo est taxis: quasi coordinatio.

Quid est cõstructio: Cõgrua dictionũ ordinatio cõgruã perfectãqz sententiã demonstrans.

Quid est oratio: ut scaurus diffiuit: ore missa & p dictiones ordinata pronunciatio.

Quotuplex est oratio: Quadruplex. Perfecta q̃ perfectũ sensum in aio auditoris generat. ut ego amo deũ. Imperfecta: q̃ imperfectũ sensum in animo auditoris generat. ut si deũ amaueris. Finita in qua uerbũ finitũ ponit. ut ego amo. Infinita i qua uerbum infinitum ponitur. ut me amare.

Quid est figura constructionis: Est aliqua ratiõe nouatus dicendi modus: quí circa grammaticas

cõponit. Propterea: q̃ ex ꝓpter ⁊ ea. q̃ ꝓpter: q̃ ex q̃ ⁊ppter. Uerbũ ꝓ noie. Terẽ. in eunucho. Extrema linea amare nõ nihil est. ꝓ amoris. Persius. nim istud viuere triste. ꝓ vita tristis. Uerbũ ꝓ aduerbio. Martialis dic ings rogo. marce. dic amabo. nã aduerbiũ blãditiis est: qũeadmodũ ⁊ sodes. q̃ frequẽter vtũtur poete comici. Uerbũ ꝓ interiectiõe. vt age ꝓ eia. Ue. iij. ene. vtrumqz cõiungit dices eia age rũpe moras. Idẽ in. j. ãre agite o iuuenes. Uerbũ ꝓ cõiũctiõe. Luca. in vij. Oia maiorvertam⁹ busta licebit. ꝓ cuius. Martialis. Lagior hexaphoro tua sit lectica licebit. Oui. j. meta. placeat sibi qsqz licebit. Hor. j. ser. Licebit ille repotia natales alios ve diez. licet ꝓ cuius vbiqz se offerũt exẽpla. Participiũ ꝓ noie. de hoc abũde sum⁹ dicturi libro in lequẽti cũ disputabim⁹ qt mõis pticipiũ trãsit in vim nois. Participiũ ꝓ aduerbio. Uerg. vj. ene. Ac bellua lerne horrẽdũ stridẽs. ꝓ horrẽde. Prepositio ꝓ aduerbio. Uer. j. ene. Postq̃ introgressi ⁊ cosã data copia fandi. Iuue. hẽt fiet ista palã. immo qũeadmodũ sepe dixim⁹: quotiens ꝓpositio nõ iũgitur casib⁹. aduerbiũ ẽ. Prepositio ꝓ interiectiõe. vt pro cũ circũflectik. q̃ vt ait Priscia. interiectionis loco põitur. Salu. i catilinari. ꝓ deũ atqz hoiuz fidẽ. Uer. iiij. ene. pro iupiter ibit hic ait. Idẽ in buco. a silice i nuda cõniga religt. vbi Seruius ingt ad hoc ptinet ꝑmissa dolẽtis interiectio. sũt q̃ aspiratione in fine addãt differẽtie cã.

Prepositio ꝓ coniunctiõe. vt propterea. q̃propẽ Aduerbiũ pro noie vt Martialis. lusistis satis est ⁊ si dixeris satis est mihi diuiciarũ. Uer. vij. ene. terroz ⁊ fraudis abũde est. Aduerbiũ pro ꝓiunctiõe. Idẽ. j. eñ. hic tibi labor eni. q̃ñ hec te cura remordet. Cõiũctio ꝓ aduerbio. vt cũ pro. q̃. ẽ mo freqnter aduerbiũ ꝓiũctio sibi cedũt: ita vt nõ facile qbusdã in locis discernere possis cõiunctio an aduerbiũ sit aliqua particula orationis.

Cõiũctio ꝓ interiectione. Hora. ij. ser. Ut peat positũ rubigine telum nisi eni interiectiue pferas vt: frigidiuscule dixeris. qd alias erit cõcitatissimũ. Que ptes oronis. Nomẽ ponit ꝓ noie. vt vardan⁹ ꝓ vardani⁹. hoc ẽ ꝑmitiuũ ꝓ driuatiuo Uerg. iiij. ene. Mauriat hũc oculis ignẽ crudelis ab alto dardanus. i. eneas. dardani⁹. ⁊ odẽ modo ꝓ reliq̃ nois accidẽtia. Uerbũ pro vbo. vt pplo pro pplor. Uer. iiij. eñ. Ac velut ingentẽ formice farris acceruũ cũ populãt. Properti⁹ lib. iij. Hic olim ignaros luctus populauit achiuos. ꝓ eo qd est populãtur ⁊ populati sũt nã pplo in sermonis latini vsu frequenti nõ est: sz pplor. multa qqz alia vba huiusmõi repiũtur: q̃ Moni⁹ ex ãtiquoꝝ vsu diligẽtissime collegit. Participiũ pro participio vt Salu. alieni appetẽs. sui ꝓfusus: ꝓ ꝓfũdẽs. nã pticipiũ ẽ loco nois positũ. Prepositio ꝓ ꝓpositione. vt Uer. ix. eñ. ibat i eurialũ: ꝓ ꝑta idẽ. j. geor. Sub ipsũ arctuꝝ tenui sat erit suspẽdere sulco qd Seruius exponit. p circa. Aduerbiũ ꝓ aduerbio Uer. j. eñ. Hic illi⁹ arma. hic curr⁹ fuit. ꝓ illic. ⁊ hic aduerbiũ loci ꝓ aduerbio tpis. Idẽ i eodẽ. ꝓstitit hic: arcũqz manu celeresqz sagittas. hic posuit. p tũc ⁊ notãdũ aduerbia loci plerũqz poni ꝓ aduerbijs tpis: sz nõ ecõtra aduerbia tpis ꝓ aduerbijs loci. Cõiũctio ꝓ cõiũctiõe vt Terẽ. i phormione. ne silli vtamur fortuna atqz vsu sumus. atqz posuit ꝓ cũ. De syntaxi. La. xiiij. cũ tres libri supiores circa singulas oronis ptes dsati sint. liber sequens cum breui comate buiꝰ libri tertij totus est de cõstructione. q̃ grece syntaxis dr. Ita qꝫ primo dicit qd sit syntaxis. ⁊ vñ dr. qd ꝓstructio. qd oro. De inde oronẽ diuidit in ẽttuoꝝ formas. hoc est pfectã. impfectam. finitã. infinitã. q̃ oia qñ plana sũt: ad difficiliora properem⁹. Quid est figura cõstructiõis: quemadmodũ ingt Seruius in. v. ene. inter barbarismũ ⁊ lexin: hoc ẽ latinũ elocutionẽ ⁊ pfectã metaplasmus est: q vno sermõe fit rõne vitiosus. Itẽ inter soloecismũ ⁊ schema. i. pfectã sermonũ ꝓnexionẽ figura ẽ: q̃ sit ꝓtextu sermonũ rõne vitiosa. Ergo metaplasm⁹ ingt ⁊ figura media sunt: ⁊ discernũtur peritia ⁊ imperitia. Sed de barbarismo ⁊ soloecismo. de lexi ⁊ schematis

Universidad de Deusto
Biblioteca

atq; metaplasmo suo loco dicet. nūc de figura: quō a seruio accipit figura. hoc ē ꝓstructionis agēdū est. Dicit igit figurā cō-
structionis esse modū dicēdi nouatū. hoc est a naturali ⁊ ꝓsueto termone mutatū: ac pinde vitiosum: nisi aliqua rōne excuset
q quidē modus variatur circa grāmaticas ꝓstructiones. hoc est in contextu ptiū oronis. Quotuplex est figura constructionis
multo plures sunt figure ꝓstructionis quā octo: sed religo in aliū locū relictis: ō his q̄ frēqntius in vsu reperiunt dixerit: quas
enumerat. Euocatio. q̄ grece ecleſis vocatur: fit quoties nomē tertie ꝓsone reducit ad primā vel ad secundā. Improprietas
aūt q̄ hoc est: qō cū dico ego antonius lego. An
tonius qō alias est nomen tertie ꝓsone sic cedit ꝓ
nomini pme ꝓsone: qō verbū huic nō illi reddit
Excusatur aūt hic iproprietas: quīa verbū semp
digniori rūdere debet. Prima nāq; ꝓsona ordine
nature dignior est secūda. ⁊ secūda tertia. Appositio
q̄ pro thesis grece dr. est immediata duoꝝ substāti
uoꝝ ꝯiunctio. ⁊ ponit exemplū ex primo eneidos. Aldi
rat molē eneas magalia quondā. Improprietas
aūt in hoc est: qō duo substantiua sine cōmūcōe
esse nō possint in oronē: sed excusat vitiū: quod
dictio apposita sic iungitur apponenti. quasi adie
ctiuū qō aliqd in substantiuo determinat ⁊ expo-
nit. Prolepsis: q̄ latine interpretatur ꝓsumptio:
est vt a Donato atq; Diomede dissimilē: ꝓsumptio
rez ordine secutaꝝ. ⁊ vtercq; ponit exemplum ex
Vergilio in. vij. eneē. Interea reges igenti mole la
tinus. Quadriuugo inuehit curru. ⁊ sequitur. Bi-
gis it turnus in albis. hinc pr eneas romane stir
pis origo. ⁊ iuxta Alcanius magne spes altera ro
me. procedūt castris. Sz quēadmodū Priscia.
li. xvij. q̄ est de cōstructiōe dicit: si in constructiōe
diuiduoꝝ per plepsim ꝓponit verbū plurale ad
vtrūq; sequs licet ntīa anteferre. vt aquile euola
uerūt. hec ab oriēte. illa ab occidēte. Sin ad ea q̄
diuidūt verba singulariter ꝓsequātur: gtō opor
tebit ꝓponi plurale diuidēdo. vt aglarum altera
volauit ab oriēte. altera ab occidēte. Excusatur
aūt: q̄ verbū siue ꝓpositi siue ꝓsequēs iure exigit
sibi ntīa. Est ⁊ plepsis iplicita. q̄le est illud apli.
Alter alterius onera portate. itelligitur eni qō al
ter portet onus alter⁹. ⁊ alter alteri⁹. Sile ē illō
Vergilij. ij. eneē. Alterꝝ in alteri⁹ mactatos sangui
ne cernam. hoc est anchisen in ascanij ⁊ ascanij in
anchisen: ⁊ creusam in ascanij ⁊ ascanij in creu-
se. ⁊c. Est quoq; aliud plepsis genus: cum id qō
posterius accipit: ante tps ascribitur: quale est il-
lud Ver. Laumaq; venit littora. Laumum enim
quēadmodū Diomedes ⁊ Seruius dicūt nōuū
erat: quo tpe eneas ad italiā venit. ⁊ apud Sal-
stiū. Adonē sacrū ⁊ auētinū insedit: q mōs ob hoc qō illū plebs insederat: postea sacer dict⁹ est. Syllepsis: q̄ latine interpta
tur ꝯceptio: a Donato ⁊ diomede diffinitur sic. Syllepsis est dissimiliū ac diuersaꝝ clausularū ꝓ vnō verbō ꝯglutinata ꝯceptio
vt Verg. j. eneē. Hic illius arma. hic currus fuit. Idē in buco. Sūt nobis mitia poma: castanee molles: ⁊ plīa copia lactis. Est
etiā syllepsis quotiēs fit adductio indignioris ad dignius. qō trib⁹ modis cōtingit. genere. nūero. ⁊ ꝓsona. gñe. vt masculinū
ꝯcipiat femininū ⁊ neutrū femininū ꝯcipiat neutrū. Numer⁹: vt plūris ꝯcipiat singularē. Persona: vt prima ꝯcipiat secūdam
⁊ tertiā. secūda vero tertiā. Qō vero dicit in ꝯceptione regri copulatiuā cōiunctionē vel cū ꝓpositionē: intelligendū ē cū ꝓposi
tio: quēadmodū ait iurisc⁹ult⁹: ponitur ꝓ ⁊. vt si dicas tu cū antonio legitis. ꝓ eo qō tu ⁊ antonius. Tale est illud Ver. j. eneē.
remo cū fratre q̄rinus iura dabūt. ꝓ eo qō remus ⁊ frater. In illo vero qō Hora. dixit. tu qō eo ⁊ ꝓpls mecū desideret audi:
nulla est figura: nedū ꝓsonaꝝ ꝯceptio. Quēadmodū e diuerso nimis licēter. atq; haud scio an tolerabiliter dictū sit: quod legi
muq; in euangelio Hieronymo interpte. pf tuus ⁊ ego dolētes q̄rebam⁹ te. Mā. ⁊ si numeroꝝ ⁊ ꝓsonaꝝ conceptio recte facta ē
ordo tū illaꝝ est inuersus. q debuit esse ego ⁊ pf tuus dolētes q̄rebam⁹ te. Qō si hebraici sermonis idioma illud tolerare pōt
grecus tū atq; latinus reformidat: de quo in ꝓlogo hui⁹ opis plura dixim⁹. Zeugma: q̄ latine interptatur iugatio. siue iūctu
ra. siue adiunctio est quēadmodū Donatus atq; Diomedes diffiniūt: vni⁹ verbi cōclusio diuersis clausulis apte ꝯiuncta. ad
dit Diomedes cū duo aut cōplura ad vnā partē oronis iūgēda referūtur. Fit aūt ꝓ zeugma variatio ꝓsonaꝝ. vt ego lego ⁊ tu
⁊ Licero. numeroꝝ. vt romani pugnāt ⁊ hānibal. ꝓsonaꝝ. vt illud apli. hebrei sūt ⁊ ego. Huius aūt figure ꝓuersio trib⁹ locis
ponī pōt. aut. n. ponitur vnū verbū: ad qō sequētes sensus ꝓferātur vt est: vicit pudorē libido. timorē audatia. rōnē amentia
aut cū in medio sensuū loco positū repitur. vt apud Verg. iij. eneē. troiugena interpres diuū: q numina phebi. q tripodas clari
lauros. q sydera sentis ⁊ volucrū linguas ⁊ ꝓpetis oia penne. sētis eni verbū tā primis q̄z vltimis iūgitur. ob id mesozeugma
i. zeugma a medio noiatur aut cū vno verbo sensus clauduntur: q̄le est illud Ciceronis i catilinā. nihil te nocturnū p̄sidiū pala
tij. nihil vrbis vigilie nihil timor ppli. nihil cōcursus bonoꝝ oim: nihil hic munitissim⁹ senatus habēdi locus: nihil hoc ora
vultusq; mouerunt. omnes sensus tuos conclusit vno verbo mouerūt: ⁊ inde hypozengma dicitur: hoc est zeugma ꝓferē
ri. Antiptosis dicitur ab anti qō est pro ⁊ ptosis casus. vnde ⁊ Diomedes atq; donatus dicunt soleoci simū esse per casuū im

constructiones uersatur.

Euocatio ē reductio tertiæ ꝓsonæ ad primā uel se-
cundā. ut ego Antonius lego. tu ioannes audis.

Et requirunt quattuor in euocatione. ꝓsona euo-
cans. ꝓsona euocata. remotio copule. & uerbū cō
ueniens cum persona euocante.

Appositio ē imediata duorū substantiuorū cōiun
ctio: quorū alterū exponit alterū. ut mirat molē
æneas magalia quondā. & requirūt duo in appo
sitione. dictio apponens. & dictio apposita.

Prolepsis est attributio ꝓprietas toti in suas ꝓtes
diuisio. ut interea reges ingēti mole latinus. &c.
& requnt quīq; in prolepsi. hoc est totū. ptes di
stributio partiū. proprietas. & ordo.

Sillepsis est diuersarū dictionū sub plurali propri
etate cōceptio. ut ego & tu docti legimus. & req
runt quinq; in syllepsi. hoc est dictio cōcipiens.
dictio cōcepta copulatiua cōiunctio. uł ꝓpositio
cū. uerbū uel nomē adiectiuū numeri pluralis. ꝓ
prietas cōcordans cū dictione concipiente.

Zeugma ē uni⁹ ꝓprietatis ad diuersas clausulas fa
cta redditio. ut ego & tu & cicero scribit & requi
runt tria. hoc ē plura substātiua. copula. propri
etas q̄ cōueniat cō propiore substantiuo.

Antiptosis est casus pro casu positio sub aliqua ꝓ
prietate. ut urbem quā statuo uestra est. & requi

runtur tria. hoc est unum subiectum una propri
etas. & ꝓ casus ponatur pro casu.

Sinthesis est attributio proprietatis uni uel pluri
bus copulatis: quod fit nō gratia uocis sed ligni
ficati. ut pars in frustra secant. & requirunt tria
hoc est unum subiectum uel plura copulata. pro
prietas. & attributio proprietatis concordans
cum significato & non cum uoce.

Synechdoche est attributio partis ad totum sub
proprietate uerbi uel participii. uel nominis ad
iectiui ut expleri mentem nequit. nuda genu. no
doq; sinus collecta fluentes. & requiruntur tria.
hoc est totum. proprietas. & pars in accusatiuo
posita.

mutationem: cum vero subest ratio aliqua figura est: que latissime patet. Atq; omissis que marcellus colligit. ex vario auctorum vsu: nominatiuus ponitur pro genitiuo. Vergilius. v. ene. cressa genus ꝓoloe. geminiꝯ circum huberat nati. i. generis cretensis. Gellius. li. xvij. Aristotilis libra sunt omne genus elegātie referti. l. omnis generis. ⁊ in. ff. ti. de fundo instructo eadem ratione ponitur accusatiuus pro genitiuo. nisi forte ⁊ nominatiuus est: in. l. cuⁱ⁹ initium est. quesitum suppellecticarios inquit ⁊ ceteros id genus seruos. pro eius generis. Liuius quoq; apud priscianū. quando duo inquit consules eius anni alter morbo. alter ferro periſſet: ſuffectū consulem negabant comicia habere posse. duo ordinarij cōsules dixit pro duorum consulum ordinariorum. Nam quemadmodum diximus in prolepsi. si ad ea que diuiduntur: verba singulariter cōsequantur: genitiuum oportet ꝓponi pluralem diuidēdo. Nominatiuus quoq; ponitur pro vocatiuo Vergilius. j. ene. gnate mee vires. mea magna potentia solus. Plinius. vij. natura. hist. Salue primus omnium parēs ꝑme appellate. Nominatiuus pro ablatiuo. Lice. in lelio. Quid enim indigens aphricanus mei. pro in quo. ⁊ illud ex euangelio. si quid aliquem defraudo: reddo quadruplum. pro in aliquo. Genitiuus pro nominatiuo. Lice. in. j. de diuinatione. cum illius diei mihi veni in mentem. pro ille dies. quod exemplum inter idiomata sermōis. latini Diomedes posuit. Idem quoq; Cicero in verrem. Ita velim mihi deos propitios: vt cum illius mihi temporis venit in mentem. pro illud tempus. Talia aliquod substantiuum in his clausulis subintelligendum esse opinatur. puta conditio. aut status. aut fortuna. Genitiuus pro nominatiuo vel accusatiuo ex figura greca. Terentius. quot illic hominum litigant. pro quot homines. Idem dij boni boni quid porro. pro quod bonum. Horatius. j. sermo. ille repotia. natales alios ve dierum. pro alios dies. Genitiuus pro ablatiuo. Cicero ad Hieremiū. j. oratoris officium est ijs de rebus posse dicere: quo ad eius fieri poterit. i. ab eo. Datiuus pro accusatiuo ⁊ prepositione. Vergilius. j. ene. inferretq; deos latio. i. in latiū. ⁊ in eodem. venturum excidio. libye. i. in excidium. Accusatiuus pro nominatiuo. Vergilius. j. ene. Urbem quem statuo vestra est. pro vrbs. Vocatiu⁹ pro nominatiuo. Septimus casus pro genitiuo. Vergilius. j. ene. Sunt mihi bis septem ꝓstanti corpore nymphe. pro prestantis corporis. Plinius. libro. vij. natura histore. Bestiem siluestrem stridoris horrendi. birtis corporibus. oculis glaucis. dentibus caninis. Alia ratione. Plautus in casina posuit septimum casum pro genitiuo. habet inquit gladium: sed duos. quibus altero te occisurum ait. altero vilicum quibus dixit pro quorum. Synthesis grece latine interpretatur compositio. que quotiens fit solecismus est: nisi aliqua ratione excusetur. vt Vergilius. j. ene. pars in frustra secāt verubusq; trementia figunt. pars posuit pro alij. Hora. Jactamus iam pridem omnis te roma beatum. omnis roma poluit pro omnes romani. Terentius in adelphis. aperite aliquis actutum ostium. pro aliqui ex vobis aperiant. Apuleius. iij. florid. ingens frequentia conuenere pro homines frequentes. Synechdoche. grece interpretatur cōprehensio. ⁊ est quotiēs id quod est partis datur toti. vt niger capillos. pro eo quod est habens capillos nigros dicit autem posse fieri per verbū subaudi neutrum. Vergilius. iij. geor. Micat auribus ⁊ tremit artus. Idem. j. ene. Expleri mentem nequit. i. non habet mentez expletam. Idem. v. Flauaq; caput nectentur oliua. per participium. Ver. j. ene. Nodoq; sinus collecta fluētes. hoc est habēs sinus fluentes collectos. Per nomen adiectiuum. vt idem in eodem nuda genu. i. habens genu nudum. Hora. carmi. quam notam duxit viuēs videri. cetera fuluus. Nec figura quamāq; poetis tantum sit permissa: vtuntur aliquādo illa ⁊ historici qui nōnunq; in genere dicendi poetas imitantur. Liuius. xxij. ab vrbe. at vero hānibal ipse dum murum incautus subit: adversum femur tragula. ictus cecidit. Pompo. mella de britannis. vltro inquit corpora infecti. Idem alio loco. larmate totū brachati corpus. ⁊ niſi qua vident. ora tecti. Apuleius. j. meta. Tremor inquit viscera quatior.

Libri Tertij Finis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Liber quartus. Quemadmodum libro superiori dictum est: preceptiue grammatice partes sunt quatuor. Orthographia: que de littera. Prosodia: que de syllaba. Etymologia: que de dictione. Syntaxis: que de octo partium orationis constructione disputat. De littera pauca in eodem libro tetigimus: quia eius cōsideratio per singulas fere dictiones spargitur. atq; ex libris quos de vocabulorum significatione partim edidimus: partim edituri sumus petenda est. quandoquidem singularia sub generalibus preceptis cōprehēdi nō possunt. De syllaba copiosius libro in sequenti disseretur. De etymologia parte illa que circa singularum dictionum accidentia versatur tribus libris superioribus per omnia fere disputatum est. Nā deriuationes significationesq; ad memoratos vocabulorum libros refertur. De quarta grammatices parte quam greci syntaxin. nos partium orationis ordinem siue constructionē vocamus: in hoc quarto libro disputabimus. Resumentes in primis que de combinatione adiectiui cū substātiuo. relatiui cū antecedente. nominatiui cū verbo primo libro scriptum est. quodq; in fine libri superioris de figura constructionis dixim⁹.

Igitur primum preceptum constructionis id quod libro primo diximus: prope modū naturale est. quod adiectiuū ⁊ substantiuum in tribus conueniunt in genere. numero. ⁊ casu. Quod si adiectiuum cum substantiuo in illis tribus non conueniret: soloecismus esset manifestarius. nisi aliqua ratione vitium illud excusaretur. vt Licero ad atticum. Solius enim meū peccatum corrigi non potest. Idem pro murena. ex tuo ipsius animo coniecturam aperis. Idem in pisonem. Dico mea vnius opera rēpublicam liberatam. Et illud ex euāgelio Luce. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Excusatur autē hoc vitium quod genitiui illi solius ipsius vnius. ad genituos substantiuos referuntur: qui recesserunt ab vsu in quorum locū substituta sunt pronomina possessiua: quemadmodum libro primo diximus. ⁊ infra cum de constructione verborum impersonalium interest ⁊ refert dicturi sumus: agetur. Nam quod Licero in. iij. de oratore dixit. voluntati vestre omnium paruī: non potest eadem necessitate excusari. cū potuisset dicere voluntati vestrum omnium parui. Illud vix tolerabile. quod Ouidius in epistola enones scripsit. ⁊ flesti: ⁊ nostros vidisti flentis ocellos. Nam ⁊ nostros posuit pro meos. ⁊ meos pro mis. flētis vero quem genitiuum esse ex syllabe quantitate deprehenditur: non ad vocem: sed ad significationē retulit. Qd si post illa pronomina possessiua que pro substantiuorū genitiuis ponūtur. alterum substantiuum sequatur in genitiuo. intolerabilis erit constructio. quale est illud Boetij in prima de consolatione. Solantur mesti nunc mea fata senis. Et illud ex tertio libro regum. tulit filium meum de latere meo ancille tue. Et illud quoq; Pauli apostoli in prima epistola ad corinthios. Salutatio manu mea pauli. nisi forte sit appositio duorum substantiuorum pro mis senis. mis ancille. mis pauli. Neq; enim potuit dici mis senis. mee ancille. mei pauli. quia error esset similis illi. cuius merito Valla priscianum reselli dicentem. mei prisciani eges. tui prisciani egeo. significabat enim idem qd meo prisciano eges. tuo prisciano egeo. nō me prisciano eges. te prisciano egeo. Ablatiui preterea numeri singularis horum nominum siue participiorum presens. absens iunguntur cū ablatinis pluralibus quorundam substantiuorū. vt apud Terentiū in eunucho. Nescio quid profecto absente nobis turbatum est domi. pro absentibus nobis. Plautus in amphitryone. Neq; nobis presente aliquis quisquam nisi seruus. Pomponius atellanarū scriptor. quid enim apud forum presente testibus midi vendidit. pro presentibus testibus. Nevius. Volumus dona dare presente omnibus. pro ꝓsentibus omnibus. Actius. est res aliqua que presente his prius matura institit. pro presentib⁹ his. Preterq; auctoritate potest excusari hoc vitium illa ratione Marcelli qui putat has dictiōes absente presente forme esse monaptote. Genera quoq; ⁊ numeri confunduntur cū nō ad vocē: sed ad rem adiectiuum refertur. vt Ver. vij. ene. Pars arduus altis puluerulentus equis furit. Idem in. iiij. Pars grandia trudunt obnixe frumenta humeris. Et Hora. in. j. ser. Legati missi magnis de rebus vterq; ⁊ Ouidi. de remedio. vtraq; formose me iudice sunt venerāde. Idem in epla enones Discuim⁹ lachrymas mestus vterq; suas. Nec etiam ptinet illud Vergili. rij. ene. Dāt sonitum spumosi amnes ⁊ in equora currunt quisq; suum populatus iter. Idem in eodem. pro se quisq; viri summa nitūtur opum vi. Et illud Liuij. Ausi sumus cum parentibus certare queq; ciuitas suis. Gerundium quoq; adiectiuū genitiui singularis posse iungi cum substantiuo plurali suo loco dicemus. Construuntur etiam inter se genera diuersa. vt Vergi. Dulce satis humor est depulsis arbutus hedis. ⁊ quod sequitur. Triste lupus stabulis maturis frugibus imbres: vbi dulcet triste diuersis generibus copulantur. Illud quoq; Lucani in primo. hinc leges blepiscita coacte. Relatiuum. duplex est relatiuum . alterum substantie. alterum accidentis. Relatiuum substantie est quod refert antecedens substantiuum. qualia sunt qui. que. quod. suus. sua. suum. et alia pronomina relatiua: que dicuntur identitatis. Sunt alia relatiua que dicuntur diuersitatis. vt alius. alter. reliquus. ceter. cetera ceterum. si ceter vspiam reperitur. Relatiuum accidentis est: quod refert antecedens adiectiuum. cuiusmodi sūt qualis. quantus. quotus. cuias. Relatiuum accidentis cum antecedente debet conuenire. si non sequatur alterum substātiuum cum quo iungi possit. vt si dicas misi tibi libros mendosos. quales mihi dederas. Quod si alterū substantiuum sequatur cum illo debet cōuenire. vt est animal varium qualis est mulier. est templum magnū: quantus est mons . Horatius tamē in epodo singulari exēplo relatiuū accidentis antecedenti retulit dicens. Sed incitat me pectus ⁊ māme putres: equina qualles vbera. Relatiuum vero substantiuum cum antecedente debet in genere ⁊ in numero conuenire. vt ego amo: qui doceo. Si tamen quis vel qui inter duo ponatur substantiua. vtriq; illorum referri potest. vt si dixeris: est animal: quod appellant oxygem. vel quem appellant oxygem. si tamen substantiuum quod sequitur nomen est ꝓprium: relatiuum illi debet respōdere. vt Salustius in catilina. Est locus in carcere qd tulianū appellatur. ⁊ Liuius. anxur fuit: q nūc sūt terracine. Et paulus in epla ad galathas hieronymo interpte. Semini tuo: qui est xps. Ver. j. ene. est locus hesperiā graij cognomine dicūt. vbi Seruius notat debere subintelligi quā: ⁊ nullo mō quē. Soloecismū tamē fecit Ennius apud diomedē. cū ingt. Quis tu es mulier q me insueto nūcupasti noīe: qui dixit pro q. Sz quēadmodū hoc vitiū intolerabile est: ita illud excusari pōt. qd Boetius de cōsolatiōe scribit. nihil imbecillius hoīe: quos morsus muscularū necat . nā cū bō indiffinite significet: rettulit ad singulos qui sub specie hūana cōtinētur. illd qq; Salustij in catilina. Interea seruicia repudiabat: cui⁹ initio ad eū magna copia cōcurrebat. cui⁹ dixit ꝓ quorū. excusari pōt. qd seruitia ꝓ seruis singulari nūero caret. qd si haberet. ita dixisset seruitiū ꝓ seruis. sicut iuuētutē ꝓ iuuenibus. sz hoc in singulari dicim⁹. illud tm̄ in plurali. vel potius dixit cuius substantiue in genere neutro: ꝓ cuius rei ꝗle est illud Terētij in eunucho. q habet salē: qd in te est. i. q̄ res. Ad rē quoq; nō ad vocē refert qsiq; relatiuū. vt apd Teren. in andria. Laudare oēs fortunas meas: qui haberē gnatū tali ingenio ꝓditū. meas dixit ꝓ mis ea ratione qua supra dixim⁹ in ꝓnominibus possessiuis subintelligi genituos illos quorū in locū successerāt. Ergo laudare pro laudabant oēs fortunas meas. i. mis qui haberē gnatū ⁊ cetera. Ecōtrario Idē in eodem. Si quisquam est qui placere se studeat bonis ax̄plurimis: in his poeta nomen profitetur suum. excusatur vitium. quod quisquā ad plures pertinet.

Nominatiuus ⁊ verbum. Soloecismi quoq; fiunt contra hoc preceptum: sed excusantur aliqua vna ex figuris: de quib⁹ in fine libri superioris dictum est.

Liber quartus de cōstructiōe. Quēadmodū oē verbū ꝓsonale āte se cū ntō cōstruit ita post se varios casus recipit. quā rem nūc aggredimur ab illo potissimū faciētes initiū. qō verba partim sunt ꝓsonalia. partim impsonalia. Itaq; ꝓsonale ⁊ impsonale duo ꝓma genera sunt verboꝝ. cū Diomedes atq; Donat⁹ ptim ad significationē verboꝝ. ptim ad modos verbū impsonale referāt. Illi nāq; ad quiq; genera verboꝝ siue significatiōes addūt sextū qō appellāt impsonale. ⁊ ad gnaq; modos sextū qué eque vocāt impsonalē. Nos tñ qsignificationē in gnaq; genera ⁊ modos in numerū quinariū diuidimus. Prima diuisione verbū in ꝓsonale ⁊ in impsonale partimur. vt sit illud personale: cui⁹ tpa p numeros ⁊ personas explicāt. impsonale: cui⁹ tpa numeris ⁊ personis carēt. Differt aūt ab infinitiuo mō: q eque numeris ⁊ personis caret: qō infinitiuus verbū alterius mōi desiderat. impersonale nō indiget verbū alterius mōi. quin potius ipm libere per oēs modos spargit. Sed verbi impersonalis cōsideratione in aliū locum reiecta verbum personale in quinq; genera vt dialecticci dicunt: subalterna diuidimus. actiuū. passiuū neutrū. deponēs. cōmune. de quibus singulatim differētes dicimus. Actiuū verbū esse illud: qō i o. desinit habetq; passiuū i. or. Nec diffinitio nō omnia sed pleraq; huius generis verba cōplectitur. Nā audeo. es. volo vis. facio. is. ⁊ do das actiua esse nemo dubitat. q̄ tamē in voce passiua nō habent audeor. volor. facior. ⁊ dor. illa quoq; de fectiua odi odisti. noui nouisti. memini memini. cepi cepisti. inter actiua proprie numerāda sūt quādoquidē cū actō cōstruuntur: q̄ tñ neq; vocē actiuā in. o. neq; passiuā in. or habent . Et exigit ante se noiatiuum. hoc cōe est oībus verbis ꝓsonalibus. ꝓ persona agēti vel facienti. hoc ꝓprīū est verbi actiui vel neutri actionem significantis

Liber quartus de cōstructiōe octo partiū orationis. Caput primū de constructione uerborū actiuorum post se.

Verba partim sūt ꝓsonalia: partim impsonalia. Personalia sūt quæ habēt numeros & ꝓsonas. Impsonalia: q̄ carēt numeris & ꝓsonis: de q bus postea dicem⁹. Personalia rursus in quiq; genera diuidunt. actiuum. passiuum. neutrum. deponens. cōmune.

Actiuū uerbū est illud quod desinit in. o. & habet passiuū in. or. & exigit ante se noiatiuū in ꝓsona agenti uel facienti. & accusatiuū in persona patienti. Eius complures sunt species.

Prima spēs uerboꝝ actiuoꝝ est q̄ post se cōstru

Nam reliqua verboꝝ genera possunt etiam passionē significare: exiguntq; ante se ntiū pro ꝓsona patiēti. vt exulo exulas. letor letaris. criminor criminaris. Actiuū in persona patienti. hoc etiam cōi ⁊ deponēti cōe est. nisi qō eia actiua possunt cōstrui cū actō. nō tamen omnia sed quedam cōmunia ⁊ deponētia. Quod vero dixit in persona agenti vel facienti non ociose dictū est. Nam differentia illa inter agere ⁊ facere: qua vtit Aristoteles sexto ethicoꝝ ⁊ nono methaphisicoꝝ: nō solū a philosophis: verū etiā a studiosis lingue latine obseruatur vt facere sit rerū in materiam exteriorē transeuntium. vt feci domū. feci libū. feci opus. agere vero est rerū immanentiū. vt ago fortiter. ago prudenter. ago orationē. Ego hoc loco nō possū satis mirari q̄ dementia grammaticos ceperit partim iuniores. partim etiam quosdam ex antiquioribus: vt verbum actiuū diffiniant. qō potest cōstrui cū actō noīm significātium animal rationale. Neq; enim aliā ob causam illos hoc scripsisse arbitror nisi vt difficultatē agerent ijs in rebus in quibus nulla erat difficultas. Nam quid per deū immortalē obsecro te ad grāmaticum rei litterarie presertim adhuc rudē scire attinet. quid sit transire in animal rationale: quid in animal irrationale? Aut si dicere possumus ego exerceo terrā tu seminas agrū. ille comedit panē: cur etiā si rerum natura non patiatur non possumus dicere: ego aro multerē. tu seminas filios. ille comedit puerū. atq; in voce passiua. ego aror. quēadmodū apud Oui. ij. meta. tellus dicit totoq; exerceor anno. pro aror. sicut Ver. j. geor. Exercetq; frequens tellurem atq; imperat aruis. Et quod paulus ad timotheum. c. iiij. scribit ego enim iam delibor. Quod si seminor a patre. comedor a lamia. ⁊ similia dicere nō possum⁹ qm̄ illud dici posse rerū natura nō patitur. at licebit dicere ego non aror: nō seminor. nō comedor: sed nec ararī neq; seminari neq; comedi possū. Neq; illud dici posset asinus centipes volat. bos alatus disputat. vulpes arguta cauillatur. Et non intelligunt homines perditi aliud esse grāmatice loqui. aliud verū a falso distinguere qō ꝓprīū est dialectice? Pari stultitia sunt qui rē neq; philosophis qdē oībus pspectā conant ad grāmaticē trāsferre: quo miserorū simpliciūq; puerorū ingenia vexēt torqueāt in re: que nihil ad illos ptineat. Aiūt nāq; verba illa metuo. timeo. formido ⁊ qne ad sensus exteriores interioresq; pertineāt. qualia sunt. video. audio. tango. intelligo. sentio. cōstrui cū nō in persona patiēti. ⁊ cū actō in ꝓsona agēti vel sacienti. vt si dixeris ego video lapidē. quia lapis sensū vidēdi moueat. id circo agere putādus sit. Hoc est simplicitatē puerilem erudire: an nugis vel potius nebulis q̄busdā inuoluere? aut cū dicitur ego video lapidē: quō puer intelliget lapidis speciem oculos meos mouere. cū etiam inter philosophos sint qui dicant visionē per radiorū ex oculis emissionē fieri. Eadē ratione pauca ad modū verba essent. q̄ nō haberent significationē inuersam. vt in voce actiua persona agens vel faciēs sit in actō at e diuerso patiens in nominatiuo cū presertim philosophi dicant. quod omne agens agēdo repatitur. hoc enim modo qui alī quid amat: ab illo patitur: cum amor vt physici dicunt affectus vel vt iuniores dicunt: passio sit. Sed hoc nō magis ad grāmaticum pertinet: q̄ verum a falso distinguere: cum hoc ad dialecticū vt diximus: illud ad philosophū pertineat. Eius hoc est verbi actiui complures sunt species. siue gradus. siue ordines. sunt enim sex. Nam cum sit verbi actiui ꝓprium posse cum accusatiuo construi: aut construitur tantum cum accusatiuo. aut cum accusatiuo ⁊ genitiuo. vel datiuo. vel altero accusatiuo. vel septimo casu. vel ablatiuo cum prepositione. a. vel. ab. ex quo fit. vt verbi actiui sex sunt species . Spēs aūt nō eo mō accipimus quo grāmatici: qui in singulis partibus orationis ponūt spēm pro illa forma: qua primitiuū a deriuatiuo distinguitur: sed quo dialectici: qui generi supponūt species. vt cū sint gnaq; genera verboꝝ quodlibet gen⁹ rursū diuidatur in spēs. Prima igit verboꝝ actiuoꝝ spēs est q̄ post se cōstruūt cū actō tm̄. vt amo vtor. doceo filios. nō qō vllū sit verbū qō preter actū nō possit alios quoq; casus recipere: sed qō plerumq; actō contentum sit. vt ego amo vtorem voluptati amore quodam singulari . doceo tibi filios grāmaticā tanti: quāti alius dialecticam. Atq; ecōtrario nullū verbū est qō nō possit absolutū reperiri. vt Oui. prima mihi nutrix eoli dixit amas: neq; enim expressit quē amaret. Posuimus autem in qualibet specie pauca verba illa precipue: in quibus aliqua differentia est: nam reliqua alexico illo nostro diffusiori repetenda sunt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Amo amas.iter amo amas.redamo.as.deamo.as.adamo.as.diligo.gis.colo.is.hoc iter est qđ amare est vehementer atq; affectu quodã cęco ⁊ immoderato aligd amore ꝓsequi. Redamare vero ẽ repẽsionẽ in amore facere. vt Apulei⁹ in li. de philosophia. nec reciprocari ꝙnt vt amẽt: q redamãt. Deamare ẽ adhuc vehemẽtius ⁊ plusq̃ amare. vt Terẽ. in heautõ. Deamo te ingt syre/Adamare est idipm facere. sed lasciuiori quodã atq; amatorio modo. q̃ dria vel Quintili. vbis oñdit in declamatioe pyrgot. Patres ingt liberos suos tãq; adamarint. amãt. ⁊ quo id fiat: subiũgit. Videbis oculos nũq; a facie vultu q; deflectere. comere caput. habitũq; cõponere ⁊ q̃ sequũtur. Cice. tũ in epla ad Curionẽ ꝓ amare tm̃ potuisse videtur: cũ scribit: quarũ laudũ gloriã adamaris Diligere vero rõnẽ quãdã atq; electionẽ pre se fert vt diligere sit op⁹ rõnis. Amare vero ci⁹ ptis irrõnalis: qua cõcupiscim⁹. vñ ⁊ in sacris lris frequẽtior est vsus dilectionis q; amoris: qđ huic passio: illi vero rõ subest. Cice. i epla ad Brutũ. L. Clodius valde me diligit: vel emphaticoterũ. i. exꝑsius valde me amat. idẽ alio loco. Dolobellã ãtea diligebã. nũc etiã amo. Atq; adhuc alio loco. sic igit facies: ⁊ me amabis: aut quo sũ cõtẽtus diliges. Colere est supiores gradu acdignitate cũ obseruãtia quadã amare q; dria distichio illo. Adartia. oñdit. Vis te sexte coli. volebã amare. Sed si te colo sexte: non amabo. Nã omisso sensu turpiori in quo pleriq; volunt videri ingenioſi. hoc vult poeta significare: cũ amicicia teste Aristotile nõ possit esse nisi inter eq̃les: o sexte tu vis coli tãq; ab amico inferiori: ego volebã amare te tãq; eq̃lẽ. Sq; si colo te q̃si maiorẽ amicũ nõ amabo te: qz iã nõ es eq̃lis ea rõne q̃ vis a me coli ⁊ obseruari. Colo. is. colui. ꝑter eã significationẽ quã supra memorauim⁹ significat etiã exercere vel adornare. vñ ⁊ agricolas ⁊ colonos dicim⁹: q colũt agros. ⁊ facie colere femine dicũtur. Est etiã colere habitare. vt apud Vergiliũ in buco. pallas quas cõdidit arces: ipsa colat. ⁊ Jue. nos colimus vrbẽ tenui tibijcine fultã. Traho. is. traxi. est violẽter raptare. ducere vero ẽ ijs q̃ spõte sequũtur quasi ductũ exhibere. quã dria Sene. in epi. cviij. ad Lucillũ oñdit dicẽs. Fata volẽtẽ ducũt: nolẽtẽ trahũt. A duco ꝑterea cõposita deduco ⁊ reduco. ꝑter generalẽ significationẽ significãt etiã spãliter comitat⁹ officiũ alicui ꝓstare. Ado. j. fer. occurrã i triuijs deducã. Adar. dũ te, ꝓsequor ⁊ domũ reduco. Inter deducere quoq; nauẽ ⁊ subducere nauẽ est dria: qđ deducere est ex nauali i aquã imittere. Ver. iij. ene. Deducũt socij naues. Idẽ in. iiij. Et littore celsas deducũt toto naues. Liui⁹. xxiij. ab vrbe cõdita. naubus longis ad caralis subductis. ⁊ paulo post. nauibus longis deductis. Ver. j. ene. Urbẽ quã statuo vestra est: subducite naues. Agere quoq; oues. boues capras est quasi ante se cogendo impellere. Oui. j. meta. Hac agit vt pastor per devia rura capellas. Vergi. in buco. En ipse capellas protin⁹ eger ago. hanc etiam vix titvre duco. Nã caprã illã q̃ partu soluta erat: deducebat. i. se illi ducẽ exhibebat virq; sequi poterat: reliquas agebat. Est etiã agere equũ afinũ mulã. illos tergo infidendo moderari. vt in epigrãmate illo. Adarti. quo plerasq; bui⁹ verbi significatiões cõplexus est poeta. Semper agis causas. ⁊ res agis attale semper Est nõ est quod agas: attale semper agis. Si res ⁊ cause desunt: agis attale mulas. Attale ne quid agas desit: agas animam. Sed quẽadmodũ ducere ⁊ trahere ⁊ agere dicimur illa que non sustinemus nostro corpore: illa portare. ferre. baiulare. gerere dicimur que nobiscum ⁊ in aliqua corporis parte habemus. Debere aũt ea tãtũ q̃ humeris aut capite portam⁹. sic equus vehit sessorem. nauis nautam ⁊ illud Ouidij. j. me. Fluuos vehit vnda leones ⁊ Vergi. vj. ene. Hi quos vehit vnda: sepulti. Que vehũtur dicũtur etiam portari. ferri. baiulari. Ver. j. ene. Portantur auari pygmalionis opes pelago. sed qđ manu portatur, nõ recte dicetur vehi. Inchoo inchoas semp cum actõ construitur. vnde Diomedes inter idiomata incusatiui illud posuit. Ver. iij. geor. Te sine nil altũ mens inchoat. Idẽ. vj. enc. Nocturnas inchoat aras. Hinc georgius merula iure galeotũ martiũ preceptorẽ meũ refellit. quod in titulo cuiusdã operis sui scripsit: liber inchoat primus. Incipio ⁊ si cũ accusatiuo cõstrui potest: recte tamẽ posita dicere liber primus incipit. sed rectius profecto. liber primus incipitur. Ineo inis. auctore Valla cũ in hac significatione accipitur. nunquã nisi de rebus maximi momenti dici solet. vt ineo pacem. ineo societatẽ. sed nõ ita possis dicere ineo prandiũ. ineo cõuiuiũ. Huius quoq; verbi participiũ presentis positũ absolute sine accusatiui constructione maioribus rebus adhibetur. vt ineunte vere. ineunte puericia. nõ aũt recte possis dicere ineunte die. ineunte dormitione: sed potius incipiente. Disco. is. discere est eorum que ignoramus cognitionem assequi. Adartialis. discе qđ ignoras: marsi: doctiq; pedonis. Edisce est illa que didicimus memorie mandare. Cice. j. de oratore. Exercenda est memoria ediscendis ad verbum ꝙplurimis. Dediscere est illa que edidiscimus obliuisci. Idem. in. iij eiusdem. ob eamq; causam dediscere ediscendo iuuentus nostra.

untur cũ accusatiuo tantũ. qualia sunt.

Amo.as.aui. por amar con passion y afficion.
Redamo.as.aui. por amar al que nos ama assi.
Deamo.as.aui. por mucho y con affició amar.
Adamo.as.aui. por amar como enamorado.
Diligo.is.xi. por amar con razon y eleccion.
Colo.is.lui. por amar al mayor en dignidad.
Colo.is. por labrar. afeytar o morar.
Traho trahis traxi. por leuar o traer arrastrãdo. y por fuerça.
Duco.is.xi. por leuar o traer guiando.
Deduco.is. por acõpañar a otro desde su casa.
Reduco.is. por acompañar a otro hasta su casa.
Deduco.is. por echar las naues al agua.
Subduco.is. por sacar las naues del agua.
Ago.agis. por lleuar delante de si como ganado. antecogido.
Ago.is. por leuar la bestia caualgãdo ẽcima della
Veho.is.uexi. por lleuar o traer encima de si.
Porto.as.aui. por leuar o traer en su cuerpo.
Fero fers.gero.is. baiulo.as. por aquello mesmo.
Inchoo.as.aui. por començar alguna cosa.
Incipio.is.incepi. por començar como quiera.
Ineo.is.iniui. por començar algnna cosa notable
Disco.is.ici. por deprender. algo de nueuo.
Edisco.is.ici. por deprender algo de coro.
Dedisco.is.ici. por oluidar lo deprendido.

Oppugno.as. oppugnare ⁊ impugnare est pugnãdo aliquẽ locũ aggredi. Ver. v. ene. Ille velut celsam oppugnat qui molib⁹ vrbẽ. Propugnare est oppugnantibus repugnare. vñ ⁊ turrũ ꝓpugnacula dicta sunt. Expugnare ẽ oppugnãdo capere. Ex quo interptis error vel poti⁹ librariorũ cõuincit: q in psalmo ꝓ sepe expugnauerũt vt oppugnauerũt me a iuuẽtute mea cripserũt sepe expugnauerũt me a iuuẽtute mea. Nã si expugnauerũt id ẽ pugnãdo ceperũt, ꝓbetã: quo nõ potuerũt illi ꝑualere Esse aũt librariorũ nõ interptis errorẽ ex eo suspicare possum⁹. qđ in psalmo. xxxiij. dria obseruauit dicẽs. Judica dñe nocẽtes me expugna impugnãtes me. Capio capis cepi. capere vel accipere spõte vel nõ spõte vt magnã cepi molestiã. magnũ cepi doloꝛẽ. accepi pecunias in bello. Sumere est tm̃ spõte. Valerius maximus. nõ coactus ensẽ accipere sed sua spõte sumere videret. Dicim⁹ ꝑterea reciproce capio voluptatẽ. ⁊ voluptas capit me. Cice. in epi. magnam cepi ex tuis lris voluptatẽ. idẽ. me sũma cepit voluptas. Paco pacas pacare ẽ pacẽ victis imponere: atq; leges illis dare. Ver. in buco. Pacatũq; reget patrijs virtutib⁹ orbẽ. Placare est ab ira ignatioe ad lenitatẽ reducere. Ver. ij. enc. Sãguine placastis vẽtos ⁊ virgine cesa. Pacificare tũ placare tũ pacem facere significat. Catullus. bestia celestes pacificasset heres. Sallus. li. xv. pacificãs diuos. Salusti⁹ in iugurta. meteil⁹ initio iugurtha pacificãte ꝓdictum imposuerat. Justin⁹ li. vj. pacificari cũ altero statuit. Lasso. as. lassare est ꝑmodũ fatigare. ⁊ ptinet tm̃ ad aiata. Juue. ⁊ lassata virtus nõdũ satiata recessit. Laxare vero est qđ erat cõtractũ explicare: ⁊ ptinet ad aiata. Lucanus in. v. totoq; rudẽtes laxauere sinus. Eadẽ dria est inter lassus ⁊ laxus. qm̃, lassus est labore fatigatus. laxus vero siuxus atq; solutus. Terẽ. lassus sũ sed nõ defatigatus. Ver. j. ene. Et premere ⁊ laxas sciret dare iussus habenas. Abdico. as. Abdicare est expellere filiũ a bonis dũ viuit ꝓ: aut quõlibet aligd aliẽre. Terẽ. generũ abdicat. Exheredare vero ẽ post mortẽ illud idẽ facere. Adartl. exheredauit te phi lomuse ꝓ. dicim⁹ quoq; abdicauit se cõsulatu. abdicauit se magistratu: ꝑ eo qđ vulgo dr resignauit cõsulatum ⁊ magistratũ. Secũda verboꝝ actiuorũ spẽs. Impleo. es. Ver. j. ene. Implentur veteris bacchi pinguiq; ferine. Luca. in. j. implẽtur valido tyrone cohortes. Accuso as ꝙba q̃ ad accusationẽ ptinẽt bui⁹ ordinis sũt. vt accusauit appiũ dolobella repetũdarũ vel crimine repetũdarũ. vel repetundis. postulauit etiam illuꝝ repetudarũ. vel repetũdarũ crimine ⁊ de repetũdis. ⁊ cõuincit illũ ãbitus vel de ãbitu. ⁊ vãnatus vtriusq; criminis vel vtroq; crimine. Incuso. as. adbũc ordinẽ nõ pertinebat sed interpositũ est: vt dria inter illud ⁊ accuso denotetur: ne putet quisquã idẽ vtrũq; verbũ significare: sed neq; cũ eisdẽ casibus cõstrui debere. Insimulo quoq; accuso. Plautus in amphi. atq; insimulabit eã probri. Idẽ in eadẽ. neq; me ppetiar, pbri falso insimulatã. Emo. is. verba pcii significãtia nõ ꝓstruũtur passim cũ gtõ ⁊ ablatiuo: sed quẽadmodũ statim dicturus est cũ gtõ quorũdã noim ⁊ cũ aliorũ ablatiuo. vt Plautus quãti eã emit? respõdetq; alter vili. Nota. quãti empte? puo. quãti ergo? octussibus. Leuitici. xxvij. quãto valere põt tãto estimabitur. Ex quo regula illa grammaticorũ exceptionẽ habet. aiũt nãq; eodẽ casu rũdẽdum nobis esse: quo interrogamur. Nã interrogamur ꝑ gtũ. ⁊ respondemus ꝑ ablatiuũ. Terẽ. quid agas nisiute vt redimas quãtũ q̃s minimo. ⁊ si neq̃as paulo: at quãti q̃as. Juue. balnea sexcẽtis ⁊ pluris porticus empta. Paro. as. ꝑ cõparo. as. Luca. in. j. magnoq; eterna parantur regna deis. Juue. flos afie ãte ipm precio maiore paratus. Sto. as. ꝑ cõsto. as. Ver. li. x. haud illi stabũt eneia paruo hospitia. Adartialis. Cõstatura fuit megalensis purpura centũ. Juue. tãti ptes eque quãti venefica. cõstat. Cice. in verrẽ. Tãtidẽ estimasse: quãti sacerdotẽ. Juue. quãticũq; domus cõstet. Animaduertẽdum est hec annotatio. ex li. iij. elegantiarum Laurentij vallensis translata est. qui hoc preceptũ a se ꝓmũ fuisse excogitatum gloriatur. Scribit enim hos duos genitiuos tanti ⁊ quanti substãtiuos in neutro gene re cum illorum compositis tãtidem. quãtidẽ. quantilibet. quãticũq;. ⁊ duos genitiuos cõparatiuorũ pluris ⁊ minoris adiũgi his verbis emo. vendo. estimo. ⁊ reliquis pcii aut estimationẽ significantibus cum reliquis vero nominibus nõ posse cõstrui. neq; enim possis recte dicere. vẽdidit hic auri patriã. sed cũ Ver. vj. ene. auro ⁊ in. j. eiusdẽ. cranimumq; auro corpus vendebat achilles. recte tamẽ dixeris emi libr̃ tanti. quãti tu. ⁊ minoris q̃s Antonius. ⁊ pluris q̃s cesar. Neq; licet his genitiuis adiungere substantiuum nisi inablatiuũ conuerteris. vt tanto precio emi. quanto tu vendidisti. ⁊ minori precio emi q̃s cesar. ⁊ maiori pcio q̃s antonius. ⁊ quantolibet precio. vel quantouis precio emeris libr̃ numerabo pecunias bibliopole. Juuenalis. quanto metiris precio q̃ ni tibi diditus essem Valerius maximus. magno vbiq; precio virtus estimatur, tantodẽ tamen pcio non dicimus: quia datiuo ⁊ ablatiuo caret tantundẽ. Itaq; non licet exponere quanti emisti subaudi pcij sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

quãti.i. quanto precio. tanti. i. tanto precio. fallit enim hoc etiam in loco regula grãmaticorum. quod oportet exponẽs ꝛ est positum eiusdem esse casus. Neqꝫ solum in verbis huius speciei seruit hec regula: sed en alijs omnibus precium quocunqꝫ modo significantibus. vt veneo. is. quod est neutrũ passiuum. ꝛ mercor. aris. quod est deponens. Liuius. xlviij. ab vrbe mancipia minora annis viginti que post proximum lustrum decem milibus eris aut pluris venissent. ea quoqꝫ decem tanto pluris: quanti essent estimarentur. Licero in epistola in licitatione prius ponam q̃ illud minoris veneat. Uer. ij. ene. magno mercentur atride. Alia quoqꝫ verba quorum actus mercede fiunt etiam eodem modo construuntur vt doceo. es. Juuenalis chrysogonus quanti doceat: vel pollio quanti. Plinĩ. xxxv. natu. histo. neminẽ ingt minoris docuit. Ago. is. Juue. atqꝫ ideo pluris q̃ cossus agebat. Licẽtiꝰ dixit. Plini. viij. natu. histo. tãti perire potuisti: atqꝫ etiã hodie minoris ꝓ tãto periculo ꝛ minori piculo. Cõtra hanc tamen Laurentij preceptionẽ stat quorũdam scriptorum auctoritas: sed valla de vsu frequentiori semper loquitur. Uer. in prisapeia. non assis faciunt: eumqꝫ recta. ꝛ Catullus Oĩes vnius estimemus assis. facio enim ꝛ estimo precium significant que tamen genitiuo assis iunguntur. Alla quoqꝫ paruifacio. paruipendo. floccifacio. floccipendo. nihilifacio. nihilipendo. naucifacio naucipendo. ꝛ qõ Apuleius. j. meta. scribit. istud quidem quod polliceris equi boniqꝫ facio: contra valle preceptionẽ dicta esse videntur. Tertia verborum actiuorum species est: eorum que dicuntur acquisitiua. Do das. etiã actõ ꝛ duob⁹ datiuis construi potest. vt do tibi pecunias dono tibi vestem pignori. exẽpla sunt Diome. in idiomate cõstructiõis hui⁹ verbi. Dicim⁹ ꝓterea do tibi fidẽ. sicut habeo tibi fidẽ sed dare fidẽ ẽ fidẽ obligare. habere fidem est credere. Dicimus quoqꝫ do tibi penas. i. persoluo. sicut pẽdo tibi penas ꝛ do tibi verba. i. decipio te. Dicim⁹ etiã do tibi litteras. significatoqꝫ dare non vt illas legas. sed vt ad alium perferas qui legat. vnde ꝛ accusatiuũ cũ prepositione adiungimus: vt do tibi litteras ad antonium. tibi vt perferas. ad antoniũ vt legat. Salustiꝰ vulturno litteras ad catilinã dat. Sed dare vt dicit: est quomodocumqꝫ. donare vero est dare gratis cũ hui⁹ ordinis ẽ. vt dono tibi coronam. Si vero est quinte speciei significat vt ait Valla: facere id premij. aut beniuolẽtie gratia. Cice. pro archia poeta: sylla cum gallos ꝛ hispanus ciuitate donasset. videlicet in premiũ meritorũ. Plau. in aulularia. dij immortales quot ꝛ quãtis me donatis gaudijs qõ estimagis beniuolẽtie q̃z meriti. Uer. v. ene. sergestũ eneas ꝓmisso munere donat. ꝛ in eodẽ. hoc iuuenẽ egregiũ pstãi munere donat. hic quoqꝫ in meriti ꝓmiũ mun⁹ donat. Dedo. is. est seipm alicui⁹ fidei atqꝫ auctoritati tradere. vnde ꝛ obsides dicũtur dedere se victori. ꝛ inde deditio. ꝛ serui dedicij. i. q se misericodie victoris dediderũt. Prepono. is. vt ego prepono Ciceroni demosthenẽ. pfero homero Uergiliũ. antepono callimacho Ouidiũ. Cõmodo. as. inter cõmodo. as. ꝛ mutuo. as. hoc interesse cõstat. qõ accõmodamus res q̃ eedẽ nũero reddẽde sũt. vt libros vestes. argẽti phialas. gẽmas. mutuam⁹ vero res q̃ eedẽ nũero reddẽde nõ sũt. sed tñũm spẽ vt frumẽtũ vinũ. pecunias. nemo enim hec acciperet mutuo ea lege vt illa ipa reddere. Sꝫ quẽadmodũ dicim⁹ ego mutuo tibi pecunias: ita etiã tu mutuaris a me pecunias. Reperit quoqꝫ cõmodo tñ ꝓ do. vt apud Lucanũ in ꝓmo. Repitur ꝛ neutrũ secũde spẽi ꝓ eo qõ est ꝓsum. Apuleius in. ij. floridorũ. beneficio multis cõmodasti: ꝛ exẽplo oibus prosuisti. sic e diuerso incõmodo. as. ꝓ noceo. Idẽ ꝓ magia. neq d eo noie suis incõmodaret. Tere. in andria. magis vt incomodet mihi: qua vt ob sequatur gnato. Loco. as. inter loco. as. ꝛ cõduco. is. hoc distat qõ locare est mercede aliquid alicui vtẽdũ tradere. vt domũ. seruũ. iumẽtũ. agrũ. cõducere est illa eadẽ mercede accipere. Suadeo. es. intersuadere ꝛ psuadere illa est ofia qõ suadere est rõnibus ꝛ auctoritate aliquẽ exhortari vt aliqd faciat. quẽadmodũ dissuadere est ne aliqd faciat. Persuadere vero est impetrare v tillud ipm qõ suadebamus efficiatur. Dico. is. inter dicere ꝛ loqui illã ofiam nõnulli esse voluerũt. vt dicam⁹ ea q̃ ex arte pferim⁹ loquamur vero natura. Edi co tũ qõ a vico est cõpositũ ad magistrat⁹ ptinet: vnde vicũr edicta ptorũ. ꝛ illud ex cuãgelio. Exijt edictũ a cesare augusto. Indicere vero est cũ qdã solẽnitate denũciãdo imperare. Hor. i. ser. vẽtri indico bellũ. Credo. is. ẽ cõmodare alicui vel mutuare nõ positis. pignorib⁹. sed tñ fide obligata. cui⁹ cõtrariũ est debeo. es. vnde ab hoc debitores ab illo creditores sũt appellati. Credo vero neutrũ se: tãti ordinis est alicui fidẽ bre. nã credo in deũ ꝛ filia inusitatũ ẽ in sermone latino. Cõmẽdo. as. note significatiõis vbũ actiuũ est hui⁹ spẽi. vt Mdarti. Peccat qui cõmẽdandũ se putat esse suis. at uero cõmẽdare apud aliquẽ est illũ laudare. vt ego te apud principes nostros cõmendaui. Ouidius. v. fasto. illa datos fasces cõmendat. i. cõmendabiles facit. In eadem prope significatione repitur cõmitto is. cũ duobus verbis superioribus hoc est credo q̃ cõmendo. vt apud Uergi. j. geor. debita q̃z sulcis cõmittas semina. Repitur quoqꝫ ꝓ eo qõ in pugnam inducere. Mdartia. Victores cõmittevenus. Luca. in. j. Exigũ vbos cõmisit aspidũ. Cõmitto vero absolutũ: sequẽte clausula cũ vt cõiũctiõe: peccare significat. Cice. ij. de oratore. neqꝫ cõmittam vt ineptum me esse iudices Consulo. is. consului. huius speciei esse potest. vt ego cõsului tibi vtilitatẽ. i. vtile cõsitũ tibi dedi. Consulere vero aliquẽ hoc est ꝑme spẽi est cõsitũ ab illo petere. vt Uer. vij. ene. Lucosqꝫ sub alta cõsulit albunea. Cõsulo tibi. i. cum est neutrũ secundi ordinis. accipitur ꝓ eo qõ est prouideo. Oui. in epistο. penelopes. sed bene consuluit casto deus equus amori. Consulo boni neutrũ est secũdi speciei. Quintilia. instĩtutionũ oratoriarũ li. j. consuli inquit a consulendo dicẽ vel a iudicando. nã hoc cõsulere veteres vocarũt. vnde adhuc manet illud: rogat boni consulas. i. bonũ iudices. Plini⁹ li. viij. q̃so vt legẽtes boni cõsulãt. Plautus in truculẽto. quicqd aũt erit: boni cõsulas. Uer. in prĩapeia. q̃z pauca dam⁹ cõsule poma boni. Ouĩ. j. de põto. ad me puenit: cõsuluitqꝫ boni. idẽ i. v. eiusdẽ. tu tũ hec q̃so cõsule missa bont. Cato apũ Gellĩũ. li. ix. nocti. at. ca fieri bonis bono genere natis bom cõsulitis. Seneca in epi. hãc coqui accipitoris mozã boni cõsulo Apuleius. vij. meta. qa me retẽta cõsoditaqꝫ nõ fueris: optimi cõsule Facio. is. huius ordinis verbũ notã habet significationem. ꝛ quo ab ago agis differat: supra memozauimus. dicimus quoqꝫ facio te cerciorem ꝛ nõ certũ: ꝓ eo quod in libris digestorũ cercioro ꝛ certifico legimus. Mã quod Uergi. iij. ene. dixit anchisen facio certũ: necessitate carminis excusari põt. qm̃ si diceret certiorẽ: tuisset syllaba breuis inter duas longas. facio ꝓterea ꝓ estimo: qõ cũ gtõ possit cõstrui. paulo ante diximus. Reperitur etiã neutrũ secũdi ordinis. vt bene facio tibi male facis mihi: nisi mauis male ꝛ bene aduerbia esse ꝓ nobis posita. vnde est bene sit male sit. Reperitur ꝛ absolutũ ꝓ eo quod est cõuenio Ouĩ. in epi. hisyphiles. mede faciũt ad scelus oẽ manus. ꝛ in epla sapphus. nõ facit ad lachrymas barbitos vlla meas. ꝛ Mora. mecũ faciẽtia iura. Quarta verborũ actiuorũ species est. Doceo dedoceo. Mora. ij. car. populũqꝫ falsis dedocet vti. Li. j. de finib⁹. geometriã dicere maluisset q̃z illam dedocere. Admoneo. es. Teren. in andria. Habeo ꝓ illa re qõ illũ moneã. pbe. Admoneo qõ ab illo cõponit. cũ gtõ potius post actũ ꝓncipalẽ cõstruitur. Tibullus. li. ij. admonuit vbe deseruitqꝫ venus. Ouĩ. iij. de põto. ecquid ab ijs ipis admonere mei. idẽ. xv. meta. qõ possit equorum admonuisse. Oro. as. vt oro te rẽ honestã. dicim⁹ quoqꝫ oro a te rẽ honestã. Uer. xj. ene. Ipm obtestemur. veniãqꝫ oremus ab ipso. Gellius li. xvj. Orauit a suis amicissimis impense. Rogo. as. Hora. ij. car. Otium diuos rogat in patẽti ꝓmisa egeo. Uer. li. viij. Sãctũ mihi numen. arma rogo genitrix nato. possum⁹ etiã dicere rogo a te. Plautus qua cõsidẽtia rogare tu a me argẽtum audes? Interrogo quoqꝫ eodẽ modo posse construi quo suum simplex dubiũ non est. Flagito as. Horatius. ij. car. Nec potenti amicum largiora flagito. Ouidius. j. de amatorib⁹. quod det amatorem flagitet ante suum. Posco. is. Uerg. iiij. eneidos. Tu modo posce deos veniam. Idẽ. in. xj. Pacem te poscimus omnes. Postulo. as. quod proprie est ꝓ tribunali ꝛ nõ alibi petere. vt inquit iurecõsultus in titulo de dãno infecto. L. cuius initiũ est dies. Cum ablatiuo ꝛ ꝓpositiõe a iungit psalmographus dicẽs. Interpete Hieronymo. Postula a me ꝛ dabo tibi gentes. Peto. is. apud Ciceronẽ fere semper hoc modo construitur. Induo. is. Uer. ij. eneidos. Androgei galeã clipeiqꝫ insigne decorum induitur. cõstruitur etiã cõ datiuo. Idẽ. xj. ene. Harum vnam inuem sup⁹emũ mestus honorẽ induit ꝛ cũ septimo casu. vt idẽ in eodẽ. indutusqꝫ iubet trũcos hostilibus armis. Eodẽ modo vestio. Uergili. ij. geor. Queqꝫ suo viridi. semp se gramine vestit. Exuo quoqꝫ eodem modo cõstruitur: ꝛ que sunt similis significatiõis. Exigo te pecuniã ꝛ a te dici põt. Ciceli⁹ apũ Gellĩũ li. xiiij. Ego illud munus nihilo exigor portoriũ. Metellus numidicus apũ eũdẽ. socios ad senatũ qsti flẽtes venisse sese maximas pecunias exactos esse. sed ex figura greca dictũ ee. Bel. affirmat. illi enim exigo te argẽtũ dicũt. Hieronym⁹ in louinianũ. i. noli mirari: si iter titillatiões carnis ꝛ incẽtiua vitior ãgelor vitã nõ exigimur: sed docemur. ꝛ paulo infra. magis gr̃e offerre qõ nõ debeas: q̃z reddere qõ exigeris. Quinta verborũ actiuorũ spes est. Dono. as. aui. de cõstructiõe hui⁹ verbi in. iij. spẽ verborũ actiuorũ dirimus. Spolio. as. Uer. vj. ene. Postq̃z illũ vita victor spoliauit achilles. Satio. as ꝛ saturo. as. differũt teste Valla: qõ satiare ad oẽs sensus ptinet. saturare ad solũ gustum. vt ego satiabo te spectaculis. ꝛ saturabo te pane. Onero. as. aui. Lice. in epistola. boues negssimi te querarũt mẽdatijs. Exonero. as. Ouidi. iij. tristiũ. attã est hanc

Consulo. is. cõsului. por acõseiar algo a alguno.
Facio facis feci. por hazer lo que passa en materia de fuera.

¶ Quarta uerborum actiuorũ species ẽ: quæ præter accusatiuũ principalẽ construunt̃ cũ altero accusatiuo. ut doceo te grãmaticã. qualia sunt.

Doceo. es. docui. por enseñar.
Dedoceo. es. por demostrar ser falso lo enseñado
Moneo. es. por amonestar aconseiando.
Admoneo. es. por traer algo a la memoría ð otro
Oro. as. aui. por rogar al mayor.
Rogo. as. aui. por rogar al ygual.
Interrogo. as. aui. por preguntar.
Flagito. as. aui. por demandar cõ importunidad
Posco. is. popoſci. por demandar lo honesto.
Postulo postulas postulaui. por demandar requirendo en iuyzio.
Peto. is. petiui. por demandar rogando.
Induo. is. indui. uestio. is. uestiui. por uestir.
Exuo. is. exui. spolio. as. spoliaui. por despoiar.
Cingo cingis cinxi. accingo. is. accinxi. succingo succingis. por ceñir.
Calceo. as. excalceo. as. por calçar o descalçar.

¶ Quinta spẽs uerborũ actiuorũ est: q̃ ꝑter accusatiuũ cõstruũt̃ cũ ablatiuo sine ꝓpositiõe uel potius cum effectiuo. ut dono te corona.

Dono. as. aui. por dar insignias de onrra.
Spolio. as. por despoiar de alguna cosa.
Satio. as. aui. saturo. as. aui. por hartar.
Onero. as. aui. p. cargar. exonero. as. p. descargar
Peto. is. pro. percutio. is. por herir.

quod proprie est ꝓ tribunali ꝛ nõ alibi petere. vt inquit iurecõsultus in titulo de dãno infecto. L. cuius initiũ est dies. Cum ablatiuo ꝛ ꝓpositiõe a iungit psalmographus dicẽs. Interprete Hieronymo. Postula a me ꝛ dabo tibi gentes. Peto. is. apud Ciceronẽ fere semper hoc modo construitur. Induo. is. Uer. ij. eneidos. Androgei galeã clipeiqꝫ insigne decorum induitur. cõstruitur etiã cõ datiuo. Idẽ. xj. ene. Harum vnam inuem sup⁹emũ mestus honorẽ induit ꝛ cũ septimo casu. vt idẽ in eodẽ. indutusqꝫ iubet trũcos hostilibus armis. Eodẽ modo vestio. Uergili. ij. geor. Queqꝫ suo viridi. semp se gramine vestit. Exuo quoqꝫ eodem modo cõstruitur: ꝛ que sunt similis significatiõis. Exigo te pecuniã ꝛ a te dici põt. Ciceli⁹ apũ Gellĩũ li. xiiij. Ego illud munus nihilo exigor portoriũ. Metellus numidicus apũ eũdẽ. socios ad senatũ qsti flẽtes venisse sese maximas pecunias exactos esse. sed ex figura greca dictũ ee. Bel. affirmat. illi enim exigo te argẽtũ dicũt. Hieronym⁹ in louinianũ. i. noli mirari: si iter titillatiões carnis ꝛ incẽtiua vitior ãgelor vitã nõ exigimur: sed docemur. ꝛ paulo infra. magis gr̃e offerre qõ nõ debeas: q̃z reddere qõ exigeris. Quinta verborũ actiuorũ spes est. Dono. as. aui. de cõstructiõe hui⁹ verbi in. iij. spẽ verborũ actiuorũ dirimus. Spolio. as. Uer. vj. ene. Postq̃z illũ vita victor spoliauit achilles. Satio. as ꝛ saturo. as. differũt teste Valla: qõ satiare ad oẽs sensus ptinet. saturare ad solũ gustum. vt ego satiabo te spectaculis. ꝛ saturabo te pane. Onero. as. aui. Lice. in epistola. boues negssimi te querarũt mẽdatijs. Exonero. as. Ouidi. iij. tristiũ. attã est hanc

Universidad de Deusto
Biblioteca

odijs exonerare fugã. Peto.is.pro eo qđ est percutio. Ter.in huc. Malo me galathea petit lasciua puella. Afficio.is. Verbũ est in hac cõstructiõe frequẽtissimũ oratores. vt Cicero in epla. magno me dolore afficiissent littere tue. i. magnũ mihi dolorẽ fecissent littere tue. Muto.as.aui.p eo qđ aliã rẽ alia pmutare. Ter.j.ge. chaoniã pingui glandẽ mutauit arista. Moz. diruit. edificat. mutat quadrata rotũdis. Perũ. mercibus hic italis mutat sub sole cadẽti rugosũ piper: & pallẽtis grana cyminj. Priuo.as. Cice. in epla. graui teste priuatus sũ patre tuo viro clarissimo. Leuo.as.p eo qđ subleuo siue alleuo. Ter. ego hoc te fasce leuabo. Sexta species verborũ actiuorum est. Audio.is.audiui.actiũ hui⁹ speciei est sermonem alterius intelligendi gratia percipere. vt audiui ex te vel a te vel de te. Audio pme spẽi est vocẽ tm̃ audire siue aialis siue alteri⁹ rei sonũ. Exaudio. eiusdẽ ordinis ẽ. qđ audio sacere. Audio vel inaudio tibi neutrũ secũdi ordis p eo qđ est obedio: qđ ex ob & audio cõponitur. Plautus in captiuis duob⁹. cũ dicto haud audiebat: facto nũc ledat licet. frequẽtius tm̃ in hac significatiõe repit ab illo pticipiũ pũtis tpis Plautus in amphi. ego sũ iouis dicto audiẽs. Cice. in philipicis. vt audiẽs esset hui⁹ ordini. Idẽ p de iotaro rege aut qui dicto audiẽtes in tãta re non fuissent. & in lege illa vulgata duodecim tabularũ filiũ minus dicto audiẽtẽ liceat abdicare. In audio quoq; p obedio hui⁹ ordinis repitur. Afranius apud Marcellũ. nouis dictis q̃so me ille inaudiat. Male audio cũ est absolutũ hoc est neutrũ quinti ordinis. significat infamari. Cice. ij. de oratore. optimius cõsularis: qui adolescẽtul⁹ male audisset. idẽ p. Mc. celio. vicinũ eius mulieris miraris male audisse? Idẽ. v. tuscu. sed aliud molestius: qđ male audiebat. Terẽ. vulg⁹ mulierũ: qđ male audit Oui. v. tristiũ. indolui. nec tã inea qđ fortũa male audit. Marti. gẽtibus in lybicis vxor tua galle male audit. Abstineo es. & cõtineo es. verba sunt huius ordinis. differũt tm̃ auctore Talla: qđ abstinere ẽ ab aliena vel exteriori re vt abstineo me ab iniuria abstineo me a muneribus Cõtinere vero ẽ a pprijs voluptatib⁹. vt cõtineo me a libidine a coitu a cibo. Cice. qđ bñficiũ ẽ si te abstinueris ab alieno scelere. & Lucilli⁹. man⁹ abstinere a mulicre melius est. Cõstruit etiã figurate cũ gtõ. vel potius ex idiomatis greci imitatione. vt Horat. mox vbi lusit satis abstineto virarũ. Ter. ppositionẽ ab. suppsit. vij. ene. dicẽs abstinuit tactu pr̃ auersusq; refugit. Accipio. is. quo differat a sumo. is. virim⁹ in pma specie actiuoꝝ. Recipio. is. pter alias significatiões ẽs habet cũ est neutrũ secũdi ordinis significat pmittere quo verbo Cice. frequẽter vtit in eplis marie. Suscipio. is. est aliqd in curã atq; fidẽ suã accipere. Eripio. is. & reliqua verba sepationẽ significãtia huius ordinis sũt. Ter. ij. ene. teq; is ait. eripe flãmis. & in eodẽ. eripui fateor leto me & vincula rupi. nã vtrobiq; subintelligit ab. vel ex. q̃ eiusdẽ est significationis. Amoueo. es. idẽ est qđ aufero aufers. atq; vtrũq; huius ordinis admoueo admoues tertie ẽ spẽi ptarie significatiõis. vt admoueo tibi manũ. amoueo a te manũ. Auerto. is. eod ẽmõ differt ab aduerto. vt aduerte oculos ad me. i. cõuerte ad me. auerte oculos a me. i. remoue. Eodẽ mõ differũt aduersus & auersus qđ aduersus ẽ facie ostẽdẽs ex opposito. auersus terga vertẽs. vt oculos ab aliq̃ re declinãs. vt Ter. j. ene. diua solo fixos oculos auersa tenebat.

Afficio.is.ecí.por hazer lo q̃ se pone in ablatiuo.
Afficio te uoluptate. yo te hago plazer.
Afficio te molestia. yo te hago pesar.
Muto.as.aui.por trocar una cosa con otra.
Priuo.as.aui.por quitar o priuar de algo.
Leuo.as.aui.subleuo.as.aui.por aliuiar.

¶ Sexta uerborũ actiuorũ species est. q̃ pter actiõ cõstruunt etiam cum ablatiuo & præpositione a. uel ab. ut audio a te librum. qualia sunt.

Audio audis audiui. por. oyr.
Abstíneo.es.por se refrenar de las iniusticias.
Contíneo.es.por se refrenar de los deleytes.
Accípio.is.accepi.por recebir como quiera.
Suscípio.is.suscepi.por tomar a su cargo.
Recípio.is.recepi.por recebir o recobrar.
Erípio.is.eripui.por librar o arrebatar.
Amoueo.es.amoui.por quitar de alguna cosa.
Aufero aufers abstuli. por aquello mesmo.
Auerto.is.auerti.por boluer de alguna cosa.

¶ De uerbis passiuis. Caput. ii.

p Passiuũ uerbũ est illud qđ desinit in or. & habet actiuũ in. o. & exigit ante se ntm̃ p psona patiẽti & abltm̃ cũ ppositõe. a. uł. ab. uł dtm̃ pro psona agẽti uł faciẽti ut deus amaṫ a me uł mihi. Eius tot sũt spes quot diximꝰ eẽ in verbo actiuo Sed animaduertendum est q̃ cum mutamus uerbum actiuum in passiuũ: casus cum quo uerbũ cõstruiṫ post actm̃ principalẽ: nõ mutaṫ. ut impleo granarium frumenti. uel frumento. granariũ impletur a me frumenti uel fruméto. do tibi pecunias. pecuniæ dantur tibi a me. doceo te grãmaticã. tu doceris a me grãmaticã. dono te corona. tu donaris a me corona. audío a te grammaticã. grammatica auditur a me ex te. Anima duertendum est quoq; uerba recipocra & q̃ dicũṫ uocatiua: qualia sunt. icribor. habeor. iudicor. p̃dicor. agnoscor. dicor. uocor. nominor. appellor. nũcupor. & similia: construi post se in eodem casu: cũ quo ante se construuntur. ut scribor fortis. uocor antonius.

¶ De uerbis neutris. Caput. iii.

n Eutrũ uerbũ est illud quod desinit in. o. & non habet passiuũ in. or. ut seruio seruis. ambulo ambulas. Eius cõplures sũt spes.

¶ Prima spes uerborũ neutrorũ ẽ: q̃ post se cõstruunṫ cũ genitiuo uel ablatiuo. ut careo pecuniarũ uel pecuniis. Cuiusmodi sunt quæ sequunṫ.

Careo.es.caruí.por no tener lo que desseamos.
Egeo eges egui. indigeo indiges indigui. por hauer menester.
Abundo.as.redundo.as.auí.por abundar.
Sto.as.steti.consto.as.constiti.por costar.
Satago.is.sategi. por estar solicito y cõgoxoso.
Abstíneo.es.abstinui.por se enfrenar.

¶ Secũda spes uerborũ neutrorũ ẽ: q̃ post se cõstruunṫ cũ dtõ. ut cedo potentiori. qualia sunt.

Cedo.is.cessi. por dar a otro la uentaia y meioria.

ferine. Alterũ qđ notandũ esse dicit: est qđ verba reciproca & que dicũtur vocatiua: in voce passiua recipiũtur: hoc ẽ post se cõstruunṫ cũ eodem casu: cũ quo ante se pstruebãtur. vt Horat. j. car. Scriberis vario fortis & hostiũ victor. habeor inocte⁹ pdico: ignauus. iudicor sapiẽs. vocor antoni⁹. nũcupor nebrissensis. dicor grãmaticus. Non est hoc in loco dissimulãdum qđ. Seruiꝰ annotauit in illud Ter. vij. ene. optato cõdunṫ tibi dis alueo. esse q̃dã verba: q̃ nulla rõne mutãtur ex voce passiua in actiuã. vt sacerdotes creari. virgines capi. vnde & capte dicebãtur: qñ a pontifice de manu pris nõ minores decẽ annis capiebanṫ. neq; enĩ dici posset: qđ potuerṫ illas capiebat. Eodem modo dicit Seruius condi pprie illos qui sibi statuũt ciuitatẽ. cõduntur ergo tibi dis alueo dixit Verg. j. sedem stabilẽ locant. Pari ratiõe dicimꝰ ego linquor animo: pro exanimo qui loquẽdi modus frequẽs est apud plinũ nõ tm̃ recte dixerimus. animus linquit me. Eodẽ modo consternor animo: p eo qđ est terreor. vt apud Salustiũ: equi sine terroribus psternãtur. & Ouid. iij. meta. consternanṫ equi. non tamen dici posset qđ aliquis cõsternat equos. Dicimus quoq; ex numero nrorum militũ decẽ sunt desiderati in pelio. i. mortui sunt: & defuerũt. Cesar in commẽtarijs. desiderati sunt eo die sagittarij circiter ducẽti. non tm̃ recte diceretur nos desideramus ducẽtos sagittarios. Dicimꝰ pteres interdico tibi aqua & igni: nõ aquam & ignem. at in voce passiua dicimus aqua & ignis interdicitur tibi a me dicimus quoq; aqua & igni interdicitur tibi a me autem vix dici posset: quia interdicitur impersonale est ab hoc verbo neutro interdico. Cicero de senectute. male rem gerentibus bona interdici solent. Apuleus in. iiij. floridum datiuũ voci actiue in nominatiuũ passiue conuertit: cum scribit. dives ille cibo interdicatur. & in digestis ti. de curatore furiosi. l. j. lege inquit duodecim tabularũ prodigus interdicitur. & ibidem. Mulier que furiose viuit: bonis interdici potest. Datiuũ quoq; in ntm̃ vertit Horat. in poetria dicens. ego cur acquirere pauca si posum inuideor. Idem alio in loco. hec ego procurare & idone⁹ imperior. Eadem quoq; ratione dicimus in actiua ego iubeo tibi. & in passiua tu iuberis a me. & ego sum iussus a te. Dicimus preterea mutuo tibi pecunias fenero tibi nummos. In voce tamen passiua non dicimus pecunie mutuantur tibi a me. aut nummi fenerãtur tibi a me. sed tu mutuaris a me pecunias. & feneraris a me nummos. Dicimus etiã ego delecto te. sed tu delectaris a me nõ dicitur: sed tantum delectaris. quia mutuo. fenero delecto actiua sunt. mutuor. feneror. delector. deponentia: multa namq; vt diximus supra: verba sunt actiua desinentia in. o. que non habent passiuã in or. De verbis neutris. Cap. ij.

p Omit in primis verbi neutri diffinitionẽ dicens. qđ verbum neutrũ est qđ desinit in. o. ad dñam passiui deponẽtis & cõis & nõ habet passiuũ in or. ad dñaz verbi actiui. qđ tamẽ casum ante se & post se regat nõ dicit. sed adde tu qđ verba neutra significant actionẽ exigunt ante se ntm̃ p psona agente vel faciẽte. vt ego seruio. q̃ vero passionẽ illa tam: aut idiopathiã. i. passionẽ innatã: exigunt ãte se ntm̃ p psona patiẽte. vt ego vapulo. ego frigeo. post se vero cũ omnibus obliquis põt cõstrui: aut absolutũ est. Hoc loco repetendũ est qđ supra cũ de verbi actiui diffinitione agebaṁ dixim⁹. ppriũ esse verbi actiui cũ actõ construi: atq; habere passiuũ in or. esse tm̃ verba q̃ & si cũ actõ in voce actiua pstruũṫ. nõ tm̃ hñt passiuã in or. itaq; ptim actiua ptim neutra esse dicẽdũ. Careo. es. cũ ablõ freqntius pstruitur. antiquiores etiam gtõ iungebat. vt Teren. in heautõ. oẽs mihi labores fuere leues: pterq̃ tui carendũ qđ erat. & Nevius apud Sellũ. li. xviij. noc. at. carendũ tui est inqnit: qđ ipse exponit p te. Actõ quoq; iungebãt. vt Turpilius apud Marcellũ. meos inquit careo. Sed ablõ vt dixim⁹ freqnter iungitur vt Iuue. carituras turture magno. Plinius in epist. Carẽt iure toge. quibus aqua & igni interdictum est.

Egeo. es. indigeo. es. hui⁹ esse speciei: atq; cũ gtõ etiã posse fungi cõtra philalethen: imo vero cõtra philapseudon dicimus. Ter. x. ene. Nec te rõnis egentem abstulit atra dies. Horat. mancipijs locuples eget eris capadocũ rex. Idem. j. sermo. At qui tantulo eget: quanto est opus. Licero pro roscio. nam per deum immortalẽ quid est in hac causa? qđ defensionis idigeat. & Lucillius apud Nonĩ Marcellũ. quar abundem⁹ rerũ: & quar indigeamus. de ablti constructiõe passim exempla repies. Abũdo abundas. Licero pro cluentio. Mulier inquit abundans audacia. Verg. in buc. cũ dives niuei pecoris. quam lactis abũdans. & illud qđ de lucillio afferebamus: quar abũdemus rerũ: & quar indigeamus. Sto stas. & consto cõstas. cũ aliquid pcio esse emptũ significant huius ordinis sunt: sed de illor constructione plura diximus in secunda verborum actiuorum specie.

Satago satagis. pro eo quod est curiosum atq; sollicitum esse: absolutum pleriumq; reperitur. quemadmodum & satis ago pro quo ponitur. Cesar in comentarijs. qui sat agentibus inquit celeriter occurrant. Gellius libro. xviij. Plorantibus omnibus nostris. atq; insentina satis agentibus. Terentius tamen in heautontimerumeno genitiuo iunxit dicens. & si ijs quoq; suarum rerum satagit. Pendeo & fastidio Plautus in mercato. dissolue iam me nimis diu animi pendeo. Idem in aulu. fastidit mei. quia videt me suam amiciciam. velle. Secunda species verborum neutrorum. Cedo cedis cessi. Vergilius quinto eneid. cede deo. hoc est da locũ & fatere te esse victum. aliquando etiam exprimitur locus. & tũc est accusativus

tertie speciei. Papinius in achillei de. hortantur: cedunt q locum. vnde q Lice. participium futuri vocis passiue, ptulit de claris oratoribus. gracioſi inquit ſcribe ſint in dando q in cedendo loco. Cum accuſatiuo etiam iunxit Uer. lib. xj. dicens cedat ius propinum regi. in qua ſignificatione ſepe apud iureconſultos reperitur. vt in digeſtis delegatis. iiij. l. ſi mulier. ſi vſu fructum inquit mortis cauſa ceſſero. q in titulo de acquirenda poſſeſſione: cedere poſſeſſionem dixit. Mā q diomedes grammaticus in idiomatis annotauit recte poſſe dici: cedo poſſeſſionem q cedo poſſeſſione. Pareo pares. obedio. is. obtempero. as. huius ordinis verba idem prope ſignificant. ſed cum accuſatiuo etiam iunxit Papinius in achilleide dicens. non adeo parebimus omnia matri q Gellius lib. ij. Quedam inquit non eſſe parendum. quedam non obſequendum. Conſulo cōſulis. de hoc in ſecunda verborum actiuorū ſpecie diximus. Prouideo prouides. q proſpicio proſpicis. vt ego puideo mihi. q pſpicio tibi. Uerg. j. ene. grauiter cō motus q alto proſpiciens. reperiuntur etiam actiua. vt Lucanus in. iij. hec vbi ſunt prouiſa duci. q Uerg. tris littore ceruos proſpiciet errantes. Lauco pro eo quod eſt prouideo huius ſpeciei verbum apud iureconſultus frequenter reperitur. Licero. in epiſtolis. melius te ei cauere volo cū ipſe alijs ſolet. Cum accuſatiuo vero ſignificat fugere. Juue. Lauet hunc: quem coccina lena vitari iubet. Placeo q diſplicio. occurro q obuio. eiuſdem ordinis ſunt fere semp

Seruio q inſeruio eo differunt: quod ſeruire p prie ſeruorum eſt: aut eorum qui ſub tyranno viuunt. In cuius verbi ſignificatione plurimū hiſpani labuntur ſequentes lingue ſue idioma. dicētes ſe eſſe ſeruitores q ſeparatos eſſe ſeruire: cum ſerui non ſint. pro eo quod deberent dicere ſeparatos eſſe inſeruire: hoc eſt obſequi q morem gerere. Parco parcis. q ignoſco. is. tum huius ordinis tum actiua reperiūtur quarte ſpecici. Uer. vj. ene. parcere ſubiectis: q debellare ſuperbos. Idem in. x. Auri memoras: que multa taléta natis parce tuis. Gellius libro. xv. Ultam modo ſi bi vt parcerent orauiſſe. ſed his in locis pro ſeruo ſeruas. Plautus in amphitryone. velatis manibus orant ignoſcamus peccatum ſuū. Eodem modo ignoſco. is Quintilia. in declama. Ignoſcite maloꝝ periculoꝝ metus. ignoſcite humana diſcrimina. Piſo frugi apud Priſcia. quodcūq; deligſſet: ignoſcituꝝ affirmabat. Uer. iiij. geor. Ignoſcēda quidé ſcirét ſi ignoſcere manes. quamq; Seruius in eo loco dicat: ignoſcēda participiū eſſe ſine verbi origine: perinde ac ſi ignoſco nō eſſet niſi nentrū huius ſpēi. Noceo noces. officio. is. que etiā actiua reperiunt. vt Apuleius. j. meta. cū multa iquit nocerētur: publicit⁹ingt indignatio perebuit. q in pſalmo. xxxiiij. Judica dñe nocentes me: expugna ipugnātes me. Lucretius quoq; quaſi ab actiuo dixit. officiunt: vti cognat tardius ire. Et illud eccle. xxviij. relique proximo tuo nocēti te: q tūc deprecanti tibi peccata ſoluent. Trogus. li. xliiij. Itaq; cū non ſolū non noceretur verum etiā quorundā huberib⁹ alaret ſubaudi puer. Doleo doles. huius quoq; eſt ordinis. niſi q dolorē patiē. ponitur in vtō. qō dolorē infert. in ntō. Martia. ſi q ſi des vulnus: qō feci: nō dolet ingt. ſed qō tu facies: hoc mihi poete dolet. Teren. in eunucho. dolet dictū imprudētia adoleſcēti q libero. Nam qō Hyeronimo interprete dicit caput meū doleo: poeticū eſt atq; figuratū ea figura: q oſoni ſolute nō ē pmiſſa. Licentius tñ alia figura dicit vicē tuā doleo. Salu. in catilina. quaſi dolēs eius caſum. Cū gtō etiā iunxit. Oui. iij. meta. dicens ſucceſſoꝝq; minerue idoluit. Indulgeo es. hui⁹ ordinis freqntius repitur. Uer. iiij. ene. indulge hoſpicio: cāſq; inecte morādi. Idē. ij. geor. indulge ordinibus. Teren. in heauton. nimiū illi. Menedeme indulges. dicimus quoq; indulgeo operam ſtis q Juue. cūctis narrat ephebis molliꝝ ardēti ſeſe indulſiſſe tribuno. Cū actō tñ Lucilli⁹ apud Marcellū. tu inquit qui iram indulges nimis. Inſto. as. inſtiti. Juue. Inſtātē regi armenio parthoq; cometē. Uer. j. ene. inſtans operi regniſq; futuris. Idem in. viij. heu quāte miſeris cedes laurētibus inſtāt. Idem in eodē. parte alia marti currū rotaſq; volucres iſtabat: dō actū iunxit: ſed figurate: pro eo qō eſt inſtanter faciebat. Supplico. as. Tereti. in andria. ipm hunc orabo hinc ſupplicabo. Piſcia. dicit etiam actō iungi poſſe: ſed nō probat. Hereo. es. q adhereo. es. eiuſdē ſignificationis vnius ſpēi ſunt Uerg. ij. ene. Herent parietibus ſcale. cum vero eſt abſolutum: ponitur pro eo quod eſt dubito. Juue. ſ. heres q dubitas alta chionem deducere ſella. Idem heremus. dicat ipſa. ab hoc frequentatiuum heſito heſitas ſēper in hac vltima ſignificatiōe reperitur. Licero in academicis. dubitant. heſitant. reuocant ſe interdum. Illudo illudis. q inſulto inſultas. Uergili⁹. iiij. geor. neq; oues hediq; petulci floribus inſultent. Idem in. viij. ene. huic capiti inſultās tot ferro ſeua dediſſet funera. Seruius dicit inſultare eſſe aliquem irridere. eiuſdem ſignificationis eſt illud. is. Uer. ij. ene. certantq; illudere capto. Idem in. iiij. q noſtris illuſerit aduena regnis. Jungitur etiam accuſatiuo. Teren. ſatin ſuperbe illuditis me. Inuideo. es. Juue. haud tamen inuideas vati: quem pulpita paſcunt. apud antiquiores actiuum ordinis tertij reperitur frequentius. Uergilius. in. buc. liber pampineas inuidit collibus vmbras. Idem primo geor. iam pridem nobis celite regia ceſar inuidet. q in vndecimo. eſte ne inquit miſerande puer cum lecta veniret inuidit fortuna mihi. Impono imponis. huius ordinis verbū eſt decipere. Juuenalis. Facile eſt barbato imponere regi. Martialis callidus impoſuit nuper mihi caupo reuene. In libro quoq; geneſeos. xxix. Hieronymo interprete: quare iquit iposuisti mihi? Genesis. xxvj. Dixitq; ab imelech. quare impoſuiſti nobis? hic impoſtores dicti ſunt q impoſtura alias cum accuſatiuo q datiuo iungitur. Uergilius quarto. eneidos. puppibusq; leti nautes

Pareo.es.obedio.is. obtépero.as. por obedecer.
Conſulo conſulis. prouideo.es. proſpicio. is. caueo caues. por proueer.
Placeo places. por a plazer.
Diſpliceo diſplices. por deſagradar.
Occurro occurris. obuio obuias. por ſalir al encuentro y arecebir.
Faueo.es. ſtudeo.es. aſpiro.as. por fauorecer.
Seruio.is. por ſeruir como ſieruo.
Inſeruio.is. por hazer lo que alguno quiere.
Partio.is. ignoſco.is. por perdonar.
Noceo.es officio.is. por empecer.
Doleo.es. doluí. por doler lo que trae dolor.
Indulgeo.es. indulſi. por dar obra o regalar.
Inſto.as. inſtiti. por dar prieſſa.
Suplico.as. auí. por rogar humílmente.
Hereo.es. heſi. adhereo.es. ſi. por ſe allegar.
Illudo.is. inſulto. tas. por burlar eſcarneſciendo.
Inuideo.es. inuidi. por auer embidia.
Impono.is. impoſui. por engañar.

imposuere coronas. Inceſſo. is. p eo qō eſt inuado. is. Uer. iiij. geor. Regibus inceſſit magno diſcordia motu. Uale. mari. in pri. Nec mihi cēcta cōplectendi libido inceſſit. i. inuaſit vel inuadit. Cum actō iunxit Sillius italicus dicēs. tūc pceps ruit in mediū telūq; ſatigat flaminiū inceſſens. Dicimus preterea iuado tibi q iuado te. Uarro apud Marcellū. Tāta inuaſit cupiditas bonoꝝ pleriſq; ſed videf in hac cōſtructione p inceſſo acceptū. Incūbo. is. auctore Quintiliano huius ordinis eſt: dicimuſq; incūbo huic rei: antiquiores tñ incūbo in hāc rē dicebāt: vt idem auctor ait. Uolo. is. vt volo tibi bene. ſicut q cupio tibi bene. Ennius. nō bene vult. q te falſo criminat. Catull⁹. cogor amare magis: iꝝ bene velle min⁹. Tere. in andria. velq; ipſi bñ cupio gyceriō. Dicim⁹ etiā volo hanc rē. q cupio hāc rē. volo legere q cupio legere. Timeo. es. q metuo. is. hui⁹ ſpēi vba ſunt. q eſt timere ne qd mali alicui eueniat. Uer. j. geor. aut inopi metuēs, formica ſenecte. Nota. ij. car. te ſuis matres metuūt iuuencis. Ennius apud diomedē. metuo ingt legioib⁹ labē. q ſic videtur eſſe actiuum tertie ſpēi. Quinte quoq; ſpeciei reperitur apud Terentium in andria. metui inquit a chryſide. Licero ad berēniū a quo ſibi non iniuria ſummū periculum metuebat. Apuleius. vij. meta. Etiam cum de prepoſitione iunxit. de me inquit metuētes ſibi. Idem de Timeo. es. dicendum eſt. Uerg. ij. ene. Suſpenſum pariter comitiq; oneriq; timentem. aliquando etiam accuſatiuo iungimus: idem in eodem. q que ſibi quinq; timebat. Tertia verborꝝ neutrorum ſpecies eſt. Flagor. as. aui. quod eſt inflammari. vt Ouidi. ij. meta. Flagrataq; cupidine currus. fragor. as. per. r. eſt odorem ex ſe emittere vt incanticis ſalomonis. Ubera tua fragantia. vnguentis optimis. Uerg. j. ene. thymo fragantia mella. Ardeo. es. arſi. nam quod Uerg. in buc. dixit corydon ardebat alexin: figuratum eſt. Effluo. as. nam Hieronimus vt ſupra meminim⁹: noua quadam ratione dixit. in medio ignis. non ſum eſtuatus. Caleo. es. calui. frigor. es. friximalleo. es. pallui. q reliqua omnia verba ſignificatiōis: quam greci idiopathiam. i. propriā paſſionem appellāt: omnia ſunt abſoluta: niſi. quod poſſunt conſtrui cū ſeptimo caſu ſignificanti inſtrumentuꝝ quo actus ille ex ingenitis principijs excitatur. vt domus flagrat igni. homo ardet ira mulier eſtuat caloꝝ. puer calet febri puella friget imbri animalia algent frigoꝝ. q eodem modo de reliquis ſimilibus. Manao. as. q fluo. is. huius ordinis verba poſſunt eſſe. dicimus namq; fons manat aqua. q fons fluit aqua. q rurſus aqua manat ex fonte. aqua fluit ex fonte vel de fonte Scateo q ſcaturio. Plautus in alula. interbibere ſola ſi vino ſcateat coinethienſem fontem pirenem poteſt. Quarta verborꝝ neutrorum ſpecies eſt. hec neutra paſſiua dicuntur a grammaticis. neutra: quia non habent vocem paſſiuā in or. paſſiua quia paſſionem ſignificant: atq; ad ſimilitudinem verborꝝ paſſiuorum conſtruuntur: hoc eſt ante ſe cum nominatiuo pro perſona pacienti poſt ſe cum ablatiuo media prepoſitione. a vel ab. vt ego exulo a rege. Sunt aūt huius ſpeciei pauca verba. Exulo. as. a quo duo tantum reperiuntur participia exulans q exulaturus paſſionem quoq; ſignificantia. Licero. iij. thuſcu. thelamonem pulſum patriaq; exulantem. Juſtinus lib. xxv. ille quaſi in perpetuum cum viris exulature. atq; eodem modo vapulans vapulaturus. Quintilianus. li. j. adde quod multa vapulantibus dictu deformia. Ueneo venis huius ordinis verbum ē. qō ab antiquis veneor. eris. declinabatur. Plautus. Ego ne illi vencar. Tirianus apud Diomedem de agricultura. nam id melius emitur q̄ venetur: ab hoc cum ſupinū ſit venum in participio pteriti nō dicim⁹ venus: nec venitus: ſed venditus eodem Diomede auctore. neq; vllum aliud habet: participium. Fio fis. q ab eo compoſita confio confis. defio defis. Columela li. ij. Stercus inquit: quod expecudibus conſit. Macrobius. li. j. ſatur. diem qui ex quadrantibus conſit. Uerg. in buc. lacīmi thi nō eſtate nouū. nō frigore defit. Teren. in eunucho. Mil cum eſt: nil defit tū. Antiquiores fioꝝ fieris declinabant. Cato in thermū. Poſt ingtur diutius. Idem greco ritu fiebant ſaturnalia. hec Priſc. li. viij. Participia factus q feciendus a facio mutatur: fiens q fiendus nuſq; legi. Liceo. es. inter ſuperiora nnmerat. Sunt qui huic verborꝝ ordini addant nubo nubis. ſed ego neſcio an ſatis latine dicatur virgo nubit viro a patre. apud antiquiores actiuum fuit. Unde q in euangelio matthei legimus interprete Hieronymo: neq; nubent neq; nubentur: quod idem exponens ait nubuut viri: nubuntur fortaſſe femine: q̄uis q mulieres nubere dicātur: ſed q viri per abuſionem nubere dicūtur. cū in cōiugium ſub minoꝝ cōditōe veniūt ſic Martialis dixit. Troi nubere nolo mee. q Oui. ij. meta. Tibi nubere nympha volētis votis cede dei. ab hoc ſunt tria participia nubens nuptus. rus. Reperiuntur quoq; verba in voce actiua paſſionem ſignificantia. Precipito. as. turbo. as. ingemino. as. tondeo. es. verto. is. inſinuo. as. accingo. is. Plautus in trinūmo. nam qui in amore pcipitauit: peius periclō ſi ſaro ſaliat. Uergili⁹. ij. ene. Et iam nox humida celo precipiat. pro precipitatur. Idem in quarto. Tum fluminaméto precipitant

Universidad de Deusto
Biblioteca

senis.p ꝑcipiant. vnde ⁊ participiū ꝑtis passionē significare reperiur: vt supra memorauim⁹. Uerg. Tepidi turbant septem ostia nili. p turbant. ⁊ ab eo cōpositū cōturbo.as. p eo qđ est decoqre. ✠Martia. cōturbabit atlas ⁊ non erit vncia toto. Iuue. Sic pedo ꝑturbat. mato deficit. ⁊ in lege qdam fundum. digestis de in rē verso. Postea ingt ꝑturbauerat q boues vēdiderat. Uer. j. geor. ingeminat austri ⁊ dēsissimus imber. p ingeminātur. Idē in eodē. Liniphij tōdēt birci i canaq mēta. p tondent. Idē in eodē ⁊ tote solidā in glacie verte lacune. p verse sunt. Idē. j. cā. Tū prota auertit: ⁊ vndis dat latus. qđ Seruius exponit. p auertit. quēadmodū ⁊ illud Uergilij. tū ve ro tremefacta nouus per pectora cunctis insinuat pauor. p insinuat. Idem in eodem accingunt oēs operi. pro accingunt. Quinta verbor neutror spēs est. hec sunt: q̄ grāmaticis dicunt absoluti ua q̄ in ꝓstructione casus nō admittunt nisi medi ante ꝓpositiōe. vt Iuue. viuat gabijs viuat fidenis vt dixit in vrbe. Uiuo.is. vixi. qđ cum actō etiā pōt cōstrui. ſ3 figurate: quēadmodum paulo post dicturi sumus. Eodē quoq modo dego.is vt apud Uergi. iiij. ene. vitam degere more fere.

Eo.is. iui. sed eo inficias dicimus pro inficior siue nego. Exeo.is. cum actō. construitur rōne p positionis extra. ⁊ cū ablatiuo ratione prepositionis ex: cū quibus componit. Solimus. positq tatius in quit hoicm exiuit. i. diē suū ob jt. Uergi. v. ene. Corpe tela mō atq oculis vigilantibus exit: qđ ✠Macrobius in saturnalibus ⁊ seruius exponunt pro vitat. Lucanus. exeat aula: qui vult esse pius. Adeo.adis. ratione prepositionis ad: cum qua componitur: iungit sibi actū. Uerg. adit op pida pastor: aliq̄n prepositio etiam actō iungitur vt Teren. in ādria. adeo ne ad eū ? Rōne prepositionis etiam dicimus obeo morte. pro morior. ⁊ obeo. is. absolute positum. Sulpitius ad cicero nem. paulo ingt ante lucē. ✠Marcellū diem suum obijsse. Nam cōposita ab eo. is. plerumq̄ actiua reperiuntur. Mato. as. aui. qđ videtur esse frequētatiuū a no. nas. naui. natum. sed non seruauit simplicis ꝙtitatem. enato. as. aui. est natando ad litus. siue ripam puenire. ✠Martialis. qđ votū diodorus enatauit. Uer. vj. cā. gelidas enauit ad arctos. Sto. as. steti. est in boibus pedibus insistere. inquadrupedib⁹ a motu cessare cū gradiunt: in his q̄ fluūt nō labi. in in animatis erectū esse. Sedeo. es. est cōtractis cruribus in nates deſidere. Salio. is. est saltū facere. salto. as. est tripudio. as. ab hoc est saltatio. ab illo salt⁹. Uerg. ij. geor. vnctos salierē per vtres. Hora. ij. ser. saltat milonius. vt semel ictus accessit seruor capiti. Repitur salio actiuū pro eo qđ est seminā inire. Oui. in. ij. de arte. leta salitur quis. hinc salaces dicunt libidinosi ⁊ sala citas ipla libido. Salto quoq̄ actō iungit: sed figurate: si modo saltationē ipsā q̄ saltatur exprimat. Hora. j. sermo. Pastorem saltaret vti cyclopa rogabat. Iuue. chironomā ledam molli saltāte bathyllo. Ambulo. as. est tantū pedibus re. icedo is. est cum fastu ⁊ magno apparatu. Uer. j. ene. Ast ego q̄ diuum in cedo regina iouisq̄. Idem in eodem. Regina ad templū forma pulcherrima dido incessit magna iuuenū stipante caterua. Differentiam tamē horum verborū Senca notauit dicens tenero ac molli passu gradum suspendimus. nec ambulamus: sed incedim⁹. De ambulare est voluptatis aut exercicij causa ambulare: quod ⁊ spaciari dicitur. Non possum dissimulare philaletbe tarditatem: ne dicam stulticiam: qui putauit in illo Valerij maximi quod in principio sui operis scripsit: nec mihi cuncta complectendi libido incessit: ab eo quod est incedo. is. esse preteritum: cum sit ab incesso. is. quod verbum ipse non agnouit: neq̄ apud Salustiū legit. quod in catilinario scripsit. tanta cupido gloriæ incesserat: quem locum. Valerius emulari visus est. Incessere autem: vt supra diximus: est inuadere. Uergilius. regibus incessit magno discordia motu. Lucanus in octauo. gemitus tacitos incessere fata. Ouidius. xiiij. meta. Seuisq̄ parant incessere telis. Sapio sapis est sapiens sum. ✠Martialis. Quisquis plus iusto non sapit: ille sapit. Desipio desipis. est a communi sensu sapientiaq̄ minus habeo: vel quod a meo sensu destituor. Resipiscere vel resipere est ad priorem mentis statum redire. Terentius. me fortissimum puto esse nate: cum te intelligo resipisse. Sapio sapis. cum accusatiuo est saporem aliquem pre se ferre. ✠Martialis. quod sapit hyblam atticosq̄ flores etiam absolutum huius significati est. Idem vt sapiant fatue fabrorum prandia bete. Contendo contendis. certo certas: pugno pugnas. concurro concurris. constituo. is. huius ordinis verba sunt. vt ego contendo tecum pugno cum Cesare. certo cum Pompeio. constituo cum Antonio. Reperiuntur etiam apud poetas secundi ordinis. hoc est cum datiuis constructa. Uerg. ij. geor. Nec cellis. ideo contende falernis. Idem in buco. ✠Montibus in nostris solus tibi certat amyntas. quod seruius vsurpatum esse dicit pro eo quod est certat tecum. Idem in. ij. geor. argytisq̄ minor. cui non certauerit vlla. Idem in eodem. Laudibus italie certent non bactra neq̄ india. Propertius. tu caue nec tristi cupias pugnare puelle. Oui. ij. met. Frigida pugnabant calidis humentia siccis. sed stabilem iunxit ablatiuo media ꝓpositione cū dicēs: mollia cum duris sine ponderе habilia pondus Idem. xij. meta. Et qm̄ concurrere cone ad cōstruunt. Teren. Ad te attinere oēm hanc rem. ✠Martialis. hoc ad te ptinet ole: sed quid agas ad me pertinet ole mihi.

Animaduertendum est. quoniam hoc verbum sum es. fui. p omnes verborum neutror species spargitur. visum est illud hoc in loco ponere. nam ⁊ potest esse absolutum. vt est locus. hesperiam graij cognomine dicūt. pōt ⁊ posse cōstrui cū casu sibi ꝓcedēti. vt hō est animal. pōt ⁊ cū gtō. vt virtus est hominis pecudis vero voluptas. potest ⁊ cū duob⁹ datiuis. vnde ⁊ Diomedes inter idiomata latina hec ponit exēpla glie mihi est pria. testimonio tibi sum. auxilio tibi sū. gaudio mihi est aduersario bono mihi ē vitas. oneri mihi ē hec res. cordi mihi ē amicicia. dolori mihi ē iudiciū: cure mihi ē doctor. miserie mihi ē labor ifamie mihi ē amor. Sic Teren. dixit in and. Aut tibi hec nuptie sūt cordi. Cōstruit etiā cū septimo casu qñ ponit p gtō Ue. f. eū. Sūt mihi bis septē pstāti corpe nymphe. ær q̄ forma pulcherria deiopeia. p corpis pstantis ⁊ forme. Qđ vo subiūgit cum hoc noie op⁹. Diomedis ciusdē ē ꝓceptu q inter idiomata scribit vsitate dici op⁹ ē mihi monito apud veteres tū inueniri p oēs casus ꝓter vtū. at q̄s addit. p eo qđ greci dicunt habeo op⁹. habui opus: ex rone idiomatis latini nō posse dici nisi op⁹ est mihi. op⁹ fuit mihi ✠Hieronym⁹ igitur sermonis greci ꝓprietate secut⁹ dixit in euāgelio. Dns opus hēt his. Sū. es. fui. cū re vbi. p ipso verbo. vt Plaut⁹ in amphy. qđ tibi hāc rē curatio est vberor ꝓcuras. Idē in aularia qđ tibi huc receptio est meum virū. i. cur recipis. Idem in aularia. qđ tibi nos mēdice hō tactio est cur nos tāgis. Sunt ꝓterea. ppie verbū substantiuū vnū est tūn. sū. es. fui qđ substātiā significat: qđq̄s ob id ipm dei ꝓprium ē q̄ mera ē substātia: ipso dicēte i exodo. q̄ est misit me ad vos. sūt tū ⁊ alia vba. q̄ pūt dici ppemodū substātiua. vt sisto existo. exto. fio. maneo. viuo. q̄ posit se cū regūt casum silem ꝓcedēti. Tice. in lib. de amicicia. exislit hoc loco q̄stio sub difficilis. idē de senectute. ipsi⁹ apij extat ora: potes eni addere ad illud. disputanda. disseréda. adhuc pulchra. elegantissima. artificiosa. Eodē mō dicim⁹ sio senex. ✠Horatius. iiij. carmis anus. ⁊ vis formosa videri. ✠Maneo imortalis Uer. iiij. geor. at gen⁹ imortale manet. Idem i. iij. eū. viuite felices: quibus ē fortuna pata. Parimonia struūtur vba q̄ cū sint intrāsitiua i obliq̄s casus reciprocātur tū. vt incedo tristis. sicut Uerg. q̄ dixū incedo regia. ābulo let⁹ sicut ✠Horatius. nocturn⁹ obābulat. Preterea vba illa. de his milta dixim⁹ in ꝓncipio hui⁹ libri. Illud tū hoc i loco tū repetim⁹ nihil obstare q̄ min⁹ hec vba sint actiua: nisi qđ putāt aliq̄ id circo dici nō posse q̄ ꝓtati repugnat. Neq̄ eni oino Prisciano assentior. in his i locis dicēti significatiōi cā aliq̄d non posse dici neq̄ eni q̄ non ē nisi vn⁹ mūdus. vn⁹ sol. vna luna: id circo nō possem dicere deū momento posse creare innūerabiles mūdos. cōplures soles. multas lunas. aut q̄ nō possū aratro arari. ligomb⁹ pastinari: pbibeor dicere ego non aror neq̄ pastinor: ſ3 neq̄ possū arari nec pastinari. Qđ ⁊ dē verbis ad solā naturā ptinētib⁹ dici pōt: ſ3 illa fateor nō oia posse ad vsus nros accomodari. vt ego nō serēo. at posset dicere iuppiter: q̄ vultu celū tē pestatesq̄ serenat. Preterea nullū ee verbū actiuū hinc multi agūt verbū impsonale ab oib⁹ verbis etiā actiuis posse puenire: qñqđ nullū ē verbū actiuū: qđ nō possit ee neutrū. ſ3 nos de cuius modi verbis loqremur: exposuim⁹. Preterea verba neutra posse ꝓstrui cū actō rē verbi significāte. vt ego viuo vitā. ⁊ vita viuit a me. Ouidi. xij. meta. Tiri annos bis cētum. iam tertia viuitur etas. Alia tamen figura Iuuena. dixit. qui curios simulant ⁊ bachanalia viuunt. i. more bacchantū. Eo iter siue viam. Ambrosius ad berentianū. Jam eni non vitam nostrā sed christū viuimus. Cice. pro murena. hanc viam dico. ite viam. Uer. iiij. ene. Sola incomitata videtur ire viam. Ambulo viam in sacris litteris sepe legimus. vt in libro sapientie ambulauimus vias difficiles. Seruio seruitutē. Bellius li. ij. diogenes cynicus seruitutē seruiuit. furio furorē. Uer. ij. cā. sine me furere ante furorem. Plautus in trinūmo. tuis seruiui seruitutē imperijs ⁊ preceptis pater. Certo certamē Paulus in epistola. ij. ad thimotheū. Bonū certamē certaui. Pugno pugnā. Bellius. li. iij. Qui vnā atq̄ alterā pugnā prospere pugnasset. Idem. li. ix. aliquod pugnas pplis ro. pspere pugnasset. Pecco peccatū. Hieremias i threnis i terpte hieronymo. Peccatū peccauit hierlm. ideo instabilis facta est. Preterea nullū esse verbū. Regula hec ab oia verborum genera ptinet. Neq̄ obseruāda est illa dria: quā multi facere volucrūt. vt p actū tps iuge atq̄ ppetuū significemus. p ablatiuo vero aliqđ fieri p tēpor interualla intelligam⁹. Nā si p actū tpis cōtinuitas significaretur: frustra. Uerg. j. ene. dixisset. hic iā tercētū totos regnabitur annunos. ⁊ in. iiij. geor. septem illū totos perhibent ex ordine mēses. Aut si dicis totos ideo adiecisse. Uergilium: vt temporis continuitatē: que alias erat implicita: exprimeret. Cur e diuerso si ablatiu⁹ interualia tēpor significat. Ouidi. in. v. tristium dixit. pene decem totis aluit peantius annis. ⁊ Terenti. in adelphis. ser totis mensibus olfecisse ⁊

¶Quinta uerborum neutrorum species est. quæ post se cū nullo casu construuntur nisi mediante ꝓpositione. ut ego uiuo in urbe. qualia sunt. Viuo uiuis uixi. por biuir.

Eo.is.iui. por ir. Adeo.is. por ir a lugar o a psona
Obeo.is. por morir. Exeo.is. por salir de lugar.
Nato.as. por nadar. Enato.as. por salir a nado.
Sto.as.ti. por estar en pie. Sedeo.es. por assētarse
Salio.is. por saltar. Salto.as. por bailar o dançar
Ambulo.as. por andar. deābulo.as. por paseārse.
Incedo.is. incessi. por andar. cō pompa y aparato.
Sapio.is. por saber. Desipio.is. por enloquescer.
Resipisco.is. por tornar. a su seso el q̄ enloquecio
Contendo. contendis. certo.as. pugno pugnas. por pelear y contender.
Cōcurro.is. cōcurri. por encontrarse con otro.
Constituo.is. constitui. por concertarse con otro.
Attineo.es. pertineo.es. por pertenecer.
Aia duertendū est hoc uerbum sum es fui. posse cō strui post se cū ntō. ut ego sum antonius. cū gtō ut uirtus est hois. cū dtō. ut tu es mihi magister. cū septimo casu. ut est uir singulari eloquētia. cū hoc noie opus oibus fere casibus iungi potest.

Sūt præterea quædā alia uerba: q̄ dicunt substāti ua deſiderantia post se casum similē præcedenti ut exiſtit inutilis. extat incorruptus. manet immortalis uiuit fœlx. & similia. Sūt & alia que cū sint intransitiua: reciprocant tamē ut incedo tristis. ambulo lætus. euado doctus.

Præterea uerba illa: q̄ dicunt neutra transitiua iudicio meo nihil habere: quod illis repugnet: cur nō dicamus actiua: cū etiā si natura repugnaret: sermo idcirco nō dederet esse mācus. Nā si recte dicitur comederūt iacob. & domus tuæ zelus comedit me: recte quoq̄ dicet iacob ego sum comesus. sicut & iunenalis dixit & cito rapturus de nobilitate comesa quod supereſt.

Præterea uerba: q̄ dicunt ad solā naturā ptinere: ego nō uideo cur nō recipiāt omnes numeros & ꝑsonas. ut ego nō seruo. ego nō grandino.

Præterea nullum esse uerbum actiuum: quod non possit esse absolutum: si post se cum nullo casu cō struatur. ut si dixeris: ego amo.

Præterea uerba neutra posse construi cū accusatiuo rē uerbi significante. ut ego uiuo uitā. eo iter ambulo uiā seruio seruitutē. furio furiorē. certo certamen. pugno pugnā. pecco peccatum.

Præterea nullum esse uerbum: quod non cum accusatiuo uel ablatiuo significanti tempus indifferenter construi possit: ut docui te grammaticam tres annos: uel tribus annis.

meta. Sic Teren. dixit. qui curios simulant ⁊ bachanalia viuunt. i. more bacchantū. Eo iter siue viam. Ambrosius ad berentianū. Jam eni non vitam nostrā sed christū viuimus. Cice. pro murena. hanc viam dico. ite viam. Uer. iiij. ene. Sola incomitata videtur ire viam. Ambulo viam in sacris litteris sepe legimus. vt in libro sapientie ambulauimus vias difficiles. Seruio seruitutē. Bellius li. ij. diogenes cynicus seruitutē seruiuit. furio furorē. Uer. ij. cā. sine me furere ante furorem. Plautus in trinūmo. tuis seruiui seruitutē imperijs ⁊ preceptis pater. Certo certamē Paulus in epistola. ij. ad thimotheū. Bonū certamē certaui. Pugno pugnā. Bellius. li. iij. Qui vnā atq̄ alterā pugnā prospere pugnasset. Idem. li. ix. aliquod pugnas pplis ro. pspere pugnasset. Pecco peccatū. Hieremias i threnis i terpte hieronymo. Peccatū peccauit hierlm. ideo instabilis facta est. Preterea nullū esse verbū. Regula hec ab oia verborum genera ptinet. Neq̄ obseruāda est illa dria: quā multi facere volucrūt. vt p actū tps iuge atq̄ ppetuū significemus. p ablatiuo vero aliqđ fieri p tēpor interualla intelligam⁹. Nā si p actū tpis cōtinuitas significaretur: frustra. Uerg. j. ene. dixisset. hic iā tercētū totos regnabitur annunos. ⁊ in. iiij. geor. septem illū totos perhibent ex ordine mēses. Aut si dicis totos ideo adiecisse. Uergilium: vt temporis continuitatē: que alias erat implicita: exprimeret. Cur e diuerso si ablatiu⁹ interualia tēpor significat. Ouidi. in. v. tristium dixit. pene decem totis aluit peantius annis. ⁊ Terenti. in adelphis. ser totis mensibus olfecisse ⁊

Ergo quemadmodum diximus: indifferenter tres annos ⁊ tribus annis docui te grammaticam dici potest. vt Licero

Universidad de Deusto
Biblioteca

in principio officiorum. quamq̃ te. M. fili iam annum audientem cratippum. neq; enim filius Ciceronis per totum tempꝰ annum quo fuit athenis: cratippum philosophũ audiuit. Nam ⁊ obiter legit. aut cenauit. aut deniq; dormiuit. Præterea complura esse verba figurate: quia nullum verbum cũ actõ consti ui potest nisi sit actiuum. Cum igitur depereo absolutũ sit verbum figurate dixit Sellius libro. vj. cum eam penitus deperiret. ⁊ Apuleius. iij. meta. quendam Boetium iuuenem affli ctum deperirct. pro eo quod esse deberet perdite amaret. Sic. Hora. iiij. car. non solo comptos arsit adulteri crines. ⁊ Ter. in buco. Formosum pastor corydõ ardebat alexim. pro argenter amabat. Idem. j. ene. Nec vox hominem sonat: pro eo qõ sonando reddit. sicut in eodem personat: aurata docuit que maximꝰ atlas i. personando cecinit. ⁊ in bucolicis. formosam resonare doces amaryllida siluas. i. resonãdo ex vocis repercussione reddere nomẽ amaryllidis.

Eadem rõne actõ iunguntur illa stupeo stupes. paueo. horreo. tremo. ⁊ similia. Ter. ij. ene. Pars stupet innupte donũ extitiale minerue. pro admirat cum stupore. Hor. ij. car. Nec muliebriter expauit ensem. pro eo qõ cum pauore timuit. Ouj. xj. meta. vsaq; conspectos in montibus horruit vrsos. i. cum horrore formidauit. Seneca in hercule furente. thalamos tremisco: capta nunc video: mihi. i. cum tremore recuso. Illa quoq; gemo. lugeo. fleo. ⁊ similia. nisi figurate. actõ iũgi nequeunt. Iuue. Tunc gemimus casus vbis ⁊ Liuius. matrone bxtum anno luxerunt. Figurate quoq; dicũtur illa olet vugũeta. sapit thymbram. callet grãmatica. Iuue. affertur misero tibi caulis. olebit laternã. i. imitabitur talis olei odorem. Ho. pastillos ruffillus olet. gorgoniꝰ hircũ. Idem. j. epist. viua fere dulces oluerũt mane camene. Notat Ouidium Diomedes: qõ dixerit: perq; locos sacros zolẽtia sulphure ferk. Nec Ter. cũ Oui. facere cũ in. j. enei. dixit. redolẽtq; thymo fragãtia mella. ná thymo cum fragantia nõ cũ redolẽt iungi debet. Ergo oleo aut absolutum est: significatq; odorem emittere. aut figura te cum accusatiuo construitur significante odorẽ illum: quẽ res illa que olet euaporat. pro eo quoq; quod est olfacio olfacis. hoc est odorem naribus capio: alio modo dicimus. olet mihi hec res per datiuũ. Plautus in aululania. aurum inquit huic olet. pro hic olfacit aurum. Omuia etiam neutra. qõ in prima specie verborꝫ diximus: nullum esse verbũ: qõ non cũ datiuo possit construi idem quoq; nũc de verbis neutris dicimꝰ. ⁊ ponit exemplũ ex bucolicis Vergilij. Cui pendere sua pater eris in arbore poma. nã pendeo absolutum est. sed dixit cui. i. ad cuius vsum atq; vtilitatẽ aut voluptatẽ. Idẽ. ij. geor. Tibi res ãtique laudis ⁊ artis ingredior. i. ad tuã laudẽ. Idem i eodem. Nemorumq; ioui q̃ maxima frondet esculus. i. in cuius iouis honorem. Idẽ. v. ene. quo tñ mihi dexter abis: hoc est in cuius pnicie atq; damnũ. De verbis deponẽtibus. ⁊ ponit in primis verbi deponẽtibus diffinitionẽ dicẽs: q̃ verbũ õpones est illud qõ definit in or. ad dñam actiui ⁊ neutri. ⁊ nõ habet actiuũ i. o. ad dñaz verbi passiui. ⁊ retinet tñ actiui significationẽ: ad dñam cõis: qõ vtrãq; hẽt. Eius cõplures sũt spẽs. colligit aũt sex. Prima eorꝫ q̃ cõstruunt cũ gtõ vt misereor innocẽtis. Ter. in. buc. nil nñi miserere. Idẽ. iij. eñ. oro miserere laborꝫ tãtorꝫ. miserere animi nõ digna ferẽtis. cũ dtõ ꝓstructũ hoc verbũ nõ repit. cũ actõ nõ misereor ꝛ miseror. aris. iũgitur. Idẽ. iiij. eñ. Aut miseratꝰ amãtẽ est. Obliuiscor. eris. cecordor. aris. ⁊ reminiscor. eris. actõ etiã iũgunt. Hora. in epodo. Quis malaꝫ q̃s amor hẽt curas hec inter obliuiscit. Ter. ij. eñ. Quisq; es amissos hinc iã obliniscere graios. Scda verborꝫ deponẽtiũ spes est. Opitulor. aris. Cice. in epist. opitulare college. subueni pñe. Salu. in catilina. inopie sue opitulati sunt. Auxilior. aris. q̃. Pisc. actõvl dtõ posse iungi dicit. Cũ gtõ etiã repitur in sacris lr̃is cõstructũ. Esaie. xlviij. Hyeronymo interpte. in tpe ingt placito exaudiui te: ⁊ in die salutis auxiliatus sum tui. Suffragor. aris. q̃ est pũcto atq; snia alicui fauere. Refragari vero ijsdẽ modis alicui aduersari. Cice. in. j. de legibꝰ. mihi enĩ videris frẽm laudãdo suffragari tibi. Refrago in voce actiua cũ actõ Sisẽna apud Marcellũ ꝓtulit. dicaturã ingt oibus ais ⁊ studijs refragauere: ꝓ eo qõ est dictature refragati sũt. Adulor. aris. assentor. aris. palpor. aris. blãdior. iris. cũ ablto cõstrui nemini dubiũ est. repitur tñ adulo. as. cũ actõ in voce actiua. vt Valerius max. si dionysiũ ingt nõ adulares: ista non esses. ⁊ Actius apud Marcellũ pẽnata cauda nñm sanguinẽ adulat. Cice. j. officiorꝫ. cauendũ est ne assẽtatoribus pateſaciamus aures neq; adulari nos sinamꝰ. Eodẽ mõ. Palpor. aris. cũ dtõ repitur. palpo. as. cũ actõ. Ho. ij. ser. Cui si palpere recalcitrat. Iuue. quẽ munere palpat carus. Blãdior. iris. Quintilia. Blaudiar paulisp iudices calamitatibꝰ meis

Gratulor gratularis. est vt Valla ingt testari nos gaudere de felicitate alterius apud eum ipsum qui ea fortuna affectus ẽ ⁊

Præterea cõplura esse uerba neutra absoluta: quæ figurate accusatiuo iũgi possũt. ut de pereo uirginẽ & qđ Vergiliꝰ dixit. corydõ ardebat alexĩ.

Omnia etiam uerba neutra posse iungi datiuo significãte illũ: cuius uoluptati: aut molestiæ: damno aut comodo: aut deniq; cuiꝰ gra aliq̃d fit. Vergilius. Cui pẽdere sua patereris ĩ arbore poma.

¶ De uerbis deponentibus. Caput. iiij.

Eponẽs uerbũ est illud: quod in or. desinit d & nõ habet actiuũ in. o. retinetq; tantum actiui significationem. ut ego loquor uerba. Eius plures sunt species.

¶ Prima species uerborum deponentium est: quæ post se construuntur cum genitiuo. ut misereor innocentis. qualia sunt.

Misereor. eris. misertus sũ. por auer misericordia.
Obliuiscor. eris. oblitus sum: por oluidarse.
Reminiscor. eris. recordor. aris. por recordarse.

¶ Secũda uerborũ deponẽtiũ spes est: q̃ post se cõ struunt cũ datiuo. ut opitulor clienti qualia sũt.

Opitulor. aris. auxilior. aris. por ayudar.
Suffragor. aris. por ayudar conel uoto.
Refragor. aris. por estoruar conel uoto.
Patrocinor. aris. por defender en iuyzio.
Adulor. aris. assentor. aris. palpor. aris. por lisonear.
Blandior. iris. por aquello meſmo o halagar.
Gratulor. aris. por auer plazer del bié de otro.

cõstruik cum dtõ. aliq̃ supzimik dtũs: cũ tñ intelligatur. Oui. Gratulor echaliã titulis accedere nostris. subaudi tibi. Idem in. iij. de arte. Ego me nunc deniq; natũ gratulor subaudi mihi. Repitur ⁊ gratulari ꝓ gras agere. ſz tñ dijs imortalibꝰ. vt Affranius apud priscianũ. Sexte frater mi salue. cũ sai ꝰ venis: gratulor dijs. Gratari idẽ ꝓpe est qõ gratulari: nisi qõ magis est poeticũ. Ter. iiij. ene. i nueni germana viã gratare sozori. ſz cõstruntur etiã cũ actõ. Idẽ. in. v. gratatur reduces. Gratificor actis. qõ est gratũ facere etiã dtõ iungik. Cice. ꝓ cornelio. nũ alicui gratificabar hoi aut ordini. Salu. etiã actõ iũgit in catila. potẽtie paucorꝫ decꝰ atq; libertatẽ iuã gratificare. Li. quoq; ad Valeriũ. Cur enĩ tibi hoc non gratificer. Irascor. eris. Tere. Tibi pol iratꝰ sũ phĩlomena. Assentior. iris. Cice. i epi. senatus mihi assensus ẽ. Idẽ alio loco qbus assentior sollicitã ⁊ periculosã iusticiã nõ eẽ sapiẽtis. Silena alietio is. putauit esse dicendũ: quẽ deinde multi sũt secuti: vt auctor est Quinti. li. j. orator. ⁊ Sellius. li. ij. noc. at. Licero. tñ assentior ip fere dixit: atq; actõ iungit. vt in. j. de orato. cetera ingt assentior crasso. Idẽ in. ij. ãre tibi antoni vtrũq; assentior.

Tertia verborꝫ deponentiũ spẽs est Soloꝛ. aris qõ est rebus solatiũ afferre. Cõsoloꝛ. aris. tñ verbis aliqui ꝓsolationẽ adhibere. ab illo est solatiñ ab hoc ꝓsolatio. Execroꝛ. aris. abominoꝛ. aris detestoꝛ. aris. auersoꝛ. aris. idẽ ꝓpe significant: atq; huiꝰ ordinis verba sũt. ſz auersari est vultũ abca re: quã detestamur: auertere. Ter. iiij. ene. non auersata petentẽ. Oui. j. fastorꝫ. officioq; leuẽ non auersatꝰ honorẽ. Plĩ. li. xxx. Terrã orbitis depressam auersant. hoc verbo ĩrequẽter Hieronymus vtit in sacris ĩris: sed fere sp legit mẽdose aduersor ꝓ auersor. Sequoꝛ. eris. cũ suis cõpositis huius ordinis ẽ verbũ. pterq; obsequoꝛ. eris. qõ ad supiozẽ spẽz ptinet. Prosequ tñ elegãtissimẽ pter actñ etiã septimo casui iũgit vt psequor te munerib ꝰ. psequor te lachrymis. Plĩ. in epi. psecutus erã viatico secedẽte. Li. in epi. quã tu iple oibus leticijs psequris. Cõseq est rẽ q̃ fugiebat assequ. Fateoꝛ. eris. ⁊ ꝓfiteoꝛ eo differũt: qõ fatemur sponte ꝓfitemur coacti. diffiteri vero est negare: aut non fateri qõ fatendũ erat. Precoꝛ. aris. manifestã hz significationẽ. depcoꝛ q̃q; idẽ significat qõ ꝓcoꝛ. hz tñ aliã recõditiorẽ significationẽ qõ est testari ⁊ abominari. Oui. j. de ponto. sepe ꝓcoꝛ morẽ: morẽ q̃q; depcoꝛ idẽ Luca. in. ix. non depcoꝛ hosti seruari. Salu. inimici imperium ⁊ cruciatꝰ corpis depcoꝛ. Quid aũt sit depcari. Gel. copiose li. vj. disputat. Impcari ẽ malũ alicui ꝓcari. Demereoꝛ. eris. qõ est aliquẽ sibi beneficijs obnoxiũ facere. Quinti. li. j. simul vt demererer amãtissimos mei iuuenes. Suetonius in othone. nec minus alium alia via demerebatur. Idem in vitellio. ne qua non arte demererer claudium. Ouidi. in epistola phyllidis. crimine te potui demeruisse meo. illeterati dicũt demereri pro non mereri. ⁊ demerita pro non merita. Lausoꝛ causaris. pro eo quod est causam siue occasionem afferre. Hora. in episto. locum immeritũ causatur inique. Ouidi. ix meta. visaq; causatur. Apuleius pro magia: vim meam qua voluntatem suaz causari maluisse. Lauso causas quo imperiti vtuntur pro officio: non dicitur latine. Amuloꝛ. aris. pro eo quod imitor: in bonam partem accipitur nam pro eo quod est inuidere datiuo iũgit Hieronymus in psalmo. Noli emulari malignantibus. Ad hanc speciem referenda sunt verba que pter accusatiuum construuntur etiam cum datiuo. vt loquor tibi verba. precoꝛ tibi multa mala. ⁊ que pter accusatiuum desiderant etiam septimum casum. vt muneroꝛ. aris. dignoꝛ. aris. Horati. in epo. certamen ⁊ vnam pura pure qua muneretur te priape. Ter. j. ene. haud equidem tali me dignoꝛ honore. Apud antiquiores digno dignas fuit. Cicero apud Priscianum in economico. ex eo inquit numero hominum: qui apud nos hoc nomine dignantur. id est digni habentur. hinc Vergilius. iij. ene. dixit coniugio anchisa veneris dignate superbo. Quarta verborum deponentium species est. Letoꝛ letaris. Vergilius. vj. ene. Apud superos furto letatus inani. Idem tamen. xj. libro genitiuo iunxit dicens. veterum memuni letoꝛ vt maloꝛum. Utoꝛ vteris. quod antiquiores etiam accusatiuo iungebant. Varro apud priscianũ. vtile vramur potius q̃s a rege abutamur. Potioꝛ potiris. cum genitiuo ⁊ ablatiuo construi potest. sed ⁊ cum accusatiuo apud antiquiores iungebatur. Salustius in iugurtha. priusq̃s legatos conueniret: atherbalis potiretur. ⁊ infra si eius oppidi potius foret. ⁊ ibidem. Romani signorum ⁊ armorum potiti sunt. Cice. ij. inuecti. rerum potiri volunt. Vergilius primo eñ. optata troes potiuntur arena. Terentius in adelphis. ille alter sine labore patria potitur commoda. Plautꝰ in amphitry. contigit vt salui potiremur domum. Uescoꝛ vesceris. quod etiam accusatiuo iunxit Actius apud Marcellum. Facinus inquit oculi vescuntur. ⁊ in leuitico Hieronymo interprete: afferat pro se duos passeres: quos vesci licitum est. Idem numeri. xiij. erat autem tempus quomodo iam preco que vue vesci possunt. Fungoꝛ fungeris. accusatiuo quoq; iungit Teren. in adelphis dicens. neq; boni. neq; liberalis functus est officium viri. Plautus in menechmis. nam parasitus octo hominũ munꝰ facile fungitur

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fruor.eris. quod ē finis: quemadmodū vtor eris.eorum que sunt ad finem. vnde vtimur pecuniis. fruimur autem virtute.

Quinta verborū deponentium species est. Ad hanc speciem reduci possunt etiam que in sexta specie posita sunt.

Fruor frueris.por gozar de algo.
¶Quinta uerborū deponentiū ſpecies eſt:q̄ poſt ſe cū nullo caſu cōſtruunt̄:niſi mediante p̄poſitione.ut ego iocor in amicos.qualia ſunt.
Iocor.aris.por burlar de palabra.
Graſſor.aris.por ſaltear para robar.
Caſtrametor.aris.por poner y aſſentar real.
Labor.eris.p.caer.o reſbalar deſlizandoſe.
Ruſticor.aris.p.eſtar enel campo o heredad.
Philoſophor.aris.por eſtudiar en philoſophia.
Tumultuor.aris.p.hazer bollicio.
Cachinor.aris.p.reyr demaſiado.
¶Sexta uerborū deponentiū ſpecies eſt:quæ poſt ſe conſtruuntur cum ablatiuo & præpoſitione.a uel.ab.ut ego orior a patre.qualia ſunt.
Orior.eris.uel.iris.por nacer.
Naſcor.eris.por nacer.
Patior.eris.por padecer.

¶De uerbis cōmunibus. Caput.v.

c Ommune uerbū eſt qđ deſinit in.or.& nō habet actiuū in.o.& retinet actiui & paſſiui ſignificationē.ut ego amplector te tu āplecteris a me.Pauca huiꝰ generis reperiunt̄.hec fere.
Complector complecteris amplector.eris.p.abraçar o ſer abraçado.
Oſculor.aris.por beſar y ſer beſado.
Criminor.aris.por accuſar y ſer accuſado.
Experior.iris.p.experimētar y ſer experimētado
Veneror.aris.por honrrar y ſer honrrado.
Interprætor.aris.por declarar y ſer declarado.
Largior.iris.por dar y ſer dado.

¶De uerbis diuerſorū generoꝝ: atq; ſub eo dem genere diuerſarū formarū. Cap.vi.

Abſtineo me ab iniuriis.no hago iniuria a otro.
Abſtineo.manū a muliere.p.no tocar muger.
Abſtineo irarum.por no enſañarſe.
Adeo domum uel domum.por yr a caſa.
Adulor tibi.uel adulor te por liſongear te.
Admoueo tibi manum.yo llego la mano a ti.
Amoueo a te manū.yo quito la mano de ti.
Aduerſor tibi.yo te cōtradigo o;ſoy te cōtrario.
Aduerſor te.yo huyo de ti y abomino.
Audio te.audio uocē.p.oyr el ſonido tuyo.
Audio a te uł ex te.uel de te. por oyr tu doctrina.
Audio tibi uel inaudio.por obedecerte.

De verbis cōmunibus In primis dicit verbū commune eſſe illud quod deſinit in or.& non habet actiuum in.o.quod etiam verbum deponens habet a quo differt:quoniam deponens actiuam tantum habet ſignificationem. commune vero actiuam & paſſiuā. Apud antiquiores quēadmodū Priſcianꝰ & Marcellꝰ colligūt:multa huiꝰ generis fuerūt verba. vt auxilior.aris.adulor.aris. admiculor.aris. augor.aris .adhortor.aris .auſpicor.aris.abominor.aris.adorior.aris. abutor eris.anteſtor.aris.aſpernor.aris.architector.aris aſſector.taris.aſſequior.eris.argumentor .taris. arbitor.aris.adipiſcor.eris.blandior.iris. conſolor.aris.cōpicor.aris.comminiſcor.eris. calumnior.aris.carnificor.aris.conſector.aris.detestor. aris.deteſtor .aris. veſpicor.aris. demolior.iris. dominor.aris.depeculor.aris. dilargior.iris.dignor.aris.exordior.iris. experior.iris.exequor.eris fruſtor. aris. for faris .hortor .aris. metor. aris. morigeror.aris.miror.aris.machinor.aris.mentior.iris.obliuiſcor. eris.queror.eris. ſolor. aris. Que omnia tam etſi inter deponentia numerantur tamen aliquando paſſiue reperiuntur prolata & ab eis participia preteriti paſſionem ſignificantia. Sed etiam ab his.nonnunq̄ vor actiua reperitur vt ſit vero ſimillimū fuiſſe hec olim actiua.

De verbis diuerſorum generum.

Sunt quedam verba que reperiūtur diuerſis modis conſtructa:de quibus per ſingulas generum ſpecies aliquid attigimus que nunc idcireo repetimus: vt ſub vna facie per ordinem alphabeti poſſint lectori occurrere. Abſtineo.es.de quo in ſexta actiuorū verborum ſpecie diximus.
Adeo.is.in quinta uerborum ſpecie.
Adulor.aris.in ſecunda deponentium ſpecie.
Amoueo.es.in ſexta actiuorum ſpecie.
Aduerſor.aris.in tertia deponentium ſpecie.
Audio audis in ſexta actiuorum ſpecie.

Audio male abſolutum.por ſer infamado.
Aſſentior tibi.uel aſſentior tibi hoc.por cōceder. — Aſſentior.iris.in ſecunda deponentium ſpecie.
Aſſētio tibi.uł aſſentio tibi hoc.por aq̄llo meſmo
Caueo tibi.yo te ,pueo. caueo te.yo huyo de ti. — Caueo.es.in ſecunda ſpecie neutrorum.
Careo te.uel careo tui.por carecer de ti.
Cōmitto tibi libros.por encomēdarte los libros. — Committo.is.in tertia ſpecie actiuorum.
Cōmitto prælium: uel milites. por trauar pelea.
Cōmitto ut non colam parentes.por peccar.
Credo tibi.& credo tibi hoc.por creer. — Credo.is.in.tertia ſpecie actiuorum.
Credo tibi pecunias. por preſtar te los dineros.
Conſulo tibi.por prouerte o darte conſeio. — Conſulo.is.in tertia ſpecie actiuorum.
Conſulo te.por demandar te conſeio.
Cōſulo boni.por echar lo o iuzgarlo a buena pte
Cōmendo te regi.por encomendarte al rey. — Cōmendo.as.in tertia ſpecie actiuorum.
Cōmēdo te apud regē.por alabarte delāte el rey.
Certo tibi.uel certo tecū. por contender cōtigo. — Certo.as.in quinta ſpeciē neutrorum.
Contendo tibi uel tecum.por aquello meſmo. — Contendo.is.in quinta ſpecie neutrorum.
Cōgredior tibi uel tecū.por encontrar contigo. — Conſtituo.is.in quinta ſpecie neutrorum.
Conſtituo tibi uel tecū.por concertar contigo.
Do tibi pecunias.por dar te los dineros. — Do vas dedi in tercia ſpecie actiuorum.
Do tibi litteras ad amicū.para que gelas lleues.
Do ad te litteras.porque en abſentia las leas.
Do tibi pecunias dono.p.darte los dineros graci
Dono tibi pecunias.por aq̄llo meſmo. (oſos. — Dono.as.in tertia ſpecie actiuorum.
Dono te corona.p.darte corona en ſeñal de hōra
Dolet mihi caput ,ppríe.doleo caput figurate. — Doleo.es.in.ij.ſpecie neutrorum.
Doleo uicē tuā.pela me de tu fortuna y deſdicha. — Dego.is.in quinta ſpecie neutrorum.
Dego.is.abſolute.uel dego uitā por biuir.
Exigo te pecunias uel exigo a te pecunias.por demandar te las. — Exigo.is. in quarta ſpecie actiuorum.
Exeo domū.uel exeo domo.por ſalir de caſa. — Exeo.is in quinta ſpecie neutrorum.
Facio tibi iniuriam.por hazer iniuria.&c̄. — Facio.is.in tertia ſpecie actiuorum.
Facio te maximi.por eſtimarte en mucho.
Facio te cercioré.por auiſar te.
Facio tecum.por cōuenir y concertar contigo.
Induo te ueſtem.por ueſtirte la ueſtidura. — Induo.is.in quarta ſpecie actiuorum.
Induote ueſte.por aquello meſmo.
Induo tibi ueſtem: por aquello meſmo.
Ignoſco tibi uł ignoſco tibi p̄cām.por te pdonar. — Ignoſco.is.in ſecunda ſpecie neutrorum.
Inuideo tibi uł iuideo tibi ueſtē.por auer te iuidia — Inuideo.es.in ſecunda ſpecie neutrorum.
Illudo tibi uel illudo te.por hazer de ti burla. — Illudo.is.in ſecunda ſpecie neutrorum.
Indulgeo tibi.por te regalary tratar dlicadamēte — Indulgeo.es.in ſecunda ſpecie neutrorum.
Indulgeo operā litteris.por dar obra alas letras.
Impono tibi onus.por ponerte carga acuſtas. — Impono.is.in ſecunda ſpecie neutrorum.
Impono tibi.por engañarte.
Inceſſo tibi.& inuado tibi.por tētar o acometer. — Inceſſo.is.in ſecunda ſpecie neutrorum. Iuuado.is.in ſecunda ſpecie neutrorum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Lætor.aris.in quinta deponentium specie.

Mano.as.in tertia neutrorum specie.

Moneo.es.in quarta actiuorum specie.

Miseréor.eris.in prima deponentium specie.
Miseror.aris.in tertia deponentiũ specie.
Miseret in quarta impersonalium specie.
Metuo.is.in secunda neutrorum specie.

Noceo.es.in secunda neutrorũ specie.

Oro.as.in quarta actiuorum specie.

Oleo.es.in quinta neutrorũ specie.

Obliuiscor.eris.in.j.deponentium specie.

Palpor.aris.in secunda deponentium specie.

Pugno.as.in secunda neutrorum specie.

Prouideo.es.in secunda neutrorum specie.
Pareo.es.in secunda neutrorum specie.
Postulo.as.in.iiij. actiuorũ specie. Peto.is. in iiij.actiuorũ specie. Potior.tiris.in.iiij. deponentium specie. Reminiscor.eris.in.j.deponentiũ specie. Salio.is.in quita neutrorũ specie. Timeo.es.in secunda neutrorũ specie. Vescor eris.in quinta deponentiũ specie. Vtor.eris.in quinta deponentiũ specie De verbis impersonalibus. Posteaq̃ in superioribus de verborum personalium constructione diseruimus cõsequẽs est vt de impsonalib⁹ disputem. Cũq̃ impsonaliũ genera sint duo. hoc est actiue vocis. ⁊ passiue vocis: pmũagit de verbis impsonalibus vocis actiue q̃ rursus in quiq̃ species diuidit. Prima verborum impsonalium. Si bñ horũ verborum natura cõstructionẽq̃ exercitas. psonalia sũt. quoniam suppositũ habẽt aut expressũ aut implicitũ. Lice. p plautio. si qd mea minus interest: id te forte magis delectat. Idẽ p eodẽ nõ solũ qd cuiq̃ deb̃ sed qd cuiusq̃ interſit. Idem p ſylla. vra enim hoc maxime interest. Qd si cũ infinitiuis hec verba cõstruãt: quis nõ videt infinitiuũ q̃ p nolle rẽ verbi significãte plerũq̃ ponit: posse illis dare suppositũ? Tãtũ namq̃ valet mea interest legere: quãtũ lectio ad me ptinet tua refert audire: quãtũ auditio est tua. vel vt paulo post ex verbis sipõtini dicem⁹: in re tua ẽ auditio. Hac quoq̃ rõne dicim⁹ senatoris ẽ vel interest rẽpu. gubernare: p eo qd gubernatio reipublice ẽ senatoris vl̃ est in re senatoris. vel ptinet ad senatorem Itaq̃ qd dixim⁹ hec verba cõstrui cũ gtõ ãte se si clausulã resoluas: cũ gtõ post se cõstrui recte dixeris. Affert laurẽti⁹ rõnẽ cur dicim⁹ mea tua sua nostra. vestra. cuia. refert vel interest. ⁊ nõ mei. tui sui. nri. vri. cuius refert vel interest cũ in reliquis oĩb⁹ gtõ vtamur. nam quẽadmodũ ex illi⁹ auctoritate. li. j. dixim⁹: ego. tu. sui. pnomina duplices apud antiquissimos habuere gtõs. ego mei vl̃ mis

Incesso te. & iuuado te. por aquello mesmo.
Lætor malorũ uel malis. por alegrarse cõ males.
Manat aqua ex fõte. uel fõs manat aqua. p. manar
Moneo te rẽ honestã. por amonestar te lo onesto.
Admoneo te honestoꝝ. por traerte lo ala mẽoria
Miseror inocẽtis. p. auer misericordia del inocẽte
Miseror innocentẽ. por aquello mesmo.
Miseret me innocentis. por aquello mesmo.
Metuo tibi. por auer miedo q̃ no te uenga mal.
Metuo te. por auer miedo de ti.
Noceo tibi. uel noceo te. por empecer te.
Oro te ul̃a te rẽ honestã. p. demãdar te lo honesto
Oleo unguentum. por oler a unguento.
Olet mihi unguentũ. por olerme el unguento.
Olfacio unguentũ. por oler yo el unguento.
Obliuiscor tui uel te. por oluidarte.
Palpor tibi. por lisongear te o halagar te.
Palpo te. por aquello mesmo.
Pugno tibi. uel pugno tecũ. por pelear contigo.
Prouideo tibi. por proueerte y mirar por ti.
Prouideo te. por mirarte de lexos.
Parco tibi. por perdonarte los errores.
Parco tibi pecunias. por guardarte los dineros.
Pareo tibi uel pareo tibi omnia. por obedecer.
Postulo te uel a te debitũ. por demãdarte la deuda
Postulo te repetũdaꝝ. p. demãdarte los cohechos
Peto a te uel te libros. por demãdarte los libros.
Peto te lapide. por herirte con piedra.
Potior uirgine. yo alcãço la dõzella que desseaua
Potior rerũ. por alcançar el imperio delas cosas.
Reminiscor tui uel te. por recordarme de ti.
Salio salis. por saltar. Salto.as. por dançar:
Salit ouem aries. por saltar sobre ella.
Timeo tibi. por auer miedo q̃ te nẽga algun mal.
Timeo te por auer miedo de ti.
Vescor panem uel pane. por comer pan.
Vtor panem uel pane. por usar de pan.

¶ De uerbis impersonalibus. Cap. vii.

Erbũ impersonale ẽ duplex actiue uocis. qd est simile tertiis psonis uerbi actiuæ uocis. ut miseret. puder. Passiue uocis qd est simile tertiis personis passiue uocis. ut curritur. statur de quo paulo post dicemus.

u

Sed uerborum impersonalium actiuæ uocis complures sunt species.

¶ Prima uerboꝝ impsonaliũ actiuæ uocis species

tui vel tis. sui vel sis. quoꝝ pores gtĩ significant passionẽ. posteriores vero actionẽ: qui tñ cũ ab vsu recessissẽt in eorum locũ substituta sunt. pnoia illa possessiua. meus. tu⁹. suus. que eque actionẽ significãt. Itaq̃ cũ illa verba interest ⁊ refert exigerẽt vt cũ gtõ significationis actiue cõstruerẽtur: gti autẽ illorũ pnoĩm qui extãt passiue significarẽt. recurrẽdũ fuit ad pnoia possessiua. q̃ vt diximus. actionẽ significãt qñdoqdem in locũ actiue significationis genitiuoꝝ: qui non extant: substituta sunt. ⁊ p qõ esse debuit interest mea legere. refert tua audire. qz vt diximus: nõ potuim⁹ dicere interest mei legere refert tui audire.

est. q̃ ante se exigunt genitiuũ & post se infinitiuũ: & sunt duo. interest & refert: ut pceptoris interest docere. senatoris refert administrare rem publicã. Cõstruunt uero cũ ablatiuo generis fœminini numeri singularis. mea. tua. sua. nostra. uŕa. adde etiã ab hoc noĩe qs uel qui cuía. ut mea interest legere. tua refert audire cuia interest profiteri: eius interest salarium percipere.

¶ Secunda uerborum impersonalium actiue uocis species est: quæ ante se exigunt datiuum. & post se infinitiuum. ut

Accidit mihi febrire. acontece me tener fiebre.
Contigit mihi ire. acontece me yr.
Euenit mihi docere. acontece me enseñar.
Conuenit mihi audire. conuiene me oyr.
Placet mihi legere. plaze me leer.
Licet mihi amare. yo puedo amar.
Expedit mihi proficisci. es me utile partir.
Vacat mihi dormire. uaga me dormir.
Constat mihi te insanire. es me cierto q̃ eres loco.
Patet mihi te esse ignarũ. es claro q̃ eres nescio.

¶ Tertia uerborũ impersonaliũ spẽs est: q̃ ante se cõstruunt cũ actõ. & post se cũ infinitiuo. ut

Delectat me audire. plaze me oyr
Iuuat me cantare. plaze me cantar.
Oportet me docere. conuine me enseñar.
Decet me legere. es me honesto leer.

¶ Quarta uerborum impersonalium species est: quæ cum iungũtur infinitiuis uerborum impersonalium proprie sic dictorum: impersonalia sunt alias uero personalia. ut

Incipit me tedere uiciorum. comiençe auer enojo delos uicios.
Desinit uos pudere. uos dexays de auer uergũça
Nõ põt illos penitere. no puoden auer pesar.
Solet bonos pigere. suelẽ los bonos auergõçarse
Debet malos pudere. deuẽ los malos auergõçarse

¶ Quinta uerborũ impersonaliũ species est: quæ

Accepimus aũt mea. tua sua. necessitate qua dixim⁹ coacti. nra. vra. cuia. ad illorũ ꝓportionẽ affinitatẽq̃ quã inter se habebãt. Potuim⁹ nãq̃ recte dicere interest nr̃m legere. refert vr̃m audire cuius vel quorũ interest docere. eius vel eorũ refert salariũ accipere. videlicet qz nostrũ vestrũ cuius vel quorũ actiue accipi pñt. Sed cur gtũs in ablatiui terminationẽ femininã cõmutatus est. Talla putat esse hãc rationẽ: qõ ablatiu⁹ in significatione primus est genitiuo. ⁊ qõ terminatio feminina mediaest triũ generũ. vt suauitatis gratia ne durũ videret dicere meo interest. vestro refert. Putat quoq̃ mea. tua. sua. nr̃a. vestra. cuia. substãtiue esse accipiẽda. Mui⁹ cõmẽti Talla se inuẽtorẽ esse gloriat. Sed in hac posteriori ratiõe ego magis Sipõtino assentior dicẽti. qõ interest cõponitur ex i ⁊ re ⁊ ẽ. refert ex res ⁊ fert. nihil cñi aliud est interest ꝓceptoris legere: q̃s in re ꝓceptoris est legere. hoc est lectio. ⁊ refert discipuli audire. i. res discipuli fert audire. interest mea docere. hoc ẽ in re mea ẽ docere. refert tua mercedẽ soluere. hoc ẽ res tua fert mercedẽ soluere. ⁊ p eo qõ esse debuit i re mis est docere. ⁊ res tis fert mercedem soluere. Sz vt ad Lau. inuẽtum redeam⁹ qñ ablatiui illi pnoĩum possessiuorũ p gtis pmitinorũ q nõ extãt suppositi sunt si adiectiuũ supuenerit: gtis potius qui subintelligũtur: q̃s ablatiuis q explicãtur iungendũ est. vt mea solius interest legere. q̃si dicerẽ mis solius interest legere. tua vnius interest audire. ac si diceret. tis vni⁹ interest audire. Si vero substantiuũ fuerit illud qõ addit: qz vix esset tolerabile si genitiuo iungeretur in aliã dicendi formam cõmutari debet. ita rectius dixerim mea: qui sum ãtonius: interest legere. q̃s mea antonij. Sed de hoc satis multa in principio buius libri diximus. Secunda verborum impersonalium. ⁊ hec in infinitiuo qõ loco nois ponit suppositum habet. vt accidit mihi febrire. pro febritatio mihi accidit. contingit mihi ire. p iter mihi contingit. euenit mihi docere. pro doctrina mihi euenit. conuenit mihi audire. pro auditio mihi conuenit. placet mihi legere. pro lectio mihi placet. licet mihi amare pro amor mihi licet. expedit mihi proficisci. pro profectio expedit mihi. vacat mihi dormire. pro dormitio mihi vacat. constat mihi te insanire. pro insania tua mihi constat. patet mihi te esse ignarum. pro ignorãtia tua mihi patet. liquet mihi te esse mendacem. pro mendacium tuum est mihi liquidum. ⁊ eodem modo de similibus. hec enim verba alias personalia sunt: vt quod apostolus. Hieronymo interprete dicit. omnia licent: sed non oia expediunt.

Tertia verborum impersonalium. hec quoq̃ personalia sunt: habentq̃ eque suppositum in infinitiuo. vt delectat me audire. pro auditio delectat me. nã delecto actiuũ est. Iuuat me cantare. i. cãtus iuuat me. q̃si iuuo actiuũ etiã est. Ver. in buco. Nõ oẽs arbusta iuuãt humilesq̃ myrice. Decet me legere. hoc est lectio decet me. Nã ⁊ Oui. i. j. de reme. dixit. Luue decẽt alios mollia regna tuos. Oportet etiã: qõ impsonale videtur esse: psonale fuit aliq̃n. vt Cecili⁹ apud priscianũ. vt ea q̃ oportuerint facta nõ sint. Quarta verborũ impsonalium huius ordinis verba manifestũ est eẽ psonalia. q̃suis a nõnullis inter impsonalia numerẽtur. bñt aũt suppositũ in infinitiuis. q vt dixim⁹ loco noĩm ponũt. vt icipit me tedere vitiorũ. hoc ẽ tedii vitiorũ incipit me inuadere. ⁊ eadẽ rõne de reliqs. Quita verboꝝ impsonaliũ. Penitet. Ver. in buco. nec te peniteat a

Universidad de Deusto
Biblioteca

lamo triuisse labellum. apud ātigores psonale fuit actiue voc. s. vt Actius. nūc penitebāt libēter liberi. Sed Hieronymus q̄si actiuum protulit in ecclesiastico. post factū ingt non penitevis. ⁊ quasi eponēs in eu ägelio marci. penitemini ⁊ credite euā gelio. ⁊ in actib⁹ alpox. penitemini ⁊ cōuertimini. Participia q̄q3 reperiunt penitēs ⁊ peniturus. Actius apud marcellū. neq3 quēquā arbitror peniturū tue laudis. Piget. Plautus in pseudulo psonale protulit. qō pudet ingt: facili⁹ fertur q̄s id qō piget. in pterito pigitū est dicimus. Selli. li. xij. pigitū est cūctos saltē esse penitatos. Silli⁹. li. vij. punicoū. nec pigitū paruos q̄ lares. Serūdio q̄q3 vsus é. Lice. de claris ora toribus ad misericordiā ingt inducif. ad pudēdū ad pigēdū. Participiū quoq3 futuri vocis passiue Propertius posuit li. iiij. hostis ab inuita verba pigēda lyra. Pudet quoq3 actiuū etiā fuisse. Lucanus testatur cū dicit. semp metuit quē seua pudebūt. In pterito puduit ⁊ puditū est facit. Plautus in bacchidibus. neq3 me neq3 te tuis intus puditū est factis. Apuleius pro magia. nōne vos puditū est hec crimina tali viro obiectare. Serūdio vsus est. Lice. in. j. de orato. nō ingt pudēdo sed nō faciēdo id qō nō decet. Participia quoq3 repiuntur pudēs puditurus ⁊ pudēdus ⁊ in pterito pudefact⁹. Plinius. li. xxxvj. Tāq3 puditurū eēt extinctos. Sellius li. j. neq3 pudēda dico aut penitenda. Composita quoq3 sūt ab eo dispudet p valde pudet. ⁊ depudet p nō pudet. Apulei⁹ p magia. nō vos tot calūniarū tādē dispudet Out. depuduit p fugusq3 pudor sua signa reliqt. ⁊ Diferet. Vergilius. vij. eneidos. o genitor nec te miseret nateq3 tuiq3. nec matris miseret. in pterito misertū est facit. ⁊ Diferescit quoq3 impsonaliter repitur. Terē. atq3 inopis ingt te miserescat mei Tedet a quo est cōpositū ptedio. qō in pterito pertesum est facit. Cū otō cōstruxit gracchus apud diomedē vsq3 adeo ingt mihi ptesū esse. Sellius etiā psonale ptulit. li. j. noct. vernis ingt eius de fatigati pteduissinet. Pertesus pticipiū frequēs é sed omissa sui verbi origine cū actō ostruif. Sueto. in iulio ptesus ingt ignauiā suā. Idē i tiberio. postremo semet ipse pertesus. idē in augusto. ptesus morū puersitatē. Verba impersonalia. Nullus est in arte mea locus: qui tñ nouitatis videat attulisse: tñq3 mihi ab obtrectatoribus meis inuidie cōflauerit: quātū hic in quo de secūdo impsonali vocis passiue cōtra oim fere p̄cepta disserui. Nā cū pleriq3 oēs grāmatici tā ex veteribus q̄s ex iunioribus scribāt verbū impsonale vocis passiue ab oibus verbis actiuis posse deduci atq3 adimagine passiuoū admittere ablatiuū cū ppositiōe a vel ab. p psona agēte vel faciēte q̄ in solētia: ne dicā intēpies fuit. vt cōtra cōmunes aliorū p̄ceptiones a verbis tñ neutris absolutis originē habere. ⁊ cū nullo cōstrui casu dicerem⁹? Ego vt teste cōscientia mea verū fatear. antea q̄s hoc documentū scriberē. diu multūq3 cogitaui quos potissimū auctores seq̄rer. cū apō phocā ⁊ diomedē grāmaticos nō cōtinendos legissem verbū impersonale vocis passiue figurari tñ a verbis neutris absolutis: vt q̄ dtm casū in serie oronis admittūt. apō reliquos vero oēs grāmaticos posse etiā a verbis actiuis deriuari. Ez cū in ponendis exēplis vidissem vtroq3 nūq3 vsos nisi verbis impsonalib⁹. q̄ a neutris deriuātur. cepi mecū acrius reputare: an vspiā apud auctores repiret verbum impsonale qō a verbo actiuo descēderet. qō cū nō facile occurrisset: atq3 econtrario mille occiu venissent in mētem. in quibus erat a verbis neutris impsonale deductū: cepi pedibus manibusq3 in phocē atq3 diomedis ire sētiam secutusq3 sum illud maxime p̄ceptū qō multis aliis in locis vsurpaui: ⁊ repetens iterū atq3 iterum monebo. regulas artis grāmatice limitandas esse potius q̄s ampliadas. Quēadmodū enim ex p̄cepti contractione etiā citra terminos arte permissos nihil periculi timetur: ita ex laxitate illa nimia in multos errores ⁊ lingue vitia incurramus necesse est. Quare de nobis existimare nemo debet. qō hāc p̄ceptionē ex erroꝛe aut ignorantia quadā scripserimus cū inexplicandis quatuor cōiugationū formis cōem sim doctrinā secutus. ⁊ in verbis actiuis q̄ declināda pueris ꝓposuim⁹ vt ex illorū ꝓpositōe reliqua declinare possent. nos quoq3 verba impsonalia vocis passiue adiecimus. amatur. docetur. legit. auditur. Sed quoniā illic pueros litteraꝝ rudes erudiebam⁹. larāde fuerūt habene. vt in vna verbi positione tres simul voces agnoscerēt. actiuam. impsonalē. passiuā. Nunc vero cū incipiūt aliqd sapere: cōpescēdi sunt atq3 luxuries illa verborū quasi falce quadā coercenda est. Idq3 fecimus psuasi eius ipsius: quē citauimus. diomedis exēplo: qui in explicanda verborum coniugatione scripsit verba impsonalia amatur. docetur. legitur. auditur. postea vero cum de illis cepit differere inquit. Passiua impersonalis declinatio figuratur ex verbis. q̄ absolutiua sunt. idest neutralia. q̄ certas psonas non admittunt passiue declinationis. qui sunt neutralia. nihilominus tamē tertiā psonā admittunt passiuam ⁊ declinantur passiua declinatione more impsonali. vt pugnatur. certat. viuit. itur. ⁊ sequitur. sūt ꝓterea verba que cū sint impsonalia ab actiua declinatione: in psona tñ patienti impersonali mō figurātur. ea sunt q̄ otō casui coherent. vt maledico tibi. inuideo tibi. consulo tibi. puideo tibi. nocco tibi. Hec oīa in passiua declinatiōe nō recte dicimus tu malediceris a me. sed maledicitur tibi. inuidet tibi. cōsulitur tibi. puidetur tibi. nocetur tibi. ⁊ similia: nō enim dicimus noceor: noceris. huiusmodi eni verba passiuā naturā nō habēt. Hec diomedes. Cui astipulat eadē prope sentiēs phocas. Sūt ingt verba impsonalia q̄ a verbis neutri generis trāsfigurāt vel actionis: q̄ datiuum casum in seriem oronis admittūt. ⁊ qualia verba sint exēplis declarat. vt sedetur. ambulatur. stat. pugnatur. itur. studetur. nocetur. suadetur. Illud quoq3 mirabile est. cur Priscianus de verbo impsonali disserēs scripsit posse id veriuari ab oibus verbis actiuis ⁊ neutris. sed nulla deinde alia subdit exēpla. q̄s q̄ Diomedes ⁊ phocas adiecerūt. Mirū q3 apō auctores idoneos illa repta sūt. Ergo tñ illud sentire videtur cū p̄cepta scribit. aliud cū exēpla subiūgit. Sed

ante se construuntur cū accusatiuo: & post se cū genitiuo uel infinitiuo. & hæc sunt proprie impsonalia. si ulla sunt. ut

Pœnitet me uitæ. pesa me dela uida.
Piget me patris. uergué̦a he de mi padre.
Pudet me peccati. uergué̦a he del pecado.
Miseret me pauperis. misericordia he del pobre.
Tedet me ciborum. enoio he delos maniares.

Erba impersonalia passiue uocis semper u significāt actionē cū q̄dā gnalitate: sūtq3 ꝓprie a uerbis neutris absolutis. ut curritur. cōcurrit. statur. pugnat. itur. certat. Trāsfigurāt tñ (ut dicit diomedes) a uerbis neutris q̄ datiuū casū in seriē orōnis recipiūt. ut nihil mihi noceri potest. Cum actō uero nullo modo cōstrui possunt. sed neq3 cū ablatiuo cū præpositione a uel ab. nisi generalitatē illā explicet. ut ab omnibus reclamat. hoc est quod reclamant.

quid immoramur in re: que non argumentis atq3 rationibus sed vsu ⁊ auctoritate clarissimorū in sermone latino virorum cōprobāda est atq3 vni⁹ maxime. Vergilij extra omnē humani ingenij sortem poete castigatissimi. apud quem nemo vnquā legit verbum impersonale a verbo actiuo sed passim a verbis neutris ⁊ absolutis. vt in. j. ene. hic iam ter centum totos regnabit annos. ⁊ in eodem. stratoq3 sup discumbitur ostro. Idem in quarto. anna vides toto properate littore circum. Et in sexto. Itur in antiquam siluam stabula alta ferarum. Et in decimo. macte noua virtute puer. sic itur ad astra. ⁊ in. xij. nunc totis in vulnera viribus itur. Idem in vij. stāt belli causē. pugnatur cōminus armis. ⁊ in. x. certatur limine in ipso ausonie ⁊ in eodē. licet in muros tota discurritur vrbe. idē in. iij. geor. heu male tunc libie solis erratur in agris. ⁊ in. iiij. eiusdē. post vbi iam thalamis se composuere: fletur in noctē. Sed ⁊ alij auctores vno omniū consensu idem obseruant. Horā. j. sermo. concurritur hore momento. Flaccus. viij. argonautice. gramineis ast inde toris discubitur olim. Iuue. curritur ad vocē iucundam. idem. clamatur. nullo gemit hic tibijcina cornu. ⁊ alio loco. surgitur. ⁊ misso proceres exire iubētur cōsilio. Ouid. iij. fasto. seu q̄ ad vsq3 decē numero crescente venitur. Flaccus. v. argonautice. Surgitur in sonos seq3 ad sua lumina flectūt idem in. j. paretur molli iuuenes fundūtur in alga. Papinius. ij. thebaidis. fūmisq3 insiditur astris. Apuleius. iij. floridorum sed vbi diutius equo sedetur. ⁊ li. regū. iij. Hieronimo interprete. domuncula: in qua sedebatur ad iudicandū. Teren. quid fit? quid agitur? statur. Iuue. stat cōtra stariq3 iubet. Ouidius. j. meta. viuitur ex rapto. ⁊ Persius. nec voto viuitur vno. Et Claudius. viuitur exiguo melius. Lice. in epi. quid agas sic viuitur. ⁊ in alio loco. laborātur vehementer. Quintilia. li. j. sed compositione pectatur que iam sermonis est. nimis audacter. Apulei⁹. in. j. flori. spaciū inquit pluitur ⁊ ningitur. ⁊. iiij. me. idem meretur. fletur. lamentatur. quod a deponenti durum est quemadmodum ⁊ illud Plauti in captiuis duobus rarum quasi cū caletur cochlee in occulto latent. Transfigurātur tamen vt dicit diomedes ⁊ cū illo phocas a verbis neutris q̄ datiuum casum in seriem orationis recipiunt: queq3 illi neutralia actiua dicunt. vt Lice. nihil mihi noceri potest. Apuleius. in libro de philosophia. ijs rebus nocetur que sunt viliores. ⁊ ibidem. cum noceri alteri malorū omnium maximū sit. ⁊ Martialis. non bene crede mihi seruo seruitur amico. Oui. in epla vidus. si mihi non parcis. : puero parcatur iulo. Idem primo meta. vix nunc obsistitur illis. Papinius. iij. thebaidos. proficitur bello: ni mauis effectiuum esse. Flaccus in. ij argonautice. vela legunt remis insurgitur: pro in remos: sicut Vergi. in voce actiua dixit. v. ene. nūc: nūc insurgite remis hectorei socij. Sūt etiā verba quedā ambigua que vt supra disseruimus in diuersis generibus reperiuntur: que res poterit imperitiores turbare. vt ecce timeo te actiuū est. timeo tibi neutrū. Ab hoc igitur posteriore dixit. Gene. in medea timek vrbi. Dicim⁹ etiam vindico te ⁊ vindico in te. sed illud actiuum hoc neutrum a quo Salusti. dixit. vindicatū fuit in noxios. ⁊ apule. in. j. meta. vt in eam die altero sagorum iaculationibus vindicaretur. ⁊ in. iij. dixit. quin etiā in vestrum ciuem vindicaretis. nā vindicare in aliquē auctore diomede est illū punire Preterea credo tibi pecunias actiuum est: pro fide tue cōmitto credo tibi p eo qō est fidē habeo neutrū. sic Iuue. ab eo dixit. hec eadem nobis licet ⁊ laudare: sed illis creditur. Lano quoq3 actiuū est. vt arma virūq3 cano. sed canere progressui ⁊ receptui: quo sepe vtūtur historici: neutrum est secundi ordinis. ob hoc igit dixit ⁊ Macrobius libro. ij. in somnum scipionis: ad bellū progressui atq3 etiā receptui canitur. Ludo etiam tum actiuum. tum neutrum absolutū. tum etiam neutrum transitiuum reperitur. vnde ⁊ a diomede inter ambigua numeratur. hoc est q̄ in. o terminata ⁊ actiua possunt esse ⁊ neutra. Nam vt ille ait. pro irrideo actiuū est. vt apud Ver. j. ene. Quid natum totiens crudelis tu quoq3 falsis ludis imaginibus: sed ab absoluto pro eo quod est aliam exercere. Iuue. dixit. posita sed luditur arca. a neutro persius tibi luditur. effluis amens. nam pro illuditur positum est: quod vt alio loco diximus. tum actiuū tū neutrū transitiuum repitur: vt apud. Ver. iiij. ene. ⁊ nostris illuserit aduena regnis. Nam cum verbum p alio verbo ponitur etiā illius cōstructionē cū significatiōe mutuatur. vt eodem ardebat alexin pro amabatur ⁊ Papinius in achilleide: quo furgitur per plana gradu. i. curritur. neq3 enim fuga sed cursus significabatur. Sūt tñ apō auctores plerūq3 verba passiua. que videntur impersonalia cum suppositum in nō non habeant: sed aut verbū infinitum aut clausulam integrā. Vt apō Ver. j. ene. cur dextram iungere dextra non datur? vbi iūgere nomē est infinitum. ⁊ pro coniunctio dextrarum ponitur. ⁊ in eodē si datur italiā socijs ⁊ rege recepto tēdere. i. iter ad italiā. ⁊ in. vj. sed nō āte datur telluris operta subire. i. descēsus ad opaca terre ⁊ in eodem. nec ripas datur horrēdas ⁊ rouca fluenta transportare pius. i. transportatio riparū. atq3 iterū ibidem dat hora tueri nate tua. i. intuitus tui oris. idem in. vj. non dabitur esto regnis prohibere latinis. i. prohibitio regnorum. ⁊ in. ix. maria ante exurere turno q̄s sacras dabitur pinus. i. exustio maris. ⁊ in. xj. coēat in federa dextra: q̄ datur. subaudi coire. i. coitio siue cōiunctio dextrarū. ⁊ in. j. geor. multa forēt que mox celo pperanda sereno maturare datur. i. maturatio properādorū. Simile est illud Plinij iunioris in epis. ⁊ quatinus denegatur illis. diu viuere. i. vita diuturna. nā hoc loco diu viuere nomē est q̄s in illo Persij versu. nostrum illud viuere triste respexi. pro nostrā illam vitā tristē. Eadē rōne efficiūtur impersonalia quedam verba vocis actiue. vt cōuenit mihi docere. i. doctrina expedit mihi legere. i. lectio. Sed ⁊ oratio integra potest dare verbo passiuo suppositū. vt apud Ouidiū. xv. meta. Queritur interea qs tante pōdera molis sustinere queat. nā pro suppositō huius verbi queritur totum illud positum est: quis queat sustinere pōdera tante molis. Eodē modo dixit in secunda eiusdem. ne ve preces animos ⁊ verba precantia flectant posse loqui eripitur. i. ptās loquēdi. Horā. j. epist. Quo mihi fortuna si nō cōceditur vti? subaudi fortuna. i. vsus fortune. ⁊ Macrobius in primo saturna. eundē esse iouem ⁊ solem claris docetur indicijs. ⁊ in eodem. quid in cōe seruilis fortuna profuerit nō paucis docetur. Neq3 audiendus est. Seruius grāmaticus: qui inani quadam ratione ductus in carmine illo primi bucolici. vsq3 adeo turbamur agris: nam suo tēpore vt ipse fatetur illa fuit lectio ⁊ quidem meo iudicio verissima: expuncto verbo turbamur: illius loco sustinuit turbatur: quasi turbamur illo in loco nō aptius q̄s turbatur quadret. Quid qō si turbat verbū esset impsonale. cū semper actionem cum quadā generalitate significet: exponēdū erat. omnes aut pleriq3 turbāt siue expellunt: quod est contrariū sensui poete: quia non oēs ciues expellunt a totis agris. sed potius expelluntur. Neq3 sum ignarus Quintiliānū etiā hunc versum ita legere vsq3 adeo turbat agris. sed ego persancte iurarē Vergilium non turbatur. sed turbamur scripsisse. Sunt preterea quedam verba preclara. queritur de substantia elementorum. docetur de natura deorum. Ciceron in epistolis. de pantheris agitur diligenter intelligitur enim res aut negocium de pantheris: quod in alia epistola expressit dicens. res agitur per eosdem creditores: quēadmodum Vergilius. vij. ene. suppressit dicens. stipitibus duris agitur sudibus ve preustis. ⁊ Macrobius primo saturna. interlocutor. Cicero in topicis. diffinitio est oratio qua id de quo queritur ostenditur. Quintilianus libro. x. de personis iudicatur sed de rebus contenditur. Quemadmodum igitur ago de hac re in actiua voce dicimus: pro ago hanc rem. ita agitur de hac re in voce passiua. pro hec res. ac si mauis dicere ago de hac re neutraliter dictū esse agit de hac re verbū impsonale erit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sed de his satis multa diximus: ⁊ q̄ possint etiā ptinaces in nr̄am sententiā adducere. In eo vero quod scripsi cū actō nullo mō cōstrui potest: cū vno tātū Alexandro illius sectatoribus mihi certamē est.: qui putauit latine posse dici mattheū legit psalmos erat ante legendū: qui loquendi modus inauditus est: atq; latino sermoni incognitus. Quod vero addidi sed neq; cū ablatiuo ⁊ ꝓpositione a vel ab. nisi generalitatē illā explicet. cōtra oēs in cōe artis grāmatice ꝓceptores me scripsisse fateor. Sed mea ratio fuit ab illorū rōne diuersa. illi nāq; nullis aut perq; raris exēplis ꝓcepta tradiderunt quibus dici posset. currit̄ a me. itur a te pugnatur ab illo: qđ posse latine dici nō ausim affirmare. Ego vero qui nihil asseuero nisi quod optimis auctoribꝰ probare possum. non permisi ablatiuos cū prepositiōe. a vel ab. nisi generalitatē illam verbi impersonalis exprimerent. vt cicero in epist. vehemēter ab omnibꝰ reclamatū est. ⁊ Luca. in. j. Tibi numine ab omni cedetur. Certas vero res ꝓ ꝓsona agente vel faciente recipere nō posse vel exēplis illis quibꝰ superius vsi sumus: facillime probare pōt ne oporteat nos alia inquirere. Adirū enim est in tā frequenti vsu verbi impersonalis nāq; reperiri constructū cū ablatiuo qualē isti dicunt faciliusq; ego concederē verbum impersonale posse a verbis actiuis deriuari q̄s huiusmodi ablto cōiugi. Quid qđ ex illorū scriptis cogemus eos vera cōfiteri. quāq; suiipsorū obliti aliud scripserit: omnes enim fatenr̄ verbū impsonale ad cūctos aut plerosq; pertinere quēadmodū Diomedes. currit̄. hoc est oēs currunt. ⁊ Seruius cū male vergilianū illud exponit vsq; adeo turbatur agris. Quod si verū est. ego nō video quēadmodū res q̄ ad multos ptinet: ad vnū contrahi possit. vt dicatur currit̄ a me ꝓ ego curro. itur a te ꝓ tuis. pugnatur ab illo ꝓ ille pugnat. Qđ si vspiā apud auctores reperiat exēplū: qđ huic nr̄e ꝓceptioni dissentire videat: illud erit p quā rarū: ⁊ qđ nō possit vsū ⁊ cōsuetudinē efficere. Que vt ait Quintili. est cōsensus eruditorū. Imitanti vero qđ nō ab vno atq; altero scriptore singulari exēplo. atq; ex licētia victū est. sed semp optima ꝓponēda sunt. ⁊ in q̄ ex auctoribus pleriq; oēs cōsentiūt. De infinitiuo. Caput. viij.

Infinitiuū modū qđā nomē infinitū. alij verbū infinitū. alij indefinitū vocauerūt. quo ab impsonali differt alio in loco diximus. Cōstruit̄ aūt infinitiuꝰ āte se cū vtō in actiua significatiōe psone agētis. ⁊ in passiua persone patientis. post se vero cōstruitur eo mō quo finiti mōi cōstruūtur. vt me amare deū. me amari a deo ⁊c. Quotiēs tū infinitiuꝰ actiue significatiōis cū duobꝰ actis cōstruit altero a pte āte altero a pte post: amphibologica est cōstructio: q̄ tanq; viciosa fugienda est: nisi de industria velis vti vt aliū decipias. qualeest oraculū illud apollinis. aio te eacida romanū vincere posse. Ambiguū erat vter esset victurus an pyrrhus rex epyrotarū an populus ro. Estq; illud animaduersū quibus in locis huiusmodi cōstructio reperitur. accusatiuum ꝓpositum infinitiuo significare personam patientem. postpositū vero ponī ꝓ persona agente. Cum infinitiuo tū huius verbi sum es fui varia est constructio. aliquando namq; nomen quod sequitur respōdet suppositio verbi: quod infinitiuum determinat: vt ego volo esse doctus. tu cupis esse magister. Ouidius. xiij. meta. sed enim quia retulit aiax esse iouis pronepos. ⁊ Lucanus in. x. tutumq; putauit iam bonus esse socer. aliquando respondet dativo precedenti. vt Claudianus. natura beatis omnibus esse dedit si quis cognouerit vti. vt Horati°. j. sermo. atqui licet esse beatis subaudi nobis. ⁊ Martialis. nobis non licet esse tam disertis: qui musas colimus seueriores. aliquando non respōdet dativo precedenti sed accusatiuo implicito. vt Terentius in heauto. Mobis esse bonas non licet. ⁊ Ouidius in epistola hyperme stre. quo mihi quo vato non licet esse piam. illic enim subintelligitur nos. hic non. Quod si accusatiuus precedens fuerit expressus: nihil dubiū est sequentē illi debere respondere. Verba infinitiua siue modus infinitiuus cum ab eo dicatur: quod infinitus ⁊ indeterminatus sit. vult determinari maxime verbis: que grece proerctica: latine voluntaria dicuntur. autē verbum ex verbo interpretari volumus. electiua dicenda sunt. nam ereticos grece latine est electiuus. ⁊ eresis electio interpretatur. vt volo legere. cupio audire. desidero amari. opto doceri. debeo ire. habeo nauigare. Licero in primo de diuinatione Haberetq; in animo nauem conscendere. Nam quod idem ad vrozem scribit. cum in animo haberem nauigandi: subaudiendum est voluntatem. nam gerundium genitiui vtiſlatim dicemus a verbo regi non potest. Determinatur aliquādoetiam a verbis alterius diuersęq; significationis. vt Terentius in adelphis. video illum sapere ⁊ intelligere in loco. ⁊ Ter. in buco. Jam pridem a me illos abducere thestilis orat. Idē. xj. ene. cuncti se scire fatentur. quamq̄s ⁊ hec electiua dici possunt quēadmodū ⁊ illa doleo. letor. timeo. memini. quod cum presenti infinitiui modi prope semper reperitur cōstructū aut frequentius q̄s cū preterito. Terentius in andria memini me videre: quo equidē sum pamphilo. Apuleius ꝓ magia. memini me apud Varronem philosophum hoc etiam legere. Vergili. in buco. de celo tactas memni predicere quercus. ⁊ in primo. ene. atq; equidem teucrum memini si dona venire. Idem tamen. iiij. geor. etiam preterito iunxit. v. namq; sub ebalie memini me turribus altis coricium vidisse senem. vbi Seruius notat vtrumq; posse dici. memini me videre ⁊ vidisse: sicut Macrobius li. ij. satur. dixit hos Platonis versiculos legisse me memini. sed quemadmodum diximus frequens vsus hoc habet. vt cum presenti construatur. Nam illa non veni soluere legem: sed adimplere. ⁊ illud. Preibis ante faciem domini parare vias eius. Illud quoq; illuminare ijs qui in tenebris ⁊ in vmbra mortis sedent. ex figura greca dicta sunt. quia greci gerundia non habent ⁊ infinitiuis ꝓ gerundijs nostris vtuntur: quos in hoc si latine lingue idioma sequi volumus. imitari nō debemus. Itaq; rectius atq; magis latine noster interpres dixisset. ad soluēdū. ad implēdū. ad parādū. ad illuminādū Verbis tū ꝓceptiuis quibus datiui iunguntur: possumꝰ vel dativos vel accusatiuos copulare infinitiuis sequentibus. vt ꝓcipio tibi legere vel precipio te legere. impero tibi vel impero te audire. iubeo tibi vel iubeo te ambulare. Determinatur etiam infinitiuus verbis impersonalibus actiue vocis. vt conuenit mihi legere. pudet me audire sed de hoc cum de impsonalibus agetur: disputabimus. Soleo. es. semper cū accusatiuo construitur: atq; ab eo vix separari potest: quemadmodum

De infinitiuo. Caput. viij.

Infinitiuꝰ dr̄: qa nō habet determinatos nūeros & psonas & cōstruit̄ aī se cū actō psonæ agētis i actiua significatiōe & in passiua psone patiētis. post se uero cōstruit̄ cū casu uerbi a quo descēdit ut me amare deū piū ē. me amari a deo fœlicissimū ē. me carere uoluptatibus & inseruire amicis & misereri inocētis iucūdū est. Dicimus tñ uolo esse doctus. & natura bris oibꝰ esse dedit. sed nō dicimꝰ uideor mihi esse docto sed doctus. & uolo me esse poetam & nō poeta. Verba infinita uolunt determinari uerbis uolūtariis: quæ græci proæretica dicunt qualia sunt uolo. cupio. desidero. opto. debeo. habeo. & similia. Iūgūtur tamē aliquādo etiā aliis uerbis & noibus adiectiuis: sed figurate: aut ad imitationē græcorū. ut uideo illū sapere: & iampridem a me illos abducere thestilis orat. illud quoq; & cātare pares & respondere parati.

Circūloquimur futurū infinitiui modi uocis actiuæ per hoc uerbum ire: & primū supium. Verbi impersonalis uero & passiue per hoc uerbū iri & idem supinum. ut spero me amatū ire deum uel deum amatum iri.

Alio modo circumloquimur idem futurū per participium futuri in. rus. & hoc uerbū esse in actiua. & per participiū futuri in. dus. & idē uerbū in passiua. ut spero me amaturum esse deum uel deum amandum esse a me.

Circumloquimur præterita idem tēpus per participium futuri in. rus. cum pro uerbo infinitiuo ponitur in accusatiuo: iungiturq; omnibꝰ generibus utrinsq; numeri. ut spero uirginem nuptu rum tibi & uirgines nupturum uiris.

De gerundiis. Caput. ix.

Erundia sunt q uerbis ānumerēt: quia regūt casus: sunt q noibꝰ: qa habeāt casus sūt q noia ꝓticipialia eē dicāt qđ in qbus

spero. as. futuro eiusdē modi. Mā qđ Martia. dixit. spero me secutū in libellis meis tale tēperamentū: spero ꝓ credo positū est. sicut Lice. in epi. spero amicitiā nostrā non egere testibus. Adiectiua quoq; certe cuiusdā significatiōis ⁊ pticipia pūt infinitiuum determinare. vt letus. dignus simplex. par. paratus. ausus. Nemius apud ciceronem. letus sum laudari abs te. Ouidius. ij. meta. nec tu meus esse negari dignus. Vergilꝰ. ij. geor. nec modus inserere aut oculos imponere simplex. Idem in bucolicis: ⁊ cantare pares ⁊ respondere parati. Idem. j. ene. Ausus ⁊ afflictis melius confidere rebus. Sed pleraq; ex his figura greca magis dicta esse videntur. nā quod Ver. dixit. modus inserere aut oculos imponere simplex: ꝓ gerūdio genitiui positū est. at vero cantare pares ꝓ gerūdio acti. Sūt vero q̄dā adiectiua: que cū gerūdio gti atq; infinitiuo cōstrui pūt vt certus ire et certus eūdi. Ver. iiij. ene. illa dolos dirumq; nefas in pectore versat certa mori. Idē in. v. Eneas celsa puppe iā certus eūdi. Circūloquimur futurū. Latinꝰ sermo futuro infiniti ui caret: ꝓterq; in hoc verbo defectiuo forē fore. pro futurū esse. Itaq; tribus modis illud circūloquimur. primo mō per supinū: qđ qr ut paulo post dicturi sumus: nūq; pōt iūgi nisi verbo significāti motū ad locū: necessitate adducti accepit illud quod huiusmodi significationē magis hz in ꝓptu. hoc ē. eo. is. nō q in ea syntaxi quic q̄s significet: is q cū supino iūctū exhibet nobis futuri tpis infinitiui sensū. Mā cū dico spero me amatū ire vrozē: non intelligo me ire aut ꝓficisci aliquo: vt vrozē amē is tñ q illā sum amaturꝰ. Qđ si cōstare volumꝰ in ips q̄ de verbo impersonali cū oibꝰ fere grāmaticis vigladiati sumꝰ cū circūloquimur futurū infinitiui vocis ⁊ significatiōis passiue nullo mō posset dici ego spero me amatum iri a deo. Mā amatū iri actionē nō passionē significat: q̄quidē vt capite in sequēti dicturi sumꝰ: primū supiuū actionē significat: ⁊ iri qđ est impsonale passiuū nō habet. atq; actionem eque significat. q̄ a pleriſq; oibus proficiscit. Itaq; cū dico spero me amatū iri impsonale est: me aūt a supino illo amatū regitur a pte post ex verbi: vsū deriuat significatiōe. quare tātū valet: ac si diceres spero qđ oēs me amabūt. ēre posses recte dicere. spero me amatū iri ab oibus: non aūt me amatū iri a deo. sed de hoc plura cū de verbo impersonali disputabimus. illud tñ admonētes ꝓpie nullum esse futurū infinitiui vocis passiue. sed verbi tantū actiui ⁊ impsonalis. Alio modo circūloquimur idē futurū actiue vocis per participiū futuri in rus. passiue p ꝓticipiū futuri in dus. vt spero me amaturū esse deū. ⁊ amādū eē a deo Quo in loco nō possemꝰ dicere amaturum fore vel amandum fore. si Laurentio credimus ne duo futura: vt ille dicit: inculcaremus. Martia. tamen mergite me fluctus cū rediturus ero: dixit. Circūloquimur ꝓterea. Tertio modo circumloquimur idem tempus quemadmodū. Gellius primo. libro noctium atti. scribit per verbum infinitum simile participio futuri in rus. Nam huiusmodi locutiones amaturū. docturū. lecturū. auditurum. non ꝓticipia esse putat sed verba infinita: ait enim de illis neq; ꝓ participio posita sunt. sed verba sunt indefinita que greci aparemphata vocant neq; numeris neq; generibus preseruientia. ita nō putat per illa ⁊ hoc verbū esse circūloquia fieri futuri infinitiui. sed per se ipsa verba esse libera ⁊ impromiscua. Nos vero participia esse diximus vel potius ad naturā participij reduximus ꝓptera quod in tota cōiugatione nullū tale verbū infinitū posuimus. ⁊ qnod prime ad constructionem significationē participij accedebant. Cū itaq; cōplures huiusmodi constructiones reperirentur. ne pueri circa regulas grāmatices trepidarent. ⁊ ne quid nouum atq; insuetum illis preciperemus: diximus pticipij accusatiuū in rus substantiuatum in genere neutro numeri singularis posse iungi vtriusq; numeri generibus. Licero in verrē. sed quocūq; venerint hāc sibi rē sperāt ꝓfidio futurū. Plautus in cassina cū de puella loqueretur. altero te occisurum ait: altero villicū. Laberius in gemellis. non putauit inquit hoc eam facturam. en tibi cum feminino numeri singularis. Quadrigarius apd Belliū. dum. ij. conciderentur. hostiū copias ibi ocupatas futurum. Idem. quadrigarius est qđ speremus deos bonis benefacturum. Valerius antias apud eundem, aruspices dixerunt omnia ex sententia processurum. en tibi cum omnibus tribus generibus numeri pluralis. Gerundia sunt. Ca. ix. quod est de gerundijs. Diu grammatici miserandum in modum se torsere in illa questione per quam inutili: sint ne gerūdia nomina an verba. ꝓptera quod aliquid ab vtriſq; acceperint. nos considerationem illam nihili fecimus. Et quamq̄ potuissemus antiquiorum grammaticorum auctoritate gerundia ad verborum modos referre. vt vltra illos quinq; essent quoq; alij duo gerundiuus ⁊ supinus. vt tamen nos vno verbo ab illorū nodis euolueremus: diximus esse alias quasdam orationis partes. que neq; sint nomina neq; verba neq; participia. Ponī autem a nobis plures aut pauciores q̄s octo orationis partes nemo mirari debet. cum de illarum numero quemadmodum libro primo atq; iterum tertio diximus: inter auctores non conueniat Gerundia ⁊ supina Diomedes ⁊ fere omnes grammatici antiquiores participialia verba appellant: quod in terminatione participijs similia

Universidad de Deusto
Biblioteca

sunt gerūdia pticipio futuri tpis passiue vocis. supina pticipio pteriti tpis eiusdē vocis. Verba Diomedis sunt. pticipialis verborū modus dictus est: qō eius modi verba sunt pticipijs filia: nec tñ pticipia sūt. vt legēdi. legēdo. legendū. lectū lectu. hec eadē sūt ingt. q̄ probus supina appellat: ⁊ merito: qñ nec certū hūt numerū nec psonā nec significatū. Diomedes igitur ⁊ pbus cōsungūt vno appellātes noīe: q̄ nos cū posterioribus grāmaticis distinximus vt illa sint gerundia: hec vero supina

Gerūdia qō ab eo dicātur qō gerant verbi significationē nemini dubiū est. at vero supina vnde dicta sūt fateor me nescire. sed neq̄ memini me legere. nā qō Probus atq̄ Diomedes aūt supina appellari qō neq̄ certum numerū habēt nec psonā nec significatū: nō plene mihi satisfacit: qñ nihil simile est inter verbū supinū ⁊ rē supinā: misi forte supinū aliā habuit recōditiorē significationē. q̄ fit illa q̄ ē in prōptu a qua supina dicta sint. Gerūdia āte se. quēadmodū li. j. dixim⁹ gerūdia post se regūt casū verbi a quo descēdunt. vt duxi vxorē causa illā amādi ⁊ illā amādo delector. ⁊ ad illā amādū ducta ē a me. Ante se vero casū nō regūt: quin potius ipsa regūtur a noie vel verbo. Qō vero in spalmo cxxv. dictū est. In cōuertendo dñs captiuitatem syon facti sumus sicut consolati. ex figura vel potius idiomate greco dictū est. Greci nāq̄ gerundia non habēt sed illorū loco infinitiuo cū articulis ⁊ ppositionibus vtuntur. nam p eo qō nos dicimus amādi: illi dicūt huius amare p eo qō nos amādo: illi in hoc amare. pro eo qō nos amādū. illi ad hoc amare. Cūvero infinitiuus apud illos quēadmodū apud nos: a parte āte cū accusatiuo cōstruat interpres figurā grecā secutus infinitiuum gerūdio mutauit: actiū vero non mutauit. Itaq̄ p eo qō septuaginta interpretes in psalmo cxlj. grece dixerūt in deficere ex me spūm meum nr̄ vertit in deficiendo ex me spūs meū. ⁊ p eo qō illi grece in cōuenire pplos in vnū. nr̄ in cōueniēdo pplos in vnū dixit in psalmo. Ci. illud audacius. quod pro eo qō septuaginta verterūt in cōuertere dñm captiuitatē syō: noster interpretatus est. In conuertēdo dñs captiuitatē syon: vt quēadmodū isti dicūt amphibologiā infinitiui modi peculiarē fugeret. cum nusq̄ minus esse possit q̄s eo in loco. Neq̄ enim quisq̄s erat a deo stupidus: qui putaret a captiuitate syon dñm esse conuersum At quanto melius dixisset conuertente domino captiuitatē syon ⁊ deficiēte ex me spiritu meo. ⁊ cōuenientibus populis in vnum aut si hoc durū nimis cuiquā videtur: quod est vsitatius apud interpretes per adiectiuum hoc modo Cum conuerteret dominus captiuitatem syon: ⁊ cū deficeret ex me spūs meus. ⁊ cū cōuenirent populi in vnum. quod etiam idem Hieronimus statim obseruauit. Nam pro eo quod septuaginta dixerunt: ⁊ reges inseruire domino. ipse vt seruiant dño interpretatus est. ⁊ in euangelio pro eo qō grece scriptum est: nato iesu in bethleem: vertit cum natus esset iesus in bethleem. Sic Boetius pro eo quod porphirius in principio isagogon in Arestotilis categorias scripsit existente necessario: conuertit cum sit necessariū pro eo qō Aristotiles in principio secundi ethicorum libri scripsit: duplici vero existente virtute. Leonardus aretinus conuertit. cum vero duplex sit virtus. Quod vero dixit: post se regunt casum verbi a quo descendūt. de gerundio substantiuo actiue significationis intelligēdum est. Nam passiuū siue illud sit substantiuū siue adiectiuū cū ablatiuo ⁊ ppositione. a. vel. ab. cōstrui nō pōt. vt si velis dicere causa erudiendi a rege venisti ad curiā. Gerundia aut sunt substantiua. ante Laurentiū vallā quē vnū in hac gerūdiorū disputatiōe nō mō ego. verūetiā oēs post illū grāmatici secuti sunt. nullus fuit auctor q̄ gerūdia noīauerit: nisi tñ illa substātiua in di. do. dū. terminata. Ille igit fuit primus neq̄ sua glia fraudādus est q gerūdia adiectiua induxit: atq̄ p oīa genera numeros ⁊ casus variauit. Ter. voluenda dies en attulit vltro. voluēda adiectiuū gerundiū ē: nō pticipiū futuri: neq̄ enim significat q̄ voluetur: sz que assidue vertitur siue volubilis est. aut voluēs. si mō voluēs passionē significaret more grecorū. q hūt pticipiū pfitis tpis qō figificat passionē etiā in verbis actiuis. ad quor imitationē Ter. ij. ge. dixit. Tardaq̄ eleusine mātis voluētia plaustra. i. volubilia ⁊ q̄ assidue voluūtur. idē. j. ene. olim voluētibus ānis. i. volubilibus: nō q voluēdi sint sed q voluūt assidue. Sic pterea dixim⁹ iusiurādū nō qō iurādū ē aut iurabile ē. iurat. aut iurari cōsueuit. Et eodē mō p alios casū. vt ē mihi cura iuris dicūdi. ātiq̄ enī sic dicebāt. p eo qō ē dicēdi. nā ⁊ ātigor more milia nūc dicim⁹. vt finiū regūdor ⁊ de cōi diuidūdo. Gerūdia substātiua: q̄ vt dixim⁹ ātigones agnouerūt sola: substātiue accepta iueniūt tñ i genere neutro adiectiuor more substātiuāt i genere neutro. vt hoc dictū. hoc factū. Sed i gtō actō ⁊ i ablto frequēter reperiūt. in dto raro. vt Lice. in philipicis. nec soluēdo eras. hoc ē vnde solueres debitū nō habebas. Quintilia. pater paupi soluēdo nō sum⁹. Lice. de pfecto oratore. cū ē inficiādo re⁹ accusatori duo primo sūt. Apulei⁹. vij. meta. cū pmū charitate nubēdo maturasset. Ter. xij. ene. sil aptat hūdo ensemq̄: clipeūq̄: rubre cornua xpe. pli. li. xiij. ene. poetica charta inutiles scribendq̄

Gerūdia substātiua. Gerūdia substātiua si deriuētur a verbis actiuis ⁊ neutris actionē significātibus: sp significant actionē vt cā amādi deū ⁊ iseruiēdi voluptatib⁹. A verbis neutris passionē significātib⁹ passionē significāt. vt tps exulādi. rō excalescēdi. A cōibus ⁊ deponētib⁹: q̄ significāt actionē: gerūdia q̄q̄ actione significāt. q̄ vero passionē. passionē vt vocādi grā. philosophandi causa. letādi rō. trishandi finis. ⁊ cōstruūt iemp fere cū noie substātiuo aut adiectiuo certe cuiusdā significationis. Ter. iiij. geor. cecropias innatus apes amor vrget edendi. Idem. j. ene. ⁊ corā data copia fandi. ⁊ iterum in eodē. veniendi q̄ rere causas. ⁊ alio loco. finem dedit ore loquendi.

Gerundia substantiua a uerbis actiuis significant actionē & passionē. pterq̄ q̄ gerūdiū genitiui sp significat actionē. A uerbis neutris actionē significantibus gerūdia significāt actionē tm̄. a neutris passionē significātibus passionē tm̄. a cōmunibus & deponētibus actionē & passionē.

Inter gerūdia adiectiua & participia hæc est differentia. quod gerundia significāt rei administrationem siue habitum siue tempore saltem determinato ad futurum. resoluūturq̄ in gerūdia substantiua. ut est mihi cura iuris dicundi. i. ad dicēdum ius. & delector iure dicundo. i. dicendo ius.

Participia uero significant tēpus futurum in actu sine rei administratione. ut ius dicendū est a me. idest dicetur. causa est a me oranda. idest orabit.

Gerundia acusatiui iunguntur frequēter his præpositionibus. ad. ob. propter. inter. āte. ut ad numerandum. uel propter numerādum pecunias. ueui. propter orandum causas studeo. inter agēdum capras. antedomandum boues.

Gerundia uero ablatiui iunguntur cū his præpositiōibus. in. de. ex. ab. ut nauigādo uēti posuerūt. & est libellus hironymi de uiuendo deo. & ex defendendo q̄ ex accusando maior gloria cōparatur.

Gerundium ablti a verbis actiuis deriuatum actionē ⁊ passionē significat. vt cātando. i. dū cāto ⁊ dū cātat. Terg. in buc. an mihi cātādo victo nō redderet. i. dū cātam⁹ certātes iuicē. Idē in eo dē ope. Frigido i pratis cātādo rūpit anguis. idē iij. geor. alit vitiū crescitq̄ tegēdo. i. dū tegit. ⁊ ibidē. vtriq̄ videdo femina. i. dū videt. Quinti. memoria excolēdo augef. i. dū excolit. sz aliaduertendū q̄ hec gerūdia quando passionē significāt ponūtur sine prepositione ⁊ quasi in ablō absolute. neq̄ regere possunt ablm̄ cum prepositione. a vel ab. vt si velles dicere: femina vritur videndo a maribus. A verbis neutris actionē significantibus actionem significat. a passionē significātib⁹ passionē. ⁊ eodem modo de cōmunibus ⁊ deponentibus. Plautus in aulula. p vapulando hercle ego mercedē petā. Ter. ij. ene. sando aliqd fuerit tuas peruenit ad aures. Idem. xij. ene. Exuperat magis egrescitq̄ medēdo. qō seruius exponit dum ei medetur a passiua significatione. Accusatiui quoq̄ gerundiū a verbis actiuis actionē passionēq̄ significat. vt tu es facilis ad discendū libros. ⁊ libri sunt faciles ad discēdum. A verbis actionē significātibus significat actionē. a passionem significātibus passionē. Deponentiū vero ⁊ cōmuniū eadē ratio est. quam de superioribus dixim⁹. Neq̄ potest construi cum ablō ⁊ ppositiōe a. vel ab. in persona agente cum passionē significat: quēadmodum ⁊ de gerūdio ablti dximus. Quod vero seruius in illud Verg. xj. ene. scribit alia arma latinis querēda aut pacē troiano ab rege petendum: petendū esse gerundiū facile refellitur a Talla: quia petendum nominatiuus est. gerundia aūt substantiua nusq̄ in ntō reperiuntur. Sed neq̄ est acusatiuus: quia gerūdium in hoc casu nunq̄ est sine prepositione: vt statim dicturi sumus. Ex quibus necessario infertur petendum participium esse aut nomen. Quid si nihil illorum est. sed potiꝰ verbū infinitū: qualia supra diximus esse illa amaturꝫ: doctum lecturum. auditurum? Aut qd si potius cōtra omnes grāmaticos antiquos ⁊ iuniores dixerim⁹ gerundiū substātiuum etiam in nominatiuo reperiri? Inter gerundia. est tanta cōuenientia inter gerūdium ⁊ participium futuri temporis termina tum in dus. tum in ture tum etiā in significatione: vt non possit quiuis facile discernere alterū ab altero. Itaq̄ inter vtrūq̄ ponit duas differentias. Prima est: qō gerundia significāt rei administrationē. hoc est p modum officij siue habitū illum quem philosophi dicunt actum primū. Aristotiles vero appellat entelechiā. vt cum dico: cura legendoꝝ librorum tenet me: intelligo quod illud est meum officiū. atq̄ habitus non tamen in tēpore determinato saltē ad futuroꝝ: sed qō illos lego ⁊ legere consueui. Participia vero significāt tempus futurꝫ in actu subaudi secundo: quem greci vocant energiam sine rei administratione. i. non per modū habitus siue officij. vt si dixero: libri legendi sunt a me. intelligo qō tempore futuro legentur a me: non quod p habitum siue administrationē siue officiū habeam qō illos legere consueui. Altera differentia est: qō gerūdia adiectiua pñt resolui in gerundia substātiua. vt veni causa legendoꝝ librorum. i. legēdi libros ⁊ veni ad legēdos libros. i. ad legendum libros. Licero in. j. officioꝝ. oronem latinam legendis nrīs efficies pleniorem. hoc est legendo nra. Itaq̄ vt in summa dicam: gerundiū. a participio distat qō illud significat per modū officij ⁊ rei administrationē sine tpe: hoc est tempꝰ sine officio ⁊ rei administratione. Illud per modum habitus ⁊ entelechie. hoc est actus primi. hoc p modum actus ⁊ energie. hoc est actus secundi ⁊ qō illud resolui potest in gerundium substātiuum. hoc vero in tempus futurum. Idq̄ fieri quoniam gerundio tempus non accidit: participio vero accidere manifestum est. Gerundia ablatiui. gerundia ablatiui vt paulo ante dicebamus: tum iuncta ppositionibꝰ. tum separata reperiunt. at vero gerundia accusatiui semp copulata prepositionibꝰ reperiūtur. nō tamen oībus: sed his tm̄. ad. ob. ppter. inter. ante. vt homo debet esse velox ad audiēdū. tardus aūt ad loquēdū ⁊ ego veni ad legēdos vel ppter legendos libros. Ter. in buc. age tityre ⁊ iter agēdū occurrere capro: cornu ferit ille: caueto. Idē in iij. geor. de equis. naīq̄ ante domādū ingentes tollent animos. Ablti gerundia his ppositiōibus iūgūt. in. de. ex. e. ab. a. vt in nauigādo venti posuerūt. i. flare desierunt. vt apud Vergilium. vij. ene. Tum venti posuere omnisq̄ repente resedit flatus ⁊ est libellus Hyeronymi ad eustochium, de viuendo deo. id ē quemadmodum deo ⁊ nō mundo inseruire debeamus. ⁊ titulꝰ ille qui est in libris digestorum de edendo. ⁊ Licero tu quod cogitas de transeundo in epirum. ⁊ illud quod omnes asserunt exemplum ex defendendo q̄ ex accusando maior gloria comparatur. Nam ⁊ Licero defendit multos accusauit neminem

Universidad de Deusto
Biblioteca

pter vnũ verrem: qđ ipse in diuinatiõe fatetur. Plini⁹ in epłis. sermonibus dies trãsigebat: cũ a scribẽdo vacaret. Licero in re. Loco. as. cõduco. is. mando. as. curo. as. habeo. es. pro eo qđ est debeo. es. Seruius. sulpicius in epistola quadã ad Lice. vt faciẽdã inquit sepulturã locarẽt. i. darẽt certa mercede architecto faciedam. Lice. ij. de diuinatione Redemptores colũnã illã de cotta ꝛ torquato cõduxerãt faciẽdam. Sueton⁹ in vita Cesaris. gladiatores iquit notos vi rapiendos reseruãdosq; mãdabat. ꝛ Plinius in epłis. petis vt libellos meos emẽdandos recognoicẽdosq; curẽ. Idem in epła ad saturninũ. plerum cũ emendũ haberem⁹. i. deberem⁹ emiti. Trãquillus in vita Cesaris. vt ꝓlolãdos eos magis impetrator: q̃ puniẽdos habuerit. Animaduertendũ quoq; est contra ꝓceptũ illud de cõuenẽtia adiectiui cum substãtiuo hoc est obseruatũ. Plaut⁹ in captiuis duob⁹. nolandi tibi iste ꝙ magis erit q̃ edũdi copia. Terẽ. date crescẽdi copiam nouã ꝙ: q spectandi faciũt copiã. Lice. ij. de diuinatiõe. volebis tũ stoicos nr̃os epicureis irridẽdi sui facultatẽ ẽdisse. sui eni gtũs est pluralis: qr ad stoicos refertur. Liui. xxj. ab vrbe. Nõ eni vereor neqs hoc mevfri adhortandi cã magnifice log existimet. De verbis supinis. Cap. x. Qđ in superi capite disputarũ est: q̃ nos gerũdia ꝛ supina dicim⁹: ptiципialia verba antiqores grãmatici vno noie appellabãt: ꝓpterea qđ gerundia ptiципio futuri. supina ptiципio ꝑteriti sũt. Que qñ a grãmaticis iunioꝛib⁹ distinguũtur: qđ de gerundijs dicim⁹ esse aliã ab octo ptib⁹ oronis: idẽ nũc de supinis dicim⁹: esse aliã ab illis nouẽ. vt sint in doctrina nr̃a sermonis latini ptes oronis decem. Qđ si in octanario ptiũ oronis nũero ꝑstãdũ est: ad nomẽ gerũdia: ad verbũ supina reducẽda sunt. vnde ꝛ Quintilia illa appellat verba supina: quẽadmodũ pleriq; oẽs grãmatici noia ptiципialia. Primũ supinũ. hec de supinis ꝓcepta contra vulgus fere oim grãmaticoꝝ Prisciañq; in primis exercitatũ est. q putabãt supina significare actionẽ ꝛ passionẽ: cũ primũ ab actiuis ꝛ neutris verbis actionem significantibus semper significet actionem. secundum semper passionem. Quod vero dicit primum semper iungi verbis significantibus motum ad locum: ea sunt que non modo habent motum explicitum: sed etiam implicitum. vt eo. is. vado. is. pfiscisco. cris. venio. is. ago. is. mitto. is. Terẽ. in andria. cur te is perditum? Uerg. in. iiij. Uenatum eneas vnaq; miserrima vido in nemus ire parant. Idem in. iiij. geor. Uenimus. huc lapsis q̃situ oracula reb⁹. idẽ in huc. Huc ipsi potũ veniẽt p prata iuuẽci. idẽ ibidẽ. ꝛ potũ pastas age tityre. Salu. i iugur. legatos inquit ad iugurtã de injurijs questũ misit. ꝛ itez ibidẽ. Nõ mea culpa ad vos oratũ mitto. Dotũ quoq; dicit conuenire in se illa do filiã nuptũ apud Teren. i. vt eat nuptũ. i. ad hoc ut nubat pastue ꝛ venũdo seruos. i. vt vẽdant etiã pastue ꝛ illud Hora. in poe. spectatũ admissi risum teneatis amici. i. recepti in domũ vt veniatis spectatũ. i. ad aspiciẽdũ. Et significant semp actionẽ si veniãt ab actiuis aut neutris actionẽ significatib⁹. nã a passionẽ significatib⁹ passionẽ significat. vt eo exulatũ. i. vt exulẽ. venio vapulatũ. i. vt vapulẽ. Plaut⁹ in aulula. coctũ ego nõ vapulatũ dudũ cõduct⁹ sum. idẽ in mercatore. si opprimit pr̃ qđ dixit exulatũ abiit sal⁹. Idẽ paulopost. certũ est exulatũ hinc ire me. ꝛ illa q̃ dixim⁹ do filiã nuptũ. venũdo seruos. Post se vero cõstruũt cũ casu: cũ quo cõstruit verbũ a quo descẽdũt. de supino a verbis actiuis ꝛ actionem significatib⁹ stelligit. vt qđ ex Terẽtio attullim⁹: cur te is pditũ? ꝛ ex Uerg. lapsis q̃situ oracula reb⁹. Nã vẽio exulatũ a rege: nescio an satis latine dici possit. Ultimũ supinũ. nõ minori in erroꝛe afi hãc Laurẽtij ꝓceptionẽ versati sũt grãmatici i vltimo supino: q̃s fuerãt in primo: cũ putabãt ita posse iungi verbo significãti motũ: ꝛ significare actionẽ quẽadmodũ ꝛ ꝑmũ. Itaq; reliqs ambagib⁹ omissis: ofidit primo quo cõstruat: deinde qđ significet. Nã cõstruit ingt nõ cũ verbo significãti motũ. sed cũ noie adiectiuo: nõ tãq̃ substãtiuũ: q: cũ eo nõ cõuenit: neq; conuenire debet in genere numero ꝛ casu. Is tanq̃ verbũ quod desiderat ab illo adiectiuo determinari: a quo etiã regitur. Et significat semp passionem nõ quemadmodũ alij dicebant actionem ꝛ passionez. vt est res horrenda dictu. id est vt dicatur. miserabile visu. id est vt videak mirabile dictu. id est vt dicatur Uergilius. ii. geor. Nec visu facilis nec dictu effabilis vlli. ꝛ in. iiij. eiusdem. subitum ac dictu mirabile monstrum. Idem in primo. eneid. in breuia ꝛ syrtes vrget miserabile visu. Idem in septimo. id vero horrendum ac visu mirabile ferri.

Aduertẽdũ etiã ẽ q̃ gerũdia adiectiua in acusatiuo semper iũguntur præpositionibus illis. ut ad numerandas: uel ob numerãdas. uel propter numerãdas pecunias ueni. præterq̃ cum his uerbis loco. conduco. mando. curo. habeo prodebeo ut ego locaui faciendam sepulturam.

Aiaduertendũ quoq; est gerũdiũ genitiui singularis recte iungi substãtiuo plurali. ut plaut⁹ noian di tibi istorũ magis erit q̃ edundi copia.

De uerbis supinis. Caput. x.

Vod de gerundiis. diximus: idem de supinis dici potest: esse aliã ab octo partibus orationis: nisi q̃ gerundia participiis. supina uerbis annumerari possunt.

Primũ supinum semper iungitur uerbo significãti motũ ad locum. ut eo deambulatum. uado uenatum. significatq; semper actionẽ: nisi sit a uerbis neutris passionem significantibus. Nam illa do filiam nuptum. uenũdo seruos. spectatum ad missi risum teneatis amici: motum in se continẽt sicut & illa superiora.

Vltimũ supinũ semper iungitur nomiui adiectiuo non tanq̃ substantiuum: sed tanq̃ uerbum: regiturq; ab eo & significat passionem. ut est res horrenda dictu. i. ut dicatur. miserabilis uisu. i. ut uideatur. Ex quo sequitur q̃ neq; potest iungi

Ex quo sequitur ex conditionibus: quas dixit vltimum habere supinum: infert quas non habet: ꝛ quibus distinguitur

a noie: cũ quo terminationẽ habet cõem. Nã supina silia sunt noibus ptiципialib⁹ quarte declinationis in actõ ꝛ ablõ. Præmatiaq; coditio est qđ nõ iungitur verbo: vt imperiti grãmatici ante hac dicebãt: venio lectu. ꝓ eo qđ est legẽdo: quia vt diximus. semp iungit noia adiectiua. Hec laurentij ꝓceptio cũ mihi sederet in animo: inueni apud Catonẽ in li. de re rustica clausulã: q̃ aliã maxime labefactaret. Nã vbi de officio villici scribit primus ingt cubitu surgat: vltimus cubitum eat. Quis hoc loco nõ dicat cubitu surgat sic esse vltimũ supinũ: quẽadmodũ cubitũ eat primũ? Sed cubitu tã nomẽ est pro cubatione: q̃ cubitũ supinũ. illud preterea miror: quod Diomedes ait: lectu ꝑficit supinum esse: cũ manifestum sit lectu pro lectione in eo exẽplo esse positũ. Altera igitur cõditio est qđ nõ ponatur ꝓ nomine: vt qđ Prisciã⁹ li. viij. ꝛ postillũ oẽs grammatici dixerũt: venio venatu. i. de venatione. nã tunc nomẽ esset. ꝛ sic illud Catonis exponẽdũ est cubitu surgat. i. de cubatiõe. ꝛ illõ Diome. lectu ꝑficit. i. lectione. Tertia cõditio est: qđ non iungat sibi adiectiuũ. neq; eni dicere possum⁹ est res horrẽda humano visu. Quarta qđ nõ recipit ꝓpositionẽ: vt est res horrẽda visu a nobis. aut in nr̃o visu. Quinta qđ nõ regit nomen. vt est res horrẽda visu hoiuz. Ex quib⁹ etiã infert: vltimũ supinũ non deriuari a verbis voce aut significatione passiua carentibus: quoniã quidem in eam resoluendi sunt: cum passionem significent. vt si velis dicere est res horrenda sonitu: ꝛ indigna locutu. Deinde dixit cum vltimum supinum simile sit in terminatione ablatiuo nois participialis si quispiã dixerit bonus ciuis est dign⁹ gubernatu: amphibologiã esse: q̃ ex adiunctis debet tolli. vt ẽ dign⁹ gubernatu reip. ꝛ est dign⁹ magno gubernatu. ꝛ recessit ex gubernatu ꝛ gubernatu umbrã. ꝑfuit: qđ⁹ in locis manifestũ ẽ gubernatu pro gubernatione poni: declinaturq; hic gubernatus gubernatus gubernatui. Participium eodem modo. participiũ dupliciter consideratur: aut q̃ ratione est adiectiuum ꝛ sic debet conuenire cum suo substantiuo in genere numero ꝛ casu. vt vir doctus. aut qua trahit originem significationem q̃s ab alioquo verbo: ꝛ sic regit casum illius vnde a quo descendit. Nam q: doceo. es. ptiципia actiue vocis sunt docens docturus: eadem rõne dicimus sum docens te grãmaticã. ꝛ sum docturus te dialecticã: qua doceo te grãmaticam. doceo te dialecticã. ꝛ in voce passiua eadẽ rõne dicimus. ego sum doctus a te grãmaticam: qua ego doceor a te grammaticã. ego sum docẽdus a te dialecticã. qua ego doceor a te dialecticã. ꝛ pari mõ de reliquis verbis: q̃ varijs modis cõstruuntur.

Sunt noia ptiципia poni ꝓ noibus posse: lib. iij. dictũ est. nunc aũt vt aliqđ addat: illud ipm repetit: ostenditq; in quo distingui possit a noie Primo cõstructione: nam cum ptiципiũ vt paulo ãte diximus: regat casum verbi a quo deriuatur: mutata cõstructione ponitur loco nois: qđ exemplis demõstror. de cõstructione tũ participij loco nois positi infra dicetur. Sed cũ sint noia recipiunt comparationẽ hoc de ptiципijs prætẽtis ꝛ preteriti intelligitur. vt amans amantior amantissimus. doct⁹ doctior doctissimus. Participia futuri tẽporis loco nominis posita comparationem non recipiunt. neq; enim possemus dicere ab amaturus amaturior amaturissim⁹ ab amandus amãdior amãdissimus. Nam qđ tempestatis nr̃e hoies curiales dicunt atq; scribunt. Reuerendissim⁹ pater colendissimus dñs. obseruandissimus præsul: potius dicẽdũ esset per ipm participiũ loco nois positũ: ꝛ aliq̃ aduerbiũ: qđ intẽsionem quãdã significaret: augeretq; significationẽ. vt Boetius in. j. de cõsolatiõe: cũ philosophiã describit: ꝛ vultus ingt admodũ reuerẽdi. Qđ vero dixit ptiципiũ futuri in rus. loco nois aliq̃ poni ofidit Laurẽtius li. elegantiaꝝ primo. Nã cum dixit Quintili. Neq; eni hui⁹rei meminit vsquã poeta: pfecto nõ taciturus de tanta sua gloria perinde est: ac si alio modo dixisset rem sibi nõ tacendã: hoc est dignã taceri. Pli. q̃q; iunioꝛ in epłis: cõfero ingt qnq̃ginta milia nũmũ pius collatur⁹ nisi averecũdia tua ꝛẽ. collatur⁹ dixit nõ tã significans tps: q̃ volũtatẽ ꝛ aiuz ꝓferendi. Oia igit̃ q̃tuoꝛ ptiципia trãsire pst in vim nois: Is q̃ sũt ptiципia. q̃ noia gnq; modis dignoscim⁹ Primo ꝓstructiõe: vt amãs vroris. ꝓ amatoꝛ vroris. Scõo tpis amissiõe. vt Qui militat ois amãs ꝛ hẽt sua castra cupido. amãs ꝓ amatoꝛ posuit. Tertio cõpatiõe. vt amãs. amãtioꝛ. amãtis

Universidad de Deusto
Biblioteca

simus. Quarto compositione vt innocẽs indoctus. neq; eni sunt verba. innoceo inuoces. indoceo indoces: agb⁹ deriuent. Quinto significationis mutatiõe. vt diligens. nõ qui diligit: sed q̃ solers est. De nois ꝓstructione cũ alio casuali. Cap. xij.

p Ostea q̃ de cõstructione verboꝝ participiumq; cum alijs partibus oratiõis dictum est: hoc loco de constructione nominis cum alio casu disputabimus: & in primo cum gtõ. non de illa constructione que notissima est: cum gtus cõ struitur cum nomine substantiuo ex vi vel quasi possessionis. vt liber vergilij. vergilius decem argentoꝝ. Sed cum nomen adiectiuũ vel participiũ in vim nominis transiens: aut nomen verbale qõ in or. vel. in. ix. definit: construũtur cum gtõ ex diomate hoc est proprietate sermõis latini: quo in loco imitati sumus precipue diomedem grãmaticũ ne quis existimet hec a nobis tumultuarie fuisse ꝓcepta. Dicit igitur in primis q̃ nomina adiectiua certe cuiusdam significationis ex ratione idiomatis latini gtõ iungũtur. Sunt aũt illa potissimũ que, habitũ siue priuationẽ alicuius rei significant vt integer vite. ¶Hora. j. car. integer vite sceleriſq; purus. Uerg. ix. ene. atq; integer eui ascanius. Preceps animi. Uerg. ix. ene. Et preceps animi tinarus & mauortius hemõ. Prodigus vite. ¶Hor. iij. car. animeq; magne prodigũ paulũ superante pecunio. Dubius itineris. Diomedis exemplum est in idiomate gti. Uerg. iij. geor. Nec sum animi dubius verbis ea vincere q̃s sit. Tenax ꝓpositi. ¶Hora. j. car. Justum & tenacẽ ꝓpositi virum. Cupidus honoris. ¶Hoc quoq; diomedis exemplũ est Atq; eadẽ ratione dicim⁹ emulus laudis. amens animi. auidus pugne. certus experimenti. incert⁹ vie. conscius facti. insçius eui. prescius venturi. nescius veri. ignarus rerum. ingratus salutis. inops animi. letus laboũ. memor mris. maturus eui. prosper frugum. reus voti. serus studiorum. securus amorum. veri van⁹. animi vecors. Ouj. vj. meta. vt tamen exemplis intelligat emula laudis. Uerg. iiij. ene. iſq; amẽs animi & rumore. accensus amaro. Idem in. ix. ergo auidũ pugne dictis ac numine phebi. ¶Macrobius in somnũ scipionis. hippocrates experimenti certus asseruit. Seneca in edipo. an latera cura serpit incertus vie. Uer g. iiij. ene. teſtaq; moritura deos & conscia fati sydera. Idem in. vj. ꝓscia venturi va. nõ indebita posco. Idem. iij. geor. etiãq; tremẽs. etiã insçius eui. Ouj. j. meta. Ueri q̃s nescia q̃rit. Uer. x. cũ prospicit ignarus rerum ingratusq; salutis. Jdẽ. iiij. ene. Seuit inops animi: totãq; accensa per vrbem bacchat. Idem in. xj. quas illi leta labor ipsa suis manibus. idem. j. ene. At memor ille matris acidalie. Idem. in. v. atq; eui maturus aceſtes. ¶Ho. iiij. car. prosperam frugũ celeremq; ꝓnos voluere menses. Uer. j. ene. securus amor germane. Idem in. v. constituam ante aras voci reus. Ouj. xv. meta Spretarumq; agitur legum reus. Constantinus tamen in quadã sanctione. ne sumus inquit legibus rei: qui pugnando fideliter de omnibus gentibus meruimus esse victores. ¶Hora. O feri studior qui ne putetis. Apuleius. iiij. meta. Jam vecors animi tectum scandulare conscendit. Uer. x. ene. Aut ego veri vana feror. Nomina preterea formam participiorum habentia. i. que figurantur ex participijs ꝑtis temporis & preteriti: possunt cõstrui cum gtõ. vt Uer. ij. geor. Patiẽtes vomeris vnci. & ab eo compositum impatiens. Juue. Impatiẽsq; more pauet: & ꝓpucia ducit. Negligens amicor diomedis est in diomatis. fugitans litium. Terẽ. in phormione herus me⁹ liberalis est. fugitans litiũ. Salu. in catilina. profusus sui. alieni appetens. Participia namq; si essent actõ iungerentur: diceremusq; patiẽs laborem. appetens pecuniã. negligens amicos. fugitans lites. Eodem modo si dixeris. doctus grãmaticam. victus animum. expertus bellũ participia sunt. doctus grãmatice. victus animi. profusus sui. expertus belli nomina. Uergilio⁹. x. ene. expertos belli iuuenes. ast illum trecentos. Idem. iiij. geor. immemor heu victusq; animi. ¶Hora. iij. car. docte sermõis vtriusq; lingue. Eadem quoq; ratione. Uer. dixit. j. ene. expediunt fessi rerum. & ¶Hora. j. car. insanientis dum sapientie consultus erro. Idem in. j. ser. agricolam laudat iuris legumq; peritus. nam participium est a perio: quod in vsu non est in simplicitata. a quo est experior. & Apuleius de repente animi mutatus. Nomina quoq; verbalia. que alij participialia vocant. formata ab ultimo supino. u. mutata in or. construuntur cum gtõ. vt amator vrozis. doctor gentium. & feminina: que formant a masculinis. tor. mutata in trix. cum gtõ etiam construuntur. amatrix viri. & que etiam irregulariter formant vt expultrix vitior: qõ ab expulsor fit. Et noia suplativa. suplatiuũ cum plurali tantum gtõ construitur. vt. ¶Hora. j. ser. grecor longe doctissimus. pot etiã cum gtõ singulari cõstrui modo sit nomen collectiuum hoc est in numero singulari multitudinẽ significans. vt populus gens. Uer. j. ene. o danaũ fortissime gentis tidide. Comparatiuum quoq; quotiens inter duos fit compatio: ad imitationem grecor pot cum gtõ cõstrui: quotiens ponitur: vt iuniores grãmatici dicunt: partitiue. vt si dicas: aiacum fortior fuit telamonius. duo enim tantũ fuerunt aiaces alter telamõis alter oilei filius. nã si tres fuissent: nõ socio:: sed fortissimus dicẽdũ erat. sicut dicimus digitor medius est longissimus. manuũ vero dextra est socior. loco etiam gti nonnũq; ponitur abltus cum ꝓpositiõe de vel ex. Ouj. in epsa mede. cũ minore pueris iussu studioq; videdi. duo eni erãt medee filij. Cesar in cõmentarijs. heres erãt scripti ex duobus filijs maior. Illud nimis licẽter dictũ est: quo Paul⁹ hieronymo interpte scribit epla. ¶Maior & minor nõ inter tres: sz inter duos solẽt ꝑbere vtilitatis hieronim⁹ in heluidũ. Spes inquit. fides charitas tria hec: hor maior est charitas p maxima. aut si charitas fidei & spei simul comparatur: horũ posuit pro his ad imitationẽ grecor: qui cum abltũ non habeant: compatiuum

¶De nois cõstructiõe cũ alio casuali. Cap. xii.

n Omina quoq; cũ casibus coustruunt. q̃dã cũ gtõ. q̃lia lũt noia adiectiua certæ cuiusdã significatiõis. ut integer uitæ. scœleris purus. ꝑceps animi. prodigus uitæ. dubius itineris. tenax propositi. cupidus honoris.

Noia ꝑterea formã participiorũ habentia. ut patiens laboris. negligens amicorũ. fugitans litium appetẽs alieni. profugus sui. doctus grãmaticæ uictus animi. expertus libelli.

Noia quoq; masculina terminata in or. q̃ formãt ab ultimo supino. u. mutata in. or. & fœminina terminata in trix. quæ formãt a masculinis. tor. mutata in trix. ut amator uxoris. amatrix uiri. doctor gentium. expultrix uitiorum.

Et noia suplatiua cõstruũt cũ gtõ: sed tantũ plurali: nisi sint noia collectiua: ut doctissimus græcorum. sapiẽtissimus philosophorũ. fortissim⁹ gentis danaum. Cõparatiuũ quoq; inter duo. ut aiacum fortior fuit telamonius.

cum gtõ cõstruunt: quẽ admodũ & superlatiuũ. illa modo inter illos vria est: qõ comparatiuũ iungitur cum gtõ significante vnũ aliquid sui generis. suplatiuũ vero cũ gtõ significante plura sui generis. Illud tñ hoc in loco nõ est dissimulãdum: qõ valla notauit q̃ compatio vnũ gradũ siue ꝑmum obtinet. suplatio vero vltimũ nam vbi est suplatio necesse est vt ibidem sit compatio. Si eni plura sint vasa ad candẽ magnitudinẽ facta: & aliud sit longe capacius: recte dixeris illud esse maius omnibus illis: que sunt inter se equalia. quod si aliquod vas sit maius alio: aliud maius illo: hoc comparatũ illis duobus non dicetur maius illis: sz maximũ illor. Sũt q̃ ꝑnt. filius ꝑris vel ꝑri. sz est vria teste Diome. qm filius ꝑris est in morib⁹. filius ꝑri in corpis figura atq; lineamẽtis. qõ Juue. exꝑssit dicẽs. qñqdem similẽs tibi se nõ corpe tñ: nec vultu dederit mor quo q; filius. Teren. i eunucho. dñi filius est. Nam qõ Uergi. in. j. ene. dixit os humerosq; deo similis: ex opinione vulgi atq; epicureor victũ est: q̃ putant deos humanã effigiẽ habere. fidus regis vel regi. Uer. xij. ene. ꝑterea regina tui fidissima. nam gtus ille positus est. Ouj. ij. meta. tu tñ fidus soror esse velis. Proximus siue ꝓpinquus tullij vel tullio. vicinus Antonij vel antonio. ¶Hora. j. ser. nisi nos vicina triuici villula cepisset cãpano proxima ponti. Cice. ꝓ milone. Eodẽ modo dicim⁹ amicus Cesaris vel cesari. par põpeij vel põpeio Uer. & amicũ cretea musis. Jdẽ. i. j. Hẽs inimica mihi tyrrhenũ nauigat eq̃. Luca. in. j. quẽ metuis par huius erat. Jdẽ in. ix. Par geminis chiro

Quedã sunt q̃ ꝑnt. diues agror vel agris. Uer. in buc. q̃ dives pecoris niuei. q̃ lactis abũdans. Jdẽ. j. ene. Diues opũ studijsq; asperrima belli. Jdẽ in code. ditissim⁹ agri ꝑhenicũ. nam gtus ille agri ad positiuũ. ꝑhenicũ ad suplatiuũ refertur ¶Hora. j. ser. Diues agris. diues positis in fenore nũmis. Uacus cerebri vel cerebro. Salu. in iugur. aget aridus & frugũ vacuus. Juue. vacuũq; cerebro iam ꝑdem caput hoc ventosa curcubita ꝗrat. Plen⁹ rimaꝝ vel rimis. Terẽ. in eunucho plenus rimaꝝ sum. hac illac ꝑfluo. Uerg. j. ene. q̃ regio in terris nri non plena laboris. Idem. iiij. geor. crura thymo plene. Quinti. tñ. li. ix. plenus inqt vini veteres dixerũt. nos plenũ vino dicim⁹

Dignus honoris vl honore. Plaut⁹ in trinũmo non ego sum dign⁹ salutis. Uerg. xij. magnorum haud vnq̃ indignus auor. Juue. is epulis & tali dignus amico. Dicim⁹ etiã satur rer & rebus Teren. in adelphis. sz postq̃ intus sum oius rex satur. Ouj. ij. me. ambrosieq; succo saturos ꝑsepib⁹ altis. Trũcus pedũ vel pedibus. Uer. iiij. geor. trũca pedũ primo. Ouj. xv. meta. & generat truncas pedibus. Oneratus frugũ & frugibus. & refertus cibi vel cibo. pacuuius apud noniũ ¶Marcellũ oneratus iniquit frugũ & florib. Varro apud eundẽ marcellũ. ipsa ita lie oppida sũt vastata. q̃ ferunt ꝑtus hominum referta. Cicero pro lege manilia. referto ꝑdonũ mari. nam participia esse loco nois posita ex eo patet: qõ verba a qbus deriuãtur: cum abltõ non cum gtõ construi solent. Uer. j. ene. oneraq; auro. Cice. ij. de oratore. panguste referẽt ofone sua. Dtõ complura, iunguntur sunt aũt vt Prisc. ait: illa que ad grãm vel ad vtilitatẽ alicuius vel cõtra referunt. vt facilis: difficilis. & similia. Uerg. ij. geor. illã experiere colendo & facilẽ pecori. ¶Marti. difficilis facilis. amicus acerbus eisdem. Cice. in verrẽ. ita mihi velim deos ꝓpitios. Uerg. ij. geor. bis ponis vtilis arbos. Uerbalia quoq; in bilis illa. s. que passionẽ significãt. vt amabilis cũctis. Uerg. iij. geor nec vitiu facilis: nec victu effabilis vlli. Accu satiuo etiã. quẽadmodũ aliis in locis virim⁹ noia adiectius cũ actõ ꝓstrui ꝑnt sed ꝑ figurã synecdochen tñ poetis ꝑmissã. vt Uer. j. ene. nuda genu. i. hũs genu nudũ. Jdẽ in eodẽ. os humerosq; deo similis. i. hũs os & humeros silẽs deo. Abltõ quoq; media ꝓpositione siue septimo casu. de quo Diomedes in idiomatis his verbis scribit. ¶Multa sunt q̃ per abl tñ casũ romani solent efferre. imẽsa est eni huius casus licẽtia: & vtũtur eo sepissime ꝑ duob⁹ casib⁹ gtõ & datõ. vt bellũ varia victoria. homo mira eloquẽtia. magnis viribus adolescẽs. bona forma mulier: qõ elegãtius dr q̃s si diceres bellũ variũ victoria. hõ mirus eloquntia. adolescẽs magn⁹ viribus. mulier bona forma. quẽ vero diome. abltũ appellat nos si cõstare nobis volum⁹: septimũ situe effectiuũ appellam⁹. Abtatus aũt eẽt medis ꝓpositione vt alien⁹ a crimine. diuersus a vicijs. lõginquus ab achaia. diomedis exempla sunt. Eodem modo dicimus. alius ab hũanitate. pro diuersus. oriũdus a carthagine. pro originem trahens. tertius ab ioue subaudi distans. Compatiua quoq; Dicimus compatiuũ quotiẽs ponitur ptitiue cõstrui cũ gtõ. nunc vero dicit: q̃ siue cõparet ad vnũ: siue ad plura sui vel diuersi generis: cõstruit cum abltõ siue septimo casu. nã vt alio etiã loco diximus: quotiens abltus sine ꝓpositione ponitur: antiqores septimũ casum appellabãt. vt achiles fuit fortior aiace. & hectore. ac perinde reliquis omnibus troianis. possumus etiam dicere. q̃ aiax telamonius fortior fuit aiace oileo. Ablatiuus siue septimus casus. illorum stulticia hoc in loco ridenda est: qui pro eo quod ego dixeram: munda in ꝺe ditionem christianorũ venit

Sũt q̃dã q̃ possunt iungi gtõ uel datiuo. ut filius patris uel patri. fidus regis uel regi. proxim⁹ tullii uel tullio. propinquus cæsaris uel cesari.

Quædã sũt: q̃ possunt iungi gtõ ul'abltõ. ut diues agrorũ uel agris. uacuus cerebri uel cerebro. plenus rimarũ uel rimis. dignus honoris ul' honore

Datiuo etiã conplura iungũtur. ut facilis omnib⁹ difficilis nemini. charus suis. iucundus alienis. aptus bello. idoneus paci.

Verbalia quoq; in bilis. datiuo iungi possunt. ut amabilis cunctis. uisibilis nulli.

Acusatiuo etiã iungunt plura nomina adiectiua. sed (ut diximus) figurate. idq; apud poetas tm. ut flauus capillos. niger oculos. horridus barbã.

Ablatiuo quoq; media ꝓpositione siue septimo casui cõplura iungunt. ut alien⁹ a crimine oriũdus ex aphrica. diuersus a uitiis. ali⁹ ab humanitate: secũdus ab hercule. tertius ab ioue. uir singulari ingenio. excellenti uirtute. in signi pietate.

Cõparatiua quoq; cum ablatiuo siue septimo casu Cõstruunt. ut nemo est eloquẽtior Cicerone.

Ablatiuus siue septim⁹ casus plerũq; ponit absolute aut ꝓ duo nomina. ut rege ferdinãdo munda in deditionẽ christianorũ uenit. aut per nomẽ & pronomẽ. ut me ꝓceptore didicisti lras. aut ꝓ nomen siue pronomen & participiũ. ut deo ducẽte ueniam ad te. me ueniente gaudebis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quoniam eo anno quo introductiones has edidimus ronda ⁊ munda ⁊ compluria alia castella maurorum expugnata sunt di
ctu atq; auspicijs ferdinandi omnium regum clarissimi: putantes munda adiectum esse nomen: deletis quibusdam litteris
atq; alijs adiectis: librario imprimendum dedere: munda in deditione christianitatis venit. De constructione quarundā
partium orationis. puta quisq; particula que nunq; positiuo aut comparatiuo iungitur. sed tantum superlatiuo. atq; econ
trario omnis positiuo ⁊ compatiuo: nunq; superlatiuo: quod cum apud castigatissimos auctores prope semper obseruatum
reperiatur iure Priscianus in principio sui operis a valla reprehenditur quod scripserit omnū iudicio comprobatur doctissimorum: pro eo qđ esse debuit omnium sapientium aut sapientiorū Lactantius quoq; in libello de opificio hominis placidiora queq; animalia vel nihil fellis omni placidiora aialia. Macro. etiā in. j. de somno. exteriori quaq; sphera. quas interiores cōtenet ambiēte: p eo qđ eē debuit extima quaq; sphera. Si vero positiue cōparatione non recipit: aut ppter aspernū lrarum concursum vt quia apius ⁊ strenuus non dicimus pior pissimus. strenuior strenuissimus. possum dicere pius quisq; strenuus q̄sq; Salu. in iugurt. strenuus quisq; aut occideratin prelio: aut grauiter vulneratus. aut quia significatio positiui eiusmodi est: vt non possit gradus. comparationis recipere. qualia sunt nomina numerorum ordinem significantia: vt primus. secūdus. tertius. possumus dicere primus quisq;. secundus quisq;. tertius quisq;. Cice. in philippicis. primo quoq; die cōsules ad senatum referāt tametsi primus superlatiuum sit. Idem pro Rabirio. tertio quoq; verbo excitabatur. Tranquillus in vita celaris. vnus dies quarto quoq; āno intercalaretur. Iuue. septima queq; fuit lux iqnaua. Cum vero huiusmodi nomina tum vnūquemq; ex eo numero. tum vltimum significent iuncta cum hac particula quisq;. Idem quoq; significant. vt quartus quisq; sit. vel vnus quilibet ex quattuor. vel vltimus in ordine quattuor. Nam cum dico. quarto quoq; anno est annus intercalaris: intelligo vltimum quemq; ex numero quattuor. ⁊ iuxta septim quisque dies est festus intelligo q̄ vltimus ex numero septem. Quod vero cesar in commentariis dixit: cognoscit nō decimum quemq; esse relictum militem sine vulnere non significat vltimum ex decem: q̄ vnum quemlibet ex numero decem vel inter decem esse vulneratum. Jūgitur preterea quisq; cum hoc nomie ordinali quotus quota quotum: sed semper interrogatiue. Cice. proligario. quotus enim quisq; istud? Tantum ⁊ q̄tum positiuo iungitur. adde etiam tu ⁊ verbo vt quantum potes: tantum elabora. tanto quanto superlatiuo. Cicero. quanto est maior. tāto te geras summissius. neq; enim latine posset dici quantum est maior tantum geras submissius. Superlatiuo etiam iunxit Catullus tanto pessimus omnium poeta: quāto tu optimus omnium patronus Vergilius. xij. ene. o prestans animi iuuenis quantum ipse feroci virtute exuperas: tanto me impensius equum est consulere. Quintilianus in. j. quorum concentus tanto est vehementior: quantum romana in bellis gloria ceteris prestat. Ad vim quoq; compatiuorum proxime accedunt illa aduerbia ante ⁊ post. vt tanto ante ego veni: quanto tu post venisti. ⁊ illud nomen aliquis atq; suum aduerbium aliter. atq; eiusdem significationis secus. Quintilianus at quāto alius fuit ille infelicissimi iuuenis affectus. Terentius in andria verum aliter euenire multo intelligit. ⁊ Cicero multo secus euenit. Tam ⁊ quam eiusdem significationis positiuo ⁊ superlatiuo iungi potest: sed ⁊ comparatiuo. Vergilius. vij. ene. tam magis illa fremens ⁊ trisibus esera flammis quam magis effuso crudescunt sanguine pugne. Salustius quam quisq; pessime fecit: tam maxime tutus est: qđ de tantum ⁊ quantum tanto ⁊ q̄nto diximus: idem de aliquātum ⁊ aliquanto. multum ⁊ multo. paulum ⁊ paulo dicendum est: nisi q̄ aliquanto ⁊ paulo superlatiuo iungi recusāt quemadmodum multo desiderat. Cice. pro lege manilia. Quamq; mihi frequens conspectus vester multo iucundissimus. Hoc verbum prestat quia vim comparatiui habet: multo iungitur. Salustius. multo prestat beneficij q̄s maleficij immemorem esse. Per semper iungitur positiuo. vt perbonus perfacetus. q̄s superlatiuo. vt q̄soptimus. q̄s facetissimus. q̄s vero cum pro quātum accipitur comparatiuo iungi vult. vt apud Teren. in andria reiecti se in eum flens q̄s familiariter. Quod vero idem in eunucho dixit: post illa tempora tu scis q̄s intimum ⁊ si superlatiuum est ab intra: tamen pro positiuo positum est. sicut proximus a prope: vnde ⁊ comparationem iterum recipit proximior: vt suo loco diximus. Sed hec ex elegantijs Valle petenda sunt. nos tantum admonuisse lectorem voluimus. Hei. ⁊ ve semper iunguntur potiuo. Omnia sunt facilia.

De constructione quarundā partiū orationis. Caput. xiij.

q Visq; semp iūgitur superlatiuo. ut optimus quisq;. sapientissim⁹ quisq;. Omnis & cūctus positiuo & cōparatiuo. ut oēs boni. cūcti boni. oēs sapiētiores. cuncti sapientiores. At uero usq; tunc positiuo iungitur cum non recipit cōparationē positiuus. ut strenuus quisq;. septimus quisq;. iungit etiā quisq; cū hoc nomine quotus: sed semp interrogatiue. ut cicero. quotus enim quisq; istud fecisset?

Tantum. quantum positiuo iungitur. ut tantum doctus quantum facetus. tanto & quanto superlatiuo ut tāto doctior q̄nto facetior. Idē quoq; dicimus de aliquantum & aliquanto: multum & multo. paulum & paulo.

Per semper iungitur positiuo. ut perbon⁹. perdoctus. q̄ superlatiuo. ut q̄ optimus. q̄ doctissimus per q̄ positiuo. ut perq̄ bonus. per q̄ doctus.

Hei. & uæ. semp iungunt dtō. ut hei mihi. uæ tibi.

Heu. &. o. accusatiuo. ut heu me miserū. o te fœlicē

En & ecce noiatiuo & acusatiuo. ut en priamus. en ipse capellas. ecce homo. ecce hominem.

Liber quintus: qui est de secunda grāmatices parte. hoc est prosodia: cui respondit syllaba. Quod ad presentem rationem attinet: syllabe consideratio quadripartita est. Primo namq; de syllabarum temporibus differemus
1 Deinde de carminum pedibus: qui ex syllabis constant. Tum de generibus carminū: que ex pedibus componuntur. Postremo de accentu cuiusq; syllabe. Nam quemadmodum libro tertio diximus: quattuor accidunt syllabe. tenor. tempus. spiritus. Iarum numerus. de spū ⁊ numero Iarum suo loco dictū est. nunc vero in hoc quinto libro agit de tenore siue accentu ⁊ de cuiusq; syllabe tempore siue quantitate. Syllaba namq; qđ ad pūtem rationē attinet: duobus modis considerat. aut quatenus habet longitudinē vel brevitatē. aut quatenus habet altitudinē vel pfunditatem. Longitudo ⁊ brevitas attēditur ratione tpis ⁊ durationis: quā syllaba in platione cōsumit. altitudo vero ⁊ pfunditas rōne accētus q̄ syllaba eleuatur. aut deprimitur. Sed qm̄ accētus pponit syllabar quātitatem: idcirco pr⁹ disserendū est de syllabar tpibus: hoc est de illarum longitudine ⁊ brevitate cum pedū versuūq; rōne: per quos potissimū syllabe quātitas depre henditur. Deinde in vltimo hui⁹ libri capite de accentu: hoc est cum de syllabar altitudine ⁊ profunditate disputabimus. Syllaba longa. Incipit ponere regulas: quibus possim⁹ dignoscere syllabar quantitatem. ⁊ primo precepta quedā generalia. Tum decremēto nominum atq; verboꝝ. Deinde de primis syllabis, mediis ⁊ vltimis

Principio tamen premittit quedam fundamenta ad cognitionem eorum: que deinceps trahenda sunt. Primū ē: q̄ syllaba longa siue producta: siue vt Quintilianus appellat: porrecta est illa. que duo tempora consumit in prolatione: hoc est dum pronunciatur. Brevis vero siue curta: siue correpta. que vnū tempus tm cōsumit: perinde acsi brevis syllaba: siue temp⁹ illud vnum in quo proferetur: sit mensura tpis in prolatiōe ex memorabili precepto illo Aristotelis metaphysicor. lib. x. in quolibet genere quātitatis esse aliqđ vnum: qđ sit metrum ⁊ mensura. ⁊ minimū in illo genere. Neq; ignoro fuisse nōnullos: q̄ hec scrupulosius inuestigauerint: atq; posuisse quincuplicē quantitatis rēnem in syllaba: vt sit vnū tempus cū syllaba natura brevis cuius est. vt vir vnum ⁊ semis: cuius syllaba natura brevis indifferens est ad breuem ⁊ lōgā. vt tenebre. cuius dictiōis media cōis est. Duo tpa: cū syllaba natura longa est. vt vo. Duo ⁊ semis cū post vocalē natura longam sequit cōsonās. vt vos. Tria tempora: cum post vocalē natura longā sequūtur due consonantes. vt mons. Sed mihi introductiones presertim latinas proponētia satis fuit numerosam illaq; partitionem ad duo integra reducere: vt que syllaba vnum tempus ⁊ semis haberet: natura brevis ⁊ positione lōga diceretur. que vero duo ⁊ semis: aut tria tempora lōga esset. Illud quoq; hoc loco addendum est: quod ⁊ alias sepius dicetur. syllabam longam pro brevi: ⁊ brevem pro longa auctoritate poetica nonnunq; poni.

Omnes vocales. Alterum fundamentū est. quod apud latinos omnes vocales medie sunt: siue indifferentes: siue ancipites siue liquide. hoc est quod produci ⁊ breuiari possunt. apud latinos vero dixit: quia greci duas habēt vocales eternum lōgas e. longum. ⁊ o. mega. duas quoq; semper breues. e. psilon ⁊ o micrō. tres medias. alpha. i. iota. y. pfilon. Ul vero post. q. sē per liquescit. vt aqua. liquor. Aduertendum est hoc: ⁊ pro cognitione eorum que paulo post dicenda sunt: quod grammatici dicunt Iram liquescere: cum vim suam atq; rigorem amittit. ⁊ quodam modo languescit. Quod tribus modis contingere potest. aut quia vocalis que in aliqua dictione longa est. potest esse brevis in alia. ⁊ hoc modo Priscian⁹ dixit omnes vocales apud latinos esse liquidas. Aut quia Ira siue illa sit vocalis siue consonans. aliquid de sua vi atq; rigore amittit. nō tamē penitus in pronunciatione exteritur. quemadmodum cum post. q. sequitur. u. ⁊ post illam altera vocalis. hac eni ratione vt dicit Quintilia. u. eliquatur. Consonans quoq; liquescit. cum post syllabam natura brevem sequitur muta cum liquida. ⁊ remanente in sua vi muta. liquida quodammodo euanescit. Aut quia in pronūciatione littera penitus expungitur. veluti cū in carmine dictio finitur in. m. vel in vocali. sequiturq; altera dictio incipiēs a vocali. abijcitur enim vocalis illa vel. m. cum sua vocali. Itaq; cum dixisset vocales esse medias ⁊ liquidas primo liquescentie modo. subiungit q. u. post. q. semper est liquida secundo liquescentie modo. post. g. vero ⁊. s. aliquando liquescit. aliquando vim suam retinet. Nam. u. litera triplici fungitur officio: quia aut est vocalis. aut consonans. aut liquida. Cum vero est liquida. neq; potest appellari vocalis. quia nō retinet vim suam. neq; consonans. quia non serit vocalem sequentem poterit tamen cum adiectione vocalis liquida appelari secundo liquescentie modo. sed post. q. semper post. g. vero. ⁊. s. plerumq;. Nam cum dicimus lingua. sanguis. restinguo. u. liquida est. Cum vero ambiguus ambigua ambiguum. irriguus irrigua irriguum. arguo arguis. vocalis est. Preterea cuz dicimus suauis. suadeo. sucsco. suetus. u. liquida est. Cum tamen dicimus suus sua suum. suo suis sueuus. sueui. u. vocalis ē Lucanus in. j. fundat ab extremo flauos aquilone sueuos. Potest etiam. u. liquida in vocalem mutari. Papinius. j. thebaid. immo agite ⁊ positis quas nox in opina suasit. ⁊ Flora. in. j. sermo. cum mihi non tantum fures fereq; fuete. Ul quoq; consonans aliquando in vocalem mutatur. Ouidi. in epistola medee. debuerant fusos euoluisse meos. euoluisse quinq; syllabarum posuit: pro euoluisse quattuor syllabarum. Flora. quoq; in. j. car. silue trium syllabarum pro silue duarum posuit dicēs nunc mare nunc silue. Hoc loco admonēdi sunt qui. u. liquidam pinde proferūt ac si esset vocalis. in quo non minus itali errant proferētes aqua. lingua. suauis ⁊ similia. u. vocali. expressa. quam hispani. cū illam in pronūciatione oino expūgunt. cū illis in locis neq; exprimenda neq; supримenda sit. sed quasi ligda languidoꝝ quodā sono raptim proferenda. Ex consonantibus. hoc est tertiū fundamen: tū q̄ ex numero consonātiū. l. m. n. r. s. liquescūt. sed. l. r. frequenter. nam passim exempla reperies. m. n. s. raro. L. inquā ⁊. r. frequēter liquescunt hoc est vim suā amittunt. neq; cum mutis syllabicate producunt vocalem q̄ precedit. quā vim alias due consonātes habent in carmine quēadmodū paulo post dicturi sumus. nam in prosa oratione semper liquescūt. vt altas recludo. pharetra. tenebre. Ouid. in epistola deianire. hercule suppositō sydera fulsit altas. Vergilius quarto ene. vltimus hesperidum locus est: vbi maximus altas. Idem primo. ene. auxilioq; vic veteres tellure reclusit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jdem.iſ.geo2 ingredio2 ſanctos auſus recludere fontes. Jdem.j.eñ.ſuccinctā pharetra maculoſe tegmine lyncis. Jdem in eodem. virginibus tyrijs mos eſt geſtare pharetrā. Jdem in mozeto. ſolicitaq3 manu tenebras explozat i ertes. Jdē in.v.eñ. ⁊ inhozruit vnda tenebris. in p2iozib⁹ eni exēplis. l.⁊.r. ligde ſunt. in poſterioz⁹ vero vim ſuā retinēt. Jn diuerſis quoq3 dictionib⁹ eadem eſt obſeruatio. Ter.j.eñ. albaniq3 p2es vbi.r. liquida eſt. Jdem in.j.geo2. tribulaq3 trabeeq3 ⁊ iniquo pōdere raſtri. vbi.r. vim ſuam retinet. Liqueſcit quoq3.m. tertio liqueſcentie modo: quēadmodū paulo ante diximus: atq3 ⁊ veſtigio dicemus. idq3 frequēter. raro tñ ſecundo liq ſcentie modo quēadmodū cū ponitur āte.n. vt apud Sidoniū Seozgio merula interpzete. dulcia mnemoſyne demiras carmina ſapphus. vbi.m. liqueſcit. Ulim tñ ſuā apud Catullū retinet in hē decaſyllabo phalcutico. dulce mnemoſynō mei ſodalis. Ulim quoq3 ſuā amittit in eadē dictiōe. Oui.v. faſtoz. diſſentiere dee: quanz polymneia cepit. ⁊ Hoza.in.j.car. cutorpe cohibet: neq3 polymneia. vbi ratione carminis aſclepiadei quinq3 ſyllabaz eſt polymneia. ſūt q dicāt polyhymnia illis in locis legendū eſſe: vt ratio carminis ſtare poſſit: ſed hi nō vidēt: qđ cū polymneia p ei. diphthōgon in penultima ſcribak. vteq3 auctoz diphthōgon ſoluit. qđ pleruq3 in huiuſmodi dictionibus fieri cōſueuit. vt calliopia p calliopia. penelopeia p penelopia. Ulim quoq3 ſuā retinet. t. lſe ſubiecta apud Oui.xj. meta cūq3 choro meliore ſui vineta timoli. Jdem in.vj. ſeruere ſui nymphe vineta tmoli. vbi pleriq3 legūt timoli ſed mendoſe. niſi forte eo modo dicamus p tmolus timolus timolus: quo p2o mna mina dicūt latini. M. quoq3 quāq3 raro liq ſcit in eadē dictione apud Hdarcialē. delectat mariū ſi pernicioſus ichneumon. Sillius quoq3 italicus. nonnūq3 affirmat tempneis illiō armis. Jn diuerſis quoq3 dictionib⁹. vt Oui.x. meta. piſcoſamq3 gnidon. grauidāq3 āmathūta metallis. Apud eūdem tñ vim ſuā retinet in epla paridis. rure terapneo nata puella phrygem. S. pterea liqſcit tertio liqueſcētie modo apō antiquiores frequētius: vt apud Enniū egregie cordatus homo catus elius ſextus. Jdē alio loco. oua parire ſolet pēnis gen⁹cō decoratū. in elius eni ⁊ gen⁹. s. lſa expungit Seculū tñ erudicius nō vtiſ hac licētia: niſi pauci admodū antigtatis amatores. vt lucretius. arboribus veteres decidere ſalcibus ramos. falcib⁹ eni dactilus eſt. s. lſa extrita hac eadē licētia. Licero freq̄ter vtitur in arato: in quo opere maiorē in modū antigtatis eſſectatoz deprehendit. Ter. adhuc audaciuſ ſecit in illo verſu iter ſe coijſſe viros: ⁊ decernere ferro. neq3 eni. s. lſam extriuit tñ: ſed ⁊ vocalē illi adherentē. Jdē in.ix.ene. ⁊ preceps animi titarus ⁊ mauortius hemon. ſunt q carmina illa aliter legāt: ne Uergiliū tante nouitatis auctorē ee putēt Liqueſcit quoq3. s. ſcdo liqſcentie modo in pncipio dictionū ſequēti muta vl muta cū liquida. Hoza.j.ſer. ignoſcēt ſi qd pecauero ſtulto amici: Jdem in eodē. linquim⁹ inſani ridentes premia ſcribe. ⁊ alio in loco. ſi qō ſit viciū nō faſtidire ſtrabonē. Sequenti quoq3. m. Jiqueſcit vt apud Luca in.x. terga ſedent crebro maculis diſtincta ſmaragdo ⁊ Tibullus libro ſcdo. Opereat quicunq3 legit virideſq3 ſmaragdos. Si dictio finitur in.m. hoc eſt quartū fūdamētū: qđ in ptes duas diuidit. Prima eſt qp ſi in carmine dictio finit in.m. ſequituq3 altera dictio incipiens a vocali: ne incurramus in metaciſmū q eſt barbariſimi ſpecies: abijci m⁹. m. cū vocali illi adherente. Ter.j.ene. ventuz excido libie. ſic voluere parcas. vbi. um. ſyllaba diſpuncta ſcādim⁹. venē excido libie. q̄ figura ecthlipſ dicit: eſq3 metaplaſmi ſpēs. Altera pars fundameti eſt qp ſi dictio finitur in vocali: ſeḡq3 altera dictio incipiens itē a vocali: abijcitur vocalis illa p2ior. ne pnunciationē. ſ. hiulcā faciamus. Ter.j.ene. Cū iuno eternū ſeruans ſub pectore vulnus. vbi.o. vocali extrita dicimus. Cū ium. eternū ſeruās. hec figura ſynalepha dicit: q̄ etiā eſt metaplaſmi ſpecies. Fit quoq3 eclipſis ⁊ finalepha ex fine verſus ſcdētis ⁊ ex initio ſeq̄ntis. Ter.ij.ge. aut dulcis muſti vulcano de cōquid humorē. ⁊ filijs vndā tepidi deſpumat aheni. Jdem in eodē. inſerit vero ex fetu nucis arbutus horrida. ⁊ ſteriles platani malos geſſere valentes. Hoza. quoq3 in.j. carmi. cū in fine verſus feciſſet ſynalephā: ex ſequēti verſu ſyllabā mutatus eſt dicēs: labitur ripa ioue nō ꝓbante vxorius amnis. eſt eni illud carmē ſaphicū. hoc vero adonicū. Apud antiquiſſimos auctores. m. ſequēti vocali nō abijciebaſ aliq̄ſi. Ennius inſignita foxent tū milia militū octo. ⁊ P2iſcianus in perihegeſi ex dionyſio. ⁊ forma cōtra poſitaz imgine coni. Juue. quoq3 qō apud auctores adeo rarū eſt. etiā. m. pducit in ſiue dicens vicuendū eſt recte. tū ꝓpter plurima. tū vis ꝑcipue cauſis. pōt tū excuſari: qō aſpiratio aliq̄ habet vim conſonātis. vt apud Ter. j. ene. poſt habita coluiſſe ſamo. hic illius arma. Eſt q̄ nō fit ſynalepha. etiā ſi poſt dictionē in vocali finitā ſequaſ dictio incipiens ab altera vocali qō ſi vocalis illa p2ioz fuerit longa. breuiatur rōne vocalis ſeq̄ntis. Ter. in. buc. ⁊ lōgum formoſe vale vale inq̄t iolla. nā et ſi ſcōm vale vltimā pducat: rōne tū ſequētis vocalis illo in loco breuiatur. Jdē. v. eñ. victoz apud rapidū ſimoenta ſub ilio alto. ⁊ in buco. credimus. an q amant ipſi ſibi ſomnia fingunt. Jdē in eodē opere te coꝛyndō o alegri trahit ſua quēq3 voluptas. vbi o particula breuiatur rōne vocalis ſequētis. cū alias longa repiatur vocali etiā ſeq̄nte. Hoz. j. car. O ⁊ pſidiū ⁊ dulce decus meū. ⁊ Oui. in epla penelopes. O vtimā tūc cū lacedemona claſſe petebat. ſi vero vocalis ſyllabe ꝓcedentis fuerit breuis. raro fit vt expungaſ. vt apud Oui. ij. faſtoz. thure vacēt are: ſtēt ſine igne foci. niſi gſpiā fortaſſe legat ſtentq3 ſine igne foci. Syllaba q̄ diphthongo ſcribiſ. Prima regula d equātitate ſyllabaz eſt qp ſyllaba q̄ ſcribitur diphthōgo eſt longa. Hdeminiſſe aūt hic debes qō libro tertio ſcriptū eſt: ſex eſſe diphthōgos in vſu apud latinos. ae. au. ei. eu. yi. oe. Animaduertendū tamen eſt. non ſemper vocales illas ex quibus diphthōgus coaleſcit: diphthongo conglucinari. quin potius in multis dictionibus ſolute reperiūtur. ae. vt in his dictionibus paſiphae. phaeton danae. aer. Nā paſiphae tetraſyllabū eſſe tum ratio demonſtrat: quoniā a grecis per ae ſolutas ſcribitur. tum poetaz vſus. Phaetō quoq3 ⁊ danae ſemper tryſylla ba reperiuntur. Hdartialis. li. v. deucalio. aut ſi non placet hic phaetō. Jdē alio in loco. quid tibi vis dipyron qui phaetontha facis. vtroq3 enim eſt pentametrū elegiacū carmen. Hoza. iij. car. incluſam danaen turris. abenea: quod eſt carmen aſclepiadeum. Juuena. tum ſumus vertitur aer. Quod vero. Hda. manilius in libris aſtronomicon dixit. phaetontem patrio curru per ſigna volantem. atq3 ante illū Uarro. cū te flagranti deiectum fulmine phaeton. vt Quintilianus lib. j. ſcribit. vitium eſt quod greci ſymereſim vocant. Nam ſi eſſet proſa oratio: eaſdem inquit litteras enunciare veris ſyllabis licere. ſicut econtrario per diereſim. Hoza. j. epiſtolaz dixit. ſi recte facies. hic murus aheneus eſto. vbi ad ſoluendum diphthōgon. h. littera interiecta eſt. Au preterea non ſemper in diphthongon coit. vt in his dictiōibus menelaus. protheſilaus. amphiaraus. Oe. quoq3: vt in his pocta. poema. Ei. vero ⁊ eu. ⁊. yi. in dictionibus grecis ſemper coeunt. Quod vero ſubiungitur preterq̄ ſi vocalis ſequatur non vſquequaq3 verum eſt. ſed quotiens dictio finitur in diphthōgon. ſequituq3 altera dictio incipiens a vocali: aut in ipſa iunctura dictionis compoſite. ut preuro preco. Uergili. iij. ene. Inſule ionio in mari quas dira celeno. Jdē in ſeptimo. ſtipidus duris agitur ſubidus ve preuiis. ⁊ in. v. nec tota tamen ille prior preeunte carina. quib⁹ in locis diphthōgus q̄ alias erat lōga ratione ſequentis vocalis breuiatur. Eſt tamē vbi diphthongus etiā vocali ſequēte ꝓducitur. vt apō Uergilium. vij. ene. ardea cruſtumeriq3 ⁊ turrigere anténe. Syllaba q̄ poſt vocale. Secunda regula eſt: q̄ ſyllaba ſiue illa ſit in pncipio ſiue in medio ſiue in fine dictionis q̄ poſt vocalē duas habet conſonātes aut plures. aut ynam vim duarū habētem: lōga eſt poſitione. Poſitione propzie dicitur ſyllaba produci: q̄ cum ſit natura breuis: ratione tamen ſequētium duarum vel plurium conſonātiū pducit. vt terra: qñ a tero dicta eſt primā debuit breuiare ſed rōne duplicis. r. eandē pduxit eodē modo gens. qñ a genere deriuatur: in quo prima eſt breuis: primā quoq3 debuit breuiare p duxit tamē eandē rōne duplicis cōſonātis hoc ē n. s. Sed quia nondū ſcimus diſtinguere ſyllabā natura lōgam a ſyllaba natura breui: placuit interim vtrūq3 confundere. vt etiā q̄ longa eſt natura ſi ſequantur due conſonantes poſitione longa dicatur. Ulim aūt duarū cōſonantium habent tres littere. X. Z. ⁊ J. in medio duarū vocaliū poſita. Nam vt dicūt oēs qui de ortographia ſcripſerūt ꝓcepta. X. littera in cōpendiū. es. aut gs. ſucceſſit. ⁊ pro eo qō antiquiſſimi ſcribebāt paces legs. ceptū eſt ſcribi pax. lex. quoz genitiui pacis ⁊ legis idipſum arguūt. Preterea. Z. qua tantum in dictiōibus peregrinis vtimur p duplici. s. ponim⁹. vnde ⁊ pro eo qō greci dicūt patrizo pitizo. nos patriſſo ⁊ pitiſſo dicimus. J. quoq3 in medio duarū vocaliū poſita pro duplici ponit quā etiā vetuſtiſſimimi vſq3 ad ciceronis tpa duplicē ſcripſerunt: quarū por ad vocalē ꝓcedentē poſterioz ad ſequentem ptinebat. vt malia. pōpeiius. Quod ſi in pincipio dictionū tres ille duplices littere ponantur: pro ſimplicibus habende ſunt: neq3 eni habēt vim ꝓcedentē vocalē. pducēdi. Luca. in.ij. tumidū ſup equora zerycm cōſtruxiſſe vias. Ter. iij. ene. iam medio apparet fluctu nemoroſa zacynthus. In eo vero qō Alexander dixit ſimplex zeta tñ repitur. vt eſt perizoma: imperitiā ſuam teſtari voluit. neq3 enim vſq3 lectum eſt perizoma: ſed periſoma vt geneſeos. iij. capite. fecerūt ſibi perizomata. i. inuolucra quedam pro veſtibus: a peri circū: ⁊ ſoma. atos. qō eſt corpus dicta. Cū tñ Alexandri erroꝛ inualuit: vt ſectatores illius pro periſomata qō eſt in vetuſtiſſimis codicibus: perizomata ſcripſerint nihili verbū: q̄ ex eiuſdem erroꝛe in lexicō ſit redactū. Qō ſi perizoma vſpiā reperiret. qz dictio ē cōpoſita nihilomin⁹. zeta ſimplex eſſet quēadmodū i his dictionibus bijugue. a. ū. quadrijugus. a. ū. in qbus quēadmodū in ſimplici ꝓma vim habet vnius cōſonātis. ita ⁊ in cōpoſitis. Ter. v. ene. nō tā ꝑcipites bijugo certamine campū. Deinde regulā limitat dicēs: q̄ ſi poſt ſyllabā natura breuē ⁊ cetera breuis enim ſyllaba dicit natura: que ſemper eſt breuis: niſi aliquando reperiatur in carmine longa poſitione duarū cōſonātium. Naturale nāq3 vt Ariſtotiles li. ethicozū. v. ait eſt qō ſemper ⁊ vbiq3 eādē vim habet. vt ingnis qui hic ⁊ in pſis vrit natura calidus eſt. Ergo cōtra naturā ſuā ſyllaba breuis pducitur. qō vitiū ſola carminis licētia excuſare poteſt. atq3 ideo in proſa oꝛone ſemp breuis proferenda eſt. Illud quoq3 notandū eſt qp ve duarum cōſonantiū ſequella diximus nō ſolū i eadem dictione intelligendū eſſe: verū etiam in diuerſis. Ter. in buco. terraſq3 tractuſq3 maris celūq3 profundū. Jdem.j.ge. tribulaq3 trabeeq3 ⁊ iniquo pōdere raſtri. Juue. occulta ſpolia ⁊ plures de pace triumphos. Quod ſi aliqua ſyllaba fuerit longa natura etiam ſi muta cū liquida ſequatur non poteſt eſſe breuis. vt ſaluber ſalubris. october octobris. aratrum aratri.

Syllaba. que poſt vocalē. Tertia regula eſt qp vocalis ante vocalem in eadem dictione breuis eſt. vt deus. ineus. traho. veho qō in dictionibus latinis intelligendum eſſe dicit. Nam in grecis ⁊ barbaris hec regula nōdum ſatis elucubrata eſt: tenendum tamen eſt illam quo ad fieri poteſt explicare. obſeruato inter ſe ordine vocalium latinarum. Agitur. a. ante alterum. a. qō in dictionibus grecis rarum eſt: in barbaris frequentius: ſemper breuiatur. vt nauſicaa alcinoi filia. phraates. abraam baal. Uergili. in ꝓpapeia. nauſicaam pleno ſepe tuliſſe ſinu. Hdartialis. ſi mihi nauſicaa patrios donauerit hortos. Hozati. primo epiſto. ius imperiumq3 phraates ceſaris accepit. Sedulius in paſchali. tunc coluere baal. nunc elegere barabbā. A ante. e. cum ſin diphthongon non coeunt aliquando breuis eſt. vt paſiphae phaeton. danae. de quibus ſupra diximus cum de diphthongis diſſerebamus aliquando pducitur. vt aer laertes. michael. Juuenalis. tunc ſummus vertitur aer. Ouidi. in epiſto. penelopes. reſpice laertem vt iam ſua lumina condas. Flaccus in argonautica. hic ⁊ odoratus flagranti crine michael A. ante. i. plerumq3 pducitur. vt thais. lais. nais. taigeta. Hdartialis. thaida quintus amat: quam thaida? thaida luſcam. Propertius non ita cōplebant ephiree laidos edos. Uergli. in buco. Ecce ferunt nymphe calathis tibi candida nais. Jdem ij. geo2. ſperchiuſq3 ⁊ virginibus bacchata lacenis taygeta. ⁊ quotiens ai diphthongus greca ſoluitur a noſtris. vt achaia. panchaia. Ouidius in epiſto. paridis. ab. quotiēs dices. ſ̄q pauper achaia noſtra eſt. Uergi. ij. geozgi. totaq3 thuriferis panchaia pinguis arenis. In dictionibus quoq3 latinis. ante. i. producitur eadē ratione. quia. e. diphthongus ſoluiſ in. ai. diphthongon greca. vt aulai. auraiſ pictai. Ter. iij. ene. aulai in medio libabant pocula bacchi. Jdem in. vj. ethereū ſenſum atq3 auraiſ ſimplicis ignem. Jdem in. ix. diues equum: diues pictai. veſtis ⁊ auri. Breuiant vero caicus. caiſtrus. calais. ſais. Uergili. primo geozgi. Sulcibus in ſtagnis rimantur parata caiſtri. Jdem. in. iiij. ſaroſumq3 ſonans hyppanis miſſuſq3 caicus. Ouidius. vj. meta. implumes pueri calais: zetuſq3 fuerūt. Propertius. libro. ij. mercurioq3 ſais fertur bebeidos vndis Barbara quoq3 inuenio ſemper noſtros breuiaſſe. vt caiphas. Caim. naim. A. ante. o. producitur. vt aon aonis. amithaon onis. machaon. chaon. didymaon. imaon. parthaon lycaon. Ter. in bu. aonas in mōtes vt duxerit vna ſororū. Jdē. iij. ge. phillirides chirō amithaoniuſq3 melampus. Jdem. ij. eñe. pelideſq3 neoptolemus. primuſq3 machaon. Jdem in. v. ⁊ clype

Si dictio finiſ in.m. aut in uocali: ſequiturq3 dictio incipiens ab altera uocali: uocalis illa prior a carmine abiicitur. uel. m. cū ſibi cōiuncta uocali.

Syllaba: quæ diphthōgo ſcribitur: longa eſt ut audio. præterq̄ ſi uocalis ſequatur. ut inſulæ ionio in mari. præuro. ís. præeo. ís.

Syllaba quæ poſt uocalem duas habet conſonantes. aut unā uim duarū habentē: longa eſt poſitione. ut gens. pax. Cōſonantes uim duarū habēres ſunt. X. pro. cs. aut. gs. Z. ꝓ duplici. s. l. in medio duarū uocalium poſita pro duplici. i. conſonante. Quod ſi poſt ſyllabā natura breuē ſequatur muta cū liquida: in proſa oratione ſyllaba illa ſemper eſt breuis. in carmine uero indifferens eſt. ut tenebræ. pharetra.

Syllaba quæ poſt uocalē alteram habet uocalem breuis eſt. idq3 in dictionibus latínis: nā in græcis & barbaris aliā. rationem ſequimur. partim enim ꝓducūt. ut argous. argía. æneas. aer. ſpondeus. díus. partim breuiāt. ut tragœdía. comœdia. ſymphonía. ſophía. elegía.

Universidad de Deusto
Biblioteca

um efferri iussit didymaonis artes. Idē.xj.audijt illa deus: dum texit imaona aleſus. Ouidi.ix. meta. Accipe me generū dixi per thaone nate. Item in.j.eiusdem. struxerit insidias notus feritate lycaō. ⁊ a. laos cōposita vt laocoō. laodomia. laomedō Ter.ij.ene. laocoō ardēs sūma decurrit ab arce. Idē in.vj. cuadnemqȝ ⁊ paſiphaē. his laodomia. Idē in.iiij. laomedōtiade sentis piuria gentis. Pharaon quoqȝ nostri produxerunt. vt aratoꝛ. nec iam sua iura pharaon egyptusqȝ tenet. E diuersō. Sedulius breuiauit gabaō in paschali dicens. sol stetit ad gabaon. Chaos quoqȝ phaon breuiant. Terg. iiij. geoꝛ. atqȝ chaos densos diuū numerabat amoꝛes. Ouid. in epi. sapphus. arua phaō celebrat diuersa tipheidos etne. A. āte. u. si nō coeāt in diphtongō semp producitur. vt amphiaraus. ⁊ a laus cōposita, vt protheſilaus. menalaus. archelaus. Ouidi. iij. de pōto. notus humo mersis aphiaraus erat. idē in epi. laodomie. bella gerāt alij protesilaus amet. idem tepi. enones ardet amoꝛe tui. sic menelaō amauit. E. ante. a. in dictionibus grecis q̄ per ei diphthōgon scribuntur atqȝ apud nos mutant. ei. in. e. lōgū. pduc cit semp vt aineias eneas. cytherea cytherea. deiopeia deiopea. penelopeia penelopea. calliopeia calliopea. medeia medea. ga latheia galathea. amalthia amalthea. alexādreia. alexādrea. plateia platea choreia chorea. maleia malea. Ter. j. eñ. At pi⁹ ene as per nocte plurima voluēs. idem in eodē. parce metu cytherea manēt immota tuorum. idem in eodem. quarū q̄ forma pul cherrima deiodea. Idē in priapeia. mens erat in cunno penelopea tuo. Idē in buco. orphei calliopeia lino fermosus apollo. Idē in eodē ope. nerine galathea thymo mihi dulcioꝛ hibla. Ouiy. in epi. hisyphiles. medee medea fore: qō si qs ab alto. Tibullus li. iij. quicquid amalthea: quicquid marpheſia vixit. Horatius. iiij. car. portus alexandrea supplex. platea chorea. malea. tā etsi apud grecos p ei diphthongō scribūtur aliquando breuiant. e. ante. a. Horatius. ij. epiſto. pure sint platee. Terg. vj. ene. pars pedibus plaudūt choreas ⁊ carmina dicūt. idem in. v. ionioqȝ mari maleeqȝ sequacibus vndis. Longe etiā repiūtur vt apō Ouidi. viij. meta. immemores nſri festas duxere choreas. Lucanus in. vj. ⁊ ratibus lōge flexis donare malee. Que vero apud grecos per. e. psilon scribūtur breuiant. e. ante. a. theatrū. boreas. artocrea. balcares. Ter. j. ene. hic portus alij effodiūt hic al ta theatri. idem in buco. hic tantū boree curamus frigora quātū. Persius. olcū artocreasqȝ popello. Terg. iij. geoꝛ. stupea tor quentē balearis verbera funde. E. ante. e. breuiatur. vt nemee. es. leena. e. sed de nemees litteratura alio ingrem⁹ loco. Ter. in bu. torua leena lupū sequitur. Aeea circe ⁊ nesee nympha diphthongo producuntur. E. ante. i. in dictionibus in quibus ei diphthōgus greca soluit a nostris semp est lōga. vt baccheius. priameius. phineius. perseius. theseius. cybelleius. cytherei⁹ pegaseius. ⁊ huiusmodi possessiua. Ter. ij. geoꝛ. quid memoꝛandū eque. baccheia dona tulerunt. Idem in. iij. ene. o felix vna ante alias priameia virgo. idem in eodē. arpyreqȝ colunt alie phineia postq̄. Ouidius. v. meta. sternitur ⁊ menaleus perseia castra secutus. idem. xv. flenti theseius heros siste modū dixit. idē in. x. siquidem cibeleius atys. Idem in. xiiij. tēpestiuus erat celo cythereius heros. Persius. cantare credas pegasium melos. Idem quoqȝ de illis dicendum deiopea. deiphobe. deiphobus. deidamia. deianira. Ter. j. ene. quarū que forma pulcherrima deiopea Idem in. vj. deiphobe glauci fatur que talia regi. Idem in eodem. deiphobe armipotens genus alto a sanguine. Papinius in achilleide. sepe teucrum. Ouidius in epi stola deianire. impia quid dubitas deianira mori? Eadem quoqȝ ratione echeneis pisciculus qui a latinis dicitur remora. e. penultimam producit. Lucanus in. vj. In medijs echeneis aquis. Franciscus philelphus putat legendum esse in medijs el lechinus aquis. E. ante. o. breuiatur in dictionibus que per. e. psilon scribūtur. vt theodosius. cleopatra. neoptolemus. Ju ue. lautoꝛum pueros artem scindens theodoti. Martialis. nec tibi regali placeas cleopatra sepulchro. Quevero per. e longū scribuntur producunt. vt eous. eoa. eoum. Tergi. j. ene. eoasqȝ acies ⁊ nigri memnonis arma. E. ante. u. breuiatur. vt creusa. tartareus. Ter. ij. ene. lachrymas dilecte pellelcreuse. Idem in. vj. Hinc via: tartarei que fert acherontis ad vndas. que vero apud grecos per. ei. diphthongon scribuntur: quam nos in. e. vertimus producunt. vt alpheus. spondeus. choreus. Papinius. sicanius longe relegens alpheus amoꝛes. Rufinus. spondeusqȝ grauis numeroqȝ aptissime peon. J. ante. a. va riā habet rationē. nā que a grecis per. i. iota scribuntur apud nos breuiant. vt sophia. philosophia. tragedia. comedia elege ia. symphonia. Martialis. Hic pius antistes sophie sua dona ministret. Idem alio loco. Cum tibi sit sophie par fama ⁊ cura deoꝛū. Tergilius in ciri. florētis sophie virides cōplectitur hoꝛtos. atqȝ eadem ratione contra multoꝛū vsum philosophia penultimam breuiat. Horatius. Effutire leues indigna tragedia versus. Idem. interdum tamen ⁊ voces comedia tollit. idē Ut gratas inter mensas symphonia discoꝛs. Ouidius. Flebilis indignos elegeia solue capillos. Maria quoqȝ nomē propri um diue christi iesu genitricis ex litteratura greca breuiat penultimam: quia per. i. iota scribitur. Claudianus de nuptijs ho norij. preparat ⁊ pulchros marie sed luce minoꝛes. Sedulius quoqȝ in paschali. quis fuit ille nitoꝛ marie cum christus ab aluo pcessit? Idem tū alijs in locis pdurit. Cōposita quoqȝ ab archia. vt monarchia. tetrarchia. toparchia. hierarchia. ⁊ inde deriuatū archias. poeta quē Licero defendit. ⁊ a machia. vt neumachia. pathaconyomachia. gigātomachia. ⁊ a graphia. vt orthographia. cosmographia. chorographia. pseudographia. ⁊ a logia. vt theologia. astrologia. etymologia. acyrologia. philologia. ⁊ a nomia. vt astronomia. antinomia. chironomia. multa quoqȝ alia que vulgo in penultima acuto accētu pferū tur. vt melancolia. agonia. chyrurgia. vsia. Producunt vero que apud grecos per. ei. diphthōgon scribuntur. vt argia. hip podamia. deidamia. laodomia. langia. lampia. lebadia. thalia. Papinius. xij. theba. querit inops argia vias. Propertius. q̄s si votate regnum vetus hippodamie. Papinius inachilleide. deidamia dolos. Ter. vj. ene. His laodamia it comes. Papi nius. ij. theba. culta serunt quos pigra vado langia tacenti. Idē. in. iiij. pene socer cadēsqȝ vadis lampia niuosis. idē in. vij. in valles lebadia tuas. Ter. in bu. nostra neqȝ erubuit siluas habitare thalia. Eadem quoqȝ ratione dicimus magis. pedia. mechia. angaria. latria idolatria. dulia hiperdulia. eugenia. hermenia. J. ante. e. partim breuis est. vt hiera. hyena. Ter. ix. ene. Quos iouis edurit luco siluestris hiera. Oui. xv. me. passa marem non esse marem miremur hyenam. Partim producūt vt piertus pierides. Oui. v. me. pierus has genuit. Ter. in bu. pergite pierides. J. ante. o. pducitur in dictionibus que p. ei. diphtongon a grecis scribuntur. vt arion. amphion. clio. hipperion. xion. oxion. pandion. echion. io. Ter. in buco. o: pheus in siluis inter delphinas arion. idem in eodem opere. amphion dirceus in acteo aracintho. Ouidius. j. de arte. Nec mihi sūt vise clio cliusqȝ sorores. Idē. j. fasto. placet equo persis radijs hyperiona. cinctum. idem. xij. meta. Duxerat hippodamen au daci ixione natus. Ter. j. ene. Cur subito assurgens fluctu nyhosus oxion. aoxion tamen pro eodem breuiauit Catullus dicēs proximus hydrochoi fulgere aoxion. Ouidius. vj. meta. Hic dolor ante diem pandiona misit ad vmbras. Idem in. iij. eius dem. quinqȝ superstitibus: quoꝛum fuit vnus echion. idem in. j. constiterat quocunqȝ loco spectabat ad. io. Enyo quoqȝ martis soꝛor producit. Martialis. Cum dubitaret adhuc belli ciuilis enyo. Que vero per. i. iota scribuntur breuiant. iollas dione. Tergili. in buco. phyllida mitte mihi: meus est natalis iolla. Idem in eodem opere. Ecce dionei processit cesaris astrū

J. ante. u in dictionibus q̄ apud grecos per ei diphthōgon scribuntur lōga est. vt sphercius. lycius. arius. bacchius. Ter ij. geoꝛ. sphercius qȝ ⁊ virginibus bacchata lacenis. Papinius. templa lycie dabis ⁊ vitia dona sacratis. Lucanus in. iij. hinc fortis arius. Rufinus. principium bachius erit concludit iambus a trophium quoqȝ ⁊ polium composita. vt peristereotros

phium. orphanotrophium. miropolium. ichthiopoliū. xenodochium quoqȝ pro hospitio. quia per. ei diphthongō apō grecos scribitur. hac eadem ratione dius dia dium. ⁊ dia insula producit. i. Breuiant vero que apud illos per. i. iota scribuntur. vt archadius. boetius. chius insula. Luca. in. viij. quas alme cautes: ⁊ quas chius asperat vndas. Horatius primo epi. Quid tibi visa chius bullariqȝ notaqȝ les bos. possessiuum vero eandem producit. Idem in. ij. ser. Lecuba vina ferens. alcō chiū maris expers. Mar. chia seni similis baccho: quā setia misit Illa quoqȝ breuiant. in quibus supra dictum est. i. diphthongon aliqñ solui: vt baccheius. priameiꝰ. eneius. theseius. epireius. q̄ quidem diphthōgus ali quādo etiā in. e. diphthongō vertitur: vt theseꝰ. Ouidius. vij. meta. Soluere defierat thesea laudē tributum. Properti⁹. nō ita complebāt ephyree laidos edes. O. ante. a. in dictionibus que a grecis p. o. micrō scribūtur: breuiāt. ut oaxes coaspes. coastre. thoas. Ter. in bu. pars scythia ⁊ rapidū crete veniemus oaxē. Proper. in. iiij. vel regia lympha coaspes. Lucanus in. iij. ethera tā gentes siluas liquere coastre. Que vero per. o. mega scribuntur: producunt. vt troas troadis. Vergilius in quinto. ene. At procul in sola secrete troades acta. Joannes hac ratione primā producit quēadmodum ⁊ iuuencus semper produ ri[illegible] comitus tamen appollinaris breuiauit di cens. Qua nunc belias. nunc te iubet ire ioannes. hymnographus quoqȝ solue polluti labij reatum sancte Joannes.

Fio cum est dissyllabum semper producit Genitiuus quoqȝ & datiuus quinte declinationis. e. ante. i. Producunt: ut dies diei. preterq̄ res rei. spes spei. fides fidei. Noia uero & pronomina mittētia genitiuum in. ius. penultimā habent indifferentem præterq̄ alterius quod semper breuiat. & alius quod semper producit. Diana quoqȝ primam habet mediam atqȝ cōmunem.
Pro præpositio latina in cōpositiōe plærūqȝ producitur. ut prodo. is. procūbo. is. Breuiant uero

O ante. e. si p. o mega scribitur a grecis: longa est: vt typhoeus aloeus. neqȝ enī p. oe. diphthongon in penultima scribitur typhoeus: vt quidam putauerunt: sed p eus diphthongō in fine: ⁊ per. o. mega in penultima: que cū. e. nō potest in diphthongon coalescere, Luca. in. v. Conditus inarimes eterna mole typhoeus. Neqȝ obstat cū Vergilio li. ix. ene. dixit. inarime iouis imperijs imposta typhoeo. Nam synerefis est frequenter in illo loco recepta. Quod si quis est qui grece litterature non credit: saltem. Ouidij versu illo conuincetur: qui in primo fastoꝛum scribitur. quas quotiēs perflat: spirare typhoea credas. Nullum enim nomen secunde declinationis mittit accusatiuū in. a. nisi in eus. diphthongon terminetur. De aloeo nemo vnāȝ dubitauit quin per. o. longū in penultima ⁊ p eus. diphthongon in vltima scribatur. Lucanus in sexto. impius hanc prolem superis immisit aloeus. Boetia quomodo a latinis scribi debeat: nostri seculi docti quidam homines dubitant. nam cum a grecis per. oi. diphthongon scribatur que apud nos in oe diphthongon verti consueuit. boetia post. oe. diphthongon. o. mega hoc est longa subiecta: non boetia o. ⁊ e. solutis proferenda est Quod si quis dixerit diphthongon. oi. solui. in. oe. quod quidam etiam in euboia fecerunt: oi. diphthongo in. oe. solutas conuersa scribentes atqȝ proferentes euboea quattuoꝛ syllabarū. esto: concedamus illi boc: sed q̄ licentia diipunxerunt alterū. o. per boetia boetia dicentes. Si vero. o. micron a grecis scribatur ante. e. breuiatur. vt simoentis ⁊ pyroentis obliqui ab eo quod simois ⁊ pyrois. Ter. primo. ene. Alma venus phrygij genuit simoentis ad vndam. Flaccus. quinto argonautice. ⁊ formidantem patrios pyrocnta dolores. sed hec ratio ad crementa non pertinet. O. ante i. eandem rationem sequitur: nam que per. o mega scribuntur producunt: vt zoilus. troilus. stoicus. lagois. Martialis. zoilus egrotat faciunt hanc stragula febrem. Vergili. prime. ene. parte alia fugiens amissis troilus armis. Juuenalis stoicus occidit baream delatoꝛ amicum. Horatius. ij. sermo. nec scarus: aut poterit peregrina iuuare lagois. Que vero per. o. micron scribuntur breuiant. vt simois pyrois. Troia vero ⁊ euboia in quibus a latinis. oi. diphthongus soluitur. o. producūt rōne. i. qō habet vim duplicis consonantis quotiens inter duas vocales ponitur in dictionibus latinis: ⁊ in quibusdam grecis. vt Vergili. iiij. ene. troia per vndosum peteretur classibus equoꝛ: vbi troia duarū syllabarum est quia. i. consonans. Possessiuū vero troius troia troium tam etsi trissyllabarum sit. atqȝ per. i. vocalem scribatur. primam producit: quoniam a grecis per o. mega scribitur. Vergili. primo. ene. Armaqȝ fixit troia nunc placida compostus pace quiescit. O. ante. o. breuis est vt laocoon. hippocoon. demophoon. bootes. Vergili. ij. ene. Laocoon ardens summa decurrit ab arce. Idem in. v. hirtacide primus locus erit hippocoontis. Idem primo geoꝛ. non obscura cadens mittet tibi signa bootes. Ouid. in epistola. phyllidis hospita demophoon tua te rhodopeia phyllis. O. ante. u. in dictionibus que per. o. mega scribūtur: qualia sunt possessiua in. ous. oa. oum. finita producitur. vt argous. a. um. cous. a. um. sardous. a. um. herous. a. um. eous. a. um. eadem quoqȝ ratione achelous penultimam produxit. Papinius. libro. vij. theba. inachus ante retro nosteraqȝ achelous abibit. Que vero per. o. micron scribunf breuiant. vt alcinous. antinous. U. ante reliquas vocales rara est apud grecos. si tamē vspiam reperiatur quia per diphthongon ab illis scribif: longa est. Fio ex dictionibus latinis cum est dissyllabum producit vocalē ante vocalem sequentem. nam cum plurium syllabarum est: breuiat. Juuenalis. nam tuus endymion dilecte fiet adulter. Idem. liceat modo viuere fient: fient ista palam. Genitiui quoqȝ ⁊ datiui numeri singularis quinte declinationis. e. ante. i. finalem producunt: vt dies diei. progenies progeniei. Vergili. in viro bono omnia ā secū reputauerit acta diei. Excipiūtur huius ordinis tria nomina que ijsdem in casibus. e. ante. i. breuiant. ea sunt res rei. spes spei. fides fidei. Octo quoqȝ nomina prime ⁊ secunde declinationis nominum cum suis compositis que mittūt genitiuum in. ius. ⁊ datiuum in. i ⁊ tria pro nomina secunde pronominum declinationis. hoc est Iste ista istud istius isti. Ille illa illud illius illi. Ipse ipsa ipsum ipsius ipsi. in genitiuo habent. i. ante. u. indifferentem. Preterā alterius quod semper breuiat. quin ⁊ ipsum producere reperiē apud therentianum referente Prisciano qui ait: sescuplos vel vnam vincet alterius singulum. Est enim versus trochaicus septem continens pedes ⁊ syllabam: in quo sextus pes necessario est spondeus. Diana quoqȝ primam habet indifferentem Vergili. primo ene. exercet diana choros: quam mille secute. Lucanus in. vj. parua micenee quantum sacrata diane. Quod si quis ambigit an diana latinum sit nomen legat Macrobium in primo libro saturnaliorum. Pro in cōpositione. Quarta regula est q̄ hec ꝓpositio pro in cōpositiōe producitur. vt prodo is. cē. Breuiant vero que hic ponūtur. procella. e. q̄ a pro ⁊ cello. is. quod in vsu non est: composita videtur. Vergili. primo ene. talia iactanti stridens aquilone procella. Procuro. as. Ouidius tertio fastoꝛum. Risit ⁊ bis inquit facito mea tela procures. Actius: exercent epulas leti famulosqȝ procurant. Ter. tamē nono ene. produxit quod superest leti bene gestis corpora rebus procurate viri. Horatius. hec ego procurare ⁊ idone

Universidad de Deusto
Biblioteca

us,imperor.t non.ergo pro in hoc verbo media est. Proficiscor proficisceris:t si gellius libro secundo ex auctoritate Ciceronis primam dicit habere breuem:longa tamen aliquando etiam reperitur. Iuuenalis.profectura domo sicula non mitior aula. Propertius libro.ij.hec quoq; profecto tudebat iasone varro. Vergili.vij.eneidos arcades bis otis genus a pallāte profectum. Papinius.vj.theba.bis ego te coniunx ad debita regna profectum. Profundo quoq; primam indifferentem habet.t sic Gellius eodem auctore dicat breuiare. Catul.bas posq; mesto profudit pectore voces. Silli⁹ li.xj.punicorum. impia dementis vulgit.t vix tota profudit. Profiteor.eris. Ouidius.ij.de remedio. vtilitas lateat: quod non profitebere fiet. Horatius in poetria. Ineptis grauibus plerumq; et magna professis. Profor.aris. Lucanus in nono.hoc fatis est diuisse iouem:sic ille profatur. Vergili.iij eneidos t sic accensa profatur. Profugio.is. Flaccus. vij.argonautice.contingit vix deinde moti:t sic fata profugit. Columela.sz trepid⁹ profugit chelas t spicula phebus Profugus.a.um. Vergili.italiā fato profugus laumaq; venit. Profūdus.a.um.idem in bucolicis.terrasq; tractusq; maris celumq; profundum. Profestus.a.um. Horatius.ij.sermo. non ego narrantem temere edi luce profesta. Profanus.a.um. Vergilius. vj.ene. procul: o procul esto profani. Pronepos.otis.t proneptis.is. Ouidius.xj.metamor. est neptunus auus.pronepos ego regis aquarum Persius.iam reliqua ex amitis patruelis:nulla proneptis Propero.as. Vergili⁹.xj.ene.ne propere rare meas teucri defendere naues. Propertius xMartialis.accipe facundi carmen iuuenile properti. Propontis.idis.Lucanus in.ix. paruo ruit ore propontis Propino.as.Juuenalis. Vt scire tāq; habeas tria nomina quando propinat.

procella.æ.procuro.as.proficiscor.eris.profūdo.is.proficeor.eris.ptor.aris.pfugio.is.profugus.a.um.profundus.a.um.profestus.a.ū.pfanus.a.um.pronepos.otis.proneptis.is.propero.as.propertius.ii.propontis.idis.propino as.Breuiant quoq; uocali subsequente.ut proauus.prohibeo prohibes.

E.de.pre.se.di.prepositiones in compositione producuntur.ut eligo.is.deligo.is.prælīgo.is.seligo.is.diligo.is.Breuiant tamē si uocalis sequatur:ut deorsum.seorsum.dehinc.dehisco præuro.Dirimo quoq; & disertus breuiant.

Re in compositione breuiatur.ut refero. producuut uero quæ post se duplicem habent consonantem:ut resto.respondeo.reticio.reffero.

Breuiant quoq; dictiones a pro composite si sequat vocalis exilis vel aspirata.vt proauus.probibco. aliquando etiam fit synalepha.vt in hac dictione proinde.Vergilius.ix.ene.proinde tona eloquio solitum tibi. E.de.pre.se.di.Quinta regula est.q; he ppositiones cum veniunt in cōpositionem producuntur.vt eligo.is.edo.is.educo.is.deligo.is. dedo.is.deduco is.prepono.is.prefero prefers prebeo prebes.seligo.is.seduco.is.separo.as.viligo. is.viluo.is.dijudico.as. Quod si vocalis sequatur breuiant.vt deorsum quod ex de t orsum componitur.dehisco quod ex de t hisco.is. de hinc quod ex de t hinc. Vergilius.iiij.ene.sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. Idem.iij.ene.dona de hinc auro grauia: secoq; elephāto. Preuro.is. Idem.vij.ene.stipitibus duris agitur sudibusue preustis seorsum. Idem inest non alterutrū. pariter nō nūq;:sepe seorsum. A.di.quoq; composita duo breuiant.dirimo.is.Ouidius.j.meta.hanc deus t melior litem natura dirimit.t Disertus.a.um.quod tam etsi a dissero.is.deriuatur.altero.s.extrito primam breuiauit. Horatius in epistola.fecūdi calices quē nō fecere disertum? Illud quoq; hoc in loco notandū est q; si de prepositio cōponatur cum dictione incipiente a vocali:preterq; quod diximus breuiari.aliquando etiam reperitur produci. Papinius. zj.theba. Deest seruitio plebes:hoc ignis egentes. Horatius in poetria.cogitat vt dehinc speciosa miracula promat. Aliquādo fit syneresis siue collisio. Ver. in buco.incipe dameta.tu deinde sequere menalca. Idem in eodē opere vir gregis ipse caper deerrauerat:hic ego daphnim Idem.vij.ene. diuitis vber agri:troieue opulentia deerit. Iuue. dehinc clamore pari concurritur t vice teli. Horatius.ij. sermo.redde age que deinceps prenia risisti. Aliquando expungitur vocalis a qua dictio cum qua componitur incipit. vt debeo quod a de t habeo. debilis qđ a de t habilis. dego quod a de t ago. demo quod a de t emo. Re.in cōpositione breuiatur. vt refero refers.:quando non accipitur pro eo quod est distat.nam tunc per duplex.f.scribitur. vt primam producat positione. Producunt vero dictiones in quibus post re succedunt due consonantes:aut vna vim duarum habens. vt respō deo respondes:rescribo rescribis. reijcio reijcis reieci. Nam cum re prepositio natura breuis sit. si vspiam in compositione longa reperiatur:necesse est hoc fieri ratione duarum consonantium:aut vnius vim duarum habentis:sed cū supra diximus.i.consonātem in principio dictionum pro simplici poni:idq; etiam in cōpositis obseruari in hoc verbo reijcio aliquā do habet vim duplicis consonantis aliquando simplicis. Duplicis:vt apud Vergi.iij.geo. Reijce ne maculis infuscet vellera pullis. Idem.v.ene. Nec fatus:duplicem ex humeris reiecit amictum. Papinius.vj.teba.t patria vigil arte lacon hos reijcit ictus. Simplicis. vt apud Vergili.in buco. Tityre pascentes a flumine reijce capellas. vbi teste seruio. reijce ca. peeleumaticus est. Papinius libro.iiij.theba. Tela manu reijcitq; canes. vel potius dicendum est. i.consonantem expungi: quod t in hoc verbo subijcio reperitur. vt apud Papinium in achilleide subijcit gaulsus vlysses. Lucans in .viij.crine iacet subi cicq faciem complexa maritum. Rettuli quoq; preteritum ab eo quod refero cum longum reperitur.per dupler.t.scribi debet. Horati⁹.ij.epistō. Rettulit acceptos regale numisma philippos. Propertius. Rettulit t querulo iurgia nostra sono Cū vero breuiatur per simplex.t. scribendum est. vt apō suetium in quodam edyllio. fera pelia bello in persas retulere. sūt quoq; qui illud Catulli. si reditum retulisseris:aut in tempore longo. retulisset legant. Eadem quoq; ratione refero:cū p eo quod est distat accipitur per duplex.f.scribi debet. quoniam producit primam:sed quemadmodū alio in loco diximus non a re prepositione.sed a res t fero compositum videtur. Relatum in supino ab eo quod est refero. repperi t repputi preterita ab eo quod est reperio.is.t repello.is. cum hoc verbo reduco.is.prima indifferenti reperiuntur .quare tū simplici tū gemināta consonante post re scribi debent. Iuuenalis. dixerit astrologos:credent a fonte relatum hamonis. Lucanus in.iiij.den saturq; globus.quantum pede prima relato.. Lucretius libro.iij.id rursum celi relatum tepla receptant. Terētius in phormione:quod ab illo allatum est:id sibi relatum putet. vbi ratione carminis.l.debere geminari. Donatus testat. Luca.repulit a lybycis immensum syrtibus equor. Tibullus.nam ciconumq; manus aduersis reppulit vndis. Ouidius in epi.me

des q̄q; repuli doctis medicatibus ignes. Sil.xvj.pu.troiugenis repulit penos. Proper. Alb. pereat quicūq; meracas reppe rit vuas. Ausonius. at qui cōdiderat posiq; nō repperit aurū:aptauit collo quē reperit laqueū. Lucre.in. j.reducit venus :et reductā dedala tellus. Hora.ij.ser.dij tibi dent capta classem reducere troia. Idē in eplis. Palme negata macrū donata reducit opimū. Ver.iiij.erectā classem socios a morte reduxi. Relliquie quoq; t relligio quorū alterū a telinquēdo. alterū a religando dicitur:in carmine semp pducta repiuntur. quare duplici.l.scribē da sunt. Ver.j.ene. troas relligas vanaū atq; immitis achilli. Idē in.iiij.relliquias coleré: pami tecta alta manerēt. idē in.ij.relligiōe patrū multos sacrata p annos. idē in eodē. corpa pergq; domus t relligiosa deorū. Dictio cōposita. Hec regula duas cōtinet ptes. Prima est q; dictiones cōposite siue sint grece siue latine terminantes in.i. primā pte cōpositionis. breuiāt illud.i.vt oipotēs:qđ ab ois tpotēs cōponit:armiger qđ ab armis t gero.archigenes:qđ ab archō.i.princeps.t genes genus.antitethō:qđ ab anti cōtra t heton positū. Ver.ij.ene.iuppiter oipotēs scabus si flecteris vllis. Idē in eodē.armiger autumedō vna ois scyria pubes. Iuue.aduocat archi genē: onerosaq; pallia iactat. Persi⁹.libzat in ātitethis doctas posuisse figuras. Altera pars est.q; dictiones grece terminantes in.o. primā partē cōpositionis breuiant illud.o.vt carpophorus.qđ ex carpos t phoros hoc est ferēs fructū cōponitur.tpho phoros eodē mō ferēs tpm. democritus. demophoō. Iuue quāq; t carpophoro facies tua cōptat annos. Idē perpetuo risu pulmonē agitare solebat democrit⁹. Qui. hospita demophoō tua tempora fronde nouā. Ouidius. Dictio cōposita. Hec regula duas cōtinet ptes. Prima est q; dictiones cōposite siue sint grece siue latine terminantes in.i. primā pte cōpositionis. breuiāt illud.i.vt oipotēs:qđ ab ois tpotēs cōponit:armiger qđ ab armis t gero.archigenes:qđ ab archō.i.princeps.t genes genus.antitethō:qđ ab anti cōtra t heton positū. Ver.ij.ene.iuppiter oipotēs scabus si flecteris vllis. Idē in eodē.armiger autumedō vna ois scyria pubes. Iuue.aduocat archi genē: onerosaq; pallia iactat. Persi⁹.libzat in ātitethis doctas posuisse figuras. Altera pars est.q; dictiones grece terminantes in.o. primā partē cōpositionis breuiant illud.o.vt carpophorus.qđ ex carpos t phoros hoc est ferēs fructū cōponitur.tpho phoros eodē mō ferēs tpm. democritus. demophoō. Iuue quāq; t carpophoro facies tua cōptat annos. Idē perpetuo risu pulmonē agitare solebat democrit⁹. Qui. hospita demophoō tua te rhodopeia phyllis. A priori pte.regule excipiuntur. vbiq; t ibidē aduerbia:quorū prius ab vbi t que.posterius ab ibi t dē particula cōponit. Ver.ij.eñe. horror vbiq; aios simul ipa silētia terrēt. idem in.j. voluit in caput. Alsi illā ter fluctus ibidē Tibijcē quoq; qđ ex tibijs t cano cōponit:duabus breuibus p syneresin coeūtibus penultimā pducit. Iuue. t lingua t mores cū tibijcine chordas. Producūt quoq; cōposita q̄ in priori parte cōpositiōis decliānur vt pleriq;. vtriq;. quāticunq; qualicūq; zMeridies etiā qđ a medius t dies cōponit. d. mutata in. r. antepenultimā producit. Catullus. iube ad te veniā meridiatū. est enim carmē phaleuticū. Aduertēdū tū est q; si dictio cū qua cōponitur semis a vocali incipiat:p synaloephā exteritur. vt semūcia. qđ a semis t uncia. semibō. qđ a semis t bō. semiustus. qđ a semis t ustus. Per. bereat vt stultis . breuis vt semūcia recti. Vergi. viij. ene. semihominis caci facies:an potius semihominis caci facies:qm̄ in cōpositione litter.q nō pronūciantur:etiā nec scribūt. Preterita duarū syllabarū producūt ex illis priorē. vt feci a facio.is.legi a lego.is.moui a moueo.es.caui a caueo.es.q̄uis enim prima verbi positio breuietur:nihilominus in pteriro. producitur. pterq; in verbis sex: q̄bic explicātur cū suis cōpositis.ea sunt bibo.is. bibi.adbibo.is.adbibi. zIdar.dixit t ardentes auido bibit ore fauillas. Scindo.is scidi.abscindo.is abscidi.rescindo.is rescidi. Papini⁹. viij.theba.ora q; pectora q; t viridē scidit horridaue stē. Luca.in.iij. Qua mare tellurē subitis aut obruit vnvis aut scidit. Findo.is.fidi.diffindo.is diffidi. Ver.in.viij. Et media aduersi liq̄facto tpa plōbo dissidit ac multa porrectū extē dit arena. Do das dedi.reddo. is reddidi.trado.is tradidi. Ver ij.en.insidie iā deiphobi dedit āpla ruinā. Sto stas steti.obsto.as.obstiti.cōsto.as.cōstiti.resto.as.restiti.idē i.v.bis magnū alcidē cōtra stetit bis ego suet⁹. Fero.fers tuli.circūfero.ers.circūtuli. confero.ers cōtuli. Oui.j.meta.t tulit ad climenē cpi phi cōuntia matrē. Iuui quoq; pteritū ab eo qđ est iuuo iuuas. Catullus ad oratū breuiauit dicēs.nō ita me diui vera gemūt iuuerit. sunt qui legāt iuerint p iuuerint: sed huiusmodi syncopes ratio inaudita est. Habētia vero vocalē ante vocalē nihil dubiū est breuiare. vt ruo.is.rui.nuo.is.nui.luo.is.lui. Supia duarū syllabarū pducūt ex illis porē. vt lauo.as.lotū. moueo.es.motū.nuo.is.nutū. Breuiāt vero eandē supina.q̄bic explicāt cū suis cōpositis. Do das datū. reddo.is.redditū. trado.is.traditū. Ver.j.ene. Postq̄s introgressi t cōā data copia fandi. Sto stas steti statū. Luca.in.x.bis asscripsit aquis quorum stata tpa flatus. deriuata quoq; eandē legē seruāt. vt statio.onis.status.us.statura.e. Ver.iij.ene.nūc tñ sinō:t statio male fida carinis. Oui.iiij.fasto. Hic status in celo multos pmansit in annos. staturus t hoc est pticipiū futuri in rus semp producit primam. Luca.in.vj. Unaq; pcussit pontū symplegas inanē t statura redit. Cōposita vero q̄ mutant.a.in.i. semp breuiant.q̄ vero nō mutāt:producūt. vt psto.as.pstitū pstatū pstaturus pstaturus.cōsto.as.cōstitū cōstatū constaturus. Luca.in.ij. Constatura fides superū. Cleo vel cio cis ciui citū. Oui.ij.me.obuius ire polis nec te citus auferat axis.cōposita tū vero breuia:tū pducta reperiuntur: vt excio.is.exciui.excitū. vel excitū.cōcio.is.cōciui cōcitū vel cōcitū.accio.is.acciui accitū vel accitū. Papi.iij.theba.excitus t lōgā iā prudē indignātia pacē. Ver.iij.ene.excitū ruit ad portus t littora cōplēt. Flaccus.vargo.ipe aūt tātis cōcita furoribus arma. Ver.j.ene.regius accitu charī genitoris ad vrbē. Sero.is.seui satū t ab eo cōposita. vt cōsero.is.cōseui cōsitū. assero.is.asseui assitū. Ver.in buco. Dulce satis humor. Oui.cōsitaq; arboribus licea reliquerat arua. Sino.is.siui situm t ab eo cōposita. desino.is.desiui desitū. Idē.ij.me. Hic situs est phaetō currus auriga paterni Lice. pro corocelio.ceptū igit p eos qui volebāt desitū:per hunc qui discessit Ruo.is.rui ruitū facit in supinis:sed ab eo cōposita rutū.q̄ oia breuiāt:vt obruo.is.obrui obrutū. diruo.is.dirui.dirutū. eruo.is.erui erutū. Oui.in epi. penelo. obrutus insanis esset adulter aquis. Idē in eadē. Diruta sūt alijs. vni mihi pgama restāt. Lino.is.lini vel leui litū. t ab eo cōposita: vt oblino oblitū. illino illitū. relino relitū. Ver.iiij.ge. pibus lita corpora guttis. Oui.in.epi. canaces. oblitus a dñe. cede libellus erit. Luca.in.viij.illita tela dolis:nec marte comin⁹ vnq;. Eo.is.iui itū. t ab eo cōposita vt pereo.is.peritū. obeo.is obitū. Oui.j.me. Sed itū est in viscera terre. Ver.viij.ene. o mihi preteritos referat si iuppiter annos. Idem in.x. morte obita quales fama est volitare figuras. Ambio ambis qđ ab am ppositione inseparabili t eo cōponit. tū breuiare tū producere reperitur. Nā ambitus.us.nomē breuiat. Luca.in.j. Lethalis ambitus vrbi. ambitus ambita ambitū. participiū producit. vt Valerius. v. argonautice. ambitumq; senē:promissaq; vellera puppi. Ouidi.j.me. iussit t ambite circūdare littora terre.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quco quis quiui quitum ꝛ ab eo cõpositum nequeo.is. nequiui nequitum. Terẽ.in eeyra. Mã cũ cõpressa est nata: forma in tenebris nosci nõ quita est. Reor reris ratũ. Ver.ij.ene. Nos abijsse rati ꝛ vento petijsse mycenas. ꝛ ab eo deriuatũ ratio breuiat. Supina pluriũ syllabarũ: q̃ supia pluriũ syllabarũ: mã de dissyllabis paulo ante posuit regulã si formant a pterito pfecto indicatiui modi terminato in.ui.ui. mutata in tũ. in q̃cunq; cõiugatione ꝓducũt penultimã. vt amo amas.aui.amatũ. Pecto.is.quẽadmodũ libro secũdo diximus: q̃ in pterito pectui fecit in supino pectitũ penultimã breuiauit. Columela. verũ vbi iã puro discrimine pectita tellus. sed sus picamur ab alio pterito hoc esse pectui q̃ in vsu nõ repim⁹. Preterita geminãtia primas syllabas de pteritis pluriũ syllabarũ intelligit. mã de dissyllabis supius regula tradita est. fuerũt aũt duo tm̃ do dedi ꝛ sto steti. oia inq̃ illa breuiãt vtrasq; syllabas. vt pario.is.pepi.disco.is.didici.tũdo.is. tutudi.pango.is.pepigi.pũgo.is.pupugi. tango is.tetigi.pello.is.pepuli.tollo.is.tetuli. cano.is. cecini. Si vero posit secũdã syllabã sequãt due cõsonates ꝓducũt illã. vt mordeo.es momordi.tõ veo.es totõdi.spõdeo.es.spopõdi. pendeo.es.pe pẽdi.posco.is.popposci.parco.is peperci. pendo. is.pependi.tendo.is.tetẽdi.fallo.is. fefelli. curro.is.cucurri. Cedo q̃q; ꝛ pedo tã etsi nõ sequũt due cõsonates etiã ꝓducũt. vt cecidi.pepedi. Jubeo.es.iussi ꝛ petulãs si quẽq; forte cecidit. Ido.ij.ser. nã displosa sonat quãtũ vesica pepedi. In cõpositione quoq; eadẽ ratio seruatur. nã illa q̃ primã syllabã in compositione amittunt: altera ꝓducunt aut breuiãt secũdũ ea q̃ dixi. vt fallo fallis fefelli. refello refellis refelli. cedo cedis cecidi. abscido. is.abscidi.pello.is.pepuli.cõpello.is.cõpuli.tũ do.is.tutudi.cõtũdo.is.cõtudi. Ido.ij.eplarum durã qui cõtudit hydram. antiquiores tũ eandẽ ꝓduxerũt. vt Ennius. viroq; valentes cõtudit crudelis hyems. Dictio deriuata ꝛ cõposita. q̃ tãta est vocalis in dictione deriuatiua ꝛ cõposita quãta fuit in dictione primitiua ꝛ simplici. hec regula patet latissime. Deinde regulã ad huc declarat dicẽs q̃ si vocalis in vocalẽ mutet: nihilominus eadẽ quãtitas manet. vt ab in ꝛ amic⁹ cõponit inimicus.a.mutata in.i. manẽte eadẽ consonãte hoc est.m. ergo vtraq; vocalis hoc est.a .in simplici ꝛ.i.in cõposito breuiat. Rursus ab inimico deriuatur inimicitia manẽte eadẽ syllabar quãtitate. Diphthõgus quoq; eadẽ rõne i vocalẽ lõgã semp vertit. sicut cedo occido. ledo collido. plaudo explodo. claudo includo. Q̃d si cõsonãs mutet: aliã rõnẽ ieq debem⁹. nã cundũ est ad primas atq; medias syllabas. Esto exẽpli gratia. iuuenis breuiat primam. iunior ꝓducit eandem ꝛ eodẽ modo iuuo. cauo. foueo. bis. nouẽ. decẽ. primas breuiant. ab illis tamen deriuata iucũdus. iumẽtũ. casus. fomes. bini. noni. deni. quia mutant cõsonãtes: producũt easdẽ. Habet tũ hec regula exceptionẽ. nã a supinis verborũ prime cõiugationis in atũ exeuntib⁹ frequentatiua deriuantur vel formantur potius. a. lõga in.i. breuẽ mutata. vt ab imperatu imperito. as. a minatu. minitor. aris. a portatu portito. as. Preterea verba q̃ dicũtur meditatiua vel potius desideratiua: formãturq; ab vltimo supio q̃ in.u. lõgũ desinit: addita rio. vt ab esu esurio. a mictu micturio. a partu parturio. in q̃bus. u. breuiatur. Juue. esurit intactã paridi nisi vendat agauẽ. Jdẽ noctibus hic ponunt lecticas. micturiũt hic. Ano quoq; nas naui natũ. prima longa dicimus nato natas eadẽ breui. Ver. in. v. ene. illũ ꝛ labẽte tenere ꝛ risere natantẽ. ꝛ a nosco noscis noui notũ. ꝓma lõga deriuatur noto notas eadẽ breui. Ver. in bu. parta mee veneri sũt munera nãq; notaui. Agnitus quoq; ꝛ cognitus a notus cõposita breuiãt. Ju. agnitus accipies iubet a precõe vocari. Lu. in. iij. calida mihi cognit⁹ axis egypto. Igitur ex breui syllaba plerũq; fit lõga nõ mõ manẽte eadẽ cõsonãte. si etiã eadẽ vocali. vt a rego.is.rex ꝛ regla. a lego.is.lex legis. a lateo.es.laterna. e. a sedeo.es.seges.is. a vomo.is.vomis.eris. a voco.as. vox vocis. a venio.is.vena. e. ab humeo.es.humor.oris. a rapio.is.raptũ. i. a ligo.as.ligula. c. a macro macero. as. a vitio vitupero. as. a iugo iugerũ. i. ab italia italus. a. ũ. a sicilia sicilitus. a. ũ. a cerere ceritus. a. ũ. a secus aduerbio secius ꝛ mutata vocali ab homine humanus. a. ũ. Ecõtratio ex syllaba lõga fit breuis. vt a dico dicax dicacis. a luceo lucerna. e. ab. areo aresta. e. a mole molestus. a. chio chius. ab asia asius. a sopio. sopor. oris. a frãgo frago. oris. ꝛ fragilis. a. sagio sagax. cis. a vado is. vadũ. i. a differo. is. difertus. a. ũ. a iuro. as. deiero. as. peiero. as. ab equo. as. aqua. e. a fido. is. fides fidei. ab odi odisti odiũ. ij. a titulo tutor. aris. a ẽttuor ẽter. a farre farina. e. a tigno tigill⁹. a signo sigillum. ab ossa osella. oselle. a mãma. mamilla mamille. a lot⁹ lotiũ lotij. a fatu fatuus. a. ũ. ab acer acerb⁹ acerba acerbũ. a semine femur femoris. Sz de his in primis atq; medijs syllabis dicem⁹. De cremẽtis noiuz. Reliqui oẽs artis grãmatice ꝑceptores quos ego vnãz legi. quãtitatẽ syllabarũ nois p declinationẽ pmũ: deinde p regulas pticulares quas de primis medijs atq; vltimis syllabis scripserũt sparsim se video fecerunt illi fortasse hoc recte: sed ad puerorũ eruditionẽ nõ satis cõmode. Nos tamen qui hanc curã suscepimus vt nil illis ediscendũ ꝓponeremus: q̃ nõ illa etas possit capere: separauimus a declinatione hanc syllabarũ perplexitatem nec per numerosas illas regulas sparsim diffudimus: sed in vnũ quasi conspectũ in hoc secundo capite cõpeginus: q̃ de cremẽtis noiũ. Cremẽtũ vo nois dicit: quoties gtũs singularis crescit sup ꝑmã noiatiui positionẽ. idq; aut in singulari aut

Supina pluriũ syllabarum uenientia a præteritis uerborum. ui. mutata in tum producunt penulti mã: ut amo.as.amaui amatũ. cupio.is.cupiui. cupitum. audio audis audiui auditum.

Præterita geminantia primas syllabas habent illas utrasq; breues: nisi insecunda sequãtur duæ consonantes. Cedo tamen cecidi. & pepedi nihilominus eandem producunt.

Dictio deriuata & composita æqualia retinet tẽpora suis primitiuis & simplicibus: etiam si uocalis in uocalem mutet. dũmodo eadem consonans maneat. Quod si cõsonans mutetur: ad regulas particulares recurrendũ est. Nihilominus tamẽ patit hæc regula exceptionẽ: ut tego tegula. rego regula. sedeo sedes. lateo lates. latrina in primitiuis breuiat. in deriuatiuis producit. Ecõtrario est in dico dicax. Luceo lucerna. Areo arista. Offa ofella. Mamma mamilla.

De crementis nomiuũ. Cap. ii.

Enitiuus singularis. crescens super nominatiuum. quãdoq; breuiat quãdoq; producit crementum.

g

in plurali: Agit itaq; in ꝑmis de cremẽto singulari: sz potissimũ stertie declinationis: q̃ ꝓma nõ habet cremẽtũ nisi cũ mittit gtũ in. ai. secũde tm̃ in. r desinentib⁹: q̃ cũ tertia declinatione cõfundũtur. quarte ꝛ quinte ad generalẽ regulã de hũtib⁹ vocalẽ ãte vocalẽ referẽda sũt. Jn. a. igitur desinentia: q̃ oia greca sũt mittentia gtũ in. atis. breuiãt syllabã: quã superat crementum: vt dogma dogmatis. poema poematis. schema schematis. Jn. o. exeuntia in. onis vel in. enis ꝓducunt vt cerdo cerdonis. mango mangonis. anio anienis. nerio nerienis. Exẽtia vero in. inis breuiãt: vt virgo virginis. appollo appollinis. Noia vero greca in. on. definẽtia si ad declinatiõem latinã in. o. reducãtur etiã breuiãt si apud grecos breuiabant: vt agamẽno. agamẽno agamẽnonis. Papi. i achilleide. Stimulatq; agamẽno voẽtes. Jn. c. duo tantũ sũt: lac lactis: q̃ positiõe ꝓducit. halec halecis. q̃ natura. z Dar. capparis ꝛ putri cepas halece natantes quãq; ꝑ pisce etiã possit accipi. Jn. al. neutra ꝓducũt: vt animal animalis. tribunal tribunalis. vectigal vectigalis. z Dasculina vo breuiãt: vt bic sal salis. hannibal hãnibalis. Ver. j eñe. vela vabãt leti: ꝛ spumas salis ere ruebãt. Juue. expẽde hãnibalẽ: q̃ liberas in duce sũmo. Valeri⁹ probus grãmaticus ꝑstantissimus referẽte Gellio. li iiij. hãnibalis ꝛ hasdrubalis ꝛ hamilcaris ꝛ huiusmõi noia barbara ita pnũciabat vt penultimã circũflecteret: q̃ nisi lõga esset fieri non poterat tũ vnũ tm̃. Ennij poete tetrametrõ attulit ex eo li bro q̃ scipio inscribit. i. q ꝓpter hãnibalis copias cõsiderant vbi sexta syllaba necessario debet esse lõga q̃: tertius spes spõdeus est. Jn. el. definẽtia. oia sũt barbara ptercq; duo monosyllaba mel ꝛ fel. Q̃d si ad nram declinationẽ vt alio in loco dixim⁹ referãtur: adiectiõe syllabe id fieri debet vt michael michaelis. israel israelus penultima lõga: sz q̃ nri sub terminatiõe barbara audẽt inflectere: merito debẽt ꝓduci q̃dogdẽ i. el. longa finiũtur q̃ a grecis p. e. longũ scribi cõsueuerunt vt michael michaelis. gabriel gabrielis. z Del vero mellis ꝛ fel fellis positiõe duplicis. l. ꝓducũtur. Jn. il. breuiãt: vt vigil vigilis. tanaquil tanaquilis. Jn. ol. vnũ repitur tm̃ sol solis q̃ ꝓducit. Jn vl breuiãt: vt cõsul cõsulis. ꝑsul ꝑsulis. exul exulis. Jn. an. producũt: vt acarnan acarnanis. Oui. li. viij. me. amnis acarnanũ letissim⁹. Peã peanis. Ver. vj. ene. letum peana canẽtes. Jn. en. q̃ mittũt gtũ in. enis. ꝓducũt: vt ren renis splen splenis. Syrẽ syrenis. Persius. quid faciã? sz fum pe tulãti splene cachinno. Ido. syrenũ scopulos ꝛ circes pocula nosti. Jn inis vero breuiãt: vt numẽ numinis. volumẽ volu minis. Jn. in. p. i. latinũ vel in. yn. p. y. grecũducunt: vt delphin delphinis. salamin salaminis. phocyn phocynis. Ver. in buco. orpheus in siluis inter delphinas arió. Ido. j. car. teucer salamina patrẽq;. Oui. iiij. me. squallebãt late phocinidos ora meduse. Jn. on. partim breuiãt partim producũt: nam q̃ apud grecos mittũt gtũ in. onos. penultima ꝑ. o. micrõ breuiãt vt demõ. onis. canon canonis. lycaon. nis. peon peonis. amithaon. amithaonis. agamennon. onis. eson esonis. amphiõ. onis ixion. onis. partaon. onis. sidon onis. mẽnon. onis. emathiõ. onis. Oui. j. meta. feda lycaonie referẽs cõiuia mẽse. Idem in v. vel nos emathijs ad peonas vsq; niuosos. Ver. iij. eñe. phylliridis chirũ: amitaoniusq; melãpus. Idem. iij. ene. res agamennonias victriciaq; arma secutus. Ouidius. vij. meta. ꝛ casũ subito formosior esone natus. Idem. xij. meta. duxerat hippodamen audaci ixione natus. Papinius in achilleide. cunq; suo memorant amphione thebas. Ouidius. x. meta. accipe me generũ dixi parthaone nate. z Dartia. quid torus anilo quid sindone tinctus olenti. Vergi. j. ene coasq; acies ꝛ nigri memnonis arma. Que vero apud grecos mittunt genitiuum in. onos. p. o. mega penultimã producũt eandem: vt amydon. onis. an con. onis. babylon. onis. citheron. onis. caulon. onis. colophõ. onis. creymõ. onis. cydõ. onis. damõ. onis. daphnon. onis. dolon. onis. emathion. onis. helicon. onis. lacon. onis. ladon. onis. nasamon. onis. orion. onis. platanon. onis. porphyrion onis. peteon. onis. sason. onis. sinon. onis. sicyon. onis. salomõ. onis. triton. onis. trygon. onis. Juuenalis. hic alta sicyone: ast hic amidone relicta. Catullus. queq; ancona: gnidũq; arenosam colis. z Dartia. assiduus iactet nec babilona labor. Propertius saxa citheronis thebas agitata p artẽ. Vergi. iij. ene. caulonisq; arces ꝛ naufragum scylaccum. Lu. in. viij. ꝛ placidi colophona maris spumãtia parue. Oui. vij. me. quodq; suã securus arat creymona colonus. Luca. in. vij. illuc ꝛ libye numidas ꝛ creta cydonas. Ver. in buco. pastorũ musam damonis ꝛ alphesibei. z Dar. daphnonas platanonas ꝛ aerias cyparissos. Oui. in epistola pene. rettulit ꝛ ferro rhesum dolonaq; cesos. Ver. emathiona liger: cozineum sternit asilas. Jdẽ. vij. ene. pandite nunc helicona dee cãtu sq; mouete. Papi. vij. thebai. tandẽ speratus nuda de plebe laconum. Ouid. j. meta. donec arenosi placidum ladonis ad amnem. Sillius libro. vj. exanimũ nasamona tyrã super ipse iacebat. Ver. iij. ene. armatiq; auro circ ũspicit oriona. z Dartı. ꝛ nomen ꝓsini porphirionis habet. Papinius. vij. theba. ꝛ sulco peteona domant refluũq; meatu. Silli⁹. adriaci fugite infausti sasonis arenas. Vergi. ij. eñe. talibus insidijs periuriq; arte sinouis. Ouidius. ij. meta. cerus leos habet vnda deos. tritona canorum. z Dartia. Laptabit tepidum dextra leuaq; trygona. Sunt quedam habentia indifferens crementum: vt sydon. onis. egeon. onis. edon. onis. Vergi. j. ene. atq; equidem teucrum memini sydona venire. in deriuatis tum producta tum breuis reperitur: q̃ ipsum argumẽto fuerit in primigenio syllabam esse mediam quam q̃ apd Homerum semper producta legatur. Vergi. j. ene. obstupuit primo aspectu sydonia dido. Idem in. iiij. sydoniam picto chlamidem circundata limbo. ꝛ iterum in eodem. ꝛ quos sydonia vix vrbe reuelli. Aegeon quoq; Oui. ij. meta. produxit dicens. egeona suis immania terga lacertis. Claudianus vero breuiauit cũ dixit. hec centum gemini strictos egeonis enses. Edon ꝓterea mons siue promontorium thracie quod mediã habet secundã ex deriuatis licet cognoscere: quãdoq; enim pro

Universidad de Deusto
Biblioteca

ducitur. vt apud Vergiliū. xij. ene. ac velut edoni bacc cū spūs alto. Oui. ptinus i siluis matres edonidas oēs. quādoqz bacchat. Idem in. ij. de remedio: ibat vt edonio referēs trieterica baccho. Luca. in. j. edonis egigyo decurrit plena lyeo. Silliꝰ iiij. punicoꝝ. edonis vt pāgea super trieteride motu. Jn. ar. pducūt: vt puluinar puluinaris. cochlear cochlearis. Breuiāt vero cesar cesaris. ꝛ q̄ sequūtur. Cler. in bu. ecce dionei processit cesaris astrū. idē i eodē li. aut ararim partibus bibet autgermania tigrim. Jdē i. iiij. cū. it portis iubare exorto delecta iuuētus. Jdē in bu. ꝛ cātare pares ꝛ respōdere parati. idē i. j. en. aut cū liquentia mella stipant ꝛ dulci distenduntnectare cellas. Idem. Cler in bu. errantes hederas passim cū bacchare tellus. ꝛ noīa ꝓpria barbaroꝝ. vt hamilcar. aris. aspar aris. bostar. aris. gaspar. aris balthasar. aris. sed hec quēadmodū supra ex probi atqz gellij auctoritate dixim⁹: possūt etiā producere sed frequentior vsus habet vt breuient. Jn. er. siue sint secunde declinationis siue tertie breuiant cremētū: vt puer pueri. socer soceri. passer passeris. mulier mulieris. Memo enī vnqz dixit q̄ mulier in obligs pduceret preter vnū Prisciānū: neqz in locis illis in ḡbus de hoc agebat. sed in libello de accentu: quē multi auctoris illius nō esse putāt. Alexādrū vero quāti faciam⁹ alijs in locis testati sumus. Quod vero quidam asserūt illud lucretij: ea est mulieris origo. Lucretius non mulieris. seo muliebris scripsit. Producūt vero ex latinis hoc ver veris. Cler. j. ge. vere nouo gelid⁹ canis cū mōtib⁹ humor. Et noīa greca q̄ p. e. lōgū ab illis scribūtur. vt iber iberi vt iber iberis. celtiber celtiberi. Luca. in. iiij. gallozū celte miscētes nomē iberis. Addar. j. epigra. vir celtiberis. nō tacēde gentibus est enim trime trūiambicū. Byzer. eris Flaccus quinto argo nautice. byzereseqz vagi phyllereqz a noīe dicta Iittora populi sunt ponti. Crater. eris. Cle. in bu. craterasqz duos statuā tibi pinguis oliui. Malter. eris. Addartia. quid pereunt stulto fortes halte re lacerti. Physeter. eris. Russus in arato. delphines viridesꝛ phisteras āhelos. Et eodē mō clyster clysteris. climater. eris. brachionister. eris character. eris. cremaster. eris. luter. eris. pāther. eris. stater. eris. soter. eris. pster. eris. ser seris. nā ab eo q̄d est seres singularis numerus esset ser. Sidonius appollinaris. Assyrius gēmas ser vellera thura sabeus Jn. ir. tā secūde q̄z tertie declinationis breuiāt. vt vir viri treuir treuiri. gadir gadiris. martyr. yris. gadir iris. q̄d breuiare diximus nō potest probari nisi ex ꝓportione: quāq̄z Dionisius poeta qui peribegesim orbis scripsit producte in accusatiuo dixit gadira p ei diphtongō in penultia. Jn. or. producunt. vt amor amoris decor. oris. color. oris. Breuiant vero arbor. oris. quoniam a roboze deriuatur. equor. oris. marmor. oris. Et nomina cōposita a puero. corpe ꝛ decore. vt publipor publiporis. marcipor. oris. q̄ rōne originis breuiare. Prisc. est auctor tricorpor tricorporis. Cler. vj. ꝛ forma tricorporis vmbre. Jndecor. oris. dedecor. oris. Cler. li. xij. cēe. neqz me indecorē germana videbis. Ador tū breuiare tū pducere Prisci. auctoritate probat. Annius. hic adoris dat primicias sibi sanguine libat. idē illam sponte fatos adoris strauisse maniplos. idem produxit alio in loco. emicat in nubes nidoribus ador adoris. Ab eo quoqz deriuatum. Cler. pdurit. vij. ene. instituuntqz vapes ꝛ adorea liba per herbam. Nomina quoqz greca quoniam mittunt gentiuum in. oris. penultima per. o. micron breuiant: vt nestor nestoris. Oui. xiij. meta. qui licet eloquio fidū quoqz nestora vincat. hector. oris. Vergilius. iij. eīe. hectoris andromache pyrrhin connubia seruas ꝛ Rethor. oris. Juuenalis. de conducendo loquitur iam rethore thule. Jn. ur. breuiant tam secunde q̄z tertie declinatiōis: vt satur saturi. vultur. uris secun. oris. fur furis producunt. Cler. quid domini facient audent cū talia fures. Jn. as. producunt: vt bonitas bonitatis. pietas pietatis. estas estatis. societas societatis. Breuiant vero mas maris. Persius. atqz marem strepitu fidis intendisse latine. Vas vadis. Horatius primo sermo. ille vatis vadibus: qui rure extractus in vrbē est. Anas anatis. Russus in arato. Iatipedemqz anatem cernes ercedere ponto. Addartialis. ꝛ anatis habeas vtropygium macre. est enim trimetrum iambicum habens in primo loco tribrachum. Addacer quoqz anseris aut anatis mixta pinguedine tauri. Et nomina greca mittētia genitiuū in. adis. vt pallas. adis. Cler. j. ene. interea ad tēplū nō eque palladis ibant. troas troadis. idē in. v. at procul in sola secrete troades acta. Arcas arcadis. idē in buco. ambo florentes etatibus. arcades ambo. Jn es mittentia gtm̄ in. itis. vel in etis. vel in eris breuiant. vt stipes. itis. Cler. puulus exusto remanebat stipite fumus. Abies abietis. idem. ij. ene. edificāt secta q̄z interūt abiete coelas. Ceres. eris. idē in. j. tū cererē corruptā vndis cerealiaqz arma. Producūt vero ges getis ꝛ ab eo cōpositū inges. etis. locuples. etis. Per. in locuplete penu defētis pinguibus vmbris. Addagnes magnetis quāq̄z hoc grecū est. Lu. ꝛ magnetes egs minye gēs cognita frenjs. Heres heredis. Addar. heredē fabi⁹ labienū ex asse reliqt. Adderces mercedis

In. ar. prodncunt: ut puluinar. aris. torcular. aris. breuiāt uero cæsar cæsaris. arar. araris. iubar. aris par paris. nectar. aris. baccar. aris: & nomina ꝓpria barbarorum: ut hamilcar. aris.

In. er. breuiant: ut puer pueri. mulier melieris. anser anseris. producūt uero. uer ueris. & nomina græca. ut iber iberi: celtiber celtiberi. bizer bizeris. crater crateris. halter halteris. physeter physeteris. clyster clysteris. climater, climateris. character characteris. cremaster cremasteris. luter luteris. panther pantheris. stater stateris. soter soteris. prester. eris. ser. seris.

In. ir. breuiant: ut uir. uiri. martyr martyris.

In. or. producunt: ut amor. oris. dolor. oris. Breuiant uero arbor arboris. æquor æquoris. marmor oris. memor. oris. & composita a puero. corpore. & decore: ut publipor. oris. tricorpor. oris. indecor. oris. Et nomina græca: ut nestor. oris. hector. oris. rhetor. oris.

In. ur. breuiant: ut satur saturi. uultur. uris. producit uero fur furis.

In. as. producunt. ut æstas æstatis. pietas pietatis. Breuiant uero mas maris. uas uadis. anas anatis Et nomina græca mittentia genitiuum in. adis. ut pallas. adis. troas. adis. arcas arcadis.

In. es. breuiant: ut stipes stipitis. miles militis. abies abietis producunt uero quies quietis. inquies

Cler. ij. geor. cogēde in sulcū: ac multa mercede domāde. Et noīa greca mittētia gtm̄ in etis. vt dares daretis. rhānes. etis. lebes. etis. tapes etis. Cler. v. ene. creber vtraqz manu pullat ysaqz dareta. Jdē. in. ix. eurial⁹ phaleras rhānctis ꝛ aurea bullis. Oui. in. epla briscidis. viginti fuluos operoso ex ere lebetas. Silli⁹. iiij. punicoꝝ. illū sydōio fulgentē ex ere tapeta. Jn. is. mittentia gtm̄ in. idis. breuiāt. vt cuspis cuspidis. thebais thebaidis. vel in inis. vt sanguis sanguinis. vel in eris. vt cucumis cucumeris. puluis. eris. cinis eris. vomis eris. Producūt vero mittētia gtm̄ i. iris. vt glis gliris. vel in itis. vt vis vitis. sānis sanitis. Oui. breuiauit dicēs. ꝛ pulsata nigri tanua ceca dītis. Noīa quoqz greca in in. vel in is desinētia: q̄ mittūt gtm̄ in ins. vt delphin vel delphis delphinis. salamin vel salamis salaminis. eleusin vel eleusis eleusinis. phocyn vel phocys phocinis. Jn. os. producūt siue mittētia gtm̄ i oris. siue in otis. siue in odis. vt ros roris. lepos leporis. rhinoceros rhinocerotis. monoceros monocerotis. nepos nepotis. custos custodis. nā mittentia gtm̄ in ois. supra dixim⁹ producere: cū de vocali ante alterā vocalē agebam⁹. Breuiāt vero bos bouis. ꝛ cōpolita a potis ꝛ pote. cōpos compotis. impos impotis. Jn. us. mittētia gtm̄ in oris. vel in eris. vel in odis. breuiāt. vt corp⁹ corporis. tēpus tpis. vlnus vulneris. sydus syderis tripus tripodis. edipus edipodis. Producunt vero mittentia gtm̄ in. utis. vel in udis. vt sal⁹ salutis. virtus virtutis. iuuēt⁹ iuuētutis. senect⁹ senectutis seruitus seruitutis. incus incudis. subscus subscudis. palus paludis. Breuiant uero ex mittētibus gtm̄ in utis. intercus intercutis. ex ex eumtibus in udis. pecus pecudis. Addonosylla ba vero q̄ mittūt gtm̄ in vris. producūt. vt ius iuris. thus thuris. crus cruris. rus ruris. Jn. s. precedēte aliqua cōsonāte breuiāt: nisi seqntur due cōsonātes. vt arabs arabis. celebs celebis. chalybs chalybis. scobs scobis. scrobs scrobis. hyems hyemis. lelaps lelapis. daps dapis. princeps principis. priceps pticipis. inops inopis. a capite cōposita breuiāt vtrūqz cremetū. vt biceps biciptis. anceps ancipitis. Producunt vero duo. plebs plebis qd aqbusdā p. e. diphthōgō scribit: atqz ab antiqonib⁹ hec plebes plebis declinabat Cler. in. bu. Sepib⁹ in nris paruā te rosida mala. Et noīa greca in ops desinētia q̄ p. o. mega scribūtur. vt hydrops hydropis. cyclops cyclopis. conops conopis. europs europis: inqbus. o. producti tū ex obligs tū ex veriuatis licet intelligere Mo. ij. epi. si nō vis sanā: cures hydropicus ꝛ nimacer tū breuiauit dicēs. hydropicis sic hūores deficcat acutos. Cler. iij. geor. at gen⁹ e siluis cyclopū ꝛ mōtib⁹ altis. Conops interptatur culex a quo Iuue. fecit conopeū. progīe quodā tentorij ad arcendos culites. ait enī vt testudineo tibi lentule conopeo. est nāqz spōde⁹ in qnto loco. Europos europis rex fuit sicyonioꝝ: a q̄ vt quidā putāt: europa dicta est. ergo europa deriuatū oñdit in ꝑmigenio cremētū produci. Cler. j. cū. europa atqz asia pulsus. Que vo p. o. micrō scribūtur breuiāt: vt cecrops cecropis. epops epopis. ethiops ethiopis. Oui. iij. me. virginibusqz trib⁹ gemio de cecrope natis. Vir. iiij. eli. vltim⁹ ethiopū loc⁹ est. Strybs ꝛ ciniphs i cremēto alter pducit. alter breuiat. Cler. in. bu. iūgētur iā gryphes egs euoqz seqnti. Jdē. iij. ge. ciniphij tōdet birci: setasqz comātes. Jn. t. breuiāt. vt caput capitis occiput occipitis. Jn. ax. pducūt vt pax pacis. audax audacis. Fax facis. breuiauit. Cler. i. buc. mopse novas incide faces: tibi ducitur vxor. Ex grecis ptim producūt. vt trax tracis. atax ataxis. siphax siphacis. Cler. iij. ene. thraces arāt acri quōdā regnata Licurgo. Jdē in. j. vni⁹ obnoxā ꝛ furias aiacis olei. Iuue. tolle tuū pcor hānibalē victūqz siphacē. Oui. vj. fastor. postera lux oritur: supat masinissa siphacē. Claudi. tū breuiauit dicēs. Cōpulim⁹ durū siphacē tractūqz metelle. Partim breuiāt. vt abax abacis. a q̄ est abacus. etax atacis. a q̄ atacin⁹. atrax atracis. vñ atraci⁹. a. ū. colax acis. dropax dropacis. pharmax pharmacis. smilax smilacis. storax storacis. vel styrax styracis. Ju. oniamētū abaci: necnō ꝛ puul⁹ ifra. Mo. j. ser. hoc erat expto frustra varrone atacino Catull⁹ smyrna cauas atracis penit⁹ mittetur ad undas. Colax colacis breuiare ex carmie terētiano colligit. Addar. psilotro facie lauas ꝛ dropace caluā. Seren⁹. necnō appolito curātur dropace mēbra. Luca. in. ij. tigranē qz meū nec pharmacis arma relinqs. Oui. iiij. meta. ꝛ crocū i puos versū smilace flores. sūt q̄ apō Pli. i li. xvj. vbi illō Ouidij carmē tractat: nō smilax sz similax legāt trisyllabū: ꝛ apō Oui. i. v. pede faciāt pceleumaticū. Sz ille pes nūqz fere recipit nisi pue vocales quodāmodo p synresin coeant. Verg. in ciri. non storace ideo fragrantes picta capillos. Serenus. aut styracen

Universidad de Deusto
Biblioteca

tor̃nes: aut vuri vulturis alã. Jn.ex. breuiãt vt iudex iudicis. pollex pollicis. index indicis. cortex corticis. Producũt vero veruex veruecis. Juue. sutor̃ & elixi veruecis labra comedit. Halex halecis ꝓpisciculo & pro garo ꝛMar. halecẽ: sed ꝺ̃s ptinus illa vocet. Idẽ alio loco. capparis & putri cepas halece natãtes. vibex vibicis. Persi. Si puteal multa cautus vibice fla gellas. ZDyrmex myrmecis. nomẽ serui apud Apuleiũ in. ix. li. meta. ꝓducit ex pro porcione illor̃ balecis & vermecis. Rex & lex ꝓducũt tñ & si illud a rego regis. hoc a lego legis deriuetur. Jn. ix. producũt. vt pdix. pdicis: lodix lodicis. felix felicis vermix vermicis. Breuiãt vero bebrix bebricis.

Flaccus. ij. argonautice. Bebricis & scythici pro cul in clemẽcia sagi. Ver. v. ene. bebrycia venĩes amici de gẽte ferebat. Silli⁹ tñ. iij. punico. pro duxit eandẽ dicẽs. possessus baccho seua bebrycis in aula. Calix calicis. Hora. Fecũdi calices quẽ nõ fecere disertũ: Coxendix coxendicis. Seren⁹. Clausa acies iter gemie coxẽdicis vmbras. Cilix cilicis. Juue. Sic pugnas cilicis laudabat & ictus. Eryx ericis. Ver. j. ene. Siue ericis fines: regẽq; optatis acesten. Filix filicis. Ver. ij. geor. & filicẽ curuis inuisam pascit aratris. Fornix fornicis. Hora. j. ser. ꝺtra alius nullã nisi olen tiã fornice stantẽ. Hystrix hystricis. Calphurni⁹ in eglogis. venit & hirsuta spinosior hystrice barba. Larix laricis. Luca. in. ix. & larices funoq; grauẽ serpẽtib⁹ vrũt. Matrix matricis. Lucilli⁹ ij. satyra. si natibus matricẽ impressit crassam & capitatã. Pix picis. Ver. j. geor. atremassam picis vbe reportat Onix onychis. & ab eo cõpositũ sardonix sardonychis. ZMarbodeus. sardonychẽ faciũt duo nola sardus onyxq;. Juue. sardonyches denso nũerant pectine cozde. Salicis Ver. i. buc. florẽte cythysũ & salicẽ carpentis amaras. Varix varicis vñ varicosus. Persi⁹. dixeris hec inter varicosos cẽturiões. Breuiãt quoq; mittẽtia gtñ in. gis. vt phryx phrygis. styx stygis. strix strigis. & hoc nomen nix niuis: qꝺ nouo more in. ix. terminator̃ miñt genituuq;. Jn. or. ꝓducũt. vt atror atrocis. feror ferocis. Breuiãt vero cappador cappadocis Luc. in. ij. cappadoces mea signa tenẽt. Precox pcocis. Calphurnius in eglo. insita pcocibus subrepere psica prunis. Jn. ux. ꝓducũt. vt lux lucis. frux. gis. Breuiãt vero crux crucis. Juue. iudice me dign⁹ vera cruce. Dux ducis. Ver. j. ene. regia portabat tyrijs duce letus achate. Nux nucis. Idẽ i buc. sparge marite nuces. Trux trucis vnde est trucido as. Hora. nec cozã pplo natos medea trucidet. Volux volucis. nomẽ viri propriũ. Prisli. vij. breuiare dicit. Cõiunx quoq; qꝺ in gtõ. lras amisit: breuiat Ver. in. buc. ꝓiugis vt magis sanos auerte sacris. De cremento nominum plurali. Crementũ noim plurale ꝺ quotiẽs gtũs & ꝺtus nũeri pluralis crescũt sup gtñ singularis

In. ex. breuiãt: ut iudex iudicis. remex remigis. producunt uero ueruex ueruecis. halex halecis. mirmex myrmecis. uiruex. icis. rex regis. lex legis.

In. ix. producũt: ut lodix lodicis. fœlix fœlicis. breuiãt uero bebrix bebricis. calix calicis. coxendix coxendicis. cilix cilicis. eryx ericis. filix. icis. fornix fornicis. hystrix hystricis. laryx laricis. natrix natricis. Pix picis. onix onychis. sardonyx sardonychis. salix salicis. uarix uaricis. Etmittẽtia genitiuum in. gis. ut orix orygis. ambiorix ambiorigis. & nix niuis.

In. ox. producunt ut uelox uelocis. Breuiant uero cappadox cappadocis. præcox præcocis.

In. ux. ꝓducũt ut lux lucis. pollux pollucis. breuiãt uero Crux crucis. dux ducis. Nux nucis. trux trucis. Volux uolucis. Cõiunx in cremẽto breuiat.

De cremẽto nominũ in plurali.

A. e. o. in cremẽto nominũ plurali ꝓducũt. ut musa musæ musas. dies diei dies. dns dñi dños.

I. u. i cremẽto noiũ in plrali breuiat ut pr patris patrib⁹. portus port⁹ portub⁹. Irregl̃ariter declinata sequũt ꝓportionẽ regulariter declinatorũ.

De cremẽtis uerborũ. Cap. iiii.

c Remẽtũ uerborũ fit: quoties ratio declinãdi superat secũdã plonã singularis pr̃sẽtis indicatiui modi uocis actiuæ.

A. igit cremẽtis uerbos ꝓducit: ut amam⁹, amabam⁹. amaueram⁹. In primo tñ cremento huiꝰ uerbi do semp breuiat: ut damus dabã dabo.

E. in cremento uerborũ ꝓducit: ut amem⁹ docem⁹

Breuiãt tñ primũ cremẽtũ tertiæ cõiugatiõis in oi tpe pr̃senti & in pterito impfecto subiũctiui: ut le legeré legere legeris. Breuiat quoq;. e ante. r. i pterito plusq̃pfecto indicatiui. & i pterito pfecto & futuro subiũctiui actiue uocis. & in futuro idicatiui passiuæ uocis pmæ & secũdæ cõiugatiõis ut amauerã. docuerã. amaueri. docueri. amauero docuero. amaberis. doceberis. Breuiat et pteritũ ipfectũ & futuꝝ idicatiui huiꝰ uerbi sũ. ut erã. ero

I. i cremẽto uerbos breuiat: ut legim⁹ legitis. amauimus. amabim⁹. Producit tñ in primo cremẽto uerborũ quartæ cõiugatiõis: ut audim⁹. auditis ipterito uero: nisi sequat. u. cõsonãs: nihilomin⁹ breuiat ut uenimus. reperim⁹. Quod si. u. cõsonans sequat: i hac & i tertia cõiugatiõe ꝓducit. ut audiui. cupiui. q̃siui. ꝓducũt quoq; uelim⁹ ueliris. a uolo uis. nolite. nolito. nolimus. nolitis. a nolo nonuis. simus sitis. a sum es.

Oi cremẽto uerbos ꝓducit: ut amatote. docetote

V. i cremẽto uerborũ breuiat. ut q̃sum⁹. uolumus.

De primis syllabis. Caput. iiii.

a Ante. b. breuis é: ut strabo. onis. labo. as. ꝓducũt uero. Crabo. onis. Flabrũ. i. Flabellum. i. Fabula. æ. Labicum. i. Labor laberis. Labes labis. Pabulum pabuli. Tabraca. æ. Tabes. is. Tabi. bo. Et uerbalia in. abilis. ꝓterq̃

leti. Idẽ codẽ. cũ dabit amplex⁹. Primũ inq̃ cremẽtũ qñ scõm & tertiũ regulã ꝓpositã scgt. vt dabamus. atis. dederamus atis. Et i cremẽto verbos ꝓducit. vt amem⁹. amauissem⁹. docem⁹. legem⁹. audiemus. amauerũt. docuerũt. Repit tñ correpta i pterito pfecto idicatiui mõi. vt Ver. ij. ge. miscuerũtq; herbas & nõ i noxaꝝba. idẽ i. iij. eñ. obstupni steterũtq; come & vox faucib⁹ hesit. sũt qdã q putẽt breuiari rõe encletice trahẽtis accẽtũ ad vltimã syllabã. sũt q legãt nõ miscuerũt & steterũt: sed miscuerãt & steterãt. Sz Diomedes auctor ẽ: ãtigores tertiã plonã nũeri pl̃alis ꝓteriti pfecti idicatiui modi breuiasse: idq; plurimat auctoritate Terẽtij i plogo eunuchi dicẽtis posq̃ ediles emerũt. sic eni ꝓferẽdũ eẽ dicit: vt accẽt⁹ sit i tertia a fine. Sz. e. i prio cremẽto tertie ꝛiugatiõis in oi tpe pñti at q; pterito ipfecto subiũctiui mõi breuiat. vt legor. eris. vl̃ legere. legere i scda plona ipatiui vocis passiue. vtinã legerẽ vel legerer. cũ legerẽ vl̃ legerer. legere i infinitiuo vocis actiue. Breuiat q̃q;. e. añ. r. i pterito plusq̃pfecto cẽ. vt amauerã. docuerã. legerã. audiuerã. amaueri. docueri. legeri. audiuerim. amauero docuero legero. audiuero. Breuiat etiã crã & ero hoc ẽ pteritũ ipfectũ & futuꝝ idicatiui huiꝰ verbi sũ es fui. J. i cremento vbos breuiat vt legim⁹ pñti & i pterito idicatiui. vt amauim⁹. docuim⁹. amabim⁹. docebim⁹. Producit tñ illꝺ. i. in pmo cremẽto vbos q̃rte ꝛiugatiõis: qꝺ i pterito breuiatur: nisi seq̃t. u. psonãs cẽ. Nõ ẽ hoc i loco dissimulãd⁹ error: in q̃ plerũq; oẽs grãmatici hodie ẽsanc: is qué nõ sum⁹ ausi in ꝑceptis q̃ multimodi pponũtur ãnotare. Mã cũ i pria & scda plona nũeri plꝛalis pteriti pfectiꝝ futuri subiũctiui mõi penultia sp apꝺ auctores idoneos lõga repiat ego nescio vñ tãt⁹ sopor nñi scli hoies iuaserit vt eãdẽ breuiarẽt. Mã qꝺ Diomedes dicit vocalẽ illã in pterito pfecto subiũctiui debere ꝓduci: in futuro breuiari: ego illi quẽadmodũ ꝺ pterito facile assi pulor: ita ꝺ futuro dissẽtio: aut oñdat mihi vbi ea dẽ sit breuis: cũ apꝺ auctores sp lõga repiatur. Enim⁹ nõ mi aur̃ posco: nec mi pciũ ꝺderitis. Ver. i papeia. vtil̃ hec arã si ꝺderitis erit. Oui. v. me. accepisse sil̃ vitã dederitis i vndis. Idẽ in. iij. de põto. & amaris ionij ꝛtigeritis aqs. & iter i eodẽ ꝛsulis vt limẽ cõtigeritis ait. Qꝺ vo in pterito. Ver. breuiauit cũ in. vj. li. ene. dixit. egerim⁹ nosti: & nimiũ meminisse necesse est: excusatur a Seruio his verbis. Ri. syllabã preter naturã corripuit. Uerg. metri gra: quia aliter nõ poterat stare versus. O in cremẽto producitur. & u. breuiatur. cẽ. facilia sunt. De primis syllabis.

p Repositis regulis generalibus de syllabarũ quãtitate: psequitur regulas speciales: per quas qꝺ in illis nõ potuit comprehẽdi supplebitur: atq; nõ nunq̃ regule ipe generales magis explicabuntur. & primo agit de primis syllabis. tũ de medijs. postea ꝺ vltimis. Itaq; si dictio. cuiꝰ q̃titate sylabaꝝ scire cupis: fuerit monosyllaba: in vltimis illã regres. si de syllaba: primã in pmis. vltimã in vltimis. si polisyllaba: pmã in pmis vltimã in vltimis. mediã siue illa sit vna siue plures: in medijs repies. Si igitur añ. b. in pmis syllabis breuiat vt strabo. onis. Hora. j. ser. si qꝺ sit vitiũ nõ fastidire strabonẽ. Uerulanus dixit primã ꝓducere: sed nõ ꝓbauit. Labo. as. nam labor: eris ꝓducit: vt statim dicem⁹. Ver. ij. ene. custodes sufferre valẽt. labat ariete crebro. & ab eo composita. vt labefacio. is. Producũt vero crabro. onis. qꝺ ideo suspicamur primã ꝓducere natura: qꝺ nunq̃ breuis repitur. Uerg. iiij. geor. aut asp crabro paribꝰ se imiscuit armis. Oui. iij. fastor̃. milia crabronũ coeũt & vertice nudo spicula defigũt. Idem. xj. meta. spicula crabronũ spissa ceruice gerẽti. Idẽ. in. xv. pssus humo bellator equus crabronis origo. est. in sacris lr̃is ꝓ crabro corrupte legitur scrabro. Potest tñ fieri vt syllaba illa natura sit breuis: sed tutius vt illã interim ꝓ longa relinquam⁹: quo. ad exemplo alicuius auctoris ꝓbetur esse breuis: id qꝺ in multis alijs dictionib⁹ est a nobis factũ. Flabrũ. i. ꝓ spiritu siue vento. Uerg. iij. geor. nõ flabra ne ignes cõuellũt. Idẽ in. iij. horrescat flabris: sũ megq sonorẽ dant silue. Serun⁹ dicit tñ in plurali flabra. ozũ declinari. Primã aũt natura lõgã esse ꝓbat auctoritate Propertij: cũ. li. ij. inqt. & mõ pauonis cauda flebella supba. & ZMar. iiij. epigra. supina praxis cõcubina flabello. qꝺ est carmẽ trimetrũ hñs iambicũ in qnto loco. Oui. tñ in. j. de arte breuiauit dicens. profuit & tenui ventos mouisse flabello: erit ergo indifferens. Fabula fabule. Horatius primo sermo. non longa est. fabula diues. Idem primo epistolarũm. fabula qua propter paridis narratur amorem. Labicum labici oppidum prope romã vetustissimum fuit. a quo via labicana dicta est. ZMartia. j. epigra. Labicana leue cespite velat humus. Virgilius tamen cum de ijsdem populis loqueret. vij. ene. dixit. & picti scuta labici. Labor eris. Uerg. v. ene. labitur in felix: ceu vt forte iuuencis. & ab eo deriuata. vt labes. Idem. ij. ene. hinc mihi prima mali labes. Pabulum. Uerg. j. ene. pabula gustasset troje Trabraca. Juue. vmbriferos pandit vbi trabraca saltus. Sillius, trabraca tum tyrum vulgie. Tabes & tabi. Lucretius im

Universidad de Deusto
Biblioteca

bribus vt tabe mẽbroꝝ arbusta vacillent. Uer. iij. ene. ⁊ terrã tabo maculãt. Et verbalia terminata in abilis. vt fabilis. nabilis. stabilis. Uer. iij. ene. nec viiu facilis: nec victu affabilis vlli. Oui. j. me. sic erat ĩstabilis tell⁹. inabilis vnda. Ab habeo tĩ habilis ⁊ a sto stabilis breuiãt. Uer. j. ene. nãqꝫ habilẽ demoꝛe humeris suspẽderat arcũ. Luca. in. ij j. conserĩt stabilis nauali bus area bellis. A. añ. c. breuis est. vt academia. Hoc exẽplũ id circo posuim⁹: qz verulan⁹ dixit primã ꝓducere cũ Ho. ij. epla. in primitiuo breuiauerit dicẽs: atqꝫ inter siluas academi ꝗrere verũ. Mã qđ Uerulan⁹ affert ex Pli. li. xxxiij. natura. bi sto. carmẽ laureę tuli; Ciceronis liberti: atqꝫ acadẽie celebratã noie villã. Atqꝫ rursus eiusdẽ ci ceronis. inqꝫ academia vmbrifera viridiqꝫ lyceo nõ magis ꝑ illo: quã ꝑ nobis facit. Tolerabiliusqꝫ est m dictione ꝑtim greca. i. añ. a. ꝓduci q̃ duas syllabas natura breues facere lõgas. A canthis quoqꝫ putauit primã ꝓducere: cũ sit breuis qm̃ ab acãtho. i. spina deriuef. Uer. in buc. ¶ nolli circũ ẽ anias ãpleus a cãtho. ⁊ in eodẽ ope: mixtaqꝫ ridẽti colocasia fundet a cãtho. Qđ vero de sensores verulani asserũt illud. Uer. iij. geoꝛ. litto raqꝫ alcyonẽ resonãt: acãthida dumi: ego nescio cur vergiliane codici tãta iniuria debeat fieri: vt ꝓ defensione falsitatis detracta ⁊ ꝓpositione ve lint illũ corrũpere. nã in oibus libris legit. ⁊ acãthida dumi. Acer quoqꝫ ió posuim⁹: qm̃ ꝓ arboꝛe primã breuiat: facitqꝫ in gtõ aceris. Oui. x. met. ⁊ platanus gentalis acerqꝫ colorib⁹ impar ⁊ ab eo deriuatũ acernus. Uer. ij. ene. ꝑcipue cum iã hic trabibus cõtextus acernis. acer acris ꝓducit vt statim dicem⁹. ¶Dacer quoqꝫ ꝓ exemplo ideo positũ est qz ab illo deriuatũ macero. as. ꝓducit. Uer. E heu q̃ pingui macer est mihi tauro in eruo. Producũt acer acris acre. ꝓ fortis ⁊ vehemẽs. Uer. v. ene. acer anhellãti silis. Acis vir ⁊ fluuius. Oui. xiij. me. acis erat fauno nymphaqꝫ simethide retus. Brachiũ. ij. Idẽ. xv. cõcaua littoꝛi si demat brachia caneri. Brachę aꝛ. ¶Dar. q̃ veteres brache britonis paupis ⁊ q̃. Cacus. i. Oui. j. fasto. cacus auẽtine timoꝛ atqꝫ ĩfamia silue. Uer. q̃qꝫ viij ene. sp produxit. Cacabo. as. Oui. de philomena cacabat hinc pdit. hinc gracilat improbus anser. Dac⁹. i. Luca. in. j. hic dacus ꝓmat. inde getes. Uer. ij. geoꝛ. cõiurato. descendẽs dacus ab istro. Dices vel daca isdem autoꝛes alijs in locis breuiarunt. Uer. viij. ene. indomitiqꝫ dace ⁊ pontẽ indignat⁹ araxes. ⁊ Luca. in. vij. ⁊ vetitos errare dacas in menia ducat. Facũdus. a. ũ. ⁊ facũdia. Juue. cui⁹ erãt moꝛes: qualis facundia. Bracito. as. Oui. de philomena. hinc graciat improbus anser. ¶Dachina. e. Uer. iiij. ene. mineqꝫ muroꝝ ingẽtes: equataqꝫ machina celo. ¶Dacero. as. Lucre. macerat inuidia. ãte oculos illũ esse potentẽ. Ho. j. ca. quã lẽtis penit⁹ macerer ignib⁹ est enĩ carmẽ asclepiadeũ. Prisci. tũ in peribegesi breuiauit dicens frangit hircino maceratus sanguine tĩ. Pacuui⁹. ij. Persius. sunt quos pacuui⁹ ⁊ verrucosa moꝛek antiope. Pachynus. i. Oui. xiij. me. qbus imbriferos vers⁹ pachyn⁹ ad austros. Uer. tũ breuiauit in. iij. ene. prestat trinacrij metas lustrare pachyni Idẽ in. vij. dardaniã siculo ꝓsperit ab vsqꝫ pachyno. Placo. as. Idẽ in. ij. ene. sãguine placastis vẽtos ⁊ virgie cesa. Trachym. inis. Oui. xj. met. herculeã trachyna iube. Thraca. e. vl thrace es. Ho. j. epla. thraca ne vos ebrusqꝫ niuali cõpede vinctus. Uacia ⁊ vacien⁹. ¶Da. docti pria narbo vacieni. est enĩ carmẽ phaleuticũ. Uaciniũ. ij. Uer. in buc. alba ligustra cadũt vacinia nigra leguntꝫ. A. añ. d. breuis est. vt vadũ: qđ ẽ a vado. is. in quo prima ꝓducit. Uer. j. en. illiditqꝫ vadis: atqꝫ agere cingit arene. pducũt vero Adã Clades. is. Uer. ij. eñ. qs cladẽ illi⁹ noctis. quis funera flẽdo. Gades. ium. Luca. in. iij. oceanũqꝫ negat solas amittere gades Ladon. onis. fl. arcadie. Oui. j. meta. donec arcnosi placidũ ladonis ad amnẽ. Rabo. is. Uerg. v. ene. radix iter leuũ iteriorꝝ. atqꝫ ab eo deriuatum radix radicis. Idem. ij. geoꝛ. truditur e ficco radix oleagina ligno. Spadix spadicis. Idem. iij. geoꝛ. honesti spadices. glauciqꝫ coloꝛ veterrimus albo. Suadeo suades. Idem in buc. sepe leui somnum suadebit inire susurro. Trado. is. Idem in eodem opere. nec: verum egonis. nuper mihi tradidit egon. Traduco traducis. Idem in. iij geoꝛ. post partum cura in vitulos traducitur omnis. Graduus. i. tum prima longa reperitur. Uergili. iij. geoꝛ. grãdiuum qꝫ patrem: getiticis qui persidet aruis. Juue. ¶Dec tetigit gradiue tuos vrtica nepotes. Luca. in. j. quid tantum gradiue pateras. tum eandem breuiat. vt apud Ouidi. vj. meta. ⁊ genus a magno ducentem forte gradiuo. ⁊ Ualerius flaccus in. iiij. ergo nautice. magnoqꝫ exorta gradiuo. A. ante. f. breuis est. vt vafer. a. um. Persius. omne vafer vitium redenti flaccus amico.

Afer. a. um. sunt qui per. f. scribunt. ⁊ producit primam. ¶Dartia. rideris multoqꝫ magis traduceris afer. nos vero per ph semper scribimus. A. ante. g. breuis est: vt ago agis. ⁊ plaga poꝛ reti. Uer. iiij. geoꝛ. retia rara plage. lato venabula ferro. ⁊ plaga ꝓ regione. Idem in. j. etherea quos lapsa plaga iouis ales aperto. Pro vulnere vero vt statim dicemus primã ꝓducit. Producunt vero agea agee. quamq̃ ab agendo dicatur. significatqꝫ nauium forꝝ. Enni⁹. multa foro ponẽs: ageaqꝫ longa repletur. Fagus. i. Uerg. in buco. Tityre tu patule recubans sub tegmine fagi. Flagito flagitas. Uer. ij. eneid. que sunt ea numina diuum flagitat. ⁊ in. xij. notumqꝫ efflagitat ensem. Flagitum. ij. Hoꝛa. ij. ser. consistit sumptus neglectis flagitium ingens. Fragoꝛ fragaris. quod verbum non est in vsu: sed ab eo composita suffragoꝛ suffragaris. ⁊ refragoꝛ refragaris. Uergilius in priapeia copia me perdit. tu suffragere rogatus. ⁊ ab eo deriuatum suffragium. Ouidi. secundo de ponto grata quidem hec sunt animo suffragia nostro. Lagus. i. Juuena. ad pharon ⁊ nilum famosaqꝫ menia lagi. ¶Dalagalia magalium. Uergilius primo eneid. miratur molem. eneas magalia quodam. Pagus. i. Horati. j. epistolarum. quis circum pagos ⁊ circũ cõpita pugnax. Pagania. e. ¶Dar. lasciua est nobis pagina. vita proba est. Plaga ꝑ vulnere siue ictu

stabilis & habilis. ut nabilis fabilis.

A. ante. c. breuis est. ut academia. æ. a canthis. idis. acer. eris. macer. a. um. producũt uero Acer. eris Acis. is. Brachiũ. ii. Brachæ. arũ. Cacus. i. Cacabo. as. Dacus. i. Facundus. a. um. Gracito. as. Machina. æ. Macero. as, Pacuuius. ii. Pachynnus. i. Placo. as. Trachyn. inis. Trache. es. Vacia. æ. Vacienus, i. Vacinium uacinii.

A. ante. d. breuis est: ut uadũ. i. ꝓducunt uero Adã Clades. is. Gades. iũ. Ladon. onis. Rado. is. Radix. icis. Spadix. icis. Suadeo. es. Trado. is. Traduco. is. Gradibus indifferentem habet.

A. ante. f. breuis est: ut uafer. a. ũ. afer uero ꝓducit

A. ante. g. breuis est: ut ago. is. plagæ. arũ. proreti & pro regiõe. plaga. æ. Producũt agææ. æ. fagus i. flagito. Flagitiũ. Fragor. aris. Lagus. i. Magalia. ium. Pagus. i. Pagina. æ. Plaga plagæ. ꝓ uul-

nere. Sagus. i. Saga. æ. Strages. is. Stragulum. i. Tragula. æ. Vagio. is.

A. ante. l. breuis ẽ. ut mal⁹. a. um. alo. is. producũt uero. Ala. æ. Ales. itis. Alea. æ. Alecto. us. Alia. æ. fl. Balena. æ. Balista. æ. alo. as. calo. onis. Caligo. as. Halo. as. Halex. ecis. Mal⁹ arbor. Malũ pomum. Mala mandibula. Palatium. ii. Palus. i. Palor. aris. Qualus. i. Qualis. e. Talus. i. Talis. e.

A. ãte. m. indisſyllabis ꝓducit. ut fama. æ. Breuiãt uero. amo. as. Chlamis. idis. Fames. is. Samos. i. Tñ. Et polisyllaba. ut mamilla. æ. amita. æ. ꝓterq̃ Amẽtũ. i. Damœtas. æ. Lamia. æ. Lamẽtor. aris.

A. ante. n. in disſyllabis ꝓducitur: ut Sanus. a. um. planus. a. um. Breuiãt uero Anas. atis. Anus. us Canis. is. Cano. is. Manus. us. Plan⁹. i. Et ab ano præpositiõe græca composita: ut analecta. orũ. anaglyphum. i. Et polysyllaba. ut animus. i. anubis. idis. preterq̃ ganeo. onis.

A. ãte. p. breuis est. ut apis. is. Producũt uero apis bos. Apulus, a. um. Apulia. æ. Apœninus. i. Api

DE PRIMIS SYLLABIS. LXXXVII

Uer. iiij. geoꝛ. multa reluctãti obstruit plagisqꝫ pempto. Sagus. a. um. vnde est presagus. a. um. ꝑ eo qđ est diuinus. ⁊ psagire diuinare. Ho. ij. epla. somnia terroꝛes magicos. miracula sagas. Luca. in. ij. aut te ꝑsage malox antoni. Sagana tĩ quod videt ab eo qđ est faga deriuari. Hoꝛa. j. ser. breuiauit dicẽs. cũ sagana maiore vlulante: pallor vtrãqꝫ. Strages. is. Uer. vj. ene. pcubuisse sup cõsule stragis aceruum. Stragulũ. i. ¶Dar. zoil⁹ egrotat. faciũt hãc stragula febrẽ. Tragula. e. Silli⁹ iij. punico. cui tragula semp fulmineã armabat celebratũ missile dextrã. Uagio. is. Ouidi. x. meta. reddit onus vagitqꝫ puer Idẽ in epla canaces. vagit⁹ dedit ille miser: sensisse putares. est enĩ vagire pueroꝝ cũ vero lepoꝝ est: primã breuiat. vt idẽ ð philomena. glaucitat ⁊ catul⁹: ſꝫ lepores vagiũt. Flagro. as. ⁊ flagrãtia. ⁊ flagrũ natura breuiare inde intelligere licet qđ flagellũ breuiat. Ho. j. ser. nec scutica dirũqꝫ horribili sectere flagello. A. añ. l. breuis est. vt malus. a. ũ. ꝑ non bonus nã alijs significationibus ꝓducit. vt euestigio dicemus. Producũt vero. Ala. e. Uerg. iiij. ene. hic primũ paribus nitens cyllenius alis. Ales itis. Idẽ in moꝛeto. excubi toꝛqꝫ diẽ cantu pdixerat ales. Alea. e. Hoꝛa. iij. sermo. perraro hec alia fallit. Alecto. us. Uerg. vij. ene. luctificam alecto dirarum a sede sororũ.

Alia. e. flumen italie. Idem quousqꝫ secans infaustũ interluit alia nomẽ. sunt qui per duplex. l. scribũt allia. Balena. e. Juue. quãtũ delphinis balena britãnica maior. Balista. e. Silius. j. punicoꝝ. phocais effũdit vastos balista molares. sunt qui ſraturã grecam secuti balista ꝑ duplex. l. scribãt. Balo. as. Uer. j. geoꝛ. balantũqꝫ gregem fluuio mersare salubri. Oui. de philomena. at pia balat ouis. Calo. onis. Hoꝛa. j. ser. hunc pminxerunt calones. Caligo. as. ⁊ ab eo driuatũ caligo. inis. Uer. ij. ene. caligat nubẽ eripiam. Juue. ⁊ genus humanũ dãnat caligo futuri. Halo. as. a quo est alitus. us. ¶Dar. balat ⁊ immodico sexta nerone calet. Uer. in. vij. talis sese halitus atris faucibus effundens. Halex. ecis. ⁊ halec halecis. ¶Dar. capparis ⁊ putri cepas halece natãtes Hoꝛa. in. j. ser. siser. halec fecula coa. ¶Dal⁹. i. ꝓ arboꝛe pomifera vel ꝓ arboꝛe nauis. Uerg. ij. geoꝛ. felicis mali: quo nõ prestãtioꝛ alter. Idem in. v. ene. ingenti manu malũ de naue ſerẽsti. ¶Dalũ quoqꝫ ꝑ pomo. Idem in buc. ¶Dalo me galathea petit lasciua puella. ¶Dala. e. ꝓ mandibula. Idem. vij. ene. ⁊ violare manu malisqꝫ audacib⁹oꝛbem. Palatiũ. ij. qđ tum prima longa. tum breui repitur. Breui vt apud Uer. j. geo. q̃ thuscũ tiberim ⁊ romana palatia seruas. Oui. j. meta. haud timeã magni dixisse palatia celi. Lõga Papi. in. j. siluaꝝ. dum noua contẽptis surgant palatia flãmis, ¶Dar. inde sacrovenerãda petes palatia cliuo. Sed hec auctoꝝ dria põt esse ex eo qđ sunt qui putent palatiũ a balatu ouiũ esse dictũ. sunt qui a pallante. qui ergo pducũt per duplex. l. palatiũ scribere debent Palus. i. Juue. aut quis nõ vidit vulnera pali. Paloꝛ. aris. Uer. v. ene. demoleus cursu palãtes troas agebat. nã verbũ multis in locis Liuius expressit ut li. v. ab vrbe. vagiqꝫ pagros palank. Qualus. i. Uer. ij. geoꝛ. tale dabit specimẽ: tu spissos vimine q̃lus. ⁊ Columela. ipse ferẽs bolitoꝛ deductos pondere qualos. Luius diminutiuũ Propertius breuiauit dicens li. iiij. ⁊ iniquis pẽsa quasillis. Qualis. e. Uer. j. ene. qualis in eurote ripis: aut per iuga cynthi. Talus. i. Hoꝛa. j. ser. quarum subsuta talos tegit ĩstita veste. Talis. e. Uer. j. ene. Talis erat dido: talẽ se leta ferebat. A ante. m. in disſyllabis ꝓducitur. Breuiãt vero amo. as. ⁊ ab eo deriuata amoꝛ amicus. Lamis idis. Uer. v. ene. victoꝛi chlamidẽ auratã: quã plurima circuꝫ. Fames. is. Idem in. vij. hec erat illa fames. Hamus. i. apud iuuenalẽ breuis repitur cũ apud reliquos auctoꝛes sit longa. ait cui dispositis ꝓdiues hamis sunt qui dicant poetã fecisse ecthlypsim abiecta. s. cũ vocali: qua rõne supra diximus. Samos. i. Idem in. j. post habita coluisse samo. ⁊ nomina polysyllaba. vt mamilla. Juue. in meroe crassa maiorẽ infante mamillã: nã mãma a quo est diminutiũ per duplex. m. scribit. Amita. e. Persius iam reliqua ex amitis: patruelis nulla pneptis. Producũt vero Almentũ. i. Silli⁹. ix. punicoꝝ. ⁊ velut amẽto cõtorta hastilia turbo. Lamina. e. Uer. j. geoꝛ. tũ ferri rigoꝛ atqꝫ argute lamina serre. Lamẽtoꝛ. aris idem. ij ene. troianas vt opes ⁊ lamẽtabile regnũ. A ante. n. in disſyllabis ꝓducitur. vt planus. a. ũ. Planus tũ nomen viri ꝓpriũ breuiat: vt statim dicemus. Breuiant quoqꝫ Anas. atis. ¶Dartia. tota quidẽ ponat anas: sed pectoꝛe tĩ. Anus. us. Idem cũ sit anus cõiunx: ⁊ sint tibi moꝛtua membra. Canis. is. Uer. in. buc. notioꝛ vt iam sit canibus nõ delia nostris. Cano. is. Idẽ. arma virũqꝫ cano. ¶Danus. us. Idẽ in. ij. ecce man⁹ iuuenẽ. Plan⁹. i. scurre nomẽ. Hoꝛa. j. epla. nec semel irrisus triuijs attollere curat fracto crure planũ. Breuiant quoqꝫ ab ano ꝓpositiõe greca cõposita. vt analecta. oũ. ¶Dart. ocia sed scopis nũc analecta dabũt. Anaglypha. oũ. Idẽ. ⁊ mẽsis anaglypha de paternis. Et polysyllaba. vt anim⁹. i. anubis. idis. Producũt vero Anulus. i. Juue. anulus. i. demẽs: ⁊ seuas curre ꝑ alpes. Canabis. is. Persi⁹ tibi torta canabe sulta cena sit in transtro. Danubius. ij. Oui. iiij. de põto. cedere danubi⁹ se tibi nile negat. Ganeo. onis. Juue. sꝫ laudẽ siliq̃ occultus ganeo pultes. Janua iõ pducit: qz a iano deriuat. A. añ. p. breuis est. vt japis pvolucri ex insectis. nã ꝑ api boue egyptio pducit: vt statim dicem⁹. Oui. xiiij. me. nõ apis inde tulit collectos sedula flores. Producũt vero apis bos. Luca. in. ir. ⁊ sacer in cineres magni mactabit apis. Apulus. a. um. Idẽ in. v. apulus adriacas exit gargan⁹ in vndas. Hoꝛa. j. ser. Sequoꝛ bũc lucanus an apulus anceps. Apulia. e. Idẽ. in eodẽ. incipit ex ilo mõtes apulia notos. Idẽ tĩ. in. iij. car. breuiat dicens. nutricis. extra limẽ. apulie. est enĩ carmẽ alcaicũ cõstãs expẽtimemeri iãbica ⁊ duob⁹ dactylis. Sunt qui appulus

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ appulia cū pducīt: vuplici. p. scribāt. Tius. q̄lis in herboso cōcidit apidano. armentari⁹ apher agit tectūq; lareq;. meta. ferali mutat cū papilione figurā. sapone genas purgare meméto. Sapis. is. fi. italie. en saperdas aduehe ponto. nec obstat qđ a sapore in quo prima breuis est auctore festo deriuat. Pulo. as. Juue. fi rixa est: vbi tu pulsas: ego vapulo tñ. Pappos. qđ interptatur auus, ꝛ papa. e. p pontifice maximo: qđ inde videtur driuatū. qđ Juue. ait. ꝛ timid⁹ pguſtet pocula pappas: per, oplex. p. scribuntur. ꝛ qđ Persi. dixit aut pueris rem sim̄lis pappare minutū. A. añ. q. breuis é. vt a qua. e. tam etiā ab equus. a. ū. deriuatur laq̄us. lar. aquila. aquilo. A. aū. r. breuis est. vt arista. e. quāq; ab arēdo deriuatur. Ver. in buc. post ali quot mea regna vidēs mirabor aristas. Ares qđ interptatur mars apud grecos indifferēte habet. zMar. ſz greci gbus est nihil negatū ꝛ quos ares ares decet sonare. Charites quoq; breuiat ꝛ charistia festa quāq; inde carus. a. ū. ducatur. Oui. ij. fast. prima cognati dixere charistia cari. Aruſpex quoq; ꝛ si ab ara ꝛ aspiciendo cōponatur. Juue. cōmendare volet: varicosus fiat aruſpex. Producūt vero areo. es. Ver. aret ager vitio moriēs sitis aeris herba. ꝛ ab eo deriuatum area. e. ara. e. Tir. j. geor. areatū primū ingēti est equāda cilyndro. Jdē. j. ene. saxa vocāt itali mediis q̄ influctibus aras. Bariū. ij. Mo. j. ser. via peior aduſq; bari menia piscosi. Baris. idis. Properti⁹. baridos ꝛ cōtis rostra liburna sequi. Caria. e. zManilius. iiij. astro. arcades antiq celebrataq; caria fama. Larica. e. Oui. j. fast. qđ vult palma sibi: rugoſaq; carica dixi. Glarea. e. Ver. ij. geor. nā teiuna quidē cliuosi glarea ruris. Larius larij. Jdē in eodē: qđ memorē lacus: te lari maxīe teq;. Larisa. e. Hora. j. car. nec tā larisse peulsit cāpus opime. Mares nariū. Ver. vj. ene. aurib⁹ ꝛ trūcas inhoneſto vulnere nares. Naricia. e. Oui. Rome chiūq; legit: caulonaq; nariciāq;. Ver. iij. ene. hic ꝛ naricij posuerūt menia locri. Pareo. es. Jdē in. j. paret amor victis ca re genitricis. Et noīa adiectiua. vt clar⁹. a. ū. gnarus. a. ū. rarus. a. ū. var⁹. a. ū. ꝛ ab eo deriuatū. varicus. a. fi. ꝛ diuarico di uaricas. ꝛ preuaricor aris. nā varicosus a varicibus dictus est. Persi. fallit pede regula varo. Oui. de arte. ingētes varica fert q; gradus. A. ante. s. breuis est. vt asia. e. Ver. j. ene. europo atq; asia pulſus. Jdē i. iij. posſq̄ res asie priamiq; euertere gē tē. Producūt vo ab asia deriuata. vt asis. idis. asius. a. ū. asiacus. a. ū. Oui. v. me. iā super europem sublimis ꝛ asida terrā. Jdē in. ix. ꝛ in aside terra menia constituis. ꝛ in. xij. asiacas casuras aspicis arces. Ver. j. geor. asia circum dulcibus in stagnis rimantur prata caistri. Ego nescio an sit vlla palus: que vocetur asia: vt voluit Seruius ibidem. ꝛ rursus in. vij. eneid. in illud Vergilij: dant p colla modos: sonat ānis ꝛ asia lōge pulsa palus. ꝛ post illū relīq omnes: hoc tñ cōpertum habeo p̄mi tiuum asia primā breuiare. deriuata vero producere. esse autem asius. a. ū. possessiuū ab asia nemo est qui non intelligat: vnde prata asia dixit. Vergilius in geor. ꝛ palus asia in eneide. ꝛ in quarto geor. atq; ephyre: atq; opis ꝛ asia deiopeia. Asopus. i. Lucanus in sexto. accipit asopos cursus: phenirq; melasq;. Basum. ij. zMartial. esse quid hoc dicam quod olent tua basia myrrham. Caseus. i. Vergilius. pinguis ꝛ ingrate premeretur caseus vrbi. Nasus. i. vnde Ouidi. naso cognominatus est. zMartial. ꝛ pueri nasum rhinocerotis habent. Ouidi. qui modo nasonis fueramus quinq; libelli. Phasis. idis. fluuius. Idem. vij. meta. contigerant rapidas limosi phasidos vndas. Sason. onis. Luca. in. ij. perfunditur equore saso. ꝛ iterum in. v. nō humilem sasona vadis. A. ante. t. breuis est. vt quater aduerbium. quod tametsi a quattuor deriuatur: extrita altera. t. littera primam breuiauit. Ver. ij. ene. substitit: atq; vtero sonitū quater arma dedere. Producūt vero Atys. Oui. x. meta. siquidem zibeleius atys. ꝛ Persius. berecynthius atys. Atella. e. Sillius in. x. puni. iamq; atella suos. iamq; ꝛ galo grecia adegit. vnde atellanus. a. um. Juue. rusticus exodio risum mouet atellane. Atina. e. Verg. vij. ene. tela nouant atina potens: tiburq; superbum. Ater. a. um. Verg. j. ene. teucrorumq; alios: ater quos equore turbo. Catillus. i. viri nomen Sillius. viij. punicorum hinc tibur catille tuum. Chratis. idis. fl. calabrie. Ouidi⁹. xv. meta. chratis ꝛ hinc sibaris nostris cō terminus ortis. De alio eiusdem nominis prima breui dixit in. iiij. de ponto. huc tycus: huc sagaris. peneusq; hispāisq; chratisq;. Crates. tis. Ver. j. geor. arbutee crates ꝛ mystica vānus iacchi. Crater. eris. Jdē. in. j. cū. crateras magnos statuit: ꝛ vt na coronāt Clarus. i. Hora. in poetria. obiectos cauee valuit si rumpere clatros. Frater. tris. Ver. j. ene. frater ut eneas pelago tuus omnia circū. Fatū. i. qđ ideo. producit: quia a participio huius verbi faris vel fare deriuatur. Gratus. a. ū. a quo deriuatur gratia gratulor. ꝛ grator. Vergilius populus alcide gratissima. vitis iacchо. Latus. a. ū. quod videtur esse participium a fero: atq; ideo producere primā. Idem primo eneidos. Littoraq; ꝛ late populos sic vertice celi. Laterna. e. quod licet a latendo deriuatur nihilominus primam producit. zMar. dux laterna vie nunquid sum fuscior. Latona. e. Verg. j. ene. latone tacitum pertentant gaudia pectus. zMater. tris. Idem in eodem cui mater media sese tulit obuia silua. zMateria. e. Idem. in ene. iacet. omnis ad vndam materies. zMaturus. a. um. Idem in buc. mature vinitor vue. zMatutinus a. ū. Jdē. in viij. ene. ꝛ matutini voluerū sub culmine cant⁹. Mat⁹. i. p filio ꝛ nata p filia. ꝛ natalis ꝛ natura iō pducūt: qa a pticipio natus. a. ū. deriuāt. Pratū. i. Verg. in buc. huc ipsi potū veniēt p prata iuuēci. Patagia. e. fl. sicilie. Ver. iij. eū. vivo

dan⁹. i. Aphrica. æ. Crapula. æ. papilo. onis. Rapū. i. Sapo. onis. Sapis. is. fl. Sapda. æ. Vapulo. as

A. ante. q. breuis est. ut aqua. æ. Laqueus. i.

A. ante. r. breuis est. ut arista. æ. Aruspex icis. pducūt uero Areo. es. Area. æ. Bariū. ii. Baris. idis. caria. æ. Carica. cæ. Glarea. æ. Lari⁹. ii. larissa. æ. nares. ium. Narica. æ. Pareo. es. Et noīa adiectiua arus. ara. arum. ut clarus clara clarum.

A. ante. s. breuis est. ut Asia. æ. Producūt uero Asius. a. um. Asiacus. a. ū. Asis. idis. Asopus. i. Basiū ii. Caseus. i. Nasus. i. Phasis. idis. Sason. onis.

A. ante. t. breuis est. ut quater & quaterni. Producunt uero Atys Atyos. Atella. æ. Atina Atinæ. Ater atra. um. Catillus. i. Chratis. idis. Crates. is. Crater. eris. Clatrus. i. Frater fratris. Fatum fati. Gratus grata. um. Latum lata. um. Laterna æ. Latone. æ. Mater. tris. Materia. æ. Maturus. a. um. Matutinus. a. uum. Pratum. i. Patagia. æ. fl. Sa

pteruchor hostia saxo patagie nō patagia: vt dicit seruiꝰ. ꝛ post illā fere oēs: sz patagie: vt Georgi⁹ interula. Saturn⁹. i. Idem. j. geor. frigida saturni q̄ sele stella receptet. Statera. e. qđ nomē Terulan⁹ dicit primā pduceret: nō psuadet mihi. cū zMarti. li. x. i carmine phaleutico scribat. nō ergo est man⁹ ista sz statera. Tates. is. ꝛ ab eo deriuata vaticinor ꝛ vatican⁹ ꝛ vaticinū Ver. iiij. ene. heu vatū ignare mētes: qd vota furētem. Juue. ꝛ vaticano fragiles de mōte patellas. A. añ. u. cōsonāte breuis est. vt auis. tactū ab a ꝛ via cōpositū videat: quēadmodū ꝛ auius. a. um. sz. hoc pduci: illud vero breuiat. Ver. ij. geor. aut

turnus. ni. uates. is. uaticanus uaticani.

A. ante. u. consonanté. breuis é. ut auis. producūt uero. Auius. a. um. Claua. æ. Clauius. is. Clau⁹. i. Dauus. i. Flauus. a. um. Gnauus. a. um. Gauisus. a. um. Lauiniū. i. Mauors. ortis. Mauis. a malo. Nauis. is. Pauo. onis. Prauus. a. um.

Ante. b. breuis. est. ut trebia. Producūtue
e ro. Creber. a. um. Crebrenus. i. fl. Debeo. es. debilis. e. Flebilis. e. Gleba. bæ. hebe. es Rheb⁹. Sebeth⁹. sebethi. Trebula trebulæ. Thebæ. arum. Thebe. es.

E. ante. c. breuis est. ut secus. pecus. Producunt uero. Echo. us. Lecythus. i. Secius. pro minus. Securus. a. um. Theca. æ.

E. ante. d. breuis é. ut Sedeo. Producunt uero Cædo. is. cessi. Medea. æ. Pedo. is. Rheda. æ. Sedul⁹ a. um. Sedes. is. Seditio. onis.

E. ante. f. breuis est. ut nefas.

E. ante. g. breuis est. ut Lego. is. Producunt uero lego. as. Pegasus. i. Regula. æ. Regulus. i. Regina æ. Regium. ii. Tegula. æ.

E. ante. l. in dissyllabis longa est. ut chela. æ. Breuiant uero Chelys. ys. Celer. is. e. Gela. æ. Gelu. in

tũc relonāt anibus virgulta canoris. Claua. e. Clauis. is. atq; ab vtroq; clauiger. tā is q̄ clauaz q̄ clauē gerit. Oui. xv. meta. clauiger alloqtur lapidosas. elaris vndas. Clau⁹. i. Ver. v. ene. horatur q; viros clauūq; ad littora tozqt. ꝛ Juuena. clauus mihi militis heret. Dauus. i. Hor. iterit multū dau⁹ ne loq̄tur an heros. Dauid q̄q; Sedul⁹ in paschali produxit dicēs: cecatos clamare viros fili iclyte dauid. nos tñ li. ij. breuiauit⁹ cū in tertia declinatiōe scripsim⁹. nri dixere dauidis. Flauus. a. ū. Ver. j. geor. flaua ceres alto ne quiq̄ spectat olympo. Gnauus. a. ū. Oui. in. j. de pōto. det mihi formosa gnaua iuuenta manu. Inde ignau⁹. a. ū. Verg. hyems ignava colonis.

Gauisus. a. ū. pperti⁹. nō ita dardanio gauisus atrida triūpho. Lauinia. e. ꝛ lauiniū. ij. Ver. vij ene. ꝛ iuxta genitorē astat lauinia virgo. Jdē i. j. italiā fato pfugus lauinaq; venit. idē tñ in eodē breuiauit dicēs. Impio explebit vbēq; a sede lauini trāsferet. zMauors. ortis. Oui. vij. met. cecropia pallas scopulū mauortis i vrbe. zMauis sēda psōa ab eo qđ é malo. i. magnis volo. Mor. j. ser. an tibi mauis isidias fieri. pcipiūq; auellier ante. Mauis atq; ab eo driuata nauita ꝛ nauigo. Ver. j. ene. nauib⁹ ifādū amissis vni⁹ ob irā. Pauo onis. Claudian⁹. pticius roscis pauonū ventilat alis. Prauus. a. ū. Hora. in poet. nō magis esse velim q̄ naso viuere prauo. E. añ. b. breuis. est vt trebia. e. nebula. e. ebulus ebuli. lebes lebitis.

Producūt vo Creber. a. ū. Vergilius. v. eneiō. creber vtraq; manu pulsat versaq; dareta. Crebren⁹. i. fl. Oui. xj. met. aspicit exerien pria crebreni da ripa: hoc est crebeni filiā. Debeo ꝛ debilis iō pducūt: qz a de prepositiōe ꝛ hēo ꝛ habilis cōponūtur: vt supꝰ dixi. Flebilis quoq;: qz segtur p portionē verbaliū in ebilis desinētiū: vt delebilis explebilis: ꝛ qđ mō dixim⁹ debil. Gleba. e. Ver. j. ene. terra antiq̄ potes armis. atq; vbere glebe. Hebe. es. Oui. ix. me. hoc illi dederat iunonia muneris hebe. Rheb⁹. i. n. p. eq. apud Ver. in. ix. eñ. rhebe diu: res si q̄ diu mortalib⁹ vlla est. sūt q̄ p oe. diphthōgō scribāt rhoeb⁹. Sebeth⁹. i. fl. Papi. j. situa. euboes ꝛ pulchra gaudēs sebeth⁹ alūna. Jdē Ver. vij. ene. sebethis. idis. fecit dicēs. Oebale quē gīasse telō sebethide nympha. Tebula. e. opidū i agro reatino ꝛ eiusdē nois iuxta cruſtuminū colonia romanoꝝ. zMarti. v. epigra. būida q̄ gelidas sūmittit trebula valles. ꝛ iteꝝ in distichis. Trebula nos genuit, cōmēdāt gra duplex. Tebe. æ. p boetie vrbe. vñ est theban⁹ ꝛ thebe. es. vrbs egypti: ꝛ vñ thebe⁹. Ebri⁹. a. ū. febris. is. nebris. idis. iō supicamur pducta hīe primā: qz sp lōga repiunt. E. añ. c. breuis est. vt sec⁹ p aliter. pec⁹ pecoris vel pecudis. decet. iecur. pducunt vero Echo. us. Persi⁹ rcpabilis assonat echo. Lecyth⁹ quoq; iō pducit: qz p. e. lōgū a grecis scribit. Seci⁹ quoq; producit. Ver. ij. geor. indulge ozdinib⁹: nec seci⁹ ois in yngué. sec⁹tñ vt dixim⁹: breuiat. Jdē. xij. ene. Haud secus accēso gliscit violētia turno. Secur⁹. a. ū. iō pducit: qz a se ꝛ cura cōponitur vt sit secur⁹. q̄ est seorsū a cura. zMecū tecū. secū. qz cōponūtur ex me. te. se. ꝛ atheca cōposita: vt bibliotheca. dactylotheca. pinacotheca. zMarti. ruris bibliotheca delicati. E. ante. d. breuis est. vt sedo. es. cedo p dic. pducūt vero credo. is. qđ acretū ꝛ do cōponitur. Ver. vj. ene. ppetibus pennis ausus se credere celo. Ledo. is. cessi. Jdē in buc. oia vincit amor ꝛ nos cedam⁹ amori. Ledo. is. cecidi. p. æ. dipthōgō scribitur. Ledo dō pro dic: vt dixim⁹ primā breuiat. Juue. post mīnor est aliā credas. cedo si breue parui. zMedea. e. Oui. in epla. hypsiphyle medee medea forē qđ si qs ab alto. Pedo. is. zMartia. pedere te mali. nāq; hoc neq; inutile dicit. Rheda. e. Juue. hic dū tota dom⁹ rheda cōponitur vna. Sedulus. a. ū. sedo. as. seditio. onis. iō producūt: qđ a se ꝛ dolus primū. a se ꝛ do das secūdū. a se ꝛ itio tertiū interposita. d. euphonie cā cōponūr. Pedor vero pedia. e. ꝛ pedico. as. q a peus qđ est puer grece deriuatur ideo producunt: qz. e. dipthōgō hīt. E ante. f. breuis é. vt nefas: ꝛ ide nefastus nefarius ꝛ nefandus. E ante. g. breuis é. vt lego. is. rego. is. tego. is. Producunt vero lego. as. pro eo qđ est legatū aliq̄ mittere: ꝛ testamēto pter solidā hereditatē alqd alicui relinq̄re. Pegasus. i. equus alatus. Oui. iiij. met. pegason ꝛ fratres mīs de sāguine natos. Regula. e. tācti⁹ a rego. is deriuetur: in quo vt dixim⁹: prima breuiatur. Ver. in mozeto. Nec sūptus erat illud opus sz regula cure. Regul⁹ ꝛ regina iō primā producūt: qđ a rege deriuatur: in q̄ prima lōga est cremēto. Rhegiū. ij. brutioꝝ ciuitas. Oui. iiij. me. liq̄rat ꝛ zanclē aduersaq; menia rhegi. Tegula. Juue. vltimus ardebit. quē tegula sola tuetur. E. añ. l. in dissyllabis longa est. vt chela. e. Ver. j. geor. qua locus erigonē inter chelasq; sequētes. Breuiāt vero chelys. ys. Oui. in epla. sapphus. inde phebo chelyn cō munia munera mittam. Celer. is. e. Vergilius. v. ene. potimus eneas celeri certare sagitta. Gela. e. ciuitas ꝛ flumē sicilie Vergilius. iij. ene. immanisq; geli fluuij. cognomine dicta. Gelu in declinabile siue gelum geli. Lucreti. libro. vj. demittit

Universidad de Deusto
Biblioteca

quasi sepe gelum quod continet in se. Lex.gis.Ouidi.viij.meta.illa trozenius heros parte lelex alia.Helix.icis.hedre species:de qua Plinius libro xvj. est cădida ⁊ nigra hepera ⁊ tertia que vocatur helix:cuius prima syllaba breuis atheocrito ponitur in primo edyllio. Et ameli hoc est a melle composita ⁊ deriuata vt melimelum. melilothos.melos. zIdar.infanti melimela dato fatuasq3 mariscas.Ouidi.iiij.fasto.pars thyma pars rozem, pars melilothō amat.Lactantius de christi resurrectione.fitq3 repercusso dulcior aura melo.Homerus tamen in hymnis primā produxit.ut illud perij cantare credas pegasicum melos etiam defendi possit auctore homero.Hermolaus i fine.xxxij.libri naturalis histo.Et a melas quod interpretatur niger: vt melanthion.melampus.columela.melanthia grata cymino. Ter.iij. geor.philyrides chiron amithaoniuisq3 melāpus. Scelus eris.Iuue.quod scelus admisit:que nā hic culpa pelle est? Telon.nis. Ter.vij.ene.oebale quem generasse telon sebethide nympha fertur. Velim.is.velit. Luca.in.j.accipiam cyrrhea velim secreta nouē tem. Velut ⁊ veluti.Ter in.j.ac veluti magno in populo cum sepe coxta est. Et nomina polysyllaba: vt melior siue sit compatium siue proprium viri. zIdartia.en vocat ad cenam melioz te classi ce rectam. Producunt vero belua.e. quamq3 sunt qui per.e.dipthongō.sunt qui per duplex. scribant.Iuuena.nimirum constat icuioz belua sumptu.Delubrum.j. Vergilius.ij.enei.hic primum ex alto delubri culmine telis. Elysium.ij. Idem libro.vj.mittimur elysium ⁊ pauci leta arua tenemus.Electrum.idem in buc.pinguia coz ticibus sudēt electra myrice.Peligni.orū. zIdar. non hec pelignis agitur vindemia prelis. Pelusium.vnde pelusius.a.um.⁊ pelusiac⁹.a.ū. Idem in disti.accipe niliacam pelusia munera lentem. ⁊ Vergi.j.geor.nec pelusiace curam aspernabere lentis.Pelion.ij. Luca.in.vj.pelion opponit radijs nascentibus vmbras. Silijus tamen.iij.puni.breuiabit.d.Ossaq3 cum pelio cūq3 homo cesserit othris. Pelias adis.Oui.de reme.vulneris auxilium pelias hasta tulit. Peleus.i.Ho. in poe.telephus ⁊ peleus cum pauper ⁊ exul vterq3.Pelamys.idis.Iuue.⁊ vas pelamidū aphzorum. Spelunca.e.que dicitur grece speleum.i. Verg.vj.ene.spelunca alta fuit vastoq3 immanis hiatu.Idem in buc.certum est in siluis inter spelea ferarū. Telephus.i.Iuue.telephus aut summi plena iam margine libri. Telegonus.i.Oui.de ponto.telegoni ve parens vertendis flata figuris. Telemachus.i.Ho. haud male telemachus proles patientis vlyxi.Telemus.i.Oui.xiij.me.telemus eurimedes quem nulla fefellerat ales. Velabrum.i.Hoza.ij.ser cū velabro omne macellū. E ante.m.breuis est.vt emo.is.gemo.is.fremo.is.femur.oris.nemus.oris pducunt vero crementū.atq3 ab eo cōpositū crementū.Verg.in buc.chara deū soboles magnū louis incremētū. Demū aduerbiū.Idem.vj.ene.sic demū lucos strygios regna inuia viuis.Demo.is.pptered primā pducit:q3 a de ppositiōe ⁊ emo componit. Cōposita quoq3 a demos qđ interpretatur ppls.vt demosthenes.democrit⁹.demophoō.Iuue.eloquiū ⁊ famā d mosthenis aut ciceronis.Emathia.e. Ter.j.geor.emathiā ⁊ latos hemi pinguescere campos.Emolumentū.i.Iuue.null⁹ in vrbe locus.nulla emoluméta laborum. Eminus aduerbiū.Oui.xiij.me.eminus ingenti resupinū vulnere fudi.Femē.inis nam qđ seruius illud. Ter.x.ene.legit ocyus ensem eripit a femine magis placet vt cū Prisciano legam⁹. ocy⁹ense eripit femore:qm̄ hoc primā breuiat:illud vero pducit eādē. Ab hemis quoq3 cōposita ⁊ a semis.qđ ab hemis ita pteret aspiratiōe mutata in.s.vt hemia.e.hemitriteus.i.semideus.i.semiuir.i. Persi.fregerit heminas areti edilis iniquas. zIdartia. viri tongilius male dī hemitriteo.Oui.j.meta.sunt mihi semipei.sunt rustica.n.f. Ter.iiij.ene.⁊ nūc ille paris cū semiuiro comitatu

Hemus.i. Ter.j.geor.emathiā ⁊ latos hemi pinguescere cāpos. Memo.inis.Idē.ix.ene. Turne qđ optātē diuū,pmitere nemo. Phemoneo.es.Luca.in.v.phemonoē erroze vagā curisq3 vagantē. Rem⁹.i.quo nauis impellit.Ter.j.eñ.frā gunt remi.tum proza auertit ⁊ vndis.Nam promuli fratre primā breuiat. Idem in eodē Lana fides ⁊ vesta remo cum fratre grinus. Schema.atis.qm̄.p.e.lōgum a grecis scribit.Et a semis vt dixim⁹:cōpositā:vt semita.Ter.iiij.ene.castigatq3 moras.ope omnis semita feruet. Temo.onis.Ter.j.geor.huic a stripe pedes temo protentus in octo. E.ante.n.longa est vt vena.e.venoz.arjs. Breuiāt vero bū:⁊ benignus.a.um. Hoza.si bene te noui.Idem qppe benignus erat. Enyo.us. zIdartia. cū dubitaret adhuc belli ciuilis enyo. Enip⁹.i.Luca.in.vj.sanguine romano q̄ turbidus ibit enipeus. Eni pīūctio.Ter. hic tibi faboz eni qm̄ hec te cura remordet. Fenestra.e. Iuue.cū pateant alte caligāteśq3 fenestre. Et a genes siue geno genis cōposita ⁊ deriuata.vt Genesis.archigenes.genius.genero.genus. Phrenesis.is. Iuue.Cum furoz haud dubius. cū sit manifesta phrenesis. Penes prepositio.Hoza.Quem penes arbitrū ius est ⁊ norma loq̄ndi.Nam pene aduerbiū primā pducit.

Penitus.Verg.j.ene penitusq3 procacibus austris. Penetro.as.Idē in.vij. Dardanus. ideas phrygie penetrauit ad arces

Penates.Idem.in.j.Ilium in italiam portās victosq3 penates. Penus.us.vel penozis.Idem in eodem.cura penum struere.Hoza.j.epi.portat frumenta penusq3. Senex senis.vnde senioz ⁊ senectus.Idē in.vj.Jā senioz sed cruda deo viridisq3

declinabi.Lelex.gis.Helex.icis.Et a meli hoc est melle:& a mellas.quod est niger cōposita &deriuata.ut melilothos.i. Melanthiū.ii. Scelus.eris. Telon.onis.Velim.is.it.Velut.ueluti. Et nomina polysyllaba.ut melior.

Producūt uero belua.æ. Delubrum.i. Elysium.ii. Electrum.i.Peligni.orū. Pelusium.ii. Pelion.ii. peleus.i.Pelamis.idis.Spelunca.æ.Spelæū.i.Telephus.i. Telegonus.i. Telemachus.i. Telemus. i. Velabrum.i.

E.ante.m.breuis est.ut Emo.is.Producūt uero cremētū.i.Demū aduer.Demo.is. Et a demos cōposita.ut demosthenes.Emathia.æ.Emolumētū.ii. Eminus.aduer.Femē.inis.& ab Hemis quod ē semis cōposita.ut Hemia.æ.Hemus.i. Nemo.inis Phemonoe.es. Remus.i.Schema.atis.Et a semis composita.ut Semita.æ. Temo.onis.

E.ante.n.longa est.ut Vena.æ.Breuiāt uero bene aduer.Benignus.a.um.Enyo.us. Enipeus.i. Eni coiunctio. Fenestra.æ.& agenes quod interpretatur genus & geno.is. deriuata & cōposita. ut Genesis.eos.Genus.eris.Phrenesis.is.penes ppositio.Penitus.aduer.Penetro.as.Penates.iū.

senectus. Seneca.e.Iuue.a seneca q̄ piso bonus que cocta solebat.Senon.onis.Luca.in.j.nos primi senonum mor⁹ cym brūq3 furentē. Stenel⁹.i. Ter.Tersandrus steneluśq3 duces :⁊ dir⁹.vlixes.Teneo.es.idē in.j.led mihi sorte datū:tenet ille imania saxa.Tenor.oris.Ter.aliū ve habuisse tenorē. Tenuis.e.idem in.iiij.ge.in tenui labor:at tenuis nō glia:si quē. Tenus ppositio.idem.ij eñe.capulo tenus abdidit ense.Venafrū.i. zIdartia.hec tibi cāpani sudauit bacca venafrū venefrum. Iuue.ipse venafrano:piscē pfundit oliuo.Venilia.e.Ter.in ene.Cui pilūnus auus.cui diua fenilia mr. Venetus.a.ū. Iuue.Contentusq3 illic veneto crassoq3 cucullo Venus.eris.Ter.j.ene.sic venus ⁊ veneris contra sic filij⁹ oris.us.Venia.e. idē in.iiij. Tu modo posce deos veniā sacrisq3 litatis . Venenū .i .idē in.j.occultū ispires ignē fallasq3 veneno.Venio is. idē i.iiij.audiā ⁊ hec manes veniet mihi fama sub imos. Xenius qđ interptatur hospes.vnde Xeniū ⁊ preneta. zIdar.ois in hoc gracili xenioꝝ turba libello.idē.vatiniorū preneta sartorū. est enim trimetrū iambicū.inde quoq3 agenos. i.in hospitalis. E.ante.p.breuis est: vt lepus.oris epulū.i.producūt vero Lepa.e.Ter.Lepa rubēs sectiq3 famē domat area porri. Lephisus.i. Luc. in.iij.Quos impiger ambit fatidica cephisus aq̄. Epirus.i. Ter.iij.eñe. Littoraq3 epiri legimus. Repo.is.Hoza.in.poe.verū ope in longo fas est irrepere somnum.Repens tamē ⁊ repentinus et repente q̄ a pero videntur deriuata:primā breuiant.Oui.j.fasto.Bina repens oculis obtulit ora meis. Sepes.is. Ter.in bu.hinc tibi q̄ semper vicino ab limite sepes. Sepia.e.Persi⁹. Nigra quod infusa vanescat sepia limpha. E.ante.q. breuis est:ut equus.i. sequor.eris.nequeo:neq3: producūt vero neāq3 ⁊ ab eo deriuatū nequicia siue negcies. Hoza.ij. sermo . Illū aut nequicies aut vafri inscitia iuris. Nequicāq3. Ter.ij.ene. sq̄ qd ego aut hec negcāq3 ingrata reuoluo? Negs neāq3 neq⁹ uel negō.idē in.iij . hic tibi neā more fuerint diſpēdia tāti.Sequanaq3 sequani ppli belgarū illi⁹ fluminis accole . Lu. in.j. Optima gens fleris in gyrū sequana frenis. E.ante.r.breuis est:vt serū.i. Ter.iij.geor.acrēq3 molossū pasce sero pingui.ser⁹.a.ū. pducit:vt statim dicemus:eo-

dē mō berne.i.primā breuiat.heros.ois.candē pducit.producunt vero Berillos.i. Iuue. Heliadū crustas ⁊ inequales berillos.est enim spodeus in qnto loco.Silli⁹.ij.pu.⁊ solitū digito berillō adederat ignis. Prudēti⁹ tū in psycomachia breuiauit dicēs.hinc tibi saphirū sociauerat inde berillū. Beritus.i. vrbs phenicie vulpiani iure cōsulti patria. Prisscia.in peri begesi.anti quaq3 tyrō:beriti ⁊ menia grate. Eruśa.e.vñ eruśatus.a.ū. zIdar.⁊ eruśata candidioza cute.idem alio loco. Eruśata timet labulla solē. Erinthies.Ter.iij.geor.Trita melisspylla ⁊ cerinthe ignobile gramē.Cera.e. qđ iō producit q̄ p.e.lōgū scribitur a grecis:a pleriśq3 tū latinoꝝ p.e. diphthōgon.Cleros quoq3 qđ interptatur sors a grecis p.e. lōgum scribit.Eridanus. Ter.iiij.ge.eridanus quo nō alius per pinguia cultat. Eretū.i.idem.vij.eñe.Ereti manus omnis:oliui fereq3 mutisce.Eruca.e.idem in moreto. Intibaq3 ⁊ veneré revocans eruca morantem. Feralis.e.tā etsi a ferus fera ferum deriuari videt.Oui.xv.meta.Ferali mutat cū papiliōe figurā. Feronia.e. Hoza.j.ser.Oza manusq3 tua lauim⁹ feronia lympha. Berones.is.Ter.vj.eñe.Et forma tricorporis:vmbre geriones. Heres.edis. zIdar.heredē fabius. Iabienū ex asse reliquit. Heros.ois.Ter.j.eñe.Littore trinacrio dederatq3 abeūtibus heros. zIdriones.is.Oui.xiij.me.nec minus ido meneus:patriaq3 creatus eandē meriones. Mereus.idem in bu.tū durare solū ⁊ discludere nerea ponto.Meritos.i. Verg. iij.ene.⁊ meritos ardua saxis.mos est ithace. Meris.is.mos est argiuorū.Papinius.iiij.theba.Meris ⁊ ingenti turrite mole eleone.Merio.onis.vnus marcis.cuius primā multi produrerūt. Scili⁹ tū.xij.noctiū at. dicit eos qui probe locuti sūt primā breuiasse.nam ⁊ nero cū quo symbolū habet primā breuiauit.Pera.e.zIdartia.in districho cuius titulus est pera. dormiat et tetrico cū cane pera rogat. Pero.onis.Ter.vij.eñe.instituere pedis crud⁹ tegit altera pero.inde peronatus perone calceat⁹ Serus.a.ū. Idē in.iiij.seraq3 terrifici cecinerūt oia vates.Seres ppli.vñ seric⁹.a.ū.idem.ij.ge.velleraq3 vt solijs depectant tenuia seres.Spero.as.idem.j.ene.At sperate deos memores fandi atq3 nefandi. Seria.e. Persius.sub rastro crepet argenti mihi seria dextro hercole.Seria.oꝝ.⁊ serio aduerbiū.i.non iocose.Hoz.j.ser.sed tū amoto ǫramus seria ludo. Thera.e. vrbs prope syrtē minorē i aphrica,Callimachi poete patria:de qua dicit ipe. Moie calisto fuerat:sed post mō thera dicta fuit tellus vrbis origo mee. Tereus.i. Ter.in bu.aut vbi mutatos terei narrauerit artus . Terus.a.ū.idē in.iij.eñ. vera nec te facies:verus mihi nūcius affers.Teratrū Persius. Ebria veratro nō quicquid deniq3 lectis. Terona.e.Oui. zIdantua vergilio gaudet:verona catullo.Et a xeros.qđ interpretatur siccus.a.um.cōposita :vt xerolophū xerolibya. xeräpelinus.a. um. Iuue.⁊ xeräpelinas vestes donauerit illi. E.ante.s.longa est:ut theseus.i.rheſus.i. Breuiant vero Sesostris.is. Lucil.vij. venit ad occasum:mūdiq3 extrema sesostris.Tesulus.i. Ter.x.ene.Actus aper multos vesulus quem pinifer annos. Teseuus.i.ij.ge.Talē diues arat capua:⁊ vicina veseuo dicitur quoq3 veseuius:⁊ p absciſſionē vesuius. zIdar.Nic est pampineis viridis modo vesuius vmbris. Ctesiphon primam producit:tum per regulam:tum quia apud grecos per.n. longum scribitur.Sidonius tū appollinaris.breuiauit dicens.Hec tessera castris in ctesiphonta datur. E.ante.t.producitur vt beta.e. bethis.is.seta.e.meta.e. Breuiant vero etiam coniunctio siue aduerbium affirmandi. Vergi.in buco.Ilium etiā

Universidad de Deusto
Biblioteca

lauriq; etiã fluere miryce Fretum.í. Idem in eodẽ opere.in freta dũ fluuij currẽt dũ montibus vmbræ. Getes.e.Luca.in j.Hic dacus:ꝑmat inde getes. Hetraria.e.Hetruria licet ab etbria vel ab etbria oppido duci videat:nõ tñ p. th. nec p .e.q; ad hunc modũ scribi solet etruria.ꝛ etruscus per.e.breue in principio .Addar. quantũ sollicito fortuna parẽtis etrusco. Ter. ij.geor. Mane remus ꝛ frater:sic fortis etruria creuit. Meto.is.idem in.iiij.purpureoq; metũt flores ꝛ flumina libant. Adde tuo.is.atq; inde metus. Idem in buco.nec seuos metuẽt armẽta leones. Metallũ.i.Oui.x.meta. grauidãq; a matrẽ ta

talis. Metaurus.i.Luca.ij.in leũ cecidere la-
tus velocq; metaurus.Et cõposita siue deriuata
a metros:vt metreta.e.geometra.e.dimeter.a.ũ.
Addart.plurimus hispanas mittet mihi nauta me
tretas. Iuue.grãma tic⁹.rhetor.geometra.pictor
aliphthes sunt qui alia ratione legãt geometres.

Composita quoq; a meta ꝑpositione greca. vt
metaplasmus.i.metaphora.e.metamorphosis.
Retro.Oui.v.meta.Acta retro naris : medioq;
est fixa palato. Tetricus.a.um. a tetrico monte
sabinorum.Ter.vij.Qui tetrice horrẽtis rupes
montemq; seuerum.Addartia.ꝛ q̃uis tetrico tri-
stior ipsa viro. Thetis.idis.pro matre achillis.
Ter.v.ene.leua tenet thetis ꝛ melite panopeaq;
virgo.scribituriq; th.in principio.ꝛ per.i.iota in
secunda.Tethis vero per.t. subtile in principio
ꝛ.th.aspiratũ in secũda:ꝛ.v.ꝑsilõ pro vroze oce-
ani primã habet indifferẽtẽ.breuẽ apud.Virg.
in buco.Que tentare tethyn ratibus : q̃ cingere
muris.longam apud lucanũ in.j. tethyos vnda
vage lunaribus estuat bozis.Idem in.ij.Ocean⁹
mea signa tenet tethymq; fugacẽ. Et a tetra qõ
interꝑtatur quattuor compositaꝛvt tetrarcha.e.
tetrasticũ.i.Hora.j.sermo.mõ reges atq; tetrar-
chas. Veto.as.Virgi.iij.enc.fariq; vetat saturnia
iuno Vetus.eris.Idẽ in.iiij. agnosco veteris vestigia flãme. Veternus.i. idem in.j.geor.
nec torpere graui passus sua regna veterno. Et
habẽtia.p.ante.e.vt peto.is.petra.e. Petr⁹.i.pe-
trinus.a.um.Sedulius in pascha. forte petri va
lide torrebat lampadis estu febris ambella socrũ.
Hora.j.epist.inter miturnas fluuiensanũq; petri-
num E.ante.u.cõsonãtem lõga est.vt leuus. a.

coniunctio.Fretum.í.Getes.æ.Hetruria.æ.Me-
to metis.Metuo metuis.Metallũ.i.Metaurus.&
a metros siue meta cõposita & deriuata:ut Me-
treta.Metaphora.Retro aduerbium. Tetricus
a.um. Thetis.idis.&a tetra cõposita: ut tetrar-
cha.Veto.as.Vetus.eris.Veternus.i. & habẽtia
p.ante.e.ut Petra.æ.Peto.is.

E.ãte.u cõsonãte.lõga é:ut leuus.a.um.Leuis.leue
pro tersus & planus.Breuiãt uero.Breuis breue
leuis & leue pro non grauis.Seuerus.a.um.

Ante.b.breuis é:ut liber libri. Producũt
í uero Fibula.æ.Hibernus.a.um.Ibis.idis
Liber.i.pro baccho. & hoie libertate ha-
bẽte.Libo.as.Libũ.i.Scribo.is.Sibilo.as. Scibi-
lis.e. Tibia.æ. Tybur.uris. Tribulũ.i. Viburnũ.
i.Vibex.icis.

I.ante.c.breuis.est:ut dicax dicacis. Siculus. ꝑdu
cũt uero dico.is. Ficus.i.Icarus.i. Icon.onis Ico
icis.Lycas.æ.licium.ii.Mica.æ. Nice.es.i. victo-
ria.Pica.æ.Picus.i.Picenum.i. Sica.æ.Sicut con
iunctio.Sicilia.æ.Sichæus.i.Sicania.æ.Spica.æ.

um.leuis.e.qõ a pleriq; per.e.diphthõgon scribitur ad differentiam leuis qõ significat non grauem:in quo prima syllaba
breuiatur vt statim dicemus. Breuiant vero breuis ꝛ breue.Virgili.j.ene.in breuia ꝛ syrtes yrget:miserabile visu.Leuis
non grauis. Idẽ in buco.ante leues ergo pascentur in cthere cerui.Seuerus.a.um.Virgi.vij.ene. qui tetrie horrentis ru-
pes montemq; seuerum. J.ante.b. breuis est vt liber pro cortice siue libro scripto de aliqua re. Virgili. in buco.nec siccã
moriens alta liber aret in vlmo. Addartia.Cum tibi parue liber scrinia nostra vacent. Producunt vero fibula.e. Virgilius
iiij.ene.aurea purpuream subnectit fibula vestem. Ibis.idis.Iuuenalis. pars hec illa pauet saturam serpentibus ibim.

Hybernus.a.um.Virgili.iiij.ene.qualis vbi hibernam lyciam xanthiq; fluenta. Libanus.i.Sedulius in pascha. sem-
per habens frondes:ꝛ tanq; libana cedrus Liber.eri.pro baccho.Virgili.primo georgi.liber ꝛ alma ceres vestro si mu-
nera tellus. Liber.a.um.ꝛ liberi.orum.pro filijs ꝛ libertas.atis.ꝛ reliqua symbolum habẽtia. Libo.as.ꝛ libum. Ver.
primo.ene.oscula libauit gnate. Idem in.vij.ꝛ adorea liba per herbam. Scribo.is.Horatius.scribimus indocti doctiq;
poemata passim Sibilo.as.ꝛ sibilus.i.Virgi.in buco.nam neq; me tantũ venientis sibilus austri. Scibilis.e.ex ꝓpo
tione verbalium in ibilis definentiũ:vt audibilis.visibilis. Tybur.uris.Horati.rome tybur amen:ventosus tybure ro-
mam. Tibia.e.Papinius.vij.thebai.tibia cui teneros luctum producere manes. Tribulũ.i.Virgili.primo geor. Tri
bulaq; trabeeq; ꝛ iniquo pondere rastri. Viburnum.i.Idem in buco.quantũ lenta solent inter viburna cupressi. Vi-
bex.icis.Persius.si puteal multa cautus vibice flagellas Fibra vero ꝛ fibris.idis.semper producere repperi : cum fonte
natura breuient primam.quare vt alias dixi:quo ad nobis constiterit esse breuem:in illis prima quasi longa vtemur .J.an
te.c.breuis est:vt dicax.acis.quamq; a dico.is.deriuetur in quo prima producitur.ꝛ siculus.a.um.cum a sicilia deriuetur:
in quo prima quoq; producitur:vt statim dicemus. Producunt vero dico.is.Virgi.dicite quãdoquidẽ in molli consi-
dimus herba. Ficus.i.Addar.cum dixi ficos:rides quasi barbara verba. Icarus.i.Virgi.vij.ene.partem opere in tãto
sineret dolor icare haberes.hinc icarius.a.um.ꝛ icarioditis Icon.onis.qõ imago interpretatur: ideo primã producit quo
niã per ei diphthõgon a grecis scribit. Ico.is.pro ferio.is.Lucre.ex hinc corpus propellit ꝛ icit.Caper tñ putat breuiare
ꝛ apud lucretiũ icit ꝑteritũ esse. Atq; ideo ꝑducere: q̃ duarũ syllabarũ est. Liciũ.ij.Ver.in bu.terna tibi ꝑmũ ti inplici vi-
uersa coloze licia circũdo. Mica.e.Addar.mica voco:qd sim cernis cenatio parua. Mice quoq; qõ interꝑtat victoria ꝛ ab
eo cõposita:vt niceteriũ.ij.niceros.otis.Ju.ꝛ ceromatico fert niceteria collo.Addar. nymbis ebria nicerotianis. Pica.e.
Addar.in distichis.pica loq̃r certa dum te voce saluto. Picus.i.ꝛ ꝑ viro ꝛ ꝑ aui.Ver.vij.eñ.accipim⁹ fauno picus pr̃ isq;
parẽtẽ. Picẽs.entis.picenũ.i.picẽtinus.a.um.Addar.picentina ceres niueo sic nectare crescit. Ju.tunc picẽs accipe virit.
Sica.e.Addar.qõq; tibi tribuit subula:sica rapit.inde est sicarius.Hor.j.ser.siquis erat fur aut sicarius aut alioqui. Sicut.
Ju.sicut in ãplexu subitũ ꝛ miserabile lõgũ.Sicilia.e.a quo deriuata tũ ꝑducere tũ breuiare repiunt. Mã sicelis.idis. semp
ꝑducit.Ver.in.bu.sicelides muse paulo maiora canam⁹.Oui.in.epi.saph⁹.sicilides mꝛes sicilidesq; nurus. Sicul⁹.a.ũ.ꝛẽ

per breuiat.Ver.j.eñe.vix e cõspectu sicule telluris in altũ. Idẽ in eodẽ.Sũt ꝛ sicul⁹ regionib⁹ vrbes. Sicania q̃q; primã pro
ducit. Oui.xiij.me.Sicania trib⁹ hec excurrit in equora linguis. Ex deriuatis tñ sicanus.a.ũ ꝑducit. Sicanus.a.ũ. breuia
uit. Ver.iij.eñe.Sicanio ꝑtenta sinu iacet insula cõtra.idẽ in.v.sicla reor fraterna erycis porrusq; sicanos. Sichius.primam
habet mediã. Ver.j.eñe.huic cõiunx sicheus erat ditissimus agri. Idẽ in.iiij.haud grauiora timet.q̃ morte sichei. Spica.e
ꝛ spicus.i.ꝛ ab eis deriuata vt spiceus.a.ũ. Ver.j.ge.spicea tã cãpis cũ messis inhorruit.idẽ in more.allia cũ fractis spicis.

Spiculum.í. Ticinus.i. Trica.æ. Triceni.æ.a. Vi
ceni.æ.a. Vicus.í.

I.ante.d.lõga est:ut idẽ in genere masculino. Bre
uiãt uero Cydon.onis.Dydimus.i.Dydime.es.
Fidis chorda.Fides.ei.Fidene.aꝛ.Gnidos.i. Hi
daspes.is.Idẽ i genere neutro.Idume.es.Idone⁹
.a.ũ.Ideo cõiũctio.Quidẽ cõiũctio. Video.es.

I.ante.f.non reperitur. præterq̃ in cõpositis.

I.ante.g.breuis est.ut figulus.i. Producunt uero
Bigæ.arũ.Figo.is.Fligo is.Frigus.oris.Erigil-
la.æ.Gyges.æ.Pyda.æ.Pigardus. Strigilis.Stri
go.as. Triginta. Viginti. Vigessis.

I.ante.l.longa est.ut Ilissus.fl. Hyle.es. Pyleus. i.
Pila.æ.breuiãt uero Cilium.ii.Cylindrus.i. Cy
lydrus.i.Cilix.icis.Filix.icis.Hilaris.æ. Ilerda.
æ.Lylea.æ.Lilibæũ.i.Miliũ.ii.Milo.nis.Pila.æ:

Lice.i arato. spicũ illustre ferẽs. Spiculũ.i. Ver.
iiij.ge.ꝛ spicula ceca relinquũt. Ticin⁹.i.fl. Sill.
j.puni.ũ romana tueticine cadauera ripe Trica
e.Addar.sũt apine triceq; ꝛ si qd vilius istis. Tri-
ceni.e.a.Addar.bis triceni tibi fuim⁹ macine vo-
cati. Viceni.e.a.a qbus tricies ꝛ vicies aduerbia
Ver.in.etna. vicenos ꝑsepe dies iacet obruta mo
les. Addar.non plenũ modo vicies bẽbas. Vicus
i.vnde est vicin⁹.i.ꝛ vicina.e. Ho.ij.ser.vnguen
tarius ꝛ tbusci turba impia vici. Juue.quã fame
laudet tota vicinia pago. J.ante.d.longa é:vt
idẽ in genere masculino . Ver.viij.eñe.idẽ atlas
generat celi qui sydera torquet. Breuiãt vero cy
don.nis.vrbs crete.vnde cidonius.a.ũ . Addar.
si tibi cecropio saturata cydonia melle . Silli.ij.
pu.crebra cydonio tundebat spicula cornu. Ver
in bu.ire libet partho torãre cydonia cornu. Cy-
don tñ nomẽ viri inde fictũ.idẽ prima lõga ꝓtu
lit.xj.eñe.dũ sequaris clyciũ infelix noua gaudia
cydon.Cydonias.adis produxit etiã. Oui.in.j.d
arte. Illũ gnosiades cydoniadesq; iuuẽce. Dydi
m⁹.i.qõ interꝑtat gemin⁹ siue sit ꝓprniũ viri no
mẽ siue appellatiũ.Addar.quales nec dydimi sci
unt puelle:est enĩ carmẽ phaleuticũ. Sedulius in
paschal⁹.Cui didimus cognomen erat. Didyme
es.insula in mari siculo Oui.viij.me.olearos di

dymeq;.Fidis.is.pro chorda.Ver.vj.eñe.thracia fretus cythara fidibusq; canoris.Fides.ei.idem in.viij.accipe daq; fi-
dem.sed fidus.a.ũ.ꝛ fido.is.primã producũt.quãq; cũ fide symbolũ hñe videãtur.Fidene.arũ.Juue.ꝑdurit.viuat fidens
ꝛ agello cedo paterno.Idẽ.an fidenarũ gabiorũq; esse potestas.Virg.tũ.vj.eñe.Buiauit dicẽs:bi tibinomentũ ꝛ gabios vr-
bẽq; fidenã.Gnidos.i.Oui.x.me.piscosaq; gnidon:grauidãq; amatũta metallis. Hydaspes.Ver.iij.ge.Lydia nec popu-
li parthorũ aut medus bidaspes.idem in genere neutro.nã vt paulo ante diximus in masculino producitur.Addar.ꝛ quere-
ris qõ non marce bibamus idẽ. Idume.es.Lu.in.iij.ꝛ arbusto palmarũ diues idume.Sil.iij.puni.palmiferãq; senex bello
domitabat idumen.Idoneus.a.um.Ho.hec ego procurare ꝛ idoneus imperor.ideo Ver .ij.ge.rhetica nec celis ideo conte
de falernis. Quidẽ cõiunctio a quo sunt equidẽ ꝛ quãdoqdẽ ꝛ siquidẽ.idẽ in bu.non equidem inuideo:miror magis. Juu.
quandoqmidẽ inter nos sanctissima diuitiarũ. Videor.es. Ver.ij.eñe.q̃ sit rebus fortuna videtis. J.ante.f.nũq; fere nisi in
cõpositis repitur:tũc enĩ quẽadmodũ supra diximus breuiatur:vt bifer.a.um.bifidus.a.ũ.bifrontis.e.bifrons.ontis. J.an
te.g.breuis est:vt figulus.i.rigeo.es.producũt uero bige.arũ. Ver.vij.eñe.auroza in roscis fulgebat lutea bigis. Figo.is.
idem in buco.atq; humiles habitare casas:ꝛ figere ceruos. Fligo.is.qõ raro est in vsu:ab illo vero cõposita frequẽter affli
go.is.cõfligo.is.infligo.is. Oui.xiiij meta.affligi sociorũ corpa terre.Ver.ij.eñe.cõfligunt zephyri.Frigus.ris.idem in bu.
ꝛ fontes sacros frigus captabis opacũ:ꝛ que cũ illo symbolũ habent vt frigidus.a.ũ.frigeo.es.Frigilla.e.frigucio.is Addar.
ꝛ flumos inopes:frigillarumq; querelas.Gyges.e.rex lydie:a quo gygeus.a.ũ. Propertius.lydia gygeo tincta puella lacu
Piga.e.Ho.j.ser.ne nũmi pereant:aut piga: aut deniq; fama.ꝛ ibidẽ de pigis:nasuta ꝛ latere ac pede longo est. Pigard⁹
i.Juue.lepus a caper ꝛ pigardus. Strigilis.idem.strigilibus pleno cõponit linthea gutto. Hora.tñ breuiauit dicẽs furtiua
mutat strigili qui prelia vendit. ꝛ Persius.i. puer ꝛ strigles crispini in balnea defer. Stigo.as.a quo cõposita magis sũt in
vsu.instigo.as. vestigo.as.Ver. in etna. ꝑsoq; instigant agmine ventos. idem in. vj. ergo alte vestiga oculis riteq; repertũ.
Triginta. idem j.eñe. triginta magnos voluendis mensibus orbes. Viginti quoq; eadẽ ratione ꝛ vigessis. Addar. amphora
vigesses modius datur ere quaterno. Adigro.as.primã habet breuem:ne quis putet producere natura. Addanillius.iij.astro
nomicon.nascentem acciperet proprias signi q; migrarent. J.ante.l.longa est:vt ilissus fluuius attice cuius primam.pa.
breuiauit dicens.an fractu riparum incuruus ilissos. seuus honos fluuio sygias iussare seueris eumenides:alibi tñ produxit
dicens celauit geticos ripis illissus amores. Hyle quod silua interpretatur primam per regulam produxit.hylei quoq; po-
puli sarmatice producunt eandem. Val. flaccus:mouit ꝛ hylea supiex cum gente serenem. hyle quoq; oppidum est boetie cu
ius primam homerus produxit. Papinius tamen eandem breuiauit dicens:qui breue littus hyles. Pileus.i.quod exemplũ
ideo quoq; posuimus:ne quis putet a pilo deriuari:vt quidam somniant:in quo vt statim dicemus prima breuiatur sed ab
eo quod grece dicitur pileon. Persius.hec mera libertas.hanc nobis pilea.pyla quoq; per.y.psilõ posuimus pro lapidea
colũna:quia pila per.i.latinum primam breuiat. Ver.viij.eñe.saxea. pyla cadit. ꝛ Addartialis.noluerit dici quam prima py-
la suam. Breuiant vero Lilium.ij.a quo supercilium componitur. Jnuena.ille supercilium madida fuligine tinctum.
Lyliadzus. Virgili.j.ge.areatum primum ingenti est equanda cylindro.Cylindrus .i. Lucanus.ix. Chersidzus tractuq; via
fumante cylindri. Calix.icis.idem.o nunquã pacate cilix. Filix.icis. Persius.sed tamen ista filix nullo mansuescit aratro.
Hilaris.e.ꝛ ab eo deriuatum hilaro.as. Virgi.in buco.ꝛ multo in primis hilarãs. conuiuia baccho.. Ilerda.e. Luca.in.iiij
turgit ilerda manu:placidis ꝑlabitur vndis. Ilissus.fl.vide supra ꝛ pone hic. Lilea.e.ciuitas boetie. Papinius.vij.
theba.consciumq; nemus propellentemq; lileam. Lilibeum.i.ciuitas.ꝛ promontorium sicilie. Virgi.iij.eñe.ꝛ vada dura
lego saxis lilibeia cecis. Miliũ.ij. Ver.j.geor.accipiunt sulci:ꝛ milio venit annua cura. Milo.onis.Luca.pompeiana reum

Universidad de Deusto
Biblioteca

clauserũt signa milonẽ. Pila.e.p ſpherula qua ludimus.Mo.j.ſer.nãqꝫ pila lippis inimicũ ⁊ ludere crudis. Pilus.i.⁊ ab eo deriuata: vt pilosus.a.ũ. pilo.as.Addar.nunc ſunt crura pilis ⁊ ſũt tibi pectora letis horrida. Pilũ.i.p telo ꝓducit. Lu. ⁊ pila minãtia pilis. Pilos.i.Oui.in epi.penelopes.nos pilõ antiquã neleia neſtoris arua. Philos qđ interptatur jamicꝰ: ⁊ ab eo cõpoſita: vt philippus pamphilus. Mo.j.epi.ſtrenuus ⁊ fortis cauſiſqꝫ philipus agẽdis. Pilene.es vrbs etolie. Papi.belli fama viros miſit copulosa pylene. Siler.eris.virgulti genus. Uer.ij.geor.molle ſiler lẽteqꝫ geniſte: ⁊ p fluuio. Lu. ij. cadẽſqꝫ ſalerni culta ſiler. Silex.icis. Jdẽ.j.en. ac primũ ſilicis ſcintillam excudit achates. Sileo es. Jdẽ in buc. ⁊ nunc oẽ tibi ſtratũ ſilet equor et oẽs. Siligo.inis. Juue. ſed tener ⁊ niueus: molli qꝫ ſiligine factus. Siliqua.e.idem. ſed laudẽ ſiliquas occultus ganeo pultes. Silurus.i. idem. vẽdere municipes fracta ò merce ſiluros Stilꝰ Mo. j.ſer. ſepe ſtilum vertas. idem.in.ij. ſed hic ſtilus haud petit vitro. Tilia.e. Uerg.j.geor. cedit ⁊ tilia ante iugo leuis altaqꝫ fagus. Jã.ãte.m.in diſſyllabis longa eſt vt rima.e.limus.i. Breuiãt vero fimus.i. Uer.j.ge. ne ſaturare fimo pingui pudeat ſola neue. Hymen ⁊ hymeneus.i. Jdẽ. iiij. eñe. hic emeneus erit: nõ auerſata petenté. Catullus io hymẽ hymenee hymen ades o hymenee. Addimas.ãtis .mõs minoris aſie. Oui.ij.me. ⁊ tã dẽ rhodope niuibꝰ caritura mimalonis ⁊ mima loneus.a.ũ. Perſi. tonat mimaloneis implerunt cornua bõbis. Nimis aduerbiũ: ⁊ nimiũ qđ ab eo deriuatũ eẽ videt. Simul aduerbiũ. Uer.iiij. ene. quã ſimul ac tali preſenſit peſte teneri. Thymus.i. idem in.j. feruet opus: redolentqꝫ thymo fragrãtia mella. Polyſyllaba quoqꝫ: vt ſimilis e. ſimilia.e. Chimera e. quãqꝫ apꝺ grecos per. ei. diphthõ in principio ſcribaſ plerũqꝫ: eandẽ primã breuiat. auctor hermo. in pliniũ li. v. ꝓducũt vero ſimius. ij. Addar. callidus emiſſas eludere ſimius haſtas. Simia. e. Juue. cuius ſupplicio non debuit vna parari ſimia. atqꝫ perinde ſimilis viri nomẽ apud. Uer. in moreto. ſimilis exigui cultor cũ ruſticus horti. Himerus.e. fluuius qui mediam ſiciliã diuidit: vt dicit Liuius. xxiiij. ab vrbe cõdita. Siliꝰ. xii.j. puarmauere ſuos: qua mergitur hymera põto. Chimerinos qđ interptatur hyemalis. Addar. horrida ſi buxme ſydera chimerinos. Timeus.i. viri ꝓprii nomẽ. Sedulius in paſchali. dũ reſidẽs cecus timei filius illud. Jã.ante.n.lõga eſt: ſit linũ.i. finis. is. Sinũ ꝓ vaſe. Uer. in bu. ſinũ lactis ⁊ hec te liba priape quotannis. x ſinu veſtis ſiue maris breuiat. vt ſtatim dicemꝰ. Breuiãt ꝺo. Cynapes. is. ſi. Oui. i. iij. de põto. ptheniuſqꝫ rapax: ⁊ voluẽs saxa cynapes. Cynedus. i. Juue. inter ſocraticoſ notiſſima foſſa cynedos. Linis. eris. idem. quorũ flamina. tegitur cinis atqꝫ latina. Cyniras. e. rex. fuit cypri. Oui. x. me. inter felices cyniras potuiſſet haberi. Linicus. a.ũ. qđ interptatur caninus: ⁊ reliqua a cynos qđ interptaſ canis cõpoſita: vt cynogloſſa herba. cynocephalus. i. cinorhodos. i. Jnula. e. Mo. atqꝫ acidas mauult inulas. Linus. i. Uer. in. bu. vt linꝰ hec illi diuino carmine paſtor. Lino. is. vel linio. is. Juue. nã qui plura linit victuro dolia muſto. Addine. arũ. Uer. iiij. ene. pendent opera interrupta mineqꝫ. inde eſt minor aris. Addinerua. e. Juue. ſeruauit trepidã flagrãti ex ede mineruam. Addiniũ ij. Uer. i bu. ſãguineis ebuli baccis miniocꝫ rubẽté. ⁊ habẽtia cũ illo ſymbolũ. vt miniinius. ij. ſi. biſpanie. Addinionis. fluuius italie. Addynie popnli theſalie. Uerg. x. eñe. qui ſunt minionis in aruis. Oui. vij. me. iãqꝫ fretũ minye pagaſea puppe ſeca bant. Addina. i. genus monete. Ptilcia. de ponderibus. Accipe preterea paruo quã noſie graij minã vocitãt: nſriqꝫ minã dixere ꝓpinques. Addiniſter. tri. miniſtro. as. ⁊ inde deriuata. Uer. j. ene. Totidẽqꝫ pares etate miniſtri. Addinor. oris. June. ad vos iã veniet minor altilis. inde eſt minus ⁊ minuo .is. ⁊ minimus. Addiniſcor. eris. a quo reperitur cõpoſitũ reminiſcor. eris. Uer. dulces reminiſcitur argos: ⁊ eodẽ mõ cõminiſcor. eris. Minus. i. rex fuit aſſiryorũ. Oui. iiij. me. cõueniãt ad buſta nimi lateãtqꝫ ſub lymbra: p vrbe quoqꝫ in ſacris litteris oꝝ niniue. Lu. in. iij. Et felix ſic fama ninus. vẽtoſa damaſcus. Sinapis. is. Columela. Seqꝫ laceſſentiſletũ factura ſinapis. Sine ꝓpoſicio. Uer. i. v. Haud equidẽ ſine mẽte reor ſine numine diuũ. Siniſter. a.ũ. idẽ in bu. ante ſiniſtra caua monuiſſet ab ilice cornix. Sino. is. Jdẽ in eodẽ opere. Atqꝫ hãc ſine tpa circũ. Sinõ. onis. Uer. ij. ene. Talibꝰ inſidijs priamiqꝫ arte ſinonis. Sinopis. is. vrbs põti. vñ ſinopeus ſinopea ſinopeũ ⁊ ſinopeus Oui. j. de põto. nõ voluit pria cinyreus peul eſſe ſinopeus. Sinus. us. Uer. j. eñ. inqꝫ ſinus ſcindit ſeſe vnda reductos. hic p ſinu maris: ⁊ p ſinu veſtis. idẽ in eodẽ. nuda genu: nodoqꝫ ſinus collecta fluẽtes. Sinueſſa. e. Mo. j. ſer. plotius ⁊ varius ſinueſſe vergiliuſqꝫ. Tinea. e. Juue. Tinea ptũde libellos. Oui. xv. me. Agreſtes tinee res obſeruata colonis. Serenus tñ ꝓvixit dicẽs. Natura in terno cũ viſcere tinea ſerpẽs. Et a ſyn cõpoſita: vt ſynagoga. e. Sedulius in paſchali. iãqꝫ capharneſy nagogã intrauerat vrbis. Synhedra. e. qđ interptatur cõſeſſus. Luca. in. viij. Acl pfundũ collecta ducẽ paruiſqꝫ ſynhedris Niphates quãqꝫ apud grecos p ei diphtõgon ſcribatur: apud latinos breuiat primã. Juue. Quoſdã facit iſte niphatẽ i populus. Jã.ante.p. breuis eſt: ut ſtypes. is. pro genere quodam pecunie. Oui. j. faſto. Dulciaq; dẽtur video: ſtypis: adijce cãm ſtypẽdiũ vero qđ a ſtype videtur deriuatũ ꝓducit. Catullus. Jndomito necdura ferẽs ſtypẽdia tauro. Uer. in viris. aut inter varios veneris ſtipendia flores. Tipoeus. i. Luca. in. iiij. Cõditus inarimes eterna mole typheus. Tiphon vero prodncit: vt apud eundem in. vij. Antraqꝫ letiferi rabiẽ typhonis anhelant. Scyphus. i. qđ iõ poſuimus: ne quis cũ ioãne tortellio decipiatur: qui in verſu illo. Uer. vij. eñe. hoc pr anchiſes auro libabat ad aras: p auro legit ſcypho: perinde ac ſi primã

producat. Producunt vero Gryphus. i. qđ a gryphe detracta aſpiratione deriuatur: in quo ꝑma cremẽto producitur. Uer. in bu. iũgent iã gryphes equis cuoꝫ ſequenti. Pipo. as. ⁊ qđ ab eo diminutiuũ eſſe videtur pipilo. as. Oui. de philomena. Accipiter pipat m luus hianſqꝫ lipit. Catullus de paſſere. Aꝺ ſolã dñam vlqꝫ pipilabat: qđ eſt carmẽ phaleuthicũ. Riphei. orũ. montes ſcithie: vñ rypheus. a. ũ. Uer. j. geor. Addũus vt ad ſcythiam rhypheaqꝫ arduus arces. Ripa. e. Jdem i bu. Aut numerũ lupus aut torrentia flumina ripas. Sipho. onis. Juue. Effigiẽqꝫ dee lõgis ſiphonibus implẽt. Stipo. as. Uer. j. eñe. Stipant ⁊ dulci diſtendũt nectare celas.

Í. Producunt uero Gríphus. i. Pípo. as. Pípilo. as Ryphæi. orũ. Rípa. æ. Sipo. onis. Stipo. as. Scrypulus. i. Siphárium. ii. Sipus. untis. Typhys. ys. Typhon. onis. Vipera. æ

I. ante. q. breuis eſt: ut Líqueo. es. líquo. as. Síquidem. Producunt uero liquor. eris. liquor. oris. & liquidus. a. ũ. primam habent indifferentem.

I. ante. r longa eſt: ut Lyra pro ſulco. A chir. quod eſt manus deducta partim breuiãt: ut chiragra. æ. partim producũt: ut chirurgus. i. chironomõ onis. Breuiant uero dírimo. is. hyrie. es. hirudo ínis. hirundo. ínis. Lyra. æ. Míron. onis. n. p. uiri Myron qđ interpretaẽ unguẽtum. Níreus. i. A pyr quod eſt ígnis deriuata partim breuiant: ut pyra. & pyrus. i. Pyrũ. i. pyracmon. onis. pyretrũ. i. pyropus. i. Partim producũt: ut pyramus í. Pyramis. ídis. Pyrene. es. pyrous. i. Quírinus í. Syrus. a. um. Syracuſæ. arum. Tyrus. i. Tyrannus. i. Víridis. Víreo. es. Viriatus. í.

I. ante. s. longa eſt: ut níſus. i. Breuiãt uero biſon. ontis. Iſara. æ. Iſaurus. i. Míſer. a. um. Niſi coniũctio. Ptíſana. æ. Prýſis. is. Syſer. eris.

I. ante. t. breuis eſt: ut mitra. æ. uitrũ. i. Brítannia

Scrypulus. i. Oui. de medicamine faciei. Quiqꝫ parãt marathri ſcrypula myrrha nouem. Syphariũ. ij. Juue. Coſũptis opibꝰ vocẽ damaſippe locaſti ſypharios: ſũt qui nõ ſypharios: ſz ſuppario legant. Sipus. untis. Luca. in. vij. Quas recipit ſalapina palus ⁊ ſubdita ſipus. Typhys. is. Uer. in bu. alter erit tũ typhys ⁊ altera quevehat ergo. Typhon uero ſupra dixim⁹ producere. Vipera. e. Juue. Tu ne duos vna ſeuiſſima vipera cena. Jã. ante. q. breuis eſt vt liqſco. is. liquo. as. eliquo. as. Uer. in buco. Limus vt hic dureſcit: ⁊ hec vt cera liqueſcit. idẽ in moreto. ſubſidit ſincera: fezamimibuſqꝫ liquaſ. Perſi. Eliquat ⁊ tenero ſupplãtat verba palato. ꝓducũt vero liquor eris. Uer. j. geor. liquitur: ⁊ zephyro putris ſe gleba reſoluit. Liquor. oris. Lucr. in. j. põdus vti laxis: celor ignis: liquor aquarũ: ⁊ ibidẽ: ſiet vti cibus ois ⁊ aridus: ⁊ liquor ipſe. Liquidus. a. ũ. qñ a liqueo es vel a liquor. eris. põt deriuari: tũ ꝑma breui tũ eadẽ longa repitur: qđ vno verſu Lucre. libro. iiij. oſtendit dicẽs: craſſaqꝫ cõeuniunt liquidis: ⁊ liquida craſſis. Liquetius. ij. fluuiꝰ venetie é teſte ſeruio i illud. Uer. ix. eñe. ꝺles aerie liãtia flumina circũ. ſũt q legãt liãntia a liquor. eris. Jã. añ. r. lõga é. vt lira p ſulco. vnde eſt litrare ⁊ delirare ⁊ delirus. nã pro inſtrumẽto muſico lyra. e. ꝑmã breuiat. vt ſtatim dicemus. Achir qđ interpretaẽ manus cõpoſita prim breuiãt vt chiragra. e. Mo. poſtq illi iuſta chiragra. Perſius. ſed cũ lapidoſa chiragra. Addar. ſed nil patrono poꝛrigit: hec chiragra eſt. prim ꝓducunt vt chirurgꝰ. i. Addar. chirurgꝰ fuerat nũc é velpillo diaulus. Uer. i priapeia. chirurgãqꝫ manũ miſer timerẽ. Chyronomõ. ôtis. vel chironomos. i. June. ⁊ chironomõta volãti cultello. idẽ chironomõ ledã molli ſaltãte batyllo. Breuiant uero dirimo. is. Oui. j me. hanc deus ⁊ melior litem natura diremit. Hyrie. es Jdẽ in. vij. Jnde lacꝰ biries vidit. Hirudo. inis. Mo. in poe. non miſſura cutẽ niſi plena cruoris hirudo. Hirũdo. inis. Oui. in. ij. faſto. fallimur? an veris. pænũcia venit hirũdo? Lyra. e. pro inſtrumẽto muſico. Addiron. onis. quis labor i phiala docti mios an ne mironis? Addiron. i. pro vnguento: vñ eſt myropola. e. myropolũ. ij. Addyrobalanũ. i. ⁊ myriſticus. a. ũ. Mireus. j. Ouid. ii. de arte: ſit licet antiquo nireus adamatus homero. Mo. iij. car. qualis aut nirẽ fuit: aut aquoſa raptus ab ida

A pyr. qđ interptatur ignis deriuata prim breuiãt: vt pyra. e. Uer. iiij. eñe. At regina pyra penetrali in ſede ſub auras Pyrrus. i. Jdẽ in bu. Jnſere nunc melibee. pyros pone ordine vites. Pyrũ. i. Jdẽ in geor. Cruſtumijſe ſyrijſqꝫ pyris grauibuſqꝫ volemis. Pyracmon. onis. idem in. viij. Brontesqꝫ ſteropesqꝫ ⁊ nudus mẽbra piracmon. Pyretrũ. i. Oui. ij. de arte. Trita qꝫ in amoſo flaua pyretra mero. Pyropus. i. Jdẽ. ij. meta. Clara micante auro: flãmas imitãte pyropo. partim producunt vt pyramus. i. pro viro: pro ſluuio. Oui. iiij. me. Pyramus ⁊ thiſbe iuuenũ pulcerrimus alter. Pyramis. idis. Addar. barbara pyramidum ſileat miracula mẽphis. Quirinꝰ. i. Uer. j. eñe. remo cũ fratre quirinos: vñ quirites dicti Oui. Anſi pulſaſſem minima de plebe quiritem. Syrus. a. ũ. Luca. in. vij. vnãt galatesqꝫ ſyriqꝫ: vñ etiã ſyrij ⁊ aſſyrij dicti ſunt. Syrꝰ quoqꝫ inſula vna ex cycladibus q̃ patria fuit pherecide ſyri primã producit apud humerũ qui eius meminit. Scyros quoqꝫ produxit. Uer. ij. eñe. vna omnis ſcyria pubes. Et. Papi. palladii littorea celebrabat ſcyros bonorẽ. Sidonius appollinaris auctor non contẽnendus ſed grecarũ litterarũ ignarus breuiauit ſcicés: vel ſcyrias vacuaſſe colos vel ſerica ſila per cãnas tor ſiſſe leues. Syrius vero p ſtella producit primã. Uer. iij. eñe. tũ ſteriles erurere ſyrius agros Syracuſe. arũ: vñ ſyracuſius. a. ũ. Idem in bu. prima ſyracuſio dignata eſt ludere verſu. Tyrus. i. Jdẽ. j. eñe. Sed regna tyri germanus habebat. Tyrannus. i. Idem in. vij. pars mihi pacis erit dextera: an tetigiſſe tyranni. Viridis. e. Idem in. vj. Jam ſenior ſed cruda deo viridiſqꝫ ſenectus. Vireo. es. viretum. i. viriditas. atis. eandem rationẽ ſequuntur. Viriatus. i. Sillius. iij. puni. Mos viria tus agit. Jã. ante. s. lõga eſt: vt niſus. i. pro rege megarẽſiũ in accipitrẽ verſo. Uer. j. geor. apparet liquido ſublimis in aere niſus. Breuiãt vero biſon biſontis. Addar. illi ceſſit atrox bubalus atqꝫ biſon. Iſara. e. fl. gallie. Lu. in. j. Hi vada liquerunt iſare qui gurgite ductus. Iſaurus. i. Jdẽ in. ij. cruſtumijſqꝫ rapax ⁊ iũcto ſapis iſauro. Addiſer. a. ũ. Uer. j. eñe. ⁊ magno miſere dilectus amore. ⁊ que cũ eo ſymbolum habent miſeria. e. miſereor. eris. Miſi cõiũctio. Oui. v. meta. O niſi te virtꝰ opera ad maiora tuliſſet. Ptiſana. e. Addarti. ptiſanã fabãqꝫ ſolebas. vñ. ptiſanariũ. ii. Mo. hoc ptiſanarium orize. Ptiſis. is Ju. ptiſis ⁊ nomice putres ⁊ dimidium crus. Siſer. eris. Columela. iam ſiſer aſſyrio venitqꝫ ſemine radix Jã. ante t. breuis eſt: vt mitra: qđ idẽ prim breuiare dicim⁹ qr eius diminutiuũ mitella breuiat. Uer. in copa. copa ſyriſca caput gra-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ia redimita mitella. Vitrũ.i. ẜdar.cõdantur parcs fusca falerna vitro. Britãnia.e.vñ ẽ britãnus.a.um. Uer.in buco.et pen tus toto diuisos orbe britãnos. Lucre.tñ.in.vj.pduxit dicés:nã quid britãnus celũ differre putamus. Vitiũ.ij.Ju.oẽ animi vitiũ tãto cõspectius in se.pducũt vero bythinia.e.vñ bythinus.a.ũ. ẜdanili.iiij.astrono. Cappadocũ armenteqz iugis bytinia diues. Flaccus i.iij. argona. bithyno phrygione iatũ sed quẽ sua voto. Juue.tñ breuiauit dicés:quãqz ꝛ cappa doces iaciãt egritudines bithyni. Brito.onis. idẽ qua nec terribiles cymbri nec britões vnãz. ẜdar. quá veteres bracbe bruto nis paupis ꝛ quã Clitella.e. ẜdo.j.ter. hic muli capue clitellas tpe ponũt. Clitũn⁹.i. Uer.ij.geo. binc albi clitũne greges ꝛ maxima taur⁹. Clito ri⁹.ij.fõs est archadie. Oui.xv. clytorio quicũqz sitim de frõte leuauit. Clytõ.onis.fl. arcadie. Pa pi.iiij.theba ꝛ rapid⁹ clitõ ꝛ q te pitbie Jadon Dito.as.ꝛ ditesco.is. ẜdo.in.poe. sermonẽ patri um ditauerit. Jdẽ.ij.scr.q rõne possis ditescere. Italia.e. Uer.j.ene. italiã fato profugus lauinaqz venit. idẽ in codẽ. italiã dixisse ducis de noie gen tẽ. Italicus quoqz ꝛ italis.idis. Oui.xv.me. gra ta qs italicis auctor⁹ posuisset in oris. Ule.i.yi. ita lides ẽs ipa decus sibi dia camilla. Italus.a.um tũ breuiare tũ pducere repitur. Jdẽ.in.iij.ꝛ sepe hesperiã sepe italia regna vocare. Joẽ in.ix coie cto sternit iaculo nolit italia comus. Jdẽ in. viij. bic augustus agens italos i plia cesar. ẜdo.j.ẽ. ar grec⁹ postqz ẽ italo pfusus aceto. ẜditis.e. Uer.i bu. frode sup viridi:sũt nobis mitia poma. ẜdy tilus.i. piscis culus. ẜdar. fugit inciso mytilus ore mihi. Nitor.eris. Uer.iiij.ene. bic primũ parib⁹ nitẽs cillen i⁹ alis. Pythagoras.e. Juue. pytago ras cunctis abstinuit qui. Pytheus.ei. Oui.vij.me.nã me pelopeia pythe⁹. Jdẽ in epi. phedre. bic tecũ trezena. colã pitheia regna. Py thõ.onis. idẽ.j.me. strauim⁹i nũeris tumidũ py thona sagittis. a quo pythius.a.ũ. Luc.i.vj.vñ ꝛ thessalice veniũt ad pythia laur⁹. Pyteleõ .on tis. ẜdo.rhodio qđ pyteleõti. Pytisma.atis. Ju. q lacidemoniũ pytasmate lubricat orbẽ. Angel⁹ tñ pollirian⁹ pitilismate legẽdũ eẽ cõtẽdit. Pitui ta. e. indifferenté habet longã apd Catullũ. mucusqz ꝛ mala pituita nasi. ꝛ apud Persiũ somnia pituita q purgatissima mit tũt. Breuẽ vt apud ẜdo.j.epi. pcipue san⁹: nisi cũ pituita molesta est. Ritus.us. a quo est rite. Uer.vj.ene. riteqz reptũ car pe manu. nãqz ipe volés facilisqz seqtur. Rito.as. a quo repiũtur cõposita irrito.as.ꝛ prorito.as. Oui.j.me. tu fasce nescio quos esto cõtẽtus amores irritare tua. Columela.ꝛ peleusiaci ,pitet pocula zythi. Scitor.aris. Uer.ij.eñ. suspẽsi eurypilũ sci tatũ oracula phebi: ꝛ ibidẽ tũ vero ardemus scitari ꝛ q̃rere causas. Sithõ.onis. mõs thracie: vñ sithonius. a.ũ. ꝛ sithois. idis. Uer. in bu. sithoniasqz niues hyemis subeamus aquose. Oui. in epi. phyllidis. nec vehit acteas sithois vnda rates. Tri ticũ.i. Uer.j.ge. at si triticeã in messem robustaqz ferra. Tritõ.onis. deus marin⁹. Jdẽ.j.ene. cymothoce simul ꝛ triton an nixus acuto. Tritõ quoqz ꝑ lacu in aphrica: a quo pallas tritonia dicta est dicẽte Luca. in. viij. ꝛ se dilecta tritõida dixit ab vnda. Uer.ij.ene. nec dubijs ea signa dedit tritonia mõstris. Tytirus.i. Jdẽ in buc. tityre tu patule recubans sub tegmine fagi. Titan.anis. Oui. nullus adhuc mũdo pbebat lumina titan. Titillo.as. ẜdo.j.ser. preterea ne vos titillet gloria aure. Clita.e. Uer. in. vj. nate mihi quõdã vita dũ vita manebat. Vitis.is. Jdẽ in buco. vitis vt arboribus decori est vt vitibus vue. Vito.as. Juue. illius occursus etiã vitare memẽto. Vitupero.as. tã etsi a vicio cõpositũ esse videatur. Zithũ.i. vt qđ paulo ante attulimus ex columela ꝛ Pelusiaci proritet pocula zithi. J.ante.u. cõsonantẽ longa est: ut viuus.a.ũ. viuo.is. pri mus.a.um. prius.as. O.ante.b. longa est: ut gobius. ij. robigus.i. robur. oris. Breuiant vero globus.i. Uer.ix.en. quis glo bus o ciues caligine voluit atra? Obelus.a.ũ. qđ ab ob ꝛ esus.a.ũ. cõponit. idẽ.iij.ge. breuis aluus obesaqz terga. Obelus.i qđ interptatur veru iõ breuiat: q: p. o. micrõ a grecis scribitur. ab eo p diminutionẽ fit obeliscus.i. Uer.j.rosis. hec aperit ꝑmi fastigia celsa obelisci. Obolus.i. Praescia. de mensuris. semi oboli duplũ est obulus: qué põdere duplo grãma vocant. Obex.icis. si in recto reperet breuiaret ꝑmã: q: ab ob ꝓpositiõe cõponit: ꝛ in obliquis si nõ habet.i. cõsonantem etiã breuiat vt apud Silliũ.iiij.puni. ꝛ fidos certãt obices accer sere filua. Probus.a.ũ. ꝛ pbitas.atis. ꝛ pbo.as ꝛ ab eo cõposita vt im probo.as. reprobo.as. approbo.as. pbũ.i. a quo obprobriũ cõponit: ꝛ exprobo.as. ẜdo.ii.ser. obprobrijs dignũ latrauerit in teger ipe. Soboles.is. Uer. in bu. chara deũ soboles: magnũ ieuis incremẽtũ. O añ.c. breuis. est: vt pceres.ũ. procus.i. vo co.as. tã etsi vox vocis cremẽtũ ꝓducat. vt suo loco dixim⁹: pducunt vero cocytus.i. Uergi.vj. cñe. cocytusqz labens sinu circũuenit atro. Crocalus.i. Oui.viij.me. ꝛ sũptis ꝑ supplice crocalus armis. Focale.is. illud qđ collo circũducit. ẜdar. hoc focale tuas asserat auriculas: nã a faucib⁹ deriuatur au diphtõgon in. o lõgũ cõuersa Oceanus.i. Uer.iiij.ge. oceanũqz pfem rerũ nymphasqz sorores. Ociũ.ij. Jdẽ in bu. o melibee de⁹ nobis hec ocia fecit. Ocyor ꝛ ocius ab eo qđ est ocys qđ interptatur velox. Oui.j.meta. fugit ocyor aura illa leui. Phoca.c. Uer.iij. geo. sternũtis̃e sono. diuerso in litore pho ce Phocos.i. Oui.vij.me. ꝛ proles tertia phocus. s. caci filius. Phocis.idis. Jdẽ in pri. sepat aonios diuersis phocis ab aruis. Procerus.a.ũ. Uer. in buco. corticis atqz solo ꝑceras erigit alnos. Poculũ.i. idem in eodẽ. in sanire libet: qñ ti bi pocula penã Vocalis.e. qđ nõ a voco.as. sed a voce deriuat. Oui.vij.me. regia turris erat: vocalibus addita muris. O.ante.d. longa est: vt rodo.is. clodius.ij. lodix.icis. Sodes qđ est blandiẽtis. ẜdo.j.epi. roscia dic soues melior⁹: an pue ror. Breuiãt vero fodio.is. Uer.vj.ene. aut spumantis equi foderet calcaribus armos. ẜdodus.i. vnde est modest⁹: ꝛ mo

æ. Vitiũ.i. pducũt uero Bythinia.æ. britõ. onis. clitella.æ. Clitũnus.i. Clytorius.ii. Cliton. onis dito.as. Ditesco.is. Fritinio.is. Italia.æ. Mitis.e. mitylus.i. Nitor.eris. Pithagoras.æ. Pythe⁹.ei. Python.onis. Pythius.a.ũ. Pyteleon.õtis. Pytisma.atis. Pituita indifferẽté habet. Ritus.us. Rito.as. Scitor.aris. Sithon.onis. Triticũ.i. Tritõ onis. Tytirus.i. Titan.anis. Titillo.as. Vita.æ. Vitis.is. Vito.as. Vitupero.as. Zythum.i.

I. añ.u cõsonãté lõga é: ut liuor liuoris. Viuo uiuis
Ante.b. lõga est: ut gobius.ii. breuiãt ue
o ro Globus.i. Obesus.a.ũ. Obelus.i. Obo lus.i. Obex obicis. Probus.a.ũ. Probo.as Probrum.i. Soboles.is.

O. áte.c. breuis est: ut ꝑceres.ũ. uoco.as. producũt uero Cocytus.i. Crocalus.i. Focale.is. Ocean⁹.i. Ociũ.ii. Ocyor & ocy⁹. phoca.æ. phoc⁹.i. phocis idis. Procerus.a.ũ. Proculũ.i. Vocalis.e.

O. añ.d. lõga é. ut rodo.is. breuiãt uero Fodio.is.

dero: ꝛ modulor: ꝛ modicus. ẜdo. est modus in rebus sũt certi deniqz fines. ẜdodo aduer. Uer.iiij.eñe. si modo qđ memo ras factũ fortuna seqtur. Odor.oris. odorus.a.ũ. odoror.aris. Jdẽ.j.ge. nõne vides croceos vt tmolus odores. Et a pus po dos qđ interptatur pes cõposita ꝛ deriuata. ut podalyrius.ij. podagra. Oui. de re. quãtos apud danaos podalyri⁹ arte me dendi. ẜdar. litigat ꝛ podagra diodorus flacce laborat. Cõposita quoqz ꝛ deriuata a rhodos: qđ interptatur rosa. ut rhodo daphne. es. Uer. in culice. laurus itẽ phebi decus egurgẽs rhododaphne. Rhodus insula. ẜdo.j. car. laudabũt alij clarã rho don aut mitylenen. Rodope. es. Uer. in bu. nec tñ rodophe miraꝛ ꝛ ismarus orphea. Rhoda nus.j. ꝓper. in. ij. testis arar. rhodanusqz celer magnusqz garũna. Sodalis.is. ẜdo. audieris be res: ergo nunc dama sodalis. O. ãte. f. breuis ẽ vt ofella. e. diminutiuũ ab offa: sed in pumoge nio pducitur atqz ideo ꝑ duplex. ff. scribit̃ in de riuato vero alterũ. f. exteritur vt sit breuis. Juue. solueret ꝛ patruo similes effũderet offas. idẽ q̃ nõ egeant ferro structoris ofelle. ẜdar. me meus ad subitas inuitet amicus ofellas. Tofus. i. sũt qui p. ph. sũt qui p. f. scribãt: sed semp producit Uer. ij. ge. ꝛ tofus icaber: ꝛ nigris exesa chelydris Ju. berba nec ingenũ violarent marmora tofũ. O. ante. g. lõga est vt cogo. is. Breuiãt logos qđ in terptatur sermo ꝛ ab eo ꝓposita ꝛ deriuata. vt lo gicus dialogus. arethalog⁹. Ju. mouerat vt men dax arethalogus in mare nemo. Rogus. i. idem ꝛ minor igne rogi. Rogo. as atqz ab eo cõposita vt interrogo. as. arrogo. as. irrogo. as. Toga. e. Ju. quid faciãt comites: qbus hic toga calce⁹ hic est. O. ante. l. breuis est vt colo qđ interptat mẽ brũ. scribitur eni a grecis p. o. micron. vñ ꝛ ab eo cõposita ꝛ deriuata breuiãt. vt monocolo. dicolo tetracolo. pducũt uero bolet⁹. i. Ju. boletus dño sed qualẽ claudius edit. Bola. e. Uer. vj. eñe. castrũqz inut: bolãqz cozãqz. vñ bolanus. a. um. ꝛ bolanus nomẽ viri ꝓpriũ. ẜdo. o tẽ bolane cere bri felicẽ aiebã. Colũ. i. instrumẽtũ quo aligd co laꝛ. Uer. ij. ge. colaqz plozũ fumosis deripe tectis binc est colo. as. Colyphiũ. ij. Ju. luctãtur pauce comedũt colliphia pauce. Geor. merula p vupiex ll. scribi debere putat: q: deriuaꝛ ab eo qđ est col lix: q est panis subcinericius. Doliũ. ij. Ju. tãq̃ alta in dolia lõgus deciderit serpẽs bibit ꝛ vomit. Dolõ. onis. Dolõ q̃qz ꝑ genere teli: qñ a dolo deriuatur ꝑmã breuiat. Uer. vij. cñe. Oui. in epi. penelopes. rettulit in bellẽ rhesum dolonaqz celos. ẜdolos. is. Uer. j. eñe. miraꝛ molẽ eneas magalia quõdã. Ide est molior. iris. ꝛ amolior. iris. Jdẽ in eodẽ. moliriqz arcẽ ꝛ ma nib⁹ ꝓuoluere saxa. ẜdoli. yos. herba ab homero celebrata. Uer. i priape. quẽ cur moly vocat: mẽtula moly fuit. Oui. xiij. me. moly vocãt sup nigra radice tenẽt. Mola. e. Silli. xiiij. pu. hic ad chalcidicã trãsfert cir⁹agmina nolã. Molo nonuis: ẜdar. splendida sit nimiũ sordida nolo cutis. Olearos. insula prope cubocã. Uer. iij. eñe. olearo niueãqz parõ: sparsasqz per equor. Olenos. i. oppidũ boeotie. Pa. iiij. the. olenos ionijs ꝛ fluctib⁹ hospita portu. vñ. Oui. iij. me. dixit olenie sidus pluui ale capelle. Olim aduer. Uer. j. eñe. certe hinc romanos olim vuluẽtibus armis. Prolixus. a.ũ. Jdẽ in bu. birsutũqz supcl lium ꝓlixaqz barba. Proles. is. idem in. iiij. eñe. nec prolem ausoniã ꝛ lauinia respicit arua. Polypus. i. ꝛ polidamas. antis. primã producũt cũ reliqua a poly qđ interptatur multũ cõposita breuiẽt. vnde ꝛ a quibusdã per. l. duplex scribuntur. Oui. iiij. me. vtqz sub equoribus deprensũ polypus hostẽ. ꝛ pro morbo. ẜdo. j. ser. delectat veluti babinũ polius pagne. Perfi. nec mihi polidamas ꝛ troades labeonem. ꝛ Oui. xij. me. sed neqz deiphobum neqz polydamãta nec ipsum. Solus. a.um. Uer. iiij eñe. sola domo meret vacua stractisqz relictis. Solor. aris. idẽ in. j. solabar fatis cõtrarĩa fata repend. ns. Solers. tis. a quo est solertia. ꝛ solẽnis a plerisqz ꝑ duplex. l. scribũtur. Tibullus primus aratra manu solerti fecit osyris. Oui. ix. me. huc licet ex toto solertia confluat orbe. Uer. iiij. eñe annua vota tamen. solẽnesqz ex ordine pompas. Tmolus. i. idem. j. ge. nõne vides croceos vt tmolus odores. Oui. x. meta. iudice sub tmolo certãmen venit ad impar. O. ante. m. longa est. vt doma atis: quod interpretatur tectum: cuius domus breuiet. Uomer. eris. tam etsi a vomo. is. in quo prima breuis est. deriuetur Lomo. is quod ideo posuimus: q coma. e. cum quo simbolum habere videbatur primam breuiat. Lomesso. aris. qđ gre cum est: ne quis putet a comedo. is. deriuari. Breuiant bromius. ij. Luca in. j. mons phebe bromioqz sacer. Uerg. in copa. est hic munda cures. est amor ꝛ bromius. Loma. e. ẜdartia. tam longe bromio ãz tibi phebe come. Lomes. itis. Uergi. ij. eñe. sit comes ꝛ longe seruet vestigia coniunx. Chromis. is. n. p. viri. Uer. in buco. pergite pierides. chromis ꝛ mnasilus in antro. Lomedo. is. Juue. preclaris vna comedũt patrimonia mensa. Dominus. i. Uer. iiij. eñe. repulit ꝛ dominum eneam in regna recepit. Domo. as. idem in. vj. os rabidum fera corda domans. Domus. us. idem in. viij. ꝛ domus herculei custos pinaria sacri. Glomero. as. Jdẽ in. ij. sed glomerare manum bello ꝛ concurrere in arcem. Homo. inis. Idem in. j. morta lis: nec vox hominem sonat odea certe. Homerus. i. Juue. rex pitius magno si quicãz credis homero. Nomas. adis. ẜdar. cui diadema daret marmore picta nomas. eadem est numidia. Omasum. i. Hoza. seu pingui tentus omaso Omitto. is. Idem. ij. ser. artẽue illusus omittas. Stomachus. i. Juue. ardenti stomacho nam que meritoria somnum. Tomos qđ interpretatur incisio. ẜdartia. scriptura quanti constet ꝛ tomos vilis. hic ꝓ parte libri accipitur. est ꝛ tomos locus in pon to. de quo ouidi. in. iij. de tristibus. inde thomos dictus locus hic quia fertur in illo membra sororꝫ fratris consecuisse sui. vñ

idē auctor fecit tomites.e.ꝛ tomitanus.a.ū. Tomo.is. Ju.cōuomit hec inter nautas ꝛ prādet ꝛ errat. O.añ.n.breuis est.vt conon.onis,bonus.a.ū.pducūt conor.aris.vñ est conatus.us. Oui.de reme.ſz qd ꝑcipue nr̄is constib⁹ obstet. Cone.es in sula istri.ſi.Lu.in.iiij.barbara cone ſarmaticas vbi pdit aquas. Conopeū.i. Ju.vt testudineo tibi lētule conopeo.est eni ſpō deus in qnto loco.Con⁹.i. Oui.iij.me.tegmia mox capitū picto nutātia cono.ꝛ,p cyparissi ſi galla.vñ comifere dicte sunt.a Uerg.Bonū. Uer.in bu.phystula dametas dono mihi quā dedit olim.Monych⁹.i.vn⁹ ex centauris. Ju.ēztas iaculetur mox ꝑchus ꝓnos.Mon⁹.a.ū.ꝛ ide none.arū. Uer

O.ante.n.breuis est:ut bonus.a.ū.pducunt uero. conor.aris.Cone.es.Conopæū.i.Conus.i.Donū.i.Monychus.i. Nonus.a.ū. Nonæ.arū.Pronus.a.ū. Pono.is. Pone præpositio.& aduerbi. Zona.æ.& agonia cōposita. & deriuata: de quibus in mediis syllabis dicetur.

O.ante.p.brenis est:ut opis opem ab ope.& ī plurali opes. Sopor.oris. producnnt uero copa.æ. n.p.feminæ.Copia.æ.Copula.æ.Copo.onis.cophos.i.surdus. Opis.is. nympha. Opilio.onis. Populus.i. pro arbore.Popeanū.i.Poples.itis. .Propino propinas. indiffentē habet.Popysma atis.Sopio.is.Stlopus.i.

O ante.q.breuis est:ut loquor.eris. Coquo.is.

O.ātē.r.breuis est:ut chorus.i.cora.æ. oppidum italiæ.pducunt uero corus.i.p uēto argeste corā.præpo.& aduer.Coryc⁹.i.Corytus.i. Coraliū.ii.Doris.idis.Doricus.a.ū.Dorion.Doron. hoc est donū siue palmus.Hora.æ.Morus.i.Morio.onis. Noricū.i.Ora.æ.Oro.as.Orithiya.æ. Oriō.onis.Oricos.op.Prora.æ.Sora. æ. Sorate.is.Sorex.icis.Thorax.acis.Et habētia.l.ante.o.ut.Lorum.i.Gloria.æ.Ploro.as.

O.ante.s.longa est:ut moses.is.Prosa.æ.Breuiāt uero.Cosæ.arum.Cosira.æ.Dosis hoc est datio Osyris osirídis.Proseucha.æ.prosyma.æ. Posui. a pono.is.Rosa.æ.

O.ante.t. breuis est:ut notus:uētus:nothus.i.spurius.Nota.æ.& noto.as.Botrus.i. Producūt uero Clotho.us.Lothos.i.Protē⁹.i.& aprotos qd interptaī primus cōpositā:ut ꝓtogenes.is.

O.ante.u.consonantem breuis est: ut ouis.nouus a.um.producit uero ouum.i.

u Ante.b.breuis ē:ut ruber.a.ū. Producūt uero Buco.onis. Bubalus.i. Bubastus.i. Huber.eris.Iubilus.i.Lubricus.a.ū. Nubes.is.nubo.is. Pubes pubis. Rubigo.inis. Suber.eris.Subula.æ.Tuber,eris.

V.ante.c.lōga est: ut duco.is.Luceo.es.Breuiāt uero Cuculus.i. Cuculo.as.Cucullus.i.Cucuma.æ Cucumis.eris.Cucurbita.æ.Ducenti.e.a. Duceni.æ.a.Lucerna.æ.Lucrum.i.Luceres.rū.

V.ante.d.lōga est:ut Rudo.is.Ludo.is.Breuiant uero.Pudor.oris.Pudet.pudebat.Rudis.e. Rudis.is.uirga ptoris.Rudēs.entis.Sudes.is.Studium.ii. Tuder.eris.& Tuders.ertis.

thoraca petitū perfossūq; locis.Et hūtia.l.añ.o.vt lorum cē.O añ.s.lōga est.vt moses.Juue.tradidit arcano quodcūq; volumine moses.Prosa.e.Ausoni⁹.psa asie ī causis nūcros imitata choroꝝ.Breuiāt vero cosie arū. vrbs thuscie. Uer.iij.ene.q qz vrbē liqre cosas.Cosira.e.insula ī mari siculo.Oui.iij.fast.tertilis ꝛ melite sterili vicina cosire.Dosis qō interptatur datio: nā p.o.micrō scribitur a grecis.vñ est antidotus,p antidoto.Osiris.idis. Tibull⁹.primꝰ aratra manu soleti fecit osiris.Pro scucha.e.Juue.ede vbi ꝓsistas.in q̄ te qro,pleuciba. Prosymna.e.vrbs thessalie. Papini.li.iiij.the.hinc armat larissa viros hic celia ꝓymna. Posui ꝓteritū a pono.is.cui⁹ in pñti ꝑma sunt lōga. Uer.iij.ene.hinc ꝛ naricij poluerūt menia locri. Rosa.e. Idē in rosis. ambigeres rapet ne rosis tūc aura ruborē. Oañ.t. breuis est: vt notus.i.vētus a meridie spirās:q latine dr auster. Uer.j.ene.tris not⁹ arreptas ī iaxa latētia torq̄t. Nothus quoq; qō interptaī spurius. Oui.i epi.phedre.cur nihil ne caperes regna ꝑna nothus? Noto.as.aui. Uer.in bu.parta mee veneri sūt munera nāq; notaui.q̄ exēpla ideo posita sūt: qz notus.a.ū. ꝓtici pīū a nosco.is.pmā,pducit ex regula generali supinoꝝ duas syllabas hūtiū. Breuiāt q̄q; botr⁹.i.ꝛ botryo.onis. qz prima p.o.micrō scribitur. Gothus.i. Alsom⁹ hic possem victos idē referre gothos. producūt vo clotho.us. Juue.hec exēpla para felicibus.at mea clotho. Lote siue cotes op. mauritanie,pducit primā qz p.o. longū.a. grecis scribitur. Pli.li.v.ꝛ Strabo. Lothos.i.arbor ꝛ nympha in illā versa. Oui.ix.meta.florebat aquatica lothos.ꝛ ibidē.lothos in hāc nymphe fugiens obscena priapi.Prote⁹.i. Nora.quo teneam vult⁹ mutātē protea nodo.ꝛ a protos qō interptatur ꝑmus cōposita sit,ptogenes protomartyr. ꝓtoclit⁹. O añ.u.ꝓsonātē breuis est. vt ouis.nouus.a.ū.producit vero ouū.i. No.lōga gbus sanies est ouis illa memēto. U.añ.b.breuis est vt ruber.a.ū.iubeo.es.tuba.e.producūt vero bubo onis.auis nocturna. Uer.iiij.ene.solaqz culmini bus ferali carmie bubo. Bubal⁹.i.aial.Addar. illi cessit atroꝛ bubal⁹ atq; bison. Bubast⁹.i.oppidū egypti. Oui.ix.me. ide femininū possessiuū formauit dicēs.scāq; bubastis vatisq; colozib⁹ apis. Huber eris. Uer.j.ene.terra antiqua potēs armis.atq; bubere glebe. Jubil⁹ siue iubilū.Silli.iiij.pu.ꝛ let⁹ scopulis audiuit iubila cy

cōtacta labellis.tū lōga. vt apō Addar.cenat.propinat.poscit.negat.inuit.vna ē.Popysma.atis.Idē.qs ridere pōt latui popysmata cūni.ꝛ Ju.ꝑbebit vati crebrū popysma rogāti.sūt q ꝓuplex.p.scribāt poppysma.Sopio.is.Uer.j.esie. hunc ego sopitū sono sup alta cythera.cui⁹ cōpositū semisopit⁹.a.ū.eādē buiat.Oui.li.amor.purpureo iacuit semisopita torо. Idē in epi.ariadnes.thessea pssuras semisopita manꝰ ex q̄ suspicamur ꝑmā hr̄e idifferēcē.Itaqz de industria buē posuim⁹ quodā in loco: vbi priam salutauim⁹:hic fuerāt cune q̄ me sopiere iacētē.Stlopus.i. Per.nec stlopo tumidas intēdis rūpere bucas. O.añ.q.breuis ē:vt loquor.eris.coquo.is. O.añ.r.buis ē:vtchor⁹ cū significatmultitudinē coeuoꝝ:qō lō posuim⁹:qz p vēro q spirat ab occidēti estiuali:ꝑmā producit.vt stati dr. Lora q̄q; ātiq̄ssimū italie oppidū ꝑmā buiat dicēte Uer.vi.enē. bolāq;coraq;.nā corā ꝓpositio siue,aduer.,pducit.idē.j.eñ.postq̄ itrogressi ꝛ corā data copia fādi.Lor⁹.i.,p vēro q etiā cau r⁹ dr.idē.v.eñ.cōuūt,vbi sydera chori.Columela.frigoriꝰ gelidis ireq; obnoxia cauri.Coryc⁹.i.op.ꝛ mōs sicilie.vñ ē coricius.a.ū.Lu.i.iij.coryciūq; patēs eresis rupib⁹ ātrū. Lozyth⁹.i.pro pharetra.Uer.x.eñ.cozityq; leues būeris ꝛ letifer arcus.Sillius.vij.pu.puulus ex hūero cozyt⁹ q̄ aure⁹ arcus.Coralīū.ij.Oui.iiij.me.nūc q̄q; coralijs eadē natura remānsit.idē in.xv.sic ꝛ coralīū quo ꝑmū cōtigit aureas.Borīs.idis.dea marina.Uer.in bu.dozis amara suā nō intermisceat vndā.Boricus.a.ū.Idē.ij.pāduntur porte iuuat ire ꝛ dozica castra.Dozio.ij.oppidū magnesie.Luc.in.vj.dorio ira flebile pieridum Papinius.iiij.theba.getico quos flebile,vati dozion. Et a dozoti quod interpretatur donū siue palmus.cōposita. nam dozi quod interpretatur hasta a quo est doziphorus primā breuiat.Hora.e.pars diei.xij.siue noctis.Uer.in more.iam nox hibernas bis qnq; pgerat horas.Addorus.i.pro arbore.Ouidius.iiij.me.ardua morus erat niueis'uberrima pomis ꝛ pro pomo. Horatius.qui nigris prandia moris finiet.Addozio.pro tardo ꝛ stolido natura.Addartialis.morio dictus erat viginti millib⁹ emi.Addozari quoq; prima longa est huiusmodi quēpiam esse.Sueto.in nerone de claudio mozari eū inter boues desisse pro ducta prima syllaba iocabatur.hoc est morio esse. Moricum.i.regio macedonie dalmatie cōtermina.Uergi.iij.geor.tū sciat aerias alpes ꝛ norica siquis.Ouidius.xiiij.meta.durior ꝛ ferro quod noric⁹ excoquit ignis.Ora.e.pro extremitate.Uer. troic qui primus ab oris. Oro.as.Idem in eodem.oramus.prohibe infandos a nauibus ignes. Orithiya.e.erichtei regis athenarum filia.Uergili.iiij.geor.atq; gete atq; ebrus atq; actias orithiya. Orion.orionis.Lacanus in.j.armatūq; auro circumspicit oriona.Flaccus.j.argo.nō meus orion:nec seuus pleiade taurus.Uergi.vij.esie.vbi orion hibernis tūdi tur euris.Idē tamē breuiatin primo.vi.cum subito assurgens fluctu nymbosus orion.ꝛ in.iiij.dū pelago desuit hyems ꝛ aquosus orion. Oricon.Lucanus in.iij.tum qui dardanjam tenet oricon. Prora.e.Uergili.in primo franguntur remi. tū prora'auertit ab vndis.Sorex.icis.Serenus,si pregnās artus captiui soricis edit. Thorax.acis.Uergilius.vj,bis sex

O.ante.s.longa est:ut moses.is.Prosa.æ.Breuiāt uero.Cosæ.arum.Cosira.æ.Dosis hoc est datio Osyris osirídis.Proseucha.æ.prosyma.æ. Posui. a pono.is.Rosa.æ.

O.ante.t. breuis est:ut notus:uētus:nothus.i.spurius.Nota.æ.& noto.as.Botrus.i. Producūt uero Clotho.us.Lothos.i.Protē⁹.i.& aprotos qd interptaī primus cōpositā:ut ꝓtogenes.is.

O.ante.u.consonantem breuis est: ut ouis.nouus a.um.producit uero ouum.i.

u Ante.b.breuis ē:ut ruber.a.ū. Producūt uero Buco.onis. Bubalus.i. Bubastus.i. Huber.eris.Iubilus.i.Lubricus.a.ū. Nubes.is.nubo.is. Pubes pubis. Rubigo.inis. Suber.eris.Subula.æ.Tuber,eris.

V.ante.c.lōga est: ut duco.is.Luceo.es.Breuiāt uero Cuculus.i. Cuculo.as.Cucullus.i.Cucuma.æ Cucumis.eris.Cucurbita.æ.Ducenti.e.a. Duceni.æ.a.Lucerna.æ.Lucrum.i.Luceres.rū.

V.ante.d.lōga est:ut Rudo.is.Ludo.is.Breuiant uero.Pudor.oris.Pudet.pudebat.Rudis.e. Rudis.is.uirga ptoris.Rudēs.entis.Sudes.is.Studium.ii. Tuder.eris.& Tuders.ertis.

O.ante.s.longa est:ut moses.is.Prosa.æ.Breuiāt uero.Cosæ.arum.Cosira.æ.Dosis hoc est datio Osyris osirídis.Proseucha.æ.prosyma.æ. Posui. a pono.is.Rosa.æ.

O.ante.t. breuis est:ut notus:uētus:nothus.i.spurius.Nota.æ.& noto.as.Botrus.i. Producūt uero Clotho.us.Lothos.i.Protē⁹.i.& aprotos qd interptaī primus cōpositā:ut ꝓtogenes.is.

O.ante.u.consonantem breuis est: ut ouis.nouus a.um.producit uero ouum.i.

u Ante.b.breuis ē:ut ruber.a.ū. Producūt uero Buco.onis. Bubalus.i. Bubastus.i. Huber.eris.Iubilus.i.Lubricus.a.ū. Nubes.is.nubo.is. Pubes pubis. Rubigo.inis. Suber.eris.Subula.æ.Tuber,eris.

V.ante.c.lōga est: ut duco.is.Luceo.es.Breuiāt uero Cuculus.i. Cuculo.as.Cucullus.i.Cucuma.æ Cucumis.eris.Cucurbita.æ.Ducenti.e.a. Duceni.æ.a.Lucerna.æ.Lucrum.i.Luceres.rū.

V.ante.d.lōga est:ut Rudo.is.Ludo.is.Breuiant uero.Pudor.oris.Pudet.pudebat.Rudis.e. Rudis.is.uirga ptoris.Rudēs.entis.Sudes.is.Studium.ii. Tuder.eris.& Tuders.ertis.

thoraca petitū perfossūq; locis.Et hūtia.l.añ.o.vt lorum cē.O añ.s.lōga est.vt moses.Juue.tradidit arcano quodcūq; volumine moses.Prosa.e.Ausoni⁹.psa asie ī causis nūcros imitata choroꝝ.Breuiāt vero cosie arū. vrbs thuscie. Uer.iij.ene.q qz vrbē liqre cosas.Cosira.e.insula ī mari siculo.Oui.iij.fast.tertilis ꝛ melite sterili vicina cosire.Dosis qō interptatur datio: nā p.o.micrō scribitur a grecis.vñ est antidotus,p antidoto.Osiris.idis. Tibull⁹.primꝰ aratra manu soleti fecit osiris.Pro scucha.e.Juue.ede vbi ꝓsistas.in q̄ te qro,pleuciba. Prosymna.e.vrbs thessalie. Papini.li.iiij.the.hinc armat larissa viros hic celia ꝓymna. Posui ꝓteritū a pono.is.cui⁹ in pñti ꝑma sunt lōga. Uer.iij.ene.hinc ꝛ naricij poluerūt menia locri. Rosa.e. Idē in rosis. ambigeres rapet ne rosis tūc aura ruborē. Oañ.t. breuis est: vt notus.i.vētus a meridie spirās:q latine dr auster. Uer.j.ene.tris not⁹ arreptas ī iaxa latētia torq̄t. Nothus quoq; qō interptaī spurius. Oui.i epi.phedre.cur nihil ne caperes regna ꝑna nothus? Noto.as.aui. Uer.in bu.parta mee veneri sūt munera nāq; notaui.q̄ exēpla ideo posita sūt: qz notus.a.ū. ꝓtici pīū a nosco.is.pmā,pducit ex regula generali supinoꝝ duas syllabas hūtiū. Breuiāt q̄q; botr⁹.i.ꝛ botryo.onis. qz prima p.o.micrō scribitur. Gothus.i. Alsom⁹ hic possem victos idē referre gothos. producūt vo clotho.us. Juue.hec exēpla para felicibus.at mea clotho. Lote siue cotes op. mauritanie,pducit primā qz p.o. longū.a. grecis scribitur. Pli.li.v.ꝛ Strabo. Lothos.i.arbor ꝛ nympha in illā versa. Oui.ix.meta.florebat aquatica lothos.ꝛ ibidē.lothos in hāc nymphe fugiens obscena priapi.Prote⁹.i. Nora.quo teneam vult⁹ mutātē protea nodo.ꝛ a protos qō interptatur ꝑmus cōposita sit,ptogenes protomartyr. ꝓtoclit⁹. O añ.u.ꝓsonātē breuis est. vt ouis.nouus.a.ū.producit vero ouū.i. No.lōga gbus sanies est ouis illa memēto. U.añ.b.breuis est vt ruber.a.ū.iubeo.es.tuba.e.producūt vero bubo onis.auis nocturna. Uer.iiij.ene.solaqz culmini bus ferali carmie bubo. Bubal⁹.i.aial.Addar. illi cessit atroꝛ bubal⁹ atq; bison. Bubast⁹.i.oppidū egypti. Oui.ix.me. ide femininū possessiuū formauit dicēs.scāq; bubastis vatisq; colozib⁹ apis. Huber eris. Uer.j.ene.terra antiqua potēs armis.atq; bubere glebe. Jubil⁹ siue iubilū.Silli.iiij.pu.ꝛ let⁹ scopulis audiuit iubila cy

cōtacta labellis.tū lōga. vt apō Addar.cenat.propinat.poscit.negat.inuit.vna ē.Popysma.atis.Idē.qs ridere pōt latui popysmata cūni.ꝛ Ju.ꝑbebit vati crebrū popysma rogāti.sūt q ꝓuplex.p.scribāt poppysma.Sopio.is.Uer.j.esie. hunc ego sopitū sono sup alta cythera.cui⁹ cōpositū semisopit⁹.a.ū.eādē buiat.Oui.li.amor.purpureo iacuit semisopita torо. Idē in epi.ariadnes.thessea pssuras semisopita manꝰ ex q̄ suspicamur ꝑmā hr̄e idifferēcē.Itaqz de industria buē posuim⁹ quodā in loco: vbi priam salutauim⁹:hic fuerāt cune q̄ me sopiere iacētē.Stlopus.i. Per.nec stlopo tumidas intēdis rūpere bucas. O.añ.q.breuis ē:vt loquor.eris.coquo.is. O.añ.r.buis ē:vtchor⁹ cū significatmultitudinē coeuoꝝ:qō lō posuim⁹:qz p vēro q spirat ab occidēti estiuali:ꝑmā producit.vt stati dr. Lora q̄q; ātiq̄ssimū italie oppidū ꝑmā buiat dicēte Uer.vi.enē. bolāq;coraq;.nā corā ꝓpositio siue,aduer.,pducit.idē.j.eñ.postq̄ itrogressi ꝛ corā data copia fādi.Lor⁹.i.,p vēro q etiā cau r⁹ dr.idē.v.eñ.cōuūt,vbi sydera chori.Columela.frigoriꝰ gelidis ireq; obnoxia cauri.Coryc⁹.i.op.ꝛ mōs sicilie.vñ ē coricius.a.ū.Lu.i.iij.coryciūq; patēs eresis rupib⁹ ātrū. Lozyth⁹.i.pro pharetra.Uer.x.eñ.cozityq; leues būeris ꝛ letifer arcus.Sillius.vij.pu.puulus ex hūero cozyt⁹ q̄ aure⁹ arcus.Coralīū.ij.Oui.iiij.me.nūc q̄q; coralijs eadē natura remānsit.idē in.xv.sic ꝛ coralīū quo ꝑmū cōtigit aureas.Borīs.idis.dea marina.Uer.in bu.dozis amara suā nō intermisceat vndā.Boricus.a.ū.Idē.ij.pāduntur porte iuuat ire ꝛ dozica castra.Dozio.ij.oppidū magnesie.Luc.in.vj.dorio ira flebile pieridum Papinius.iiij.theba.getico quos flebile,vati dozion. Et a dozoti quod interpretatur donū siue palmus.cōposita. nam dozi quod interpretatur hasta a quo est doziphorus primā breuiat.Hora.e.pars diei.xij.siue noctis.Uer.in more.iam nox hibernas bis qnq; pgerat horas.Addorus.i.pro arbore.Ouidius.iiij.me.ardua morus erat niueis'uberrima pomis ꝛ pro pomo. Horatius.qui nigris prandia moris finiet.Addozio.pro tardo ꝛ stolido natura.Addartialis.morio dictus erat viginti millib⁹ emi.Addozari quoq; prima longa est huiusmodi quēpiam esse.Sueto.in nerone de claudio mozari eū inter boues desisse pro ducta prima syllaba iocabatur.hoc est morio esse. Moricum.i.regio macedonie dalmatie cōtermina.Uergi.iij.geor.tū sciat aerias alpes ꝛ norica siquis.Ouidius.xiiij.meta.durior ꝛ ferro quod noric⁹ excoquit ignis.Ora.e.pro extremitate.Uer. troic qui primus ab oris. Oro.as.Idem in eodem.oramus.prohibe infandos a nauibus ignes. Orithiya.e.erichtei regis athenarum filia.Uergili.iiij.geor.atq; gete atq; ebrus atq; actias orithiya. Orion.orionis.Lacanus in.j.armatūq; auro circumspicit oriona.Flaccus.j.argo.nō meus orion:nec seuus pleiade taurus.Uergi.vij.esie.vbi orion hibernis tūdi tur euris.Idē tamē breuiatin primo.vi.cum subito assurgens fluctu nymbosus orion.ꝛ in.iiij.dū pelago desuit hyems ꝛ aquosus orion. Oricon.Lucanus in.iij.tum qui dardanjam tenet oricon. Prora.e.Uergili.in primo franguntur remi. tū prora'auertit ab vndis.Sorex.icis.Serenus,si pregnās artus captiui soricis edit. Thorax.acis.Uergilius.vj,bis sex

Universidad de Deusto
Biblioteca

uicolā celso de colle tuderē. Jdē in. vj. deuexū lateri pēdet tuder. U. añ. f. lōga. ē. vt vfēs. tis. fl. italie. Uer. vij. atqz in mare cōdit vfens. Jdē qqz alio in loco ꝓ noie ꝓpio viri posuit. Bufo. onis. Jdē. j. ge. inuētusqz cauis bufo. ꝛ q̄ pturia terre sūt q̄ bufo. onis, ꝓ duplex. f. scribāt. U. añ. g. lōga est. vt iugerū. i. nuge. arū. ruga. e. Breuiāt vo fugio. is. ꝛ fuga. e. Uer. in buc. quē fugis ac demēs: Jugū. i. q̄ boues iūgūtur: ꝛ ꝓ mōtis sūmitate ꝛ ꝓ nauiū trāstro. ꝛ ꝓ teleare. Uer. in. buc. aspice aratra: iugo referūt suspēsa: iuuēci. Tugurū. ij. Jdē in eodē ope. paupis ꝛ tuguri ꝓgestū cespite culmē. A. añ. l. breuis est. vt fulix icis. iuue fulica. e. Huien⁹ i arato. ꝛ cū pua fulix trepido volat arua volatu. Uer. j. geo. i sicco luduīt fulice, pducūt vo cul⁹. i. zldar. nō culū neqz eni cul⁹ est: q̄ nō cacat olim. Dulichiū. ij. Uer. iij. eñ. duli chiūqz samosqz ꝛ neritos ardua saxis. Fuligo. inis Uer. in bu. sp ꝛ assidua postes fuligine nigri. Juli⁹. ij. idē. i. eſie. iuli⁹ a magno demissū nomē iulo zldulius. i. mula. e. zldar. gestari iūctis niſi ōnis hedile mulis Pulex. icis. Jdē in dilti. morden te molesto pulice: vl si qd pulice sordidi⁹. Thule es insula q̄ ab alijs dr thyle. Uer. j. ge. tibi seruiat vltima thule. Uligo. inis. Uer. ij. ge. atque pinguis humus dulciqz vligine leta. U. añ. m. lōga est: vt humor. oris. hūidus. a. ū. q̄ ꝛō posuim⁹ q: ab hūo in q̄ ꝓia brevis est ōriuata videt. Uer. j. ge. atqz exudat inutilis hūor. Jdē i eodē. hūida solstitia atqz hyemes orate serenas agricole. Hūan⁹ qqz tā et si ab hoie deriuat i quo ꝓma breuis ē primā ꝓducit. Breniāt vo cumul⁹. i. Uer. in ge. cumulosqz ruit male piguis arane. Hum⁹. i. idē in. ij. eiusdē. atqz pinguis hum⁹ dulciqz vligine leta. Hūerus. i. Jdē. j. ene. os hūerosqz deo similis. Numa. e. rex romanoꝝ. Juue. hic vbi nocturne nūma cōstituebat amice. Numanus. i. nomē viri apud. Uerg. ix. ene. celebrātū. sit satis enide telis ipune numanū. Numer⁹. i. Uerg. i buc. nūeros memini si verba tenerē. Numisma atis. Hora. retulit acceptos regale numisma philippos. Rumex. icis. Uer. in moreto. fecūdusqz rumex: malue violeqz rubebāt. U. añ. n. lōga est vt iuno. onis. fun⁹ eris. mun⁹ eris. Breuiāt vero Cune⁹. i. Juue. vigna tuo cuneis an hāt spectacula totis. Uer. j. ge. nā primi cuneis scidebāt fissile lignū. Cunicul⁹. i. tā ꝓ lepusculo q̄ ꝓ via subterranea. zldar. gaudet in effossis bitare cuni cul⁹ ātris. Tunica. e. Juue. tunica mihi malo lupini. U. añ. p. breuis est. vt lup⁹. i. Lupio. is. pro ducūt vo cupa. e. Jupiter iouis siue iupitris. quā ōz sunt q̄ vtrūqz ꝓ duplex. p. scribāt. Nup aduerbiū Uer. in. buc. nō verū egonis: nup mihi tradidit egō. Pupus. i. ꝛ pupa ꝛ pupula ꝛ pupill⁹ ꝛ pupilla. zldartia. dicit se vetulā cū sit cerelia pupa. Persi. nēpe hoc qd veneri donata a virgie pupa Pupula. e. ꝓ eo q̄ q̄dā dicūt pupilla. e. Ouidi. de amoribus. suspicor ꝛ fama est: oculis quoqz pupula duplex. Pupillos. i. Juue. pupilli pstantis: at hic dānatus iam. Rupes is. Uer. in buc. nec tūi phebo gaudet parnasia rupes. Supparus. i. ꝛ Stuppa a plerisqz ꝓ duplex. p. scribuntur qz pducūt pmā: sz iō posuim⁹. qz de ortographia nō satis cōstat. Scrupus. i. vnde scrupul⁹. i. ꝛ scrupe⁹. a. ū. Uer. vj. ene. scrupea tuta lacu. U. añ. r. lōga ē. vt curio. onis. nomē viri. Luca. curio si camas trāscēdere iussus in vrbes. Breuiāt vero curi⁹. ij. Juue. q̄ simulāt curios ꝛ bachanalia viuūt. Cures iū. oppi. sabinoꝝ. Uer. vj. ene. curib⁹ puis ꝛ paupe terra. Curetes tū. ppli sunt dalmatie. Luca. in. iiij. illic bellaci cōiusus gēte curetū. Mā ꝓ crete pplis ꝓducit. Uer. iiij. geo. curetū sonit⁹ crepitātiaqz era secute. Curulis. e. a curru. Lu. in. j. vacueqz loco cessere curules. Juue. sellas donare curules. Duri⁹. ij. fl. hispāie. Sili⁹ in j. hic certāt pactore tibi duriusqz taguſqz Furio. is. siue furo. is. ꝛ furor. Lu. gs furor o ciues. zlduria. e. Ho. j. ser. qō pingui miscere mero muriaqz ōcebit. Mur⁹us. Uer. ij. eñ. dardanis ꝛ diue veneris nur⁹. Spuri⁹. ij. Ausoi⁹. qqz notas spurijs vīb⁹ apposuit. U. añ. s. lōga. ē. vt pusio. onis. Breuiāt vo frusino. ōis. oppi. italie. Juue. aut fabraterie domi⁹. aut frusinōe parēt Pusill⁹. a. ū. ꝓ pu⁹. Ho. dij. hñ fecerūt sopē me qōqz pusilli. Susurr⁹. i. Uer. i bu. sepe leui sonū suadebit i ire susurro U. añ. t lōga ē. vt vtor. huiāt vo cutis. is. zldar. ō cute qd faciat ille vl ille sua. Frutex. icis. Oui. i. iij. ō arte. bos ego q̄ canēt frutices vi olaria vidi. Futuo. is. augustꝰ apō mar. qō futuit glaphyrā ātoni⁹ hāc mihi penā fuluia ꝓstituit se q̄qz vti futurā. Futū. i. ho. j. epi. vixisset canis imūdis: vl amica lotos⁹. zldutia. e. Lu. i. j. bis cesar pusina fames: mutieqz labore. zldutil⁹. a. ū. Oui. i. iij. ō arte turpe pec⁹ mutilū: turpis sine gramie cāp⁹ zldutono is. a q̄ mutoniat⁹. a. ū. zldar. dormis cū pueris mutoniatis. ē eni car mē phaleuticū. Mo. tū. j. f. pduxit. dicēs. huic si mutōis vbis mala tāta vidētis. Pute⁹. i. Ju. horul⁹ hic puteusqz buis nec reste mouēd⁹. Putris. e. qō ꝓma hꝫ breuē oñdit. Oui. i. j. ō pōto dicēs. efluvyt occlūaciata putredie nauis. Jdē. yv. me. putre facta ē spia sepulcro. Puto. as. siue ꝓ eo qō ē cogito. as. siue ꝓ eo qō ē arbores purgo. Ruteni. orū. ppli germanie. Luca. in. j.

V. ante. f. longa est: ut ufens. tis. Bufo. onis.

V. ante. g. lōga est. ut iugerū. i. Breuiant. uero Fugio. is. Fuga. æ. Iugum. i. Tugurīū. ii.

V. ante. l. breuis est: ut Fulix. icis. Producunt uero Cul⁹. i. Fuligo. inis. Iulius. ii. Mula. æ. Pulex. icis Thule. es. Vligo. inis.

V. ante. m. longa est: ut Humor. oris. Humidus. a. um. Human⁹. a. ū. Breuiāt uero Cumul⁹. i. Hum⁹ i. Homer⁹. i. Numa. æ. Numantia. æ. Human⁹. i. n. p. uiri. Numer⁹. i. Numisma. atis. Rumex. icis Tumeo. es. Tumulus. i. Tumultus. us.

V. ante. n. longa. est: ut munus. eris. Breuiāt uero Cuneus. i. Cuniculus. i. Tunica. æ.

V. ante. p. breuis est. ut Lupis. i. Producunt uero Cupa. æ. Iupiter. Nuper aduerbiū. Pupus pupi. Pupula. pupillus. i. Rupes. is. Suparus. Stupa. æ. Scrupus. i.

V. ante. r. longa est: ut Curio. onis. Breuiāt uero Curius. ii. Cures. iū. op. Curetes. populi. Curulis. e. Durius. ii. flu. Furio. is. Muria. æ. Nur⁹. us. Nutrio. is. Spurius. ii.

V. ante. s. longa est: ut Pusio. onis. Breuiant uero Frusino. onis. Pusillus. a. um. Susurrus. i.

V. ante. t. longa est: ut Vtor. eris. Breuiāt uero cutis. is. Frutex. icis. Futuo. is. Futurus. a. ū. Lutū. i Murina. æ. Mutilus. a. ū. Muto. onis. Nutrio. is. Puteus. i. Putris. e. Puto. as. Ruteni. po. Rutil⁹ rutila rutilū. Rutuli. po. Rutuba rutubæ. fl. Rutupe. op. uter. a. ū. uter. ris. Vtica. æ. uti. cōiun.

V. purū añ. u. cōsonāte lōgū ē. ut uua. Quod si cōsonās ꝓcedat breuiat ut fluuius. ii. Pluuia. æ.

De mediis syllabis. Caput. v.

Ante. b. in mediis syllabis breuis ē: ut calabria. æ. Syllaba. æ. pducūt uero Atabul⁹ i. & uerbalia in abilis desinētia: ut amabilis. e. & inabūdus. a. um. ut populabūdus. a. ū. & in abulum: ut Incunabulū. i. Venabulum. i.

A. ante. c. breuis est. ut alacer. cris. Producūt uero benac⁹. i. Cloaca. æ. Iracūdus. a. ū. Meracus. a. ū. Mustaciū. ii. Opac⁹. a. ū. Pastinaca. æ. Pistacū. ii. Portulaca. æ. Sarracū. i. Et noia deriuata i aculū. ut gubernaculū. i. & inaceus. a. ū. uel aci⁹. a. ū. ut ordeace⁹. a. um. gallinacius. a. um. Vinaciū. ii.

A ante. d. breuis est. ut bragada fluuius. Producit uero cicada cicadæ.

A. ante. g. longa est. ut imago. inis. Breuiant uero Aruiragus. i. Asparagus. i. Chiragra. æ. Madragora. æ. Pelagus. i. Podraga. æ. Vertag⁹. i. & nomina in agoras terminata: ut Anaxagoras. æ.

A. ante. l. breuis é: ut menalus. i. Producūt uero canalis. & denoiatiua. in alis desinētia ut uocalis. e.

A. ante. m. breuis est. ut calamus. Producunt uero Dictamū. i. & uerbalia in amen finita: ut certamē Solamen. & hebrea ad declinationem nostram reducta: ut adam adamus. i.

A. ante. n. lōga é: ut inanis. Breuiāt uero apidam⁹ i. Balanus. i. Cliban⁹. i. Drepanū. i. Dardanus. i. Eridanus. i. Galuanum. i. Hypanis. is. Hippomanes. Laganum. i. Libanus. i. Raphanus. i. Rhodanus. i. Et nomina græca in phanos uel phanes

soluūtur flauii longa flatiōe ruteni. Rutil⁹. a. ū. ꝛ rutilo. as. Uer. hec mō q̄ toto rutilauerat igne comaꝝ. Rutuli ppli italie antiqssimi. Jdē. j. ene. teq̄ traūcerit rutulis hiberna subactis. Rutuba. e. fl. italie. Luca. i. ij. vnda facit rutubamqz cauū vilabitur inde. Rutupe. oppidū britānie littorale. Jdē rutupinaqz littora feruēt. ꝛ Juue. rutupino ve edita fūdo. Uter. a. ū. et ab eo cōpositū vterqz: vtraqz: vtrūqz. Uter vtris. qō tam et si in declinatiōe prima lōga posui: idcirco suspicor pmā hꝫ natura brevē: qō ab eo vterus deriuatū breuiat. Uerg. ij. ene. ingemuit. sꝫgit illa tremēs: vteroqz recusso. Utica. e. oppidū aphrice. Luca. in. vj. nō vtice libye clades. Utri ꝛ ab eo cōposita: vt vtiqz. vtinā veluti. U. puꝫ ante. u. ꝓsonante lōga est. vt vua: vuidus. a. um. Uer. i. buc. aut custos gregis aut mature vinitor vue. Jdē in eodē vuid⁹ hiberna venit de glande menalcas. Nō si cōsonās ꝓcedat. u. breuiat. vt fluui⁹. ij. pluuia. e. A añ. b. in medijs syllabys brevis ē. vt calaber. a. ū. alabāde. arū. pducūt vero atabul⁹. i. vētus apulie peculiaris. Hora. in. j. ser. ostētare mihi: quos torret atabulus ꝛ quos. Barbara. Seduli⁹ in paschali. tūc coluere baal. nūc elegere barabā. ꝫ poti⁹ dicendū est pduplex. b. scribendū esse. interptat eni filij abba. i. pris. Et verbalia i abilis. vt amabilis penetrabilis. ꝛ in abūdus. vt populabundus. amorabundus ꝛ in abulū finita. vt venabulū. i. icunabulū i. acetabulū. i. A añ. c. breuis est. vt alacer. Producūt vero benac⁹. i. lac⁹ italie. Uer. ij. geor. fluctibus ꝛ fremitu assurgēs. benace marino. Cloaca. e. Juue. pinguis torrēte cloaca. Iracūd⁹. a. um. Hora. in poetria. ipiger iracūdus inexorabilis acer. zldrac⁹. a. ū. Jdē. ij. epi. expulit helleboro morbū biliq̄z meraco. zldustaciū. ij. Juue. cenā ꝛ mustacia pdas labēte officio crudis donādi. Opacus. a. ū. Juue. tanti tibi nō sit opaci. Pastinaca. e. ꝛ ppisce ꝛ ꝓ radice horten. zldacer est pastinace virtus in semine tm̄. Pasticiū. ij. ex nucū genere arbor. Palladi⁹ de arboꝝ in sitione: gn ꝛ amygdaleos subsūt pistacia ramos. Portulaca. e. zldacer. andrachnes grece: q̄ portulaca latine. Saracū. i. Juue. frigida circuagunt pigri sarraca boote. ꝛ noia deriuata in aculū. vt tabernaculū. i. gubernaculū. i. crepitaculū. i. ꝛ i aceus. a. ū. vel acius. a. ū. vt ordeace⁹. a. ū. arūdinaceus. a. ū. gallinati⁹. a. ū. vinaci⁹. a. ū. A. añ. d. breuis ē. vt bragada fl. aphrice. Luca. in. iiij. bragada lētus agit ficce sulcator arene. pducīt vero cicada. e. Uer. in. buc. sole sub ardēti resonāt arbusta cicadis. A añ. g. longa est. vt imago inis. carthago. inis. breuiāt vero aruiragus. i. Juue. ꝛ de temone britanno excidet aruiragus. rex fuit britānie. Asparag⁹. i. Jdē asparagis qua despiciat conuiuia cauda. Chiragra. e. zldar. sed nil patrono porrigit hec chiragra est. zldādragora Columela. mādragore piat flores mellāq̄z cicutā Pelag⁹. i. Uer. nō illi impiū pelagi seuūq̄z tridētem. Podagra. e. zldar. litigat ꝛ podagra diodorus flacce laborat. Uertagus. i. Jdē in distichis nō sibi sed dño venat vertag⁹ acer. ꝛ noia in agoras desinētia. vt anaxagoras. pythagoras. aristagoras. hermagoras. A. añ. l. breuis est: vt menal⁹. i. pducūt vero hec canalis. vir. iij. ge. curretē ilignis portare canalib⁹ vnda. Et denoiatiua i alis vt vbalis. e. vocalis. e. sacerdotalis. e. maialis. e. A. añ. m. breuis est: vt calam⁹. i. pducūt vo dictamū i. Uer. xij. ene. dictamū genitrix dictea carpit ab ida. Et noia vbalia in amē exeūtia: vt certamē. inis. ꝛ exeūtia in entū: vt armamētū. i. nucamētū. i. firmamētū. i. Et noia hebrea ad nr̄az dclinationē extēdūe syllabaꝝ reducta: q̄ q̄ i fine acuūt: i eadē syllaba retinēt accētū. ꝛ ex cōseq̄nti rōne latina cādē pducūt. vt adā adam⁹. i. abrahā abrahamus. i. roboā roboam⁹. i. A. añ. n. lōga est. vt ianis. e. roman⁹. a. ū. gargan⁹. i. neqz eni vsq̄ breuiat: vt q̄dā delirāt. Breuiāt vo Apidam⁹. i. Luc. i. vj. apidanus nunq̄ celer nisi mirt⁹ enipeus. Balan⁹. i. atqz inde balanat⁹. a. ū. Hora. iij. car. nec pssa tuis balan⁹ capillis. Persi. balanatū gausape pectis. Cliban⁹. i. q̄ nomē grecū est. interptaturqz foruar. Drepanū. i. Uer. iij. ene. hinc drepani me port⁹ ꝛ illetabilis ora. Dardan⁹ fili⁹ iouis. Uer. vij. ene. dardan⁹ ideas phrygie penetrauit ad vrbes. Eridan⁹. i. Uer. in. vj. plurim⁹ eridani p terrā voluitur ānis. Galbanū. i. Juue. cerulea idut⁹ scutulata: aut galbana rasa. Uer. iij. ge. galbaneoqz agitare graues nidore chelydros. Hypanis hypanis. Uer. iiij. ge. saxosūqz sonās hypanis: mysusqz caic⁹ Hyppomanes. Jdē. i. iij ge. hyppomanes lētū distillat ab inguine virus. ꝛ Juue. hippomānes carmē q̄z loq̄r: coctūq̄z venenū. Laganū. i. Hor. j. ser. re

Universidad de Deusto
Biblioteca

fero laganiq catinũ. ꝛ ibidẽ. laganũ portantes/cnophorũq. Libanus. Sedulius in paschali. semp habens frondes: ꝛ tãꝫ libana cedrus. Raphanus. i. Catullus intrabunt rhaphaniq mugilesq. est enim carmẽ phalœuticũ. Rophan⁹. i. Oui. ij. meta. hesperios amnes rhenũ rhodanũq padumq. Sativanas mediã producit ratione superius dicta: quoniã dicitur sathan. Et nomina greca in phanos vel phanes definẽtia. vt stephanus stephani. diaphanus. a. um. epiphanes epiphanis. Aristophanes. is. Nota. j. ser. cupolis atq cratinus aristophanesq poete. Sicanus sicana sicanũ mediã habet indifferentem

longam vt apud Virgi. v. ene. fida reor fraterna
ericis portusq sicanos. breuem: vt apud Ouidi
um in ibim. plurima que flãmas sicanus etnavo
mit. Cyane quoq indifferẽtem habet breuem
apud Ouidi. in. ij. de ponto. cuiꝫ suis cyanẽ mis
cet anapis aquis. zMar. Sic minimas intrãt cya
neasq nates. lõgam apud Iuue. cyanes plenos ꝛ
tempestatib⁹ vtres. Oui. ix. meta. cognita cyane
prestanti corpe nympha. A. ante. p. breuis est vt
alapa. Terapne es. oppidũ laconie. Nam breuia
re Sil⁹ italicus ostendit: vt diximus alias. cum
dixit. nonunq affirmat terapneis ilion armis.
Oui. in epla. paridis positione produxit dicens.
Rure terapneo nata puella phrygẽ. Producunt
vero anapis ficlie fluui⁹. Oui. xiiij. me. ꝛ cyanes
ꝛ anapis ꝛ ortygia aretusa. zMesapus. i. nomẽ
est viri ꝓprium a Virg. in. ene. celebrati. Priapus. i. Idẽ in buc. finum lactis ꝛ hec te liba pria
pe quotãnis. Serapis. is. deus egyptior. zMar.
vincebant nec que turba serapin amat. Sinapis. is. Columela. seq lacessenti fictum factura sinapis. A. ante. q. breuis est. vt tanaquil. Iuue.
Ante tñ de te tanaquil tua qñ sororem. Nequaq
vero ꝓducit. ꝛ vtraq in ablatiuo. nam in noiati
uo ꝛ actõ breuiat. A ante. r. breuis est. vt Litha
ra. c. Barbarus. a. ũ. ismarus. i. Tartar⁹. i. Producunt vero amaracus. i. Virg. j ene. idalie luc⁹
vbi molis amaracus illũ. Amarus. a. ũ. Idem
j. geor. Et amaris intriba fibris. Auar⁹. a. ũ. Mo.
Semp auarus eget. Cochleare. is. zMar. zMittere cũ possis vel cochleare mihi. ꝛ in distichis. nũ
quid scis potius cur cochleare vocer. Denari⁹
ij. zMar. Unus sepe tibi tota denari⁹ arcba. Idẽ
tñ alio loco breuiauit dicẽs. Denarijs tñ hãc nõ
amo basse trib⁹. Tiaras. e. Uer. vij. ene. sceptrũ
sacerq tiaras. ꝛ Iuue. phrygia vestit bucca tiara. Et denoiatiua in Arius. a. ũ. atq etiã subsũ
tiue accepta in arius. ꝛ ariũ. vt sextari⁹. ij. sacrari
um. ij. armariũ. ij. vestiariũ. ij. rosariũ. ij. Iuue.
De quo sextarius alter. Idẽ. apud ysiace poci⁹ sacraria lene. A ante. s. breuis est. vt petaso. onis.
carbasus. i. pegas⁹. i. Producũt vero agaso. onis.
Persius. Hic vama est nõ tressis agaso. Amasis. is. Luca. i. ix. nõ mihi pyramidũ tumulis euulsus amasis. Omasũ. i. Mota. Leu pingui tẽtus omaso. Parnasus. i. Oui. j
meta. noie parnasus supaq cacumine nubes. A. afi. ꝛ. breuis. est. vt cyath⁹. i. lapat⁹. i. carpathius. a. ũ. Producũt vo arat⁹. i.
poeta grec⁹. Germanic⁹ in aratũ. a ioue principiũ magno deducit aratus. ꝛ Oui. cũ sole ꝛ luna semp arat⁹ erit. Achates. e. no
men ꝓprium viri. Uerg. in. ene. celebrati. ꝛ lapidis: cuius meminerunt Plinius atq solinus. Uer. j. ene. Ipse vno graditur
comitatus achate. Arathrũ. i. cuius mediam natura esse longam vel ex eo colligimus: quod apud idoneos auctores semp
longa reperitur: tam etsi a grecis ãratron per. o. micrõ scribatur. ꝛ Petrus riga quodã in loco breuiaucrit. Egates insule in
mari libyco Syllius lib. j. puni. Floze virens auet egates abolere parentũ dedecus. ꝛ in eodẽ ope sepe. A. ante. u. cõsonãtem
lõga est: vt cadauer. eris. papauer. eris. Batauus. a. um. Iuue. Nic petit euphratẽ iuuenis domitiq bataui. ꝛ zMar. in visti
chis. ꝛ mutat latias spuma bataua comas. Lu. tñ. in. i. breuiauit dicens. Tãgiones batauiq truces quos ere recuruo. Eante. b. breuis est. vt erebus. i. terebinthus. i. celebris. e. muliebris. e. Producũt vero corebus. i. Uergi. ij. ene. iuuenisq corebus mygdonides. Ephesus. i. Iuue. Armenius zalates cunctis narrat ephesiis. Perrhebus. a. um. a perrhebe vbe thessalie: sed p. e. diphthongo scribit. Oui. xij. meta. corpe non leso perrhebum cenea vidi. cenea perrhebum. E ante. c. longa est.
vt imbecillus. a. um. qõ ex in ꝛ bacillus componitur. in quo prima breuiatur. Breuiant vero seneca. e. Iuuenalis. A Seneca: que piso bonus que cotta solebat. Senectio onis. eadem quoq ratione breuiat. E ante. d. longa est. vt teredo inis. vredo. inis. albedo. inis. Breuiãt vero andromeda. e. Ouidius in epistola. saphus. andromede patrie fulca colore sue. Esedum. i. Uerg. iij. geor. belgica vel molli melius fere esseda collo. zMacedo. onis. Luca. in. v. in macedũ terras micens
aduersa secundis. Thenedos. i. Uer. ij. ene. est in conspectu tenedos notissima fama. Et ab hedra hoc est sede cõposita
vt cathedra. e. synhedra. e. exhedra. e. zMartia. g. epigra. cum cathedralicos portet tibi rheda ministros. Vnedo vnedonis
ideo breuiat: quia ab vnus ꝛ edo componitur. E. ante. f. indifferens est. vt tepefacio. is. liquefacio. is. Horatius. ij. serme

desinentia: ut Stephauus. i. Aristophanes. is. Sicanus. a. um. & cyane indifferẽtem habent.

A. ante. p. breuis est: ut terapna. æ. Producunt uero anapis. is. Mesapus. i. Priap⁹ priapi. Serapis is. Sinapis. is.

A. ante. q. breuis est: ut tanaquil. Producunt uero nequaq & utraq in ablatiuo.

A. ante. r. breuis. est: ut Citra. Producunt uero amarac⁹. i. amarus. a. um. auarus. a. um. Cochlea
re. is. Denarius. ii. Tiaras. æ. Et denoiatiua i. ari⁹
a. um. ut antiquari⁹. a. um. sextari⁹. ii. sacrariũ. ii

A. ante. s. breuis ẽ: ut Petaso. onis. Producũt uero agaso. onis. amasis. is. omasũ. i. parnasus. i.

A. ante. t. breuis ẽ: ut Cyathus. i. Producunt uero aratus. i. achates. æ. nomẽ uiri. & lapidis. aratrũ aratri. Egates. insulæ.

A. ante. u. consonãtẽ longa est: ut Cadauer. eris. Breuiant uero Batauus. a. um. Patauium. ii.

e Ante. b. breuis est: ut Erebus. i. Producũt uero Corebus corebi. Ephebus ephebi. Perrhebus. a. um.

E. ante. c. lõga. ẽ: ut Imbecillus. a. ũ. Cercopithec⁹. i. Breuiant uero Seneca. æ. Senecio. onis.

E. ante. d. longa est ut Teredo. inis. Breuiãt uero Andromeda. æ. Essedum. i. Macedo. onis. Tenedos. i. Vnedo. onis. Et ab hedra composita ut cathedra. Synhedra.

E. ante. f. indifferẽs est: ut Tepefacio. is. Patefacio

is. Producunt uero. Venefícus. i. Venefica. æ.

E. ante. g. breuis est: ut Telegonus. i. Producunt uero Cethegus. i.

E. ante. l. breuis ẽ. ut obelus. i. Sepelio. is. Producit uero Phaselus. i. Cybele indifferenté habet.

E. ante. m. longa est: ut Eremus. i. Breuiãt uero Elementũ. i. Ptolemeus. i. Tlepolemus. i.

E. ante. n. producitur: ut uerbena. æ. Breuiãt uero Armenia. æ. Hebenus. i. Helena. æ. Iuuenis. is. Ingenium. ii. Ingenuus. a. um. Olenus. i. Prosena. æ Et composita a uenio. is. ut aduena. æ. Et agenes hoc est genus. us. archigenes. antigenes. diogenes. hermogenes. memnogenes. origenes. Protogenes. Et a sthenos hoc est robur ut Antisthenes. Callistenes. Demostenes. Et a parthenos quod est uirgo. ut parthenius. partenope. parthenopæus. Et in mene uel menes finita. ut climene. Periclimenes. Archemenes.

E. ante. p. breuis est. ut telephus. i. Producunt uero Asepus. i. Asclepius. ii. Iosephus. i. Præsepe. is.

E. ante. q. breuis est: ut Diequarti. Diequinti.

E. ante. r. breuis est. ut Cerberus. i. Producũt uero Abdera. æ. Austerus. a. um. Cythera. orũ. Cyperus. i. Galerus. i. Homerus. i. Hiera. æ. Iber⁹. i. Misterium. ii. Niceteriũ. ii. Poderis. is. Syncerus. a. um. Seuerus. a. um. Trieteris. idis.

in matris iugulo ferrũ tepefecit acutũ. tepefecit sedã breui posuit. lõgã Catull⁹ posuit dicẽs. Alta tepefaciet pmixta flumina
cede Uer. ij. ene. Illos patefactus ad auras. ꝛ pperti⁹. Nec flẽti vñe patefiant nocte fenestre. Uenefic⁹ sp ꝓducere repitur sed
id forte efficit. qm si plures syllabe breues ꝓcurrerẽt: vix posset recipi in hec gña carminũ q sunt magistm vsu. E. añ. g. breuis est. vt telegon⁹. i. elegus. i. vcalegõ. onis. Producũt vero cethegus. i. nomẽ ppriũ viri romani. Iuue. Elodi⁹ accusẽt me
chos. catilina cethegũ. E. añ. l. breuis est. vt obelus. i. qõ breuiare ex eo manifestũ est: qõ a grecis p. epsilõ scribitur. ꝛ qõ i diminutiuo illi⁹ a Tergilio in rosis breuiatur cũ dicit Nec aperit fumi fastigia celsa obelisci. Sepelio. is. Persi⁹. iã pridẽ hũc sepeli: tu restas pge tacebo. Producũt vero phalesus. i. Iuue. Parvula fictilib⁹ solitũ dare vela phalesis. Cybele. tũ breuiare. tũ ꝓducere repitur. Uer. iiij. ene. Vinc mris cultrix cybeles corybãtiaq era. Cũ uero ꝓducitur p vupler. l. scribi cõsueuit. Luca. in. j. Et lotã paruo reuocãt almone cybellen. Barbara vero in el. finita q ad nfam declinationẽ syllabe extẽsione reducũtur: ꝓducũt. vt michael michaelus. i. israel israelus. i. E. añ. m. lõga est. vt eremus. i. nã p. e. longũ in sedã scribitur a grecis: in quo peccauit hymnograph⁹: cũ in carmine saphico scripsit. ꝓpotẽs martyr eremiq custos. Racem⁹ i. vindemia. e. Breuiãt vero elementũ. i. Mota. j. ser. doctores elementa velint vt discere prima.
Ptolemeus. i. Luca. in. ix. te ptolemee ferã frustra ciuilib⁹ armis. Tlepolemus. i. Oui. in. epla. penelopes. sanguinẽ tlepolemi lyciã tepefecerat hasta. E. añ. n. ꝓducitur. vt verbena. e. murena. e. catena. e. alien⁹. a. ũ. Breuiãt vero armenia. e. Uer. in buc. Daphnis ꝛ armenias: curru subiũgere tigres. Hebenus. i. Uer. j. geor. Fert hebenũ solis est thurea virga sabeis. Helen⁹. i. helena. e. Uer. iiij. ene. hos helen⁹ molit⁹. Idẽ. in. j. ornat⁹ argi ue helene quos illa mycenis. Iuuenis. is. Idez i. ij. iuuenes fortissima frustra. Ingeniũ. ij. Mo. ingeniũ graijs musa dedit ore rotũdo. Ingenuus a. ũ. Iuue. igenui vultus puer igeniũq pudoris. Olenos. i. op. etolic. alterꝫ quoq fuit boetie. Papi. iiij. theolenos ionijs ꝛ fluctib⁹ hospita portu. Seneca in troade. olenos tectis habitata raris. Porsena. e. rex hetruscorũ. zMartia. hãc spectare manũ porsena nõ potuit. Uer. tñ. in. viij. ene. auctoritate sua. ꝓduxit dicẽs. nec nõ tarq nũ eiectũ porsena iubebat. atq ió p. n. duplex scribi cõsuevit. Breuiãt quoq a venio. is. cõposita. vt aduena. e. cõuena. e. Et agenos qõ interptat genus. vt archigetes. Iuue. aduocat archigenẽ onerosa q pallia iactat. Antigenes. Uer. i. buc. nõ tulit antigenes: ꝛ erat tũ dign⁹ amari. Diogenes. Ausoni⁹. diogenes obiit nõ obiit sz abiit. Hermogenes Mota. ij. ser. iuideat qõ hermogenes ego cãto. zMenogenes. zMar. zMenogenẽ oi tu licet arte velis. Origenes. is. Mor. j. ser. Ut qndã marse⁹ amator origenis ille. Impiti hui⁹rõnis dicũt hermogenes ꝛ origenes penultima lõga. Iptogẽs. Iuue. Protogenes aligs vt dispbyl⁹ aut crimãth⁹. Breuiãt etiã a stenos hoc est robur ꝛ valẽtia cõposita. vt Anthisthenes. is. ꝑ alisthenes. is. Demosthenes. is. Idẽ Eloquiũ ꝛ famã demosthenis ꝛ ciceronis. Et apthenos qõ interptat virgo: cõposita ꝛ derivata. vt pthei⁹ mõs arcadie. Uer. in buc. frigora pthenios canib⁹ circũdare saltus. Parthenope. neapolis italie ciuitas. Idẽ. iiij. geor. illo vergiliũ me tpe vulcis alebat pthenope. Parthenope⁹. i. rex arcadie. Idẽ. vj. ene. parthenopeus ꝛ adrasti pallẽtis imago. In mene quoq siue menes finita vt climene. es. melpomene. es. piclimenes. is. archimẽes. is. Oui. j. me. ꝛ tulit ad climenẽ epaphi quicia car. Mo. iiij. quẽ tu mel pomene semel. ẽ cni carmẽ pherecraciũ. Idẽ. ij. car. hũc tu. q tenuit diues achemenes. Oui. xij. me. zMira picti menes. mozẽ: cui posse figuras. E. añ. p. breuis est. vt teleph⁹. i. ꝓducũt vero asepus. ij. fluui⁹. Priscian. in perihegesi ex dionysio atq malos lemures qõ pellit mun⁹ asepi. Asclepi⁹. ij. medic⁹ fuit pstãtissim⁹. scribitq a grecis p. e. lõgũ. zMacer nõ modicũ sanos asclepi⁹ asserit illas. Joseph⁹ qq ꝓducit rõne a nob sepi⁹ dicta. Presepis. is. vl plepe. is. vlpsepiũ. ij. Uer. i bu. cũ pmũ pasti repetẽt psepia tauri. E. añ. q. breuis ẽ. vt viegrte vl viegrti. viegnte vl viegnti. q vt auctor ẽ. Gel. li. ix. noc. aut. aduerbia sũt significãtia viẽ ãrtã ꝛ viẽ gntã futurã. vt eras. pendie: q etsi ex vie ꝛ ãrti ꝛ gnti cõposita sũt: eodẽ tñ auctore illd. c. breuiãt qõ erat aliogn lõgũ. E. añ. r. breuis ẽ. vt cerber⁹. i. vter⁹. i. patera. e. iterꝫ aduerbiũ. ꝓducũt vo abdera. e. op. thracievñ ẽ abderitan⁹. a. ũ. zMar. abderitane pectora plebis habes. Auster⁹. a. ũ. Mo. ij. ser. mollit austerꝫ studio fallẽte laborẽ. Cythera. orũ. vũ ẽ cythere⁹. a. ũ. ꝛ ven⁹. cythera dicta. Uer. j. eñ. Hũc egoꝫ sopitũ sono supalta cythera. idẽ in eodẽ. parce metu cytherea. manet i mota tuor. Cyper⁹. i. ĩci odorati spes ẽ ꝛ viri nomẽ ppriũ apd zMar. celebratũ. Baler⁹. i. Ju. Sz nigrũ flauo crinẽ absc̃dẽte galero. Hiera. e. Uer. ix. eñ. Quos iouis edurit luco siluestris hiera. Homer⁹. Mota. ennius ꝛ sapiẽs ꝛ fortis ꝛ alter homerus. Iberus. i. fl. hispanie. Luc. in. iiij. Qui ꝓstat terris aufert tibi nomẽ iberus. zMisteriũ. ij. Ouidi. Pandimus interdum vocetis mysteria rerum. Niceterium. ij. Iuue. Et ceromatito fer niceteria collo. Poderis genus vestis. talarie: cui⁹ meminit vivus Joannes in apocalipsi: ideo producere vicimus. quia per. e. longum a grecis scribitur. Syncerus. a. um.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qđ a syn ꝛ cera cõponit. ℍora. Syncex est nisi vas: qđcũqꝫ ifundis acescit. Seuer⁹. a. ũ. Jđē. Adimã cantare seueris. Trieteris. icis. ꝛ trieteric⁹. a. ũ. Pap. iiij. theb. Lucꝰ ꝛ atra sacrá recolet trieteris opheltē. Cer. iiij. eñ. thybas vbi audito stimulã trieterica bacho. E. añ. s. breuis est vt eresis. is. athesis. is. fi. ꝓducũt vo carcheſiũ. Cer. iiij. geo. Et mſ cape moeonij carche sia bacchi. Diœcesis icđa ꝓ. oe. dipdtógo: qꝛ ꝓ. oi. a grecis scribit. ꝛ penultima ꝓ. e. longũ qꝛ ꝓ. e. lógũ ab illis scribit. duplex igitur a tumoꝛib⁹ in hac dictiõe cõmittit erꝛoꝛ: fatur videlicet ꝛ accētus. Frenesis. is. Juue. cũ furoꝛ haud dubiꝰ cũ sit mani festa frenesis. Saleius. i. Cerg. iiij. geoꝛ. q̃ nigel bunicetat flauentia culta galesus. ℍalesus. ij. fl. ficitie. Columela. ꝛ q̃ ficani flozes legisus haleſi. Lyrnesus oppidũ phrygie. Cerg. xij. Lyrnesi domus alta solũ leurēte sepulchrũ. ℳilesi⁹. a. um. Jđē. iiij. geoꝛ. senſit eã circũ milesia velera nympe. ℳarpesus. i. mõs pari: vt seruiꝰ ingt Cer. vj. ene. quá si dura silex: aut stet marpesia cautes. ℳagnesia. e. ꝛ magnesius. a. um. regio theſſalie.

ℳatheus cos. qm̃ ꝓ. e. longũ in penultima scribit. Poesis quoqꝫ eadē ratione producit. ℍo. in poetria. vt pictura poesis erit. Syntereſis. penultima longa. qꝛ ꝑ. e. longum a grecis scribit. ꝛ ꝓ t. nõ ꝓ. o. in icđa. ergo duplex quoqꝫ erroꝛ a nris cõmittit in hac dictiõe alter ifatur. accētus alter Et ab eius. a. ũ. ꝓposita. vt adesus. a. ũ. obesus. a um. E. añ. t. lõga é. vt mozetũ. i. pinetũ. i. facet⁹. a ũ. Breuiãt vo amethiſt⁹. i. ℳar. Cũ potes ame thistinos triētes. é eni carmē phaleuticũ. Chryſé detũ. i. Jđē. Si reddere potes miſeri chrysende ta cinne. Japet⁹. i. Ouí. j. me. Quã satus iapeto mixtã fluuialibus vndis. ℳacetes. e. Papi. in achileyde. quo macete sua signa citēt. Pharetra e. Cer. j. ene. succintá pharetra: aut maculoſe teg mine lyncis. Pheretrũ. i. Jđē in. xj. Sꝫ venit i mediũ pheretro pallante reposto. Pyretrũ. i. ℳacer est pyretrũ calidũ. ℳã positiõe ꝓduxit. Oui. in. ij. de arte dicẽs. Tiraqꝫ ãnoso flaua pyretra mero. Phaetõ ontis. ℳar. qđ tibi vis depyꝛ: q phactóta facis? Phaetusa. e. Oui. ij. meta. eqs phaetusa sozoꝛ. nã ꝑ. e. dipthógo non scribi alibi testati sumus. Taygeta. e. vna expleiadib⁹. Oui. iij. fast. maia ꝛ electrá taygetãqꝫ ioui. Tayget⁹. i. mõs laconie q ꝛ taygeta Cer. ij. geoꝛ. virginibus bacchata lacenis taygeta. Triqtra. e. ꝑ sicilia. ꝛ triqtrus. a. ũ. nãpositiõe ℍoꝛ. pduxit in. ij. ſer. dicẽs. qđ militib⁹ ꝓmissa triqtra. Temetũ. i. Juue. de corcyrea temetrũ deduxerat vrna. Tenet⁹. a. ũ. idē cõtentuſqꝫ illic veneto duro cucullo. ℳar. i venetis sint lauta licet ꝓuiuia terris. Tiet⁹. a. ũ. ℍo. in epodo. qs sudoꝛ victis ꝛ q̃ mal⁹ vndiqꝫ mẽbris Lucre. tũ ꝓportiõe secut⁹. li. iij. de reꝝ natura ꝓdurit dicẽs. nec supra caput eiusdē cecidiſſe victũ nã a vico. es vieui ꝓcipiũ esse videſ. est aũt viet⁹ lãguiꝰ. Breuiant quoqꝫ denoíatiua in etas exeũtia vt apius pietas. a vari⁹ varietas. a nimi⁹ nimietas a satis satietas. Et ab arete qõ inrerꝓtaſ virt⁹ deriuata ꝛ cõposita. vt panaretos qõ interꝓtaſ oim virtutũ plenus q̃ noie a q busdã dict⁹ est liber. q eccleſiaſticus appellaſ. Est viri nomẽ ꝓpriũ apõ ℳar. arguto madid⁹ pollice panaret⁹. Aretalog⁹ hoc est vtutis sermo vl narrato. Juue. moueratvt mẽday aretalog⁹i mare nemo. J. añ. b. breuis. ẽ. vt sensibil. e. credibil. e. terribi lis. e. Alibi aduerbiũ. J. añ. c. breuis. ẽ vt ℝustic⁹. a. ũ. vbic⁹. a. ũ. Amic⁹. i. nomẽ viri a Cerg. celebratũ i. j. ene. nũc amyci casũ gemit ꝛ crudedia secũ. Jđē. in. v. Bebrycia venies amici de gẽte ferebat. pducũt vero amic⁹. a. ũ. ꝛ amicia. e. ꝛ amico. as. Apric⁹. a. ũ. Cer. in. buc. Duceret aꝓricis in collib⁹ vna colorẽ. Arica e. ℍo. j. ſer. egressum magna me cepit aricia roma. Caic⁹. i. nomẽ viri ꝛ fluminis phrygi. Cer. j. ene. aut capyn aut celsis i puppib⁹ arma caici. Jđē. iiij. geoꝛ. Sarosũqꝫ sonans. bypanis myſusqꝫ caic⁹. Canicula. e. Perſi. Scire erat in voto dãnosa canicula quantũ. Craticula. e. ℳar. parua tibi scurua craticula sudet ofella. Cuticula. e. Perſius. Semper ꝛ assiduo curata cuticula sole. Cuniculus. i. ℳartia. gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris. Conuicium. ij. siue per. t. siue per. c. scribatur. Oui. i. meta. ꝛ tulit ad clymenem epaphi conuicia matrem. Ceruical. alis. ℳartia. Tingue caput nardi folio ceruical olebit. E quicolus. i. populi sunt italie. Cer. in. ix. ene. ꝛ pulcher equicolus armis. Fomica. e. Idem in. iiij. ac velut in gentem formice farris aceruum. Labicus. i. Idem. vij. ene. ꝛ picti scuta labici. ꝛ Silius. xij. iamqꝫ adeo est agros ingressus arua labici. Lectica lectice. Juuena. quadrantes lecti ca petit. sequiturqꝫ maritũ. Lorica lorice. Cir. vij. ene. Luricam quam demoleo detraxerat ipse. Lumbricus. i. Serenus Lumbrici quoqꝫ terrestres nascentur oliuo. ℳyraca myrice. Cer. in buco. non omnes arbuſta iuuant humiliſqꝫ myrice. ℳarica. e. Nympha ꝛ filua eiusdem nominis in italia. Cer. vij. ene. ℕunc fauno ꝛ nympha genitum laurente marica. ℳēdicus. a. um. ꝛ mendico mendicas. ℍoꝛ. j. ſer. mendici mimi baratrones: hoc genus omne. Juue. Dicto mẽdicat pollio nudo. ℳulticium. ij. Idem: cum tu multicia sumas ꝛ ibidem. quero an deceant multica teſten. Nouicius. a. nouicium. Idem tetrumqꝫ nouicius horret. Numicius. ij. fl. italie. Cer. vij. ene. Tyrrhenum ad tiburim ꝛ fontis vada sacra numici. Periculum. i. Perſi. Nil ne pudet capiti non posse pericula cano. Posticus. a. um. Idem. occipiti ceco postice occurrite sanne. Posticus. i. ℍoꝛ. Atria seruantem postico falle clientem. Pudicus. a. um. ꝛ pudicicia pudicicie. Juuena. Credo pudicicíam saturno rege morată. Pedico pedicas. ꝛ pedico. onis. ℳartia. pedicatur oꝛos. fellat linus. hoic quid ad teꝛ Idem

Confidis natibus: nõ est pẽdico maritus. Pediculus. ℳar. ꝛ mẽti dñs pediculoſi. Redimiculũ. i. Juue. paulati q lõga domi redimicula sumũt. ℝubrica. e. Perſi. nõ secus ac si oculo rubricã dirigat vno. ℍo. ij. ſer. ꝓlia rubrica picta aut carbone. Triuicus. i. vicus apulie. ℍo. j. ſer. nunq̃ erepsemus: niſi nos vicina triuici. Tibijcen. inis. sed quẽadmodũ supra dixim⁹ duplex. ij. breue in vnã ſyllabã longã ꝑ synereſyn coit. Juue. saltaꝰ nigro tibijcine qualiacũqꝫ. Tegeticula. e. ℳar. dat tibi securos vilis tegeticula ſonos. Vesica. e. Juue. nũc via ꝓcessus vetuit vesica beate. Vrtica. e. Idem hec tetigit gra diue tuos vrtica nepotes. Vmbilicus. i. Cer. in ꝓtapeia. delphos pyrthius oꝛbis vmbilic⁹. est enī carmen phaleuticũ. Vstica. e. mos. ℍo. j. car. vales ꝛ vstice cubãtis. Et a mice qđ interꝓtat victoria cõposita. vt polynices. is. Papi. xij. theb. mihi nũ qs adest chari polynicis ad ignes. Beronice. es. Juue. deinde adamas notissimus ꝛ beronices. Et noia barbara in icus. vt rodericus. i. Enricus. i. Lodouic⁹. i. Theodoric⁹. i. alaric⁹. i. Claudian⁹ ỏ bello. i alaricũ: iꝫ nunq̃ imi maiorꝫ contraxit in actum rus alarice tuas. Barbara aũt digim⁹: nõ vt qđã q deo oibus ꝓpꝛijs regulã tradiderũt. nã vbic⁹. i ustic⁹. castric⁹. curyc⁹. pãnich⁹. ꝛ reliq̃ noia q̃ a greco siue latino sermone deducta sunt: breuiãt. Juue. vbic⁹ ex odio rituꝫ mouet attellanes. ℳar. curyc⁹ ille tuum castrice dulce latus. Jđē bozrida iꝫ mẽs est pãniche volsa tibi. J ante. d. breuis est. vt liuia⁹. a. ũ. viuid⁹ a. ũ. feruid⁹. a. ũ. ꝓducũt vero abyd⁹. i. Cerg. j. geoꝛ. pont⁹ ꝛ ostriferi sauces tẽtant abydi. Fastidio. is. ꝛ fastidiũ. ij. Jđē in buc. inuenies aliũ si t: hic fastidit alexis. Jđē in eodē mſis. lõga decẽ tulerint fastidia mẽses. Formido. as. Juue. i gremio mſis formidat rusticꝰ infans. Trucido. as. Cer. ij. ene. fit via vt. rũpũt aditꝰ: pmoſqꝫ trucidant. Infid⁹. a. ũ. ió. ꝓducit. qꝛ a fido. is. deriuatur: i quo ꝓma longa est nã ꝓfidi⁹. a. ũ. qꝛ a fides ei. in quo ꝓma breuis est componit: eãdē: breuiat Cõsidero quoqꝫ ꝛ desidero qꝛ ex sidero. as. cõpo nunt ꝓducũt. Et noia in ido exeũtia siue a noie si ue a vbo deriuenť. vt cupido. inis formido. inis. libido. inis. Producũt ꝓterea noia ꝓpꝛonymica masculia in ides. q̃ formãtur a noib⁹ i eus dipthongõ desinentib⁹. vt a theſus thesei thesides. apelc⁹. ei. pelides a tyrrheus. ei. tyrrhides tideus tidides. atreus atrides. a corοneus ei. corοnides. ab aristeus ei. aristides. a pmetheus ei. promethides. Cer. ij. geoꝛ. ꝓmiaqꝫ ingentes pagos ꝛ cõpta circũ thesidę posuere. Jđē. ij. ene. pelide genitori. illi mea triſtia facta. Jđē in. vij. tyrrhide pueri quẽ mſis ab vrbe raptũ nutribãt tyrrheusqꝫ pꝛ. Oui. iiij. fast. nulla corοnides cã doloꝛis erat. Idem. ij. de triſtib⁹. iunxit aristides milesia carmina seeũ. Jđē. j. me. ide pmetides placidis epimethida victis. Ab enea quoqꝫ satis licẽter. Cer. ix. ene. fingit enides dicẽs. sit satis enide telis ipune numanũ. ꝛ a lycurgo Oui. i ibim lycurgides: vtqꝫ lycurgiden letaui ab arboꝛe natũ. Euclides quoqꝫ quod formam habet patronymici producit vt apud ℳartialem. lib. v. epigram. dum sibi redire de patrensibus fundis ducenta clamat coccinatus euclides. est enim trimetrum hipponacticũ habens in fine spondeum. Nam reliqua fere omnia patronymica in ides breuiant. vt priamides. eacides. hirtacides. nestorides. antenorides. In oides quoqꝫ greca que similitudinem significant: quoniam per ei. diphthogon in penultima scribuntur: eandem producunt. vt daphnoides. J. ante. g. breuis est. vt litigo. as. mitigo. as. remigo. as. producunt vero auriga. e. Ouidi. ij. me. hic situs est phaeton currus auriga paterni. Caligo. as. Cer. ij. ene. caligat nubem eripiã tu nequa parentis. Castigo. as. Juuena. triſtibus obscenis castigas turpia cum ſis. Fatigo as. Cergili. ix. ene. terga fatigamus hasta. Fastigium. ij. Ouidi. ij. meta. cuius ebur nitidum fastigia summa tegebat. Et a stigo. is. composita quod verbum non est in vsu. vt affligo. is. confligo. is. Instigo. as. Cer. i etna. pressoqꝫ instigant agmine ventos. Origanũ. i. ꝓducere dicimus: quia per ei diphthongum a grecis scribitur ꝛ quod nicander in theriacis secundam in carmine longam posuit. Nam quod apud ℳarcialem legitur: inter lactucas origanumqꝫ liber: potius oxygarum legendum. Quadrige. arũ. Cerg. i. geoꝛ. vt cũ carceribus sese effudere quadrige. Vestigo. as. ꝛ vestigiũ. ij. Cer. in moze. vestigataq̃ focũ: lesus quẽ demqꝫ sensit. Vectigal. alis. ℍoꝛa. j. ſer. iurgaſ verbis ego vectigalia magna. Producunt quoqꝫ noia exeũtia in igo. vt caligo inis. vertigo inis. fuligo. inis. siligo. inis. J. ante. l. breuis est. vt massilia. oppidum gallie narboñ. Lu. in. iij. ℳassilieqꝫ lue donaſ libera phocis. Mã massylus. a. ũ. ꝓducit vt statim dicem⁹. ꝓducunt vero asilus. i. Cer. iij. geoꝛ. plurimus alburnũ vo litans cui nomen asilo. Asylum. i. Idem ij. ene. ꝛ iam porticibus vacuis iunonis a sylo. Asilas. e. nomen viri a Vergilio celebratum. vt corineum sternit asilas. Aprilis. Ouidi. iiij. fast. Cesar in aprili quod tuearis habes. Aedilis. is. Perſius. Fregerit heminas areti edilis iniquas. Crocodilus. i. Juue. egryptus portenta colat crocodilon adorat. Eriphile es. Idem occurrent multe tibi belides atqꝫ eriphyle. Exilis. e. Vergilius in moreto. Cruribus exilis. spaciosa prodiga planta. ℳassylius. a. um. Idem. iiij. eneid. massyliqꝫ ruunt equites ꝛ odoꝛa canum vis. Quintilis. is. atqꝫ eadē ratione sextilis. ℍoꝛa. j. ep.

Ca. æ. Triuicus. i. Tibiicẽ. inis. Tegeticula. æ. Vesica. æ. Vmblicus. i. Vrtica. æ. Vstica. æ. & a nice hoc est uictoria cõposita: ut polynices. is. Olympionices. æ. Et nomina barbara in icus. ut alaric⁹ alarici. Theodoricus. i.

I. ante. d. breuis est: ut liuidus. a. um. Producũt uere Abydos. i. Fastidio. is. Formido. as. Et nomia in ido exeuntia: ut formido. inis. libido. inis. Et noia patronymica masculina a noibus in eus dipthongon desinentibus: ut a Prometheus. ei. p methides. Nam reliqua fere omnia breuiãt. ut a Priamo priamides. a. Nestore nestorides.

I. ante. g. breuis est: ut Litigo. as. Producunt uero Auriga. æ. Caligo. as. Castigo. as. Fatigo. as. Fastigium. ii. Et affligo. is. composita. ut affligo. is. Instigo. as. Origanum. i. Quadrige. arum. Vestigo. as. Vectigal. alis. Et nomina exeuntia in igo ut caligo. inis. Vertigo. inis.

I. ante. l. breuis est. ut massilia. Producũt uero Asilus. i. Asilum. i. Asylas. æ. n. p. uiri aprilis. is. Aedilis. is. Crocodilus. i. Eriphile. es. Epilis. e. Massilus. a. um. Quintilis. is. Sextilis. is. Subtilis. e. Et noia. in. ile. neutra desinentia. ut Cubile. Sedile. Et adiectiua a noibus deriuata. ut a puero. ilis Breuiant tñ ab humo humilis. a pari parilis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sertilem.totū mēdax ōsideꝛ.Quintilius ⁊ Quintilia.⁊ Sertilia.breuiāt.Subtilis.e. ꝓ eo qꝺ ẽ tenuis.Mā subtilis.ꝑ re consuta breuiat.vt Uer.vj.ene.Genuit sub pondere cymba sutilis.Et noīa neutra in ile.desinētia.vt cubile.sedile.mōile.ba sile.ancyle.Et adiectiua a noibus deriuata.vt a puero puerilis.a viro virilis.a lene senilis.ab anu anilis.ab hoste hostilis.
Mā verbalia in bilis breuiāt.vt amabilis.audibilis ⁊ q̄ abscisa sunt ex his.vt docilis ꝑ docibilis.nobilis ꝑ noscibilis.habil debilis.nubilis.⁊ sīlia.Noīa quoq; ptcipialia in silis.vel tilis.vel xilis.vt a fusus fusilius.a sensus sensilis a sut⁹ sutilis.ab a-ptus aptilis.a toꝛ⁹ toꝛtilis.a nex⁹ nexilis. J.añ m.breuis ẽ vt optim⁹.a.ū infim⁹.a.ū.Uer.j.en. Semitoꝛ tūc bel⁹ opimā.Quadrim⁹.a.ū Ho.j. car.ōꝑrome q̄drimū sabina otaliarche meꝝ vo ta Sublimis.e.Ue.j.geo.Appet liqdo sublimisi acre nisus.cōponīt eni ex sub ⁊ lim⁹.i.qđ admo dū ⁊ illimis ex i ⁊ lim⁹:in q̄ ꝑma ꝓducīt ⁊ noīa a verbis q̄rte ꝟiugatiōis ẽ.vt munimē.atq; inde munimētū.Uer.ij.ge. Ungerēt hoc effusos mu nimē ad ībres. Lenimē.Ho.car.dulce lenimem mihi cūq; salue. J.añ.n.lōga est.vt pachyn⁹.i. Uer.iij.en. ꝑstat trinacrij metas lustrare pachyni ⁊ in.vij.Siculo ꝑspexit ab vsq; pachyno. Prīs. tū in pthege.ex dionisio breuiauit.d.q ꝓcul effu sis pachini discedit oris.breuiāt vero acinus.i. Ho.ij.ser.aridū oꝛe serēs acinū semelaq; lardi. Catull⁹ acina gīe femineo dixit: ebꝛiosaq; aci nee bꝛiosiꝛis.Apirinū.i.Mar.i disti.nō tibi de libycis tubereꝝ apidina ramis. Ariminī.i.op. italie. Lu.li.j.vicinūq; minax luadit ariminū ⁊ ignes.Asin⁹.i.⁊ asina.e.⁊ asine.es.oppi. arcadie. Luca.in.viij.q̄s asine cautes.⁊ q̄s chios aspat vn das.buccina.e.iu.surda nihil gemeret graue buc cina q̄rim⁹ vt sit.Latina.e.op.sicilie.Sil.xiiij.pu. tū catine ardēti nimiū vicina typheo.Limin⁹.i. lac⁹ ⁊ mōs hetrurie.Uer.vij.en.⁊ cimini cū mō te lacū lucosq; capenos.nāꝑ herba p.y.psilō scri bit ⁊ ꝓducit.Ho.palleꝛe casu.bideꝛe exāgue cy minū siue cuminū.Comin⁹ aduer. ꝑ eo qꝺ ꝑpe. Uer.vij.en.pugnāt comin⁹ armis.Emin⁹ aduer. ꝑ a lōge.Oui.iij.me.emin⁹ nigēti resupinū vī ne re sudī.Euphꝛosine vna fuit ex caritib⁹ cuius pe nultimā orphe⁹ i theogōia bꝛeuē posuit.Elemosi na quoq; eādē breuiat.Fiscina.e.Uer.j.ge.nūc facilis rubea texaſ fiscina ꝟga.Furcina.e.Ju.vi cit ⁊ hoc mōstrū tūicati fuscina gracchi.Fuscin⁹ i.lac⁹ italie.Mar.fuscin⁹ ⁊ pigri taceāt stagna ne ronis.Femia.e.Uer.j.en.dux femia fcti.Frusino onis.Ju.aut fabꝛaterie dom⁹ aut frusinōe pef.li cini⁹.i.idē palläte ⁊ licinis.expectēt ergo tribūi. Machina.e.Uer.murox igētes eſtaq; machia celo.Mutia.e.Lu.i.j.his cesar pusina fames mu tineq; labores.Doxin⁹.a.ū.ppli fūt gallie.Uer. viij.en.extremiq; hoīs moxini rhenusq; bicoꝛnis Nūdine arī.⁊ nūdinoꝛ aris.qō ab eo ōriuaſ.pa

I.āte.m.breuis est: ut optimus.a.ū.Producūt uero Ariminū.discrimē.opim⁹.a.um.q̄drimus.a.um Sublimis.e.Et noīa a uerbis quarte cōiugatiōis īmē.exeūtia.ut a Munio.is.munimē.inis.a.Le nio lenimē.inis.a. Facio.is.facimen faciminis.
I.ante.n.lōga ē: ut pachynus.i.Breuiāt uero acin⁹ i.Apirinū.i.Ariminū.i. Asinus.i.Asine.es.op. Buccina.æ.Catina.æ.Ciminus.i.mōs & lac⁹ ita liæ.Comin⁹ aduer.Emin⁹ aduer.Euphrosyne.es Elemosina.æ.Fiscina.æ.Fusćina.æ. Fuscinus.i. Fœmina.æ.Frusino.onis.Licinus.i.n.p.Lamina æ.Machina.æ.Mutina.æ.Morinus.a.um.Nundi næ.aꝝ.Pagina.æ.patina.æ.pāpin⁹.i.ꝑserpīa.æ ꝓtinus aduer.ruspia.æ.sasina.æ.sarcia.æ.subia.æ statia.æ.sophrosyna.æ.trutina.æ. Et noīa adiectiua ab aduerbiis tpalib⁹ deriuata.vt Crastin⁹ a.um.diutin⁹.a.um.hornotin⁹.a.ū.pristin⁹.a.ū. perēdin⁹.a.ū.serotin⁹.a.ū.Et a noībus materiā si gnificātib⁹ deriuata.ut oleaginus.a.ū.fagin⁹.a. um.Tiliagin⁹.cerrinus.Et a noīb⁹ colores & la pillos siue odores & unguēta significantibus ut Adamātin⁹.a.ū.ametistin⁹.a.ū. Amaracinus.a. um.Amygdalin⁹.a.ū.bōbicin⁹.a.ū. bissin⁹.a.ū. Cristalin⁹.a.ū.Crocin⁹.a.ū. Coccinus.a.ū.Car basin⁹.a.ū.glaucin⁹.a.ū.gausapin⁹. a.ū.hiātin⁹ a.ū.hyacintinus.a.ū. Myrrhinus.a.um. Prasin⁹ a.ū.Smaragdinus.a.ū.Sandicinus.a.um.Tyran thin⁹.a.ū.Et q̄dā noīa græca in inos.desinētia ut Earinos.oporinos.Therinos.Chimerinos.

sumere gausapinas.Hyacinctbin⁹.a.ū. Persi.hic aliqs cui ci ca humeros hyacinthina lena est.Prasin⁹.a.ū.Mar.si prasi no venetoque faues.q coccina sumis.Smaragdinus.a.ū. Prudētius in psycomachia.bas iter spēs smaragdina gramine ver no.Sādicin⁹.a.ū.Tyriāthin⁹.a.ū.Mar.Uxbica lingonic⁹ tyriāthina bardocucullus.Et quedā noīa greca.vt Earinos o porinos.Terinos.Chimerinos.Jdē.si daret autūn⁹ mihi nomē:oporinos essem.hozrida si brume lydera:chimerinos.di ct⁹ ab estuo therinos tibi mēse vocarer.tpa cui nomē verna dedere.qd est subaudi earinos.qō ipse in alio epigrāmate exꝑsſit dicēs.dicūt earinū tū poete:sed greci qb⁹ ẽ nihil negatū.J.añ.p.breuis ẽ.vt Demipho.onis. Antipho.onis.antiph⁹.odis.producūt vero seri phos.i.īsula vna ex cycladib⁹.Ju.iclus⁹ tāq̄ gya ro.puaq; seripho.Calliphiū.ij.Jdē. Lucāt pau ce.comedūt colliphia pauce.Obstip⁹.a.ū.ꝑ obli quus.Ho.ij.ſ.Stes capite obstipo multū simīis metuēti.sūt q ꝑ duplex.p.scribāt.J.añ.q. lōga ē vt ātiquus.a.ū.obliqu⁹.a.ū. Breuiant vo aliqs aliq aliqd.qō ex ali⁹ ⁊ qs cōponīt. Reliqu⁹.a.ū Per.tā reliq ex amitis patrueli:nli a pneptis.Si liqua.e.Ue.j.ge.Uādio: vt fet⁹ si liqs fallacib⁹ eēt.Undiq; ⁊ Utiq; aduerbia ex regula generali breuiāt.J.añ.r.huis ẽ.vt zephirus.i.ephyre.es. ꝓducūt vo.butyrū.i.Macer tū breuiauit dicēs. cū butyro modicoq; oleo decocta tumoꝛe.Busi ris idis.Uer.ij.ge.aut qs illaudati nescit busiri dis aras.Corcyra.e.insula dalmatie.Lu.in.ij.in port⁹ corcyra tuos:seu leua petaſ.Losira.e.īsula in mari siculo.Oui.iij.fasto.ferilis ẽ melite sterī li vicina cosire.Colliriū.ij.Ju.āgul⁹ in ꝑpecta ge nesi colliria poscit.Cypir⁹.i. eadē rōne ꝓducit q̄ cyperus.vt dixim⁹ qđ a rito.as ꝓpositū ẽ.nā irrito.as.ab i ⁊ rat⁹.a.ū. cōponīt.significatq; ianio.is.⁊ irrit⁹.a.ū. ꝑ eo qđ ẽ inanis pe nultimā breuiat.Lecyth⁹.i.cui⁹ penultimā eē breuē ex carmie homeri.i. viij.odissee mani sestū ē.Lusitania. Silli⁹ li.iij. pu. Margarita.e.iō ꝓducit.qz ab eo qđ ẽ margaris.itis.deducīt:in q̄ cremētū ꝓducīt.Pituita.e.qđ ī ꝑmis syllabis ꝑbauimus penultimā ꝓducit.Parasit⁹.i.Ju. ad cenā q̄tiēs pasit⁹ venerit īsās.Thersites.e.idē.mallo pr̄ tibi sit thersites:dū mō tu sis. Ualitudo.inis.Ho.ij.ſ.Dura valitudo ciderit.seu tarda senect⁹.Et noīa greca.cē.vt hic leuites vl leuita. leuitis. idis.hic tes bites vl tes bita.e.tes bitis.idis.hic israelites vl israelita.israelitidis.idis.ſz de his in genere noīuz plra dixim⁹.Et denoīa tiua cē.vt aurit⁹.a.ū.Uer.j.ge.auritosq; seq lepoꝛes.Turrit⁹.a.ū. Jdē.i.vj.vehīt curru phrygias turrita ꝑ vrbes. Crinit⁹ a.ū.idē in ꝑma cythara crinit⁹ ioppas.Uerba q̄q; frequētatiua vt dormito.as.Ho.i.poc.q̄uq; bon⁹ dormitat humer⁹.No mia ptcipialia.i.q̄ sūt similia ptcipijs ꝓteriti tpis vocis passiue.vt audit⁹.us.tinit⁹.us.mugit⁹.us.seruit⁹ tū q̄uis a seruio is.seruitū in supino penultima lōga veniat breuiauit.J.añ.u.cōsonātē lōga est.vt saliua.e.oliua.e.rediuus.i.gradiuus.i.O

I.añ.p.breuis ẽ.ut Demipho.onis. Antipho.onis ꝓducūt uero seriphos.i.collophiū.ii.obstip⁹.a.ū
I.aute.q.longa est.ut Antiquus.a.ū.Breuiāt uero Aliquis aliqua aliquod uel aliquid. Reliquus.a. um.Siliqua.æ. Vndiq;. Vtiq;.
I.ante.t.breuis est.ut zephirus.i. producūt uero Butyrum.i.Busiris.idis. Corcyra.æ. Cosira.æ. Collirium.ii. Cypirus.i. Delirus.a.um. Epirus i.Magyros,i.Papirus.i.Sapphyrus.i.
I.ante.s.breuis.ẽ.ut Cythisus.i.Producunt uero Amphisa.æ.Amphrysus,i.Aruisiū.ii.Anchises æ.Cephisus i.Cambyses.is.Donysa.æ Dionisi us.ii.Elysa.æ.Gauisus.a.ū.Paradisus.i. Thytū. i.Irrito.as.Lecythus.i.Lusitania.æ. Margarita. æ.Pituita.æ.Parasitus.i. Therſites.e. Valitudo. inis.Et nomina græca a noibus propriis uirorū siue locorū deriuata in.ites.uel.ita.pro masculi nis in.itis.ꝑ femininis in.æ.desinētia: ut leuites uel leuita.æ.Moabites uel moabita.æ.Moabitis idis.Et de noiatiua.i.it⁹.a.ū.exeūtia:ut aurit⁹.a ū. Turrit⁹.a.ū. Verba quoq; frequētatiua & no mia ptcipialia q̄ formāt a supinis uerboꝝ q̄rte cōiugatiōis i.itū.penultima lōga terminatis:ut Dormio.is.itū.dormito.as. Audio.is.itū.audit⁹ us.seruit⁹ tū a seruio.is.penultimā breuiat.
I.ante.u.consonanté longa est.ut saliua.æ.
Ante.b.breuis ẽ.ut Orobus.i. Producūt o uero Iacobus.i. October octobris.

viridēq; donysā.Dionysi⁹.ij.Ho.j.ſ.tu ne syridamoe aut dionysi filius audes.Elisa.e.Uer.iiij.en.ꝑmerita neq; meminiſ se pegebit elysē. Sauisus.a.ū. Proper.nō ita dardanio gauisus atrida triūpho. Paradisus.i.Sedu.in pas. In portus para dise tuos:vbi floze penni.J.añ.t.breuis est ut digitus.i.dignitas.atis. ꝓducūt vero aconitū.i.Ju.sed nullis aconita bibun tur fictilibus.Architas.e.Ho.j.car.Jdē sozē cohibent architā.Ueritos quoq;:vt diximus in ꝑmis syllaibs cū de.e.ante.r agebamus:auctozitate ꝑisciani atq; etiā dionysij poete:vnde opus illud interꝑetatū est:secundā quoq; ꝓducit:ait eni anti quāq; tyrō beryti ⁊ menia grata.Locyt⁹.ij.Uer.vj.en.cocyti stagna alta vides stigiāq; paludē.Lozytus.i.Jdē in.x.coryti q; leues hūeris ⁊ letifer arcus.Lozyth⁹ vero penultia breui ⁊ p th.op.fuit italie a rege sui nois cōditū.Jdē in.vij.hinc illū cozythi tyrrena a sede ꝓfectū.Hermaphrodit⁹.i.Oui.iiij.me.hermaphrodit⁹ ait.nato date mūera vxo.Heraclitus penulti mā iō ꝓducit: qz ꝑ ei diphthongō apud grecos scribīt.Sidoni⁹ tū appollinaris breuiauit dicēs.Quicqd pytagoras demo crit⁹ heraclitusq;.Idolothytū.i.quo vbo vsus ẽ diu⁹.Joānes i apocali.significatq; dijs imolatū.Irrito.as.qō i ꝑmis syllabis dixim⁹ qđ a rito.as ꝓpositū ẽ.nā irrito.as.ab i ⁊ rat⁹.a.ū. cōponīt.significatq; ianio.is.⁊ irrit⁹.a.ū. ꝑ eo qđ ẽ inanis pe nultimā breuiat.Lecyth⁹.i.cui⁹ penultimā eē breuē ex carmie homeri.i. viij.odissee mani sestū ē.Lusitania. Silli⁹ li.iij. pu. Margarita.e.iō ꝓducit.qz ab eo qđ ẽ margaris.itis.deducīt:in q̄ cremētū ꝓducīt.Pituita.e.qđ ī ꝑmis syllabis ꝑbauimus penultimā ꝓducit.Parasit⁹.i.Ju. ad cenā q̄tiēs pasit⁹ venerit īsās.Thersites.e.idē.mallo pr̄ tibi sit thersites:dū mō tu sis. Ualitudo.inis.Ho.ij.ſ.Dura valitudo ciderit.seu tarda senect⁹.Et noīa greca.cē.vt hic leuites vl leuita. leuitis. idis.hic tes bites vl tes bita.e.tes bitis.idis.hic israelites vl israelita.israelitidis.idis.ſz de his in genere noīuz plra dixim⁹.Et denoīa tiua cē.vt aurit⁹.a.ū.Uer.j.ge.auritosq; seq lepoꝛes.Turrit⁹.a.ū. Jdē.i.vj.vehīt curru phrygias turrita ꝑ vrbes. Crinit⁹ a.ū.idē in ꝑma cythara crinit⁹ ioppas.Uerba q̄q; frequētatiua vt dormito.as.Ho.i.poc.q̄uq; bon⁹ dormitat humer⁹.No mia ptcipialia.i.q̄ sūt similia ptcipijs ꝓteriti tpis vocis passiue.vt audit⁹.us.tinit⁹.us.mugit⁹.us.seruit⁹ tū q̄uis a seruio is.seruitū in supino penultima lōga veniat breuiauit.J.añ.u.cōsonātē lōga est.vt saliua.e.oliua.e.rediuus.i.gradiuus.i.O

Universidad de Deusto
Biblioteca

ante.b.breuis est.ut orobus.i.pducũt uero. Jacob⁹.i.q̃ róne sepe a nobis dictũ est. Claudian⁹ i epigrametis.qd laceras ver sus dux iacobe meos? Addar. octobres age sentiat calédas. O ãte.c.breuis est.ut Archiloch⁹.i.antiloch⁹.i. O.añ.d.breuis est.vt cõposita ab hodos qđ est via.nã p.o.micrõ a grecis scribif exhodus.sinbodus.methodos.pducũt vo erodius. ij.qđ in scda p.o.mega scribitur. apđ illos. Herodes.is. Ho. pferat herodis palmetis ludere z vngi. Orodes.is. Ver. Carmine celebratur: vt iacet altus orodes. Rodopis meretrix. Et noia greca denoiatiua i.odes.definétia. vt geodes hoc é terren⁹.thi odes.hoc é sulphure⁹. O.añ.g.breuis é:ut cõpo sita a.logos.q̃ia sũt astrologus.theologus.arcta log⁹. Sillogism⁹.sidonius apollinaris.pdurit di ces argumẽtosis dat rhetia syllogismus. Cõpo sita vero ab ago qđ interpretatur duco.pducũt vt pedagog⁹ ductor puerorũ. ysagoga.i. introductio synagoga.i.conuentus.peragega.i.ayductio.

O.añ.l.breuis est.vt obol⁹.i.captiol⁹.i.caseolus i.pducũt vo etolia.e. Oui.iij.de amorib⁹.nec tã ti calydõ.nec tota.etolia tãti. Capitoliũ.ij. Ver.i viij.stabat p tẽplo z capitolia alta tenebat. Cy mol⁹.i. ysula i mari egeo. Oui.vij.me.hic hũlẽ myconẽ cretosaq̃ rura cymoli. vñ dicta est creta cymolia. Idolũ.nã a grecis p.o.mega scribitur Addirozq̃ Sedulii virũ aliogn doctissimũ breui asse.cũ i pascali suo dixit Idola dilexit: silli nã mo re furẽtes. Pactol⁹.i.fl.lydie. Ju. qđ tagus z ru tila voluit pactol⁹ arena. Et noia cõposita a po leo.qđ interptaf vẽdo.vt pharmacopula.e.bibli opola.e.myropola.e. Ho.j.ß. Abubaiaz collegia pharmacopole. Addar.sed q me vẽdit bibliopola putat. O.añ.m longa est: vt amomũ.i. cinamo mũ.i.aroma.atis.idioma.tis.cõdisoma.tis. bre uiãt vero a. stomos qđ interptaf os cõposita. vt chrysostomus.i.pseudostomos.i.Salomõ q̃q z salome a iunctis⁹ breuiãt. O.añ.n.lóga est.vt corona. e.obsoniũ.ij. Breuiãt vo apon⁹.i.loc⁹ iuxta patauiũ. Lu.in.j.colle sedẽs: aponus terris vbi fumifer exit. Addar.cẽsef aponi liuio suo tell⁹ Ausoni⁹.a.ũ. Ver.in.eñe.nec tecũ ausoniũ: qcũq̃ z q̃rere tibi m. Coctonũ.i. Ju.aduect⁹ roma q̃ pũa z coctona vento. Geryones.is. Ver.viij. eñe.geryone extincto tyrinthi⁹ attigit arua. Addy cone.es vel myconos. Ver.iij.eñe.errantẽ myco ne cella gyaroq̃ reuixit. Et a gonia qđ interptatur ãgul⁹ cõposita pducũt. vt trigõ. onis. trigon⁹. terragonus.pẽthagon⁹.agonus. O.añ.p. huius est. vt esopũ.i. Oui.in.iij.de arte.esopa qd redo lẽt.q̃uis mittãt athenis. pducit vo.asop⁹.i. fl. achaie. Lu.in.vj. accipit asop⁹ cursus phenixq̃ melaq̃. Aesop⁹.i. Ho.silí⁹ esopi detractã ex au re metelle. Canop⁹.i. Ju.pdigia z mores vrbis: dãnante canopo. Conopeũ.i. Idẽ vt tesludineo: tibi létule conopeo. Crotop⁹.i.nomẽ ppriũ viri a papinio li.j.theba.celebrati: pgrés ni i tecta aut opuléta crotopi Europa.e. Ver.j.eñ.europa atq̃ asia pulsus nec plura q̃rẽtẽ. Hysop⁹.i.ideo p ducere dicim⁹: q̃ p.o.mega scribif a grecis. Addeto põ.i.qđ interptaf frõs. Priss.in pibegesi. Promi net europe hũc criu direre. Addetopõ. Pyropus i.Oui.j.me.clara micãte auro: flãmas imitante pyropo. Synope.es. Prisci.in perihegesi.alteri us syrie: q̃ tendit ad vsq̃ synopẽ. O.ãte.r.breuis est.vt pytagoras.viagoras.producũt vero aurora- Ver.iiij.eñe.humẽtemq̃ aurora polo dimouerat vmbram. Anthores. is.nomen viri a .Ver.celebrati.in.x.eñe.herculis anthorẽ comitẽ: qui missus ab argis. Lytorus.i.mõs paphlagonie. Ver. ij.ge.z iuuat vndantem buxo. spectare cytorũ. Diores.is. Idẽ.v.eñe.regius egregia priami de stirpe diores. Elorus.i. fluuius sicilie. Idẽ.iij.eñe.exupo ppingue solũ stagnãtis elori. Pelorus.i. Idem in eodem.z ãgusti raressent claustra pelori. Et nomina in orus.a.um definentia.ut decorus.a.ũ. canorus.a.ũ.odorus a.ũ. Et a doro.qđ interpretatur palmus. siue donũ cõposita.vt polidor⁹.i.theodor⁹.i.heliodor⁹.i.appollodor⁹.i.arthemidor⁹.i.isidor⁹.i.calliodor⁹.i. Ver.iij.eñ.nã polidor⁹ ego: hic cõfixũ ferrea terit. Ju. lautorũ pueros artẽ scidẽs theodori.idẽ.tõsoris tñ dãno rapit heliodor⁹. Addar. appollodo ro gaudet imbrifer nil⁹. Idẽ.arthemidor⁹ amat: calliador⁹ arat. ex q̃ manifestũ é ãnto i errore sũt iuniores: q isidor⁹ penulti ma breui pferũt. O.añ.s lóga é.ut hircosus.a.ũ.breuiãt vo. Abrosius.i.z Abrosia.e. Ju.aut glaphirus fiat pr Abrosi⁹q̃s cho raules. Ver.j.eñ.Abrosieq̃s come diuinũ vertice odorẽ. O.añ.t.lóga.é.vt egrot⁹.a.ũ.asarotũ.i. Breuiãt vro a.dotos.cõpo

O.ante.c.breuis est.ũt anthiochus.i.

O.ante.d.breuis.est.ut. Methodus.i. Producunt uero.Erodi⁹.ii.Herodes.dis. Orodes.Et nomi na græca in.odes.finita. ut geodes. i. terrenus capnodes.i.fumosus.

O.ante.g.breuis est:ut theologus. Producunt ue ro ab ago qđ interptaf duco cõposita.ut peda gogus.i. Isagoga.æ.synagoga.æ.paragoga.æ.

O.ante.l.breuis est.nt Obolus.ii. Producunt ue ro Aetolia.æ.Capitoliũ.ii.Cymolus.i. Idolum i.Pactolus.i.& a poleo hoc est uendo composita ut pharmacopola.æ.

O.ante.m.longa est:ut Amomum.i.Breuiant ue ro.Salomon.onis.salome.es.Et a stomos cõpo sita:ut Chrisostomus.i.

O.ante.n.lõga est:ut corona.æ.Breuiãt uero apo nus.ausonius.a.ũ. Coctonũ.i.Geriones.is.My cone.es.Myconus.i.Et a.gonos.cõposita & de riuata:ut antigonus.erigóe.nã a. gonia.hoc est angulus. cõposita pducũt:ut diximus.& cõposi ta a phonos qđ é mors ut i pmis syllabis diximꝰ

O.ante.p.breuis est.ut Esopum.i.Producũt uero asopus.i.Aesopus.i.Canopus.i. Conopeum.i. Crotopus.i.Europa.æ.Hysopus.i.Metopon.i. Pyropus.i.Sinope.es.

O.ante.r.breuis est.ut pytagoras.æ. Producunt uero.Aurora.æ.Anthores.is.Cytorus.i. Dio res.is.Elorus.i.pelorus.i. Et denoiatiua i. orus. ora.orũ.ut docorus.a.ũ.odorus.a.ũ.Et a doro. qđ interpretatur palmus. siue donũ composita ut polidorus.i.theodorus.i.isidorus.i.

O.ante.s.longa est:ut metamorphosis.eos.Breui ant uero Ambrosius.i. Ambrosia.æ.

O.ãte.t.lõga est:ut ægrot⁹.a.ũ. Breuiãt uero a do

sita.vtzenodot⁹.i.herodot⁹.i.ãthidotũ.i.z a ptotos qđ interptaf casus.vt monoptotos vni⁹ casus.diptotos duoz̃casuũ z c. Ul.añ.b.breuis est.vt coluber.rutuba.e.fl.italie.pducũt vero anubis de egyptioz. Ver.viij.eñe.omnigenũq̃ deũ mõstra z latratoz anubis. Saluber.bris. Oui.iiij.fasto.phebe saluber ades. Ul.añ.c.lõga é.vt eunuch⁹.i.curuca.a.fabuca.e.breuiãt vo volucer.cris.cre.z hec volucris.is. Ver.z matutini volucrũ sub culmie cãt⁹ Ul.añ.d.lõga é.vt hirudo.inis.testudo.inis ho.i poetria.nõ missura cutẽ nisi plena cruoris hirudo. Ver.j.eñe.tũ furoz̃ib⁹ diue media testudie tẽpli. Erudo.is.qz arudis cõpoik: breuiat. Ul añ.g.lõga é.vt sallugo.inis. ferrugo.inis. Ver.j.ge.cũ caput obscura nitidũ ferrugine texit. Ul.añ.l.breuis é vt anul⁹.i.hortu l⁹.i.pducũt vero adulor.aris.vñz adulator. Ju. cecus adulator virusq̃z a põte satelles. Amulius ij. Rex albanoz. Oui.i.fastis. cõeptor amuli⁹ eq Apulia.e. Ho.j.ser.incipit ex illo montes apulia notos. Getulia.e.z getul⁹.a.ũ. Ver.iiij.eñe.hic getule vrbes gen⁹ intractabile bello. Peculiũ. ij Idẽ i bu. nec spes libertatis erat: nec cura peculi Torcular.aris. Priss.i.iii.li.i.ar. inqt definẽtia deriuata si cõsonantẽ hẽant añ.r.penultima syllaba p ducit. vt a torqo torcular. Thrasibul⁹ Auso ni⁹ arma supuceris q̃ thransibule tua. Ul.añ.m lõga é.vt acumẽ.inis. Breuiãt vero autumo.as Ho.ij.ß.autumat hec pplius: hec magnos formula reges. Columẽ.inis.p culmẽ. Sil.xv.pu.auso nij columẽ regni. Inde incolumis.e. Ju. incolumi troia pamus vẽisset ad vmbras. Irrumo.as. Addar.q̃ faciat duo sũt: irrumat aut futuit. Do cumẽtũ.j. Oui.j.me.z documẽta dam⁹ q̃ simus origine nati. Emolumẽtũ.i. Ju. null⁹ in vrbe locus: nulla emolumẽta labor. Addonumẽtum.i. Ver.vj.illa hec monumẽta relict. Et a tumeo cõ posita. vt cõtumax acis. cõtumelia.e. Addar. si tu syllaba cõtũax repugnas Idẽ alio loco. nec te bar bara cũtumelios. Ul.añ.n.lõga é. vt sortũa.e.la cuna.e Breuiãt vero albũea.e. situa i agro tibur tino. Ver.vij.eñe.cõtulit albũea nemoz̃ q̃ maxi ma sacro. Ul.añ.p.huius é.vt cẽturupe.oppi. sicilie. Silli.xiiij.nec nõ e vertice largo cẽturupe. Ul añ.r.lõga é.vt cẽsura.e.vsura.e.scaturio.is.ligu rio.is. Prudẽti⁹.petra dei iussu potũ largita scaturit. Ho.ij.ß.tractauit calicẽ manib⁹ dũ furta li gurit. Breuiãt vero bituri.orũ.ppli gallie. Lu.i j.z bituri.lõgisq̃z leues sagones in armis. Lamu rus.a.um. Ver.iij.ge.pes etiã camuris birte sub comib⁹ aures. Cẽturio.onis. Addar.encolp⁹ dñi cẽturiõis amor. Lemures.ũ. Ho.ij.epi. noctur nos lemures portẽta thessala rides. vñ lemuria. Oui.i.fastis appellauit dicẽs. rit⁹ erat veteris no cturna lemuria sacri. Luxuria.e. Ul.j.ge.luxuriã segetũ tenera depascit i herba. Addercuri⁹.ij. Idẽ iiij.eñe.tũc sic mercuriũ alloq̃t: ac talia mandat. Addamuri⁹.ij. Oui.iij fast. mamuri⁹ morũ. fabre ne ex actio: artif. Purpura.e. Ju.sz tñ hoc ipis é vtile purpura vẽdit. Penuria.e. Ue.vij.eñ.in ce rerem penuria adegit edẽdi. Sabbura.e.pfect⁹ exercit⁹ iube regis. Luc.in.iiij.vt sibi cõmissi si

De ultimis syllabis. Caput. vi.

a Terminalis longa est:ut ama.supra. Breuiãt uero ita.puta.aduerbi. Quia.postea

mulator sabbura belli.p nauis libramẽto pducit. Tuguriũ.i. Idẽ i bu. paupis z tuguri cõgestũ cespite culmẽ. Et verba de siderativa q̃ alij meditativa appellãt. vt esurio.is.pturio.is. Ju. noctib⁹ hic ponũt lecticas. micturiũt hic. Ver.in buc.nunc ois pturit arbos. Ul.añ.s.pducitur. vt cerusa.e.creusa.e. arethusa.e.telethusa.e. Ebusus. Priss.ex dionysio in pibegesi. hic frãgitur.equore ebusos. Sil.tũ.libro.iij.pu.breuiauit dicẽs. iãq̃ ebusus: phẽissa mouet. atabr⁹ arma. Ul.añ.t.lõga é.vt ci cuta.e.pputiũ.ij. Ju.nil pter gelidas ausi cõferre cicutas. Idẽ .ipatiẽsq̃z more pauet z pputia ducit. Cõfuto.as.z refuto.as. Ver.tij.eñe.qđ si fors dicta refutet. Breuiãt vo arbut⁹. i. Ver.i bu.z q̃ vos rara viridis tegit arbut⁹ vmbra.z a ãtio.is. cõ posita.vt cõcutio.is.discutio.is.pcutio.is. De vltimis syllabis. Cap. vi. A. terminal. q̃ dictiões i.a.terminate pducũt syllabã illã finalẽ. vt ama.narra.vltra.supra. Breuiãt vo.ita Ver.ix.eñe.nõ ita me genitor bellis assuetus opheltes. Puta. Per hoc.puta nõ iussũ illud male recti⁹ istud. Qz Ho.i.ß. nõ qz mecenas lydozũ qcq̃d hetruscos. Postea. Oui.j.fasto.postea mirabar cur nõ sine litib⁹ eẽt. Ultra q̃z seruio buiauit dicẽs. curaq̃z nil pdest nec ducit vltra cicatrix. Et frustra Auien⁹ i arato. ima vebũt celi lurit dũ frustra frequẽter. Breuiãt q̃z ntũs. actũs z vtũs vtriusq̃z nũeri vt hec musa o musa pllali hec tpa tpa o tpa. qđ etiã i ypositiõe fuaẽ. vt vtraq̃z z pleraq̃z z eadẽ i his casib⁹ buiãt i ablto pducũt. Lu.i.iij. vtraq̃z frugiferis est siluanobilis aruis. Ver.v.eñe.creber vtraq̃z manu pulsat versatq̃z vareta. Ho.i poe.pleraq̃z differat: z pñs in tps omittat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Uer.ij.ge.nō eadē arboriḇ⁹ pēdet vindemia nris. Oui.iij.me. at nō duricia iaculū q̄q3 vicit eadē. Repitur etiā plerūq3 in ablto bruis. Uer.ix.ene. vna eadēq3 via ſaguis aiuſq3 lequūr: Prop.i.iij. hac eadē rurſus lygdame curre via. Lalphurni⁹ in eglogis rupe ſub hac eadē quā plūma pin⁹ obūbrat. Sz pducūt nūeralia i. ginta. deſinētia. vt trigita q̄dragita. quinq̄ginta ſexagita ſeptuagita. octogita. nonagita. Ue. j. ene. trigita magnos voluēdis meſib⁹ orbes. Idē in. vij. trigita capitū ſetus cui ra iacebit. Petroni⁹ arbiter. ſaguine romano ſexagitaq3 triūphos. Q̄d vo apd. Marcialē legit. ſexagita teras cū limina ma ne ſenator. a alio i loco. mutua q̄d nobis ter q̄nq̄ gita dediſti. ego ſulpicor vicio ſcriptorū e factū vt p ſexagena ſexagita. p q̄nq̄gena q̄nq̄gita ſcri beretur. quēadmodū p eo qd Iuue. ſcripſit q̄dri gēta dedit gracchus ſeſtertia dotem: nōnulli alie rūt⁹ huic⁹ regule euerſionē q̄draginta dedit gra cch⁹ q̄ſi q̄dringenta milia ſeſtertiū nō ſit ſūma: q̄ egtes ex lege roſcia cēſerent vt ioē. Ju. q̄dringēta tibi ſi gs de⁹. aut ſilis dijs⁹ Mar. quadrigenta ti bi nō ſunt cherestrate ſurge. a alio loco. q̄dringē ta lecat. q dicit lycamerice. producit pterea vtūs a noib⁹ grecis i. as. vel i. es. deſinētib⁹ q̄ ad pmā noīs declinationē latinā referūt. vt encas o enea. āchiſes. o āchiſa. a noib⁹ grecis in. as. termina tis: q̄ ad tertiā declinationē nram reducūtur. vt Pallas. antis. o palla. calchas. ātis. o calcha. Uer. x. ene. enta vigilia. a velis imitte rudētes. Idē. in iij. cōiupio āchiſa veneris, dignate ſupbo. idē. in x. teq3 uuat palla ſ3 bellis acer eleſus. Q̄d ſi hu iuſmodi vti bzeues repiant: a terminatiōe potius latina veniūt. vt Ido. ij. ſ. ne q3 hūaſſe velit aiacē atrida vetas. cur ntūs nō atrides ſed atrida fuit. Prop. nō ita dardanio gauiſ⁹ atrida triūpho. E terminal' bzeuis é. vt hoc mare. lege. legite. lege re. pducūt vero me ab eo qd eſt ego mei. Uer. ix. ene. me me adſū q feci i me puertite ferrū. De ab eo qd eſt tui. idē in. iij. te ppter libyce gētes. De vo pticula q̄ hunc pnoi adijcitur bzeuis é Lucre. in. j. accipe pterea q corpa tute neceſſe é. Se ab eo qd é ſui. Uer. i. vj. a magno ſe corpe miſcet. a no mina greca feminina q̄ apd grecos. i. e. lōgū finiū tur. vt penelope. es. neq3 id ſolū in recto ſ3 etiā in reliqs caſib⁹ illi cōterminabilib⁹. q̄. Ju. auctori tate ſua abltū a calpe. es. bzeuiauit dicēs. ſ3 lōge calpe relicta. Et vtūs ablatiuuſq3 a noib⁹ grecis terminatis i es. pducta ſiue ſint pme declinatiōis vt āchiſes o āchiſe ab āchiſe: ſiue tertie eoꝝ pſer tim q apud illos in eus diphthongō terminātur vt acille⁹. pſe⁹ vlyſſe⁹ achilles o achille ab achil le. perſes. o pſe. a. pſe. vlyſſes. o vlyſſe. ab vlyſſe.

Noiatiuus quoq3 accuſatiuus & uocatiu⁹ utriuſq3 numeri: prāterq̄ nomina numeralia in ginta de ſinentia: ut triginta quadraginta. Et a nomini bus grecis in. as. & in. es productas deſinētibus uocatiuus in. a. producitur. ut æneas o ænea. an chiſes o anchiſa. pallas o palla.

E terminalis breuis eſt. ut hoc mare. lege. legere. p ducūt uero actī triū pnominū. ego. me. tu. te. ſui ſe. & noia greca, fœminina. q̄ ad primā declinati onē noſtrā referūtur. ut penelope in ntō. dtō. uo catiuo & ablatiuo. Et utūs ablatiuuſq3 a noibus grecis terminatis i. es. pducta q̄ ad primā & ter tiā declinationē latinā referūtur: ut āchiſes o an chiſe ab āchiſe. uliſſes o uliſſe ab uliſſe. Et abltūs ſingularis a noibus quīte declinatiōis: ut dies a die. Et ſecūda pſona ſingularis præſētis imperā tiui modi ſecūdæ cōiugatiōis actiue uocis: ut do ce mone aude. Et aduerbia illa fere. ferme. quare ne. pro. non. ne. pro certe. ue. pro hei. Et a nomi nibus adiectiuis deriuata. ut a pulchro pulchre. Breuiant tamen a bono bone. a malo male.

I terminalis longa eſt: ut gūmi. amaui. Breuiāt ue ro niſi quaſi. Dtūs quoq3 & utūs græcus in. i. de ſinentes. ut palladi phillidi. o priami. o pari. mihi uero Tibi, ſibi. ibi. ubi. indifferentem habent.

melitothos melicratū. hydromeli oximeli. Moly quoq3 radix ab homero celebrata: cui⁹ inuētio vt ingt Plī. li. xxv. natura lis hiſtorie mercurius aſſignatur. Uer. in priapeia. quē cur moly vocat: mētula moly fuit. Oui. xiiij. me. moly vocāt ſupi. ni gra radice tenetur. Pronoia vero illa. mihi. tibi. ſibi. finalē indifferentē hūt. Uer. j. eſt. tu mihi quodcūq3 hoc regni: tu icep tra iouēq3. idē in eodē. muſa mihi cauſas memora. Ibi quoq3 q vbi tū breuiare tū pducere repiūtur. O terminalis indiffe rēs eſt. vt ego ergo. Propertius in. ij. frater ego tibi ſum filius vnus ego. Ido. nil tāti eſt. ergo fungar vice cotis acutū. Augu ſtus. ergo ne ſupmis potuit vox improba verbis producūt vero dati q ablatiui ſingulares ſecūde declinatiōis. Eodē tñ qd ab eo q dem particula cōponitur: quēadmodū de eadē dixīmus. medi am hz indifferentē. Breuem. q apud Uer. in bu. vno eodēq3 igni: ſic nro daphnis amore. idē. xij ene. vno eodēq3 tulit partu. Proper. in. j. hoc eo dē ferro ſtillet vterq3 cruor. Longā. Iuue. poſſunt ne placeat: curru ſeru⁹ portatur eodē. q Mar. cū ſteterit nullus vultu tibi talus eodē. Et noia greca feminina in. o. deſinētia. vt allecto. us. clio us. argo. us. Uer. vij. ene. alecto tozuā facié q furialia mēbra. Oui. in. j. de arte. nec mihi ſunt vi ſe clio cliuſq3 ſozores. q dictiōes monoſyllabe vt o. do. pro. Uer. o regina nouā cui cōdere iupiter vrbē. Mar. do tibi naumachiā. tu das epigram mata nobis. Uer. pma qd ad troiā p charis geſſerat argis. Modo aduerbiū ſemp bzeuiat Uer iiij. ene. ſi mō qd memoras factū fortūa ſequatur q duo ābo. Uer. ſi duo pterita tales idea tuliſſet. Mar. eliſiū poſſidēt ābo nem⁹. Illa vo aduerbia ſero cito idifferēt repiūtur. pducere q huiare. Ti bul. heu ſero reuocat amor ſeroq3 iuuēta. Papi. ſero memor thalami meſte ſolatia mſis. Ju. q cito raptur⁹ de nobilitate comeſa Gerūdia q̄q3 ſub ſtātiua i. do. idifferēter deſinūt. Uer in buco. fri gid⁹ i pratis cātādo rūpit āguis Idē in eodē. cā tādo tu illū: haud vnq3 tibi fiſtula cera. Ju. plu rib⁹. hic eger moritur vigilādo: ſ3 ipm. Alphi⁹ apud. pſi. li. viij. ſpaciādo paulatim trahit. e eni dimetrō iābicū habēs neceſſario iābū i ſcdo lo co. U. terminalis lōga eſt. vt cornu gelu. a ſen ſu. a manu. B. final' buis é. vt ab. ob. ſub. idq3 nō ſolū i appoſitiōe ſ3 etiā i ꝯpoſitiōe cū dictiōb⁹ icipiētib⁹ a vocali. vt Uer. troie qui pm⁹ ab oris idē. cūct⁹ ob italiā terrarū claudit ozbis. idē q̄q3 fróte ſub aduerſa ſcopulis pēdētib⁹ antrū. Bar bara vero ideo pducūtur: q3 ad nr̄am declinati onē reducta eandē ſyllabā lōgā retinēt. vt iacob iacob⁹. aminadab aminadabus. L. terminalis lōga eſt. vt vic. duc. buc. ſic. Bzeuiāt vero fac: q merito. qñ abſciſſū eſt ab eo qd eſſe debuit face. Oui. in epi. phyllidis phyllis fac expectes demo phoōta tuſi: niſi forte. Oui. ſynaloephā fecit ſcri bēs phylli face expectes demophoonta tuū. Lac quoq3 bzeuiare ab omnibus dicitur: q ſi nullum mihi ſuccurrerit exemplū. Nec. Oui. in epi. ſaphpus. o nec adhuc iuue nis neq3 iam puer vtilis etas. Donec Idē in amoribus. donec eras ſimplex aium cū corpore amaui. Nic pronomen indif ferenter repitur. Uer. iiij. ene. ſolus hic inflexit ſenſū: aiumq3 labantē. Idē in. vj. hic vir hic eſt: tibi quē promitti ſepius au dis. Marci. hic eſt quē legis. ille quē requris. idē. hic é pāpineis viridis mō veſui⁹ vmbris. Nic aduerbiū ſp pducit. Uer. j. ene. poſt habita coluiſſe ſamo. hic illi⁹ arma. O. terminalis bzeuis eſt. vt ad. apud ſed. Uer. j. ene. alma venus phrygij ge nuit ſimoētis ad vndā? Iuue. aut apud iſiace potius ſacraria lene. L. terminalis bzeuis é. vt tribunal. alis. vigil. ilis. pdu cūt vero. nil indeclinabile. Ido. j. epla. nil oziturū alias. ozū nil tale fatētes. nihil vero bzeuiat. Sol ſolis. Oui. ſol aditus q̄ q̄ris ait: ne vana labores. q noia barbara. vt michael. raphael. nicol. baal. M. terminal' ab ātigſſimis poetis. Buis aliq̄n po nebat ſeq̄nti dictiōe q̄ inciperet a vocali. vt Enni⁹. inſignita foret tū milia militū octo. vbi nō fecit ecthlipſim. Junioresſ quo q3 aliq̄n ſibi hāc licētiā vſurparūt. Sed de hoc i pncipio hui⁹ libri dixim⁹ plura. N. terminal' lōga é. vt peā. anis ſyrē ſy renis. delphin. inis. demon. onis. Bzeuiāt vo. An cōiunctio interrogatiua. Iuue. accipit q madide. facies dicēſ: an hulcus? Forſan. Uer. j. ene. mittite. forſan q hec olim memīniſſe iuuabit. Forſitā. Iuue. forſitā expectes vt gaditana canoro. In p positio. q ab in cōpoſita vt pin. dein. exin. Uer. j. ene. ſocios ptīf. in oēs. Eſi q ab eo cōpoſita. vt attamē. verūtamē. Oui. nil mihi reſcribas. attamē ipe veni. Et noia greca in. on. finita q̄ē. vt iliō. ilij. peliō. pelij. Uer. iliō. q ois fumat naptūia troia Lu. peliō oppōit radijs naſcētib⁹ vmbras. Actūs q̄q3 q̄ē. vt egina eginā. Papi. i the. qppe ferūt raptā patrijs eginā ab vn dis. cilla cillā. Oui. xiij. me. me tenedō chryſēſq3 q cillā appollinis vrbes. Menalaos. menalaō. Idē i epi. enones. ardet amo re tui: ſic q menalaō amauit. pylos pylū. idē i epi. penelopes. nos pilō ātiquā neleia neſtoris arua. Daphnis daphnin. thyrſis

O. terminalis indifferēs é: ut ſermo onis. amo. as. Producunt uero datiui & ablatiui ſingulares ſecū dæ declinatōis: ut dño a dño. & noia græca fœ minina in. o. deſinētia. ut ſappho. allecto. clio. Et dictiones monoſyllabæ. ut. o. do. pro Breuiāt ta men modo. & duo & ambo. Gerūdia uero datī ui & ablatiui indifferenter deſinunt.

V. terminalis longa eſt. ut cornu gelu

B. terminalis breuis eſt: ut ab. ob. ſub. Barbara ue ro producunt. ut iacob. aminadab.

C. terminalis longa eſt. ut dic. duc. ſic. Breuiāt ue ro fac. lac. nec donec. hic. pnomē indifferēs eſt.

D. terminalis breuis eſt. ut ad. apud. ſed.

L. terminalis breuis é. ut tribunal. alis. Producūt uero nil indeclinabile. Sol. is. & nominabarba ra ut michael. is. iſrael. is.

M. terminalis ab antiquioribus breuis ponebatur ſed in uſu auctorū aut abiciitur: aut cum ſequēti cōſonante uocalem præcedentem producit.

N. terminalis lōga eſt: ut pæā. is. nō. quin. Breuiāt uero. An. forſan, forſitan. tñ. in. & ex iis cōpoſi ta. ut attamē. exin. dein. proin. Et noia græca in on. finita. q̄ ad ſecūdam noīs declinationē latinā referunt: ut ilion. ilii. peliō. ii. Accuſatiu⁹ quoq3 primæ declinationis a noibus græcis. in. a. bre uí terminatis. & ſecunde in. os. & tertiæ in. is. ut ægina æginā. menalaus. menalaon. daphnis da phnin. Et noia latina in. en. deſinētia que mittūt genitiuū in. inis. ut nomen. inis. fulmen. inis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

thyrsim. Properti⁹. thyrsim ⁊ attritis daphnim arūdib⁹. Et noīa latina ī. en desinētia: q̄ mittūt gtm̄ in. inis. vt nomē. inis nā greca vt syren syrenis. ⁊ latina mittētia gtm̄ in. enis. vt ren renis pducūt. R. terminal breuis est. vt cesar cesaris amatur. legitur. p nup igit. pducūt vero far farris. Oui. i fastis. far erat ⁊ puri lucida mica salis. Par paris. Ilo. Ludere parim par. egtare in arūdine lōga. Nar naris fluuius italie. Ver. vij. en. Sulphurea nar albus aqua fonteq; velini. Iber iberi. Luca. in. vj. Si tibi dur⁹ iber: aut si tibi terga dedisset. Ver veris. Ouidius. j. me. Ver erat eternū placidiq; tepent⁹ auris

Cor cordis. Oui. in epi. saphus. mille meū leuibus cor est violabile telis. Idē tm breuiauit quinto me. Inq; cor hamata pcussit arūdine ditem ⁊ zīdar. Notare vtor cor arūdine ligit acucta. Fur furis. Per. fures ait pedio. pedius quid? crimina rasis. Cur aduerbiū. Ouid. Cur opus affectas ambitiose nouū. Et noīa greca in. er. desinētia q̄ apud illos p. cta. lōgū scribūt. vt aer aeris ether etheris. Oui. j. fasto. iucidus hic aer: ⁊ q̄ duo cor pa restant. Idē. audiet hoc ether. ⁊ si de⁹ vllus in illo est. ⁊ q̄ in cremēto dicim⁹ mittere gtm̄. i. eris penultima lōga. vt crater. eris. stater. eris. As. terminalis pducitur. vt estas estatis. amas amabas. Breuiāt vero noīa greca mittentia gtm̄ in adis vel ados. vt arcas arcadis. vel arcados. Pallas palladis vel pallados. Oui. ij. me. Arcas udest ter q̄nq; ferēsnatalibus annos. idē. vt vidit vult⁹ pallas ī amne suos. Et actūs ⁊c. vt archas actō arcadas. menas. das. troas. adas. zīdar. ad matrē fugiet pēthe⁹ ad menadas orphe⁹ Oui. i epi troadas mulcēo: q̄ sic lacrymosa suorū. In es pducūt. vt proles plis. dies diei species speciei. ames. leges. Breuiāt vero. es. scda psona a sū es fui cū suis cōpositis. vt Ver. ij. eñe. Quisq; es amissos hinc tā obliuiscere graios. Idem in bucades o formose puer tibi lilia plenis. Penes ppositio. Ilo. in poe. qué penes arbitriū ius est ⁊ norma loquēdi. Seges segetis. qđ a seco secas. ⁊ teges tegetis qđ a tego tegis deriuat. teste Prisciano vltimā breuiāt. Inges quoq; quāq; a quies quietis: cui⁹ vltima lōga est cōponitur. teste tm̄ pbo finalē breuiat. Indiges quoq; ⁊c. q̄ sequūt breuiāt auctore Prisciano. Et noīa mittētia genitiū in. itis. vel in. idis. vt miles. itis. obsces. idis Nominatiu⁹ quoq; actūs ⁊ vtūs plurales a nominibus grecis q̄ ad tertiā nois declinationē latinā referūtur. vt arcas arcades. vasco vascones Ver. i bu. Arcades. inuidia rūpant vt ilia codro Iuue. vascones vt fama est alimentis talibus usi

Is terminalis breuiat. vt panis. legis. amatis. legitis. producunt vero dis ditis. lis litis. samnis sānitis. quiris. itis. glis gliris. Oui. i epi. Paridis. lis. est cū forma magna pudicicie. Pyrois quoq; ⁊ simois. qñ a grecis p ei diphthōgon scribūtur. pducūt. Oui. ij. me. interea volucres pyrois. eoos. ⁊ ethō. Idē in epi. penolopes. hac ibat simois hic est sigeia tellus. Et noīa greca mittētia gtm̄ in. inis. vt salamis vel salamin salaminis. eleusis vel eleusin eleusinis. delphis vel delphin delphinis. Dtūs q̄q; ⁊ ablatūs plis pme ⁊ scde declinatiōis. vt musa musis a musis. Dūs dūs: adde etiā tu noīa greca ī. a. desinētia: q̄ dtm̄ ⁊ ablatiuū nūeri plalis ī. atis. mittūt. vt epigrāma epigrāmatis. ab epigrāmatis. Actūs quoq; plalis tertie declinatiōis cū in. is. exit. quēadmodū in tertia declinatiōe dixim⁹. vt ois. tris. Ver. j. eñe. Ois vt tecū meritis. p talib⁹ annos. Idē in eodē. Dozū immane mari sūmo tris eurus ab alto. Tis quoq; nomē qđ ī ntō atq; etiā i gtō Prisciano teste pducicit. Tis pterea secūda psona ab eo qđ ē volo. ⁊ sis ab hoc verbo. Sū es fui cū cōpositis. Ilo. ra. ij. ser. Cuilibet argilla qduis imitabit vda. Ver. in. vj. Quāuis elisios mirctur grecia cāpos. Oui. Sis argumētū maius. an auxiliū. idē. tu quoq; fac psis intra tua claustra iacēti. Scda quoq; psona singularis pntis idicatiui modi q̄rte cōiugatiōis. vt audio audis. venio venis. nescio nescis. Preterti⁹: nō audis. ⁊ verba finis mea ludere cū iā. Ver. ij. eñe. Expectate venis. vt te post multa tuorū. Repitur tm̄ breuis apd pra in verbis diuersarū cōiugationū diximus. Os terminalis pducitur. vt ros. mos. dños. Breuiāt vero. Os ossis. vt auctor est Priscianus. sed auctoritate nō probat. Os. oris. pducit. Ver. j. eñe. Virginis os habitūq; gerēs ⁊ virgis arma. Idē in eodē. Os humerosq; deo similis: nāq; ipsa decorum. Compos cōpotis. ⁊ impos impotis eodem auctore breuiant. Et nomina greca in os desinentia. vt abidos. chaos. i. samos lesbos. Ouidius in epistola. leādri. soluerct in speculis omnis abydos erat. Ver. vj. eñe. Et chaos ⁊ phlegeton. loca nocte silentia late. Que vero ad tertiam nominum declinationem latinā

R. terminalis breuis est. ut cæsar. cæsaris. Producūt uero Far farris. Par paris. Nar naris. Ver ueris. Iber iberi. Cor cordis. Fur furis. Cur aduerbium. Et noīa græca in. er. mittētia genitiuū in eris. ut aer. aeris. æther. eris.

As. terminalis pducit. ut æstas æstatis. breuiātue rogræca mittētia gtm̄ in adis. uel ados. ut arcas arcadis uel arcados. Actūs quoq; plalis a nominibus græcis q̄ad tertiā nois declinationem referuntur. ut arcas arcadas. menas menadas.

Es. terminalis lōga é. ut ples plis. leges. Breuiant uero es. a sum es fui. cū cōpositis. Penes prepositio Seges segetis. Teges. etis. Indiges. etis. Interpres. etis. Teres. etis. Præpes. etis Hebes. etis. Inquies etis.

In. is. breuiāt. ut Panis. legis. Producūt uero. Dis ditis. lis litis. Samnis samnitis. Quiris. itis. Glis iris. Pyrois. entis. Simois. entis. Et greca mittētia genitiuū ī. inis. ut salamis. inis. Delphin. inis. Datiuus quoq; & ablatiuus pluralis primæ & secūdæ declinationis: ut musa musis a musis. Dns dnis a dnis. Et accusatiuus tertiæ declinationis: quando exit in. is. ut omnis. Tris. Vis. etiā in nominatiuo & genitiuo. Vis quoq; secuuda persona uolo & lis. a sum es fui. Et secūda psona singularis ptentis indicatiui modi quartæ cōiugationis. ut Audio. is. Venio. is. Nescio. is.

Os. terminalis producitur: ut ros roris. Sacerdos otis. breuiāt uero. Os ossis. nā os oris pducit. Cōpos. otis. impos. otis. Et græca in. os. quæ ad

referūtur. aut declinatiōe attica mittūt ī. o. genitiuū: pducūt vt egocero⁹. otis. thinocero⁹. otis. appollos appollo. athos athō. Iuue. velificatus athos. tquicqđ grecia mēdax. Gtūs quoq; grecus cū egit in os breuiat. ut tereus tereos. zīdar. Flet philomena nephas incesti. tereos. ⁊ q̄ archas arcados. Oui. j. me. Arcados hinc sedes ⁊ ī hospita tecta tyrāni. Tis terminal breuis ē. vt dns. i. corp⁹. otis. producūt vero tellus. uris. Ver. iij. eñe. Duenit pma ⁊ tellus ⁊ pnuba iuno. Incus udis finalē pducere ex obligs cōlectam⁹: tā etsi palus paludis in recto breuiet: ⁊ in obligs pducat. Ilo. in. poe. regis op⁹: sterilisq; diu pal⁹ aptaq; remis. Et noīa monosyllaba vt grus is. sus. is. tbus. uris. ius. iuris. zīdar. in ius. o fallax atq; inficiator eam⁹. Et q̄ mittūt gtm̄ in. utis. p. multima lōga. vt virt⁹ utis. nā intercus qñ in obligs breuiat: in recto quoq; breuiare suspicamur. Et noīa greca mittentia gtm̄ in. utis. vel in odis. vel in. u. qñ a grecis in. oys diphthōgō q̄ apud nos vertit in. u. terminātur vt amathus vntis. Ver. x. eñe. ē amathus ē cella mihi paphos at q; tythera. Pāthus. u. Idē in. ij. panthus o tria des custos phebiq; sacerdos. atq; eadē rōne iel⁹ pducit. Gtūs quoq; singularis. zē. vt gtō sensus ntō pli seius. acto seius. vtō o sēius. T. terminalis breuis ē vt amat. caput. sicut. qđ intelligendū ē si nō pcedat alia cōsona. aut diphthōg⁹ vt amat ast. aut. In abscissis vero pducitur. vt cū dicit. Ver. iij. eñe. fumat neptūia troia: ꝑ fumauit. vt exponit. Seruiꝰ positū est. is hic pducit positōe Iuue. qs nescit. aut qs nō vidit vulnera pati. sed dicet qpiā hoc loco tempitēthemmeri ee. Quid qđ zīdartiani auctoritate dictiones in. t. desinētes indifferētes ee pnt ād̄uis ī vsu auctoꝝ ppe semp breuiāt. Ois syllaba. bui⁹ regule auctores sut Cicero ⁊ Quinti. Rufin⁹ queq; de pedib⁹ oratoꝝ sic ingt. breuis vltia claudet lōga sit an breuis nullū discrimē habet: vt solet in metris doct⁹ cō ponere vates. Itaq; in fine carminis siue clausularū q̄ psa ofone cōscribūt: syllabe finales idifferēter poni pnt. hoc ē lōga ꝑ bui. ⁊ breuis ꝑ lōga. Ilo. j. car. tā satis dire niuis atq; dure in fine ipō deū posuit ꝑ trocheo. ē eni carmē saphicū ē ptrario. Ver. j. eñe. Italiā sato profug⁹ laumaq; venit trocheū posuit ꝑ spōdeo. trobe⁹ eni nō recipit in

secūdam declinationem latinam referuntur. ut.

Abydos. i. Chaos. i. & genitiuus græcus in os. ut Tereus tereos. Arcas archados.

Vs terminalis breuis est. ut dns amamus. Producūt uero. Tellus. uris. Incus. udis. Subscus. udis.

Et noīa monosyllaba. ut. Grus. uis. Thus. uris. & que mittūt genitiuū in. utis. penultima lōga. ut uirtus. utis. Et noīa græca mittentia gtm̄ in untis uel. odis. uel in. u. ut amath⁹. ūtis. melāp⁹ odis pāth⁹. u. Gtūs quoq; singularis. & ntūs actūs & utūs q̄rtæ declinationis. ut. Manus. sensus.

T. terminalis breuis est ut. Caput amat.

Ois syllaba ī fine carmis aut prosæ oratiōis clausula indifferens. est. quia lōga pro breui. & breuis pro longa inuicem ponuntur.

Dictiones barbaraæ que accentu acuto in fine proferūt in q̄cūq; lram desināt ultimas syllabas ꝑducunt. ut Iacob. Ioseh. Alaric. leonor. Enric.

De pedibus qui syllabis constant. Cap. vii.

P Es est sublatio ac positio duarū amplius ue syllabarum spacio comprehensa.

Abydos. i. Chaos. i. & genitiuus græcus in os. ut Tereus tereos. Arcas archados.

Vs terminalis breuis est. ut dns amamus. Producūt uero. Tellus. uris. Incus. udis. Subscus. udis.

Et noīa monosyllaba. ut. Grus. uis. Thus. uris. & que mittūt genitiuū in. utis. penultima lōga. ut uirtus. utis. Et noīa græca mittentia gtm̄ in untis uel. odis. uel in. u. ut amath⁹. ūtis. melāp⁹ odis pāth⁹. u. Gtūs quoq; singularis. & ntūs actūs & utūs q̄rtæ declinationis. ut. Manus. sensus.

T. terminalis breuis est ut. Caput amat.

Ois syllaba ī fine carmis aut prosæ oratiōis clausula indifferens. est. quia lōga pro breui. & breuis pro longa inuicem ponuntur.

Dictiones barbaraæ que accentu acuto in fine proferūt in q̄cūq; lram desināt ultimas syllabas ꝑducunt. ut Iacob. Ioseh. Alaric. leonor. Enric.

De pedibus qui syllabis constant. Cap. vii.

P Es est sublatio ac positio duarū amplius ue syllabarum spacio comprehensa.

versu heroico vt putauit Alexander. Dictiones barbare hec regula colligit ex iis q̄ multis ī locis a nobis sūt repetita. dicit igitur qđ dictiones barbare q̄les sūt hebraice. vt Iacob abraā. ioseph. ⁊ gothice: vt theodoric. alaric. roderic. frederic. ⁊ hi pane vt isabel. leonor. guiomar. ⁊ teutonice. vt māric. enric. amilric. q̄ accētu acuto pferunt in quācūq; lram desināt vltias syllabas pducūt. Cui⁹ signū ē qđ cū ex rōne declinatiōis latine syllabā adijcim⁹: accent⁹ remanet in eadē. qđ nō faceremꝰ nisi syllaba illa eēt lōga. vt Iacob Iacob⁹. abraha abraham⁹. Ioseph Ioseph⁹. theodoric theodoric⁹. alaric alaric⁹. roderic rodericus isabel isabela. leonor leonora. guiomar guiomara. māric māric⁹. enric éric⁹. amalric amalric⁹ De pedib⁹. Ca. vij. Pes ē sublatio. huc vsq; disputatū ē a nobis de q̄titate syllabaꝝ: nūc vero ꝓsequēs ē vt de pedib⁹ dicam⁹: q̄ eo mō syllabis cōstāt: quo syllabe ex lris cōficiūt. Principio itaq; ponit pedis diffinitio ex Diomede sūpta. pes ingt ē sublatio ac positio. i. cōstat ex sublatiōe ac positiōe ꝓprie sa spacio duaꝝ aut āpli⁹ hoc ē pluriū syllabarū. q̄ ex vna syllaba nō pōt eē pes etiā si longa sit. Sublatio nāq; ⁊ positio nō ī rpib⁹: ſz ī syllabis debet fieri. Addit quoq; idē auctor aliā dfiam ijsdē pene verbis. pes ingt ē poetice dictiōis duaꝝ āpli⁹ ve sillabarū ex certa tēpoꝝ obseruatiōe mod⁹: recipiēs arsin ⁊ thesin. i. q̄ incipit ablatiōe ⁊ finit positiōe. nā arsis grece interpt̄at eleuatio. thesis vero positio. Dicti sūt aūt pedes q̄ quēadmodū nos pedib⁹ ābulamus: ita ⁊ versus pedib⁹ incedūt: ad qđ videt respexisse. Ver. cū ī. j. ge. scripsit. ferte simul fauniq; pedē dria desq; puelle. Aut pedes dicti sūt: q̄ illis eo mō versus mēsurāt̄ur: quo nos spacia pedib⁹ metiri ꝓsueuim⁹. Nā Arestote. auctore. ī. m. li. i quolibet genere quātitatis est aliqd vnū: quo reliq̄ metimur ⁊ est minimū in illo genere quēadmodū in nūeris vnitas. in vocib⁹ die fis digit⁹. aut vlna. aut pes aut passus. aut aliqd simile in quātitate cōtinua. Hinc igit trāslatū ē vt versū ita pedib⁹ metiremur: quēadmodū arce cubiculi atrij. cenaculi. aut cuiuscūq; alteri⁹ spacij lōgitudinē latitudinēq;. Accidūt aūt pedi sex nūerus syllabarū. tpa. sublatio. ⁊ positio. inter vtrāq; pportio. figura ordo. Syllabe ī pede vt parū debēt esse due. vt paulo ante dixim⁹. Itaq; pedis cuiusq; syllabe aut sūt due. aut tres. aut quattuor. aut qnq;. quāq̄ pedes q̄ sūt pluriū q̄ triū syllabarū: cōpositi sint. vt paulo post dicem⁹ Tēpora in pede aut sūt duo. vt in pirrbichio. aut tria vt in iābo ⁊ trocheo. aut quattuor. vt in spōdeo ⁊ dactilo. ⁊ eodē mō de reliqs. Sublatio siue arsis est q̄ pedis tpa in priori sua pte eleuātur. positio siue thesis qua pedis tpa in posteriori sua pte deponūtur. Nā cū pedis tpa i duas ptes diuidāt. prior arsi eleuat. posterior thesi deprimitur. Proportio quoq; accidit pedis ptib⁹ illis iter se cōpatis. Est eni proportio. cū duas q̄titates inter se cōpar⁹. pportio itaq; inter cuiusq; pedis ptis aut est eq̄ aut dupla. aut tripla aut sesqualtera. aut sesqtertia. Equa diuisio ē quotiēs sublatio pedis ī tporib⁹ par ē positiōi. vt ī pirrbichio spōdeo dactilo anapesto. peeleumatico. disspōdeo. coriābo. hoc eni arsis tm̄ i se hz quātū ⁊ thesis. Dupla vero ē quotiēs pedis sublatio duplo maior aut duplo minor q̄ positio. vt in trocheo iābo ⁊ duobus ionicis. nā in trocheo arsis duo habet tēpora. thesis vero vnum. Econtrario in iābo arsis vnū tēpus habet. thesis duo. In ionico a maiori arsis duo habet tempora. thesis vero quattuor. Econtrario in ionico a minori arsis quattuor habet tempora thesis vero duo. Tripla vero est: quotiens sublatio triplo maior est q̄ positio. quod soli amphibrachо cōtingit. Sesqualtera

Universidad de Deusto
Biblioteca

proportio est quotiēs arsis cōtinet tātū tpis quātū ꝛ thesis ꝛ vltra hoc illius dimidiū. aut ecōtrario vt in bacchio ꝛ amphimacro ꝛ quattuor peonib⁹. qui pedes cū tporib⁹ quinq; cōstent: si cōparētur tria sublationis ad duo posit ōis: aut ecōtrario sesquialtera proportio resultabit. Sesquitertia ꝓportio ē: quotiēs arsis tot cōtinet tpa qđ thesis aut ecōtrario: ꝛ vltra hoc illius tertiā ptē: vt in epitritis: qui cū sint tporū sepiē si cōparentur quattuor ad tria: fit ꝓportio sesquitertia. quā greci epitritā vocāt: a qua ꝛ quattuor pedes apitriti sunt appellati. Figura etiā in pedibus repitur: qm̄ alij sunt simplices: vt illi q cōstant binis vel ternis syllabis: alij cōpositi: vt qui constant quaternis aut quinis aut pluribus syllabis. itā ex duobus simplicib⁹ cōponūtur. vt proceleumaticus ex duobus pyrrhichijs. choriābus ex choreo ꝛ iābo. py. rhianapestus ex pyrrhichio ꝛ anapesto. Ordo pterea accidit pedibus qm̄ in versu alij alijs in locis siue regionibus disponuntur: vt in saphico troch.⁹ in primo loco. spōdeus in secūdo dactylus in tertio. trocheus i ūltō. ꝛ iterū trocheus in quito. ꝛ eodē modo de reliquis quēadmodū capite in sequēti disserem⁹.

Duarū igit syllabarū. qm̄ dixim⁹ numerū syllabarum pedi accidere. aiq; esse duas aut tres aut quattuor aut deinceps. Primo ponit pedesq; duab⁹ syllabis cōstant. ꝛ sunt tm̄ quattuor: q nūerus ex eo colligitur qđ aut vtraq; est brevis ꝛ est pyrrhichius. aut vtraq; longa ꝛ est spōdeus. aut prima brevis ꝛ altera longa: ꝛ est iābus. aut e diverso prima longa ꝛ altera brevis: ꝛ ē trochē⁹.

Pyrrhichius itaq; cōstat duabus syllabis brevibus totidēq; tpibus: vt deus. furor. amat. docet. Hic a grecis dibrachus appellatur: q; duas syllabas habet breves. dicetur etiā periāb⁹: ꝛ ege on. Pyrrhichius vt auctor est Diomedes dictus est a pyrrhicha saltatiōe: vl a pyrrho achillis filio a quo metrū pyrrhichiū est cognominatū. alij a cōcitatiōe quadā igica qua mouetur pyrrhichium appellatū esse dicūt. Spōde⁹ pyrrhichio cōtrarius cōstat ex duabus syllabis lōgis ꝛ quattuor temporibus. vt montes. heros. audis. dictus vt auctor est Diomedes. quod in templis hoc pede quedam carmina spondentes hoc est libantes decantabant. sponde enim libamentum interpretatur numa pompilius: vt idem auctor inquit: rei diuine deditus hūc pedem pontificiū appellauit. Iambus cōstat ex prima brevi ꝛ secūda lōga tēporū triū. vt dies. amas. doces. dictus. vt diomedes ait: a iābizim. hoc est a maledicēdo. est ni pes versib⁹ maledicis aptissim⁹ vel a iābe celei ꝛ menaline vxoris famula: q̄ cereré dū ꝓserpinā q̄reret ad eos delatā maledictis insectata ē. Hūc pedē appuli a dauno duce suo dauniū appellarūt. Alij gradalē martiq; gradiuo sacrū: qđ gradarie pugne hui⁹ effectu moueret. De quo ingt. Ho. i poe. syllaba lōga brevi subiecta vocatur iābus pes citus. vñ etiā trimetris accedere iussit. Trocheus qui ꝛ choreus cognomiatur. iābo cōtrari⁹ ꝛstat ex prima lōga ꝛ secda brevi triū tēpor. vt sanguis tepus. audit. dictus est aūt a trechin hoc ē a currendo. vel a trocho. i. rota: q; in versu rotatim ac volubiliter fluit. Hūc a mercurio reptū ferūt. Aurūci vero italie ppli hūc pedē rutulū a rutulis italie pplis appellarūt. Triū syllabarū pedes octo sūt aut eni oēs tres sūt breves: ꝛ appellat tribrach⁹. aut prima ē lōga ꝛ due breves: vocaturq; dactil⁹. aut prime due breves ꝛ tertia lōga: ꝛ vocat anapestus. aut prima brevis ꝛ due lōge: ꝛ vocatur bachi⁹. aut prima ꝛ secda lōge ꝛ tertia brevis. ꝛ vocatur ātibachius. aut prima lōga. secda brevis. ꝛ tertia rursus lōga: ꝛ vocatur amphimacer. aut ecōtrario prima brevis ꝛ secda lōga ꝛ tertia iterū brevis: ꝛ vocatur amphibrachus aut oēs tres sūt lōge ꝛ vocatur molossos. Tribrachus igitur cōstat ex tribus syllabis brevib⁹ totidemq; tēporibus. vt dominus. anima legimus. dictus est aūt tribrachus quasi tribrevis. qm̄ tres syllabas habet breves. Dactylus cōstat ex prima longa ꝛ duabus brevibus quatuorq; tēporibus. vt tempora corpora. audiat. Appellatus est aūt dactylus a tactu digitorū qui pter pollicem ternis internodijs siue articulis constant. grece namq; dactylus latine digitus est. Vel dictus est: vt alij putant: ab ideis dactylis crete populis: qui iouem infantem in ida silua crete educarunt: atq; huius pedis rhithmica compositione ꝛ timpanorū atq; eris tinnitu vagitum pueri occultauerunt. Anapestus dactylo contrarius constat ex prima ꝛ secunda brevibus ꝛ tertia longa quattuorq; tpibus vt dños. animos. docui dictus anapestus ab anapin. hoc est repetitiēdo: q; sono reciproco recurrēdo dactylū repetit. vnde a grecis antidactylus est cognominatus. Bacchius constat ex prima brevi ꝛ reliqs duabus longis: tēporibusq; quinq;. vt athene. sacerdos. amauit dict⁹ bacchius: q; bacchantibus dithyrrābi hoc est versus in laudes liberi pris hoc pede cōpositi cōuenichant. Antibachius bacchio cōtrarius cōstat primis duab⁹ longis ꝛ tertiā brevi: tēporibusq; quinq;. vt natura fortuna audiret. dict⁹ ab anti qđ est cōtra ꝛ bacchius: quia vt diximus bacchio est contrarius: vnde ab alijs palibacchius est appellatus quia palin grece rursus siue ecōtrario interpretatur. Hunc pedem alij latinum. alij saturnium appellarunt. Amphimacer constat ex prima longa. ꝛ secunda brevi: ꝛ tertia iterum lōga: tēporibusq; quiq;. vt aureos demones audiunt. appellatus est autem ab amphi quod est circum ꝛ macros longos q; syllaba brevis vtriq; duab⁹ lōgis clauditur. Hic quoq; pes creticus est appellat⁹ q; cretes saltando ei⁹ rhithmica cōpositione vtebātur. Amphibrachus syllabarū ordine superiori cōtrarius cōstat prima brevi. secūda lōga. ꝛ tertia rursus brevi quattuorq; tēporibus. vt. amoris carina amauit. dictus ab amphi circū ꝛ brachys brevis. q; syllaba lōga a duabus vndiq; brevibus continetur. hunc alij scoliū appellabant: quod scolio que erat cythare species conueniebat. Molossus constat ex tribus longis temporibusq; sex. vt eneas. anchises. audiui. dictus quia molossi. hoc est epiroti ad bellum procedentes

Duarū igit syllabarū pedes quattuor tātū sunt.
Pyrrhichius duabus syllabis brevibus constat: ut deus. furor. amat.
Spondeus constat duabus syllabis longis. ut mōtes. gentes. audi.
Iambus constat ex brevi & longa: ut dies.
Trocheus constat ex longa & brevi: ut sanguis.
Trium syllabarum pedes sunt octo tantum.
Tribrachus ex tribus brevibus. ut dominus.
Dactylus ex lōga & duabus brevibus: ut tēpora.
Anapestus ex duabus brevibus & lōga. ut dños:
Bacchius ex brevi & duabus longis. ut athenæ.
Antibacchius ex primis duabus lōgis & brevi cōstat. ut natura.
Ampimacer ex prima & ultima longis media brevi. ut aureos.
Amphibrachus ex prima & ultima brevib⁹ & media longa. ut amoris.
Molossus ex tribus longis. ut æneas.

huius pedis modulata compositione vtebātur. Hippius quoq; dictus est hic pes: quia equestri pugne conueniebat. hippos enim equus interpretatur. Quattuor syllabarum pedes sunt sedecim. aut enim omnes quattuor sunt breves: ꝛ vocatur ꝓceleumaticus. aut omnes quattuor sunt longe: ꝛ vocatur dispōdeus ꝛc. Sed quemadmodum supra diximus: quattuor atq; amplius syllabarum pedes ex duarum aut trium syllabarum pedibus componuntur: itaq; maiorū illorum pars ab illorū cōiugatione nomina sortiuntur. Proceleumaticus igitur pes ex duobus pyrrhichijs conficitur. estq; temporum quattuor vt

Quattuor syllabarum pedes sunt sedecim.
Proceleumaticus: qui constat duobus pyrrhichijs: ut arietis. abiete.
Dispondeus ex duobus spondeis: ut oratores.
Dichoreus ex duobus choreis: ut cantilena.
Diambus ex duobus iambis: ut propinquitas.
Coriambus ex choreo & iambo: ut nobilitas.
Antipastus ex iambo & trocheo: ut medulina.
Pæon prim⁹ ex choreo & pyrrhichio: ut tēporib⁹
Pæō secūdus ex iambo & pyrrhichio: ut colonia.
Pæon terti⁹ ex pyrrichio & troche: ut catamitus.
Pæon quartus ex pyrrhichio & iābo: ut celeritas
Epitritus prim⁹ ex iābo & spōdeo: ut sacerdotes.
Epitrit⁹ secūd⁹ ex trocheo & spōdeo. ut cōditores
Epitritus tertius ex spōdeo & iābo: ut discordiæ.
Epitrit⁹ quart⁹ ex spōdeo & trocheo ut audiuistis.
Ionicus a maiori ex pyrrhichio & spondeo: ut Diomedes.
Ionic⁹ a minori ex spōdeo & pyrrhichio: ut demetris. Cap. viii. tri.

ariete. pariete. abiete. tenuia. Sed est animaduertendum id quod etiam Seruius notauit in illud Vergilij. j. georg. Tenuia nec lane. per celū vel lera ferri. Proceleumaticus inquit est pro dactylo: quam rem quotiēscunq; facit Verg. seruat locum synereſi. vt in buc. Tityre pascentes a flumine reijce capellas. ꝛ in. ij. ene. sectaq; intexunt abiete costas. ꝛ in eodem labat ariete crebro. ꝛ iterum in eodem. verēt parietibus scale. ꝛ in. v genna labant vastos quatit eger anhelitus artus vnde in r. ijce capellas ex duabus vocalibus. e. i. conficitur longa. itaq; erit dactylus. in abiete. ariete. pariete. quoniam. i. e. in vnam syllabam lōgam coalescunt. cōficiturq; amphibrachus. qui positione tantum syllabarum a dactylo differt. Dictus est aūt proceleumaticus hic pes vt auctor est Valerius: a proceleuo hoc est horto. quia ij q se ad aliquod opus faciendum siue molem impellendam vel attolendam hortantur. hoc pede ob nimiam celeritatem syllabarum vtuntur. vnde Sidartia. lentos tingitis ad celeuma remos. ꝛ hieron. in epist. quadam ad heliodorum. quoniam escopulis enauigauit oratio: iā epilogi celeuma cantandū est. sic enim appellatur cantus ille nauticus: quo pro reta remiges hortatur vt simul et quasi vno ictu siue impulsu remorum incubentes nauem impellant. Dispondeus constat duobus spondeis. hoc est quattuor syllabis longis tēporibusq; octo. vt oratores. mecoenates. audiuisset. dictus est autē dispondeus a dis quod est bis ꝛ spondeus: quia ex duobus spondeis compositus. est. Dichoreus constat ex duodus choreis siue trocheis. hoc est ex prima longa. secunda brevi. tertia longa. quarta brevi. tēporibusq; sex. vt cātilena. audiemus. dimicare. appellatusq; est dichoreus siue ditrocheus: quod ex duobus choreis siue trocheis componitur a quibusdam etiam catatrocheus dicitur. Diiambus superiori contrarius constat ex duobus iambis. hoc est prima brevi. secunda longa tertia brevi. quarta longa. temporibusq; sex. vt propinquitas. propagines. amauerant. dictus est autem. quoniam ex duobus iābis cōponitur. Choriambus constat ex choreo hoc est trocheo ꝛ iambo. i. prima longa. secunda brevi. tertia brevi. ꝛ ūltā longa. temporibusq; sex. vt nobilitas. armipotens. audieram. dictus quoniam ex choreo ꝛ iambo constat. Anapestus supiori contrarius constat ex iambo ꝛ trocheo. hoc est ex prima brevi. secunda longa. tercia lōga ꝛ quarta brevi. temporibusq; sex. vt medulina. saloninus. legebamus. dictus antipastus ab anti contra. Peones quattuor sunt. constantq; singuli tēporibus quinis. syllabis quattuor. sed tribus brevib⁹ ꝛ vna longa. que si primo loco ponatur erit peon primus qui cōponitur ex trocheo ꝛ pirrhichio vt temporibus. corpibus. legeritis. Si syllaba longa secdo loco ponatur: erit peon secdus qui constat ex iambo ꝛ pyrrhichio. vt colonia. amaueris. Si syllaba longa ponatur in tertio loco: erit peon terti⁹. q constat ex pyrrhichio ꝛ trocheo vt catamitus legerem⁹. Si syllaba longa ponatur in quarto loco erit peon quartus. qui cōstat ex pirrhichio ꝛ iābo. vt facilitas docuerāt dicti sūt aūt peones a peonibus pplis: qui forte illis pedibus in carmine vtebātur. Epitriti pedes qui ꝛ hippij appellātur: ūttuor quoq; sūt: cōstantq; singuli tpibus septenis: syllabis quattuor: sed tribus lōgis ꝛ vna brevi. q̄ si primo loco ponatur: erit epitritus prim⁹: q cōponit ex iambo ꝛ spōdeo. vt sacerdotes amauerūt. Si syllaba brevis ponat in secdo loco. erit epitritus secdus: q cōponit ex trocheo ꝛ spōdeo. vt cōditores audierūt. Si syllaba brevis ponat in tertio loco: erit epitritus tertius: q. cōponit ex spondeo ꝛ iambo. vt discordie. audierant. Si syllaba brevis ponat in ūrto loco: erit epitrit⁹ ūrt⁹ qui cōponitur ex spondeo ꝛ trocheo. vt oratores audiuistis. Dicti sunt aūt epitriti vt dixim⁹ qr arsis ꝛ thesis horū pedū in epitrita hoc est sesquitertia proportione sunt. Ionici pedes duo sunt. constātq; singuli temporibus senis ꝛ quattuor: syllabis duabus longis totidemq; brevibus. quod si due syllabe breves precedāt totidemq; longe sequātur. erit ionicus a maiori. qui componitur ex. pyrrhichio ꝛ spondeo vt diomedes. docuissent. Si vero due syllabe lōge precedant totidemq; breues sequantur. erit ionicus a minori. qui componitur ex spondeo ꝛ pyrrhichio. ut demetrius. audiuerat. dicti quod iones in carminibus eo pede vtebantur. Sunt etiam quinq; syllabarū pedes ex simplicibus quoq; cōpositi numero triginta duo vt ortbius ex pyrrhichio ꝛ tribacho hoc est ex quinq; syllabis brevis. Periābus ex trocheo ꝛ tribracho. hoc est ex lōga ꝛ quattuor brevibus. ꝛ reliqui de quibus diomedes disseruit. qui ad rationē pedum simpliciū reducendi sūt ꝛ raro aquid auctores nominatur. pterq; quod dochini creba fit apud oratores mētio. Constat aūt dichinus ex bachio iambo. De quo Ruffinus. rhetoricas pulcher structuras dochinus ornat principiū bacchi⁹ erit: cōcludet iābus. Atq; idē iterū. Syllaba prima brevis cū syllaba longa secda. tercia lōga. brevis quarta. productaq; quinta. Fit etiā hic pes ex iābo ꝛ cretico siue amphimacro ꝺ quo idē Ruffinus primus iambus erit cū finē creticus explet. prima brevis. lōgeq; due. brevis vltima longa. exēplūq; artis dabitur res publica nobis. quam cicero casu genitiuo ponere gaudet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Etrum. est pedū. quēadmodū pedes ex syllabis cōstāt:ita metra ex pedibus cōficiunt. Primo igit ponit metri diffinitionē ex diomede sumptā dicēs.q metrū est iunctura pedū finita numero ⁊ modo. ¶Metrum grece dicit:qđ interpretatur mensura. Latine vero versus siue carmē potius dr. Est aūt versus.ut idem diomedes ait.legitima partium dispositio⁊ pedū aptē copulatio.consonāti specie metricā exhibēs regulā.ac si dicat.metrū cōstat partibus ordinis legitime dispositis.quarū syllabas metiūtur pedes.vnde resultat cōsonātia ⁊ quedā carminis volubilitas. Dictus est aūt versus aut averte do.qđ tam diu verti debet quo ad recte cōstituta tur.dicente Horātio in poetria. ⁊ male tornatos incudi reddere versus. vel ab eo potius qđ vno versu finito ad principiū sequētis reuertimur. tractumq videt a sulco .q ex eo versus dr. vt apud Uer.in.iiij.geor.ille etiā seras in versum distulit ulmos. Uerius etiam teste varrone in primo de re rustica erat terre spaciū cētum pedes quoqno versus quadratū. Carmen dicitur a canēdo. qđ tum vnū tm versum significat. vt apud Uer.iij. ene. Rem carmine signo ⁊ subjecit vnū tm versum.eneas hec de danais victoribꝰ arma.iubaudi posuit.aliqn totū poema siue opus versibus cōpositū carmē appellatur. vt tota eneis Uergi. metamorphosis Ouidij. pharsalia Lucani. Sed cū vnicus versus est.monostichū dicitur.cū duo versus distichū.cū quattuor tetrastrichū.cū vero versus dimidiū hemistichiū dicitur. ¶Metra igitur siue carmina siue versus aut denoiat ab auctoribus. vt alcaicū ab alceo poeta mitileneo aut archilochiū ab archilocho. aut hipponacticū ab hipponacte.aut pindaricum a pidaro. aut anacreontiū ab anacreonte aut asclepiadeum ab asclepiade. aut bachilidiū a bacchilide. aut alemaniū ab alemane. aut sterichoniū ab sterichoro.aut ibiciū ab ibico.aut sapphicum a sappho. aut homericum ab homero. Aut a materia vt heroicum: quo heroum res geste cum laude scribūtur.tragicum: quo heroum fortuna in aduersis.Elegum:quo res flebiles quales suut amatorum⁊ mortuorum. Bucolicum:quo res pastorales.Georgicum: quo res rustice canūtur.Lyricū quod in materia diuersa ad lyram canebat. Satyricum:quo vitia hominum tagūtur: cui respōdet apud grecos comedia prisca. Jambicū quo maledicimus ⁊ inuehimur in aliquem. Nam comedia noua.est:qua res atq persone humiles cōprehendūtur. Est aūt ⁊ hec multiplex.qui aut est togata:que habet argumentum latinū.aut palliata:q̄ habet argumentū grecum. aut pretexata.in qua.eorū persone qui pretexte toge vsum habēt inducuntur.aut attellane in qua introducte plone iocis quibusdā lasciuis se lacessebāt. Planipedes:in qua minimi inducebātur Aut a pede frequentiori:a quo nouē metrorū genera denoiant. Jambicū.trochaicū.dactylicū.anapesticū.choriābicū.peonicū ionicū a maiori.ionicū.a minori antipasticū. Sed nos illa tm in quolibet genere degustabimus :que sūt magis in vsu apud auctores.curiosos vero ad seruiū diomedē.theodosiumq remittimus:⁊ siqui sunt qui hac de re copiosius scripserūt. Aut a numero pedum.vt hexametrū: qđ sex habet pedes dactilos siue spōdeos indifferēter. pentametrū: qđ quinq .terrametrū quod quattuor.vt in iābico octonario:in quo duo pedes p vno cōputātur.trimetrū:qđ tres vt in iambico senario.dimetrū quod duos. vt in iambico quaternario. Aut a numero syllabarū vt endecasyllabū.qđ syllabas vndecim cōtinet.quale est phaleuticū ⁊ sapphicū.pētasillabū:quale est adonicum.aut heptasyllabū:quale est glyconicū. Preterea aut deficit.aliud p supponit documentū: qđ versus aut deficit vna syllaba:⁊ dicitur catalecticus.aut duabus ⁊ c. de quibus in quolibet genere vbi opus fuerit singulatim dicemus. Constat pterea carmē. dicit quēadmodū inter se superiora versuū genera iungatur Nam et si ex quolibet simplici genere versus poema cōfici potest:inueniunt tamen apud auctores aliqn permixta .non quidem omnia passim:sed quedā cum aliquib⁹. Itaq carmē qđ vnico genere versus cōponitur:monocolō id est vnimembre dicitur:quale est heroicū. vt Uerg.enis bucolica ⁊ georgica eiusdem. Qui meta.⁊ phaleuticū. vt cōplura catulli atq ¶Mar. epigrāmata. Aut est dicolon id est bimembre :hoc est duplici genere versus constans:quale est carmē elegum :in quo versus pentameter hexametro subijcitur.⁊ saphica permixta adonicis. Aut est tricolon id est trimembre.hoc est triplici genere versus compositum qua figura sūt complures ode apud Hora. qualis est illa apud eundem in.j.lib.car.cuius.initium est.quis multa gracilis te puer in rosa. Perfusus liquidis vrget odoribus.grato pyrrha sub antro.cui flauam religas comam.Cōstat enim duobus asclepiadeis ⁊ tertio pherecratio ⁊ quarto glyconico. Preterea carmē aut est.distrophō.hoc est post duos pedes conuersionem habens ad primū.dis enim bis interpretatur:⁊ strophe cōuersio. Aut tetrastrophon hoc est cum post quattuor pedes in ordē sit reditus ad primū:qđ tetra quattuor interpretatur.⁊ strophe.es. vt diximus est conuersio.exempla vtriusq generis passim reperies. Hexametrū igitur carmē. Principio igitur de verso hexametro disserit.hexameter dicitur: qr sex pedibus constat.heroicus a materia.quoniam vt diximus:hoc genere carminis res geste heroum describe maxime consueuerunt: vt a Uergilio enei.a Lucano.cesaris ⁊ pompei.a Ualerio flaco argonautarum.a Silio italico romanorum. dicente Horatio in poetria. res geste regumq ducumq ⁊ tristia bella : carmine quo scribi possent monstrauit homerus

Metrum est pedū iunctura numero modoq finita.Denoiat aūt aut ab auctoribꝰ ut ascaicū.archilochiū.hipponacticū Aut a materia.ut heroicum.elegiacū. tragicū. Aut a pede frequentiori.ut iambicum.trochaicum.dactilicū. Aut a numero pedum. ut hexametrū pētametrū terrametrum. Aut a numero syllabarum ut endecasyllabum.duo decasyllabum.

Præterea aut deficit una syllaba.& dicitur catalecticus.aut deficit duabus & dicitur brachica tale cticus.aut abundat una syllaba aut pluribus & dicitur hypercatalecticus: siue hypermeter aut neq abundat neq deficit & dicitur acatalecticus.

Constat præterea carmen unico genere uersus: appellaturq monocolō ut æneis. Vergilii.autdu plici genere uersus appellaturq dicolon.

Præterea carmē aut est distrophō:hoc est cum tertius uersus pmo silis est.q̄rtus scdo ut in carmine elego quod ex distichis constat.aut terrastrophō cum quintus primo.secundo sextus tertio septimus.q̄rto octauus siles sunt.ut in carmine saphico:quod per tetrastica digeritur.

Hexametrum igitur carmæn. quod etiā heroicū appellatur:constat dactylo& spondeo indifferēter nisi quod in quinta regiōe frequētior est dactylus .in sexta spondeus:ut arma uirūq cano: troiæ qui primus ab oris.

Pentametrum elegiacum.constat primis duobus pedibꝰ uersus heroici:hoc est dactylo uł spōdeo indifferēter& cæsura.tū duobꝰ dactylis:atq syllaba:ut nil mihi rescribas:attamē ipe uēi.Est aūt cæsura syllaba terminās dictionē in medio carminis:quæ cū post duos pedes carminis heroici uenit penthemimeris heroica dicitur.

Homerus namq iliada atq odisseā hoc versu scripsit:vñ ⁊ homericꝰ a qbusdā appellat. Ex deinde receptū ē vt alie quoq res hoc gñe carminis describerētur: vt a Lucillio Horatio. Persio. ⁊ Juuenale satyre. a Lucretio natura rerū. a ¶Mānilio astronomica. a Uergilio bucolica ⁊ georgica. ab Ouidio metamorphosis. Dicitur etiā hic versꝰ pythius hoc ē appollineꝰ. qm appollo pythius a pythone sagittis cōfecto sic apellatus eo versus genere p syllabas respōsa dare cōsueuit atq vt auctor est Eusebiꝰ pamphiliphomonoe pma ex nūero syllabaꝝ hexametris versibꝰ futura cecinit. Appellatur ⁊ spōdaicus. qr in eibus aut perisq locis spōdeū hre pōt . qn potiꝰ vt Diomedes auctor est. eiꝰ initiū spōdeis cōstitit. Mā vt ait:cū appollo in vltionē latone mris pythona serpētē necasset:incole carmē sex spōdeis fecerūt:qđ oīn de soluta spōdei posterioꝝ syllaba manente eadē quātitate dactylū recepit. Piscitrario dactyli cū appellat: qr dactylis aut spōdeys qui in dactylos soluūtur:cōstat. Epicꝰ quoq appellat . atq ipm poema qđ eo versu describit epos. Est aūt epos carmē:q res diuine hūane atq heroice continētur.qđ apud latinos primus oīm Liuiꝰ andronicus scripsit Hexameter itaq versus.q ⁊ senariꝰ dici pōt .cōstat dactylo vel spōdeo idifferēter nisi qđ in qnto loco frequētior est dactylꝰ vbi etiam nō nūq repit spōdeꝰ.vt apud Uerg. in bucara deū soboles magnum iouis incremētū.⁊ in iij.ene.cornua velataq obuertimꝰ antennaq.⁊ alio loco.aut leues ocreas lento ducūt argēto. In sexto quoq loco sp fere est spōdeꝰ nisi in qbusdā versibus hiper metris hoc est supabūdātibus:quā redūdantiam excipiunt versus qui sequunt a vocali incipientes:facta eclipsi aut synalepha. Itaq vitiū qđ erat in fine versus:cōtinuatio sequētis emendat. Uerg.ij.geor. Inserit vero ex fetu nucis arbutus horrida.vbi in sexto loco dactylus est:sed exterit vltima syllaba.qr sequitur versus incipiēs a vocali.⁊ steriles platani malos gessere valentes. Idem in eodem in sexto loco antibacchiū siue molossum posuit dicēs.aut dulcis musti vulcano decoquit humorem.sed dispungitur syllaba finalis:quia sequitur versus a vocali incipiēs:aut solijs vndā tepidi dispumat aheni Reperitur etiam dactylus in sexto loco:sed due syllabe breues resoluuntur in vnam longā:efficiturq spondeus Uergi. in buc. Nec tantum rhodope miratur ⁊ ismarus orpheā. Idem.j.ene. Atria dependent lychni laquearibꝰ aureis . Itaq ōsus hexametri summa constat quattuor ⁊ viginti temporibus.cum dactyli ⁊ spondei quaterna habeāt tempora. Nam quod quidam dixerunt posse in fine recipere trocheum:cum de vltimis syllabis ageremus explosum est:quia vt diximus apud poetas vltima syllaba versus:⁊ apud oratores vltima clausule indifferens est.atq vt ratio carminis exigit aut pro se :longa p breui ⁊ breuis pro longa ponitur. Quod etiam in pentemimeri plerumq.in heptemimeri nonunq in semipentemimeri sed raro reperitur:vt statim dicemus. sed excusatur vitium quoniam silēcium illud quod fit in cesura supplet tempus quo syllaba breuis erat minor. Recipit quoq versus hexameter alios pedes non earundem syllabarum:sed eorūdem tēporum .vt proceleumaticum:qui dactylo vel spondeo i temporibus equalis est de quo suo in loco diximus. Recipit preterea anapestum qui etiam dactylo vel spondeo spatio temporum equiparatur : sed raro vt apud Uer.j.ge.fluuiorum rex eridanus cāposq per omnes. vbi in prima regione anapestus collocatur. Potest aūt habere omnibus in locis dactylos. vt apud Uerg.pāditur interea domus omnipotentis olympi.⁊ illud eiusdem.quadrupedante putrem sōitu quatit ungula campum. Potest habere ⁊ spondeos omnes preterq in vna regiōe.vt apud eundē.j.ene.tu ne ille eneas quē dardanioꝰ anchise.⁊ in.iij. armatūq auro circūspicit oriona.nā carmen qđ sex spondeis constat nusq reperitur : nisi quis de industria faciat. vt siquis vno vbo mutato ex carmine Uergiliano dixerit aut leues peltas lento ducunt argento. Quare ut Pāsc. de duodecim carminibus ait : versus hexameter duas.⁊ xx. figuras hre potest:que colligunt ex varietate dactyli ⁊ spondei in sex regionibus vario modo positorū.quā rē iō in pūtarū omittamus :qr facilis est.atq etiā inertissimo cuiq obuia ⁊ exposita. Illud tū nō est omittēdū hoc genus carminis tres posse recipe cesuras :q̄ greci cōmata vocāt.hoc est pentemimerin heptemimeri hemipētemimerin . Mā trocaicā omittamus:q̄ fit cum in tertio pede dictio trocheo terminat:vt apud Uerg.in buc.nil nrī miserere.moxi me ōniq cogis. Igitur pentemimeris.hoc est semiquinaria diuisio est.cum post duos pedes inuenitur syllaba partem ōrationis terminans.vt arma virum cano.post duos namq dactylos no syllaba cesuram versus fecit.dicta est aūt pētemimeris a pēte qđ interpretatur quinq:⁊ hemis semis.⁊ meri diuisio:quasi diuisio semiquinaria nam duo pedes ⁊ semipes qui vna syllaba cōstat:dimidium est quinq pedum. Dicitur aūt penthemimeris heroica.quoniam ex dimidio quinq versuū carminis heroici constat. ¶Heptemimeris.i.semiseptenaria diuisio est cum post tres pedes syllaba dictionem aliēs terminat.vt arma virumq cano troie. post duos namq dactylos ⁊ vnum spondeum in syllaba cesuram fecit. Dicitur autem heptemimeris ab hepta septem .⁊ hemi semis.⁊ meri diuisio.quasi diuisio semiseptenaria. quoniam tres pedes ⁊ semis dimidium septē pedum est. ¶Hemi penthemimeris est cum post primum pedem inuenitur syllaba dictionem terminans.vt musa mihi causas memora.post dactylum enim hi syllaba cesuram fecit. Dicitur aūt hemipenthemimeris ab hemi semis ⁊ penthemimeris quasi semiquinaria diuisio:quia syllaba illa in media regione duorum pedum ⁊ semis reperitur. ¶Dis in locis syllaba breuis pro longa nōnunq ponitur sed in pentemimeri raro.in heptemimeri rarius in hemiheptemimeri rarissime.de.j.Uerg.ene. nostrorum obruimur.oriturq miserrima cedes.de.ij. Idem in.xij.congredior.fer sacra pater.⁊ cōcipe fedus.de.iij Luca.in.ij. dum sanguis inerat dum vis materna peregi .⁊ illud Juue.quis nescit.aut quis nō vidit vulnera pali? Sed quē admodū hoc metrum omnes tres cesuras potest recipere:ita necesse est vt vnam ex illis recipiat penthemimeri maxime .aut saltem heptemimerim. alioquin versus esset retoridus ⁊ insulsus. Carmen igitur heroicum sic examinabis. Arma virumq cano troie q primus ab oris.versus est hexameter.i.sex habens pedes.heroicus.siue pythius.siue homericus.siue epicꝰ habēsq duas cesuras pēthemimerim ⁊ heptemimeri:cōstatq tribꝰ dactylis totidēq spōdeis.vt Arma virumq cano:troie q primꝰ ab oris.itali.am fa.to profu.gus la.vinaq. venit.oēs tres cesuras habet.⁊ tres dactylos totidēq spōdeos. Pētametrū elegiacū. dr aūt hic versus pētameter a nūero pedū gnq elegiacum vero dictum est ab eleos grece quod interpretatur misere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tio. qđ veteres miseriã ⁊ lamẽtatiões suas elegis decãtabãt postea vero etiã res alie eo genere versus describi cepte sũt dicẽte Hora. in poe. verſib⁹ ipariter iũctis ḡrimonia primũ. post etiã inclusa est voti snia cõpos. Pẽtametri versus inuẽtionem q̃ dã in thoclẽ nariũ referũt :q cũ per insaniã vociferaret: eũ effecit. ⁊ elegiac⁹ vt dicũt quidã vocat⁹ ab eo qđ elegino est insanio. Cõstat itaq; versus pẽtameter elegiac⁹ ex duplici pẽthemimeri heroica prior ex dactylo vel spõdeo idifferẽter ⁊ syllaba q̃ semipedẽ facit. posteriori vero ex duob⁹ dactylis atq; itẽ; semipede: vt in sũma sint pedes quinq;. quattuor integri ⁊ ex dupli ci semi pede vn⁹: oino tẽpor; vigiti. scãdit quoq; hic versus aliter p pedes integros gnq;: vt duo p̃mi pedes sint dactyli. vel spõdei indifferẽter. deinde vn⁹ spõde⁹. tum duo anapesti. sp tñ post duos p̃mos pedes debet subiici syllaba q̃ dictionẽ terminet: vt fiat pẽthemimeris heroica. q̃ si breuis fit. excusatur vitiũ ea rõne quã diximus in hexametro. Appellatur aũt pẽtametrũ elegiacum: qñ hexametro subiũctum constituit distichon. ex quo poema elegiacũ scribi cõsueuit quo oĩa Ouidij opa p̃ter metamorphosin. tibuli ppertij. atq; pleraq; aldar. epigrãmata scripta sunt. Scãditur aũt sic. nil mihi. rescri. bas attamẽ. ipse ve. ni. aut sic. nil mihi. resari. bas. at. tamẽ ip. se ve. ni. Phaleuticũ carmẽ dictũ auctore Diomede a phaleutico illi⁹ inuẽtore. pẽtametrũ a nũero qnq; pedũ endecasyllabũ a numero vndeci syllaba; cõstat spõdeo. dactylo ⁊ tribus trocheis. vt passer. deli ci. um me. epu. elle. ⁊ est carmẽ catulli poete vero nẽsis: qui eo genere versus. cõplura epigrãmata scripsit. aldar. quoq; ausonius. atq; Ter. in papeia. Sapphicũ carmẽ a sapho illi⁹ inuentrice dictũ. pẽtametrũ a mũero pedũ. endecasyllabũ a nũero syllaba; . ijsdẽ pedib⁹ cõstat ḡbus phaleuticũ: sed alio ordine dispositis. hoc ẽ trocheo. spõdeo. dactylo. ⁊ duob⁹ trocheis. ut nocte. surgentes vigi. lemus. oẽs. Recipit aũt hic versus cesurã post duos pedes. qđ Hora. i odis fere sp obseruat Catull⁹ nõ multũ id curat: nã ab vtroq; hoc gen⁹ carminis celebratur. Alij hoc metrũ aliter scãdũt. hoc est p epitritũ secũdũ. choriãbũ . ⁊ bachiũ sic. nocte sutgẽ. tes vigile. mus oẽs nãvt di rimus: finalis syllaba indifferẽs est. Adonicũ carmẽ ab auctore quoq; appellatũ pẽtasyllabũ ẽ cõstatq; dactylo ⁊ spondeo. vt Boetius. nubib⁹ atris cõdita nullũ. fudere pũt. sydera lumẽ. Lon sucuit hic versus post tres sapphicos plerũq; poni: vt claudat thetrastichõ: qđ tribus sapphicis ⁊ adonico constat. Repiunt ⁊ adonici sine sapphicis: ⁊ sapphici sine adonicis inpmixti: vt apũd Senecã in tragedijs. Asclepiadeũ ab auctore asclepeade congnoiatũ duodecasyllabũ hoc est duodecim syllabaꝝ est cõstãs ex pẽthemimeri veroica q̃ ex spõdeo dactylo semipede conficitur. ⁊ deinde duobus dactylis. vt apũ hymnographũ. sancto rũ meritis. inclyta. gaudia . Alij aliter scãdũt per spõdeũ duos choriambos ⁊ pirrhichiũ sic. Sancto. rũ meritis. inclyta gaudia. Glyconicũ ab auctore quoq; cognominatũ heptasyllabũ est constãs ex spondeo ⁊ duobus dactylis. vt auctor hymnor victo. rũ genus. optimũ. Pherecraciũ ab inuentore cognominatũ heptasyllabũ quoq; est cõstãs spõdeo dactylo atq; itẽr spõdeo. vt Ho. in. j. car. grato. pyrrha sub ãtro. scãdit aũt sic. grato. pyrrha sub antro. Phalisicum phalisicis italie ppẽs: q̃ in cãtionib⁹ vtebãt: terrametrũ est. cõstat eni ẽttuor vltimis pedib⁹ versus heroici. hoc est p̃mo ⁊ scõ dactylo vel spondeo indifferẽter. tertio dactylo ẽrto spõdeo. vt Hora. j. car. aut cephe. sũ bima. risueco. rithi. Alcaicũ ab alceo poeta dictũ ende casyllabũ ẽstans ex pẽthemimeri iãbica: q̃ ẽficit ex spõdeo. iãbo ⁊ semipede: i quo fit versus . cesura. deide duob⁹ dactyl. idẽ Hora. in. j. car. O ma. tre pul. chra filia. pulchrior. Alij scandũt p hippiũ siue epitritũ tertiũ semipedem choriambum ⁊ iambum sic. o matre pul. chra. filia pulchrior. Alcaicũ etiam: alterũ: quo idem auctor vsus est: constat ex hippio siue epitrito secundo ⁊ duobus choriambis. ⁊ bacchio. vt Hora. in eodem. te deos oro sybarim. cur properes amãdo. Anacreontiũ ab anacreonte dictum heptasyllabũ est constans ex choriambo ⁊ bacchio. vt Hora. ibidẽ. Lydia dic. per omnes. Sapphicũ hendecasyllabũ: quod Diomedes etiam archilochiũ appellat: constat spondeo tribus choriambis ⁊ pyrrbichio vt Hora. In eos dem. nullam. vare sacra. vite prius. seueris ar. borẽ. Archilochiũ carmen ab archilocho denominatũ cõstat parte carminis heroici q̃ appellaꝝ bucolice. hoc est dactilo vel spõdeo in p̃mis trib⁹ pedib⁹. ⁊ dactylo in ẽrta regiõe. deinde trib⁹ trocheis vt Hora. j. car. soluitur. acris hy. ems gra. tauice. veris. ⁊ fa. uoni. Bucolice aũt appellaꝝ por ps huiꝰ vsus: qñ icarmie bucolico theocrit⁹ poeta sp illũ obseruat: vt i ẽrto loco dactylũ collocet: qđ Ter. illi⁹ aliog imitator negligit. Supior ib⁹ carmin ũ giib⁹ raro auctor ẽ vtũt. Ho. i odis. frequnter. ẽre si plra exẽplavoles: ide petẽda sũt. dimetrũ iãbicũ. i carmie iãbico illũ ẽ cõ

Phaleuticũ constat spondeo dactylo & tribus trocheis: ut passer delicium meæ puellæ.

Saphicũ cõstat tropheo spõdeo dactylo & duob⁹ trocheis: ut nocte surgẽtes uigilemus oẽs:

Adonicũ cõstat dactylo & spõdeo: ut nubib⁹ atris

Asclepiadeũ cõstat spõdeo. duob⁹ choriambis & pyrrhichio: ut sanctorũ meritis inclyta gaudia

Gliconicum constat spondeo & duobus dactylis ut uictorum genus optimum.

Pherecratium constat spondeo dactylo & iterum spondeo: ut Grato pyrrha sub antro.

Phalisciũ cõstat quattuor ultimis pedibus uersus. heroici: ut aut ephesum bimaris ue corinthi.

Alcaicũ cõstat spõdeo. iãbo. cæsura & duobus dactylis: ut O matre Pulchra filia pulchrior.

Alcaicum alterum constat ex hippio secũdo. duobus choriambis & bacchio: ut te deos oro sybarim cur properes amando.

Anacreontium constat ex choriambo & bacchio: ut lidia dic per omnes.

Sapphicũ alterũ hexdecasyllabũ cõstat spõdeo tribus choriambis & pyrrichio: ut Horati⁹ nullam uare sacra uite prius seueris arborem.

Archilochiũ cõstat parte uersus heroici: q̃ uocat̃ bucolice hoc est primis tribus pedib⁹ dactylo uel spondeo deinde dactylo. quæ bucolice clauditur

Postea uero tribus trocheis: ut soluitur acris hyems grata uice ueris & fauoni.

Dimetrũ iãbicũ constat spondeo uel iãbo indifferẽter in primo & tertio loco & iambo necessario in secũdo & quarto: ut Iam lucis orto sydere.

Trimetrũ iãbicũ archillochiũ cõstat spõdeo uel iãbo indifferẽter in primo & tertio & quinto loco & iãbo necessario in secũdo quarto & sexto: ut Martialis. uir celtiberis nõ tacẽde gentibus.

Trimetrũ iãbicũ hipponacticũ eadẽ lege currit q̃ archilochiũ: nisi qđ i sexto loco sp habet spõdeũ ut persius. Nec fonte labra prolui caballino.

Tetrametrũ iambicũ cõstat iãbo uel spondeo in locis imparibus. in locis uero paribus iambo q̃lia sunt multa apud Plautum & Terentiũ.

Dimetrũ anapesticũ pindaricũ cõstat q̃ttuor pedibus q plerũq; sunt anapesti. recipit tñ & alios pedes: ut seneca. turbine magno spes sollicitæ.

Tetrametrũ trochaicũ archilochium catalecticũ quattuor metris & octo pedibus minus una syllaba constat. habetq; in locis imparib⁹ trocheũ in paribus uero etiam spondeũ: ut scande cæli tẽpla uirgo digna tanto fœdere.

qđ duo pedes p vno cõputãtur. vñ dimetrũ quattuor bz pedes. trimetrũ sex. tetrametrũ octo. hoc aũt fit qz in vno quoq; metro siue pede ictus seu mora q̃dã fit. illud quoq; his verſib⁹ cõe est: qđ in locis parib⁹ semp bñt iambñ: in imparib⁹ vero idifferenter iãbũ siue spõdeũ. vnde a iãbi frequẽtia iambici dicti sunt. Versus itaq; dimeter iambic⁹ q a latinis quaternari⁹ dicitur: cõstat duob⁹ metris. vnde dimeter dr: ⁊ quattuor pedib⁹ vnde quaternari⁹. octo syllabis: vnde octo syllab⁹ dici põt vt in hymno illo q ad primã dei oraꝝ in re diuina canit. Jã lucis orto sydere. Jã lu. spondeus est. cis or. iãbus. to sy. spõdeus. de re. iãbus: qñ vt sepe dixim⁹: finalis indifferẽs est. q̃re hoc in loco brevis p̃loga posita est. Hoc genere carmis maior ps hymnor; cõposita ẽ. apud reliqs auctores raru. vt apũd aldartiale ⁊ ausoniũ. q̃ le ẽ hui⁹ poete epigrãmata ad theonẽ grãmaticũ. Aut adsit iterps tu⁹. Aenigmatũ q cognitor. Fuit meor;: cũ tibi. Cadim nigellas filiaꝝ. aldelonis albã paginã. Notaq; furue sepie. Bnidioq; nodus pdidit. Hi versus oẽs iãbici sũt acatalectici qñ in illis nihil deficit: nihilq; rursus redũdat.

Est ⁊ dimiter iãbicus catalecticus: q vna syllaba deficit: qualis est apud Senecã in tragedia q̃ medea iscribit: quoniã cruẽta menas. ⁊ q sequũt scãdit aũt sic quoniã. spõde⁹ ẽ. cruẽ. iamb⁹. tame iãbus. nas syllaba. qđ si dixeris menades. itegrũ ⁊ acatalecticũ erit dimetrũ iambicũ. Est ⁊ dimetrũ iambicũ brachycatalecticũ hoc ẽ duab⁹ syllabis deficiẽs: q̃le voluit esse illud. Aue maris stella: sz nõ cõstitit nisi in pncipio scãdit aũt sic. aue iãbus est. maris. itez iãbus stella. spõde⁹ qz i fine breuis p̃loga põt poni. qđ si adiecisset placens fuissiet dimetrũ acatalecticũ. Trimetrũ iambicũ archilochiũ qđ Varro tulli⁹ ⁊ Quinti. senariũ appellãt: cõstat trib⁹ metris: vñ trimetrũ dictũ ẽ ⁊ sex pedib⁹ vnde senariũ. iãbo. s. in locis parib⁹ hoc est scda ẽrta ⁊ sexta regiõe. ⁊ spõdeo vel iãbo indifferẽter in primo tertio ⁊ sexto loco. vt apud aldartialẽ in. j. epigra. vir celtiberis non tacẽde gentibus. scãditur aũt sic. vir cel. spõdeus. est tibe: iambus. ris nõ. spõdeus tacẽ. iãbus. de gen. iambus. tibus. iãbus. nã finalis brevis pro lõga ponit. Est ⁊ aliud genus trimetri iãbici: qđ appellatur hipponacticũ. differtq; ab archilochio: qđ hipponacticũ in fine habet spõdeũ. archilochiũ vero iãbũ. vt Persi⁹ in prologo suaꝝ satyraꝝ nec fonte labra prolui caballino. scãditur aũt sic. nec fon. spõdeus est. te la. iãbus. bra p̃. iãbus. lui. iãbus. cabal iãbus. lino. spõdeus. hui⁹ reptor; fuit hipponax poeta: q loco iãbi inducto spõdeo cõtra legẽ trimetri iãbici metrũ innouauit. Itaq; archilochiũ rectũ: hippõacticũ claudũ appellaꝝ. a grecis vero tũ cyliãbos. tũ choliãbos. tũ scazõ appellat aldartia. mollẽ debilitate choliãbon. Idẽ alio in loco. apollinarẽ cõueni meũ scazõ. De quo Rufin⁹ ponitur aut scazõ. spõdeum finis habebit. Sed archilochio tragẽdie maxime scribuntur. hipponactico magis vtuntur Catulus ⁊ aldar. Recipit tamen hic versus frequenter tribrachum pro iambo. ⁊ anapestum pro spondeo. quia ⁊ si non sunt earumdem syllabarũ: sũt tamen eorundem temporum. Persius. nec in bicipiti sõniasse parnaso. Est enim tribrach⁹ in secũda regione. Idem. memini me vt sic repente poeta prodirẽ. vbi anapestus est in primo loco. Apud eos quoq; qui hoc carmine licentius vtuntur. in locis paribus recipit ⁊ anapestum. in imparibus vero trocheum ⁊ anapestum. Reperitur etiam trimetrum iambicum catalecticũ. vt apud Hora. mea renidet in domo lacunar. quod si dixeris lacunare: erit trimetrum absolutum. Reperitur quoq; iãbic⁹ septenarius teste Diomede. qui Varronem inducit. ⁊ sit quotiens ad trimetrum iambicum trisyllabus pes additur. vt apud Terentium. nam si remittãt quippiam philomene dolores. scanditur aũt sic nam si. spondeus est. remit. iambus. tan. quip. spondeus. piam. iambus. philo. pyrrichius. p̃ iambo. mene. spondeus. dolores. tripes est. Tetrametrum iambicũ octonarium constat metris quattuor: vnde tetrametrum dictum est. octo pedibus vnde octonarius. in locis imparibus vt de dimetrõ ⁊ trimetro diximus iambo vel spondeo. in paribus vero iambo. Sed hoc genere carminis poete tantum comici vtũtur nimis tamen licenter. nã alios pedes ita crebro recipiunt: vt multi putauerint non esse carmina . vt Plautus in amphitryone. qui me alter est audacior homo⁼ aut qui confidentior. scãditur aũt sic. qui mal. spõde⁹ ẽ. ter est. iambus. auda. spõdeus cior. iãbus. homaut. iãbus. q cõ. spõdeus. fidẽ spõde⁹. tior. iãbus. Teren. quoq; eni vero vaue nihil loci est segnicie. neq; socordie. scanditur autem sic. Enim iambus est. vero. spondeus pro iambo. vaue. trocheus pro spondeo. nihil iambus. locest. iambus. segni. spodeus. cit. iambus. neq; pyrrichius. p̃ iambo. soco. spondeus. die iãbus. Sed quemadmodũ ait Quinti. latini in comedia claudicantũt: cũ apud grecos comedie certa legi scribitur. Dimetrum anapesticum pindaricũ cõstat duobus metris: q̃ duo pedes pro vno computanꝰ: quemadmodum in iambicis constat aũt plerũq; quattuor anapestis recipit tñ vel dactylum vel spondeũ in locis imparibus. in paribus vero spondeũ. q̃lia sunt multa in Senece tragedijs. vt in herculis furentis primo choro. Turbine magno spes sollicite. scanditur aũt sic. turbine. dactylus est. magno. spondeus. spes sol. spondeus. licite anapestus. nam ⁊ anapesticũ dicitur: etiã si nullũ anapestum recipiat. Tetrametrum trochaicum archilochium Carminis trochaici genera sunt cõplura: sed ideo ex illis tñ archilochiũ posuim⁹: qđ reliquis obsoletis. hoc solum: qđ ego sciam: apud auctores ⁊ quidem rarissime reperitur. constat aũt quattuor metris. vnde tetrametrum dicitur. ⁊ trocheis in locis imparibus. vnde trochaicum appellatur. nam in paribus spondeum quoq; recipit. Est autem catalecticum: quoniam a tetrametro integro vna syllaba deficit. vt apud aldartianum capellam. Scande celi templa virgo digna tanto federe.

Universidad de Deusto
Biblioteca

te socer subire celsa poscit astra iuppiter. scanditur aũt sic. scãde. trocheus est. celi. sponde⁹. virgo. trocheus. digna. troche⁹ tã to. spõdeus. fede. trocheus. re syllaba. qõ si dixisset federata. fuisset integrũ tetrametrũ trochaicũ. Sext⁹ tñ pes vt ait Prisci⁹ necessario debet esse spõdeus: adducitq; Terentiani carmẽ hui⁹ generis ad pbandũ qõ alteri⁹ põt penultimã pducere: vt suo loco diximus. Carmen aũt ẽ. Sesculplos vel vnã vincet alteri⁹ fingulũ. Hoc quoq; genere vers⁹ cõposit⁹ est hymn⁹ ille. Pã perif. agnus in cruce leuat imolãdus stipite. Nã p cruce crucis reposuim⁹: qñ in tertio loco necessario debet esse trocheus ⁊ cõtextus quoq; ratio exigit: vt crucis dicam⁹ eritq; ordo. agnus leuat imolãdus in stipite crucis. Cap. ix. de accẽtu.

Caput. ix. de accentu.

Rosodia græcæ latine interpretatur tũ accentus. tum accẽtiuncula. tum nota uocis. tũ moderamentũ. tum uoculatio.

Cum in reliqs grãmatice ptib⁹ nr̃i seculi hoies multũ aberrarint: tũ maxie circa vocũ accẽtus ita turpiter lapsi sunt: vt quo min⁹ vitiũ latere põt: eo magis culpandi esse videãtur. Quãq; sunt iudicio meo venia dignissimi. qõ eius rei cõsideratio nõ tã lectiõe: q̃ viua: vti aiũt: pceptoris voce ꝓstare debet. Hoc igitur in loco nobis repetẽdũ est qõ in principio hui⁹ qnti libri ãnotauim⁹: syllabã quãtũ ad pñs negotiũ attinet: duplicẽ hr̃e cõsiderationem. aut eni cõsideratur quantũ ad tpis longitudinẽ in q̃ pfertur: q̃ de re bacten⁹ est a nobis disputatũ. aut q̃ntũ ad illi⁹ altitudinẽ siue pfunditatẽ: õ q̃ i hoc capite: qõ inscribitur de accẽtu: dissere⁹. Principio itaq; dicit quã greci psodiã appellãt: latine interptari tũ accẽtũ. tũ accẽtiunculã. tũ notã vocis. tũ moderamentũ. tũ voculationẽ. Totũ hoc ex. A. gellio noctiũ attica⁹ lib. xij. trãslatũ est. Sz ⁊ Quintil. auctor est: ab eo qõ tonos greci dicũt antiquos nr̃os accẽtũ etiã vocalse tenorẽ. Verba illius in lib. j. sunt. Difficilior observatio est p tenores. q̃s quidẽ ab ãtiqs dictos tonores cõperio videlicet declinato verbo a grecis q tonos dicũt Sed si verbũ ex verbo interptari velim⁹: quam greci psodiã dicũt: latine interptabimur accẽtũ a pros qõ est ad ppositio: ⁊ ode cãtus. Exit igitur accẽt⁹: quasi cãt⁹: quẽ admodũ li. iij. diximus. Accẽtus igitur. Ponit diffinitionẽ accẽtus ab antiqs atq; etiã iunioribus grãmaticis celebratã. dicẽs qõ accẽt⁹ est certa lex siue regula siue pceptio accõmodata ad syllabã eleuãdã. cum sz acuitur. vel de primendã. cum grauatur. adde etiam tu ad eleuandã ve primendãq; : cũ sz circũflectitur: hoc ẽ. eleuatur deprimiturq;. Estq; accentus tripler. Ex diffinitione supiori colligitur qõ accentus est triplex. hoc est acutus. grauis. circũflexus. Nam omnis syllaba dictionis cũ pnunciatur aut acuitur tñ. aut grauatur tñ. aut circumflectit̃ .i. ptim tem. tum principalem appellam⁹. Itaq; tam apud latinos q̃ etiam apud grecos atq; reliquas natiões barbaras in qualibet dictione vnus est tantũ accentus põdominãs: qui aut est acutus. aut circũflexus. neq; habere põssunt plures acutos. aut plures nõ modo vnus esse debet: immo etiã efficit: vt dictiones inter se distinguãtur. Omnis eni res vt philosophi dicũt a forma habet qõ vna sit. Cum vero accẽtus circumflexus in syllaba longa semp debeat collocari: quelibet tpa in prolatiõe cõsumit: p mum tps accẽtu acuto: alterq; graui pfertur. ⁊ sic colligitur accentus circũflexus: q cõpositus est ex acuto ⁊ graui. De quo qd nos sentiamus: statim dicetur si prius illoꝝ stultitiã coarguerim⁹. q accẽtum nescio quẽ moderatũ fingere. Cui⁹ inuẽti artifex nos ãrtum illum accẽtum latinis inauditũ. quẽ idcirco moderatũ appellauit. qõ inter acutũ ⁊ grauẽ quodãmodo sit medi⁹ qõ nemo vnq̃ ante illũ: sed neq; post illũ quisq̃ sane mentis nõ modo nõ dixit. sed neq; suspicat⁹ quidẽ est. Jã itelligo qd tiori quodã sono ⁊ plus q̃ latine lingue rõ patitur in fine acui: syllabas illaꝝ terminales accẽtu acuto õbere pferri putauit. q̃ tu proferẽdas esse dixit: qui quẽadmodũ ipse putat: tñ vincitur ab acuto: quãtum grauis ab illo superatur. Quod si tantopere Alexãder dictiõibus barbaris pspicere volebat: vt cũ suo illo vehemẽti sono vel stridore poti⁹ latino sermoni miscẽdas esse putauerit: nõ ex antiquoꝝ pceptis: q̃ sunt de accẽtu tradita: qcquã immutare debuit: sz dictionibus barbaris accẽtũ a se nup inuentũ accõmodare illũ appellãs hyperotyam. i. superacutũ: aut hyperboliã. i. trãslcẽdentẽ: quãdoquidem supra latinũ accentũ finales illaꝝ dictionũ syllabe proferũt. Sed vide obsecro quã in pernicie alexandrina hec licentia euaserit: vt cum nos voces barbaras accentu latino mollire debuerim⁹: imitatores isti vel potius Alexandri admiratores e diuerso cõati sint accẽtu barbaro dictiões latinas efferare. Circũflexos accẽt⁹. quẽadmodũ in eo sermõe dixim⁹: in q̃ est a nobis de vi atq; ptate lra de accẽtu circũflexo in pstentiaꝝ agitur q cũ antigoriby⁹ eq̃ fuerit atq; acut⁹ ⁊ gravis prolat⁹: nemo est hodie q illũ aut enũciet aut si ab illo fuerit plat⁹: q illũ audituꝰ pcipiat sẽsuq; dijudicet. Neq; id miꝝ cuiquã videri õbet: cũ i re huic cognata germanissima atq; tale aliqd acciderit. Nã cũ legam⁹ tria musices gña fuisse apũd veteres. chromaticũ. ẽ harmõicũ. diatõicũ: duo illa

priora sic obliterata sunt: vt nemo sit hodie q pterq̃ in diatonico genere possit canere. sed neq; si alius caneret in chromatico vel enharmonico: posset consonãtias ppendere: atq; de illis recte iudicare. Quẽadmodũ igitur nõ rõne aliqua: sed potius maioꝝ nostroꝝ negligentia duo illa musices genera funditus interierũt: fortasse qõ in illis cõsonãtiaꝝ rõ erat aliãto scrupulosioꝝ: idem quoq; ego suspico: accẽtui circũflexo acciderit: q ex eo qõ in syllaba per naturã lõga sedere amat: neq; omnes q̃ ea sit facile intelliguꝝ: ex incuria vel ignoratiõe potius nr̃i seculi cepit i desuetudinẽ abire. Quod vero quidã existimãt eũdẽ esse circũflexum ⁊ quẽ ipsi moderatum appellant nimirũ in ea re fallũtur. neq; enim qz alter vt ipsi dicunt: ab usu recessit: alter nuprime inductus est: eundẽ esse putare debem⁹: cũ circũflexus in vltima ⁊ penultima tñ syllaba. moderat⁹ vo suus in penultima ⁊ ãpenultima tñ collocet. Sz quãq; ppter rei difficultatẽ a nobis pceptũ sit ꝓfundere circũflexũ. cuz acuto: quippe qui tã ide ab operis initio testati sum⁹ puerorum eruditioni tñ nos itroductiones scribere: nihilominus tñ regulas huiusmodi pponim⁹: qbus antiqui vtebant̃: ⁊ nos quo ad fieri potest: vti debemus. Prima igitur accẽtus circũflexi regula sit: qõ dictiones monosyllabe q̃ sunt natura lõge: circũflexo accẽtu pferuntur. vt mos flos. quas dictiões quẽadmodũ cõstat natura esse longas: ita de illis q̃ post vocalẽ duplicẽ habent consonãtem aut vim duarum hñtẽ nõ facile liquet. Secũda regula sit qõ dictiões disyllabe aut polisyllabe: quarũ vltima est breuis: penultima vero natura longa eandẽ circũflectũt vt finis primã habet natura lõgã: vltimam vero breuẽ: ergo prima circũflectitur. atq; eadẽ rõne in romam⁹ penultima circũflectitur: quia natura lõga est seq̃nte breui. In dictionib⁹ grecis vt paulopost dicturi sum⁹: ⁊ in absolutis hic accẽtus plerũq; in vltimis syllabis collocat̃. Sed ⁊ lenas viri ppriũ de quo Juue. dixit. Qõ captator emat lenas aurelia vendat. Prisci⁹ dicit vltimã hr̃e circumflexam. Omis dictio monosyllaba. Circa dictionũ latinarum accẽt⁹ tres ponit observatiões: q̃rum prima est de monosyllabis. altera de syllabis. tertia de polysyllabis. Prima igitur regula est qõ dictio vnã tñ his syllabã accẽtu acuto pferatur. vt id. mos. sz i priori exẽplo accẽt⁹ acut⁹ ẽ: i posteriori circũflexus. sz vt pauloañ vicebam⁹ cũ ꝓsiterit dictionẽ monosyllabã esse natura lõgã: circũflectem⁹ illã: cũ nõ cõsiterit: acutem⁹ omnis dictio disyllaba. Secũda regula est qõ dictio duas habens syllabas priorẽ ex illis acuit. posteriorem vero grauat. vt deus roma sed in priori exemplo prima acuitur. in posteriori eadem circumflectitur: quoniam roma primã habet natura longam. dictiones in. a. desinentes in nominatiuo accusatiuo ⁊ vocatiuo breuiãtur. Quare roma in ablatiuo priori syllaba acuta proferẽda est. Nam cum disyllaba dictio quattuor tantum habere possit diuersitatis syllabarũ: quia aut vtraq; est breuis: aut vtraq; longa. aut prior breuis ⁊ posterior longa. aut e diuerso prior lõga ⁊ posterior breuis: in hac tantum vltima differentia circumflexus accẽtus locum habet. Omnis dictio polysyllaba. Tertia regula duas habet ptes. qñ dictio plures habens syllabas aut penultimã habet breuem: ⁊ tunc accentus ad antepenultimam transfertur. vt dominus. anim⁹. legimus. aut penultimam habet longam. ⁊ tunc in eadem accẽtus predominans collocatur. nam si finalis q̃ sequitur breuis est accentus erit circumflexus. si longa. erit acutus. vt sacerdos. romanus. ex quibus prior acuitur. posterior circũflectitur. Superiores vt diximus regule ad dictionum latinarum accentus pertinent: de barbaris quemadmodum vt ait Diomedes: nulla certa regula vari potest. Nam quod alexander scripsit. Omnis barbara vox non declinata latine accentum super extremam seruauit accutum: nõ est vsque q̃q; verũ: cũ plereq; apud hebreos penes aliasq; nationes etiã in fine grauent̃. Sed de hebraicaꝝ dictionum accẽtu alias pluribus disputabitur. Eidem quoq; Diomedi astipulantur Dõatus atq; Prisci⁹. qui ex eo putant interiectiones incertum habere accentum. quod incõdita voce. i. non plane expressa proferantur: ⁊ pro cõmoti affectus qualitate cõsonũt. Prepositiones prepositiue. hoc ideo contingit. quoniam prepositio cum suo casuali quodã modo coalescit. ⁊ coniunctio cum eo quod superioribus coniungit quasi vnũ corpus efficitur. Sed de hoc paulopost cũ de transpositione prepositionum ⁊ coniunctionum agetur. Fallunt tamen regule superiores. primo distinctione. Cum sit proprium sermonis latini vltimas dictionum syllabas grauare. differentie tamẽ cã placuit easdem acui. vt vna aduerbiũ pro eo quod ẽ simul vltimã acut. ne putet̃ esse nomen ab eo quod est vnus vna vnũ. Ergo pro causa vltima acuta profertur. vt apud Vergilium in. vj. illius ergo venimus: ne putetur esse coniunctio. que preposita omnibus syllabis grauatur. Eodem modo puta pro eo quod est sicut. ⁊ pone pro eo quod est retro. vt Persi. hoc puta non iustum. illud male. ⁊ Verg. in. ij. ene. pone legunt sinuantq;. ne putentur esse secunde persone imperatiui modi. Palam pro eo quod publice: ne putetur esse accusatiuus ab eo quod est pala pale. Porro pro inde vel certe: ne putetur: esse datiuus vel ablatiuus ab eo quod est porrũ porri. Eo quoq; ⁊ illo aduerbia pro eo quod est ad eum locum ⁊ ad illum locum: ne putentur esse pronomia ab. is. ea. id. ille. illa. illud. Alias etiam pro alio tempore siue loco. cuius extrema syllaba teste prisciano circũflectitur: ne putetur esse accusatiuus pluralis ab eo qõ est alius. alia. aliud. Qõ si auctores in his voluerũt facere distinctionẽ: cur nõ ⁊ in illis. falso. sedulo. modo. forte repente ⁊ similibus: ne putẽtur esse casus obliqui ab eo qõ est falsus sedulus. modus. fors. repens? Sed respondebunt opinor differẽtiam in illis tantum esse faciendam: in quibus auctores facere voluerũt. Idem quoq; Prisci⁹. li. xv. scribit cõposita ab inde vt deinde. perinde subinde ãtepenultimã hr̃e acutam. vel quia per adiectionẽ habent de. vel qz ꝓpositiões separate grauantur ⁊ vt coniuncte esse ostendantur: accentum in his assumpserunt acutum: quemadmodum ⁊ coniunctio si. ⁊ ne aduerbium

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ alius nomen cum ꝓponũtur huic particule qñ transferunt accẽtũ in antepenultimã vt cõposita esse intelligãtur. vt siqñ. aliqñ. Simille quidã in hoc aduerbio interea loci faciendũ esse ꝓriscianus putat. Sed esto assentiamur ꝓrisciano atq; sui seculi grãmaticis in.ijs. quc antiquiores silucrũt quid in illis alonge velonge. deinceps. deorsum: etiam ne accẽtũ corrumpemus: faceſſat obsecro vos ꝑ deum imortalem tñ dedecꝰa sermõe latino. ꝛ inſi vbi nos necessitas maiorꝫ auctoritate vrbis ta coegerit: nunq; ab accentu regulari discedamus. atq; illã feditatem in primis fugiemus: quã voces latine reformidant: cũ accentu illo super acuto ꝓferuntur. Atq; vt semel dicã qđ hac de re sentiã semper in accentu latina regula est obseruãda: ꝓterq; vbi optimi auctores aliter esse faciẽdũ censuere. Quos autem velim optimos intelligi: iam in principio huius operis testati sumus. Quod cũ auctoritate semp vt diximus: faciendũ sit nõ tñ ita fieri debet: quẽadmodum isti putãt. vt accentus actus grauem supet sesquitono: sed semitono vel potius diesi: hoc est nõ suo illo acuto q latinis inauditus est: ſz clemẽti atq; modico accentu: ꝛ fere qualis ille est quez ipsi moderatũ appellãt. Scdo abscissione Fallit ꝓterea accentus latini regula in quibusdam dictionibus abscissis q̃ in eadem syllaba retinent accentum principalẽ in qua erat ante abcisionẽ quemadmodũ in oibus ꝓpijs ſcde declinationis terminatis in .ius. q̃ apud antiquiores fecerũt vocatiuũ. us. mutata i. e. vt hic Uergiliꝰo vergilie. hic mercurius o mercurie ante penultima acuta. Abiecta vo. e. finali o Uergili. o mercuri. penultima acuta quamq; sit breuis: qđ est cõtra regulã latinã de dictionibꝰ polysyllabis. Quamq;. ꝑ. nigidius vir sut seculi ꝓeter vnũ Ciceronẽ omniũ eruditiſſ mus putauerit in casu vocãdi huius nois Ualerius primã accentu acuto esse ꝓferendã. Qđ ꝛ si Gelius li. xij. noc. atti. scribit nõ defuisse q̃ irriderent: ego tñ Nigidio tribuo: vt libentiꝰ vlim cum eo errare. q; cum oibus grãmaticis verũ dicere. Et noia gentilia terminata. in. as. vt hic hec hoc arpinas. larinas tolosas. ꝓro quiqus antiqores dicebãt arpinatis. te. larinatis. te. tolosatis. te. acuũtur in fine: vt potius auctore ꝓrisciano cũflectunt: qđ etiã de duobus illis ꝓnoibus nras ꝛ vras intelligendũ est: q̃ ꝛ ipsa quodãmodo gentilia sunt. Abscissa quoq; sunt illa donec. ꝓro quo antiquiores dicebãt donecũ: qđ apud ꝓlautũ multis in locis legimus. huc. adhuc. istuc. illuc. pro qbꝰ bucce. istucce. illucce. illi dicebãt. Et cõposita a vic. duc. fac. q̃ videl abcisa a dice duce. face. vt benedic. maledic. deduc educ. bñfac. quãq; de cõpositis a facio nõ liquet quo accẽtu qbusdã in locis ꝓferri debeant. Mã latinarum exigit vt bñfac. malefac. ꝛ bñfacis bñfacit: malefacis malefacit. ꝛ syllaba antepenultima acuta ꝓferam⁹. De illis eni q̃ in cõpositiõe mutãt a. in. i. nihil est dubitãdũ: qđ accentũ regulariẽ sequant. Sed nescio qua de cã iunioribus grãmaticis placuerit priuilegio quo dã vti in cõpositis ab hoc verbo facio facis. cũ in compositiõe. a. nõ mutat in. i. vt in scda ꝛ i tertia psona pñtis idicatiui modi numeri singularis penultima accẽtu acuto ꝓferat. vt bñfacis. benefacit tepefacis tepefacit. cũ pẽultima brevis sit ꝑrilicẽtia vtũtur in cõpositis ab illiꝰ appẽdice fio fis. cũ rõe declinationis monosyllabũ efficiẽ in fine. nãq; accẽtu acuto efferuntur vt tepefis tepefit. calefis. calefit. Quid qđ video grãmaticis qbusdã placuisse vt quotiẽs pñs indicatiui ꝑ ꝓterito eiusdẽ ponitur: qz tertia psona singularis pauciores habet syllabas quasi abscisa in fine circũflectẽt. vt audit ꝑ audiuit fumat ꝑ fumauit E diuerso barbara noia in fine acuta: q̃ syllabe extensiõe latina efficiuntur: i eodẽ loco hũt accentũ: in q̃ erat cũ esset barbara vt iacobus. sathanas: iosephus. ꝛ ex hiſpanis iſabel iſabela. leonor leonora. Tertio träſpositiõe. Fallit quoq; accẽtus regula cum ꝓpositiones postponũtur suis casualibus qđ est cõtra illaꝫ naturã. Cum eni ꝓpositiones oĩbus syllabis grauẽtur: atq; vt auctor est Quintilianus ita casui iũgãt. vt dissimulata dictione sub vno accẽtu cũ ea enũcientur: et veluti in vna dictione vna tñ syllaba sit acuta vel circumflexa: si postponunt: aut per se ꝛ absolute pnunciẽtur: regularem seruãt accentũ. hoc é qđ monosyllabe accentu acuto. dissyllabe vero prioze acuta ꝓferri debent vt Uergili. v. ene. transtra. p ꝛ remos. ꝛ in. vij. Decus imperiumq; latini te penes. Aut si dixeris penes que pars oratiõis est? aut ꝓpositiones acti sunt. ad. apud. ãte Differẽtie tamen cã ꝓpositio postposita q̃q; acuitur in fine. Uergi. j. ene. Errabant acti fatis maria omnia circũ. vbi Seruius ingt accẽtũ poni cõtra morẽ latinũ sed corrupte hoc fieri: qz ꝓpositio postposita corrupta est. In quo ego ꝓrisci. potius assentioꝛ q̃ Seruio. neq; eni vltima ob eam rõnem acuit debuit: qz ponitur: nã ea rõne omnes ꝓpositiones dissyllabe acuerẽt in fine cũ postponũtur: sed differẽtie cã. Qđ ꝛ Quintilia. scribit nõnullis grãmaticis placuisse: vt dictiones quedã ꝓter vocum discrimina acuto sono in fine ꝓferentur. vt apud. Uer. in. iiij. ene. Que circũ litt oza circũ piscosos scopulos: vt si nõ acuerent: circus circi videretur. Sed id sibi nõ placere ostendit: qm̃ vt diximus: ꝓpositio prepoſita oĩbus syllabis grauatur. Est tñ eodem ꝓrisciano auctore quando ꝓpositio postposita grauatur omnibus syllabis: hoc est si gtũs sequaꝫ reddit⁹ suprapositio casuali. vt si dixeris virtutem ꝓpter imperatoris. aut si alterum casuale sine coniunctione sequatur. vt Uergiliꝰ. in. iiij. Te ꝓpter eundem extinctus pudor. Quod si media sit coniũctio: nihilominus seruit regula. vt qđ ex Uirgilio attulimus: transtra per ꝛ remos. At vero ꝓpositio composita in vnum corpus coalescit cum ea dictione: cui per compositionẽ adheret. itaq; cum ea vnum habet accentum ꝓdominantem. vt perficio. perficis. perfeci. In ꝓma enim ꝛ vltima per grauatur. in media acuitur. Quod si postponatur: aut soluta est: ꝛ per se: vt diximus: accentum habet. aut composita: ꝛ tunc aduerbium ex vtraq; dictione conficitur: vt hactenus. quatenus. Nam si tenus composita non esset: prioꝛem syllabam acueret. Cũ quoq; ꝓpositio o postposita illis ꝓnominibus me. te. se. nobis. vobis cõposita esse intelligitur. itaq; semper cum illis grauatur. Sunt tamen qui dicant encletice particule vim tunc habere: at ideo attrahere accentum ad syllabam ꝓcedentem. Quod ꝺ ꝓpositione diximus: etiam de coniunctione dici potest: nam ꝓpositiua vel cõmunis si postponatur finalem syllabã acuit vt si dixeris currit: mouetur igitur alias omnibus syllabis grauatur. Quarto attractiõe. enclesis grece latine dicitur attractio: dicit igitur quod dictiones encletice. i. attractiue attrahunt ad se accentum syllabe ꝓcedentis. hoc est attrahendo ad se

quæ abiecta. us. in uocatiuo acuunt penultimã: quãq; eadem sit breuis. ut hic Vergilius o uergili. Nomina quoq; gentilia in. as. ut arpinas. pro quo antiquiores dicebant arpinatis: acuunt uel potius circunflectunt ultimam.

Tertio transpositione. hoc est cum ꝓpositio ponit̃: quod est contra naturã suã. Tũc eni quasi dictio ꝑs regularẽ accentũ seruat: ut transtra p & remos. tepens imperiũ. Differentie tñ causa quandoq; acuit̃ in fine. ut maria omnia circum.

Quarto attractiõe. hoc é cũ ꝓticula encletica ꝓcedentis syllabæ accẽtũ ad se atrahit: ut hominũq; deorũq;. Sũt aũt particulæ encletice. q;. ne. ue.

eandem acuunt. Uergi. j. eñ. Oqui rex hoſumq; deorũq;. syllaba. um, vtrobiq; acuitur. non quẽadmodum imperita multitudo solet acuere: ſed modice atq; vt supra diximus: ſono quodam moderato Particule vero enclecice sunt tres. q;. ne. ue. ꝛ cũ nominibus quinq; posit posita Quinto idiomate: idioma interpretatur lingue proprietas. Nam vnaquæq; lingua habet aliquid ꝓpriũ atq; suum. quemadmodum latine ꝓprium est acuere accentum in antepenultima si penultima sit breuis. si vero est longa. in eadem accentum collocare: quam rationem sermo grecus non sequitur. Antropos enim penultima habet longam. tamen accentus apud illos in antepenultimam transfertur. atq; e diuerso theologia penultimam habet breuem. tamen illi accentum in eadem collocant. Dicit igitur quod si dictiones grece cũ litteratura greca sermoni latino miſceantur: accentum quoq; grecum retinent. vt ecce simois penultimã breuiat vt apud Uer. j. eñe. vbi tot simois correpta sub vndis. vbi Seruiꝰ inquit hoc nomen integrũ hoc est cum greca litteratura ad nos transit. vnde suo est accentu proferendum: Nam si esset latinum in antepenultima haberet accentum: quia secunda a fine, breuis est. hucusq; Seruius. Eodem modo periphas penultimam habet breuem. vt apud Uergi. ij. eñe. Una ingens periphas ꝛ equorum agitator achilles: tamen accentuꝫ habet in penultima. ait nãq; idem Seruius ibidem. Periphas in fine accentum non habet ne femin'num fit, nec in tertia a fine. quia nouissima longa est ergo in. ri. hoc est in penultima habet accentum Econtrario epiros penultimam habet longam. Uergi. j. geor. Eliadũ palmas epiros equarũ: accentum tamen hebere in antepenultima. Seruius ibẽ testatur his verbis. Sane epiros grece profertur: vnde etiam. e. habet accentum nam si latinum esset. pi. haberet quia longa est. Sed quoniam accẽtus greci non modo nobis incogniti sunt. verum etiam apud illos per singulas prope dictiones sparguntur: neq; in vnam quandam obseruationem reduci possunt quotiens nobis accentus greci ratio non consliterit: etiam si litteratura greca sit: latinis illũ regulis moderabimur hoc enim ꝓceptum multum caurius atq; prouidentius est: ꝛ minus erroꝝ obnoxium. Quod si litteratura ꝛ greca simul ꝛ latina fuerit: quod in plerisq; dictionibus reperitur: accentu potius latino vtemur: quotiens greca latinis miſcemus. Ut buccolica. georgica teſte Seruio in proemio buccolicorum apud grecos in fine habent accentum. apud nos in tertia a fine. Nam vt in vltima sit latinitatis vitat ratio. vt in penultima non sit latinitatis effecit ratio. Jam de nominibus grecis in. ia. terminatis quecunq; apud illos per. i. iota scribuntur: nemo sane mentis accentu nostro dicet esse ꝓferẽda hoc est ante penultima acuta: cum penultima sit brevis: cum ꝓsertim nunq; fere nisi declinatione latina in illis vtamur. vt phãtasia. cirurgia. melancolia. sophia. philosophia. categoria. vsia. Et cõposita ab archia. quod interpretatur principatus. vt monarchia. hierarchia. tetrarchia. et a logia. vt theologia. astrologia. ethymologia. Et a graphia. vt orthographia. cosmographia. chronographia. Et a machia. vt gigantomachia. naumachia. batracomyomachia. Et a nomia. vt astronomia. cironomia. antionomia. Et que diximus habere. i. breuem ante. a. cum de vocali ante vocalem correptione ꝛ productione dicebamus superius in dictionibus grecis. Omnia inquam illa accentu acuto in penultima proferenda sunt: ꝛ si cuncta barbaries in me vnum coniuret: impetumq; faciat: quandoquidem possum ego illos vnico rationis clypeo facile refellere. Econtrario in illis que per ei diphtongon scribuntur apud grecos: qualia sunt dulia. hyperdulia. latria. idolatria. hermania. nõ herminia vt isti dicunt periherminias. sed perihermenias. pedia. mechia. xenodochium. orphanotrophium. peristerotrophium. ichthiotrophium. Omnia inquam hec in penultima accentum habent. In dictionibus quoq; grecis contra latinitatis rationem accentus circũflexus in fine plerumq; locatur. quemadmodum in omnibus genitiuis pluralibus qui apud illos in on. terminantur. vt epigramma. epigrammaton. ꝛ aduerbia que in. os vt sophos. amohibolus: sed quemadmodum supra diximus: quotiens huiusmodi sermoni latino miſcentur. potius accentu latino modulanda sunt. Sexto interrogatione. Nam vltime syllabe clausularum que interrogatiue proferuntur quodammodo eleuande atq; suspendende sunt idcirco diximus eas accentu acuto esse proferendas. Lucanus in principio pharsalie: quis furor o ciues? que tanta licencia ferri gentibus inuisis latium prebere cruorem? hic vltima syllaba suspenditur, atq; accentu acuto profertur.

Quinto idiomate hoc est cum dictiões græcæ cũ litteratura accẽtum apud nos græcum retinent ut periphas & simois penultimam habẽt breuẽ & in eadem accẽtum. Epiros penultimam longã & accẽtum in ante penultima.

Sexto interrogatiõe: quoniam in clausulis quas interrogatiue proferimus: ultime dictionis postremam syllabam acuimus: ut quis furor o ciues?

Finis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quemadmodū in sermonis ductu necesse est fieri quasdam silentii distinctiones: tum ut auditor intelligat clausularum diuersitatem: tū etiā ut is qui loquitur: captato spiritu maiori acrimonia pronuncier: idem quoq; faciamus oportet in scripto: ut per quædam signa cōfusionem illam distingamus. Estq; illud in primis animaduertendū duas tantum esse notas: quibus eruditi omnem cōtextus ambiguitatem distinguunt: dicente Hieronymo in prologo Esaie. Sed quod in demosthene & Tulio solet fieri: ut per Cola scribantur & cōmata Nam qui quasq; appellant periodos. uirgulas & parentheses addiderunt: nullos habent auctores: cum econtrario sacræ scripturæ libri colo & cōmate contenti sunt. Est igitur cōma: quod per duo puncta designatur: quotiēs orationis tractus eo peruenit: ubi oratio cum uerbo: aut aliquo uim uerbi obtinente finitur: sed tamen aliam quādam orationem sibi adiungi desiderat: ut conuertē te domino captiuitatem syon. uel cum cōuerteret dominus captiuitatem syon. Cōma aūt dicitur a copto uerbo greco quod est incido. Vnde latine potest appellari incisio: quoniam suo loco inciditur oratio: Colum cuius nota pūctus est: ponitur ubi clausula finitur: atq; quiescit: ut cum conuerteret dominus captiuitatem syon: facti sumus sicut consolati. sunt quoq; quædam loca: in quibus nescias an oratio quæ sequitur: ex superiori dependeat. ut dixit domin⁹ dño meo: sede a dextris meis. hoc loco. Como potuit esse colū. Colū quoq; ponimus inter singulas partes orationis quæ per articulum aut dissolutum sine cōiunctione adnectuntur. ut grammaticus. Rhetor. Geometres. Pictor. Alipes. cantat. amat. laudat nostros mea roma libellos. Effecte. grauiter. cito. nequiter. Euge. beate. Non tamen dissimulauerim opportunam esse notam interrogationis in fine clausularum: quas interrogatiue: aut cum interrogatione admiratiue proferimus: ut hic pietatis honos? Sic nos in sceptra reponis? Tu ne ille Aeneas: quem Dardanio Anchise alma Ven⁹ phrigii genuit Simoentis ad undam? Prætermittere uero nullo modo possum: quod uideo. Quintiliano exactissimo harum rerum placuisse ut quotiens dictio esset ambigua uel significatione: uel declinatione: uel mutatione in aliam partem orationis: ambiguitas illa superimposito apice tolleretur esto exempli gratia. occido si habet apicē in prima syllaba: significat in ea esse accentum predominantem: sequentemq; esse breuē proferriq; accentu graui. ualetq; tunc occido. id est pereo. quod si super secundam ponatur apex: significat syllabam illam esse longam: in eaq; proferri accentū prædominantem: ut occido: ualetq; pro eo qđ interficio. Præterea cum indifferenter dicamus musa nominatiuo. uocatiuo & ablatiuo. Si ultimæ syllabæ apicem apponas significat tantum esse ablatiuum aut septimum casum. Si uero pone apicem habeat in finem appositum: signū est esse præpositionem siue aduerbiū: alias uero manifestum est esse uerbum.

De dictionum peregrinarum ⁊ quarundam aliarum accentu opus utilissimum.

Non omnia nomina hebraycа accentum in ultima syllaba habere contra Alexandrum.

Alexander dogmatistes: id est qui sibi ipsi atq; aliis: qui modo in sua verba iurarunt precepta quedam reliquis omnibus inaudita propositurus: illud in primis tradit: quod isti cantant. amant: laudant: ⁊ quasi oraculum quoddam appollinis pre se ferunt. Omnis inquiūt barbara vox non declinata latine accentum super extremam seruabit acutum. Credas ex eadem officina hoc prodisse: vnde alia huiusmodi precepta: que sermonis latini reliquias funditus euerterunt. Sed esto: nesciert latine. q̄ sua etate res literaria dormiebat: quid? nōne cū de barbaris hoc est hebraycis dictionib⁹ precepta dabat: oportuit hebreos cōsulere iis de rebus: ārum ignoratiōe tenebatur. Sed in gallia res gesta est: non erat illi copia hebrei cuiusdam preceptoris: vnde illa disceret: quid? reliquarum nationum asellos bipedes ita ne oportuit rationis habenas alteri ꝓmittere: vt quacunq; duceret. sequerentur? Neq; enim ea fuit auctoritate Alexander qua pytagoras: cuius discipuli satis magnam in rebus dubijs probationem afferre putabantur: si ab illo se audisse dicerent: vnde empbaticon apud illos erat ipe dixit. Cum igitur illud sit omnium simul grammaticorum consensu receptus dictiones peregrinas: nisi litteraturam mutauerint: cum suo accentu ad nos migrare oportere. cōsulamus iam non hebreos: quorum genus iustissimo quodam dei iudicio nō tamen sine magna litterarum iactura extinctum est: sed vnum quē piam ex generatis nuper in christo vel mediocriter hebraice lingue peritum: ⁊ comperiem⁹ tertium quodq; verbū apud illos etiam ex ijs: que latinam declinationem admittere non possunt: accentu acuto in penultima atq; etiam non nunquā in tertia a fine proferri debere. Itaq; cum dicimus Abel accentu in siue acuto: non grece: quia apud illos in fine grauatur: non latine: quia nullum latinum nomen: nisi corruptum vltimam acuit: non hebraice: quia illi primo accentu acuto proferunt. Igitur nullo harum trium linguarum: quib⁹ ecclesia vtitur: sed suo hoc est ab ignoratia nato accētu isti pronunciant: cum proferendum sit Abel accentu in prima. atq; pari ratione nō dicemus accentu acuto in fine abisai: sed abisai in penultima. non abimelec. sed abimelec. non bersabe: ſz bersabe: non carnaim: sed carnaim. non coeleth: sed coeleth non caleu: sed caleu. non esau: sed esaū. non ezel: sed ezel nō engadi: sed engadi. nō ephrata: sed ephrata: nō gomer: ſz gomer. non iezabel: sed iezabel. non iſ boseth: sed iſ boseth. nō miphiboseth: sed miphiboseth. non lamech: sed lamech. nō matusalem: sed mathusalem. non ramatha: sed ramatha. nō thannatha: sed thannata. nō iarede sed iarede. nō heber: sed heber. nō iaphet: sed iaphet: nō luza: sed luza. nō ramathaim sed ramathai. nō ephraim: sed ephraim. nō bersellai: sed berzellai. nō issai: sed issai. non madai: sed madai. non edrai: sed edrai. non vlai: sed vlai. non sale: sed sale. non eliezar: sed eliesar. nō phares sed phares. nō zaram sed zaram. nō sophtim sed sophtim. non prope alia innumera que perperā ab ignaris huius lingue atq; rationis litterarie proferuntur. In tertia quoq; a fine complura ex hebreis non declinatis enunciātur accentu acuto. vt ideo nathan. ionathan. osanna. nō osāna. nabucdonoſo:: non nabucdonoſo:: mahalelel: nō mahalelel. Atq; ex ijs etiā q̄ decinātur non vrias in penultima: sed vrias in tertia a fine. nō thobias: sed thobias. nō gomorrha sed gomorrga. nō togorma: sed togorma: sed de his infra pluribus differendum est.

Dictiones hebraicas latine declinatas accentum habere latinum.

Æ superiori regula consequens illa est omnes dictiones hebraicas si latina declinatione inflectantur: etiam accentus latini rationem sequi debere. Hec preceptio ab omnibus in cōmun: grammaticis recepta est: atq; confessa: sed neq; diffitentur eam grammatiſe: quādo quidem ipſi dicunt si latine non declinentur: accentum habere acutum in fine. igitur ediuerso si latine declinentur. latinū accentum habeant oportet. Atqui hec preceptio latissime patet: idq; non modo in hebraicis dictionibus: sed etiam in iis que in latinum sermonem ex greco venerunt. Sed de grecis in latinum cōuersis mox. de hebraicis quam rationem apud nos obseruent pauca dicenda sunt atq; illud i primis de quo iam pridem cum omni barbaria digladiati sumus nullum videlicet nomen barbarum posse inflecti quod terminationem declinabilem atq; accentum latinum non habeat. atq; e contrario si declinentur: accentū quoq; habeāt latinum necesse sit. Cum igitur adam. abrahām: ⁊ huiusmodi neq; accentum sed neq; latinam terminationem habent: que declinari possit nulla ratione inflecti latine possunt: quod quidam ex nostris fecerunt. atq; in obliquis ade abrahe dicere non dubitarunt Sed q̄ recte ipſi viderint. Prisicianus certe libro quinto de octo partibus orationis in hec verba ꝓcepit. Nomina inquit barbara indeclinabilia non solum in .am. sed in alias quoq; terminationes nulla latina vel greca declinatione sunt moderanda nisi transferantur in aliquam formam declinabilem. quod quidam historici fecerunt: vt abram inquit abraamum. Idem quoq; refert flauius iosephus in primo hebraicarum antiquitatum libro. Nomina inquit propter scripture decorem greci ad declinationem legentium mutauerunt. Neq; enim gentis nostre inquit est huiusmodi formis vti. sed licet vnum quidem schema ⁊ finis nominuz sit vnus. vltimas tamen nominum syllabas aliter illi declinant. Hoc itaq; apud eos nouus appellatur. ⁊ abraam abraamus: ⁊ sic hec forma in omni schemate custodit. Hec iosephi verba quemadmoduz ⁊ Prisciani superiora manifeste ostēdunt sub illa terminatione nullo modo posse declinari: tum quod nulla dictio latina nisi corrupta accētum habet in fine: tum quod in. am. terminatum vnum est tantum apud latinos idq; indeclinabile nequā: quod ipsum argumento est illa quoq; indeclinabilia eē Quod si terminationē habent declinabilem accentum vero barbarum hoc est in fine acutuz: nihilo plus declinari possūt vti. yda. bala. dauid. ezras. israel. Quod si vspiam declinata reperis: puta iude: bale. dauidis. ezre israelis. tum ipsos obliquos. tum primam nominum positionem accētu latino efferas oportet. vt bala bale. ezras ezre accētu in prima sicut musa muse. lucas. e. dauid accentu in prima dauidis in cadē ad proportionem bogud bogudis: quod solum nomen ex terminatis in. d. apud latinos declinatur. Israel quoq; accentu in penultima. sicut ⁊ michael. dicēte valerio flacco in argonautica. hic ⁊ odoratus flagranti crine ad Michael. sed omnia huiusmodi obliquos ideo producunt. q̄a grecis per. e. lōgum scribuntur. Quare si vspiam abrae. ade. iude. dauidis. ⁊ similia legis. necesse est accētu latino efferas atq; in recto abraas adas. iudas. dauid accentu latino enūcies. aut nihil omnino est totum hoc negocium: quod grāmaticem appellamus.

Nomina hebraica ex greco traducta accentum latinum habere.

De vero nomina ex hebreo sermone per grecū forma declinabili in latinū venere. si declinationem habent grecam. accentu quoq; greco moderāda sunt Quod si latina declinatione inflectuntur. accentus quoq; latini regulā sequantur oportet. Nam cum latine lingue illud sit proprium. vt dictiones integras in vltima syllaba nūquam acuat aut circumflectat. sed in dictionibus dissillabis primam in polisyllabis que penultimam habēt longam. can

Universidad de Deusto
Biblioteca

dem acuat. que vero breuem in tertiam a fine transferat accẽ
tum: greci suam quandam rationem sequentes ⁊ vltimas di
ctionum sillabas acuere vel circũflectere possunt. ⁊ penulti
ma existente longa accentum in antepenultimam trãsferre. at
q3 econtrario existente breui in eadẽ accentum collocare. Cũ
itaq3 nomina in. a. vel in as terminata. i. iota ante. a. habẽtia
que apud illos breuis est: in penultima proferant accentu acu
to latini in antepenultimam transferunt: propterea qõ quem
admodum diximus: latini sermonis regula non patitur vt
penultima existente breui. accentus in eadem collocetur: sed
in tertiam a fine accentus transferatur. Itaq3 non dicemus
cum grecis abdias abdie penultima acuta quoniaꝫ latine de
clinamus: sed abdias abdie accentu in antepenultimã trans
lato. non azarias: sed azarias. nou ezechias: sed ezechias. nõ
esaias: sed esaias. non ieremias: sed ieremias. nõ ieconias: sꝫ
ieconias. non iosias: sed iosias. non matathias: sed matathi
as. non ozias. sed osias. non onias sed onias. non zacharias
sed zacharias. non barachias: sed barachias. nõ thobias: sed
thobias. non vrias: sed vrias. tam etsi hec duo vltima etiam
ratione hebraice litterature accentum habeant in antepenul
tima. quemadmodum ⁊ maria: quod nomen apud hebreos
celebre doctissimus quisq3 penultima breui posuit i carmine
Claudianus preparat ⁊ marie pulchros sed luce minores eli
git ornatus. Sedulius quoq3 in paschali. quis fuit ille nitor
marie cum christus ab aluo processit? Eadem quoq3 ratio est
nominum grecorũ. i. iota in penultima habentiũ ante. a. fina
lem. vt sophia. philosophia. symphonia. phantasia. chirur
gia. melãcolia. cathegoria. vsia. ⁊ ab ode. es cõposita quod in
terpretatur cantus: vt prosodia. tragoedia. comoedia. psal
modia. melodia. ⁊ ab arche: quod est principatus. vt topar
chia. monarchia. hierarchia: tetrarchia. ⁊ a logus qõ est ser
mo. vt theologia. astrologia. tropologia. etymologia. ⁊ a gra
phe quod est scriptura. vt ortographia. cosmographia chy
rographia. topographia. ⁊ a mache. ches. quod est pugna. vt
gigãthomachia. naumachia. batrocomymachia. ⁊ a nomos
qõ ẽ lex. vt astronõmia. chironomia. ãtinomia. Que vero apũ
illos per ei diphthongõ ante. a scribuntur: in eadem hoc est
penultima habent accentum. Itaq3 hac ratione dicemus du
lia ⁊ hypdulia ãgaria. nõ vt isti pferunt. dulia ⁊ hypdulia an
garia in tertia a fine. latria ⁊ idolatria: non latria ⁊ idolatria
hermenia. nõ vt isti dicũt peribermenias. pedia nõ pepia. me
chia nõ mechia. Eadem quoq3 ratione dicimus xenodochi
um. non xenodochium. orphanotrophium: non vt iure con
sulti orphanetrophium. ichthiotrophium: nõ ichthiotrophi
um. ⁊ alia prope innumera õ per regulam distinguũtur.

De nominibus possessiuis in. inus. a. um. terminatis.

Omina possessiua in inus. a. um. exeũtia: que a nominibus grecis colores. gẽmas. vnguen
ta. materiãq3 netilem significantibus deriuã
tur penultimam breuiant: ac perinde in terti
am a fine accentum reijciunt. vt coccinus cro
cinus. iãthinus. hiacintinus. glaucinus. prasi
nus. sadicinus. amethistin⁹. adamãthin⁹. crystallin⁹. smarag
din⁹. saphirin⁹ onychin⁹. myrrhin⁹. amigdalin⁹ amaracin⁹
amarathin⁹. byssinus. bombecinus. carbasinus. cilinus. gau
sapinus. Que omnia ⁊ huiusmodi similiter inclinata confite
tur isti apud poetas penultimã breuiare. in prosa tamen orati
one in eadem accentum habere. Sed vbi nam isti legerunt
aliam esse rationem syllabe in carmine: aliam in oratione so
luta: preterq3 cum post vocalem natura breuem sequit muta
cum liquida? Id enim priuilegio quodaꝫ singulari fit: vt vo
calis illa in prosa semp breuis: in carmine vero indifferens
⁊ media sit. Quare omittam⁹ iam istas nugatorum ineptias
atq3 regulam que a nobis tradita est de dictionibus. i. ãte. n.
habentibus: in medijs syllabis obseruem⁹: quo in loco mul
ta poetarum exempla attulimus: quibus probatum est sylla
bam hanc breuiari: atq3 ex consequenti iuxta regulam gram
matice latine accentum in tertiam a fine transferre. Breuiãt
preterea penultimã quedã nomina adiectiua ab aduerbijs tẽ
poralibus deriuata. vt a cras crastinus. a perendie perendin⁹
a sero serotinus. a pridem pristinus. ab horno hornotius. et
nomina ab arboribus materiam significantibus: vt a cerro
cerrinus. a tilia tiliaginus. ab olea oleaginus. a fago faginus
Illud tamen meminerimus a clam clandestinus penultima
longa debere proferri.

De nominibus ex forma greca in tes masculini generis ⁊ tis seminini desinentibus.

Est apud grecos nominum gentilium ⁊ posses
siuoꝝ que a propijs hominum locorumq3
non nunq3 deriuantur forma huiusmodi: vt
masculina exeant in tes. equalium syllabaruꝫ
in genitiuo. feminina vero in tis mittentia ge
nitiuũ i idos. vt a scythia scythes scythu. scy
this scythidos. a sarmatia sarmates sarmatu. sarmatis sar
matidos. phthia. phthiotes. otu. phthiotis. otidos. Nec latí
ni que masculina sunt in. a. terminantes per primã nominis
declinationem inflectunt. que vero feminina per tertiaꝫ mit
tentia genitiuum in ydis. vt scythia. e. scythis. idis. Sarma
tia. e. sarmatis. idis. phthiota. e. phthiotis. idis. que omnia p
terq3 duo illa priora vocalẽ habẽt productã ante. tes. vel. tis
Hanc formam interpretes primum greci atq3 illos imitãtes
latini in plerisq3 scripture sacre locis obseruarunt. Unde ab
anathot: que fuit ciuitas fortis beniamin tribus ab hieroso
lymis passuũ milibus: ieremias propheta ⁊ vnus de trigin
ta fortissimis sub dauid rege anathotite sũt cognominati. A
pharatõ oppido in mõte amalech abdon iudex israel ⁊ vnus
quoq3 de triginta principib⁹ viris sub dauid rege banai pha
ratonite nuncupantur. A morasti vico nõ longe ab eleuthe
ropoli ciuitate fuit. Michees prophete morastites cognomi
natus. Sic a ruben. leui. gad. zabulon. aser. filijs iacob: rube
nitarum. leuitarum gaditarum. zabulonitarũ aseritarum fa
milie dicuntur. atq3 pari modo cõplures alie quas in libris
numerorum legimus Feminina vero tam etsi non ita frequẽ
ter: plerumq3 tamen sub hac forma scripta reperias. vt ab
ammon ⁊ moab: quos loth ex duabus filijs genuit: viri po
steri ammonite ⁊ moabite sunt cognominati. feminine ãmo
nitides ⁊ moabitides sicut in tertio regum libro. adamauit
inquit Salomõ mulieres ãmonitides ⁊ moabitides. Ruth
quoq3 moabitis ⁊ de regione moabitide in historia sua nar
ratur. A madian quoq3 ciuitate ⁊ regione illius ciuitatis in
deserto iuxta mare rubrum viri madianite. et cozbi in libro
numerorum madianitis dicit. Job preterea vsites cogno
minatur: ⁊ in regione vsitide ortus traditur. ex hac regula cõ
stantissime a grecis atq3 latinis obseruata deprehenduntur.
multi errores in omnibus pene latinis codicibus transcripti
Nam a galaad monte arabie finitimo siue ab vrbe in monte
eodem sita recte galaadites. e. pro genere masculino: ⁊ galaa
ditis. idis. pro femininio formatur. Unde in secũdo libro re
gum berzellai galaadites dicitur. ⁊ in primo machabeorum
frequenter regionem galaaditida legimus. Qua igitur ratio
ne defendi potest quod in tertio regum libro legim⁹: sed ⁊ fi
lijs berzellai galaditis reodes grariam cum dicendum sit ga
laadite: nisi malis dicere galaaditidis subaudi regionis: qõ
fin codicibus antiquis salmaticensis ecclesie atq3 monasterij
diui Stephani in eadem vrbe scriptum reperitur. Cunq3 fre
quenter legamus thecua oppidum ⁊ desertum thecue. vnde
amos propheta thecuites cognominatur: quomodo mulier
illa quam ioab suo cõmento subornauit: in secundo regum
thecuites dicitur cum checuitis appellãda sit? Similis error
in tertio libro scriptus est de roboam filio salomonis nomẽ
inquit matris eius naama amanithes: quãq3 ⁊ in codicibus
illis salmãticensibus amanitis legitur. Sunam quoq3 oppi
dum fuit palestine: iuxta quod Saul superantibus philistheis

ceccidit hi nc mulier illa cuius filiũ heliseus propheta
suscitauit: sunamitis cognominatur. Abisac quoq3 il
la que dauid senecta etate confectũ refocillabat: suna
mitis ab eodẽ oppido est appellata. Sed quomõ heli
eus potuit dicere puero suo voca sunamitez hanc: et
inuenerunt abisac sunamitẽ cum vtrobiq3 dicenduꝫ
sit sunamitida. Nam error ille qui in omnibus libris
recentioribus legitur canticorum capi. vj. Reuertere
reuertere sunamitis reuertere vt intueamur te. ⁊ qõ
sequitur quid videbis in sunamite nisi chorus castro
rũ? nulla ratio ne defendi potest cũ vtrobiq3 loco. n.
poni debeat. l. sulamitis: quod ⁊ libri salmanticenses
habent⁊ in posteriori sulamitide potiusq3 sulamite le
gi oporteat. Atq3 ediuersorum aliquid ex nouo testamẽ
to deguste⁹: cũlab scarioth iudas ille proditor scari
othes dici debeat: in omnibus prope libris scariothis
est scriptũ. ⁊ mille alia huiusmodi q̃ suis locis dirigẽt

De nominibus hebraicis ⁊ barbaris vni us syllabe adiectione declinatis.

Omina hebraica: que extensione vni⁹
syllabe ad grecã ac perinde ad nostrã
declinationẽ trahunt: in eadẽ syllaba
retinent accentũ apud nos. in qua fuit
apud hebreos. Nam quẽadmoduꝫ in
superioribus ex auctoritate Prisciani
⁊ Josephi dictũ est: greci primũ atq3 illos deinde imi
tati latini vastitatẽ illam hebraicarũ dictionum inter
pretes moderati sunt ad scripture decorẽ voluptatem
q3 legẽtium. Sic ex adam. abraam. iacob. ioseph. phi
col. satan. que apud illos in fine acuuntur: nos forma
declinabili vni⁹ syllabe extẽsione adamus. abraamus
iacobus. iosephus. phicolus. satanas accẽtu in penul
tima acuto siue circũflexo fecimus. Quãquam ⁊ alia
potuit esse ratio cur iacobus ⁊ iosephus penultimas
producant: quod videlicet p o mega ⁊. e. longũ a gre
cis scribuntur. sed de his capite in sequẽti plura. Pa
ri quoq3 ratiõe daniel. israel. michael. ⁊ similiter de
sinẽtia in danielum israelum michaelumq3 vertim⁹
⁊ q apud grecos vltimas acuunt: q̃ a grecis per. e. lõ
guin scribuntur. Que preterea apud hebreos accentu
acuto in penultima enunciantur: si nominis extensi
one fiant nostra: accentum in eadem hoc est in antepe
nultima habebũt. vt ex iocabed. abed noe pma acuta
nos iocabeda abelus. noeus accentu in eadem hoc est
in tertia a fine fecimus. Eliezer quoq3 penultima acu
ta ⁊ si nominis extensione declinetur latine in eadem
syllaba retinebit accentũ. hoc est in tertia a fine. vt elie
zerus. Eadem quoq3 fuit ratio cur quedam nomina
barbara in icus terminata penultimam produxerunt
quod videlicet ãtea q̃ ad latinam declinationem tra
berentur finalẽ syllabã acuebãt. sic a theodoric nos
theodoricus. ab alaric nos alaricus. a rodoric nos ro
doricus. a frederic nos fredericus fecim⁹. Nã quod
Alexander scripsit. In propijs. icus. producit. vt fre
deric⁹. multos in errorẽ induxit putãtes illud de om
nibus hoc est grecis ⁊ latinis dictum quoq3 esse. Ita
q3 penultima acuta siue circũflexa proferunt euthyc⁹
rusticus dominicus cum propria nomina sunt. quod
omnino est absurdum.

De nominibus vocales longas siue bre ues in penultima syllaba habentibus.

Um septem sunt vocales apud grecos
tres ex illis hoc est. a. i. iotha ⁊ y psilon
c medie atq3 indifferentes id est que pro
duci ⁊ breuiari possunt due eternũ bre
ues. e. psilon ⁊. o. micron: due quoq3

semper longe. eta ⁊ o mega. huius rei ignoratio ple
rosq3 in accentus errorem induxit in plerisq3 dictio
nibus grecis. Nam que per vocales longas in penul
tima scribuntur: aliquando accentu acuto in tertia a
fine proferunt. atq3 ecõtrario que per breues: in eisdẽ
accentu quoq3 acuto contra artem atq3 rationem lati
ne grammatice: vt sepe diximus. Cum itaq3 apud gre
cos poderis. lyntheresis. diecesis. eremus. paracletus. ⁊
complura huius generis per. e. longum a grecis scri
buntur: qua ratione defendi potest. poderis. synde
resis. diocesis. eremus. paraclitus accẽtu acuto in tertia
a fine proferantur? Aeq3 in obliquis quorundã nomi
num in er terminatorum peccant: iber iberi celtiber
celtiberi. character characteris. luter luteris. soter so
teris penultima graui cum acuta siue circumflexa sic
proferri debeat iberi. celtiberi. characteris. luteris. so
teris. Econtrario que per. e scribuntur correptã in pe
nultima accentu acuto proferũt. vt obelus penultima
circumflexa siue acuta: pro obelus ãtepenultima acu
ta: ⁊ composita a genos qõ est genus. vt origenes pro
thogenes pro origenes prothogenes. ⁊ a telos qõ est fi
nis. vt praxiteles pro praxiteles. aristotiles pro aristoti
les. ⁊ a sthenos quod est potentia: vt demosthenes pro
demosthenes. callisthenes pro callistines. ⁊ a theos qõ
est deus vt timotheus pro timotheus. dorotheus pro
dorotheus. desitheus pro desitheus Similis error cir
ca. o litteram contingit. Nam cum idolum antipho
na sinopis. metamorphosis. Aesopus p. o. mega hoc
est longum a grecis scribautur. atq3 perinde accentu
acuto siue circumflexo in penultima proferri debeant
isti ex huius rationis ignorantia idolum. antiphona.
sinophis. metamorphosis. esopus accentu acuto i ter
tia a fine proferunt. Cum preterea doron quod inter
pretatur donum per. o. mega scribatur a grecis. atq3
ex consequenti nomina propria in dorus terminata: q̃
inde componuntur penultima acuta siue circumflexa
proferri debeant. vt isidorus. heliodorus. cassiodorus
⁊ similiter desinẽtia: ipsi perperam accentu in antepe
nultima relicto isidorus. heliodorus. cassiodorus enũ
ciant contra rationem artis latine grãmatice. Hac ra
tione a gonia quod est angulus composita producant
necesse est. vt agonus. trigonus. tetragonus nam a go
nos quod est genus breuiant. q̃ per. o. micron scribũ
tur. vt antigonus. erigone. Sed de his alio in loco
plura diximus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Antonio Nebrissensi
Arius lusitanus.

Dyrcæo quantum Thebæ memorantur alūno:
Versus Palladia cuius in æde micant:
Aut quantum lesbos plectro spectabilis aureo
Exultat numeris docta puella tuis:
Culta suo tantum fœlix Nebrissa poeta
Bellorophontæis arua rigauit aquis.
Miscuit hic sacris Tormin Pemessidos undis.
Barbaricum nostro reppulit orbe genus.
Primus & in patriam Phœbum doctasq; sorores
Non ulli tacta detulit ante uia.
Pega sidumq; ausus puro de fonte sacerdos
Nostra per Ausonios orgia ferre choros.
Ore potens uario est. seu cōdit amabile carmen:
Dulcior Andino defluit ore liquor.
Seu uelit orator lingua dixisse soluta:
Eloquium dices hic Ciceronis habet.
Ipse triumphali redimitus tempora lauro
Viuus sydereas incipit ire uias
Viuet in æternum: uiuet tua musa decusq;
Antoni: æthereus dum uehet astra polus.
Hæc te fama leuat nullo interitura sub æuo
Hec facit ut uolites docta per ora uirum.

Idem Arius ad lectorem.

Tempora Rhēniacos cōtemnant nostra libellos
Dictaq; Aristarchi iudiciumq; graue.
Priscorū quicquid dictarunt corda uirorum.
Hæc breuis Antoni docta pagella docet.
Si uia longinqua est: hæc ars compendia mōstrat
Si timor: hæc tuta per freta linthre uehit:
Carmine demulcet melius: quo seruet odorem
Testa recens. paruo pondere gaudet Hylas.
Liuor edax maciem atq; atros rubigine dentes
Tuq; tuum nasum comprime rhinoceros.
Inuidia rumpi: neq; quiq̄ liuor obesse:
Næc poteris quicq̄ tu quoq; rhinoceros.

Finis.

Dicticnes que per ertem sparguntur.
in ordinem alphabetarium redacte.

Abacus.i. por el aparador o tabla para cōtar
abax.acis.grece por aquello mesmo.
abdera.e. por vna cibdad de thracia.
abderitanus.a.um. por cosa de aq̄lla cibdad.
abies.ctis. por el aluagze. arbol p. regrina.
academus.i. varon fue en athenas.
academia.e. el lugar do fue sepultado.
acanthus.i. interpretatur cardu⁹ por el cardo.
acanthis.idis. por el firguerito aue conocida
acarnan. ombre de acarnania en epiro.
accino.is.cinui. por cantar a otra cosa.
accipiter.tris. por el gauilan. azor o halcon.
aceo.es. vel acesco.is.acui. por azedarse.
acer.cris. cosa fuerte o engeniosa o agra.
acer eris. por el azer arbol conocido.
acetum.i. por el vinagre.
achates.e. nombre de piedra e varon.
achemenes.is. por vn rey delos parthos.
acinus.i. por el grano del razimo.
acis.is. por vn varon e rio de sicilia.
aconitum.i. por el rejalgar.
acuo.is.acui. por agorar.
acumen.inis. por el agudeza.
acus.i. por el aguja paladar pescado.
acus.us. por el aguja de hierro.
acus.eris. por las granças del trigo.
adamas.antis. por el diamante piedra.
adamantinus.a.um. por cosa de diamante.
adeps.ipis. por la grossura que no es seuo.
adhibeo.es. por añadir algo a otra cosa.
adigo.is. adegi por enpuxar o constreñir.
adimo.is. ademi. por quitar.
adipiscor.eris. por alcançar.
ador. adoris. por la escandia o farro.
adorea.e. por la gloria dela paz
aduena. por estrangero o estrangera.
aedes.edium. por la casa donde morамos.
aedilis.is. por el fiel o alarife.
aegina.e. por vna isla cerca de athenas.
aemulus.a.um. por cosa que remeda a otra.
aerugo.nis. por el mohо del cobre.
as.eris. por el metal cobre o moneda.
aesopus.i. por philosofo antiguo.
aestas.atis. por el estio parte del año.
aestuo as.aui. por auer calor.
aether.eris. por el cielo o ayre.
aethiops.opis. por el varon de ginea.
aethiopissa.e. por la muger de ginea.
aetolis.e. vna region cerca de albania.
afer afra afrum. por cosa de africa.
agea.e por la tilla dela naue.
agaso.onis. por el barriero o recuero.
age. agedum. agite. aduerbiū para exhortar.
agito.as.aui. por aguijar o orear.
agnosco.is agnoui. por reconocer.
agonalia.iorum. fiestas eran de romanos.
agrippa.e. por el que nace de pies.
ah. interiectio est dolentis.
aiax aiacis. nombre propio de dos grieges.
alacer.cris.cre. por cosa alegre.
alaricus.i. por vn principe delos godos.
albunea.e. por vn busque cerca de roma.
alces.itis. por aue o cosa que buela.
algeo.es. vel algesco. por enfriarse.
algus.us. vel algor.oris. por el frio.
allecto.as. por vna delas tres furias.
allicio.is. allexi por atraer por halagos.
allido.is. por herir vna cosa a otra.
allobrox.gis pueblos son de francia.
aluus.i. por el vientre mas baxo.
amaracus.i. el amoradux yerua conocida.
amaracinus.a.ū. por cosa de aquesta yerua.
amathus.untis. vna isla del archipielago.
ambiorix.gis. por vn principe de francia.
ambrosius.ij. por el santo deste nombre.
ambrosia.e. por el artemisia yerua.
amentum.i. por amiento de dardo.
amethystus.i. el ametisto piedra preciosa.
amethystinus.a.um. por cosa desta piedra.
amycus.i. por vn varon deste nombre.
amygdalus.i. por el almendro arbol.
amygdalinus.a.um. por cosa de almendras
amicio.is. amicui. por cubrir o vestir.
amita.e. el hermana del padre.
amnis.is. por el rio que siempre curre.
amomum.i. por vn vnguento oloroso.
amphysa.e. por vna ciudad de phocis.
amplustre.i. los ornamentos dela naue.
amphrysus.i. por vn rio de thessalia.
amulius.ij. rey fue delos albanos.
anaglyphum.i. lo sinzelado.
analectum.i. el relieue del manjar.
anapis.is. vn rio de sicilia.
anas.atis. por el anade aue
anaxagoras.e. por vn filosofo notable.
anchises.e. vn troyano padre de eneas.
andromeda.e. muger fue de perseo.
ango.is.anxi. por congoxar o angostiar.
anbello.as.aui. por acezar.
anio.enis. por vn rio de italia.
anomalon interpretatur irregulare.
antes.ium. por los liños delas vites.
antenne.arum. por las antenas dela naue.
anthores.is. por vn varon enel virgilio.
antic.arum. por el copete delos cabellos.
antigenes.is. nombre propio de varon
antigonus.i. nombre propio de varones.
anthores nombre propio de varon
anthiochus.i. por vn rey de siria.
antypho.onis. nombre propio de varon.
antiquarius.ij. amador de antiguedad.
antisses.itis. por perlado o perlava.
antissia e. por la muger perlada
anthissence.is. por vn filosofo notable
anubis.idis. por vn dios delos egypcios.
anus.us. por la vieja.
anxur.uris. por vna cibdad de italia.
apage apagesis interiectio imperantis silētiū
apidanus.i. por vn rio de thessalia.
apirinum.i. por la granada zafari.
apis.is. el toro dios de egypto.
aplustre.is. por los ornamentos dela naue.
apeninus. monte de italia.
appello.as.aui por llamar
appello.is. appuli. por arrimar.
aponus.i. por vn lugar cerca de padua.
apulia.e. region es de italia.
aqualis.is. por iarro de agua.
aquilex.egis. por pozero q̄ busca pozos
aquor.aris. por yr por agua.
arabs.bis. por varon de arabia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

arabissa.e.poz muger de arabia
arar araris.poz vn rio de francia.
aratus.i.por vn poeta griego.
arcas.adis.por vn varon de arcadia.
archigenes.is.nombre propio de vn medico
arethalogus.i.fingidor de nouelas
arethusa.e ninfa y fuente de sicilia.
argia.e.hija del rey adastro.
argi.orum.por vna ciudad de grecia.
argos.i.poz aquella mesma ciudad.
argo.us.por la primera naue
arguus.a.um.por cosa de aquella naue
argutus.a.um.poz cosa aguda y sotil.
argutulus.a.um. diminuitiuũ ab argutus.
agutie.arum.poz las agudezas y astucias.
aricia.e.poz vna cibdad de italia.
ariminum.i.por vna cibdad de italia.
arispa.e.poz la raspa dela espiga.
aristophanes.is.por vn poeta griego.
armenia.e.poz vna region de asia mayor.
aruspex.icis.el adeuino poz sacrificios.
aruiragus.i.poz vn rey de ynglaterra.
aruisum.ij.poz vn cabo dela isla chio.
as.assis.poz la libra o heredad entera.
asclepius.ij.poz vn medico celebre
asepus.i.poz vn rio de troya.
asia.e.poz la asia mayor o menor.
asius.a.um.poz cosa destas dos asias.
asis.idis.poz cosa hembra de alli.
asylum.i.lugar preuilegiado como yglesia.
asilus.i.por la moscarda o tauano.
asilas.e.nõbre de varon enel virgilio.
asine.es.poz vna ciudad de achaia.
asopus.i.poz vn rio.
asparagus.i.el esparrago espina conocida.
asiero.is.cui.plantar cerca de otra cosa.
assero.is.rui.poz affirmar o delibrar.
assideo.es.edi.poz se assentar cerca de otro.
assilio.is.lui.poz saltar hazia otra cosa.
assulto.as.por resurtir hazia otra cosa.
astyanax.ctis.hijo de hector y andromacha.
astur.uris.poz ombre de asturias
asturica.e.muger asturiana o astorga
atabulus.i.poz vn viento de apulia.
atina.e.poz vna ciudad antigua de italia.
atys.yos.por vn moço que amo cibeles.
attagen.enis.poz el francolin aue.
attella.e.ciudad fue de campania en italia.
attingo.is.attigi.poz alcançar.
auernus.i.lago de italia.o el infierno.
auius.a.um.poz cosa fuera de camino.
austerus.a.um.por cosa aspera
autumo.as.poz dezir.rarum.
axis.is.poz el eje del carro o dela carreta.

Baccar.aris.poz el assarabacar
bacchanalia.orum.fiestas eran de bacco.
banacus.i.poz vn lago de lombardia.
balanus.i.interpretatur glans.
baltheus.i.la vanda.o cinta.
barathrum.i.vaso sin hondon.o infierno.
barbiton.i.poz cierto instrumento musico.
baris.idis.poz cierta especie de naue.
barium.ij.poz barleta ciudad de italia.
batauium.ij.poz vna isla del rio reno.
batauus.a.um.poz cosa de alli.
bebryx.icis.poz vn troc antiguo.

beryllus.i.poz el beril piedra conocida
beritus.i.poz vna ciudad de fenicia
bifrons.ontis.poz cosa de dos frentes.
bige.arum.poz el carro de dos cauallos.
bilis.is.poz la colera.
bini.e a.poz cada vno dos.
bison.ontis.animal es no conocido.
bissinus.a.um.cosa de bisso especie de lino,
bituri.orum.poz los borgoñones pueblos.
bithynia.region de asia
bizeres.pueblos son septentrionales.
bogud.udis.poz vn rey de africa.
bola.e.poz vna ciudad antigua de italia.
boletus.i.por el hongo que nace en arbol.
bombyx.icis el gusano dela seda.
bombicinus.a.um.cosa de seda
botus botryo.onis.poz el razimo.
brache.arum.poz las bragas marineras.
bragada.e.poz vn rio de africa.
bryax.axis.poz vn entallador o platero.
britannia.e.poz ynglaterra isla.
briton.onis.poz breton de bretaña.
bromius.i.vno delos nombres de bacco.
bubo.onis.el bubo aue.
bubulus.i.el bufalo animal.
bubastus.i.ciudad de egypto.
bucolica.orum.obra de virgilio.
buris.is.la cama del arado.

Cacabo.as.poz cantar la perdiz
cacaturio.is.por auer gana de aquello.
cacula.e.poz el rapaz del escudero.
cacus.i.hijo de vulcano que mato hercules
cadauer.eris.poz el cuerpo del muerto.
cedo.is.cecidi.poz herir o matar.
celebs.ibis poz el soltero o soltera.
caicus poz vn rio de misia o frigia
calabria.e.poz vna region de italia.
calende.arum.por el primero dia del mes.
caligo.inis.por la escuridad.
caligo.as.aui.por escurecerse.
calix.icis. por el vaso para beuer.
calyx.icis.el erizo dela castaña o bellota.
calisthenes.is. vn discipulo de aristoteles.
callis.is.poz camino hondo y estrecho
caluo.is.calui poz engañar.
calx.cis.poz el calcañar del pie.
calx.cis.por la cal para edificar
cambyses.is.poz vn rey y rio delas persas.
camurus.a.um.poz cosa retuerta.
canalis.is poz la canal por do algo corre.
cancelli.orum.las rejas del apartamiento.
cani.orum.por las canas dela cabeça
canicula.e.la perra pequeña o estrella.
canon.onis interpretatur regula.
canopus.i.por damiata ciudad de egypto.
capesso.is.por tomar para gouernar.
capitolium.ij.el capitolio monte de roma
capistrum.i.por el cabestro.
cappador.cis.por ombre de capadocia.
carbasus.i.vna especie de lyno muy blãco.
carbasinus.a.um.por cosa deste lino
carceres.la cuerda que yguala los cauallos.
carchesium.ij.la copa o gauia dela naue.
cardo.inis.por el quicio dela puerta.
carex.icis.por el carrizo yerua conocida.
caria.e.por vna region de asia.

carica.e. poz. el higo passado.
caries.ei. poz la carcoma.
carpo.is. carpsi. poz coger rompiendo.
carpophorus.i.poz nombre de varon
cassis.ium. poz la red para prender algo
cassis.idis. poz la armadura dela cabeça.
cassus.a. um. participium a carco es
castrum.i. poz la villa cercada.
castra. orum. poz el real dela hueste.
catilus .i. poz el poblador de tibur
catina.e. poz catañia cibdad de sicilia.
caueo.es. poz huyr o proueer.
cauillor.aris. poz vsar de malicias
caulis.is.poz la verça o tallo de yerua
caupo.onis.poz el tauernero o ventero
caupona.e. poz la tauernera o ventera
celox.ocis.poz vna especie de naue
celtiber.eri. poz el que moza cerca del ebro
censeo.es.poz juzgar.o pensar.o contar.
centurio. onis.poz el capitan de ciento
centurupe.es.poz vna cibdad de sicilia
cephisus.i. vn rio cerca del monte parnaso.
cerberus.i. poz el can portero del infierno.
cercopithecus.i. poz el gato paus.
cerdo.onis. poz el official mecanico
ceres.eris. poz la diosa delas mieses.
cerimonie.arum. poz las cerimonias
ceriuthe.es. poz vna yerua no conoscida.
cerno.is. cernui. poz mirar con los ojos.
cernical. alis. poz la cabeçera
ceruſa.e. poz el aluayalde o blanquibol.
cespes.itis.poz el cesped tierra con rayzes.
cethegus.i. poz vn varon romano.
cetus.i. qual quier pece grande
ceu aduerbium. poz assi como
chalybs.ybis. pueblos son de ponto.
chalybissa.e. poz cosa hembra de ally
chaos.i. poz la confusion delas cosas
character.eris. poz la esculpidura.
charibdis.is.poz cierto peligro de mar
chela.e. poz el braço del escorpion.
chelys.is. poz cierto instrumento musico
chimerinos.interpretatur hyemalis.
chiragra.e. poz la gota delas manos.
chirenomon. ontis. poz el trinchante
chironomos .i. el que dança poz personaje.
chirurgus.i. poz el cirugiano.
clamys.idis.vestidura militar
chratis.idis.poz vn rio de apulia.
chrysendetum.i. poz plato o vaso de oro.
chrysostomus.interpretatur os aureum.
chromis.is. nombre propio de varon
cyathus. i.poz medida de vn sesuo
cyane.es. poz vna fuente de sicilia.
cyane.es. poz vnas rocas del bosforo.
cibele.es. poz la madre delos dioses.
cicuta.e. poz la ciguta yerua conoscida
cidon.onis.poz vna cibdad decreta.
cieo.es.ciui.poz mouer o incitar
cylydrus.i. poz vna cierta serpiente.
cylyndrus.i poz coluna rolliza.
cilix.icis.poz varon de sicilia en asia.
cilissa.e. poz cosa hembra de alli
cilium.ij.poz la cuenta del ojo
cymbalista.e.poz el que tañe campana
cymbalistria.e. poz la que tañe campana
cymolus.i. poz vna isla del archipielago

ciminus.i. poz vn monte y lago de ytalia.
cynapes .is.por vn rio de ponto
cinedus.i. poz el puto que padece.
cyniras.e.poz vn rey que fue de chipre
cynicus.i.interpretatur caninus
cyperus.i poz la juncia olorosa
cypirus. i. poz aquello mesmo.
circiter poz poco mas o menos
cis prepositio.poz aquende.
cythara.e. poz la harpa instrumento
cytharistes.e. poz el que tañe la harpa.
cytharistia.e. poz la que tañe.
cithera.orum. poz vna cibdad de chipre.
cytorus.i. poz vn monte de paflagonia.
citara prepositio. poz aquende.
clam prepositio. poz ascondidas.
clanculum aduerbium.poz ascondidillas.
classis.is. poz flota de naues
claustrus.i. poz la reja de apartamiento
claua.e. poz la porra.
clibanus.i.poz horno.
climater. eris. grado que corta la vida
clitela.e. poz el albarda.
clitorius.ij. fuente de arcadia.
cliton.onis. nombre de varon.
clitumnus.i. poz vn rio de italia.
cloaca.e. poz el albañar
clotho. vna delas tres parcas.
coccinus.a.um.poz cosa de grana.
cochleare.is.poz la cuchara.
cocytus.i. poz vn rio del infierno.
cocles. itis. poz el tuerto de vn ojo
coctonum.i. poz vna especie de higos
codicilli.orum.poz el codicillo de testamento
coenacio onis. poz la sala baxa
cocnaturio.is.poz auer gana de cenar
coerceo.es.coercui.poz refrenar
cognosco.is. poz conocer
cohibeo.es. poz contener.
colido.is.poz herir vno con otro.
colliphium.ij. poz pan cozido sola ceniza
colyrium.ij. poz vnguento para los ojos.
colum.i. poz el coladero.
columen .inis. poz el altura.
colus.i poz la rueca
comedo.onis.poz comilon o gloton.
comes.itis.conde o el que acompaña a otro.
comessor .aris. poz ser combidado.
comminiscor.eris.poz fengir o pensar.
como.is.compsi.poz acytar
compedio.is.iui. poz impedir y embaraçar.
compes.edis.poz la pasion de pies
compendium.ij. poz el atajo.
compesco.is. poz refrenar o retener
comperio.is.comperi. poz hallar.
compello.is. poz costreñir.
compello.as.poz llamar.
compingo.is.poz ayuntar o componer
complodo.is.del fauorecer con sonido
compos.otis.poz poderoso de alguna cosa.
concerpo.is.poz coger rompiendo
conchyle.is. poz la concha del carmesi
cone.es.poz vna isla del danubio
confiteor.eris.poz confessar poz fuerça
confuto.as.aui.destruyr los argumentos.
congredior.eris.andar o encontrar con otro
conniueo.es.poz inclinar la cabeça y ojos

Universidad de Deusto
Biblioteca

conquiniſco.is. poz aquello meſmo.
conopeum.i. el pauellon para moſquito.
conſero.is.eui. poz plantar en vno.
conſero.is.rui.poz trauar en vno.
contumax.acis.poz porfiado.
conuicium.ij.poz el denueſto riñiendo.
conus.i. poz el agalla de cipres.
copa.e.nombre de muger enel virgilio
cophos.interpretatur ſurdus.a.um.
copie.arum. poz la bueſte del real.
copia.e. poz la abundancia o facultad
copo.onis.poz el tauernero o ventero
copana.e. poz la tauernera o ventera.
copula.e. poz el ayuntamiento o traylla
coralium.ij.poz el coral.
cora.e.vna cibdad antigua de italia.
corbis.is. poz la goja para las mieſſes
corcyra.e. poz vna iſla del mar jonio
corycus.i.poz vn monte y cueua en cilicia.
corytus.i. poz el goldre para frechas.
cornicen.inis. poz el varon trompeta
cornicina.poz la muger trompeta.
cornus.i.poz el cerezo ſilueſtre.
cos cotis. poz la piedra aguzadera
coſe.arum. vna cibdad antigua de italia
coſira.e. poz vna iſla cerca de ſicilia.
coxendix.icis. poz donde juega el anca.
crater.eris. poz la copa.
crubo.onis.el tauarro genero de auiſpa.
crapula.e. poz la embꝛiaguez.
crater.eris. poz la conca dela pila.
crates.is. poz el çarzo
craticula.e. poz las parrillas para aſſar
creber.a.um. poz coſa eſpeſſa.
crebenus.i. poz vn rio
credo.is. poz creer o confiar.o preſtar
cremaſter.eris. el neruio delos teſticulos.
cremion.onis. vicus prope corinthon.
crepo.as.aui. poz ſonar quebꝛandoſe algo
crepundia.orum. poz los diges del niño
ceruſa.e. nombꝛe de hembꝛas fue.
criminor.aris.poz acuſar y ſer acuſado.
crocalus.i.poz vn rey de ſardinia.
crocinus.a.um. poz coſa del açafran.
crocodilus.i. poz la cocatriz del rio nilo.
crotopus.i. nombꝛe propio.
cubile.is.poz el cubꝛil dela fiera.
cuculus.i.poz el cuclillo aue.
cuculo.as. poz cantar el cuclillo
cucullus.i.la capilla o cogula de ſlayre
cucuma.e.cierto vaſo de barro o arma.
cucumis.eris. el pepino. melon o cogombꝛo
cucurbita.e. poz la calabaça o ventoſa
cudo.is.cudi.poz herir como en yunque.
cudo.onis. por carquete de cuero.
cune. arum. poz la cuna delos niños.
cunabula.orum. poz la criança delos niños
cuneus.i.poz la cuña o batalla o aſſiento
cuniculus.i. poz el conejo o madriguera
cures.etis.pueblos ſon decreta
curulis.e.poz coſa de carro o corrida
curius.ij. nombꝛe de varon romano.
curio.onis:nombꝛe de varon romano
cupido.inis.poz la cobdicia o dios de amoꝛ
cuſtos.odis.el guardadoꝛ o guardadoꝛa.
cuſtodia.e. poz la guarda o guardadoꝛa.
cuſpis.idis.poz la punta.
cuticula.e.poz la pellejuela o cuero

Daces.e. pueblos ſon ſeptentrionales
dacus.i. poz aquellos meſmos
dama. la gama enla eſpecie delos cieruos.
damno.as.poz condenar o obligar.
danubius.ij.poz vn rio de vngria
daphnis.idis.nombꝛe de vn paſtoꝛ.
dares.etis. nombꝛe de varon enel virgilio.
dauid.dis.poz el profeta
decerpo.is.pſi. por coger rompicudo
dedoceo.es. por deſenſeñar lo enſeñado.
defetiſcor.eris.por canſar ⁊ deſſallecer
defrutum.i. el vino cozido ala meytad
deglubo.is. por quitar el bollejo
dego.is.degi.por biuir.
dehiſco.is. por henderſe
diero.as.aui. por jurar mucho
deinceps aduerbium. por deſpues en orden
delecto.as.aui.por deleꝛar
dilicium.ij.delicie.arum.por el deleyte.
deliteo.es.delitui.por eſconderſe
delphin. vel delphis.inis por el delfin
delirus.a.um. por coſa deſuariada
delubrum.i.por el templo
demipho.onis.nombꝛe propio de varon
demo.is.dempſi. por quitar
demoſthenes.is. orador fue griego
democritus.i.por vn filoſofo griego
denarius.ij. moneda que valia diez aſſes
depeciſcor.eris.por hazer turpe pacto.
depleo.es.eui.por vaziar o menguar
deſilio.is.lui.por ſaltar a bayo
detero.is.iui.por gaſtar por vſo
deterior.us.por coſa menos buena
dicio.onis.por el ſeñorio
dico.is.dixi.por dezir
dictamum.i. por el ditamo yerua
dicto.as. aui.dezir lo que otro eſcriue
dictito.as.por dezir a menudo.
didymus.i.interpretatur geminus.
didyme.es.por vna iſla cerca de ſicilia
dido.us.por la que poblo a carthago
diffiteoꝛ.eris.por no confeſſar o negar
differcio.is.recalcar por diuerſas partes
digredior.eris.por ſe partir de otro
diluo.is.lui. por deſleir o deſlauar
dimico.as.aui.por pelear
diptoton.i.por coſa de dos caſos·
diogenes.is. por vn philoſopho griego.
diocelis.poz la diocili o juridicion
dionifius.ij.nombꝛe propio de varones
diores.is. por vn varon enel virgilio
dire.arum.por las furias del cielo.
dis.ditis.por coſa rica.o pluton
diſcludo.is.por echar a defuera
diſcutio.is por ſacudir por partes
diſertus.a.um. por coſa eloquente
diſpertior.iris. por partir en partes
diſpeſco.is.por apartar del paſto.
diſplicio.es.por deſagradar
diſplodo.is.ſi.por deſſauoꝛecer o vaziar
diſpungo.is.por caſſar la cuenta o raer.
diſquiro.is.buſcar por partes diuerſas.
diſſulto.as.reſurtir por partes diuerſas.
diuus.a.um.coſa diuina ⁊ digna de iupiter
dogma.atis.por decreto o ley.

dolium.ij.poz tinaja o cuba
dolon.onis.poz arma offenſiua ſecreta.
dolon.onis.varon fue troyano.
donyſa.e.poz vna iſla del arçapielago
dorcas.adis.poz la coꝛça animal
dorion.ij poz vna cibdad de magneſia
doris.idis. poz vna diosa dela mar.
doricus.a.um.poz coſa de grecia
dos dotis. poz la dote dela muger
doſis interpretatur datio.
dotos interpretatur datus.a.um.
draco.onis.poz el dragon o ſierpe
dracena.e. poz la dragona o ſierpe
drepanum.i. poz trapana cibdad de ſicilia
dropax.acis.poz el atanquia para pelar
ducto as.aui.poz guiar o capitanear
durius.ij. poz duero rio de eſpaña.
dux ducis. poz la guia o capitan.

Earinos. interpꝛetatur vernus.a.um.
ebur.oris.poz el marfil de elefante.
ebuſus.i.poz iuiça iſla de valencia
ecce aduerbium.para demoſtrar.he.
eccum.aduerbium.para demoſtiar.he aqui
echo.us.el ſon que reſurte dela boz.
edo.is.edidi.poz publicar y ſacar a luz.
educo.as.aui.poz criar con criança.
educo.is.poz ſacar a fuera o arriba.
elemoſina.eſt.miſericordia.
electrum.ambar.o oro de.xviij.quilates
elegia.eſt carmen flebile
elicio.is.cui.poz atraer poz fuerça
eliſa.e.la meſma es que la reyna dido.
eliſium.ij. lugar delos bienauenturados
elorus.i.poz vn rio de ſicilia
emaneo.es.ſi. poz quedar ſe en lugar.
emathia.e. la region.theſſalia.
enimeo.es.nui.poz eſtar encima.
eminus aduerbium.poz alexos
emolumentum.i.poz la ganancia
empturio.is. poz auer gana de comprar
en aduerbium.demonſtrandi.he.
enyo.us. hermana de mars diosa de guerra
enipius.i. poz vn rio de theſſalia.
ephebus.i.poz el que comiença a baruar
epiros.i.poz albania region de grecia
epos eſt carmen heroicum.
epulum.i.poz ſala combite publico.
epule.arum.poz los manjares.
eques.itis. poz el cauallero
equiculus.i. pueblos fueron de italia
erebus.i. poz el infierno
eremus.i. poz el yermo o deſierto.
eretum.i poz vna cibdad antigua de italia.
erga prepoſitio. poz cerca en voluntad
ergo aſſi que concluyendo.o poz cauſa
eridanus.i. poz el pozio de italia.
erigo.is. exi. poz enhieſtar.
eriphyle.es. muger fue de amphiarao
erix.ycis.poz vn varon y monte de ſicilia
eruca.e. poz la oꝛuga yerua conocida
erodius.ij. aue es incierta.
eſopum.i. poz el iſopo humido.
eſſedum.i.poz el carro para cargo
eſurio.is. poz auer gana de comer
ethica.orum.libꝛos de philoſofia moral.
etiam. poz. a vn.o poz ſi afirmando

euentus.us.poz la ſalida delo que acontece.
euge aduerbium o interiecion para loar.
eunuchus.i.poz el caſtrado.
euphroſyne.es vna delas tres gracias.
excretus.a.um.poz coſa crecida.
excello.is. poz ſobꝛe pujar.
excubie.arum. poz las eſcuchas.
excludo.is.ſi.poz echar a fuera.
exculco.as.poz hollar o acocear.
exculpo.is.pſi. poz eſculpir.
excutio.is.ſi. poz ſacudir.
execoꝛ.aris.poz abhominar o maldezir.
exerceo.es.cui.poz exercitar o trabajar.
exigo.is. poz demandar poz fuerça.
exoletus.a.um. poz lo que dexa de creer.
experioꝛ.iris. poz eſperimentar.
expergiſcor.eris.poz deſpertar.
expes. poz coſa ſin eſperança.
explodo.is.ſi. poz parear en deſſauoz.
exta.orum. poz las aſſaduras del animal.
exul.is. poz ombꝛe o muger deſterrados
exuuie.arum. poz los deſpojos.

Facundus.a.um. poz coſa elegante
facetie.arum. poz los donayres.
faceſſo.is.poz fazer moleſtia o enojo.
fagus.i. poz la baya arbol.
faginus.a.um. poz coſa de baya
farfaris. poz el farro ſimiente
farcio.is.ſi.poz recalcar
farcimen.inis. poz morcilla o longaniza
faſcis.is. poz el haçe o emboltorio.
faſtigium.ij.poz la cumbꝛe o altura.
faſti.orum.vel faſtum.poz el calendario.
fateor.eris. poz confeſſar poz voluntad.
fathiſco.is.poz henderſe
fatigo.as.por acoſſar
fax facis. poz la raja para quemar
femur.oris. poz el muſlo.
feralis.e. poz coſa de fiera.
ferie.arum. poz las fieſtas de guardar
feronia.e.poz vna fuente de italia
fibula.e. poz la beuilla
fidene.arum. poz vna cibdad de italia
fidicé.inis. el q̃ tañe inſtrumẽto de cuerdas
fidicina.e.poz la muger que lo tañe.
figo.is.xi.poz hincar
filix.icis.poz el helecho.
fimus.i. poz el eſtiercol.
fingo.is.xi. poz fingir.
fiſcina.e. poz la encella.
flabrum.i. poz el moſcadero o viento.
flabellum.i. poz el moſcadero.
flabilis.e. poz coſa que ſe ſopla.
flagitium.ij. poz pecado digno de caſtigo.
flamen.inis. poz el ſacerdote.
flamina.e. poz la ſacerdotiſſa.
flecto.is.xi. poz doblegar o inclinar.
fluo.is.xi. poz correr lo liquido.
fluxus.a.um. poz coſa floxa y cayda.
focale.is. poz la beca
fodio.is.di para cauar.
fedus.eris. poz la confederacion
follis.is. poz la bola o fuelle.
fomes.itis.poz las aſtillas de madera.
foꝛi.orum. poz la tilla de naue.
formido.as. poz auer miedo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

formido.inis.poz el miedo
fornix.icis. poz el arco o boueda
forpex.icis. poz las tenazas.
forsan.forsitan.forte fortassis.poz auentura
fors forte poz la fortuna.
fortunearum.poz las riquezas
fragor.aris. a quo sufragor ꝛ refragor
frenesis.is. poz la frenesia
fretum.i. poz el estrecho de mar
frigeo.es. friri.poz se refriar
frigo.is.xi.poz freir en sartẽ.
friguilla.e. aue es a mi no conocida
friguillo.as. poz cantar ciertas aues
fritinio.is. poz chillar la cigarra
frico.as.cui. poz fregar
frons.dis.poz la hoja del arbol
frons.tis.poz la frente
frudo.as.aui.poz desfraudar o menguar
frumentor.aris.poz yr poz trigo o ceuada
fruor.eris. poz gozar de alguna cosa.
frusino.onis. poz vn lugar de ytalia
frutex.icis. poz la mata menor que arbol
frux.gis. poz el fruto dela tierra
fulix.icis. poz el aue cerceta.
furfures.um. poz la caspa dela cabeça
fuscina.e. poz el arrega que de tres puntas.

Gades.ium. poz la isla de calez
gadir.iris. poz la cibdad desta isla.
galuanum.i. el galuano medecina conocida
galesus.i. poz vn rio de tarento en ytalia.
galerus.i.poz el sombrero.
ganeo.onis.el que come poz tauernas
garganus.i.poz vn monte de apulia.
gargarus.i.poz vn monte de frigia.
garrio.is. poz gorgear las aues
garrulo.as. poz gorgear a menudo
gausape.is. poz vestidura velloſa.
gausapinus.a.um.poz cosa assi con vello
gausus.a.um. participium.a gaudeo.es.
gela.e. poz vn riox cibdad de sicilia.
gelu indeclinabile.poz el yelo
gene.arum.poz las mexillas o parpados
gener.eri.poz el yerno marido dela hija
gerrones.is. poz vn rey antiguo de españa
getes.e. pueblos son de thracia
getulia.e. poz vna region de africa
gibber.eri.poz el corcobado o corcoba.
gyges.is.poz vn rio y pastor de lidia.
gingiue.arum. poz las enzias.
git indeclinable. poz el axenuz.
glans.dis.belota o fruta siluestre.
glarea.e.poz el cascajo y arena.
gleba.e.poz el terron de tierra.
glis gliris. poz el liron animal conoscido.
glisco.is.poz crecer y engordar.
globus.i. la redondez o ouillo o pelota.
glomero.as. poz redondear o deuanar.
gluten.inis. poz el engrudo.
gnauus.a.um.poz cosa industriosa
gnidos.vl gnidos.i.p. vna isla del arçapiela
gobius.ij.vl gobio.onis.el gubo pece ẽ go
gracito.as.poz graznar el ansar
gradiuus.i. poz el dios delas guerras
gradior.eris.poz andar o pasear
grecisso.as.poz remedar a griegos
grates.ium.poz las gracias.
grex.gis.la piara o manada de ganado
grypus.i.poz nariz corua o aguilena.

Habilis.e. poz cosa abile o ligera
halex.ecis. poz el alache pece
halec.ecis.poz la salsa que del se hazia
halesus.i.poz vn rio de sicilia
hallo.as.aui. poz euaporar o bahear
halter.eris.poz el alçadera para saltar
hamilcar.aris. vn capitã delos cartagineses
hannibal.alis.fue hijo deste hamilcar.
hamus.i.poz el anzuelo para pescar.
harpago.onis. poz el cocle o garfio
harpyia.e.poz aquellas aues de rapina
haurio.is.poz sacar.recebir. o herir
hebe.e. poz la diosa dela mocedad
hebenus.i.poz el abenuz madera negra.
hebes.etis. poz cosa bota y no aguda
hecza.e.interpretatur sedes.is.
helenus.i.profeta fue hijo de priamo
helena.e.poz la muger de menalao
helix.icis.poz vna especie de yedra.
hemina.e.poz media medida
hemus.i. poz vn monte de thracia
hermagoras.e.poz vn orador ꝛ filosofo.
herilis.e. poz cosa de señor.
hermaphroditus. poz el varon y muger.
heros.ois.poz el medio dios
herodes.is.poz vn rey delos judios.
hyacinthus.i.poz la flor ꝛ piedra.
hyacinthinus.a.um. poz cosa deste color.
hydaspes. is. poz vn rio de medis
hiera.e. poz vna isla cerca de sicilia
hyle.es.interpretatur materia
hymen.enis. poz el dios delas bodas
hymen.enis.la red en que nace el niño
hilaris.e. poz cosa alegre
himera.e. poz vn rio de sicilia
hypanis.is. poz vn rio de tartaria
hippomanes. sudor dela ingle de yegua
hypponax.actis. poz vn poeta griego
hir indeclinabile.poz la palma dela mano.
hyrie.es. poz vna cibdad de boecia
hysopus.i.poz el ysopo yerua
hirudo.inis. poz la sanguisuela
hystrix.icis. poz el puerco espin
holus.eris.poz la ortaliza.
homerus.i.poz vn poeta griego
hornotinus.a.um. cosa del mesmo año.
hospes.itis.poz el huesped o huespeda
hospita.e. poz la huespeda
hulcus.eris.poz la llaga con materia.

Iacio.is.ieci.poz alançar
ianthinus.a.um. poz cosa violada en color
iapetus.i. poz vno delos gigantes
iapix.igis.poz el viento propio de apulia
iazix.ygis. pueblo septentrional
iber.eri. poz ombre de españa.
iberus.i. poz ebro rio de españa
ibis.idis.aue propia en egypto
icarus.i nombre de varones fue
ico.is.ici.poz herir
icon onis. poz figura o ymagen
idolum.i. poz idolo ymagen o estatua
idolothytum.i. poz sacrificio delos idolos
idume.es.region entre judea ꝛ arabia

idus.us.poz cierta cuenta delos meses
ignosco.poz no conocer o poz perdonar
ilerda.e.por lerida cibdad de españa
ilia.ium.por las tripas o lgadas
illecebre.arum.por los halagos.
ilex.icis.por el añagaza
illeberritan⁹.a.um. cosa de granada cibdad
illicio.is.poz atraer con halagos.
illido.is.por herir vna cosa con otra.
ilissus.i.rio cerca de athenas
imbrex.icis.por la teja.
immaneo.es.por quedar en algund lugar
immineo.es.por estar encima de otra cosa.
impertior.iris.por dar parte.
impetrix.igis.por el impeyne
impete ablatiuus.por el impetu.
impingo.is.por empuxar
impos.otis.por cosa no poderosa
impubes.is.poz el que aun no tiene baruas
inculco.as.por recalcar vna cosa con otra.
incumbo.is. por acostarse sobre algo
incunabula.orum.la crianca dela niñez
incus.udis.por la yunque
incuso.as.por quexar se de alguno
indecor.is.por cosa fea ꝛ sin honor
indiges.eris.por el santo canonizado
indoles.is.señal de virtud entos niños
inducie.arum.por las treguas
ineptio.is.por hazer boserias
inferi.orum.por los dioses del infierno.
inferie.arum por la offenda delos muertos.
infero.re.intuli.por traer a dentro.
inguen.inis.por la ingle.
inquies.etis.por cosa sin holgança.
insideo.es. por assentarse en algo
insidie.arum. poz asechanças
instar.aris.poz semejança.
instigo.as.aui.poz incitar.
inter prepositio. poz entre
intercus.tis.poz cosa entre cuero y carne
intercipio.is. poz entre sacar.
internodium.ij. poz cañuto
interpres.etis.poz el faraute o trujaman
intra prepositio.poz entre.
intybus.i. poz la cicoria o endiuia
inula.e. poz la enula campana.
iocus.i.poz las burlas de palabras.
ionium mare entre grecia ꝛ italia
iosephus.i.poz vn caudillo delos judios.
isagoga.e.interpretatur introductio
isara.e.rio. de francia.
isaurus.i. poz vn rio de italia.
isaurus.i. poz vna cibdad de cicilia.
isidorus.i. nombre es de varon
ismarus.poz vn monte de thracia.
iste.ista.istud.poz esse
iubar aris.poz la claridad
iubilus.i. poz grita de alegria.
iugum.i.poz el iugo o yunta de bueyes
iugum.i.poz engullo o banco de galea.
iuga.orum.poz la cumbre del monte
iugerum.i.poz vna huebza de tierra.
iupiter iouis.poz aquel dios de gentiles
iuratus.a.um. poz cosa juramentada.
iusticium.ij.poz las vacaciones de juyzio
iusta.orum.poz las exequias delos muertos.
juxta prepositio.poz cerca.

labes.is. poz la corrupcion
labicum.i.poz vn lugar cerca de roma
labo.as.aui. poz caer derrocando
labor.eris.poz caer deslizandose.
laburnum.i.poz vna especie de robre
lacer.a.um.poz cosa despedaçada
lacesso.is.poz desafiar o prouocar.
lacon.onis.poz varon dela cerimonia
lacena.e.poz muger dela cerimonia
lactes.ium. poz tripas menudas.
lacto.as.aui.poz amamantar.
ladon.onis.poz vn rio de thessalia
ledo.is. lesi.poz lisiar o dañar.
lelaps.apis.poz vn can enel ouidio.
laganum.i.poz la lagaña o bojuela.
lagus.i. poz el padre de ptolomeo.
lamentor.aris.poz llorar gritando.
lamina.e.poz la lama de metal
lanista.e.poz el esgremidor
larius.ij. poz vn lago de italia.
larissa.e. poz vna cibdad de thessalia.
larix.icis.poz cierto arbol que no conoxco
lasser.eris poz el assa
latebre.arum. poz los escondedijos
latex.icis.poz el vino o el agua.
laterna.e, poz la lanterna.
latrina.e. poz la priuada
lauinium,ij. vna cibdad antigua de italia.
latona.e.poz la madre de apolo y diana
lauinia.e. poz vna hija del rey latino.
lebes.etis.poz el calderon de cobre
lecythus.poz el azeytera
lectita.e. poz las andas de biuos
lectito.as.poz leer a menudo.
lego.as.aui. poz mandar o embiar
lego.is.legi.poz leer coger o hurtar
lelex.gis.pueblos fueron de thessalia.
lemures.poz los santasmas.dela noche
lens.dis.poz la lendre
lens.tis.poz la lenteja
lepos.oris.poz la gracia de hablar
leua.e. poz la mano isquierda.
leuus.a.um.poz cosa siniestra
leuis.e.poz cosa lisa o sin pelos.
leuis.e.poz cosa liuiana
libanus.i.poz vn monte de judea
libertus.i.poz el libre de esclauo hecho
liberta.e.poz la libre de esclava hecha.
liberi.orum.poz el hijo o hijos o nietos
libys.ys.poz varon de africa
libyssa.e. poz muger de africa.
libido.inis.poz la luxuria o antojo.
libo.as.aui.poz gustar sacrificando.
libum.i.poz la ofrenda que sacrificamos
libripens.dis. poz el que pesa la moneda
lichen.enis.poz el ysagre o empeyne.
licinus.i. poz vn varon romano.
licium.i. poz el lizo dela tela
lyen.enis.poz el baço
liger.eri.nombre de varon enel virgilio.
ligo.as.aui.poz atar
lignor.aris.poz yr poz leña
ligus.uris.varon o muger de jenoua
ligur.uris. poz varon de alli.
lilea.e.poz vna cibdad de boecia
lilibeum.i. poz vn cabo de sicilia

Universidad de Deusto
Biblioteca

limax.acis.poz el caracol o limaza.
limes.itis. poz la linde o senda
lingo.is.poz lamer.
linther.tris. poz la barca.
lino.is. poz vntar.
linquo.is. poz dexar
linus.i. poeta antiguo hijo de apollo
lynx.cis.poz vn animal no conocido.
liqueo.es. vel liquesco.is.poz derretirse
liquo.as.aui.poz colar.
liquor.eris.poz derretirse.
liquor.oris.poz lo que se derrite.
liquidus.a.um.poz cosa clara y humida.
lira.e. poz la tierra entre dos sulcos.
lyra e. instrumento de musica
lyricen.inis. poz el que lo tañe
lyricina.e. poz la que lo tañe
liticen.enis.poz el trompeta varon.
liticina.e. poz la muger trompeta
littere.arum.poz la carta mensajera.
litura.e. poz el bozron o raedura
loculi.orum.poz la bolsa o bolsico
locuples.etis.poz rico o rica.
lodix.icis. poz la manta.
loctum.i. poz la muerte.
lorica.e poz la malla o cota
lothos. i. arbol es propia de africa
lubricus.a.um.poz cosa que se desliza
luceres. vna de tres partes delos romanos.
lugeo.es.poz traer luto.
lumbricus.i. poz la lombriz.
luo.is. poz lastar o pagar pena
lues.is.poz la mortandad.
lupercalia.orum. fiestas eran del dios pan
lustrum.i. poz espacio de quatro años
lustra.orum. poz la puteria o breña
luter.eris.poz vaso para nos lauar
lutum.i. poz el lodo o cieno.

Macero.as. poz curtir o remojar.
macte in vocatiuo.poz o acrecentado.
macti in vocatiuo.poz o acrecentados.
machina.e.poz el engeño o edificio.
magalia.ium.poz las majadas delos pastores
maguiros.i. interpretatur coquus.i.
magnes.etis.poz varon de magnesia
magnetis.idis poz cosa hembra de alli
magnesia.e. poz aquello mesmo
magnesia.e. poz vna region de thessalia
menalus.i poz vn monte de arcadia
maiores.rum.poz nuestros antiguos.
mamurius.ij. poz vn herrero.
mando.as.aui. poz embiar o encomendar
mando.is. mandi.poz comer o mascar
mandragora.e.poz la mandrogora yerua
manes.ium. poz las animas del infierno
mango. onis.poz el que vende esclauos
mantile.is. poz pañezuelo de manos
manubie.arum. poz dinero del botin
mapalia.ium. poz majadas de pastores.
margarita.e. poz el aljofar o perla
margo.inis. poz la margen o ribera.
mars.tis. poz el dios dela guerra
martyr.yris.interpretatur testis.
mas maris.poz el macho de cada especie
massilia.e. poz vna cibdad de prouencia
massylus.a.um.pueblos son de africa.
mastiche.es.poz el almaziga
mastix.ichis.poz aquella mesma.
mastyx.ygis.interpretatur verberator.
matheſis.interpretatur doctrina
mauors.ortis.poz el dios mars.
medea.e. poz aquella grand hechizera
mejo.is.minxi.poz mear.
melas.e. poz vn rio de lidia.
melampus.odis. varon.fue adeuino.
melanthium.ij.poz el axenuz.
melilotbus.i. corona de rey yerua
melos.i. poz la melodia de musica
menas.adis.poz la sacerdotissa de bacco
mendicus.a.um.poz cosa pedigueña
meninx.gis.poz la madre pia del meollo.
menogenes.nombre de varon
meracus.a.um.poz cosa pura.
merces.edis.poz la soldada o jornal
merges.itis.poz el manojo
mergo.is.poz anegar enel agua.
meridies.ei.poz el medio dia.
meriones.is.poz vn griego
messana.e.poz mecina cibdad de sicilia
mesapus.i.poz vn varon encl virgilio
meta.e.el termino dela carrera
metalum.i. poz el minero.
methafora.e.interpretatur translatio
metaurus.i.poz vn rio de italia
methodus.i.interpretatur doctrina.
metior.iris.poz medir.
meto.is.por segar o cortar
metopon.interpretatur frons.tis.
metreta.e. poz medida para medir
mico.as.micui.poz resplandescer.
myconè.es.poz vna isla del archipielago
myconus.i. poz aquello mesmo.
micturio.is.poz auer gana de mear.
miles.itis.poz varon o muger armada
milo.onis.nombre propio de varon
milesius.a.um.poz cosa de milcto cibdad.
mimas.antis.poz vn monte de asia menor
mina.e. poz vna cierta moneda
minæ.arum. poz las amenazas
myrmex.arum.pueblos de thessalia
minio onis.poz vn rio de ytalia.
minius.ij. poz vn rio de galizia
minium.ij.poz el bermellon.
minos.ois.poz vn rey de creta
mipotes.rum.poz los nietos y decendientes
myron.i.interpretatur vinguentum.
myron.onis.poz vn platero y entallador.
mysterium.ij.por el misterio.y secreto
mitilus.i.vn genero de concha
mitra.e. poz la cofia.
mna.e.idem est quod mina.e.
moabita vel.bites.ombre de tierra de moab
moabitis.idis.poz muger de aquella tierra.
moly.yos.poz vna cierta rayz
molior.iris.poz aparejar.
menia.ium.por los muros dela cibdad
monaptota.poz cosa de vn caso.
monychus.i. poz vno delos centauros.
monile.is. poz el collar de oro
moretum.i.poz el almodrote.
morio.onis.poz el bouo.
morini.pueblos son de brujas
morus.i. poz el moral arbol.

morum.i. poz la mora fruto del
mulceo.es.si. poz balagar
mulgeo.es.si.poz ordeñar
mulcto.as.aui.poz penar en dinero
multicium.ij.poz vestidura delicada
municeps.pis.poz morador de villa
municipium.ij.poz villa con juridicion
munimen.inis.poz guarnecimiento
muria.e.poz la salmuera o salmorejo
musa.e.por la musa.o inquisidora
muschus.i.poz el almizque animal
muscus.i.poz moho del arbol
mustacium.ij.poz pan massado con mosto
mutina.e.poz vna cibdad de italia
mutilus.a.um.poz cosa mocha.

Nabilis.e.poz cosa que se puede nadar
nenie.arum.poz las endechas.
nanciscor.eris.poz alcançar o ganar
nares.ium.poz las narizes
naricia.e.poz vna isla enel mar jonio
natalis.is.poz el dia del nascimiento
natrix.icis. poz cierta serpiente
nectar.aris.poz lo que beuen los dioses
necto.is. nexui.poz enlazar
nefas.indeclinabile.poz lo illicito
nefrens.dis. el cochino de menos de año
negligo.is.neglexi.poz menospreciar
neptunalia.orum.las fiestas de neptuno
nequã indeclinabile.cosa luxuriosa o mala
nequicia.e.poz la luxuria o malicia
nereus.i.poz el dios dela mar
ne aduerbium est negandi
nerio.enis. poz la muger del dios marte
neritos.i. poz vn monte dela isla ithaca
nestor.oris.poz vn griego varon
nestorides.e.poz hijo o nieto de nestor
nexo.as.xui. poz enlazar o trauar
nexo.is.xui.poz aquello mesmo
niceterium.ij.las insignias del vencimiento
nimirum.aduerbium.poz ciertamente
nireus.i.poz vn niño muy hermoso
nisus.i.poz el alcotan o esmerejon
nitor.eris. poz estribar o esforçarse
nola.e. poz vna cibdad de italia.
nomas.adis.pueblos son de africa
none.arum.poz ciertos dias del mes
nonagies.aduerbium.poz nouenta vezes
nongenties aduerbium.nouecientas veze
nongenties .poz aquello mesmo
noricum.i. vna region cerca de dalmacia
nostras.atis.cosa de nuestro vando o tierra
notus.i.poz el viento de medio dia
notus.a.um.poz cosa conocida
nothus.i.poz el bastardo no legitimo
nonies aduerbium.poz nueue vezes
nugue.arum.poz los desuarios
numa.e. el segundo rey delos romanos
numanus.i.varon es enel virgilio
numantia.e. poz vna cibdad de españa
numisma.atis. poz el momo o moneda
numicius.ij. poz vn rio de italia
nundine.arum.poz ferias de nueue dias
nunquid aduerbium.poz auentura
nuper aduerbium. poz poco ha
nuptie.arum.poz las bodas.

Ob prepositio.poz enderredor
obelus.i.interpretatur veru
obeliscus.i.interpretatur veruculum
obesus.a.um.poz cosa gruessa
ober.obicis.por el obstaculo o estoruo
obijcio.is.obieci. poz contraponer
obliviscor.eris.poz oluidar
obolus.i.poz cierta moneda
obstipus.a.um.poz cosa cabeçayda
obsticeo.es.obsticui.poz callar
obtrecto.as.poz reprehender lo q̃ otro haze
occido.is.penultima breui por caer
occido.is.penultima longa. poz matar
occiput.itis.poz el colodrillo
octies.aduerbium poz ocho vezes
occulo.is.occului.poz esconder
oconomica.orum.poz la economica
ofella.e. poz carne sin hueso
ossa.e.poz aquello mesmo
officio.is.offeci.poz empecer
olearos.i.poz vna isla del archipielago
oleaster.tri.por el azebuche
oleaginus.a.um. por cosa de oliua
olenos.i. cibdad de etolia.o boccia
oleo.es.olui.par oler echando de si olor
olfacio.is.poz oler recibiendo olor
olim aduerbium.en algund tiempo
olympionices.e. vencedor en olimpia
omasum.i. poz grossura enla barriga
onyx.ychis.poz la comerina piedra
opacus.a.um. poz cosa sombria
operio.is.operui.poz cobrir
opes.um. poz las riquezas
opileo.onis.poz el pastor de ouejas
optimus.a.um. poz cosa fertile & gruessa
oporinos interpretatur autumnalis
opperior.iris. poz esperar a otro
optimates.um.poz los buenos cibdadanos
opus.untis.poz vna cibdad de grecia
ora.e.por la orilla o costa de mar
orbis.is.poz la redondez
ordior.iris.poz ordir o començar
oricum.i. oppidum.thracie.
origanum.i.poz el oregano yerua
origenes.is.nombre propio de varon.
orion.onis.poz vna cierta costelacion
orithya.e poz la que arebato bozas
oryx.ygis.animal es no conocido
orubus.i.interpretatur eruum.i.yeruo
orodes.is. poz varon enel virgilio
orthographia.e. poz orthographia
oscen.inis.poz el que canta con la boca
oscina.e.poz la que canta con la boca
osyris.idis.poz vn dios delos griegos

Pabulum.i. poz el pasto que no es grano
pabulor.aris.poz yr a buscar pasto
pachynus.i.poz vn monte de sicilia
pacisor.eris. poz hazer pacto
pacuuius.ij.poz vn poeta antiguo
pactulus.i. poz vn rio de lidia
padus.i.poz vn rio de italia
pagina.e. poz la hoja del libro
pago.is.pepigi.poz hazer pacto
pagus.i.poz el barrio o aldea
pallas.antis.poz el hijo del rey euandro
pallas.adis.poz la diosa minerua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

palmes .itis.poz el ſarmiento enla vid.
palus.udis.poz la laguna.
palus.i. poz el palo o picota
panaretos.omnimoda laudatio.
pando.is.pandi.poz abzir o manifeſtar
pango.is.poz plantar o componer.
panla.e.poz el patudo de pies llanos
panther.eris.poz la onça animal.
papauer.eris.poz la dozmidera
pape interiectio eſt admirantis.
pappas.e. interpretatur auus.i.
papilio .onis.poz la mariposa o pauellon
paradiſus eſt hortus
paragoga.interpretatur deductio
parco.is. poz perdonar o guardar.
parmiſſus.i. poz vn rio de boecia
partioz.iris. poz partir.
parturio.is. poz auer gana de partir
paſco.is. paui poz apacentar ganado
paſcoz.eris.por pacer el ganado.
paſcua.e. por el paſto o dehesa.
paſſus.us.poz el paſſo paſſada tendida
paſtinaca.e.çanahoria.z cierto peçe.
pateo.es. patui. poz ſer manifiesto
patagia.e. poz vn rio de ſicilia.
patina.e. poz el plato
patriſſo.as.poz remedar al padre
paulatim.aduerbium.poz poco a poco
pecten.inis.poz el peyne.o pendejo
pecto.is.poz peynar
pecus.oris. poz el ganado.
pecus.udis.poz la res como oueja
pedo.onis. poz el que tiene grandes pies.
pedes.itis.poz el ombze o muger de pie.
pegaſus.i. poz cauallo con alas
peiero.as.aui.poz perjurarſe
pelamis.idis.poz atum nueuo
peligni.oꝝm.pueblos de italia
pelipo.i.poz vn monte de theſſalia.
pellicio.is.xi.poz atraer con halagos
pello.is.pepuli.poz empuxar
peloꝝs.i. vn monte de ſicilia.
peluis. uis.poz el bacin de pies
peluſium.ij.vna cibdad de egipto.
penates.um.poz los dioſes de caſa
pendeo.es.poz eſtar colgado
pendo.is.poz dar o pagar penſion.
penes prepoſitio.poz cerca en ſeñozio
penitus aduerbium.poz del todo punto
pentaptoton.poz coſa de cinco caſos
pentheus.i.poz vn rey de thebas
penus.oris.poz la prouiſion de comer.
penus.us.poz aquello meſmo.
pera.e.poz la eſclauina o çurron.
perendie aduerbium.poz tras mañana.
perendino.as.poz dilatar de dia en dia.
percello.is.perculi.poz berir
pergamus.i. vna cibdad de aſia la menoz.
pergama.oꝝm.poz la cibdad de troya.
perimo.is.peremi.poz matar.
perpes.etis.poz coſa perpetua y continua
perpetioz.eris.poz ſufrir haſta el cabo
perpetro.as.poz bazer en mala parte
perrhebus.a.um.coſa de theſſalia
petaſo.onis poz tocino
pharmacopola.e.poz boticario.
phaſellus.i. poz la barca.
phrenesis.is.poz la frenesia
phaſis.idis.poz vn rio delos colcos
phalanx.gis.poz batalla a pie.
phyllis.idis.poz vna reyna de thracia.
phyſeter .eris.poz vna eſpecie de vallena
phlius.untis . poz vna cibdad de achaia
phoca.e.poz el lobo marino.
phocis.idis. poz vna region de grecia.
phocus.i.poz vn hijo de caco
phenix.icis.poz varon de fenicia
phenisſa.e.poz muger de alli.
phryx.ygis.poz varon de frigia
phrygia.e. poz muger de alli
phthiſis.is.poz la tiſſica dolencia
picenum.i. la marca de ancona en italia
picentinus.a.um.poz coſa de alli.
picus.i. varon fue buelto en aquella ave
pyga.e.interpretatur clunis. la nalga
pygargus.i. eſpecie de aguila y cieruo.
pila.e. poz la pelota para jugar
pyla.e. poz el pilar para ſoſtener.
pileus.i. poz bonete o caperuça.
pilene.es. poz vna cibdad de etolia
pilus.i. poz el pelo dela cabeça
pipo.as.poz piar el halcon
pipilo.as.poz cantar el gozrion.
piper.eris.poz la pimienta.
pinſo.is.poz batir el ſarro o eſcandia
pyra.e. poz la hoguera.
pyracmon.onis.poz vno delos ciclopes.
pyramis.idis.poz coſa que ſube en agudo.
pyrene.es.poz los montes pyreneos.
pyretrum.i.poz el'pelitre rayz conocida
pyrois.entis.vno delos cauallos del ſol.
pyropus.i.poz el carboncol piedra
pyteleon .ontis.poz vn varon griego
python.onis.la ſerpiente que mato apollo.
pythius.a.um. poz coſa deſte dios.
pytiſma.atis.interpretatur irroratio
pytiliſma.atis.poz aquello meſmo
placo.as.aui.poz amanſar el ayrado.
plaga.e.poz la region.o playa
plaga.e. poz la red para tomar fieras
plaga.e poz la llaga o herida
platanon .onis.lugar de platanos.
podalyrius.medico fue hijo de eſculapio.
polydamas.antis.poz vn varon troyano.
polydoꝝs.i. poz vn hijo del rey priamo
polypus.i.poz vn pulpo peſcado
polycletus.i. vn entallador eſtatuario
pollis.inis.poz lo ſotil dela harina
podagra.e.la gota de pies.
portulaca.e.la verdolaga.
porſena.e. rey fue delos etbruſcos
pompholix.lauadura del eſcoria de cobze.
pondo implurali.poz libza
pone prepoſitio.z aduerbium.poz tras.
popeanum.i.cierto afeite para mugeres.
popyſma.atis.herida de vna mano con otra
poples.itis.poz la garganta del pie.
populus.i.poz el pueblo o alamo
portio.onis.poz la parte o racion.
poſteri.oꝝm.poz los que vernan deſpues.
poſtis.is. poz la puerta de madera
poſticus.a.um.poz coſa traſera.
poſticus.i.poz el poſtigo puerta de tras
poſtridie.auduerbium.poz vn dia deſpues.

potioz.iris.poz alcançar lo deſſeado
poto.as.poz beuer.o dar a beuer.
pre.prepoſitio.poz ante.
preceps.itis.coſa perturbada y acelerada.
precipito.as.poz derribar o caer
precoꝛ.ocis.poz coſa temprana
precoquus.a.um.poz aquello meſmo
precordia.oꝝm.poz las telas del coraçon
predo.onis.poz el robador.
predico.as.poz predicar.
predico.is.por dezir antes
preneſte.is.por vna cibdad de italia
prepes.etis.por lo que buela
preputium.ij.por el capillo de ꝛc.
pres.edis.por el abonado en heredades
preſbyter. eri.interpretatur ſenior
preſter .eris.por cierta eſpecie de ſierpe
preſto indeclinabile.por coſa preſente
preſul.is.poz perlado o perlada.
preſtigie.arum.poz juegos de paſſa paſſa
preter prepoſitio.poz ſacando a fuera
priapus.i.el dios delos huertos.
pridie poz vn dia en antes.
primitie.arum.poz las primicias
primates.um.los principales dela cibdad
primoꝛes.um.poz aquellos meſmos.
proauus.i.poz biſauuelo.
probrum.i.poz el denueſto
probus.a.um.poz coſa buena y aprouada
procella.e.poz tempeſtad.
proceres.um.poz los principales varones.
procerus.a.um.coſa grande en ſu eſpecie
proculco.as.poz hollar o trompillar
procumbo.is.poz caer lexos.
prodigo.is.egi.poz deſtruyr
prodo.is.manifeſtar o dar poz traycion
profanus.a.um.poz coſa no conſagrada
profeſſus.a.um.poz coſa no defieſta.
proficio.is.poz aprouechar
proficiſcoz.eris.partirſe a algun lugar
profiteoz.eris.poz bazer profeſſion.
prohibeo.es.por vedar y apartar
prominco.es.por eſtar encima
pronepos .otis.por el biſnieto.
proneptis.tis. por la biſnieta.
pronus.a.um.por coſa cueſta ayuſo
prope prepoſitio.por cerca en lugar
propino.as.dar a beuer delo que beuiſte
propontis.idis.el mar cerca de coſtãtinopla
prophetes.e.por el propheta varon
prophetiſſa.e. por la propheta muger.
propter prepoſitio.por para dar cauſa
proſeucha.e.por el eſpital de pobres.
proſymna.e.por vna cibdad de theſſalia
proteus.ei.por vn dios dela mar.
protogens.is.por primogenito.
prototypum.por el original.
ptiſis.is.por la tiſſica dolencia.
ptiſana.e.por el ordiate o freſadas
publipor .oris.el moço de publico
pugillares .por las tablillas para eſcreuir
puls.tis.las puchas
pulunar.aris.eſtrado de almohadas
pupa.e.por la moñeca.
pupus.i.por el muñeco.
pupula.por la ninilla del ojo.
pupillus.i.por el pupillo.
pus.uris.por la podre.

Quadrige.arũ.el carro de quatro cauallos.
quadragies.aduerbium.por quarenta vezes
quadrigenties.por quatrocientas vezes.
qualus.i.poz el canaſtillo
queſtus .us.poz la ganancia
quero.is.poz ganar o buſcar
quater aduerbium.poz quatro vezes.
quaterni.e.a. poz cada vno quatro.
quatio.is.quaſi poz ſacudir.
queroz.eris.poz querellarſe
quercus.us.poz el enſina arbol.
queſtus.us.poz la querella o queꝛa
quinquatria .oꝝm. fieſtas eran de minerua.
quinquagies aduerbium.poz cinquẽta vezes
quingenties aduerbium.poz quiniẽtas vezes
quinquies aduerbium.poz cinco vezes
quinqueni.e.a.poz cada cinco.
quinquageni.e.a. poz cada cinquenta.
quingenteni.poz cada quinientos.
quirinus.i. romulo rey delos romanos
quiris.itis.poz el romano
quiſquilie.arum.poz fraſcas quaſi nada
quiquilia.e.poz la coſcoja arbol.

Rabula.e.poz el abogado indoto
rapum.i.poz el nabo
raphanus.i. poz el rabano.
raſtrum.i. poz el raſtro o raſtrillo
raucio.is.ſi.poz enroquecer
recido.is.di.penultima longa.pro cortar
recido.is.di.penultima breui.poz recaer
reclino.as.poz inclinar o acoſtar.
recuſo.as.aui.poz rebuſar
recludo.is.ſi.poz abzir lo cerrado
redimo.is.emi.poz arrendar o redemir
redimiculum.i.poz el ornamento
refercio.is.ſi. poz recalcar
reficio.is.ci.poz rehazer o reſtaurar
refuto.as.aui.poz redarguir
reliquie.arum.poz las reliquias.
remex.icis.poz el remador o galeote
ren renis.poz las renes o riñones
repo.is.pſi.poz entrar no ſintiendoſe
requiro.is.ſiui.poz buſcar o requerir.
reſideo.es.edi.eſtar mucho aſentado
reſtis.is.poz ſoga o rieſta
reſulto.as.aui.poz reſurtir
rhamnes.etis.poz vn varon enel virgilio
rhebus.i.poz vn nombze de cauallo
rheda.e.poz el carro.o carreta
rhegium.ij.poz vna cibdad de italia
rhetoz.oris.poz el orador o retorico
rhinoceros.otis. vn animal no conocido
rhyphaei.oꝝm.montes ſon ſetentrionales.
rhodanus.i.poz el ros rio de francia
rhodos.i.poz la iſla y cibdad de rodas
rhododaphne.es.poz el auelpha
rhodope.es.poz vn monte de thracia
ringoz.eris.poz rifar.
rito.as.a quo ſunt prozito.as.z irrito.as.
ritus.us.poz la coſtumbze antigua
rogus.i.poz el fuego
rubigo.inis.poz herrumbze.o aſiublo
rubrica.e.poz el almagra.
rubus.i.poz la çarça mata conocida
rudens.tis.poz la cuerda dela naue
rudis.is.poz coſa nueua o no labrada
rudis.is.poz la bara del alcalde.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rudo.is. rudi.poz rebuznar
rudus vel. ruder. poz la suziedad o vassura
rumex.icis.poz la romaza yerua
ruo.is. poz caer o poz derribar
rusticus.a.um.poz cosa del campo
ruteni.orum.pueblos son de alemaña
rutuli.orum.pueblos son de italia
rutilus.a.um. poz cosa roxa o ruuia
rutuba.e. poz vn rio de italia
rutupe.es.poz vna cibdad de sicilia.

Sabura.e. poz vn capitan
sagus.i. saga.e.poz el adeuino o adeuina
salamin.inis.poz vna cibdad de grecia
sales.ium. poz los donayres
salix.icis.poz el salze arbol
sallo.is. poz salar o salgar
salomon rey delos judios
salome.es. muger judia
salsugo.inis.poz el sudor dela sal
salto.as. poz baylar o dançar
salum.i. poz lamar
sambucistes.e.poz el que tañe sambuca
sambucistria.e. poz la que tañe
sammis.itis.ombre de sannio en italia
sancio.is.xi. poz establecer
saperda.e. poz vn cierto pescado
sapis.is.poz vn rio de lombardia
sapo .onis. poz el xabon
sarcio.is.poz coser o sozzir
sardonix.chis.poz cierta piedra preciosa
sarmates.e.poz varon de tartaria
sarmatis.idis.poz muger de aquella tierra
sarracum.i. poz el carro
sason.onis.ysla entre brundusio.y epiro
sasina.e. poz vna cibdad de italia
saties. vel satias.poz el hastio
satelles.itis.poz armado que acõpaña a otro
saturnalia.orum.fiestas eran de saturno
scabo.is.scabi poz rascar
scale.arum.poz las escaleras
scalpo.is.psi. poz rascar o escalpir
schema.atis.figura interpretatur
scyphus.i.vaso era para sacrificar
scythes.e.poz ombre de tartaria
scythis.idis.poz muger de alli
scitus.a.um.cosa hermosa o sabia
sciscitor.aris.poz preguntar para saber
scope.arum.poz escoba para barrer
scopo.is. poz barrer con escoba
scrypulus.i.poz cierta pesa
scrupus.i. poz la piedra
scrupulus.i. poz la piedrezita o china
scurra.e. poz el truhan
sebethus.i. poz vna fuente de napoles
securis.la segur.o hacha de armas
secus prepositio.poz cerca
secius aduerbium.poz en otra manera
secundum prepositio. poz segun
seditio.onis. poz bollicio o alborozo
sedulus.a.um. poz cosa diligente
seges.etis. poz la mieste o tierra
seligo.is.egi. poz apartar lo escogido
semel aduerbium.poz vna vez
semis.issis. poz la meytad dela libra
semis aduerbium. poz medio del entero
senecio seneciones.poz vegezuelo
senium.ij. poz la vegez

senones.pueblos son de francia
seorsum aduerbium.apartada mente
sentes.ium. poz las espinas
sensum aduerbium.poz poco a poco
seps.is.poz el soto o cierta sierpe
sepia.e. poz la xibia pescado
sepio.is.psi. poz cercar de seto
sequana.e.poz vn rio de francia
sequani.orum.pueblos cerca deste rio
serapis. is.dios de egypto
seres.um.poz ciertos pueblos orientales
sero.as.aui.poz cerrar cõ cerrad ura
sero.is. seui.poz sembrar.
seria.e. poz tinaja o vasija de barro.
seria.orum.poz las veras no burlas
serum.i.poz el suero dela leche
sericus.a.um.poz cosa de sirgo
serta.orum.poz las alguirlandas
sesostris.is. poz vn rey de egypto
seuerus.a.um.poz cosa graue
sibilus.i. poz el silvo
sica.e.poz la daga o copagoria.
sicarius.ij. poz el omeziano
sicanea.e.poz la isla de sicilia
sicanus.a.nm. poz cosa desta isla.
sichcus.i.poz el marido de dido
sido.is.sidi.poz hazer assiento
sydus.eris.poz la constellacion
siler.eris.poz la vymbrera
siler.eris.poz vn rio de italia
silex.icis.poz la piedra pedernal
siligo.inis.poz el escandia
siliqua.e. poz la vayna dela legumbre
silurus.i.poz vn pescado del nilo
simbolum.i.poz la conuenencia
simus.ij.poz el mono
simia.e. poz la mona
simois.entis.poz vn rio de troya
symphonia.e poz la consonancia
synagoga.e.interpretatur conuentus
sinapis.is.poz la mostaza o xenabe
syncerus.a.um.poz cosa limpia
sinciput.itis.poz pedaço de cabeça
sydon.onis.poz vna cibdad de fenicia
singuli.e.a. poz cada vno
synhedra.e.interpretatur confessus
sinon.onis.poz vn varon griego
sinopis.is.poz vna cibdad de ponto
syntheresis.interpretatur conseruatio
sinuessa.e. poz vna cibdad de italia
sinum.i. poz la barreña para leche
sinus.us.poz el seno o golfo
siphax.icis.poz vn rey de africa
siphanium.ij.poz vela para sombra
sipho.onis.poz el aguatocho
sipus.untis.poz vna cibdad de apulia
syracusse.arum. poz çaragoça de sicilia
syrinx.gis.poz la siringa o vna ninfa
sirus.a.um.poz cosa de siria
siser.eris.poz cierta rayz hortense
sisto.is.poz estar quedo.o durar
sisto.is.stiti.poz estancar o hazer estar
sithon.onis. poz vn monte de thracia
siticen.inis.el tañedor delos mortuorios
siticina.e.poz la tañedora assi
similar.acis.poz cierta especie de piedra
soboles.is.la generacion
sodalis.is.el compañero enlos plazeres

solium.ij.la silla real o caldera de baño
solor.oris.poz lana grossera de cabras
sophia est sapientia
sopio.is.ui.poz adormecer a otro
soza.e. poz vna cibdad de italia
sozacte.is.poz vn monte cerca de roma
sorex.icis.por el sorze o raton
sorbillo.as.poz sorver a menudo
sordes.ium.poz la suziedad o auaricia
sortes.ium.poz la respuesta delos dioses
sospes.itis.sano y saluo ombre o muger
sospita.e.poz cosa hembra desta manera
soter.eris.interpretatur saluator
spado.onis.poz el castrado
spadix.icis.poz el razimo de datiles.
spargo.is.si.poz derramar
specus.us.poz la cueua
speleum.i.poz aquello mesmo
spinx.vel.iphinx.gis.animal es no conocido
spinther.eris.la trença de oro enla vestidura
spiculum.i.poz lança saeta o casquillo
spondeo.es.poz prometer
sponsalia.orum.poz los desposorios
sponte aduerbium.poz voluntariosamente
splen.enis.poz el baço del asadura
spurius.ij.poz el baltardo no legitimo
strabo.onis.poz el turnio ombre
straba.e.poz la muger turnia
strages.is.poz el estrago de muertos
stragulum.i.poz reposstero silla o albarda
stather.eris.poz el peso o balança
sterto.is.tui.poz roncar dormiendo
sthenelus.i.hijo fue de capaneo y euadne
stigo.as.aquo sunt instingo.as.castigo.as.
stilus.i.graphium
stipo.as.poz tupir y costribar
stipes.itis.poz el tronco
stirps.pis.poz el arbol o generacion
stix.gis.aqua infernorum
stlopus.i.poz el sonido delos buchetes
stirax.cis.poz el estoraque
storax.acis.poz aquello mesmo
strepo.is.pui.poz hazer estruendo con pies
strideo.es.poz rechinar con los dientes
strigilis.is.poz la sarten o estregadera
stringo.is.xi.poz apretar
strix.gis.la bruxa o cierta aue nocturna
struo.is.poz edificar o ordenar
strues.is.est lignorum congeries
strupidus.a.um.quod motu t sensu caret.
suadeo.es.poz induzir con razones
sub prepositio.poz de bajo
suber.eris.poz el alcornoque
subtus.poz debaxo sin medio
subter.poz aquello mesmo
subscus.udis.poz el tarugo o souina
subcollo.as.traer enel cuello
subula.e poz el alesna
sudes.is.poz vara para tirar
supellex.ilis.poz el albaja de casa
superstes.itis.el que biue sobre otro
super.prepositio.poz sobre
suppetie.arum.poz ayuda de gente
supparus.i.poz la vela o tienda
sus suis.poz el puerco o puerca
sur surrus.i.poz el zumbido.

Tabes.is.poz la sangre corrompida

tabi tabo.poz aquello mesmo
tabraca.e.poz vna cibdad de africa
taenarus.i.poz vn monte dela cedemonia
taygetus.i.monte dela cedemonia
talpa.e.poz el topo animal
talus.i.poz el carnicol
tango.is.tetegi.poz tocar
tantundem tantidem.poz otro tanto
tartarus.i.poz el infierno
teges.etis.poz la cabaña o choça
telegonus.filius.vlyssis
telus.uris.poz la diosa dela tierra
temno.is.tempsi.poz menospreciar
tempe.vn valle de thessalia
tendo.is.tetendi.poz estender o endereçar
tenus.prepositio.poz hasta
terapne.es. aldea de lacedemonia
teredo.inis.gusano dela madera
tereus.i.poz vn rey de thracia
teres.etis.poz cosa rolliza
termes.itis.poz el ramo o renueuo del
tergeo.es.tergo.is.poz alimpiar
terni.e.a.poz cada tres
tero.is.triui.poz hollar o gastar
testudo.inis.el galapago
tesqua loca deserta t inculta
tethys.yos poz diosa dela mar
tetra.interpretatur quattuor
tertarcha.e.vno de quatro principes
tetricus.a.um.poz cosa seuera y graue
texo.is.texui. poz texer :
thebe.arum.poz vna cibdad de boecia
thebe.es.poz vna cibdad de egipto
theca.e.interpretatur capsa
theodoricus.i.poz vn rey delos godos
thera.e.insula calimachi
therme.arum.poz los baños
thersites.vir grecus
theseus.i.poz vn rey de athenas
thetis.idis.poz la madre de achilles
thymus.poz el tomillo mata
thos.otis.poz vn animal no conocido
thorax.acis.poz las corazas o jubon
thule.es.poz vna isla setentrional
thrace.es.poz vna region de europa
thrax.acis.poz varon de alli
thraissa.e.poz muger de alli
thrasibulus.vnus lacon
tiaras.e.mitra regum
tibia.e.poz la flauta
tibicen.inis.poz el que las tañe
tibicina.e.poz la que las tañe
tibur.ris.poz vna cibdad de italia
tiburs.tis.poz cosa de aquella cibdad
ticinus.i.poz vn rio de lombardia
tilia.e.poz la teja arbol
tympanistes.e. el que tañe adufre o atabal
tympanistria.e.poz la que los tañe
tingo.is.tinxi. poz mojar
timeus.i.poz vn filosopho pythagoreo
thippoeus.i.poz vno delos gigantes
tyrus.i.poz vna cibdad de fenicia
titillo.as.poz fazer cosquillas
titillatus.us.poz las mesmas cosquillas
tityrus.i.nombre propio de vn pastor
tmolus.mons lydie
toga.e.la vestidura propia de rromanos
tollo.is.sustuli poz alçar

Universidad de Deusto
Biblioteca

tomos.i.interpretatur incisio
tono.as.tonui.por tronar
tophus.i.por la piedra arenisca
torcular.aris.por el torno de husillo
torcuma.atis.por el vaso hecho a torno
torqueo.es.por atormentar o torcer
torquis.is.por el collar de oro
torris.is.por el tizon
trabs vel trabes.por la viga
trache.es.eadem est trachia
trachyn.ynis.por vna cibdad de boccia
traduco.is.por traspasar o acular
tragula.e.por el passador
traho.is.por arrastrar
trames.itis.por la senda o camino.
trans prepositio.por allende
trebia.e.por vn rio de lombardia
trebula.e.vallis in italia
treuir.i.pueblos son de francia
tribus.us.por el tribu.o linaje
triche.arum.por los cabellos.
tricies.aduerbium.por treynta vezes.
tricenties.por trezientas vezes
tribulum.i.por trillo para trillar
tribulus.i.por el abrojo
tricen.e.a.por cada vno treynta
tricuspis.idis.por cosa de tres puntas
trieteris.idis.espacio de tres años
triptoton.por cosa de tres casos
tripus.odis.treudes o cosa de tres pies
triton.onis.por vn dios dela mar
triquetra .e. por sicilia isla
triuicus.i. lugar cerca de roma
troas.adis.por vna region de troya
trudo.is.trusi.por empugar
trux.cis.cosa terrible
tuba.e.por la trompeta
tubicen.inis.por el que la tañe
tubicina .e.por la que la tañe
tuber.eris.por la turma de tierra
tuder.eris.por vna cibdad de italia
tuders.tis.por cosa de aquella cibdad
tueor.eris.por mirar o defender
tuburium.ij.por la cocha o cabaña
tumulus.i.por el cerro o sepultura
tumultus.us.por el alboroto
tundo.is.por tundir o herir
tunica.e.por la vestidura interior
tuor.eris.por mirar
turgeo.es.por hincarse
turbo.inis.por el toruellino
turtur.la tortola.o el pece araña.

Tlacia.e.por el flancajoso
vacienue.i.por aquello mesmo
vacinium.ij.por la violeta negra
vadum.i.por el vado del rio
vafer.a.um.por cosa astuta
vagio.is.por llorar el niño
valde aduerbium.por muy mucho
value.arum.por las puertas
vannus.i.por la çaranda o harnero
varix.icis.por el ñudo delas venas
vas vadis.por el fiador dela persona
vates.is.por el adeuino por instinto
vaticanus.i.por vn monte de roma
vaticinor.por adeuinar por instinto
vectis.is.por la barra de hierro
verbena.e.por la grama
vehementer aduerbium .por muy mucho.
veho.is.por lleuar acuestas o encima
vectigal.alis.la renta importatis
venafrum.i.lugar de campania
venio.is. iui. por ser vendido
venetus.a.um.cosa parda o de venecia
venilia.e. nympha madre de turno
venus.eris.por la diosa delos amores
ver veris.por el verano
veratrum.i.por el vedegambre
verber.eris.por el açote o vara
verna.e.por el sieruo que nace en casa
vernus.a.um.por cosa de verano
verona.e.por vna cibdad de italia
vepres.ium.por las espinas
verres.is.por el puerco berraco
verro.is.por barrer o raer
versus prepositio.por hazia
veruex.ecis.por el carnero
veru.indeclinabile.por el assadero
vertagus.por el podenco can.
vertigo.inis.el remolino.o desuanecimiẽto.
vesenus.vn monte de campania
vesuius.por aquel mesmo monte
vesulus.i.vn monte de italia
vesper.eris.por la tarde o estr lla
vestras. atis.por lo de vuestra tierra o vando
vfens.tis.por vn rio de italia
vimbex.icis.por la señal del golpe
viburnum.i.por vna especie de vimbre
vicies aduerbium.por veynte vezes
viceni.e.a.por cada veynte
vicem a vice.por la vez o fortuna
vietus.a.um.por cosa marchita
vigesis.is.por veynte asses
vinatium.por el granillo dela vua
vinalia.orum.por las fiestas del vino
vincio.is.xi.por atar
virus.i.por el hedor o ponçoña
viriatus.i.vn varon de españa
viscum.i.por liga para tomar pajaros
viscus.eris.por la carne o entrañas
viso.is.por ir a ver
vlciscor.eris.por vengar
vligo.inis.por la humidad dela tierra
vltra pr.positio.por allende
vncdo.onis.por el mayoño
vnguen.inis.por la grossura
vnio.onis.por la perla
volucer.cris.cre.por cosa ligera
volucris.is.por el aue
volux.cis. varon fue de africa
vomis.eris.por la reja
vpupa.la abubilla aue
vrgeo.es.por costreñir
vsq3 prepositio.por hasta
vstica.e.lugar de apulia
vter.a.um.por qual de dos
vter .tris.por el odre de vino.
vtica.e.por vna cibdad de africa
vulcanalia.iorum.fiestas son de vulcano
vultur.uris.por el bueytre.

Xenos.interpretatur hospes
xenium.ij.por el presente del huesped
xeros interpretatur.siccus.
xerampelinus.a.um.por cosa verde.

Antonius Mancinellus generosissimo adolescenti Michaeli Pannonio.

Et si Fabius Quintilianus Diomedes etiam & Donatus non pauca de figuris vitere. Michael inclyte. attamẽ ego id oneris sumpsi triplici quidem ratione impulsus. Primum vt tue & aliorum memorie consuleretur. facilius enim percipiũtur & fidelius continentur quecũq3 carmine patefiunt. Deinde vt diuersorũ dicta breui colligerẽtur. Postremo vt figure cuiusq3 Ethymologia id est originatio vno libello haberetur. Ad quas quidem sciendas te omnisq3 alios hortor. eis enim non poema modo: sed etiam oratio ornatur: vt inquit. Fabius & Licero de claris oratoribus etiam ait: qp ornari orationem greci putant: si verborum immutationibus vtantur: quos appellant Tropos Et sententiarum orationisq3 formisq3 vocant schemata. Ceterum quia ipsarum nomina figurarum asperrima sunt. aliqua enim tris breues syllabas: quedam quattuor aut quinq3 tenent: quod Manilius tertio libro refert. Omari res ipsa negat contenta doceri. Vale dulcissime: Nonis Sextilibus Millesimo quadringentesimo octogesimo nono. Rome.

FIGVRARVM INDEX:

A
Acyrologia.v.
Aenigma.xiij.
Allegoria.lxv.
Alleotheta.xciiij.
Alleosis.xciiij.
Allophylis.lxxxvj.
Amphibologia.ix.
Anadiplosis.xxxv.
Anaphora.xxxviij.
Anastrophe.lx.
Antanaclasis.xxxix.
Antiphrasis.lxvij.
Antipophora.lxxxiiij.
Antiptosis.lxxix.
Antistocchon.xxv.
Antithesis.xxv.
Antitheton.lxxxv.
Antonomasia.liij.
Apheresis.xviij.
Apocope.xx.
Aposiopisis.xij.
Apostrophe.xc.
Appositio.cij.
Asyndeton.xxxiij.lxxxvij.
Asteismos.lxxij.
B
Barbarismus.ij.
Barbaralexis.ij.
Brachylogia.xxxiij.lxxxvij.
C
Cacephaton.xv.
Cacosyntheton.xvj.
Carientismos.lxix.
Catychresis.xlix.
Cathacrestico.l.
Catatyposis.xcviij.
Categochen.xcix.
Conceptio.ciij.
Cosmographia.lxxxiij.
Climax.xlvj.
Chronographia.lxxxij.
D
Diacope.lxj.
Diereseis.xxiiij.
Dialypsis.lxij.
Dialyton.xxxiij.
Diastole.xxj.
E
Eclipsis.xj.
Ectasis.xxj.
Ecthlipsis.xxij.
Ellipsis.xxij.
Emphasis.xcv.
Endiadis.lxxx.
Enezeugmenon.xxx.
Epanados.xcvij.
Epanalepsis.xxxvj.
Epectasis.xix.
Epenthesis.xix.
Epexegesis.lxxxix.
Epimone.xxxvij.lxxvij.
Episynalipha.xxiij.
Epitheton.liiij.
Epizeuxis.xxxvij.
Erotema.lxxxviij.
Euocatio.c.i.
Euphonia.xciij.
F
Figura quid.i.
H
Hypallage.lxxviij.
Hyperbaton.lix.
Hyperbole.lviij.
Hyphen.xcvj.
Hypozeugma.xxx.
Hypozeusis.xxxj.
Hyrmos.xlv.
Hysterologia.lxiiij.
Hysteron proteron.lxiiij.
Hysterozeugma.xxx.
Homoeosis.lxxij.
Homoptoton.xliij.
Homoteleuton.xlij.
I
Icon.lxxiiij.
Idiopasis.lxxxvj.
Ironsa.lxvj.
L
Liptote.lxxxj.
M
Macrologia.viij.
Metathesis.xxvj.
Mesozeugma.xxx.
Metalepsis.ij.
Metaphora.xlviij.
Metaplasmus.xvij.
Metonymia.lij.
O
Onomatopoeia.lvj.
P
Parabola.lxxv.
Paradiastole.c.
Paradigma.lxxvj.
Paragoge.xx.
Parallage.xxvij.
Paranomasia.xxxix.
Parenthesis.lxij.
Paroemia.lxx.
Paromoeon.xlij.
Peryphrasis.lvij.
Perissologia.vij.
Polyptoton.xliij
Polysindeton.xxxiiij
Pelonasmos.vj.
Prolepsis.xxix.
Proparalepsis.xx.
Prosopopoeia.xcij.
Prothesis.xviij.
Prothescon.xxvij.
Prothescon.xxx.
Protozeugma.xxx.
S
Sarcasmos.lxj.
Schema.xxviij.
Schesisonomaton.xl.
Sylepsis.xxxij.c.iiij.
Synaloepha.xxij.
Sineresis.xxij.xxiij.
Synedoche.lv.
Synchesis.lxiij.
Syncopa.xix.
Synthesis.xcj.
Systole.xxj.
Soloecismus.iij.
T
Tapinosis.xiiij
Tautologia.x.
Temesis.lxi.
Topographia.lxxxiij.
Topothesia.lxxxiij.
Tropos.xxxij.
V
Vitia orationis.iiij.
Z
Zeugma.xxx.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Carmen de figuris per Antoniū Mancinellū Vliternum summa diligentia æditum.

I

Figura ficut nomine ipso patet est confirmatio quedam remota a cōmuni ⁊ primum se offerente ratione. Vel figura est arte aliqua nouata forma dicendi. Ita fabius libro nono. Ea quidē vera ⁊ commoda est figure definitio: quam ex fabio primus in lucem dedi: alij enim quid dixerint passim videre licet.

II

Barbarismus est vt Diomedes ait. contra romani sermonis legem aut scripta aut pronuncia ta vitiosa dictio. fit eni in vna parte orationis tā tum. Sed id vitium in soluta oratione nomē suū obtinet: dicīt eni Barbarismus id est dissonans apud poetas vero metaplasmus vocatur. i. transformatio. Quintilia. item lib. j. docet Barbarismū esse vnius verbi vitium. Barbarismus in latina dictione fit. Barbaralexis tota peregrina est dictio vt gaza magalia. Barbarismus fit duobus modis. scripto ⁊ pronūciatione. ⁊ hoc quadrifariā. Adiectione. Detractione. ¶Mutatione. Transmutatione: littere syllabe: temporis. Adiectione littere fit barbarismus: vt relliquias danaū pro reliquias: syllabe vt mauors pro mars retuli pro tuli. alituū ꝑ alitū. Tēporis. vt italiam fato profugus: vbi prima syllaba cum corripi debeat producitur. Detractiōe littere fit barbarismus. vt infatibus ꝑ infantibus. Syllabe. vt salmentū ꝑ salsamentū. Tēporis. vt. viij. ene. Feruere leucatē: auroq; effulgere fluctus. ¶Mutatione littere fit barbarismus: vt olli ꝑ illi. asuenio ꝑ aduenio. Syllabe vt pernuces ꝑ pernices. Tempore. vt feruere leucaten: vnius obnoxā. Trāsmutatione littere fit barbarismus. vt lerigio. ꝑ religio. tymbre pro tyber. Temporis. vt philosophia. penultima correpta. ⁊ domina dominus producta penultima.

Barbarismi fit
Fit barbarísmus scríbendo siue loquendo.
Adiicit ac demit mutat trasmutat & idem.
Vna in uoce tamen: mauors fates bene pandunt.
Asuenio tymbre & ꝑ mars fantes quoq; tymber
Aduenio. sic & dicendo domina dominus.

III

Solecismus est incōueniens romano sermoni iunctura verborū: cōtra regulā artis grāmatice posita: latine a quibuscā stribiligo appellatur.

Solecismi
Atq; solœcísmus bísseptemquípp e modís fit.
Mutando genus aut casum uel significata.
Verborū mutando simul numerū quoq; tempus.
Personamue modos: aduerbia præpositiuas.
Vertitur accentus: coniunctío: uel gradus ordo.
Dumq; negas geminando: nihil nunq; simulaui.

Soleci sm us aūt est in prosa: in poemate schema dicīt. i. figura siue cultus. De solecismo Gellius etiam lib. v. meminit. ⁊ Quintilia. li. primo

Solecismus fit modis generalibus. quattuor decim. Immutatione generū tā nominis q̄ pronominis. casuū numerorū. psonarū. tēporū. ꝑ qualitates vel significationes verbor. per modos. ꝑ aduerbia. ꝑpositiones. per gradus. coniunctiōes per geminationem abnuendi. per accentus. per ordinis immutationē. Immutatione generū nominis fit Solecismus dicēdo purpurea narcissus atra filex. pro purpureus narcissus ⁊ ater filex. ⁊ quis mulier pro que mulier. Immutatiōe casuū dicēdo. vrbē quā statuo vr̄a est. pro vrbs. Immutatione numerorū. vt ps in frustra secant pro secat. Immutatione psonarum vt danai qui parent atridis quā primū arma sūmite. pro qui paretis. Immutatiōe temporū: vt fumat neptunia troia. pro fumauit. nec veni nisi fata locū sedēq; dedissent: pro nec venissem. Per qualitates vel significatiōes verborū. vt expoleant eos ⁊ corpa nuda relinquūt: ⁊ placidā paci nutritor oliuā: fecit eni cōmune verbū nutritor ab eo qđ erat actiuū nutrio. Per modos verborū. At rutilo regi ducibusq; ea mira videri. Ausonijs. pro videbātur. Per aduerbia localia: vt intus eo. intro sū: pro intus sum eo intro. Per ꝑpositiōes: vt rapuitq; infomite flammā pro ad fomitē. ⁊ sub lucē ibant. pro ātē lucē. Per gradus vt bonus aut melior omniū. pro optimus vel ecōuerso. Per cōiunctiōes. vt subiectisq; vrere flāmis. pro ve. Per geminationē abnuendi. vt nihil nunq; peccaui cū debeat dici nunq; velnihil vnq; peccaui. Per accentus. vt si quis pronunciaret sine accētu in fine pone. falso. vna. q̄ quidē differentie causa in vltimo accentū habent vt Priscianus admonuit. Per ordinis immutationē: vt aūt fieri nō debet pro fieri aūt nō debet. Sunt qui putent ait Diomedes solecismū esse si demonstrātes virum hanc dicamus: aut feminam hunc aut interrogāti quo pergamus respondeatur. Rome: aut vnū salutātes salute dicam⁹. Cū vtiq; ꝓcedēs. demōstratio interrogatio vl̄ salutatio vim cōcepte ōonis cōtineāt. ¶Multi etiā dubitarūt q̄ driga scala. scopa. Solocismus an Barbarismus esset: cū scz id gen⁹ ōonis Barbarismū esse ipsi⁹ vitij diffinitiōe possit agnosci.

IIII

Vicia ōonis generalia sunt tria vt Diomedes scribit Obscurū. Inordinatū. Barbarū. Obscuritatis spēs sūt octo. Acyrrologia. pleonasmos. perisiologia. āphibologia. tautologia. eclipsis enigma. macrologia. Inordinate ōonis spēs sunt. Tapinosis. Cacephaton. cacosintethon. Barbare ōonis partes sunt due. Soloecism⁹ ⁊ Barbarism⁹ quorū spēs sūt plurime.

V

Acyrrologia dicitur impropria locucio. ex acyros qđ est impropria ⁊ logia locutio: vt requiem timeo pro spero. spero laborē pro timeo. Nā speramus bona timemus aduersa. Acyrrologia ē dictio minus conuenienter clara. Vel nō propriis dictionibus obscurata sentētia. vt accede ad ignē hunc iā calescet plus satis: ibi en̄ nullus significatur ignis sz meretrix.

Acyrrologia
Imprοprius sermo dícetur Acyrrología.
Sic díces requiem tímeo: uel spero laborem.

Pleonasmos dici pōt a nr̄is supabūdātia. pleonazo aūt plusq; oportet facio vl̄ dico supabūdo pleonasm⁹ vt nouo Fabi⁹ edocet est abūdās supra necessitatē ōis sic illa vidi oclis aī ipe meis: in illo. n. vidi iest ipe. dicit etiā q̄ ⁊ gemiatio ⁊ repetitio q̄liscūq; adiectio pleonasmos videri pōt.

VI

Quippe superuacuæ debet dici Pleonasmos.
Additío uocis: ceu sic est ore locuta.

VII

Perissologia dici potest supflua locutio. nam perissos est supflua ⁊ logia locutio. vt viuat Augustus ⁊ nō moriatur. dūmodo non sit aliud viuere q̄ non mori. Et ibi. ibant qua poterant. sed non qua nō potuerūt. hic eni excepto ibāt omnia superuacua sunt. To aūt perisseuma. a tos: abundantia dicitur: a perisseuo abundo supero.

Additío quocum est dicenda perissología.
Exuberans: síne uí rerum quæ significantur.
Qua poterant íbant: sed non qua non potuerunt

VIII

Macrologia ex macros q̄ est longus ⁊ logia sermo q̄si lōgus sermo. g sepe res nō necessarias cōprehendit. vt apud Liuiū teste Fabio i. viij. legati non impetrata pace: retro domū vnde venerāt abierunt ⁊ apud poetam. Postera lux summo spargebat lumine terras. Orta dies: quū primū alto se gurgite tollūt Solis equi lucēq; elatis naribus efflant. Cū sit satis dixisse orto sole.

Macrologia quídem nobis dícetur ínesse.

IX

Amphibologia cōponitur ex amphi q̄ est vtriq; ⁊ logia que est sermocinatio. Amphibolia vero dr̄ āb̄iguitas. amphibolos ambiguus. Amphibologia ē vitio cōpositiōis i ambiguo posita sīnia: q̄ fit p actiū. vt ibi: Aio te eacida romanos vicere posse. itē certū ē eni Antoniū pcedere eloq̄ntia Crassū. duo eni sēsus vitio āb̄iguitatis. caret ppietate cū sit incertū ab eacide romāos vinci posse: an a romāis eacidē: Silr ab Antonio vici Crassū eloq̄ntia: an a Crasso Antoniū. Fit ꝑ vbū: vt Cato criminat: icertū ē an ipe aliū crimine⁊ an ipe ab alio. Fit ⁊ p pticipiū: vt vidi statuā aureā hastā tenentem. Fit etiā per homonyma: vt si qs dicat acie nec addat oculoꝝ aut exercitus aut ferri. Fit pterea modis pluribus vt iterlegēdū occurret.

Ambíguum dictum dícas amphíbologíam.
Aío te æacída romanos uíncere posse.

X

Tautologia. est eiusdem verbi aut sermōis iteratio vt Fabi⁹ inquit oct. grece enim Tautotes latine idemptitas. Vergi. j. eneidos. Quē si fata virum seruant: si vescitur aura Aetherea. neq; adhuc crudelibus occubat vmbris nam totum quod repetitur vnum est.

Sígnat ídem uerbis díuersis Tautología.
Exultans redeo: rursus gaudensq; reuertor.
Ipse egomet dicas: facies quoq; tautologíam.

XI

Ectlipsis est defectus qdā necessarie dictionis quā desiderat precisa sentētia: vt terris iactatus ⁊ alto cū desit prepositio in. Italiam fato profugus. id est ad italiaz. Ectlipticos aūt dicitur defectiuus. Ectlipsis defectio. Ectlipo desicio.

Dícitur unius uerbi defectus eclípsis.
Hæc secū loquitur supplendū deest quía uerbum

XII

Aposiopisim Licero reticentiā Celsius obticētiā: nōnulli interruptionē appellant. vt Fabius ir. scri. Cōponit aūt ex apo ꝑpositiōe: ⁊ siopo qđ est sileo vel taceo. nā est q̄si interceptū silētium vt Terēti⁹. Si sensero. ⁊ poeta. Quos ego deest eni punia vel qđ simile. Id aūt fit quū qs iracsicī aut pturbat. vt ¶Deme adsū q feci in me cōuertite ferrū. Itē incipit effari mediaq; in voce resistit. Dis eni affectib⁹ tūn sermōis defectio cōgruit. vt Serui⁹. j. eneidos inquit. De eadē vero in figura Synechdoche etiā legito. Siope aūt silētiū dicīt. Siopelos taciturnus.

Deficiens sermo certe aposiopísis extat.
Quos ego sed motos præstat cōponere fluctus.

XIII

Aenigma dr̄ ab aliqbus velata q̄stio vt mr̄ me genuit. eadē mox gignīt ex me significat enim ex aq̄ glacie ꝓcrescere ⁊ rursus in aquā resolui. Itē mare cōcretū i creta ligneo in cāpo vbi caro hūana ossib⁹ ludebat cū significare velit Salē in salino fictili qđ sup mēsa esset: in quā anus talos iactabat vt scri. Biome. Aenigma est perincredibilia cōfusa sentētia. vt auia filiorū ē q̄ mr̄ mariti. cū iocasta significet: q̄ laij vxor edipū filiū mortuo laio vir̄ accepit. ex q̄ genuit. Etheocle ⁊ polynice.

Obscurus sermo cunctís Aenígma uocatur.
Mater me genuit eadem mox gígnitur exme.

XIIII

Tapinosis dicīt cum rei magne fit humilis expositio: nam tapinos grece apud nos dicitur humilis. vt Vergilius. ¶Multa malus simulās. pro scelestus. Item vterumq; armato milite cōplent id est multe legiones armatorum militum impleuerunt multas cauernas. ⁊ apud Flaccum Pelide stomachū. pro vile ⁊ iracundia. tapinosis autem proprie humiliatio dicitur. tapinos humilis. tapino phrosine humilitas. tapinoo humilo.

Esto tapinosis fertur: si de mare gurges.

XV

Cacephaton grece cacophaton dici potest mala locutio vel consonātia. nam cacon est malū et phaton dictū vt arectis auribus asto. O fortunatam natam me cōsule romam. fit aūt si cum particulā. n. littera sequatur. Vergilius. Et numerū cum nauibus equet. itē quando sequens dictio. duas habet syllabus precedentibus duabus cōsimilibus. vt in predicto Ciceronis carmine deprehenditur ⁊ in somnio Scipionis luce lucebat aliena. Ei contraria est Euphonia.

Dictío turpe sonans tibi nēpe Cacephaton esto.
Detur in exemplum: uel tu cū compatre ludís.

XVI

Cōpositura mala est nocum Cacosyntheton ulla.
Nam syn con: positū thethon apte significabit.
Exemplum reneas illud: uersaq; iuuencum.
Terga fatigamus hasta: nono ut maro dixit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

XVII

Metaplasmus dici pōt a nr̄is transfiguratio meta. n. trans ⁊ plasma atos figmentū dicit. tū teste Diome. meta plasmus est transformatio quedā recti sollitq; sermonis in alterā speciē metri aut decoris cā figurata. Hui⁹ ipēs vt aiunt he sunt. Prosthesis. Epenthesis. Proparalepsis vel Paragoge. apheresis. Syncope. Apocope Ectasis. Systole. Dyeresis. Synalipphe seu Syneresis. Episynalipphe. Ecthlipsis. Antithesis. Metathesis.

XVIII

Posthesis dici pōt appositio vel additio. Cōponit enī ex pros qđ est ad. ⁊ Thesis positio: vt gnate p nate. rettulit. p tulit. astat p stat. Prosthetos aūt appositꝰ dr̄ Apheresis dici pōt ablatio vel ascisio. nam ab aphero verbo q̄ est abscindo descendit. vt temnitis p contemnitis.

Posthesis apponit caput: id sed apheresis aufert.
Arduus alcydes mediis in mœnibus astat.
Leges cælicolum: & mortalia temnitis arma.

Syncopa pōt latine dici coscisio. cōponit enī ex syn q̄ est cō. ⁊ copto incido. vt glutisse pro glutiuisse. Epenthesis dici pōt interpositio. nā componit ex epi ⁊ en q̄ dicūt inter ⁊ thesis. positio vt induperatorē pro imperatorem. hanc alij parenthesim vocant vt ait Donatus quidam vero pleonasmū appellant vt Diome. edocuit.

XIX

Syncopa de medio tollit: quod epēthesis auget
Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus.
Induperatorem: sed epectatus hæc quoq; fertur.

Epectasis dici potest porrectio. nam epi dicit super ⁊ ecteno vel ectino media longa produco extendo vt induperator pro imperator.

Apocope. i. abscisio vel aputatio. nā cōponit ex apo ppositione q̄ in cōpositione dicit ab vel re ⁊ copto scido vt peculi p peculij apocopto aūt aputo significat. Paragoge pōt dici ductio vtoo mmarier p dominari. Proparalepsis cōponit ex pro qđ est ante ⁊ para iuxta ⁊ lepsis acceptio. quasi iuxta ante acceptio. vt amarier p amari.

XX

Aufert Apocope finem: quem dat paragoge.
Proparalepsis item.
Nec ipes libertatis erat: nec cura peculi.
Partibus ex illdem: & summa dominarier arce.

Systole dici pōt correptio: vt in steterūt te breuiatur que naturaliter lōga est. ⁊ seruio teste in septimo. Systole. sine exemplis fieri non debet Systello aūt corripio vel cōtrabo dicit. Diastole pōt dici latine dilatatio. ⁊ fit quū breuis syllaba pdncitur. vt in sanguis is. breuis producitur. Diastello aūt distinguo dicit. Diastole distinctio fert. Ectasis interpretatur productio. nam ab Ecteno qđ est produco deriuatur. ⁊ fit qñ breuis syllaba producitur. vt exercet diana choros. nā di breue productū est.

XXI

Systole productam breuiare: Diastole fertur.
Ducere coreptam: sic ectasis efficit ipsa.
Obstupui steterūtq; comæ: et uox faucibus hæsit:
Dum sanguis inerat: lucani cōtinet alter.

Ecthlipsis dici pōt expressio siue elisio. Ecthlipso enī exprimo elido excludo significat. fit autez qñ seqnte vocali cōsonās pcedētis dictionis exprimitur cū sua vocali. vt multū ille. vbi. u. cum m. exprimit. eadē figura vocat Ellipsis vel Ellepsis ⁊ trāsfertur a Quintiliano detractio. nā cōponitur ex ec ⁊ lipo vel lepo qđ est desero deficio inquo.

XXII

Ecthlipsis necat. m. uocalem aufert Synalœpha.
Hec etiam fertur mihi nempe Synæresis esse.
Multum ille & terris fuerat iactatus & alto.

Synaloepha vel Synalipha interpretatur cōiūctio. Synalipho enī cōiungo: vel dr̄ cōpressio. nā cōponitur ex Syn qđ est cō: ⁊ alloephe ptio. Fabr⁹ tñ in pri. dicit qđ interpretatur cōplexio. ⁊ est cū vocalis alīq; in fine dictiōis p subsequntē vocalē abijcit in metro. vt multū ille ⁊ terris. hic enī vnū. e. pcedēs excluditur.

Episynalipha est cōglutinatio duar̄ syllabarū in vnā syllabā facta. vt pāthus p pathous. Episynapto aūt coapto vel cōiūgo dicit. Syneresis teste Fabio in primo interpretatur cōplexio. vt alijs placet cōtractio: q̄ltis est apud. P. Varronē. Tū te flagrati deiectū fulmine phaeton. nam si esset prosa oratio. ea sdē lr̄as enunciare veris syllabis licebat. Cōponitur aūt a Syn qđ cōiunctionē indicat ⁊ Aeresis diuisio. q̄st diuisor̄ cōiunctio. vt alcinous p alcinous. binī p bium ⁊ similia. Sinereo aūt ⁊ Synero cōtraho vel congrego notat.

XXIII

Syllaba de binis facta extat episynalipha.
Ecce autem telis panthus elapsis achiuum.
Hæc eadem fertur mihi nempe Synæresis esse.

Dieresis interpretat diuisio. nam diaero diuido signat est aūt figura vnius syllabe in duas. vt aulai pro aule.

XXIIII

Dicitur in binas separare. Diæresis unam
Aulai in medio libabant pocula bacchi.

Antithesis ē lr̄e p lr̄a positio: vt olli subridēs p illi. cōponit aūt ab Anti qđ ē p ⁊ Thesis positio: q̄si p altero positio. dr̄ itē oppositio Antitheos vero cōtrarius. Antistoechon dici pōt p lr̄a nā Anti dicit pro. ⁊ stoechiō lr̄a. vt Vergili⁹ Mediratur molē eneas. magalia quōdā. vbi magalia p magaria dixit. ponens. l. pro. r. Mā magar nō magal poenorum lingua villam designat: auctore Seruio primo cne. Itē sella pro sedda. Antistoecheo aūt oppono dicit.

XXV

Dicitur antithesis si littera ponitur una.
Ponere quum debes aliam: sic dicimus Olli.
Hæc Antistœchon poterit quoq; dicier apte.

Metathesis dr̄ trāspositio. Nam Meta transit thesis positio. Est aūt lr̄ar̄ ordo mutatus. Ter. ⁊. At tibi Tumbre caput euādrius abstulit ensis

XXVI

Est transpositio mihi nempe Metathesis ipsa.
Littera nam fiet transposita quando manebit.
Tymbreq; sic dicis: cum Tymber dicere debes.

Nam dicitur teste Seruio Tymbre pro tymber etiā etiam tymbrus vt euandrus dicatur. Cetero autem transsero. Detatheo transcurro.

XXVII

Esto protheseon mihi siue Parallage: quando est
Præpositura quidem non propria: littera siue.
Cui tantum de te licuit. pro in te Maro dixit.
Aſuenio sic pro aduenio. scribit Diomedes.

Proteſimia autem dicitur prepositio. propositio. propositum. Parallage mutatio dicitur. Parallax vicissim. Parallattos mutabilis. Parallatto differo.

XXVIII

Schema accipitur auctore Fabio lib. ix. id quod sit a simplici atq; in promptu posito dicēdi modo. poetice vel oratorie mutatū. Duas aūt eius esse partes idem ait. Dianoeas. i. mentis vel sensus vel sententiarum. ⁊ Lexeos. i. verborum vel dictionis vel sermonis vel orationis. Donatus ait q̄ schemata dianoeas ad oratores pertinent. ad grammaticos vero lexeos. Huius species sunt multe. sed necessarie tradūtur vt scribit Diomedes per quas similes colligentur. Prolepsis. Zeugma. Hypozeusis. Sillepsis. Asyntheton seu dialyton. Anadiplosis. Anaphora. Epanalepsis. Epizeusis, Paranomasia. Schesison omatō. Paromoeon. Homoeoteleuton. Homoeoptoton. Polyptoton. Hyrmos. Polisyndeton. Climax. Schema pōt dici latine figura siue cultus. Cicero de claris oratoribus appellat schemata sententiarum orationisq; formas. Dianoea dianoeas dicitur sententia intelligētia cogitatio. Dianoeo animaduerto. d. libet o cogito. Lexis autem lexeos dicitur dictio: ⁊ lexicon vocabularium.

XXIX

Nempe prolepsis erit præsumptio tūc etenī fit:
Quum quod posterius ueniet describitur ante.
Vergilius sexto portusq; require Velinos.
Vel totum capitur: post partes accipiūntur.
Discipuli discunt: hic pindaron ille catullum.

Prolepsis cōponit ex p qđ est ante ⁊ lepsis acceptio. q̄si p acceptio seu psumptio. Licero primo de natura deor̄ anticipationē interpretat. vbi etiā dicit Epicur̄ primū appellasse prolepsin. quā antea nemo eo verbo nominarat. Prolābano anticipo nobis significat. Lābano enī capio vel accipio. Fit aūt Diomede teste quū id qđ posterius accedit ante tps ascribit. vt portusq; require velinos. Velia enī nōdū erat quū ad italiam venit eneas vt ait Seruius sed Helia dicebatur. Prolepsin. Fabius. ix. presumptionem appellat. quū id qđ obijci potest occupamus ⁊ pcipue prohemio cōuenit. Priscian⁹ preterea li. xvij. ingt. Et sciēdū q⁹ in cōstructiōe diuiduorū si p psūptionē. i. plepsim pponit plurale verbū ad vtrūq; seqns licet ntīa añ ferre vt agle deuolarūt hec ab oriēte illa ab occidēte. Sin ad ea q̄ diuidūt singlariter vba cōsequnt quū oportebit pponi pluralē diuidēdo. vt aglaz altera deuolauit ab oriēte altera ab occidēte.

XXX

Quum plures sensus uerbo concludimus uno.
Fit zeugma a nobis adiunctio dicitur esse.
Troiugena interpres diuū qui numina phœbi.
Qui tripodas: clari lauros: qui sydera sentis.
Et uolucrū pennas: & præpetis omnia penne.

Zeugma dici pōt latine scēm Prisc. li. xvij. adiūctio. nā figura est q̄ tūc fit cū plures sēsus vno verbo claudunt. Eandē Fabius. ix. appellat Enzeugmenō in qua vt ait vnū ad verbū plures sententie referūtur: quaz vnaquaq; desiderarent illud si sole ponerentur. Ad tribus accidit modis. Aut ppositō verbo ad qđ reliqua respiciār. vicit pudorē libido: timorē audatia rationē amentia. Et tūc dr̄ Protozeugma. Aut verbo postpositō neq; enī is es Catilina vt te aut pudor a turpitudine: aut metus a periculo: aut ratio a furore reuocarit. Et tūc Hysterozeugma vel Hypozeugma dicitur. Aut in medio sensuum posito verbo. ⁊ tunc Mesozeugma nominatur: vt troiugena. interpres diuum ⁊c. zeugma dicitur iunctio vel coniunctio. ⁊ zeugnyo iungo zeusis iugatio. zeuteria iunctura.

XXXI

Fertur Hypozeusis. uerbo res singula iuncta.
Incedit paulus: marcus sedet: ille quiescit.
Ipe ferat. Mezētius arma q̄ fib⁹ cōciscet. violētaq; pectora turni. Edocet hūanis q̄ sit fiducia reb⁹ Admonet. imiscetq; pces

Hypozeusis dici potest subconiūctio. nam cōponitur ex hypo qđ est sub ⁊ zeusis cōiunctio seu iugatio. et est figura supiori contraria: vbi diuersa verba singulis rebus iūgunt vt qdue petat: qdue ipe ferat. Mezētius arma q̄ fib⁹ cōciscet. violētaq; pectora turni. Edocet hūanis q̄ sit fiducia reb⁹ Admonet. imiscetq; pces

XXXII

Primi uox numeri plurali reddita uerbo:
Aut primi numeri uerbo pluralis inhærēs.
Dissimili in sensu. Syllepsis dicitur esse.
Vergilius dixit: Sunt nobis mitia poma.
Castaneæ molles: & pressi copia lactis.
Hic illius arma: hic currus fuit.

Syllepsis dici pōt latine cōceptio. teste Prisc. in. xvij. Cōponit aūt ex Syn qđ est cō. ⁊ lepsis acceptio. dr̄ itē cōprehēsio. Syllepsis aūt cōpilatio Syllego colligo. Syllepsis ait Diomedes est dissimiliū clausularū p vnū verbū conglutinata cōceptio. sit aūt qñ singularis dictio. plurali verbo redditur. aut pluralis dictio singuluri vrebo adiungitur. vt sunt nobis mitia poma. castanee molles ⁊ pressi copia lactis. Item hic illius arma hic curr⁹ fuit. hoc aūt Schema late patet vt Donat⁹ ait. vñ aliq dicūt Syllepsim fieri etī cū quū p multis ponitur vnus. vt hostis hz muros. p hostes. Itē ⁊ p vno multi. vt ir. eñ. Clos o calliope pcor asp'rate canēti. ē enī Syllepsis. p nūeros. vt ait Seruiꝰ. Erat nāq; rectū vos o muse ⁊ tu calliope

XXXIII

Quum sine iunctura uoces uariæ sociantur.
Dyaliton certe uel asyndeton efficiemus.

Dyalyton dici pōt dissolutū. nā descēdit a verbo. Dialyo qđ est dissoluo. Dialytos vero dissolutus. Dialysis dissolutio. Dialyton vel Asyndeton est oratio sine cōiunctionib⁹ vt alij nauali⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

ite:ferte citi ferrum:date tela:impellite remos.
Item veni vidi:vici. Item iusticia prudentia fortitudine me supauit. ¶Nec etiam Brachylogia nominatur. vt Diomedes ait. ⁊ Fabius li. ix. Asyndeton dictos disiunctus dicitur. Asynthetos incompositus.

Polysyndeton dici potest multipliciter coniunctum poly enim multū dicitur: ⁊ polys multus. Syndesmos vero nodus coniuncio. Synthetbon autem compositum dicit. Est autem oratio multis nexa coniunctionibus. vt Atbamasq; Thoasq; Pelidesq; Neoptolemꝰ primusq; ¶Machaon.

Anadiplosis dici pōt a nāis reduplicatiō: naz cōponitur ex ana. i. re. ⁊ diplosis duplicatio. Diplazo enim vel diploo nobis duplico dicitur. Diplasios duplus. Diploos duplex.

Epanalepsis dici pōt replicatio vel repetitio: vt paup ⁊c. Epanalambano aūt repeto. Et aliter Epanalepsis vt ait Diomedes fit quū eadem dictio ⁊ principium versus ⁊ clausulam tenet: vt tenemus agnitie: vitrea te fucinus vnda. Te liquidi fleuere lacus. Item pater incō me lumine vbauit pater. Ante etiam sceptrum dictei regis ⁊ ante. ⁊ aliter Epanalepsis est cum maiore significato facta repetitio. vt in ¶Horatio: beubeu fugaces posthume posthume labuntur anni.

Epizeuxis dici pōt cōbinatio. id enī zeuxis imponat. Nec cadē Epimone dī. qō nomē pseuerātia insistentia vel assiduitas interptatur. Epizeuxis ait Diomedes est eiusdē dictiōis in eodē versu sine aliqua dilatione geminatio cum impetu pronunciationis. vt meme aspum qui feci in me conuertite ferrum.

Anaphora dicit repetitio vel relatio. Ana. n. re ⁊ phoza latio. Anaphoricos vero relatiuꝰ Anaphero refero. Anaphora est vt Diomedes ait relatio verbi eiusdē aut similis per principia versuum plurimoꝝ. vt nate mee vires ⁊c. Itē Spes tu nūc vna senecte. tu reges misere. decꝰ imperiūq; latini Te penes. in te ois domꝰ inclinata recūbit

Paranomasia vt ait Diomedes dī denoiatio Mā tūc fit quū dictio iteratur mutata tī aut līa aut syllaba in significatione diuersa. vt abire an obire te cōuenit. Et nō ptoze te sed predonē dicimus. Fit quoq; quū pcedenti nomini aut nomē aut verbum annectitur ex eodem figuratum. vt fugam fugit. factum facit. pugna pugnata est. ¶Paronomasia est inquit. Fabius. ix. quando eodem verbo quasi falsum augetur. que lex priuatis nominibus esse lex non videbatur. Cui confinis est que Antanaclasis eiusdem verbi contraria significatio quum proculeius quereretur de filio q̄ is mortem suā expectaret ⁊ ille dixisset se vero non expecta immo inquit rogo expectes.

Schesisonomatō Diomedes ait est quum singulis nouibus Epitheta coniuncta sunt. vt marsa manus. peligna cohors ⁊c. Et aliter Schesisonomaton ait esse: qñ in cōnexu sñiaꝝ plures Antonomasie ponūtur. vt armipotēs tritonia virgo. schesis dici pōt habitudo vel habitus. Onomaton vero nominum.

Paromoeon dici potest simile. Paromoeos vero similis.

¶Homoteleuton vel ¶Homoeoteleuton dicitur a Ciceroē in dignitatibus similiter desinens. nā componitur ex homos quod est similiter: ⁊ teleton finitum. Telos vero finis. Teleo finio perficio. Teleute finis. Est autē oratio similibus verbis aut vocibus terminata. vt apud Enniū Eos reduci q̄ relinqui temni q̄ deseri malui. Vergilius. bella horrida bella huic autem contratia est homoptoton. quia solum modo est nominum.

¶Homoptoton dicitur similium casuum. vel similiter cadens. homos enim similiter. ⁊ ptosis casus est. Dicitur etiam homoeoptoton. homoeos namq; similis est. ¶Homoptoton est oratio

Exemplum capies:rex miles plæbs negat illud.

XXXIIII

Diuersas uoces coniunctio plurima si fert.
Nempe figura datur Polysyndeton esse pelasgū
Detur in exemplum. materq; paterq; nepoſq;.

XXXV

Vox duplicatur enī quotiens Anadiplosis extat
Principium & uersus fit idem cum fine prioris.
Vrbs hetrusca solo sequitur pulcherrimus astur.
Astur equo fidens:& uersicoloribus armis.

XXXVI

Incipit & finit uerbo Epanalepsis eodem.
Pauper amet caute:timeat maledicere pauper.

XXXVII

Est & epizeuxis. similis geminatio uerbi.
Significantis idem:meme petit hectore dignam.

XXXVIII

Dictio si similis fuerit repetita duorum.
Versum principiis:tunc Anaphoram faciemus.
Nate meæ uires:mea magna potentia solus.
Nate patris summi qui tela typhoea temnis.

XXXIX

Non te prætorem prædonem dicimus esse.
Dic paronomasiam:fugit ilie fugam similem dic

XL

Nominibus cunctis si iungis Epitheton unq̄.
Tunc schesisonomaton dixerunt esse figuram.
Marsa manus:peligna cohors:festina uirum uis.

XLI

At Paromoeon erit:similis si littera multis.
Vocibus inicium præbet:sic ennius inquit.
O tite tute tati tibi tanta tyranne tulisti.
Machina multa minax minatur maxima muris.

XLII

Vno uerba modo finita aut nomina multa.
Homoteleuton faciunt:petit eripit ambit.
Vergilius sexto dixit:bella horrida bella.

XLIII

Si similes casus uel fines clausula sumit.

Vt iustis ducibus sapientibus atq; benignis
Mœrentes flentes lachrimātes ac miserantes.
Eertur Homoptoton tunc esse figura pelasgum.

XLIIII.

Datq; polyptoton uarios casus retinendo
Clausula: littoribus contraria littora fluctus
Fluctibus esse precor: populis populos inimicos.

XLV.

Longa quidem series constructus hyrmos habet
Est in secessu longo locus &c.

vno filiq; casu cōpacta. vt apō Salust. teste Diomede. ¶Maximis ducibꝰ fortibꝰ strēnusq; ministris. ⁊ aliter fit quū oīo excurrit i cōsdē ⁊ silles casus vt Enniꝰ. ¶Decretes flētes lachrymantes ac miserantes.

Polyptotō. id est qō multiplicē hz casū. polyenim multus est. ptosis casus. Polyptoton ait Diomedes ē oīo casuū varietate diuicta vt i Teren. te solū habemus: tu es patrouꝰ. tu pater. Ille tibi moriens nos cōmendauit senex. si deseris tu nos perimus. ita littora littoribus cōtraria ⁊c.

¶Hyrmos dicit quasi firmos qō est tractus nāseries ē oīonis. vel constructio primne tenorē suū in multos versus ptēdens. vnde teste Ser. ¶Hyrmos longissimum est hyperbaton. verg. vj. Principio celum ac terras camposq; liquentes Lucentemq; globū lunc titaniaq; astra ⁊c. Syrma etiam tractus dicitur. ⁊ syro traho.

XLVI.

Esto Climax proprie subscrita gradatio lector
Torua læna lupum sequitur lupus ipse capellā.

¶Climax dicitur latine gradatio. teste. Fab. li. ix. ⁊ est figura quum de verbo in verbum fit gradatio. repetit. n. que dicta sunt ⁊ priusq; ad aliud dēscendat in prioribus resistit vt industria parit virtutem virtus glia. gloria inimicitias inimicitie pericula. ¶Hinc climatos regio dī ¶Climax vero cumacos scala vel gradatio.

XLVII.

¶Tropus est verbi vel sermonis a ppria significatione in aliā cū virtute mutatio Fab. viij. Tropos itē sermo est a pucipali significatione trāslatꝰ ad aliā ornāde oīonis gra. vel tropos dictio est ab eo loco i q̄ ppria ē translata in eū in q̄ ppria nō est. Fa. ix. Tropi dicti ex eo q̄ vertāt oīonē. vnde ⁊ motꝰ dicuntur auctor est idem Fab. Tropeo aūt verto significat. Trope vero mutatio seu conuersio. Tropi sunt vt asserit Diome. metaphora. metalepsis. antonomasia. onomatopeia. hyperbaton. allegoria. catachresis. metonymia. synecdoche. periphrasis. hypbole. homeosis. ¶Horum autem omnium generalis est metaphora. ceteri omnes huius species videntur.

XLVIII.

Quum res est alii similis pro nomine nomen
Ponitur. hinc iuuenis simplex hic dicitur agnus
Id sic translatum tibi rite metaphora fertur.

¶Metaphora ex meta cōponit qō est trās ⁊ phora latio. vñ metaphora dī latine translatio. qō etiam. Fab. scri. viij. q̄ qdē vt ait copiā auget sermonis pmittēdo mutuari q̄ nō hz. qōq; est difficilimū pstat ne vlli rei nomē deesse videat. transfertē ergo nomē aut verbū ex eo loco in q̄ ppriū erat in eū in q̄ aut ppriū deest: aut translatū ppio melioꝰ est. Id facinꝰ aut q⁊ necesse est aut q⁊ significantioꝰ est. aut q⁊ decentius. vnde necessitate rustici dicūt gēmā in vitibꝰ qd eni dicerēt aliud ⁊ sitire segetes. Item illa ad ornatū lumen orationis generis claritatem. ⁊ contionum procellas ⁊ eloquentie flumina. sic ¶Maro dixit. classiq; immittit habenas. Item arrectisq; auribus astro ferrumq; armare veneno. nam ⁊ venenum armare ⁊ ferrum armari translatio est. vt idem Fabioctauo scribit. Et metapho ra aut necesse locum occupare debet: aut si in alienum venit plus valere eo quem expellit. metaphero autem transfero dicit.

XLIX.

Nempe catachresis dicetur abusio nobis
Hinc parricidam matris fatris quoq; dicunt
Cum propriē patris sit parricida uocandus.

¶Catachresis dici pōt a nobis abusio vel usurpatio. Cata nāq; ꝺdicit. ⁊ chresis usus q̄si sit contra usū. Nec aūt vt Fa. scri. viij. nō hītibꝰ nomē suū accōmodat. q⁊ in primo ē. sic dicūt pyrides cuiusc̄q; materie sūt. ⁊ parricida mris q̄q; aut fris interfector. vnde oportune ait idē in octō li. ¶Adulta sūt grece ⁊ latine nō denoāta: nā ⁊ q iaculū emittit iaculari dī: q pilā aut sudē appellatiōe puati sibi assignata caret. ⁊ abusio q̄ Catachresis dicitur necessaria. ¶Nec illevt lapidare qd sit manifestū ē. Jta glebaꝝ testaꝝq; iactꝰ nō hz nomen. vnde

L

Fertur abusiuus nobis catachresticos illis.
Fertur abusiue tantum sperare dolorem.

LI.

Fit metalepsis enim cum dictio forte gradatim:
Ad quod demonstrat pergit tibi testificatur
Post aliquod mea regna uidens mirabor aristas.

LII.

Pone tenens lector pro contento: aut uice uersa
Nunc pateras libate iouī. uel uina coronant.
Nempe metonymiam conceditur esse figuram.

Catachresticos dici pōt abusiue Ter. ⁊. an sese mucroue ob tñ dedecus amens induat proferiat abusiue dixit. catachresticos nomē abusiuus dī aduerbiū vero abusiue. catachraome aūt abutor.

¶Metalepsis figura est quā nos varie translatiōnē trāsūptiuā trāspositiuā vocamꝰ. vt Fab. ait in iij. cōponit aūt ex meta ⁊ lepsis q̄ ē acceptio. hinc transūptio dicit. ¶Metallābano aūt transumo ac muto: fitq; quū aliq̄ dictio aliō a sua ppria significatiōe ex his q̄ pcesserūt denotat. vt ibi Post aliquot mea regna videns mirabor aristas hoc ē segetes. ⁊ sic estates. ⁊ ob id annos.

¶Metonymia dī a Diomede transmutatio. fit aūt multis modis. p id qō ptinetur. id qō ptinet. Sic crateras magnus statuūt ⁊ vina coronāt nō eni vina sz crateras in qbꝰ vina. p id qō ptinet id qō ptinet. Sic celo gratissimꝰ amnis p vijs q celo ptinēt: p inuentoze qō inuentū est. aut p dominātem subiectū. sic. Sine cere ⁊ bacho friget venꝰ. vult eni p cererē panē intelligi. p bachū vinū. p venerē cōcubitū. p fluentū inuentoze aut p subiectum vsiantē. sic. vt vinū pceimur. nā hic pñs deus est. ab eo qō fit id qō facit. sic frigus pigrū mestū q̄ timoze. i. q mestos facit. metonomazo autem transnomino dicit. metonymia transnominatio fertur a Diomede vero transmutatio vt diximus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Antonomasia dici potest pro nomine .i. vice nominis positio. vt magnanimus anchisiades. pro enea. ⁊ saturnia. pro Junone Fabius octauo

Antonomasia vt Diome. ait est vocabulū qō sine nomine positū loco eius fungitur vt est. Arma virumq; cano vbi intelligitur eneas. Item domitor maris dicitur ⁊ intelligitur neptunus. fit autē modis tribus ab animo vt magnanimus anchisiades id est eneas. a corpore vt ipse arduus. id est polyphemus. extrinsecus. vt infelix puer atq; impar congressus achilli. hec est troilus.

Epitheton recte dicimus appositum vel adiectiuum a nōnullis sequēs dicitur vt dulcemusum :eo poete ⁊ frequentius ⁊ liberius vtuntur. Itaq; ⁊ dentes albi ⁊ humida vina. in his nō reprehendimus. apud oratorem nisi aliquid efficit redundat. tunc autem efficitur si sine illo quod dicitur minus est qualia sunt o scelus abhominandum. o deformem libidinē Fabius. viij. componitur aūt ex epi qō hic dicit in: ⁊ theton positum. sūmunt aūt epitheta modis tribus ab animo .vt iustus imperator. cōtemptor diuū mezentius. a corpore vt pulcher iulus. extrinsecus vero q̄ sumunt in plures species diuidūt. sunt eni ab loco ab actu ab euētu. ab loco vt Ulixes ithacus. ab actu vt eneta nutrix caieta. ab euētu: vt insula diues opū tenedos.

Epithetū ab antonomasia differt. hec eni vicē nois iubstinet. epithetū vero nunquā est sine ꝓprio noie vt donatus edocuit.

Synecdoche dici pōt ꝓceptio: vel comprehensio. A cicerone vero indignitatibus dicit intellectio. Synecdochios aūt aduerbiū comprehensim denotat. est aūt figura quum a parte totum vel a toto pars intelligitur vt pupi. idest naui. frigidus annus. id est frigida hyems meminisse aūt debemus ait Donatus quando fit a parte totū faciendum esse ab insigniori parte. synecdoche est etiaz ibi. Nuda genu: nodoq; sinus collecta fluētes id est habens nudū genu. ⁊ hūs collectos sinus. Fit eni quotiens participio preteriti tpis a passiuo iūgimus casum actiū. vt dei ectus animū: mesta vultū. Ser. j. ene. sed in carmine potius q̄ in prosa vtemur. Synecdoche itē est vt Fab. ait. ix. cū subtr ctum verbū aliq̄ō satis er ceteris intelligit. vt Lelius in antoniū. Stupere gaudio: simul eni audiē cepit. Cui similia sunt illa meo quidē iudicio in qbus verba decēter pudoris gra subtrahunt. Mouim⁹ ⁊ q te trāsuersa tuētibus hircis. ⁊ quo sz facile nymphe risere sacello. hāc quidā aposyopisim putāt frustra. nā illa qd taceat incertū est: aut certe longiore sermone explicādū hic vnū verbū ⁊ manifestum quidem desiderat: q̄ si apotiopisis est nihil non in quo deest aliquid idem appellabitur hec ille.

Onomatopeia est onomatos id est nois peia fictio. hinc etiam Fabius in octauo. ait onomatopeia est fictio nominis a grecis inter maximas habita virtutes: nobis vix permittitur. inde tamen mugitus ⁊ sibilus ⁊ murmur venerunt. Fit autē quando vocis confuse nomen ad imitandum sonum affingimus: vt ouium dicimus balatum: boum mugitū: equorum hinnitum. terribilis buccine sonitum Taratantara: Ennius. At tuba terribili sonitu taratantara dixit.

Periphrasin vocant circuitum eloquendi vt docet Fabius libro octauo. Fitq; quum id quod vno aut paucioribus verbis dici potest pluribus explicatur. vt tempus erat quo prima quies mortalibus egris. Incipit ⁊ dono diuum gratissima serpit. item ouium teneros depellere fetus id est agnos. Periphrasis demum circumlocatio dicitur. Peri. enim circum vel circa dicit. phrasis locutio fertur: et phrazo dico vel dissero.

Hyperbole dici potest eminentia vel vt ait Cicero superlatio. a Fabio libro octauo superiectio interpretatur a quibusdam vero excelsus dicitur Componitur enim ex hiper quod est super: ⁊ bole quod est iactus. vnde figura dicitur quum dictio excedens fidem ponitur augendi minuendiue gratia. augendi vt niue candidior: ⁊ fulminis ocior alis. Minuēdi: vt volantis te folij sonitus te terreret ⁊ vix ossibus herent.

Hyperbaton verbi transgressio interpretatur ꝑm Fab. viij. lib. quam frequenter ratio comparationis ⁊ decor poscit fit enim frequētissime aspera ⁊ dura ⁊ dissoluta ⁊ hians oratio: si ad necessitatem ordinis sui verba redigantur longius ergo verbum ꝓprie hyperbaton est vt animaduerti iudices omnem accusationis orationem in duas diuisam esse partes: nā in duas partes diuisam esse rectum erat sed durum ⁊ incomptum. Huius vero Tropi species sunt quinq; vt asserit Diome. Anastrophe. Diacope. vel tmesis. Dialysis. vel parenthesis. Synchesis. Hysterologia. siue Hysteron proteron. Hyperbeton autem trāscendo dicit vel trasgredior. Hyperballo extendo supero. Hyperbasis vel hyperbasis transgressio.

Anastrophe dr inuersio. est eni. vt ait Diome. duor verborū ordo ꝓposterus. vt transtra p ⁊ remos est eni per transtra. item italiam contra p cō

LIII.

Antonomasia est pro nomine sumpta loquela
Sic proprium nomen retices ponens generale
Sic quoq; uergilium nomen dicendo poetæ.

LIIII.

Appositum proprio mihi fertur epitheton esse.
Alma ceres & pulchra uenus uel tristia bella.

LV.

Pro numero numerū si pono synecdoche habet
Exemplum naues armato milite complent.
Si partem sumes pro toto uel uice uersa:
Da requiem puppi uenient cum frigidus annus.
Nuda genu rectusq; oculos eadem quoq; fiet.

LVI.

Finge nouas uoces onomatopœia fiet
De sonitu factas: sus scropha hic dicitur esse.

LVII.

Circuitus romanæ periphrasis esto loquendi
Et iam prima nouo spargebat lumine terras.
Tithonicroceum liquens aurora cubile.
Iam lucescebat. uel lux erat orta notatur.

LVIII.

Transcensus uerí manifestus hyperbola fiet.
Astra ferit sonus armorum clangorq; tubarum.

LIX.

Vocum turbatus formabit hyperbaton ordo.
Longius est uerbum quotiens fit hyperbatō illic.

Transtra per & remos dicatur anastropha fiet.

LXI.

Dat Tmesim partes in binas dictio secta
Est boreæ regio septem subiecta trioni.

Tmesis scindo Diacope ex dia ꝓpositione cōponitur. dia aūt. i. p ⁊ eopto incido: q̄si itercissio. diacopto itē itercido significat

LXII.

Interpositio romane parenthesis extat.
Tu mihi nanq; pius nocteq; dieq; fauebas.

ad naues pmittit actuāt. cōpō t aūt ex pa ⁊ en que duo dicūt iter ⁊ thesis Positio. eādē diome. Dialysin vocat. i. dissolutionē

LXIII.

Synchesis est uocum aut sensus confusio longa
Vina bonus quæ deinde cadis et cætera.

stes onerarat cadis. ⁊ de trinacrio littore abeuntibus dederat. item. ij. ene. Iuuenes fortissima frustra Pectora q̄. est eni ordo iuuenes fortissima pectora frustra succurritis vibi incense: omnes vij quibus imperium hoc steterat excessere adytis arisq; relictis. videtis que fortuna sit rebus. si vobis certa cupido est: sequi me audēte extrema ruamus in media arma ⁊ moriamur.

LXIIII.

Hysteron & proteron nutrit peperit uocitatur
Hæc fit quum rectam seriem sententia mutat.

q̄s trageret fluctus. Hysterologia dici potest preposterus sermo. estq; eadem figura cum hysteron proteron.

LXV.

Allegoria datur nobis inuersio fitq;
Quum uerbis aliud sensuq; aliud reperitur.
Claudite iam riuos pueri sat prata biberunt.

spacio cōfecim⁹ equor. Et iā tempus equū fumantia soluere colla. hoc est q̄ tractāda fuerāt explicuim⁹ iā cōgruū est carmē finire. Et⁹ pterea septē sūt spēs eminētiores. Ironia. antiphrasis. Aenigma. Charientismos. Paroemia. Sarcasmos. Asteismos

LXVI.

Ironia quidem mihi dissimulatio fertur
Ironia quidem multis illusio habetur.
Quum sermo ostendit recto contraria sensu.
Egregiam uero laudem & spolia ampla refertis.

Ter res p. o: vrban⁹ bō sctūs ⁊ diligēs. Et inclodiū integritas tua te purgauit mihi crede. pudor eripuit vita añ acta seruauit.

LXVII.

Antiphrasis uox est signans contraria dicto.
Dicimus hinc parcas. quia nulli parcere norūt.

pte vt Varro voluit Bellio refercte li. iij. Malecētib⁹. n. boib⁹ bonū ⁊ malū cōferūt vt Hesiod⁹ edocet Qua etiā figura nōnū q̄s quos nanos cōspicim⁹ atlātes vocam⁹ ethiopes argēteos. Hec ab Ironia differt. q̄ Ironia ꝓnūciādo mutat affectū ⁊ significationē. antiphrasis vero diuersitatē rei notat vt Diomedes ait Antiphraticos preterea contradictorios dicitur.

LXVIII.

Obscurus sermo cunctis Aenigma uocatur
Mater me genuit eadem mox gignitur ex me.

LXIX

Sit Charientismos tibi gratificatio dicta:
Aspera qua dictu promuntur gratius: ut si
Interrogando nunquis me quæsierit: mox
Prospera dicatur fortuna: salus bona siue.
Per quod signatur nullos de me petisse.

LXX.

Si dices lupus est in fabula amice: figura
Scribitur a cunctis tunc rite Paroemia dici.
Interprætatur prouerbion hanc tamen omnes.

tra italiam. docuit vero quidā q̄ anastrepho reuertor est nobis ⁊ anastrophe reuersio.

Tmesis vel dia cope est vnius cōpositi vel simplicis sectio. vna dictiōe vel pluribus interiectio vt septē subiecta trioni. ⁊ saxo cere cōmunit bzū p septētrioni ⁊ cerebrum. Tmesis eni ꝓprie dicit iectio scissio diuisio. termino eni incido significat

Parēthesim greci vocāt ait Fab. ix. nos iterpositionē vl interciusionē dicim⁹ vū cōtinuatiōi sermonis medi⁹ aliqs sensus iteruenit vt eneas neq; eni patri⁹ cōsistere mentē passus amor. rapidum ad naues ꝑmittit actuāt. cōpō t aūt ex pa ⁊ en que duo dicūt iter ⁊ thesis Positio. eādē diome. Dialysin vocat. i. dissolutionē

Synchesis dicitur a nostris confusio. nā Synecdoche dicit con ⁊ thesis fusio. est aūt hyperbaton obiectum ex omni parte. vt vina bonus q̄. cum sit ordo. Deinde heros diuidit vina . que bonus accepit cadis. ⁊ de trinacrio littore abeuntibus dederat. item. ij. ene. Iuuenes fortissima frustra Pectora q̄. est eni ordo iuuenes fortissima pectora frustra succurritis vibi incense: omnes vij quibus imperium hoc steterat excessere adytis arisq; relictis. videtis que fortuna sit rebus. si vobis certa cupido est: sequi me audēte extrema ruamus in media arma ⁊ moriamur.

Hysteron dr a nris vltimum post vel nouissime Proteron vo prius. ⁊ inde Hysteron proteron figura dicit: quū inia ordie cōmutat vt posiq; altos tetigit fluct⁹ ⁊ ad eqra venit. nā prius ad eqra venit

Allegoria Fa. viij. sucrsionē iterptatur vt aliud vbis aliud sensu oñdat. O nauis referēt i mare te nouī fluct⁹. O qd agis fortiter occupa portū. tot⁹ q̄s ille Hora. loc⁹ oday. j. q̄ naue p ppio. fluctuū tēpestatē p bellis ciuilib⁹ protū p pace atq; 2coa dia dicit. Et Uer. in fine. ij. geor. Sz nos imensū

Ironia diuersū ei qō dicit intellectū petit vt Fab. docet. i. vj. idē vo scribit li. viij. q̄ Ironia illusionem vocant q̄ cōtraria oñdūt q̄ aut pnunciatione intelligit aut psona: aut rei natura. ōne est: egregiā vero laudē ⁊ spolia ampla refertis Tuq; puerq; tuus. hāc nisi grauitas pnūciatiōis adiuuerit cōsiteri videtur qō negare cōtendit . Item

Antiphrasis ē vni⁹ verbi ironia. Cōponit aūt ex anti qō ē otra. ⁊ phrasis locutio. Est eni dictio e ḡrio significās: vt bellū dr q̄ minime bonū ⁊ pce q̄ minime pcāt vl poti⁹ a ptu lra imutata ēst

Charietismos dici pōt gratificatio: Nā a charie qō est gratū vel gratiosū deriuatur. ab aliqb⁹ dr vbanitas Charietizome aūt iocor. vrban⁹ sū alludo significat Charizome ēo dono gratificor.

Est aūt tropus vt Diomedes ait. q̄ dura dictu gratiꝰ pferūtur. vel dictio p ea q̄ grata sunt auribus aliud significās: vt quū interrogamus nūq nos q̄sierit ⁊ respōdeatur bona sal⁹ vl fortuna: ex inde intelligitur neminē nos quesiuisse.

Paroemia dr a nris puerbiū: vt Uer. in meri Lupi inoerim videre priores: nā etiā phrisici confirmāt: q̄ voce deseratur is qui por viderit lup⁹ Unde etiā puerbiū natū est apud Terētiū i adel. Lupus est i fabula quotiēs suqenit ille de q̄ logmur ⁊ nobis sui pōtia amputat facultatē loq̄ndi Plini. etiā li. viij. sic. Sed i italia quoq; creditur lupor⁹ visus esse nozius: vocemq; hominii quem priores contemplentur adimere ad psens. Paroemiacos autem prouerbialis dicitur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sarcasmos ē plena odio atq; hostilis irrisio: vt pirrh⁹ ad priamū: Referes ergo hec: ⁊ nūci⁹ ibis pelide genitori: illi mea tristia facta.

Asteismos. idest vbanitas: ē trop⁹ multiplex numeroseq; vtutis: Nā asteismos putāt qcquid rustica simplicitate caret. ⁊ facetā satis vbanitate exponit vt apud Vergiliū i b. Qui bauiū nō odit amet tua carmina Meui. idest p pena ei ꝓtingat vt diligat Meuiū peiorē poetā Nā meui⁹ ⁊ bauius pessimi fuerunt poete inimici tam horatio q̄z Vergilio. Un Horatius. Mala soluta nauis exit alite: ferens olentem Meuium. Atq; idē iungat vulpes ⁊ mulgeat hircos: idest facit que contra naturam sunt. Asteizo aūt iocor dicit. Asteios vbanus. Asteizome vbanus sum.

Homoeosis dicitur a nostris similitudo. Nā tropus est quū ex similitudine alicuius cogniti in similitudinem deuenimus incogniti.

Icō est quū forme ad formā cū quadam similitudine fit collatio vl cōparatio. aut laudis aut vituperationis causa: vt ibat in preliū corpore tauri validissimi: impetu leonis accerrimi. Similiter iste quottidie p forū tanq; iubat⁹ draco serpit dētibus adūcis. Itē os humerosq; deo similis.

Parabola cōparatio dr. nā valet dicit iuxta sētiā. Fit eni ex pa qō indicat iuxta: ⁊ bule cōsilium vl sinia: q̄si rez dissimilū cōpatio. Ue. in scdo Qualis mugitus fugit cū saucius arā Taurus ⁊ incertā excussit ceruice securim. Itē Qualis in eurote ripis ⁊c. Fabius libro. v. Parabolā appellat exemplum Diomedes similitudinem: alij comparationem.

Paradigma dicitur a Fabio in quinto Exemplū: est cui exēpli hortātis vel dehortātis enarratio. Hortantis. vt Antenor potuit. ⁊c. Itē Pallas ne exurere classē argiuū ⁊c. Dehortātis. vt Atnō sic phrygius penetrat lacedemona pastor. ledeam q; belenam troianas vexit ad vrbes. Paradigmo aūt exemplifico dicit

Epimone dici potest per seuerātia. vt superi⁹ in Epizeusi dictum est numero. xxxvij.

Hypallage dr submutatio. nā cōponitur ex hypo qō est sub. ⁊ allage mutatio dicitur aūt figura quū verba per aduersū intelligūtur. vt trade rati vētos pro raté ventis. Ab aliqbus vero Hypallage dicit subalternatio ⁊ Hypallato subalterno.

Antiptosis dici pōt latine p casu. figura ē quā do casus p altero casu ponitur. vt vrbē p vrbs. Fit. n. ex anti qō est pro ⁊ ptosis casus. pro autē p ducitur quia per. o. magnum scribitur.

Endiadys figura est quū resoluitur substātiuū in adiectiuū. vt calybē frenosq; momordit. p calybeos frenos. Et pateris libamus ⁊ auro idest pateris aureis p endiadym vt Seruiꝰ docet li. ij. geor. Endiadys aūt cōponit ab hen qō ē vnū. dia p ⁊ dyo duo. i. quādo vnū p duo dr. sz cū hen hēat h. potius hendiadys cum. h. scribi deberet.

Liptote dici pōt defectiua. Nā a Lypo qō ē defitio vl linq; deriuat. Fit aūt quū min⁹ dr ⁊ plus intelligit. vt mūera nec sperno. i. libēter accipio.

Chronographia dici potest temporis descriptio. chronos enim tempus ē. ⁊ graphia scriptura Chronicos vero tēporalis dicitur. Chronizo autem tardo moror perseuero.

Topographia loci descriptio. Nam Topos locus. ⁊ graphia scriptura dr. Hec eadē. Topothesia dici pōt Topos enim locus. ⁊ Thesis positio dr. Est aūt Topographia veri loci descriptio Topothesia. ficti auctor Lactāti⁹. ij. the. ⁊ Ser. j. eñ.

Cosmographia dr mūdi descriptio. Cōponit aūt ex Colmos qō est mūd⁹. ⁊ graphia scriptura picturaue. Cosmeo aūt omo significat. Cosmicos mūdanus dr. Cosmios ornat⁹ honest⁹. Cosmos ornamētū quē ⁊ latini mūdū vocāt. ⁊ mūdus orbis etiā dr.

LXXI.

Sarcasmos plena est odio derisio ab oste:
En agros: et quam bello troiane petisti
Hesperiā metire iacens. Maro fert duodeno.

LXXII.

Effertur qcquid sine rusticitate facete
Ipsa figura quidem asteismos dicitur esse.
Qui bauium non odit: amet tua carmina Meui
Atq; idem iungat uulpes & mulgeat hircos.

LXXIII.

Fertur Homœosis quotiens fit similitudo
Sūt species Iconue Parabola cum paradigma.

LXXIIII.

Ad formam formæ collatio dicitur Icon.
Omnia mercurio similis uocemq; coloremq;.

LXXV.

Ponitur exemplum uel comparatio quando
Illa figura uenit quæ nempe Parabola fertur.

LXXVI.

Dicti uel facti exemplum fertur paradigma
Anthenor potuit mediis &c.

LXXVII.

Sæpe relata quidem sententia Epimone habet
Intercalares uersus illud manifestant.
Incipe menalios mecum mea tibia uersus.

LXXVIII.

Si ponatur agens patiens res: uel uice uersa
Siue modo simili tibi sit conuersio facta
Traderati uentos dicatur. Hypallage habetur.

LXXIX.

Vrbem quā statuo est uestra: Antiptosis habetur.

LXXX.

Quando adiectiuū in substantiuū resolutum est
Endiadys fiet: Calybem frenosq; momordit.
Vteris Endiady pateris libamus & auro.

LXXXI.

Si dicas minus: & plus signes: Liptote habetur
Munera nec sperno ducis amice tua.

LXXXII.

Temporis esse solet descriptio Chronographia.
Vertitur interea cælum: & ruit oceano nox.

LXXXIII

Topographia loci sed mundi Cosmographia
Lucus in urbe fuit media lætissimus umbra.

LXXXIIII

Respondens ad quæ sunt forsitan obiicienda
Das Antypophoram. cum nil tamen obiiciatur
Sum pius heu doleo nam mihi sæpe nocet.

LXXXV.

Antitheton græce. contra positumq; latine.
Frigida pugnabant calidis: humentia siccis:
Mollia cum duris: sine pondere habentia pondus

rem libido. timorē audacia. ⁊ bina binis. nō nīi ingenij est. vīi auxilij est. ⁊ snia e sententijs. dñetur in cōcionibus iaceat in iudicijs. Cui cōmodissime subiūgitur ea spēs q̄ distinctio dr. Odit ppl⁹ roman⁹ priuatā luxuriā. publicā magnificentiā diligit.

LXXXVI

Diligo me: tu te: solet Idiophasis esse.
Allophilis tu me. me uel te diligit ille.

LXXXVII.

Brachylogia refert quā plurima sub breuitate
Ferte citi ferrum: date tela: impellite remos.

LXXXVIII.

Fertur Erotema at quotiens interrogat ullus
Quid melius turdo? uulua quid dulcius ampla.

LXXXIX.

Fertur ephexegesis quæ explanat prius acta.
Tolle fuga Turnum: atq; instantibus eripe fatis.

XC.

Absenti sermo directus: Apostrophe habetur:
Sic loquor absenti scriptam dum mitto salutem.
Hanc tibi priamides mitto ledæa salutem.

XCI.

Pars in frustra secant dic Synthesin esse figuram.

XCII.

Personamq; nouam formās das Prosopopœiam.
Qui modo nasonis fueramus quinq; libelli.

XCIII.

Euphonia bonus sonus est: ut dictio pulchra.
Tytides pro tydides sic aptius aiunt.

XCIIII.

Confundit numerum casus: genus: alleotheta
Siue Allœosis: quæ permutatio fertur.

Antipophora fit quum tacite obiectioni respōdetur. posset me quisq; interrogare: quum dico sunt pius: heu doleo: cur doles: iccirco respondi: nā mihi sepe nocet. Anti contra dicit hypophero subduco vel suffero: quasi contraria subductio.

Antitheton dici pōt a nostris contrarium vel compositum: nam figura est quum contraria cōtrarijs opponuntur vt patuit per exempla Antitheton contrapositum vel contentio dicitur vt. Fabius. ix. docet. Sed non vno fit modo nam ⁊ fit si singula singulis opponuntur vt vicit pudo

Allegoria dr a nostris breuiloquiū: nā a brachy qō ē breue cōponit ⁊ logia locutio. Brachylog⁹ aūt breuiloquu⁹. Fit aūt Fabio teste. lib. viij quū plra paucis cōplectimur. vt Cicero cōtra cōcionē Metelli teste eodē li. ix. q̄ indicabātur eos vocari: custoditi: ad senatū adduci iussit. Idē vero gen⁹ dr etiā A synthēton eodē auctore.

Erotema vel Erotima interrogatio dicitur. Erotao interrogo.

Epexegesis vel Epexegesis interptatur expositio: ab Epi ppositiōe: ⁊ exegesis interptatio expositio. Exegeome aūt expono.

Apostrohe dr a Fabio li. ix. auersus sermo siue auersio. Est aūt figura locutiōis: quum ad aliq̄ p scōaz psonā fit cōuersio. vt te nūc alloquor Aphricane. Apostropho aūt auerto significat.

Synthesis dici potest compositio. Fit autem quum singulare nomen collectiuum verbo plurali componitur: vt populus clamant.

Prosopopeia dr psone fictio. vt Fabius in. ix. scribit. Cōponitur aūt a Prosopō qō ē psona: ⁊ Pieo facio vel fingo. Figura est: vel qñ inaiatū ad animatū loqtur: vt patuit in exēplo. vel aiatū ad inanimatū. vt Horat. Quid amplius o mare ⁊ o terra ardeo. Uel qñ etiā ad inanimatū ipz quoq; inanimatū loqtur. vt apud Meta. li. ij. Terra ad maria loquitur ⁊ flumina.

Euphonia transfertur a Prisciano bona sonoritas. a Quintiliano autem vocalitas. ab aliquibus bona vox.

Alleotheta dici pōt latīe aliter posita alloeosis est aliter. ⁊ Theta posita Prisciano vero. li. xvij. interptat Alleothetā variationem Allocos eni di uersus ac varius dicit. Alloeo pmuto. Alleosis permutatio. Confundit aūt numerum vt pars in frustra secant. Casus vt tu mihi quodcunq; hoc

Amplior virtus est Emphasis. ait octauo Fabius. altior ē pbēs intellectū q̄z que verba p seipsa declarāt. Eius due sunt spēs. Altera q̄ plus significat q̄z dicit. Altera q̄ etiā id quod nō dicit. Prior est ⁊ apud Homerū. quū Menelaus graios in equū discēdisse ait. Nā verbo vno magnitudinē ei⁹ ostendit. Et apō Uer. demissū lapsi per funē. nā sic quoq; magnitudo demōstrata ē. Idē Cyclopa quū iacuisse dicit p antrū pdigiosū illud corpus spatio loci mensus est. Sequēs positū ē in voce aut oio suppssa aut etiā abscissa. supprimit vox vt fecit pligario Cicero. Qō si in tāta fortuna bonitas tāta nō est. quā tu p te. p te inquā obtines. intellecto qd loquor. Tacuit eni illud qō nihilominus accipim⁹. nō deesse boues qui ad crudelitatē eū impellerēt. Uer. itē. j. geor. Emphasim fecit auctore Seruio. Dixit eni. Quū iam glādes atq; arbuta sacre deficerēt syluc. ⁊ victū dodona negaret. significat eni etiā id qō nō dicit

hoc est non solum alie sed etiam sacre: namq; harum sterilitas aliarum denotat in foecunditatem. Emphasis autem dicit significatio demonstratio effigies. Empheno manifesto. Emphanizo declaro demonstro.

Hyphen dici pōt sub vno hypo enī sub. ⁊ hen vnū significat. Et tunc fit quū plures dictiones sub vno accētu legūtur vt qñgdē ⁊ silla. Est aūt accētus. i. virgula ab vltima lra prime dictionis ad primā sequentis subducta: vt theologos.

Epanodos grece dr. nri regressionē dicūt. vt Fabius ait li. ix. Nec solū in eodē sensu. sed etiā in diuerso eadē verba: vt principū dignitas ē pene par: nō par fortasse eox q sequebant. Itē magnus est labor dicendi. magna est res. Epanodos fit ex Epi ⁊ Ana: que duo simul etiam ⁊ iterum siue retro indicant: ⁊ Hodos via: quasi retro viam. i. regressionem indicet. vt principatus bonus est non bonus aūt qui in tyrannidem cōmutatur.

Catatyposis dici pōt secundū vel iuxta figurā Cata enī secundū. ⁊ typos figura dicitur. Typosis formatio impressio. dicitur aūt tropus quum aliquid iuxta alterius formā describitur. vt Vergilius quarto. Omnia mercurio similis ⁊c.

Catexoche dici pōt p excellētiā. vt Ver. in geboues p excellētiā noīauit. quū dixit q̄ cura boū qs cultus habēdo si pecori. ibidē ⁊ victū dodona negaret. Cata hic per significat. exoche eminētia vel excellentia dr. exochos egregius excellēs.

Paradiastole fit teste Fabio li. ix. quum te prouisuto sapientē appellas: p cōfidente fortē. cōponitur aūt ex para. i. iuxta: ⁊ diastole dilatatio. nā tunc quoq; fieri dicimus quum rem nostrā interpretatione dilatamus: sic prodigū dicim⁹ liberalem temerarium fortem ⁊ similia.

Euocatio est immediata reductio tertie persone ad primam vel secundam personam: vt ego Antonius scribo. tu Socrates curris.

Appositio est cōtinua cōiunctio duox substantiuox quox altex declarat altex: vt proximus ille procas troiane gloria gentis. Requirunt aūt in appositione duo substātiua in eodem casu.

Conceptio seu syllepsis est adductio indignioris ad dignius. Fit aūt tribus modis. genere numero. ⁊ psona: genere vt masculinū concipiat femininū ⁊ neutrū. femininū vero ꝯcipiat neutrū vt Quint⁹ ⁊ Martha sunt mei. Pyrrhus ⁊ hoc animal sunt tui. martha ⁊ hoc animal sunt nre Lucanus. j. Clis erat hinc leges ⁊ plebiscita coacte. Masculinū genus dignio⁹ est femmino ⁊ neutro. ⁊ femininū neutro. Numero: vt pluralis numerus ꝯcipiat singularem vel singularis dictio plurali verbo redditur. hoc enī schema late patet vt Donatus ait. vt discipuli ⁊ p̄ceptor legunt vel discipuli cū p̄ceptore legūt: iste ⁊ ille gaudent. Persona vt prima concipiat secūdā ⁊ tertiam: secunda concipiat tertiam Prisciano auctore libro. xij. ⁊. xvij. prima enim dignior est secunda ⁊ tertia. secūda vero dignior est tertia. vic ergo ego ⁊ tu legimus: ego ⁊ ille scribimus: ego ⁊ vos ⁊ illi fecimus tu ⁊ ille scribitis.

XCVI.

Quum plures uoces uno accentum legis. esto
Lector hyphen eteni uel quandoquidē manifestāt

XCVII.

Epanodos græce est: regressio quippe latine:
Hic par est uobis: non par mihi Iulius arte.

XCVIII.

Alterius iuxta formas aliquid reperitur:
Descriptum quotiens catatyposis uocitatur:
Omnia mercurio similis uocemq; coloremq;
Et crines flauos. & membra decora iuuentæ.

XCIX.

Si qua per excellens posuere catexoche habetur.

C.

Pro astuto sapiens fit paradiastole dictus

CI.

Dic ego paulus amo euocatio dicitur esse &
Tu Cicero curris.

CII.

Est appositio coniunctio quippe duorum
Substantiuorum declarant se quæ uicissim
Miratur molem æneas magalia quondam.

CIII.

Sylepsis siue & conceptio tripliciter fit
Et genere & numero & persona. indignius autē
Hic deducendum est ad dignius optime lector.

Idem Mancinella ad lectorem.

Appollodorus vt tradit Celius auctore Fabio incomprehensibilia partis hui⁹ precepta existimauit. Itaq; si omnia minime prosecutus fuerim quid mirum: cum res sit quodam modo infinita. Illud tamen ptereat neminem de figuris extare hodie nullum opusculum: quod quidem ita plene dilucideq; precipiat vti hoc nostrum. Conferentibus res ipsa ostendet.

Finit carmen de figuris.

Aleii Antonii Nebrissen. uiri disertissimi introductionū latinarū ultima recognitio: cum eiusdem uberrima perq; eleganti in eam expositione iuxta ipsius Antonii archetypum accuratissime castigata: euulsisq; (qui librariorū negligentia interiecti fuere) erroribus & mendis ad prototypum ipsum redacta. Tractatuq; eiusdem per breui de barbararum peregrinarūq; & aliarum quarundā dictionū accentuatione nup ab ipso in lucē prolato: appositio. Tractatu item figurarū perutili ab Antonio mancinello ad maiorē iuuenū instructionem cōpilato in fine adiecto fœlici numine est explicita. Impressa hispali arte & industria. Ioānis pegnicer de nurenberga Magnicq; herbst de fils alemanorū. Anno salutis christiane. M.D.II. Kal. uero. XV. septembris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca